Mushuq Testamento

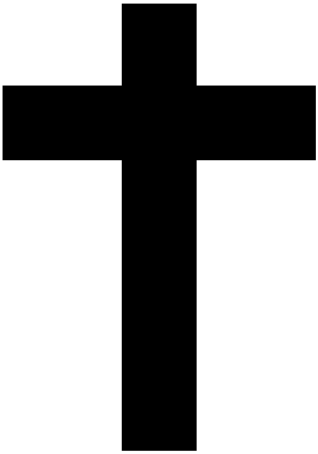

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

Mushuq Testamento

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Lambayeque

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Lambayeque [quf], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Lambayeque

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 30 Dec 2021
05704580-9dc6-511f-8a91-aead14f3eb5a

Contents

San Mateo 1
San Marcos 60
San Lucas 96
San Juan 154
Hechos 197
Romanos 248
1 Corintios 275
2 Corintios 301
Gálatas 316
Efesios 326
Filipenses 336
Colosenses 343
1 Tesalonicenses 349
2 Tesalonicenses 354
1 Timoteo 357
2 Timoteo 365
Tito 371
Filemón 375
Hebreos 377
Santiago 395
1 Pedro 401
2 Pedro 408
1 Juan 413
2 Juan 420
3 Juan 421
Judas 423
Apocalipsis 426

San Mateo
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Mateumi Amitunchik Jesucristupa apustulnin kar, puriran Jesús yaĉhachikushanta uyakur, chaynulla milagrukunata rurashanta rikar ima. Mateuqami manaraq Jesucristupa apustulnin karqa, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan. Mateupaq masta intrakanarqa liyishunllapa San Mateo 9.9-13.

Kay librutami Mateuqa iskribiran Israel kaq runakunata intrachinanpaq Jesucristumi washamaqninchikllapa nir. Chaynullami iskribiranpis intrachikunanpaq Dyuspa shumaq rimayninqami tukuypaq nir (San Mateo 28.19-20).

Chaymi kay libruta liyir intrakayta puytinchik Jesucristo nasishanpaq (1.1–2.23), rimayninpaq (5.1–7.29; 13.1-52; 16.13–20.28), chaynulla tukuyta munamanchikllapa nir ima (8.1–9.38). Chaynullami intrakaytapis puytinchik imanu kruspi wanushanpaq (26.1–27.66), chaynulla wanur kawsamushanpaq (28.1-20), kay pachaman qashan shamuyanqa nir ima (24.1–25.46).

Kaykunami Jesucristupa ayllunkunaqa karan
(Lc 3.23-38)

1 Abrahampa, Davidpa ayllunmantami Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa karan. Chaymi kaypi rikachimanchik tukuynin unay rukunkunapaq, mayqankunami karan nirmapis. Kaynumi kaq:
2 Abrahammi Isaacpa taytan karan.
Isaac-shuypaqa Jacobupa taytan karan.
Nataq Jacobuqa Judapa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
3 Judaqa, Farespa chaynulla Zarapa taytan karan.
Nataq maman-shuypaqami Tamar karan.
Faresqa Esrompa taytan karan.
Esrom-shuypaqa Arampa taytan karan.
4 Aramqa Aminadabpa taytan karan.
Aminadabqa Naasonpa taytan karan.
Naasón-shuypaqa Salmonpa taytan karan.
5 Salmonqa Boozpa taytan karan.
Boozpa maman-shuypaqa Rahab karan.
Boozqa Obedpa taytan karan.
Nataq Obedpa mamanqa karan Rut.
Obedqa Isaipa taytan karan.
6 Isaí-shuypaqa mantakuq Davidpa taytan karan.
Davidqa Salomonpa taytan karan.
Salomonpa mamanqami wanuq Uriaspa warmin kasha karanpis.
7 Salomonqa Roboampa taytan karan.
Roboamqa Abiaspa taytan karan.
Nataq Abiasqa Asapa taytan karan.
8 Asaqa Josafatpa taytan karan.
Josafatqa Jorampa taytan karan.
Joramqa Uziaspa taytan karan.
9 Uziasqa Jotampa taytan karan.
Jotamqa Acazpa taytan karan.
Acazqa Ezequiaspa taytan karan.
10 Ezequiasqa Manasespa taytan karan.
Manasesqa Amonpa taytan karan.
Amonqa Josiaspa taytan karan.
11 Nataq Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisur apayan chay tyimpuqa Josiasqa Jeconiaspa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
12 Chaymanta chaynu chay Babiloniaman prisur apayan chay tyimpu pasatinnaqa,
Jeconias Salatielpa taytan karan.
Salatielqa Zorobabelpa taytan karan.
13 Zorobabelqa Abiudpa taytan karan.
Abiudqa Eliaquimpa taytan karan.
Eliaquimqa Azorpa taytan karan.
14 Azorqa Sadocpa taytan karan.
Sadocqa Aquimpa taytan karan.

Aquimqa Eliudpa taytan karan.
15 Eliudqa Eleazarpa taytan karan.
Eleazarqa Matanpa taytan karan.
Matanqa Jacobupa taytan karan.
16 Jacobuqa Josipa taytan karan.
Josiqami Mariapa runan karan.
Kay Mariamantami Jesusqa nasiran. Jesustaqa, kanan nuqanchikkunaqa riqsinchikllapa Dyuspa Akrashan Cristun nir.
17 Abrahammanta-pachami paynin paynin kriyakaranllapa taytanmanta uk wamran, qashan chay wamranmanta uk wamran ima. Chaynumi katursi rukunllapakuna karan Davidkamanqa. Davidmanta-pacha chay Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisu apashankaman, qashan karan uk katursi. Chaymanta-pachami qashan karan uk katursi Dyuspa Akrashan Cristun nasishankamanqa.

Jesucristumi nasiranna
(Lc 2.1-7)

18 Kaynumi Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa nasiran. Maman Mariaqami Josiwan parlashana karan kasarananllapapaq. Piru manaraq pulla punusha ima katinmi, Mariaqa ruriyjun rikariran Santu Ispiritupa pudirninrayku.
19 Chay runan Josiqami kusa allinla kar, Mariata ima pasashanpaq mana mayqanpis yaĉhananllapataqa munaranchu. Chaymi ashwan uyarala Mariamantaqa chiqanchakayta yarpuran.
20 Chaynu chiqanchakananpaq yarpusha katinmi, Dyuspa uk angelnin musquyninpi rikarir niran: “Davidpa ayllun José, ama manchakurchu Mariawanqa kasaray. Chaqa payqami Santu Ispiritupa pudirninrayku wamrakustuyanmapis.
21 Piru chay wamritu nasikutinqami shutichinki Jesús. Chaqa payqami chaynuqa shutiyan Dyuspa kaqninkunata uchanmanta washananpaq kashanrayku”.
22 Piru tukuy kaykunaqami pasaran Dyusninchik paypa rimaqninkunata intrachitin nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
23 “Manaraq runawan punusha
uk warmisitami ruriyjun rikarinqa.
Chaymanta wamrakurqami
wamrituntaqa shutichinqa Emanuel”. ✡
Emanuel nirqami intrachimayanchik:
“Dyusninchikmi nuqanchikkunawan” nir.
24 Chaymanta José punuyashanmanta rikĉhakurqa, Dyusninchikpa angelnin willashanta ruraran. Chaymi ashwan Mariawanqa kasararanna.
25 Piru chaynu kasarashana karmapismi Josiqa Mariawan mana pullaqa punuranchu chay punta wamritunllapa nasinankaman. Chaymantami Mariaqa wamrakusturanna. Chaymi Josiqa wamritutaqa shutichiran Jesús.

2

Yaĉhaq runakunami ĉharan Jesusta aduraq

1 Jesucristuqami Judea lugarpi uk pwiblitu Belén shutiqpi nasiran. Chay tyimpupiqami Herodes gubyirnuqa karan Israel pwiblukunapiqa. Chaymantami kusala yaĉhaq runakuna ĉharanllapa Jerusalenmanqa rupay iqamunanlawmanta. Paykunami qullarkunata rikar riqsiq runakuna kaqllapa.
2 Chaymi kaynu nir tapukuranllapa: “¿Maypitaq chay Israel runakunapa gubyirnun nasisha chayqa? Chaqa chay rupay iqamunanlawpimi rikasha kanillapa uk qullar paypaq intrachimaqllapata. Chaymi shamusha kanillapa payta aduraq”.
3 Chaynu nitinllapa uyaparmi chay gubyirnu Herodes chaynulla tukuyla Jerusalén pwiblupi taqkunapis kusalata manchakur yarpupakuranllapa.
4 Chaymi chay gubyirnuqa niran tantakamunanllapapaq tukuy chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chaymantaqa tapuran:
—¿May lugarpitaq Dyuspa Akrashan Cristunqa nasiyanqa? nir.
5 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Judea lugarpa pwiblun Belenpi. Chaqa Dyuspa rimaqninmi kaynu niq Belén pwiblupaqqa:
6 ‘Belén pwiblu, qammi chay Judea lugarpiqa,
takshala pwiblitu kasha karmapis,

✡ **1:23** Is 7.14

kananqa kusala mas riqsikashana kanki
chay Judea lugarpi wakin pwiblukunamantaqa.
Chaqa qammantami uk mantakuq rikarinqa.
Chaymi payna kusala shumaqta kuytanqa chay Israel pwibluytaqa' nir.
7 Chaynu nitinllapaqa, Herodesqa mana mayqanpis yaĉhatinchu, qayamuran chay uklawmanta kusa yaĉhaq runakunata. Chaymi paykunarayku yaĉharanna ima tyimpupimi chay qullar rikariran nirmapis.
8 Chaymantami chay runakunataqa kaĉharan Belén pwibluman kaynu nir:
—Wakman rir puytishaykillapata tapukuyllapa chay wamritupaqqa. Chaymanta tarirshuypaqa willamankillapa, nuqapis rir aduranaypaq nir.
9 Chaynu gubyirnu willatinllapami, chay kusa yaĉhaq runakunaqa riranllapa. Piru chay qullar rupay iqamunanlawpi rikashanllapaqa, naypanllapata riq ĉhurakaran. Chaynu rirmi chay maypiĉhi wamritu karan chaylapi qasillaran.
10 Chaynu qullar qasillaqta rikarmi, kusalata aligriyaranllapa.
11 Chaymantami chay wasiman yaykur, rikaranllapa chay wamrituta chaynulla maman Mariata ima. Chaynami paykunaqa qunqurikur aduraranllapa. Chaynulla talqitanllapata kiĉhar, uruta, insinsyuta, mutkiypaqla mirrata ima quranllapa.
12 Chaymanta punutinllapami Dyusqa musquyninllapapi willaran Herodes kayashanman ama tikrakananllapapaqchu nir. Chaymi paykunaqa Dyus nishanta kasur pwiblunllapamanqa riran uklaw nantana.

Egiptumanmi Josiqa Mariawan wamranta alsakachiran

13 Chaynu chay kusa yaĉhaq runakuna rishana katinqa, Josipa musquyninpi Dyuspa uk angelnin rikarir kaynu niran: "Sharir, wamrituta mamantinta apar utqar riy Egipto pwibluman. Chaypi kidankillapa nuqa willashunayllapakaman. Chaqa Herodesmi wamrata maskanqa wanuchinanpaq" nir.
14 Chaymi chaynu nitinqa Josiqa sharir, wamrituta mamantinta apar, chay tutalla riq ĉhurakaranllapa Egiptuman nan riqta.
15 Chaymi chaypiqa taranllapa Herodes wanunankaman. Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin unay nishan kumplikananpaq. Chaqa nishami kayaq: "Egipto pwiblumantami qayamuray wamrayta" nir.

Herodesmi mantakuran wamrakunata wanuchinanllapapaq

16 Chaymantami Herodesqa chay kusa yaĉhaq runakunaqa ingañamasha nir kwintata qukarqa, kusalata piñakuran. Chaymi mantakuran tukuyla ullqu wamritukuna ishkay añuyjun, chaynulla manaraq ishkay añuyjun kaqkunata ima wanuchinanllapapaq tukuyla Belén pwiblumanta kaqkunataqa. Chaynuqami kaĉhakuran chay kusa yaĉhaq runakuna ima tyimpupimi Dyuspa qullarnin rikarisha karan nir willashanmanta yaĉhar.
17 Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin Jeremías iskribishannu kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
18 "Ramá pwiblumantami kusala llakiyta,
kusala waqayta ima uyapakaran.
Chaynuqami waqayaran Raquel, wamrankunapaq.
Chaymi mana kunsulakaymatapis munaranchu,
tukuynin wanushana kashanrayku" nir.

Josimi Mariawan ima Nazaretman tikrakaranllapa

19 Piru Herodesqami wanuranna. Chaymi ashwan Dyuspa uk angelnin, José Egiptullapi katin, musquyninpi payman rikarir kaynu niran:
20 "Sharir, wamrituta mamantinta apar, qashan riyllapa Israel pwibluman. Chaqa chay wamrituta wanuchinaqkunaqami wanushallapana" nir.
21 Chaymi Josiqa sharir wamrata mamantinta apar riran Israel pwibluman.
22 Piru Josiqami yaĉharan chay Judea lugarpiqa Herodespa lugarninqa wamran Arquelao mantakuyan nir. Chaymi kusalata manchakuran chay Judea lugarllaman tikrakaytaqa. Piru Tayta Dyusmi musquyninpi Jositaqa intrachiran Judea lugarman ama rirchu, ashwan Galilea lugarmanna rinanpaq nir.
23 Chaymi chayman rir ĉharqa, riran taq Nazaret pwiblumanna. Tukuy kayqami pasaran Dyuspa unay rimaqninkuna kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa Jesuspaqmi nisha kayaq: "Payqami nazareno shutinqa" nir.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Chaymanta uk tyimpu pasatinmi Shutichikuq Juan rikariran chay Judea lugarpa
chunllaqlla lugarninkunapi.
2 Paymi yaĉhachikuq qallariran kaynu nir: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayl-
lapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.
3 Kay Juanpaqmi Dyuspa unay rimaqnin Isaías iskribisha kayaq kaynu nirqa:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa
uchaykillapata dijar, Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.
4 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-
shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishk-
inta ima.
5 Piru pay yaĉhachikutin uyakuqqa achka runakuna riqllapa Jerusalén pwiblumanta,
Judea lugarmanta, chaynulla chay riyu Jordanpa shipchankunamanta ima.
6 Chaymi Juan yaĉhachikutin uyakurqa uchanllapapaq kwintata qukar, Tayta Dyus
llakipamayllapa nitin, Shutichikuq Juanqa chay riyu Jordanpi shutichiran.
7 Chaymantami Juanqa, achka fariseo, saduceo runakuna, pay shutichinanpaq ĉhaqta
rikarqa niran:
“¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Pitaq qamkunata nishushallapa: ‘Shutikurla
chay kusala saqra manchaypaq kastigu Dyusmanta shipchamuyanna chaymanta
washakayankillapa kanqa’ nirqa?
8 Chaymi ashwan kriyishaykillaparayku kusala shumaqta kawsar Dyuspi kriyinkillapa
nir uk qiru puquq yupay intrachikuyllapa.
9 Imanupiqakish yarpuyatkillapa, Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa nir.
¡Manami chaynuchu! Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami, tukuy kay rumikuna-
matapis Abrahampa ayllunpaq tikranarqa tikranman.
10 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana
allita puquqtaqa kuchur itanqa ninaman.
11 “Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspi kriyir uchaykillapata dijashaykillaparaykuqa
yakulawan nuqaqa shutichishunillapa. Piru nuqamanta kusala mas pudirniyjun
shamuq chay-shuypaqami shutichishunqallapa Dyuspa Santu Ispiritunwan, ninawan
ima. Chaymi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinta urqur apanaylapaqmapis.
12 Chaqa payqami palanta charikusha shamuyan. Chaymi trigunta limpu shumaqchar
ĉhurakunanpi ĉhurakunqa. Nataq pajanta-shuypaqami mana maydiyapis wanuq ninawan
limpu rupachinqa”.

Jesusmi shutikuran
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Chaymantaqa Jesuspis Galileamanta riran riyu Jordanpi Juan shutichikuyashanman
paytapis shutichinanpaq.
14 Piru puntataqami Juanqa mana shutichinarchu kaynu niran:
—Qammi shutichimanaykipaq kusala allinqa. ¿Ashwanchu nuqa shutichishunaypaq
shamunki? nir.
15 Chaynu nitinmapis Jesusqa niran:
—Amami mana nirchu kananlla shutichimay. Chaqa chaynuqami Dyus tukuy mu-
nashanlata ruranapaq nimashanchiktaqa kumpliyashun nir.
Chaynu nir, Juanta allinta yarpuchitinmi,
16 shutichiran Jesustaqa. Chaynu shutikur yakumanta yarqamuyatinlami syilu
kiĉhakaran. Chaymi Jesusqa rikaran Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu
ishkimuqta.
17 Chaymantami syilumanta-pacha, Dyus kaynu niqta uyaparan.
“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani” nir.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarkunaman
dyablu uchakuchiyta kamananpaq. *

* **4:1** Chaynu nirqami mana intrachimanchikchu Santu Ispirituqa Jesusta uchakuchiyta munaran nirqa. Ash-
wanmi chaynuqa aparan rikar kwintata qukanallapapaq, Jesusta dyablu michka uchakuchinatinmapis mana payqa
uchakurchu shachinakuran nir.

2 Jesusqami kwarinta unaq, kwarinta tutata ayunaran. Chaymantami mallaqnaran.
3 Chaymi dyabluqa uchakuchiyta yarpur, Jesusman qimikar niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumikunata willay tantakunapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu
runaqa kawsayta puytin.
Ashwanmi Dyuspa shiminmanta
tukuy rimaynin lluqshiqta kasur kawsanqa’ nir.
5 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Dyus akrashan pwiblu Jerusalenman. Chaypiqami Dyusta aduranan llapa wasipa kusa unaqninman iqachir,
6 niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusshi, angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashunanpaq.
Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumikunalawanmapis’ nir.
7 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
8 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa aparan uk kusala unaq may atun sirkaman. Chaymantami kay pachapa tukuy pwiblunkunata iman kaqnintinta rikachir,
9 niran:
—Qam qunqurir aduramatkiqami tukuy kay rikashaykikunata qushayki nir.
10 Jesusqa niran:
—¡Ashuy, dyablu! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Adurar sirbiy
Amituyki Dyuslata’ nir.
11 Chaynu nitinmi dyabluqa Jesusmantaqa ashuranna. Chayna chay kutilla, Dyuspa angelninkunana shamur ministishanpi yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

12 Chaymanta Jesusqa yaĉharan Juanta karsilman itashallapa nir. Chaymi riran Galilea lugarlawman.
13 Chaypimi Nazaret pwiblupi kayarqa, ashwan riran Capernaúm pwiblumanna taq. Chayqami karan chay quĉha qichqankuna Zabulonpa, chaynulla Neftalipa unay ayllunkunapa pachankuna kaq chay lugarkunapi.
14 Tukuy kaykunaqami pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
15 “Zabulonpa, Neftalipa lugarninkunapi taqkuna,
chaynulla mar yaku manyanpi,
chay riyu Jordanpa qichqanpi taqkuna,
16 chay Galilea lugarpi mana kriyishanrayku tutaparaqpi yupay taqkuna
rikaranllapa imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaran † chaynuta.
Paykunaqami tutaparaqllapi kar wanunanpaqna katinmapis,
imanumi Tayta Dyusqa paykunatapis washayta munan nir rikachiran”.
17 Chaymi Capernaúm pwiblupi taq qallarishanmanta-pacha Jesusqa yaĉhachikuq qallariran kaynu nir:
“Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran ishkay piskadukuq runakuna atun shikranllapata yakuman itaqta. Paykunaqami karan, Simón uknin Andreswan. Kay Simonmi Pedro shutiqpis.
19 Chaymi Jesusqa niran:

---

† **4:16** Chay rupay llipyaraqqami Jesús karan. Pay manaraq achkirachikur ĉhamuyatin chay lugarkunapi Dyusta mana kasurllapaqa llantullapi yupay taqllapa.

—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
20 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.
21 Piru mas naypaqman riyarqami Jesusqa qashan rikaran ishkay runakunata. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna, Santiago, Juan ima karan. Chaymi paykunaqa taytanwan uk yaku karrunpi atun shikrankunata kamkachiyaranllapa. Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis.
22 Chaymi, chay kutilla paykunapis yaku karrunta, taytanta ima chaypi dijar, Jesuswanna riranllapa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Lc 6.17-19)
23 Chaynumi Jesusqa Galileapa tukuy lugarninkunapi Israel runakuna tantakananllapa wasikunaman yaykur Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami runakunata allicharan tukuy qishayninmanta, nanayninkunamanta ima.
24 Chaymi Jesuspaqqa chay Siriapa tukuyla lugarninkunapi yaĉharanllapana. Chaynu yaĉharllapami, kusa riqchaq nanaywan, qishayninllapawan qischakaqkunata apamuranllapa. Chaynullami apamuranllapapis dyablupa yarpuyninwan kar qischakaqkunata, atakiwan kaqkunata, chaynulla chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kaqkunata ima. Piru Jesusqami tukuylata allicharan.
25 Chaymi kusa achka runakuna Galileamanta, Decapolispa pwiblunkunamanta, Jerusalenmanta, Judeamanta, Jordanpa rupay iqamunanlaw lugarmanta ima, Jesusta kusata uyakuyta munar ikinpi puriqllapa.

5

Jesusmi uk sirkapi yaĉhachikuran
(Lc 6.20-23)
1 Chaynu achka runakunata rikarmi, Jesusqa sirkaman iqar taran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunapis payman qimikatin,
2 kaynu nir yaĉhachikuq qallariran:
3 “Kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis uchakushami kani nir masta Dyusninchikta maskaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
4 Kusa shumaqmi kanqa, waqaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi kunsulanqa llakishanmantaqa.
5 Kusa shumaqmi kanqa, chay mana kusa kani nir yarpuqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyus arnishan pachamatapis aypanqallapa.
6 Kusa shumaqmi kanqa, imuraspis Dyus munashanlata mallaqnaq, yakunaq yupay chiqap allinlata ruranaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi yanapanqa rurananpaq yarpuyashanllapataqa.
7 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis ima katinpis llakipakuqqa.
Chaqa Dyusmi paytapis llakipanqa.
8 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis kusa allinla yarpuyniyjun kaqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyusta rikanqallapa.
9 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis amana ĉhiqninakur kawsananllapapaq intrachikuqqa.
Chaqa Dyusmi paykunatapis chiqap wamranpaqna riqsinqa.
10 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis Dyus munashannulla allinlata rurashanrayku qischakaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
11 “Kusa shumaqmi kankillapa nuqapi kriyishaykillaparayku runakuna qaryapar, riqchaq llullakunata willar ima qischashutinllapaqa.
12 Chayraykumi ima katinpis kusalata aligriyar ima kuntintu kayllapa, unaq syilupi kusala shumaq imata aypanaykillapapaq nir yaĉhar. Chaqa imanutaq kanan qamkunapa ikikillapapi purir qischashuyanllapa, chaynumi Dyuspa unay rimaqninkunatapis rurananllapa”.

Kriyiqkunaqami kaĉhi chaynulla lampara yupay
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)
13 Jesusqami niran:

"Imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa.
Piru imanupi kaĉhi lampaqyarqa mananami qashan shumaqchakayta puytinnachu.
Chaynu mana sirbitinnaqami ashwan waqtaman itakushana puriqkuna saruĉhanllapa.
14 "Chaynullami imanutaq bilamaqa achkirachikun chaynu qamkunapis kankillapa kay
pachapiqa. Chaqa uk pwiblu unaq sirkapi katinmaqa tukuylari rikanllapa.
15 Chaynulla uk bilata kachkarqa manami kajunpa rurinmanchu ĉhuranchik
achkirachikunanpaqqa. Ashwanmi ĉhuranchik unaqlapi, tukuy chay wasipi kaqkunata
achkirachinanpaq.
16 Chayraykumi qamkunapis imanutaq uk bilamaqa achkirachikun chaynu tukuylawan
kusa allinla ima kayllapa. Chaynu allinlata rurar kawsatkillapaqami, tukuy rikashuqkuna
imanumi kawsanllapa nir kwintata qukar, unaq syilupi Taytaykillapa Dyustana alaban-
qallapa.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanta

17 "Amami qamkunaqa nuqapaq yarpunkillapachu, Moisés mantakushankunata,
Dyuspa rimaqninkuna nishanta chinqachinanpaq shamusha kanqa nirqa. Chaqa man-
ami chaykunata chinqachinaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi tukuy chaykunataqa
chiqapta kumplinaypaqna shamusha kani.
18 Nishaykillapa: Syiluwan pacha kayatinllaqami, Dyus mantakushanmantaqa manami
uk puntituta, uk litralamatapis kitanqallapachu chay tukuy nishankuna kumplikananka-
man.
19 Chayraykumi, Dyus mantakushanta mayqanpis mana kasur ashwan ukkunatapis
ama kasunanpaq nir yaĉhachiqkunaqami syilumanta kaq mushuqmanta mantakutinqa,
mana kwintachakashanachu kanqa. Nataq chay mayqanpis Dyus mantakushanta al-
lita kasur, wakinkunapis kasunanpaq yaĉhachiqkuna-shuypaqami syilumanta kaq man-
takutinqa kusala shumaqta riqsikashana kanqa.
20 Chaymi nishaykillapa: Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla
fariseo runakunaqami Dyuspaq intrakarmapis mana tukuy shunqunwan kasunllapachu.
Piru kuytawkish qamkunapis paykuna yupayma tukuyatkillapa. Ashwanmi syilumanta
kaq mantakuyashanman yaykunaykillapapaqqa tukuy shunquykillapawan Dyus mu-
nashanlata rurayta ministinkillapa".

Jesusmi yaĉhachikuran ama piñakunanllapapaq
(Lc 12.57-59)

21 Chaynullami niranpis:

"Qamkunaqami uyapashaykillapa rukuykillapakunata Moisés unaylla kaynu nishanta:
'Amami wanuchikunkillapachu. Chaqa mayqanpis wanuchikuqqami, kusala manchay-
paqta kastigakashana kanqa' nir.
22 Piru ashwan nuqa-shuypaqa nishaykillapa: Mayqanpis ukninkunawan piñakuqqami
kastigakashana kanqa. Chaynulla mayqanpis ukninta ima nir jurapaqta-shuypaqami
kusa mas karguyjun kaqkuna rikar yaĉhar kastiganqa. Nataq chay ukninta mana allinpaq
riqsir qaryapaqta-shuypaqami Tayta Dyusna rikar infyirnupi tukuy tyimpupaqna kasti-
ganqa nir.
23 "Piru imanupi ufrindaykita altarman apar ĉhurayar, yarpunkiman mayqan ukniki
qamwan piñakusha nir.
24 Chaynu katinqami chay ufrindaykita chay altarpa naypanlapi dijar, rinkiraq chay
uknikiwan, shumaqchanakuq. Chaymanta chaynu uknikiwan shumaqchanakusha kar-
shuypaqa rinki chay altarman ufrindaykita Dyusninchikpaq ĉhuraqqa.
25 "Chaynulla imanupi mayqan ima mana allinta rurashayki nir uchachashuyatinqa,
manaraq jwiskunaman qayachishuyatin parlar shumaqchanakuyllapa. Chaqa mana
chaynu ruratki jwisman qayachishutinqami, chay jwisqa gwardyakunaman qukushutin
karsilmanna apashunmanllapa.
26 Chaqa chiqaptami nishayki: Chay karsilpina karqami mana dasqa lluqshimunkichu,
tukuy imata rurashaykipaq limpu pagrakunaykikaman nir".

Jesusmi yaĉhachikuran ama ukwan ukwan pununanllapapaq

27 Jesusqami niranpis:

"Qamkunaqami allita uyapashaykillapa Moisés unay kaynu nishantaqa: 'Runa kar,
manaqa warmi karmapis masayjunna karqa, amami ukwan ukwan pununkillapachu' nir.
28 Piru nuqa-shuypaqami nishaykillapa: Mayqanpis uk warmita rikar paywan kayta
munarqami yarpuyninpiqa uchakushana nir.

29 “Chayraykumi, allilaw nawiki imata rikachir uchakuchishutinqa urqur itakuy
karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq
tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.
30 Chaynulla allilaw makiki uchakuchishutinpis, pitir itakuy karukaq qammantaqa.
Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki
tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.

Jesusmi yaĉhachikuran runa warminta dijanaqkunapaq
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Chaynullami Moisesqa niqpis: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manana warminwan
kanarqa karguyjunkunapi uk kartata rurar warminta qurqashi dijayta puytin’ nir.
32 Piru kananqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha
ima katin yanqallamanta dijarqami, uchakunanta munaq yupayna dijayan. Chaynulla
mayqanpis chay yanqallamanta itakukasha warmiwan kasaraqpismi kusala saqrata
uchakuyan”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama jurananllapapaq

33 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Qamkunaqami uyapashaykillapa Moisés unay rukuykillapakunata kaynu nishanta:
‘Imata ruranaykipaq Dyusninchikpa shutinpi jurarqa kumpliyllapa’ nir.
34 Piru kananqami nishaykillapa: Amami imalapaqpis jurankillapachu nir. Chaynulla
amami syilupaq rimar imaqa jurayllapachu. Chaqa syiluqami Dyusninchik tar mantaku-
nan.
35 Chaynulla amami pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa pachaqami Dyus-
ninchikpa ĉhakin shanan. Amami Jerusalén pwiblupaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa
Jerusalén pwibluqami mantamaqninchik Dyuspa pwiblun-ari.
36 Amami jurayllapapischu umaykillapapaq rimarpis. Chaqa manami puytinkichu uk
aqchaykillapalamatapis yuraqpaq, manaqa yanapaq tikraytaqa.
37 Ashwanmi juranaykillapamantaqa imapaqpis ‘Chiqap’ nitkillapaqa, chiqap kanqa.
‘Mana’ nitkillapapis, mana kanqa. Chaqa mayqanpis jurar imata arnikuqqami dyablu
munashannuna rimar arnikuyan.

Mayqan imata ruramashapis amami chayllata rurashunchu
(Lc 6.29-30)

38 “Qamkunaqami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Nawipaqqa
kanqa uk nawi. Kirupaqpis uk kiru’ nir.
39 Piru nuqaqami nishaykillapa: Mayqan ima mana allinta rurashutinqa, amami qampis
ima mana allintaqa rurankichu. Ashwanmi mayqan allilaw qaqllaykipi takashutinqa
uklawtapis rikachiy nir.
40 Chaynulla mayqan qayachishur kamsaykita kitashunatinqa, dijay punchuykitapis
apanqa.
41 Chaynulla mayqan ‘Apay kargayta kaymanta wakkaman’ nir, amalas apachishu-
natinqa, ashwan chay nishushanmantaqa mas larguta apay.
42 Chaymi mayqanpis imalata mañashutinqa, quy. Chaynullami mayqan imalata pris-
tanaykipaq mañashutinpis amami das tikrakar rinkichu.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 “Chaynullami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Qamkunawan
shumaq kaqkunata llakipar, ĉhiqnishuqkunata-shuypaqa ĉhiqniy’ nir.
44 Piru nuqaqa nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunataqa llakipar shumaqta rikayllapa.
Chaynulla Tayta Dyusman mañakuyllapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi
puriqkunapaq ima nir.
45 Chaynu rurarqami qamkunaqa unaq syilumanta Taytaykillapa Dyuspa chiqap
wamrankunana kankillapa. Chaqa pay nitinmi rupaymapis achkirachikamun
allin kaqkunapaq, chaynulla mana allin kaqkunapaqmapis. Chaynulla pay nitinmi
tamyamapis ishkimun allinta ruraqkunapaq, mana allinta ruraqkunapaqmapis.
46 Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imatanari Dyusmantaqa aypankil-
lapa? Chaqa Dyusta mana kasuq, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkunapismi
mayqan paykunata llakipaqtaqa llakipanllapa.
47 Chaynulla chay mayqanpis qamwan allin kaqlata saludarpis ¿imatataq shumaqtaqa
rurayankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq runakunapismi chaynu ruranllapa.
48 Ashwanmi qamkunaqa imapipis allinla kayllapa imanuĉhi unaq syilupi Taytaykillapa
Dyus kusa allinla chaynu”.

6

Limusnawan yanapakurqa amami parlakunkillapachu

1 Jesusqami niranpis:
"Tukuy ima allin kaqtaqami imuraspis ruraylapa. Amami runakuna rikamananpaq
nir paykunapa naypanlapichu rurankillapa. Chaynu runakunala alabashunanllapapaq
rurayatkillapaqa imanunari unaq syilumanta Taytaykillapamaqa chay shumaq imata
qushunanllapapaq karan chaytaqa qushunqallapa.
2 "Chayraykumi mayqan ministiqkunata yanaparpis amami imanutaq Dyusta yanqa ka-
suq tukuqkuna kusalata alabakar parlakunllapa chaynuqa puriyllapachu. Chaqa payku-
naqami chay Israel runakuna tantakananllapa wasikunapi, waqtakunapi ima parlakur
purinllapa, runakuna paykunapaq shumaqta rimananllapalapaq. Chaymi nishunillapa:
Paykunaqami chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
3 Chayraykumi qamkuna mayqanta ima ministishanpi yanaparqa amami chay kusala
riqsinaykimatapis parlankichu.
4 Chaynu imata yanapakur mana imatapis rimatkiqami, Taytayki Dyus rikashurqa
kusala shumaq imatana qur yanapashunqa.

Jesusmi yaĉhachikuran Dyusman mañakunapaq
(Lc 11.2-4)

5 "Qamkuna Dyusman mañakurqa, amami Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna yupayqa
kayllapachu. Chaqa, paykunaqami chay tantakananllapa wasikunapi, chay may iski-
nakunapi ima sharla Dyusman mañakuyta kusalata munanllapa. Chaynuqami paykunaqa
ruranllapa runakuna rikar alabananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami
chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
6 Piru qam mañakurqami wasikiman yaykur, punkuykita kirpakur Taytayki Dyus
chaypi qamlawan kaqman mañakunki. Chaynu ruratki chay qamlawan kaq Dyusniki
rikashurqami kusala shumaq imata qur yanapashunqa.
7 "Chaynulla qamkuna Dyusninchikman mañakurqa amami kutir kutir chayllata ri-
marqa mañakuyllapachu, imanutaq Dyusninchikta mana riqsiq runakunamaqa tukun
chaynuqa. Chaqa paykunaqami yarpunllapa chaynu kusalata rimapakutinqashi Dyusqa
mas uyapayanqa nir.
8 Chaymi qamkunaqa ama chay runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa Taytaykillapa
Dyusqami ima ministiyashaykillapatapis yaĉhayanllana manapis mañakuyatkillapa.
9 Chaymi ashwan qamkunaqa kaynu mañakunkimanllapa:
Unaq syilupi Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
10 Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla.
11 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuytaqa qumayllapa.
12 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa chaynulla.
13 Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa.
[Chaqa qammi tukuy imata puytinki;
kusala shumaqpaq riqsikanki;
chaynulla tukuy tyimpupaq mantakunki ima nir.
¡Chaynumi kanqa!]
14 "Chaqa qamkunata ukkuna ima mana allinta rurashutinllapa pirdunatkillapaqami,
unaq syilupi Taytaykillapa Dyuspis pirdunashunqallapa.
15 Piru qamkuna mana ukkunata pirdunatkillapaqa manami Taytaykillapa Dyuspis
uchakushaykillapamantaqa pirdunashunqallapachu.

Jesusmi yaĉhachikuran ayunupaq

16 "Chaynulla qamkuna ayunarqa, amami kusa kwashalla tikrakarchu purinkillapa
imanutaq Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna, tukunllapa chaynuqa. Chaqa paykunami
chaynu kwashalla tukunllapa runakuna rikar, ayunayan ninanllapalapaq. Chaymi nishu-
nillapa: Paykunaqami chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
17 Chaymi ashwan ayunarqa, alli qaqllitaykillapata paqakur, shumaq ñaqsakur ka-
makayllapa.

18 Chaynu ruratkillapaqami mana mayqanpis kwintata qukanqallapachu ayunayankillapa nirqa. Nataq Taytaykillapa Dyus qamkunalawan chaypi kaqmi, yaĉhayanqa chay ayunayashaykillapapaqqa. Chaynami ashwan kusala shumaq imata qur yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa
(Lc 12.32-34; 11.34-36; 16.13)

19 "Amami kay pachapi kaq imaykillapataqa tantakunkillapachu. Chaqa kay pachapi kaq imaykillapaqami pumpir, muqusyar ima, limpu tukukan. Chaynulla suwakuqkunamapis wasikunaman yaykur suwakunllapa ima.
20 Ashwanmi kay pachapi kaq imaykillapapaq yarpunaykillapamantaqa unaq syilumanta kaq imaykillapapaq yarpur Dyus munashanlatana rurar kawsayllapa. Chaqa syilumanta kaq imaykillapaqa manami pumpir, muqusyar ima tukukanlamapischu. Chaynulla manami chaymanqa suwakuqkunalamapis yaykunchu.
21 Chaymi nishaykillapa: Qamkuna kay pachamanta kaq imaykikunalata chapar yarpuyatkillapaqa kay pachamanta kaq imakunalapi kanqa yarpuynikillapaqa. Nataq unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapa-shuypaqa syilumanta kaq imaykillapalapi kanqa yarpuynikillapaqa.
22 "Allita yarpuyllapa: Nawikillapa imanutaq bilamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuyla kwirpuykillapaqa kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa.
23 Piru nawikillapa kusala mana allin kashanrayku kay pachamanta kaq imakunalapaq yarpuchishutin-shuypaqami kwirpuykillapapis tutaparaq intirupina kayanqa. Chaynuqami achkirachikunaykillapamantaqa ashwan tutaparachikuyankillapana kanqa. Chaymi ashwan chaynu karqa mana imalatapis Dyusninchikpaqmaqa intrakayankillapachu kanqa.
24 "Nishaykillapapis: Manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa. Manaqa uknintaqa allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Lc 12.22-31)

25 "Chayraykumi nishunillapa: Amami qamkunaqa yarpupakunkillapachu, imataraq mikur, upyar kawsashaq nirqa. Chaynulla amami yarpupakunkillapapischu imataraq mudakushaq nirmapis. ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa chay kawsanaykillapa, chaynulla kwirpuykillapaqa masta sirbin mikuymanta, raĉhpamantaqa nir?
26 Rikayllapa pariq kuritukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapalamapischu. Chaynulla manami mikunanllapata ĉhurakunllapalamapischu. Piru, imanutaq ashwan unaq syilupi Taytaykillapa Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamanta ashwan kusa masta sirbinkillapa!
27 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *
28 "Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa kusalata yarpupakunkillapa mudanaykillapapaq imaqa? Allita kwintata qukayllapa, imanutaq liryukunamaqa muntipi winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu.
29 "Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Mantakuq Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu.
30 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishuyanqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?
31 Chayrayku ama llakiyllapachu '¿Imatana mikushun? ¿Imatana upyashun? ¿Imanuna mudakushun?' nir imaqa.
32 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami unaq syilupi Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis.

---

* **6:27** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

33 Chayraykumi, tukuy imakunapaq yarpur llakinaykillapamantaqa, ashwan Taytanchikllapa Dyus tukuyta mantakushanrayku, paylata maskar munashannula allinta rurar kawsayllapa. Chaynu kawsatkillapaqami Taytaykillapa Dyusqa tukuy ministishaykillapapi yanapashunqallapa.
34 Nishaykillapapis: Amami allaqmantaqa imaraq pasamanqa nirqa yarpupakunkillapachu. Chaqa chay allaqmanta diyapismi ĉhamunqana chay diyallapi ima kaqpaq yarpunaykillapapaqqa. Allita yaĉhashanchikllapanu, diyakunami shamun imanuraq kashaq nir chay diyallapi yarpunapaq.

7

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 "Amami uknikikunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq.
2 Chaqa ukkunata rikar yaĉhatkillapaqa, chaynullami qamkunatapis Dyusqa rikar yaĉhashunqallapa. Chaynulla imanu ukkunata rikatkipis, chay rikashaykinullami Dyusqa qamkunatapis rikar yaĉhashunqallapa.
3 ¿Chaqa imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa?
4 Chaymi qampa nawikipi uk atun qiru tayatinqa, ¿imanutaq uknikita ninkiman: 'Nawikipi usulsitu tayan chayta lluqshichishaq' nirqa?
5 ¡Kusa allin tukuq runa! Puntataqa chay nawikipi atun qiru tayan chaytaraq lluqshichiy. Chaymantaraqmi chay uknikipa nawinpi tayan chay usulsitutaqa allita rikar lluqshichimuyta puytinki.
6 "Chaynulla nishunillapapis: Amami Dyusninchikpa shumaq rimayninta willankillapachu chay kusala marraju allqu yupay runakunataqa. Chaqa imanupiqakish piñakurmana llakiypaqta qischashunmanllapa. Chaynulla chay kuchi yupay runakunataqa amami willankillapapischu. Chaqa paykunaqami mana kwintachar limpu saruĉharmana dijanman.

Mañakushun maskakushun punkuta takashun ima
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 "Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa. Chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashunqallapa.
8 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan kusalata shachinakur qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
9 "¡Ma nimayllapa! ¿Wamrayki tantata mañashutinllapaqachu rumita qunkimanllapa?
10 ¿Manaqa wamrayki piskaduta mañashutinllapaqa, largu kurutachu qunkimanllapa? ¡Manami!
11 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa kusala shumaq imakunata qushunqallapa payman mañakutkillapaqa!
12 "Chaynullami nishaykillapapis: Wakinkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis shumaqta rurayllapa paykunawanqa. Chaynu rurarqami kusala allintana rurayanki, Moisés mantakushannulla, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla ima.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Lc 13.24)

13 "Allita yarpurmi, chay kiĉhkila kaq punkituta pasar rinkillapa Dyusninchikman rinarqa. Chaqa chay tukuy tyimpupaqna rir qischakanapaq kaq punkuqami kusala atun chaynulla chay nanpismi, kusala anchu ima. Chaynu katinmi kusala achka rinqallapa chaylawtaqa.
14 Piru Dyusninchikwanna rir tukuy tyimpupaq kawsanapaqqami kusa kiĉhkila punkitu, chaynulla kiĉhkila nansitu ima. Chaynu katinmi aykala chaylawtaqa yaykur rinllapa.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Lc 6.43-44)

15 "Allitami kuytakankillapa chay llullakur Dyusninchikpaq parlakuq tukuq runakunamantaqa. Chaqa paykunaqami qamkunamanqa shamunqa imanutaq uyshitakunamaqa

kusala mansitu chaynu. Piru alli yaĉhaymantaqami kusala manchaypaq atun surrukuna kanqallapa.
16 Chaymi qamkunaqa tukuy imata rurayashanlamanta das riqsiyta puytinkillapa imanu nirmapis. Chaqa ubapa puquynintaqa manami kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla Iguspa puquynintapis manami shankakunamantachu pallanchik.
17 Piru tukuy allin qirukunaqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin qirukunashuypaqami mana allintachu puqun.
18 Chaqa allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis manami shumaqtaqa puquyta puytinchu.
19 Chaymi, tukuy qirukuna mana allinta puquqtaqa kuchur ninaman itar rupachinchik.
20 Chayraykumi qashan nishaykillapa: Tukuytami ima rurashankunalamanta allita rikar riqsinkillapa nir.

Dyus mantakuyashanmankish mana yaykutkillapachu
(Lc 13.25-27)

21 "Manami tukuyla 'Amituy, Amituy' nimaqkunaqa, Dyus unaq syilupi mantakuyashanmanqa yaykunqachu. Ashwanmi, unaq syilupi Taytay munashanlata ruraqkuna yaykunqallapa.
22 Chaqa chay diyapiqami nimayanqallapa: 'Amituy, Amituy, nuqakunami qamlapaq kusata parlakurayllapa. Chaynulla qampa shutikiwanmi runakunamanta dyablupa yarpuyninta itakurayllapa. Shutikiwanmi achka milagrukunata rurarayllapa' nir ima.
23 Piru nuqaqami paykunataqa nishaq: 'Manami maydiyapis riqsishushachu kani. ¡Ashuyllapa nuqamanta, mana allinta ruraqkuna!' nir.

Ishkay wasipa simintun
(Lc 6.46-49; Mr 1.22)

24 "Chayraykumi, chay mayqanpis nuqa nishayta uyakur kasuqtaqa kumparashaq uk runa kusa allinlata yarpuqmaqa wasinta shachinanpaqqa allita yarpur, rumipa ananmanta shachiran chaywan.
25 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayar, wayramapis wakmanta, kaymanta wasilaman pukakamurmapis mana ratachiranchu. Chaqa alliri shachisha karan rumipa ananmanta.
26 Piru nuqa nishayta uyakur mana kasuqta-shuypaqami kumparashaq imanutaq uk yaru runamaqa mana allita yarpur wasinta shachiran ushya aqupa ananlamanta chaywan.
27 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayamuran. Chaynulla wayra wakmanta kaymanta chay wasiman pukakamutinmi chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran".
28 Chaymi chaynu Jesús rimar tukchitinnaqa, tukuyla chaypi kaqkunaqa dispantakaranllapa chay imanu yaĉhachikushanrayku.
29 Chaqa Jesusqami paylla kusata mantakur ima yaĉhachikuran, manami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.

8

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jesús chay sirkamanta ishkimutinqami, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
2 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun payman qimikar naypanpi qunqurikur niran:
—Taytituy, llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
3 Chaynu nitinqa, Jesusqa makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay nir.
Chaymi chay kutilla chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaran qishayninmantaqa.
4 Jesusqami niranpis:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa sirbikuqninta
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Chaymanta Capernaúm pwibluman Jesús yaykutin, Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin, qimikaran payta rugaq.
6 Chaymi niran:

—Taytituy, sirbikuqniymi wasiypi qishaq. Manami kwirpunqa kuyuylamatapis puytiyanchu. Ashwanmi kusala saqra nanaywan qischakayan nir.
7 Jesusqa niran:
—Rishaqmi allichaq nir.
8 Chaynu nitin, chay suldadukunapa mantaqninqa niran:
—Taytituy, nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi mana allinchu wasiymanraq rir yaykunaykipaqqa. Ashwanmi kayllamanta ‘Alliyanqa’ niy, chay sirbikuqniyqa alliyananpaq.
9 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran.
10 Chaynu nitin uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla aligriyaran. Chaymi chay wakin ikinta riqkunataqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
11 Chaymi nishaykillapapis: Achka jwira runakunami shamunqallapa rupay iqamunanlawmanta, rupay iqananlawmanta ima. Chaymi paykunana tayanqa pulla mikuq Abrahamwan, Isaacwan, Jacobuwan syilumanta kaq mantakuyashanpiqa.
12 Piru Dyus mantakuyashan luryanpi kananpaq karan chaykunaqami, itakukayanqa waqta tutaparaqlla infyirnumanna. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.
13 Chaymantami Jesusqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa niran:
—Riyna wasikiman. Qam kriyishaykinullami wasikipiqa rurakanqa nir.
Chaynu Jesús nitinlami, chay kutilla sirbikuqninqa alliyaranna.

Jesusmi allicharan Pedrupa swigranta
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesusqami riran Pedrupa wasinman. Chaypimi Pedrupa swigranta tariran, mantanpi qishaq usuraqta. Kusala rupawanmi karan.
15 Chaymi Jesusqa, chay warmisitataqa makinmanta kamaran. Chayna chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tutapatinnaqa Jesusman achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkunata apamuranllapa. Piru Jesusqami rimarla chay dyablupa yarpuynin runakunapi kaqtaqa itakuran. Chaynullami allicharanpis tukuyla qishaq kaqkunataqa.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Paylla nanayninchikkunata urquran.
Chaynulla paymi qishayninchikkunatapis aparan” nir.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Lc 9.57-62)

18 Uk diyapimi Jesusqa achka runakunapa rurinpi rikariran. Chaymi yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran: Pasashunllapa chay quĉhapa chimpanman nir.
19 Chaymantaqa Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runami Jesusman qimikar niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
20 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
21 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunamanta ukqa kaynu niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Kusa allinmi kananlla nuqawan rinaykipaq. Chaqa nuqapi mana kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapana.

24 Chaynu riyatinllapami chay quĉha yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. Piru chaykamanqami Jesusqa punuyaran.
25 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachiq rir niranllapa:
—¡Taytituy, washamayllapari! ¡Yaku rurimanmi chinqayanchikllapana! nir.
26 Chaynu rikĉhachitinllapami Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¡Qamkunaqami manaraq allitaqa kriyimankillaparaqchu! nir.
Chaynu nirnaqami, sharir wayrawan yakutaqa willatinla limpu limpu qasillaran.
27 Chaynu rurashanraykumi kusa dispantakashalla paykunapura tapunakuyaqllapa:
—¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa? nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan ishkay runakuna
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Chaymanta Jesusqa chay quĉhapa uklaw manyan Gadara shutiq lugarman ĉharan. Chaymi chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq ishkay runakuna, pantyunmanta lluqshir, payman qimikaran. Chay runakunaqami kusala saqra manchaypaqta tukuqllapa. Chaymi chay lugartaqa mana mayqanpis pasayta puytiqllapachu.
29 Piru Jesusta rikarqami, kaynu nir qayĉhakuq ĉhurakaranllapa:
—¡Dyuspa Wamran Jesús, amami nuqakunamanqa yakapakamuychu! ¿Chaqa qamqachu manapis jwisyu diya ĉhamuyatinraq kananlla shamushayki qischamaqllapa? nir.
30 Piru chay kayashanllapamanta largukaqpimi achka kuchikuna shitqakuyaranllapa.
31 Chaymi chay dyablupa yarpuyninqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Kay runakunamanta lluqshichir itakumarllapaqa, dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
32 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninqa runakunamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuran. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuranllapa.
33 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaymi pwibluman ĉharqa imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakuna pasashantaqa tukuyta parlaranllapa.
34 Chaymi chay kutilla pwiblumanta kaq runakunaqa lluqshir riranllapa Jesús kayashanmanqa. Chaynu Jesusta chaypi rikarllapami kusalata rugaranllapa kay lugarniyllapamantaqa wakaq tukuy nir.

9

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Chaymantaqami Jesusqa uk yaku karruman iqar, quĉhapa uklaw chimpanman pasar pwiblunllaman ĉharan.
2 Chaypina katinqami uk mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runata, uk parapi usurachir wintusha payman ĉhachiranllapa. Chaymi Jesusqa paypi kusalata kriyiqllapata rikar, chay qishaqtaqa niran:
—Shachinakuy wamrituy. Chaqa tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.
3 Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa kaynu nir yarpuranllapa: ¿Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan? Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslami uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
4 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa kusala mana allin yarpuyniyjunqa kankillapa?
5 ¿Imataq mas trabajusu ninaypaq, 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir puriy' ninaypaq? * 'Uchaykikunamanta pirdunashuni' nitiyqa qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
6 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
—Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

* **9:5** Chaqa mayqanpismi "Uchaykimanta pirdunashuni" niyta puytinman yanqallamapis.

7 Chaymi chaynu nitinqa, chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kayaq runaqa sharir,
riranna wasinman.
8 Tukuy chaykunata rikarmi chaypi kaq runakunaqa kusalata dispantakaranllapa.
Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa imanumi payqa uk runata pudirninta qusha
nir.

Jesusmi Mateuta qayaran
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Chaymantami Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu riyarmi rikaran uk
runa Mateo shutiqta. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran.
Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinqa Mateuqa sharir paywanna riran.
10 Chaymantami Jesusqa Mateupa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq
impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna ima ĉharanllapa. Chaynami ashwan
paykunapis Jesuswan, yaĉhakuqninkunawan ima pulla mikuq ĉhurakaranllapa.
11 Chayta rikarmi chay fariseo runakunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir
tapuran:
—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla
uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.
12 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi
ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.
13 Rir allita intrakayllapa Dyus nitin unaylla iskribishanllapata. Chaqa ninmi:
‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.
Chaynulla nuqaqa manami chay kusa allinla kani niqkunata willaqchu shamusha kani.
Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Chaymantaqami Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, Jesusman qimikar kaynu nir
tapuranllapa:
—Nuqakuna, chaynulla chay fariseo runakunapismi kusalata ayunanillapa. Piru qampa
yaĉhakuqnikikunaqa ¿imapaqtaq mana ayunanllapa? nir.
15 Jesusqa niran:
—¿Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu, wakinkunaqa llakishala kanmanllapa?
¡Manami! Chaymi chay kasarasha chaykuna rinanpaq ura ĉhamutin, ritinllapanami ayunan-
qallapa.
16 “Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa
rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu cha-
pukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.
17 Chaynulla, chay ubapa yakun binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachu-
manqa. Chaqa chay ubapa yakun binumi byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaymi
ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman.
Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachuman itaypaq amana
mayqanninpis imanananpaqqa”. †

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Chaynu Jesús rimayatinllami, Israel runakunapa uk mantaqnin ĉhamur Jesuspa nay-
panlapi qunqurikur kaynu niran:
—Chayraqmi warmi wamray wanusha. Piru qam rir makisituykita ananpi ĉhuratkiqa,
payqa qashan kawsamuyanqa nir.
19 Chaynu nitinmi Jesusqa sharir, yaĉhakuqninkunawan ima riranllapa.
20 Piru chaynu riyatinmi chay lugarlawpi karan uk qishaq warmi. Chay warmipa
yawarninmi dusi añupaqna kusalata shamuq. Chaymi Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa
manyanta kamaran.
21 Chaqa chay warmiqami yarpuq, raĉhpanta kamarlami alliyashaq nir.

† **9:17** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay runakunapa yaĉhachikushanqa, paypa mushuq yaĉhachikushanwanqa mana chayllachu nir. Chaynuqami intrachimanchik piĉhunachinapaqqa mana allinchu nir.

22 Piru chaynu ruratin Jesusqa ikiman chapakur warmita rikarqa niran:
—Shachinakunkimi mamitay. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chaymi ashwan chaymanta-pacha allinna kidaran chay warmisitaqa.
23 Chaymanta Jesusqa chay Israel runakunapa mantaqninpa wasinman ĉharqa, rikaran dulsaynata waqachiq runakunata. Chaynullami rikaranpis chaypi kaqkuna kusalata waqar laqyaqllapata ima.
24 Chaymi Jesusqa niran:
—Lluqshiyllapa kaymanta. Chay warmi wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.
Chaynu nitin, chaypi kaqkunaqa kusalata asiparanllapa Jesustaqa.
25 Piru payqami ruripi kaqkunata limpu lluqshichimuran. Chaymantami chay wasiman yaykur, chay warmi wamrataqa makinmanta aypatin, sharimuran.
26 Chaymi tukuy chay lugarkunapiqa yaĉharanllapana imanu warmi wamraqa kawsamusha nirmapis.

Jesusmi allicharan ishkay syigukunata
27 Chaymanta lluqshir ritinnaqami Jesuspa ikintaqa ishkay syigu runakuna riran kaynu nir qayakur:
—¡Davidpa ayllun ‡ llakipamastuyllapari! nir.
28 Chaymanta Jesús wasi ruriman yaykutinqa, chay syigu runakunaqa qimikatin, Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamkunaqachu kriyinkillapa alliyachishuyashaqllapa nirqa?
Chaynu nitin, paykunaqa niranllapa:
—Arí taytituy nir.
29 Chaymantami Jesusqa, nawinkunata kamar niran:
—Qamkuna imanutaq kriyishaykillapanullami rurakanqa nir.
30 Chaymi chay kutilla rikakuranllapana. Piru Jesusqami kaynu nir kusalata willaran:
—Amami mayqanpis yaĉhanqachu kaytaqa nir.
31 Piru ashwan chay runakunaqa wasimanta lluqshishanmanta-pacha imanu Jesús paykunata alliyachishanpaq ima tukuylata parlaranllapa.

Jesusmi allicharan uk muduta
32 Chaymanta chay syigukuna alliyashana lluqshimuyatinqa, wakin runakunapis Jesusman aparanllapa uk mudu dyablupa yarpuyninwan qishaq runata.
33 Chaymi Jesús chay dyablupa yarpuyninta chay mudu runamanta itakutinqa, rimaqna qallariran chay runaqa. Chaymi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: "¡Kay Israel pwiblupiqami maydiyapis mana rikashanchikchu waknu mayqanpis allichakuqtaqa!" nir.
34 Piru chaypi kaq chay fariseo runakuna-shuypaqami niyaranllapa: "Waktaqami dyablukunapa mantaqnin pudirninta qusha, chaynu dyablupa yarpuyninta itakunanpaqqa" nir.

Kusichakunapaq kaqqami kusala achka
35 Piru Jesusqami tukuy pwiblukunapi, taksha pwiblitukunapi ima yaĉhachikur puriyaran. Tukuy tantakananllapa wasikunapimi Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami allichakuqpis tukuy qishaykunamanta, nanaykunamanta ima.
36 Chaymi runakunata rikar, kusalata llakiran paykunapaq. Chaqa chay runakunaqami kusata shaykur kwashayasha, chinqasha mana washakananpaq yupayna karanllapa, imanutaq uyshakuna mana michikuqniyjunmaqa chaynu.
37 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran: "Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa.
38 Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq" nir. §

10

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

‡ **9:27** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik. § **9:38** Kusichananpaq chaykunaqami, tukuy manaraq Dyuspi kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

1 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunata qayamur, pudirninta quran,
dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq. Chaynulla tukuy
qishaykunamanta, nanayninllapakunamanta imamapis allichakunanllapapaq ima.
2 Kaykunami chay dusi yaĉhakuqninkunaqa karan:
Puntataqa, Simón (kay Simonmi shutiqpis Pedro),
Simonpa uknin Andrés;
Zebedeupa ishkay wamrankuna, Santiago,
Juan ima.
3 Chaynulla Felipe,
Bartolomé,
Tomás,
Mateo. Kay Mateumi Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran Santiago,
Tadeo ima.
4 Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran
wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir kaĉharan:
"Amami rinkillapachu chay mana Israel runakunamanqa. Chaynulla amami yaykunkil-
lapapischu chay Samaria pwiblumanqa nir.
6 Ashwanmi chay Israel pwiblumanta kaq runakuna imanutaq uysha chinqasha purin
chaynu puriqkunaman riyllapa.
7 Chaynami paykunata willayllapa, syilumanta kaq mantakuq shamunanpaqqami
shipchana nir.
8 Chaynullami tukuy qishaqkunata allichankillapa, wanushakunata kawsachimunkil-
lapa, ismuyaq kwirpuyjun kaqkunata allichankillapa, itakunkillapapismi dyablupa
yarpuyninta runakunamanta ima. Chaqa tukuy chaykunata ruranaykillapapaqqami
mana imawan pagrakur imachu dibaldila chay pudirtaqa ayparaykillapa. Chaymi imata
rurar yanapakurpis ama kubrakunkillapachu.
9 "Piru amami apankillapachu urumanta, platamanta, kubrimanta kaq qillay imamat-
apis.
10 Chaynulla amami apankillapachu alburjata, mudakunaykipaq raĉhpaykillapata, llan-
qita, bastunta imamapis. Chaqa uk trabajaqtaqami trabajashanrayku qarayta puytinl-
lapa.
11 "Chaymi qamkuna uk pwibluman manaqa uk taksha pwiblituman ĉharqa, uk kusa
allin runata maskar, chaypa wasinpi kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
12 Piru chay wasiman yaykurqa chaypi kaqkunata kusa shumaqta saludankillapa.
13 Chaymi chay wasipi kaqkuna shumaqta samachishutinllapaqa Dyusmi shumaqta
yanapanqa paykunataqa. Piru mana chaynu samachishutinllapa-shuypaqa manami
imapis kanqachu.
14 Chaymi uk wasipi manaqa uk pwiblupi yaĉhachikutkillapa mana uyakunar mana
munashutinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Chaynami maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa, chay pwibluqa
kusala mas manchaypaqta kastigakasha kanqa chay pwiblu Sodomawan Gomorra kasti-
gakashanmanmatapis nir".

Jesusmi yaĉhakuqninkunata qischakankillapa niran

16 Jesusqami yaĉhakuqninkunataqa niranpis:
"¡Kwintata qukayllapa! Nuqami qamkunata kaĉhashurllapaqa uyshakunata surrukunapa
rurinta kaĉhaq yupay kaĉhashuyanillapa. Chaymi qamkunaqa ima katinpis imanutaq largu
kurumaqa dasla tantyan chaynu kankillapa. Piru chaynu tantyarmapismi imanutaq uk
palumitamaqa mana ima mana allintapis ruranchu chaynu kankillapa.
17 Allita kuytakankillapa. Chaqa qamkunataqami karguyjunkunaman qukushunqal-
lapa. Chaynulla chay tantakananllapa wasikunapimi wipyashunqallapa ima.
18 Chaynulla nuqaraykuqami chay karguyjunkunaman, gubyirnukunaman ima
apashunqallapa. Piru qamkunaqa paykunapa naypanpi chaynulla chay mana Israel
runakunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.
19 Chaynu paykunapa naypanpi karnaqa, amami yarpupakunkillapachu, imatami ri-
mashaq, manaqa imanumi rimashaq nirmapis. Chaqa rimanaykillapapaqna katkilla-
paqami Dyus yanapashunqallapa imata ninaykillapapaqmapis.

20 Chaynuqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Taytaykillapa
Dyuspa Ispiritunmi rimachishunqallapa.
21 “Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchinanllapa-
paq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq.
Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa.
22 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa.
Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuq kaqkunalami
washakanqallapa.
23 Chayraykumi uk pwiblupi katkillapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikilla-
papi puritinqa, uklaw pwiblukunaman alsakayllapa. Chaqa chiqaptami nishaykillapa:
Manaraq chay Israel pwiblukunapi yaĉhachikur tukchiyatkillapami Dyusmanta Shamuq
Runaqa shamunqana nir.
24 “Manami mayqan yaĉhakuqpis maschu chay yaĉhachiqninmantaqa. Chaynulla mayqan
sirbikuqpis manami maschu patrunninmantaqa.
25 Chaymi chay mayqan yaĉhakuqpis chay yaĉhachiqninnula kayta puytin mana maschu.
Chaynulla chay sirbikuqpis imanutaq patrunninmaqa chaynula kayta puytin. Chaqa
nuqatami nimanllapa dyablupa mantaqnin Beelzebú nir. Chaymi qamkuna nuqapa
yaĉhakuqniy kashaykillaparaykumaqa ashwan ima nishuyanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Lc 12.2-7)

26 “Piru chaynu katinmapis amami chay runakunataqa manchankillapachu. Chaqa
tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy
pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
27 Chayraykumi nuqa qamkunata uyarala willashushayllapataqa, tukuylata parlayl-
lapa. Chaynulla chay pakaqnula willashushayllapatapis intrachikunkillapa, tukuypa
naypanpi.
28 Chaymi chay mayqan wanuchishunatinllapapis ama manchankillapachu.
Chaqa wanuchishurllapamapismi kwirpuykillapalata wanuchinqallapa. Ashwanmi
manchankillapa chay kwirpuykillapawan almaykillapata tukuy tyimpupaq ninapi
qischakananpaq kaĉhaq chayta.
29 “Piru qamkunataqami Taytanchik Dyusqa kusalata munar kuytashunllapa. Ma willa-
mayllapa: ¿Manachu ishkay pariq kuritukunata uk qillaysitulapaqmapis rantikunllapa?
Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi, Taytaykillapa Dyus pachaman ratar
wanunqa nitin, ratar wanuymatapis puytin, manaqa mana.
30-31 Chaynu kuritukuna yanqa mana sirbiq katinmapis kusa allita kuytarqa, qamkuna
chay kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa ¿imanunari mana kuytashunqal-
lapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan.
Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Lc 12.8-9)

32 “Chayraykumi mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqapaq mana pinqakur faburniy
rimatinqa, nuqapis paykunapaqqa allinta rimashaq, unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.
33 Piru mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatin-shuypaqa, nuqapis
paykunataqa mana kwintachashaqchu unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kuytakananpaq willaran
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 “Amami yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi mana qischakashunlla-
panachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi mana shumaqnachu kawsankillapa.
Ashwanmi nuqarayku kusala ĉhiqninakuy, maqanakuy imana kanqa.
35 Chaymi uk ullqu wamramaqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmi
wamrapis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa
kuntranna tikrakanqa.
36 Chaynumi nuqaraykuqa mayqanpapis ayllunkunalla kuntranqa tikrakanqa.
37 Piru mayqanpis nuqamanta masta taytanta, manaqa mamanta munaqqa, manami
nuqapa kananpaqqa allinchu. Chaynulla mayqanpis uk ullqu wamranta, manaqa uk
warmi wamranta masta nuqamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu.
38 Chayraykumi mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa
manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami manana nuqapa kananpaqqa allinchu.
39 Chaymi mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqanqallapa.
Piru chay mayqanpis nuqapi kriyishanrayku wanuq chayqami washakashana rikarinqa.

Dyusmanta kaq imanchikkuna
(Mr 9.41)

40 “Chayraykumi mayqanpis qamkunata shumaqta samachishurllapaqa, nuqata
samachimayan. Nataq mayqanpis nuqata samachimaq-shuypaqa, chay mayqanĉhi
kaĉhamasha chayta samachiyan.
41 Chaymi mayqanpis ukta Dyuspa rimaqnin kashanrayku samachiqqa, Dyus paypa
rimaqninta imataĉhi quyanqa chayllatami aypanqa. Chaynulla uk allin runata allin
kashanrayku samachiq-shuypaqa, chay allin runata imakunata Tayta Dyus quyan allin
kashanrayku, chayllatami aypanqa paypis.
42 Chaymi mayqanpis chay sirbimaqniy kashanrayku mana kwintachaypaqla kaqku-
nata uk jarru qasaq yakituta upyachiq chayqami, kusa shumaq allin imakunata aypanqa
Dyusmantaqa”.

11

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Lc 7.18-35)

1 Jesús chaynu dusi yaĉhakuqninkunata yaĉhachir tukchirnaqa, chay kayashanmanta
lluqshir riran, chay pwiblupa uklaw lugarninkunaman Dyus nishankunata parlakur
yaĉhachikuq.
2 Piru Shutichikuq Juan, karsilpi karqami, yaĉharan imatami Cristo rurar puriyan nir.
Chaymi chaynu yaĉharqa, wakin yaĉhakuqninkunata kaĉharan
3 Jesusta tapunanpaq:
—¿Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uktaraq
yarayashaqllapa? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—Rir Juantaqa willayllapa, kay rikayashaykillapata, uyapayashaykillapata ima.
5 Willankillapapismi: ‘Syigukunatapis rikakuchin, kujukunatapis alliyachitin purinl-
lapa, ismuyaq aychayjunkunatapis alliyachin nir. Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun, chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu
washakananllapapaq’ nir ima.
6 Chaynulla willankillapapis: ‘¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku
imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin!’ nir.
7 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallari-
ran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:
“¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk
runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq
yupay ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?
8 ¿Manaqachu, uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa?
Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakuqkunaqami, chay gubyirnupa wasinku-
nalapi tanllapa nir.
9 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspa rimaq runata rikaq? Chiqaptami
qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq ri-
raykillapa.
10 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:
‘Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq’ nir.
11 Chiqaptami nishaykillapapis: Kay pachapi runakunaqami Shutichikuq Juanmanta
masqa mana kashachu uklamapis. Piru chaynu katinmapis syilumanta kaq mantakuqpi
kriyiqkunaqa mana kwintachaypaqla karmapis Juanmantaqa kusala masna kanqallapa.
*

12 “Chaynumi Shutichikuq Juan yaĉhachikuq qallarishanmanta kanankamanmi
syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunapa ikinpi kusala achka marraju runakuna
purinllapa limpu imanachiyta yarpur.
13 Chaynullami nishaykillapapis: Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus
nitin Moisés mantakushankuna imaqami syilumanta kaq shamur mantakunanpaqqa
Shutichikuq Juan shamunankalaman intrachimaranchikllapa.

---

* **11:11** Dyuspa tukuy rimaqninkunamantaqa Shutichikuq Juanqa, Amitunchik Jesucristupaqqa masta intrakaran nirqami intrachimanchik Juanqa Amitunchikta rikar paypaq parlakushanrayku nir. Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkuna-shuypaqa Juanmantaqa masta Jesucristupaq intrakan nir-shuypaqa intrachimanchik paykunaqami imanu milagrukunata rurashanta, wanur kawsamushanta ima rikashanllaparayku nir.

14 Chaymi qamkuna Shutichikuq Juanpaq, Dyuspa rimaqnin Elías † shamunanpaq karan
nir kriyinarqa kriyiyllapari.
15 Chayraykumi tukuy rinriyjun kaqkuna, allita intrakanarqa uyakur intrakayllapa.
16 "¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi kaq runakunataqa? Kay runakunaqami,
wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay:
17 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu.
Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu' ninakun
chaykuna yupay.
18 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin,
chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: 'Juanqami dyablupa yarpuyninwan' nir.
19 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-shuypaqa qamku-
naqa ninkillapa: 'Kusala amryintu, upyalun' ima nir. Chaynulla ninkillapapis: 'Payqa chay
Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa amigun chaynulla uchasapa runakunapa amigun'
nir ima. Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami intra-
chikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa".

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Lc 10.13-15)

20 Jesús chay pwiblukunapi achka milagruta rurasha katinmapis manami kriyinaranlla-
pachu. Chaymi chay runakunataqa anyaqnulla kaynu nir willayaq:
21 "¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykil-
lapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha
katiymaqa, paykunaqa aykapina uchankunata dijar, saqalla raĉhpanllapata yakakur,
uĉhpata umanllapaman itar ima kriyishana kanmanllapa Dyuspiqa.
22 "Piru chay jwisyu diya ĉhamutinqa, chay Tiro pwiblumanta, chaynulla chay Sidón
pwiblumantaqa kusala mas manchaypaq kastigu kanqa qamkunapaqqa nir.
23 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar syiluman
riyankillapa kanqa nir? Ashwanmi qamkunaqa chay tukuy tyimpupaq kastigakanaykil-
lapapaqna itakukankillapa. Chaqa chay Sodoma pwiblupi imanutaq kay Capernaúm
pwiblupi yupay rurar rikachisha katiyqami, chay pwibluqa kanankaman kayanmanraq.
24 Piru nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaqqa kusala mas man-
chaypaq kastigu kanqa chay Sodoma pwiblupi kayaq chaymantaqa nir".

Jesuslami qayamanchik samachimanapaq
(Lc 10.21-22)

25 Chaymanta Jesusqa niran:
"¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni.
Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki
unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana intrachishaykitaqa.
26 Chaynumiri Taytituy. Chaqa qam munashaykinumi kananpaq kasha".
27 Chaynullami wakinninkunatapis niran:
"Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Chaqa manami mayqanpis allita
nuqataqa riqsimanchu. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla, manami mayqanpis
allitaqa Taytaytapis riqsinllapachu. Nataq nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran
kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini.
28 Piru tukuy qamkuna uchaykillaparaykuqa imanutaq trabajarmaqa shaykunkil-
lapa, chaynulla imanutaq shipuykillapata aprikurmaqa shaykunkillapa chaynu kaqkuna,
shamuyllapa nuqaman. Nuqami samachishaykillapa.
29 Chaqa nuqamanta yaĉhakuqkunaqami nuqawan yuntakasha yupayna. Chaymi nuqa
yupaylla kayta yaĉhakuyllapa. Chaqa nuqaqami ima katinpis mana das piñakur imachu,
ashwan kusa shumaqlata ima intrachikuni. Chaynu nuqawan karqami kusala shumaqta
tukuy tyimpupaq almaykillapapi samankillapa.
30 Piru chay tukuy imata ruranaykillapapaq nishuyanillapa chayqa manami kusala
llashaq imachu. Ashwanmi imanutaq uk yugumaqa kusa ankishla chaynu".

12

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

† **11:14** Syilumanta mantakuqpa naypanta shamuyan Elías nir mas intrakanarqa rikashun Malaquías 4.5-6.

1 Chaymi chay tyimpukunapiqa, uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta
riyaran yaĉhakuqninkunawan. Chaymantami chay, yaĉhakuqninkunaqa mallaqnar, trigupa
ispiganta pitir murinta * mikuranllapa.
2 Chaynu mikuyatinllapa chay fariseo runakuna rikarqa, Jesusta niranllapa:
—Rikay, yaĉhakuqnikikunaqami chay samana diyapi mana ruraypaq kaqkunata rurayanl-
lapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan
mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Dyusta aduranannllapa tuldu wasiman yaykurmi Dyuspa kaq turtillankunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunaqami, mana allinchu
karan pay David chaynulla wakinninkunamapis mikunanpaqqa. Chaqa chay turtillakunataqami chay kurakunala mikunanllapapaq kaq.
5 Chaynulla, ¿manachu Moisés mantakushanta liyirqa intrakashaykillapa, Dyusta aduranannllapa wasipi kurakuna samana diyapi, mana samarmapis mana uchakuranllapachu
nirqa?
6 Piru nuqaqami Dyusta aduranannllapa wasimantaqa kusala mas allin kani.
7 Chaynuqami qamkunaqa Dyus nitin iskribikashankunataqa mana intrakashaykillapachu. Chaqa ninmi:
'Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq' nir.
Chaqa chayta allita intrakasha karllapaqa manami yanqallaqa chay wakin runakunataqa
uchachanaykillapatanachu.
8 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runami chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla
mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Jesusqami chaymanta rirqa, chay tantakananllapa wasiman yaykuran.
10 Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan. Chaymi chay fariseo runakunaqa imanullapis uchachayta yarpur kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk qishaqta samana diyapi allichanapaqqa? nir.
11 Chaynu taputinllapami Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapapa kanman uk uysha. Chaymanta chay uyshaqa samana diyapi uk uĉhku ruriman ratanman. ¿Samana diya kashanraykuchu mana rinman
lluqshichimuqqa?
12 Chaqa, ¡uyshamantaqami uk runaqa kusala masta sirbin! Chayraykumi samana diyapimapis shumaq kaqta rurananpaq kusala allin.
13 Chaynu nirnaqami, chay wiqru makiyjun runataqa Jesusqa niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqa makinqa uklaw makin yupay kusa allilanna kidaran.
14 Piru, chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa parlaranllapa Jesustaqa imanullapis wanuchinanllapapaq.

Isaías nishanmi kumplikaran

15 Chaynu wanuchinayanllapa nir yaĉharmi Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu ritinmi kusala achka runakuna ikinta riranllapa. Chaqa Jesusqami paykunapa tukuy qishaqninllapata allichaq.
16 Chaynu allicharqami, chay runakunataqa willaran, ama mayqantapis parlananllapapaq mayqanmi allichamasha nirmapis.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
18 "Kaypimi sirbimaqniyqa.
Paytami kusata munar akrasha kani.
Paywanmi kusata aligriyani.
Chaymi paytaqa Ispirituyta qushaq,
tukuy pwiblukunapi intrachikunanpaq nuqa munashaykunata rurar kawsananllapapaq.
19 Chaqa manami imapaq mayqanwanpis willanakunqachu.

* **12:1** Murin nirqami intrakaytapis puytinchik: Puquynin nir.

Chaynulla manami rimapakunqapischu nublirukuna yupayqa.
Manami mayqanpis uyapanqachu waqtakunapi alabakaqtaqa.
20 Chaynulla kaña qiwikasha yupay kaq runakunataqami shumaqlata kuytanqa.
Chaynulla chay wanuqnula lamparita ratakuq yupay runakunatapis shumaqlata kuytanqa,
Dyus tukuy munashankuna kumplikanankaman.
21 Chaymi tukuyla pwiblukuna, paylapi kusata kunfyakar yarakunqallapa".

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 Chaymantaqami ukkunapis Jesusman aparanllapa uk syigu mudu runata. Chaqa chay runaqami dyablupa yarpuyninwan karan. Piru Jesusqami chay runataqa rikakuchiran, chaynulla rimachiran ima.
23 Chaymi chay rurashanta rikarllapaqa tukuy chaypi kaqkunaqa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: "¿Kaychu unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta shamur washamanallapapaq karan chay kanqa?" nir.
24 Chaynu niqta uyaparllapami chay fariseo runakunaqa niranllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa" nir.
25 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
"Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk taksha pwiblitu, manaqa uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa, ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaynu rurarqa, ¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa?
27 "Qamkunaqami ninkillapa nuqapaq, 'Beelzebú pudirninta qusha katin dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun' nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
28 "Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa runakunamanta itakuni Dyuspa Ispiritunpa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
29 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana. †
30 "Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun.
31 "Chayraykumi nishaykillapa: Tukuy runa uchakushanta chaynulla Dyuspaq mana allinta rimashantaqa Dyusmi pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqami ‡ mana pirdunanqachu.
32 Chaynullami Dyusqa pirdunanqa paymanta Shamuq Runapaq mana allinta rimatinllapamapis. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimaqta-shuypaqami mana pirdunanqachu kanan tyimpukuna chaynulla maydiyapis.
33 "Chaqa uk qiru allin kaqqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin qiru kaqshuypaqami mana allintachu puqun. Chaynumi mayqan qirutapis puquyninmanta riqsinchik allin qiru, manaqa mana allin qiruchu nirmapis.
34 ¡Largu kurukunapa ayllun! ¿Imanunari allin kaqtaqa rimayta puytinkillapa? Chaqa qamkunallami kusala mana allin runakuna kankillapa. Chaymi ashwan shunquykillapapi kusala mana allin kaqllata shimikillapapis riman.
35 "Chayraykumi uk allin runaqa allinlata riman, allin kaqkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku.
36 Chaqa nuqaqami nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami tukuy mana allinta rimashaykillapanulla allita rikar yaĉhakashana kankillapa nir.
37 Chaymi chay diyaqa, allinta rimashaykiraykuqa allinpaqna riqsikanki. Nataq mana allinta rimashaykirayku-shuypaqa kastigakaqna rinkillapa".

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32; 11.24-26)

---

† **12:29** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir. ‡ **12:31** Jesusqami chaynuqa niran, chay fariseo runakuna pay Santu Ispiriturayku imata ruratinpis mana kwintachar, dyablupa pudirninwan rurayan nishanllaparayku.

38 Chaynu nitin wakin fariseo runakuna, chaynulla Moisés mantakushankunapaq
yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesusta niranllapa:
—Yaĉhachikuq Tayta, Dyusmanta shamushayki nir allita yaĉhanayllapapaqqa ima milagrul-
latapis rurar rikachimanaykillapata munanillapa nir.
39 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
"Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runaku-
naqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru Dyus, unay rimaqnin Jonaswan
milagruta rurashannu nuqawan ruratinmi, munarqa intrakanqallapa.
40 Chaqa Jonasmaqami kimsa unaqta, kimsa tutata kusala atun piskadupa rurinpi katin,
Dyusqa milagruta rurar lluqshichimuran, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis
kimsa unaqta, kimsa tutata kay pachapa rurinpi kanqa. Chaymantami Dyusqa milagruta
rurar lluqshichimunqa.
41 "Piru maydiya chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa
sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku ri-
manqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa chay Nínive pwiblumanta runakunaqami, Jonás
Dyuspaq parlakutinqa, uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykilla-
papi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkil-
lapachu.
42 "Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna
kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa, kastigakashana kayankillapa kanqa
nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran, Salomón kusala yaĉhayninwan
yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas Salomonmanta kar
yaĉhachishutinllapamapis, mana kasunkillapachu.
43 "Chaynullami nishaykillapapis: Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami,
chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq maskakur. Piru mana
maypipis samananpaq tarirqami, kaynuta yarpun:
44 Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir. Chaynu tikraka-
murqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin.
45 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu
masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa
taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikran, punta kashanmantaqa. Chaynul-
lami kanan, kusala mana allin yarpuyniyjun runakunatapis pasanqa".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Chaynu nir ima Jesús runakunata willayatinraqmi, paypa mamanwan, ukninkuna
ĉharan paywan parlanar. Piru waqtalapimi kidaranllapa.
47 Chaymi mayqanĉhi Jesusta willaran, kaynu nir:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamwanmi parlanayanllapa nir.
48 Piru Jesusqami chay willaq chaytaqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqankunataq ukniykunaqa? nir.
49 Chaymantami chay yaĉhakuqninkunaman rikachikur kaynu niran:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
50 Chaqa mayqanpis unaq syilupi Taytay Dyus munashanlata ruraq kaqkunami, ullqu
kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

13

Jesusmi kumparasyunta ruran tarpukuqwan
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami chay diyaqa Jesusqa chay wasimanta lluqshir rir kusala atun quĉhapa
manyanpi taran.
2 Chaynu kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa uk yaku karruman iqar taran.
Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa kusa achka imakunata kumparasyunkunawan yaĉhachikuq
qallarir, kaynu niran paykunataqa:
"Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymantami shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq ku-
rukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 "Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran.
Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chaki-
ran.

7 “Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami
kashakuna winar ĉhamitachiran.
8 “Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa
shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami syin
murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, trinta
murisituyjun ima karan.
9 Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir”.

Imapaqmi kumparasyunkunawan yaĉhachikuran
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar tapuran:
—¿Imapaqtaq kumparasyunkunalawan runakunataqa yaĉhachinki? nir.
11 Chaymi Jesusqa niran:
“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, michka
unay mana intrakasha katinllapamapis. Piru wakin runakunata-shuypaqa mana.
12 Chayraykumi nini: Dyuspi intrakaqkunataqa masta intrachinqa, kusa intrakaq
kananllapapaq. Piru mana intrakanaqkunata-shuypaqa, chay ashlilata intrakashanmat-
apis tantar qunqachinqa.
13 Chayraykumi kay kumparasyunkunalawan yaĉhachikuni. Chaqa, paykunaqami cha-
pakurpis mana rikakunchu. Chaynulla uyakurpis mana intrakanllapachu.
14 Chaymi paykuna chaynu katin ima, Dyuspa rimaqnin Isaías nishanqa kumplikan.
Chaqa niqmi:
‘Michka kusata uyakurmapis, mana intrakanqallapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunqallapachu nir.
15 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu’.
16 “Nataq qamkuna-shuypaqa kusala shumaqmi kankillapa. Chaqa nawikillapamapis
allita rikakun. Chaynulla rinrikillapamapis allita uyakun ima.
17 Nishaykillapapismi: Chiqaptami Dyuspa rimaqninkuna, wakin kusa allin runaku-
napis, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta
uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaran
chaynulla uyaparanllapalamapischu.

Tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 “Allita intrakayllapa, chay kumparasyun tarpukuqpaq rimarqa imatami intrachi-
manchikllapa nir:
19 Chaymi Dyusmanta shamur mantakuqpaq uyapar mana intrakaqqa, chay similla
nanman ishkiran chay yupay. Chaymantami dyablu shamurqa, chay uyakur shunqunpi
tarpusha yupay purichiyashantaqa ashuchin.
20 “Nataq chay similla rumikunapa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik
runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
21 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi
Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi
puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
22 “Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ishkishakuna-shuypaqa, intrachi-
manchik Dyuspa rimayninta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun
kanar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay mu-
nashankuna, yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay qunqachin Dyuspa
rimaynintaqa. Mana dijanchu puquq yupay kusa allin kananpaqqa.
23 “Piru chay similla kusa shumaq pachaman ishkisha-shuypaqa intrachimanchik,
Dyuspa rimayninta intrakar kasuqkunapaq. Chaykunaqami, kusa achkata puqur ku-
sichakaq yupay ima shumaqta kawsanllapa. Imanutaq wakin ispigakunamaqa, syin
murisituyjun karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami trinta murisi-
tuyjun karan kada ispigitaqa”.

Trigupa rurinpi balliku kaqpaq kumparasyunta ruraran

24 Jesusqami kaynu nir kay kumparasyunta parlakuranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, uk tarpukuq runa shumaq simillanta tarpuran
chay yupay.

25 Piru tukuy punuyatinllapa, payta ĉhiqniq runa shamur shikwakuran balliku simillata
chay trigupa rurinpiqa. Chaynu shikwakurqami upallala riranna.
26 "Chaymanta trigu winar ispigakutin imanaqa, chay ballikukunapis rikariranna.
27 Chaymi chay trabajaqkunaqa riran amunta willaq, kaynu nir: 'Taytituy, qam tar-
pushayki simillaqami kusa allin karan. ¿Maymantataq chay ballikuqa winamushaqa?' nir.
28 "Chay ĉhakrapa amunqa niran: 'Mayqan ĉhiqnimaqmi chaytaqa rurasha kanqa' nir.
Chaynu nitinqa chay trabajaqkunaqa kaynu nir tapuranllapa. '¿Allinchu kanqa rir chay
ballikuta pilar itakunayllapapaqqa?' nir.
29 "Piru chay amunqa niran: 'Ama chaytaqa rurayllapachu. Chaqa chay ballikukunata
pilashaq nirqami, chay trigukunatapis pilayankillapa kanqa.
30 Ashwanmi dijayllapa pulla winanqa chay kusichakuna tyimpu ĉhamunankaman.
Chaymi chay diyaqa kaĉhakushaq chay ballikukunataqa akrananllapapaq. Chaynu akrar-
qami manuju manujula watar dijanqallapa rupachikananpaq. Nataq chay trigu kaqta-
shuypaqami ĉhuranqallapa chay ĉhurakunaypina' ".

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta, runakuna tarpun
chaynu.
32 Chaqa, mustasa qirupa simillanqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.
Piru winarqami, kusala atunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunaman-
taqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis, chaymanna rir qushakun".

Libadurawan kumparasyunta ruraran
(Lc 13.20-21)

33 Chaynullami kay kumparasyuntapis parlakuran, kaynu nir:
"Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa, achkalla
arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu".

Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mr 4.33-34)

34 Tukuy kaykunatami, Jesusqa runakunataqa willaran kumparasyunkunalawan. Man-
ami imatapis mana kumparasyunkunawanqa willaranchu.
35 Piru tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin unaylla nishankuna
kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
"Tukuytami kumparasyunkunawan willashaq.
Chaynullami willashaqpis kumparasyunwan,
Dyus kay pachata rurashanmanta-pacha imakuna pakaplla katin mana
intrakayashanllapapaq ima". ✡

Ballikupaq yaĉhachikushanpaq intrachikuran

36 Chaymantaqami Jesusqa chay runakunata chaypi dijar rir yaykuran uk wasiman.
Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa qimikar mañaranllapa intrachinanpaq chay balliku ĉhakrapi
winasha kayaq chaypaq.
37 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
"Chay kusala shumaq simillata tarpukuq chayqami Dyusmanta Shamuq Runa.
38 Nataq ĉhakra tarpukasha chay-shuypaqami kay pacha. Chaymi chay shumaq simil-
laqa intrachimanchik Dyus munashanta rurar mantakuyninpi kaq chaykunapaq. Nataq
balliku-shuypaqami intrachimanchik dyablu munashanlata ruraqkunapaq.
39 Piru chay ĉhiqnikuq kar, ballikuta tarpusha chay-shuypaqami dyablullapaq intrachi-
manchik. Nataq chay kusicha tyimpu-shuypaqa intrachimanchik chay jwisyu diyapaq.
Chay kusichakuqkuna nir-shuypaqami intrachimanchik Dyuspa angelninkunapaq.
40 "Chaymi nishaykillapa: Imanutaq chay ballikukunata chiqanchanchik rupachinapaq,
chaynumi chay jwisyu diyapipis wakinqa chiqanchakanqa.
41 Chayraykumi Dyusmanta Shamuq Runaqa kaĉhamunqa angelninkunata, chay man-
takuyashanmanta chay ukkunata uchakuchiqkunata, chaynulla chay mana allinta ru-
raqkunata chiqanchananllapapaq.
42 Chaynu chiqancharmi apar kusala miraq ninaman itakunqallapa. Chaymi chaypiraq
kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqal-
lapa.

✡ **13:35** Sal 78.2

43 Piru mayqanpis Dyus munashannu ruraqkuna-shuypaqa, rupay yupay kusa shumaqta llipyaranqallapa Taytanllapa mantakuyashanpina. Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqami, uyakur intrakayllapa nir.

Kusala ĉhaniyjun pakaplla kaqpaq kumparasyunta ruraran

44 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk lugarpi kusala ĉhaniyjun ima pakaplla katin mana rikanchikchu chaynu. Chaqa nishaykillapa: Mayqan runapis uk pachapi kusala ĉhaniyjun imata tarirqa mana dijayta munanchu. Ashwanmi chayllapi pampar dijar kusala aligrilla rin tukuy iman kaqkunata rantikur tikrakamur, chay pacha kusa imayjun kaqta rantin chaynu.

Kusa ĉhaniyjun pirlapaq kumparasyunta ruraran

45 "Chaynulla syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk nigusyantimaqa kusa ĉhaniyjun pirla shutiq rumisituta maskar purin rantinanpaq, chay yupay.
46 Chaynu maskar puriyar uk kusa ĉhaniyjunta tarirqami, rir iman kaqkunatapis limpu rantikur, imanupis chay pirla shutiq rumisitutaqa rantin-ari.

Piskadukunapaq shikrawan kumparasyunta ruraran

47 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq piskadukuqkunamaqa chay shikranta mar yakuman itakurqa kusala achka ukman ukman piskadukunata aypamun chay yupay.
48 Chayna chay piskadukuna shikranpi untatinqa chay piskadukuqkunaqa waqtaman urqumunllapa. Chaymantaqa tar akraq qallarinllapa. Chaynami chay kusala shumaq chaykunataqa kanastanman ĉhuranllapa. Nataq chay mana shumaq kaqta-shuypaqami itakunllapa.
49 Chaynullami pasanqapis chay jwisyu diya ĉhamutinqa. Chaymi chay angelkunaqa rir chay mana allin kaqkunataqa chiqanchanqa allin kaqkunamantaqa.
50 Chaynu chiqancharmi chay mana allin kaqkunataqa kusalata nina ratakuqmanna itakunqa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa".

Unay chaynulla kanan yaĉhachikuykunapismi kusala shumaq

51 Chaynu nirqa, Jesusqa tapukuran:
—¿Qamkunaqachu intrakankillapa, tukuy kay nishushayllapataqa?
—Intrakanillapami Taytituy— niran paykunaqa.
52 Chaymantaqami Jesusqa niran:
—Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuqqami syilumanta kaqpa mantakuyninmanta yaĉhakurqa, uk wasipa amun yupay tukun. Chaymi chay kusa ĉhaniyjun ĉhurakushantaqa urqumun mushuq kaqkunata, unay kaqkunata ima.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Chaynu nir ima kay kumparasyunkunata parlakurnaqami riranna chay kayashanmantaqa.
54 Chaynu rirmi chay pwiblunllaman ĉharan. Chaymi chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutinmi runakunaqa limpu dispantakasha kaynu ninakuqllapa:
"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Imanutaq chay milagrukunata rurayta puytin?
55 ¿Manachu kayqa, chay iĉhkakuqpa wamran? ¿Chaynulla manachu wakpa mamanqa María? ¿Manachu Santiagupa, * Josipa, Simonpa, Judaspa uknin ima?
56 ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa? ¿Piru chaynu katinqa, imanu kartaq tukuy wakkunata rurayta puytinqa?" nir.
57 Chaynu nir ima piñakur mana kasunatinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:
"Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllapi chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu" nir.
58 Piru chay pwiblunllapiqami Jesusqa mana achka milagrukunataqa rurararanchu. Chaqa chaymanta kaq runakunaqami mana paypiqa kriyiqllapachu.

14

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

---

* **13:55** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19.

1 Chaymantaqami chay tyimpukunapiqa Galilea pwiblupa mantaqnin, Herodesqa uya-
paran Jesuspaq kusata rimaqllapata.
2 Chaymi chay sirbiqninkunataqa niran: “Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla
kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta
puytiyanqa” nir.
3-4 Chaqa Shutichikuq Juanmi naypaqllata Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay
ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana
allinchu”. Chaynu nishanraykushi Herodesqa kusalata piñakur kaĉhakuran aypar
kadinakunawan watar karsilman itananllapapaq.
5 Herodesqashi, Shutichikuq Juantaqa kusalata wanuchiyta munaq. Piru runakunata
mancharshi mana wanuchiytaqa puytiqchu. Chaqa tukuylashi kriyiqllapa Juanqa Dyuspa
rimaqnin nir.
6 Piru uk diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi fyistata ruratinllapa, chay
Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran.
Chaynu baylishanshi Herodestaqa kusalata gustaran.
7 Chayshi ashwan Herodesqa chay intinadantaqa jurar arniran imata mañamatkipis
qushayki nir.
8 Chaymantaqashi maman chay warmi wamranta animachitin Herodestaqa kaynu
niran: “Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumay” nir.
9 Chaynu nirqashi gubyirnu Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llaki-
yarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ru-
rananllapapaq.
10 Chayshi kaĉhakuran Shutichikuq Juanpa umanta chay karsilpi pitinanllapapaq.
11 Chaymantaqashi uk platupi apar, chay warmi wamrataqa quranllapana. Nataq chay
wamraqashi mamantana ashwan quran.
12 Chaymantanashi, Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkunaqa ĉhar, Juanpa kwirpunlatana
aparanllapa pampaq. Chaymanta-shuypaqa riranllapa Jesusta willaq chay pasashan-
paqqa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Chayta yaĉharmi Jesusqa uk yaku karruman iqar uk chunllaq lugarman riran. Piru
achka runakunami yaĉharanllapa Jesusqa risha nir. Chaymi chay pwiblukunamanta
lluqshir ĉhakpala riranllapa Jesuspa ikintaqa.
14 Chaymanta Jesusqa chaynu riyar yaku manyanman ĉharqa, yaku karrumanta ishki-
ran. Chaynu ishkirmi kusala achka runakunata rikaran. Chaymi paykunata llakipar tukuy
qishaqninkunata apashanllapataqa limpu allicharan.
15 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami. Chayraykumi
runakunataqa willay chay pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.
16 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Manami allinchu rinanllapapaqqa. Ashwan qamkuna paykunataqa qarayllapa nir.
17 Chaynu nitinqa, paykunaqa niranllapa:
—Kaypiqami kay sinku tantitawan, ishkay piskaditumantaqa mana masqa imapis
kanchu, nir.
18 Jesusqa niran:
—Apamuyllapa kayman.
19 Chaymantami chay achka runakunataqa chay qiwakunalapi tananllapapaq niran.
Chaynu nisha karnaqami, chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman
chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu
pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.
20 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantami
yaĉhakuqninkunaqa chay mikuypa subrankunataqa ashwan dusi kanasta untata
tantaranllapa.
21 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku mil (5,000)
karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran rir ĉhaskinanllapapaq
quĉhapa uklaw manyanman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran
tukuyla dispidikur rinanllapakaman.

23 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran, Taytanman mañakuq. Chaymi limpu amsayatinnamapis payla chaypiqa karan.
24 Nataq chay yaku karru-shuypaqa kusa largutana risha karan yaku anantaqa. Piru naypanllapalawmanta kusala jwirti wayra shamuyashanraykumi yaku karrutaqa, yaku kusalata maqchiyaran.
25 Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman.
26 Chaynu yakupa ananta riqta rikarmi yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa.
27 Piru Jesusqami paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
28 Chaymantami, Pedruqa kaynu niran:
—Taytituy, qam karqa mantakuy nuqa yakupa ananllata qamman shamunaypaq nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy-ari nir.
Chaynu nitinmi Pedruqa yaku karrumanta ishkir yakupa ananllata riq ĉhurakaran Jesús kayashanlawman.
30 Piru kusala jwirti wayra shamur yakuta maqchiyashanraykumi kusalata manchakuran. Chaymi ashwan chay kutilla limpu chinqaq qallarir, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Yanapamay Taytituy! nir.
31 Chaymi chay kutilla Jesusqa makinmanta aypamur niran:
—¡Manami qamqa allitaqa kriyinkiraqchu! ¿Imapaqtaq mana allita kriyirayki? nir.
32 Chaynu nir chay yaku karruman ishkantin iqatinllapaqa, wayraqa qasillaranna.
33 Chaymi, chay yaku karrupi kaqkunaqa, Jesuspa naypalanpi qunqurikur kaynu niranllapa:
—¡Chiqaptami qamqa Dyuspa Wamran kanki! nir.

Jesusmi Genesaret lugarpi, qishaqkunata allicharan
(Mr 6.53-56)

34 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan pulla chay quĉhallata rir pasar, ĉharanllapa Genesaret lugarmanna.
35 Chaynu ĉhatinllapami chay lugarmanta kaqkunaqa tukuyla Jesustaqa riqsiranllapa. Chaymi, tukuy chay lugarpi parlakutinllapa, yaĉharanllapana Jesuspaqqa. Chaynu yaĉharllapami tukuy qishaqninllapata aparanllapa.
36 Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynumi chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

15

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mr 7.1-23)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, fariseo runakuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa. Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
2 —¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrinta mana kasunllapa? ¿Imapaqtaq mikunanllapapaq karqa, naypaqtaqa mana makinllapataqa paqan? nir.
3 Jesuspismi tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunapis chay kustumrikillapalata rurar Dyus munashantaqa mana rurankillapa?
4 Chaqa Dyusqami niran: 'Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa' nir.
5 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: 'Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta' nir.
6 Mayqanpis chaynu niqqa, manami taytanta mamantaqa rispitayanllapanachu. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami Dyus nishanta mana kasunkillapanachu, qamkunapa kustumrikillapalata rurar kawsanaykillapapaq.
7 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
8 'Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.
9 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami' nir.
10 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:

—Allita uyakur intrakayllapa.
11 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchayjun
kaytaqa puytinchu. Ashwanmi mayqanpis yarpuyninllapapi mana allinta yarpur rimar
uchakuytaqa puytin.
12 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu nir willaranllapa:
—¡Taytituy! Chay fariseo runakunaqami qam chaynu nitki uyaparqa kusata
piñakuranllapa nir.
13 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Ima qirutapis, syilumanta Taytay, mana tarpusha katinqami, ĉhupanmanta pilar
itakukanqa.
14 Chaynu piñakutinllapamapis ama kwintachayllapachu. Chaqa paykunaqami imanutaq
uk syigumaqa, mana rikakuq masinta kaylata kaylata rishun nin mana rikakurmapis,
chaynu paykunapis. Allita yaĉhashanchikllapanu, uk syigu mana rikakuq masinta kaylawta
ima rishun niyarmapis, ashwan ishkantinllapa uk uĉhkumanna ratanllapa.
15 Chaynu nitinmi, Pedruqa Jesusta niran:
—Intrachimayllapari chay mayqanpis mikushanraykuqa mana uchakuyta puytinchu
nishaykitaqa nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Qamkunamapischu manaraq intrakankillapa?
17 Allita kwintata qukayllapa. Tukuy imata mikushallapaqami tukuyla rin
paĉhanchikman. Chaymantami qashan kwirpunchikqa itakamun.
18 Piru chay kusala mana allin rimaykunata rimanllapa chay-shuypaqami yarpuyninl-
lapamanta lluqshimun. Chaynu karmi mana allinkunata rimar ima uchakushana rikarin-
llapa.
19 Chaqa, uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi
wanuchikuyta yarpun. Ukwan ukwan kayta yarpun. Musu kar, manaqa shipash karpis
pakaplla tayta yarpun. Chaynulla suwakunanpaq, llullakunanpaq, musyakunanpaq ima
yarpunllapa.
20 Tukuy chaykunata yarpur rurarmi uchakunllapa. Piru mayqanpis chay maki paqana
kustumrita mana rurar mikurqa ¿imanunari uchakunqallapa?

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mr 7.24-30)

21 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro chaynulla Sidón pwiblupa lugarninkunaman.
22 Chay lugarkunapimi uk cananea warmisita taq. Paymi Jesusman kaynu nir kusalata
qayĉhakur qimikaran:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, * llakipamastuy-ari! ¡Chaqa warmi wamraymi dyablupa
yarpuyninwan kar kusalata qischakayan! nir.
23 Chaynu nitinmi, Jesusqa mana imatapis niranchu. Ashwanmi yaĉhakuqninkuna pay-
man qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Willay wak warmitaqa rinanpaq. Chaqa nuqanchikkunapa ikinchiktami qayĉhakur
shamuyan nir.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa kaynu niran:
—Taytay Dyusqami kaĉhamasha Israel pwiblumanta kaqkuna uysha chinqasha yupay
runakunalaman.
25 Chaynu nitinmapismi chay warmisitaqa rir Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu
niran:
—¡Taytituy, ama chaynu nirchu yanapamay-ari! nir.
26 Jesusqa niran:
—Manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa.
27 Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, amun misapi mikuyatin, chay
mikuysitu ishkishanlamatapis mikun nir.
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, kusalatari qamqa nuqapi kriyinki! Chaymi imanutaq kriyishaykinulla
wamraykipiqa rurakanqa nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, chay warmipa warmi wamranqa alliyaranna.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan

29 Jesusqami chay kayashanmanta lluqshir rirqa, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyan-
man. Chaymantami unaq sirkaman iqar taran.

---

* **15:22** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

30 Chaykamanqami kusa achka runakuna tantakaranllapa pay kayashanmanqa. Kujukunata, syigukunata, mana allin rikrayjunkunata, mudukunata chaynulla ukman qishaywan kaqkunata imami apar Jesuspa ĉhakinlapi ĉhuraranllapa. Piru Jesusqami tukuyninta allicharan.
31 Chaynu chay mudukuna rimatin, mana allin rikrayjunkuna alliyatin, kujukuna puritin, syigukuna chapakur rikakutin ima rikarmi chay runakunaqa limpu dispantakasha kidaranllapa. Chaymi ashwan Israel runakunapa Dyusnintana tukuyla alabaranllapa.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mr 8.1-10)

32 Chaymantami, Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:
—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. Chaymi mana qarasha karqa, mana kaĉhanayanichu wasinllapamanqa. Chaqa imanupiqami mallaqpaq riyar nanpi imanan-manllapa nir.
33 Chaymi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.
34 Chaymi Jesusqa tapuran paykunataqa:
—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Syiti tantitawan aykala piskadukunalami kan nir.
35 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq.
36 Chaymi, chay syiti tantitawan, chay piskadutaqa, aypar payji nir ima Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiran.
37 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa.
38 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru milqa (4,000) ullqukunala karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu.
39 Chaymantaqami Jesusqa runakunataqa, “Rishaqna” nir, yaku karruman iqar riran uk lugar Magdala † shutiqmanna.

16

*Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranan*pa*q*
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Chaymantaqami wakin fariseukuna, chaynulla saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi paykunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa:
—Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray nir.
2 Piru Jesusqami niran:
—Qamkunaqami tardikuna unaq syiluman chapakur, syiluta chupikallata rikarqa ninkillapa: ‘Kusa shumaq tyimpumi kanqa’ nir.
3 Piru allaqmantakuna unaq syiluman chapakur syiluta chupikalla tultyawta rikarqa ninkillapa: ‘Kananqami mana allin tyimpuchu kanqa’ nir. Chaynu qamkuna syiluta chapar ima tyimpukunapaq yaĉharqa, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa nuqa Dyusmanta shamusha kar yaĉhachishutiyqa?
4 Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru kay mana kriyimaq runakunaqami Taytay Dyus imanutaq Jonaswan ruraran chaynulla nuqawan ruratinla, munarqa intrakanqallapa.
Chaynu nirqa chay kutilla, riranna chay runakunamantaqa.

Fariseukunapa, saduceupa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mr 8.14-21)

5 Jesuspa yaĉhakuqninkuna quĉhapa uklaw manyanman pasasha karqa yarpuranllapa, tantakunata qunqar rishallapa nir.
6 Chaymantami Jesusqa niran:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakunapa libaduranllapamanta nir.
7 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa paykunapura ninakuranllapa: “¡Mana tantata apamusha kashallapami, chaynu nimashanchikllapa kanqa!” nir.

† **15:39** Magdalaqami chaylla Magadanwanqa. Chay lugarllamantami karan María Magdalenaqa.

8 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu nirqa? ¡Ima manaraqchu allita nuqapi kriyinkillapa!
9 ¿Manaraqchu intrakankillapa, chaynulla mananachu yarpunkillapapis, chay sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaqa achka kanastataraqmi subratinpis tantaraykillapa.
10 Chaynulla manachu yarpunkillapa chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiypis, achka kanastata subranta tantashaykillapataqa.
11 ¿Ima manachu kwintata qukaraykillapa, nuqaqa manami tantapaqchu rimayaray nirqa? Ashwanmi nishuyarayllapa kuytakanaykillapapaq chay fariseo, chaynulla chay saduceo runakunapa libaduranmanta.
12 Chaymantami paykunaqa intrakaranllapana mana tantapa libaduranpaqchu willamayashanchikllapa nir. Ashwanmi intrakaranllapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakuna yaĉhachikuyashanmanta kuytakananllapapaq nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Jesusqa uk lugar Cesarea Filipuman ĉharqa, tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa:
—Nuqa Dyusmanta Shamuq Runapaqqa ¿mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
14 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Jeremías, manaqapis Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
15 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa.
16 Chaymi Simón Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyuspa Wamran kanki, nir.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—Kusa shumaqmi kanki Jonaspa wamran Simón. Chaqa nuqapaq yaĉhanaykipaqqa unaq syilumanta Taytaymi intrachishusha, manami mayqan runa imachu.
18 Chaymi kananqa kusalata kriyir, jwirti rumi yupay kashaykirayku Pedro shutichishayki. Chaynuqami wakin kriyiqkunapaqqa atun rumi yupayna kayanqa kriyishaykiqa. Chaymi chay rumipa ananman ĉhurar llutakur uk wasita shachiq yupayna kashaq chay wakin nuqapi kriyiqkunawanqa. Chaynuqami chay mana allinta rurachikuq dyabluqa mana binsiyta puytinqanachu.
19 Piru kananqami Pedro, Taytay Dyus syilupi mantakuyashanman yaykuqkunata rikanaykipaqna numrashayki. Chaymi kay pachapi mayqanpis mana kriyishanrayku, Dyus mantakuyashanman mana yaykunqachu nitkiqa, unaq syilupi Taytaypis mana yaykuchinqachu. Chaynulla kay pachapi mayqanpis kriyishanrayku Taytay Dyus mantakuyashanman yaykunqa nitki-shuypaqa, Taytaypis yaykuchinqa mantakuyashanmanqa.
20 Chaynu Pedruta nishana karqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa willaran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nirqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Chaymanta-pachami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir intrachiq qallariran:
"Nuqaqami Jerusalén pwiblumanna riyashaq. Chaymi chay pwibluman ĉhatiyqa, chaypi ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima aypar kusalata qischamanqallapa. Chaynu qischamarmi wanuchimanqallapa. Piru chaynu wanuchimatinllapamapismi kimsa diyamantaqa kawsamushaq" nir.
22 Chaynu nitinmi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar anyaqnulla kaynu nir willaran:
—¡Dyusqami mana munanqachu chaynu qischakanaykipaqqa Taytituy! ¡Chaqa manami allinchu chaynu pasashunanpaqqa! nir.
23 Chaynu nitinmi Jesusqa Pedrulawman tikrakamur niran:
—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! * Chaqa qamqami Dyus munashanta mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula yarpur, Dyus munashanta mana ruranayta munar disanimachimayanki nir.
24 Chaymanta-shuypaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

* **16:23** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
26 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq ima munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? ¿Manaqa uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!
27 Chaqa nuqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamushaq Taytay Dyuspa llipyalla pudirninwan, angelniykunawan ima. Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar imanu rurashanllapanulla imanu kananpaqmapis nishaq.
28 Chiqaptami nishaykillapapis: Kaypi kaqmanta wakinllaqami mana wanunkillaparaqchu Dyusmanta Shamuq Runata mantakuqta rikanaykillapakaman nir”.

17

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Chaymanta saysi diya pasatinnaqami Jesusqa, Pedruta Santiaguta apar riran. Chaynullami aparanpis Santiagupa uknin Juanta ima. Chaynumi paykunala rir iqaranllapa kusa unaq sirkaman.
2 Chaypi katinllapanami, Jesusqa yaĉhakuqninkunapa naypanpi kusala ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaqa qaqllanqami rupay yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpanshuypaqami kusa yuraq intiruta achkirayaran.
3 Chaynu Jesusta rikakuyarllapami, chay kutilla rikaranllapapis Dyuspa unay rimaqninkuna Moiseswan, Elías ima Jesuswan parlaqta.
4 Chaymi Pedruqa Jesusta niran:
—Taytituy ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Qam munatkiqa, rurashaq kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.
5 Chaynu Pedro niyatinqami, kusa llipya intiru puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paylawanmi kusa shumaqta yarpuni.
¡Paylatami uyakur kasunkillapa!” nir.

6 Chaynu niqta uyaparmi chay kimsa yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur piratap rataran pachaman.
7 Chaymantami Jesusqa paykunaman qimikar, kamar kaynu niran:
—Ama manchakurchu shariyllapa nir.
8 Chaymi sharir chapakurqa mana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusqa paylana kasha karan.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesusta kaynu nir tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqta shamuyanqa ninllapa? nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa.
12 Piru nuqaqa nishaykillapa: Eliasqami nuqamanta naypaqta shamushana karan. Chaynu shamutinmapismi, Dyuspa rimaqninpaq mana kwintacharchu paykuna munashanta rurananllapa. Chaynullami kananpis Dyusmanta Shamuq Runatapis qischanqallapa paykunaqa.
13 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa, Jesusqami Shutichikuq Juanpaq rimayan nir.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta, unaq sirkamanta tikrakamurqa achka runakuna kayashanman ĉhamuranllapa. Chaymi chay kutilla, Jesusman uk runa qimikar naypalanpi qunqurikur, kaynu niran:

15 —Wamraymi atakiwan kusalata qischakan. Chaynu atakiwan qischakarmi kusalata
ninakunaman, yakukunaman ima ratan. ¡Imaraq Taytituy, wamrayta llakipar alliyachiy-
ari!
16 Chaqa nuqaqami kay yaĉhakuqnikikunamanmapis apamuray allichananpaq. Piru payku-
naqami mana puytishallapachu nir.
17 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna!
¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qamkunawan kashaq? ¿Ima maydiyaka-
mantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.
18 Chaynu chay wamrata apamutinllapami Jesusqa chay dyablupa yarpuyninta chay
wamramantaqa anyar itakuranna. Chaymi wamraqa chay kutilla, allinna kidaran.
19 Chaynu chay wamra alliyatinnaqa, yaĉhakuqninkunaqa wakaqlaman rir Jesuswan
parlar, kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa?
nir.
20 Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkunaqa manami allita Dyuspiqa kriyinkillapachu. Chaqa chiqaptami nishaykil-
lapa: Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu chaynu pitilamatapis
allita Dyuspi kriyir, kay qaqata 'Ashur kaymanta, riy uklawman' nitkillapaqa, chay qaqaqa
ashunman. Chaqa allita Dyuspi kriyirllapaqami tukuy imatapis rurayta puytiyankilla-
pana kanqa nir.
21 [Waknu riqchaq dyablupa yarpuyninqa mana chaynulaqa runamantaqa lluqshinchu.
Ashwan chaynu dyablupa yarpuyninta itakunarqa ayunar kusalata Dyusman mañakurla
itakuyta puytinchik.]

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Chaymanta chay Galilea lugarpi yaĉhakuqninkunawan pulla puriyarmi, Jesusqa kaynu
niran:
"Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa.
23 Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami, qashan
kawsamunqa".
Chaynu nir willatinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa.

Dyusta aduranllapa wasipaqqami impwistuta pagrakuqllapa

24 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rir ĉharan Capernaúm pwibluman.
Chaynu ĉhatinllapami, Dyusta aduranllapa wasipaq impwistuta kubrakuqkuna Pedru-
man qimikar, kaynu nir tapuran:
—¿Yaĉhachikuqnikiqachu impwistutaqa pagrakun Dyusta aduranllapa wasipaqqa? nir.
25 Pedruqa niran:
—Pagrakunmi taytituy.
Chaymanta Pedro wasiman yaykur mana imatapis niyatinraqmi, Jesusqa kaynu niran
Pedrutaqa:
—Ima ninkitaq Simón Pedro, ¿mayqankunatataq kubranllapa impwistutaqa kay pachapi
mantakuqkunaqa? ¿Chay pwiblunllapamanta kaqkunata, manaqachu jwira kaq runaku-
nata? nir.
26 Pedruqami niran:
—Jwiramanta kaq runakunalatami kubranllapa nir.
Chaymantami Jesusqa niran:
—Chiqaptami, chay mantakuqkunaqa pwiblunllamanta kaqkunataqa mana impwistu-
taqa kubranllapachu.
27 Piru chay impwistuta kubrakuq kaqkunata mana pagrar ama piñachinallapapaqqa,
rir chay atun quĉhaman answiluykita itakuy. Chaymanta chay punta kaq piskaduta
aypamurqa, aqrunta kiĉhar uk qillayta tarinki chaypiqa. Chaymi chay qillayqa aypanqa,
rir nuqapaq kaq impwistuyta chaynulla qampa kaqta pagrakutkimapis nir.

18

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Chaymanta chay kutilla Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapu-
ranllapa:
—Syilumanta kaq mantakuyashanpiqa ¿mayqanniyllapatataq Dyusqa kusa mas allinpaq
rikamayanqallapaqa? nir.

2 Chaynu nitinllapami Jesusqa uk wamrituta qayamur paykunapa ĉhaypinpi shachir,
3 kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq kanan kawsayankillapa, chaynulla kawsar
mana kay wamritu mana kwintachaypaqla chay yupay kawsarqami, syilumanta kaq
mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu.
4 Chaqa kay wamritu yupay mana kusa kani nirchu ashwan mana kwintachaypaqla
kaqkunalami, syilumanta kaq mantakuyashanpiqa kusa mas allinpaqqa riqsikasha
kanqa.
5 Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta
samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 "Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamritukuna yupay
kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta watar, mar
yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.
7 Piru kay pachapiqami kusala saqra mana allinkunala untarayan. Chaymi mana
imanupis shumaqta kawsayllapataqa puytinllapachu. Piru, chay mayqanpis uknin mana
allinta rurar uchakunanpaq animachiq-shuypaqa imananqaraq.
8 "Chayraykumi uk makikillapa manaqa uk ĉhakikillapa mana allinta rurar uchakushana
rikarichishutinqa, pitir itakuy wakaq qammantaqa. Chaqa mas allinmi kanqa chulla
makila, manaqa chulla ĉhakila tukuy tyimpupaqna kawsanaykipaq. Manami allinchu
kanqa chay makiki, chaynulla ĉhakiki uchakuchishushanrayku tukuy tyimpupaqna mana
wanuq ninapi qischakanaykipaqqa.
9 Chaynulla nawiki ima mana allinta rikachir uchakuchishutinqa, urqur itakuy karu
mayman qammantaqa. Chaqa kusa allinmi kanqa uk nawiyjunla tukuy tyimpupaq
kawsanaykipaqqa. Manami allinchu kanqa nawiki uchakuchishushanrayku, tukuy tyim-
pupaqna infyirnupi kastigakasha kanaykipaqqa nir. *

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Lc 15.3-7)

10 "Chaymi nishaykillapa: Amami nuqapi kriyiqkuna yanqa taksha wamritukuna yupay
kaqkunataqa ukmanta rikankillapachu. Chaqa paykunata kuytaq angelmaqami waran
waran maydiyapis Tayta Dyuspa naypalanpi kayan.
11 [Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha tukuy chay chinqasha kaqkunata
washananlapaq.]
12 "¡Ma nimayllapa! Uk runa syin uyshayjun kanman. Chaymanta chay syin uyshanku-
namantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chay uksitu chinqashanraykuchu ¿chay wakin
nubintay-nwibita (99) chaylapi dijar, mana rinman chay chinqasha chayta maskaq? nir.
13 Chaynu rir maskakur, tarirqami chay nubintay-nwibi kaqkunamantaqa masta ali-
griyanqa chay chinqasha chayta tarishanraykuqa.
14 Chaynullami unaq syilupi Taytaykillapapis mana munanchu uklamapis paypi kriyis-
hanrayku mana kwintachaypaqla wamritu yupay kaqkunapis chinqanantaqa.

Ima katinmapismi pirdunanakushunllapa

15 "Imanupi uknikillapa ima mana allinta rurashutinllapaqa, rir, 'Kaynumi mana
allinta ruramashayki' nir shumaqla paylawan parlayllapa. Chaynu paylawan parlar
shumaqchanakurqami, kusa shumaqtana kawsankillapa.
16 Piru imanupi mana kasushutin-shuypaqa, qayamuy ukta manaqa ishkay kriyiqku-
nata. Chayna chay paykunapis rikananpaq ima mana allinta rurashantaqa, imanutaq
Dyus nitin unay iskribishankunapimaqa, ima katinpis ishkay manaqa kimsa tistigukuna
rikar yaĉhanqa niq chaynulla. †
17 Chaynu ruratkillapa paykunatapis mana kasutinqa, wakin kriyiqkunatapis willayl-
lapa. Piru chay wakin kriyiqkunata mana kasutinllapa-shuypaqa, uk mana kriyiqta,
manaqa Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsinkillapa. ‡
18 "Chaymi nishaykillapapis: Kay pachapi kaqkunata mana allinta tukushanrayku
chiqanchatkillapaqa, ¿imanunari syilupi Taytay kayashanmanmaqa yaykunqallapa? Nataq
mayqanpis kriyishanrayku kusala allinpaq ima riqsitkillapaqami, ashwan syilupi Taytay
kayashanmanpis yaykunqallapa.

---

* **18:9** Ĉhakinchik, makinchik, manaqa nawinchik uchakuchimaqninchikqa kaynu intrachimanchik yarpuyninchikla, munayninchikla uchakuchimanashaqa ama kwintachashunchu nir. † **18:16** Rikashun Deuteronomio 19.15. ‡ **18:17** Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsiyllapa nirqami intrachimanchikllapa amana paykunawan pulla kanallapapaq nir.

19 “Chaynullami nishaykillapapis: Kay pachapi qamkunamanta ishkay runa chay-
lata yarpur imata mañakutkillapaqami, unaq syilupi Taytayqa qushuyanqallapa chay
mañakushaykillapataqa.
20 Chaqa ishkayla, manaqa kimsalamapis nuqapi kriyishanrayku tantakatinllapaqami,
nuqaqa pullanllapa kashaq”.
21 Chaynu nitinmi Pedruqa riran Jesusta kaynu nir tapuq:
—Taytituy ¿ukniykuna ima mana allinta ruramatinqa ayka kutitaq pirdunayta
puytiyashaq? ¿Syiti kutichu pirdunanaypaq allin kanqa?
22 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqaqa manami syiti kutila pirdunanki nishaykichu. Ashwanmi sitinta kuti syiti
katinmapis michkatapis pirdunanki nir.

Jesusmi kumparasyunta rurarán uk mana pirdunakuqwan

23 “Chayraykumi syilumanta kaqpa mantakuyninqa, imanutaq uk mantakuqmaqa tra-
bajaqninkunata iman kaqkunatapis rikananpaq dijasha karan chay yupay.
24 Chaymanta imankunata rikaq qallaritinllapanaqa payman ĉhachiran uktaqa dyis mil
talintu qillayta § dibikuqta.
25 Chaymi chay trabajaqqa chay dibikuyashanpaq mana imanupis pagrakuyta puyti-
ranchu. Chaynami chay mantakuqqa kaĉhakuran rantikunanllapapaq uk sirbikuqta yupay
uklawman. Piru rantikunanpaqmi niran warmintinta, wamrantinta, chaynulla tukuy
iman kaqnintinta ima chay dibikuyashanta pagrakunanpaqqa.
26 Chaynu chay mantakuq niyatinmapismi, chay trabajaqqa paypa naypalanpi qun-
qurikur rugaran kaynu nir: ‘Taytituy llakipar yaramaskiy-ari. Nuqaqami imanupis chay
dibishuyashaytaqa tukuyninta pagrashayki’ nir.
27 Chaymi chay mantakuqqa chaynu rugatinqa llakiparan paytaqa. Chaynulla ashwan
chay dibiyashanmatapis manana kubrananpaqnachu niran. Chaymi ashwan dijatinna
riran.
28 “Piru chay mantakuq chaynu llakipatin rirqami, chay trabajaqqa tariran uk trabajaq
masin pitilata dibiyaq chayta. Chaymi ashwan mana llakiparchu kunkanmanta aypar
urkaq qallarir, kaynu niran: ‘¡Pagramay chay dibimayashaykita!’ nir.
29 Chaymi chay trabajaq masinqa naypanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: ‘Llakipar
yaramaskiy-ari taytituy. Chaymantami tukuyninta pagrashayki’ nir.
30 Piru chay ukninqami, mana llakipar yaraytaqa munaranchu. Chaymi ashwan karsi-
lachikuran tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman.
31 Chaynu rurashanraykumi chay wakin trabajaq masinkunaqa kusalata llakiran.
Chaymi rir chay mantakuqtaqa tukuy ima pasashantaqa parlaranllapa.
32 Chayta chay mantakuq yaĉharmi, kaĉhakuran qayamunanllapapaq. Chaymi ĉhamutinqa
niran: ‘¡Kusala mana allin yarpuyniyjun runa!, nuqamaqami rugamashaykirayku chay
tukuy dibimayashaykitaqa llakipashuray.
33 Chaymi imanutaq nuqa qamta llakipashuray chaynullami qampis chay uknikitaqa
llakipanaykita’ nir.
34 Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur kaĉhakuran karsilman itar qischananllapa-
paq, tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman”.
35 Chaynu nirnaqami, Jesusqa niranpis: “Qamkuna uknikillapata mana tukuy shun-
quykillapawan pirdunatkillapaqami, syilumanta Taytaypis chaynulla qamkunawanpis
ruranqa” nir.

19

Jesusmi yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqa yaĉhachikur tukchirnaqa riranna Galilea pwiblumantaqa. Chaynu rirmi riyu
Jordanpa chimpan Judea lugarman ĉharan.
2 Piru paypa ikintaqa kusala achka runakuna riranllapa. Chaymi ashwan tukuyla qishaq
kaqkunataqa allicharan.
3 Chaymantaqami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir
imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa kasarashan warminta imallapaqqa dijananpaq? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:

§ **18:24** Dyis mil talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqami nin: ‘Dyusqashi puntamanta-pacha runata, warmita ruraran’.
5 Chaqa chaypaqmi Dyusqa niqpis: ‘Uk runaqami warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa. Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir.
6 Chaynu katinmi runaqa warminwanqa manana ishkaynachu. Ashwanmi uk kwirpulana kayanqallapa. Chaymi nishaykillapa: Uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanraykumi mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu nir.
7 Chaymanta chay fariseo runakunaqa qashan kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqta Moisés mantakushanpiqa kaynu nin? Uk runa warminta dijanarqashi, karguyjunkunapi kartata rurar warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
8 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynu dijanakunqa nirmapis mantakuran. Piru Tayta Dyusqami unaymanta-pacha runata warminwan pullacharqa mana imalapaqpis dijanakunanpaqqa munaranchu.
9 Piru nuqaqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijar, ukwan kasararqami kusala saqrata uchakuyan nir. *
10 Chaynu nitinmi, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niran:
—Chaynu katinqa, manami allinchu mayqanpis warmiyjun kanapaqqa nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Tukuylaqa manami mana warmiyjun kaytaqa puytinllapachu. Ashwanmi chay mayqantaĉhi Tayta Dyus mana warmiyjun kananpaq nisha, chaykunalami chaynu kaytaqa puytinllapa.
12 Chaqa chiqaptami wakin runakunaqa mana warmiyjunchu maydiyapis kananpaq nasinllapa. Nataq wakin runakunataqami ama warmikunanpaq runa masinkuna kaparanllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana warmikunllapachu kusala mas shumaqta Tayta Dyusta sirbiyta munar ima. Chaymi kay nishayta mayqannikillapapis intrakanarqa imanupis intrakayllapa.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, pay makinta ananman ĉhurar bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaran.
14 Chaymi Jesusqa kaynu niran paykunataqa:
“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa syilumanta kaq mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq”.
15 Chaynu nir, makinkunata chay wamrakunapa ananman ĉhurar bindisirmi, chay lugarmantaqa riranna.

Kusala imayjun musu runami Jesuswan parlaran
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Chaymantami uk musulla runa shamur Jesusta kaynu nir tapuran:
—[Kusa allinla] yaĉhachikuq Taytituy, ¿ima allin kaqlatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
17 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq tapumanki allin kaqpaqqa? † Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus. Piru tukuy tyimpupaqna kawsayta munarqami, Dyus mantakushankunata kasur kawsay nir.
18 Chaynu Jesús nitinmi, chay musuqa qashan tapuran:
—¿Mayqan mantakuykunatana? nir.
Chaymi Jesusqa kaynu niran:
—Ama wanuchikuychu; ama uk uk warmiwan kaychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu;
19 taytaykita, mamaykita kasuy. Chaynulla ukkunata llakipay, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla, nir.
20 Chaynu nitinmi, chay musuqa niran:
—Tukuy chaykunataqami [takshaymanta-pacha] rurashana kani. ¿Imataq mas kanqa ruranaypaqqa? nir.

---

* **19:9** Wakin iskribikashakunapi kaynu nin: “Uk warmi, runan dijasha katin, qashan uk runa paywan kasararqa, uchakuyan” nir. † **19:17** Wakin iskribikashakunapimi kaynu nin: “¿Imaraykutaq allinla kanki nimanki?” nir.

21 Jesusqa niran:
—Kusa mas allin kayta munarqa, rir tukuy imayki kaqta rantikur, qillaynikitaqa
mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana
tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
22 Chayta uyarmi, chay musuqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Allipla trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, syilumanta kaq man-
takuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis kusala imayjunkuna, Dyus
mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta
puytinman uk awjapa uĉhkitunta, nir.
25 Chaynu nitin uyaparmi yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakur kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
26 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy
imapis ruraypaq nir.
27 Chaynu nitinqa, Pedruqa niran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
Chaynu kashayllaparaykuqa, ¿imatataq aypayashaqllapaqa? nir.
28 Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Maydiya nuqa, Dyusmanta Shamuq Runa kusala shumaq
mantakuyniypi mantakuq qallaritiyqami, qamkunapis dusikillapa mantakunaykillapapi
tar pullay mantakunkillapa. Chaynami qamkunana Israelpa chay dusi kaq ayllunkuna-
matapis allinta mana allinta rurasha katinmapis allita rikar yaĉhankillapa.
29 Chayraykumi chay tyimpuqa nuqarayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi
ukninkunata, taytanta, mamanta, manaqa [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata
dijar nuqa munashayta ruraqkunaqa, chay dijashanmantaqa syin kuti mas imanllapaku-
nata aypanqallapa. Chaynulla tukuy tyimpupaqnami kawsanqallapa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa
mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla kanan tyimpukuna achka mana kwintachaypaq
kaqkunaqami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

20

Jesusmi kumparasyunta rurarán trabajaqkunawan

1 Jesusqami niranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk ĉhakrapa amunmaqa timpranula
lluqshiran rikaq trabajadurkunata, ĉhakranman rir trabajananpaq chay yupay.
2 Chaymi, chay ĉhakrapa amunqa trabajaqkunawan uk tratuta rurar kaĉharan ĉhakranpi
trabajatinllapa uk diya intirupaq pagrananpaq.
3 “Chaymanta qashan unakaqna lluqshirqa rikaran plasapi ayka mana imatapis rurar
taqkunata.
4 Chaynu rikarmi paykunataqa niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq.
Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa’ nir. Chaymi paykunapis riran-
llapana.
5 “Chaymanta qashalan chay ĉhakrapa amunqa lluqshiran a las dusi yupay, chaynulla
tardikaqpis. Chaymi wakin runakunata tarirpis chaynullata niran paykunatapis.
6 “Qashan tardikaqna chay plasallaman lluqshirqa, qashan runakunata tariran. Chaymi
chay tarishankunatapis niran: ‘¿Imapaqtaq qamkunaqa kaypiqa tukuy unaq mana traba-
jarqa tashaykillapa?’ nir.
7 Paykunaqa niranllapa: ‘Manamiri mayqanpis rugamashallapachu trabajanayllapa-
paqqa’ nir. Chaymi chay ĉhakrapa amunqa paykunatapis niran: ‘Riyllapa qamkunapis
ĉhakrayman trabajaq. [Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa]’ nir.
8 “Chaymanta amsatinna-shuypaqa, ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay trabajachikuqn-
intaqa: ‘Qayamur trabajaqninchikkunataqa pagrayna. Piru chay ikita trabajaq qallar-
ishakunata pagraq qallarir, tukchinki chay naypaqta trabajaq qallarishakunawan’ nir.
9 “Chaymi, chay tardilana trabajaq qallarishakunaqa ĉharanllapa naypaqta pagrakaqqa.
Piru tukuy unaq trabajasha yupaymi pagrakaranllapa.
10 Chaymantami chay naypaqta trabajaq qallarisha chaykunata pagrananpaq qayat-
inqa, paykunaqa yarpuranllapa: Nuqanchikkunataqami masta pagramayashunllapa nir.
Piru paykunatapismi chay uk diyata trabajashannulla pagraranllapa.

11 Chaynu pagrakashana karqami kusalata piñakur, chay ĉhakrapa amuntaqa juraparan-
llapa,
12 kaynu nir: ‘Kay ikita ĉhamuqkunaqami uk ratulatana trabajashallapa. Nataq nuqakuna-
maqami tukuy unaq kusala rupaypi ima shachinakur trabajasha kanillapa. Piru qamqami
nuqakunawanqa chayllata pagrashayki. Chaynuqami mana allinchu’ nir.
13 “Chaynu nitinllapaqa, ashwan chay ĉhakrapa amunqa kaynu niran chay rimapakuqku-
napa uknintaqa: ‘¿Amiguy, ima mana allintataq qamwanqa rurasha kani? ¿Manachu tukuy
unaq trabajatkillapa chaynuta pagrashunayllapapaq parlaranchikllapa?
14 Kaypimi trabajashaykipaq qillaynikiqa. Ashwanmi rikuyna. Ma willamay, ¿ima
mana allintataq rurashusha kani, chay ikita trabajaq ĉhamushakunata qamwan chayllata
pagrarqa?
15 Chaqa nuqapa qillayniywanqami munashayta rurayta puytini. ¿Manaqachu
kusala bwinu kashayrayku, chay wakinkunata qamwan chayllata pagrashayrayku
inbidyakayanki?’ nir”.
16 Jesusqami kaynu niranpis: “Kanan ikilapi kaqkunaqami naypaqpina kanqallapa.
Nataq chay kanan naypaqllapi kaqkuna-shuypaqa maydiyaqa ikipina rikarinqallapa.
[Chaynulla kusala achkami qayakasha kanqallapa. Piru aykalami akrakasha kanqa]” nir.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesusqami Jerusalén pwibluman riyarqa yaĉhakuqninkunata, uklawman qayar kaynu
niran paykunataqa:
18 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalén
pwiblumanqa. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa
mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi
ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakunqallapa.
19 Chaynullami mana Israel runakunaman qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata
burlakar wipyar ima kruspi klabar wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan
kawsamunqa” nir.

Santiaguwan Juanpa maman, Jesusta mañakuran
(Mr 10.35-45)

20 Chaymantaqami Zebedeupa warmin, wamran Santiaguwan chaynulla Juanwan rir,
Jesusman qimikar naypalanpi qunqurikur, wamranta llakipananpaq mañakuran.
21 Chaymi Jesusqa kaynu nir tapuran chay warmitaqa:
—¿Imatataq munayanki? nir.
Payqami niran:
—Chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki, uk wamrayqa allilaw
qichqaykipi tanqa. Nataq uknin-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipi tanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, Jesusqa kaynu niran:
—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykil-
lapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupaymi qischakar wanuyashaq, * chaynu qis-
chakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.
Chaymi paykunaqa niran:
—Arí Taytituy nir.
23 Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla. Piru
mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami,
mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi Taytay Dyus mayqantapis pay munashannulla
tachinarqa tachiyanqa nir.
24 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami chaynu nir mañakuqta uyaparqa, chay
ishkaykunawanqa piñakuranllapa.
25 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:
“Qamkuna yaĉhashaykillapanu, kay pachapi mantakuqkunaqami, chay pwiblumanta kaq
runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi
kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.
26 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta
mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yana-
pankimanllapa.

---

* **20:22** Castellanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakay-
tachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

27 Chaynulla qamkunamanta uknikillapa kusa mas kayta munarqa, ukkunapa sirbiqninna kayllapa.
28 Imanuĉhi Dyusmanta Shamuq Runamaqami mana payta sirbinanllapapaqchu shamusha. Ashwanmi pay sirbikuq shamushamapis. Chaynami ashwan payqa kusala achka runakuna tukuy tyimpupaqna wanunanllapapaqna kaqkunata washar tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq shamusha".

Jesusmi ishkay syigukunata allicharan
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Chaymantami Jesús, Jericó pwiblumanta yaĉhakuqninkunawan lluqshir ritinmi, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
30 Chaynu riyatinllapami nan qichqalanpi ishkay syigu runakuna tayasha karan. Chaymi Jesús pasaqta uyaparqa, kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, † llakipamastuyllapari! nir.
31 Chaynu nitinllapami, runakunaqa anyaranllapa upallananllapapaq. Piru paykunaqami llallin kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, llakipamastuyllapari! nir.
32 Chaymi Jesusqa chaypi yarar, chay syigukunataqa qayar, kaynu nir tapuran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
33 Paykunaqami niranllapa:
—Taytituy, nawiyllapa rikakunantami munanillapa nir.
34 Chaymi Jesusqa paykunapaq kusalata llakir, nawinllapataqa kamar chay kutilla allicharan. Chaymi ashwan chay runakunaqa allinna, Jesuspa pullan riranllapa.

21

Jesusmi Jerusalén pwibluman yaykuranna
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalén pwibluman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé pwibluman ĉharanllapa. Kay Betfagé pwibluqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,
2 kaynu nir kaĉharan:
"Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burra wawayjun wataraqta tarinkillapa. Chaymi kaĉhar apamunkillapa ishkantinta.
3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: 'Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa' nir".
4 Chaynuqami Dyuspa unay rimaqnin nisha kayaq chaynulla kumplikanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
5 "Jerusalén pwiblumanta runakunata niyllapa:
'Chapayllapa, chaytami shamuyan mantakuqnikillapa.
Payqami shamuyan mana kwintachaypaqla yupay,
uk burrupa wawitunpa anan tasha' nir".
6 Chaynu nitinqami, chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa rir Jesús nishannulla ruraranllapa.
7 Chaymi burrataqa wawantinta aparanllapa. Chaymi raĉhpakunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:
"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa Davidpa ayllunmanta gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaymi ashwan unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa" nir.
10 Chaymanta Jesús, Jerusalén pwibluman yaykutinqa, tukuyla chay pwiblumanta kaq runakuna kusalata laqyaranllapa. Chaymi achka runakuna kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Mayqantaq kayqa? nir.
11 Wakinkunaqami niyaqllapa:
—Nazaret pwiblu Galileapa lugarninmanta Dyuspaq rimaqnin Jesusmi nir.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Chaymantami Jesusqa, Dyusta adurananllapa wasiman yaykur tariran rantikuqkunata, rantiqkunata ima. Chaymi limpu waqtaman itakuran. Chaynumi chay uklawmanta

† **20:30** Davidpa ayllun nirqami, intrachimanchik Dyuspa Akrashan Cristun nir.

kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran.
13 Chaymi chay runakunataqa kaynu niran:
“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.
14 Chaymantami Dyusta aduranan llapa wasillapi Jesusmanqa qimikaranllapa syigukuna, kujukuna ima. Piru Jesusqami paykunataqa allicharan.
15 Piru kurapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima Jesús rurashanta rikaranllapa. Chaynullami uyaparanllapapis wamritukuna Dyusta aduranan llapa wasipi kaynu nir laqyaqllapata “¡Biba biba Davidpa ayllun!” niqta. * Chaymi kusalata piñakur,
16 Jesustaqa kaynu niranllapa:
—¿Uyapankichu chay wamrakuna rimayashantaqa? nir.
Jesusqami niran:
—Arí, uyapayanimi. Piru ¿manachu liyishaykillapa qamkunaqa Dyus nitin iskribikashakunapi kaykunapaq nishantaqa? Chaqa kaynumi nin:
‘Taksha wamritukuna,
chaynulla ñuñuq wamritukunamapis
kusa shumaqta alabamayanqallapa’ nir.
17 Chaynu nirnaqami paykunata chaypi dijar, Jesusqa riranna Betania pwibluman. Chaymi chay tutaqa chaypi yurqaran.

Jesusmi igus qiruta chakinanpaqna niran
(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Allaqmanta allaq allaqla Jerusalén pwibluman qashan riyarmi Jesusqa mallaqnaran.
19 Piru chay nan qichqalanpimi rikaran uk igus qiruta. Chaymi puquyninta maskaq rirqa yuranlata tariran. Chayraykumi, chay igus qirutaqa kaynu niran: “¡Mananami kaymantaqa puqunkinachu!” nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, igus qiruqa chakiranna.
20 Chaynu chay igus qiru chakishata rikarmi, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa kusa dispantakashalla kaynu nir tapuranllapa:
—¿Ima nitkitaq chay igus qiruqa das chay kutillaqa chakiran? nir.
21-22 Jesusqami kaynu niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna imata ruranaykillapapaq kar Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu mañakutkillapaqami, tukuy imapis rurakanqa. Chaymi ashwan chay igus qiruta imanu rurashaymanmatapis masta rurayta puytinkillapa. Chaynulla ashwan Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar, kay qaqata ‘Ashur, rir mar yakuman yaykuy’ nitkillapapis kasushunmanllapa nir.

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranan llapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuyatinmi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel pwiblupa ruku mantakuqninkuna ima qimikar, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.
24-25 Chaymi, Jesusqa paykunata niran:
—Nuqapis tapushaykillapa: ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyuschu kaĉhamuran manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.
Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.
26 Chaynulla, manami puytinchikllapachu ‘Runakunalami kaĉhamuran’ niytapis, runakunata manchashanchikllaparayku. Chaqa tukuylami kriyinllapa ‘Juanqashi Dyuspa rimaqnin karan’ nir”.
27 Chaynu ninakuyarmi, Jesustaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu nir.
Chaymi, Jesuspis paykunataqa niran:

* **21:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Salmo 8.2.

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran ishkay wamrakunawan

28 Chaynullami Jesusqa chay mantakuq runakunataqa tapuranpis:

—¿Imatataq yarpunkillapa qamkunaqa kaypaqqa? Karanmi uk runa ishkay wamrayjun. Chaymi uk wamrantaqa niran: 'Wamray, riy kananqa ubata tarpushanchik ĉhakranchikman trabajaq' nir.

29 Piru wamranqami kaynu niran: '¡Manami kananqa trabajanayanichu!' nir. Chaymanta, chay wamraqa manami allintachu tukuyani taytayta mana kasurqa nir kwintata qukar, ashwan riran trabajaqqa.

30 Chaymanta qashan taytanqa riran uknin wamranta willaq rinanpaq trabajaq. Chay wamraqami niran: 'Arí, taytituy rishaq' nir. Piru chaynu nirmapismi mana riranchu.

31 Mabir willamayllapa: ¿Kay ishkantinmantaqa mayqannintaq taytan munayashantaqa rurasha kanqa?

Paykunaqa niranllapa:

—Punta chaymi nir.

Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:

—Chiqaptami nishaykillapa: Chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chay warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa qamkunamantaqa naypaqta yaykunqallapa nir.

32 Chaqa Shutichikuq Juan shamur allin kaqlata rurar kawsananllapapaq yaĉhachikutinqami, qamkunaqa mana kasuraykillapachu. Piru chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chaynulla chay warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami, intrakar kriyiranllapa. Nataq qamkuna-shuypaqami tukuy chayta rikarmapis karanlla kar, mana imanupis kriyiraykillapachu.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 "¡Allita uyakuyllapa! Kay kumparasyuntapis parlashaykillapa: Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

34 "Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran sirbikuqninkunata, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.

35 Piru ashwan chay ĉhakrapi kaqkunaqami, chay sirbikuqninkunataqa aypar wakinkunataqa maqaranllapa. Nataq uktaqa wanuchiranllapa. Chaynulla uktaqa rumillawan sitaranllapa ima.

36 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa chay punta kaĉhashanmantaqa mastana sirbikuqninkunataqa kaĉhamuran. Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami imanutaq chay punta kaqkunata ruraran chaynulla ruraran.

37 "Chaymanta tukukananta-shuypaqami wamrantana kaĉhamuran, kaynuta yarpur: 'Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa' nir.

38 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachanwanqa kidanallapapaq!' nir.

39 Chaynu nirmi aypar chay ĉhakramanta urqumur wanuchiranllapa".

40 Chaynu nirqa kaynu tapuran paykunataqa:

—¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?

41 Paykunaqa niranllapa:

—Chay kusala mana allin runakunataqami mana llakiparchu limpu wanuchir tukchiyanqa. Chaynami ashwan ukkunatana arrintar dijayanqa, chay paykunaqa kusicha tyimpu ĉhamutinqa amunpaq kaqtaqa karantana qunanllapapaq nir.

42 Chaymantami Jesusqa niran paykunataqa:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqa kaynu nin:

'Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa' nir.

43 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkunaqami chay rumi mana sirbiqta yupay nuqata disprisyamashaykillaparayku Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu. Ashwanmi chay mayqanĉhi Dyus munashannulla uk puquq yupay rurayan chaykunami tukuy tyimpupaq kawsaqqa rinqallapa nir.
44 Chaymi nini, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, runapa ananman rumi ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.
45 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin, chay kurakunapa mantakuqninkuna, fariseo runakuna ima uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir.
46 Chaymi Jesusta aypar wanuchiyta yarpurllapamapis, manchakuranllapa. Chaqa tukuy runakunami kriyiranllapa Jesusqa, Dyuspa uk rimaqnin nir.

22

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk kidamyintuwan
(Lc 14.15-24)

1 Jesusqami qashan kumparasyunkunawan willaq qallariran. Chaymi kaynu niran:
2 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk mantakuqmaqa fyistata ruraran wamranta kidachinanpaq chaynu.
3 Chaymi chay fyistaman shamunanllapapaq sirbikuqninkunata kaĉhakuran qayamunanllapapaq chay kunachikasha kaqkunataqa. Piru chay kunachikasha kaqkunaqami mana rinaranllapachu.
4 Chaymanta qashan kaĉharan uk sirbikuqninkunatana chay kunachikashakunataqa kaynu ninanllapapaq: ‘Mikuykunatami kamakachishana kani. Kaĉhakutiymi kusala gurdulla animalkunata wanuchir kusala shumaqta kamkachishallapana. Chaynumi tukuy listuna kidamyintuman shamunaykillapapaqqa’ nir.
5 “Piru chaynu nitinllapamapismi chay kunachikasha kaqkunaqa mana shamunaranllapachu. Chaymi ashwan paykunamanta ukninqa ĉhakrankunata rikaq riranllapa. Nataq ukkuna-shuypaqa riran nigusyunkunaman.
6 Piru ukkuna-shuypaqami chay mantakuqpa sirbikuqninkunata aypar qischaranllapa wanuchinanllapakaman.
7 “Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur suldadunkunata kaĉhatin wanuchiranllapa chay kunachikasha kaq wanuchikushakunataqa. Chaynulla pwiblunllapata rupachinanpaq ima kaĉhakuran chay mantakuqqa.
8 Chaymantami chay mantakuqqa sirbikuqninkunata kaynu niran: ‘Tukuymi listuna kidamyintupaqqa. Piru chay kunachisha karay chaykunaqami manana allinnachu shamunanpaqqa.
9 Chaymi kananlla qamkunaqa riyllapa chay waqta kallikunaman. Chaynami chaypi tukuy tarishaykillapata kunachiyllapa shamunanllapapaq kay kidamyintumanqa’ nir.
10 “Chaymi chay sirbiqninkunaqa lluqshiranllapa kallikunaman. Chaypimi tukuy allin, mana allin yarpuyniyjun kaqkunata tarishantaqa kunachiran. Chaynumi chay mantakuqpa wasinmanqa kusala achka runakunata untachiranllapa.
11 “Chaymanta chay mantakuqqa kunachishankunata rikaq wasinman yaykurqa, uk runata rikaran chay fyistapaq mana shumaq mudakur kamakashatachu.
12 Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy, waknu mana shumaq kamakasha karqa ¿imanutaq yaykamushayki kay fyistapi kanaykipaqqa?’ nir.
“Piru chaynu nitinmapismi chay runaqa mana imatapis niranchu.
13 Chaymantami mantakuqqa chay misapi sirbikuqkunataqa kaynu niran: ‘Wak runataqa makinta, ĉhakinta watar, waqta tutaparaqllamanna itakuyllapa. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa’ nir.
14 “Chaynu nirqami intrachimanchikllapa, Tayta Dyusqami kusala achkata qayamun. Piru payqami aykalata akran nir”.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Chaymantami, chay fariseo runakunaqa rir paykunapura kusalata parlaranllapa, rir Jesusta tapur mana allinta rimachir chaylapaqna uchachananllapapaq.
16 Chaymi chay fariseo runakunaqa wakinninta, chaynulla chay gubyirnu Herodespa wakinninwan pullata kaĉharanllapa Jesusta kaynu ninanllapapaq:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis.

17 Chaymi qam yarpushaykinulla willamayllapa: ¿Allinchu kanqa impwistuta chay Roma
pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? nir.
18 Chaynu nitinllapami Jesusqa kwintata qukaran, mana allinta paypaq yarpurllapami
chaynuqa tapuyanllapa nir. Chaymi kaynu niran paykunataqa:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna ¿imapaqtaq mana allinta rimachir
uchachamanayankillapa?
19 Rikachimayllapa chay impwistuta pagrakunaykillapa qillayta nir.
Chaynu nitinmi apamuranllapa uk qillay dinaryu shutiqta.
20 Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq kay qillaypiqa
iskribikasha? nir.
21 Paykunaqa niranllapa:
—Mantakuq Cesarpa nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa
kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
22 Chaynu nitin, uyaparllapami kusa dispantakashalla kidaranllapa. Chaymi ashwan
Jesusta chaypi dijar riranllapana.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Chay diyallami, wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay sa-
duceo runakunaqami niqllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu”
nir. Chayraykumi Jesustaqa, mabir ima ninqashi nir kaynu tapuranllapa:
24 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir mantakuran: ‘Mayqan warmiyjun kayar,
manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay
byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir.
25 “Chaynu katinmi tapushaykillapa: Uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakan-
llapami, warmikur manaraq wamrayjun kayar wanuran. Chaynu mana wamrayjun
kashanraykumi chay ishkay kaq ukninna kasararan.
26 Chaynullami chay ishkay kaqta, kimsa kaqta pasaran, chay syiti kaq ukninllapa
kasarar wanunankaman.
27 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
28 “Chayna chiqapta wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa
chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan”.
29 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq,
chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.
30 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu,
chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa
angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.
31 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liy-
ishaykillapa Dyus paylla kaynu nitin iskribikashantaqa? Chaqa kaynumi niq:
32 ‘Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’ nir. Chayraykumi Tayta
Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyus-
ninla. Chaynu nirqami intrachimanchik, paypaqqami tukuy wanusha kaqkunamapis
kawsayanllapa nir.
33 Chaynu nir Jesús yaĉhachitinmi, chay runakuna uyakurqa kusa dispantakashalla
kidaranllapa.

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mr 12.28-34)

34 Chaymantami chay fariseo runakunaqa, Jesusqashi chay saduceo runakunata willar
uyarachisha nir yaĉharmi, tantakaranllapa.
35 Piru paykunamanta ukqami Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq karan.
Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:
36 —Yaĉhachikuq Taytituy, ¿Dyus nitin Moisés mantakushanmantaqa mayqannintaq kusa
mas allinqa? nir.
37 Jesusqa niran:
—‘Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan’ nir.
38 Kaymi chay puntapi kaq kusa mas allin mantakuyqa.

39 Piru kanmi ukpis chay punta chay yupay kusala mas allin mantakuyqa. Chayqami
kaynu nin: ‘Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki
chaynulla’ nir.
40 Chaymi nishaykipis: Kay ishkay mantakuykunata karanta rurarqami, Dyus tukuy
mantakushantaqa kumpliyanchikna nir.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Piru chay fariseo runakuna chaypi tantakasha katinllaparaqmi,
42 Jesusqa kaynu tapuran:
—¿Imatataq yarpunkillapa Dyuspa Akrashan Cristunpaqqa? ¿Mayqanpa ayllunmantataq
kanqa? nir.
Chaymi niranllapa:
—Davidpa ayllunmantami nir.
43 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa, ‘Amituy’ niran Cristupaqqa, Dyuspa Ispiritun
yanapatinqa? Chaqa Davidqari kaynu niran:
44 ‘Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir’.
45 Mabir willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaq-
taq Davidqa ‘Amituy’ niran?
46 Chaynu nitinmi mana mayqanninpis imata willaytapis puytiranllapachu. Chaymi
chaymanta-pachaqa, manana imata tapunanllapapaqpis yarpuranllapanachu.

23

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Chaymanta Jesusqa chaypi kaq runakunata, yaĉhakuqninkunata ima kaynu niran:
2 “Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami
kaynu yarpunllapa: ‘Nuqanchikkunaqami Moisés mantakushanta kusa allita
intrakashanchikllaparayku, yaĉhachikur mantakunchikllapa kumplinanllapapaq’ nir.
3 Chayraykumi, paykuna imata nitinpis kasur rurayllapa. Piru amami chay paykuna ru-
rayashantaqa rurankillapachu. Chaqa paykunaqami chaynu yaĉhachikuyarmapis, ashwan
uktana rurasha rikarinllapa.
4 Chaynumiri ashwan paykunaqa uk kusala llashaq kargata aprichiq yupay runa
masinkunata imata rurananpaq nir mantanllapa. Piru chay niyashanllapataqa mana
pitilamatapis kumplinanpaqqa yarpunllapalamapischu.
5 “Chaymi paykunaqa imata rurarllapapis runakuna rikananllapalapaq ruranllapa.
Chaynullami allita Dyuspi kriyin ninanllapapaqpis Dyus nishankunata taksha papil-
situkunapi iskribir urkunkunapi, rikrankunapi ima ĉhurar purinllapa. Chaynullami
Dyus mantakushankunapi kusata yarpur kawsanllapa ninanllapapaqpismi mudananl-
lapa manyanpipis kusala atun shulyakunata ĉhurakunllapapis.
6 Chaymi, chay tantakananllapa wasikunapi, manaqa mikunanpaq apatinllapamapis,
kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munanllapa.
7 Chaynullami plasakunapimapis kusala shumaqta saludar, ‘Yaĉhaq yaĉhachikuq’ ninan-
llapata munanllapa.
8 “Piru qamkuna-shuypaqa manami wakinkuna ‘Yaĉhaq yaĉhachikuq’ nishunanlla-
pataraqqa ministinkillapachu. Chaqa qamkunaqami uk ayllulamanta kaq yupay
tukuynikillapa chaylla kankillapa. Nataq uklami kan yaĉhaq yaĉhachishuqnikillapaqa.
9 Chaynullami kay pachapiqa ama mayqantapis, ‘Taytay’ ninkillapachu. Chaqa unaq
syilumanta kaq uklami Taytaykillapaqa.
10 Amami ‘Kusa intrachikuq tayta’ nishunanllapataqa munankillapachu. Chaqa uklami
kan intrachishuqnikillapaqa. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun.
11 Chayraykumi qamkunamanta wakinkuna kusa masta yaĉhaq kaqqa, ashwan
wakinkunatana sirbinqa.
12 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta ‘Kusana kani’ niqkunataqami Tayta Dyusqa
mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla
tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa”.
13 Jesusqami kaynu niranpis:

"¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi wakinkuna syilumanta kaqpaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu.

[

14 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaymi chay wakcha warmikunata kitankillapa wasinkunata ima. Piru allin runa nishunanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunkillapa. Chayraykumi kusala manchaypaqtana kastigakankillapa.]

15 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa tukuy pachata ima rinkillapa uk runallataqa qamkuna yupay kananllapapaq yaĉhachinaykillapapaq. Piru mayqan runatapis qamkuna yupay kananpaq kriyichirqami, qamkunamanta ishkay kuti mas uchayjunpaqna tikrayankillapa. Chaymi ashwan kusala manchaypaqta tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqa.

16 "¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu mana allita intrakaq karmapis intrachikuyta munaqkunaqa! Chaqa qamkunaqami, kaynu nir yaĉhachikunkillapa: 'Mayqan imata rurananpaq nir Dyusta aduranallapa wasipaq rimar jurar, mana rurarmapisshi mana uchayjunchu kanqa. Nataq Dyusta aduranallapa wasipi uru kaqpaq rimar imata rurananpaq jurar mana rurar-shuypaqashi uchakuyan' nir.

17 ¡Akaw yaru syigukuna! Tapushaykillapa: ¿Mayqannintaq mas allinqa, Dyusta aduranallapa wasi, manaqachu chaypi kaq uru? Chaqa chay uruqami Dyusta aduranallapa wasipi kashanrayku Dyuspaqqa kusala allin.

18 "Qamkunaqami ninkillapapis: 'Mayqanpis imata rurananpaq altarpaq rimar jurarpisshi mana chiqapta arnikuq yupaychu. Nataq chay ufrindita altarpi tayan chaypaq rimar jurarshi, chiqapta imata rurananpaqpis arnikuyan' nir.

19 ¡Akaw syigu kaqkuna! ¿Imataq mas allinqa: Chay altarpi ufrindita, manaqachu altar? ¿Manachu chay ufrinditaqa ashwan altarpi kashanrayku kusala mas allinpaq tikrakan?

20 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis, altarpaq jurarqa, manami altarlapaqchu jurayan. Ashwanmi tukuy imankuna chaypi kaqkunapaq ima jurayan.

21 Chaynulla mayqanpis Dyusta aduranallapa wasipaq rimar jurarqa, manami chay wasilapaqchu jurayan. Ashwanmi Dyusllapaq rimar jurayan. Chaqa payqami chaypi kawsan-ari.

22 Chaymi syilupaq rimar juraq-shuypaqa, Dyus tar mantakuyashanpaq jurayan. Chaynullami jurayanpis Dyusllapaq rimar. Chaqa payqa chaypiri tan.

23 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa mintamanta, anismanta, kuminumanta ima dyis parti kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

24 "¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu kusala mana allinta yaĉhachikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqami Moisés mantakushanta allita kasur yaĉhachikushaq nirqa, imanutaq yakuta mayqanpis upyananpaq katin, chay yakupi uk chuspisitu katinmaqa shuyshur upyan, chaynu yupay tukunkillapa. Piru manami kwintata qukankillapachu, chaynu tukurqami ashwan uk kamilluta iqachiq yupayna kusala mana allita tukuyankillapa. *

25-26 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa ashwan kusalata munapakur suwankillapa. ¡Ima kabal yaruĉhiri kankillapa! Chiqaptari wakinkunawan bwinu kankimanllapa. Chaqa mana chaynu karqami, imanutaq uk kupa, manaqa uk platumataqa waqtanlawlata pichashaqa, rurinqa tiqtilla kidan, chaynu kankillapa qamkunapis. Piru uk kupata manaqa uk platuta rurintinta pichashaqami, intirulana kusa chiqap shumaq kidan.

---

* **23:24** Kay intrachimanchik imanumi kusala ruraypaq kaqkunata mana ruranllapachu nir. Nataq chay mana yaqqa ruraypaq kaqkunata-shuypaqa ruranllapa nir.

27-28 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna,
qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu
karmi qamkunaqa kusala bwinu, karanlata imatapis ruraq yupay tukunkillapa. Piru
chiqaptaqami mana chaynuchu kankillapa. Ashwanmi yanqa illaqta chaynu tukuqkuna,
kusala mana allinkuna ima kankillapa. Chayraykumi qamkunaqa imanutaq uk bu-
bidamataqa waqtanlawta yuraqta pintatinllapamaqa kusala shumaq. Piru rurinpiqami
tullukuna, kusala saqra asyaq ima kan, chay yupaymi qamkunapis kankillapa.
29 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna,
qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu
karmi qamkunaqa Dyuspa unay rimaqninkuna pampakashankunata kusa shumaq
wasikunata yupay kamakachinkillapa, kusala allin kashanrayku.
30 Chaynullami ninkillapapis: ‘Nuqanchikkuna unay rukunchikkunapa pullan
kawsasha karqa, Dyuspa rimaqninkunata wanuchinanllapapaqqa manami
dijanallapatachu’ nir.
31 Piru chaynu unay rukunchikkuna nirqami, qamkunalla niyankillapa: ‘Dyuspa unay
rimaqninkunata wanuchiqkunapa ayllun kanchikllapa’ nir.
32 ¡Chaynu karqa, unay rukuykillapakuna imata ruraq qallarishanllapataqa rurar
tukchiyllapari!
33-34 “Chay rukuykikuna qallarishanta rurar tukchinaykillapapaqqami nuqaqa
kaĉhamushaq Dyuspa rimaqninkunata, kusa yaĉhaq intrakaqkunata, yaĉhachikuqkunata
ima. Chaymi qamkunaqa wakintaqa wanuchinkillapa, kruspi klabankillapa ima. Nataq
wakinkunata-shuypaqa wipyankillapa ima tantakananllapa wasikunapi. Wakinta-
shuypaqa pwiblun pwiblun ikinpi purinkillapa qischanaykillaparayku. Chaynu karmi
¡largu kurukuna, largu kurupa ayllunkuna kankillapa! ¿Imanuna washakankillapa chay
tukuy tyimpu kastigakanaykillapamantaqa?
35 Chayraykumi qamkunapaqqa tukuyla mana allinkunata rurashaykillaparaykuqa
kusala manchaypaq kastigu shamunqa. Chay kusa allin runa Abel shutiqta
wanuchishaykillapamanta-pacha Berequiaspa wamran Zacariaskaman. Chaqa pay
Zacariastaqami qamkunapa rukuykillapakuna wanuchiran Dyusta aduranananllapa
wasipa, altarninpa naypanpi.
36 Chaymi nishaykillapa: Chaynu chay kusala allin runakuna wanushanraykuqami,
kanan tyimpu kawsaq runakunapaqna kastiguqa kanqa nir.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Lc 13.34-35)

37 “¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami
wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar
wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa
wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.
38 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa.
39 Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu
nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman:
‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

24

Jesusmi Dyusta aduranananllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaynu rimar tukchirna, Jesusqa Dyusta aduranananllapa wasimanta lluqshir riranna.
Chaynu riyatinmi, yaĉhakuqninkuna payman qimikar, Dyusta aduranananllapa wasita kusala
shumaqta ima rurashanllapapaq parlayaranllapa.
2 Piru Jesusqami niran:
“Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami, limpu ratachinqallapa. Chiqaptami nishaykil-
lapa: Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir”.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Olivos sirkaman riranllapa. Chaymi chaypi
Jesús tatin, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir paylata tapuranllapa:
—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq
yaĉhayashaqllapa qam tikrakamuyankina nir, chaynulla kay pacha tukukanan tyimpu
ĉhamunqa nirqa?
4 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.

5 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan
Cristunmi kani’ nir, kusa achka runakunata ingañanqallapa.
6 Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayanllapa
nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa.
Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.
7 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqku-
nawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa
kaqninkunawan. Kusala qishay, mallaq tyimpu ima kanqa. Chaynulla pachamapis
kusalata kuyunqa achka lugarkunapi.
8 Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan
nir.
9 “Chaymi ashwan chay tyimpuqa qamkunataqa qukushuyanqallapa kusalata qischar
ima wanuchishunanllapapaq. Chaynumi tukuyla kay pachapi ĉhiqnishunqallapa nuqapi
kriyishaykillaparayku.
10 Nataq kusala achka wakinnikikunaqami chay tyimpukunapiqa manana kriyinanqal-
lapanachu. Chaymi ashwan ĉhiqninakur ima paykunapura ukninpaqmapis mana allinta
rimapanakunqallapa.
11 Chaynulla Dyuspaq kusala achka rimaq tukuqkuna rikarimunqallapa. Chaynumi
ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa.
12 Chaymi chay tyimpukunaqa kusala mana allin ruraykunalana kanqa. Chaynu kat-
inmi, tukuyla mayqanpis manana ukninkunapaqqa llakinqallapa imanachu.
13 Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman kriyishannulla shachi-
nakuqkunalami washakanqallapa.
14 Nataq tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur
tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.
15 “Chayraykumi Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: ‘Uk kusala mana
allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranannllapa wasipa Kusala Santu Lugar-
man’ nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan
nir yarpunkillapa. *
16 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.
17 Nataq mayqanpis wasinpa ananpi karpis, amami ishkimunqachu, imanta lluqshichi-
nanpaq nirqa.
18 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq
nirqa.
19 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa
imananqallaparaq!
20 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay al-
sakanaykipaq tyimpuqa ama qasay tyimpu, manaqa samana diyapichu kananpaq nir.
21 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qis-
chakayqami pacha rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kan-
qanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.
22 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana
mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq
wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa niyanqa.
23 “Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: ‘Rikayllapa kaypimi Dyuspa
Akrashan Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutinllapaqa, amami
kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay ri-
maqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq
imakunata, milagrukunata ima kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka
runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta
kamanqallapa.
25 Piru qamkuna ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.
26 Chayraykumi mayqan ‘Rikayllapa wak chunllaq lugarpi washakuqqa’ nishutinlla-
paqa, ama rinkillapachu rikaqqa. Manaqa ‘Rikayllapa kaypimi pakakusha washakuqqa’
nishutinllapapis, amami pitilamatapis kriyinkillapachu.
27 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla shamunqa, imanuĉhi
rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun chaynu.

* **24:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Daniel 9.27; 11.31; 12.11.

28 Allitami nishaykillapa: Maypiĉhi kusala achka shinkukuna tantakaqta rikarqami
ninkillapa, ima wanusha kanqa nir tukuyla yaĉhankillapa. Chaynumi nuqa Dyusmanta
Shamuq Runa shamutiypis tukuyla yaĉhankillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-36; 17.26-36; 12.40)

29 "Chaynu limpu qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq
intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu. Chaynulla qullarkunapismi
limpu syilumantaqa ratamutin ima tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa.
30 Chaymantami unaq syilupiqa rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runapaq uk siñalta.
Chayta rikarmi tukuyla pachapi kaqkunaqa kusala ukmanta manchakur waqanqal-
lapa. Chaqa chayllapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa, puktay rurita kusa
pudirninwan, llipya intiru syilumanta shamuqtana.
31 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa trumpitanta kusala jwirtita
waqachir tukuyla pachata rir, † paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.
32 "Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa
qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya
tyimpuqa shipchana nir.
33 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta
Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.
34 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyat-
inraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
35 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-
shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
36 Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, urapaq-shuypaqami,
mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq
Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
37 "Nishaykillapapis: Imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran chaynullami pasanqa Dyus-
manta Shamuq Runa tikrakamutinpis.
38 Chaqa chay kusala manchaypaq tamya manaraq ishkiyatin, chaynulla Noé wampuq
wasiman yaykunankamanmi, runakunaqa kusalata mikuqllapa, upyaqllapa, kidachi-
nakuqllapa ima.
39 Piru manapis yarpuyatinllapa alliplata tamya ishkitinmi limpu tukukaranllapa.
Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
40 Chaymi chay urasqa ishkay runakuna ĉhakranpi katinpis, ukninta apar, ukninta-
shuypaqa dijanqa.
41 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, nataq ukninta-
shuypaqa dijanqa.
42 "Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa.
Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami Amituykillapa shamuyanqa nirmapis.
43 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ĉhamuyan suwa-
maq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman
yaykur suwananllapataqa.
44 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa Dyusmanta Shamuq
Runaqami, manapis yarpuyatkillapa shamunqa.

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan
(Lc 12.41-48)

45 "Nishaykillapapis: Uk runami sirbikuqninta wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata
imuraslapi qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa chay patrunnin
nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
46 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, kusala allin sirbikuqpaqna
riqsikasha kanqa.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta
tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
48 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das
ĉhamuyanqachu nir yarpur,
49 chay sirbikuq masinkunata qischar, payqa chay maĉhaqkunawan tantanakur upyar
mikur ima tar,
50 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta
tarirqami,

† **24:31** Tukuyla pachata rir nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

51 kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi
runakunata yupaylla. Chaynami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar
qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa”.

25

Jesusmi kumparasyunta ruraran dyis shipashkunawan

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Syilumanta mantakuq shamunanpaqqami imanutaq uk kuti dyis shipashkuna ki-
damyintuman riran chay yupay kanqa. Piru chay dyis shipashkunaqa lamparanllapata
asaytiyjunta charikur riranllapa chay kidaq runata tariq.
2 Piru chay dyis shipashkunamantami sinkuqa askwintalla puriqllapa. Nataq sinku
kaqkuna-shuypaqa allita kamakashala puriqllapa.
3 Chaymi chay askwintalla puriqkunaqa lamparanta aparanllapa asaytiyjunta. Piru
manami mas asaytitaqa aparanllapachu tukukatin untachinanllapapaqqa.
4 Nataq chay kusa kamakashalla puriqkunami asaytita chaynulla lamparanllapatapis
aparanllapa.
5 Piru chay kidananpaq kaq runa mana das ĉhamutinmi, kusalata pununar tukuynin
punuranllapa.
6 “Chaymantami ĉhaypi tuta yupaynaqa kaynu nir qayakuqta uyaparanllapa: ‘¡Kidaq
runaqami shamuyanna! ¡Lluqshimuyllapa samachinaykillapapaq!’ nir.
7 Chaynu niqta uyaparmi, chay shipashkunaqa tukuynin sharir lamparanllapata ka-
makachiq ĉhurakaranllapa.
8 Chaymantaqa chay sinku shipashkuna askwintalla puriqkunaqa chay sinku
shipashkuna kusa kamakashala puriqkunataqa kaynu niranllapa: ‘Imaraq pitilamatapis
asaytisituykillapata apamushaykillapamanta qumastuyllapa. Chaqa lamparayllapami
wanuyanna asaytin tukukayashanrayku’ nir.
9 Piru chay kamakashala puriq shipashkunaqa kaynu niranllapa: ‘¡Mana puytinilla-
pachu! Chaqa chaynu qushutiyllapaqami, mana aypanqachu nuqakunapaq chaynulla
qamkunapaqmapis. Ashwanmi mas allin kanqa qamkunalla rir chay maypiĉhi rantikun
chayllamanta qamkunapaqqa rantinaykillapapaq’ nir.
10 Chaynu nitinllapami chay askwintalla puriq shipashkunaqa riranllapa rantiq asayti-
taqa. Piru chaykamanqami chay kidaq runa ĉhamutinqa, chay sinku kusa kamakashala
puriq shipashkunaqa chay kidaqwan pulla ruriman yaykur kirpakamuranllapana.
11 Chaymanta chay sinku shipashkuna ĉhamurqa kaynu nir qayakuranllapa: ‘¡Taytituy,
Taytituy, punkuykita kiĉhay!’ nir.
12 Piru chay kidaq runaqami rurimanta kaynu niran: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Man-
ami riqsishunillapachu’ nir”.
13 Chaynu nir tukchirmi, Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
“Qamkunaqami rikĉhakur alli kamakashalana kayllapa. Chaqa manami
yaĉhayankillapachu ima diya, ima urami shamuyanqa Dyusmanta Shamuq Runaqa nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran sirbikuqkunawan

14 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk runamaqa uklaw pwibluman
rinanpaqna karqa, sirbiqninkunata qayamur uk tratuta rurar qillayninta quran traba-
jachinanpaq, chay yupay.
15 Piru chay sirbiqninkunataqami quran paykuna imanu trabajayta puytishannulla.
Chaymi chay punta chaytaqa sinku talintu qillayta quran. * Ukninta-shuypaqa ishkay
talintu qillayta quran. Nataq ukta-shuypaqa uk talintu qillayta quran. Chaynu qillayninta
trabajachinanpaq qurqami riranna chay runaqa.
16 “Chaymantami, chay uk sirbikuq sinku talintu qillayta ayparan chayqami, kusalata
nigusyuta rurar trabajachir qillaytaqa ganachiran uk sinku talintu masta.
17 Chaynullami, chay ishkay talintuta aypaqpis trabajarqa ganachiran ishkay talintu
masta.
18 Nataq, chay uk talintu qillayta aypaq-shuypaqa mantaqninpa qillaynintaqa apar
pachapi uĉhkukur pamparan.
19 “Chaymanta kusa unay tyimpumantami chay mantaqninllapaqa tikrakamuranna.
Chaynu ĉhamurmi, mabir michkatashi ganachisha kanqallapa qillayniytaqa nir
yaĉhanaranna.

---

* **25:15** Talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

20 Chaymi puntataqa riran chay sinku talintu qillayta aypasha karan chay. Chaymi
kaynu niran: ‘Taytituy qamqami sinku talintuta qumarayki. Kaypimi qillaynikiqa. Uk
sinku talintu mastami ganachisha kani’ nir.
21 Chaynu nitinmi, mantaqninqa kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis
karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur
nuqawan pulla aligriyay’ nir.
22 “Chaymantami ĉhamuran chay ishkay talintuta aypasha karan chayna. Chaymi paypis
kaynu niran: ‘Taytituy qamqami qumarayki ishkay talintu qillaynikitaqa. Kaypimi ishkay
talintu masta ganachisha kani’ nir.
23 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis karanta ruraq
sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa
achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla
aligriyay’ nir.
24 “Piru chay uk talintuta aypasha karan chay ĉhamur-shuypaqami, mantaqnintaqa
kaynu niran: ‘Taytituy, nuqami yaĉharay qamqa kusala miĉha kashaykirayku, mana
tarpukushaykikunamanta kusichakunki, mana shikwakushaykikunamanta tantakunki
nir.
25 Chayraykumi, ashwan kusalata manchakur qillaynikitaqa pachapi uĉhkukur pam-
paray. Piru kaypimi qampa kaq qillaynikiqa’ nir.
26 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Qamqami kusala mana allin qilla sirbikuq kanki.
Chaqa nuqa mana tarpukushaymanta kusichakuni, chaynulla mana shikwakushaymanta
tantakuni nir yaĉharqa,
27 qillayniytaqa apar bankukunaman ĉhuratki ganaskinanta. Chayna tikrakamurqa
qillayniytaqa ganashanwanna aypanaypaq’ nir.
28 Chaymi chaypi kaq runakunataqa, kaynu niran: ‘Chay uk talintu qillayniyta purichiq-
taqa kitar, chay dyis talintu qillayniyjun kaqta quyllapa.
29 Chaqa chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq.
Chaymi manana imanpis faltanqanachu. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana
imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
30 Piru kay mana yarpuyta yaĉhaq, mana allin sirbikuqta-shuypaqami, aypar chay
tutaparaqlla waqtaman itakuyllapa. Chaypinami payqa kusala mana agwantaypaqta
qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa’ nir”.

Dyusmanta Shamuq Runami tukuylata rikar yaĉhanqa

31 Jesusqami niranpis:
“Dyusmanta Shamuq Runa angelninkunawan, kusa llipya intiru shamurmi, chay
llipyalla mantakunanpina tanqa.
32 Chaymi tukuyla nasyunmanta kaqkuna, paypa naypanman qimikatinna, payqa
wakman kayman chiqanchanqa, imanutaq uk michikuqmaqa uyshankunata kabrakuna-
manta rakichin chaynu.
33 Chaynu chiqancharmi chay uyshitakuna yupay kusa allinla kaqkunataqa allilaw
qichqanman ĉhuranqa. Nataq chay kabrakuna yupay mana allin kaqkunata-shuypaqa
ichuqlaw qichqanmanna ĉhuranqa.
34 Chaymi mantakuqqa chay allilaw qichqanpi kaqkunataqa kaynu ninqa: ‘Qamku-
natami Taytayqa akrar shumaqchashushallapana. Chaymi kayman shamuyllapa. Kanan-
qami aypayllapana Taytay kay pachata rurashanmanta-pacha qamkunapaq kusa shumaq
mantakuyta kamkachishanta.
35 Chaqa mallaqnatiypismi qamkunaqa qaramaraykillapa. Yakunatiypis upyachi-
maraykillapa. Uk furastiru yupay puritiypis samachimaraykillapa.
36 Raĉhpay faltamatinpis qamkunami qumaraykillapa. Qishaq katiypis watuku-
maraykillapa. Chaynulla karsilpi katiypismi watukumaraykillapa’.
37 “Piru chaynu nitiyqami chay kusa allinla kaqkunaqa kaynu nir tapumayanqallapa:
‘Taytituy ¿maydiyataq mallaqnatki qarashurayllapa? ¿Maydiyataq yakunatki, yakuta upy-
achishurayllapa?
38 ¿Maydiyataq furastiru yupay puritki samachishurayllapa? ¿Chaynulla maydiyataq
raĉhpayki faltatin qushurayllapa?
39 ¿Maydiyataq qishaq katki manaqapis karsilpi katkiqa rir watukushurayllapa?’ nir.
40 Piru chay mantakuqqami kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami
chay ukniykuna mana kwintachaypaqla kaqkunata ima ministishanpipis yanaparqami,
nuqallapaq rurashaykillapa yupayna kanqa’ nir.

41 “Chaymantami mantakuqqa chay ichuqlaw qichqanpi kaqkunata-shuypaqa kaynu
ninqa: ‘Mana allinta ruraqkuna, wakaq tukur riyllapa chay tukuy tyimpupaqna kasti-
gakanaykillapapaq kasha kaqkunaqa. Chaynami ashwan riyllapa chay tukuy tyimpu
ratakur mana wanuq nina kamakasha chay dyablu, chaynulla angelninkuna chaypi
kananpaq chaymanna nir.
42 Chaqa nuqa mallaqnatiypis, qamkunaqa mana qaramaraykillapachu. Yakunatiypis
mana upyachimaraykillapachu.
43 Furastiru yupay puritiypis mana samachimaraykillapachu. Raĉhpay faltamatinpis
mana qumaraykillapachu. Qishaq katiy, karsilpi ima katiypis mana watukumaraykilla-
pachu’ nir.
44 “Piru chaynu nitiyqami paykunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: ‘Taytituy, ¿maydiy-
ataq mallaqnaqta, yakunaqta, furastiru yupay puriqta rikashur, raĉhpayki faltaqta, qishaq
katki, karsilpi katki ima rikashur, mana yanapashurayllapa?’ nir.
45 Chaynu nitinllapami mantakuqqa kaynu ninqa: ‘Chiqaptami nishaykillapa: Kay
mana kwintachaypaqla kaq runakunata mana ima ministishanpi yanaparqami, nuqallata
mana yanapamashaykillapachu’ ”.
46 Chaymi Jesusqa niranpis: “Paykunaqami tukuy tyimpupaq kastigakaqna rinqallapa.
Nataq chay kusa allinlata rurasha chaykuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kawsaqna
rinqallapa” nir.

26

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesusqa limpu yaĉhachikur tukchirnaqa, kaynu niran yaĉhakuqninkunataqa:
2 “Qamkunami allita yaĉhankillapa, kaymanta ishkay diyamanta Pascua fyistata ruranl-
lapa nir. Chay fyistallapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukukayan-
qallapa kruspi klabar wanuchinanllapapaq”.
3 Chaymi ashwan chay diyakunapiqa, kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runaku-
napa ruku mantakuqninkuna ima, chay kurakunapa mantaqnin Caifás shutiq runapa
mantakunan wasinman tantakaranllapa.
4 Chaynu tantakarllapami yarpuranllapa, imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar
wanuchinanllapapaq.
5 Piru wakinkunaqa kaynu niranllapa: “Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu
rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa”
nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Jesusqami Betania pwiblupi yaĉhakuqninkunawan karqa, uk runa Simón shutiqpa was-
inman riranllapa. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan.
7 Piru Jesús chay Simonpa wasinpi kayatinmi, uk warmi payman qimikaran uk alabastru
butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan Jesús
misapi kanankamanqa, chay warmiqa Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.
8 Chayta rikarmi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa piñakur kaynu niq ĉhurakaranllapa:
—¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
9 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa kusa karu rantikur, chay
mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.
10 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq qillakachinkillapa kay warmisitataqa? Payqami kusala allinta rurasha
nuqawanqa.
11 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa. Piru
nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq.
12 Kay warmisita nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqami, kamakachi-
mashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.
13 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq
nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana
qunqanqallapachu.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kuraku-
napa mantaqninkunamanna rir,
15 kaynu niran:

—¿Michkatataq pagramayankillapa kanqa nuqa, Jesusta qushutiyllapaqa? nir.
Paykunaqami trinta suqu qillayta arniran pagrananllapapaq.
16 Chaymi chaymanta-pacha, Judasqa yarpuran maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi, tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
18 Payqa niran:
—Pwibluman rir uk runapa wasinman ĉhankillapa. Chaymi chay wasipa amuntaqa kaynu ninkillapa: 'Yaĉhachimaqniyllapami nin: Wanunaypaq uraqami shipchana. Chaymi kananqa wasikiman shamuyani yaĉhakuqniykunawan chay Pascua fyistata chaypi pasaq niyan nir'.
19 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa Jesús nishannulla rir ruraranllapa. Chaynami kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
20 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunawan misapi taranllapana.
21 Chaynu tar mikuqnumi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir Jesusta tapuq ĉhurakaranllapa:
—Taytituy ¿nuqachu kashaq? nir.
23 Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, kuntraykunamanqa qukumayan.
24 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntraykunaman qukumaqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
25 Chaymantami Judas, chay kuntrankunaman qukuq chayqa, kaynu nir tapuran:
—Yaĉhachimaqniy ¿nuqachu kashaq? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
26 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaypi mikuyllapa. Kayqami nuqapa kwirpuy" nir.
27 Chaymanta uk kupata aypar Taytanta payji nir ima, quran chay yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir:
"Kaypi upyayllapa tukuy qamkuna kay kupamanta.
28 Chaqa, kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata uchankunamanta washanaypaq.
29 Piru nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa qamkunawanqa, maydiya Taytay mantakuyashanpi pulla mushuq ubapa yakunta pulla upyanallapakaman" nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.
31 Chaypina karqami Jesusqa niran:
—Tukuy qamkunami, kanan tutalla manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Chay michikuqta wanuchitiymi,
tantala kashanmanta uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa' nir.
32 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
33 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapis, nuqaqa manami dijashaykichu nir.
34 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami manaraq gallu kantayatin qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.
35 Piru Pedruqa niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakin yaĉhakuqninkunapis niranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman.
Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
"Wakmanmi riyani Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa" nir.
37 Chaynu nirmi Pedruta, Zebedeupa ishkay wamrankunata ima apar riran pullanqa.
Chaymantami alliplata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.
38 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
"Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala
kayllapa nuqawan" nir.
39 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur
pachakaman pukĉhirar kaynu nir Taytantaqa mañakuran:
"Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa" nir.
40 Chaymantami chay kimsa yaĉhakuqninkuna kayashanman tikrakamurqa, paykunataqa punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:
"¿Manachu puytishaykillapa uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?
41 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata
rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta
puytinkillapachu".
42 Chaynu nir qashan ishkay kutipaqna rir, Taytantaqa kaynu nir mañakuran:
"Taytay, chaynu qischakanaypaq dijamasha karqa, qam munashaykinumi ruray" nir.
43 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran.
Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq.
44 Chaymi chaypi dijar qashan kimsa kutipaqna riran mañakuq Taytantaqa, ima nirtaq
mañakusha karan chaynulla.
45 Chaymanta qashan chay yaĉhakuqninkunaman tikrakamurqa niran:
"¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
46 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa" nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa,
achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha
katin.
48 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: "Nuqa saludar
muchayani chaytami aypar prisunkillapa" nir.
49 Chaymi Jesusman qimikarqa Judasqa,
—¡Chaynupalachu, Taytituy!— nir mucharan.
50 Jesusqami niran:
—Amiguy, imata ruraqĉhi shamushayki chaytaqami kananlla rurayna nir.
Chaymi chay wakinkunaqa Jesusman qimikar aypar prisuranllapana.
51 Piru Jesuspa uk yaĉhakuqninmi ispadanta lluqshichimur kurakunapa mantaqninta
sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
52 Chaymi Jesusqa niran:
—Ispadaykitaqa ĉhuray ĉhurakananpi. Chaqa ispadawan tukuy maqanakuqqami, ispadallawan wanunqa nir.
53 ¿Manachu yaĉhanki nuqa Taytayman mañakutiyqa, kananlla kaĉhamunman kusa manchaypaq achka angelninkunata washamananpaq nirqa?
54 Piru chaynu pasananpaq mañatiyqami, Dyus nitin iskribikashankunapi, nuqa qischakar wanunaypaq niyashanqa mana kumplikayanmannachu.
55 Chaymantami Jesusqa chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan imaqa, uk
suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranannllapa
wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu.
56 Kayqami chaynuqa pasayan Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla kumplikananpaq.
Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa paylata dijar alsakaranllapa.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Chaymantami Jesusta aypasha karan chaykunaqa, chay kurakunapa mantaqnin Caifaspa wasinman aparanllapa. Chaypimi tantakasha karanllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.
58 Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa mantaqninpa wasinpa pampankaman. Chaymantami ruriman yaykurqa, chay yaykushanlapi kidaran Dyusta adurananllapa wasita kuytaqkunawan, rikakunanpaq imanushi Jesustaqa ruranqallapa nir.
59 Chay kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq.
60 Piru chaynumapis manami tariranllapachu mana allinta rurashantaqa. Kusala achka runakunami, mana kashanmanta uchachananpaq qimikarmapis mana puytiranllapachu. Chaymantami ishkay runakuna qimikar,
61 tukuy chaypi kaqkunapa naypanpi kaynu niran:
“Kay runaqami kaynu niran: ‘Nuqaqami Dyusta adurananllapa wasita ratachir, qashan kimsa diyalapaq shachiyta puytini niran’ nir”.
62 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaqa? nir.
63 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa qashan niran:
—Kawsaq Dyuspa shutinpi, nishayki chiqapta rimanaykipaq. Willamayllapa: ¿Chiqaptachu qamqa Dyuspa Akrashan Cristun, Dyuspa Wamran kanki? nir.
64 Jesusqa niran:
—Qamllami chaynu ninki. Piru, nuqapis nishaykillapa: Kananmanta-pachami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.
65 Chaynu Jesús nitinmi, chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:
—¡Kay runa rimashanqami mana allinchu Dyuspaqqa! ¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa? Paypa shiminllami riman qamkuna uyapashaykillapanu.
66 ¿Imatataq yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.
67 Chaymi ashwan qaqllitanpi tuqapar, maqaranllapa. Chaynullami wakinkunapis qaqllanllapi maqar,
68 kaynu niyaqllapa:
—¡Qam chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, tantyay pitaq maqashuran! nirmapis.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mr 14.66-72; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Chaykamanqa Pedruqa tayaran waqta punkulapi. Chaypi kanankamanmi uk sirbikuq warmi qimikar niran:
—Qampismi Galileamanta Jesuswan puriq kanki nir.
70 Piru Pedruqami tukuypa naypanpi kaynu niran:
—Manami yaĉhanichu imapaqmi rimayanki nirmapis nir.
71 Chaynu nirqa, riranna punkuman. Chaymi, qashan uk sirbikuq warmisita rikar, kaynu nir wakinkunataqa willaran:
—Wakqami pulla puriq chay Nazaretmanta Jesuswan nir.
72 Qashanmi Pedruqa jurar kaynu niran:
—¡Manami riqsinichu wak runataqa! nir.
73 Chaymantami uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami qampis paykunamanta kanki. Chaqa, rimanaykimapis paykunapa yupayllari nir.
74 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu wak runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.
Chaynu niyatinlami galluqa kantaran.

75 Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu kantayatinmi
kimsa kuti nuqapaqqa ninki, manami riqsinichu nir”. Chaymi Pedruqa, chaymanta
lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

27

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay kurakunapa tukuy mantaqninkuna, chay Israel
runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.
2 Chaymi alli watar apar quranllapa Roma pwiblumanta numrakasha gubyirnu Pilatuta.

Judasmi wanuran
(Hch 1.18-19)

3 Chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukusha karan chayqa, Jesusta wanuchinanl-
lapapaq nisha nir yaĉharqa kusalata llakiran. Chaqa manari allintachu tukusha karan.
Chaymi chay mana allinta tukushanpaq kwintata qukarqa, chay kurakunapa mantaqn-
inta, Israel runakunapa ruku mantaqninta imaqa qillayninta rir tikrar kaynu niran:
4 —Uchakushami kani uk allin mana uchayjun runata qukushayrayku nir.
Piru chay runakunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapaqqa ima kwintayllapataq? ¡Chayqami qampa kwintaykina! nir.
5 Chaymi Judasqa chay qillaytaqa Dyusta aduranllapa wasipi itakur riran. Chaynu
rirmi mana allinta tukushanpaq paylla urkakar wanuran.
6 Chaymanta chay kurakunapa mantaqninkunaqa chay qillayta aypar kaynu niranllapa:
“Kay qillayraykumi uk runata qukuran wanuchinanllapapaq. Chayraykumi mana
allinchu Dyuspaq ufrindita nir ĉhuranallapapaqqa” nir.
7 Chaymi paykunaqa yarpuranllapa, chay qillaywanqa uk manka ruraqpa pachanta
rantinanllapapaq. Chayna chaypi tukuy uklawmanta runakuna wanutinqa pampananl-
lapapaq.
8 Chayraykumi chay pachaqa kanankaman shutin “Yawar Pacha”.
9 Chaynumi kumplikaran Dyuspa unay rimaqnin Jeremías nishanqa. Chaqa kaynumi
nisha kayaq:
“Ayparanllapa trinta suqu qillaysituta,
chay Israel pwiblumanta runakuna
uk paykunapa masinpa ĉhaninpaq nisha karan chaykunata.
10 Chaywanmi rantiranllapa manka ruraqpa pachanta,
imanuĉhi Tayta Dyus nimashannulla” nir.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Chaymantami Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman apatinllapa, kaynu nir tapu-
ran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
12 Chaykamanmi chay kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku man-
taqninkuna imaqa, kusalata uchachayaranllapa. Piru Jesusqami mana imatapis ri-
maranchu.
13 Chayraykumi Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—¿Manachu uyapanki tukuy imakunata qampaq rimatinllapaqa? nir.
14 Piru Jesusqami mana imalatapis rimaranchu. Chaymi chay gubyirnuqa kusalata
yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Kada fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashan-
manta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
16 Chay tyimpupimi karan uk runa mana allinta rurashanrayku kusala riqsikasha
Barrabás shutiq, prisuqa.
17 Chaymi tukuy runakuna tantakasha katinllapa, Pilatuqa tapuran kaynu nir: “¿Mayqan-
tataq munankillapa lluqshichinapaq, Barrabasta, manaqachu Jesusta, Dyus Akrashan
Cristun ninllapa chayta?” nir.
18 Chaqa Pilatuqa kwintata qukasha karan, ĉhiqnirlami Jesustaqa yanqallamanta payman
apashallapa nir.

19 Nataq Pilatuqami mantakunanpi tayatin warminqa kaĉhakuran kunachinanllapapaq
kaynu nir: “Amami chay kusa allinla runawanqa willanakunkichu. Chaqa naqa tutami
kusala manchaypaq llakiypaqta musqupakusha kani payta aypashaykillaparaykuqa” nir.
20 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku
mantaqninkuna imaqa, tukuy runakunata animachiran Barrabasta kaĉhar, Jesusta
wanuchiy nir mañakunanllapapaq.
21 Chaymi chay gubyirnuqa qashan kaynu nir tapuran paykunataqa:
—¿Mayqannintataq kay ishkaymantaqa dijatiy rinanta munankillapa qamkunaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—¡Barrabasta! nir.
22 Pilatuqa qashallan paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq rurayashaq kay Jesusta, Dyuspa Akrashan Cristun ninllapa chaywan-
shuypaqa? nir.
Ashwanmi tukuyla kaynu niranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
23 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
24 Piru Pilato imata nitinpis chay runakunaqa mana kasuranllapanachu. Chaymi
ashwan Pilatuqa yarpuran mana kasutiyqami piñakur nuqapa kuntray shamur imanachi-
manman nir. Chaynu nirmi kaĉhakutin yakuta apamutinllapa, tukuypa naypanpi makinta
paqakuqnu kaynu niran:
—Kay runata wanuchirllapaqa amami nuqataqa uchachamankillapachu. Qamkunapa
kwintaykillapanami kanqa nir.
25 Chaymi ashwan tukuyla chaypi kaqkunaqa kaynu niranllapa:
—¡Nuqakuna, tukuy wamrayllapakunawan imami mana allinta rurayarqa, kay runa-
paqqa imanashaqllapapis! nir.
26 Chaymi Pilatuqa Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan
Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.
27 Chaymantami chay gubyirnupa suldadunkunaqa manaraq krusman klabaq apa-
yarqa, chay gubyirnupa dispachunman aparanllapa Jesustaqa. Chaypimi tukuy suldadu
masinkunata tantaranllapa Jesuspa naypanmanqa.
28 Chaypimi ashwan raĉhpanta lluqshichir uk chupika raĉhpatana yakachiranllapa.
29 Chaynullami umachiranllapapis uk kuruna kashamanta rurakashata. Nataq allilaw
makinpi-shuypaqa uk barata charichiranllapa. Chaymantami kushipananrayku Jesuspa
naypanpi qunqurir, kaynu niqllapa: “¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun!” nir.
30 Chaynullami tuqaparllapa chay barallawan umitanpi kusalata maqaranllapa ima.
31 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika raĉhpata
yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashan-
llapata rurarnaqami aparanllapa kruspi klabananllapapaqna.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Chaymanta lluqshirllapaqa, uk runa Simón shutiqta tariranllapa. Payqami Cirene
pwiblumanta karan. Chaymi ashwan paytaqa Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparan-
llapa.
33 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis
Calavera nir.
34 Chaypiqami upyachiyta kamaranllapa binuwan, uk rimidyu kusala ayaqta, ama
nanachikunanpaq nir. Piru Jesusqa pitilata kamarqa mana munaranchu upyaytaqa.
35 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Je-
suspa raĉhpankunataqa surtyakur ayparanllapa. [Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin
iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: Raĉhpaykunatami surtyakur ayparan-
llapa nir]. *
36 Chaynu surtyakur imanaqami, chaylapi tayar kidaranllapa Jesusta chapananllapa-
paq.
37 Nataq umanpa ananpiqami, uk litriruta ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa
nir. Chaqa kaynumi niyaq: “KAY JESUSMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.

* **27:35** Kaypaq masta intrakanarqa rikayllapa Salmo 22.18.

38 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa, ukninta
Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi.
39 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla kusalata musyar
kaynu niyaqllapa:
40 "¡Qammi, Dyusta aduranllapa wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq shachishaq
nirayki! ¡Chaqa chiqapta Dyuspa Wamran karqa, qamlla washakar krusmanta ishkimuy!"
nir.
41 Chaynu nirllami kusalata burlakaranllapa tukuy chay kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima, Israel runakunapa ruku man-
taqninkunawan pulla. Chaymi kaynu niyaqllapa:
42 "Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu. Wakqashi Is-
rael runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami
chaypiraq paypi kriyishunllapa!
43 Chaqa payqashi Dyuspi kusalata kunfyakan. Chaynu katinqa Dyus kananlla washan-
qari. ¡Chiqapta Dyus payta munayarqa! ¿Manachu nimaranchikllapa payqa: 'Dyuspa
Wamran kani' nir?"
44 Chaynullami chay suwakuq runakuna paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan
kusalata musyaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha tutaparaq
intiru kidaran.
46 Piru yaqqa a las trispaqna katinqami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
"Elí, Elí, ¿lama sabactani?" nir. (Chaynu nirqami intrachimanchik: "Dyusniy, Dyusniy
¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?" nir.)
47 Chaymi wakin chaypi kaqkunaqa chaynu nitin uyaparqa kaynu niranllapa:
"Wakqami qayayan Dyuspa unay rimaqnin Eliasta" nir.
48 Chaymi chay kutilla chaypi kaqkunamanta ukninqa kallpar rir uk puqyala raĉhpata
qirupi watar, puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman ĉhuraran upyananpaq.
49 Piru chay wakinkunaqami niranllapa: "Dijay, mabir Eliaschu shamur washanqa" nir.
50 Chaymantami Jesusqa qashan kusala jwirtita qayĉhakurqa wanuranna.
51 Piru chay kutillami Dyusta aduranllapa wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa warku-
raqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman. Chaynullami pachamapis kusalata
kuyutin atun rumikunamapis limpu rajakaran.
52 Chaynullami wanushakuna pampakashankunamapis kiĉhakaran. Chaymi Dyuspi
kriyisha kaqkuna wanushakunamapis kawsamuranllapana.
53 Chaynu wanushanmanta kawsamurqa chay pampakashanmanta lluqshimuranlla-
pana. Chaymi Jesús wanushanmanta kawsamutinqa, yaykuranllapana Dyus akrashan
pwiblu Jerusalenmanna. Chaypimi kusala achka runakuna rikaranllapa paykunataqa.
54 Chaymanta chay Romamanta suldadukunapa mantaqnin chaypi wakinkunawan kar
rikakuranllapa pacha kuyutin, tukuy ima pasaqtapis. Chaymi kusalata manchakur kaynu
niyaranllapa: "¡Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha!" nir.
55 Piru chaypiqami achka warmisitakuna Galilea pwiblumanta Jesuswan pulla risha
kaqkuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Chaqa chay warmisitakunami Jesustaqa
yanapasha karan imata rurashanpipis.
56 Chay warmikunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Santiaguwan Josipa
maman María, Zebedeupa warmin ima.

Jesustami pamparanllapana
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Chaymanta limpu tardiyayatinnaqami Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa
José shutiq Pilatuman ĉharan. Paypismi Jesuspa yaĉhakuqnin karan.
58 Chaymi payqa Pilatuman ĉharqa, Jesuspa kwirpunta mañaran. Chaynu mañakutinmi
Pilatuqa kaĉhakuran qunanllapapaq.
59 Josiqami Jesuspa kwirpuntaqa aypar pilluran kusa shumaq yuraq raĉhpawan.
60 Chaymantaqami uk mushuq uĉhkuta qaqapi pay pampakananpaq rurachikusha
karan, chaypi pamparan Jesustaqa. Chaymi ashwan chay uĉhkutaqa uk kusa atun rumiwan
kirpar riranna.
61 Piru María Magdalenawan, chay uk Mariaqami Jesús pampakashan naypanlapi tar
kidaranllapa.

Jesús pampakashantami suldadukuna kuytaranllapa

62 Samana diyapa quyapachan pasatinqa, kurakunapa mantaqninkuna, fariseo
runakuna ima, riranllapa Pilatuta rikaq.
63 Chaymi kaynu niranllapa:
—Tayta gubyirnu, yarpunillapami chay llullakuqqa kawsayarllaqa niranpis, 'Wa-
nurqashi kimsa diyamantaqa qashan kawsamuyanqa' nir.
64 Chayrayku suldadukunata kaĉhay chay pampakashanman, kimsa diya pasananka-
man chaypi kuytakunanllapapaq. Imanupiqakish chay yaĉhakuqninkuna tuta shamur
kwirpunta apar, tukuyla runakunata 'Kawsamushana' nir, kriyichitinllapa. Chaynu
katinqa qashan chaynu llullakutinqa llallin mana allinchu kanman naypaq llullakushan-
mantaqa nir.
65 Chaymi Pilatuqa kaynu niran paykunataqa:
—Chaypimi kan suldadukuna kuytakunanpaqqa. Paykunawan rir-ari chay pam-
pakashantaqa puytishaykillapakaman alli kirpayllapa.
66 Chaymi rir alli kirpar, chay atun rumipa ananpi uk siñata ĉhuraranllapa. Piru chaynu
kirparmapismi suldadukuna chaypi kuytakunanpaq dijaranllapa.

28

Jesusmi kawsamuranna
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Samana diya pasatin, simanapa punta diyan achkiyatinnaqa María Magdalenaqa, chay
uk Mariawan riranllapa Jesús pampakashanman chapakuq.
2 Piru chay urasllami kusata pacha kuyuran. Chaqa unaq syilumantami Dyuspa angel-
nin ishkimuran. Chaymantami Jesús pampakashan uĉhkumanta rumita ashuchir chaypa
anan taran.
3 Chay angelqami uk rilampa yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpan-shuypaqa
puktay yupay kusa yuraq intiru karan.
4 Chaynuta rikarmi chay suldadu kuytakuqkunaqa kusalata manchakur, wanusha
yupay kidaranllapa.
5 Chaymantami angelqa chay warmikunataqa kaynu niran:
"Amami manchakuyllapachu. Nuqami yaĉhayani qamkunaqa Jesusta kruspi klabaranl-
lapa chaytami maskayankillapa nir.
6 Piru payqami manana kaypinachu. Ashwanmi imanutaq pay nisha kayaq, chaynul-
lami kawsamushana. Maski shamur rikayllapa maypi ĉhurashaykillapamatapis.
7 Chaymi kananlla rir chay yaĉhakuqninkunata willayllapa kaynu nir: 'Kawsamushanami,
riyan ashwan Galilea pwibluman, qamkunamantaqa naypaqta. Chaypimi rikankillapa'
nir. Kaylatami nuqaqa willashunayllapapaq karan".
8 Chaynu nitinqa chay warmikunaqa kallpaylla riranllapa Jesús pampakashanmantaqa,
kusalata manchakur, aligriyar, ima chay yaĉhakuqninkunataqa willaq.
9 Piru chaynu riyatinllapaqami Jesusqa paykunaman rikarir, saludaran. Chaymi chay
warmikunaqa Jesusman qimikar aduraranllapa, ĉhakinkunata abrasar ima.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
"Amami manchakuyllapachu. Ashwanmi rir ukniykunata willayllapa Galilea
pwibluman rinanllapapaq. Chaymi ashwan wakpina rikamanqallapa" nir.

Suldadukunami llullakur rimaranllapa

11 Warmikuna rinankamanqa, wakin suldadu kuytakuqkunaqa pwibluman ĉhar chay
kurakunapa mantaqninkunata parlaranllapa tukuy ima pasashantaqa.
12 Chaymi chay kurakunapa mantaqninkunaqa riranllapa parlaq chay Israel runaku-
napa ruku mantaqninkunata. Chay suldadu willaqkunataqami kusa achka qillayta
quranllapa chay kurakunapa mantakuqninkunaqa kaynu nir:
13 "Qamkunaqa kaynu ninkillapa: 'Tuta punuyatiyllapa, yaĉhakuqninkuna shamur
suwakur aparanllapa Jesuspa kwirpuntaqa' nir.
14 Piru imanupi chay mantakuq yaĉhaq yupay katinqa nuqakuna imanupis parlashaql-
lapa. Qamkunapaq ama ukmanta yarpunanllapapaqqa".
15 Chaymi chay suldadukunaqa qillayta ayparqa imanuĉhi chay kurakunapa man-
taqninkuna willashanllapanulla rimaranllapa. Piru chay suldadukuna chaynu rimar
llullakushanmanta-pachami, kanankaman chay tukuyla Israel runakunaqa chiqapta
chaynu kasha kanqa nir parlanllapa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Chaymiri Jesuspa unsi yaĉhakuqninkunaqa pay willashannulla riranllapa Galilea
pwiblupi atun sirka kaq chayman.

17 Chaymi chaypi Jesusta rikarqa, kusata aduraranllapa, michka wakinkuna mana allita
kriyitinllapamapis.
18 Jesusqami paykunaman qimikar kaynu niran:
“Dyusmi tukuyta mantanaypaq nisha, unaq syilupi chaynulla kay pachapi ima.
19 Chaymi qamkunapis tukuy pachata rir yaĉhachikuyllapa. Paykunapis
yaĉhakuqniykunana kananllapapaq. Piru paykunataqami shutichinki Taytaypa,
Wamranpa, chaynulla Santu Ispiritupa shutinpina.
20 Yaĉhachiyllapapismi intrakar kasunanllapapaq, tukuy qamkunata nishushayllapataqa.
Chaqa nuqaqami, qamkunapaqa pullaykillapa kashaq maydiyapis, kay pacha tukukanan
tyimpu ĉhamunankaman” nir.

Chaynumi kanqa.

San Marcos
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Marcosmi kay libruta iskribiran Jesucristo rurashankunata yaĉhanallapapaq. Marcosqa, apustul Pabluwan Bernabiwan puriran Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Marcospaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 12.12; 12.25; 13.4-5; 13.13; 15.36-39; Colosenses 4.10; 2 Timoteo 4.11; 1 Pedro 5.13.

Kay librupimi Marcos intrachimanchik kusa achka runakuna Jesusta uyakuq rishankunapaq (1.45; 2.1-2; 2.13; 2.15; 3.7-8; 4.1; 5.21; 6.32-34; 8.1; 10.1). Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar, runakunapa uchankunata pirdunan nir (2.1-12), mushuq yaĉhachikuyninta intrachikushanpaq (2.18-22), samana diyapi imata ruranapaq nishanpaq (2.23-28), chaynulla tukuy mikuy allin mikunanpaq nishanpaq ima (7.1-23).

Chaynullami intrachimanchik Jesucristo kusa pudirniyjun kar dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakushanpaq (1.21-28; 5.1-20; 7.24-30; 9.14-29), achka runakunata qishayninllapamanta alliyachishanpaq (1.31; 1.32-34; 1.40-45; 2.1-12; 3.1-6; 3.7-12; 5.24-34; 6.5; 6.53-56; 10.52), wanushakunata kawsachimushanpaq ima (5.35-43).

Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar wayrata yakuta qasillachishanpaq (4.35-41), achka runakunapaq milagruta rurar mikuyta qarashanpaq (6.34-44), yakupa ananpi purishanpaq (6.45-52), kruspi wanushanpaq (capítulo 15), chaynulla wanushanmanta kawsamushanpaq ima (capítulo 16).

Shutichikuq Juan chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Kaynumi qallarin Dyuspa Wamran Jesucristupaq shumaq rimashanqa.
2 Manaraq Jesucristo nasiyatinmi karanna Dyusninchikpa rimaqnin Isaiasqa. Paymi Dyus nitin kaynu nir iskribiran chay washakuqpaqqa:
“Naypaykita kaĉhashaq uk runata qampaq rimananpaq.
Chaymi rinqa tukuyta willaq shunqunllapapi shumaqta yarpunanllapapaq.
Chaynuqami qam ritkiqa shumaqtana risibishunqallapa.
3 Chay runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa,
uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta
kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa’ nir”.
4 Chaynumi Isaías iskribishannu Shutichikuq Juanqa, chunllaqkunapi runakunata niran: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa pirdunashunanllapapaq. Chaymantami shutichishaykillapa” nir.
5 Chaymi tukuy Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta ima, kusa achka runakuna riqllapa Juan kayashanman payta uyakuqqa. Chaynu uyakurmi uchanllapapaq kwintata qukar Tayta Dyus llakipamay nitinllapa, Juanqa riyu Jordanpi tukuyta shutichiran.
6 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchunshuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinkunata ima.
7 Yaĉhachikuqnuqami runakunataqa kaynu niyaqpis:
“Nuqamantaqami uk kusala mas pudirniyjun shamuyan. Paypaqqami nuqaqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
8 Chaqa nuqaqami qamkunataqa yakulawan shutichishushallapa kani. Piru nuqamanta chay uk shamuq-shuypaqami Dyuspa Santu Ispiritunwanna shutichishunqallapa”.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9 Chay tyimpukunapimi prubinsya Galileapa uk pwiblun Nazaretmanta Jesusqa lluqshir rir, riyu Jordanman ĉhatin Juanqa chaypi shutichiran.
10 Chaynu shutikur yakumanta lluqshimuyarmi rikaran syilu kiĉhakaqta. Chaynullami rikaranpis Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
11 Chaymantami syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:
“Qammi kusa munashay Wamrayqa kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarman.
13 Chaypimi Jesusqa kwarinta diyata, kusala saqra animalkunapa rurinpi karan. Chaynu Jesús payla chaypi katinmi dyabluqa uchakuchiyta kamaran. Piru Dyuspa angelninkunami paytaqa tukuy ministishanpipis yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Chaymanta Shutichikuq Juanta, gubyirnu Herodes karsilashana katinqa, Jesusqa riran Galilea pwiblukunaman Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikutin, washakarna Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq.
15 Chaynullami niyaqpis:
"Kananqami Tayta Dyuspa tyimpunqa kumplikashana. Chaymi Dyusmanta shamuq mantakuq qallarinanpaqqa shipchamushana. Chayraykumi uchaykillapata dijar Tayta Dyusmanna tikrakayllapa. Chaynulla chay kusala shumaqta willashushayllapapi kriyirna kawsayllapa".

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran Simonta uknin Andreswan chaypi kaqta. Paykunaqami piskadukuq kashanrayku atun shikranllapata yakuman itayaranllapa.
17 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
18 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.
19 Piru mas naypaqman riyarqa, Jesusqa qashan rikaran Santiaguta uknin Juanwan chaypi kaqta. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna karanllapa. Chaymi paykunaqa uk yaku karrupi atun shikrankunata kamakachiyaranllapa.
20 Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis. Chaymi chay kutilla, Juanqa Santiaguwan ishkantin Jesuswanna riranllapa, chay yaku karrullapi taytanta trabajaqninkunawan dijarna.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Lc 4.31-37)

21 Chaynu rirqami Capernaúm pwiblumanna ĉharanllapa. Chaymantami samana diya katin Jesusqa chay Israel runakunapa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran.
22 Piru yaĉhachikutinqami tukuyla chaypi kaqkunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaqa Jesusqami yaĉhachikuran paypa yaĉhayninllawan, manami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.
23 Chay tantakananllapa wasi ruripiqami kayaq uk runa dyablupa yarpuyninwan. Chayqami kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
24 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki? ¡Nuqami riqsishuni! ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.
25 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa! nir.
26 Chaynu nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa atakita qur, kusala jwirtita qayĉhachirna yarquran.
27 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusalata manchakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa:
"¿Imataq kayqa kanqa? ¡Kusata paylla mantakur imami ukman mushuq imakunata yaĉhachikun! ¡Chaynulla dyablupa yarpuyninmapis imata nitinpis kasun!" nir.
28 Chaymanta-pachami tukuyla Galilea lugarkunapi Jesuspaqqa kusalata yaĉharanllapa imanumi payqa imatapis rurayta puytin nir.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Chaymanta chay Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshirqa, Jesusqa Santiaguwan, Juanta apar riran Simonpa, Andrespa wasinman.
30 Chaypimi Simonpa swigranqa kusala rupawan qishaq mantanpi usurayaran. Chaynu chaypi qishaq nir Jesusta willatinllapami,

31 Jesusqa rir qimikar, chay warmisitataqa makinmanta chutar sharichimuran mantanmantaqa. Chaymi chay kutilla chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Rupay chinqatin limpu tutapashana katinqa, Jesusmanqa tukuy qishaqkunata, dyablupa yarpuyninwan kaqkunata ima apamuranllapa.
33 Piru chay wasipa punkunmanqami chay pwiblumanta tukuyla runakuna limpu untaranllapa Jesusta rikakunanllapapaq.
34 Jesusqami tukuy qishayninllapakunamanta kusala achka runakunata allichar, dyablupa yarpuyninkunamatapis achkata itakuran. Chaynu itakutinmi dyablupa yarpuyninkunaqa, yaĉharanllapa "Jesusqami Dyuspa Wamran" nir. Piru Jesusqami mana dijaranchu paypaq rimananllapapaqqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Lc 4.42-44)

35 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa amsaqla Jesusqa sharir, chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarkunaman Taytanman mañakuq.
36 Chaymantaqami, Simonqa wakinninkunawan Jesusta maskaq rir,
37 tarirqa niranllapa:
—Tukuymi maskashuyanllapa nir.
38 Jesusqa niran:
—Ashwan rishunllapa uklaw shipchakaq pwiblukunaman, chaypipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq. Chaqa chaypaqmi shamusha kani.
39 Chaynumi Jesusqa Galilea pwiblupa tukuy lugarninkunapi, Israel runakuna tantakananllapa wasikunapiqa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur chaynullami dyablupa yarpuyninkunata itakur ima puriran.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun Jesusman qimikar, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
41 Jesusqami llakipar makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay, nir.
42 Chaynu nitinlami, chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaranna qishayninmantaqa.
43-44 Chaymantami Jesusqa chay runataqa kaynu niran:
—¡Allita uyamay! Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.
45 Piru chay runaqami chaymanta lluqshirqa tukuylata parlaran Jesús, paypaq rurashantaqa. Chaymanta-pachami Jesusqa manana pwiblukunamanqa yaqqa yaykuqnachu. Ashwanmi chay maypiĉhi yaqqa mana runakuna kaq chaylapina kidaq. Piru chaynumapis tukuy lugarmantami runakunaqa riqllapa payta rikaqqa.

2

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Chaymanta, ayka diyamantami Jesusqa Capernaúm pwibluman tikrakar riran. Chaymantami yaĉharanllapa chay wasiman, ĉhamushana nir.
2 Chaynu yaĉharllapami Jesús kayashanman chaynulla waqta punkumanmapis kusalata untaranllapa. Chaymi manana maylawta yaykunapaqmapis karannachu. Chaynumapis Jesusqa Dyuspa shumaq rimananta yaĉhachikuyaran.
3 Chaykamanmi kwatru runakuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun uk runata ĉhachiranllapa chaymanqa.
4 Piru Jesús kayashanmanqa mana imanupis ĉhachiyta puytiranllapachu kusala achka runakuna kashanrayku. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkukur, chaylata chay qishaqtaqa uk paritapi Jesuspa naypanmanqa ishkichiranllapa.
5 Chaymanta Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, chay qishaqtaqa kaynu niran:
—Wamrituy, tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.

6 Chaypimi, Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq wakin runakuna tayaranllapa. Chaymi kaynu nir yarpuranllapa:
7 Kayqami yanqa runala. ¿Imaraykutaq waknuqa ninqa? Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
8 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
9 ¿Qamkunapa yarpuynikillapamantaqa ima ninaypaqtaq mas trabajusu kanqa kay runataqa 'Uchaykikunamantami pirdunashuni' ninaypaq, manaqachu 'Sharir paraykita apar riy' ninaypaq?
10 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
11 —Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
12 Chaynu nitinqami, chay qishaq karan chay runaqa das sharir, paranta charikur lluqshimuran tukuyla rikayatin. Chayta rikarmi tukuy chaypi kaqkunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa kaynu nir:
"¡Manami kaypiqa uk kutilamapis waknutaqa rikashanchikllapachu!" nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Chaymantami Jesusqa qashan riran atun quĉhapa manyanman. Piru chaymanpismi kusa achka runakuna tantakatin payqa yaĉhachiyaran.
14 Chaymanta riyarqami Alfeupa wamran Levita rikaran. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinqami Leviqa sharir paywanna riran.
15 Chaymantami Jesusqa Levipa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna Jesuswan chaynulla yaĉhakuqninkunawan ima misapina tayaranllapa. Chaqa kusalatari Jesuswan pulla puriyta munaqllapa.
16 Chaynu Jesús tukuywan mikuqta rikarmi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.
17 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa. Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Uk diyapimi Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla wakin fariseukunaqa ayunayaranllapa. Chaymantami wakin runakuna rir, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla fariseukunapa yaĉhakuqninkunapismi ayunanllapa. Qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa, ¿imapaqtaq mana ayunanllapaqa? nir.
19 Jesusqa paykunataqa niran:
—Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu chay pullan kaqkunaqa ¿ayunayta puytinman? Manami ayunaytaqa puytinmanchu.
20 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayunanqallapana.
21 "Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.
22 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq". *

* **2:22** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay fariseukunapa yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa, mana chayllachu nir.

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan. Piru yaĉhakuqninkunaqami trigupa ispiganta pitikuqnu riyaranllapa.
24 Chayta rikarmi fariseukunaqa Jesusta kaynu niran:
—¡Ay! ¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa kanan samana diyapi mana ruraypaq kaqtaqa rurayan? nir.
25 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, gubyirnu David uk kuti wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
26 Chaqa chay tyimpukunapimi kurakunapa mantaqninqa Abiatar karan. Piru Davidmi wakinninkunawan Dyusta adurananllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillakunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
27 Jesusqami niranpis:
—Dyusqami samana diyataqa ruraran runakuna mana qischakananpaqchu. Ashwanmi ruraran chay diyapimapis aligriyananllapapaq.
28 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runa kar, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niyta puytini.

3

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Chaymantami uk samana diyapi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasiman qashan yaykuran. Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan.
2 Piru chaypiqami riparakuqkuna, mana shaykuq kusalata Jesustaqa chapar, ninakuyaranllapa: "¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa" nir.
3 Piru Jesusqami chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
4 Chaymantami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—Samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?
Chaynu nir tapukutinmi, chay runakunaqa mana imatapis rimarchu uyaralla kidaranllapa.
5 Piru Jesusqami chay runakuna pay nishanta mana intrakanayashanllaparayku kusata piñakur, llakir ima chay qishaq runataqa kaynu niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqami makinqa allinna kidaran.
6 Piru chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa, Herodespa wakinninkunawan parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

Jesusta kamarla alliyayta munaranllapa

7 Jesús yaĉhakuqninkunawan chay atun quĉhapa manyanman ritinmi chay Galileapa pwiblunkunamanta kusala achka runakuna ikinta riranllapa.
8 Piru chaypi Jesús kusa shumaq mana ruraypaq imakunata rurayan nir yaĉharllapami Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta, Idumeamanta, Tirumanta, Sidón pwiblukunamanta ima kusala achka runakuna Jesús kayashanman shamuranllapa. Chaynullami Jordán riyupa uklaw chimpanmanta ima shamuranllapa Jesusta rikayta munar, chay atun quĉhamanqa.
9-10 Chaynumiri kusata untamuranllapa. Chaypimi Jesusqa achka qishaqkunata allicharan. Chaymi tukuy chay qishaqkuna alliyananllaparaykuqa kumsanakuypa, saruĉhanakuypa wakmanta kaymanta untaranllapa Jesusta kamarla alliyananllapapaq. Chayraykumi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaĉharan uk yaku karruta listatinllapa, chaymanna iqatin amana mas kiĉhkichinanllapapaq.
11 Chaynullami chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakunapis Jesusta rikarqa, paypa naypanpi qunqurir, qayĉhakuranllapa:
"¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki!" nir.
12 Piru Jesusqami anyaran chay dyablupa yarpuyninkunataqa, amana chaynu paypaq rimananllapapaq.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Chaymantami Jesusqa uk sirkaman iqar, kusa allinta yarpuchishan runakunata
qayaran. Chaynu qayatin tantakatinllapanaqa,
14 paykunamanta dusi runakunata akraran paywanna purinanllapapaq. Chaynulla rir
yaĉhachikunanllapapaq imami karan.
15 Chaynullami paykunataqa Jesusqa pudirninta quran qishaqkunata allichananpaq,
dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq ima.
16 Kaykunami chay dusi akrashankunaqa karan:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
17 Chaymantaqami karan Zebedeupa ishkay wamrankuna
Santiago,
Juan ima. Kay paykunatami shutichiran "Boanerges". Rimayninchikpiqa "Kunyapa
Wamrankuna" * nir intrachimanchik.
18 Wakinkunaqami karan:
Andrés,
Felipe,
Bartolomé,
Mateo,
Tomás.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran
Santiago,
Tadeo ima.
Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
19 Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran
wanuchinanllapapaqqa.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaykuran uk wasiman. Piru chayman-
pismi kusa achka runakuna untaranllapa. Chaymi Jesús, chaynulla yaĉhakuqninkunamapis
mana mikuylamatapis puytiqllapachu.
21 Chaynu yaĉhachikur mana mikutin imami, Jesuspa ayllunkunaqa riranllapa wasinman
apananllapapaq. Chaqa wakinkunaqami "Jesusqa yaruyasha" niyaqllapa.
22 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna Jerusalenmanta ĉhasha
kaqkunapis kaynu niyaqllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak
runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa"
nir.
23 Chaynu niqta uyaparmi Jesusqa paykunata qayamuran. Chaymantami uk kumpara-
syunta rurar kaynu niran:
"¿Imanuna dyabluqa uk dyablu masinta itakuyta puytinqa?
24 Chaynullami mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana maydiyapis pulla
kaytaqa puytinchu.
25 Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa, mana shumaqta kawsaytaqa
puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa ukninta itakushanrayku man-
ami allinchu. Chaymi manana pulla kaytaqa puytiyanqanachu. Ashwanmi chaynu
ruranakurqa limpu tukukayanqallapana.
27 "Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis
suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu
wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana". †
28-30 Chaymantami Jesusqa chay runakuna wakqami dyablupa pudirninwan nishanlla-
parayku, kaynu niran:
"Chiqaptami nishaykillapa: Runa tukuy uchakushanta chaynulla mana allinta ri-
mashantami Dyusqa pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-
shuypaqa mana maydiyapis pirdunanqachu".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Chaymantaqami Jesuspa mamanwan, ukninkuna ĉharanllapa. Piru waqtalapi kidarmi
kaĉhakuranllapa Jesusta qayamunanllapapaq.

---

* **3:17** Kunyapa Wamran nirqami intrachimanchik kusala jwirtita rimaq, das piñakuq runakuna kashanllaparayku nir. † **3:27** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

32 Chaymi Jesuspa ridurninpi taqkunaqa kaynu niranllapa:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamtami maskashuyanllapa nir.
33 Jesusqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqantaq ukniykunaqa?
34 Chaymi chay ridurninpi taqkunata chapar niranpis:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
35 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruraqkunalami ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

4

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami Jesusqa chay kusala atun quĉhapa manyanpi qashan yaĉhachikuq qallariran. Piru kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa chay quĉhapi yaku karru karan chayman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
2 Chaymi kumparasyunkunawan kusa achka imakunata yaĉhachikuran. Chaymi kaynu niyaran paykunataqa:
3 "Allita uyakuyllapa. Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymanta shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 "Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami, rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 "Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachitin, mana puqurannachu.
8 "Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami trinta murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, syin murisituyjun ima karan".
9 Chaynu nishana karmi Jesusqa niranpis: "Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa" nir.

¿Imapaqmi Jesusqa kumparasyunkunawanqa yaĉhachikuran?
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Chaymanta achka runakuna ritinnaqa Jesusqa paylana kidaran. Piru chaypiqami karanraq Jesuspa pullan puriqkuna chaynulla chay dusi yaĉhakuqninkuna ima. Chaymi paykunaqa kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Chay kumparasyunqa, ¿imatataq intrachimanchikqa? nir.
11 Jesusqa niran:
"Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, unay michka mana intrakasha katinllapamapis. Piru tukuy mana kriyishanrayku waqtapi yupay kaqkunata-shuypaqami kumparasyunkunalawan willan,
12 michka chapakurmapis mana rikananllapapaqchu. Chaynulla michka uyakurmapis mana intrakananllapapaqchu. Chaynu tukur Dyuspi mana qashan kriyirqami, uchanllapamantaqa manana pirdunakanqallapanachu".

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Jesusqami chay tapuqkunataqa niran:
"¿Ima qamkunapischu mana intrakashaykillapa chay kumparasyuntaqa? Chaynu kay kumparasyunta mana intrakarqa, ¿imanuna wakin kumparasyunkunata ruratiymaqa intrakankillapa?
14 "Allita uyakuyllapa: Uk tarpukuq nirqami intrachimanchik Dyuspa rimayninta parlakuqpaq.
15 Wakin simillakuna nanman ratasha nirqami intrachimanchik Dyus nishanta uyapar mana intrakaqpaq. Chaymi dyablu shamurqa, chay yarpuyninpi purichiyashantaqa limpu qunqachin.
16 "Nataq chay similla rumikunapa rurinman ishkiran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
17 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.

18-19 “Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus
nishanta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar tukuy imata
munar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay
munashankuna, yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay Dyuspa rimayn-
intaqa qunqachir, manana dijanchu puqunanpaqqa.
20 “Piru wakinkunaqami Dyus nishanta allita uyakur kasur kusa shumaqtana kawsan-
llapa. Chaymi paykunaqa imanutaq simillamaqa kusa shumaq pachapi tarpukar kusala
achkata puqun chay yupay. Chaymi paykunamanta wakinqa imanutaq uk ispigamaqa
trinta murisituyjun karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami syin muris-
tuyjun karan kada ispiga chay yupay”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan
(Lc 8.16-18)

21 Chaynullami Jesusqa paykunataqa niran:
“Uk lamparata achkirachikunanpaq apamurqachu ¿kajunpa rurinman manaqa uk
parapa ĉhakinpi ĉhuranchik? ¡Manami! Ashwanmi unaqlapi ĉhuranchik achkirachikunan-
paqqa.
22 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay
kaqkunaqa, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita
intrakanqallapa.
23 “Chayraykumi, rinriyjun kaqkuna uyakur intrakayllapa”.
24 Jesusqami niranpis:
“Allita uyakur kasumayllapa. Chaqa kanan imanu ukkunata yanapatkillapaqami, chay
yanapashaykinullana Dyusqa qamkunatapis mastana yanapashunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqtaqami masta qushaq. Piru chay mayqanpis mana
intrakanaqta-shuypaqami pitilata intrakashanmatapis limpula qunqachishaq” nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran winaq simillawan

26 Jesusqami niranpis:
“Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk runamaqa ĉhakranpi simillata tarpur dijan
chay yupay.
27 Chaqa chay tarpukuqqami rirqa punun, rikĉhakun ima. Piru payqami mana kwintata
qukatinchu nasimur winan chay simillaqa unaq katin, tuta katinmapis.
28 Chaqa pachaqami paylla winachitin, puntataqa yurakunraq. Chaymantami ispigakur
puqurna untachikun.
29 Chaynu puqur qarwatinmi, amunqa kusichakun. Chaynu yupaymi Dyuspa man-
takuyninqa”. *

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Jesusqami niranpis:
“¿Imanu yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa manaqa imawantaq kumparayman Dyuspa
mantakuynintaqa?
31 Dyuspa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta pachapi tarpunllapa chay
yupay. Chay simillaqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.
32 Piru tarputinllapa atunta winarmi, kusala achka rikrayjunpaqna tikrakan, wakin
mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis chay
rikrankunapina llantukur tanllapa ima”. †

Jesusmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mt 13.34-35)

33 Jesusqami runakunataqa kusala achka kumparasyunkunawan yaĉhachiran imanu
intrakananllapapaq nir.
34 Chaqa manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa yaĉhachiranchu. Nataq
yaĉhakuqninkunata-shuypaqa chaymantana paykunalata intrachiq ima niyanmi chay
kumparasyunqa nirmapis.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Chay diyallapi limpu amsayatinnaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran: “Rishunllapa
kay quĉhapa waklaw manyanman” nir.

---

* **4:29** Jesucristupi kriyiqkunaqa chaynu achkayanqallapa Dyusninchik pallaq shamunankaman. † **4:32** Chaynumi Dyusta uyaqkunaqa achkayanqallapa chay mustasa qirunu.

36 Chaymi paykunaqa, runakunata dijar, chay yaku karrullapi Jesusta apar riranllapa.
Wakin yaku karrukunapis pullan riranllapa.
37 Chaynu riyatinllapami kusala jwirti wayra shamushanrayku yakuqa kusata wakman
kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna.
38 Piru chaykamanqami Jesusqa ikikaqlawpi uk almadapi umanta sintikuchisha
punuyaran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachir kaynu niran:
—¡Taytituy! ¿Manachu kwintata qukanki yakumanmi chinqayanchikllapana nirqa?
39 Chaymantami Jesusqa sharir, wayrawan yakutaqa kaynu niran:
—¡Uyarar, qasillay! nir.
Chaynu nitinqami wayrawan yakuqa limpu limpu qasillaran.
40 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¿Qamkunaqachu manaraq allitaqa kriyimankil-
lapa? nir.
41 Piru paykunaqami kusalata manchakushanllaparayku dispantakashalla kaynu nir
tapunakuyaqllapa: "¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa?" nir.

5

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Chaynu rirmi chay quĉhapa uklaw manyan Gadara * shutiq lugarman ĉharanllapa.
2 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa
qimikaran.
3 Chay runaqami pantyunkunapi taq. Chaynulla kusala jwirsayjun ima kaq. Chaymi
michka kadinakunawan watarmapis mana qasillachiytaqa puytiqllapachu.
4 Chaqa qasillachinanllapapaq nirmi kutir kutir makinkunata, ĉhakinkunata ima kadi-
nakunawan wataqllapa. Piru chaynu kadinakunawan watatinllapamapis manami sir-
bichiqchu. Ashwanmi imanupis pidasu pidasu pitiq. Chaymi mayqanpis mana imanupis
binsiyta puytiqllapachu.
5 Chay runaqami unaqpis, tutapis, sirkakunapi, pantyunkunapi kusalata qayĉhakur,
rumikunawan paylla takakar ima puriq.
6 Piru Jesusta rikar-shuypaqami kusalata kallpar rir naypalanpi qunquriran.
7-8 Chaymi Jesusqa chapar niran:
—Qam, dyablu mana sirbiq, lluqshiy kay runamanta nir.
Chaynu niyatinmi dyabluqa qayĉhakur kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Tayta
Dyuspa shutinpimi rugashayki ama qischamanaykipaqchu! nir.
9 Chaynu qayĉhakuyatinmi Jesusqa tapuran:
—¿Imataq shutinki? nir.
Chay runaqa niran:
—Nuqaqami shutini 'Legión'. † Chaqa kusa achkami kanillapa nir.
10 Chaymantami chay dyablupa yarpuyninqa Jesustaqa kusalata rugaran ama chay
lugarmantaqa itakunanpaqchu.
11 Piru chay kayashanllapamanta yatanllapa sirkakunapimi kusa achka kuchikuna
shitqakuyaran.
12 Chaymi chay dyablupa yarpuyninkunaqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
13 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninkunaqa runamanta lluqshir kuchikunamanna
yaykuranllapa. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu
quĉhaman ratar ĉhuqar wanuran. Chay kuchikunaqami dus mil (2,000) yupay karan.
14 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaynu rirmi tukuyla
ĉhakranpi kaqkunata chaynulla pwiblupi kaqkunata ima willaranllapa. Chaymi tukuyla
runakuna lluqshir riranllapa rikaq.
15 Chaymanta Jesús kayashanman ĉharnaqa, chay kusala achka dyablupa yarpuyninwan
kasha runataqa, rikaranllapa yarpuyninpina mudakusha taqta ima. Chaqa dyablupa
yarpuyninqa lluqshishana karan paymantaqa. Chaymi runakunaqa kusalata manchaku-
ranllapa.

* **5:1** Wakin iskribikashakunami "Gerasa" nin.

† **5:9** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

16 Nataq chay runakuna imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runa alliyashanta,
chaynulla imanu chay kuchikunawan pasashanta ima wakinkunata parlaranllapa.
17 Chaymantami tukuyla runakuna kusalata Jesustaqa rugaranllapa, chay lugarninllapamantaqa rinanpaqna.
18 Chaymi Jesús yaku karrupi rinanpaqna katinqa chay dyablupa yarpuyninmanta
alliyasha runaqa Jesustaqa rugayaran paywan rinanpaq nir.
19 Piru Jesusqami mana munarchu niran:
—Ashwanmi riyna wasikiman. Chaymi aylluykikunata ima parlanki imanumi Dyusqa
kusalata llakipashur allichashusha nir.
20 Chaymi chay runaqa rir tukuyla chay Decapolispa pwiblunkunaman parlakuran,
imatami Jesusqa paywan rurasha nir. Chayta uyaparqa tukuyla kusata dispantakaranllapa.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Chaymantami Jesusqa chay quĉhapa uklawninmanta yaku karrupi qashan tikrakamuranna. Piru chaymanpismi kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa
paykunawan chay atun quĉhapa manyanpina kidaran.
22 Chaykamanqami Israel runakunapa tantakananllapa wasipi uk mantakuqnin Jairo
shutiq ĉhamuran. Payqami Jesusta rikarqa, rir naypanpi qunqurikur kaynu nir kusalata
rugaran:
23 —Taytituy, wamraymi wanuyanna. Imaraq rir makisituykikunata ananman
ĉhurankiman, alliyarna kawsananpaq nir.
24 Chaymi Jesusqa riran paywan. Piru kusala achka runakunami pullanqa riran. Chaymi
kusala kiĉhkipi riyaran payqa.
25 Piru chay runakunapa rurintami riyaran uk warmisita. Chay warmimi dusi añupaqna
yawarnin shamutin qishaq karan.
26 Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru
manami mayqanpis allicharanchu. Ashwanmi masna binsikayaran.
27-28 Chaymanta Jesuspaq rimaqta uyaparqa yarpuran: “Jesuspa raĉhpanta kamarlami
alliyashaq” nir. Chaymi payqa runakunapa rurinlata rir, ikinmanta Jesuspa raĉhpanta
kamaran.
29 Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna. Chayna
kwirpuntaqa alliyaqtana syintiran.
30 Piru Jesusqami kwintata qukaran pudirnin yarqusha nir. Chaymi ikiman tikrakar
runakunata kaynu nir tapuran:
—¿Pitaq raĉhpayta kamasha? nir.
31 Yaĉhakuqninkunaqa niran:
—¿Manachu rikanki kusala achka runakuna wakmaqa kiĉhkichishuyan? Piru chaynumapis
tapukuyanki: ‘¿Pitaq kamamasha?’ nir.
32 Piru Jesusqami kusalata chapayaran tukuy ridurninpi kaqkunata, mayqantaq
raĉhpayta kamasha kanqa nir yaĉhananpaq.
33 Chaymantami chay warmiqa yaĉharanna nuqapaqmi chapakuyan nir. Chaymi
kusalata manchakur chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypalanpi qunqurikur, imanu
kashantapis karanlata willaran.
34 Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy. Chaqa
tukuy qishaynikimantami alliyashaykina.
35 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa
wasinmanta ukkuna ĉhamur kaynu niranllapa:
—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu chay yaĉhachikuqtaqa nir.
36 Piru Jesusqami chay nishanllapata mana kasurchu, Jairutaqa niran:
—Ama manchakuychu. Nuqalapi kriyiy nir.
37 Chaynu nirqa, chay ikinta riqkunataqa Jesusqa manana munaranchu pullan rinantaqa. Chaymi Jairuta, Pedruta, Santiaguta uknin Juanlawan ima aparan.
38 Jairupa wasinman ĉharqami, uyaparan kusata llakir waqaqllapata ima.
39 Chaymi Jesusqa wasi ruriman yaykurqa niran:
—¿Imapaqtaq kusata waqar imaqa laqyayankillapa? Wamraqami mana wanushachu.
Punuyanlami nir.
40 Chaynu nitinmi kusalata asiparanllapa. Piru payqa tukuy ruripi kaqkunata waqtaman urquran. Chayna wamrapa taytanta, mamanta apar, chay kimsa pullan riqkunalawan yaykuran ruriman, chay wamra usurayashanmanqa.

41 Chaymanta makinmanta aypar wamrataqa niran:
—*Talita cumi.*
(Rimayninchikpiqa munan niyta: “Mamitay, qamtami nishuni: ¡Sharimuy!” nir).
42 Chaynu nitinlami, chay dusi añuyjun wamraqa sharir puriq qallariran. Chayta rikarmi tukuy runakuna kusalata dispantakaranllapa.
43 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Amami mayqantapis tukuy kaykunapaqqa parlankillapachu nir.
Chaymantami kaĉhakuran wamrataqa qarananllapapaqna.

6

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Chaymantaqa chay Jairupa pwiblunmanta lluqshir Jesusqa yaĉhakuqninkunawan qashan tikrakaran Nazaret pwiblullamanna.
2 Chaymi uk samana diyapi Jesusqa chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutin kusala achka runakuna uyapar kusa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:
“¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Wak yaĉhayninqa maymantataq kanqaqa? Chaynulla ¿imanutaq milagrukunata kusalata ruranqa?
3 ¿Manachu kayqa Mariapa, iĉhkakuq wamran? Chaynulla ¿manachu Santiagupa, Josipa, Judaspa, Simonpa uknin kay runaqa? ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa?”
Chaynu nir imami, mana kasunaranllapachu.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllamanta kaqkuna, ayllunkuna chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu nir.
5 Chaymi payqa chay Nazaret pwiblunllapiqa mana ima milagrutapis ruraranchu. Ashwanmi wakin qishaqkunapa ananman makinkunata ĉhurar allicharanla.
6 Piru Jesusqami kusalata yarpupakuran, chay runakuna paypi mana kriyinashanrayku.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesusqami tukuy shipchakaq pwiblukunapi yaĉhachikur puriran.
7 Chaymantami dusi yaĉhakuqninkunataqa qayamur pudirninta quran, dyablupa yarpuyninta ima itakunanllapapaq. Chaynami ishkay ishkay kaĉharan rir yaĉhachikunanllapapaq.
8 Kaynu nirmi kaĉharan paykunataqa:
“Nanpaqqami ama imatapis aparchu, bastunnikillapata charikurla rinkillapa. Chaynulla amami alburjata, jyamrita, qillayta imamapis apankillapachu.
9 Chaynullami llanqikillapata llanqikur, raĉhpaykillapata yakakur ama mudanantinqa aparchu rinkillapa.
10 Chaynullami, uk kusa allin runapa wasinman ĉhar samarqa, chay wasilapina kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
11 Piru may lugarlawpi mana samachishurllapa chaynulla yaĉhachikutkillapa mana uyakushunatinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqakunapa kwintayllapanachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir. [Chiqaptami nishaykillapa: Jwisyu diya ĉhamutinqami chay pwibluqa kusala manchaypaqtana kastigakasha kanqa chay Sodomawan, Gomorra pwiblu kastigakashanmantaqa nir.]”
12 Chaymi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa rir yaĉhachikuranllapa: Uchaykillapata dijarna Dyusman tikrakayllapa nir.
13 Chaynulla dyablupa yarpuyninmatapis kusala achkata itakuranllapa. Qishaqkunatapismi allicharanllapa asaytiwan salar ima.

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Gubyirnu Herodesmi Jesuspaq kusalata rimaqllapata uyaparan. Chaqa chaynu rimatinllapami tukuy intirupi yaĉharanllapana. Chaymi Herodesqa kaynu niran: “Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta puytiyanqa” nir.

15 Nataq ukkunaqa Jesuspaqqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Eliasmi” nir. Wakinkunashuypaqa niqllapa: “Dyuspa uk rimaqninmi kanqa, imanutaq unay rimaqkuna kaq chaynulla” nir.
16 Chaynu nitinllapa uyaparmi Herodesqa, kaynu niran: “Chayqami Shutichikuq Juan. Nuqami umanta pitichikutiy wanuran. Piru kananqami kawsamusha” nir.
17-18 Chaqa Shutichikuq Juan kawsayatinmi, Herodesqa uknin Felipipa warmin Herodias shutiqta warmikur mana allintachu tukusha karan. Chaypaqmi Shutichikuq Juanqa Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu” nir.
Chayta nishanraykushi, Herodesqa kaĉhakuran Juantaqa aypar kadinakunawan watar karsilananllapapaq.
19-20 Chaynullashi chay Herodias warmipis Shutichikuq Juan, runanta chaynu willashanrayku ĉhiqnir, kusalata wanuchiyta munarmapis mana puytiranchu. Chaqa Herodesqashi warmintaqa mana dijaranchu chayta ruranapaqqa. Chaqa payqashi yaĉhaq Juanqami imatapis karanlata ruran chaynulla mana uchayjunlamapischu nir. Chayshi kusalata manchakuran. Chayraykushi Juan imata nitinpis Herodesqa kusa aligrila uyakur, mana imata nishaq nirpis yaĉhaqchu.
21 Piru uk diyapishi chay Herodiasqa imanullapis Shutichikuq Juantaqa wanuchichiran. Chay diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi paypa mantaqninkunawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, chaynulla chay Galileamanta kusa runa nishakunawan ima fyistata ruraranllapa.
22 Chaypi katinllapashi Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran. Chayshi chay baylishanqa tukuy chaypi kaqkunata chaynulla Herodestapis kusalata gustaran. Chayshi Herodesqa intinadanta niran:
—Mamitay, ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki nir.
23 Chaymi qashan qashan jurar kaynu niran:
—Ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki, michka tukuy nuqa mantakushaymanta lamtar partin kaqmanmatapis nir.
24 Chaynu nitinshi, chay wamraqa lluqshir rir, maman Herodiasta tapuran:
—¿Imatataq mañayman? nir.
Mamanqa niran:
—Shutichikuq Juanpa umanta mañay nir.
25 Chayshi wamraqa kallpaylla ruriman yaykur, Herodestaqa kaynu niran:
—Kananllami Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumanaykita munani nir.
26 Chaynu nirqashi mantakuq Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ruranallapapaq.
27 Chayshi uk suldadunta kaĉharan karsilman rir Juanpa umanta apamunanpaq.
28 Chayshi chay suldaduqa karsilman rir, Juanpa umanta pitir uk platupi apamur, chay warmi wamratana quran. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.
29 Chaymantashi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa chayta yaĉharqa rir, karsilmantaqa kwirpunlatana apar pamparanllapa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Chaymantaqami Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa, tikrakamuranna. Chaynu tikrakamurmi Jesusta parlaranllapa imakunata rurashanllapata, yaĉhachikushanllapata ima.
31 Piru chay diyakunapiqami Jesús kayashanmanqa kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi chay runakunata yanapar ima Jesusqa yaĉhakuqninkunawan mana puytiqllapachu samar mikuylamatapis. Chaymi Jesusqa chay yaĉhakuqninkunata niran:
—Rishunllapa chay chunllaq lugarkunaman, ratulaqa samaq nir.
32 Chaymi yaku karrupi paykunalana riranllapa chay chunllaq lugarkunamanna.
33 Piru chaynu ritinllapami kusa achka runakuna rikar riqsiranllapa. Chaymi yaĉharanllapa maymanmi riyanllapa nir. Chayraykumi tukuyla pwiblukunamanta runakunaqa kusalata kallpar rir, ashwan paykunamantaqa naypaqta ĉhar yararanllapa.
34 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkirqa chay kusa achka runakunata rikar kusalata llakiran. Chaqa paytaqami yarpuchiran, uyshitakuna mana michikuqniyjun kanman yupay. Chaymi payqa kusa achka shumaq imakunata yaĉhachiran.
35 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami.
36 Chayraykumi runakunataqa willay chay lugarkunaman, pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.

37 Piru Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkuna qarayllapa nir.
Chaynu nitinqa niranllapa:
—¿Munayankichu kwichka achka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantir qaranayllapapaq? nir.
38 Jesusqa niran:
—¡Rir, rikayllapa! ¿Aykataq tantitaykillapaqa?
Chaymanta paykuna rir rikarqa niranllapa:
—Sinku tantitawan, ishkay piskaditulami kan nir.
39 Chaynami Jesusqa tukuy chay runakunataqa wakpi kaypi muntun muntun tananllapapaq willaran chay qiwakunapina.
40 Chaymi paykunaqa kada muntunpi syin, syin; chaynulla sinkwinta, sinkwinta ima taranllapa.
41 Chaynu tashallapana katinqami, Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaq runakunata aypachinanllapapaq. Chaynumi chay ishkay piskaditutapis tukuylata aypachiranllapa.
42 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman.
43 Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanasta untataraq tantaranllapa.
44 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku mil (5,000) karanllapa.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Jn 6.15-21)

45 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran, rir ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklawnin Betsaida pwibluman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.
46 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran Taytanman mañakuq.
47 Limpu amsayatinnaqa yaku karruqa chay quĉha ĉhaypipina karan. Piru Jesús payla pachapi karmi,
48 rikaran chay yaku karruqa mana yaqqa riyta puytiqtachu. Chaqa naypanllapalawmantami kusala jwirti wayra shamuyaran. Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman. Piru chaynu paykunaman riyarmapis, dirichu pasar rinaq yupay tukuran.
49-50 Chaynu yakupa ananta riqta tukuy yaĉhakuqninkuna rikarmi, kusalata manchakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa. Chaymantami Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
51 Chaynu nirmi, payqa chay yaku karruman iqaran. Chaymi ashwan wayraqa limpu qasillaran. Chayta rikarmi paykunaqa limpu dispantakaranllapa.
52 Chaqa manari intrakashallapachu karan Jesús chay tantitakunawan milagruta ruratin rikarmapis, mana allita paypi kriyishanllaparayku.

Jesusmi Genesaretpi qishaqkunata allicharan
(Mt 14.34-36)

53 Chaymanta chay atun quĉhata pasarqa, Genesaret lugarman ĉharanllapa. Chaymi ashwan chay yaku manyapina yaku karrutaqa watar dijaranllapa.
54 Piru chaypi taqkunaqami yaku karrumanta ishkiqlata Jesustaqa riqsiranllapa.
55 Chaymi chay rikaqkunaqa rir tukuyla may lugarkunapi parlakuran Jesuspaqqa. Chayraykumi kusala achka qishaqkunata wintur ima ĉhachimuranllapa Jesusman.
56 Chaymi Jesusqa maylawpi nir yaĉharllapaqa, chay may riyashan nankunapi ima qishaqninllapakunataqa apar yarachiqllapa. Michka pwiblukunapi, ĉhakrankunapi, nankunapi ima katinmapis, qishaqninllapataqa yarachiqllapa. Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynu chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

7

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mt 15.1-20)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa fariseo runakuna, Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa.

2 Chaymi paykuna rikayatin, Jesuspa wakin yaĉhakuqninkunaqa mana makinta
paqakurchu mikuranllapa. Chaynuqami mana ruraranllapachu chay paqakuna
kustumritaqa. Chaymi kusala mana allinta yarpuchiran paykunataqa.
3 Chaqa chay fariseukuna, chaynulla tukuy Israelmanta kaqkunaqami unay rukunlla-
pakunapa kustumrinllawan kar, chay paqakuna kustumrita mana rurarqa mana mikuyta
puytiqllapachu.
4 Chaynulla rantiq rir, tikrakamurmaqa chay paqakuna kustumrita rurar, kusalata
paqakur mikuqllapa. Chaynulla chay kustumrinraykuqami kaykunata kusalata paqaql-
lapa: Basu upyananllapata; jarrankunata, jyirru mankankunata, mantankunata ima.
5 Chayraykumi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrin nishannulla mana
rurar, makinllapata mana paqakur mikunllapaqa? nir.
6 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin
Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.
7 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami
nir.
8 Chaqa qamkunaqami Dyus mantakushanta mana kasurchu, runakunapa kustumrinlata
rurar kawsankillapa. [Chaynulla basu upyanaykillapata, jarraykillapata, uk kusa achka
imakunata paqankillapa ima.]
9 Jesusqami niranpis:
“Qamkunaqami chay kustumrikillapata ruranaykillaparaykula, Dyus mantakushan-
taqa mana kasunkillapachu.
10 Chaqa Moisesqami Dyus nitin kaynu nir mantakuran: ‘Taytaykita mamaykita
kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami
wanuchikasha kanqallapa’ nir.
11 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: ‘Manami
yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta’ nir.
12 Chaynu nirmi ninkillapa: ‘Mayqanpis chaynu niqqami manana taytanta, mamantaqa
yanapayta puytinnachu’ nir.
13 Chaynuqami ninkillapa, Dyus mantakushanta mana kasurnachu, ashwan qamku-
napa kusala achka kustumrikillapalatana yaĉhachikur kawsanaykillapapaq”.
14 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
“Allita uyakumarmi, intrakayllapa. Chaqa nishaykillapa:
15 Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu. Ashwanmi
mayqantapis yarpuyninllamanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuq uchakuchin.
[
16 Chaymi nishunillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir]”.
17 Chaymanta Jesusqa chay achka runakunata chaypi dijar rirnaqa, uk wasiman yayku-
ran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niranllapa: “Allita intrachimayllapa, chay
naqa yaĉhachikushaykitaqa” nir.
18 Chaymi paykunataqa niran:
“¿Ima qamkunapischu mana intrakankillapa? Chaqa kaynumi niray: Mayqanpis ima
mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu nir.
19 Chaqa chay mikuyqa manami yarpuyninmanchu rin mikutinqa. Ashwanmi
paĉhanman rin, chaymantana kwirpunqa qashan itakamun”.
Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran tukuy mikuyqashi allin mikunapaqqa nir.
20 Chaynullami niranpis:
“Uk runapa yarpuyninmanta kusala mana allin yarpuynin lluqshimuqmi uchakuchin.
21 Chaqa uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi
musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla kayta yarpun. Chaynulla suwakuyta,
wanuchikuyta ima yarpunllapa.
22 Chaynullami ukwan ukwan kayta, ukpa imankunata munapakuyta, mana allinta ru-
rakuyta, llullachikuyta, yanqalla imantapis tukchiyta, ĉhiqnikuyta, ukpa washanta rimayta,
kusa kani niyta ima yarpunllapa. Chaynullami mana yarpuyniyjun yupay purinllapa.
23 Chaymi tukuy kay riqchaq mana allin yarpuykunaqa runapa yarpuyninllamanta
lluqshimun. Chaynu karmi, ashwan runataqa uchakuchin”.

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mt 15.21-28)

24 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro pwibluman [chaynulla Sidón pwibluman ima].
Chayman ĉharqa, mana mayqanpis yaĉhananpaqchu uk wasiman yaykuran. Piru chaynu
mana yaĉhananllapata munatinmapismi ashwan tukuyla yaĉharanllapana.
25-26 Chaymi uk warmisita shamuran payman. Paypa warmi wamranmi dyablupa
yarpuyninwan kaq. Chaymi shamur Jesuspa naypanpi qunqurikur, kusalata rugaran
wamranmanta chay dyablupa yarpuyninta itakunanpaq. Chay warmisitaqami mana
Israelmantachu karan. Ashwanmi Sirofenicia lugarmanta karan.
27 Piru Jesusqa niran:
—Dijay wamraykunataraq puntataqa qarashaq. Chaqa manami allinchu wamranchikpa
mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa nir.
28 Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, misapa ĉhakinpi karqa chay
wamritukuna ishkichishanlamatapis mikun nir.
29 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, chiqaptami ninki! Rikuynari. Chaqa chay dyablupa yarpuyninqami
wamraykimantaqa lluqshishana nir.
30 Chaymi warmiqa wasinman rir ĉharqa, wamrantaqa mantanpi usuraqta tariran. Piru
chay dyablupa yarpuyninqami lluqshishana karan.

Jesusmi upa gaguta allicharan

31 Chaymantami Jesusqa chay Tiro pwiblumanta lluqshir rir Sidón pwibluta, De-
capolispa pwiblitunkunata pasar imana, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman.
32 Chayman ĉhatinmi payman apamuranllapa uk upa gagu runata. Chaymi rugaranllapa
makinta ananpi ĉhurarla allichananpaq.
33 Chaymantami Jesusqa chay runataqa tukuy chaypi kaqkunamantaqa uklawman apar,
rinrinkunaman didunta itaran. Chaynulla tuqayninwan didunta nuyuchir chay runapa
qallunta nuyuchiran.
34 Chaymantami unaq syiluman chapakur, kusala jwirtita amayninta urqur, niran:
"¡Efata!" (Rimayninpiqa niyaran: "¡Kiĉhakay!" nir).
35 Chaynu nitinlami chay runapa rinrinkunaqa kiĉhakaranna. Qallunpis alliyatin, ri-
mayta puytiranna.
36 Chaymantami Jesusqa chaypi kaqkunata willaran ama mayqantapis willananllapa-
paqchu chayta rurashanpaqqa. Piru chaynu mayqantapis mana willananpaqchu kutir
kutir nitinmapis, ashwan kusalata parlakuranllapa.
37 Chaymi runakunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: "Kusa allintami imatapis
rurayan. ¡Chaqa upakunatapis uyakuchiyan! Chaynulla mudukunatapis rimachiyan ima"
nir.

8

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mt 15.32-39)

1 Chaymantami qashan uk diyapi Jesusman kusa achka runakuna tantakaran. Piru
manami imapis mikunanllapapaq karanchu. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur
niran:
2 —Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Man-
anami imata mikunanllapapaqpis kannachu.
3 Chaymi mana qarar wasinllapaman kaĉhatiyqa, imanupiqa riyar mallaqpaq imanan-
manllapa. Chaqa wakinkunaqami kusala largu maymanta shamushallapa.
4 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis
tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.
5 Jesusqa tapuran paykunataqa:
—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Syiti tantitalami kan nir.
6 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq. Chaymi,
chay syiti tantitata aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantaku-
nata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiranl-
lapa.

7 Chaynullami karanpis ayka piskaditukuna. Chaymi aypar Dyusta payji nirqa,
yaĉhakuqninkunata quran aypachikunanllapapaq.
8 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tanta-
rqa, syiti kanastatana untachiranllapa.
9 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru mil (4,000) yupay karanllapa. Chaymantami
Jesusqa tukuyta dispidirna,
10 yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapa uk lugar Dalmanuta shutiq-
manna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Chaymantami fariseo runakuna ĉhamur Jesuswan willanakuq qallariranllapa. Chaymi
mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta Dyusmanta shamushayki nir
yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.
12 Chaymi Jesusqa kusa jwirtita amayninta urqur, niran: “¿Imaraykutaq kay runakunaqa
milagrukunataraq ruranaypaq mañamanqa? Chiqaptami nishaykillapa: Manami ima
milagrulamatapis qamkunapaqqa rurashaqchu nir”.
13 Chaynu nirnaqami, paykunalatana chaypi dijar qashan yaku karruman iqar riranna
chay atun quĉhapa uklaw manyanmanna.

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 16.5-12)

14 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qunqar mana imalatapis apashallapachu karan mikunanl-
lapapaqqa. Piru yaku karrupina karqa kwintata qukaranllapa, uk tantitalata apayanllapa
nir.
15 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo runakunapa, chaynulla
Herodespa libaduranllapamanta nir.
16 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa, tanta mana kashanraykumi chaynuqa ni-
mayashunllapa ninakuranllapa.
17 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu? nirqa. ¿Ima manaraqchu intrakankillapa?
¿Manaraqchu kwintata qukankillapa? ¿Ima kwichkachu yarpuynikillapaqa mana intrakan?
18 ¿Ima nawiyjun karmapischu mana rikashaykillapa rurashayta? ¿Ima rinrikillapa
karmapischu mana uyaman? Chaynulla ¿mananachu yarpunkillapa chay,
19 sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaynu qarakutiyqa, mabir
¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Dusi kanastata nir.
20 —Ma, chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiyqa, ¿ayka kanasta un-
tatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Syiti kanastata nir.
21 Piru Jesusqa paykunataqa niran:
—¿Ima manaraqchu intrakankillapa? nir. *

Jesusmi uk syiguta allicharan

22 Chaynu riyarllapami ĉharanllapa Betsaida pwibluman. Chaypiqami apamuranllapa uk
syigu runata Jesusman kamarla allichananpaq.
23 Chaymi Jesusqa chay syigutaqa makinmanta aysakur, pwiblumanta waqtalawman
aparan. Chaymantami tuqayninwan runapa nawinkunata nuyuchir, makinta ananman
ĉhurar, tapuran:
—¿Imallataqachu rikayta puytinkina? nir.
24 Chaymi chay runaqa chapakuq qallarirna, niran:
—Rikaninami runakunataqa qirukunata yupay. Piru puriqtami rikayani nir.
25 Chaymi Jesusqa makinwan chay runapa nawinta qashan kamatin, kusalata chapaku-
yarqa, allinna kidaran. Chaymi tukuy imatapis rikayta puytiranna.
26 Chaymantami Jesusqa chay runataqa wasikiman riyna nirqa, kaynu niranpis:
—Amami chay pwibluman yaykunkichu. [Chaynulla kay rurashaytaqa amami mayqan-
tapis willankichu] nir.

---

* **8:21** Jesusqa libadurapaq rimarqa manami tantapaqchu niyaran. Ashwanmi chay fariseo runakuna kusala mana allinta yaĉhachikuyashanpaq rimayaran.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Cesarea Filipo pwibluman riranllapa. Chaynu riyarmi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:
—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
28 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
29 —Qamkunapaq-shuypaqa, ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.
Chaymi Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.
30 Chaynu nitinmi, Jesusqa paykunata willaran ama mayqantapis paypaqqa parlananllapapaqchu nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir yaĉhachiq qallariran: Dyusmanta Shamuq Runataqami chay ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa nir.
32 Chaynu nirmi, kusalata willar intrachiran paykunataqa. Chaymi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar, anyaqnulla willaran ama chaynu rimananpaqnachu.
33 Piru Jesusqami tikrakar wakin yaĉhakuqninkunata chapar, Pedrutaqa kaynu nir anyaran:
—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! † Qamqami Dyus munashantaqa mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula rurachimanayanki nir.
34 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata chaynulla chaypi kaqkunata qayamur kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
35 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chaynulla shumaq rimayniyta yaĉhachikushanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
36 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?
37 ¿Uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!
38 Piru mayqanpis nuqamanta chaynulla rimayniymanta ima kay mana kriyishanrayku kusala uchasapa runakunapa naypanpi pinqakutinqami, Dyusmanta Shamuq Runapis Taytanpa kusa llipyalla pudirninwan shamurqa, kusa allinla angelkunapa naypanpimapis pinqakunqa”.

9

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus kusa pudirninwan mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu nir.

Jesusmi llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Chaymanta saysi diyakuna pasashana katinqa, Jesusqa kusa unaq sirkaman riran, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima, paykunalata apar. Chaymi chay kimsa yaĉhakuqninkunapa naypanpi Jesuspa qaqllanqa, kusala ukman shumaqpaq tikrakaran.
3 Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran. Chaqa manami mayqanpis raĉhpata kusalata paqarmapis chaynu yuraqchayanqachu.
4 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikaranllapa Jesusta, Eliaswan, Moiseswan ima parlaqta.
5-6 Chaynu rikarqami paykunaqa kusalata manchakuranllapa. Chaymi Pedruqa kusa manchakushalla mana imata nishaq nir yaĉharchu, kaynu niran Jesustaqa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

† **8:33** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

7 Chaykamanqami, puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay
rurimantami Dyus kaynu niyaran:
"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
¡Paylatami kasunkillapa!" nir.
8 Chaymi chay kutilla tukuy ladunman chapakurqa, manana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusta paylatana rikaranllapa.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi paykunaqa mana mayqantapis parlaranllapachu, michka paykuna chay "Wanur kawsamushaq" nishanpaq mana intrakasha karmapis. Chaynu mana intrakashanllaparaykumi kusalata tapunakuyaqllapa.
11 Chaymi Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqtaqa shamuyanqa ninllapa? nir.
12 Jesusqa paykunataqa niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa. Chaqa, ¿imapaqtaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: 'Dyusmanta Shamuq Runataqashi ĉhiqnir kusalata qischayanqallapa?' nirqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Eliasqami shamushana. Chaynu shamutinmi, Dyus nitin iskribikashannulla mana kwintacharchu paykuna munashannulla ruraranllapa nir. *

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta Jesusqa chay kimsa yaĉhakuqninwan tikrakamurqa, chay wakin yaĉhakuqninkunataqa kusala achka runakunawan tariran. Chaypiqami karan Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuq runakuna ima. Chaymi paykunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunawan kusalata willanakuyashallapa karan. Chaykamanmi Jesusqa ĉhamuran.
15 Chaynu Jesús ĉhamutin rikarmi tukuyla chay runakunaqa kusa dispantakashalla kallparanllapa Jesusta saludaq.
16 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
—¿Imapaqtaq paykunawan kusalata willanakuyaraykillapa? nir.
17 Chaypi kaqkunamanta ukqami niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, wamraytami apamusha kani qamman. Chaqa dyablupa yarpuyninmi limpu muduchar dijasha.
18 Chaymi maypi katinpis dyablupa yarpuyninqa wamraytaqa atakita qur usuraqtana dijan. Chaynulla shiminmanta kusalata pusquta itakuchir, kirunmatapis kusalata richyachir ima wanushata yupayna dijan. Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.
19 Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.
20 Chaymi chay wamrataqa Jesusman aparanllapa. Chaynu apatinllapaqa, chay dyablupa yarpuyninqa Jesusta rikarqa, wamrata atakita qur pachaman ratachir ribulkachiran, shiminmanta pusquta itakuchiran ima.
21 Chaymi Jesusqa wamrapa taytantaqa kaynu nir tapuran:
—¿Ima tyimpumanta-pachataq wamraykiqa waknu qischakan? nir.
Taytanqa niran:
—Takshitunmanta-pacha.
22 Chaymi wak dyablupa yarpuyninqa kutir kutir ninaman, yakuman ima itasha wanuchinanpaq. Chayraykumi puytiq yupay karqa, llakipar yanapamayllapari nir.
23 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¿Imaraykutaq puytiq yupay karqa yanapamayllapari nimanki? Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq † nir.
24 Chaynu nitinmi chay wamrapa taytanqa kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
—Nuqaqami kriyini, Taytituy. Ashwan ¡yanapamay-ari masna kriyinaypaq! nir.

---

* **9:13** Kaypiqami Eliaspa shutinwan Shutichikuq Juanpaq rimayan. Payqari Eliasnu karan. Rikay San Mateo 17.13.

† **9:23** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Kriyitkiqami imapis rurakanqa. Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq" nir.

25 Chaymantami Jesusqa kusala achka runakuna tantakamuqta rikarqa, chay dyablupa
yarpuyninta kaynu nir anyaranna:
—Muduchakuq chaynulla upachakuq dyablupa yarpuynin, nuqami mantashuni kay
wamramantaqa lluqshir, amana qashanqa yaykunkinachu nir.
26 Chaynu nitinmi, chay dyablupa yarpuyninqa wamrataqa qashan atakita qur,
pachaman ratachir wanushata yupay dijar lluqshiranna. Chaymi rikaqkunaqa niyaran-
llapa: "Ashwanmi wamraqa wanunna" nir.
27 Piru Jesusqami wamrataqa makinmanta chutar sharichimuran. Chaymi ashwan
wamraqa sharanna.
28 Chaymantami Jesusqa uk wasiman yaykuran. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa paylata
kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa?
nir.
29 Jesusqami niran paykunataqa:
—Waknu riqchaq dyablupa yarpuynintaqami mana chaynulaqa uk runamantaqa
itakunchikchu. Ashwanmi [ayunar] Dyusman kusalata mañakur ima itakuyta puytinchik
nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rirqa pasaran Galilea pwiblupa
lugarninkunata. Piru payqami mana munaranchu mayqanpis mayta risha nir
yaĉhananllapataqa. Chaqa yaĉhakuqninkunatami kaynu nir yaĉhachiyaran:
"Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa. Chaynu qukutinl-
lapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa" nir.
32 Chaynu nir willatinmi yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla
tapunanllapapaqmapis kusalatari manchakuyaranllapa.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Chaymantami Capernaúm pwibluman ĉharnaqa, uk wasiman yaykuranllapa. Chaymi
Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:
—¿Imanirtaq qamkunaqa nanpi willanakuyaraykillapa? nir.
34 Piru paykunaqami pinqakur mana imatapis nirchu uyarala kidaranllapa. Chaqa
nanpiqami willanakusha karanllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.
35 Chaymantami Jesusqa taran. Chaymi dusi yaĉhakuqninkunata qayar, kaynu niran:
—Mayqanpis kusa kayta munaqqami mana kwintachaypaqla tikrakar, uk sirbikuq
yupay kar wakinninllapatana yanapanmanllapa.
36 Chaynu nirmi, uk wamrituta paykunapa ĉhaypinman apar, marqakur kaynu niran:
37 —Mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta
samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan. Piru manami nuqalatachu
samachimayan, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaytapis samachiyan nir.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik
(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

38 Chaymantami yaĉhakuqnin Juanqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa
yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta
ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanqa purinchu.
39 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Ama 'Mana' niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqapa shutiywan milagruta rurayarqa,
manami chay kutilla kuntray rimayta puytiyanqachu.
40 Ashwanmi nuqanchikpa mana kuntranchik karqa, nuqanchikpa faburninchik kanqa.
41 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis qamkunata nuqapi kriyishaykillaparayku uk
jarru yakituta upyachishuqllapaqami, kusa shumaq allin imakunatana aypanqallapa
Dyusmantaqa nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamrituykuna yupay
kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta watar, mar
yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.

43 Imanupi makiki uchakuchishutinmaqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa
kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq chay
infyirnupi nina maydiyapis mana wanuqpi qischakanaykimantaqa.
44-48 Chaynulla ĉhakiki uchakuchishutinqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kuju,
tukuy tyimpupaqna kawsanaykipaq, ishkantin ĉhakikiwan infyirnumanna itakukanaykimantaqa. Chaynullami nawiki uchakuchishutinpis, urqur itakuy. Chaqa allinmi kanqa
uk nawiyjunla, Dyus mantakuyashanman yaykunaykipaq, ishkantin nawikiwan infyirnuman itakukanaykimantaqa. Chaqa chaypiqami ñushi chaynulla ninamapis maydiyapis
mana wanunchu.
49 Chaymi chaypiqa imanutaq aychamataqa kaĉhiwan salanchik chaynu ninawan
kusalata qischakankillapa.
50 Chayraykumi qamkunapis kay pachapiqa imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu
kar uknikillapa uknikillapa kusa shumaqta kawsayllapa. Chaqa uk kaĉhi lampaqyatinqa,
¿imanunari qamkunaqa qashan shumaqchankillapa?

10

Jesús yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqami chay Capernaúm pwiblumanta lluqshir rir, Judeapa lugarninkunaman
ĉharan. Chaymanta rirmi, riyu Jordanpa chimpanmanna ĉharan. Chaymi chaymanpis kusala achka runakuna tantakamutin Jesusqa yaĉhachiran imanutaq yaĉhachikuq
chaynulla.
2 Chaymantami wakin fariseo runakuna Jesusman qimikaranllapa. Chaymi mabir
imanimashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa warminta dijananpaqqa? nir.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Ima nirtaq Moisesqa mantashuranllapa?
4 Paykunaqa niran:
—Moisesmi niran, uk runa warminta dijanarqashi karguyjunkunapi kartata rurar
warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
5 Chaynu nitinllapaqa Jesusqa paykunata niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynuqa
mantakuran.
6 Piru Dyusqami puntamanta-pacha runata, warmita ruraran.
7 Chayraykumi, 'Uk runa warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa.
8 Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa' nir. Chaynuqami
mana ishkaynachu, ashwan uklana.
9 Chayraykumi uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanrayku, mana
mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu.
10 Chaymanta Jesusqa wasipina katinqa, yaĉhakuqninkunaqa chay yaĉhachikushanpaq tapuranllapa.
11 Jesusqa niran:
"Mayqanpis warminta dijar qashan ukwan kasararqami kusala saqratana uchakuyan.
12 Chaynulla warmipis runanta dijar, ukwan kasararqa kusala saqratana uchakuyan,
punta runanta dijashanrayku" nir.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, bindisinanpaq. Piru
yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaranllapa.
14 Chayta rikarmi, Jesusqa piñakur yaĉhakuqninkunataqa niran:
"¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay
wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu".
16 Chaynu nirnaqami wamritukunata, marqakur makinkunata ananman ĉhurar bindisiran.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Chaymanta Jesús riyatinnaqa uk runa kallpar shamur naypalanpi qunqurikur kaynu
nir tapuran:

—Kusa allinla yaĉhachikuq taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
18 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
19 Chaqa qamqami Dyus mantakushankunataqa yaĉhankina. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan kaychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu; ama uknikita imapipis llullachiychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.
20 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
21 Chaymi Jesusqa chapar kusalata llakipar, niran:
—Uksitumi faltashuyan ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir. *
22 Chaynu Jesús nitinmi, chay runaqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa, ridurninman chapakur yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
—Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaynu nitin uyaparmi, yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakuranllapa: “¿Imanutaq chaynuqa kanqa?” nir.
Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Wamrituykuna ¡kusala trabajusumi Dyus mantakuyashanman mayqanpis yaykunanpaqqa!
25 Chaymi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaynu nitin uyaparmi kusala masta yarpupakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinqa, Pedruqa kaynu niq qallariran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
29 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqarayku, chaynulla washakananllapapaq yaĉhachikushanrayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqami,
30 kay pachapiqa syin kuti mas achkatana, wasikunata, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, wamrankunata, ĉhakrankunata ima aypanqallapa michka kusalata qischakar imamapis. Nataq maydiya-shuypaqa ashwan tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.
31 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riq qallaritinllapa, payqa yaĉhakuqninkunapa naypanta riyaran. Piru yaĉhakuqninkunaqami kusa dispantakashalla riyaranllapa. Nataq chay wakinkuna ikita riqkuna-shuypaqa kusalata manchakur ima riyaranllapa. Chaymi Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunata qayar uklawman apar, qashan kaynu nir willayaran:
33 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalenman. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakur, mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa.
34 Chaymi paykunaqa kusalata burlakar, tuqapar, wipyar imanaqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

---

* **10:21** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Ashwanmi nuqapi kriyishaykirayku kruspi wanuchishunatinllapamapis ama manchakurchu shamutki nuqawanna rishun” nir.

Santiaguwan, Juanmi Jesusta mañakuranllapa
(Mt 20.20-28)

35 Chaymantami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanqa, Jesusman qimikar
kaynu niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mañashayki uk faburta ruramanaykillapapaq.
36 Jesusqa niran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
37 Paykunaqa niran:
—Imaraq taytituy, qam chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam
nitki ukniyllapaqa allilaw qichqaykipi tanqa; nataq ukniyllapa-shuypaqa ichuqlaw
qichqaykipina nir.
38 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:
—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykil-
lapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupay qischakar wanuyashaq, chaynu qischakay-
tachu puytiyankillapa kanqa? nir. †
39 Chaymi paykunaqa niran:
—Arí Taytituy nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla.
40 Piru chay mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishu-
nayllapapaqqami mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi chay mayqanpaqĉhi chaykunaqa
kamakasha chaykunanami chaypiqa tayanqallapa nir.
41 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami, chaynu nir mañakuqta uyaparqa
piñakuranllapa Santiaguwan Juanwan imaqa.
42 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:
—Qamkuna yaĉhashaykillapanu, chay mana Israel runakunapa mantakuqninkunaqami,
chay pwiblunmanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu kat-
inmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima
kawsanllapa.
43 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta
mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yana-
pankimanllapa.
44 Chayraykumi qamkunamanta uknikillapa kusa kayta munarqa, tukuypa sirbiqninna
kayllapa.
45 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runamaqami sirbikuq shamuran mana payta sirbinan-
llapapaqchu. Chaymi ashwan kusala achka runakunata uchanmanta washananrayku,
wanunqa.

Jesusmi syigu Bartimeuta allicharan
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Chaymantami ĉharanllapa Jericó pwiblumanna. Chaymanta chay pwiblumanta
lluqshir yaĉhakuqninkunawan chaynulla kusala achka runakunawan ima riyatinllapami
nan qichqalanpi uk syigu runa Bartimeo shutiq tayasha karan, limusnata mañakur.
Payqami Timeupa wamran karan.
47 Chaymi Nazaretmanta Jesús pasaqta uyaparqa chay syiguqa, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.
48 Chaynu nitinmi, runakunaqa anyaranllapa upallananpaq. Piru payqami llallin kaynu
nir qayĉhakuran:
—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.
49 Chaymi Jesusqa chaypi shar, kaynu niran:
—Qayamuyllapa chay runataqa nir.
Chaymi kaynu nir qayamuranllapa:
—Aligriyakur, sharir shamuy. Jesusmi qayashuyan nir.
50 Chaynu nitinllapami, chay runaqa qatakuna raĉhpanta urqur itakur, piryar rir Jesus-
man qimikaran.
51 Chaymi Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Payqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, nawiy rikakunantami munayani nir.
52 Jesusqa niran:

† **10:38** Castillanupi "Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado" nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

—Rikuyna. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.

Chaynu nitinmi chay kutilla rikakuranna. Chaymi ashwan kusalata aligriyar Jesuspa pullanna riran.

11

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé chaynulla Betania pwiblupa shipchankaqman ĉharanllapa. Kay pwiblukunaqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayamur,

2 kaynu nir kaĉharan:

—Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burru wataraqta tarinkillapa. Chay burrupiqami mana mayqanpis tasharaqchu. Chaymi kaĉhar apamunkillapa.

3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: ‘Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir.

4 Chaynu nitin, rirqami kallipi punku yatankaqpi wataraqta burrutaqa tariranllapa. Chaymi kaĉharanllapa apamunanpaq.

5 Piru wakin chaypi kaqkunami kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.

6 Chaymi paykunaqa Jesús willashannulla nitinllapa, dijatinna aparanllapa.

7 Chaymi burrutaqa Jesusman apar raĉhpankunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa anan taranna.

8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasananpaq.

9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
10 ¡Chaynulla kusa alabakashami kanqa
Davidpa ayllunmanta shamuq gubyirnunchikllapaqa!
¡Payqami unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa!” nir.

11 Chaynu rirmi Jesusqa ĉharan Jerusalenmanqa. Chaymanta rir yaykuran Dyusta adurananllapa wasiman. Chaynu yaykurmi tukuy chay ruripi kaqkunata alli rikaran. Chaymantami yaĉhakuqninkunawan riranna Betania pwibluman. Chaqa kusa tardinari karan.

Jesusmi igus qiruta amana puqunanpaqchu niran
(Mt 21.18-19)

12 Allaqninqami Betania pwiblumanta riyarqa Jesusqa mallaqnaran.

13 Piru largukaqpimi rikaran uk igus qiru kusa raprayjunta. Chaymi rir ĉharan, puquyninpismi kanqa nir yarpur. Piru ashwanmi rapranlata tariran, mana puquyniyjuntachu. Chaqa manari puqunan tyimpuraqchu karan.

14 Chayraykumi, chay igus qirutaqa * kaynu niran: “¡Kaymantaqami manana mayqanpis puquynikitaqa mikunqallapanachu!” nir. Chaynu nitinmi chay yaĉhakuqninkunaqa uyaparanllapa.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Chaymantami Jerusalenman qashan ĉhamur, Jesusqa, Dyusta adurananllapa wasiman yaykur, chaypi rantikuqkunata, rantiqkunata ima limpu waqtaman itakuq ĉhurakaran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran.

16 Chaymi payqa mana munaranchu mayqanpis imankunata charikur ima Dyusta adurananllapa wasiman yaykur pasananllapataqa.

17 Chaymi ashwan kaynu nir yaĉhachiq qallariran:

---

* **11:14** Chay igus qiruqami intrachimanchik chay Israelmanta runakunapaq. Chaqa paykunaqami Dyusta kasuq tukur kusala raprayjun yupay karanllapa. Piru ukman mana allinkunata rurar imaqa, chay yura igus qiru mana puquyniyjunchu yupay karanllapa. Chaymi yanqa raprayjun yupayla paykunapis karan.

“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami tukuy nasyunmanta runakuna nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.
18 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesusta wanuchinanllapapaq. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuyla runakunari yaĉhachikutinqa kusa dispantakashalla uyakuyaqllapa.
19 Chaymanta tutapayatinnaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan chay Jerusalenmanta lluqshir riranllapana.

Mana puquq igus qirumi chakiran
(Mt 21.19-22)

20 Allaqmanta qashan riyarmi, chay igus qirupa yatanlata pasayar, rikaranllapa limpu ĉhupanmanta-pacha chakishatana.
21 Chaymi Pedruqa, Jesús chay igus qiruta willashanpaq yarpur kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay chay igus qiruta amana maydiyapis puqunanpaq nishaykiqami chakishana nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata niran:
—Allita Dyuspi kriyiyllapa.
23 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Tayta Dyuspi tukuy shunqunwan kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu, kay qaqata ‘Kaymanta ashur rir mar yakuman yaykuy’ nitinllapaqa, chaynu pasayanqa nir.
24 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkuna Tayta Dyusman mañakurqa kusalata kunfyakar, chay imataĉhi mañakuyashaytaqa qumayanqa nir mañakuyllapa.
25 Piru Dyusman mañakurqa, pirdunayllapa mana allinkunata rurashuqkunata. Chaynuqami syilumanta Taytaykillapa Dyusqa uchaykillapamantaqa pirdunashunqallapa. [
26 Piru qamkuna ukkunata mana pirdunatkillapaqa, syilumanta Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa mana pirdunashunqallapachu.]

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Chaymantaqami Jerusalén pwibluman ĉhar, Jesusqa Dyusta aduranllapa wasi ruripi puriyatin, chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel pwiblupa ruku mantaqninkuna ima payman qimikaranllapa.
28 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.
29-30 Chaymi, Jesusqa niran:
—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa willamayllapa! ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.
31 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.
32 Nataq ‘Runakunalami kaĉhamuran’ nishallapaqa, ¿imataq pasanqa?”
Piru manami chaynu niytaqa puytiranllapachu, runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuylari kriyiqllapa Juanqashi Dyuspa chiqap rimaqnin karan nir.
33 Chaymi, Jesustaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu nir.
Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

12

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Chaymantami Jesusqa kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallariran, kaynu nir:
“Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

2 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.
3 Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima, mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
4 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chayta-shuypaqami kusalata jurapar, [rumillawan sitar] umanmatapis lisyaranllapa.
5 Chaymantami qashan kaĉhamuran ukta. Nataq chayta-shuypaqami aypar wanuchiranllapa. Chaymantami ukkunata kaĉhatin, wakintaqa kusalata maqar qischaranllapa. Nataq wakinta-shuypaqa wanuchiranllapa.
6 "Piru tukukananta-shuypaqami kusala munashan wamrantana kaĉhamuran. Chaqa payqami kaynu yarpuran: 'Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa' nir.
7 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachapa amunkunaqa kanallapapaq!' nir.
8 Chaynu ninakurmi aypar wanuchir, ĉhakramantaqa urqurna itakuranllapa".
9 Chaynu nirqa kaynu nir tapukuran paykunataqa:
"¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa? Chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay pachantaqa.
10 ¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashantaqa? Chaqa ninmi:
'Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
11 Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa' nir".
12 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin chaypi kaq runakuna uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. * Chaymi Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaymi ashwan dijatinllapana riran.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Chaymantami chay fariseo runakunaqa wakinninta chaynulla Herodespa wakinninta ima kaĉharanllapa rir, Jesusta tapur mana allinta rimachir, chaylapaqna uchachananllapapaq.
14 Chaymi paykunaqa Jesusman rir kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis. Piru, ¿allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? Ima nimankillapataq, ¿pagrashaqllapachu manaqachu mana? nir.
15 Piru Jesusqami kaykunaqa Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakunala nir yaĉhayashanrayku, kaynu niran:
—¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapaqa? Ma, apamuyllapa uk qillayta rikanaypaq nir.
16 Chaymi apamuranllapa uk qillayta. Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpa nir.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
Chaynu nitinmi kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

---

* **12:12** Chay kumparasyunpi kaynuta yaĉhachimanchik: Ĉhakrapa amunqami yaĉhachimanchik Taytanchik Dyuspaq. Chay ĉhakrapa amunpa wamran, chay itakusha rumiwan, yaĉhachimanchik Jesucristupaq. Chay wanuchikuqkuna llutakuqkunawanqami yaĉhachimanchik chay kurakunapa mantaqninkunapaq. Ĉhakrapa amunpa sirbiqninkuna-shuypaqa, yaĉhachimanchik Dyuspa rimaqninkunapaq.

18 Chaymantami wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay
runakunaqami ninllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir.
Chayraykumi Jesustaqa kaynu tapuranllapa:
19 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribiran: ‘Mayqan warmiyjun kayar,
manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay
byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ ✡ nir.
20 Chaynu katinmi tapushaykillapa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanl-
lapami, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.
21 Chaymantami chay ishkay kaq ukninna kasararan byudawanqa. Piru paypismi
manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. Chaynullami chay ishkay kaqwan, kimsa
kaqwan pasaran,
22 chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. Piru mayqanninllapapis manami
wamrayjunchu karan. Chaymantaqami chay warmipis wanuranna.
23 Chayna chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa
chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq,
chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.
25 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu,
chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa
angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.
26 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liy-
ishaykillapa Dyus nitin Moisés iskribishantaqa? Chaqa chay sarsapi nina kusalata ratakuq
rurimanta Dyusqa kaynu niq: ‘Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’
nir.
27 Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu; ashwanmi tukuy
kawsaqkunapa Dyusninla. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami limpu limpu pantasha
puriyankillapa nir.

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mt 22.34-40)

28 Chaymantami Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuq uyaparan Jesús, saduceo
runakunata karanta willar uyarachiqta. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿tukuy mantakuykunamantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa?
nir.
29 Jesusqa niran:
—¡UYAKUYLLAPA ISRAEL RUNAKUNA! AMITUNCHIK TAYTA DYUSQAMI, PAYLA DYUSQA.
Chaymi chay puntapi kaq kusala mas allin mantakuyqami nin:
30 ‘Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan,
jwirsaykiwan’ nir.
31 Nataq chay ishkay kaq mantakuy-shuypaqami nin: ‘Llakiy runa masikikunapaq,
imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla’ nir. Chaymi nishaykillapa: Tukuy
wakin mantakuykunamantaqami kay ishkaykuna, kusala mas allinqa nir.
32 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuq runaqa, niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuytami karanta nimashayki. Chaqa Dyusninchikqami payla.
Manami uk masqa kanchu paymantaqa.
33 Chaymi ashwan Dyusninchikta tukuy shunqunchikwan, yarpuyninchikwan,
jwirsanchikwan munar chaynulla runa masinchikkunatapis imanuĉhi nuqanchikpa
kwirpunchikta munanchik chaynulla munashanchikmi kusala mas allin, animalkunata
chay altarman apar ufrindapaq nir rupachinallapamantaqa nir.
34 Chaynu chay runa kusala allinta rimashanraykumi Jesusqa kaynu niran:
—Pitilanami faltashuyan Dyus nishankunata allita intrakar paywanna
kawsanaykipaqqa nir.
Chaymanta-pachami mana mayqanpis tapunanpaqqa yarpuranlamapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranlapa wasipi yaĉhachikuyar kaynu nir tapuku-
ran:
“¿Imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa ninllapa ‘Dyuspa
Akrashan Cristunqami Davidpa ayllunmanta’ nirqa?
36 Chaqa, Davidqami paylla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kaynu nisha karan:

✡ **12:19** Dt 25.5

‘Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman’ nir.
37 Piru willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq
Davidqa ‘Amituy’ niran?”
Chaynu nir Jesús yaĉhachikutinmi, chay achka runakunaqa kusa aligrila uyakuqllapa.

Jesusmi yaĉhar yaĉhachikuqkunapaq rimaran
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesusqami yaĉhachikuqnuqa kaynu niran:
“Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta,
chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima.
39 Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis,
kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.
40 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa
ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala
manchaypaqtana kastigakanqallapa”.

Byudapa ufrinditan
(Lc 21.1-4)

41 Uk diyapimi Jesusqa Dyusta aduranananllapa wasipi kar, chay ufrindata tantananllapa
kajunkunapa naypanpi taran. Chaymi payqa rikakutin, achka runakuna ufrindankunata
itaqllapa chay kajunkunamanqa. Chaynullami achka kusa qillayniyjun runakunapis
qillayninllapata itaqllapa chaymanqa.
42 Chaymantami uk mana imayjun byuda ĉhamur, mana kusa achka ĉhaniyjun ishkay
qillaysituta chay kajunkunamanqa itaran.
43 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami tukuy runakuna qillayninta
ĉhurayashanmantaqa mas achkata itasha kajunkunamanqa.
44 Chaqa ukkunaqami qillaynin subrashanlata itanllapa. Piru kay mana imayjun byuda-
shuypaqami, chaylawanna kawsananpaq kasha karmapis limpula ĉhurashamapis, nir.

13

Jesusmi Dyusta aduranananllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaymanta Dyusta aduranananllapa wasimanta lluqshitinllapaqa Jesuspa uk
yaĉhakuqninqa kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay Dyusta aduranananllapa wasitaqami kusa shumaq rumiku-
nawan ima kusala atunta rurashallapa nir.
2 Chaymi Jesusqa niran:
—Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami limpu ratachinqallapa. Mananami uk rumil-
amapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami paykunaqa Olivos sirkaman riranllapa. Chayqami karan Dyusta adu-
ranananllapa wasipa naypanlawpi. Chaymi chaypi Jesusqa tatin, Pedro, Santiago, Juan,
Andrés imaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:
4 —Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq
yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
5 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.
6 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan
Cristunmi kani’ nir, kusala achka runakunata ingañanqallapa.
7 “Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayan-
llapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri
pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.
8 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqku-
nawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa

kaqninkunawan. Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa, [runakunapis kusala ukmanta tukunqa]. Chaynulla kusala mallaq tyimpu, imami kanqa. Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.

9 "Qamkunallami kusalata kuytakankillapa. Chaqa chay tyimpukunapiqami qukushunqallapa karguyjunkunaman. Chaymi kusalata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapiqa. Chaynullami apashunqallapapis gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku. Chaymi qamkunaqa paykunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.

10 Chaqa tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.

11 Piru chaynu karguyjunkunaman apashutinllapaqa, amami yarpupakunkillapachu imatana rimashaq nirqa. Chaymi ashwan Dyus imata rimanaykipaq yanapashushannulla rimankillapa. Chaqa chaypiqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun rimachishunqallapa.

12 "Chaynullami nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinqallapa.

13 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuqkunalami washakanqallapa.

14 "Chaqa Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: 'Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranannllapa wasiman' nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. Chayraykumi mayqanpis Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.

15 Nataq mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa.

16 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.

17 ¡Akaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq!

18 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama chay qasay tyimpuchu kananpaq nir.

19 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami tukuy ima rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.

20 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa nisha.

21 "Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: 'Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan Cristunqa', manaqa 'Rikayllapa chaypi' nishutinllapaqa, amami kriyinkillapachu.

22 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima, kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.

23 ¡Piru qamkunaqami allita kuytakankillapa! Ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

24 "Piru limpu chay qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu.

25 Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima, tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa.

26 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuqtana.

27 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa tukuyla pachamanta, * syilumanta, paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.

* **13:27** Tukuyla pachamanta nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

28 “Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa
qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya
tyimpuqa shipchana nir.
29 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta
Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.
30 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyat-
inraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
31 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-
shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
32 “Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, uraspaq-shuypaqami,
mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq
Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
33 Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur [Dyusman mañakur] alli kamakasha-
lana kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami shamuyanqa nirmapis.
34 “Tukuy kayqami imanutaq uk runamaqa largu mayta rinanpaq karqa, sirbiqninku-
nata wasinta kuytananpaq dijaran chay yupay. Chaymi ukninta ukninta imata ruranan-
paq nir mantar, uktaqa kaĉharan punkupi kuytakunanpaq ima.
35 Chaynumi qamkunapis imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa. Chaqa
chay wasipa amun ima amsaqpi, ĉhaypi tuta, gallu kantaypi manaqa allaqmanta ĉhamuyan
nirmapis mana yaĉhayankillapachu.
36 Kuytawkish, imanupi shamurqa punuqmatana tarishutinllapa.
37 Tukuy kay nishushayllapallatami wakinkunatapis willani, rikĉhakur kamakashalana
kananllapapaq”.

14

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Ishkay diyalanami chay Pascua fyistapi * tantata mana libadurawanchu mikuqllapa
chayqa faltayaran. Chaymi chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa yarpuranllapa imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar
wanuchinanllapapaq.
2 Piru wakinkunaqami niranllapa:
“Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami
piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa” nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Chaymantami Jesusqa Betania pwibluman ĉharqa, riran Simonpa wasinman. Kay
Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. Piru chaynu misapi tayatinmi uk warmi
payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta
charikur. Chaymi ashwan chay warmiqa chay butillitata pakir Jesuspa umanman chay
mishki yakitutaqa iĉharan.
4 Piru chaypi wakin kaqkuna chayta rikarmi piñakur, ukninllapa ukninllapa kaynu
ninakuranllapa:
“¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
5 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu † qillay-
manmatapis mas rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata” nir.
Chaynu ninakurmi, chay warmitaqa kusalata qillakachiyaranllapa.
6 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
“Ama qillakachirchu dijayllapa. Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.
7 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, mu-
nashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykilla-
panachu kashaq.
8 Kay warmisitaqami puytishanta rurasha nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yaki-
tuta iĉharqa. Chaymi ashwan kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.
9 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq
nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana
qunqanqallapachu”.

---

* **14:1** Dyusninchikmi unayqa Egipto lugarmanta Israel runakunapa agwilunkunata urqusha karan. Chay lluqshis-
hanllapata ama qunqananpaqmi añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistaqami shutiq Pascua. † **14:5** Trisyintus
dinaryuta uk trabajaq gananananpaqqami trisyintus diyata trabajayta ministiq.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunaman riran willaq, Jesustaqa qushaykillapa nir.
11 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkunaqa kusalata aligriyar, Judasta qillayta qunanpaq arniranllapa. Chaymi Judasqa yarpuran, maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chaynulla chay uyshitata ufrindapaq nir wanuchiqllapa chay diyami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
13 Chaymi Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata kaynu nir kaĉharan:
—Riyllapa Jerusalén pwibluman. Chaypimi uk runa kantarunpi yakunta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa.
14 Chaynu rir, wasinman yaykutinqa ninkillapa: 'Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan' nir.
15 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
16 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa pwibluman rir Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
17 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa chay dusi yaĉhakuqninkunawan ĉharanna chay wasimanqa.
18 Chaymanta misapi tasha mikuyarnaqa, Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapa pullay mikuqmi kuntraykunaman qukumayanqa nir.
19 Chaynu nitinmi, paykunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir tapuq ĉhurakaranllapa:
—¿Nuqachu kashaq? nir.
20 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, nir.
21 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
22 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaypi. Kayqami nuqapa kwirpuy" nir.
23 Chaymanta kupata aypar Taytanta payji nir, yaĉhakuqninkunata qutin, tukuynin upyaranllapa.
24 Jesusqami niran:
"Kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata llakipashayrayku.
25 Chiqaptami nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa, maydiya Dyus mantakuyashanpi mushuq ubapa yakunta upyanaykaman" nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.
27 Chaypimi Jesusqa paykunata niran:
—Tukuy qamkunami [kanan tutalla] manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Chay michikuqta wanuchitiymi,
uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa' nir.
28 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
29 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapismi, nuqaqa mana dijashaykichu nir.
30 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami gallu ishkay kutipaqna kantananpaq katin qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.
31 Piru Pedruqa qashan niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.

Chaynullatami wakinkunapis niyaranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman.
Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Riyanimi Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa nir.
33 Chaynu nirmi, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar riran pullanqa. Chaymantami
kusata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.
34 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
—Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala
kayllapa nir.
35 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur
pachakaman pukĉhirar Taytanman mañakuran puytiypaq katinmaqa chay kusala saqra
qischakayqa mana ĉhamunmanchu nir.
36 Chaymi kaynu nir mañakuran:
"Abba, ‡ Taytay, qampaqqami tukuy imapis ruraypaq. Chaymi puytiypaq katinqa
yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa mu-
nashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa" nir.
37 Chaymanta paykuna kayashanman tikrakamurqa, punuqta tariran. Chaymi Pedru-
taqa niran:
—Simón, ¿ima punuyankinachu? ¿Manachu puytishayki uk uralamatapis rikĉhakur
nuqawan kaytaqa?
38 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata
rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta
puytinkillapachu.
39 Chaynu nirmi qashan riran mañakuq puntata ima nirtaq mañakusha karan chaynulla.
40 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran.
Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. Chaymi paykunaqa mana
imata nishaq nirpis yaĉharanllapachu.
41 Chaymanta kimsa kutipaqna shamur punuqta tarirqa niran:
—¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? ¡Rikĉhakur shariyllapana! Chaqa Dyus-
manta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
42 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa,
achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami riran-
llapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel
runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
44 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: "Nuqa saludar
muchayani chaytami aypar alli prisunkillapa" nir.
45 Chaymi Jesusman, Judas qimikarqa,
—¡Yaĉhachikuq Taytituy!— nir mucharan.
46 Chaymi Jesustaqa aypar prisuranllapana.
47 Piru chaypi kaqkunamanta ukmi ispadanta lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta
sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
48 Nataq Jesusqami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan ima, uk
suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa?
49 Nuqaqami imuraspis qamkunawan pulla kar Dyusta aduranallapa wasipi
yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu. Kayqami
chaynuqa pasayan Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq.
50 Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa dijarna alsakaranllapa.
51 Nataq uk musu runami Jesuspa ikintaqa riyaran, uk yuraq raĉhpalawan qatakusha.
Chaymi chay runakunaqa ayparan apananpaq.
52 Piru payqami chay qatakushan raĉhpanmatapis dijar, lirila alsakar riran.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

‡ **14:36** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

53 Chaymantami Jesustaqa, kurakunapa mantaqninmanna aparanllapa. Chaymanmi
tantakaranllapa kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ima.
54 Nataq Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa
mantaqninpa wasin ruripi pampankaman. Chaymantami chay yaykushanlapi kidaran
Dyusta aduranannllapa wasita kuytaqkunawan pulla, ninapi quñukuqnu.
55 Piru kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami Jesus-
paqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa, chayrayku-
lana wanuchinanllapapaq. Piru chaynumapis manami tariranllapachu.
56 Chaqa kusala achka runakunami mana kashanmanta uchachananpaq qimikaranl-
lapa. Piru mana puytiranllapachu. Chaqa rimayashanllapaqami mana chayllachu karan.
57 Chaynullami wakinkunapis yanqa llullakurla kaynu niranllapa:
58 —Nuqakunaqami kaynu niqta uyasha kanillapa: 'Nuqaqami Dyusta aduranannllapa
wasita runakuna rurashantaqa ratachir, qashan kimsa diyalapaqna shachishaq, mana
runakuna rurashannutanachu' nir.
59 Piru chaynu rimarmapismi mana chayllatachu rimayaranllapa.
60 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir tukuypa naypanpi Jesus-
taqa kaynu nir tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa ri-
mayanllapaqa? nir.
61 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa
mantaqninqa qashan niran:
—¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun, allin Dyuspa Wamran kanki? nir.
62 Jesusqa niran:
—Nuqami kani. Chaqa qamkunami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa
kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta
shamuqta ima nir.
63 Chaynu Jesús nitinmi chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis
llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:
—¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa?
64 Qamkuna uyapashaykillapanu, kusala mana allintami Dyuspaq riman. ¿Imatataq
yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.
65 Chaymi ashwan wakinqa tuqapar, nawinta bindar maqar ima kaynu niranllapa:
—¡Mabir tantyay!, ¿pitaq maqashuran? nir.
Chaynullami Dyusta aduranannllapa wasipi kuytakuqkunapis maqaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-75; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Chaykamanqami Pedruqa tayaran ruri pampalapi. Chaypi kanankamanmi kuraku-
napa mantaqninta sirbiq warmi ĉharan.
67 Chaymantami Pedruta rikaran ninapa yatalanpi quñukur taqta. Chaymi chay
warmiqa kusalata chapar kaynu niran:
—Qampismi Nazaretmanta Jesuswan puriq kanki nir.
68 Piru Pedruqami kaynu niran:
—Manami riqsinichu paytaqa. Chaynulla manami yaĉhanichu imapaq rimayanki
nirmapis nir.
Chaynu nir, punkulawman risha katinmi kantaranna galluqa.
69 Chaymantami chay sirbikuq warmiqa qashan Pedruta rikar, wakinkunata kaynu
niran:
—Kay runapismi Jesuswan puriq nir.
70 Piru payqami qashan niran:
—Manami paytaqa riqsinichu nir.
Chaymanta uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami paykunapa uknin kanki. Chaqa qampis Galilea pwiblumanta kanki.
[Rimanaykimapismi paykunanu].
71 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu chay rimayashaykillapa runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana
chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.

72 Chaynu niyatinlami ishkay kutipaqna gallu kantaran. Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu ishkay kutipaqna kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta. Chaymi llakir kusalata waqaran.

15

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa chay kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla chay wakin kusa mas karguyjunkunawan ima tantanakur parlaranllapa. Chaymi Jesustaqa alli watar apar Pilatutana quranllapa. *
2 Chaymi Pilatuqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
3 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna kusalata uchachayashanllaparaykumi,
4 Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—Waknu kusalata uchachashutinllapaqachu, ¿qam-shuypaqa mana imatapis ninki?
5 Piru Jesusqami mana rimaranchu. Chaymi Pilatuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Kada Pascua fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
7 Chay tyimpupimi uk runa Barrabás shutiq prisu karan wakinninkunawan. Chaqa paykunami gubyirnupa kuntran tikrakar wanuchikusha karanllapa.
8 Chaymi runakunaqa Pilatuman ĉhar mañakuranllapa, imanutaq kada fyistapi uk prisuta lluqshichiq chaynulla ruranapaq nir.
9 Piru Pilatuqa paykunataqa kaynu niran:
—¿Qamkunaqachu munayankillapa, Israel runakunapa mantakuqninta dijatiy rinanpaq? nir.
10 Chaynuqami Pilatuqa niran, chay kurakunapa mantaqninkunaqa Jesustaqa ĉhiqnirla paymanqa apamusha karan nir kwintata qukashanrayku.
11 Piru chay kurakunapa mantaqninkunaqami tukuy runakunata animachiran, Barrabasta kaĉhay nir mañakunanllapapaq.
12 Chaymi Pilatuqa tapukuran:
—Chayqa ¿imatataq ruranayta munayankillapa Israel runakunapa mantakuqnin niyashaykillapawanqa?
13 Paykunaqami kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
14 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
15 Chaymi Pilatuqa tukuy runakunawan allinpi kidanar, Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.
16 Chaynami suldadukunaqa Jesusta aparanllapa gubyirnu Pilatupa dispachunpa pampanman. Chaypimi paykunaqa tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa.
17 Chaymi ashwan uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa. Chaynullami umachiranllapa uk kuruna kashamanta rurakashata.
18 Chaymanta-shuypaqa kusalata kushikur kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
19 Chaynu nirnaqa umitanpi uk barawan maqaranllapa, qaqllitanpi tuqaparanllapa ima. Chaynulla paymanta burlakar naypanpi qunqurir, aduraq yupay tukuranllapa.
20 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika murada raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapana kruspi klabananllapapaq.

* **15:1** Chay tyimpukunapi Roma pwiblumanta kaqkuna binsisha karan Israel runakunata. Chaymi uk romano gubyirnuna Israel runakunataqa mantaq. Chay gubyirnuqa shutiq Poncio Pilato.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Chaymantami Cirene pwiblumanta uk runa Simón shutiq, ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Payqami Alejandro chaynulla Rufo shutiq runakunapa taytan karan. Chaynu tarirmi Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.
22 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera nir.
23 Chaymi chaypiqa binuwan mirrata † piĉhur Jesustaqa upyachinaranllapa. Piru payqami mana munaranchu.
24 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata mayqanninllapapaqshi kanqa nir yaĉhananllapapaqqa surtyakur ayparanllapa.
25 Jesustaqami alas nwibi unaqna kruspiqa klabaranllapa.
26 Uk litrirutapismi ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: "KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.
27 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi. [
28 Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: "Uchasapa runakunawan pullatami mana allinpaq riqsishallapa" ✡ nir.]
29 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiqnulla, kusalata musyar kaynu niyaqllapa:
—¡Jajay! ¡Qammi, Dyusta aduranannllapa wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq shachishaq nirayki!
30 ¡Chaymi ashwan qamlla washakar krusmanta ishkimuy! nir.
31 Chaynullami chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis kusalata kushipar, kaynu ninakuyaqllapa:
—Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu.
32 Wakqashi Dyuspa Akrashan Cristun, Israel runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!
Chaynullami paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan kusa mana allinkunata ima willaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran.
34 Chay urasllami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:
"Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?"
(Chaynu nirqami intrachimanchik: "Dyusniy, Dyusniy, ¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?" nir).
35 Chaymi wakin chaypi kaqkuna chaynu nitin uyaparqa kaynu niranllapa:
—¡Uyakuyllapa! Wakqami Dyuspa rimaqnin Eliasta qayayan nir.
36 Chaymantami chaypi kaqkunamanta ukninllapa kallpar rir puqyala raĉhpata qirupi watar puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman upyananpaq ĉhurar kaynu niran:
—Dijayllapa, mabir Eliaschu shamur ishkichimunqa nir.
37 Piru Jesusqami kusala jwirtita qayĉhakur wanuranna.
38 Chaymi chay kutilla Dyusta aduranannllapa wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman.
39 Jesuspa naypanpimi Romamanta suldadukunapa mantaqnin karan. Chaymi payqa rikaran imanu Jesús wanutinmapis. Chayraykumi niran:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha nir.
40 Chaypiqami wakin warmisitakuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Salomé, chaynulla Josipa, wamrakaq Santiagupa maman María ima.
41 Kay warmisitakunami Jesuspaqa pullan purir, yanapasha karan pay Galilea pwiblupi katinqa. Chaynullami chaypiqa wakin warmisitakunapis achka karanllapa. Paykunami Jesuspa pullan risha karanllapa Jerusalén pwiblumanqa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

---

† **15:23** Chay mirraqami uk rimidyu karan ama manchaychu nanachikunanpaq. ✡ **15:28** Is 53.12

42 Chaymanta chay samana diyapaq kamkachikunanllapa diya limpu tardiyayatin-
naqami,
43 Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shutiq, riran mana manchakurchu
Pilatuta, Jesuspa kwirpunta mañaq. Payqami Dyus maydiyaqa shamur qashan man-
takuyanqa nir yarpurla kawsaq. Chaynulla payqami chay Israelmanta kusa mas kar-
guyjunkunapa masin karan.
44 Chaynu Jesuspa kwirpunta mañaq ĉhatinmi Pilatuqa kusalata manchakur yarpupaku-
ran. Chaymi suldadukunapa mantaqninta qayachimuran Jesusqachu wanushana nir
yaĉhananpaq.
45 Chaymi suldadukunapa mantaqninqa rir "Wanushanami" nir willaran. Chaynami
Pilatuqa Jesuspa kwirpuntaqa Jositana quran apananpaq.
46 Chaymi Josiqa kusa shumaq yuraq raĉhpata rantir, Jesuspa kwirpuntaqa rir krus-
manta ishkichimur chay raĉhpawanna pilluran. Chaymantami apar qaqapi uk uĉhku karan,
chaylapi ĉhurar, yaykunantaqa kusala atun rumiwanna kirparan.
47 Chaynu kirpatinmi, María Magdalenawan, Josipa maman Mariaqa rikakuyaranllapa.

16

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Chaymanta chay samana diya pasatinnaqa María Magdalena, Salomé chaynulla San-
tiagupa maman Mariaqa kusala mishki mutkiypaq rimidyukunata rantir aparanllapa,
Jesuspa kwirpunta kamkachinanllapapaq.
2 Chaymi chay simanapa punta diyanpiqa, allaq allaqla chayraq rupay iqamuyatin
riranllapa Jesús pampakashanmanqa.
3 Kaynu ninakurmi riyaranllapa: "¿Piraq chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumita
ashuchiyanqa yaykunallapapaq?" nir.
4 Piru ĉharqami, chay kusa atun rumiwan uĉhkuta kirpashanllapaqa uklawpina taqta
rikaranllapa.
5 Chaymanta paykuna chayman yaykurqa chay uĉhkupa allilaw qichqanpiqa uk musu
runa, kusala atun yuraq intiru raĉhpayjunta rikaranllapa. Chaymi chay warmikunaqa
kusalata manchakuranllapa.
6 Piru chay musu runa rikashanllapaqami kaynu niran:
"Ama manchakuyllapachu. Qamkunaqami maskayankillapa Nazaretmanta Jesusta
kruspi klabaranllapa chayta. Payqami kawsamur rishana; mananami kaypinachu.
Shamur rikayllapa pampashanllapata.
7 Chaymi ashwan rir yaĉhakuqninkunata, Pedruta ima willayllapa: Payqashi Galilea
pwibluman riyan paykunamanta naypaqta; ashwanshi wakpina rikanqallapa, imanutaq
willasha karan chaynulla".
8 Chaynu nitinmi chay warmikunaqa chay uĉhkumantaqa kusalata alsakar lluqshir riran-
llapa. Chaqa kusalatari manchakur chukchukyayaranllapa. Piru manami mayqantapis
willaranllapachu chaynu manchakushanllaparayku.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Jn 20.11-18)

9 Jesusqami chay simanapa punta diyanpi kawsamurqa, puntataqa rikariran María
Magdalenaman. Kay Mariamantami Jesusqa, unaylla syiti dyablupa yarpuyninta itakusha
karan.
10 Chaymi payqa rir willaran Jesuspi kriyir pullan purisha kaqkunata. Chaqa payku-
naqami kusalata llakir waqayaqllapa ima.
11 Piru Jesustami kawsamushata nuqa rikasha kani nir willatin uyaparqa, mana kriyi-
ranllapachu.

Jesusmi ishkay yaĉhakuqninkunaman rikariran
(Lc 24.13-35)

12 Chaymantaqami Jesusqa mana riqsiypaqla tikrakar ishkay yaĉhakuqninkuna chunllaq
nanta riyatin rikariran.
13 Chaymi riqsirna paykunapis rir wakinninkunata willaranllapa. Piru manami kriyi-
ranllapachu.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 Chaymanta mas tardikaqqami Jesusqa chay unsi yaĉhakuqninkuna misapi tayatinllapa,
paykunaman rikariran. Chaymi paykunataqa anyaq anyaq willaran mana allita kriyis-
hanpaq, mana intrakashanllaparayku ima. Chaqa wakinkuna, Jesús kawsamushata rikar,
willatinllapami mana kriyishallapachu karan.
15 Chaymi paykunataqa niran:
"Riyllapa tukuy pachata. Chaynami Dyuspa shumaq rimayninta tukuylata
yaĉhachinkillapa.
16 Chaymi mayqanpis kriyir shutikurnaqa, washakanqallapa. Nataq chay mana
kriyiqkuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kastigakananpaqna kanqa.
17 Tukuy kriyiqkunata yanapatiymi kaynu kanqallapa: Nuqapa shutiywanmi dyablupa
yarpuyninta runakunamanta itakunqallapa; mushuq rimaykunata rimanqallapa ima.
18 Largu kurukunata ayparllapa, manaqa bininuta upyarllapamapis mana imanan-
qallapachu. Chaynulla tukuy qishaqkunapa ananman makinllapata ĉhuratinllapapismi,
alliyanqallapa ima".

Jesusmi syiluman riranna
(Lc 24.50-53)

19 Chaynu nir imanaqami Jesusqa syiluman apakaranna. Chaymantami ashwan Dyuspa
allilaw qichqanpina taran.
20 Nataq yaĉhakuqninkuna-shuypaqa tukuy pachata riranllapa imanu kriyir washakanan-
llapapaq nir yaĉhachikuq. Piru Jesusqami kusalata yanapatin kusa mana ruraypaq mila-
grukunata ima ruraranllapa. Chaymi tukuy rikaqkuna, uyakuqkunaqa chiqapta chayqa
chaynu kanqa niranllapa.

Chaynumi kanqa.

San Lucas
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Lucasmi kay libruta iskribiran Amitunchik Jesús rurashankunata, rimashankunata intrachimanallapapaq. Lucasqami rimidyakuq runa karan. Jesucristuwan mana pulla purisha karmi, Jesucristo rimashanta, rurashanta imaqa, payqa mana rikaranchu. Piru apustul Pablo Jesuspa shumaq rimayninta parlakur puritinmi, paywan puriran.

Chaymi Lucas kay libruta iskribiran Jesucristupaq manyaqmanta shumaqta tapukur ima, tayta Teófilo allita intrakananpaq. Chaynu katinmapis Lucasqami mana Teofilulapaqchu iskribiran. Ashwanmi tukuy runakuna maylawmanta karpis, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq iskribiran. Chaynullami Hechos librutapis iskribiran. Lucaspaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.11-16; 20.5-16; 21.1-18; 27.1-44; 28.1-16; Colosenses 4.14; 2 Timoteo 4.11; Filemón 24.

Lucasmi Teofiluman iskribin

1 Amitunchik Jesucristo tukuy imata rurashantami kusala achka runakuna manyaq
iskribiyta kamaranllapa.
2 Chaqa paykunaqami imanuĉhi Amitunchik Jesucristuwan puntamanta-pacha pullan
kar, tukuy imata rurashankunata rikasha kar willamaranchikllapa chaynulla iskribiranllapa.
3 Chaynullami nuqapis kusala munashay Tayta Teófilo tukuy chaykunapaq manyaq
tapukur allita intrakashayrayku manyaq iskribishuyta yarpusha kani.
4 Chaynuqami kusala allitana intrakanki chay yaĉhachishutinllapa kriyishaykipaqqa.

Uk ángel rimaran Shutichikuq Juan nasinqa nir

5 Herodes Judea pwiblupi mantakuyashan tyimpupimi, chaypi taran uk kura Zacarías
shutiq. Payqami, Abías kurakunapa ayllunmanta karan. Nataq, warmin Elisabet-
shuypaqa punta kura Aaronpa ayllunmanta karan.
6 Paykunaqami ishkantinllapa kusa allin karanllapa Dyuspaqqa. Chaynu karmi, Dyus
nishanta, mantakushanta ima kasushanrayku mana mayqanpis uchachayta puytiqllapachu.
7 Piru manami wamrayjun kayta puytiqllapachu, Elisabet mana wamrakuq katin.
Chaynulla ishkantin rukullana karanllapapis.
8 Uk diyapimi, Zacariasqa wakin kura masinkunawan Dyusta aduranallapa wasipi
ruranallapata ruraranllapa.
9 Paykunapa chaynu kustumrin katinmi, Zacariasta akraranllapa Dyusta aduranallapa
wasipa Santu Kwartunman yaykur, insinsyuta quntachikunanpaq.
10 Chaymi, Santu Kwartupi insinsyuta quntachikunankamanqa, tukuy chay waqtapi
kaqkunaqa Dyusman mañakuyaranllapa.
11 Chaykamanmi Zacariasmanqa, Tayta Dyuspa uk angelnin rikarir, chay insinsyuta
rupachiyashan altarpa allilaw qichqanpi sharan.
12 Chayta rikarmi Zacariasqa kusalata dispantakar manchakuran.
13 Piru chay angelqa niran:
—Zacarías, ama manchakuychu. Chaqa Dyusqami uyapasha mañakutkiqa. Chaymi,
warmiki Elisabetqa wamrakustunqa. Chay wamritutaqami shutichinki Juan.
14 Qamqami allipta aligriyanki, chay wamrituyki nasitinqa. Chaynulla kusa achka
runakunapis aligriyanqallapa.
15 Chaqa wamraykiqami, kusa yaĉhaq puytiq kanqa Dyuspaqqa. Manami upyan-
qachu ubapa yakunta kar, wakin maĉhaypaq ima kaqkunamatapis. Ashwan manaraq
nasiyashanmanta-pacha, Dyuspa Santu Ispiritunwanmi kanqa.
16 Payqami shumaqta yaĉhachikutin, Israelmanta kusa achka runakuna Dyusta kasunqallapa, uchankunata dijar imana.
17 Juanqami, Dyuspa rimaqnin Elías yupaylla, kusa shumaq yarpuyniyjun, pudirniyjun
ima kanqa. Chaymi, Amitunchikmantaqa naypaqta shamur yaĉhachikunqa, tukuy
runakuna wamrankunawan shumaqchakananpaq, chaynulla chay mana intrakanaqkunapis intrakananllapapaq ima. Kaykunatami, tukuy runakunata yaĉhachiyanqa shumaq
allinlana kasunanpaq, Amitunchik maydiya shamutinqa.
18 Chaymanta Zacariasqa, angeltaqa kaynu nir tapuran:
—¿Imanutaq kriyishuyta puytiyman kay nimashaykipaqqa? Chaqa nuqaqami kusa rukunari kani, chaynulla warmiypis nuqa yupay kusa rukuna.
19 Chaynu nitinqa, angelqa niran:

—Nuqaqami Gabriel kani. Dyuspa naypanpimi kani pay nimashanta ruranaypaq. Paymi nuqata kaĉhamaran qamta parlashunaypaq kay shumaq willashushayta.
20 Piru kananqa, nuqa willashutiy mana kriyishaykirayku, mudupaqna tikrakanki. Chaymi manana rimayta puytinkichu, kay tukuy nishushaykunaqa allip chay nishaynulla kanankaman.
21 Chaykamanqami, Santu Kwartuman mana yaykusha karan chaykunaqa, yarayaranllapa Zacariastaqa. Chaymi paykunalla tapunakuranllapa: "¿Imakurtaq chay rurimantaqa mana das lluqshimun?" nir.
22 Chaynu niyatinllapapismi, lluqshimuran. Lluqshimurqa, mana imatapis wakinninkunataqa willayta puytiranchu. Chaymi chay waqtapi kaqkunaqa yarpuranllapa, imata rikapakusha kanqa chay ruripiqa nir. Chaqa makinkunalawan rikachikurla parlakuyaran. Chaymi, chaynuna puriran mana rimakurnachu.
23 Chaynumapis, Dyusta aduranannllapa wasipi ruranapaq karan chaykunataqa rurar tukchirna, riran wasinmanqa.
24 Chaymantaqa, warmin Elisabetqa ruriyjun rikariran. Chayraykumi, manana lluqshiranchu wasinmantaqa sinku misista, kaynuta yarpur:
25 "Amituymi munasha wamrayjun kanaypaq, amana runakunaqa, mana wamrakuq warmichu nir ima pinqamananllapapaqnachu".

Uk ángel rimaran Jesús nasinqa nir

26 Saysi misismantaqa, Tayta Dyusqa kaĉharan angelnin Gabrielta, Galileapa uk pwiblun Nazaret shutiqman,
27 rir watukunanpaq, uk warmi María shutiqta. Chay warmisitami manaraq mayqan runawanpis punushachu karan. Piru payqami, parlashana karan kasarananpaq, gubyirnu Davidpa uk ayllun José shutiqwan.
28 Chayna, chay angelqa María kayashan wasiman yaykurqa, kaynu niran:
—Saludashunimi, Dyuspa munashan warmisita, pay Taytituykiqami pullayki kar kuytashun.
29 Chaynu nitinmi, María rikarqa kusata manchakur kaynuta yarpuyaq: ¿Ima nishaq nirtaq waknuqa willamayanqa? nir.
30 Chaymanta angelqa niran:
—María, ama manchakuychu. Chaqa qamqami Tayta Dyuspaqqa kusa munashan kanki.
31 Chaymi, ruriyjun rikarinki. Chayna wamrakusturqa, chay wamritutaqa shutichinki Jesús.
32 Payqami kusa runa nisha kanqa. Chaymi runakunamapis Unaqmanta Dyuspa Wamran ninqallapa. Chaqa Dyusqami, paytaqa ruranqa unay rukunllapa gubyirnu David yupaylla kusa mantakuq kananpaq.
33 Chayna pay mantakunqa tukuy tyimpupaq Israel shutiq pwiblupiqa. Chaynulla chay mantakunanqa, mana tukukanqachu.
34 Chaynu nitinmi, Mariaqa kaynu nir tapuran angeltaqa:
—¿Imanutaq kayanqa chay willamashaykiqa? Chaqa, nuqaqa manaraq runayjunlamapischu kani.
35 Chaynu nir María taputinmi, angelqa niran:
—Dyuspa Santu Ispiritunmi, qamman Dyuspa pudirninwan uk puktaysitu yupayla shamur, rurikipi samanqa. Chayraykumi, chay wamran nasiqqa kusa allinla kar, shutinqa Dyuspa Wamran.
36 Chaynulla, chay aylluyki Elisabetpismi, wamrakustunqa rukulana kayarmapis. Paytami manana wamrakunqachu nisha katinllapamapis, payqa saysi misispaqna ruriyjun.
37 Dyuspaqqami mana imapis, mana ruraypaqqa kanchu.
38 Chaynu nitinmiri, Mariaqa kaynu niran:
—Nuqaqari Dyuspa sirbiqnin kani. Chaymi, Tayta Dyusniyqa chay nimashaykinullata ruranqa nuqawanqa.
María chaynu nitinqami, angelqa riranna.

María, Elisabetta watukuran

39 Chay diyakunapimi, Mariaqa utqaylla riran, Judeapa uk pwiblun sirkalla lugarninman, Elisabetta watukuq.
40 Ĉharqami, Zacariaspa wasinman yaykur Elisabetta saludaran.
41 María saludaqta uyapatinqa, Elisabetpa wamritunqa kuyukuran rurinpiqa. Chaymi, Elisabetqa kusa shumaq Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaran.
42 Chayrayku, jwirtita rimar, kaynu niran:
—Dyusmi masta shumaqchashusha tukuy warmikunamanta. Chaynulla, wamraykitapis shumaqchasha.

43 ¿Pitaq nuqaqa kani, Amituypa maman shamur watukumananpaqqa?
44 Chaqa, saludamaqta uyapashutiyla, chay kutilla wamrituyqa aligriyar kuyuran
ruriypiqa.
45 Kusa shumaqnami qamqa kanki, Dyus imatami rurayanqa nir willashutin kriy-
ishaykirayku.
46 Chaymi, Mariaqa niran:
“Tukuy shunquywanmi alabani kusa puytiq Tayta Dyustaqa.
47 Yarpuyniypimapis aligriyani Washamaqniy Dyuspaqqa.
48 Llakipaypaqla warmisita katiymapismi,
Tayta Dyusqa kusa shumaq allinpaq rikaman.
Chaymi, kananmantaqa kusa shumaq warmi nishapaqna riqsimanqallapa.
49 Chaqa, kusa puytiq karmi, nuqapiqa chay mana ruraypaqta kusa shumaqta
rurasha.
Payqa kusala shumaq allinla.
50 Dyusqami payta kasuqkunataqa,
tukuy tyimpupaq llakipan.
51 Dyusmi, tukuy pudirninwan imatapis ruraran.
Chaymi kusa kani niqkunapa yarpuyashanllapamatapis limpu chinqachiran.
52 Ashuchiranpismi kargunkunamanta, chay kusa puytiq karguyjunkunata.
Ashwan, chay mana runa nishakunatami, kusa runa nishapaqna tikraran.
53 Chay mana imayjun kaqkunatami, tukuy imakunata quran.
Nataq chay kusala imayjunkunata-shuypaqa, shinalata kaĉharan.
54 Yanaparanmi Israel pwiblunmanta payta sirbiqkunata.
Chaymi mana qunqarchu, shumaqta llakipar munaran.
55 Chaynu kananpaqmi nisha karan unay rukunchikkunata,
Abrahamta tukuy aylluntinta”.
56 Tukuy kaykunata nir imami, Mariaqa Elisabetwanqa kimsa misista yupay pulla
kidaran. Chaymantanami tikrakaran wasinmanqa.

Shutichikuq Juanmi nasiranna

57 Chaymanta, Elisabetpa wamrakustunan tyimpu ĉhamutinqa, wamrakusturanna ullqi-
tuta.
58 Chaymi, chay yatanlapi riqsinan taqkuna, chaynulla wakin ayllunkunapis, riranllapa
watukuq, Tayta Dyusqa paywan kusala bwinu kasha nir yaĉharllapa.
59 Chaymi uchu diyayjunna wamritu katin, chay watukuq risha karan chaykunaqa,
aparanllapa siñal kustumrita rurananllapapaq. Chaynu rurarnaqa, wamritutaqa tay-
tanpa shutinllawan Zacarías, shutichinaranllapa.
60 Piru mamanqa niran:
—¡Mana! Wamrayqami shutinqa Juan.
61 Chaymantaqa, chaypi kaqkunaqa niran:
—Manami mayqanpis aylluykipiqa, chaynu shutiyjunqa kanchu.
62 Chaymantaqa, wamrapa taytanta siñalawan tapuranllapa, imanushi shutichinayan nir.
63 Chaymi, taytanqa siñalawan mañaran uk tablitata, chaypi iskribinanpaq wamrapa
shutintaqa. Chaymi kaynuta iskribiran: “Shutinqami, Juan” nir. Chayta rikarmi tukuy
dispantakar kidaranllapa.
64 Chaymantaqami, chay kutilla qashan Zacariasqa rimaq qallarir Dyustaqa kusata
alabaran.
65 Tukuy chay wasin yatanlapi taqkunami, dispantakashalla karanllapa. Chaynulla,
Judeapa chay sirkalla lugarninkunamanta runakunapis, parlaqllapa tukuy chay
pasashankunapaqqa.
66 Chaynulla, tukuy chay uyapaqkunapis paykunalla yarpupakuqllapa: “¿Imanuraq kay
wamraqa maydiyaqa kanqa?” nir. Chaqa alliptari Tayta Dyusqa tukuy pudirninwan
yanapaq chay wamritutaqa.

Zacariasmi Dyusta alabaran

67 Chay, wamrapa taytan Zacariasqa, Dyuspa kusa shumaq Santu Ispiritunwan kar,
Dyuspaq rimarmi kaynu niran:
68 “Kusa shumaqmi Israelmanta runakunapa Dyusnin, Amitunchikqa.
Chaqa, shamushamiri pwiblunta washaq.
69 Paymi, sirbikuqnin Davidpa ayllunllamanta,
uk kusala puytiq runata nuqanchikkunamanqa kaĉhamusha washamanallapapaq.
70 Kaypaqmi unaykuna pay nishannullata,
chay kusa allin rimaqninkuna kaynu nisha karan:

71 Payqashi washamashunllapa, kuntramaqninchikkunamanta,
chaynulla tukuy ĉhiqnimaqninchikkunamanmatapis.
72 Unay rukunchikkunatapis, llakipayanqa.
Chaynulla, manashi qunqayanqachu chay tratuta rurar arnikushanmatapis.
73 Nataq, kaynumi jurar arnisha karan, agwilunchik Abrahamta-shuypaqa.
74 Washamayashunllapashi, chay kuntranchikkunamanta,
payta sirbinallapapaq ama imatapis mancharchu.
75 Chayna paypa naypanpiqa, pay munashannullata rurarqa,
kusala allin runana kanallapapaq, maydiyapis kawsayarllaqa.
76 Nataq qam-shuypaqa, wamrituy, shutinkimi unaq Dyuspa shumaq rimaqnin.
Chaqa, qamqami Amituykimantaqa naypaqta rinki, nanninta kamkachiq yupay pay shamunankaman allita rimar yaĉhachikur ima.
77 Yaĉhachinkipismi, paypa pwiblunmanta runakunata
Dyusmi uchankunamanta pirdunar washanqa nir.
78 Chaqa Taytanchik Dyusqami, llakipamanchik kuytamanchik ima.
Chaymi unaq syilumanta-pacha washamaqninchikqa shamunqa, uk achkirachikuq yupay.
Paymi nuqanchikkunapaqqa, imanutaq uk mushuq diyamaqa kusa llipyalla, chaynu kanqa.
79 Chaynu shamurmi, yanapanqa chay achkirachikuyninwanqa tutaparaqpi yupay mana allinta rurar kawsaqkunata,
shumaq nanninpi puriq yupay tanallapapaq" nir.
80 Chay wamrituqamiri winayaq, kusala yarpuyniyjun ima. Chaynulla, Israelmanta runakunata yaĉhachiq qallarinankaman, chunllaq lugarkunapi taran.

2

Jesucristumi nasiranna
(Mt 1.18-25)

1 Chay tyimpukunapimi, Romapa punta mantakuqnin Augustuqa, kaĉhakusha karan uk sinsuta rurananllapapaq tukuy pachapi.
2 Kay sinsuqami rurakaran Cirenio shutiq runa, Siria pwiblupa gubyirnun katin.
3 Tukuy runakunami uklaw pwiblukunapi tayarmapis, riqllapa pwiblunllapaman chaypina padrunakananllapapaq.
4 Chayraykumi, Josiqa chay Galileapa pwiblun Nazaretmanta lluqshir, riran paypa pwiblun Belenman, chay Judea pwiblupa gubyirnu David nasishanman. Chaqa Josiqa, Davidpa ayllunmanta karan.
5 Josiqami, Mariawan kasarananpaq kasha kar, rurisituyjun katinmapis, pullana riran-llapa wakman padrunakananllapapaq.
6 Chaymi chay Belenpi kayatinllapaqa, Mariataqa itikustunanpaq nanaynin ayparan.
7 Chayna, chaylapi punta wamranqa nasikuran. Nasikutinqami, mantillitakunawan liyar usurachiran, animalkuna mikunanpaq uk batyanula parita kaq chaylapi. Chaqa, manari paykunapaqqa samananllapapaq lugar karanchu, chay samananllapa wasipiqa.

Angelkuna rikariran michikuqkunaman

8 Belenpa yatanlapimi, karanllapa ayka michikuqkuna. Paykunami chaypiqa tukuy tuta uknin uknin turnanakur uyshankunata kuytar taqllapa.
9 Chaymi chaypi kananllapakamanqa, illaqmanta Dyuspa uk angelnin paykunaman rikariran. Chaynulla, Dyuspa shumaq llipyayninqa kusata achkirachikamuran paykuna kayashanmanqa. Chaymi paykunaqa kusalata manchakuranllapa.
10 Chaynu manchakutinllapamapis, angelqa niran:
"Ama manchakuyllapachu. Ashwan kusa shumaqta willashuyanillapa chayta uyarmi aligriyankillapa. Chaynulla tukuymi kusata aligriyanqallapapis.
11 Kananmi Davidpa pwiblunpi, uk washakuq nasisha. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun, Amitunchikllapa.
12 Kay nishuyanillapa chayta chiqapta kriyinaykillapapaqqami, uk wamrituta, animal mikunanpa batyanula paritanlapi mantillitawan liyakasha usuraqta tarinkillapa" nir.
13 Chaynu parlayatinllaparaqqami, syilumanta achka angelkuna chay uk ángel kayashanman rikaritin, Dyusta alabaranllapa kaynu nir:
14 "¡Kusa shumaqmi unaq syilupi Dyusninchikqa!
¡Kay pachapi kaqkunataqa,
Tayta Dyusqa tukuyta llakipar yanapanqa!
¡Chayna, paykunaqa shumaq allintana kawsanqallapa!"

15 Chaymanta chay angelkuna syiluman tikrakatinnaqa, chay michikuqkunaqa paynin
paynin ninakuqllapa: “Rishunllapari Belenman rikaq. Chaqa Dyusninchikmapis angel-
ninkunata kaĉhamutin, willamashanchikllapana chaypi imami pasasha nirmapis”.
16 Chaynu ninakur utqaylla rirmi, tariranllapa Mariawan Jositaqa wamritunta batyan-
ula paritapi usurachisha taqllapata.
17 Rikarnaqami, kusata parlakuq ĉhurakaranllapa chay ángel wamritupaq willashanllapa-
paqqa.
18 Chaymi chay michikuqkuna parlakutinllapaqa, tukuy uyapaqkunaqa, dispan-
takashalla kidaqllapa.
19 Chaynu katinmapis, Mariaqami uyarala uyakuran imanu rimatinllapamapis. Chaymi
imata uyapar yaĉharmapis, mana qunqaranchu.
20 Nataq, chay michikuqkunaqa tikrakaranllapa Dyusninchikta alabaqnu, payji niqnu,
tukuy chay rikashanllaparayku, uyapashanllaparayku ima. Chaqa, tukuy chaykunamiri,
ángel willashanllapanulla pasasha karan.

Dyusta aduranllapa wasimanmi Jesusta aparanllapa

21 Uchu diyamantami, chay siñal kustumrita rurarnaqa, chay wamritutaqa Jesús
shutichiranllapa, imanutaq María manaraq ruriyjun katin, ángel nisha karan chaynulla.
22 Chaymanta Moisés mantakushannu María itikushanmanta paqakutinnaqa, * chay
wamritutaqa aparanllapa Jerusalenman. Chayna Dyusta aduranllapa wasiman apar,
kay wamrituyqa Dyuspaqna kanqa ninanllapapaq.
23 (Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapiqami kaynu niq: “Tukuy kulaka ullqu
wamrituqashi Dyuspaqna kanqa” † nir).
24 Chaymi ufrinditanllapata ĉhurar, Tayta Dyusta payji ninanllapapaqqa, ishkay turtuli-
takunataĉhi manaqachu palumapa ishkay wawituntaĉhi apar riranllapa, Dyus nishanta
kumplinanllapapaqqa.
25 Chay tyimpukunapimi, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar kusala allin runa, Dyusta
aduraq Jerusalenpi taq. Paymi shutiq Simeón. Paymi yarakuyaran Dyuspa Akrashan
Cristun shamur Israelmanta runakunata washananpaq.
26 Chaqa Santu Ispiritumi paytaqa kaynu nir willasha karan: Manaraq wanuyarchu
Dyuspa Akrashan Cristunta rikanki nir.
27 Chayna, Santu Ispiritu willatin, Simeonqa riran Dyusta aduranllapa wasiman.
Chaynulla chay wamrapa taytankunapis wamritunta aparanllapa Dyus mantakushan-
nulla kumplinanllapapaq.
28 Chaymi, Simeonqa chay wamritutaqa marqakustur, Tayta Dyusta alabar kaynu niran:
29 “Tayta Dyusniy, kanan-shuypaqa arnimashaykiqa kumplikashana.
Nuqa sirbikuqnikitaqa dijamayna shumaqta wanukunaypaq.
30 Chaqa rikashanamiri kani qam kaĉhamushayki kay Washakuqtaqa.
31 Qamqami tukuy chaykunataqa ruraq qallarishayki tukuy pwiblukunamanta
runakuna rikar yaĉhananpaq qammi Washakuqtaqa kaĉhamushayki nir.
32 Paymi imanutaq uk achkirachikuq yanapamanchik, chay yupay tukuy runakunata
yanapar qampaq intrachinqa.
Chaynami yaĉhar alabanqallapa Israel pwiblumantami shamusha Washakuqqa nir”.
33 Chaynu Simeón chay wamritupaq nitin Josiwan, maman María uyaparmi kusalata
dispantakar kidaranllapa.
34 Chaymantaqami Simeonqa Dyusman mañakuran, paykunata shumaqta rikananpaq.
Chaymi Jesuspa maman Mariataqa niran:
“Tukuy imata, kay wamritu winar Israel pwiblupi ruratinmi, wakinqa paypi kriyir
washakanqa. Nataq wakinkuna-shuypaqa, payta mana kriyishanllaparayku, manana
Dyuspaqqa allinnachu kanqallapa. Ashwan chaykunata ruratin imami, kuntranqallapa
paytaqa.
35 Chaynulla achka runakunapa yarpuyashan, rurayashankunamapis, shutiman rikar-
inqa. Piru tukuy chaykunapaqmi qamqa kusalata llakinki. Chaqa, tukuy chaykunami
qampaqqa, uk kuchillu shunquykillaman yaykuq yupay kanqa”.
36 Chaynullami Dyus nishankunata rimaq uk ruku warmi Ana shutiqpismi chaypi karan.
Payqami, Aserpa ayllunmanta uk runa Fanuelpa wamran kaq. Chaqa kasarasha kayaq
kusa shipashlla kar. Piru runawanqami kawsaran syiti añulata.
37 Chaymi chay runanmanta wakchayasha warmisitaqa uchintay kwatru añuyjunna
karan. Payqami Dyusta aduranllapa wasimantaqa mana ashurchu Dyusman mañakuq
tuta katin, unaq katinmapis. Chaynullami ayunaq ima.

---

* **2:22** Masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 12.2-8; 5.11. † **2:23** Masta intrakanarqa rikashunllapa Éxodo 13.2,12-13.

38 Chaymi, paypis chay kutilla qimikamur qallariran Dyusta payji niq. Chaynullami,
tukuy chaypi Jerusalén washakananta munar yarakuqkunatapis willaran: “Jesusmi chay
yarayashanllapa Washakuqqa” nir.

Josiwan María Nazaretman tikrakaran

39 Chaymanta Tayta Dyus mantakushanta tukuyta rurarllapanaqa, tikrakaranllapana
Galileaman, chay paypa pwiblun Nazaretman.
40 Nataq, chay wamraqami winayaran. Chaymi mas jwirti, mas yaĉhaq ima tikrakayaran.
Chaynulla Dyusqa kusa shumaqta yanaparan.

Jesustami Dyusta aduranan llapa wasipi tariranllapa

41 Jesuspa taytankunaqa añu añu Jerusalenman riqllapa Pascua fyistaman.
42 Chaymi Jesús dusi añuyjunna katinqa paykunaqa tantakar riranllapa fyistamanqa,
chaynu riqllapa kar.
43 Chaymanta chay fyista pasashana katin, wasinman tikrar riyatinllapanaqa, wamra
Jesusqa kidasha karan Jerusalenllapi, taytankunaqa mana kwintata qukatinchu.
44 Chaymi, paykunaqa Jesusqashi runakunapa rurinta riyanqa nir yarpur, riranllapa
nantaqa uk diyatana. Chaymanta mana rikaritin, riqsinankunata ayllunkunata tapukur
ima, mana yaĉharanllapachu maypi wamranqa kanqa nirmapis.
45 Chayna mana tarirmi, tikrakaranllapa qashan Jerusalenman, chaypi maskakunanlla-
papaq Jesuspaqqa.
46 Chaymanta maskakur puriyarllapaqa, kimsa diyamanta tariranllapa Dyusta adu-
rananllapa wasipi taqta. Ashwan chay yaĉhar yaĉhachikuqkunawan pulla tayasha karan.
Chay paykunaqa, Jesusta tapur uyakur ima tayasha karanllapa.
47 Chaymi tukuy uyapaqkunaqa dispantakashalla kidaqllapa, kusata yaĉhayashanpaq,
tapushanllapata allita willashanllapapaq ima.
48 Chaymanta taytankuna rikarqa, dispantakaranllapa. Chaymi mamanqa niran Jesus-
taqa:
—Wamrituy, ¿imapaqtaq kaytaqa ruramashaykillapa? Kusata llakirmi taytaykiwan
nuqaqa purisha kanillapa maskashur.
49 Chaymantaqa Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq maskamayankillapa? ¿Manachu yaĉhankillapa nuqa Taytaypa wasinpi, pay
munashankunata ruranaypaq kani nirqa?
50 Piru paykunaqa mana intrakaranllapachu imapaqmi chaynu niyan nirmapis.
51 Chaymantami Jesusqa tikrakamuran taytankunawan Nazaret pwibluman. Chaypimi
payqa taytankuna imata nitinpis kasur rurar ima kawsaran. Mamanqami tukuy chayku-
nata yaĉharqa, mana imalatapis qunqaqchu.
52 Jesusqami winayaran. Chaynulla kusa yarpuyniyjun tikrakayaran. Chaymi paytaqa
kusa shumaqta rikayaran Dyusqa. Chaynulla wakin runakunamapis, kusa shumaqta
rikaqllapa.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Kinsi añupaqna Tiberio César mantakuq katin, Zacariaspa wamran Juanta, Dyusqa uk
chunllaq lugarpi parlaran yaĉhachikunanpaq. Chaymi chay tyimpukunallapi Poncio Pilato
Judeapa gubyirnun karan. Nataq Herodes-shuypaqa Galileapi mantakuq. Chay uknin
Felipiqa mantakuq Iturea pachapi, chaynulla Traconite pachapipis mantakuq paylla.
Nataq Lisaniaqa mantakuq Abiliniapi. Anaswan Caifás-shuypaqa kurakunapa mantaqnin
karanllapa.
3 Chay tyimpukunapimi Juanqa tukuy chay riyu Jordanpa lugarninkunapi puri-
ran yaĉhachikur, runakunaqa uchanllapata dijarna, Dyusta kasur shutikunanllapapaq.
Chayna, Dyusqa uchanllapakunamanta pirdunar washananpaq.
4 Juanqamiri chiqapta chaynu yaĉhachikuran, imanuĉhi Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu
niran chaynulla:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchik Dyuspa nanninta kamakachiyllapa, uchaykillapata dijar Dyusta kasurlla-
pana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa.
5 Tukuy pukrukuna pampalla kidanqa.
Tukuy qaqakuna, sirkakunapis shumaq pampalla kanqa.
Qinqulla nankuna kaqkunapis dirichakanqa.
Nankuna uĉhku uĉhku kaqkunapis pampalla tikrakanqa.

6 Tukuy pachapi runakunami rikanqallapa
Dyus Washakuqninta kaĉhamutinqa' ".
7 Isaías nishannulla runakuna Juan shutichinanpaq lluqshimutinqa, payqa niyaq:
"¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Chay manchaypaq kastigumanta washakayashunllapa nirchu yarpuyankillapa?
8 Chaynu yarpuyarqa Dyusninchikpinari chiqapta kriyiyllapa, yaĉhananllapapaq chiqapta uchaykillapata dijar, Dyusninchikta kasunkillapana nir. Ama qamkunallaqa alabakayllapachu 'Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa' nirqa. Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami kay rumikunamatapis, Abrahampa ayllunpaq tikranarqa, tikranman.
9 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa, kuchur itakunqa ninaman".
10 Chaynu Juan rimatinqa, chay runakunaqa niranllapa:
— Chaqa, ¿imatataq rurashaqllapa ama kastigamananllapapaqqa?
11 Juanqa paykunata niran:
— Mayqannikillapapis ishkay raĉhpayjun kaq, mikunayjun kaqpis, quyllapa uk mana kaqniyjunta.
12 Chay Romapaq wakin impwistuta kubrakuqkunapismi qimikaranllapa, shutikunanllapapaqqa. Chaymi Juantaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurashaq nuqakunaqa?
13 Chaymi Juanqa chaykunatapis niran:
—Ama kubrakuyllapachu mastaqa, chay kubrakushaykillapamantaqa.
14 Chaymantaqa chaynulla wakin suldadukunapis tapuranllapa Juantaqa:
—Nuqakuna-shuypaqa, ¿imatataq rurashaqllapa? nir.
Chaymi Juanqa paykunataqa niran:
—Ama mayqantapis yanqallamanta imanta kitayllapachu. Chaynulla ama yanqallamantaqa uchachayllapachu. Chay michkataĉhi gananklillapa chaywanqa kuntintakayllapana.
15 Runakunaqami kusalata rikakuyaranllapa tapunakurllapa, imanupiqa Juan kanman Dyuspa Akrashan Cristunqa nir.
16 Piru Juanqa paykunataqa niran:
"Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami shutichikuni yakulawan. Nataq uk shamurshuypaqami shutichikunqa Santu Ispirituwan, ninawan ima. Payqami kusa mas puytiq nuqamantaqa. Nuqaqa paypa naypanpiqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaypaqlamapis.
17 Chay payqamiri apamuyan urkitanta makinpi charikur triguta akrananpaq pajanmanta. Chaynu shumaqcharqami chay trigutaqa ĉhuranqa ĉhurakunanpi. Nataq pajantashuypaqa rupachinqa. Chay ninaqami ratakurqa mana wanunqachu".
18 Chaynumiri shumaqta willar, Juanqa yaĉhachikuran imanumi Washakuq shamuq chayqa kanqa nirmapis.
19 Chaynullami chay gubyirnu Herodesta-shuypaqa anyaran, uknin Felipipa warmin Herodiaswan kayashanrayku, chaynulla tukuy wakin mana allin rurayninkunapaqpis.
20 Piru ashwan Herodesqa, chay tukuy mana allinkunata rurashanpaq anyatinqa, ukmanta yarpur Juantaqa karsilachiran.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)
21 Piru manaraq karsilpi kayar Juan kusa achka runakunata shutichiyatinqa, Jesuspis riran shutikuq. Chaynu shutikur Taytanman mañakuyatinqa syiluqa kiĉhakaran.
22 Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusman ishkimuran kusa rikaypaqla, uk palumitanu. Chaymi syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:
"Qammi kusa munashay Wamray kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani" nir.

Kaykunami Jesucristupa unay ayllunkunaqa karan
(Mt 1.1-17)
23 Amitunchik Jesucristo yaĉhachikuq qallarirqami trinta añuyjunmana kasha kanqa. Niqllapa Amitunchik Jesucristuqashi Josipa wamran nir.
José-shuypaqa, Elipa wamran nir.
24 Eliqa, Matatpa wamran.
Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Melquipa wamran.
Melquí-shuypaqa, Janapa wamran karan.

Nataq Janaqa, Josipa wamran.
25 Josiqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Amospa wamran.
Amosqa, Nahumpa wamran.
Nahumqa, Eslipa wamran.
Esliqa, Nagaipa wamran.
26 Nagaiqa, Maatpa wamran.
Maatqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Semeipa wamran.
Semeiqa, Josipa wamran.
Josiqa, Judapa wamran.
27 Judaqa, Joanapa wamran.
Joanaqa, Resapa wamran.
Resaqa, Zorobabelpa wamran.
Zorobabelqa, Salatielpa wamran.
Salatielqa, Neripa wamran.
28 Neri-shuypaqa, Melquipa wamran karan.
Melquiqa, Adipa wamran.
Adiqa, Cosampa wamran.
Cosamqa, Elmodampa wamran.
Elmodamqa, Erpa wamran.
29 Erqa, Josuepa wamran.
Josueqa, Eliezerpa wamran.
Eliezerqa, Jorimpa wamran.
Jorimqa, Matatpa wamran.
30 Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Simeonpa wamran.
Simeonqa, Judapa wamran.
Judaqa, Josipa wamran.
Josiqa, Jonanpa wamran.
Jonanqa, Eliaquimpa wamran.
31 Eliaquimqa, Meleapa wamran.
Meleaqa, Mainanpa wamran.
Mainanqa, Matatapa wamran.
Matataqa, Natanpa wamran.
32 Natán-shuypaqa, Davidpa wamran karan.
Davidqa, Isaipa wamran.
Isaiqa, Obedpa wamran.
Obedqa, Boozpa wamran.
Boozqa, Salmonpa wamran.
Salmonqa, Naasonpa wamran.
33 Naasonqa, Aminadabpa wamran.
Aminadabqa, Adminpa wamran.
Adminqa, Arnipa wamran.
Arniqa, Esrompa wamran.
Esromqa, Farespa wamran.
Faresqa, Judapa wamran.
34 Judaqa, Jacobpa wamran.
Jacobqa, Isaacpa wamran.
Isaacqa, Abrahampa wamran.
Abraham-shuypaqa, Taripa wamran karan.
Tariqa, Nacorpa wamran.
35 Nacorqa Serugpa wamran.
Serugqa, Ragaupa wamran.
Ragauqa, Pelegpa wamran.
Pelegqa, Heberpa wamran.
Heberqa, Salapa wamran.
36 Salaqa Cainanpa wamran.
Cainanqa, Arfaxadpa wamran.
Arfaxadqa, Sempa wamran.
Sem-shuypaqa, Noepa wamran karan.
Noeqa, Lamecpa wamran.

37 Lamecqa, Matusalenpa wamran.
Matusalenqa, Enocpa wamran.
Enocqa, Jaredpa wamran.
Jaredqa, Mahalaleelpa wamran.
Mahalaleelqa, Cainanpa wamran.
38 Cainán-shuypaqa, Enospa wamran karan.
Enosqa, Setpa wamran.
Setqa, Adanpa wamran.
Nataq Adanta-shuypaqa Tayta Dyusmi ruraran.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Jesusqa Santu Ispirituwan kar tikrakamuran riyu Jordanmantaqa. Chaynu Santu Ispiritu yapatinmi, Jesusqa riran chunllaq lugarman.
2 Chaypiqami kwarinta diyata karan. Chaymi chay diyakunaqa ayunar mana imalatapis mikushanrayku kusalata mallaqnaran. Chaynu mallaqnatin, dyabluqa imanullapis Jesustaqa uchakuchinaran.
3 Chaymi niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumita willay tantapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Manami tantalamantachu runaqa kawsayta puytin.
[Ashwanmi Dyuspa tukuy rimayninta kasur kawsanqa]' nir.
5 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa Jesustaqa aparan kusala unaq sirkaman. Chaymantami dasla kay pachapa tukuy pwiblunkunata rikachir niran:
6 —Nuqaqami qushayki tukuy kay imakuna kay pachapi kaqtaqa, qamna mantakunaykipaq. Chaqa, nuqapami tukuy kaykunaqa. Chay-ari mayqantapis qushaq qunashaytaqa.
7 Chayrayku, qunqurir nuqata aduramatkiqami tukuy chay rikayashaykikunaqa qampaq kanqa nir.
8 Jesusqa niran:
—[¡Ashuy dyablu!] Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Adurar sirbiy Amituyki Dyuslata' nir.
9 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Jerusalén pwibluman. Chaypiqami Dyusta aduranannllapa wasipa kusa unaqninman iqachir niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaĉhakay.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
'Dyusqashi angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashur washashunanpaq.
11 Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumilawanmapis' nir.
12 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
'Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu' nir.
13 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa manana imanupis Jesusta uchakuchiyta puytirnaqa, ashuranna paymantaqa ayka diyallataqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesusqami qashan Galileaman tikrakaran Santu Ispiritupa pudirninwan karna. Chaymi chay lugarkunapa ridurninkunapiqa paypaqqa kusalata yaĉharanllapana.
15 Chaqa payqami tukuy chay tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuq. Chaymi tukuyla paytaqa alabaqllapa.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Chaymantami Jesusqa chay maypiĉhi kriyakasha karan, pwiblun Nazaretllaman riran. Chaymi samana diyapiqa chay tantakananllapa wasiman yaykuran paypa kustumrin kashanrayku. Chaymantami shariran Dyus nitin iskribikashakunata liyinanpaq.
17 Chaymi Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishanta makyatinllapa kiĉharqa, kaynu niqta tarir liyiran:
18 "Nuqapimiri Dyuspa Ispiritunqa.

Chaqa pay akramarmi kaĉhamasha
chay mana imayjunkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachinaypaq.
[Kaĉhamashapismi kwashalla kaqkunata kunsulanaypaq].
Chaynullami kaĉhamasha
dyablupa makinpi kaqkunata washanaypaq,
syigukunata rikakuchinaypaq,
qischakaqkunata washanaypaq ima.
19 Kaĉhamashapismi Dyusqa
tukuylata yanapananpaq tyimpuqa ĉhamushana nir yaĉhachikunaypaq".
20 Chaynu nirnaqa Jesusqa chay iskribikashataqa pillur, chay tantakananllapa wasipi yanapakuqta qur payqa taran. Nataq tukuy chaypi kaqkunaqami kusalata paytaqa chapayaranllapa.
21 Chaymi payqa rimaq qallariran kaynu nir:
—Dyus nitin iskribikashanta liyishayqami kananlla qamkunapa naypaykillapapi nuqawan kumplikashana.
22 Chaynu nir kusa shumaqta rimashanraykumi, chay uyakuqkunaqa dispantakashalla Jesuspaqqa kusa allinta rimayaranllapa. Piru chaynu rimarmapis yaqqa mana kriyinar paykunapura kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Manachu kayqa Josipa wamran? nir.
23 Chaynu yarpuyatinllapamiri, Jesusqa paykunataqa niran:
—'Rimidyakuq tayta, qamraq rimidyakay' nishanllapanullami nimayankillapa kanqa. Chaynullami nimayankillapapis kanqa: Capernaumpi kwichka achka imakunata rurashayki nir uyapashayllapatami kay pachaykipipis ruray kriyinayllapapaq, nir.
24 "Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa rimaqnin katinqa, manami pwiblunllapiqa shumaqta rikanllapachu nir.
25 Alliptami nishaykillapapis: Dyuspa rimaqnin Eliaspa tyimpunpimi kimsa añu-y-midyuta tamya mana karanchu. Chaymi tukuy Israel pwiblupiqa kusala mallaq tyimpu karan. Chaynullami chaypiqa achka byuda warmikuna karanllapa.
26 Piru chaynu katinmapis Dyusqa Eliastaqa mana Israelmanta chay byudakunamanchu kaĉharan. Ashwanmi paytaqa kaĉharan Sarepta pwiblumanta uk byuda warmiman. Chayqami Sidón pwiblupa shipchanlapi kaq.
27 Chaynullami Israel pwiblukunapipis karan achka qishaq ismuyaq runakuna, Dyuspa rimaqnin Eliseupa tyimpunpiqa. Chaynu katinmapis, mana mayqantapis allicharanchu. Ashwan Siria pwiblumanta Naamán shutiq runalata allicharan" nir.
28 Chaynu chaykunata uyarllapami, chay tantakananllapa wasipi kaq runakunaqa tukuyla kusata piñakuranllapa.
29 Chaymi sharir Jesustaqa chay pwiblumantaqa aparanllapa chay pwiblu rurakashapa qichqalanpi pata karan chayman, chay patamantana itakunanllapapaq.
30 Piru ashwan Jesusqa chaynu ruranayatinllapamapis ĉhaypinllapata pasar riran.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Mr 1.21-28)

31 Jesusqami riran Galileapa pwiblun Capernaumman. Chaymi samana diyakunapiqa runakunata yaĉhachiq.
32 Chaynu yaĉhachikutinmi kusa dispantakashalla kidaqllapa. Chaqa kusata paylla mantakur imami yaĉhachikuran.
33 Chay tantakananllapa wasipiqami, kayaq uk runa dyablupa yarpuyninwan. Chayqami kusa jwirtita kaynu qayĉhakuq:
34 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman yakapakanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki? Nuqaqami riqsishuni. ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.
35 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa!
Chaynu Jesús nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa yarquranna runamantaqa. Tukuy runakunapa naypanpimi chay runataqa ratachir mana imanachirlapischu yarquran.
36 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusa dispantakashalla ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa: "¿Ima rimaykunataq kaykunaqa? Chaqa pudirninwan kusata paylla mantakur, imami willan dyablu chay runamanta yarqunanpaqqa. ¡Chaynu willatinmi paykunaqa yarqun!"
37 Chaynu nir rimatinllapami tukuyla chay lugarpa pwiblitunkunapi Jesuspaqqa kusalata rimaqllapa.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jesusqa tantakananllapa wasimanta yarqurqa, rir yaykuran Simonpa wasinman.
Chaypimi Simonpa swigran qishaq kusa rupapi karan. Chaymi Jesusta rugaranllapa
alliyachinanpaq.
39 Jesusqami payman qimikar chay rupataqa wakaq tukuy niran. Chaynu nitinmi chay
rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay kutilla, warmisitaqa sharikur paykunata
qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Rupay chinqatinnaqa, tukuy riqchaq qishaywan kaqninkunata Jesusman apamuran-
llapa. Chaymi makinkunata paykunapa ananman ĉhurarlla allicharan.
41 Chaynullami achka runakunamanta dyablupa yarpuyninkunapis yarquran, kaynu
qayĉhakur:
—¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki! nirlla.
Chaynu nitinllapami Jesusqa anyar, mana dijaranchu rimananllapapaqqa. Chaqa chay
dyablupa yarpuyninkunaqami yaĉhayaranllapa payqa Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Mr 1.35-39)

42 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa Jesusqa sharir, chay pwiblumanta lluqshir
riran chunllaq lugarmanna. Piru runakunami kusalata maskar rir, ĉharanllapa pay
kayashanmanqa. Chaymi Jesustaqa chaylapi kidananta munaranllapa, ama rirnachu.
43 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashwanmi Dyusqa imanumi mantakun nir shumaq rimananta uklaw pwiblukunapipis yaĉhachikunaypaq kani. Chaqa chaypaqmi shamusha kani nir.
44 Chaynumi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasikunapi, Galilea lugarkunapi ima Dyuspa shumaq rimanantaqa yaĉhachikur puriyaran.

5

Kusa achka piskaduta ayparanllapa
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Genesaret quĉhapa manyanpi karan. Chaymanmi kusala achka
runakuna, Dyus nishanta yaĉhachikutin uyakuyta munashanrayku tantakamur limpu
kiĉhkichiranllapa.
2 Chaymantami Jesusqa rikaran ishkay yaku karrukunata quĉhapa rurinpi kaqta. Chay
yaku karrukunaqami shinala karan, piskadukuqkuna atun shikranllapata paqaq ishkis-
hanrayku.
3 Chaymi Jesusqa iqaran uk yaku karruman. Chayqami Simonpa karan. Chaymi
Simontaqa mañaran, yaku karrunta ashlila yakukaq sikpachinanpaq. Chaypinami Jesusqa
tar, tukuy chaypi kaqkunataqa yaĉhachiran.
4 Chaymanta rimar tukchirnaqa Simonta niran:
—Kay yaku karruykitaqa quĉhapa mas ĉhaypinkaqman apar, chaymanta chay atun
shikraykillapata itakuyllapa piskaduta aypanaykillapapaqqa, nir.
5 Simonqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy tuta piskadukurmapis, manami uklamatapis aypashachu
kanillapa. Piru qam nimashaykinullami atun shikrayllapakunataqa yakuman itashaq.
6 Chaynu Jesús nishannulla rurarqami, allipla achkata piskadutaqa ayparanllapa.
Chaymi atun shikrankunamapis llikikayaranna.
7 Chaymantami chay uk yaku karrupi piskadukuq masinkunata qayaran shamur yana-
pananllapapaq. Chaymi ishkantin yaku karruman untachitinllapami, ashwan ishkantin
yakumanqa chinqayaranllapana kusala achka piskadu kashanrayku.
8 Chaynu milagruta rikarqami Simón Pedruqa, Jesuspa naypanlapi qunqurikur, kaynu
niran:
—Taytituy, ¡nuqami kusala uchasapa kani! ¡Chaymi rugashayki rikunaykipaqna naypay-
mantaqa! nir.
9 Chaynuqami Simonqa niran, wakinninkunawan kusala achka piskaduta aypashan-
rayku manchakusha kar.
10 Chaynullami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanpis kusalata manchakusha
karanllapa. Paykunami Simonpa kumpañirun karanllapa. Piru Jesusqa Simontaqa niran:
—Ama manchakuychu. Ashwanmi kananmantaqa piskaduta aypaq yupayna runaku-
nata nuqapaq yaĉhachir tantanki nir.

11 Chaynu Jesús nitinqami, chay kutilla yaku karrunllapataqa quĉhapa manyanman apar,
tukuy imanllapata dijar, utqaylla riranllapa Jesuswanna.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Uk diyapi Jesús uk pwiblupi katin, ĉharan uk kusa qishaq ismuyaq kwirpuyjun runa.
Chaypimi Jesusta rikarqa, pachakaman pukĉhirar kaynu nir rugaran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
13 Chaymantami Jesusqa makinwan kamar, kaynu niran:
—Munayanimi alliyanaykita. ¡Kananlla alliyay! nir.
Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyaran qishayninmantaqa.
14 Chaymi Jesusqa niran:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kurakunaman. Chaymi
apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq
qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.
15 Chaynu upallala kananta munatinmapis, Jesuspaqqa kusa achka runakunana
yaĉhayaranllapa, payqa imatapis rurayta puytin nir. Chaymi kusa achka runakuna Jesus-
manqa tantakaqllapa, qishayninkunamanta alliyananllapapaq.
16 Piru Jesusqa paykunamanta ashur chunllaq lugarkunaman riq Taytanman mañakuq.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Uk diyapi Jesús yaĉhachikuyatin, chaykunapiqa tayaranllapa wakin fariseo runakuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqa shamusha karanllapa,
Galileapa, Judeapa, Jerusalenpa tukuy pwiblunkunamanta. Dyuspa pudirnintaqami
rikayaranllapa, Jesús qishaqkunata alliyachitin ima.
18 Chaymantaqa ĉharanllapa runakuna uk paritapi mana kuyuyta puytiq runata apar.
Wasipa rurinman yaykuchirmi, Jesuspa naypanpi usurachinayaranllapa.
19 Piru mana maytapis yaykuchiyta puytiqllapachu, kusa unta runakuna katinllapa.
Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkuta ru-
rar, chaylata chay mana kuyuyta puytiq runataqa ishkichiranllapa Jesuspa naypanmanqa.
20 Chaymantaqa Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, kaynu niran:
—Taytituy, tukuy uchakushaykikunamanta pirdunashushana kani nir.
21 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla
fariseukunaqa yarpupakuq qallariranllapa: ¿Imataq payqa chaynu rimananpaqqa?
Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari
uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
22 Piru Jesusqami yaĉhayaran, imatami chay runakunaqa yarpuyan nirmapis. Chaymi
kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
23 ¿Imataq mas trabajusu ruranaypaq, ‘Uchaykikunamantami pirdunashuni’ ninaypaq,
manaqachu ‘Sharir puriy’, ninaypaq? ‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa, qamku-
naqa mana kriyinkillapachu.
24 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa
paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:
—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
25 Chaynu Jesús nitinlami tukuypa naypanpi das sharir, chay usurayashan paritanta apar
riran wasinman, Dyusta alabaqnu.
26 Chaynu chay milagruta rikarmi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla kidar,
Dyusninchiktaqa alabaranllapa kaynu nir: “Kananqami kusa ukman shumaqkunata
rikashanchikllapa” nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Chaymanta Jesusqa waqtaman lluqshirqa, rikaran Romapaq impwistuta kubrakuq
runata. Payqami shutiq Leví. Payqami chay impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi
Jesús rikarqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
28 Chaynu nitinqa Leviqa sharir, tukuy iman kaqkunata chaypi dijarna, Jesuspa pullan
riran.

29 Chaymantaqami Leviqa wasinpi ruraran uk fyistata, Jesusrayku. Chaymi achka
wakinnin Romapaq impwistuta kubrakuqkunapis wakin runakunawan pulla misapi
tayaranllapana.
30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa
piñakur, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa anyaqnulla, kaynu niran:
—¿Imapaqtaq mikunkillapa, upyankillapa, chay impwistuta kubrakuqkunawan
chaynulla uchasapakunawan pullaqa? nir.
31 Chaynu nitinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi
ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.
32 Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi
shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir, uchanllapata dijarna washakananl-
lapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Kaynumi Jesustaqa niranllapa:
—Juanpa yaĉhakuqninkuna, fariseukunapa yaĉhakuqninkunapis kusata ayunar, Dyusman
mañakunllapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa maydiyapis mikunllapa, upyanllapa
ima.
34 Jesusqa paykunataqa niran:
—Qamkunaqachu uk kasaraq runa chayllapiraq katinqa chay pullan kaqkunata, ¿'Ayu-
nay' ninkimanllapa?
35 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayunan-
qallapana.
36 Chaynullami Jesusqa kay kumparasyunkunatapis parlaran:
"Manami mayqanpis uk mushuq raĉhpata kuchur, makwa mudananta rimindanchu.
Chaqa chaynu rurarqami yanqallana chay mushuq raĉhpataqa dañayan. Chaynullami chay
mushuq raĉhpawan, makwa raĉhpata rimindashaqa mana shumaqnachu kidan.
37 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara
kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qara kapachutaqa
llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis
yanqallana tukukanman.
38 Chayraykumi, ubapa yakun mushuq binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq.
39 Nishaykillapapis: Mayqan runapis ubapa yakun binu byijuyashata upyayarqa, man-
anami chay ubapa yakun mushuq binutaqa upyaytaqa munannachu. Chaqa ninmi: Chay
byijuyasha chaymi, kusala mishki nir". *

6

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Uk diyami samana diya katin, Jesusqa riyaran tarpukashakunapa rurinta. Chaymi,
yaĉhakuqninkuna riqnuqa trigupa ispigankunata pitir qaqur murintaqa mikuyaqllapa.
2 Chaymi chaymantaqa, wakin fariseo runakunaqa kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq chay samana diyapi mana ruraypaqkunataqa, rurankillapa? nir.
3 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan
mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Davidmi wakinninkunawan Dyusta aduranllapa tuldu wasiman yaykur,
Dyuspa kaq turtillankunata aypar mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay tur-
tillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
5 Jesusqami niranpis:
—Dyusmanta Shamuq Runami, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana
ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Qashanmi uk samana diyapi, Jesusqa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq
qallariran. Chaypimi karan uk runa allilaw makin wiqru.

---

* **5:39** Jesusmi ruraran kay kimsa kumparasyunta fariseo runakunapa unay yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa mana chayllachu nir. Chaynulla chay fariseupa unay yaĉhayninkunata yaĉhakushakunaqa chaynu yaĉhakusha kar Jesuspa mushuq yaĉhachikuynintaqa mana munanllapachu.

7 Piru chaypiqami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseo runakunaqa kusalata Jesustaqa chapar ninakuyaranllapa: “¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanqa wak wiqru makiyjun runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir.
8 Piru Jesusqa yaĉharan imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi, chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
Chaynu nitinqa chay runaqa das sharan.
9 Chaymi Jesusqa chay runakunataqa niran:
—Ma tapushaykillapa, samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?
10 Chaynu nirnaqa, tukuy chay ridurninpi kaqkunata chapar, chay wiqru makiyjun runataqa, niran:
—Makikita chutarachiy.
Chaynu nitinmi, chay runaqa nishannullata ruraran. Chaymi makinqa allinna kidaran.
11 Piru chay runakunaqami ashwan kusalata piñakur ninakuranllapa: “¿Imatataq Jesustaqa rurashunllapa?” nir.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Chay diyakunapimi, Jesusqa riran uk sirkaman mañakuq. Chaymi tukuy tuta Dyusman mañakuyar yurqaran.
13 Chaymanta achkiyatinnaqa, tukuy yaĉhakuqninkunata qayamur dusilata akraran. Chaymi paykunataqa niran: “Apustulniykunana kankillapa” nir.
14 Kaykunami karanllapa:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
Ukqa karan Simonpa uknin Andrés.
Wakinkunaqa karanllapa:
Santiago,
Juan,
Felipe,
Bartolomé,
15 Mateo,
Tomás,
Alfeupa wamran Santiago,
Simón Zelote,
16 Santiagupa uknin Judas * ima.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Mt 4.23-25)

17 Chaymanta Jesusqa chay sirkamanta paykunawan ishkimurqa, uk pampapi kidaranllapa. Chaqa chaypiri tukuy yaĉhakuqninkuna chaynulla kusala achka runakuna karanllapa. Paykunaqami shamusha karanllapa, Judeamanta, Jerusalenmanta, mar manyan Tirumanta, Sidonmanta ima Jesusta uyakuq, chaynulla qishayninllapamanta alliyananllapapaq ima.
18 Chaymi chay dyablupa yarpuyninwan kaqkunapis alliyaqllapa.
19 Chaynumi Jesustaqa tukuyla kamanayaqllapa alliyananllapapaq. Chaqa tukuy payta kamaqkunataqari pudirninwan alliyachiq.

Dyuswan kusa shumaq kaqkuna, llakiypaq kaqkuna
(Mt 5.1-12)

20 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata chapar kaynu niran:
“Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna mana imayjun kaqkunaqa.
Chaqa qamkunapaqnami Dyuspa mantakuyninqa.
21 Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna kanan mallaqnaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami untana mikunkillapa.
Kusa shumaqmi kankillapa, kanan waqaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami aligriyar asikunkillapana.
22 Kusa shumaqmi kankillapa Dyusmanta Shamuq Runarayku

* **6:16** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

mana allinpaq riqsishutinllapa, ĉhiqnishutinllapa,
mana munar mana pullakushutinllapa,
musyashutinllapa imaqa.
23 "Chaynu rurashutinllapamapis, unaq syilupi Tayta Dyuspa pullan kusa shumaqtana kawsashaq nir yaĉhar, kusata aligriyankillapa. Chaqa imanutaq qamkunata qischashunllapa, chaynullami chay runakunapa rukunkunapis Dyuspa unay rimaqninkunatapis qischaranllapa.
24 Piru akaw qamkuna kanan kusa imayjun kaqkuna.
Chaqa kananllami kusata aligriyashaykillapana.
25 Akaw qamkuna kanan kusa unta mikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami mallaqnankillapa.
Akaw qamkuna kanan kusata asikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami kusalata llakir waqankillapana.
26 Akaw qamkuna kanan tukuypaq kusa alabakasha kaqkuna.
Chaqa chaynullami unay rukuykillapakunapis, Dyuspa mana chiqap rimaqninkunatachu alabaranllapa.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Mt 5.38-48; 7.12)

27 "Piru qamkuna uyakumaqkunatami nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunatami llakipayllapa. Chaynulla chay qischashuqkunawanpis allinlata rurayllapa.
28 Mayqan qamkunapaq mana allinta rimatinllapapis, shumaqta willayllapa. Chaynulla imapaq uchachar qischashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq.
29 Mayqan uklaw qaqllaykipi takashutinllapaqa, uklawtapis rikachiyllapa. Mayqan punchuykita kitashutinmapis, dijay kamsaykitapis apanqa.
30 Mayqanpis imalata mañakushutinpis, quy. Chaynulla mayqan imaykita kitashutinpis, amami mañankillapachu tikrashunanllapapaqqa.
31 Chaynumiri ukkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis chaynulla paykunawanpis kayllapa.
32 "Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunapismi, payta llakipaqkunalataqa llakipanllapa.
33 Chaynulla qamkunata allinta rurashuqkunalawan allinta rurarllapaqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapis chaynuqa ruranllapa.
34 Qamkuna, mayqanta imalata pristatiyqami kutichimayanqa nir yarpur pristarqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapismi pristanakunllapa, imalawan kutichinakunanllapapaqqa.
35 Chayrayku ashwan chay ĉhiqnishuqkunataqa masta llakipayllapa. Chaynulla allinlata paykunawanqa rurayllapa. Chaymi imata pristarpis, ama yarpunkillapachu: Imalawan kutichimayanqa nirqa. Chaynu rurarllapaqami mana tukukaq imaykillapatana tarikunkillapa. Chaynulla unaqpi kawsaq Dyusninchikpa wamrankunana kankillapa. Chaqa Dyusqami, mana payta yarpuqkunata, chaynulla mana allin kaqkunamatapis kusata llakipan.
36 Chaymi qamkunapis llakipakuyllapa, imanutaq Taytanchikllapa Dyuspis kusata llakipakun chaynu.

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Mt 7.1-5)

37 "Amami ukkunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq. Chaynulla ama ukkunata uchachayllapachu, Dyus qamkunatapis ama uchachashunanllapapaq. Ashwanmi pirdunanakuyllapa, Dyus qamkunatapis pirdunashunanllapapaq.
38 Ukkunatami quyllapa, Dyus qamkunatapis qushunanllapapaq. Payqami kustalnikillapapi qushunqallapa imakunatapis allita midikashatana. Chaymi ĉhaspir ĉhaspir untachimunqa kustalnikillapamanqa. Chaynu qamkuna ukkunata imakunawan yanapashaykillapanullami, Dyusqa qamkunatapis yanapashunqallapa".
39 Jesusmi kay kumparasyuntapis niran:
"¿Puytinmanchu syigu runa, uk syigu masinta kaylata kaylata rishun niyta? ¿Manachu ishkantinllapa ima uĉhkukunaman ratanmanllapa?
40 Chaynumiri uk yaĉhakuqpis mana maschu yaĉhachiqninmantaqa. Chaymi maydiya allita yaĉhakurpis, yaĉhachiqnin yupayllana kanqa.

41 “¿Imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi
atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa?
42 Qampa nawikipi atun qirupaq mana kwintachakarqa, ¿imapaqtaq uknikita ninki:
‘Ukniy, dijamay nawikipi kaq usulta lluqshichishaq’ nirqa? Kusa allin tukuq runa, qampa
nawikipi atun qirutaraq puntataqa lluqshichiy. Chaynuqami allita rikarna, uknikipa
nawinpi usul kaqtaqa lluqshichinki.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 “Allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin
qirupis manami allintaqa puquyta puytinchu.
44 Chaymi tukuy qirukunata puquyninmanta riqsinchik. Chaqa iguspa puquynintaqami
mana kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla ubapa puquynintapis manami sarsaku-
namantachu pallanchik.
45 Chaynumi allin runakunapis allin kaqkunalata riman allinkunala shunqunpi kashan-
rayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana
allinkunala shunqunpi kashanrayku. Chaqa mayqanpis shunqunpi kashanllatami, ri-
manllapa.

Ishkay wasipa simintun
(Mt 7.24-27)

46 “¿Imapaqtaq qamkunaqa ‘Amituy Amituy’ nimankillapa, nuqa nishaykunata mana
kasurqa?
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyamar nuqa nishayta kasur ruraqkunaqami
kaynu yupay.
48 Uk runami wasinta shachinanpaq puntataqa kusa rurita simintuta rajar, rumipa
ananmanta shachiran. Chaymanta riyu untamur, chay wasipi wipyakarpis mana kuychiy-
lamatapis puytiranchu. Chaqa kusa alliri shasha karan.
49 Piru mayqanpis uyamar chay nishaykunata mana kasuqqami, uk runa mana sim-
intuta rajarchu allpa analanpi wasinta shachiran. Chaymanta riyu untamur chay wasipi
wipyakatinqa, chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran chay yupay”.

7

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa uk sirbikuqninta
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Chaymanta chay runakunata willar tukchirnaqa, Jesusqa riran Capernaúm
pwibluman.
2 Chaypimi Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin karan. Paypa kusala munashan
sirbiqninmi allipla qishaq karan wanuypaqna.
3 Chaymi chay runaqa Jesuspaq rimaqllapata uyaparan. Chaymantami, Israel runaku-
napa ruku mantakuqninkunata rugar kaĉharan, Jesusta rir willatinllapa shamur sirbiqn-
inta allichananpaq.
4 Chaymi paykunaqa Jesusman rir qimikarqa, kusalata rugaranllapa kaynu nir:
—Taytituy, allinmi kanqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa llakipanaykipaq.
5 Chaqa payqami nasyunninchikta kusalata munan. Chaynullami chay tantakanayllapa
wasimatapis rurachikuran nir.
6 Chaynu nitinmi Jesusqa riran paykunawan. Piru wasiman shipchayatinllapanaqa,
chay suldadukunapa mantaqninqa amigunkunata kaĉhamuran kaynu nir Jesusta willanan-
llapapaq:
“Taytituy, amami piñakunkichu. Chaqa nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi,
mana allinchu rir wasiyman yaykunaykipaqqa.
7 Chayraykumi mana nuqallaqa riyta puytiraychu rugashuqqa. Chaymi kaylamanta niy,
sirbikuqniyqa alliyananpaq.
8 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin sul-
dadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis,
shamun. Chaynulla sirbiqniytapis, imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran” nir.
9 Chaynu nishanta uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla kidaran. Chaymi chay
runakuna ikinta riqkunaman tikrakar, niran:
—Nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita
kriyiqtaqa tarishachu kani.
10 Chaymanta chay mandadu rishakuna wasiman tikrakarqa, chay sirbikuqta allintana
tariranllapa.

Byudapa wamranta Jesús kawsachimuran

11 Chaymantaqa Jesusqa riran uk pwiblu Naín shutiqman. Paywanqami achka yaĉhakuqninkuna, chaynulla kusa achka runakuna ima riranllapa.
12 Chaynu rir pwibluman ĉhayarllapanaqa rikaranllapa uk byudapa uklayla wamran wanushata chay pwiblumanta kusala achka runakuna apaqllapata.
13 Chayta rikarmi Jesusqa, chay warmisitapaq kusalata llakir kaynu niran:
—Ama waqaychu mamitay nir.
14 Chaynu nir wanushaman qimikar kamatinmi, chay apaqkunaqa yarachiranllapa. Chaymi Jesusqa chay wanushataqa niran:
—Wamra, qamtami nishuni ¡kawsamuy! nir.
15 Chaynu nitinqami chay wanushaqa kawsamur tar rimaqna qallariran. Chaymantami Jesusqa chay wamrataqa mamanwanna dijaran.
16 Chayta rikarmi, tukuyla chaypi kaqkunaqa alliplata dispantakar Dyusta alabaranllapa, kaynu nir: "Dyusninchikpa kusa shumaq rimaqninmi rikarisha nuqanchikkunaman". Chaynulla "Dyusninchikmi shamusha pwiblunta yanapaq" nir ima.
17 Chaynu Jesús rurashankunataqami, tukuy chay Judeapa lugarninpi yaĉharanllapana.

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Mt 11.2-19)

18 Juanqami yaĉharan tukuy chay pasashankunata, yaĉhakuqninkuna parlasha katin. Chaymi ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,
19 kaĉharan Jesusta tapunanllapapaq: "Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa" nir.
20 Chaynu kaĉhatinllapaqa, chay mandadu rishakunaqa Jesusman qimikar tapuranllapa kaynu nir:
—Shutichikuq Juanmi kaĉhamashallapa tapushunayllapapaq qamchu kanki Dyusmanta shamunanpaq karan chayqa, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa nir.
21 Chaynu nitinllapami, Jesusqa chay kutilla achka qishaqkunata allicharan, chaynulla qischakayninkunamantapis. Chaynulla dyablupa yarpuyninwan kaqkunata allicharan, syigukunatapis nawinkunata allichatin rikakuranna.
22 Chaynu chaykunata rurarnaqa, Jesusqa niran chay tapuqkunataqa:
—Rir Juantaqa willayllapa tukuy rikashaykillapata, uyapashaykillapata ima. Willayllapa:
Syigukunatapis rikakuchin,
kujukunatapis alliyachitin purinllapa,
ismuyaq aychayjunkunatapis allichan nir.
Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun,
chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaqpis, nir ima.
23 Chaynulla willankillapapis: ¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin! nir.
24 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:
"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq yupay, ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?
25 ¿Manaqachu uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakur paykuna munashanllapakunalata rurar taqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.
26 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspaq rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.
27 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:
'Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq' nir.
28-29 Nishaykillapapis: Tukuy runakunamanta manami Juan yupay kusa allinla runaqa kashachu uklamapis. Chaqa tukuy runakuna, wakin impwistuta kubrakuqkunamapis, Juan rimatin uyakurqa, kwintata qukaranllapa paykunata Dyusqa chiqapta yanapayanqallapa nir. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinqa, kasur shutikuranllapa. Ashwan kananqa Dyusninchikpa mantakuyninpina mana kwintachaypaqla chaykunaqa, mastana intrakanllapa Juanmantaqa.

30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna-
shuypaqa, mana kriyinaranllapachu imanumi Dyus chiqapta yanapayanqa nirmapis.
Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinpis mana kasur mana shutikuranllapachu”.
31 Chaymi Jesusqa niranpis:
“¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi runakunataqa? ¿Imakuna yupaytaq payku-
naqa?
32 Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay
yupay: ‘Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykilla-
pachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu’ ninakun
chaykuna yupay.
33 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin,
chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: ‘Juanqami dyablupa yarpuyninwan’ nir.
34 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-shuypaqa
qamkunaqa ninkillapa: ‘Kusala amryintu, upyalun, chaynulla Romapaq impwistuta
kubrakuqkunapa, uchasapa runakunapa amigun’ nir ima.
35 Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami intra-
chikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa”.

Jesusmi, fariseo runa Simonpa wasinpi

36 Chaymantaqa uk fariseo runami Jesustaqa kunachiran, wasinman rir mikunanpaq.
Chaymi Jesusqa chay fariseupa wasinman yaykur misaman taran.
37 Nataq chay pwiblullapimi kaq uk kusa uchayjun warmi. Paymi yaĉharan Jesusqashi
chay fariseo runapa wasinman mikuq ĉhasha nir. Chaymi alabastru butillitapi kusa mishki
mutkiypaqla yakituta charikur ĉharan.
38 Ĉharqa, kusalata waqar Jesuspa ĉhakinpa yatanlaman tar, chay waqayninwan Jesuspa
ĉhakintaqa paqaq qallariran. Chaymantaqa aqchanwan chakichir ĉhakinta muchar salaran
chay mishki mutkiypaqla yakituwanqa.
39 Chaymi chay fariseo, Jesusta qaraq apasha karan chayqa, kaynuta yarpuran: Chiqapta
kay runa Dyuspa rimaqnin karqa kwintata qukanman, imanu warmi karmi chaynu
rurayan nirmapis. Yaĉhayanmanmi kusa uchayjun warmi nir.
40 Chaymi Jesusqa niran:
—Simón, kayta willashayki.
Chaynu nitinqa, chay fariseuqa niran:
—Willamay Yaĉhachikuq Taytituy.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Ishkay runami dibiyaran uk runa pristasha karan chayta. Ukqa kinyintus dinaryuta
dibiyaran. Nataq uknin-shuypaqa sinkwinta dinaryulata dibiyaran.
42 Chaymi mana pagrayta puytitinllapaqa, chay pristasha karan chayqa llakipar mana
kubrarannachu ishkantinta. Ma willamay Simón: ¿Chay ishkay runakunaqa mayqaynin-
taq chay qillayta pristasha karan chay runataqa mastaqa munayanqa?
43 Chaynu Jesús taputinqa, Simonqa niran:
—Nuqataqa yarpuchiman, chay masta dibiyatin llakipar mana kubraranchu chay paymi
mastaqa munayanqa nir.
Chaynu nitinqa, Jesuspis niran:
—Chiqapta ninki.
44 Chaynu Simón nitinqa, warmiman Jesusqa tikrakar Simontaqa niran:
—¿Rikayankichu kay warmitaqa? Simón, nuqa wasikiman yaykamutiyqa, ĉhakiyta paqaku-
naypaqqa mana yakuta qumaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa, ashwan ĉhakiyta
waqayninwan paqar aqchanwan chakichishamapis.
45 Qamqami mana saludar muchamaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa,
yaykushaymanta-pacha mana shaykuq muchamasha ĉhakiylapi.
46 Chaynulla qamqa asaytiwan mana umaylamatapis salashaykichu. Piru kay warmisi-
taqami, ashwan ĉhakiyta salasha chay mishki mutkiypayla yakituwan.
47 Chayrayku nishuni, kay warmisitatami kusa achka uchankunamanmatapis llakipar
pirdunani. Chaymi payqa kusata munaman. Piru mayqantapis ashlilata pirdunashaqa,
mana yanqa munamanchikchu.
48 Chaymantaqa chay warmita niran:
—Uchaykikunamantaqami llakipar pirdunashuni nir.
49 Chaynu Jesús nitinqa, chay wakin chaypi kaqkunaqa paykunapura tapunakuq qal-
lariranllapa kaynu nir: “¿Imataq kay runaqa uchanllapakunamanmatapis pirdunakunan-
paqqa?”
50 Chaynu ninakuyatinllapaqa, Jesusqa chay warmisitataqa niran:

—Mamitay, chiqapta kriyimashaykiraykumi washakashayki. Qamnami rikunki nir.

8

Kay warmikunami yanaparan Jesusta

1 Chaymantami, Jesusqa puriran achka pwiblukunata, chaynulla taksha pwiblitukunata, yaĉhachikuqnu Dyuspa shumaq rimayninta washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Pullanqami dusi yaĉhakuqninkuna karan.
2 Chaynullami pullanqa karanpis chay warmikuna, dyablupa yarpuyninwan, ukman qishaywan kaqkunata allichashankunapis. Paykunaqami kaykuna karan: María. Paytami María Magdalena niqllapapis, Magdalamanta kashanrayku. Kay Mariamantami, syiti dyablupa yarpuyninkuna lluqshisha karan.
3 Chaynullami karanpis Chuza shutiq runapa warmin Juana. Kay Chuzami, Herodespa imankunata rikaq karan. Ukqami karan Susana; chaynullami wakin achka warmikunapis. Paykunami iman kaqlawanmapis yanapaq Jesustaqa.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Tukuy pwiblukunamantami kusala achka runakuna Jesús kayashanman tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa kay kumparasyunta paykunataqa parlaran:
5 "Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman. Chaymanta shikwakutinqa wakin simillanqa nanman rataran. Chaymi saruĉharanllapa, chaynulla pariq kurukuna mikuran ima.
6 Wakin simillakunaqa rataran rumipa ananman. Chaymanta nasirnaqa, das chakiran yakurayku.
7 Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna pullan winar, limpu ĉhamitachiran.
8 Piru wakin simillakunaqami kusala shumaq pachaman ratar, nasimur puquran. Chaymi kada similla syinllata puqutin kusala achkata kusichakuran".

Chaynu nirnaqami, kusa jwirtita kaynu niranpis: "Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa" nir.

¿Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunawan?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Jesuspa yaĉhakuqninkunami tapuran:
—¿Ima nishaq niyantaq kay kumparasyunqa? nir.
10 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunatami unay mana intrakaypaq kasha katinmapis, kananqa Dyusqa intrachishuyanllapa imanumi payqa mantakun nirmapis. Piru wakin runakunatashuypaqami willani kumparasyunkunalawan. Chayna michka chapakurmapis ama rikakunanpaq, chaynulla michka uyakurpis ama intrakananllapapaq.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 "Kaynutami munan niyta chay kumparasyunqa: Chay simillaqami, Dyuspa rimaynin.
12 "Chay similla nanman ratasha nirqami intrachimanchik, Dyus rimashanta uyakutin chaymanta dyablu shamurqa yarpuyninpi purichiyashanta das qunqachin, amana kriyir washakananllapapaq nir.
13 "Nataq chay similla rumipa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq. Chaymanta chay simillakuna mana allita ĉhupakusha yupaymi uk tyimpulapaq kriyir qischakarqa das paymanta ashun nir.
14 "Wakin simillakuna kasha ruriman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus rimashanta uyapaqkunapaq. Piru chay yarpupakushankuna, kusata imakunata munapashankuna, chaynulla munashanta rurashankuna imaqa, allmanta allmantaqa limpu ĉhamitachiq yupay mana dijanchu puqunanpaqqa.
15 "Piru simillakuna chay kusa shumaq pachaman rataran chaykunaqami intrachimanchik, chay allinla shunquyjun kar Dyus rimashanta uyakur imuraslapis allita kasur, kusalata puquq yupay kawsaqkunapaq nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan
(Mr 4.21-25)

16 "Manami mayqanpis uk lamparataqa kachkanchu imawan pampananpaq manaqa paranpa ĉhakinman ĉhurananpaqqa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuran tukuyla yaykuqkunata achkirachinanpaq.

17 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay
kaqkunaqami, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita
intrakanqallapa.
18 “Chayraykumi allita uyakuyllapa: Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqkunataqami
masta intrachishaq. Piru chay mana intrakaqkunata-shuypaqami intrakayanina
niyashanmatapis limpula qunqachishaq”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Chaymantami Jesuspa mamanwan ukninkunaqa, ĉharanllapa chay maypiĉhi Jesús
kayashanlawman. Piru kusala achka runakuna kashanrayku naypanman mana
qimikayta puytiranllapachu.
20 Chaymi mayqanĉhi Jesustaqa kaynu nir willaran:
—Mamaykiwan uknikikunami chay waqtapi ministishuyan nir.
21 Jesusqa niran:
—Mayqanpis Dyus rimashankunata uyakur, chay nishannullata ruraqkunami, mamay-
wan ukniykunaqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Uk diyapi, Jesusqa uk yaku karruman yaykuran yaĉhakuqninkunawan. Chaymi paykunata niran:
—Rishunllapa quĉhapa uklaw manyanman nir.
Chaymi riranllapana.
23 Chaymanta quĉhata pasayatinllapaqa, Jesusqa punuran. Chaykamanqami, kusalata
wayra rikarimuran. Chaymi chay quĉhamapis wakmanta kaymanta maqchikaq qallariran.
Chayna, chay yaku karrumanqa yaku untaq qallaritin, yakuman chinqananlapaqna
karanllapa.
24 Chaynu tukuyatinqa, Jesusta rikĉhachir kaynu niranllapa:
—¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yakumanmi chinqayanchikllapana! nir.
Chaymi Jesusqa sharir, wayrawan yaku maqchikaqtaqa willatinla, limpu qasillaran.
25 Chaymanta yaĉhakuqninkunata niran:
—Ima, ¿manaraqchu allita kriyinkillapa? nir.
Piru paykunaqami kusata manchakushanrayku dispantakashalla, tapunakuyaqllapa:
“¿Imanu runataq kayqa? Chaqa wayrawan yakumatapis willatinla, kasun-ari” nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Chay quĉhata riyarqami, ĉharanllapa Galileapa naypanpi Gadara * shutiq lugarman.
27 Chaymi, Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa yarqamur Jesusman qimikaran. Chay runaqami unayna mana raĉhpayjunnachu puriq, chaynulla mana wasipinachu taqpis. Ashwanmi pantyunkunapina taq.
28 Chaymanta Jesusta rikarqa, kusala jwirtita qayĉhakur paypa naypanpi qunqurir kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Rugashaykimi ama qischamanaykipaq! nir.
29 Chaynuqami chay dyablupa yarpuyninqa niran, runamanta lluqshinanpaq Jesús
anyashanrayku. Chaqa kutir kutirmi chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa aypaq.
Chaymi runakuna michka makinkunata, ĉhakinkunata alli kadinakunawan watatinllapamapis chay runaqa pitiq. Chaynumi ashwan chay dyablupa yarpuyninqa chunllaq
lugarkunaman apaq chay runataqa.
30 Chaymi Jesusqa chay runataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imataq shutinki?
Chay runaqa niran:
—Shutinimi ‘Legión’. †
Chaynuqami niran, dyablupa yarpuyninkuna paypi kusa achka kashanrayku.
31 Chaymi chay dyablukunaqa, Jesusta rugaran ama chay manchaypaq uĉhku ruriman
kaĉhananllapapaqchu.

---

* **8:26** Wakin iskribikashakunapimi “Gerasa” nin. † **8:30** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

32 Chay sirkakunapimi achka kuchikuna shitqakuyatin, chay dyablupa yarpuyninkunaqa Jesusta rugaran, chay kuchikunaman yaykunanllapapaq. Chaymi Jesusqa yaykuyllapa niran.
33 Chay dyablupa yarpuyninkuna chay runamanta yarqurqa, chay kuchikunaman yaykuranllapa. Chaymi chay kuchikunaqa kallpaq qallariran qaqata uray. Chaymanta quĉhaman yaykur ĉhuqar wanuranllapa.
34 Chaymi chay kuchita michiqkuna, tukuy chay pasashanta rikarqa, kallpar riranllapa chay pwiblupi runakunata, chaynulla ĉhakrapi taqkunatapis parlaq.
35 Parlakutinllapaqa runakunaqa lluqshiranllapa rikaq chay pasashankunataqa. Chaymanta Jesús kayashanman ĉharqa, chay runataqa Jesuspa naypanpi yarpuyninpina, mudakusha taqta rikar manchakuranllapa.
36 Piru chay tukuy ima pasashakunata rikaqkunaqa, manyaqlla parlakuranllapa imanumi alliyaran chay runaqa nirmapis.
37 Chaymi chay Gadara shutiq lugarmantaqa, tukuyla runakunaqa Jesusta rugaranllapa, chaymantaqa rinanpaq uklawta. Chaqa kusatari manchakuyaranllapa. Chaymi Jesusqa yaku karruman yaykur riran.
38 Chay dyablupa yarpuyninmanta alliyasha chay runaqa, Jesusta rugayaran paywan rinanpaq. Piru Jesusqami chay runataqa kidananpaq kaynu niran:
39 —Riy wasikiman. Chayna parlakuy Dyus imanumi llakipar yanapashusha nirmapis.
Chaymi chay runaqa rir parlakuran tukuyta chay pwiblupiqa, imatami Jesús paypaq rurasha nirmapis.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Chaymanta Jesús chay quĉhapa uklawninmanta tikrakar shamutinqa, chaypi kaq runakunaqa kusalata aligriyaranllapa yarayashanllaparayku.
41 Chaymi, uk runa Jairo shutiq ĉharan. Chay Jairumi tantakananllapa wasipi uk mantakuq kaq. Paymi Jesuspa naypanpi qunqurikur rugaran wasinman rinanpaq.
42 Chaqa wanuypaqna karan chay runapa uklayla warmi wamran kaqqa. Wamranqami dusi añuyjunna kasha kanqa.
Piru Jesusqami kusa achka runakunapa rurinta riyashanrayku, kusalata kiĉhkichiyaranllapa.
43 Chay runakunapa rurintami riyaran uk warmipis. Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan. Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicharanchu.
44 Kay warmisitami Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran. Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna.
45 Chaymantaqa Jesusqa tapukuran:
—¿Pitaq kamamasha? nir.
Chaymanta tukuy "Mana mana" niyatinqa, Pedruqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusala achka runakuna kashanraykumi, kiĉhkipi kumsashuyan ima nir.
46 Piru Jesusqami niran:
—Mayqanĉhi kamamasha. Chaqa nuqami kwintata qukasha kani, pudirniy yarqusha nir.
47 Chaymanta chay warmiqa imanupis mana niyta puytirqa, chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypanpi qunqurikuran. Chaymi tukuypa naypanpi rimaran imanumi Jesuspa raĉhpanta kamarla alliyaran nir ima.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy.
49 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta uk runa ĉhar kaynu niran:
—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu yaĉhachikuqtaqa nir.
50 Piru Jesusqa chaynu niqta uyarqa, niran:
—Ama manchakurchu, nuqalapi kriyiy. Chaymi wamraykiqa alliyanqa nir.
51 Chaymanta Jesús wasiman ĉharnaqa, Pedruta, Santiaguta, Juanta, chay wamrapa taytanta, mamanta imala rurimanqa yaykuchiran.
52 Tukuymi waqayaranllapa chay wanushapaq llakir. Piru Jesusqa niran:
—Ama waqayllapachu. Kay wamraqami mana wanushachu, punuyanlami nir.
53 Chaynu nitinmi, tukuyla asiparanllapa paytaqa. Chaqa yaĉhayaranllapari wanusha nir.
54 Chaymantami Jesusqa makinmanta aypar kusala jwirtita rimar niran:
—¡Mamitay sharimuy! nir.

55 Chaynu nitinmi kawsamur, sharimuran. Chaymantami Jesusqa kaĉhakuran qarananllapapaq.
56 Chaymi taytankunaqa, kusa dispantakashalla kidaranllapa. Piru Jesusqa niran, ama mayqantapis parlananllapapaqchu, chay rurashankunapaqqa nir.

9

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesusqa tantaran tukuynin dusi yaĉhakuqninkunata. Chaymantami yaĉhayninta, pudirninta ima quran, tukuy dyablupa yarpuyninkunata itakunanllapapaq chaynulla qishaykunamanta allichakunanllapapaq ima.
2 Chaynumiri yaĉhakuqninkunataqa kaĉharan Dyuspa mantakuyninpaq yaĉhachikunanllapapaq, qishaqkunata allichananllapapaq ima.
3 Kaynu nirmi kaĉharan:
"Nanpaqqami ama imalatapis aparchu rinkillapa: Bastunta, alburjata, tantata, chaynulla qillayta, mudakunaykipaq raĉhpaykillapa imamatapis.
4 Mayqan wasiman ĉharpis, chaymantaqa ama lluqshinkillapachu, chay lugarmanta rinaykillapakaman.
5 Imanupi mayqan pwiblupi mana samachishunatinllapaqa, ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir lluqshir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: 'Manami nuqakunapa kwintaynachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa' nir".
6 Chaynu nitinmi, paykunaqa riranllapana tukuy pwiblitukunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu chaynulla qishaqkunata allichaqnu ima.

Jesuspaqmi Herodes yaĉhanaran
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Chaymantami tukuy chay pasashankunapaq gubyirnu Herodesqa uyaparanna. Piru mana yaĉhayaranchu imanumi kanqa nirmapis. Chaqa Jesuspaqqa ukkunaqa niqllapa: "Juan wanushanmanta kawsamusha" nir.
8 Ukkuna-shuypaqa niqllapa: "Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chay shamusha" nir. Chaynulla wakinkunapis niqllapa: "Dyuspa unay uk rimaqninkuna kawsamusha kanqa" nir.
9 Chaynu niyatinllapamapis, Herodesqa paylla niran: "Chaqa nuqalla niray, Juanpa umanta pitinanllapapaqqa. Chaynu katinqa ¿mayqantaq kanqaqa chay runapaq kusata rimayanllapa chayqa?" nir.
Chaymi chiqapta yaĉhanar Herodesqa kusalata Jesustaqa tariyta yarpuran.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Chaymanta chay apustulninkuna tikrakamurqa Jesustaqa parlaranllapa tukuy imakunata rurashanllapata. Chaymi Jesusqa paykunalata apar riran Betsaida pwibluman.
11 Piru runakunaqa, Jesusqa Betsaidapi nir yaĉharqa riranllapa. Ĉhatinllapaqa Jesusqa samachiran. Samachirqa runakunataqa willaran imanumi Dyus mantakun nir, chaynulla paykunapa naypanpi qishaqkunata allicharan, ima.
12 Chaymanta limpu tardiyatinnaqa, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar, kaynu niranllapa:
—Taytituy, runakunata willay rir chay shipchakaq pwiblitukunaman, lugarkunaman ima mikunanllapata rantir mikur samananllapapaq. Chaqa kay lugarpiqami mana imapis kanchu nir.
13 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Qamkuna qarayllapa, nir.
Chaynu Jesús nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Chaqa sinku tantitawan ishkay piskaditula kan. ¿Maymantashi kay kwichka achka runakunapaqqa mikuymatapis rantishunllapaqa?
14 Chaqa tukuyninqa chaypi kaqkunaqa ullqukunala sinku mil (5,000) kasha kanqallapa. Piru Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa chay runakunaqa tanqallapa sinkwinta, sinkwinta nir.
15 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa tukuy runakunataqa samachiranllapa.

16 Chaymanta Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman
chapakur, chaykunapaq payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chayku-
nataqa pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachi-
nanllapapaq.
17 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantaqami chay tantapa
chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanastata tantaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Uk diyapimi Jesusqa payla Taytanman mañakuyar, yaĉhakuqninkuna pullan katin,
paykunataqa tapuran kaynu:
—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
19 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir.
Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa unay rimaqnin kawsamusha kanqa nir.
20 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.
Chaymi Pedruqa niran:
—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Chaynu nitinllapaqami Jesusqa paykunataqa niran, ama mayqantapis willananllapa-
paqchu, chay yaĉhayashanllapataqa. Chaymi kaynu niranpis yaĉhakuqninkunataqa:
22 "Dyusmanta Shamuq Runataqami ruku mantakuqkuna, kurakunapa
mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima
ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa
diyamantaqami qashan kawsamunqa" nir.
23 Chaymantaqa tukuyta Jesusqa niran:
"Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqalla-
panachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu waran waran
nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
24 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami
tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar
wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
25 Piru mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa,
¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?
26 Chaymi nuqaqa nini, nuqamanta pinqakuqkuna, chaynulla chay rimashaykuna-
manta pinqakuqkunamantaqa, nuqapis llipyalla pudirniywan shamurqa pinqakushaq
paykunamantaqa. Chaqa chay diyaqa shamushaq Taytaypa kusala llipyalla pudirninwan,
kusa allinla angelkunawan ima.
27 Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus mantakuqtaqa
rikanqallapa manaraq wanuyarchu".

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Chay parlashanmanta uchu diyamana pasasha katinqa Jesusqa Pedruta, Santiaguta,
Juanta ima apar rir iqaran uk sirkaman, chaypi Dyusman mañakunanpaq.
29 Chaynu mañakuyatinqami Jesuspa qaqllanqa kusa ukman shumaqpaq tikrakaran.
Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran.
30 Chaykamanmi ishkay runakuna rikarimusha Jesuswan parlayaran. Chay ishkay
runakunaqami Moiseswan Elías karanllapa.
31 Chay paykunaqami kusa llipyaypa rurinpi shasha parlayaranllapa, imanumi Jesús
qischakar Jerusalenpi wanuyanqa nir.
32 Pedruqa wakinninwan allipla punuypaq karmapis, allipta shachinakur Jesuspa chay
llipyaynintaqa rikakuranllapa. Chaynulla Jesuswan ishkay runa parlaqtapis rikaranllapa.
33 Chaymanta chay ishkay runakuna Jesusmanta ashuyatinnaqa, Pedruqa Jesusman
qimikar, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chuk-
llitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta Eliaspaq nir.
Piru chaynu nirmapis Pedruqa mana yarpuyninpichu chaynuqa rimayaran.
34 Chaynu rimanankamanqa puktay limpu pamparanllapa. Chaynu puktay pampatinl-
lapaqa alliplata manchakuranllapa.
35 Chaymantaqa chay puktaypa rurinmantaqa Dyus kaynu niran:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa. *
¡Paylatami kasunkillapa!" nir.
36 Chaynu chay rimayta uyapatinllapala Jesusqa payla kasha karan chaypiqa. Piru
chaynu katinmapis, chay tyimpuqa, uyasha chaykunaqa mana imalatapis pitapis
willaranllapachu, chay rikashanllapataqa.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Chaymanta allaqnin diya unaq sirkamanta ishkimutinllapaqa, Jesusta tariqqa kusala
achka runakuna riranllapa.
38 Chaymi chay kusa achka runakunapa rurinmanta uk runa, kusa jwirtita kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusalatami rugashayki rikanaykipaq kay uklayla wamrayta.
39 Chaqa paytami dyablupa yarpuynin aypar kusata qayĉhachir atakita qur, shiminman-
tapis pusquta itakuchin. Chaynulla kusata qischarmi kusa llakiypaqta dijan.
40 Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq.
Piru manami puytishallapachu nir.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna!
¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq
qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuy wamraykitaqa nir.
42 Chaymi chay wamrata Jesusman qimitinnaqa, chay dyablupa yarpuyninqa
wamrataqa pachaman ratachir atakita quran. Chaynu ruratinqa Jesusqa, chay dyablupa
yarpuynintaqa anyarlla itakur, chay wamrataqa allintana taytanwan dijaran.
43 Chayta tukuyla rikaqkunami kusa dispantakashalla kidaranllapa, imanumi Dyusqa
rurayta puytin nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Chaynu Jesús tukuy imata rurashanrayku runakuna kusa dispantakashalla kananka-
manmi, payqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
44 —Kay nishuyanillapa chayta allita uyakur ama qunqayllapachu, Dyusmanta Shamuq
Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa nir.
45 Chaynu nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaqa Dyusmi
nisha karan amaraq intrakananllapapaqchu. Chaynullami manchakur Jesustaqa mana
tapuranllapachu, imapaqmi chaynu rimasha nirmapis.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura willanakuq qallariranllapa,
mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.
47 Chaymi Jesusqa imatami yarpuyanllapa nir kwintata qukar, uk wamrituta paypa
pullan shachir,
48 yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
"Mayqanpis nuqapa shutiypi kay wamrituta shumaqta samachiqqami, nuqallatana
samachimayan. Chaynulla nuqata samachimaq-shuypaqa, mayqanĉhi kaĉhamasha chayta
samachiyan. Chaqa tukuy qamkunamanta mana kwintachaypaqla kaqmi, Dyuspaqqa
kusa mas allinpaq riqsikasha kanqa".

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik
(Mr 9.38-40)

49 Chaymantaqa yaĉhakuqnin Juanqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa
yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta
ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanchu purin nir.
50 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Ama 'Mana' niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqanchikpa mana kuntranchik karqami,
faburninchik kanqa nir.

Jesusmi Santiaguwan Juanta anyaran

51 Jesús syiluman rinanpaq tyimpu ĉhamuyatinnaqa, kusata animakur riran Jerusalén
pwiblumanqa.
52 Chaymi wakinta kaĉharan naypaqta rir, Samaria lugarpa uk pwiblitunpi wasita tarir
kamakachitinllapa chaylapi samananllapapaq.

---

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Kaymi akrashay Wamrayqa" nir.

53 Piru chay Samariamanta kaqkunaqa mana samachinaranllapachu, Israelmanta
kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanrayku. Chaqa paykunaqari yaĉharanllapa Israel-
manta kar Jerusalenman riyan nir.
54 Chaymi yaĉhakuqninkuna Santiaguwan Juan chayta rikarqa, kaynu niranllapa Jesus-
taqa:
—Taytituy, ¿munayankichu [Dyuspa unay rimaqnin Elías rurashannulla] † nuqakunapis
syilumanta nina shamunqa nitiyllapa, shamur paykunata rupachir tukchinanta?
55 Chaynu nitinllapami Jesusqa paykunalawman tikrakar anyaran [kaynu nir:
—Qamkunaqami mana allin yarpuyniyjun kashaykillaparayku mana yaĉhankillapachu
imatami rimayankillapa nirmapis.
56 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, mana runakunata chinqachinanpaqchu
shamusha. Ashwanmi shamusha runakunata washananpaq].
Chaymantaqa riranllapa uk pwiblitumanna.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Mt 8.19-22)

57 Nanta riyatinllapaqami, uk runa kaynu niran Jesustaqa:
—Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
58 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun
ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta
sintikuchinanlapaqmapis nir.
59 Chaymantaqa ukta niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinmi chay runaqa niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
60 Jesusqa niran:
—Chaqa mana nuqapi kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi
dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa. Ashwan qamqa rir yaĉhachikuy
imanumi Dyus mantakun nir ima.
61 Qashan ukqa niran:
—Taytituy, nuqami pullayki rinayani. Piru puntataqa dijamay rishaq wasiypi kaqkunata
'Rishaqna' ninaypaq.
62 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Mayqanpis aradunpi aypakusha yapukuyar, ikiman chapakuqnu riqqami, Dyuspa
mantakuyninpaqqa mana sirbinchu nir.

10

Jesusmi sitinta akrashankunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

1 Chaymantami Amitunchik Jesusqa akraran sitinta * runakunata. Chaynu akrarmi,
ishkay ishkay kaĉharan paypa naypantaqa, chay tukuy pwiblukunaman, lugarkunaman
rinanpaq karan chaykunaman.
2 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
"Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa. Chayraykumi
chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tanta-
nanllapapaq nir. †
3 Riyllapana. Piru allita kwintata qukarmi rinkillapa. Chaqa qamkunata
kaĉhashurllapaqa uk uyshitakunata surrukunapa rurinta kaĉhaq yupaymi kaĉhashuyanillapa.
4 "Amami apankillapachu qillayta purichina talqitata, alburjata, chaynulla uk llan-
qikunamatapis. Chaynulla nankunapi mayqanta saludarqa, amami maykaman parlar
shankillapachu.
5 Uk wasiman yaykurqa, naypaqtaqa saludakunkillapa kaynu nir: 'Dyus yanapashutin-
llapami kusa shumaq kankillapa kay wasipiqa'.
6 Chaynu nitkillapa, chaypi kaqkuna kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, Tay-
tanchik Dyusmi shumaqta yanapanqa. Piru mana kasushutinllapa-shuypaqami mana
imapis kanqachu.

---

† **9:54** Masta intrakanarqa rikashunllapa 2 Reyes 1.10. * **10:1** Wakin iskribikashakunapimi "Sitintay-dus" nin.
† **10:2** Kusichananpaq chaykunaqami, Jesuspi tukuy manaraq kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq
chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

7 Chaynu chay wasipi kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, chayllapi kidankillapa.
Chaymi chaypi mikunkillapa, upyankillapa imalatapis qushutinllapaqa. Chaqa uk traba-
jaqqami pagrakayta puytin.
8 “Chaynulla uk pwibluman ĉhatkillapa shumaqta intrakar samachishutinllapaqa,
mikuyllapa imalatapis qarashutinllapaqa.
9 Chaypi qishaqkuna katinqa, allichar, kaynu ninkillapa: ‘Dyuspa mantakuyninmi,
shipchana qamkunapaqqa’ nir.
10 Piru uk pwibluman ĉhatkillapa mana kasushutinllapaqa, waqta kallikunaman
yarqunkillapa, kaynu nir:
11 “¡Kay pwibluykillapapa allpankuna kay ĉhakiyllapapi aypakushanmatapis qamkunapa
naypaykillapapi ĉhaspichikushaqllapa mana kasumashaykillaparayku! Piru Dyuspa man-
takuyninqami shipchana qamkunapaqqa’ nir.
12 Nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay pwiblupaq kastiguqa kusala mas
manchaypaq kanqa, Sodomamanta runakunamanmatapis nir.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Mt 11.20-24)

13 “¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykil-
lapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha
katiymaqa, paykunaqa aykapina Dyuspi kriyir uchankunata dijar, saqalla raĉhpankunata
yakakur, uĉhpapa anan tasha kanmanllapa.
14 “Piru jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaq kastiguqa mas kanqa, chay Tiro
pwiblumanta, Sidón pwiblumanmatapis.
15 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar syiluman
riyankillapa kanqa? nir. Ashwanmi qamkunaqa tukuy tyimpupaq kastigakanaykillapa-
paqna itakukankillapa.
16 “Chaqa mayqanpis qamkunata uyakushuqkunaqa, nuqatapis uyakumayan.
Chaynulla qamkunata disprisyashurllapaqa, nuqatapis disprisyamayan. Nataq nuqata
disprisyamar-shuypaqa chay kaĉhamasha chayta disprisyayanllapa”.

Jesús sitintata kaĉhashankunami tikrakamuranllapa

17 Chay sitinta runakuna rishakunaqa, tikrakamuranllapa kusa aligrila, kaynu nir:
—¡Taytituy, tukuy dyablukunapa yarpuyninkunata qampa shutikipi anyatiyllapaqami
kasumanllapa! nir.
18 Jesusqa niran:
—Chiqaptami chaynu. Chaqa nuqami rikaray Dyus unaq syilumanta Satanasta itaka-
mutin, uk rilampa yupay ratamuqta.
19 Chaynu dyablupa pudirnin kasushunanllapapaqmi pudirta qushurayllapa. Chaymi
kulibrakunapa, alakrankunapa rurinpi puritkillapamapis mana imanachishunqalla-
pachu.
20 Piru amami chay dyablupa yarpuyninta anyatkillapa kasushushanllaparaykulaqa ali-
griyayllapachu. Ashwanmi masta aligriyayllapa unaq syilupi shutikillapa iskribikashan-
rayku.

Jesusmi aligriyaran
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Chay kutillami, Jesusqa Santu Ispiriturayku kusalata aligriyar niran:
“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni.
Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki
unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana intrachishaykitaqa. Chayn-
umiri Taytituy. Chaqa qammi chaynu kananpaqqa munashayki kasha” nir.
22 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Piru manami mayqanpis riqsimanchu
Dyuspa Wamran kani nirqa. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla manami mayqan-
pis Taytaytaqa riqsinllapachu. Ashwan nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran
kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini”.
23 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunaman tikrakar paykunalata niran:
“Kusa shumaqmi kanqallapa, qamkuna kay rikayashaykillapata rikaqkunaqa.
24 Chaqa nishaykillapapis: Dyuspa achka rimaqninkuna, mantakuq runakuna ima,
kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta
ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaranllapachu
chaynulla mana uyaparanllapalamapischu” nir.

Samariamanta runapaqmi Jesús kumparasyunta ruraran

25 Chaymanta Moisés mantakushanta uk kusata yaĉhar yaĉhachikuqmi, ima ninqashi nir,
kaynu Jesusta tapuran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatana rurayman tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—¿Imatataq nin Dyus nitin Moisés mantakushanpiqa? ¿Imatataq liyiyanki?
27 Chaynu nitinmi chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, jwirsaykiwan, yarpuynikiwan ima. ‡ Chaynulla llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq
llakinki chaynulla nir.
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Allintami nishayki. Chayta rurarqami, tukuy tyimpupaqna kawsanki nir.
29 Piru chay yaĉhar yaĉhachikuqqa, chay tapukushanpaq kwintata qukar mana pinqaypi
kidanar kaynu niran Jesustaqa:
—¿Pitaq runa masiyqa?
30 Chaynu taputinmi, Jesusqa Israelmanta uk runata ima pasashanta kaynu nir parlaran:
"Israelmanta uk runami nanta riyaran Jerusalenmanta Jericuman. Chaymantami
suwakuqkuna rikarimur payta arkar limpu raĉhpanlamatapis kitaranllapa. Chaynu ru-
rarmi kusata qischar, wanushata yupay dijar riranllapa.
31 "Piru imanupiĉhi uk kura chay nanta pasayaran. Chayna chay qischakasha runa
usuraqta rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.
32 Chaynullami levipa ayllunmanta Dyusta aduranllapa wasipi sirbikuqpis, chayta
pasayaran. Piru paypis chay qischakasha usuraq runata rikarqa, uklawllaman chapakur
mana rikaq tukur, pasar riran.
33 "Piru Israel runakunapaq uk mana kwintachaypaqla Samariamanta runami, chay
nanllata pasayarqa chay runa qischakasha usuraqta rikarqa, chay pay-shuypaqa kusata
llakiparan.
34 Chaymi, chay runaman qimikar, lisyakashankunata rimidyaran asaytiwan, ubapa
yakun binuwan ima. Chaymanta raĉhpakunawan wataran. Chaynu rimidyarmi, burritunpa
anan tachir samananllapa uk wasiman apar kuytaran.
35 "Chayna allaqninqa, chay Samariamanta runaqa ishkay qillaysituta urqur chay
wasipa amunta qur, kaynu niran: 'Kay runitutami kuytapamay. Imanupi masta gastatkiqa
tikrakamur pagrashayki' nir".
Chaymanta Jesusqa niranpis:
36 —Chaynu kay kimsakuna qischakasha runata rikashanpaq parlashushaymantaqa,
¿mayqannintaq paypa kwirpunllata yupay runa masinta kuytaran?
37 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Chay kusalata llakipar yanaparan chaymi, nir.
Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa qampis rir chayllata ruray nir.

Jesusmi Martawan Mariapa wasinpi

38 Chaymantami Jesusqa chay maymanĉhi riyaran chayman riyarqa, ĉharan uk pwiblituman. Chaypimi, uk warmi Marta shutiq, wasinpi samachiran.
39 Kay Martami uk irmanayjun kaq. Paymi shutiq María. Chay Mariami Jesuspa
ĉhakilanpi taran uyakunanpaq Jesús nishanta.
40 Piru Martaqa, imankuna rurananpaq kusa achka katin Jesusman qimikar kaynu
niran:
—Taytituy, ¿manachu qamqa yarpunki irmanay pullayki katin nuqala imatapis rurani
nirqa? Willay yanapamanqa nir.
41 Piru Jesusqa, niran:
—Marta, Marta, kusatami yarpunki, chaynulla llakinki tukuy imaykikunalapaq.
42 Piru uklami allinqa; Mariaqami shumaq kaqninta akrasha paypaqqa. Chaymi
mayqanpis akrashan chaytaqa mana kitanqachu nir.

11

Jesusmi yaĉhachikun Dyusman mañakunanllapapaq
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Uk kutimi, Jesusqa uk lugarpi mañakuyaran. Chaymanta tukchitinnaqa
yaĉhakuqninkunamanta ukninqa kaynu niran:

‡ **10:27** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18.

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhachimayllapa Dyusman mañakuyta, imanutaq Juan yaĉhakuqninkunata yaĉhachiran chaynulla.
2 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Qamkunaqa kaynu nir mañakuyllapa:

‘[Unaq syilupi] Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
[Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla].
3 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuyta qumayllapa.
4 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis pirdunanillapa chaynulla.
Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
[Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa]’.

5 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Imanupi amiguykillapapa wasinman ĉhaypi tuta rir, kaynu ninkimanllapa: ‘Amiguy kimsa tantitata pristamay.
6 Chaqa uk amiguy chayraqla ĉhamun wasiyman. Chaymi mana imalapis kanchu qaranaypaq’ nir.
7 “Chaynu nitkillapaqami, chay ukqa rurimanta nishuyanqallapa: ‘Ama qillakachimaychu, punkuqami kirparayanna. Chaymi nuqa, chaynulla wamraykunapis mantapina kanillapa. Manami sharimuyta puytinichu imata qushunaypaqpis’ nir.
8 Chaymi nishaykillapa: Amiguykillapa kar, mana das sharimur qushurllapamapis, kusata mañayatkillapaqa qushuyanqallapa tukuy ministishaykillapataqa.
9 “Chaynullami nishaykillapapis: Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa; chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashunqallapa.
10 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan mana shaykuq qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
11 “¿Mayqannikillapataq, wamraykillapa [tantata mañashutinllapaqa rumita qunkimanllapa, manaqa] piskaduta mañashutinllapaqa, largu kuruta qunkimanllapa?
12 ¿Manaqachu runtuta mañashutinllapaqa, alakranta qunkimanllapa? ¡Manami!
13 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa, Santu Ispiritunta mañatkillapamapis qushunqallapa!”

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Uk kutimi Jesusqa, uk runata dyablupa yarpuynin mudu dijasha katin, chay runamantaqa itakuyaran. Chaymanta chay dyablupa yarpuynin lluqshitinqa, chay runaqa rimaq qallariranna. Chaymi runakunaqa kusa dispantakasha kidaranllapa.
15 Piru wakinkunaqami niranllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.
16 Chaymi ukkunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.
17 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa limpu limpu wakta kayta shikwakanllapa.
18 Chaynullami, chay dyablukunapis ĉhiqninakurqa ¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa? Kaytaqami chaynu nishunillapa, qamkuna chay Beelzebú pudirta qumasha katinshi chay dyablupa yarpuyninta itakuyta puytini nimashaykillaparayku.
19 Piru qamkunaqami ninkillapa nuqapaq: ‘Beelzebú pudirninta qusha katin dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakun’ nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.

20 Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa runakunamanta
itakuni Dyuspa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami
qamkunamanqa ĉhamushana nir.
21 “Chaqa uk runa kusala pulsuyjun alli kamakashala wasinta kuytatinqami, mayqanpis
mana iman kaqtapis suwayta puytinllapachu.
22 Piru paymanta uk kusa pulsuyjun mas allita kamakasha shamurmi chay runataqa
binsiyta puytin. Chaymi chay allita kamakashanpi kunfyakayashanmatapis kitar, chay
wasinpi iman kaqkunamatapis limpula tantakun. Chaynuqami ashwan payna tukuy
imapa amunqa kidan.
23 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray.
Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun nir”.

Dyuspi mana allita kriyishanrayku dyablupa yarpuynin qashan tikrakamun
(Mt 12.43-45)

24 Jesusqami niranpis:
“Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami, chunllaq chaki pachakunapi purin,
maylapipis samananpaq maskakur. Piru maypipis samananpaq mana tarirqami kaynuta
yarpun: Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir.
25 Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar ka-
makashata yupay tarin.
26 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu
masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa
taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikrakan, punta kashanmantaqa” nir.

Mayqankunami kusa shumaqqa kanqallapa

27 Kaykunata Jesús ninankamanqa, uk warmi chay runakunapa rurinmanta kusa
jwirtita niran:
—¡Kusa shumaqmi kanqa chay warmi qamta wamrakur winachishusha chayqa!
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Ashwanmi kusa shumaqqa kanqallapa, Dyus rimashanta uyakur, kasuqkunala! nir.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mt 12.38-42; Mr 8.12; Mt 5.15; 6.22-23)

29 Chaykamanmi, kusa achka runakuna tantakayaranllapa Jesuspa ridurninmanqa.
Chaymi payqa qallariran rimaq kaynu nir:
“Kananmanta runakunaqami kusala mana allin yarpuyniyjun. Chaynu karmi
mañamanllapa uk milagruta ruratiy yaĉhananllapapaq chiqaptachu Dyusmanta shamusha
kani nir. Piru manami milagrutaqa rurashaqchu. Ashwanmi Dyusmanta shamusha kani
nirqa Jonasta yupaylla pasamatinraq munarqa intrakankillapa.
30 Chaqa Dyus imanutaq Jonaswan uk milagruta ruratin Ninivimanta runakuna
kriyiranllapa, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis wanur kimsa diyamanta
kawsamutinraq kay tyimpupi runakunapis munarqa intrakanqallapa.
31 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna
kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa kastigakashana kayankillapa kanqa
nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran, gubyirnu Salomón kusala
yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas gubyirnu
Salomonmanta kar yaĉhachikutinmapis mana kasunkillapachu.
32 “Piru maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa
sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku ri-
manqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa Nínive pwiblumanta runakunaqami Jonás, Dyus-
paq parlakutinqa uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi
kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkilla-
pachu.
33 “Chaynulla manami mayqanpis uk lamparata kachkarqa pakapaylapi, manaqa
kajunpa rurinpichu ĉhuranllapa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuranllapa, tukuy chayman
yaykuqkuna achkiraqlapi kananllapapaq.
34 Piru nawikillapakuna imanutaq lamparamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun
chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuy kwirpuykillapaqa kusala shumaqta
achkirachikuq yupaylana kanqa. Nataq nawikillapakuna kusala mana allin katinqa,
kwirpuykillapapis tutaparaqllapi yupay kanqa.
35 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa chay kwirpuykillapapi
achkirachikuqqakish tutaparaqpaqmana tikrakatin.

36 Chaqa tukuyla kwirpuykillapa achkila katinqami, manana tutaparaqllapi yupay-
nachu kankillapa. Chaynuqami uk lampara kusala shumaqta tukuypaq achkirachikuq
yupayna kankillapa”.

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Chaymanta Jesús rimar tukchitinnaqa uk fariseo runa, Jesustaqa aparan wasinman
mikunanllapapaq. Chaymi Jesusqa chay wasiman yaykur, misaman taranna.
38 Piru chay fariseo runaqami kusalata yarpupakuran, Jesús manaraq mikuyar chay
paqakuna kustumrita mana rurashanrayku.
39 Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Qamkuna fariseo runakunaqami, imanutaq uk kupata, manaqa platuta waqtan-
lawlata pichashamaqa rurinqa tiqtilla kidan chaynu, kusala bwinu yupay tukunkillapa.
Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa kusalata munapakur, mana allinta ruranki-
llapa.
40 ¡Runa yarukuna! ¿Manachu yaĉhankillapa, Tayta Dyusmi waqtalawta, rurilawtapis
rurasha nirqa?
41 Chayraykumi chay wakchakunapaq tukuyla shunquykillapawan llakir, yanapayllapa.
Chaynuqami Dyuspaqqa intirulana kusa allin kankillapa.
42 “¡Akaw fariseo runakuna! Qamkunami mintamanta, rudamanta, chaynulla tukuy
ima mallkikunamantapis, dyis partin kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru
Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipaku-
napaq, paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay
yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama
dijarchu.
43 “¡Akaw qamkuna fariseo runakuna! Qamkunami chay tantakananllapa wasiku-
napiqa, munankillapa kusa shumaq samanakunapi samachishunanllapata, chaynulla
plasakunapimapis kusala shumaqta saludashunanllapata ima.
44 “¡Akaw [Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla] fariseo runakuna,
[qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa]! Imanutaq uk
pampakashamaqa mana rikaypaqlla katin runakunaqa mana yaĉharchu ananpi sarukur
purinllapa, chay yupaymi kankillapa”.
45 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta ukninqa
niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, chaynu nirqami nuqakunatapis uyachimayankillapa nir.
46 Piru Jesusqa niran:

—¡Akaw qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis, imanankillaparaq!
Qamkunami kusa llashaq kargata aprichiq yupay runa masikikunata imata ruranapaq
nir mantankillapa. Piru chay niyashaykillapataqa mana pitilamatapis kumplinaykillapa-
paqqa yarpunkillapalamapischu.
47 “¡Akaw qamkuna, Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchir pampashanllapapa ananpi
wasikunata yupay ruraqkuna! Chaqa paykunataqami qamkunapa unay rukuykilla-
pakuna wanuchiranllapa.
48 Chaynuqami intrachimanchikllapa, qamkunapis chay unay rukuykillapakuna
rurashannulla rurankillapa nir. Chaqa paykunami Dyuspa unay rimaqninkunata
wanuchiranllapa. Chaymi ashwan chay pampakashankunapa ananpi wasikunata yupay
rurankillapamapis.
49 “Chayraykumi Dyusqa kusa yaĉhayninwan kaynu niran: ‘Kaĉhamushaqmi nuqapaq
rimaqkunata, apustulkunata ima. Chaymi wakinkunataqa wanuchinqallapa. Nataq
ukkunapata-shuypaqa ikinkunapi purinqallapa qischananllapapaq’ nir.
50 Chaymi Tayta Dyus tukuy imata rurashanmanta-pacha paypa rimaqninkunata,
ukkuna wanuchisha katinllapamapis, kay tyimpupi runakunatana allita rikar kastiganqa.
51 Chaynullami Dyusqa rikar yaĉhanqa Abelta wanuchishanmanta-pacha Zacariaska-
man. Chaqa Zacariastami, Dyusta aduranannllapa altarpa yatalanpi wanuchiranllapa.
Chayraykumi nishunillapa: Dyusqami kastiganqa tukuy chaykunapaqqa, kanan tyimpupi
runakunatana nir.
52 “¡Akaw, qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna! Qamkunami
Tayta Dyuspaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla
qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ash-
wan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu”.

53 Chaymanta Jesús chaynu nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay
fariseukuna imaqa, kusata piñakuranllapa. Chaymi Jesustaqa ukmanta ukmanta tapur,
kusalata qillakachiranllapa.
54 Chaynuqami tapuranllapa imalatapis mana allinta nitinqa, chaylapaq uchachananll-
lapapaq nir yarpur.

12

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 10.26-27)

1 Chaykamanqami, allipla achka runakuna Jesús kashanmanqa, kumsanakuypa,
saruĉhanakuypa ima tantakaranllapa. Chaymi, Jesusqa yaĉhakuqninkunalata, kaynu niran:
"Kuytakayllapa chay fariseo runakunapa libaduranllapamanta. Chaqa paykunaqami
Dyuspaq yanqa illaqta yaĉhachikuq yupay tukunllapala.
2 Piru tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu.
Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
3 Chayraykumi tukuy imata qamkuna pakakuqnula rimatkillapamapis, tukuyla uya-
panqallapa. Chaynulla punkuykillapata kirpakur upallala rimashaykillapamatapismi, uk
wasipa ananman iqar rimasha kankimanllapa yupayna, tukuyla yaĉhanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Mt 10.28-31)

4 "Amiguykuna nishaykillapapis: Chay mayqan wanuchishunaqkunataqa ama man-
chankillapachu. Chaqa kwirpuykillapata wanuchirqami manana mas imata rurashuyl-
lapatapis puytinqanachu.
5 Chaymi willashaykillapa: Mayqanĉhi wanuchishushallapana karqa, kusala
pudirniyjun kashanrayku tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakanaykillapapaq
itakushuyllapata puytiqta manchayllapa nir. Chay nishushayllapataqa, chiqapta
manchayllapa.
6 "Ma willamayllapa: ¿Manachu sinku pariq kuritukunata ishkay qillaysitulapaqmapis
rantikunllapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi Taytaykillapa Dyusqa
kusalata kuytan.
7 Piru qamkuna chay achka kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa, ¿ima-
nunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita
yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 "Nishaykillapa: Mayqanpis runakunapa naypanpi nuqapaq mana pinqakur faburniy
rimatinqa, nuqa Dyusmanta Shamuq Runapis, paykunapaqqa faburnin rimashaq, Dyuspa
angelninkunapa naypanpiqa.
9 Nataq mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatinqa, nuqapis
paykunataqa mana kwintachashaqchu Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
10 "Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq tukuy kuntran rimatinllapamapis, Dyusqami
pirdunanqa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunpaq kuntran rimatinllapa-shuypaqa mana
pirdunanqachu.
11 "Imanupi qamkunata chay tantakananllapa wasikunaman, manaqa jwiskunaman,
wakin karguyjunkunaman apashutinllapaqa amami yarpupakunkillapachu, imata nirmi
washakashaq, manaqa imatana nishaq nirqa.
12 Chaqa tapushutinllapa rimanaykillapapaqqami Dyuspa Santu Ispiritun
yaĉhachishunqallapa imata rimanaykillapapaqmapis".

Tantyakar, ama imanchiklapi kunfyakashunllapachu

13 Chaymantaqa, chay tantakasha runakunamanta, uk runami Jesustaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ukniyta willapamay qumananpaq nuqapa partiy irinsyayta nir.
14 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Amiguy, ¿pitaq nuqataqa nimasha qamkunapaq jwisnikillapa kar irinsyaykillapata
partishunayllapapaqqa? nir.
15 Jesusqa niranpis:
—Kuytakar, ama kusa imayjunla kaytaqa munayllapachu. Chaqa manami kusa imayjun
karlachu, kawsaytaqa puytinchik.
16 Chaynu nirqa, uk kumparasyunta kaynu nir paykunataqa parlaran:
"Karanmi uk kusa imayjun runa. Paymi uk kutiqa ĉhakran tarpukashakuna allipta
winatin kusalata kusichakuran.

17 Chaymantami, chay kusa imayjun runaqa kaynuta yarpuran: ¿Imatana rurashaq?
Chaqa manami kanchu maypi mikunayta ĉhurakunaypaqqa.
18 Chaynu yarpuyarqa, niran: 'Yaĉhaninami, ĉhurakunay wasiyta ratachir mushuqmanta
qashan kusa atunta shachishaq, chaypina ĉhurakunaypaq kusichakushayta, chaynulla
tukuy imaykunata ima' nir.
19 Chaynu nirnaqa, niranpis: 'Chaymantaqa nuqalla nikashaq: Taytituy, kusala achka
mikunayjun achka añupaq kanki. Samar mikuy, upyay, kusa aligrilla kawsay nir'. Chaynu
nir ima, chay runaqa kusata yarpuyaran.
20 "Piru Dyusqami chay runataqa niran: '¡Runa yaru! Kanan tutallami wanunki. Wanutk-
iqa, ¿pipaqtaq kidanqa chay imaykikunaqa?' nir.
21 "Chaynumi pasanqa chay runakuna kusalata imanllapakunata payllapaq tanta-
kuqkunataqa. Chaqa kaypi kusa imayjun kaqqami, Dyuspaqqa mana imayjunlamapischu
kanqa".

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Mt 6.25-34)

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
"Kayta nishaykillapa: Amami imatana mikushaq kawsanaypaq nirqa yarpupakunkilla-
pachu. Chaynulla amami ima raĉhpawanna kwirpuyta mudachishaq nirqa yarpupakunkil-
lapachu.
23 Chaqa kawsananchikmi masta sirbin mikuymantaqa. Chaynulla kwirpunchikpis
masta sirbin raĉhpamantaqa.
24 "Rikayllapa pariq kurukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqukunllapamapis-
chu. Chaynulla manami maypi ĉhurakunanllapalapaqmapis kanchu. Piru, imanutaq ashwan
Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunaman-
taqa ashwan kusa masta sirbinkillapa!
25 "Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpupakurqachu, imanu
kashaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *
26 Chaynu yarpupakur mana mas winayta ima puytirqa, ¿imapaqtaq 'Imanuraq
kawsashaq' nirqa yarpupakunkillapa?
27 "Allita kwintata qukayllapa imanutaq liryukunamaqa winar, mana trabajanchu
chaynulla mana puchkakunlamapischu. Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukus-
tunmapis. Chaymi nishaykillapa: Gubyirnu Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan
mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu.
28 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis,
allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala
mas shumaqta ima mudachishunqallapa. Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi
manaraq allita kriyinkillapa?
29 "Chayraykumi ama llakir yarpupakuyllapachu ¿imatana mikushun? ¿imatana up-
yashun? nir imaqa.
30 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur
kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa
nirmapis.
31 "Chaymi qamkunaqa Taytaykillapa Dyus mantakuyashanlapina yarpur kawsayllapa.
Chaynuqami payqa ima ministishaykillapapipis yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa
(Mt 6.19-21)

32 "Qamkunaqami nuqapa uyshitaykuna kashaykillaparayku ama manchakuyllapachu.
Chaqa qamkuna aykala katkillapamapismi Taytaykillapaqa kusalata llakipashurllapa,
paypa mantakuyninpina kanaykillapapaq nisha.
33 Chaymi nishaykillapa: Tukuy imaykillapakunata rantikur, ministiqkunata yanapayl-
lapa. Chaynu yanapakurqami syilupi mana tukukaq imaykillapatana tantakuyankillapa.
Chaqa syilumanqami suwakuqkunaqa mana yaykunchu, chaynulla manami imakunapis
pumpinlamapischu.
34 Chaymi unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapaqa
syilumanta kaq imaykillapalapina kanqa yarpuynikillapaqa.

Allita kamakashalanami kayllapa

35 "Listuna kayllapa alli raĉhpaykillapata yakakusha, lamparitaykillapata kachkar
charikusha.

---

* **12:25** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

36 Listuna kayllapa, imanuĉhi sirbikuqkuna patrunnin kidamyintuman rir, wasinman
ĉhamutin punkuta kiĉhananpaq alamirala tanllapa, chaykuna yupay.
37 Chaymi chaynu alamirala kaqkunaqa kusa shumaqna kanqallapa. Nishaykillapami:
Chaynu sirbikuqkunataqa patrunnin ĉhamurqa, payna ashwan misaman samachir mikuy-
matapis sirbiyanqa.
38 Chaynulla kusa shumaqmi kanqallapa, chaynu patrunnin ĉhaypi tuta, manaqa
achkiyaypi ĉhatinmapis, rikĉhakur alamirala kaqkunaqa.
39 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ĉhamuyan suwa-
maq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman
yaykur suwananllapataqa.
40 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa manapis yarpuyatkil-
lapami, Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqa".

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan
(Mt 24.45-51)

41 Chaymantami Pedruqa Jesusta tapuran:
—Taytituy, ¿kay kumparasyuntaqachu nuqakunalapaq rurashayki, manaqachu tukuy-
paq?
42 Chaymi Jesusqa niran:
"Uk runami sirbikuqninta, wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata uranlapi qarananpaq
nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa patrunnin nishannula rurar, kusa alamirala
kaqta tarinman.
43 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, chay sirbikuqqa kusala allinpaqna
riqsikasha kanqa.
44 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta
tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
45 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das
ĉhamuyanqachu nir yarpur, chay ullqu kaq, warmi sirbikuq masinkunata qischar, mikur
upyar maĉhar ima tar,
46 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta
tarirqami, kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta mana kasuq runakunata
yupaylla.
47 "Chayraykumi uk sirbikuq imatami rurananta munayan patrunnin nir yaĉhar, mana
listu kashanrayku mana rurarqami kusala llakiypaqtana kastigakanqa.
48 Piru imanupi, uk sirbikuq mana imatapis yaĉhar mana allinkunata ruraqta-shuypaqa
tantyarkaqta kastigakanqa. Chaymi nini chay mayqantaĉhi masta quyanchik chaytaqa,
masta mañanchikpis. Chaynulla chay mayqantaĉhi masta kunfyanchik, chaytapis masta
rurachishun.

Jesusraykumi chiqanchanakunqallapa
(Mt 10.34-36)

49 "Nuqaqami kay pachamanqa shamusha kani ninata kachkaq. ¡Chaymi nuqaqa, nina
kachkakashana kanman nir yarpuni!
50 Piru manaraq kaykuna katinqami, naypaqtaqa allipta qischamanqallapa.
¡Rikamashaykillapanu yarpuyniypimi allipta qischakayani, chay saqra qischakanay diya
ĉhamunankaman!
51 Amami qamkunaqa yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi manana qis-
chakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi manana pulla ima shumaq-
nachu kawsankillapa.
52 Chaqa kananmantami uk runa sinku aylluyjunmanta nuqarayku limpu chiqan-
chanakunqallapa. Chaymi chay kimsa kaqkunaqa chay ishkaykuna nuqapi kriyiqkunata
kuntrayanqa. Manaqa chay ishkaykuna chay kimsa kaqkuna nuqapi kriyishakunata
kuntrayanqa.
53 Chaynullami nuqapi kriyishanrayku, uk runapis wamranpa kuntran tikrakanqa.
Nataq ullqu wamraqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmipis warmi
wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq warmi wamranpis mamanpa kuntranna
tikrakanqa. Chaynulla uk swigrapis llunchuyninpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk
llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa".

Tyimpupaq yaĉhashaykillapanumi Dyuswan shumaqchakayllapa
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13; Mt 5.25-26)

54 Jesusqa niranpis runakunataqa:

"Qamkuna rupay chinqananlawmanta puktay shamuqta rikarqa, yaĉhankillapana tamya ishkinqa, nir. Chayqamiri chiqapta chaynu.
55 Chaynulla surlawmanta wayra shamutinqa, qamkunaqa yaĉhankillapana kaluryanqa, nir. Chay nishaykillapanumi kaluryan chiqapta.
56 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna! Chaynu syiluta, pachata ima chapar allita yaĉharqa, syilumanta shamuq kay tyimpukunapi imata ruratin rikarmapis, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa?
57 "¿Imapaqtaq mana yaĉhankillapa, imataq allin imataq mana allin nirqa? Allita rikayllapa chay allinkunata.
58 Chayna karguyjunkunaman mayqan qayachishutin rirqa, ashwan chay qayachishusha chay runawanqa shumaq parlayllapa. Chaynu parlatkillapaqami manana karguyjunkunapiqa purichishunqanachu. Chaqa jwisman apashutinqa, jwisqa qukushunqa gwardyakunaman. Chaymi paykunaqa ashwan karsilman itashunqallapa.
59 Chaymantaqa tukuy dibikushaykita pagrakur lluqshimunki. Manaqa mana lluqshimunkichu".

13

Dyusman mana tikrakarqa kastigakanqallapa

1 Chay tyimpukunallapimi, wakinkuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi parlaranllapa imanumi Pilato mantakutin Galileamanta ayka runakunata wanuchishanpaq. Chaynulla imanumi chay wanushakunapa yawarninta, chay ufrindapaq animalkunata wanuchishanllapakunapa yawarninwan piĉhusha nir ima.
2 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
"¿Qamkunaqachu yarpunkillapa chay wanusha runakunaqa Galileamanta wakin runa masinkunamantaqa mas uchayjun kashanrayku wanusha nir?
3 Nishaykillapa: Manami chayqa chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa.
4 ¿Manaqachu chay dyisi-uchu runakunata Siloé lugarpi atun turri ratar wanuchiran chaykunapaqpis yarpunkillapa, chay wakin Jerusalenpi taq runakunamantaqa mas uchayjun kar wanusha kanqallapa, nir?
5 Nishushayllapanu manami chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa".

Igus qiru mana puqushapaq kumparasyunta Jesús niran

6 Jesusmi kay kumparasyunta parlakuran:
"Uk runami, ĉhakranpi igus qirukunata tarpusha karan. Chaymantaqa chay runaqa riran rikaq puquyanqachu nir. Piru manami ima puquyninlamatapis tariranchu.
7 Chaymi chay ĉhakrapi kuytakuq runataqa niran: 'Rikay, kimsa añutanami shamusha kani rikaq puqushana kanqa nir. Piru manami maydiyapis tarishachu kani puquyniyjuntaqa. Chayrayku kuchuy. ¿Chaqa imapaqna yanqallaqa ĉhakrapiqa kanqa?'
8 Chaynu nitinmi, chay ĉhakrapi kuytakuq chayqa niran: 'Taytituy, dijayraq kay añulaqa. Ĉhupankaqmanta allpata allar ushyachir, wanuta itashaq.
9 Chaynuqa imanupiqa puqunman. Piru chaynu ruratiy mana puqutinnaqa, kuchuypaqna' ".

Jesusmi samana diyapi uk kurpala warmita allicharan

10 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa uk tantakananllapa wasipi qallariran yaĉhachikuq.
11 Chaypimi uk warmi karan. Chay warmimi dyisi-uchu (18) añupaqna qishaq karan, dyablupa yarpuynin limpu kurpala dijashanrayku. Chaymi mana imanupis dirichakaylamatapis puytiyaranchu.
12 Chaymanta Jesús rikarqa, qayamur niran:
—Mamitay, qishaynikimantami alliyashaykina nir.
13 Chaynu nirmi, chay warmisitapa ananman makinta ĉhuraran. Chaymi chay kutilla dirichakar, Dyusta alabaq qallariran.
14 Piru chay tantakananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantaqninqa kusata piñakuran. Chaqa Jesusqa samana diyapi allicharan. Chaymi runakunataqa niran:
—Saysi diyami kan trabajanapaq. Chaymi chay diyakunapi shamuyllapa alliyanaykillapapaqqa. Ama samana diyapiqa shamuyllapachu.
15 Chaynu nitinmi Amitunchik Jesusqa niran:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna, ¿manachu mayqannikillapapis turuta manaqa burruta samana diyapimapis, apar yakuta upyachinkillapa?

16 Kay warmisita Abrahampa ayllunmanta katinmapis, Satanás kay qishaywan watasha
yupay qischasha dyisi-uchu añupaqna. Chaynu katin, ¿samana diyachu mana alliyachiku-
napaq kasha?
17 Chaynu Jesús nitinqa, chay ĉhiqniqkunaqa pinqaypi kidaranllapa. Piru wakin runaku-
nami kusata aligriyaranllapa mana rikashanllapakunata Jesús ruratinqa.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Jesusqa niranpismi:
"¿Ima yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa? ¿Imawantaq kumparayman?
19 Dyuspa mantakuyninqami, uk qiru mustasa shutiqpa llampula simillitan yupayla.
Chay mustasa simillatami uk runa ĉhakranpi tarpun. Chaymantami kusala atunta winan.
Chaymi ashwan pariq kurukunamapis rikrankunapina qushakun".

Libadurapaq rimarmi Jesús kumparasyunta ruraran
(Mt 13.33)

20 Jesusqa niranpismi:
"¿Imawantaq Dyuspa mantakuynintaqa kumparayman?
21 Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa achkalla arina-
man pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu".

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Jerusalenman riqnuqami, Jesusqa yaĉhachikuq pwiblukunapi, chaynulla taksha pwib-
litukunapi chaykunata pasaqnuqa.
23 Chaymi ukqa tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿aykakaqlachu washakanllapa? nir.
Chaynu nitinmi, payqa niran:
24 "Yaykuyta kamayllapa kiĉhkila punkituta. Chaqa achkami yaykuyta kamanqallapa.
Piru chiqaptaqami mana yaykunqallapachu.
25 Chaymanta wasipa amun sharimur punkuta kirpatinqa, qamkuna waqtapi kaqku-
naqa, qayakur ninkillapa: 'Taytituy Taytituy punkuykita kiĉhay-ari' nir. Piru payqami
nishunqallapa: 'Manami yaĉhanichu maymantami qamkunaqa kankillapa nirmapis'.
26 Chaymantami qamkunaqa qallarinkillapa rimaq kaynu nir: 'Qamwanmi
mikushanchikllapa, upyashanchikllapa. * Chaynulla qammi kalliyllapakunapi
yaĉhachikushayki' nir ima.
27 Piru payqami nishunqallapa: 'Manami yaĉhanichu maymantami kankillapa nirmapis.
¡Wakaq tukuyllapa nuqamantaqa mana allinta ruraqkuna!' nir.
28 "Chaypiraqmi qamkunata waqtaman itakushushanllaparayku kusala mana ag-
wantaypaqta qischakar, qayĉhakur kiruykillapamatapis richyachinkillapa, Abrahamta,
Isaacta, Jacobuta chaynulla Dyuspa tukuy rimaqninkunata paypa mantakuyninpi kaqta
rikar.
29 Chaqa nortilawmanta runakuna shamunqa, chaynulla surlawmanta, rupay iqamu-
nanlawmanta, rupay chinqananlawmanta ima, Dyuspa mantakuyninpi tar mikunanlla-
papaqqa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa
mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq
kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa".

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Mt 23.37-39)

31 Chaymantami wakin fariseukunapis ĉhar Jesustaqa niran:
—Kaymanta lluqshir, riy uklawman. Chaqa gubyirnu Herodesmi wanuchishunayan nir.
32 Chaynu nitinllapami, payqa niran:
—Rir kaynu nir chay surrutaqa willayllapa: 'Rikay. Kananpis, allaqpis dyablupa
yarpuyninkunata runakunamanta itakuyani. Chaynulla qishaqkunata allichashaq chay-
manta allaq uk diyaqa chaykunata rurar tukchishaqna' niyan nir.
33 Chaynulla ninkillapapis: 'Jerusalenman nanta riqnumapis chay rurashaytaqa ru-
raqnu rishaq kanan, allaq, allaq uk diyakaman. Chaqa manari allinchu Dyuspa uk
rimaqninqa Jerusalenmanta uklawpi wanunanpaqqa' niyan nir.
34 "¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami
wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar

* **13:26** Upyashanchikllapa nirqa manami intrachimanchikllapachu traguta upyaranllapa nirchu.

wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.
35 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman: ‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

14

Jesusmi fariseo runapa wasinpi

1 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa riran mikuq, mantakuq fariseupa wasinman. Piru wakin fariseukunaqami mananula riparayaqllapa paytaqa.
2 Yapnin ashwan paypa naypanpi uk saksawan qishaq runa karan.
3 Chaymi Jesusqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunata, chaynulla fariseukunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Allinchu kanqa samana diyapi uk qishaqta allichanapaq, manaqachu mana?
4 Chaynu nitinmi, paykunaqa uyarala kidaranllapa. Chaymi payqa chay qishaqtaqa das kamarla allichar willaran rinanpaqna.
5 Chaymanta fariseukunataqa niran:
—¿Mayqannikillapataq burruykillapa kar, manaqa turuykillapa kar * uk quĉhaman ratatinqa, samana diya kashanrayku mana das lluqshichinkimanllapa?
6 Chaynu taputinllapami mana mayqanninlapis imatapis willaranllapachu.

Amami shumaq samanakunalapi samayta munankillapachu

7 Chaymanta chay inbitakashakuna shumaq samanakunata akrar samaqta rikarqa, Jesusqa kaynu nir willaran:
8 “Mayqan imanupi wasinpi kidamyintu katin, rinaykipaq inbitashutinqa, amami chay kusa shumaq samanakunapiraq samayta yarpuyllapachu. Chaqa imanupiqa qammanta uk mas kusa runa nisha ĉhatinqa,
9 chay inbitashushallapa chayqa shamur nishunman: ‘Qam tayashaykimanta ashuy, kay uk samananpaq’ nir. Chiqapta chaynu rurashutinqa riyanki kanqa pinqaypaqtana chay mana shumaq samanapina samaq.
10 Chayrayku ashwan ama chaynuchu kayllapa. Mayqan inbitashutinllapaqa, mana shumaq samanapi samaskiyllapa, chay inbitashusha chay shamurqa nishunanpaq: ‘Amiguy uk mas kusa shumaq samanaman samay’ nir. Chayrayku chay wakinkuna misapi taqkunaqa alabashunqallapa.
11 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta ‘Kusana kani’ niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa”.
12 Chaynullami niranpis chay inbitasha karan chaytaqa:
“Imanupi qarakunaykipaq kar, ama amiguykikunata, uknikikunata, aylluykikunata, kusala imayjun riqsinaykikunalata imaqa, inbitaychu. Chaqa paykunapis-ari qam yupaylla inbitashunqallapa wasinman rinaykipaq. Chaynuqami pagrakasha yupayna kankillapa.
13 Ashwan, uk fyistata rurarqa, inbitay mana imayjunkunata, mankukunata, kujukunata, syigukunata ima.
14 Chaynuqami, kusa aligrina kanki kanqa. Chaqa paykunaqari mana qam yupaylla inbitashuyta puytinqallapachu. Piru qamtaqami Dyus kusa allin runapaqna riqsishunqa, Dyusta kasuqkuna maydiya kawsamutinqa”.

Mikunanllapapaq inbitakashakuna
(Mt 22.1-10)

15 Chaynu nitinmi, chay misapi samaqkunamanta ukqa kaynu niran Jesustaqa:
—¡Kusa shumaqmi kanqa mayqan, Dyuspa mantakuyninpi paywan pulla mikuqqa! nir.
16 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
“Uk kutimi uk runa achka runakunata inbitaran mikunanllapapaq.
17 Chaymi mikunanllapapaq ura ĉhamutinqa, chay inbitakusha chayqa, uk sirbikuqninta kaĉharan chay inbitashankunata kunachinanpaq: ‘Shamuyllapa. Tukuymi listuna’ nir.
18 “Piru tukuymi ‘Diskulpamayllapa’ niran. Punta chayqami niran: ‘Chayraqmi uk pachata rantisha kani. Chaymi riyani rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.
19 “Ukqa niran: ‘Sinku yunta turukunatami rantisha kani. Chaymi riyani yuntakur rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.

---

* **14:5** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Wamraykillapa kar, manaqa turuykillapa kar” nir.

20 “Ukqa niran: ‘Chayraqmi kasarasha kani. Chaymi mana riyta puytinichu’ nir.
21 “Chaynu nitinqa chay sirbikuq tikrakarqa parlaran chay mantaqnintaqa, chay inbitakashakuna nishantaqa. Chaymanta chay mantaqninqa kusalata piñakur niran chay sirbikuqnintaqa: ‘Kananlla waqta kallikunaman, chaynulla chay pwiblupa plasankunaman rir, apamuy kayman mana imayjunkunata, mankukunata, syigukunata, kujukunata ima’ nir.
22 “Chaymanta tardikaqnaqa chay sirbikuqqa niran: ‘Taytituy, qam nimashaykinullatami rurashana kani. Piru kanraqmi lugar samananllapapaqqa’ nir.
23 “Chaynu nitinmi, chay mantaqninqa niran: ‘Riy chay yatanchikllapa nankunaman. Chaymi tukuyta willay shamur yaykamunqallapa wasiy untanankaman.
24 Chaqa nishami kani, chay puntata inbitashaykunaqa manana mikunanpaqnachu wasiypiqa’ nir”.

Michka qischakarmapis kriyishanchiknula shachinakushunllapa
(Mt 10.37-38)

25 Chaymantaqa achka runakunami Jesuspa ikinpiqa puriranllapa. Chaymi payqa tikrakar chay runakunataqa niran:
26 “Mayqan nuqaman shamunar piru ashwan taytantaraq, mamantaraq, warmintaraq, wamrantaraq, uknintaraq, paypa kwirpuntaraq munarqa, mana yaĉhakuqniykuna kaytaqa puytinllapachu.
27 Chaynulla mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami, yaĉhakuqniy kaytaqa mana puytinllapachu.
28 “Nishushayllapanu, mayqannikillapapis uk atun wasita ruranarqa, ¿manachu puntataqa alli tantyankillaparaq michkatami wasipiqa gastashaq nir?
29 Chaynu mana tantyar, simintuta rajar chaymanta shachiq qallarir mana tukchitkillapaqa, tukuy asipashunqallapa kushikur.
30 Kaynumi niyanqallapa: ‘Kay runami ruraq qallariran, piru manami tukchiyta puytishachu’ nir.
31 “Manaqa uk mantakuq, uk mantakuqwan maqanakuq rirqa, ¿manachu naypaqtaqa yarpuyanqa: Dyis mil suldaduykunawanqachu binsiyashaq chay binti mil suldaduyjun chaytaqa, nir?
32 Mana binsiyta puytiq yupay karqa, chay uk mantakuqqa karullapiraq katin, kaĉhakuyanqa rugakutin shumaqchakananllapapaq.
33 Chaynullami qamkunamanta mayqannikillapapis naypaqta imaykillapa kaqkunata mana dijarqa, yaĉhakuqniykuna kaytaqa mana puytinkillapachu.

Kaĉhimi imanupiqa lampaqyan
(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 “Kaĉhiqami kusala sirbiq. Piru imanupi lampaqyarqa, ¿imanuna qashanqa sirbinqa?
35 Manami allpata shumaqchananpaq, chaynulla wanulapaqmapis sirbinnachu. Ashwanmi chaynu mana sirbitinqa itakunchikna. Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa”.

15

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Mt 18.10-14)

1 Romapaq tukuy impwistuta kubrakuqkuna, uchasapakuna ima qimikaranllapa, Jesusta uyakuq.
2 Kay runakunaraykumi fariseukuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, jurapar kaynu rimaqllapa Jesuspaqqa: “Kayqami tukuy uchayjun runakunawan tantakar pulla mikunllapa” nir.
3 Chaynu niyatinllapami Jesusqa kay kumparasyunta parlaran chay rimaqkunataqa kaynu nir:
4 “Qamkunapa mayqannikillapapis kanman syin uyshaykillapa. Chaymanta chay syin uyshaykillapamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chinqatinqa, ¿manachu chay wakinkunataqa chaylapi dijar rinkimanllapa chay chinqasha chaypaq maskakuq tarinaykillapakaman?
5 Chaymi nishaykillapa: Ashwan tarirnaqa kusa aligrina riyankillapa kanqa uyshitaykitaqa matanqakurna.
6 Wasiman ĉharnaqa tukuy aylluykikunata, amiguykikunata tantar niyankillapa kanqa: ‘Aligriyashunllapa kananqa, chay uyshayta chinqachisha karay, chaytaqa tarishana kani’ nir.

7 “Chaymi nishaykillapa: Chaynumi unaq syilupi Dyusninchikpis aligriyan, uk runa
uchanta dijar payman tikrakatinqa. Chay wakin achka mana uchayjunchu kani niqkuna-
paqqa mana yaqqa kwintachakanchu. Chaqa paykunaqa ninllapa manari uchayjunnachu
kanchikllapa nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillay chinqashawan

8 “Uk warmi dyis qillayniyjun kayar, imanupi ukta chinqachinman. Chaynu chin-
qachirqa, ¿manachu lamparanta kachkar, wasinta pichar ima manyaqla maskakunman
tarinankaman?
9 Chaymi chay warmiqa, qillayninta tarirnaqa amigankunata, riqsinankunata tantar
ninman: ‘Aligriyashunllapa, tarishanami kani chay qillayniyta chinqachishaytaqa’ nir.
10 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq kay warmisita qillayninta tarir aligriyan, chaynumi
Dyusninchikpa angelninkunapis kusata aligriyan, uk runa uchanta dijar Dyusmanna
tikrakatinqa nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk runa wamranta pirdunaqwan

11 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Uk runami ishkay wamrayjun karan.
12 Chaymi uk kutiqa chay wamrakaq chayqa taytanta niran: ‘Taytay nuqapa partiy kaq
irinsyayta qumay’ nir. Chaynu nitinqa taytanqa irinsyantaqa ishkantinta wamrankuna-
taqa quran.
13 “Chaymanta ayka diyakaqmantaqa chay wamrakaq wamranqa, taytan irinsyanta
qushanta limpula rantikur, qillaywan riran uklaw nasyunta. Chaynu rirmi chaypiqa
munashannulla tar, riqchaq imakunata rantir ima tukchiran qillaynintaqa.
14 “Chaymanta limpu qillayninta gastar tukchishana katinqa, chay nasyunpiqa allipla
mallaq tyimpu karan. Chaymi payqa allipla mallaqpaqna puriran.
15 Chaynu mallaqnarmi, chay nasyunllamanta uk runaman qimikaran trabajachinan-
paq. Chaymi chay runaqa kaĉharan kuchikunata michinanpaq.
16 Piru chay wamraqami kusalata mallaqnashanrayku kuchipa mikunanta mikunatin-
mapis, mana mayqanpis qararanllapachu imalatapis.
17 “Chaynu mallaqpaq qischakarmi kaynu nir yarpuran: Taytaypa wasinpimaqami kusa
achka sirbikuqkuna unta mikur ima tanllapa. ¡Nataq nuqa-shuypaqa kaypi mallaqpaq
wanuyanina!
18 Dijur taytaypa wasinman tikrakar, taytaytaqa nishaq: ‘Taytay, uchakushami kani
Dyusmanta, qammantapis.
19 Chaymi, manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani. Ashwan riqsimay
trabajadurnikikunata yupay’ nir.
20 Chaynu nirmi, tikrakaranna taytanmanqa.
“Chaymanta wasinman ĉhayatinnaqa, taytanqa largukaqllapi rikar, kusalata llakir kall-
paran wamrantaqa tariq. Tarirnaqa abrasar muchar saludaran.
21 Chaymi wamranqa niran: ‘Taytay, nuqaqami uchakusha kani Dyusmanta, qamman-
tapis. Chaymi manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani’ nir.
22 “Chaynu nitinmapis, taytanqa sirbikuqninkunata mantaran kaynu nir: ‘Kananllami
shumaq raĉhpata rikar yakachipamayllapa; didunpi surtijata yakachiyllapa, chaynulla
llanqichiyllapa ima’ niran.
23 Chaynullami chay runaqa sirbikuqninkunataqa niranpis: ‘Kusa mas gurdu animalta
apamur wanuchiyllapa, fyistata rurar mikunallapapaq.
24 Chaqa kay wamraymi wanusha yupayna karan. Nataq kanan-shuypaqa kawsamusha
yupayna. Chinqashami karan, tarishanchikllapana kananqa’. Chaynu nirmi fyistata
ruraq qallariranllapana.
25 “Chaykamanmi, chay byijukaq wamranqa ĉhakranllapiraq karan. Chaymanta wasin-
man ĉhamuyarnaqa, uyaparan takiqllapata.
26 Chaymi chay sirbikuqkunamanta ukta qayamur, imatataq chay wasinpiqa rurayanl-
lapa, nir tapuran.
27 Chaynu taputinmi chay sirbikuqqa niran: ‘Wamrakaq ukniki tikrakamur kusa allin
ĉhamusha katinmi, taytaykiqa animalta wanuchichimashallapa, fyistata ruranapaq’ nir.
28 “Chaynu willatinqami, chay wamraqa alliplata piñakur wasi rurimanqa mana yayku-
naranchu. Chaymi taytan lluqshimur rugaran ruriman yaykunanpaq.
29 Piru chay wamranqami niran: ‘Taytay, nuqamaqa michka añutataq sirbishusha kani.
Piru chaynu sirbishur, qam munashaykilata ruratiymapis manami uk taksha chibulamat-
apis qumashaykichu, amiguykunawan fyistakunaypaqqa.

30 Nataq kay wamrayki qillayninmatapis yanqa warmikunawan tar tukchir, ĉhamutin-
shuypaqa, ashwan paypaqqa fyistamatapis rurayanki mas gurdulla animalnikita wanuchir
ima'.
31 "Chaynu wamran nitinqa, taytanqa niran: 'Wamray, chaqa qamqa nuqapaqa may-
diyapis pullay kankiri. Chaymi tukuy imay kaqkunaqa qampaqna.
32 Piru kay ukniki tikrakamusha chaypaqqami allin fyistata ruranapaq. Chaqa payqa
wanusha yupay chinqasha karan. Piru ashwan kananqa allinta tarishanchik. Chayrayku
fyistakuyanchik' nir".

16

Jesusmi kumparasyunta ruraran, uk runapa kaqninkunata rikaqwan

1 Jesusqami kaytapis parlaran yaĉhakuqninkunataqa:
"Karanmi uk kusala imayjun runa. Paypami kayaq uk runa tukuy imankunata rikaq.
Chaymi ukkuna riranllapa amunta willaq, chay kuytakuq runaqa, imaykikunata gastayan
nir.
2 Chaymi chay kusala imayjun runaqa kuytakuqnintaqa qayamur kaynu niran: '¿Imanu-
taq qampaq willamayanllapa chayqa? Willamay, ima imatataq rurashayki. Chaqa
mananari imaykunata rikanaykipaqqa allinchu chay willamashanllapanulla chiqapta
imaykunata gastakuyatkiqa'.
3 "Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa yarpuq ĉhurakaran: ¿Imatana kananqa rurashaq
mantamaqniy trabajuymanta itakumatinqa? Chaqa manari jwirsaylamapis kanchu
ĉhakrakunapi trabajanaypaqqa. Chaynulla kusatami pinqakuni limusnakunata
mañakunaypaqpis.
4 Chaynu yarpupakuyarmi chaymantaqa niran: 'Yaĉhaninami imata rurashaq nirmapis,
trabajuymanta itakumatin runakuna wasinpi samachimananpaqqa'.
5 "Chaynu yarpurmi patrunninta wakin dibiq runakunata qayamuran. Chaymantaqa
punta ĉhasha chaytaqa niran: '¿Michkatataq patrunniytaqa dibiyanki?'.
6 Chay runaqa niran: 'Syin butija asaytitami dibiyani'. Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa
niran: 'Kaypimi risibuyki. Samar sinkwintalapaqna ruray risibuykitaqa'.
7 Chaynu nirnaqa chaymanta uktana tapuran kaynu nir: 'Qamqa, ¿michkatataq
dibiyanki?' Kayqami niran: 'Syin kustal trigutami dibiyani' nir. Chaymi chaytapis niran:
'Kaypi risibuykiqa. Samar ruray uchinta kustalpaqlana risibuykitaqa'.
8 "Chaynu tukutinmi, chay mantakuqninqa yaĉharan chay imankunata kuytaq
runaqashi kusala bibu karan imata rurananpaqpis nir. Chaymi nishaykillapa: Chiqapta
Dyuspi mana kriyiqkunaqa, paykunapalla imankunata rurananpaqqa allipta rurayta
yaĉhanllapari, Dyuspi kriyiqkuna imankunata rurananllapamantaqa.
9 "Piru kay pachapi, chay tukukaq qillaynikillapata yanqalla gastanaykillapamantaqa,
ashwan ukkunata yanapayllapa, paykunapis amiguykillapana kar Dyusta kasunanllapa-
paq. Chayna maydiya chay qillaynikillapa tukukatinqa Dyusninchikna pullakushutinl-
lapa pay kayashanpi, tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.
10 "Chaynulla nishaykillapapis: Mayqanpis mana imanu tukur, tantyarkaqlapi allinta
imatapis rikarqa, achka kaqpimapis chaynulla kanqa. Nataq tantyarkaqlapi imanu tukur,
imatapis mana allinta rikarqa, achka kaqpipis chaynulla kanqa.
11 Chayrayku kay pachapi yanqa imankunata mana shumaq allinta rikatkillapaqa,
¿mayqannari kunfyashunqallapa Dyuspa chiqap shumaq imankunapaqmaqa?
12 Ukkunapata mana allinta imankunatapis rikatkillapaqa, ¿mayqanna kunfyar qushun-
qallapa qamkunapa imaykikuna kananpaq kaqtaqa?
13 "Chaymi nini, manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiytaqa
puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa. Man-
aqa ukninta allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla man-
ami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin
imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa".
14 Fariseukunami qillayta kusalata munapakuq karan. Chaymi Jesús chaynu rimatin
uyakurllapaqa, burlakar asiparanllapa.
15 Piru Jesusqami niran:
"Qamkunami runakunapa naypanpiqa kusa runa nishunanllapalapaq imatapis
rurankillapa. Nataq Dyusqami riqsishunllapa shunquykillapapi imanu kankillapa
nirmapis. Chaqa runakuna kusa ima kani nitinllapaqa, Dyusqa mana allinpaqchu riqsin
nir.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanpaq

16 “Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna
imaqa, Juan shamunankaman Dyuspaqqa intrachikuranllapa. Nataq chaymanta-pachaqa
imanumi Dyus mantakuyashanman yaykuyta puytinchik nir yaĉhachikunillapa. Chaymi
Dyus mantakuyashanmanqa tukuyla imanullapis yaykuyta kamanllapa.
17 “Piru chaynu nishutiyllapaqa amami yarpunkillapachu, Dyus nitin Moisés man-
takushankunaqami manana kumplikayanqanachu nirqa. Ashwanmi syiluwan, pacha
tukukatinmapis, Dyus nitin Moisés mantakushanqa tukuyla kumplikanqa.
18 “Chaqa nishaynumiri mayqan runapis warminta dijar ukwan kasararqa, kusala
saqratana uchakuyan. Chaynulla mayqanpis chay itakukasha warmiwan kasaraqpis
kusala saqratana uchakuyan.

Lazaruwan kusala imayjun runa

19 “Karanmi uk runa kusala imayjun. Paymi kusala ĉhaniyjun raĉhpakunata mudakuq,
chaynulla waran waran kusala shumaq fyistakunata rurar, kusalata mikuqllapa ima.
20 Chaynullami karanpis uk runa mana imayjun Lázaro shutiq. Paypa kwirpunmi qiri
intiru karan. Chaymi, chay kusala imayjunpa punkunlapi takuq.
21 Kay mana imayjun runitumi, kusalata mallaqnashanrayku, chay kusala imayjunpa
mikunan ratashanlawanmapis untachikunayaran. Chaynulla allqukunamapismi chay
runapa qirintaqa qimikar llaqwaq.
22 “Chaymantami chay mana imayjun runituqa wanuranna. Chaymi angelkunaqa
aparan Abrahamwan pulla kananpaq Dyuspa luryanpina. Chaynullami chay kusa
imayjun kaqpis wanuranna. Chaymanta pamparanllapa.
23 Chayna chay kusa imayjun runa infyirnupi qischakayarqa, syiluman chapakur, unaq
maypi rikaran Abraham Lazaruta qichqakusha taqta.
24 Chaymi kaynu nir qayĉhakuran: ‘¡Taytay Abraham, llakipamastuy-ari! Kaĉhamuy
Lazaruta didunpa puntitanta yakupi nuyuchir, qalluyta nuyuchinanpaq. Chaqa kay
ninapimi kusata qischakayani’ nir.
25 “Piru Abrahamqa niran: ‘Wamrituy yarpuy-ari qam kawsayatkillaqa mana imaykipis
faltashuranchu. Nataq Lázaro-shuypaqa qischakaq. Kananqami payta kaypi kunsulanllapa.
Nataq qamqa qischakayankina.
26 Chaynullami nuqanchikkunataqa uk kusala manchaypaq raqra chiqan-
chamayanchikllapa. Chaynu katinmi kaymanta, qamkuna kayashaykillapaman
pasanarmapis mana puytinllapachu. Chaynulla qamkuna kayashaykillapamanta
kaymanpis mana pasamuyta puytinllapachu’ nir.
27 “Chaymi chay kusa imayjunqa niran: ‘Chaynu katinqa rugashaykiri Taytay Abraham,
Lazaruta kaĉhanaykipaq taytaypa wasinman.
28 Chaqa chaypimi kan sinku irmanuykuna. Chayna paykunata willatin ama shamunan-
paqchu kay lugarman qischakaqqa’ nir.
29 “Abrahamqa niran: ‘Paykunaqami Moisés iskribishankunata, chaynulla Dyuspa
rimaqninkuna iskribishankunata ima liyirna intrakar kasunqallapa’.
30 “Nataq chay kusa imayjun runaqa niran: ‘Chiqaptami ninki Taytituy Abraham. Piru
uk wanusha kawsamur, paykunaman rikaritinqami paykunaqa Dyuspina kriyiyanqal-
lapa’ nir.
31 “Piru Abrahamqa niran: ‘Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna
iskribishanta mana kasurqa, manami kriyinqallapachu michka uk wanusha kawsamur
paykunaman rikaritinmapis’ nir”.

17

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
“Maydiyapismi chay uchakuchikuqqa kayanqalla. Piru ¡imananqaraq, runa masinta
uchakuchiqqa!
2 Chaynu tukuq runataqami kusala allin kanqa kunkanpi marayta watar mar yakuman
itakunanllapapaq, chay nuqapi chayraq kriyiqkunata uchakuchinanmantaqa.
3 Chayrayku qamkunamaqa kuytakayllapa. Imanupi ukniki uchakutinqa, anyay.
Chaynu willatki, shamur pirdunamay nishutinqa, pirdunay.
4 Chaymi ukniki qamta mana allinta rurashur uk diyalapi michka syiti kuti uchakur,
chaymanta syiti kuti shamur qammantami uchakusha kani nishutinqa, pirdunay”.

Apustulkunami masta kriyiyta munaranllapa

5 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqami, kaynu nir mañakuranllapa:
—Taytituy, yanapamayllapa masta qampi kriyinayllapapaq.

6 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
—Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu, chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kaypi qiru shayan chayta ‘Rir mar yakupi shay’ nitkillapaqa, rinman.

Uk sirbikuqpa rurayninkuna

7 “Qamkunapa kanman uk sirbikuqnikillapa. Chaymanta chay sirbikuqqa rinman michikuq manaqa yapukuq. Chaymanta ĉhamutinnaqa ¿mayqannikillapataq ninkimanllapa: ‘Yaykamur taytituy mikuy’ nirqa?
8 ¡Manami! Ashwan niyankillapa kanqa: ‘Yaykamur mikunayta rurar qaramay, upyachimay nuqataraq. Chaymantana qamqa mikunki upyankimapis’ nir.
9 Chaynu imata ruratinpis, sirbikuqnikillapataqa mana ‘Payji’ niyankillapalamapischu kanqa imapaqpis.
10 “Chaynu chay sirbikuq yupay qamkunapis, Dyus nishushanllapata rurar tukchishana karmapis, ashwan niyllapa Dyustaqa: ‘Nuqakunaqami, mana sirbiq sirbikuqnikichu kanillapa. Chaqa mastaqachu imatapis rurashama katiyllapa, chay ruranayllapapaq karan chaymantaqa’ nir”.

Jesusmi allicharan dyis ismuyaq runakunata

11 Jerusalenman riqnuqa Jesusqa pasaran Samariapa, Galileapa lugarninkunata.
12 Chaynu riyarqa uk pwiblituman ĉharan. Chaypimi, dyis ismuyaq runakuna Jesustaqa tariq shamuranllapa. Piru wakaqllapi kidaranllapa Jesusmantaqa.
13 Chaymi kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Yaĉhachikuq Tayta Jesús, llakipamastuyllapari! nir.
14 Chaynu nitinllapa, Jesús paykunata rikarqa, niran:
—Rir kurakunaman ĉhayllapa, paykuna yaĉhananpaq alliyashaykillapana nir.
Chaynu Jesús nitinqa, nanta riqnula alliyaranllapana.
15 Chaynu alliyatinllapanaqa, chay paykunamanta uk runaqa, chay riyashanlamanta ashwan tikrakamuran kusa jwirtita rimar Dyusta alabaqnuna.
16 Jesusman ĉharqa, naypanlapi qunqurikur pachaman pukĉhirar payji niran. Kay runaqami Samariamanta karan.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu chay dyis qishaqkunaqa tukuynikillapa alliyaraykillapa? ¿Chaqa maypitaq chay wakin nwibi runakunaqa?
18 ¿Kay furastiru runalachu, Dyusta payji ninanpaqqa, intrakasha?
19 Chaynu nirnaqa, chay alliyasha runataqa niran:
—Sharir riyna. Kriyishaykiraykumi alliyashaykina, nir.

Imanumi ĉhamuyanqa Dyuspa mantakuyninqa
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Chay fariseo runakunaqami Jesustaqa tapuran, maydiyashi Dyuspa mantakuyninqa ĉhamuyanqa, nir. Chaymi taputinllapaqa, payqa niran:
—Dyuspa mantakuyninqami mana kwintata qukayatkillapa ĉhamunqa.
21 Chaymi mana mayqanpis ninqachu: ‘Kaypina mantakuqqa’, manaqa ‘Wakpina’ nirqa. Chaqa mana kwintata qukayankillapachu. Ashwanmi, Dyuspa mantakuyninqa qamkunawanna.
22 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunataqa, niran:
“Qamkunapaqqami ĉhamunqa uk diya. Chaymi qamkunaqa chay diyakunapiqa Dyusmanta Shamuq Runata alliplata rikanankillapa uk kutilamapis. Piru manami rikankillapachu.
23 Chaymi wakin runakunaqa ninqallapa: ‘Kaypimi Dyusmanta Shamuq Runaqa’ nir. Ukkuna-shuypaqa ninqallapa: ‘Wakpimi’ nir. Piru qamkunaqa chaynu nishutinllapamapis, ama kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla rikarimunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun, chay yupaymi kanqa.
25 Piru naypaqtaqami alliplata qischanqallaparaq. Chaynulla kusa ĉhiqnikasha ima kanqa.
26 “Chaynu rurayatinllapamapis chaymantaqa, imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran, chaynumi pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinqa.
27 Chay Noepa tyimpunpiqami runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, kasaraqllapa chaynulla kasarachikuqllapa ima. Piru chaymanta Noé wampuq wasiman yaykutin, allipla saqra tamya shamur untaran tukuy pachapi. Chaymi yaku untatinqa, tukuyla runakuna wanur tukukaranllapa.

28 Chaynulla Lotpa tyimpunpipis pasaran. Runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, rantiqllapa, rantikuqllapa, tarpukuqllapa, wasikunatapis rurar taqllapa ima.
29 Piru chaymanta Lot chay Sodoma pwiblumanta lluqshitinqa, unaq syilumanta ninawan asufri ishkimutin, tukuy wakin runakunaqa wanur tukukaranllapa.
30 Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
31 "Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. Chaynulla, mayqanpis ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu.
32 Chaqa yarpuyllapari, Lotpa warminpaq.
33 Chaymi nini, imanupis bidanta washanaqqa, ashwan wanunqa tukuy tyimpupaqna. Nataq kay bidapi Dyusrayku wanuqkuna-shuypaqa, ashwan tukuy tyimpu kawsananpaqna kayanqa.
34 "Nishaykillapapis: Uk tuta ishkay uqllanakusha punuyatinllapamapis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
35 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
36 [Ishkay runakuna ĉhakrapi katinpis, ukta apar, uktaqa dijayanqa]".
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa tapuranllapa Jesustaqa:
—¿Maypitaq Taytituy chaynuqa kanqa? nir.
Jesusqa paykunataqa, niran:
—Maypiĉhi wanusha katin, chaypimi tantakanqa shinkukuna. Chaymi yaĉhankillapa maypimi chayqa kanqa nirmapis.

18

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana shaykuq mañakunapaq

1 Jesusmi kay kumparasyuntapis parlar intrachikuran, paykuna maydiyapis ama disanimakurchu Dyusman mañakunanllapapaq.
2 Niranmi:
"Uk pwiblupimi karan uk jwis. Paymi Dyusta mana manchar, runakunamatapis mana rispitaqchu.
3 Chaynullami chay pwiblupiqa kaqpis uk byuda warmi. Paymi uk prublimayjun kaq. Chaymi jwisman rir mañakuran, chay kuntraqninwan arriglachinanpaq.
4 Piru chay jwisqami waran waran ritinmapis mana kasuqchu chay warmitaqa. Chaymantaqami yarpur niran: Nuqa, Dyusta mana kasunichu. Chaynulla runakunatapis mana rispitanichu.
5 Piru chaynu katiymapis kay warmisita qillakachimayan. Chayraykumi paytaqa yanapashaq amana mas shamur qillakachimananpaqnachu nir".
6 Chaynullami Amitunchikqa niranpis:
"Mana allin jwis chaynuta ruratinqa,
7 ashwan ¿Dyusninchikmaqachu mana kasuyanqa chay paypa kaqninkunata unaqpis, tutapis paypaq llakir mañakutinqa? ¿Yarakuchiyanqaraqchu?
8 Nishaykillapapis: Manami yarakuchirchu yanapar washayanqa. ¿Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamurqachu, mayqanllataqa tariyanqaraq kriyiqta? nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran fariseuwan, impwistuta kubrakuqwan

9 Chaymantami Jesusqa uk kumparasyunta rurar tukuy chaypi kaqkunataqa intrachiran. Chaqa chaypi kaqkunamanta wakinqami, mana uchayjun yupay tukur ukkunataqa mana kwintachaqchu.
10 Chaymi niran:
"Ishkay runami riranllapa Dyusta adurananllapa wasiman mañakuq. Ukqami karan fariseo; nataq ukqa Romapaq impwistuta kubrakuq.
11 Chay fariseuqami shasha kaynu niyaran paylla alabakar: 'Tayta Dyus, nuqaqami payji nishuni mana chay wakinkuna yupay kashayrayku. Chaqa wakinkunami suwakuqkuna, malukuna, ukwan ukwan punuqkuna ima. Chaynulla nuqaqa manami kay impwistuta kubrakuq runa yupaychu kanipis.
12 Nuqami ayunani simanapaq ishkay kuti. Chaynulla dyis parti ganashaymanta ukta qushuni' nir ima.
13 "Piru chay impwistuta kubrakuq-shuypaqa karukaqlapi sharan. Chaymi mana syilumanmapis chapakunayaqchu. Ashwanmi malay nir yarpur qasqunta takar niyaran: '¡Tayta Dyus llakipamay-ari! ¡Nuqami chiqap uchayjun kani!' nir.
14 "Chaymi nuqaqa nishaykillapa: Kay impwistuta kubrakuqqami, wasinmanqa tikrakaran, Dyus uchankunamanta pirdunar llakipashana katin. Nataq fariseo-shuypaqa

mana. Chaqa mayqan kusa kani niqtaqa, mana kusapaqchu Dyusqa riqsin. Ashwan mana kusa kani niqtaqa, maydiyaqa kusa nishapaqna riqsinqa”.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Chaymantami Jesusmanqa wamritukunata aparanllapa bindisinanpaq. Piru chay yaĉhakuqninkuna chaynu wamritukunata apaqta rikarqa, chay apaqkunataqa anyaq ĉhurakaranllapa.
16 Chaymi Jesusqa paykunata qayar, kaynu niran:
—¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay mana kwintachaypaq kaqkunalapaq.
17 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Uk mantakuqmi Jesusta tapuran kaynu nir:
—Kusa allinla Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq ruraymán, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
20 Chaqa qamqami yaĉhankina, Dyus tukuy mantakushankunataqa. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan punuychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.
21 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
22 Chaynu nitin uyarmi, Jesusqa niran:
—Uksitumi faltashuyanraq ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
23 Piru chaynu Jesús nitin uyaparqami, kusalata llakiran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
24 Chaynuta rikarmi, Jesusqa niran:
—¡Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa!
25 Ashwanmi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqa, uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaymi uyakuqkunaqa, tapuran Jesustaqa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Runakunapaq mana ruraypaq kaqkunamapismi, Dyuspaqqa imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinmi Pedruqa niran:
—Taytituy, nuqakunamaqami tantar imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
29 Chaynu nitinmi, payqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa mantakuyninrayku, wasinta, warminta, ukninkunata, taytankunata, wamrankunata dijaqkunaqami,
30 kay pachapiqa kusala achkatana aypanqallapa chay dijashanllapamantaqa. Nataq maydiya-shuypaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Jesusqami dusi yaĉhakuqninkunata wakaqlaman qayar kaynu niran:
“Kananqami rishunllapana Jerusalenman. Chaynuqami Dyuspa unay rimaqninkuna, Dyusmanta Shamuq Runapaq iskribishanllapakunaqa, kumplikanqa.
32 Chaqa paytaqami mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakanqallapa, jurapanqallapa, tuqapanqallapa ima.
33 Chaymanta-shuypaqa wipyasha imana karqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa”.
34 Chaynu Jesús nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla manami yaĉharanllapapischu imapaqmi willayan nirmapis. Chaqa paykunapaqqami mana intrakaypaqchu karan.

Jesusmi allicharan uk syigu runata
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jericó pwiblupa shipchanpina Jesús katinqa, uk syigu runa limusnata mañakur nanpa
yatalanpi tayaran.
36 Chaymanta kusa achka runa pasaqta syintirqa, tapukuran imataq pasayan nir.
37 Chaymi willaranllapa Nazaretmanta Jesús chayta pasayan nir.
38 Chayraykumi chay syigu runaqa jwirtita kaynu niran:
—¡Davidpa ayllun Jesús, llakipamastuy-ari! nir.
39 Chaynu nitinmi naypaqta riqkunaqa anyaranllapa uyarananpaq. Piru payqami,
ashwan mas jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
—¡Davidpa ayllun, llakipamastuy-ari! nir.
40 Chaymi Jesusqa, das shar kaĉhakuran payman apananllapapaq. Ĉhatinnaqa, Jesusqa
tapuran:
41 —¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Chay syigu runaqa niran:
—Taytituy, rikakuytami munayani nir.
42 Jesusqa niran:
—¡Rikakuynari! Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina nir.
43 Chaynu nitinmi, chay kutilla rikakuranna. Chaymi Jesuspa pullanna riran Dyusta
alabaqnu. Chayta rikarmi Dyustaqa tukuyla alabaranllapa.

19

Jesuswan Zaqueo

1 Jesusqami Jericó pwibluman ĉharqa, ĉhaypinta pasayaranna.
2 Chaypiqami taq uk kusala imayjun runa Zaqueo shutiq. Paymi Romapaq impwistuta
kubrakuqkunapaqa mantaqnin karan.
3 Kay Zaqueuqami kusalata Jesusta riqsiyta munayaran. Piru payqami kusa takshala kar,
chaynulla kusala achka runakuna kashanrayku mana rikaytaqa puytiyaranchu.
4 Chaymi, rikananpaqqa Jesús riyashanlawman kusata kallpar rir, unaq qiruman iqaran.
5 Chaymanta Jesús qirupa ĉhakinta pasayarqa, unaqman chapakur Zaqueuta rikarqa,
niran:
—Zaqueo, utqar ishkimuy. Chaqa kananmi wasikipi samayani nir.
6 Chaynu nitinqa, Zaqueuqa chay kutilla ishkimur, kusa aligrila Jesustaqa wasinman
aparan.
7 Chayta rikarmi, Jesuspaqqa kusata runakunaqa rimapakuq qallariranllapa: “Uchas-
apa runapa wasinman risha samaq” nir.
8 Chaynu niyatinllapaqa, Zaqueuqa sharir Jesustaqa niran:
—¡Taytituy!, mana imayjunkunataqa tukuy imay kaqmanta lamtarta qushaq. Chaynulla
mayqanta ingañar imanta suwasha karpis, kwatru kuti masta qushaq nir.
9 Jesusqa niran:
—Kay runapismi Abrahampa ayllunmanta kashanrayku, kay wasipi kaqkuna
washakananpaq uraqa ĉhamushana.
10 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha uchanllaparayku chinqasha kaqku-
nata maskar washananpaqna.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillaywan
(Mt 25.14-30)

11 Chaynu Jesús nitin runakuna uyaparmi yarpuranllapa, Dyus mantakunanpaqqami
manana maychu nir. Chaymi Jerusalenman shipchayarnaqa payqa uk kumparasyunta
parlaran,
12 kaynu nir:
“Uk kusa riqsikasha ayllumantami karan uk runa. Chaymi payqa uk kutiqa kusa karu
may nasyunman riran numratinllapa tikrakamurqa pwiblunpina mantakunanpaq.
13 Piru manaraq riyarqami, dyis sirbikuqninkunata qayamur, tukuyninta achka qillayta
qur, niran: ‘Nuqa tikrakamunaykamanqa kay qillayniykunawanqa nigusyuta ruraskinkil-
lapa’ nir.
14 “Nataq chay pwiblunmanta runakunaqami paytaqa ĉhiqniqllapa. Chaymi ikintaqa
kaĉhakuranllapa ninanllapapaq: ‘Kay runataqa mana munayanillapachu mantaqniyllapa
kananpaqqa’ nir.

15 “Piru chaynu kaĉhakutinllapamapis, paytaqa numraranllapana mantakuq kananpaq.
Chaymanta pwibluman tikrakamurnaqa, kaĉhakuran chay sirbikuqninkunata qayamu-
nanllapapaq. Chayna tapunanpaq, chay qillayninta qushushayllapataqa, kada runa
michkatataq ganachishaykillapa nir.
16 “Chayna punta chayta taputinqa, niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami dyis kuti masta
ganasha’ nir.
17 Chaynu nitinqa, chay mantakuqninqa niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin sirbikuq
kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi ashwan dyis
pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
18 “Chaymantaqa uk sirbikuqpis qimikarqa kaynu niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami
ganasha sinku kuti masta’ nir.
19 Chaymi mantaqninqa paytapis niran: ‘Qamtapis sinku pwiblukunata
mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
20 “Piru uk qimikar-shuypaqa kaynu niran: ‘Taytituy, kaypimi qillaynikiqa. Ĉhuraraymi
uk pañulapi watar.
21 Chaqa manchakuraymi, kusala marraju kashaykirayku mana tarpukushaykimanta
kusichakunki, chaynulla mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir,
yaĉhashayrayku’.
22 Chaynu nitinqa, mantaqninqa niran: ‘Mana allin sirbikuq, qam rimashaykillawan
rikashur yaĉhani, imanumi kanki nirmapis. Chaqa chaynu nuqa marraju kani nir,
chaynulla mana tarpukushaymanta kusichakuni, mana shikwakushaymanta tantakuni
nir yaĉharqa,
23 ¿Imapaqtaq bankuman mana aparayki qillayniyqa ganaskinanpaq? Chaynuqami
ashwan tikrakamurqa ganashanwanna aypanayta’.
24 “Chaynu nirqa, wakin runakuna chaypi kaqkunataqa niran: ‘Chay runataqa qil-
layniyta kitar quyllapa, chay dyis kuti masta ganachisha chayta’ nir.
25 Chaymi paykunaqa niranllapa: ‘¡Piru Taytituy, payqa dyis kuti mas qillayniyjunna!’
26 “Chaynu nitinllapami mantakuqqa niran: ‘Nishaykillapa: Chay mayqanĉhi allinta
rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Piru chay mana allinta rurashanrayku
mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
27 Chaynulla mana mantakunayta munar ĉhiqnimaqkunata-shuypaqa, kayman apamur
naypaypi wanuchiyllapa’ nir”.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Kaykunata nirqami, Jesusqa riranna Jerusalenmanqa.
29 Chaymanta, chay Olivos sirkapa yatan Betfagiman, chaynulla Betania pwibluman
yaqqa ĉhashana karqa, kaĉhakuran ishkay yaĉhakuqninkunata,
30 kaynu nir:
—Riyllapa, wak naypanchikpi pwiblitu kan chayman. Chayman ĉharqami, tarinkillapa
uk burru wataraqta. Chay burrupiqami manaraq mayqanpis tasharaqchu. Chayta kaĉhar
apamuyllapa.
31 Nataq, mayqan ‘¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa?’ nishutinllapaqa, niyllapa ‘Tay-
tanchikmi ministiyan’ nir.
32 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa riranllapa. Chaynu rirllapaqa, imanuĉhi Jesús
nisha karan chaynulla burrutaqa wataraqta tariranllapa.
33 Burruta kaĉhayatinllapanaqa amunkunaqa rikarimur kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
34 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Taytitunchikmi ministiyan nir.
35 Chaynu nirnaqami, raĉhpankunata burrupa ananman ĉhurar aparanllapa Jesusman.
Ĉhachirnaqa, chay burritupa ananpina tachiranllapa.
36 Chaymi chaynu Jesús burrupa anan ritinqa, runakunaqa naypanta riranllapa
raĉhpankunata ĉhukir ima. Chaylatami burruqa riran.
37 Chaynu riyar chay Olivos sirkapa urayninman shipchayatinllapanaqa, tukuyla kriy-
iqkunaqa kusalata aligriyaranllapa. Chaymi kusa jwirtita rimaq qallariranllapa tukuy
milagrukunata rurashanpaq yarpur ima.
38 Kaynumiri niyaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
¡Unaq syilupipis aligriyanqallapa!
¡Kusa shumaqtami alabanqallapa Dyusninchiktaqa!” nir.

39 Chaymi wakin fariseo runakuna chaypi uyakuqkunaqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhakuqnikikunata anyar uyarachiy nir.
40 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Qamkunata willashaykillapa, kay runakuna upallatinllapaqami ashwan rumikunamapis qayĉhakunqallapa nir.
41 Chaymanta Jerusalén yatanmanna ĉhar chay pwibluta rikarnaqa, Jesusqa chay pwiblurayku waqaq qallariran
42 kaynu nir:
"¡Jerusalenmanta runakuna! Kusa allinĉhi kanman qamkuna kay diyapi kwintata qukanaykipaq, nuqami shamusha kani yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapapaq nir. Piru chaypaqqami mana kwintata qukankillapachu.
43 Ay, qamkunapaqqami kanqa allipla saqra diyakuna. Chaymi kuntraykikunaqa shamur, wakmanta kaymanta arkar kurralashurllapa ima, limpu wanuchir tukchishunqallapa.
44 Tukuyla Jerusalén pwiblupi kaqkunaqa, tukukanqallapa. Chaypiqami, mana uk rumi, uk rumipa ananlapimapis llutakashaqa kidanqachu. Chaqa qamkunaqa, Dyus washashuqllapa shamutinpis, mana kasushaykillapachu".

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Chaymanta Jesusqa, Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur, chay ruripi rantikuqkunata, [rantiqkunata] itakuq ĉhurakaran,
46 kaynu nir:
"Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: 'Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi kanqa' nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa" nir.
47 Jesusqami waran waran, Dyusta aduranannllapa wasipi yaĉhachikuq. Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla wakin karguyjun runakunapis, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq.
48 Piru manami imanupis wanuchiyta puytiranllapachu. Chaqa tukuyla runakunami Jesús yaĉhachikutinqa kusa qasillala uyakuyaranllapa.

20

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi Dyuspa shumaq rimayninta imanu washakananllapapaq nir runakunataqa yaĉhachiyaran. Chaymantami, ĉharanllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.
2 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¡Willamayllapa! ¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa?
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa, willamayllapa!
4 ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala?
5 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: " 'Dyusmi kaĉhamuran' niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa '¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?' nimashunllapa.
6 Chaynulla manami 'Runakunala' niytapis puytinchikllapachu. Chaynu nishallapaqami, runakuna rumillawan sitar wanuchimachuwanllapa. Chaqa chiqaptari yarpunllapa: Juanqa Dyuspa rimaqnin karan nir".
7 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu mayqan kaĉhamuran nirmapis.
8 Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Chaymantaqa tukuy runakunata kay kumparasyunta parlaq qallariran:
"Uk runami ĉhakranpi ubata tarpuran. Chaymantaqa ayka runakunata trabajananpaq arrintar riran largu mayta, mana das tikrakamuqchu.

10 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partinta qunanllapapaq. Piru ashwan chay ĉhakrapi trabajaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
11 "Chaymantaqa qashan kaĉhamuran uk sirbikuqninta. Piru chaytapis, chay ĉhakrapi trabajaqkunaqa maqar, jurapar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
12 Qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chaytapis chaynullata rurar lisyar ima ĉhakramantaqa itakuranllapa.
13 "Chaynu chay sirbikuqninkunata rurar mana kasutinqa, chay ĉhakrapa amunqa niran: '¿Imanashaqna kananqa? Kusala munashay wamraytana kaĉhashaq dijur. Ichapis rispitar kasunmanllapa' nir.
14 "Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi trabajaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay ĉhakrawanqa kidanallapapaq!' nir.
15 Chaynu nirllapa ĉhakramantaqa urqur, wanuchiranllapa".
Chaynu kumparasyunta rurarqa Jesusqa kaynu niran:
—Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa, ¿imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?
16 Chaqa chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay pachantaqa.
Chaynu Jesús nitinmi niranllapa:
—¡Manami chaynuqa kanqachu! nir.
17 Chaynu nitinllapaqa, kusata paykunataqa chapar Jesusqa niran:
—Mana chaynu katinqa, ¿ima nishaq nirtaq, Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin?:
'Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha' nirqa.
18 Chaymi, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, rumi runapa ananman ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.
19 Chaynu nitinmi, kurapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna uyaparllapaqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. Chaymi chay kutilla, Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Chaymantami ashwan, wakin runakunata kaĉharanllapa mananula Dyuspi kriyiq tukur, Jesusta uyakunanllapapaq. Chayna imanullapis mana allinkunata rimachir, chaylapaqna aypar apananllapapaq Romapa gubirnadurninman.
21 Chaynuta yarpurllapami, kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qam yaĉhachikuyashayki, rimayashaykiqa chiqap nir. Chaynu karmi, mana runakunata riparayta yarpunkichu imanu katinmapis. Ashwan qamqami yaĉhachikunki Dyus munashannulata.
22 Chaymi nishunillapa: ¿Allinchu kanqa Romapa punta gubyirnun Cesarta impwistuta pagranayllapapaqqa?
23 Jesusqa chay mana allinta yarpuyashanllapapaq kwintata qukarmi, niran:
—[¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?]
24 Ma, rikachimayllapa uk qillayta. ¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.
Chaynu taputinqa, paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpami nir.
25 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqnintaqa Dyusta quyllapa.
26 Chaynu Jesús tukuy runakunapa naypanpi rimatinqami, mana imanupis uchachayta puytiranllapachu. Ashwan dispantakar uyaralana kidaranllapa.

Jesustami tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Chaymantaqa ayka Saduceo runakuna riranllapa Jesustaqa rikaq. Paykunaqami ninllapa: "Wanuqkunaqashi manana kawsamunnachu" nir. Chaymi tapuranllapa Jesustaqa:
28 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribisha karan: 'Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq' nir.

29 Chaqa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapaqa, warmikur manaraq
wamrayjunchu kayar wanuran.
30 Chaymi chay ishkay kaq uknin,
31 chaynulla kimsa kaq ukninpis chay warmillawan kasararan. Chaynumi syitinllapa
chay warmillawan kasarar, manaraq wamrayjun kayar tukuynin wanuranllapa.
32 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
33 Nataq chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa ¿mayqanninpa warmintaq kanqa
chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Kananmi kay bidapiqa kasaranllapa, chaynulla kasarachikunllapa ima.
35 Piru, Dyus munashannullata shumaqta rurar taqkunaqami, wanushanmanta
kawsamur uk bidapiqa, manana kasaranqallapanachu. Chaynulla mananami
kasarachikunqallapa imamapischu.
36 Chaqa paykunaqa manana wanurchu angelkuna yupayna kanqallapa. Chaynulla,
wanushanmanta kawsamushanllaparayku, Dyuspa Wamranna kanqallapa.
37 Chaynumi, ashwan Dyus nitin Moisés chay sarsa rupayashanpaq iskribishanllapi,
intrachimanchik, wanushakunaqashi kawsamuyanqa nir. Chaqa ninmi: Dyusqashi,
Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa, Dyusnin nir.
38 Chaymi, Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwan payqami tukuy
kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu katinmi, ¡paypaqqa tukuy mayqanpis kawsayan! nir.
39 Chaymantaqa wakin yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa niranllapa:
—Allintami nishayki Yaĉhachikuq Taytituy.
40 Chaymi chaymanta-pacha, manana mayqanninlapis tapuyta yarpuranllapala-
manapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Chaymantami Jesusqa paykunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Imapaqtaq Dyuspa Akrashan Cristuntaqa Davidpa ayllunmanta ninllapa?
42 Chaqa Davidqami paylla Salmos librunpiqa nin:
'Tayta Dyusmi Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqayman,
43 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramunaykaman nir'.
44 Chaynu Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa
'Amituy' niran?

Jesusmi yaĉhakuqninkunata willaran kuytakananllapapaq
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Tukuyla runakuna uyakutinmi yaĉhakuqninkunata Jesusqa kaynu niran:
46 "Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta,
chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima. Chaymi chay
tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq
riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.
47 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa
ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala
manchaypaqtana kastigakanqallapa" nir.

21

Byudapa ufrinditan
(Mr 12.41-44)

1 Jesusmi, Dyusta aduranllapa wasipi, rikakuyaran kusa imayjun runakuna, ufrin-
danta kajunkunaman itatinllapa.
2 Chaynullami rikaranpis uk mana imayjun byuda ishkay qillaysituta kajunkunaman
itaqta.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami, tukuy runakunamanta
masta ĉhurasha ufrindantaqa.
4 Chaqa, tukuy wakin runakunaqami qillaynin subraqlata ufrindakunllapa. Nataq chay
mana imayjun byuda-shuypaqami, mana mas qillaynin mikunanpaq katinmapis, limpula
ufrindakusha nir.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Chayllapimi, wakinkunaqa kusata parlayaqllapa Dyusta adurananllapa wasipaq, chay kusa shumaq rumikunawan shasha karan chaykunapaq, ufrinditakunata ĉhurashanllapakunapaq ima. Chaymi Jesusqa niran:
6 "Uk diyami ĉhamunqa. Chaymi chay diyapiqa kanan kay rikayashaykillapataqa limpu ratachitinllapa, manana uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu" nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinnaqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Chaymantaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maydiyataq chaynuqa pasayanqa? ¿Ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
8 Chaynu nir taputinllapaqa Jesusqa niran:
"Allitami kuytakankillapa ama ingañakanaykillapapaq. Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi ninqallapa: 'Nuqami kani Dyuspa Akrashan Cristun'. 'Chay tukukanan tyimpuqami ĉhamunqana' nir. Chaynu nishutinllapamapis, qamkunaqa ama kriyinkillapachu.
9 Chayna, wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir, gubyirnupa kuntran tikrakayanllapa nir ima uyaparmapis, ama manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi kay pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa".
10 Niranpismi:
"Uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan.
11 Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa. Chaynulla kusala mallaq tyimpu imami kanqa. Qishaykunamapis kusala saqra mana rikashaykillapakuna kanqa, tukuy pachapi. Syilupipis rikankillapa dispantaypaq allipla mana rikashaykillapakunata ima.
12 "Piru kaykuna manaraq chaynu kayatinqami, qamkunataqa aypashunqallapa, kusata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapi. Apashunqallapapis karsilkunaman itashuqllapa. Chaynulla qukushunqallapa gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku.
13 Chaynu apashutinllapamapis ashwan qamkunaqa nuqallapaq rimankillapa.
14 Qamkunaqa, amami llakir yarpupakunkillapachu imataraq rimar washakashunllapa nirqa.
15 Chaqa, nuqami chay urasqa yanapashaykillapa allipla shumaqta rimanaykillapapaq. Chaymi kuntrashuqkunaqa mana imata nishuyllapatapis puytinqallapachu, allita rimashaykillaparayku.
16 "Chaynulla nishaykillapapis: Qamkunataqami taytaykillapa, uknikillapakuna, primuykillapa, chaynulla amiguykikunamapis chay ĉhiqnishuqkunaman qukushunqallapa. Nataq wakinnikillapallataqa wanuchishunqallapa ima.
17 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa.
18 Piru qamkunapaqami, mana umaykillapamanta uk aqchaykillapalamapis chinqanqachu nuqapaqqa.
19 Chayraykumi nuqalapi allita kriyir shachinakurqa tukuy tyimpupaqna kawsankillapa.
20 "Chayna, Jerusalén pwiblupa ridurninman kusa achka suldadukuna ĉhaqta rikarqa, yaĉhankillapana mananami maychu chay pwiblu tukukananpaq kanqa nir.
21 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa, sirkakunaman alsakankillapa. Chaynulla, Jerusalenpi kaqkunapis lluqshinkillapa chay pwiblumantaqa. Nataq, chay ĉhakrapi kaqkuna-shuypaqa amallana tikrakankillapachu chay pwiblumanqa.
22 Chaqa chay diyakunapimi, Dyuspa librun mantakushanpi kastigupaq iskribikashanqa kumplikayan.
23 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! Chaqa allipla manchakuypaq nanachikuykuna chaynulla kusala saqra manchaypaq kastigumi chay pwiblupiqa kanqa.
24 Wakinkunaqami wanunqallapa kuchilluwan lisyakar, chaynulla wakinkunataqa aypar prisur purichinqallapa tukuy nasyunkunapi. Nataq, Dyuspi mana kriyiq runakunaqa, Jerusalén pwiblutaqa limpu saruĉhanqallapa, paykunapaq Dyus imanu kananpaq nishan tyimpu kumplikanankaman.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 "Chaymi siñalkuna kanqa rupaypi, killapi, qullarkunapi ima. Nataq pachapi-shuypaqa
tukuy runakuna dispantakashalla kidanqallapa. Chaynulla alliplata manchakunqallapa,
mar yaku kusalata maqchikar waqamutin.
26 Runakunami kusata manchakur, imana kay pachapiqa kanan-shuypaqa pasayanqa
nir yarpur, limpu dismayanqallapa. Chaqa syilupi tukuy kaqkunamapis kusalata
kuyunqa.
27 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirnin-
wan puktaypa rurinta shamuqtana.
28 Qamkuna nuqapi kriyiqkuna, kaynu tukuq qallaritinqa, animuta aypar umaykil-
lapata unaqman alsar nuqapaq chapakunkillapa. Chaqa mananami maychu kanqa
washakanaykillapapaqqa".
29 Chaynupaqmi, kay kumparasyuntapis ruraran: "Allita rikayllapa igus qiruta, manaqa
wakin qirukunatapis.
30 Chaqa chay qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa, yaĉhankillapana tamya tyimpuqa
shipchana nir.
31 Chaynulla chay nishushaykunata pasaqta rikarqa, yaĉhankillapana Dyus mushuq-
manta mantakunanpaq tyimpuqa shipchana nir.
32 "Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyat-
inraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.
33 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-
shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.
34 Kuytakankillapa, amami dijankillapachu yarpuynikillapa chay mana allin ruraykU-
nata rurachishunanllapapaqqa. Chaynulla ama maĉhankillapachu, ama yarpupakankilla-
papischu kay bidapi kawsayashaykillapapaqqa. Ama chay jwisyu diyapiqa qamkunata,
chay mana allin ruraykuna daskaqla ratachishunanllapapaqchu.
35 Chaqa chay shamuq diyaqami shamunqa kay pachapi tukuy runakuna kawsaqkuna-
man.
36 Chayrayku, qamkunaqa rikĉhakushala kar tukuy tyimpula Dyuspi yarpur, payman
mañakuyllapa chay saqra kastigukunamantaqa washakarna, Dyusmanta Shamuq Runapa
naypanman ĉhanaykillapapaq".
37 Chaynumiri Jesusqa, unaqqa yaĉhachikuq Dyusta aduranallapa wasipi. Nataq,
tutaman-shuypaqa chay Olivos sirkapi kidaq.
38 Chaymi, tukuy runakunaqa allaq allaqla riqllapa Dyusta aduranallapa wasimanqa,
Jesusta uyakuq.

22

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapana
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

1 Shipchamuyarannami Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay
diyaqa.
2 Nataq chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq. Piru
runakunata manchashanllaparaykumi mana aypayta puytiranllapachu.
3 Chaynu katinmiri, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunapa uknin Judas Iscariotimanqa Satanás
yaykuran.
4 Paymi riran kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranallapa wasipi kuy-
takuqkunapa mantakuqninkunawan parlaq, "Imanumi Jesustaqa qushaykillapa" nir.
5 Chaynu nitinmi, kusata aligriyar qillayta arniranllapa.
6 Chaymi Judasqa "Arí" nir, imanulapis allita rikar maykaqlapipis runakuna mana yaqqa
kaq yupay katin, "Rikachishutiyllapa aypankillapa" niran.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyapinami karanllapa.
Chaynulla chay diyapimi uyshitakunata ufrindapaq nir wanuchiqllapapis.
8 Chaymi Pedruwan Juantaqa, Jesusqa kaĉharan kaynu nir:
—Rir kamakachiyllapa Pascua fyistapi mikunanchikllapata.
9 Chaynu nitinqa paykunaqa tapuranllapa:
—¿Maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
10 Jesusqa niran:

—Jerusalén pwibluman ĉharnaqami, uk runa kantarunpi yakuta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa wasinman yaykunankaman.
11 Chaymantami chay wasipa amuntaqa ninkillapa: 'Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan' nir.
12 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
13 Chaynu nitinmi paykunaqa rir, Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
14 Chaymanta mikunanllapa uras ĉhamutinqa, Jesusqa apustulninkunawan samaranna misamanqa.
15 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
"Kanan manaraq qischakar wanuyashayllami, ¡alliplata munasha kani qamkunawan pulla tantanakur mikunallapapaq!
16 Chaqa kanan mikushallapaqami manana qashanqa pullaqa mikushunllapanachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakutin, chaypi mikunallapakaman".
17 Chaynu nirqa uk kupata aypar, Dyusta payji nishana kar niran:
"Kayta aypar, aypachinakur upyayllapa.
18 Allitami willashaykillapa, mananami qashanqa kay ubapa yakuntaqa upyashaqnachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakuq qallarinankaman".
19 Chaynu nirmi, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaymi nuqapa kwirpuy. Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay. Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq" nir.
20 Chaynu mikutinllapanaqami, kupata aypar kaynu niran:
"Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk mushuq tratuta rurani, qamkunata kusata llakipashushayllaparayku.
21 Piru, mayqanĉhi kanan kuntraykunaman qukumayan chayqa, kay misapi nuqawan pulla.
22 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runataqa, imanutaq kananpaq karan chaynuta ruranqallapa kuntrankunaqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa!"
23 Chaynu Jesús nitinmi yaĉhakuqninkunaqa, paynin paynin niqllapa: "¿Mayqanninchikllapataq kuntrankunaman qukuyanchikllapaqa?" nir.

Jesuspa yaĉhakuqninkuna anyanakuranllapa

24 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura anyanakuranllapa, mabir mayqanninllapashi Dyuspaqqa kusa mas allin nir.
25 Chaymanta Jesusqa paykunataqa niran:
"Uk nasyunkunata mantaqkunami munashannulata runa masinkunatapis mantakur purichinllapa. Chaynu karmapis, 'Ukkunatami kusalata yanapanillapa' nir alabakanllapa.
26 Piru qamkunaqami ama chaynuchu kankimanllapa. Ashwan mayqannikillapa kusa mas yaĉhaq karqa, mana kwintachaypaqla kayllapa. Chaynulla chay mantakuqpis uk sirbikuq yupay kanqa.
27 Mabir willamayllapa: ¿Mayqantaq kusa mas allinqa? ¿Chay misaman mikuq tan chay runa, manaqachu chay mikuyta aypachikamun chay? Misapi samayan chay runami kusa mas allinqa. Nataq nuqaqa chay sirbikuq yupay kani qamkunapaqqa.
28 "Chaymi imanu ĉhiqnimaqkuna ruramatinllapamapis, qamkunaqa pullay kashaykillapa.
29 Chayraykumi nuqaqa mantakunaykillapapaq nishaykillapa imanuĉhi Taytay Dyus nuqatapis mantakunaypaq nimaran, chaynulla.
30 Chaynu karqami, maydiyaqa qamkunaqa mantakunaypiqa mikunkillapa, upyankillapa nuqa tashay misapi pullay. Chaynulla, mantakunaykillapa samanapi tar, Israel pwiblumanta dusi ayllukunata rikar yaĉhankillapa, allin mana allin nirmapis".

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Chaynullami niranpis Amitunchik Jesusqa:
—Simón, Simón, imanutaq wayramaqa triguta ĉhaspir qutun, chay yupaymi Satanás, nuqamanta chiqanchashunayanllapa.
32 Piru Simón, nuqaqami qampaq mañakusha kani, maydiyapis nuqallapi kriyinaykipaq. Chaymi qashan nuqallawan karqa, yanapay uknikikunata nuqalapi allita kriyinanllapapaq.
33 Chaynu Jesús nitinqa, Simonqa niran:

—Taytituy, nuqaqami karsilman qamwan pulla rinaypaqmapis yarpushana kani. Chaynulla wanutkimapis pullayki wanushaq.
34 Piru Jesusqa niran:
—Pedro, nishaykimi: Kananllami manaraq gallumapis kantayatinchu, kimsa kuti nuqapaqqa ninki ‘Manami riqsinichu’ nir.

Jesusta qischananllapapaq ura ĉhamuyaranna
35 Chaynulla Jesusqa tapuranpis yaĉhakuqninkunataqa:
—Nuqami mana alfurjayjunta, mana qillayta purichinaykillapapaq talqitayjunta, mas llanqiyjunta imachu kaĉhashurayllapa. Chaynu kaĉhashutiyllapaqa, ¿imaykillapallaqachu faltashuranllapa?
Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—¡Manami!
36 Chaymanta Jesusqa niran:
—Kanan-shuypaqa alfurjayjun kaqqa apayllapa. Chaynulla qillayta purichinaykillapa talqitatapis apayllapa. Nataq mayqannikillapa mana ispadayjun karqa, punchuykillapamatapis rantikur rantiyllapa.
37 Imapaqmi chaynutaqa nishuyanillapa. Chaqa nuqawanmi Dyus nitin iskribikashankunaqa kumplikanqa. Chaqa niqmi: ‘Mana allin runakunawan pullata, mana allinpaq riqsimanqallapa’ nir. Chaynumiri Dyus nitin nuqapaq tukuy iskribikashakunaqa, kumplikayanqa chay nishannulla.
38 Chaynu Jesús nitinqa, paykunaqa niranllapa:
—Taytituy, kaypimi ishkay ispadakunaqa nir.
Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:
—Chaykaqllana nir.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)
39 Chaymantaqa Jesusqa lluqshir riran Olivos sirkaman, chaynu kustumrin kashanrayku. Chaymi yaĉhakuqninkunapis ikinta riran.
40 Chay lugarman ĉharnaqa, yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Dyusman mañakuyllapa ama uchapi ratanaykillapapaq.
41 Chaynu nirqa paykunamantaqa karukaqllaman rir, chaypi qunqurikur Taytanman mañakuran, kaynu nir:
42 “Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru amami nuqa munashaynuchu rurakanqa. Ashwanmi qam munashayki kanqa” nir.
43 Chaynu niyatinqami, unaq syilumanta uk ángel chaypi rikarir yanaparan.
44 Jesusqa chay kusalata qischakananpaq karan, chaypaq yarpur kusalata mañakuyaran Dyusmanqa. Chaynu mañakutinqami, ĉhiĉhapninmapis pachaman shutuyaran yawar yupay.
45 Chaynu nir, Dyusman mañakurnaqa sharir riran chay yaĉhakuqninkuna kayashanman. Ĉharnaqa alliplata llakir shaykusha punuqta tariran paykunataqa.
46 Chaymi kaynu niran:
—¿Imapaqtaq punuyankillapa? Sharir Dyusman mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)
47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunapa naypanta ĉharan. Chaymi qimikaran Jesustaqa muchar saludananpaq.
48 Piru Jesusqa niran:
—Judas, ¿mucharlachu Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukunki? nir.
49 Chaymi chaypi Jesuswan kaqkunaqa, imami pasayan nir kwintata qukar, niranllapa:
—Taytituy, ¿ispadakunawanchu washakashunllapa? nir.
50 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunamanta ukninqa, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran.
51 Jesusqa niran:
—¡Amana mas imatapis rurayllapachu! nir.
Chaynu nirmi chay sirbikuqpa rinrintaqa kamarla, allicharan.
52 Chaynu rurarnaqa chay kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta adurananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunata, chaynulla tukuy ruku mantakuqkunawan payta apaq shamushakunataqa, niran:

—¿Imapaqtaq ispadakunawan, qirukunawan ima, uk suwakuqman yupay shamushaykillapa nuqamanqa?
53 Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranannllapa wasipiqa qamkunawan pulla katiyqa, mana imatapis ruramaraykillapachu. Piru qamkuna tutaparaqmanta kar, kanan tutapashana katinqa, imatapis rurayashaq nir yarpunkillapana. Chaqa uraykillapa ĉhamushanari nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Chaymanta Jesustaqa aypar aparanllapana kurakunapa punta mantaqninpa wasinman. Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar, ikinllapata riyaran.
55 Chaymi chay wasipa pampanpa ĉhaypinpi ninata ratachir chaypa ridurninlapi tukuy taranllapa. Pedrupis chaypi paykunawan pulla tayaran.
56 Chaynu tayatinllapaqa, uk sirbikuq warmi Pedrutaqa rikar, kusalata chapayaran. Chaymi kaynu niran:
—Kay runapismi paywanqa pulla karan nir.
57 Piru Pedruqa niran:
—Mamitay, manami riqsinichu chay runataqa nir.
58 Chaymanta qashan uk ratukaqlamanta ukpis Pedrutaqa rikar, kaynu niran:
—Qampis paypa uknin kanki nir.
Pedruqa niran:
—¡Manami! Mana nishuyanillapa wakmaqari.
59 Chaymanta uk ura pasashana yupay katinqa, qashan ukpis niran:
—Alliptamiri kay paypis Jesuswanqa pulla karan. Chaynulla payqa Galileamanta wakmaqari.
60 Qashanmi Pedruqa niran:
—¡Taytituy, manami yaĉhayanichu mayqanpaqmi rimayanki nirmapis!
Chaynu Pedro niyatinlami chay kutilla, gallu kantaran.
61 Chaymantaqa Amitunchik Jesusqa das tikrakar Pedruta chaparan. Chaynu chapatinqa, Pedruqa yarpuran, Amitunchik kaynu nishanta: "Kananllami manaraq gallu kantayatin kimsa kuti nuqapaqqa ninki: 'Manami riqsinichu' nir" nishanta.
62 Chaymi Pedruqa chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

Jesustami kusata asipar ima qischaranllapa
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Chay runakuna Jesusta chaypi kuytar shaqkunaqa kusata asipar ima maqaranllapa.
64 Nawinkunata bindar ima kaynu tapuqllapa:
—Mabir tantyay ¿pitaq maqashusha? nir ima.
65 Chaynulla, allip ukmankunata tapur allipla saqra pinqaypaqta willaqllapamapis.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Unaqna katinqa tantakaranllapa, chay Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Tantakarqa Jesustaqa aparan kusa mas karguyjunkunapa naypanman. Chaypiqami, kaynu nir tapuranllapa:
67 —Willamayllapa: ¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun kanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Nuqa, kananlla 'Dyuspa Akrashan Cristun kani' nishutiyllapaqa, mana kriyimankillapachu.
68 Chaynulla, nuqa tapushutiyllapapis mana imatapis willamayankillapachu [chaynulla mana kaĉhamayankillapalamapischu] kanqa.
69 Piru kananmanta-pachami, Dyusmanta Shamuq Runaqa kusa puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi tayanqa.
70 Chaynu nitinqa tukuy tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿qamchu Dyuspa Wamran kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunallami ninkillapa.
71 Chaymantaqa paykunaqa niranllapa:
—¿Ima tistigutataq masqa munanchikllapa? Chaqa nuqanchikkunalla uyapashanchikllapa paylla rimatin nir.

23

Jesusta Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Tukuy chaypi kaqkunaqa, sharir aparanllapa Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman.
2 Chay Pilatupa naypanpiqa, yanqa illaqmanta llullakur Jesuspaqqa willakuq qallariranllapa kaynu nir:
—Kay runataqami tarisha kanillapa pwibluyllapamanta runakunata kusa ukman saqrakunata yaĉhachiqta. Chaqa, paymi nin manashi impwistuta gubyirnu Cesartaqa pagrashaqllapachu. Chaynulla ninpis payshi Dyuspa Akrashan Cristun tukuyta mantakuqqa nir.
3 Chaymi Pilatuqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu chay Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
4 Chaynu Jesús nitinqa, Pilatuqa chay kurakunapa mantaqninta, tukuy runakunatapis niran:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunchu nir.
5 Chaynu nitinqa, chay runakunaqa llallin kusalata lanyar niranllapa:
—Chay kusa ukmanta yaĉhachikuyashanwanmi, chay pwibluyllapamanta runakunataqa limpu pantachiyan. Chaynu mana allinta yaĉhachikuqqami qallariran Galileapi. Kananshuypaqa kay Judeapina puriyan nir.

Jesustami Herodesman aparanllapa

6 Chaynu nitinllapa uyaparqa, Pilatuqa tapukuran ¿kay runaqachu Galileamanta? nir.
7 Chaymanta runakuna, Galileamantami nitinllapaqa, kaĉharan gubyirnu Herodesman. Chaqa, paypis chay diyakunapiqa Jerusalenpi karan.
8 Jesús chayman ĉhatin, Herodes rikarqa kusala aligrita yarpuran. Chaqa kusa unaynami paypaqqa rimaqllapata uyapasha kar, Herodesqa riqsiyta munaran. Chaynullami milagrukunata ruratin ima rikanaran.
9 Chaymi kusata tapuran. Piru, Jesusqa mana imalatapis willaranchu.
10 Chaypiqa karanllapapis kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chay paykunaqami chaypiqa alliplata uchachayaranllapa.
11 Chayna, Jesús mana imatapis rimatinqa, Herodesqa wakin suldadukunawan kusalata kushiparanllapa. Chaymi Jesusta asipananllaparaykuqa, gubyirnupa kusala ĉhaniyjun raĉhpanta yakachiranllapa. Chaynu rurayar imaqa, Herodespis Jesustaqa qashan kaĉharan Pilatuman.
12 Chay diyaqamiri Pilatuwan Herodesqa kusala amiguna tikrakaranllapa, unaykuna kusata ĉhiqninakuq kasha karmapis.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Chaymantami Pilatuqa kurakunapa mantaqninkunata, wakin karguyjunkunata, chaynulla tukuyla runakunata ima tantamuran.
14 Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa kay runata nuqaman apamuraykillapa, ‘Pwibluymanta runakunata limpu pantachiyan’ nir. Nuqami qamkunapa naypaykillapapi tapusha kani. Piru paypa uchantaqami mana tarishachu kani qamkuna niyashaykillapanuqa.
15 Chaynulla Herodespis mana paypiqa ima uchatapis tarishachu. Chayraykumi qashan nuqaman kaĉhamusha. Chayrayku yaĉhayankillapana, manami ima mana allintapis kay runaqa rurashachu nir. Chaymi wanuchinapaqqa mana allinchu.
16 Chaymiri nuqaqa wipyachikurla kaĉhashaq.
17 [Chaynuqami Pilatuqa niran, kada Pascua fyistapi uk prisuta lluqshichiq kar].
18 Chaynu Pilato nitinqami, allipta chay runakunaqa tukuynin pullalla lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Wanuchiy chaytaqa! ¡Ashwan Barrabasta karsilmanta lluqshichir kaĉhay! nir.
19 Chaqa, kay Barrabastaqami karsilmanqa itasha karanllapa, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchishanpaq.
20 Piru Pilatuqa, Jesusta mana wanuchiyta munarqa, qashanpis chayllata chay runakunataqa niran.
21 Ashwan paykunaqa kusala jwirtita lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.

22 Chaynu niyatinllapamapis, qashan kimsa kutipaqna Pilatuqa niran:
—Chaqa ¿ima mana allintataq kayqa rurasha? Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunpischu wanuchichikunaypaqqa. Chaymi nuqaqa kastigachikurla kaĉhashaq.
23 Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
Chaynu allipta lanyayatinllapaqami,
24 Pilatuqa, paykuna munashanllapanullata ruraran.
25 Chaymi chay Barrabás, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchisha katinmapis, karsilmanta lluqshichir, Jesusta-shuypaqa paykunatana quran.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jesusta krusman klabaq apayarllapanaqa, Cirenemanta uk runa Simón shutiq, ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Chaymi Jesuspa krusninta rikrachir, paypa ikinllata aparanllapa.
27 Kusala achka runakunami Jesuspa ikintaqa riranllapa. Chaynullami warmikunapis kusalata llakir, waqar ima riranllapa.
28 Piru Jesusqami paykunata chapar kaynu niran:
"Jerusalenmanta warmisitakuna, ama nuqapaqqa waqayllapachu. Ashwan qamkunallapaq, wamraykikunapaq ima waqayllapa.
29 Chaqa uk kusala qischakay tyimpukunapimi ninqallapa: 'Allinmi kasha chay warmisitakuna mana wamrakuq chaykunapaq, chay warmi mana ruriyjunchu kaqkunapaq, chaynulla chay warmikuna mana wamran katin mana ñuñuchikuqkunapaqmapis' nir.
30 Chaymi, chaynu qischakarnaqa runakunaqa qaqakunata ninqallapa: '¡Nuqakunapa anayllapaman ratamuyllapa!' Chaynulla lumakunatapis ninqallapa: 'Pakakuchimayllapa ima' nir.
31 Chaqa llullu qiruwan tukuy kaykunata rurarqa, ¿imanuna kanqa qiru chakishana katinqa?" *
32 Chaynullami Jesuswan pullataqa apaqllapapis ishkay wanuchikuq runakunata Jesuswan pullata kruspi klabananllapapaq.
33 Chaymanta chay uk lugar Calavera shutiqman ĉhachirllapaqa, Jesustaqa klabaranllapana kruspiqa. Chaynulla chay ishkay wanuchikuq runakunatapis kadalaw qichqanpi krusllapi klabaranllapa. Ukninta allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.
34 [Klabatinllapanaqa Jesusqa niran:
"Taytay, pirdunay kay runakunataqa. Paykunaqami mana yaĉhanchu imatami rurayanllapa nirmapis".]
Chaymantami chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata surtyakur ayparanllapa.
35 Runakunaqami chaypi rikakuyaranllapa, chay karguyjun runakunamapis alliplata kushikur asiparanllapa kaynu nir:
—Ukkunata-shuypaqa washaran. Mabir kananqa paylla washakanqari, chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa.
36 Chaynulla chay suldadukunapis Jesusmantaqa burlakaqllapa. Chaymi qimikar upyachiqllapa allipla puchqu binuta, kaynu nir:
37 —¡Chiqapta, Israelmanta runakunapa mantaqnin karqa, qamlla washakay-ari! nir.
38 Chaynulla, Jesuspa umanpa ananpiqami uk litriruta ĉhuraranllapa [griego rimaypi, latinpi, hebreo rimaypi ima] Chaqa kaynu niyaq: "KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.
39 Chay ishkay wanuchikuqkuna Jesuswan pulla kruspi klabaraqkunapa ukninqa, musyar kaynu niyaq:
—¡Chiqapta qam Dyuspa Akrashan Cristun karqa, qamlla washakar, nuqakunatapis washamayllapari! nir.
40 Chaynu nitinqami, ukninqa kaynu nir anyaran:
—¿Manachu qamqa manchanki Taytanchik Dyustaqa, qam wanunaykipaqna qischakayarmapis?
41 Nuqanchikqa imanu mana allinta rurashanchikraykumi qischakayanchikmapis, pagrakuq yupayna, chay mana allinkunata tukushanchikpaq. Piru kay runa-shuypaqa mana imata uchakusha karmapis, qischakayan.
42 Chaymantaqa niranpis chay runaqa:
—Tayta Jesús, yarpumankiri qashan mushuqmanta mantakuq qallarirqa.
43 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

* **23:31** Qirupaq rimarqami, payllapaq riman Jesusqa. Pay kaypi katin chaynuta rurarqa, ashwan pay mana kaypi katinmaqa, imatapis ruranqallapa.

—Allitami nishayki: Qamqa kananllami nuqawan pulla kanki Taytay Dyuspa luryanpi nir.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 A las dusimanta-pacha alas tris di la tardikaman tukuy pacha allipla tutaparaq intiru kidaran.
45 Rupayqami manana achkirachikamurannachu. Dyusta aduranannllapa wasipa ĉhaypinpi atun rakta raĉhpa warkuraqpis ĉhaypimanta wakman kayman limpu llikikaran.
46 Chay kutillami, Jesusqa kusala jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
"¡Taytay, ispirituytami makikilaman ĉhuramuni! ¡Qamna rikapamanki!"
Chaynu nirqa Jesusqa wanukuranna.
47 Chaymanta chay romano suldadukunapa kapitannin, tukuy chaykunata rikar uyapar imaqa, Dyusta alabaran, kaynu nir:
—Chiqaptami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu kasha nir.
48 Tukuy chaypi kaqkunaqa, tukuy ima pasashanta rikarqa, kusala mana allitachu yarpur riranllapa, qasqunllapata takaqnu.
49 Piru, Jesusta tukuy riqsiqkuna, Galileamanta-pacha pullan warmisitakuna rishakunapis, chayllapiraq kidaranllapa. Chaymi tukuy ima pasaqkunatapis karukaqlapi shasha rikakuyaranllapa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Karanmi uk allip allinla runa José shutiq, chay Judea lugarpa pwiblun Arimatea shutiqmanta. Payqami Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan. Piru chay karguyjunkuna yarpushankunawanqa mana chayllatachu yarpuq. Ashwan, Dyus mushuqmanta mantakunanpaq nir yarpur, kawsaq-ari.
52 Chaymi payqa Pilatuman ĉhar Jesuspa kwirpunta mañaran.
53 Chayna, Pilatuqa apay nitinqa, payqa krusmanta shumaqla ishkichimur, uk yuraq raĉhpawan pillur apar ĉhuraran qaqapa paĉhanlapi uk uĉhku rurakasha karan chayman. Chaypiqami manaraq mayqantapis pampashallapachu karan.
54 Chay pampayan diyapiqami, samana diyapaqna kamakachikuyaqllapa, chaqa qallariyaqnari.
55 Chay warmikuna Galileamanta-pacha Jesuswan pulla riqkunaqa, riranllapa rikaq chay uĉhkutaqa. Chaymi, chaypi imanu pampatinllapamapis allita rikaranllapa.
56 Chaymanta wasinllapaman tikrakamurllapanaqa, kusala mishki mutkiypaq rimidyitukunata kamakachiranllapa, chaykunawan Jesustaqa salar kamakachinanllapapaq. Piru chay samana diyapi-shuypaqa imanutaq kananllapapaq karan, chaynullata kumpliranllapa.

24

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa, chay warmisitakunaqa allaq allaqla riranllapa Jesús pampakashanmanqa, chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunata kamkachishanllapata apar. Chaynullami wakin warmikunapis paykunawan riranllapa.
2 Chayman ĉhatinllapaqa, chay uĉhkuta kirpasha kusa atun rumiqa manana tayashanpinachu kasha karan.
3 Chaymi chayman yaykurqa manana tariranllapanachu Amitunchik Jesuspa kwirpuntaqa.
4 Chayna chayta rikarqa, kusalata yarpupakuranllapa. Chaykamanmi ishkay runakuna kusa llipyalla yuraq mudanayjun paykunapa pullan shaqta rikaranllapa. Chaymi alliplata manchakuranllapa.
5 Chaynu manchakushanllaparaykumi, tukuynin qunqurikur pachaman pukĉhiraranllapa. Piru chay llipyaraqlla runakunaqa niranllapa paykunataqa:
—¿Imapaqtaq kawsaq runapaqqa, maskakunkillapa wanushakunapa pampakashanpiqa?
6 Manami kaypinachu. Kawsamushanami. Yarpuyllapa qamkunawan pulla kar Galileapi willashushanllapata.
7 ¿Manachu nishuranllapa: Dyusmanta Shamuq Runataqashi uchasapakunapa makinman qukutinllapa wanuchiyanqallapa; chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir?
8 Chaymi, chaynu nitinqa, chay warmikunaqa yarpuranllapa Jesús willashanllapata.

9 Chaymanta Jesús pampakashanmanta tikrakarllapaqa, unsi apustulninkunata,
chaynulla wakinkunatapis willaranllapa.
10 Chaynu Jesuspa apustulninkunata willaqkunaqami kaykuna karanllapa: María Mag-
dalena, Juana, Santiagupa maman María, wakin warmikuna ima.
11 Piru chay apustulkunata willatinllapaqa, mana kriyiranllapachu. Ashwan wak
warmikunaqa yaruyasha kanqa nir yarpuranllapa.
12 Chaynu niyatinllapamapis, Pedruqa wasimantaqa lluqshimur riran kallpaylla Jesús
pampakashanmanqa. Chayman ĉhar uĉhku ruriman chapakurqa, mana imatapis
rikaranchu. Ashwan Jesús pillukashan raĉhpalana chaypiqa usurayasha karan. Chaynuta
rikarqami kusa dispantakashalla qashan wasinman tikrakamuran.

Jesusmi Emausman nan riqpi rikariran
(Mr 16.12-13)

13 Chay diyallapimi Jesuspa ishkay yaĉhakuqninkuna riranllapa Emaus pwibluman. Chay
pwibluqami, Jerusalenmantaqa yaqqa ishkay urasma kasha kanqa.
14 Chay paykunaqa, tukuy ima pasashanta parlaqnu riyaranllapa.
15 Chaynu parlar ima riyatinllapaqa, Jesusqa pay paylla paykunamanqa qimikar pullan-
llapa riq qallariran.
16 Chayna, rikarmapis paykunaqa mana riqsiranllapachu, nawinllapa bindakasha yu-
pay kashanrayku.
17 Chaymantaqa Jesusqa paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq qamkunaqa kusata parlaqnu riyankillapa nantaqa?
Chaynu nitinqa, paykunaqa sharanllapa llakishala.
18 Chaymantaqa uknin Cleofas shutiqqa niran:
—Tukuy runakunami yaĉhanllapa kay diyakuna Jerusalenpi pasashanta. ¿Qamlachu mana
yaĉhanki chaykunataqa, furastiru kashaykirayku?
19 Chaynu taputinqa, paypis kaynu nir paykunataqa tapuran:
—¿Imataq pasasha?
Paykunaqa niranllapa:
—Nazaretmanta Jesuspaqmi parlayanillapa. Chay runaqami Dyusninchikpaqqa uk
puytiq rimaqnin kaq, rimayninpi, ima ruraykunapimapis. Chaynulla tukuy runakunapa
naypanpimapis kusa allin kaq.
20 Chay paytaqami kurakunapa mantaqninkuna, nuqakunamanta karguyjun runa
masiyllapa, paytaqa uchachar qukuran kruspi klabar wanuchinanllapapaq.
21 Nuqakunaqami alliplata paypi yarpur yarakuyarayllapa, pay washayanqa nasyun-
niyllapata nir. Piru, kimsa diyapaqnamiri payta wanuchishanllapaqa.
22 “Piru wakin warmikuna, nuqakunawan pulla kaqkunaqami manchachimashallapa,
paykuna amsaqlla Jesús pampakashanman risha kar.
23 Chayshi paykunaqa Jesuspa kwirpunta mana rikarchu tikrakamuranllapa wasin-
manqa. Chaymi paykunaqa parlamashallapa, paykunamanqashi angelkuna rikarir,
Jesusqashi kawsayan nisha nir.
24 Chaynu nimatinllapa, wakin kriyiq masiyllapakunaqa riranllapa Jesús pampakashan-
manqa. Chay pampakashanman ĉharqashi chay warmisitakuna nishannulla, Jesustaqa
mana rikaranllapachu”.
25 Chaynu chay runakuna nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Qamkunaqa mana das intrakaq runachu kankillapa! Chaynu karmi Dyuspa tukuy
rimaqninkuna nishankunataqa, mana dasqa kriyinkillapachu.
26 ¿Manachu yaĉhayankillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqa manaraq mantakuyarqa,
chaynuraqmi qischakananpaq karan nirqa?
27 Chaynu nirqa kusa shumaqta intrachiq qallariran chay runakunataqa, Dyus nitin
iskribikashakunapi paypaq nishankunata. Chaynumiri Moisés iskribishanmanta qallarir,
Dyuspa tukuy rimaqninkuna iskribishankunata willaran paykunataqa.
28 Chaynu nirqa chay pwiblu riyashanllapaman ĉharqa, Jesusqa naypaqman riq yupay
tukuran.
29 Chaynu tukutinmi, paykunaqa Jesustaqa kusata rugaranllapa, kaynu nir ima:
—Nuqakunawan kaylapi kiday. Chaqa tardina, tutapayannami.
Chaynu niyatinllapaqa, Jesusqa yaykuran ruriman, paykunawanna chaypi kidananlla-
papaq.
30 Chaymanta misapina tayatinllapaqa, Jesusqa makinpi tantata aypar Dyusta payji
nirqa, ĉhaypinmanta pakir paykunataqa quran.
31 Chaynu qutinqa, chay kutilla chay runakuna chiqapta kwintachakarnaqa, Jesusta
riqsiranllapa. Piru Jesusta riqsitinllapaqa, payqa das chinqaran.

32 Chaymi paykunapura ninakuqllapa: “¿Manachu Dyus nitin iskribikashapi tukuy
nishanta intrachimarninchik nanta shamutinqa, shunqunchikpimapis allipla shumaq
aligrita yarpuranchik?”
33 Chaynu nirllapami, chay kutilla ishkantin sharir tikrakaranllapa Jerusalenman.
Ĉharnaqa tariranllapa Jesuspa unsi apustulninkunata, chaynulla wakin kriyiq masinkunat-
apis.
34 Chaypi tantanakusha taqta taritinllapaqa, chay wasipi taqkunaqa niranllapa:
—Alliptamiri Amitunchik Jesusqa wanushanmantaqa kawsamusha. Simonmanmi
rikarisha payqa nir.
35 Chaynu nitinllapami chay ishkaykunapis imanu nanta riyatinllapa pasashanta,
chaynulla imanu tantata ĉhaypinmanta pakitin Jesusta riqsishanllapata ima parlaranllapa.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Paykunaqami chayllapaq alliplata parlayaranllapa. Chaynu parlayatinllapaqa ash-
wan Jesusqa illaqmanta paykunapa ĉhaypinllapaman shar kaynu nir saludaran:
—Kusa shumaqmi kankillapa nir.
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa alliplata manchakuranllapa, ayata rikayanchikllapa nir
yarpur.
38 Chaynu yarpuyatinllapamapis Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa manchakushaykillapa? ¿Imapaqtaq manaraq allita nuqapiqa
kriyinllapa?
39 Rikayllapa makiykunata, ĉhakiykunata. Nuqallami kani. Kanan kamamarllapa
yaĉhayllapa: Uk ayaqa mana aychayjunchu, mana tulluyjunchu. Qamkuna rikamashaykil-
lapanumi nuqaqa aychayjun, tulluyjun ima kani.
40 Chaynu nirqa chay kutilla, ĉhakinta makintapis rikachiran paykunataqa.
41 Piru paykunaqa kusala aligri karmapis mana kriyiranllapachu kusa dispantakashalla
kashanllaparayku. Chaymi Jesusqa niran:
—¿Mikunaykillapaqachu imalaqa kan kaypiqa? nir.
42 Chaynu nitinqa paykunaqa quranllapa piskadu kankakashata, [panalwan].
43 Qutinllapaqa payqa aypar mikuran, paykunapa naypanpi.
44 Chaymantaqa paykunataqa niran:
“Nuqataqami kaynu pasamasha, imanutaq qamkunawan kar willashurayllapa
chaynullata. Nuqami nishurayllapa, imanumi Moisés iskribishankunapi, Dyuspa
rimaqninkuna iskribishankunapi, Salmos librupipis nuqapaq nishankunaqa
kumplikayanqa nir. Chaymi chay nishanllapanulla pasamasha”.
45 Chaynu nirmi paykunataqa allita intrachiran, chay iskribikashakunapi nishantaqa.
46 Kaynumi niran:
“Iskribikashakunapimi nin: Dyuspa Akrashan Cristunqashi kusata qischakar
wanuyanqa. Chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir”.
47 Niranpismi:
“Jerusalenmanta qallarirshi tukuy pachapi paypa shutinpi yaĉhachikunqallapa. Chaynu
yaĉhachikutinllapashi tukuyla kriyir uchanllapakunata dijatin Dyusqa pirdunanqa.
48 Qamkunaqami tukuy kaykunapaqqa uk tistigu kankillapa.
49 Chaymi nuqaqa qamkunamanqa kaĉhamushaq Taytay Dyus arnishushanllapata. Piru
qamkunaqa kay Jerusalén pwiblupi kidaskiyllapa, unaq syilumanta arnishushanllapa
pudir qamkunaman shamunankaman” nir.

Jesusmi syiluman riranna
(Mr 16.19-20)

50 Chaynu nir imaqa, Jesusqa chay Jerusalén pwiblumantaqa, paykunata lluqshichir
aparan Betania pwiblukaman. Chaypiqami makinta unaqman alsar bindisiran payku-
nataqa.
51 Chaynu bindisiqnumi, paykunamantaqa unaq syiluman apakaranna.
52 Chaymantami paykunaqa Jesusta kusata adurar imaqa, tikrakaranllapana Jerusalen-
man kusa aligrila.
53 Chaymiri maydiyapis, Dyusta adurananllapa wasipiqa, Dyusta alabar ima taranllapa.
Chaynumi kanqa.

San Juan
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

Apustul Juanmi kay libruta iskribiran. Payqami Jesuspa yaĉhakuqnin karan (1.37-39). Jesuswan purirmi rurashankunata rikaran, chaynulla yaĉhachikushankunatapis uyakuran. Chaynu purirmi intrakaran, Tayta Dyusmi Amitunchik Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaq nir.

Juanqa kay libruta iskribiran, nuqanchikkunapis intrakanallapapaq Jesucristo shamusha washamanallapapaq nir. Chaynullami iskribiran intrakanallapapaq, Jesucristupi kriyir, tukuy tyimpupaq luryanpi aligrila kawsanallapapaq nir (20.31).

Juan iskribiran pimi Jesucristo nir

1 Manaraq imapis kayatinmi uk RIMAY * karanllana. Kay RIMAYQAMI Dyuswan kar, Dyuslla karan.
2 Chaynu mana imapis katinraqmi Dyuswan pulla kawsaran.
3 Tayta Dyus nitinmi, payqa tukuy imata ruraran. Chaqa mana rurasha katinqa, mana imapis kanmanchu.
4 Payllami tukuyta kawsachimanchikllapa. Chaynu kawsachikuq karmi, kay pachaman shamuran tukuyta achkirachinanpaq.
5 Chaynu achkirachikuq karmi, tutaparaqpi kaqkunataqa Dyuspaq yaĉhachin. Piru chay tutaparaqpi kaqkunaqami mana imanachiytapis puytinchu.
6-7 Tayta Dyusmi, uk runa Juan shutiqta kaĉhamuran chay achkirachikuqpaq yaĉhachikunanpaq. Chaymi yaĉhachikuran chay achkirachikuqlapina kriyinanllapapaq.
8 Chaqa Juanqami mana chay achkirachikuqchu karan. Paytaqami Tayta Dyus kaĉhamuran yaĉhachikunanpaq pimi chay achkirachikuqqa nir.
9 Kay chiqap achkirachikuqqami, kay pachaman shamuran achkirachikuq yupayna, Tayta Dyuspaq tukuyta intrachinanpaq.
10 Tayta Dyus paywan tukuy imata rurasha katinmapis, kay pachaman shamutinqa, runakunaqa mana riqsiranllapachu Dyus nirqa.
11 Chaynu tukuyta rurashanraykumi, paypa kaqninkunaman shamuran. Piru chaynu shamutinmapis, wakinqa mana kasuranllapachu.
12 Nataq tukuy shunqunllapawan kriyir kasuqkunata-shuypaqa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kananllapapaq nisha.
13 Chaynuqami niran mana taytanmanta, mamanmanta nasir paykuna munashanllaparaykuchu. Ashwanmi Tayta Dyus munar chaynu chiqap wamrankunapaqqa nisha.
14 Chay RIMAYQAMI runapaq tikrakar tukuy nuqanchikkunawan kawsaran. Payqami kusalata munamarninchik, chiqap kaqlata rurar ima kawsaran. Nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa Tayta Dyuspa uklayla Wamranqa Taytan Dyusnu kusa allinla nir.
15 Paypaqmi Juanqa achka runakunata willaran kaynu nir:
“Kaypaqmi unaylla kaynu nishushallapa karay: ‘Nuqamanta shamuyan chayqami kusala mas puytiq ima. Chaqa payqami manapis kayatiy karanllana’ nir”.
16 Chaqa pay kusalata llakipamarninchikllapami kutir kutir yanapamaranchikllapa.
17 Tayta Dyusmi unayqa Moisesta mantakuykunata quran, intrachimanallapapaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristurayku intrachimanchikllapa imanumi munamanchikllapa, chaynulla imatapis karanlata ruran nir.
18 Tayta Dyustaqami mana mayqanlapis rikashachu. Piru Tayta Dyuspa uklayla Wamran Jesucristo paypa pullan kashanrayku, Dyuslla karmi riqsichimanchikllapa Taytanqa imanu nirmapis.

Shutichikuq Juan Jesucristupaq parlakuran
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Israel pwiblupa mantakuqninkunami, Jerusalenmanta kurakunata chaynulla Levipa ayllumanta runakunata ima, kaĉharanllapa rir Juanta tapunanllapapaq mayqanshi payqa nir.
20 Chaynu rir taputinllapami payqa karanlata rimar kaynu niran:
—Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kani nir.
21 Qashanmi tapuranllapa:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? ¿Dyuspa rimaqnin Elías shamunanpaq karan, chaychu kanki? nir.

---

* **1:1** Uk RIMAY nirqami intrachimanchik Amitunchik Jesucristupaq nir.

Juanqa niran:
—Manami paychu kani.
Piru qashan tapuranllapa:
—Chayqa, ¿qamchu uk rimaqninta Dyus kaĉhamunanpaq karan † chay kanki? nir.
Juanqa niran:
—Manami nir.
22 Chay tapuqkunaqa niran:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? Willamayllapari. Chaqa allita qampaq yaĉhar riyta ministinillapa chay mantamashallapakunata willanayllapapaq.
23 Juanqa niran:
—Nuqaqami chunllaq lugarkunapi kusa jwirtita rimar kaynu niq chay kani: 'Uk dirichula nanta kiĉhaq yupay bidaykillapata shumaqchar, Taytanchik Dyuslatana yarayllapa' nir, imanutaq Dyuspa rimaqnin Isaías nisha karan chaynulla.
24 Chaynu Juan nitinqami, chay fariseo runakunamanta mandadu risha karan chaykunaqa,
25 kaynu nir tapuranllapa:
—Chaqa, Dyuspa mana Akrashan Cristun, mana Elías, chaynulla Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan chay mana karqa, ¿imapaqtaq runakunata shutichinkiqa?
26 Juanqa niran:
—Nuqaqami yakulawan shutichikuni. Qamkuna tapukuyashaykillapaqami pullaykillapana. Piru manami riqsiyankillapachu.
27 Paymi nuqamanta ikitaraq shamuyan. Chaynu ikita shamutinmapismi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
28 Tukuy kaykunaqami riyu Jordanpa chimpan Betania pwiblupi chaynuqa karan, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan shutichikuyaran chaypi.

Jesusmi Dyusmanta Shamuq Uyshitaqa

29 Allaqnin diyami Shutichikuq Juanqa, Jesús payman qimikaqta rikaran. Chaymi niran:
"¡Rikayllapa kaymi Dyusmanta Shamuq chayqa! Paymi uk musu uyshita yupay, tukuy nuqanchikkunarayku wanunanpaq shamusha chayqa. Chaymi payrayku Taytanchik Dyusqa uchanchikkunamanta washamanchikllapa.
30 Paypaqmi rimaray kaynu nirqa: 'Nuqamanta uk ikita shamuyan. Chayqami, nuqamantaqa mas yaĉhaq, puytiq ima. Chaqa manapis kayatiy, payqa karanllana' nir.
31 Nuqamapis mana yaĉharaychu mayqanmi kanqa nirmapis. Chaynumapis nuqaqa yakuwan shutichikuray, Israelmanta runakuna chiqapta payta riqsinanllapapaq".
32 Juanqa niranpis:
"Dyuspa Santu Ispiritunta rikaray, syilumanta uk palumitanu payman ishkimur taqta.
33 Piru nuqaqami manaraq yaĉharaychu pimi kanqa payqa nirmapis. Piru Tayta Dyus yakuwan shutichikunaypaq kaĉhamaqmi, nimaran: 'Chay mayqanpa ananmanĉhi Dyuspa Santu Ispiritun rikayatki ishkimur tayan chay paymi, Santu Ispirituwan shutichikunqa' nir.
34 Dyus nimashannumi, nuqaqa rikashana kani. Chaymi chiqapta nini: Payqa Dyuspa Wamran nir".

Jesuspa punta yaĉhakuqninkuna

35 Chaymanta allaqnin diyapismi, chay kayashanllapallapi Shutichikuq Juanqa ishkay yaĉhakuqninkunawan karan.
36 Chaymi Jesusta pasaqta rikarqa, Juanqa niran:
—Rikayllapa, wakmi Dyusmanta Shamuqqa. Paymi uk musu uyshita yupay nuqanchikrayku wanunanpaq shamusha chayqa.
37 Chaynu nitinqa, Juanpa chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa, Jesuspa ikinta chay kutilla riranllapa.
38 Chaymanta, ikinta riqta rikarqa, Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq maskayankillapa?
Paykunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maypitaq tanki?
39 Jesusqa niran:
—Shamur rikayllapa.
Chaymi rir rikaranllapa maypimi tan nirmapis. Chay diyaqami, pullan kidaranllapa, tardi alas kwatru yupayna katin.

---

† **1:21** Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan nir mas intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 18.15,18.

40 Juan rimaqta uyar Jesuspa ikinta riqkunamanta ukqa, karan Andrés, Simón Pedrupa uknin.
41 Andresqami Jesusta tarirqa, chay kutilla riran uknin Simonta tarir willaq kaynu nir:
—Tarisha kanillapa Mesiasta. (Rimayninchikpiqa munan niyta Dyuspa Akrashan Cristun).
42 Chaymanta chaynu nirnaqa, Andresqa aparan Simonta, Jesús kayashanman. Chayna Jesús, Simonta rikarqa niran:
—Qamqami Jonaspa wamran ‡ Simón kanki. Piru kananmantaqami shutinki Cefas. (Rimayninchikpiqa munan niyta Pedro).

Jesusmi Felipiwan Natanaelta qayaran

43 Qashan allaqninpismi, Jesusqa Galilea lugarman rinanpaq yarpuran. Chaymi, Felipita tarirqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
44 Felipiqa Betsaida pwiblumanta kaq, Andrespa, Pedrupa pwiblunllamanta.
45 Chaymantami Felipiqa riran Natanaelta tarir, kaynu niq:
—Tarishami kanillapa Dyuspa Akrashan Cristunta, chay mayqanpaqĉhi Moisés iskribisha karan chayta. Chaqa paypaqmi Dyuspa wakin rimaqninkunapis iskribisha karan. Payqami Nazaretmanta Josipa Wamran Jesús.
46 Chaynu nitinqa, Natanaelqa niran:
—¿Nazaretmantachu kusa runa nisha kayta puytin?
Felipiqa niran:
—Shamur rikay yaĉhanaykipaq.
47 Chaymanta Natanael qimikaqta rikarqa, Jesusqa niran:
—Kaytami shamun Israelmanta uk chiqap Dyuspi kriyiq runa. Payqami mana llullakuyta yaĉhanchu.
48 Chaymanta, Natanaelqa niran:
—¿Imanutaq riqsimanki? nir.
Jesusqa niran:
—Manapis Felipe nuqaman shamunaykipaq willashuyatinmi, riqsishuyarayllana, chay igus qirupa ĉhakinpi katki.
49 Natanaelqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡chiqaptami Dyuspa Wamran kanki! ¡Qammi Israel pwiblupa gubyirnun kanki! nir.
50 Jesusqa niran:
—¿Qamqachu kriyimanki igus qirupa ĉhakinpi riqsishuray nishushayraykula? Ashwan kusa mana rikashaykikunataraqmi rikanki.
51 Niranpismi:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami rikankillapa syilu kiĉhakashata. Chaynulla rikankillapapis, Dyusmanta Shamuq Runaman angelninkuna ishkimuqta, iqaqta ima. §

2

Jesusmi punta milagruta ruraran uk kidamyintupi

1 Natanaelwan parlashanmanta allaqnin uk diyaqa, Galilea lugarpa pwiblun Caná shutiqpi, karan uk kidamyintu. Jesuspa mamanpis chay kidamyintupi karan.
2 Chaynulla Jesuspis yaĉhakuqninkunawan kunachikasha kar, chaypi karanllapa.
3 Chay kidamyintupina kayatinllapaqa, ubapa yakun binu tukukaran. Chaymi Jesustaqa, mamanqa niran:
—Manana ubapa yakun binu kannachu nir.
4 Jesusqa niran:
—Mamitay, ¿imapaqtaq kayta willamanki? ¡Yarayraq! Milagrukunata ruranaypaq uraqami, manaraq ĉhamushachu nir.
5 Chaynu Jesús nitinmi, mamanqa chay kidamyintupi ikimanta aypachikuqkunataqa niran:
—Tukuy imata pay nishutinllapaqa, rurayllapa nir.
6 Chaypiqami karan, rumimanta saysi atunlla butijakuna. Chaykunapimi Israelmanta runakunaqa yakuta ĉhuraqllapa, paqakuna kustumrinta rurananllapapaq. Kada butijakunami kwatru lata yakuta aypaq.

---

‡ **1:42** Wakin iskribikashakunapiqa “Juanpa wamran” nin. § **1:51** Kayta nirmi Jesús yarpuchiran, imanutaq unay Jacobupa musquyninpi Dyuspa angelninkuna uk iskalirata pachaman ishkimuq iqaq chayta. Nataq kananqami Jesusna chay iskalira yupayqa. Chaymi Jesusrayku Dyusqa, runakunata kusata yanapan.

7 Chaymanta Jesusqa ikimanta aypachikuq chaykunataqa niran:
—Kay atun butijakunaman yakuta untachiyllapa, nir.
Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, untachiranllapa.
8 Chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Kananqa pitilata ĉhaqar, apar quyllapa chay naypaqpi aypachikuqqa kamananpaq nir.
Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, chaynu rurananllapa.
9 Chay naypaqpi aypachikuq chayqa yaku, binupaq tikrakashata kamar mana yaĉharanchu maymanta, imanumi chay binuqa rikarisha nirmapis. Nataq, ikimanta aypachikuqkunaqa, yaĉhayaranllapa yakumanta nir. Chaqa paykunallari yakuta ĉhaqar untachisha karanllapa chay butijakunamanqa.
10 Chaymantaqa naypaqpi aypachikuq chayqa, chay kidaq runata qayamur, niran:
—Tukuy kidaqkunami puntataqa shumaq binutaraq upyachikunllapa. Chaymanta tukuy kusata upyashana katinqa, mana shumaq binutanachu upyachikunllapa. Piru qamshuypaqa ashwan mas shumaq binutaraq ĉhurashayki kasha upyachikunaykipaqqa nir.
11 Chayta chay kidamyintupi rurashanmi, Jesuspa punta milagrunqa karan. Chay milagrutaqami ruraran Galileapa pwiblun Caná shutiqpi. Chaywanmi intrachikuran payqa Dyus kar, puytin chaykunata rurayta nir. Chaymi yaĉhakuqninkunaqa paypi kriyiranllapa.
12 Chaymantaqa riranllapana uran Capernaúm pwibluman mamanwan, ukninkunawan, yaĉhakuqninkunawan ima. Chaypimi ayka diyata karanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Israel runakunapa Pascua fyistan shipchana katinmi, Jesuspis riran Jerusalenman.
14 Jerusalenman ĉharqa, Dyusta aduranannllapa wasipiqa, rantikuqkunata tariran. Chaypiqami ufrindapaq nir rantikuyaranllapa turukunata, uyshakunata, palumakunata ima. Chaynulla uklawmanta kaq qillayta kambyaq runakuna ima karanllapa.
15 Chaykunata tarirmi, Jesusqa waskakunata aypar uk latiguta rurar, tukuy chaypi kaqkunataqa waqtaman itakuran, uyshantinta, turuntinta ima. Nataq chay qillaykunata kambyaqkunapata-shuypaqa, qillayninmatapis pachaman chaqchukuran. Chaynulla misanllapamatapis ratachiran ima.
16 Palumakunata rantikuqkunata-shuypaqa niran:
—¡Qamkunapis, kaykunataqa urquyllapa! ¡Chaqa Taytay Dyuspa wasinqami mana imakunata rantikunanllapapaqchu!
17 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa uk iskribikashakunapi nishanpaq. Chaqa niqmi: “Wasikipi mana allinkunata ruratinllapami, kusata piñakushaq” ✡ nir.
18 Chaymantaqa, Israelmanta karguyjunkunaqa, kaynu nir tapuran:
—¿Ima milagruwantaq intrachimankillapa, Dyusmanta shamusha kar chayta rurayanki nir, nuqakuna kriyishunayllapapaqqa?
19 Jesusqa niran:
—Kay wasita ratachiyllapa. Chaymanta kimsa diyalapaq qashan shachishaq nir.
20 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—¡Aja jay! ¡Kwarintay-saysi (46) añupaqmi, shachirayllapa Dyusta aduranannllapa wasitaqa! ¡Piru qamqa ninki, kimsa diyalapaq shachishaq! nir.
21 Piru Jesús “Kay wasita shachishaq” nirqami, kwirpunllapaq niran.
22 Chaymi Jesús wanur kawsamutinqa, yaĉhakuqninkunaqa yarpuranllapa, wanur qashan kimsa diyamanta kawsamushaq nishanta. Chaynami kriyiranllapa, iskribikashakuna nishanpi, chaynulla Jesús tukuy nishanpi imamapis.

Jesusmi tukuyta riqsin imanu katinpis

23 Jesusqa Jerusalenllapi kayar Pascua fyistapiqa achka milagrukunata ruraran. Chaymi kusala achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.
24 Piru Jesusqa mana paykunapiqa kunfyakaranchu, chaynu kriyitinllapamapis. Chaqa tukuytari riqsiq imanumi nirmapis.
25 Chaynu karmi, runa uk runa masinpaq payta willanantaqa mana ministiqchu. Chaqa paylla tukuyta riqsiq, yarpuyninllapapiqa imanumi nirmapis.

3

Jesuswan Nicodemo

1 Jerusalenpimi taq uk fariseo runa Nicodemo shutiq. Payqami Israelmanta karguyjun runakunapa masin karan.

✡ **2:17** Sal 69.9

2 Kay runami uk tuta, Jesusta watukuq rir, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami Tayta Dyus kaĉhamushusha yaĉhachimanaykillapapaq nir. Chaqa, qamlami chay milagrukunata rurashaykitaqa rurayta puytinki. Dyus mana qamwan katinqa, mana rurayankimanchu chay milagrukunataqa nir.
3 Chaynu Nicodemo nitinmi, Jesusqa niran:
—Piru chiqaptami nishayki: Mayqanpis mana mushuqmanta nasiqqa, Dyus mantakushanpi mana kayta puytinqachu nir.
4 Chaynu Jesús nitinmi, Nicodemuqa, kaynu nir tapuran:
—Chayqa, ¿imanutaq uk runa rukuna karqa qashan nasiyanqaqa? ¿Ima mamanpa shunqunman yaykurchu, qashan mushuqmanta nasimuyanqa?
5 Chaynu taputinmi, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Uk runa yakumanta * chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunmanta manaraq nasiyarqa, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu nir.
6 Chaqa mayqanpis taytanllapakunalamanta nasiqqami paykuna munashanlata rurar kawsanllapa. Nataq Tayta Dyuspa Santu Ispiritunmanta nasiqkuna-shuypaqami Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanllapa.
7 Piru 'Tukuymi mushuqmantaraq nasiyta ministin' nishutiyqa, amami kusalata chaypaqqa yarpupakunkichu.
8 Chaqa imanutaq wayramaqa pay munashannulla maymantapis shamun. Chaynu shamutin waqaqta uyaparmapis manami yaĉhankichu maymanta shamun chaynulla mayman rin nirmapis. Chaynumi pasan Dyuspa Santu Ispiritunwan yarpuyninpi nasiqkunawanpis.
9 Chaynu nitinqa, qashan Nicodemuqa tapuran:
—¿Imanutaq kayqa kanqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—¿Qam Israel runakunapa yaĉhachiqnin karmapis, manachu kaytaqa yaĉhanki?
11 Chiqaptami nishayki: Nuqakunaqami allita yaĉhaq kar chaynulla rikashayllapata ima willashunillapa. Piru qamkunaqa mana kriyinkillapachu.
12 Chaynu kay pachapi rikaypaqkunapaq willashutiyllapa mana kriyirqa, ¿imanuna kriyinkillapa unaq syilupi mana rikaypaqkunapaq willashutiyllapamaqa?
13 "Chaqa manami mayqanpis unaq syilumanqa iqashachu. Ashwanmi tukuy chaykunapaqqa yaĉhan Dyusmanta Shamuq Runala.
14 "Unaymi chunllaq lugarpi runakunata largu kuru kanisha katin, Dyuspa rimaqnin Moisés, jyirrumanta largu kuruta rurar unaqman qirupi alsatin, kanikasha kaqkunaqa rikarla, alliyaranllapa. † Chaynullami Dyusmanta Shamuq Runatapis qirupi klabar alsanqallapa unaqman.
15 Chaynami tukuyla paypi kriyiqkunaqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Tayta Dyusmi uklayla Wamranta kaĉhamuran

16 "Tayta Dyusqami tukuy runakunata kusalata munashanrayku uklayla Wamranmatapis kaĉhamuran. Chayna tukuyla paypi kriyiqkunaqa amana wanurchu tukuy tyimpupaqna washakar kawsananllapapaq.
17 Chaqa Tayta Dyusqa Wamrantaqa manami mayqanta uchachar kastigananpaqchu kaĉhamuran, ashwanmi tukuyta washananpaqna.
18 "Chaymi mayqanpis, Tayta Dyuspa uklayla Wamranpi kriyiqqa, mana imapaqpis uchachakar kastigakanqanachu. Piru chay mana kriyiq-shuypaqa may tyimpu uchachakashana. Chaymi tukuy tyimpupaqna kastigakanqa.
19 Chay mana kriyiqkunaqami uchachakashana. Chaqa mana allinkunata rurar tutaparaqlapi kayta munar, Dyuspa Wamran achkirachikuq shamutinqa, mana yaĉhayta munaranllapachu paywanqa.
20 Tukuy mana allinta ruraqkunaqa, chay achkirachikuqtaqa ĉhiqnin. Chaymi paypa naypanmanqa mana qimikayta munanllapachu, tukuy saqra rurayninllapakunaqa shutiman mana rikarinanta munar.
21 Piru chay allinta ruraqkuna-shuypaqa chay achkirachikuqpa naypanman mas qimikanllapa. Chayna tukuyta intrachinanpaq Tayta Dyus munashannulla rurar kawsanllapa nir".

Shutichikuq Juanmi Jesuspaq qashan rimaran

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riran Judea lugarman. Chaypimi paykunawan ayka diyallataqa karanllapa shutichikur ima.

---

* **3:5** Yakumanta nasin nirqami intrachimayninchiktapis puytin mamanchikmanta nasishanchikpaq nir. † **3:14** Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Números 21.9.

23 Chaynullami Juanpis, Salim shutiq pwiblupa shipchanlapi Enón shutiq pwiblu karan,
chaypi shutichikuyaran. Chaqa chaypiri achka yaku karan. Chaymi chayman tukuy
riqkunaqa shutikuqllapana.
24 Tukuy kaykunaqami pasaran Shutichikuq Juanta manaraq karsilman itayatinllapa.
25 Piru, Juanpa wakin yaĉhakuqninkunaqa, Israelmanta uk runawan, chay yakuwan
shutikur Dyuswanqa shumaqchakanchik niyashanllapapaq kusalata willanakuranllapa.
26 Chaymi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa riranllapa payta kaynu nir willaq:
—Yaĉhachimaqniyllapa, qammi parlamaraykillapa riyu Jordanpa chimpanpi pullayki
karan, chay runapaq. Paymi kananqa shutichikutin, tukuy kriyir paymanna riyanllapa.
27 Chaynu nitinllapami, Juanqa niran:
—Manami mayqanpis pudirniyjunchu kanman, Dyus mana pudirta qutinqa.
28 Piru uk kuti qamkunata 'Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kar, uk paypa nay-
panta shamuqla kani' nir willashutiyllapa uyakurmapischu ¿mana intrakaraykillapa?
29 Chaqa allita intrakayllapa: Uk kidamyintupimaqami kidaq chay, nubyawan pulla kay-
taqa puytin, mana amigunkunachu. Ashwanmi chay kidaqpa amigunkunaqa chaynu ki-
daqta uyaparqa kusalata aligriyan. Chaynumi nuqapis chay kidaqpa amigun kashayrayku
kusalata aligriyani. Chaqa payqami nuqanchikkunaman ĉhamushana.
30 Chaymi ashwan paylatana kusata kasur kawsanqallapa. Nataq nuqata-shuypaqa
waran waranqa mana kwintachamanqallapanachu.
31 "Chaqa syilumanta shamuqqami, tukuyla imapaqpis yaĉhan. Nataq kay pachamanta
kaq-shuypaqami pachapi kaqkunalapaq yaĉhar riman. Piru unaq syilumanta shamuq-
shuypaqami, tukuyta yaĉhaq kashanrayku,
32 tukuy imata rikashanta, uyapashantaqa karanlata riman. Piru chaynu rimatinmapis,
manami mayqanpis kriyinllapachu.
33 Nataq mayqanpis chay nishanta kriyiq-shuypaqami Dyusqa chiqapta riman nir
parlakun.
34 Chaqa Dyusmanta shamusha chayqami Taytan, Santu Ispiritunta qushanrayku imat-
apis karanlata riman.
35 Taytanmi, Wamranta kusalata munashanrayku pudirta qusha tukuy imatapis payna
mantananpaq.
36 Chayraykumi mayqanpis chay Wamranpi kriyiqkunaqa, tukuy tyimpupaqna
washakar kawsanqallapa. Nataq chay mana kriyinaqkuna-shuypaqami mana
washakarnachu, tukuy tyimpupaq kastigutana Dyusmanta aypanqallapa".

4

Jesusmi Samariamanta warmiwan parlaran

1 Wakinkuna rimatinllapami fariseo runakunapis yaĉharanllapa, Jesusqashi Juanman-
taqa achka runakunata shutichitin, paywanna riyanllapa nir.
2 Piru chiqaptaqami mana Jesuschu shutichikuyaran. Ashwanmi tukuy paypi kriyiqku-
nataqa yaĉhakuqninkuna shutichiyaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa yaĉharan fariseo runakunaqa imatami paypaq yarpuyan nir.
Chaymi Jesusqa Judeamanta lluqshir Galileamanna riran.
4 Piru Galileaman rinanpaqqami, Samaria lugarllata pasayta ministiran.
5 Chaynu riyarqami, Samariapa uk pwiblun Sicar shutiqman ĉharan. Chay pwibluqa
Jacobo, wamran Josita irinsyanpaq nir pachata qusha kayaq chaypa yatalanpi karan.
6 Chay pachapi Jacobupa yaku upyanan quĉhapis karan. Chay quĉhapa yatanlapimi,
Jesusqa kusata shaykushanrayku samaran, alas dusi yupayna.
7-8 Chaykamanqa, yaĉhakuqninkunaqa pwibluman risha karanllapa mikuyta rantimuq.
Chaypi Jesús payla katinmi, Samariamanta uk warmi chay quĉhaman ĉharan yakukuq.
Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, yakituta upyachimay nir.
9 Israelmanta kaqkuna, Samariamanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanlla-
paraykumi, warmiqa niran:
—¿Imanutaq qam Israelmanta runa karqa, nuqa Samariamanta warmitaqa yakuta
mañakumayankiqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—Qamqa manami yaĉhayankichu imanumi Tayta Dyus yanapakun chaynulla mayqanmi
yakuta mañashuyan nirmapis. Chaqa allita yaĉhar yakuta mañamatkimaqa tukuy tyimpu
nasimuq yakutana upyachishuyman nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, warmiqa niran:

—Taytituy, yakuqami kusala ruri maypi. ¿Manami imaykipis kanchu yakuta lluqshichimunaykipaqqa? ¿Maymantana tukuy tyimpu nasimuq yakutaqa upyachimanki?
12 ¿Qamqachu rukunchikllapa Jacobumantaqa mas runa nisha kanki? Chaqa kay quĉhataqami unay rukunchikllapa Jacobo qumaranllapa, pay chaynulla wamrankuna, animalninkuna ima upyanan yakuta nir.
13 Jesusqa niran:
—Tukuy kay quĉhamanta yakuta upyaqkunaqami, qashan yakunanqallapa.
14 Piru nuqa qutiy yakuta upyaqkuna-shuypaqa, mananami maydiyapis yakunanqanachu. Chaqa nuqa mayqantapis yakuta upyachiyani chayqami, yaku nasimuq yupay tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
15 Warmiqa niran:
—Taytituy, chay yakituta upyachimay. Chaynuqa manana qashan yakunar imaqa, kay quĉhaman shamur yakukunaypaqnachu nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—Rir, runaykita qayamur, shamuyllapa kayman nir.
17 Chaynu nitin, warmiqa niran:
—Manami runayjunchu kani nir.
Jesusqa niran:
—Chiqaptami ninki mana runayjunchu kani nirqa.
18 Runaykimi, sinku kaytaqa kasha, piru kanan chay ukwan kanki chaypaqa shipashninla kanki, mana chiqap kasarashan warminchu. Chiqaptami nimashayki nir.
19 Chaynu nitinmi, warmiqa niran:
—Taytituy, willamatkilami yaĉhanina, qamqa chiqapta Dyuspa uk rimaqnin kanki nir.
20 Chaqa Samariamanta unay rukuyllapakunapismi kay sirkapi Dyustaqa aduraqllapa. Piru qamkuna Israelmanta kaqkunaqami ninkillapa: Jerusalenlapimi Dyusta aduranapaqqa allin nir.
21 Chaymi Jesuspis niran:
—Kriyimay mamitay, ĉhamunqanami tyimpuqa Tayta Dyusta maylapipis aduranaykillapapaqqa. Chaynuqami Tayta Dyusta aduranaykillapapaqqa mana ministinkillapanachu kay sirkaman shamuyta, chaynulla Jerusalenman riymatapis.
22 Chaqa qamkunaqami mana yaĉhayankillapachu mayqanta adurayankillapa nirmapis. Piru nuqakuna-shuypaqami allita yaĉhanillapa mayqantami adurayanillapa nirmapis. Chaqa tukuyta Washakuqqami Israel runakunallamanta shamusha.
23 Piru uk tyimpu ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi kananqa chay chiqapta aduraqkunaqa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun munashannullana chiqapta tukuy shunqunllapawan aduranqallapana. Chaqa Tayta Dyusqami chaynu aduranllapata ministin.
24 Tayta Dyusqami wayra yupayla. Chaynu karmi payqa Ispiritu. Chayraykumi payta aduraqkunaqa Santu Ispiritu munashannullana tukuy shunqunllapawan chiqapta aduranqallapa.
25 Chaynu Jesús nitinmi, chay warmiqa niran:
—Nuqaqami chiqapta yaĉhani, Dyus Akrashan Cristo ninllapa chayqa, shamuyan nir. Pay shamurmi, manyaq tukuyta intrachimashunllapa nir.
26 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Chay mayqanpaqĉhi rimayanki chayqami, nuqa kani. Payllawanmi parlayanki nir.
27 Chaynu chaypi warmiwan parlayatinllapami, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa ĉharanllapa. Ĉharqami kusalata dispantakaranllapa Jesús uk warmiwan parlayashanrayku. Piru manami mayqanninlapis tapuyta puytiranchu imatami chay warmiqa ministiyan, imatami parlayanllapa nirmapis.
28 Chaymantaqa chay warmiqa kantarunta chaylapi dijar, kallpaylla riran pwibluman tukuy runakunata willaq. Ĉharqa, niran:
29 —Shamur rikayllapa uk runa tukuy imata nuqa rurashaykunata willamashanta. ¿Manachu payqa Dyuspa Akrashan Cristun kanqa? nir.
30 Chaynu nitinmi, tukuy runakuna chay kutilla riranllapa Jesús kayashanmanqa.
31 Chaykamanqami, Jesustaqa yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir rugayaranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, imalataqa mikuy nir.
32 Piru payqa, niran:
—Nuqapa mikunayqami kan. Chaypaqqami mana yaĉhankillapachu nir.
33 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa ukninllapa, ukninllapa kaynu nir tapunakuranllapa: “¿Mayqantaq mikunanta apamusha katin waknuqa nimayanchikllapa?” nir.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Taytay Dyus imata ruranaypaqĉhi nimasha chaymi, mikunay yupayqa. Chaymi rurar tukchishaqna nir.
35 “Tarpukurnaqami qamkunaqa ninkillapa: ‘Kwatru misisraqmi faltan kusichakunapaqqa’ nir. Piru nuqaqami nishaykillapa: Rikayllapa, ĉhakraqami qarwashana sigakur kusichakunaykillapapaqqa.
36 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu uk kusichakuqqami partinta aypan. Chaymi mayqanpis uk kusichakuq yupay runakunata willatin kriyirqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi chay tarpukuqwan, kusichakuqqa pullana kusalata aligriyanqallapa.
37 Chaynuqami unay nishanllapakunaqa chiqap. Chaqa kaynumi niqllapa: ‘Ukmi tarpukun, chaymantami ukna kusichakun’ nir.
38 Nuqami qamkunataqa kusichaq yupay runakunata willar tantanaykillapalapaqna kaĉhashurayllapa. Chaqa paykunataqami mana qamkunachu puntata Dyuspaq intrachishaykillapa karan. Nataq kanan qamkuna paykunata Dyuspaq masta intrachirqami uk tarpukushanta kusichakuq yupayna kankillapa”.
39 “Tukuy nuqa rurashayta karanta willamasha” nir, chay warmisita tukuyla Samaria pwiblupi parlakushanraykumi kusala achka runakuna kriyiranllapa Jesuspiqa.
40 Chaymanta chay Samariamanta runakuna Jesús kayashanman ĉharqa, kusalata rugaran paykunawan kidananpaq. Chaymi Jesusqa, ishkay diyata paykunawanqa kidaran.
41 Chaymanta Jesús paylla yaĉhachikutin uyaparqami masna kriyir achkayaranllapa.
42 Chaymi chay warmisitataqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami mana qam willamashaykillaparaykulanachu kriyinillapa. Ashwanmi nuqakunalla uyapar imana mas kriyinillapa. Chaymi ashwan yaĉhanillapana, payqami tukuypa chiqap Washakuqnin nir.

Jesusmi uk wamrata allicharan
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 Chaymanta, ishkay diya pasashana katinqa, Jesusqa Samariamanta lluqshir riran Galileaman.
44 Chaqa payllami kaynu niran: “Dyuspa uk rimaqnintaqami paypa pwiblunllapiqa mana kasunllapachu” nir.
45 Chaymanta Galileaman rir ĉhatinnaqa, kusa shumaqta samachiranllapa. Chaqa chay runakunaqami Jerusalén pwiblupi Pascua fyista katin, rir rikasha karanllapa, tukuy imata Jesús ruratinmapis.
46 Chaymantami qashan Galilea lugarpa uk pwiblun Caná shutiqpi yakuta binupaq tikrasha karan chayllaman tikrakaran. Chaypimi karan uk mantakuqpa ikillan kaq mantakuq. Chay paypa wamranmi, Capernaumpi qishaq karan.
47 Chaymantami chay runaqa, Jesús Judeamanta Galileaman ĉhamusha nir yaĉharqa, riran rikaq. Ĉharnaqa rugaran wasinman rir wamran wanuypaqna karan chayta allichananpaq.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunaqami kusa dispantakaypaq milagrukunata mana ruratiyqa mana kriyinkillapachu.
49 Chaynu nitinmi, chay mantakuqpa ikillan kaqqa, niran:
—Taytituy, utqar ripamashun, wamraykish wanutinmana nir.
50 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Riyna wasikiman. Wamraykiqami alliyashana nir.
Chaynu nitinmi, Jesús nishanpi kriyir chay runaqa riranna wasinman.
51 Wasinman ĉhayatinnaqa, sirbikuqninkunaqa nanllapi tarir niranllapa:
—¡Wamraykiqami alliyashana! nir.
52 Chaynu nitinllapami, payqa tapuran sirbikuqninkunataqa:
—¿Ima urastaq wamrayqa kwirpun kaĉhakaqta kamaran? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Quya, a la una di la tardimi rupamantaqa qasakaran nir.
53 Chaymi taytanqa yarpuran, Jesús chay uras “Wamraykiqa alliyashana” nisha karan chayta. Chaymi pay, tukuy ayllunkunamapis kriyiranllapa Jesuspiqa.
54 Judeamanta Galileaman tikrakamur chay wamrata allichashanwanqami, Jesusqa ishkay milagrutana ruraran.

5

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan

1 Chaymantaqami Jesusqa qashan riran Jerusalén pwibluman. Chaqa chay diyakunapimi Israelmanta kaq runakunaqa fyistata rurayaranllapa Jerusalenpiqa.

2 Jerusalenpi, Uyshapa Punkun niqllapa chaypa yatanlapimi kan uk quĉha sinku kurridurniyjun. Hebreo rimaypiqa niqllapa Betesda.
3 Chay kurridurpimi, achka qishaqkuna pachalapi usurasha llantukuyaqllapa, kujukuna, syigukuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna ima. [Paykunaqa yarakuyaranllapa yaku kuyutin, yaykunanllapapaq.
4 Chaqa mayqanpis mana yaĉhatinmi unaymanta unaymanta, Dyuspa angelnin shamur yakuta kuyuchiq. Chaynu ángel ruratinmi, mayqan qishaqpis naypaqta yaykuqqa alliyaqna, ima qishayninmanmatapis.]
5 Piru chay qishaqkunapa rurinpimi, karan uk runa trintay-uchu añupaqna qishaq.
6 Chaypi chaynu usuraqta rikar, unaymanta-pacha qishaq nir yaĉharmi, Jesusqa tapuran:
—¿Alliyakuytachu munayanki? nir.
7 Chaymi chay qishaqqa niran:
—Taytituy, manami mayqanlapis kanchu chay yaku kuyuq qallaritin itamananpaq. Chaqa yaku kuyutin, yaykuyta kamanaykamanmi ashwan ukna das naypaqta yaykun.
8 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Sharir, paraykita apar riyna nir.
9 Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyarna das sharir, paranta apar riran. Piru samana diya katinmi,
10 Israelmanta karguyjunkunaqa, chay alliyasha runataqa kaynu niranllapa:
—Kananqami samana diya. Mantakushanllapanu, manami allinchu paraykita apanaykipaqqa.
11 Chaynu nitinllapaqa, chay alliyasha runaqa niran:
—Chay allichamasha runami nimaran: ‘Sharir, paraykita apar riyna’ nir.
12 Chaynu nitinqa, chay karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Mayqantaq chay runa ‘Sharir paraykita apar riyna’ nishuran chayqa?
13 Chaynu nitinllapaqa, chay runaqa mana yaĉharanchu, mayqanmi allichasha nirmapis. Chaqa Jesusqami, kusala achka runakunapa rurinta rishana karan.
14 Chaymantami Jesusqa chay runataqa, Dyusta adurananllapa wasipi tarir, niran:
—Kananqami allinna kanki. Amanami qashanqa uchakunkinachu. Kuytawkish uchakurmana chay qischakayashaykimantaqa tukuy tyimpupaqmana qischakatki nir.
15 Piru chay runaqami rir willaran Israelmanta karguyjunkunataqa, “Jesusmi kasha chay allichamaqqa” nir.
16 Chaynu nitin yaĉharmi chay Israelmanta karguyjunkunaqa, samana diyapi chaykunata rurarqa mana allintachu tukuyan nir, Jesusta aypananllapapaqna ikinpi puriranllapa.
17 Chaymi Jesusqa, paykunataqa niran:
—Taytaymi chay diyakunapimapis yanapakun. Chaymi nuqapis chayllata rurani.
18 Chaynu nitinmi, ashwan llallin tukur Jesustaqa wanuchinayaranllapa Israelmanta karguyjunkunaqa. Chaqa Jesusqa paykunapaqqa samana diyata mana rispitaq yupayshi tukuyaran. Chaynulla Dyus yupayshi tukuyaran, “Dyusqa nuqapa Taytay” nirqa.

Dyuspa Wamranqami Taytanwan mantakun

19 Chaynu karguyjunkuna wanuchinayan nir yaĉharmi, Jesusqa niranpis:
“Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspa Wamranqami mana pay munashannullatachu ruran. Ashwanmi Taytan imataĉhi rurayashanta rikarqa, chayllata ruran. Chayraykumi Taytan tukuy imata ruratinqa Wamranpis chayllata ruran.
20 Chaqa Taytan Wamranta kusata munashanraykumi, tukuy imata rurashantapis rikachin. Chaymi ashwan mas imakunata Wamranwan ruratin rikarmi, qamkunaqa kusalata dispantakankillapa.
21 Chaynulla imanuĉhi Taytanqa, wanushakunata kawsachimur bidanta qun, chaynullami Wamranpis wanushakunata kawsachimur bidanta qun mayqantapis munashantaqa.
22 Chaqa manami Taytanqa runakunata payllaqa rikar yaĉharqa kastiganchu. Ashwanmi Wamrantana pudirta qusha tukuyta allita rikar yaĉhar kastigananpaqqa.
23 Chaynuqami rurasha Taytanta yupayllana Wamrantapis rispitar kasunanllapapaq. Chaqa mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasurqami, Taytan kaĉhamusha chaytapis mana kasuyanllapachu.
24 “Chiqaptami nishaykillapapis: Mayqanpis nuqa nishayta kasur, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaypi kriyiqqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaynuqami manana tukuy tyimpupaq kastigakanqanachu. Chaqa tukuy tyimpupaq kastigakar wanunanmantaqami, nuqata kasumashanrayku, tukuy tyimpupaq kawsananpaq nikasha.

25 Chiqapta nishaykillapapis: Ĉhamunqanami uk ura, Dyuspa Wamranta tukuyla kasunanllapapaq. Piru chay uraqami ĉhamushana. Chayraykumi mayqanpis kananlla Dyuspa Wamran nishanta uyakur, kriyiqkunaqa wanushanmanta kawsamuq yupayna tukuy tyimpupaq kawsanqallapa.
26 Chaqa imanuĉhi Taytanmaqa paylla kawsan chaynullami Wamrantapis nisha paylla kawsananpaq.
27 Chaynulla Dyusmanta Shamuq Runa kashanraykumi, paylla nisha tukuy runakunata rikar yaĉhananpaqmapis.
28 "Piru chaynu nishutiyllapaqa amami kusalata yarpupakunkillapachu. Chaqa chay ura ĉhamutinqami, chiqapta wanushakunapis tukuy nishanta uyapar,
29 pampakashanmanta kawsamunqallapa. Chaymi allinkunalata rurasha karqa, kawsamunqallapa tukuy tyimpupaq kawsananpaqna. Nataq mana allinkunata rurasha kar-shuypaqa tukuy tyimpupaq Dyusmanta kastiguta aypananllapapaqna kawsamunqallapa".

Imanumi yaĉhanchik Jesús mantakun nirqa

30 Jesusqami niranpis:

"Nuqa munashayllamantaqami mana imatapis ruranichu. Ashwanmi Taytay Dyus nimasha katin, mayqan imanu katinpis karanlata rikar yaĉhani. Manami munashaynullata ruraytachu munani, ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha chay pay munashannulata rurani imatapis.
31 Chaqa nuqa munashaylamanta imatapis rimatiyqa, rimashayqa mana sirbiyanmanchu.
32 Piru kanmi uk, nuqa imanu kani nir chiqapta rimaqqa. Chaymi allita yaĉhani, payqa chiqapta riman nuqapaq, qamkuna allita intrakanaykillapapaq nirqa.
33 "Qamkunami uk kutiqa kaĉhakuraykillapa Juanta, nuqapaq tapunanllapapaq. Piru Juanta taputinllapa tukuy nishanqami chiqap karan.
34 Nishaykillapapis: Nuqaqami Dyusmanta kani pay chaynu munasha katin, mana runakuna munashanraykuchu. Piru chaynuqami nishunillapa: Juan rimashankunaqami kriyir washakanaykillapapaq karan nir yaĉhanaykillapapaq.
35 Chaqa Juan yaĉhachikushanqami uk lampara ratakuq yupay karan. Chaymi, qamkunaqa chaynu shumaqta yaĉhachikutinqa, uk ratulapaq aligriyar uyakuraykillapa.
36 "Piru qamkuna chiqapta nuqapaq intrakanaykillapapaqqami, Juan nishanmanmatapis kan uk. Chayqami Taytay imakunataĉhi ruranaypaq nimashankuna. Chaymi ashwan Taytay munashannulla rurashaykuna ima allita intrachikun, nuqaqa chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa.
37 Chaynulla Taytay kaĉhamasha chayqa nuqapaq rimaran ima. Piru qamkunaqami rimatinmapis mana uyapashaykillapa chaynulla nuqa yupayqa mana rikashaykillapalamapischu.
38 Chaynulla qamkunaqami Dyus nishankunamatapis mana intrakankillapachu, chay mayqanĉhi kaĉhamusha kaqpa Wamranpi mana kriyishaykillaparayku.
39 "Qamkunaqami, kutir kutir Tayta Dyus nitin iskribikashankunata liyinkillapa, chaynuqa tukuy tyimpupaqna kawsashaqllapa nir yarpur. Piru chaynu iskribikashakuna nuqapaq rimatin liyirmapis,
40 nuqapiqa mana kriyinayankillapachu, tukuy tyimpuna kawsanaykillapapaqqa.
41 "Piru, manami runakunaraq nuqata alabamanantachu ministini.
42 Chaqa, qamkunapaqqami allita yaĉhani, Dyusta mana munankillapachu nirmapis.
43 Nuqata Taytay Dyus kaĉhamatin shamutiyqa, mana kasumar mana kriyimanankillapachu. Nataq ashwan uk runa paypa yarpuyninllamanta shamusha katin-shuypaqa alabar kasuyankimanllapana.
44 Qamkunaqa, ¿imanunari kriyimankillapa? Chaqa qamkunaqami uknikillapa alabashunanllapalata munankillapa. Chaynu karmi Taytay Dyus qamkunata alabashunanllapataqa mana munankillapachu.
45 "Qamkunaqa amami yarpunkillapachu Taytaypa naypanpiqa nuqa uchachashuyashaqllapa nirqa. Ashwanmi Moisespi, kusalata kunfyakayankillapa chay paymi uchachashuyanqallapa.
46 Piru chiqapta Moisespi kriyirqa, nuqapipis kriyinkimanllapa. Chaqa Moisesqami iskribirqa nuqapaq intrachikuran.
47 Chaynu Moisés iskribishankunapi mana kriyirqa, ¿imanunari kriyinkillapa nuqa willashutiyllapamaqa?" nir.

6

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Chaymantami Jesusqa riran Galilea quĉhapa uklawn manyanman. Chay quĉhallami
shutiqpis, Tiberias quĉha.
2 Chaynu ritinmi, kusala achka runakuna pullanqa riranllapa. Chaqa paykunaqa
rikasha karanllapa, Jesús qishaqkunata allichar ima achka milagrukunata rurashanta.
3 Chaymantaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunawan uk sirkaman iqar taranllapa.
4 Piru chay diyamantaqa manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua
fyistanpis.
5 Chaymanta Jesusqa sirkapi tayar chapakurqa, kusala achka runakuna paypa ikinta
shamushata rikar, yaĉhakuqnin Felipita niran:
—¿Maypitaq kay kwichka achka runakunapaqqa, rantiyanchikllapa mikuytaqa?
6 Piru chaynuqami Jesusqa Felipitaqa tapuran, mabir imaninqashi nir. Chaqa payqami
allita yaĉhayaranna imanu chay runakunata qarananpaq nirmapis.
7 Chaynu taputinmi, Felipiqa niran:
—Michka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantishamapis, manami piti pitila miku-
nanllapapaqmapis aypayanqachu nir.
8 Chaymantaqa, chay yaĉhakuqnin Simón Pedrupa uknin Andresqa, niran:
9 —Kaypimi uk wamritu purichiyan sibadamanta sinku tantitawan ishkay piskadituta.
Piru chaysituqa, ¿imanunari aypanqa kwichka achka runakunapaqqa? nir.
10 Chaynu nitinmi, Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa, tukuyla tanqallapa nir.
Chaymi chaypi kusala qiwa katin, tukuyla chaypi samaranllapa. Chaqa chaypi kaqku-
naqami, ullqukunala sinku milma (5,000) kasha kanqallapa.
11 Chaymanta Jesusqa, chay tantitakunata aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakurqa,
yaĉhakuqninkunata aypachitin, paykunana tukuyla chaypi taqkunataqa aypachiranllapa.
Chaynullami chay piskaditukunatapis aypachikutinllapa munashanllapata mikuranllapa.
12 Chaynu mikur tiqllatinllapanaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
—Mikuy subrashankunataqa tantayllapa ama yanqalla qischakananpaqchu nir.
13 Chaymi paykuna tantarqa dusi kanastata untachiranllapa, chay sibadamanta sinku
tantita pakikar subrashankunataqa.
14 Chaynu Jesús milagruta ruratin rikarmi, runakunaqa niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa, Dyuspa rimaqnin kay pachaman shamunanpaq karan chay
nir.
15 Piru Jesusqami kwintata qukaran, chay runakunaqashi amalas apar mantaqninllapa-
paqna numranayan nir. Chayta yaĉharmi, qashan riran uk kusala atun sirkapa ananman,
paylana kananpaq.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Chaymanta limpu amsayatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa chay unaq sirkamanta
ishkimur atun quĉhaman ĉhamuranllapa.
17 Chaymi uk yaku karruman iqaranllapa, chay yakullata rir waklaw chimpa Caper-
naumman ĉhananllapapaq. Piru chay uras limpu limpu tutapashana katinmapis, man-
araqmi Jesusqa unaq sirkamantaqa tikrakamushachu karan.
18 Chaynu riyatinllapami, chay atun quĉhaqa alliplata wakmanta kaymanta maqchikaq
qallariran, kusala jwirti wayra shamushanrayku.
19 Chaymanta imanullapis sinkuta, manaqachu saysi kilumitrutana risha karllapaqa,
Jesusta rikaranllapa yakupa ananllata rir paykunaman shipchaqtana. Chaymi paykunaqa
kusalata manchakuranllapa.
20 Jesusqami niran:
—¡Nuqami kani! ¡Amami manchakuyllapachu! nir.
21 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa yaku karruman kusa aligrila iqachiranllapa.
Chaymi ashwan daslana chay riyashanllapa pachamanqa ĉharanllapa.

Jesustami runakuna maskaranllapa

22 Chaymanta allaqninqa, chay atun quĉhapa uklaw manyanpi runakuna kidasha
kaqkunaqa kusalata Jesuspaq chapakuranllapa. Chaqa quya-pachami Jesuspa
yaĉhakuqninkunataqa rikayatinllapa chay uklayla yaku karru chaypi kaqpi paykunala
riranllapa. Chaymi yaĉharanllapa Jesusqa mana yaĉhakuqninkunawanqa rishachu nir.

23 Piru chaynu chapakunanllapakamanqami, wakin yaku karrukunapis ĉhamuranllapana
chay pwiblu Tiberias shutiqpi, Jesús Taytan Dyusta payji nir, tantitata runakunata qarasha
karan, chay lugarpa yatanman.
24 Chaymi runakunaqa, Jesusta chaynulla yaĉhakuqninkunata mana chaypi tarirqa, chay
yaku karrukunaman iqar riranllapa Capernaumman, Jesusta maskaq.

Jesusmi tantita kawsachikuqqa

25 Chaynu rir, chay atun quĉhapa uklaw manyanman ĉhar, Jesusta tarirqa tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imurastaq kaymanqa ĉhamushayki? nir.
26 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay tiqllanaykillapakaman
mikushaykillaparaykula maskamayankillapa. Manami chay milagrukunata rurashayta
intrakashaykillaparaykuchu maskamayankillapa.
27 Amami chay tukukaq mikuylapaq yarpurchu puriyllapa. Ashwanmi chay mikuy
mana tukukaq, tukuy tyimpu kawsachikuqlapina yarpuyllapa. Chaymi Dyusmanta
Shamuq Runaqa, mana tukukaq mikunaykillapatana qushunqallapa. Chaqa Taytan
Dyusmi chaynu kananpaqqa nisha.
28 Chaymi, Jesustaqa tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imatataq rurayashaqllapa, Dyus munashanta ruranayllapapaqqa?
nir.
29 Jesusqa, niran:
—Dyusqami munayan chay mayqantaĉhi pay kaĉhamusha chay paylapi kriyinaykilla-
palata nir.
30 Chaynu nitinpis, qashan tapuranllapa:
—¿Ima milagruta ruratki rikartaq, kriyishuymanllapa, chiqapta Dyusmanta
shamushayki nirqa? ¿Chaqa imakunatataq ruranki?
31 Unay rukunchikllapakunamaqami chunllaq lugarpi *'maná'* shutiq mikuyta mikur
kawsaranllapa, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa niqmi: 'Paymi
unaq syilumanta tantitata quran mikunanllapapaq' nir.
32 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Chay mikuytaqami unaq syilumanta chiqap kawsaq tanti-
tata qarakuq Taytay Dyus qushuranllapa, mana Moiseschu.
33 Chaqa Dyus chay tantitata qarakuyashanmi, syilumanta shamushana. Chaymi
mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa nir.
34 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Taytituy, chay tantitataqa tukuy tyimpu qaramastuyllapari, nir.
35 Jesusqa niran:
—Nuqami, kawsachikuq tantitaqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyir nuqalapina
kunfyakaqqa, manana mallaqnanqa chaynulla yakunanqalamapischu.
36 Piru nishushayllapanullami, qamkunaqa imata ruratiy rikarmapis mana kriyi-
mankillapachu.
37 Chaqa Taytay Dyus akrashankunaqami nuqaman shamunllapa. Chaymi mayqanpis
nuqaman shamuqtaqa mana itakurchu pullakushaq.
38 "Nuqaqami syilumanta, Taytay Dyus kaĉhamatin shamusha kani, mana munashayllata
ruranaypaqchu. Ashwan shamusha kani, Taytay Dyus munashankunalata ruranaypaq.
39 Chaqa Taytay Dyus, pay akrar qumashankunataqa mana chinqachinaytachu munan.
Chaymi ashwan jwisyu diya ĉhamutinqa, wanushakunamatapis kawsachimushaq tukuy
tyimpupaqna kawsananllapapaq.
40 Chaqa Taytay Dyusqami munan, mayqanpis nuqata rikamar kriyiqkunaqa tukuy
tyimpupaqna kawsananllapata. Chaymi tukuy nuqapi kriyir wanutinmapis, maydiya
jwisyu diya ĉhamutinqa kawsachimushaq tukuy tyimpupaqna" nir.
41 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjun runakunaqa piñakur rimapakuq
qallariranllapa. Chaqa Jesusqa kaynu nisha karan: "Nuqami chay chiqap tantita unaq
syilumanta shamusha chayqa" kani nir.
42 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—¿Manachu kay runaqa, Josipa Wamran Jesús? Nuqanchikkunami riqsinchikllapa tay-
tanta mamanmatapis. Piru ¿imapaqtaq, unaq syilumanta shamusha kani, niyan?
43 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Amana yanqalla piñakur rimapakuyllapanachu.
44 Taytay mana akrashankunaqami, mana nuqamanqa imanupis shamunqallapachu.
Mayqanpis nuqapi kriyiqkunataqami jwisyu diyapiqa kawsachishaq tukuy tyimpupaqna.

45 Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapimi nin: ‘Dyusmi tukuyta allita intrachinqa’ nir. Chayraykumi, Taytay Dyus nishankunata uyakur kasuqkunaqa, nuqamanna shamunqallapa.
46 “Manami mayqanpis Taytay Dyustaqa rikashachu. Nataq Dyusmanta shamusha chaylami allita riqsin.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi allita kriyiqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
48 Chaqa nuqami kawsachikuq tantitaqa kani.
49 Chay unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikurmapis, wanuranllapa.
50 Piru nuqaqami willashuyanillapa chay tantita syilumanta shamusha chaypaq. Chaymi mayqanpis chayta mikuqqa manana maydiyapis wanunqanachu.
51 Nuqami chay kawsaq tantita syilumanta shamusha chayqa kani. Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Piru chay tantitaqami nuqapa kwirpuylla. Chaymi kwirpuytaqa qukuyani tukuyla runakunata washarna, tukuy tyimpu kawsachinaypaq” nir.
52 Chaynu Jesús nitinmi Israelmanta karguyjunkunaqa paykunapura kusata willanakuq qallariranllapa:
“¿Imanutaq paypa kwirpunllataqa qaramayashunllapaqa?” nir.
53 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna, Dyusmanta Shamuq Runapa kwirpunta mana mikur chaynulla yawarninta mana upyarqa, Dyuspaqqa wanusha yupayna kankillapa.
54 Nataq nuqapi kriyir chay kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkuna-shuypaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaymi jwisyu diyapiqa, kawsachishaq wanusha katinmapis.
55 Chaqa kwirpuywan yawarniymi chiqapta kawsachikun. Chayna, manana mallaqnanqallapa, yakunanqallapalamanapischu.
56 Chaymi kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkunaqa, nuqapa pullay katin, nuqapis pullan kashaq.
57 “Tukuy tyimpupaq kawsaq Taytaymi kaĉhamasha. Chaymi kawsani Taytay munashanta ruranaypaq. Chaynullami mayqanpis mikumaqqa, nuqarayku kawsanqallapa.
58 Kananmi willashuyanillapa unaq syilumanta shamusha tantitapaq. Chay tantitaqami, mana unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikuranllapa chaynuchu. Chaqa paykunaqa chay *‘maná’* shutiq mikuyta mikurmapis, wanuranllapa. Piru syilumanta chay tantitata mikuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa” nir.
59 Jesusqami tukuy kaykunataqa Capernaumpi tantakananllapa wasipi tantakasha katinllapa yaĉhachikuran.

Jesús nishankunami tukuy tyimpupaq kawsachikun

60 Jesús chaynu yaĉhachikutin uyaparllapami paypi achka kriyiqkunaqa, kaynu niranllapa:
—Kay niyashankunataqa manakish rurayashunllapachuqa. ¿Pitaq chaqa kasuyanqaqa? nir.
61 Chaynu yarpupakuyanllapa nir kwintata qukarmi, Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Chay yaĉhachikushaychu, mana allinta yarpuchishuyanllapa?
62 Piru Dyusmanta Shamuq Runa rikayatkillapa, unay kashanllaman tikrakatinqa, ¿imaniyankillapataq kanqa?
63 Tayta Dyuspa Ispiritunmi tukuy tyimpupaq kawsachikuqqa. Chaqa mayqan runapismi mana chaynu kawsachikuytaqa puytinchu. Chayraykumi nuqa nishushayllapaqa kawsachikuq kar, kriyitkillapaqa tukuy tyimpupaqna kawsachishunqallapa.
64 Piru chaynu katinmapis qamkunamanta wakinnikillapaqami mana kriyimanllaparaqchu.
Jesusqami chaynuqa niran, chaqa payqami unaymanta-pacha, mayqankunami mana kriyinqallapachu, chaynulla mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.
65 Jesusqami niranpis:
—Chayraykumi nishurayllapapis: Mayqanta Taytay mana akrasha katinqa, manami nuqapi kriyiytaqa puytinchu nir.
66 Chaynu Jesús nitinmi, chaymanta-pacha achka runakuna ashur, manana paywanchu puriranllapa.
67 Chaymantami, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunataqa tapuran:
—¿Qamkunapischu nuqamanta ashur rinayankillapana? nir.
68 Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Piru Taytituy, ¿mayqanmannari rishaqllapa? Chaqa qam nishaykikunaqami chiqapta tukuy tyimpupaq kawsachikun.
69 Nuqakunaqami qampi kriyishana kanillapa. Chaymi yaĉhanillapa, qamqa Dyuspa Akrashan kusala Allin Wamran kanki, nir.
70 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunataqa dusikillapata akrashurayllapa? Piru qamkunamanta ukqami, dyablupa yarpuyninwan kashanrayku, dyablu.
71 Chaynu nirqami, Jesusqa chay Simón Iscariotipa wamran Judaspaq, niran. Chaqa chay paymi dusi yaĉhakuqninkunamanta karmapis, Jesustaqa kuntrankunaman qukunanpaq karan.

7

Jesuspa ukninkunami paypi mana kriyiranllapachu

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhachikur tukuy Galileapa lugarninkunapi puriran. Chaqa, payqami mana Judeapi kaytaqa munaranchu, Israelmanta karguyjunkuna wanuchinanllapapaq maskashanllaparayku.
2 Piru chay Israel runakunapa uk fyistan Enramada * shutiq chay shipchamuyatinnaqa,
3 Jesuspa ukninkunaqa kaynu niran:
—Ama kaypi kidarchu, riy Judeaman. Wakpi, kriyiqkunapis rikananpaq qam tukuy ima rurashaykikunata.
4 Chaqa, mayqanpis riqsikayta munaqqami imatapis mana pakapllaqa ruranchu. Chayraykumi kay rurashaykikunataqa tukuypa naypanpina ruray nir.
5 Chaynumi paykunaqa niranllapa, ukninkuna karmapis mana kriyishanllaparayku.
6 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamusharaqchu. Piru qamkunapaqshuypaqami, ima uraspis kusala allin.
7 Kay pachamanta kaqkunaqa, mana ĉhiqnishuyta puytinllapachu qamkunataqa. Piru nuqata-shuypaqa ĉhiqnimanllapa, kusala mana allin rurashanllapakunata willar rikachishayrayku.
8 Riyllapa qamkunala fyistamanqa. Nuqa-shuypaqa manaraq rishaqchu. Chaqa manaraqmi tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamushachu nir.
9 Chaynu nirmi, payqa Galileallapi kidaran.

Jesusmi Enramada fyistapi

10 Chaymanta ukninkuna ritinnaqa, Jesuspis riran fyistamanqa. Piru, manami mayqanpis yaĉhatinchu, uyarala riran.
11 Nataq chay Israelmanta karguyjunkunaqa, fyistapiqa kusata maskayaranllapa Jesustaqa. Chaymi niyaranllapa:
—¿Maypitaq kanqa chay runaqa? nir.
12 Chay runakunamanta wakinkunami kusalata rimayaqllapa Jesuspaqqa. Ukkunami niyaqllapa: “Kusa allin runami” nir. Nataq ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Manami, ashwan runakunata llullachin” nir.
13 Piru pakakuqnulami rimaqllapa paypaqqa, Israelmanta karguyjunkunata manchashanllaparayku.
14 Fyista qallarishanmanta lamtarpina katinqa, Dyusta adurananllapa wasiman Jesusqa yaykur, qallariran yaĉhachikuq.
15 Chaymi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusa dispantakashalla ninakuyaqllapa: “¿Imanutaq kayqa kusalata yaĉhan mana maydiyapis istudyasha karqa?” nir.
16 Jesusqami paykunataqa niran:
—Kay yaĉhayashayqami mana nuqapachu, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaypa.
17 Chaymi mayqanpis Dyus munashanta ruranaqqa, yaĉhayta puytinqa kay yaĉhachikuyashayqa, Dyusmanta manaqachu nuqallamanta nirmapis.
18 Chaqa mayqanpismi payllamanta rimaqqa, runakuna alabananlapaq rimanllapa. Piru, chay kaĉhamuran chayta alabananllapapaq rimaqqami, karanlata riman. Chaynulla, paypiqa mana ima mana allinkunaqa kanchu.
19 “¿Manachu Moisés, Dyus mantakushanta qushuranllapa? Piru manami mayqannikillapalapis kumplinkillapachu. Chayraykumi wanuchimanayankillapa”.

---

* **7:2** Enramada fyistataqami chay Israelmanta kaqkuna ruraqllapa kusichankunata tukchishana kar. Chaymi chay diyakunapiqa achka chukllitakunata qirupa yurankunawan ruraqllapa, unay rukunllapakuna Egiptumanta lluqshimushanta yarpunanllapapaq nir. Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 23.33-43.

20 Piru, runakunaqami niranllapa:
—¡Qamqami dyablupa yarpuyninwan kanki! ¿Pitaq wanuchishunayan? nir.
21 Jesusqa niran:
—Tukuyla qamkunaqami chay samana diyapi uk milagruta rurashaylapaq kusalata yarpupakur dispantakankillapa.
22 Piru Moisesmi, qamkunata nishuranllapa chay siñal kustumrita ruraskinaykillapapaq, michka mana paypa mantakuynin katinmapis. Chaqa chay siñal kustumriqami unay rukuykillapakunamanta karan. Chaymi qamkunamaqa michka samana diyapimapis chay kustumritaqa rurankillapa.
23 Chaynu qamkuna Moisés mantakushannulla kumplinaykillapapaq nir samana diyapimapis uk ullqu wamrituwan chay siñal kustumrita rurarqa, ¿imapaqtaq nuqa uk runapa tukuy kwirpunta samana diyapi allichashaypaq piñakunkillapa?
24 Chayraykumi manaraq allita yaĉharqa ama uktaqa kusalata uchachayllaparaqchu. Ashwanmi allita yaĉhar, ima niytapis puytinkillapa nir.

Jesusmi riman maymantami payqa nir

25 Jerusalén pwiblupi taqkunamanta wakinmi kaynu nir tapukayaqllapa:
"¿Manachu kayta maskayanllapa wanuchinanllapapaq?
26 Chaypi wakmaqa tukuypa naypanpi rimayan. Piru manami mayqanpis willayanchu. Wak karguyjunkunapisĉhi ¿Dyuspa Akrashan Cristun wak runaqa nir kriyishanllaparayku mana willanllapachu?
27 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqami yaĉhanchikllapa maymantami kay runaqa nirmapis. Chaqa chiqap Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa, mana mayqanpis yaĉhanqachu maymantami shamun nirmapis".
28 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi yaĉhachikuyarqa, kusa jwirtita kaynu niran:
"¡Chayqaĉhi qamkunaqa riqsimayankillapaqa maymantami kani nirmapis! Piru manami nuqa munashaynullachu shamusha kani. Ashwanmi uk kaĉhamasha katin shamusha kani. Payqami kusa allinla, chaynulla imatapis karanta ima ruran. Chaynu katinmi qamkunaqa mana riqsinkillapachu.
29 Nataq nuqa-shuypaqami allita riqsini paymanta shamushayrayku. Chaqa paymi kay pachamanqa kaĉhamasha" nir.
30 Chaynu nitinmi, aypar wanuchinaranllapa. Piru manami mayqanlapis puytiranllapachu. Chaqa manaraqmi wanunanpaq urachu karan.
31 Nataq kusala achkami wakinkunaqa kriyiranllapa paypiqa. Chaymi kaynu niyaranllapa:
—¿Dyuspa Akrashan Cristun shamurqachu, kay runa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata rurayashanmantaqa masta rurayanqa? nir.

Fariseukunami kaĉhakuran Jesusta aypananllapapaq

32 Fariseukunami, wakin runakuna Jesuspaq rimaqta uyaparanllapa. Chaymi, paykunaqa kurakunapa mantaqninkunata, Dyusta aduranannllapa wasipi wakin kuytakuqkunata kaĉharanllapa, Jesusta aypananllapapaq.
33 Piru Jesusqa niran:
—Qamkunawanqami mana unaylatanachu kashaq. Chaymi ashwan tikrakashaqna chay mayqanĉhi kaĉhamaran chayman.
34 Chaynami qamkunaqa kusalata maskamarpis mana tarimankillapachu. Chaqa manami chay kayashaymanqa riyta puytinkillapachu nir.
35 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, paynin paynin kaynu ninakuqllapa: "¿Maymantaq kayqa riyanqa, nuqanchikkuna mana tarinapaqqa? ¿Manaqachu riyanqa Israelmanta runakuna uklaw pachakunapi shikwakasha tan chaykunaman, chaypina mana Israelmanta kaqkunata yaĉhachiq?
36 ¿Ima nishaq nirtaq niyanqa: 'Qamkunaqami maskamarpis mana tarimankillapachu', 'Chaqa nuqa kayashaymanqa mana puytinkillapachu riyta' nirqa?"

Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamur upyanqa

37 Chay fyista tukukanan diyami † kusala mas allin karan. Chaymi Jesusqa chay diyapi sharir kusa jwirtita kaynu niran:
"Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamunqa. Chaymi kriyirqa yakuta upyaq yupayna kanqa,

† **7:37** Chay fyista tukukay diyapi kustumrinllapa katin, kurakunala yakuta altarman iĉhaq. Chayta ruraran yarpunanllapapaq Dyus rumimanta yakuta unay rukunkunata upyachir kawsachisha kaq chayta. Chaymi Jesusqa niran "Mayqan yakunaqqa nuqaman shamur upyanqa" nirqa, payna chay yaku kawsachikuq yupay kar.

38 Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa ninmi: Mayqanpis nuqapi kriyiqpa
yarpuyninpiqami riyu yaku riq yupay kanqa nir”.
39 Chaynu nirqami Jesusqa yaĉhachikuyaran, paypi kriyiqkunaqashi Dyuspa Santu Ispiri-
tunwanna kanqallapa nir. Piru Jesús manaraq wanur kawsamusha katinmi, Tayta Dyuspa
Santu Ispiritunqa manaraq kriyiqkunawanchu karan.

Runakunami ukmanta ukmanta yarpur chiqanchanakuranllapa

40 Chaymantami wakin runakuna Jesús nishanta uyaparqa, kaynu niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa uk rimaqnin shamunanpaq karan chay, nir.
41 Ukkunaqa niqllapa:
—Kaymi Dyuspa Akrashan Cristun nir.
Piru ukkunaqa niqllapa:
—¡Manami! Chaqa Dyuspa Akrashan Cristunqami mana Galileamantachu kayta puytin.
42 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: ‘Dyuspa Akrashan Cristunqashi unay
gubyirnu Davidpa ayllunmanta kanqa. Chayshi David yupaylla Belén pwiblumanta kanqa’
nir.
43 Chaynu nir Jesuspaq ukmanta ukmanta yarpurmi tukuyla runakuna limpu chiqan-
chanakuranllapa.
44 Chaynullami Dyusta aduranllapa wasipi wakin kuytakuqkunaqa, aypar
prisunayaqllapa. Piru manami mayqanpis chaynuqa rurananllapachu.

Karguyjunkunami Jesuspi mana kriyiranllapachu

45 Chaymantami Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunaqa, tikrakar riranllapa
fariseo runakuna, kurakunapa mantaqninkuna kayashanllapaman. Chaymi tapuranl-
lapa:
—¿Imapaqtaq mana apamushaykillapa? nir.
46 Paykunaqa niranllapa:
—Mana mayqanpis chay runa yupay kusa shumaqtaqa rimashachu nir.
47 Chaymi, chay fariseo runakunaqa, niranllapa:
—¿Qamkunapischu dijakatkillapa llullachishushallapa?
48 Manaqachu ¿paypi mayqannin mantaqninchikllapa, manaqa wakin fariseo mas-
inchikkunapis ‘Dyuspa Akrashan Cristun’ nir kriyishallapa?
49 Piru, chay runakuna Dyus nitin Moisés mantakushankunata mana intrakarmi, Jesus-
taqa ‘Dyuspa Akrashan Cristun’ ninllapa. Chayraykumi Dyus paykunataqa kastiganqa.
50 Chaymi fariseo runakunamanta Nicodemo, uk tuta Jesusta rikaq risha karan chayqa,
niran:
51 —Nuqanchikkunapaq Dyus unay mantakushanpimi nin: Manashi mayqan runatapis
ima niytapis puytinchikchu, puntata paypaq mana imata rurasha nir yaĉhar, uyapasha ima
karqa.
52 Chaynu nitinmi, wakinkunaqa niranllapa:
—¿Qampischu Galileamanta kanki? Dyus nitin iskribikashakunatami allita liyiy. Chayn-
umi yaĉhanki Galileamantaqa Dyuspa uk rimaqninqa mana kayta puytinchu nir.
53 Chaymantami wasinman riranllapana. ‡

8

Jesusta uchachanaranllapa

1 Nataq Jesusqami Olivos sirkaman riran.
2 Allaqmanta achkiyatinnaqa qashan riran Dyusta aduranllapa wasiman. Chaypimi
runakuna payman qimikatin, chaylapi tar yaĉhachikuq qallariran.
3 Chaymi chaymanqa, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, fariseo runaku-
naqa uk warmi ukwan ukwan punuqta tarishanllapata aparanllapa. Chaymantami chay
warmitaqa tukuypa ĉhaypinpi shachir,
4 Jesustaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kay warmimi runan kaqta ingañar, uk runawan punuqta tarisha
kanillapa.
5 Chaqa Dyus nitin Moisés iskribishanpimi nin: Waknu tukuq warmitaqashi rumillawan
sitar wanuchiypaq. ¿Qam-shuypaqa ima ninkitaq? nir.
6 Paykunaqami chaynuqa tapuranllapa Jesús ima mana allinta rimatinqa, chaylapaqna
uchachananllapapaq. Piru Jesusqa piratar didunwan pachapi iskribiq ĉhurakaran.
7 Chaymanta mas tapuyatinllapami, Jesusqa das sharir niran:
—Qamkunamanta mayqannikillapa mana uchayjun kaqmi naypaqtaqa sitanqa nir.

‡ **7:53** Wakin iskribikashakunapimi 7.53 - 8.11 mana rikarinchu.

8 Chaynu nirqami, qashan piratar iskribiq ĉhurakaran pachapiqa.
9 Chaynu nitin uyaparmi, kusa uchayjun kashanllaparayku pinqakur ukninpis ukninpis chay runakunaqa riq qallariranllapa. Ashwanmi chay puntata riqkunaqa mas rukukaqkuna karan. Chaynumi tukuyla ritinnaqa chay warmiqa paylana kidasha karan. Chaymi Jesusqa,
10 piratayashanmanta alsakamur tapuran:
—Mamitay, ¿maypitaq chay runakuna uchachashuqkunaqa? ¿Manachu mayqanninpis sitashuran? nir.
11 Warmisitaqa niran:
—Manami Taytituy.
Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqapismi mana sitashaykichu. Ashwanmi kananqa rikuyna. Piru amanami uchakunkinachu nir.

Jesusmi tukuypa achkirachikuqnin

12 Chaymantami Jesusqa qashanpis runakunata willaq qallariran kaynu nir:
—Nuqami tukuypa achkirachikuqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqata kasumaqqa, achkiraqlapina kawsanqa. Chaynuqami manana maydiyapis tutaparaqpinachu kawsanqallapa.
13 Chaynu Jesús nitinmi, fariseo runakunaqa niran:
—Qamqami chaynuqa qamllapaq rimayanki. Chaymi chay rimashaykiqa mana imapaqpis sirbinchu nir.
14 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Nuqa rimashayqami chiqap, michka nuqallapaq rimatiymapis. Chaqa, nuqami yaĉhani maymanta shamusha kani, maymanmi riyani nirmapis. Nataq qamkunashuypaqa mana yaĉhankillapachu nuqapaqqa, maymantami kani, maymanmi riyani nirmapis.
15 Qamkunami runakuna munashannulla rikar uchachamankillapa. Nataq nuqashuypaqami mana mayqantapis uchachanichu yanqa illaqmantaqa.
16 Piru mayqanta allita rikar yaĉharqami, Dyus munashannulla chiqapta rikar yaĉhashaq. Chaqa manari nuqalachu chaytaqa rurashaq. Ashwanmi Taytay Dyus nuqata kaĉhamaqwan pulla runakunataqa allita rikar yaĉhashaqllapa.
17 Chaqa Moisés qamkunapaq mantakushanpimi kaynu nin: ‘Imapaqpis ishkay tistigukuna chayllata rimatinshi ima nishanllapapis sirbin’ nir.
18 Chaynu katinmi, nuqapis nuqallapaq rimarqa, uk tistigu kani. Chaynulla Taytay kaĉhamasha chay paypis, nuqapaq rimarqa paypis uk tistigu. Chaymi chay rimashaykunapaqqa, ishkay tistigukunana kanillapa Taytaywanqa nir.
19 Chaynu nitinmi tapuranllapa:
—¿Maypitaq Taytaykiqa? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunaqami mana riqsimankillapachu. Chaynulla Taytaytapis mana riqsinkillapachu. Chaqa nuqata riqsimayarllapaqa, Taytaytapis riqsiyankimanllapa nir.
20 Tukuy kaykunataqami Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi yaĉhachikuran, chay ufrindata ĉhurananllapa kajunkuna tanan kwartupi. Piru, manami mayqanpis paytaqa ayparanllapachu. Chaqa manaraqmi chaynu kananpaq uraqa ĉhamusharaqchu karan.

Nuqa rishaymanqa mana riyta puytinkillapachu

21 Chaymantami Jesusqa qashan paykunataqa niran:
—Nuqaqami riyanina. Chaynu ritiymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru manami tarimankillapanachu. Chaymi chay uchaykillapallawanna tukuy tyimpupaq wanunkillapa. Chaqa nuqa rishaymanqami qamkunaqa mana riyta puytinkillapachu nir.
22 Chaymi Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Wakqa paylla wanuyta munarchu imataq nimayanchikllapa pay riyashanmanqa mana riyta puytishunllapachu, nirqa? nir.
23 Chaymi Jesusqa niranpis:
—Qamkunaqami kaymanta kankillapa. Nataq nuqaqami unaq syilumanta kani. Chaynulla qamkunaqami kay pachapi, Dyusta mana riqsiqkunamanta kankillapa. Nataq nuqaqa mana kay pachamantachu kani.
24 Chayraykumi nishurayllapa uchaykillaparayku wanunkillapa nirqa. Chaqa nuqata ‘Pimi kani’ nir, mana kriyimarllapaqa, uchaykillaparayku wanunkillapa tukuy tyimpupaqna nir.
25 Chaynu nitinmi, tapuranllapa:
—¿Pitaq qamqa kanki? nir.

Jesusqa niran:
—Nuqaqami puntamanta-pacha willashushallapana kani.
26 Nuqapami kan achka qamkunapaq rimanaypaq, imanumi kankillapa nir rikar
yaĉhashushallapana kar. Nuqa willashushayllapaqami chiqap. Chaqa nuqata kaĉhamasha
chayqami, chiqapta riman. Chaymi nuqa willashushayllapaqa, chaylla chay kaĉhamasha
nishanwanqa nir.
27 Piru paykunaqami, mana intrakaranllapachu Taytan Dyuspaq chaynu parlatinlla-
pamapis.
28 Chayraykumi Jesusqa niran:
—Qamkunaqa, Dyusmanta Shamuq Runata unaqman alsaraq, riqsinkillapa Dyusmanta
shamusha kasha nirqa. Chaynullami yaĉhankillapa manami imatapis nuqallaqa ruranichu
nir. Ashwanmi rimani Taytay Dyus yaĉhachimashanlata.
29 Chaqa nuqata kaĉhamaq Taytayqami, nuqawan. Chaymi, mana nuqalataqa dija-
mashachu. Chaqa nuqaqami pay munashannulata rurani nir.
30 Chaynu Jesús nitinmi, kusa achka runakuna kriyiranllapa paypiqa.

Kriyiqkunaqami manana dyablupa sirbiqninnachu

31 Jesusmi chay Israelmanta runakuna paypi kriyishakunataqa kaynu niran:
—Qamkuna, nuqa nishaykunapi kriyishaykillapanulla kawsarqami, chiqap
yaĉhakuqniykunana kankillapa.
32 Chaynulla chay chiqap kaqtana riqsinkillapa. Chaymi ashwan chay chiqap kaqqa
tukuy imamanta washashunqallapa.
33 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunaqami unay rukuyllapa Abrahampa ayllunmanta kanillapa. Chaynu karmi
mana mayqanpa sirbiqninlamapischu kasha kanillapa. Piru, ¿imapaqtaq qamqa ninki
tukuy imamanta washakankillapa nirqa?
34 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy uchakuqkunaqami chay uchapaqa sirbikuqninna.
35 Chaqa uk sirbikuqmaqa uk wasipiqa mana tukuy tyimpupaqqa kidayta puytinchu.
Piru chay wasimanta kaqpa wamran-shuypaqami, tukuy tyimpupaqna wasinpiqa kidan.
36 Chaynullami Dyuspa Wamran tukuy imamanta washashutinllapaqa, chiqaptana
washakasha kankillapa.
37 Nuqaqami yaĉhani qamkunaqa Abrahampa ayllunmanta kankillapa nirmapis. Piru,
qamkunami nuqa nishushayllapata mana kasunashaykillaparayku wanuchimanayankil-
lapa.
38 Chaqa nuqami, Taytay willamashanta, rikachimashanta qamkunataqa willashunil-
lapa. Piru qamkuna-shuypaqami chay uk taytaykillapa nishanta uyar, munashanlata
rurankillapa nir.
39 Chaymi, paykunaqa niranllapa:
—¡Taytayllapaqami rukuyllapa Abraham karan!
Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Qamkuna chiqapta Abrahampa wamrankuna karqa, pay rurashankunallata ru-
rayankimanllapa.
40 Piru qamkunaqami manana imanutaq Abraham allinlata ruraq chaynunachu
kawsankillapa. Chaymi ashwan nuqa, Dyus willamashanta karanta willashutiylla-
pamapis qamkunaqa wanuchimanayankillapa.
41 Chaynuqami qamkunaqa chay uk taytaykillapa munashannullata rurayankillapa nir.
Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Manami mayqanpa jwira wamranchu kanillapa. Nuqakunaqami uk Taytayjunla
kanillapa. ¡Payqami Taytayllapa Dyus! nir.
42 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—Chiqapta Taytay Dyus, taytaykillapa katinqa, nuqata munamayankimanllapa. Chaqa
nuqaqami kaypi kani Dyusmanta shamushayrayku. Manami munashayllamantachu
shamusha kani. Ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha kay pachaman shamunaypaqqa.
43 ¿Imapaqtaq qamkunaqa mana intrakayta puytinkillapa nuqa willashutiyllapaqa? Piru
qamkunaqami rimashayta mana uyakunashaykillaparayku, mana intrakankillapachu.
44 Qamkunapa taytaykillapaqami dyablu. Chaymi, paypa kaqninkuna kar munashan-
lata rurankillapa. Chaqa dyabluqami qallarishanmanta-pacha wanuchikuq karan.
Chaynulla chay chiqap kaqpi kayta mana puytishanrayku, mana imalatapis karantaqa
rimanchu. Chaymi imata rimarpis tukuyta llullakurla riman. Chaynu kashanraykumi
tukuy llulla rimaqpaqa taytan.
45 “Piru nuqa karanta rimatiymapis, qamkunaqa mana kriyimankillapachu.

46 Mabir ¿mayqannikillapataq nuqata qamqa uchayjun kanki nimayta puytinkillapa? Nuqa
karanlata rimatiyqa, ¿imapaqtaq mana kriyimankillapa?
47 Chaqa Dyusmanta kaqkunaqami, Dyus rimashankunata uyakur kasunllapa. Piru
qamkunaqami mana Dyusmanta kashaykillaparayku, mana uyakunankillapalamapis-
chu”.

Cristuqami Abrahammantaqa naypaqllata karanna

48 Chaymantaqa chay Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Qamqami chay Samariamanta runa, chaynulla dyablupa yarpuyninwan kanki nirqa,
manami pantarchu karanta willashuyanillapa.
49 Jesusqa niran:
—Manami ima dyablupa yarpuyninwanmapischu kani. Ashwanmi tukuy imatapis
rurani Taytayta rispitar kasushayrayku. Nataq qamkuna-shuypaqami mana kasumankil-
lapachu.
50 Piru nuqaqa manami alabamanaykillapataqa ministinichu. Ashwan Taytaymi
chaynu kanantaqa munan. Chaqa Paymi tukuyta allita rikar yaĉhanqa.
51 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqa rimashayta chiqapta kasur kawsaqku-
naqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir.
52 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami chiqaptana yaĉhanillapa qamqa chiqapta dyablupa yarpuyninwan
kanki nirqa. Chaqa Abraham, chaynulla Dyuspa wakin rimaqninkunapismi wanuran-
llapa. Nataq qam-shuypaqa ninki: ‘Nuqa rimashayta kasuqkunaqami mana wanurchu
tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa’ nir.
53 ¿Manaqachu qamqa taytayllapa Abrahammanta mas kanki? Paymi wanuran.
Chaynulla Dyuspa rimaqninkunapismi wanuranllapa. ¿Imanu runa kaytataq qamqa
munanki? nir.
54 Jesusqa niran:
—Nuqalla alabakanaypaq rimayatiyqami, chay rimashayqa mana imapaqpis sirbin-
manchu. Nataq chay alabamaq chayqami Taytay, chay mayqantaĉhi qamkuna Dyusniy
niyashaykillapalla.
55 Piru qamkunaqami mana paytaqa riqsinkillapachu. Nataq nuqa-shuypaqa allita
riqsini. Piru imanupi paytaqa mana riqsinichu niyar-shuypaqami, nuqapis kusala llulla
kayman qamkuna yupaylla. Chaqa chaynu chiqapta riqsiq karmi, pay rimashankunata
intrakar kasur ima kawsani.
56 Nataq unay rukuykillapa Abrahamqami nuqa imanu shamunaypaq nir rikananpaq
kar, rikashanrayku kusalata aligriyaran nir.
57 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, Jesustaqa kaynu niranllapa:
—Manami sinkwinta añuyjunlamapischu kanki. ¿Piru ninki Abrahamta rikasha kani nir?
58 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami Abraham manaraq kayatin, karayllana nir.
59 Chaynu nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa rumikunata ayparanllapa Jesusta
sitananllapapaq. Piru payqami runakunapa rurinta pakakuqnulla Dyusta aduranannllapa
wasimantaqa lluqshiran.

9

Jesusmi syigu nasisha runata allicharan

1 Chaymanta uk lugarta pasayarnaqa, Jesusqa rikaran uk runa nasishanmanta-pacha
syigu kaqta.
2 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imaraykutaq kay runaqa syigu nasisha kasha kanqa, taytanku-
napa uchanraykuchu, manaqachu paypa uchanrayku?
3 Chaynu taputinllapami, Jesusqa niran:
—Manami paypa uchanrayku, chaynulla taytankunapa uchanraykuchu chaynuqa na-
sisha. Ashwanmi chaynuqa nasisha karan pay alliyatin rikar, Tayta Dyuspaq allita
yaĉhananllapapaq.
4 Chayraykumi achkilla katinraq chay kaĉhamasha kaqpa trabajuntaqa rurashunllapa.
Chaqa tutapananpaq urami ĉhamunqana. Chaynu tutapatinqami manana mayqanpis
trabajanqanachu.
5 Chaqa nuqa kay pachapi karllaraqmi, tukuypa achkirachikuqnin kani nir.
6 Chaynu nirnaqami Jesusqa pachaman tuqakur, tuqayninwan lluchkitata rurar, chay
syigupa nawinta
7 salar kaynu niran:

—Rir paqakuy Siloé shutiq quĉhapi. (Siloimi, rimayninchikpiqa munan niyta ‘Kaĉhamusha’ nir).
Chaymi chay syiguqa rir paqakurqa, rikakurna tikrakamuran.
8 Piru paytaqami chay yatanpi taqkuna, chaynulla wakinkunapis unaylla rikasha karanllapa limusnata mañakur taqta. Chaymi chay runakunaqa kaynu ninakuqllapa: “¿Manachu kay runaqa limusnata mañakur taq chay?” nir.
9 Ukkunaqa niyaqllapa: “Chiqaptami pay” nir.
Ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Manami paychu. Michka kusa paynu karmapis” nir.
Piru chay alliyasha runaqami niyaq: “Arí, nuqami kani” nir.
10 Chaymi tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinki? nir.
11 Chay alliyasha chayqa, niran:
—Chay runa Jesús shutiqmi pachalapi tuqayninwan lluchkitata rurar, nawiyta salar nimaran: ‘Rir chay quĉha Siloé shutiqpi paqakuy’ nir. Chaynu nimatin paqakurmi, rikakuyta puytirayna.
12 Chaymi qashan tapuranllapa kaynu nir:
—¿Maypitaq chay runaqa?
Payqami niran:
—Manami yaĉhanichu nir.

Fariseukunami syigu alliyashata tapuranllapa

13-14 Jesusqami samana diyapi lluchkitata rurar, chay syigu runata allichashanqa karan. Chaymi, unay syigu kasha runataqa aparanllapa fariseukunaman.
15 Chaymantami, paykunaqa tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinkina? nir.
Payqami niran:
—Nawiyta lluchkitawan salatin, rir paqakushaymanta-pachami kananqa rikakunina.
16 Wakin fariseo runakunaqami niranllapa:
—Chayta rurashaqami mana Dyusmanta Shamuq Runachu kanqa. Chaqa manari samana diyamatapis kwintachayanchu nir.
Piru ukkunaqami niyaqllapa:
—¿Uk runa uchayjunqami chay mana ruraypaq milagrukunataqa mana rurayta puytinmanchu?
Chaynu ukmanta ukmanta rimarmi, mana chayllatanachu yarpuyaqllapa.
17 Chaymi qashan kaynu nir tapuranllapa chay unay syigu karan chay runataqa:
—Kanan rikakunaykipaq allichashushanraykuqa, ¿imaninkitaq paypaqqa?
Payqa niran:
—Nuqami nini, Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
18 Piru Israelmanta karguyjunkunaqami mana kriyinaranllapachu chiqap syigu kasha kanqa nirqa. Chaymi, taytankunata qayachimuranllapa.
19 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Kayqachu wamraykillapa? ¿Manachu qamkunaqa niraykillapa syigu nasiran nir? ¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytin? nir.
20 Chaynu taputinllapami, taytankunaqa niranllapa:
—Yaĉhanillapami payqa wamrayllapa syigu nasisha karan chay nir.
21 Piru manami yaĉhanillapachu imanumi kananqa rikakuyta puytinna, chaynulla mayqanmi allichasha nirmapis. Dijur payta tapuyllapa willashunqallapa. Chaqa paypismi byiju runana nir.
22 Chaynuqami taytankunaqa rimaranllapa manchakushanllaparayku. Chaqa Israelmanta karguyjunkunaqami parlasha karanllapa, mayqanpis Jesusta Dyuspa Akrashan Cristun nir kriyiqtaqa chay tantakananllapa wasimanta itakunanllapapaq nir.
23 Chayraykumi, taytankunaqa kaynu niranllapa: “Dijur payta tapuyllapa. Chaqa payqami byiju runana” nirqa.
24 Chaymantami chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan chay syigu alliyashataqa, qayamur tapuranllapa:
—Chiqapta Dyuspa naypanpi jurar willamayllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhanillapa chay allichashusha runaqami kusala uchayjun nir.
25 Chaynu taputinllapami, payqa niran:
—Nuqaqami mana yaĉhanichu uchayjun mana uchayjun nirmapis. Nataq nuqaqami yaĉhani syigu karay, piru kananqami rikakunina nir.
26 Chaynu nitinmi, qashan tapuranllapa:
—¿Imanutaq rurashuran? ¿Imatataq ruraran rikakunaykipaqqa? nir.

27 Payqa niran:
—Willashurayllapanami, ¿manachu intrakankillapa? ¿Imapaqtaq qashan willashunayta munankillapa? ¿Manaqachu qamkunapis paypa yaĉhakuqninna kanayankillapa? nir.
28 Chaynu nitinmi, kusata musyar niranllapa:
—Qamqami chay runapa yaĉhakuqninna kanki. Nataq nuqakuna-shuypaqa Moisespa yaĉhakuqnin kanillapa.
29 Chaqa allitami yaĉhanillapa, Dyusmi Moisestaqa willaran nir. Piru chay runapaq-shuypaqami mana yaĉhanillapachu maymantami rikarimusha nirmapis.
30 Chaynu nitinllapami, chay runaqa niran:
—¡Imanutaq kayqa kanqa! Qamkunaqa mana yaĉhankillapachu maymantami chay runaqa nirmapis. Piru nuqata-shuypaqami syigu kashaymanta allichamashana.
31 Allita yaĉhashanchikllapanu, uk uchasapataqami Dyusqa michka mañakutinmapis mana uyapanchu. Ashwanmi paylata sirbir, munashanta ruraqkunalatami uyapan.
32 Manami maydiyapis uyashanchikllapachu, uk runa nasishanmanta-pacha syigu kaqta uk runa allichasha nirqa.
33 Chaqa chay runa, Dyusmanta mana shamusha karqa, manami imatapis rurayta puytiyanmanchu nir.
34 Chaynu nitinmi, niranllapa:
—Qam kusala uchayjun nasisha karmapischu, ¿nuqakunata yaĉhachimanayankillapa? nir.
Chaynu nirmi, chay tantakananllapa wasimantaqa itakuranllapana.

Mana kriyiqkunaqami syigu yarpuyninpiqa

35 Chaymantami Jesusqa yaĉharan chay tantakananllapa wasimanta itakushallapa chay syigu kayar alliyasha runataqa nir. Chaymi, payta tarirqa Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamqachu kriyinki Dyusmanta Shamuq Runapiqa? * nir.
36 Chaymi chay runituqa niran:
—Taytituy, mayqantaq payqa willamay, nuqa kriyinaypaq nir.
37 Jesusqa niran:
—Rikashaykinami. Nuqami kani. Nuqallawanmi parlayanki nir.
38 Chaymantami chay runaqa, Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Kriyinimi qampi Taytituy nir.
39 Chaymantami Jesusqa niran:
—Nuqami kay pachaman shamusha kani tukuyta allita rikar yaĉhanaypaq. Chaynulla syigukunaqa rikakunanpaq. Nataq chay rikakuqkuna-shuypaqa amana rikakunanpaq-nachu nir.
40 Chaynu Jesús nitinmi, wakin fariseo runakuna chaypi kar, uyakuqkunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapischu syigukuna kanillapa? nir.
41 Jesusqa niran:
—Qamkuna syigukuna karllapaqa, manami uchayjunchu kankimanllapa. Piru rikakuni nishaykillaparayku, ashwan uchayjun kankillapa nir.

10

Uk michikuqmi uyshankunawan

1 Jesusqami niranpis:
“Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyshakunapa chikrunman mana punkunta yaykur uklawta yaykuqqami, upallala suwakuqkuna, imanullapis amalas suwakuqkuna ima.
2 Piru chikruman chay punkunlata yaykuq-shuypaqami, chay uyshakunapaqa michikuqnin kar kuytan.
3 Chaymi, punkupi kuytakuqqa punkuta kiĉhatin, chay michikuqqa uyshankunataqa shutinllapi qayatin, rimayninlamanta riqsin. Chaynumi uyshankunataqa chikrunmanta lluqshichinna.
4 Chaymanta tukuynin uyshankuna lluqshitinnaqa, michikuqninqa naypanta rin. Nataq chay uyshankuna-shuypaqa ikinlata rin. Chaqa rimayninlamantari riqsin michikuqnintaqa.
5 Piru, mayqan mana riqsishanpa ikintaqami mana rinchu. Ashwanmi paymantaqa alsakan. Chaqa manari riqsinchu rimayninlamatapis”.
6 Chaynu nir Jesús kay kumparasyunwan willatinmapismi, chay uyakuqkunaqa mana intrakaranllapachu ima nishaq nirmi chaynu niyan nirmapis.

Jesusmi chiqap michikuqqa

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin “¿Qamqachu Dyuspa Wamranpiqa kriyinki?” nir.

7 Chaymantami Jesusqa qashan kaynu niran:
“Chiqaptami nishaykillapa: Nuqami chay uyshakuna chikrunman yaykunan punku kani.
8 Piru tukuy nuqamanta naypaqta shamuqkunaqami upallala suwakuqkuna, chaynulla imanullapis amalas suwakuqkuna ima karanllapa. Chaymi, chay uyshitaykunaqa mana kasuranllapachu paykunataqa.
9 Nishushayllapanu, nuqami chay chikrunpa punkunqa kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chay punkuta yaykuqqa washakashana kanqa. Chaynuqami, imanutaq uk uyshamaqa chikrunman yaykur, lluqshimur, rir kusala shumaq qiwata tarin, chaynuna kanqa.
10 “Suwakuqkunaqami shamun suwakuq, wanuchikuq, pantachikuq ima. Piru nuqa-shuypaqami shamusha kani, nuqapi kriyiqkunata bidanta qutiy kusa achkata kusichakuq yupay kusa aligrila tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
11 Nuqami uyshakunapa chiqap michiqninqa kani. Chaqa chay chiqap michikuqqami uyshankunata washananrayku wanunmapis.
12 Piru wakin michikuqkunaqami qillayta ganananlapaq michikunllapa. Chaynu karmi kusala atun surru shamuqta rikarqa, uyshakunamatapis dijar alsakan mana washar-lamapischu. Chaqa chiqaptaqari chay uyshakunapaqa mana chiqap michikuqninchu. Chaynulla chay uyshakunapis mana paypachu. Chaymi chay atun surru, uyshakunata aypaq shamutinqa, uyshakunaqa wakta kayta shikwakar rinllapa.
13 Chaynumi chay michikuq qillaylapaq yarpur michikuqqa alsakan. Chaqa qillayla-paqri yarpur, uyshakunata-shuypaqa mana kwintachanchu.
14-15 “Piru nuqa-shuypaqami uyshakunapa chiqap michikuqnin kani. Chaymi, imanu-taq Taytayqa nuqata riqsiman chaynullami nuqapis paytaqa riqsini. Chaynulla uyshaykunatapis riqsitiy, paykunapis riqsimanllapa. Chayraykumi uyshaykunata washanayraykuqa wanushaq ima.
16 Uklawpipismi kan uyshaykunaqa. Piru paykunaqami mana chay chikrullaman-tachu. Chaymi paykunatapis kaymanna apamushaq. Chaynuqami paykunapis nuqatana kasumatinqa tukuyla uk chikrulamanta yupayna kanqallapa. Chaymi ashwan uk michikuqniyjunlana kanqallapa tukuyla.
17 “Taytaymi nuqataqa kusalata munaman. Chaqa uyshaykunaraykumi wanur, chay-manta kawsamushaq.
18 Piru manami mayqan runa wanunaypaq nishanraykuchu wanuyani. Ashwanmi nuqalla chaynu pasananpaqqa yarpusha kani. Chaqa nuqaqami wanur chaymanta qashan kawsamunaypaqna kani. Chaynu ruranaypaqmi Taytayqa nimasha” nir.
19 Tukuy chaykunata Jesús rimatinmi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan ukmanta ukmanta yarpupakur chiqanchanakuranllapa.
20 Piru paykunamanta achkami niyaranllapa:
—¿Imapaqta waktaqa kasuyankillapa? Wakqami dyablupa yarpuyninwan kar yaruyasha, nir.
21 Nataq ukkunaqa niyaqllapa:
—Mayqanpis dyablupa yarpuyninwan karqa, manami waknuqa rimayanmanchu. ¿Manaqachu uk dyablupis allichayta puytinman syigukunata? nir.

Israelmanta karguyjunkunami Jesusta musyaranllapa

22 Jerusalén pwiblupimi unayqa, Israel runakuna Dyusta aduranannllapa wasita kamkachir, qasay tyimpupi Dyusman mañakuranllapa paypaqna kananpaq nir. Chaymi chayta yarpur añu añu chay qasay tyimpullapi fyistata ruraqllapa.
23 Chay diyakunami Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi, Salomonpa kurridurnin niqllapa chaypi puriyatin,
24 Israelmanta karguyjunkunaqa paypa ridurninman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—¿Maydiyakamantaq willamayankillapaqa mayqanmi kanki nirqa? Chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, kananlla willamayllapana nir.
25 Jesusqa niran:
—Willashurayllapami qamkunataqa. Piru manami kriyimaraykillapachu. Chaqa Taytay nimashannulla imatapis rurarqami, allitana intrachishunillapa mayqanmi kani nirmapis.
26 Piru qamkunaqami mana kriyinkillapachu, mana uyshaykunapa wakinnin kashaykillaparayku.
27 Chaqa uyshaykunaqami rimanaylamanta riqsimar, pullayna rinllapa. Chaynullami nuqapis paykunata riqsini.
28 Chaymi paykunataqa mana tukukaq tukuy tyimpu kawsaytana qushaq. Chaynuqami manana mayqanpis kitamanqachu.

29 Chaqa Taytay tukuymanta kusalata puytiqmi uyshitaykunataqa qumasha. Chaymi
Taytay akrashantaqa mana mayqanpis kitayta puytinqachu.
30 Taytaywan nuqaqami, ukla kanillapa nir.
31 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa qashan rumikunata ayparanl-
lapa sitananllapapaq.
32 Piru Jesusqa niran:
—Taytaypa pudirninwanmi kusala achka allin imakunata naypaykillapapi rurasha kani.
¿Chay mayqayninpaqtaq sitamanayankillapa? nir.
33 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Manami allinkunata rurashaykipaqchu sitashuyanillapa. Ashwanmi sitashuyanillapa
Tayta Dyuspaq kusala mana allinta rimashaykirayku. Chaqa runala karmapismi 'Nuqaqa
Dyuswanqa chaylla kani' nirqa Dyusnu tukuyanki nir.
34 Jesusqa paykunata niran:
—Dyus nitinmi, qamkunapaq kaynu nir iskribiran: 'Nuqami nini dyuskuna kankillapa'
nir.
35 Allita yaĉhashanchikllapanu chay iskribikashakunaqami chiqap. Chaqa Tayta Dyusqami
paylla, paypa rimayninta intrakaqkunataqa, 'dyuskuna kankillapa' niran.
36 Piru nuqamataqami Taytay Dyusqa paylla akrar kay pachaman kaĉhamaran. Chaynu
kar nuqaqa Dyuspa Wamran kani nishushayllapapaqqa, ¿imapaqtaq Dyuspaqqa mana
allintachu rimanki ninkillapaqa?
37 Taytay rurashankunata mana rurayatiyqa, amari kriyimayllapachu.
38 Piru Taytaypa ruranankunata ruratiy mana nuqata kriyimarllapamapis, chay
rurashaykunalapimapis kriyiyllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Taytaywan nuqaqa chaylla
kanillapa nir.
39 Chaynu Jesús nitinmi, qashan paykunaqa aypanaranllapa. Piru Jesusqami alsakar
riran.
40 Chaymantami Jesús tikrakar rir, riyu Jordanpa chimpanman ĉhar chaypi kidaran, chay
maypiĉhi Shutichikuq Juan unay shutichikuq chaypi.
41 Piru chaymanpismi, kusa achka runakuna rikaq rirllapa, kaynu niyaqllapa:
—Shutichikuq Juan mana milagruta rurar imapis, kay runapaq nishanqami, chiqap
kasha nir.
42 Chaymi chay lugarkunapiqa, achka kriyiranllapa Jesuspiqa.

11

Lazarumi wanuranna

1 Karanmi uk qishaq runa Lázaro shutiq. Payqami Mariapa, Martapa pwiblun Betania-
manta karan. Piru kay ishkay warmikunaqami Lazarupaqa ukninkuna karan.
2 Kay Lazarupa uknin Mariami Jesuspa ĉhakinman mishki mutkiypaqla yakituta iĉhar,
aqchanwan chakichisha karan.
3 Kay ishkay warmikunami, uknin Lázaro qishaq katin, kaĉhakuranllapa Jesusta kaynu nir
willananllapapaq:
—Taytituy, kusala munashayki amiguykimi qishaq nir.
4 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:
—Manami chay nanaywanqa wanunqachu. Ashwanmi chayqa chaynuqa pasayan iman-
umi Taytay Dyus, chaynulla Wamranpis kusala pudirniyjun nir yaĉhar alabananllapapaq.
5 Piru Jesusqa, Martawan Mariata chaynulla Lazaruta michka kusata munaq
karmapismi, mana chay diyaqa riranchu.
6 Chaymi ashwan Lázaro qishaq nitinllapamapis, ishkay diya mastaraq kidaran chay
maypiĉhi karan chay lugarpiqa.
7 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Rishunllapa qashan Judea lugarman nir.
8 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, manami maychu chay Israelmanta karguyjunkuna rumiku-
nawan sitar wanuchishuyta kamashanllapaqa. Chaynumapischu, ¿qashan chay lugarman
rinayanki?
9 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu dusi urayjun uk diyaqa? Chaynu katinqa, mayqanpis unaq purirqa mana
trumpisanchu, kay pachapi tukuypa achkirachikuqninchikllapa kashanrayku.
10 Nataq mayqanpis tuta puriqkunaqa trumpisan, achkirachikuqnin mana kashan-
rayku.
11 Chaynullami niranpis:

—Amigunchik Lazarumi punusha. Chaymi rishaq rikĉhachiq nir.
12 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Taytituy, punusha karqami intrachimanchik alliyayanqana nir.
13 Piru Jesusqami, Lazaruqa punusha niyaran, wanushanrayku. Nataq yaĉhakuqninkunaqami yarpuranllapa Lázaro punusha katin waknuqa niyan nir.
14 Chaynu yarpuyatinllapami, Jesusqa allitana willar niran:
—Lazaruqami wanusha.
15 Piru nuqa mana chaypi katiy wanushanraykumi kusalata aligriyani. Chaqa chaypiraq imata ruratiypis rikar allitana nuqapi kriyinkillapa. Chaymi ashwan rishunllapa rikaq.
16 Chaymantami, Tomasta milli niqllapa chayqa, wakin yaĉhakuq masinkunataqa niran:
—Rishunllapa nuqanchikkunapis, paywan pulla wanunallapapaq, nir.

Jesusmi wanushamatapis kawsachimun

17 Chaymanta Jesús ĉharqa yaĉharan Lázaro pampakashanqa kwatru diyana nir.
18 Betania pwibluqami Jerusalenmanta yaqqa kimsa kilumitrupi yupay kashanrayku shipchanlapi karan.
19 Chaymi Israelmanta kusa achka runakunaqa risha karanllapa Martawan Mariata, watukur kunsulananllapapaq uknin wanushanrayku.
20 Chaymantami Martaqa yaĉharan, Jesús shamuyan nir. Chaymi lluqshir riran tariq. Nataq María-shuypaqa wasinlapi kidaran.
21 Marta, Jesusta tarirnaqa niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu.
22 Piru yaĉhayani, kananmapis imata mañakutkiqa Dyusqa yanapashunqa nir.
23 Jesusqa niran:
—Uknikiqami kawsamunqa nir.
24 Martaqa niran:
—Arí, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami, wanushakunawan pulla kawsamuyanqa nir yaĉhayani.
25 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqami tukuypa kawsachiqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyiqqa michka wanusha karmapis kawsamunqa.
26 Nataq mayqanpis kawsayarlla nuqapi kriyiqkuna-shuypaqa, manana tukuy tyimpu-paqnaqa wanunqallapanachu. ¿Kriyinkichu chaynu nishutiyqa? nir.
27 Martaqa niran:
—Arí Taytituy. Nuqaqami kriyini qamqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki, Dyuspa Wamran kay pachaman shamunanpaq karan chay, nir.

Jesusmi Lázaro pampakashanpi waqaran

28 Chaynu nirnaqami, Martaqa riran uknin Mariata qayamuq. Chaymi uknintaqa uyarala kaynu nir willaran:
—Yaĉhachimaqninchikmi chaypi qayashuyan nir.
29 Chaynu nitinmi, Mariaqa chay kutilla sharir riran Jesustaqa rikaq.
30 Piru Jesusqami, manaraq chay pwiblumanqa yaykusharaqchu karan. Ashwanmi chay maypiĉhi Martawan tarinakusha karan, chayllapiraq karan.
31 Chaynu María sharir utqaylla ritinqa, Israelmanta wakin runakuna kunsulaq ĉhasha karan chaykunaqa ikinta riranllapa uknin pampakashanman riyanqa chaypi waqaq nir yarpur.
32 Chaymanta María, Jesús kayashanman ĉharqa, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu nir.
33 Chaymantami Jesusqa Mariata, chaynulla Israelmanta runakuna Mariata kunsulaq rishakunapis waqaqta rikarqa kusala ukmanta llakiran.
34 Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Maypitaq pamparaykillapa?
Paykunaqa,
—Shamur rikay Taytituy— nitinllapa,
35 Jesusqa waqaran.
36 Chaymi Israelmanta runakunaqa niranllapa:
—¡Rikayllapa alliplatari munayasha!
37 Piru paykunamanta wakinqa, niyaranllapa:
—Kay runa, chay syiguta allichashaqachu ¿mana imallataqa rurayta puytisha kanman, Lázaro ama wanunanpaqqa? nir.

Jesusmi Lazaruta kawsachimuran

38 Chaymantami Jesusqa qashan kusa llakishala, Lázaro pampakashanman qimikaran.
Chay Lázaro pampakashanqami uk atun maĉhay karan. Nataq chay yaykuna punkunqami
kirparayaran uk paltalla rumiwan.
39 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashuchiyllapa kay rumitaqa, nir.
Chaymi wanushapa uknin Martaqa, niran:
—Taytituy, kusatanami asyayanqa. Chaqa kwatru diyanari wanushanqa nir.
40 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu nishuray, nuqapi kriyitkiqami Tayta Dyuspa pudirnin mana ruraypaqkunata
ruratin rikanki? nir.
41 Chaynu nitinmi, rumita ashuchiranllapa. Chaymi Jesusqa unaq syiluman chapakur,
kaynu niran:
"Taytay, payji nishuni. Chaqa qamqami uyapamashayki.
42 Piru nuqaqami allita yaĉhani, qamta mañakushutiyqa imuraspis uyapamanki nir.
Chaynuqami nishuni: Kay runakuna uyakuqkunaqa allitana yaĉhananllapapaq, qammi kay
pachamanqa kaĉhamashayki nir".
43 Chaynu nirqami, kusala jwirtita qayakuran:
—¡Lázaro, lluqshimuy! nir.
44 Chaynu nitinmi wanusha karan chayqa lluqshimuran, ĉhakin, makinmapis raĉhpawan
watakasha. Chaynulla qaqllanpis raĉhpawan pampakasha ima. Chaymi Jesusqa niran:
—Kaĉhar dijayllapa rinqa, nir.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Tukuy Israelmanta runakuna Mariata yapar rishakuna, Jesús Lazaruta
kawsachimutin rikarqa, achka kriyiranllapa.
46 Piru wakinkuna-shuypaqami riranllapa fariseo runakunata willaq, Jesús tukuy imata
rurashantaqa.
47 Chaynu willatinllapami chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkunaqa tanta-
karanllapa chay kusa karguyjunkunaman. Chaymi kaynu niranllapa:
—¿Imatataq rurashunllapa? Chay runaqami ashwan mas milagrukunata rurarna
puriyan.
48 Chaqa dijashallapaqami tukuylana paypi kriyinqallapa. Chaymi ashwan chay Roma
pwiblumanta karguyjunkunaqa shamur Dyusta aduranankhillapa wasita, chaynulla
tukuyta limpu tukchimachuwanllapa nir.
49 Piru paykunamanta uk runa Caifás shutiqmi, chay añukunapiqa kurakunapa punta
mantaqnin karan. Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa mana imatapis yaĉhankillapachu.
50 Chaynulla manami kwintata qukankillapachu. Chaqa chay pwiblunchikllapa
tukukananmanta chaynulla tukuyla runakuna wanunanmantaqami uk runa wanunan-
paqqa kusala allin nir.
51 Nataq Caifasqami mana pay munashanllamantachu chaynuqa rimaran. Chaqa chay
añukunapi kurakunapa mantaqnin katin, Dyus rimachitin, rimaran Jesusqashi wanuyanqa
tukuy Israel runakunata washananpaq nir.
52 Piru manami Israel runakunalapaqchu wanunanpaq karan. Ashwanmi payqa
Dyuspa tukuy wakin wamrankuna kaqkunapaqpis wanunanpaq karan. Chaynuqami
maymanta karmapis uklana kananllapapaq.
53 Chaymi chay diyamanta-pacha, Israelmanta karguyjunkunaqa Jesusta wanuchinanl-
lapapaqna yarpuranllapa.
54 Chayraykumi Israelmanta karguyjunkunapa shutinpiqa, Jesusqa manana
puriqchu. Chaynami chay Judeapa pwiblunkunamantaqa lluqshir riran uk chunllaq
lugarpa shipchanpi uk pwiblu Efraín shutiqmanna. Chaymi chaypina kidaranllapa
yaĉhakuqninkunawanqa.
55 Manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua fyistanqa. Chaymi chay
diyakunapiqa tukuyla Israel pwiblukunamanta kusala achka runakuna riyaqllapa
Jerusalenman chay shumaqchakananllapa kustumrinta ruraqllapa manaraq fyista qal-
lariyatin.
56 Chaynu Jerusalenpina karqami, kusalata Jesusta maskayaranllapa. Chaymi Dyusta
aduranananllapa wasipiqa ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa: "¿Imatataq
yarpunkillapa? ¿Shamuyanqachu fyistamanqa, manaqachu mana?" nir.

57 Nataq, chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkuna-shuypaqa mantakusha karanllapa, mayqanpis Jesuspaq maypi nir yaĉharqa, paykunata willatinllapa aypananllapapaq nir.

12

Jesuspa ĉhakinmanmi mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Saysi diya, Pascua fyistapaq faltayatinmi, Jesusqa chay kawsachimushan Lázaro tayashan Betaniaman riran.
2 Chaypiqami Jesusrayku mikuyta kamkachir, kunachikuranllapa mikunanllapapaq. Chaymi, Martaqa mikuyta misaman aypachikamuyaq. Nataq Lázaro-shuypaqa misapina Jesuswan pulla mikuyaqllapa.
3 Chaykamanqami, midya butilla kusa karu ĉhaniyjun mishki mutkiypaqla nardo shutiq yakituta, Lazarupa uknin Mariaqa apamuran. Chaymi chaywanna Jesuspa ĉhakinta paqastur, aqchanwan chakichiran. Chaymi, chay wasi kayashanllapamapis kusala shumaq mishkita asyayarna kidaran.
4 Chaymantami, yaĉhakuqninkunapa uknin [Simonpa wamran] Judas Iscariote, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chayqa, kaynu niran:
5 —Waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu qillaypaq rantikur, mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.
6 Piru Judasqami chaynuqa niran, mana chiqapta mana imayjunkunapaq llakishanraykuchu. Ashwanmi chaynuqa niran suwakuq kashanrayku. Chaqa pay chay ufrindata tantananllapa talqitata purichiq karmi, ĉhuratinllapaqa munashanta aypakuq.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Dijay, payqami kusa shumaqtana kwirpuyta kamkachisha wanur pampakanaypaq.
8 Chaqa mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq nir.

Lazaruta wanuchiyta yarpuranllapa

9 Israelmanta achka runakunami yaĉharanllapa, Jesusqa Betaniapi nir. Chaymi riranllapa wakmanqa, Jesusta chaynulla pay kawsachimushan Lazaruta rikaq ima.
10-11 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninkunaqa Lazarutapis wanuchinanpaq yarpuranllapa. Chaqa Lázaro kawsamushanta rikarmi Israelmanta kusala achka runakuna Jesuspina kriyiqllapa.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Kusala achka runakunami risha karanllapa Jerusalenman, Pascua fyistapaqqa. Chaymantami allaqnin diyaqa yaĉharanllapa Jesusqami fyistaman ĉhamuyan nir.
13 Chaymi paykunaqa palmira qirukunata kuchumur, kusa aligrila kaynu nir laqyar riranllapa Jesustaqa tariq:
"¡Biba biba!
¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaynulla ¡kusa alabakashami kanqa Israel pwiblupa gubyirnunqa!" nir.
14 Chaymantaqami Jesusqa uk burruta tarir anan taran, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashannulla. Chaqa niqmi:
15 "Amami manchakuychu, Sión pwiblu.
Chaqa rikay, mantakuqnikimi shamuyan
uk burritupa anan tasha" nir.
16 Piru kaykunapaqqa yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllaparaqchu. Chaymanta Jesús wanur kawsamutinraqmi, yaĉhakuqninkunaqa intrakaranllapa, pay imanu kananpaqqami, unaylla iskribikasha kasha nir.
17 Nataq runakuna, Jesús Lazaruta pampakashanmata kawsachimushanta rikashakunaqa, tukuylata parlaranllapa.
18 Chayraykumi runakunaqa riranllapa Jesustaqa tariq. Chaqa yaĉharanllapari milagrukunata rurashanpaq.
19 Piru chay fariseo runakuna-shuypaqa paykunapura kaynu ninakuyaranllapa: "Rikashaykillapanu kananqami manana imatapis rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa tukuymi paylapi kriyirna, rinllapa paywanna" nir.

Greciamanta runakunami Jesusta maskaranllapa

20 Jerusalén fyistaman adurakuq rishakunapa rurinpiqami, Greciamanta runakuna
karanllapa.
21 Chaymi paykunaqa, Galileapa uk pwiblun Betsaida shutiqmanta kaq, Felipiman
qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Taytituy, Jesustami rikanayanillapa nir.
22 Chaynu nitinllapami, Felipiqa rir Andresta willar, ishkantinllapa riran Jesusta par-
laqqa.
23 Chaymi Jesusqa niran:
—Ĉhamushanami uraqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanutin, Taytay Dyus kawsachimutin,
tukuy runakuna rikar yaĉhananllapapaqqa.
24 Chiqaptami nishaykillapa: Trigupa uk murisitun pachaman ratar mana pampakar-
qami mana puqunqachu. Ashwanmi maydiyapis chay uk murisitula kayanqa. Nataq
pampakar-shuypaqa, ashwan winar kusala achkatana puquyanqa.
25 Chaymi nini, mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqkunaqa limpu chinqanqal-
lapa. Piru chay mayqanpis kay bidapi nuqapi kriyishanrayku wanuq-shuypaqami, tukuy
tyimpupaqna kawsanqa.
26 Chayraykumi mayqanpis sirbimanaqqa, maypi katiypis pullay kar sirbimanqa.
Chaynu mayqanpis sirbimatinqami, Taytayqa kusa allinpaqna riqsinqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

27 Chaymantaqami Jesusqa niran:
"¡Kananllami kusalata llakini! ¿Imatanari nishaq? ¿Taytay kay qischakanay uramanta
washamay, nir? ¡Manami! Chaqa chaypaq-ari shamusha kani.
28 Taytay, runakunata rikachiy, imatapis rurayta puytinki nir alabashunanllapapaq".
Chaynu Jesús nitinqami, unaq syilumanta uk rimay kaynu niyaran:
"Qamwanmi rikachishana kani.
Piru qashanmi rikachikushaq,
chiqapta imatapis rurayta puytini nir alabamananllapapaq".
29 Chaymi runakuna chaypi uyakuqkunaqa, niyaranllapa: "Kunya karan" nir. Nataq
wakin-shuypaqa niyaranllapa: "Uk angelmi payta willasha" nir.
30 Chaynu niyatinllapami, Jesusqa niran:
—Manami nuqaraykuchu chay rimaytaqa uyapashaykillapa. Ashwanmi chaytaqa uya-
pashaykillapa qamkuna allita intrakanaykillapapaq, nuqatami Taytayqa willamayaran
nir.
31 Chaymi kananqa ĉhamushana uraqa, tukuy kay pachapi kaqkunata allita rikar
yaĉhanaypaqqa. Chaymantami Taytay Dyusqa, kay pachapi mantakuqtaqa itakunqa amana
mantakunanpaqchu.
32 Piru, nuqata kruspi unaqman alsamatinllapanaqa, kay pachapi kaqkunaqa nuqapi
tukuyla kriyir, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
33 Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran imanumi wanuyanqa nir.
34 Chaynu nitinmi, chay runakunaqa niranllapa:
—Dyus nitin iskribikashankunata liyirmi yaĉhasha kanillapa, Dyuspa Akrashan Cristun-
qashi tukuy tyimpupaq kawsayanqa nir. Piru ¿imapaqta ninki, Dyusmanta Shamuq
Runataqa kruspi unaqman alsakayanqallapa nirqa? Chaynu katinqa, ¿pitaq Dyusmanta
Shamuq Runaqa? nir.
35 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Pullaykillaparaqmi kanqa chay achkirachikuqqa. Piru mananami unaytanachu
pullaykillapaqa kanqa. Chayraykumi kay achkirachikuq kaypi kayashanlla, ama tuta-
paraqpiqa puriyllapachu. Chaqa mayqanpis tutaparaqpi puriqqami, mana yaĉhanchu
maytami riyan nirmapis.
36 Chaymi chay achkirachikuq kaypi kashanlla kriyiyllapa paypi. Chaynuqami qamku-
napis chay achkirachikuqpaqna kankillapa.
Chaynu nirqami, Jesusqa chay kayashanmantaqa rir pakakuranna paykunamantaqa.

Israelmanta runakunami Jesuspi mana kriyinaranllapachu

37 Jesús, Israel runakunapa naypanpi michka mana ruraypaq shumaq imakunata,
chaynulla milagrukunata rurasha katinmapis, paykunaqa mana kriyiranllapachu.
38 Piru chaynuqami pasaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishannulla kumplinanpaq.
Chaqa kaynu nirmi iskribisha kayaq:
"Taytituy, ¿pitaq shumaq rimashanchikpiqa kriyisha?
¿Pitaq intrakasha tukuy imata rurayta puytinki nirqa?"
39 Chaynumi, mana imanupis kriyiyta puytiqllapachu. Chaqa Isaiaspismi kaynu nir
iskribisha karan:

40 “Dyusmi kay runakunapa nawintaqa limpu kirpasha.
Chaynulla mana intrakaqpaq tikrasha.
Chaynuqami rurasha chapakurpis amana rikakunanpaq.
Chaynulla manana intrakananllapapaq.
Chaynu nuqapaq mana intrakar mana kriyitinllapaqami, nuqapis mana allichashaqchu” nir.
41 Chaynu nirqami Isaiasqa iskribiran, Jesucristo imanu kusa pudirninwan mantakuqta rikashanrayku.
42 Chaymi Israelmanta kusa achka runakuna, chaynulla wakin karguyjunkunamapis Jesuspiqa kriyiranllapa. Piru chaynu kriyirllapamapis, manami tukuypa naypanpiqa Jesuspaqqa rimaqllapachu, chay fariseo runakunata tantakananllapa wasimanta itakumanmanllapa nir manchakushanllaparayku.
43 Chaynuqami paykunaqa tukuyaranllapa runakuna alabananllapalata munar. Nataq Dyus kusa allinpaq riqsinanta-shuypaqami mana yaqqa kwintachaqllapachu.

Jesús rimashankunata mana kasuqkunaqami kastigakanqallapa
44 Chaymantami Jesusqa kusa jwirtita rimar kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapi kriyiqqa, manami nuqalapichu kriyiyan. Ashwanmi Taytay kaĉhamasha chay paypipis kriyiyanllapa.
45 Chaynulla mayqan rikamaqkunapismi, chay kaĉhamasha chaytapis rikanqallapa.
46 Nuqami achkirachikuq chay kani. Chaymi kay pachamanqa shamusha kani, nuqapi kriyiqkunaqa ama tutaparaqpi kidananllapapaqnachu.
47 “Piru mayqanpis nuqa rimashayta uyakur, mana kasukuqkunataqa, manami nuqachu kastigashaq. Chaqa manami kay pachamanqa runakunata kastiganaypaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, tukuyta washanaypaq.
48 Chaymi disprisyamar, rimashaykunata mana kasuqkunataqami, jwisyu diya ĉhamutinqa Taytay Dyusqa rimashaykunawan rikar kastiganqa.
49 Chaqa manami nuqa munashayllamantachu rimani. Taytaymi kaĉhamasha, imata rimanaypaq, yaĉhachikunaypaq nirmapis.
50 Chaymi nuqaqa yaĉhayani, Taytay mantakushankunata kasur imaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir. Chaynumi nuqaqa, tukuy imata Taytay Dyus nimashanlata rimar yaĉhachikuni”.

13

Jesusmi yaĉhakuqninkunapa ĉhakinta paqaran
1 Mananami maychu karan Pascua fyistapaqqa. Jesusqa yaĉhashana karan, wanur kawsamur syiluman rir Taytanwan qashan tarinakunanpaq uraqami ĉhamushana nir. Piru Jesusqami tukuyla paypi kriyiqkunataqa kusalata munaran. Chaymi wanunanpaqna karmapis ashwan masta paykunataqa munaran.
2 Chaymanta Pascua mikunata mikunanllapapaqna katinllapaqami, Simonpa wamran Judas Iscariotita dyabluqa yarpuchishana karan, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaqqa.
3 Piru Jesuspismi yaĉharanllana, Taytan Dyusmanta shamushanrayku qashan payllaman tikrayan nir. Chaynullami yaĉharanpis Taytanqami tukuy imata pay mantananpaqna nisha nir.
4 Chaynu mikuyatinllapami das sharir, qatakunan raĉhpanta lluqshichir uk twayata sinturanpi watakuran.
5 Chaymantami yakuta batyaman itar, yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqar, chay sinturanpi watakushan twayawan chakichiran.
6 Nataq Simón Pedrupa ĉhakinta paqananpaqna katinqa, Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿qamchu nuqapa ĉhakiyta paqanayanki?
7 Jesusqa niran:
—Kanan kayta ruratiyqami mana intrakankiraqchu. Piru chaymantaqami intrakankina nir.
8 Pedruqa niran:
—¡Taytituy, michkapis manami ĉhakiytaqa paqachishaykichu! nir.
Jesusqa niran:
—Mana ĉhakikita paqatiyqami, mana nuqapa kaqniychu kayanki kanqa, nir.
9 Chaynu nitinmi Simón Pedruqa niran:
—¡Chaynu katinqa, Taytituy ama ĉhakiylatachu paqay! ¡Ashwanmi makiywan umaytapis paqapamay! nir.
10 Piru Jesusqami niran:

—Chayraq intiru kwirpunta paqakushataqami ĉhakinlatana paqanchik. Chaqa kwirpunqami kusala shumaqnari. Chaynumi qamkunapis shumaqna kankillapa. Piru chaynu shumaqqami mana tukuynikillapachu kankillapa.
11 Chaynu, “Manami tukuynikillapachu shumaq kankillapa” nirqami niyaran, mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.
12 Yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqarnaqa qatakunan raĉhpanta qatakurna qashan misaman tar, kaynu niran:
“¿Intrakankillapachu, chaynu ĉhakikillapata paqashaypaqqa?
13 Qamkunaqami nimankillapa: Mantamaqniy, Yaĉhachikuq Taytituy nir. Chaynu nirqami chiqapta niyankillapa. Chaqa chaynumiri kani.
14-15 Nuqa mantashuqnikillapa, yaĉhachishuqnikillapa karmapismi ĉhakikillapata paqasha kani. Chaymi, nuqa rurashaynulla, qamkunapis uknikillapa uknikillapa ĉhakikillapata paqar sirbinakunkimanllapa.
16 “Chiqaptami nishaykillapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa. Chaynulla chay kaĉhamutin shamuqpis manami maschu chay kaĉhamuqmantaqa nir.
17 Tukuy kay nishushayllapata intrakasha kar, kasur kawsarllapaqami, kusa shumaqna kayankillapa kanqa.
18 “Chaynu nirqami, mana tukuynikillapapaqchu rimayani. Chaqa nuqaqami allita yaĉhayani mayqankunalatami akrasha kani nirmapis. Piru Dyus nitin iskribikashanqami kumplikayta ministiyan. Chaqa niqmi: ‘Nuqawan pulla mikuqmi, kuntrayna tikrakasha’ nir.
19 Kaytami willashunillapa yaĉhaskinaykillapapaqna, maydiya chaynu pasatinqa, kriyinaykillapapaq mayqanmi nuqaqa kani nirmapis.
20 Chiqaptami nishaykillapapis: Nuqa kaĉhashayta shumaqta samachiqqami, nuqata samachimayanqa. Chaynulla, nuqata samachimaq-shuypaqa, chay kaĉhamasha chayta samachiyanqa” nir.

Judasmi kuntraykunaman qukumayanqa niran Jesusqa
(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Chaynu nir tukchirnaqa, Jesusqa kusalata llakir kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa uknin uknin kusalata chapanakuyaranllapa, mayqanpaqmi rimayan nirmapis mana yaĉharchu.
23 Tukuy yaĉhakuqninkunamantaqami Jesusqa ukta kusalata munaq. Chaymi mikuyatinllapaqa Jesuspa qichqanlapi tayaran.
24 Chayraykumi chaytaqa, Simón Pedruqa siñalawan willaran Jesusta tapunanpaq, pipaqshi rimayan nir.
25 Chaymi chay yaĉhakuqninqa Jesusman mas qimikar kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿pitaq chayqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—Mayqantaĉhi, tantata pitir nuyuchir aypachiyani chay paymi nir.
Chaynu nirnaqami tantata pitir nuyuchir, Simonpa wamran Judas Iscariotita aypachiran.
27 Chaynu tantata Judas aypatinla, yarpuyninman Satanaspa yarpuyninqa yaykuran. Chaymi Jesusqa niran:
—Imataĉhi ruranaykipaq yarpushayki chaytaqami, utqar rurayna, nir.
28 Piru chaynu Jesús nitinmapismi, chay misapi mikuqkunaqa mana intrakaranllapachu, imapaqmi chaynu nisha nirmapis.
29 Ashwanmi wakinqa Judas qillayta tantananpaq talqitata purichiq katin kaynuta yarpuranllapa: Pascua fyistapaq imallataqa rantinanpaq, manaqapis mana imayjunkunata imallataqa qunanpaq kanqa nir.
30 Chaymanta Judas tantata mikurnaqa, waqtaman lluqshiranna. Chaqa chay urasqami, tutana karan.

Jesusmi mushuq mantakuypaq yaĉhachikuran

31 Judas waqtaman lluqshishana katinqa, Jesusqa niran:
—Kananmi ĉhamushana uraqa Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamutin, tukuyla rikar alabananllapapaq. Chaynu pasatinmi Taytay Dyuspis alliplata riqsikar alabakanqa.
32 Chaymi, payrayku Tayta Dyus allipta alabakarqa, dasna paypis riqsichikur alabachinqa, paymanta Shamuq Runaqa chiqap paynu nir.
33 Kusala munashay wamrituykuna, pullaykillapaqa mananami unaylatanachu kashaq. Chaymi qamkunaqa maskamankillapa. Piru imanuĉhi Israelmanta karguyjunkunata

willaray, chaynulla qamkunatapis kananqa willashaykillapa: Nuqa rishaymanqami manaraq riyta puytinkillapachu.
34 Chaymi ashwan kay mushuq mantakuyta willashaykillapa ruranaykillapapaq: Uknikillapa uknikillapami llakipanakunkillapa, imanuĉhi qamkunata llakipashunillapa chaynulla.
35 Chaynu uknikillapa uknikillapa llakipanakutkillapaqami, tukuy kwintata qukanqallapa, chiqaptami yaĉhakuqniykuna kankillapa, nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Chaymantami Simón Pedruqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿maymantaq riyanki?
Jesusqa niran:
—Imanuĉhi nishurayllapa chaynullami kananllaqa manaraq nuqa rishaymanqa riyta puytinkichu. Piru chaymantanami rinki nuqa kayashaymanqa nir.
37 Chaymi Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿imapaqtaq mana kananlla qamwan riyta puytini? ¡Chaqa nuqaqami qamrayku wanuchimanatinllapamapis wanunaypaqqa listuna kani! nir.
38 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:
—¿Nuqaraykuchu wanunaykipaqmapis listuna kanki? Piru chiqaptami nishayki: Manaraq gallu kantayatinmi, qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.

14

Jesusmi Dyusman nan apamaqninchikqa

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
“Qamkunaqa amami yarpupakuyllapachu. Ashwanmi Dyuspi chaynulla nuqalapi kriyir kawsayllapa.
2 Chaqa Taytaypa wasinpiqami tanapaqqa kusala achka lugarqa kan. Chaymi nuqaqa willashurayllapa, riyani uk lugarta qamkunapaq kamakachiq nirqa. Manaqa mana imatapis willashunayllapatachu.
3 Chaynu rir lugarta kamkachirnaqa, qashan tikrakamushaq Taytaypa wasinmanna apashunayllapapaq. Chaynuqami chay maypiĉhi nuqa kayashaypina qamkunapis kankillapa.
4 Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapana maymanmi riyani nir chaynulla nantapismi riqsinkillapana”.
5 Chaynu Jesús nitinmi, Tomasqa niran:
—Taytituy, manami yaĉhayanillapachu, maymanmi riyanki nirqa. ¿Imanunari chay nantaqa riqsishaqllapa? nir.
6 Chaynu Tomás nitinmi, Jesusqa niran:
—Nuqami chay nanqa kani. Chaynullami nuqa chay chiqap kaq, chaynulla kawsachikuqpis kani. Chaymi nuqapi kriyishaykillaparaykula Taytaymanqa ĉhayta puytinkillapa.
7 Nuqata riqsimarqami, Taytaytapis riqsinkillapa. Piru kananmanta-pachami riqsinkillapana. Chaqa rikashaykillapanari nir.
8 Chaynu Jesús nitinmi, Felipipis niran:
—Taytituy, rikachimayllapa Taytaykitaqa. Chaqa chaynu rikaylatanami ministiyanillapa nir.
9 Jesusqa niran:
—Felipe, kwichka achka tyimpunami pullaykillapa kani. Ima, ¿manaraqchu riqsimanki? Chaqa mayqanpis nuqata rikamaqqami Taytaytapis rikayanna. ¿Imapaqtaq mañamanki, ‘Taytaykita rikachimay’ nirqa?
10 ¿Manachu kriyinki nuqa Taytaywan chaylla kani, Taytaypis nuqawan chaylla nirqa? Chaymi, tukuy willashushayllapataqa, mana nuqa munashaymantachu willashunillapa. Ashwanmi Taytay nuqawan kar, imatapis pay rurachiman.
11 Kriyimayllapari Taytaywanqa chaylla kani, chaynulla Taytaypis nuqawan chaylla nir. Chaynu mana kriyinarqa, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa.
12 “Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi kriyiqqami nuqa rurashaykunamatapis ruranqa. Chaynullami ashwan mas ukman shumaqkunata ruranqallapa. Chaqa nuqaqami riyanina Taytay kayashanman.
13 Chaymi tukuy imatapis shutiypi mañakutkillapaqa, rurashaq. Chaynuqami, nuqarayku Taytayqa alabakashana kanqa.
14 Nishushayllapanumi, shutiypi mañakutkillapaqa imatapis rurashaq nir.

Jesusmi arnikuran Santu Ispirituta kaĉhamunanpaq

15 “Chaymi qamkuna munamayarqa, mantakushaykunata intrakar kasunkillapa.
16-17 Chaynami nuqaqa Taytay Dyusta mañashaq uk Yanapashuqllapata kaĉhamunanpaq.
Chayqami Chiqap Ispiritu kar, maydiyapis pullaykillapa kananpaq. Piru chaytaqami
mana kriyiqkunaqa mana aypayta puytinqallapachu. Chaqa manari rikasha chaynulla
riqsinllapalamapischu. Nataq qamkuna-shuypaqami riqsinkillapa, qamkunapa pul-
laykillapa maydiyapis kashanrayku. Chaymi pullaykillapana kanqa.
18 “Manami askwintallaqa dijashaykillapachu. Ashwanmi tikrakamushaq qamku-
nawan pulla kanaypaq.
19 Mananami maychu, chay mana kriyiqkuna, manana rikamananllapapaqqa. Nataq
qamkuna-shuypaqami rikamankillapa. Chaynulla nuqa kawsashayraykumi, qamkunapis
kawsankillapa.
20 Chaynu Taytayman ritiynaqa, kwintata qukankillapa, Taytaywanna kani nir.
Chaynulla qamkuna-shuypaqa nuqawan kankillapa nir, chaynulla nuqapis qamkunawan
kani nir ima.
21 Chaymi mayqanpis mantakushaykunata intrakar kasuqkunaqa, chiqapta nuqata mu-
naman nir intrachikun. Chaynu nuqata munamaqtaqami Taytaypis mananqa. Chaynulla
nuqapis munar chiqapta intrachishaq imanumi kani nirmapis”.
22 Jesús chaynu nitinqa Judas (mana chay Judas Iscarioticho), tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿imapaqtaq nuqakunalata rikachimarllapa, mana tukuy runakunata
rikachinkiqa?
23 Jesusqa niran:
—Mayqanpis munamaqqami, rimashaykunata allita intrakar kasun. Chaymi Taytayqa
munanqa paytaqa. Chaynu katinmi, ishkantiyllapa shamur pullana kawsashaqllapa.
24 Piru mayqanpis mana munamaqqami, mana kasunchu rimashaykunataqa. Piru
willashuyanillapa chayqami mana nuqamantachu. Ashwanmi Taytay willashunayllapa-
paq nimashanta willashunillapa.
25 “Tukuy kaykunatami qamkunawan karllaraq willashunillapa.
26 Piru Taytay, Santu Ispirituta nuqapa shutiypi yanapashunanllapapaq kaĉhamutin,
payna allita intrachishunqallapa, Taytanchik Dyusta chiqapta riqsinaykillapapaqqa.
Chaynullami tukuy willashushayllapatapis yarpuchishunqallapa ima.
27 “Nuqami kusa shumaq kawsaytana dijashunillapa, shumaqtana kawsanaykillapa-
paq. Piru manami kay pachapi mana allinta yarpuqkuna shumaqta tanillapa nin,
chaynuchu nishunillapa. Chaymi ashwan nuqawan kashaykillaparaykuqa ama yarpu-
pakuyllapa chaynulla manchakuyllapalamapischu.
28 Chaqa uyapamashaykillapanami, ‘Riyashaqna, piru qashanmi tikrakamushaq
qamkunawan kanaypaq’ nitiyqa. Chayrayku, chiqapta munamayarllapaqa,
aligriyashaykillapana kanqa Taytayman riyani nir yaĉharqa. Chaqa nuqamantaqami
tukuy imapi payqa mas.
29 Tukuy kaytaqami willashunillapa, maydiya nishushayllapanulla ima pasatinqa, kriy-
inaykillapapaqna.
30 “Mananami qamkunawanqa unaytanachu parlashaq. Chaqa kay pachapi mantakuq
nuqamanta mana mas karmapismi, imakunata ruraq qallariyanna.
31 Chaynu pasatinmi, tukuyla runakuna kwintata qukanqallapa Taytayta chiqapta
munarmi, pay nimashanta imatapis rurani nirqa.
“Shariyllapa. Rishunllapana kaymantaqa”.

15

Jesusmi chiqap uba tarpukashaqa

1 Jesusqami kaynu niran:
“Nuqami chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq Taytaymi kuytaq chayqa.
2 Chaynu chiqap uba katiymi tukuy nuqapi kriyiqkunaqa nuqapa rikraykunana.
Chaymi chay rikraykuna mana puquqtaqa, Taytayqa kuchur itakunqa. Nataq chay
puquqkunata-shuypaqa mana shumaqninkunata kuchupar ima kamkachinqa, mastana
puqunanpaq.
3 Nataq qamkunaqami willashushayllapata kasur kawsashaykillaparayku kusa shu-
maqna kankillapa Dyuspaqqa.
4 Chaynu karmi imanutaq nuqa qamkunamanta mana chiqanchakanichu, chaynulla
ama nuqamantapis chiqanchakayllapachu. Chaqa uk ubapa rikrankunamaqa tullun-
manta pakikasha karqa, mana puquyta puytinchu. Chaynullami qamkunapis mana
nuqallawan karqa, mana puquq yupayna mana shumaqnachu kankillapa Dyuspaqqa.

5 “Nuqami chay chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq qamkuna-shuypaqami
rikraykuna kankillapa. Chaymi mayqanpis nuqamanta mana chiqanchakatinqa, nuqapis
paykunamanta mana chiqanchakatiychu puquq yupayna kusa shumaqta kawsanqallapa.
Chaqa mana nuqawan kaqkunaqami mana imatapis rurayta puytinqallapachu.
6 Chaymi mayqanpis mana nuqallawan kaqtaqa, imanutaq qirupa rikrankunamataqa
kuchur itakusha chakitin rupachinchik, chaynu ninamanna itakukanqa.
7 “Piru qamkuna tukuy rimashaykunata kasur, nuqamanta mana chiqanchakar ima
ministishaykillapata mañakutkillapapismi Taytayqa qushunqallapa.
8 Chaynulla, chaynu puquq yupay kusa shumaqta kawsatkillapaqami Taytayqa kusa
alabakashana kanqa. Chaynuqami nuqapa chiqap yaĉhakuyniypaqna riqsikankillapa.
9 Chaqa nuqami qamkunataqa kusata munashunillapa, Taytay imanutaq nuqata mu-
namashannulla. Chayraykumi qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakur kawsayl-
lapa, nuqa munashushayllapanulla.
10 Chaymi chiqapta nuqata munamarllapaqa, mantakushaykunata intrakar kasuyllapa.
Chaqa imanutaq nuqamaqa Taytayta kusata munashayrayku tukuy mantamashanta ka-
sur kawsani chaynulla.
11 “Chaynuqami nishunillapa kusa shumaqta yarpurna, nuqawan chiqapta
aligriyanaykillapapaq.
12 Chaynullami mantashaykillapa: Imanutaq nuqa munashushallapa kani, chaynulla
qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.
13 “Chayraykumi mayqanpis ukninta munashanrayku amigunta washananraykuqa
wanuymatapis puytin.
14 Chaymi qamkunapis tukuy mantashushayllapata rurarqa kusa munashay amiguyku-
nana kankillapa.
15 Chaynu katkillapami manana kananmantaqa sirbimaqniypaqnachu riqsir,
amiguykunapaqna riqsishaykillapa. Chaqa uk sirbikuqqami mana yaĉhanchu imata
patrunnin ruran nirmapis. Piru qamkunataqami Taytay tukuy imata willamashantapis
tantar willashushallapana kani.
16 Chaynulla manami qamkunachu nuqataqa akramashaykillapa. Ashwanmi nuqa
qamkunata akrar kaĉhashurayllapa rir kusata puquq yupayna maydiyapis kawsanaykilla-
papaq. Chaynu kar, tukuy imata ministir shutiypi Taytayta mañatkillapaqa qushunqallapa.
17 Chaymi qashan mantashaykillapa: Uknikillapa uknikillapa munanakuyllapa nir.

Jesustami paypa kaqnintinta ĉhiqninllapa

18 “Nishaykillapapis: Kay pachapi mayqan ĉhiqnishutinllapaqa yaĉhankillapana nuqatami
puntataqa ĉhiqnimayan nir.
19 Chaqa qamkuna kay pachamanta kaqkunallawan katkillapaqa, kusalata mu-
nashuyanmanllapa, imanutaq paykuna munanakunllapa chaynulla. Piru qamkunata
paykunamanta akrashushayllaparaykumi ĉhiqnishunllapa. Chaqa manami paykuna-
panachu kankillapa.
20 Chaymi uk kuti nishushayllapata yarpuyllapa. Chaqa kaynumi nishurayllapa: Uk
sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa nir. Chaymi imanutaq nuqapa ikiypi
puriranllapa mana allinta ruramananllapapaq, chaynullami qamkunatapis rurashunqal-
lapa. Chaqa nuqa rimashaykunata kasuyarllapaqa, qamkuna nishaykillapatapis kasun-
manllapa.
21 Chaynumi rurashunqallapa nuqarayku. Chaqa paykunaqami mana riqsinllapachu
kaĉhamasha chaytaqa.
22 “Paykunaqami nuqa mana shamur willasha katiyqa mana uchayjunchu kanmanl-
lapa. Piru shamur willatiy mana kasukushanllaparaykumi kusala uchayjunna. Chaymi
manana pirdunakanqalamapischu.
23 Chaqa mayqanpis nuqata ĉhiqnimaqqami Taytaytapis ĉhiqniyanllapa.
24 Chaynulla nuqa paykunapa naypanpi mana mayqanpis rurashanllapata rurasha
katiyqami mana ima uchayjunlamapischu kanmanllapa. Piru tukuy imakunata payku-
napa naypanpi rurasha katiymapis, ĉhiqnimanllapa, chaynulla Taytaytapis ĉhiqninllapa ima.
25 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasayan, Dyus nitin Moisés iskribikashankuna kump-
likananpaq. Chaqa niqmi: ‘Yanqa illaqmantami ĉhiqnimanllapa’ nir.
26 “Piru Taytaymanta Chiqap Ispiritu Yanapakuqta kaĉhamutiymi nuqapaq intra-
chikunqa uk tistigu yupayna mayqanmi kani nirmapis.
27 Chaynullami qamkunapis nuqapaqqa tistiguykuna kankillapa. Chaqa qamkunaqami
puntamanta-pacha pullay kashaykillapa.

16

1 “Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi kriyishaykillapamanta ama chiqan-
chakanaykillapapaq.
2 Chaqa chay tantakananllapa wasikunamantami itakushunqallapa. Chaynullami uk
tyimpu ĉhamunqa. Chaymi chay tyimpupiqa wanuchishurllapa, yarpunqallapa Dyus-
paqqami kusa allinta rurayanchikllapa nir.
3 Chaynuqami tukunqallapa Taytayta chaynulla nuqatapis mana riqsimashanlla-
parayku.
4 Tukuy kaykunataqami chaynuqa nishunillapa, chaynu pasananpaq ura ĉhamutinqa,
tukuy chay willashushayllapata yarpunaykillapapaq.
“Piru tukuy kaykunataqami qamkunallawan kashayrayku mana naypaqllataqa
willashurayllapachu.

Santu Ispiritumi yanapamanchik

5 “Nataq kananqami riyanina mayqanĉhi kaĉhamasha karan paywan pullana kanaypaq.
Piru chaynu nishutiyllapaqa manami mayqannikillapapis tapumankillapachu ¿mayman-
taq riyanki? nirmapis.
6 Ashwanmi, chay willashushayllapapaq yarpur, kusa llakishalana tikrakashaykillapa.
7 Piru chiqaptami nishaykillapa: Chaynu rinaypaqna katiymapis aligriyayllapa. Chaqa
nuqa ritiymi Yanapakuq Ispirituqa shamunqa manaqa mana. Nataq nuqa rirqami
kaĉhamushaq.
8 Chaynu Yanapakuq Ispiritu shamurmi, tukuy mana kriyiqkunata allita rikachinqa
uchayjunmi kankillapa nir. Chaynulla intrachikunqa Dyusqami mana ima uchayjun-
lamapischu nir. Chaynu karmi tukuyta allita rikar yaĉhashunqallapa nir ima intrachikunqa.
9 Chaymi yaĉhankillapa, tukuy nuqapi mana kriyiqkunaqami kusala uchayjun nir.
10 Chaynulla yaĉhankillapapis nuqaqami mana ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaymi
ashwan riyanina Taytayman, chaynulla mananami rikamankillapanachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, kay pachapi mantakuq dyablutaqa, Tayta Dyus kasti-
gakananpaq nishantaqami, allita rikar yaĉhar tukuy tyimpupaqna kastigayanqa nir ima.
12 “Chaynu nir ima willashunayllapapaqmi kusa achka kan. Piru kananlla willashutiyl-
lapaqami mana intrakankillapachu.
13 Chaymi Chiqapta intrachikuq Ispiritu shamur tukuy imatapis karanlata intrachishun-
qallapa. Chaqa payqa manami munashanllamantachu willashunqallapa. Ashwanmi
tukuy imata Dyusmanta uyapashanta ima willar intrachishunqallapa. Chaynullami
willashunqallapapis, imakunami maydiyaqa pasanqa nir ima.
14 Payqami nuqamanta uyashantana allita intrachishutinllapa, alabamanqallapa.
15 Chaqa Taytay Dyus yaĉhashantami nuqapis yaĉhani. Chayraykumi nishurayllapa:
Ispirituqami nuqamanta uyashanta allita qamkunataqa intrachishunqallapa nirqa”.

Kanan llakiyarmapis maydiyaqa aligriyankillapana

16 Jesusqami niranpis:
“Mananami maychu manana rikamanaykillapapaqqa. [Chaqa Taytaymanmi riyanina.]
Piru unaykaqmantaqami rikamankillapana” nir.
17 Chaynu nitinmi, wakin yaĉhakuqninkunaqa paykunapura kaynu tapunakuqllapa: “¿Ima
nishaq nirtaq, chaynuqa nimanchikllapa? Chaqa nimanchikllapami, mananashi maychu
Taytanman ritin manana rikanallapapaqqa. Chaymanta unaykaqmantashi rikayashunl-
lapana nir.
18 Chaynulla, ¿ima nishaq nirtaq nin, ‘Mananami maychu’ nirqa? Manami intrakanchik-
llapachu imata rimayan nirmapis”.
19 Piru Jesusqami kwintata qukaran, tapunayanllapa nir. Chaymi niran:
—Qamkunatami nishaykillapa: Manana maychu qamkuna manana rikamanaykil-
lapapaqqa. Piru unaykaqmantami rikamankillapana nir. ¿Chaynu nishaypaqchu
tapunakuyankillapa?
20 Piru chiqapta nishaykillapa: Qamkunaqami llakir waqankillapa ima nuqa dijashutiyl-
lapaqa. Nataq nuqapi mana kriyiqkuna-shuypaqami kusalata aligriyanqallapa. Piru
qamkuna chaynu llakishaykillapamantaqa ashwan mastana aligriyankillapa.
21 Imanutaq uk warmimaqa, kusata nanachikun wamrakustunanpaq nanaynin ay-
patinqa. Piru wamritun nasikutinnaqami nanachikushanmatapis qunqanna. Chaymi
ashwan kusata aligriyan, wamrakushanrayku.
22 Chaynumi qamkunapis kananqa kusata llakinkillapa. Piru nuqa tikrakamur
rikashutiyllapami, shunquykillapapi kusa shumaqta yarpurna aligriyankillapa. Chaymi
chay aligriyashaykillapamantaqa manana mayqanpis llakichishunqallapanachu.

23 “Chaqa chay diyakunapiqami manana imatapis tapumankillapanachu. Piru chiqaptami nishaykillapa: Ima ministishaykillapatapis shutiypi, Taytayta mañakutkillapa payqa qushunqallapa.
24 Kanankamanmi manaraq imatapis shutiypiqa Taytaymanqa mañakushaykillapachu. Mañakuyllapa, pay yanapashutinllapa tukuy shunquykillapawan aligriyanaykillapapaq.

Jesusmi tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana

25 “Tukuy kaykunatami, kumparasyunkunawan willashushallapa kani. Piru ĉhamunqanami uraqa manana kumparasyunkunawannachu willashunayllapapaq. Ashwanmi Taytaypaqqa imatapis kusa intrakaypaqtana willashaykillapa.
26 Chaymi chay diyapiqa, imakunatapis shutiypina Taytaytaqa mañakunkillapa. Chaypiqami mana nuqanachu qamkunapaqqa Taytaymanqa mañakushaq.
27 Chaqa Taytaymi kusalata munashunllapa, qamkuna nuqata munamashaykillaparayku, chaynulla paymanta nuqaqa shamusha kani nir kriyishaykillaparayku ima.
28 Taytaypa naypanmantami shamuray kay pachaman. Nataq kanan-shuypaqa kay pachata dijanina, Taytay kayashanman tikrakanaypaq”.
29 Chaynu Jesús nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Kanan-shuypaqami kusa intrakaypaqtana rimayanki, mana kumparasyunkunawannachu.
30 Chaymi kananqa yaĉhanillapana tukuy imatapis yaĉhanki nir. Chayraykumi manana tapushunayllapamatapis ministinkinachu. Chaynu katkimi, kriyinillapana chiqaptami Dyusmanta shamushayki nir.
31 Jesusqa niran:
—¿Chayqachu kananqa kriyimankillapana?
32 Chaqa ura ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana. Chaymi qamkunaqa wakta kayta shikwakar rir, nuqalatana dijamankillapa. Piru manami nuqalachu kashaq, Taytay pullay kashanrayku.
33 Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi maydiyapis kriyirlla kusa shumaqtana kawsanaykillapapaq. Chaqa, kay pachapiqami kusalata qischashunqallapa. Piru kusata animakurmi shachinakunkillapa. Chaqa nuqami tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana kani.

17

Jesusmi yaĉhakuqninkunapaq Taytanman mañakuran

1 Tukuy kaykunata nirnaqami, Jesusqa syiluman chapakur kaynu nir mañakuran:
“Taytay, qischakar wanunaypaq uraqami ĉhamushana. Chaymi, runakunata intrachiy, imaraykumi wanuyani nir intrakar alabamananllapapaq. Chaynuqami ashwan qamtapis alabashunqallapana.
2 Chaqa qammi Wamraykitaqa nishayki, tukuylata mantar qampa kaqkunataqa washar, tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq.
3 Chaymi mayqanpis qamta uklayla chiqap Dyus kanki nir riqsishuqkuna, chaynulla Jesucristuta kaĉhamushaykipi kriyiqkunalami tukuy tyimpupaqqa kawsanqallapa.
4 “Tukuy imata ruranaypaq nimashaykita kay pachapi rurar tukchishayraykumi, runakuna qamtaqa kusata alabashunllapa.
5 Chayraykumi Taytituy kanan-shuypaqa kay pachamapis manaraq kayatinchu kusa shumaq pudirninchikwan mantakuqninchik, chaynulla kanaypaqna tikramay.
6 “Chaqa qampa shutikitami, chay mana kriyiqkunamanta akrar qumashaykikunata riqsichisha kani. Paykunataqami, qampa kashanrayku qumarayki. Chaymi rimanaykita intrachishayrayku kasurna kawsanllapa.
7 Chaymi kananqa paykunaqa intrakanllapana, tukuy imatapis qamrayku rurani nir.
8 Chaqa rimanaykita paykunata yaĉhachinaypaq nimashaykita yaĉhachitiymi, kasushallapa. Chaynullami paykunaqa kriyishallapa, nuqataqa chiqapta qam kaĉhamatki shamusha kani nir ima.
9 “Chayraykumi tukuy chay qampa kaqkunata qumashaykipaq mañakuni. Chaqa qammi paykunataqa qumarayki. Piru chay mana kriyiq kaqkunapaq-shuypaqa manami mañakunichu.
10 Tukuy nuqapa kaqkunaqami qampa. Chaynulla tukuy qampa kaqkunapis nuqapa. Chaymi tukuy nuqapa kaqniykunaqa, rikar imanumi kusala pudirniyjun ima kani nir alabamanllapa.
11 “Nuqami kay pachamantaqa, qammanna shamuyani Taytay. Nataq paykunaqami kay pachallapiraq kidanqallapa. Chayraykumi kusa allinla Taytay, shutikipi mañakushayki,

allita kuytapamatki amana nuqamanta chiqanchakananllapapaq. Chaynuqami nuqawanqa pullalana kanqallapa, imanutaq qamwan nuqamaqa pullala kanchik chaynu.
12 Chaqa nuqa kay pachallapi paykunawan karqami, qam pudirnikita qumashaykiwan kuytaray ima tukuy mana allinkunamanta. Nataq iskribikashannulla kumplikananpaqmi, dyablu munashannu rurar ukla chinqaran. Piru paymantaqami mana masqa chinqashallapanachu.
13 "Kanan-shuypaqami shamuyanina Taytay chay maypiĉhi kayashaykiman. Piru paykunataqami kay pachapi mana kriyiqkunawan karlla intrachini nuqa aligriyashaynulla kusalata aligriyananllapapaq.
14 Nuqa rimaynikita yaĉhachitiy kasushanllaparaykumi, mana kriyiqkunaqa paykunata ĉhiqninllapa. Chaqa rimaynikita kasuqkunaqami nuqa yupayna, mana chay mana kriyiqkuna yupaynachu.
15 Piru chaynu nishurqa, manami mañashuyanichu, kay pachapi mana kriyiqkunamanta chiqanchanaykipaq nirchu. Ashwan mañashuni kuytanaykipaq tukuy mana allin kaqkunamanta.
16 Chaqa imanutaq nuqamaqa mana, kay pachapi mana kriyiqkunapa kaqninchu kani, chaynullami paykunapis.
17 Chayraykumi paykunataqa chiqap kaqlawan shumaqchay. Chaqa rimaynikiqami kusala chiqap.
18 Paykunatami mana kriyiqkunapa rurinta kaĉhayani, imanutaq nuqata qam kaĉhamarayki chaynulla.
19 Nuqami qam munashaykinulla paykunapaq wanushayrayku kusala shumaqpaqna riqsimanki. Chaynullami paykunapis chiqap rimayniki nishannula rurarna, shumaqchakanqallapa.
20 "Manami paykunalapaqchu mañashuni. Ashwanmi paykuna yaĉhachikutin kriyiyanqallapa chay paykunapaqpis mañashuni.
21 Chaynullami Taytay mañashunipis tukuy nuqapi kriyiqkunaqa uklana kananllapapaq. Chaqa imanutaq qam nuqawanmaqa ukla kanchik chaynu, nuqanchikwan tantalana kananllapapaq. Chaynu katin, mana kriyiqkuna rikarqami allitana kriyinqallapa, qammi nuqata kaĉhamashayki nir.
22 Chaqa imanuĉhi kusa pudirniyjun kashayrayku alabamananllapapaq nimarayki, chaynu kananpaqmi paykunatapis nisha kani, uklana kananllapapaq. Imanutaq qamwan, nuqamaqa uklana kanchik chaynulla.
23 Chaynu qam nuqawan karmi kusata yanapamanki. Chaynullami nuqapis paykunataqa yanapashaq, ukninllapa ukninllapa yanapanakur, uklana kawsananllapapaq. Chaynu katinllapami chay mana kriyiqkunaqa kwintata qukanqallapa, qammi nuqataqa kaĉhamashayki, chaynulla paykunataqa kusata munanki nuqata yupaylla nir.
24 "Taytay, qammi qumarayki akrashaykikunataqa. Chaymi munani paykunapis chay maypiĉhi kayashaypiqa pullay kananllapata. Chaynu pullay karmi qamrayku kusa pudirniyjun kani nir yaĉhar alabamanqallapa. Chaqa qammi, pachamapis manaraq kayatinchu munamashaykillana kasha.
25 Imatapis karanlata rikaq Taytay, mana kriyiqkunaqami mana riqsishunllapachu. Piru nuqa-shuypaqami riqsishuni. Chaynullami tukuy kriyiqkunapis yaĉhanllapa, qam nuqataqa kaĉhamashayki nir.
26 Chaymi paykunataqa riqsichisha kani, imanu kanki nirmapis. Chaynullami masta qampaq intrachishaq munanakur kawsananllapapaq imanuĉhi nuqata munamanki chaynulla. Chaynu katinllapami nuqaqa paykunapina kashaq maydiyapis".

18

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Chaymanta chaynu nirnaqa, Jesusqa riran yaĉhakuqninkunawan Cedrón raqrapa chimpanman. Chaypi wirta katinmi, chayman Jesusqa yaykuran yaĉhakuqninkunawanqa.
2 Chaynullami chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukunanpaq karan chaypis, riqsiq chay wirtataqa. Chaqa Jesusqami achka kuti chaymanqa yaĉhakuqninkunawan risha kayaq.
3 Chaynu chay lugarta riqsiq karmi, Judasqa achka suldadukunawan, Dyusta adurananllapa wasita wakin kuytaqkunawan ima, ĉharanllapa. Paykunataqami kurakunapa mantaqninkuna, fariseukuna ima kaĉhamutin, ĉhamuranllapa lamparakunawan, anturchakunawan, chaynulla ispadakunawan ima alli kamakasha.
4 Piru Jesusqami tukuy ima pasayan nir yaĉhashanrayku, lluqshir rir kaynu nir tapuran:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.

5-6 Paykunaqa niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
Jesusqa niran:
—Nuqami kani.
Chaynu Jesús “Nuqami kani” nitinqa, ikiman tukushaq nir tukuynin pachaman rataranllapa. Judaspismi chaypi pullanllapa karan.
7 Chaymantaqa qashan Jesusqa tapuran kaynu nir:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
Paykunaqa qashan niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
8 Chaynu nitinllapaqa, qashan Jesusqa niran:
—Nuqami kani nir willashushallapana kani. Nuqata maskamayarllapaqa, yaĉhakuqniykunataqa dijayllapa rinqa.
9 Chaynuqami Jesusqa niran “Taytay chay qumashaykikunaqami, mana uklamapis nuqamantaqa chiqanchakashachu” nishan kumplikananpaq.
10 Chaymantaqa Jesuspa yaĉhakuqnin Simón Pedruqa, uk ispadata lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran. Chay sirbikuqqami Malco shutiq.
11 Chayta Pedro ruratin rikarmi, Jesusqa niran:
—Ispadaykita ĉhuray tananman. Chaqa ¿manachu chay ayaq yaku yupay qischakanaypaq Taytay nishantaqa puytiyashaq rurayta? nir.

Jesustami Anasman aparanllapa
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Chaymantaqa chay suldadukuna, mantaqninwan, chaynulla Dyusta aduranllapa wasita kuytaqkuna ima Jesustaqa aypar wataranllapana.
13 Chaymi puntataqa aparanllapa Caifaspa swigrun Anaspa wasinman. Chay añupiqami Caifasqa kurakunapa punta mantaqnin karan.
14 Kay Caifasmi Israelmanta runakunataqa kaynu nisha kayaq: “Uk runalami wanunanpaq allin kanqa tukuypaq” nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Simón Pedrumi, uk yaĉhakuq masinwan Jesuspa ikinta riyaranllapa. Pedrupa yaĉhakuq masinqami, kurakunapa mantakuqninpaqa riqsinan karan. Chaymi Jesuswan pulla yaykuran chay wasipa pampankaman.
16 Nataq Pedro-shuypaqa waqta punkulapi kidaran. Chaymi Jesuspa yaĉhakuqnin kurakunapa mantaqninpa riqsinan kaqqa, punkupi warmi kuytakuqtaqa willar Pedrutapis ruriman yaykuchiran.
17 Chaymantaqa chay punkupi kuytakuq warmiqa, Pedrutaqa kaynu nir tapuran:
—¿Manachu qampis wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
18 Piru kusata qasayatinmi, chay sirbikuqkuna, Dyusta aduranllapa wasita kuytakuqkunaqa ninata kachkasha quñukur shayaranllapa. Pedrupismi paykunawan pulla chaypi quñukur shayaran.

Anasmi Jesusta tapuran
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Kurakunapa mantaqninqa qallariranna Jesusta tapuq yaĉhakuqninkunapaq, imakunata yaĉhachikushanpaq ima.
20 Taputinqa, Jesusqa niran:
—Nuqaqa tukuypa naypanpi rimasha kani. Maydiyapismi tantakananllapa wasikunapi, chaynulla Dyusta aduranllapa wasipi, chay maypiĉhi Israelmanta tukuy runakuna tantakanllapa chaykunapi yaĉhachikusha kani. Chaynuqami mana imatapis pakapllaqa yaĉhachikushachu kani.
21 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq tapumayanki? Tapuy uyakumasha chaykunata. Paykunami yaĉhanllapa nuqa rimashaykunataqa nir.
22 Chaynu Jesús nitinmi, Dyusta aduranllapa wasita kuytaqkunamanta ukqa qaqllanpi maqaran Jesustaqa, kaynu nir:
—¿Kurakunapa mantaqnintachu waknu willanki? nir.
23 Chaymi Jesusqa niran:

—Mana allinta rimasha katiyqa willamay-ari imatami mana allinta rimasha kani nirmapis. Piru allinta rimasha katiyqa ¿imapaqtaq maqamanki? nir.
24 Chaymantami Anasqa Jesustaqa watakashallata kaĉharan, kurakunapa punta mantaqnin Caifasmanna.

Pedrumi qashan Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Chaykamanqa, Pedruqa ninapa yatalanpi shasha quñukuyaran. Chaymi tapuranllapa:
—¿Manachu chiqapta wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
26 Chaypimi karan kurakunapa mantaqninpa uk sirbikuqninpis. Payqami, Pedro uk sirbikuqpa rinrinta pitisha karan chaypaqa ayllun karan. Chaymi paypis tapuran Pedrutaqa kaynu nir:
—¿Manachu paywan rikashuray wak wirtapi?
27 Chaynu nir taputinmapis, Pedruqa qashan, “Manami riqsinichu” nitinlami galluqa kantaranna.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Piru limpu achkiyayatinnaqami, Jesustaqa Caifaspa wasinmantaqa, aparanllapa Romamanta mantakuq Pilatupa mantakuna wasinman. Piru Israelmanta karguyjunkunaqa mana yaykuranllapachu chay wasimanqa. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa: Chayman yaykurqashi mantakuykuna nishannulla manana Dyuspaqqa shumaqnachu kayanqallapa nir. Chaynulla mananashi Pascua mikunamatapis mikuyta puytiyanqallapanachu nir.
29 Chaynu Jesusta ĉhachitinllapanaqa, Pilatuqa waqtaman lluqshimur niran:
—¿Imamantataq kay runataqa uchachayankillapa? nir.
30 Paykunaqa niranllapa:
—Kay runa allin katinqa, qammanqa mana apamunayllapatachu nir.
31 Pilatuqa niran:
—Chaynu katinqa, apar liynikillapa nishannulla kay runataqa rikar yaĉhayllapa nir.
Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—Nuqakunaqami mana dirichuyjunchu kanillapa mayqantapis wanuchinayllapapaqqa nir.
32 Chaynumiri kumplikaran, Jesús imanumi wanushaq nir payllapaq rimashanqa.
33 Chaymantami Pilatuqa qashan mantakunan wasinman yaykur, Jesustaqa qayar kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
34 Jesusqa niran:
—¿Qampa yarpuynikillamantachu tapumanki, manaqachu ukkuna willashusha katin? nir.
35 Jesús chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Nuqachu Israelmanta runa kani? Chaqa qampa nasyunnikimanta runakuna, chaynulla kurakunapa mantaqninkunami qamtaqa nuqamanqa apamushushallapa. Ma willamay, ¿imatataq rurashayki? nir.
36 Jesusqa niran:
—Nuqapa mantakunayqami mana kay pachamantachu. Chaqa chaynu katinqami, nuqapa kaqniykuna maqanakunmanllapa ama Israelmanta karguyjunkunaman qukumananllapapaq. Piru mantakuyniyqami mana kaymantachu nir.
37 Chaymantaqa Pilatuqa tapuran:
—Chaynu karqa, ¿chiqaptachu qamqa uk mantakuq kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami nimanki, mantakuq kani nirqa. Nuqami kay pachaman shamur nasiray tukuy runakunata willanaypaq chay chiqap kaqpaq. Chaymi chiqap kaqpaq rimatiy intrakaqkunaqa, uyamanllapa nir.
38 Chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Imataq chay chiqap kaqqa? nir.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Chaynu Jesusta tapurnaqa, Pilatuqa qashan lluqshimuran, chay Israelmanta karguyjunkunata kaynu nir willaq:

—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu.
39 Piru qamkunapa kustumrikillapami kan, kada Pascua fyistapi qamkuna nishaykillapanulla uk prisuta kaĉhanaypaq. Chaynu katinmi, ¿munankillapachu kay Israel runakunapa mantaqninta kaĉhanaypaq? nir.
40 Chaynu Pilato nitinqa, tukuyninllapa qashan kaynu niranllapa:
—¡Ama chaytaqa kaĉharchu, ashwan Barrabasta kaĉhay! nir.
Kay Barrabasqami kusala suwakuq runa karan.

19

1 Chaymantaqami, Pilatuqa kaĉhakuran, Jesusta kusata llibachinanllapapaq.
2 Chaymi suldadukunaqa kashamanta rurakasha kurunata Jesustaqa umachiranllapa. Chaynulla uk chupika murada raĉhpata yakachiranllapa.
3 Chaymantami kushipananllaparayku tukuynin qimikar kaynu niranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
Chaynu nir imaqami, qaqllitanpi maqaqllapa.
4 Chaynami, Pilatuqa qashanpis mantakunanmanta yarqamur niran:
—Rikayllapa. Nuqaqami paytaqa yarqachimusha kani rikar kwintata qukanaykillapapaq, nuqapaqqa kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.
5 Chaymantaqami Jesusqa yarqamuran, kashamanta rurakasha kurunata umakusha, chupika murada raĉhpata yakakusha ima. Chaymi Pilatuqa niran:
—¡Kaypimi kay runaqa! nir.
6 Chaynu nitinqa, kurakunapa mantaqninkuna, Dyusta aduranannllapa wasita kuytaqkunaqa niranllapa:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
Piru Pilatuqa paykunataqa niran:
—Chaqa, qamkuna apar kruspiqa klabayllapamapis. Nuqapaq-shuypaqa, kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu nir.
7 Chaynu Pilato nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—Nuqakunapaqami uk liyniyllapa kan. Chaymi, chay liyniyllapa nishannuqa, kay runaqa allin wanunanpaq. Chaqa payqa 'Dyuspa Wamran kani' nisha.
8 Chaynu nitinllapaqa llallin Pilatuqa kusata manchakuran.
9 Chaymi qashan mantakunanman yaykur, tapuran Jesustaqa kaynu nir:
—¿Maymantataq qamqa kanki? nir.
Piru Jesusqami, mana imatapis willaranchu.
10 Chaymi Pilatuqa qashan niran:
—¿Manachu imatapis willamayanki? ¿Manachu yaĉhanki, nuqa washashuyta puytini? nir. Manaqapis ¿mantakutiy kruspi klabashuyta puytinllapa nirqa?
11 Jesusqa niran:
—Tayta Dyus, mana munasha katinqa, manami imatapis ruramayta puytinkimanchu. Piru mayqanĉhi nuqata qamman qukumasha chaymi mas uchayjunqa qammantaqa.
12 Chaynu Jesús nitinmi, Pilatuqa chay kutilla kaĉhayta yarpuran imanullapis. Piru chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusata lanyaranllapa, kaynu nir:
—¡Chay runata kaĉharqa, Romapa punta mantaqnin Cesarpaqa mana amigunchu kanki! ¡Mayqanpis mantakuq paylla tikrakarqa, mantakuq Cesarpaqa kuntran! nir.
13 Chaynu nitinllapa Pilato uyaparqa, Jesustaqa tukuypa naypanman lluqshichimur, payqa mantakunanpina taran. Chay mantakunan lugarqami shutiq "Rumi Llutakasha Pampa". Nataq hebreo rimaypi-shuypaqa *"Gabata"* nir.
14 Chaypimi uk diyalana Pascua fyistapaq faltayatin, alas dusi yupayna karan. Chaymi Pilatuqa niran:
—¡Kaypimi mantakuqnikillapaqa! nir.
15 Piru paykunaqami ashwan kusata laqyaranllapa kaynu nir:
—¡Wanunqa! ¡Wanunqa! ¡Kruspi klabay! nir ima.
Chaynu nitinllapa, Pilatuqa tapuran paykunataqa kaynu nir:
—¿Mantakuqnikillapatachu nuqaqa kruspi klabayashaq?
Chaynu nitinqami, chay kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa:
—¡Nuqakunapaqa, Cesarla mantakuqniyllapaqa! ¡Manami chiqan mantakuqniyjunchu kanillapa! nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pilatuqa Jesustaqa paykunatana quran. Chaymi Jesustaqa aparanllapana kruspi klabaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jesusqa kayashanmantaqa krusninta rikrakur riran, Calavera shutiq lugarmanqa.
(Hebreo rimaypiqa chay lugartaqa ninllapa Gólgota nir.)
18 Chay lugarpimi Jesustaqa klabaranllapa ishkay runawan pullata krusllapi, ukninta
Jesuspa allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.
19 Kruspi klabatinllapanaqa Pilatuqa kaĉhakuran, uk litriru kaynu niqta ĉhurananllapapaq:
"NAZARETMANTA JESÚS, ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.
20 Chaymi chay litrirutaqa Israelmanta achka runakuna liyiranllapa. Chaqa Jerusalén
pwiblupaqa shipchanlapi karan. Chay litriruqami iskribikasha karan hebreo rimaypi,
latin rimaypi, griego rimaypi ima.
21 Chaymi Israelmanta kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa Pilatutaqa.
—Ama iskribiychu 'Israel runakunapa mantaqnin' niqtaqa. Ashwan iskribiy kaynuta:
'Israel runakunapa mantaqnin tukuq' niqta.
22 Piru Pilatuqa niran:
—¡Chaynu iskribirqami, iskribishana kani! nir.
23 Chaymanta suldadukuna Jesusta kruspi klabarllapanaqa raĉhpantaqa kwatru par-
tipaq pitir, uk parti kada unu aypakuranllapa. Piru chay atun raĉhpa qatakunantaqa
mana siranayjun katinmi, mana imanupis partinakuyta puytiranllapachu. Chaqa uk
kwirpuyjunlami karan.
24 Chaynu katinmi suldadukunaqa, kaynu niranllapa:
—Ama llikirchu surtyakushunllapa, mabir mayqanninchikllapashi aypashunllapa nir.
Chaynu ruratinllapami Dyus nitin iskribikashanqa kumplikaran. Chaqa niqmi:
"Raĉhpaytami paykunalla ayparanllapa. Nataq qatakuna raĉhpayta-shuypaqa surtyakur
ayparanllapa" nir. Chaymi chaynulla suldadukunaqa rurananllapa.
25 Jesús klabakashanpa yatanpiqa karanllapa Jesuspa maman María, Jesuspa mamanpa
irmanan, Cleofaspa warmin María, chaynulla María Magdalena ima.
26 Chaymanta Jesús mamanta rikar, chay kusa munashan yaĉhakuqnin mamanpa pullan
shaqta rikarqa, mamantaqa niran:
—Mamitay, chaypimi wamraykiqa nir.
27 Chaynu mamanta nirqa, yaĉhakuqnintapis niran:
—Chaypimi mamayki nir.
Jesús chaynu nishanmanta-pachami, chay yaĉhakuqninqa Jesuspa mamantaqa payna
rikaran, kuytaran imamapis.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Chaymantami, Jesusqa tukuy imapis kumplikashana nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
—Yakunayani nir.
Chaynuqami niran, Dyus nitin iskribikashapi nishan kumplikananpaq.
29 Chaynu nitinmi, puqyala raĉhpitata isupu qirupi watar, puchqu binu uk jarrupi tayatin
nuyuchir, Jesuspa shiminmanqa qimiranllapa.
30 Chaymi Jesusqa puchqu binuta kamarnaqa niran:
—Tukuymi kumplikashana nir.
Chaynu nirqa, pukĉhirar wanuranna.

Jesuspa kustillantami uĉhkuranllapa

31 Samana diyapi Pascua fyista qallarinanpaq katinqami, chay Israelmanta kar-
guyjunkunaqa mana munaranllapachu, chay kruspi klabaraqkunapa kwirpun krusllapi
kanantaqa. Chaqa Pascua fyistaqami kusala shumaq fyista karan. Chayrayku Pilatuta
rugaranllapa kaĉhakutin rir chay kruspi klabaraqkunapa ĉhankanta pakitinllapa dasna
wanutin, kwirpunta ashuchinanllapapaq nir.
32 Chaymi kaĉhakutinllapa, suldadukunaqa rir, Jesuspa qichqanpi uk klabaraqpa
ĉhankantaqa pakiran. Chaynulla chay uk qichqanpi kaqpatapis.
33 Piru Jesuspa ĉhankanta pakinanpaq qimikayatinllapa-shuypaqa, wanushana karan.
Chaymi ĉhankantaqa manana pakiranllapanachu.
34 Piru ashwan chay suldadukunapa ukninqa rir atun puntayjun jyirruwan Jesuspa
kustillanta uĉhkuran. Chaymi chay kutilla, yawarwan yaku Jesuspa kwirpunmantaqa
yarqamuran.
35 Kaytaqami uk rikasha chay parlakun. Chaymi chiqapta riman. Chaynulla yaĉhanpis
chiqapta rimayan nir. Chaynu rimatinmi, qamkunapis kriyinaykillapapaq.
36 Chaqa tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyus nitin iskribikashankuna kump-
likananpaq. Chaqa niqmi: "Manami uk tullunlamatapis pakinqallapachu" nir.
37 Chaynullami uk iskribikashakunapipis niq: "Rikakunqallapami
uĉhkushanllapamatapis" nir.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Chaymantaqami Arimateamanta Josiqa, Pilatuta rugaran Jesuspa kwirpunta qutin
apar pampananpaq. Josiqami, Jesuspa yaĉhakuqninna karan. Piru chay Israelmanta
karguyjunkunata manchashanraykumi, upallala puriq, mana imatapis rimarchu. Chaymi
Pilato apar pampay nitinqa, Josiqa rir, Jesuspa kwirpuntaqa aparanna pampaq.
39 Chaynullami Nicodemupis ĉhamuran, trinta kiluta yupay kusa mishki mutkiypaqla
rimidyitukuna mirrawan, aluwita apar. Paymi unaylla uk tuta risha kayaq Jesuswan
parlaq.
40 Chaynumi, Josiwan Nicodemuqa Jesuspa kwirpuntaqa aypar, raĉhpitata chay mishki
mutkiypaqla rimidyitukunawan alli salar, pilluranllapa. Chaynuqami ruraranllapa, Is-
raelmanta runakunapa chaynu pampakunanllapapaq kustumrin kashanrayku.
41 Chay lugar kruspi klabashanllapapiqa kayaq uk wirta. Chaypiqami kayaqna qaqapi
uk uĉhku wanuqkuna pampakananpaq. Piru chaypiqami manaraq mayqanpis pam-
pakashachu kayaq.
42 Chaymi chaylapi pamparanllapa, chay yatanlapi katin. Chaqa Israelmanta runaku-
napa samanan diyamapis qallariyarannari.

20

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa María Magdalenaqa amsaq amsaqla riran
Jesús pampakashanmanqa. Chaynu rir ĉharmi, chay uĉhkuta kirpaq atun rumiqa uklaw-
pina kaqta rikaran.
2 Chaymi kallpar riran, Simón Pedruta, chaynulla Jesuspa chay kusa munashan
yaĉhakuqninta willaq. Ĉharqa, kaynu niran:
—¡Amitunchikllapataqa pampakashanmanta urqur apashallapa! ¡Manami yaĉhayanillapachu
maymanmi apar ĉhurashallapa nirmapis!
3 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay uk yaĉhakuq masinwanqa riranllapa Jesús pam-
pakashanmanqa.
4 Ishkantinmi kusata kallparanllapa. Piru chay uk yaĉhakuqqami kusata kallpar Pedru-
mantaqa naypaqta ĉharan.
5 Ĉharqami piratar chapakurqa Jesús pillukashan raĉhpalatana rikaran. Piru manami
yaykuranchu rurimanqa.
6 Chaymanta Simón Pedro ĉharqa, yaykuran pampakashan uĉhkumanqa. Piru paypis,
Jesús pillukashan raĉhpalatana usuraqta rikaran.
7 Chaynullami umanta pillushanllapa raĉhpaqa, kwirpunta pillushanllapa raĉhpawanqa
mana pullachu karan. Ashwanmi umanta pillushanllapa chay raĉhpaqa, chiqanla pil-
lukasha usurayaran.
8 Chaymantaqa, Jesuspa chay uk yaĉhakuqnin naypaqta ĉhasha karan chaypis, yaykuran.
Yaykur tukuy chay pasashanta rikarqa, chaypiraq kriyiran Jesús kawsamushana nirqa.
9 Chaqa paykunaqa manaraq intrakashachu karanllapa, Dyus nitin iskribikashakunapi
Jesusqa wanur kawsamuyanqa nishanpaqqa.
10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa tikrakaranllapa wasinllapaman.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Mr 16.9-11)

11 Nataq María-shuypaqa Jesús pampakashan punkulapi waqar kidaran. Chaynu waqa-
yarqa, piratar chapakuran uĉhku rurimanqa.
12 Chaymi ishkay angelkuna kusa yuraq intiru raĉhpayjunta rikaran. Paykunaqami Jesús
pampakashanpi, uknin ĉhakinlaw kashanpi, ukninqa uman kashanpi tayaranllapa.
13 Chaymantaqa chay angelkunaqa tapuranllapa Mariataqa kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Amituyta apasha katinllapami waqayani. Manami yaĉhayanichu mayman aparmi
ĉhurasha kanqallapa nirmapis.
14 Chaynu nir uklawman chapakuq tikrakayarlami, Jesusta naypanpi shaqta rikaran
Mariaqa. Piru payqa mana yaĉhayaranchu Jesús kanqa nirmapis.
15 Chaymantami Jesusqa payta tapuran kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? ¿Pitataq maskayanki?
Chaynu taputinqa, María Magdalenaqa, wirtata kuytaq kanqa nir yarpur, niran:
—Taytituy qam apasha karqa willamay, ¿maypitaq ĉhurashayki rir apanaypaq? nir.

16 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡María! nir
Mariaqa tikrakamur niran hebreo rimaypi:
—*¡Raboni!* nir. (Rimananchikpiqa niyan "Yaĉhachikuq Taytituy").
17 Chaynu nitinmi chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Ama aypamaychu mamitay. Chaqa manaraqmi rishachu kani Taytaywan pulla kanaypaqqa. Piru rir, tukuy ukniykunata willapamay, riyaninami Taytaywan, Taytaykillapawan, Dyusniywan, Dyusnikillapawan tarinakuq nir.
18 Chaymi Mariaqa rir, willaran Jesuspa tukuy yaĉhakuqninkunataqa: "Amitunchikllapatami rikasha kani" nir ima. Chaynullami Jesús willashantaqa tukuyta parlakuran manyaqmanta.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)
19 Chay simanapa punta diyanllapi, limpu amsayatinnaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa uk wasilapi tantakar alli kirpakusha ima tayaranllapa, Israelmanta karguyjunkunata manchashanllaparayku. Chaynu kayatinllapami, Jesusqa illaqmanta yaykur, paykunapa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
20 Chaynu nirnaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata rikachiran makinkunata, kustillanta ima. Chaymi paykunaqa Jesusta rikar riqsirqa, allipta aligriyaranllapa.
21 Chaymantaqa qashan Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! Chaqa imanuĉhi Taytay kaĉhamaran chaynullami qamkunatapis kaĉhashunillapa, nuqapaq yaĉhachikutkillapa kriyirna washakananllapapaq nir.
22 Chaynu nirqa, Jesusqa paykunaman pukakur, niran:
—Santu Ispiritu qamkunawan kanqa.
23 Chaymi mayqantapis uchanmanta pirdunatkillapaqa pirdunakashana kanqallapa. Chaynulla mayqantapis uchanmanta mana pirdunatkillapaqa, mana pirdunakanqachu nir.

Tomasmi Jesús kawsamushata rikaran
24 Jesús kawsamur yaĉhakuqninkunaman rikaritinqa, dusi yaĉhakuqninkunamanta Tomás, chay Milli niqllapa chayqa, mana chaypichu karan.
25 Chaymi chaymantaraq Tomastaqa willaranllapa:
—Amitunchikllapatami rikasha kanillapa, nir.
Piru Tomasqa niran:
—Makinkunata klabu chuqrishanta mana rikar, chaynulla chay chuqrikashanman mana diduyta itar, mana makiywan kustillanta kamar imaqa, mana kriyishaqchu nir.
26 Chaymanta uchu diya pasatinnaqa, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qashan tantakaranllapa chay wasillaman. Tomaspismi chaypina karan. Paykunaqami punkuta kirpakusha tayaranllapa. Piru Jesusqami illaqmanta yaykur paykunapa ĉhaypinllapapi shar kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
27 Chaynu nirqa, Tomastaqa niran:
—Diduykita kayman itay, makiykunata rikay, makikita apamur kustillayman itay. Ama mana kriyiq runachu kar, ¡kriyiy! nir.
28 Chaynu nitinmi, Tomasqa kusata aligriyar kaynu niran:
—¡Amituymi kanki; Dyusniymi kanki! nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Kanan rikamarqachu kriyimankina? ¡Kusa shumaqmi kanqa manaraq rikamayar, kriyimaqkunaqa! nir.

Imapaqmi kay iskribikashaqa
30 Jesusqami yaĉhakuqninkunapa naypanpiqa mas achka milagrukunata ruraran. Piru wakin milagrukunaqami kay librupiqa mana iskribikashachu.
31 Nataq chay iskribikashakuna-shuypaqami, Jesusqa Taytanchik Dyuspa Wamran chaynulla Akrashan Cristun nir, qamkuna kriyinaykillapapaq iskribikasha. Chaynu kriyirnaqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa payrayku.

21

Jesusmi rikariran syiti yaĉhakuqninkunaman
1 Chaymantami, Jesusqa qashan rikariran wakin yaĉhakuqninkunaman, Tiberias shutiq quĉhapa manyanpi. Kaykunami karan tarinakutinllapaqa:

2 Simón Pedruqa chay Milli niqllapa Tomaswan, chay Caná Galilea pwiblumanta
kaq Natanaelwan, Zebedeupa ishkay wamrankunawan, chaynulla ishkay mas yaĉhakuq
masinkunawan pulla karanllapa.
3 Chaypi pulla kayatinllapaqa, Simón Pedruqa niran:
—Riyani piskadukuq, nir.
Chaymi chay wakinkunapis niranllapa:
—Chaynu katinqa nuqakunapis pullayki rishaqllapa nir.
Chaynu ninakur chaymantaqa riranllapanari uk yaku karruman iqar. Piru chay tutaqa
mana uklamatapis piskadutaqa ayparanllapachu.
4 Limpu achkiyayatinnami, Jesusqa chay atun quĉhapa manyanpi rikariran. Piru
yaĉhakuqninkunaqa mana yaĉhayaranllapachu, Jesús kanqa nirqa.
5 Chaynu yarpupakuyatinllapaqa, ashwan Jesusqa niran paykunataqa:
—Wamrituykuna, ¿manachu piskaduta aypashaykillapa mikunallapapaq? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami nir.
6 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa qashan niran paykunataqa:
—Yaku karruykillapapa allilaw qichqanman atun shikraykillapataqa itakuyllapa.
Chaypiqami aypankillapa nir.
Chaynu nitinmi, paykunaqa chaynu ruraranllapa. Piru chaymantaqa manana chay atun
shikrataqa lluqshichimuyta puytiranllapachu, kusala unta piskadu kashanrayku.
7 Chaymantami Jesuspa chay kusa munashan yaĉhakuqninqa, Pedrutaqa niran:
—¡Wakqami Amitunchikllapa! nir.
Chaynu niqta uyaparlami Simón Pedruqa raĉhpanta yakakuran. Chaqa lirila karan.
Raĉhpanta yakakur yakuman yaykuran.
8 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, syin mitrulana yupay manyaman ĉhananpaq faltay-
atin, yaku karrunpiqa ĉharanllapana, atun shikrapi piskaduta untalla aysaĉhakusha.
9 Chaymanta ishkir rirqa yaku manyaman ĉharqa nina ratakuqta tariranllapa. Chay nina
ratakuqpa ananpiqa piskaduwan, tantita kasha karan.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Apamuyllapa chayraqla lluqshichimushaykillapa wakin piskadukunata nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, Simón Pedruqa iqar chay atun shikrataqa waqta pachakaman
chutamuran. 153 piskadu kusa atunlla karan, chay atun shikrapiqa. Piru chaynumapis
mana llikikaranchu chay shikraqa.
12 Chaymantami Jesusqa, paykunataqa niran:
—Shamur mikuyllapa nir.
Chaynu nitinqa chay yaĉhakuqninkunaqa ukninlamapis mana tapuyaqllapachu, mayqan-
taq kanki nirlamapis. Chaqa yaĉhayaranllapanari Amitunchikllapa nir.
13 Chaymantami Jesusqa paylla yaĉhakuqninkunaman qimikar tantitakunata, piskaduku-
nata ima aypachiran.
14 Chay rikarishanwanqami kawsashanmantaqa Jesusqa kimsa kutipaqna rikarisha
karan yaĉhakuqninkunamanqa.

Jesusmi parlaran Simón Pedruwan

15 Mikur tukchitinllapanaqa, Jesusqa niran Simón Pedrutaqa:
—Jonaspa wamran * Simón. ¿Qamqachu chiqapta kaykunamantaqa masta munamanki?
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
16 Chaynu nirqa, qashan tapuran:
—Jonaspa wamran Simón, ¿chiqaptachu munamanki? nir.
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni nir.
Chaymi qashanpis Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami michinki nir.
17 Chaynu nirqa qashan kimsa kutipaqna kaynu nir tapuran:
—Jonaspa wamran Simón ¿munamankichu? nir.
Chaynu Jesús kimsa kuti tapushanrayku, Pedruqa kusa llakishala niran:
—Taytituy, qamqami yaĉhayanki tukuyta. Qamqami yaĉhayanki nuqaqa munashuni nir.
Jesusqa qashan niran:

* **21:15** Wakin iskribikashakunami “Juanpa wamran” nin.

—Uyshitaykunatami qaranki nir.
18 Chiqaptami nishayki: Musu karqami maytapis rinashaykita riq kanki, qamlla mudakur ima. Piru kanan-shuypaqa nishayki: Rukuna katkiqami, ukna mudachishunqa, qamqa rikraykikunata chutarachitki. Chaynu raĉhpaykita yakachishurqa, maytapis apashunqa mana qam rinashaykimanmapis.
19 Jesús chaynu nirqa, Pedrutaqa intrachinayaran imanumi wanuyanqa nir. Chaynulla intrachinayaranpis chay wanushanrayku, runakunaqa Dyuspi mastana kriyir alabanqallapa nir. Chaynu nirnaqa chaymantaqa niran:
—¡Shamuy nuqawan rishun! nir.

Jesuspa kusa munashan yaĉhakuqnin

20 Chaynu ninakurqa riranllapana. Riyarllapa Pedruqa das ikinman chapakurqa, rikaran Jesuspa kusa munayashan yaĉhakuqnin ikinllapata riqta. Kay kusa munayashan yaĉhakuqninmi Jesús wanunanpaqna paykunawan mikuyatinqa, tapusha karan "¿Mayqanninllapashi kuntrankunamanqa qukuyanqa?" nir. Paymi ikinllapataqa riyaran.
21 Ikinllapata riqta rikarqa, Pedruqa Jesustaqa tapuran:
—Taytituy, kayta-shuypaqa, ¿imataq pasayanqaqa? nir.
22 Jesusqa Pedrutaqa niran:
—Nuqa munar, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqqa? Qamqa shamuy nuqawan rishun nir.
23 Chaynu Jesús nisha katinmi, tukuy paypi kriyiqkunaqa kusata ninakuqllapa: "Chay kusa munashan yaĉhakuqninqa manana wanuyanqanachu" nir. Piru Jesusqa manami, mana chiqapta wanunanpaqchu niran. Chaqa payqa, niran: "Nuqa munarqa, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqa?" nirla.
24 Jesusqami nuqapaq rimaran chaynuqa. Chaynu karmi nuqalla rimani tukuy chaykunapaqqa. Chaynullami tukuy kaypi iskribikashakunatapis nuqalla iskribisha kanimapis. Chaymi nishayqa chiqap.
25 Jesusqami achka milagrukunata ruraran. Tukuy chay rurashankunata manyaqmanta iskribishaqami kay pachamapis tukuy librukunataqa mana aypayanmanchu.

Chaynumi kanqa.

Hechos
Apustulkuna Rurashankuna

Lucasmi Bibliapi ishkay librukunata iskribiran. Punta kaq librumi karan San Lucas. Chay uk libru iskribishanqami karan Hechos. San Lucas librupimi iskribiran Jesucristo rurashankunata, rimashankunata ima intrakanallapapaq. Hechos librupimi iskribiran Jesucristo syiluman tikrakashana katin, apustulninkuna Santu Ispiritupa pudirninwan rimashankunata, rurashankunata ima intrakanallapapaq.

Chaymi kay libruta liyir intrakanchik apustulkunata imanu Santu Ispiritu yanapatin, Jesucristupa shumaq rimayninta maylawpipis yaĉhachikushanllapapaq.

Teofilupaqmi Lucasqa kay libruta iskribiran, Jesucristupa apustulninkuna rimashanta, rurashanta ima. Piru manami Teofilulapaqchu iskribiran, ashwanmi tukuy runakuna intrakananllapapaq.

Lucasmi Teofiluman iskribiran

1 Tayta Teófilo, punta iskribishushay libruypimi nishuray Jesús imata rurashanpaq, yaĉhachikushanpaq ima, qallarishan diyamanta-pacha,
2 syiluman rishankaman. Manaraq syiluman riyarqami, Santu Ispiritunlawan yaĉhachiran, tukuy akrashan apustulninkunataqa, imatami ruranqallapa nirmapis.

Jesusmi syiluman riran

3 Chaymantaqami, wanusha karmapis kawsamurqa rikariran apustulninkunapa naypanman. Chaqa, chaynumi paykunataqa intrachiran "Chiqapta kawsayan" nir. Chaymi, kwarinta diyakunata pullanllapa kar, yaĉhachiyaran Taytanchik Dyuspa mantakuyninpaq.
4 Apustulninkunawan pulla karllaraqmi, Jesusqa allita willaran, kaynu nir:
—Amaraqmi maytapis rinkillapachu Jerusalén pwiblumantaqa. Ashwan yarayllapa Taytay tukuy chay arnishushanllapata kumplishunanllapakaman. Manachu nishurayllapa Santu Ispiritunwan shutichishuyanqallapa nir.
5 Chiqaptamiri Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Nataq allaqkamanqa Santu Ispirituwanna shutikunkillapa.
6 Chaynu nitin Jesuswan pulla kaqkunaqa kaynu nir, tapuranllapa:
—Taytituy, ¿qamchu, chay romano runakuna mantamananllapamantaqa washar, kay Israel pwiblumanta kaqkunataqa kananlla mantamanaykillapapaq kanki? nir.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami qamkunaqa yaĉhanaykillapapaq allinchu, maydiyami, ima urasmi Tayta Dyus imata rurayanqa nirmapis. Chaytaqami payla yaĉhan, tukuypa amun kar, maydiyami, ima urasmi imata rurayanqa nirmapis.
8 Chaynu katinmapis, Taytanchik Dyuspa Santu Ispiritunmi qamkunaman shamutin, paypa pudirninwanna kankillapa. Chaymantanami rinkillapa nuqapaq yaĉhachikuq kay Jerusalén pwiblupi, tukuy Judeapa pwiblunkunapi, Samariapa pwiblunkunapi, chaynulla tukuy pacha intiruta ima.
9 Chaynu nirmi, tukuy chaypi kaqkuna rikayatin, Jesusqa apakaq qallariran syiluman. Chaymantaqa unaqpina katin, puktay rikarimur limpu pampatin, mana rikaranllapanachu.
10 Chaymanta chay runakuna, syiluman iqaqta rikakuyatinllapaqa, ishkay runakuna yuraq mudanayjun rikariran paykunamanqa.
11 Chaymi niranllapa:
—Galilea pwiblumanta runakuna, ¿imapaqtaq qamkunaqa chapakuyankillapa syilumanqa? Jesús, qamkunawan karan chayqami rishana syiluman. Chaymantaqami imanutaq qamkuna rikayatkillapa riran, chaynulla qashan shamunqa maydiyaqa.

Matiasta akraranllapa Judaspa lugarnin apustul kananpaq

12 Olivos shutiq sirkamanta-pachami apustulkunaqa tikrakaranllapa Jerusalén pwiblukaman, shipcha kashanrayku. Chaqa samana diyapiqami chaynulata purinanllapapaq karan.
13 Chaynu Jerusalenman ĉharllapaqa, chay samashanllapa wasipa mas unaq altuman iqaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeupa wamran Santiago, Simón (paymi Celote shutiranpis), chaynulla Santiagupa uknin Judas * ima.

---

* **1:13** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

14 Paykunaqami tukuyninllapa waran waran Jesuspa ukninkunawan, maman Mariawan, wakin warmikunawan ima tantakaqllapa Dyusman pulla mañakunanllapapaq.
15 Chay diyakunapimi syintu binti (120) yupay kriyiqkunaqa tantakaranllapa. Chaymi Pedruqa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir rimaq ĉhurakaran:
16-17 "Ukniykuna, Davidmi Santu Ispiritu yanapatin iskribiran Judaspaq. Chaymi tukuy iskribishanqa kumplikaranna. Chaqa Judasqami nuqanchikkunapa ukninchikllapa kar, imata rurashallapapis ruraq. Piru chaynu karmapis Jesuspa kuntrankunata apatin, ayparanllapa.
18 Chaynu Jesusta kuntrankunaman qukur mana allinta rurashanpaqqami pagraranllapa. Chaymi chay qillaywanqa rir uk pachata rantiran. † Chaymantami umap ratar paĉhyatin, limpu chunchulinmapis qutukamutin wanuran.
19 Chayta Jerusalén pwiblupi taqkuna yaĉharmi, chay pachataqa 'Acéldama' shutichiranllapa. Rimayninllapapi-shuypaqa munan niyta 'Yawar Pacha' nir.
20 Chaqa Judaspaq David, Salmos librupi iskribishanqami chiqapta kumplikaran. Chaqa niqmi:
'Wasinqami chunllaq lugarpaq tikrakanqa.
Chaymi manana mayqanpis chaypiqa tanqanachu' nir.
Chaynullami niqpis:
'Uknami paypa lugarninqa kanqa' nir.
21 "Chayraykumi, allin kanqa tukuy kriyiqkunamanta, uk runata akrasha yanapamanallapapaq. Chaqa kay nuqanchikkunapimi kanllapa Amitunchik Jesucristo nuqanchikkunawan katin, maydiyapis pullanchikllapa kasha kaqkunaqa.
22 Paykunaqami Shutichikuq Juan, Jesusta shutichishanmanta-pacha, syiluman rinankaman, pullanchikllapa kasha. Chaymi paykunamanta uknin allin kanqa, pullanchikllapana kar intrachikunanpaq, Jesusqami wanushanmantaqa kawsamuran nir ima".
23 Chaynu nirqami ishkay runakunata akraranllapa: Ukninqami shutiq José. Paytami niqllapapis: Barsabás, Justo ima nir. Nataq, uk-shuypaqa Matías karan.
24 Chaymantami Dyusman kaynu nir mañakuranllapa:
"Taytituy, qammi tukuypa yarpuyninta yaĉhanki. Chaymi rikachimayllapa, kay ishkaykunamantaqa mayqannintataq akrashayki.
25 Chaynuqami payna chay Judas uchanrayku chinqaran chaypa lugarninqa apustul kananpaqqa. Chaqa Judasqami rishana maymanĉhi rinanpaq karan chaymanqa" nir.
26 Chaynu nir mañakutinllapami swirtikunaqa Matiaspaq ishkiran. Chaymi chaymantapachaqa chay unsi apustulkuna, Matiaswan tantakarqa dusina qashan karanllapa.

2

Dyuspa Santu Ispiritunmi shamuranna

1 Chaymanta Pentecostés fyista ĉhamutinqa, Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa uk wasilaman tantakasha karanllapa.
2 Chaynu chaypi katinllapami, illaqmanta jwirti wayra yupay kusata waqar syilumanta shamur, yaĉhapachiran chay wasi kashanllapamatapis.
3 Chaymi, paykunamanqa rikariran ninapa llipyaynin yupay tukuyninpa ananman.
4 Chaymantami, tukuy chaypi kaqkunaqa Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaranllapa. Chaymi Santu Ispiritu rimachishannulla uk rimaykunatana rimar parlaranllapa.
5 Chay diyakunapimi Jerusalén pwiblumanqa, Dyuspi kusa achka kriyiq Israel runakuna ĉhamusha chaypina tayaranllapa. Paykunaqami tukuy may nasyunkunamanta shamusha karanllapa.
6 Chaymi, chay wayra yupay waqaqta uyaparllapaqa, tukuy runakuna qimikaranllapa chay wasimanqa. Chaynumi paykunapa rimananllapapi rimaqta uyaparanllapa, chay wasipi tantakashakunataqa.
7 Chaymi mana allitachu yarpur, paykunapura kaynu ninakuqllapa:
"¿Manachu kay rimaqkunaqa tukuynin, Galilea pwiblulamanta?
8 ¿Imanutaq nuqanchikkunapa rimayninchikllapapi rimayanllapaqa?
9 Kaypiqami kanchikllapa achka nasyunkunamanta: Partia pwiblumanta, Mediamanta, Elammanta, Mesopotamia pwiblumanta ima. Wakinqa Judea pwiblumanta, Capadociamanta, Pontumanta, chaynulla prubinsya Asiamanta ima.
10 Kanchikllapapismi Frigia pwiblumanta, Panfiliamanta, Egiptumanta, chay Cirene pwiblupa qichqan Africapa pwiblunkunamanta ima. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa

† **1:18** Chaynullami intrakaytapis puytinchik: Pachataqa Judaspaq shutinpi rantiranllapa nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa San Mateo 27.3-10.

shamushanchikllapa Roma pwiblumanta. Ukkunaqa chiqap Israel runakuna kanchikllapa. Nataq wakin-shuypaqa, Israel runakunapa kustumrikunata ruraqkunana kanchikllapa.
11 Kanchikllapapismi Cretapa pwiblunkunamanta, Arabiamanta ima. Chaynu tukuy riqchaq pwiblukunamanta karmapismi, kusa allita intrakanchikllapa rimayninchikkunapi Dyusninchikpaq, tukuy shumaq rurashanpaq ima yaĉhachimashallapamapis nir".
12 Tukuy paykunami kusata dispantakarllapa, mana allita yarpuranllapachu. Chaymi kaynu ninakuqllapa:
"¿Imatataq munan niyta, tukuy kayqa?" nir.
13 Nataq wakinkuna-shuypaqami burlakar, niqllapa:
"Wak runakunaqami maĉhasha" nir.

Pedrumi achka runakunata yaĉhachiran

14 Chaymantami Pedruqa shariran, wakin unsi apustul masinkunawan pulla. Chaymi payqa jwirtita rimaq qallariran, kaynu nir:
"Israel runa masiykuna, tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkuna, kayta qamkunaqa uyakuyllapa nuqa willashuyanillapa chayta.
15 Qamkunaqa maĉhasha nimankillapa. Manami chay nishaykillapanuchu. Chayraqmi allaqllaraq, imanuna maĉhashaqa kashaqllapa.
16 Ashwan kayqami chaynu pasayan, Dyuspa unay rimaqnin Joel nisha karan chaynulla. Chaqa Joelmi kaynu niran:
17 'Dyusninchikmi nin: Maydiya pacha tukukananpaq katinnaqami
tukuy runakunaman kaĉhashaq Santu Ispirituyta.
Chaymi runakunapa wamrankuna, ullqupis, warmipis rimanqallapa nuqa munashayta.
Musu wamrakunami riqchaq imakunata rikapakunqallapa.
Nataq rukukuna-shuypaqa musqupanqallapa.
18 Chaynulla chay diyakunapimi munashay akrashaykunamanpis
kaĉhashaq Santu Ispirituytaqa,
paykunapis rimananllapapaq nuqa munashayta.
19 Unaq syilupimi mana rikashanllapakunata rikachishaq, rikar dispantakananllapapaq.
Nataq kay pachapi-shuypaqa yawarta, ninata, quntayta ima rikachishaq,
runakuna rikar dispantakananllapapaq.
20 Chayna, Amitunchik shamunanpaq diya ĉhamuyatinnaqa,
rupayqa yanalla tutaparaqpaq tikrakanqa.
Nataq killa-shuypaqa yawarpaq yupay tikrakanqa.
21 Piru mayqanpis Amitunchikpi kriyir
shutinpi mañakuqqami washakanqa' nir".
22 Chaymi Pedruqa niranpis:
"Uyakuyllapa, Israel runakuna, kaynu nishutiyllapa: Nazaretmanta Jesustami, Dyus yanapatin naypaykillapapi mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata, kusa dispantakaypaqkunata ima ruraran. Chaynuqami ruraran qamkuna rikar allita yaĉhanaykillapapaq, Jesusqami chiqapta Dyusmanta shamusha karan nir.
23 Piru ukkuna qushutinllapami ashwan chay mana allin runakunawan kruspi klabar wanuchiraykillapa, imanutaq Dyus unaylla chaynu kananpaqqa nishallana karan chaynulla.
24 Chaynu wanuchitkillapapismi, Tayta Dyusqa wanushanmanta kawsachimuran. Manari dijaranchu ismunanpaqqa.
25 Chaqa Davidmi unaylla iskribiran, Jesús kaynu nishanta:
'Nuqami maydiyapis Dyusniytaqa naypaypi rikani.
Chaynu pay allilaw qichqaypi katinqami,
mana mayqantapis manchayta puytinichu.
26 Chayraykumi tukuy shunquywan kusata aligriyar takini.
Chaymi ashwan Dyusniylapi kunfyakarna kawsashaq.
27 Chaymi Taytay, wanur pampakatiymapis mana dijankichu almay chaypi kidananpaqqa.
Chaynulla kusa munashayki Wamraykipa kwirpun ismunanpaqpis mana dijankichu.
28 Chaqa qammi intrachimarayki, munashaykita rurar tukuy tyimpupaqna kawsanaypaq.
Chaymi naypaykipiqa, kusata aligriyanimapis' nir".
29 Chaynu nirnaqami Pedruqa niranpis:
"Ukniykuna, chiqaptami nishaykillapa: Unay rukunchikllapa Davidmi wanutin, pamparanllapa. Chaymi chay pampakashantaqa kanankaman rikanchikllapa.
30 Chaqa Davidmi Dyuspa rimaqnin kashanrayku Dyusqa jurar arnisha katin, yaĉhayaranllana, paypa ayllunmantashi uk mantakuq kayanqa nir.

31 Chaynu katinmi Davidqa, Jesús kawsamunanpaq kashanta rikasha yupayna kaynu
niran: Dyus Akrashan Cristun wanur pampakatinqashi, almanqa mana chaypiqa kidayan-
qachu, chaynulla kwirpunmapis manashi ismuyanqachu nir.
32 Chaqa chay nishannullami Dyusqa, Jesustaqa kawsachimuran. Chaymi tukuy chayku-
napaqqa nuqanchikkuna allita yaĉhanchikllapa.
33 Chaymantami Dyusqa, Jesucristuta syiluman apar, allilaw qichqanpina tachiran.
Chaynullami Taytanqa quran Santu Ispiritunta. Chaymi paypis chay arnimashanchikllapa
Santu Ispiritutaqa nuqanchikkunamanpis kaĉhamuran. Tukuy chaytami qamkunaqa
rikashaykillapa, uyapashaykillapa ima.
34 Mabir, ¿imapaqtaq Davidqa syilumanqa mana riran? Chaqa payllamiri kaynu niran:
'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
35 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir'.
36 "Israel pwiblumanta runakuna allita uyakur intrakayllapa, Jesusta kruspi klabar
wanuchishaykillapatami, Dyusqa kananqa nisha, tukuypa Washakuqnin Amitunchikllapana kananpaq" nir.
37 Chaynu Pedro nitinmi, chaypi tantakasha kaqkuna uyaparqa, tukuy shunqunwan
kusalata llakiranllapa. Chaymi Pedruta, chaynulla wakin apustulkunamatapis kaynu nir
tapuranllapa:
—¡Ukniykuna! ¿Imatataq rurashaqllapa? nir.
38 Pedruqa niran:
—Tukuy mana allinta rurashaykillapata dijar, Dyusman tikrakar, uknikillapa uknikil-
lapa Jesucristupa shutinpina shutikuyllapa. * Chaynuqami Dyusqa uchaykillapamanta
pirdunar, Santu Ispiritunta qushunqallapa.
39 Tukuy kay nishushayllapaqami qamkunapaq, wamraykillapapaq, chaynulla tukuy
uklawmanta kaqkunata Amitunchik Tayta Dyus akranashankunapaq imami kanqa nir.
40 Chaynu nir imami, Pedruqa allita willar, kaynu niranpis:
—¡Wakaq tukuyllapa chay mana allin tukuq runakunamanta! nir.
41 Pedro chaynu nitinmi, intrakar kriyiqkunaqa chay diyalla shutikuranllapa. Chaymi
kriyiqkunaqa tris mil (3,000) yupayna karanllapa.

Kaynumi kawsaqllapa puntata kriyiqkunaqa

42 Paykunaqami apustulkuna yaĉhachikutinqa kusa allita kriyishanllaparayku yana-
panakur ima kawsaqllapa. Chaynulla Dyusman mañakuqllapa; Santa Mikunata mikuqllapa
ima.
43 Tukuy kriyiqkunaqami kusalata dispantakaqllapa, Dyus yanapatin apustulkuna
achka milagrukunata, mana rurayqaq shumaq imakunata ruratinllapa rikarqa.
44 Chaynumi kriyiqkunaqa tantala kusa shumaqta kawsaqllapa, iman kaqkunawan
ukninllapa ukninllapa yanapanakur ima.
45 Chaymi imanllapata rantikurmapis chay qillaywan imanu paykunamanta ministis-
hanllapanulla yanapanakuqmapis.
46 Chaynulla waran waranmi Dyusta aduranllapa wasipi tantakar, Dyusta alabaqll-
lapa. Nataq wasinllapapi-shuypaqa tantakaqllapa Santa Mikunata mikunanllapapaq.
Chaynumi tukuy shunqunllapawan kusata aligriyar ima tantala mikuqllapamapis.
47 Dyusta tantala alabatinllapa rikarmi, tukuyla kusa shumaqta yarpuqllapa. Chaymi
Dyus yanapatin kriyir washakaqkunaqa waran waran masna achkayayaranllapa.

3

Uk kujumi alliyaran

1 Uk diyami, alas tris di la tardina, Pedruwan Juanqa Dyusta aduranllapa wasiman
riran. Chay urasmi tantakar Dyusman mañakuqllapa.
2 Piru Dyusta aduranllapa wasipiqami, nasishanmanta-pacha uk kuju runitu karan.
Paytami waran waran apar dijaqllapa chay wasipa punkun "Shumaq Punku" shutiqpi.
Chayna chay wasiman tukuy yaykuqkunata limusnata mañakunanpaq.
3 Chaymanta chay kujuqa, Pedruwan Juanta Dyusta aduranllapa wasiman yaykuqta
rikarqa, limusnata mañakuran.
4 Chaymi Pedruwan Juanqa kusata chaparan. Chaynu chaparllapami, Pedruqa kaynu
niran chay kujitutaqa:

---

* **2:38** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuyllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

—Allita chapamayllapa nir.
5 Chaymi chay runituqa kusata chaparan, imalataqa qumayanqallapa nir yarpur.
6 Ashwanmi, Pedruqa niran:
—Manami qillayniyjun, uruyjunpischu kani. Piru kaytami qushuyta puytini, Nazaretmanta Jesucristupa shutinpi nishuni: Sharir puriy nir.
7 Chaynu nirqami Pedruqa allilaw makinmanta chutar sharichitin, chay kujupa ĉhakinkuna, muqunkunamapis jwirtina tikrakaran.
8 Chaymi, chay kujuqa das piryar sharir puriqna qallariran. Chaymantaqa paykunawan pullana, Dyusta aduranan llapa wasiman yaykuran, piryar piryar Dyusta alabaqnuna.
9 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna, Dyusta alabar puriqta rikarqa,
10 kusalata manchakur dispantakaranllapa. Chaqa payqa mananari kujunachu karan. Chaymi dispantakaranllapa, chay kujitu unaymanta-pacha limusnata, Dyusta aduranan llapa wasipa punkun "Shumaq Punku" shutiqpi, mañakur taqta rikashanllaparayku.

Pedrumi qashan achka runakunata yaĉhachiran

11 Chay kuju alliyashaqami, Pedruwan Juanmantaqa mana chiqanchakarannachu. Chaymi tukuy runakuna kusata dispantakar kallpar riranllapa, Dyusta aduranan llapa wasipi, "Salomonpa Kurridurnin" shutiqpi kayashanllapaman.
12 Chaymanta, Pedruqa chayta rikarmi, runakunataqa kaynu niran:
"Israel pwiblumanta runakuna, ¿imaraykutaq kusata dispantakar, chapamankillapa? ¿Qamkunachu yarpunkillapa, nuqakunalla pudirniyjun kar, chaynulla kusa allin kashayllaparayku allichatiyllapa purisha chay runaqa? nir. ¡Manami chaynuchu!
13 Unay rukunchik Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusninmi, Wamran Jesucristuta, munashankunata qusha. Piru chaynu katinmapis qamkunaqa karguyjunkunaman qukuraykillapa. Chaymanta chay gubyirnu Pilato kaĉhashaq nitinmapis, qamkunaqa mana munaraykillapachu.
14 Ashwanmi washanaykillapamantaqa, allin mana uchayjun katinmapis, qamkunaqa mañaraykillapa uk wanuchikuq runata kaĉhananpaq, allinla Amitunchikta-shuypaqa mana.
15 Chaynumi qamkunaqa wanuchiraykillapa bidanchikta qumanchik chaytaqa. Chaynu katinmapis, Dyusmi kawsachimuran. Chaytaqami nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa.
16 Chaymi, Jesuspa shutinpi allita kriyitiyllapa, Amitunchik allichasha kay runitutaqa. Qamkuna kay runituta riqsinkillapa, paypismi allita Jesuspi kriyir alliyasha. Chaytami tukuy qamkuna rikankillapa.
17 "Yaĉhaninami ukniykuna, qamkuna mantaqnikikunawan ima Jesusta wanuchiraykillapa mana allita yaĉharchu, imatami rurayanchikllapa kaynu tukurqa nirmapis.
18 Chayta ruratkillapaqami kumplikasha Dyus unay nishanqa, imanuĉhi paypa rimaqninkuna nisha kayaq, 'Paypa Cristunqashi qischakar wanuyanqa' nir, chaynulla.
19 Chayraykumi qamkunaqa uchaykillapata dijar, Dyusman tikrakar pay munashannu kawsayllapa. Chaynuqami payqa, tukuy uchaykillapamanta shumaqchashunqallapana.
20 Chaynullami Tayta Dyusqa qashan Jesusta kaĉhamunqa, washamanallapapaq. Imanutaq unaymanta-pacha arnikusha chaynulla.
21 Kananllaqami manaraq shamunqachu. Syilullapiraqmi kanqa, kay pachapi shumaqchakunan tyimpu ĉhamunankaman. Chay tyimpu ĉhamutinraqmi, Taytanchik Dyusqa kaĉhamunqa Wamranta kay pachapi tukuy imata shumaqchananpaq, imanuĉhi unay rimaqninkuna nisha karan chaynulla.
22 Chaqa rimaqnin Moisesmi niran rukunchikkunata:
'Dyus Amitunchikmi akranqa qamkunamanta
uk rimaqninta nuqa yupaylla kananpaq.
Chayrayku tukuy imata pay nishushanllapataqa,
kasur rurayllapa.
23 Chaqa tukuy payta mana kasuqkunataqa,
Dyusqa kriyiqninkunamantaqa akrar chinqachinqa' nir.
24 "Chaynumi Samuelmanta-pacha, Dyuspa tukuy rimaqninkunaqa, Jesús shamunan tyimpullapaq rimaranllapa.
25 Chaymi Dyusninchik rimaqninkunata arnishanqa, qamkunapaqna kasha. Chaynulla, chay tratuta Dyus Amitunchikqa rukunchikkunawan ruraran, chaypis qamkunapaq kasha. Chay tratuta rurarmi Amitunchikqa, Abrahamtaqa niran: 'Aylluykimanta uk runawanmi tukuy kay pachapi kaqkunata shumaqchashaq' nir.
26 Tayta Dyusmi, Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimurqa, naypaqtaqa qamkunamanraq kaĉhamuran bindisishunanllapapaq. Chaynuqa Dyusmanna tikrakanaykillapapaq, tukuy mana allin ruranaykillapataqa dijarna".

4

Pedruwan Juanmi karguyjunkunapa naypanpi

1 Pedruwan Juanqa runakunata yaĉhachiyatinllaraq, kurakuna ĉharan, Dyusta aduranan-
llapa wasipa kuytakuqninkunawan, saduceo runakunawan ima.
2 Paykunami piñakusha karanllapa, Pedruwan Juan, kaynu runakunata yaĉhachishanpaq:
"Tayta Dyus, Jesusta wanushanmanta kawsachimushanraykumi runakunapis wanurqa
qashan kawsamuyanqa" nir.
3 Chaypaqmi aypar, apar karsilaranllapa allaqninkaman, chay diyaqa tardina katin.
4 Chaynumapis, Pedruwan Juan yaĉhachikushanpiqa achka runakuna uyakurqa kriyishal-
lapana karan. Chaymi chay kriyiqkunaqa ullqukunala yaqqa sinku milna (5,000) kasha
kanqa.
5 Allaqnin diyaqa Jerusalenpi tantakaranllapa, Israel runakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima.
6 Chaypiqami karanpis, kurakunapa mantaqnin Anas shutiq runa. Chaynulla pullanqa
karanpis Caifás, Juan, Alejandro ima. Tukuylla chay kurakunapa ayllun kaqkunapismi,
chaypi karanllapa.
7 Paykunami kaĉhakuranllapa, Pedruwan Juantaqa paykunaman apananllapapaq.
Chaymi ĉhaypinllapapi shachir tapuranllapa, kaynu nir:
—¿Mayqan mantashutinllapataq, pipa shutinwantaq, kaykunata rurayankillapa qamku-
naqa? nir.
8 Pedruqa Santu Ispirituwan karmi, niran:
—Pwiblukunapa rukunkuna, mantaqninkuna ima.
9 Qamkuna tapumankillapa uk qishaq runata allichashayllapalapaq, yaĉhanaykillapapaq
imanumi rurasha kanillapa, nir.
10 Chaynu katinqa, qamkunata willashaykillapa, tukuy Israel pwiblupi yaĉhananllapapaq.
Kay runa alliyasha naypaykillapapi shaqqami, alliyasha Nazaretmanta Jesucristupi kriy-
ishanrayku, chay mayqantaĉhi qamkuna kruspi klabaraykillapa, payrayku. Chaynu
klabatkillapamapis Dyusmi paytaqa kawsachimuran.
11 Jesucristutami qam llutakuqkuna, kay rumiqami mana sirbinchu nir itakutkilla-
pamapis, ashwan kusa shumaq rumipaqna tikrakasha. ✡
12 Manami ukkunapiqa washakayta puytinchikchu. Chaqa Tayta Dyusqa kay pachapi,
maypipis mana qumashanchikchu uk runata payrayku washakanallapapaqqa nir.
13 Chaynu nir, Pedruwan Juan mana istudyasha karmapis, mana manchakur imachu
kusata rimaqta uyaparllapami karguyjunkunaqa kusata dispantakaranllapa. Chaynul-
lami kwintata qukaranllapa, kay runakunaqami Jesuspa yaĉhakuqninkuna kasha nir.
14 Chay alliyasha runapis chaypi paykunawan katin, mana mayqanpis imatapis willayta
puytiranllapachu.
15 Chaymi paykunaqa, Pedruwan Juanta waqtaman lluqshichir, ukninllapa ukninllapa
tapunakur parlaqllapa.
16 Chaymi kaynu ninakuqllapa:
"¿Imatataq rurashunllapa kay runakunawanqa? Tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqku-
nami yaĉhayanllapa kay shumaq milagruta rurashanllapapaqqa, manami mana niytaqa
puytinchikllapachu.
17 Chayraykumi, Jesuspaq rimar yaĉhachikutinllapa kriyir, ama achkayananllapapaqqa,
alli abisar kaĉhashunllapa amana mayqantapis Jesuspaqqa parlar purinanllapapaqnachu".
18 Chaymi Pedruwan Juantaqa, qayamur willaranllapa, ama mayqantapis Jesuspa
shutinpi rimarqa yaĉhachinanllapapaqnachu.
19 Chaynu nitinllapamapis, Pedruwan Juanqa niranllapa:
—Qamkunalla yarpuyllapa. ¿Allinchu kanqa Dyusta manana kasur qamkunatana
kasushunayllapapaq? ¿Manaqachu Tayta Dyustaraq naypaqtaqa kasunayllapapaq allin
kanqa?
20 Manami nuqakunaqa uyarayta puytinillapachu rikashayllapamanta, uyapashayla-
pamantaqa.
21 Piru chay karguyjunkunaqami amana chayta rurananllapapaq alli abisar, dijatinl-
lapana riran. Manami imanupis kastigayta puytiranllapachu. Chaqa tukuy runakuna
alabaranllapa Dyusta,
22 chay kuju runa kwarinta añuyjun karmapis alliyashanrayku.

Kriyiqkunami mañakuran shachinakunanllapapaq

✡ **4:11** Sal 118.22

23 Pedruwan Juanqa, prisu kashanmanta lluqshishana karllapaqa, rir tantanakuranllapana tukuy kriyiq masinkunawan. Chaymi chay kurapa mantaqninkuna, tukuy ruku mantakuqkuna, imanu willashanllapatapis, parlaranllapa wakinninkunataqa.
24 Chaymanta uyakurllapaqa, tukuyninllapa tantala mañakuranllapa Dyusman, kaynu nir:
"Taytayllapa qammi rurarayki syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy chaykunapi kaqkunata ima.
25-26 Chaynu karmi Santu Ispirituykiwan rimachirayki unay rimaqniki Davidta, kaynu ninanpaq:
'¿Imapaqtaq rimapakunllapa pwiblukuna?
¿Imapaqtaq parlanllapa mana imata yaĉhar, mana allin ruraykunapaqqa?
Kay pachapiqa mantakuqkuna piñakunllapa,
chaymanta-shuypaqa pulla ĉhiqninllapa Tayta Dyusta.
Chaynulla Dyus Akrashan Cristuntapis ĉhiqninllapa'.
27 "Tayta Dyus, chiqaptami David nishannulla kasha. Gubyirnu Herodes, mantakuq Poncio Pilato kay pwiblupi tantakaranllapa, uklawmanta runakunawan, chaynulla kay Israel pwiblumanta runakunawan ima, chay akrashayki kusa allinla Wamrayki Jesusta ĉhiqnir.
28 Chaynu katinmi, rurananllapa qam imanuĉhi yaĉhaynikiwan pasananpaq nisha karayki chaynulla.
29 Kananqa Taytituy rikay-ari imanu abisar dijashallapa nirmapis. Chaynu katinmapis kay sirbishuqnikikunata yanapamayllapa shachinakur qampa rimanaykita yaĉhachikunayllapapaq.
30 Qampa pudirnikiwan yanapamatkillapa, mana ruraypaqkunata, kusa shumaq milagruta ruranayllapapaq. Chaynulla qishaqkunata allichanayllapapaq ima, kusa allinla Wamrayki Jesuspa shutinwan" nir.
31 Chaynu nir mañakur tukchitinllapaqa, chay tantakashanllapa wasiqa kuyuq qallariran. Chaymi chay kutilla, tukuyninta Santu Ispiritu balurta qur yanaparan. Chaymi chaymanta-pacha ashwan mana manchakur imanachu mas animakur ima rimaq qallariranllapa Dyus nishanlatana.

Tukuy imanllapakunami tukuypaq karan

32 Tukuy kriyiqkunami achka karllapamapis, chayllata yarpuqllapa. Manami mayqanpis niqchu, chay imankunaqa paylapaqna kanqa nirqa. Tukuyninllapami niq tukuy imanllapaqashi tukuypaq kanqa nir.
33 Chaynu katinmapis, Dyus pudirninwan yanapatin apustulkunaqa rimayaranllaparaq, Amitunchik Jesucristo imanumi wanushanmanta kawsamuran nir. Chaymi Tayta Dyusqa tukuyninta yanapatin shumaqta kawsaranllapa.
34 Manami paykunamantaqa, mayqanlapis imakunata ministiqkunaqa karanllapachu. Chaqa achka pachayjun, mas wasiyjun ima kaqkunaqa, chay imankunata rantikur, qillayninllapataqa,
35 apustulkunata quqllapa, paykunana ministiqkunataqa qutinllapa ima ministishanllapamatapis rantinanllapapaq.
36 Karanmi Chipre shutiq pwiblumanta uk Levita, José shutiq runa. Paytami apustulkunaqa niqllapapis Bernabé (rimayninchikpi munan niyta "Kunsulakuq") nir.
37 Paymi pachayjun kar, chay pachanta rantikur apustulkunata quran qillaytaqa.

5

Ananiasmi warmin Safirawan uchakuran

1 Piru karanmi uk runa Ananías shutiq. Paymi warmin Safirawan pulla rantikuranllapa uk pachata.
2 Kay runami warminwan pulla parlaran pachanta rantikur wakin qillayta aypar wakinlata apustulkunataqa qur ninanllapapaq: "Kaylami rantikushayllapa qillayqa" nir. Chay parlashanllapanullami rurananllapa.
3 Chaynu llullakushanpaqmi Pedruqa niran:
—Ananías ¿imapaqtaq Satanaspa yarpuyninta, shunquykipi ratakuchir Santu Ispirituta llullachiyta kamashayki, chay pachapaq pagrashushanmanta wakin qillayta aypar wakinlatana 'Kaymi tukuynin' nir qumashaykillapa?
4 ¿Chaqa manachu qampa karan chay pachaqa? Chaytaqami rantikushayki. ¿Manachu qampa karan chay qillayqa? ¿Imata yarpurtaq kaytaqa rurashayki? Manami runakunatachu llullachishayki. Dyustami llullachiyta kamashayki nir.

5 Chaynu Pedro nitin, uyaparmi Ananiasqa das ratar wanuran. Chaymi tukuy chaypi
uyakuqkunaqa kusata manchakuranllapa.
6 Chaymantaqa musu runakuna shamur, chay wanushataqa raĉhpawan pillur aparan-
llapa pampaqqa.
7 Ananías wanushana katin, kimsa uramanta yupayqa, chay kayashanllapamanqa
yaykuran Ananiaspa warmin, mana imata yaĉharlamapischu.
8 Chaymi Pedro tapuran kaynu nir:
—Nimay ¿chiqaptachu qamkunaqa rantikuraykillapa chay pachataqa, qamkuna
niyashaykillapanula? nir.
Payqa niran:
—Arí, chaynu nishushayllapanumi rantikurayllapa.
9 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay warmita niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa parlashaykillapa chayllata rimar, Amitunchikpa Ispiritunta
llullachiyta kamanaykillapapaq? Chaytami runaykita pampaqkunaqa shamuyanllapa.
Kananqami qamtana apashunqallapa pampaqqa nir.
10 Chaynu Pedro nitinmi Safirapis, Pedrupa ĉhakinman ratar wanuran. Chaymanta chay
musu runakuna yaykurqa, wanushatana tarir, aparanllapa runan pampakashanllaman
pampaqqa.
11 Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkuna, chaynulla wakin runakunamapis, chayta
yaĉharllapaqa kusalata manchakuranllapa.

Achka milagrukunata ima ruraranllapa

12 Tayta Dyusmi, apustulkunata yanapatin ruraranllapa kusa shumaq mana ruray-
paqkunata chaynulla kusa achka milagrukunata runakunapa naypanpiqa. Chaymi tukuy
kriyiqkuna tantakaqllapa Salomón rurashan kurridurpi.
13 Nataq mana kriyiqkunaqami paykunawanqa mana pulla kayta munaqllapachu man-
chakushanllaparayku. Piru chaynumapis kusalata paykunataqa alabachiqllapa.
14 Chaymi Amitunchikpi kriyiqkunaqa ullquraq, warmiraq kusalata achkayayaranl-
lapa.
15 Chaqa, achka runakuna qishaqninllapakunata wasinmanta urquqllapa kallikuna-
man pununakunapi, parakunapi ima. Chaynumi Pedro pasatinqa, qishaqkunapa ananta
llantunlamapis pasanman nir yarpuqllapa.
16 Chaymi Jerusalén pwiblupa shipchankunamanmatapis, runakunaqa apamuran
qishaqninkunata, tukuy chay dyablupa yarpuyninrayku yaruyashakunamatapis. Chayn-
umi tukuy shamuqkunaqa alliyaqllapa qishayninllapamantaqa.

Apustulkunatami qischaranllapa

17 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninwan, chay saduceo runakunaqa
apustulkuna Jesucristupaq yaĉhachikutin achka runakuna kriyishanllaparayku kusalata
ĉhiqniranllapa.
18 Chaymi paykunataqa aypar, karsilman itaranllapa.
19 Piru Amitunchikpa uk angelnin tuta chaypi rikarirmi, karsilpa punkunta kiĉhar
lluqshichimuran kaynu nir:
20 “Riyllapa, Dyusta aduranannllapa wasiman. Chaypimi shar yaĉhachikuyllapa tukuyta
mushuq bidapaq, imatami ruranqallapa nir”.
21 Chaynu ángel nishannullami, allaqmantaqa amsaq amsaqla Dyusta aduranannllapa
wasiman yaykur, yaĉhachikuq qallariranllapa. Piru chaykamanqami, kurakunapa man-
taqninqa, paywan pulla kaqkunawan, qayamuranllapa kusa mas karguyjunkunata,
chaynulla Israel runakunapa ruku mantaqninkunata ima, tantakar parlananllapapaq.
Chaymi kaĉhakuranllapa apustulkunataqa karsilmanta apamunanllapapaq.
22 Piru kuytakuqkuna karsilman rirqa, apustulkunataqa mana tariranllapachu. Chaymi
tikrakamurqa kaynu niranllapa:
23 —Karsilpa punkuntaqami alli kirpakashata tarinillapa. Chaynulla chay kuytakuq
suldadukunatapis, karsilpa punkunpi allita chapar kuytakur shaqta tarinillapa. Piru
punkuta kiĉharqa, mana mayqantapis tarinillapachu ruripiqa nir.
24 Chaynu nitinllapa, chay kurakunapa mantaqnin, Dyusta aduranannllapa wasipa
kuytakuqninkunapa mantaqnin, chaynulla kurakunapa wakin mantaqninkuna ima
uyaparqa, ninakuqllapa: “¿Imanutaq lluqshisha kanqaqa? ¿Kanan-shuypaqa imanuraq
tukushunllapa?” nir.
25 Chaymi chay kutilla, ukqa ĉhar niran paykunataqa:
—Qamkuna runakunata karsilman itaraykillapa, chaykunaqami achka runakunata
Dyusta aduranannllapa wasipi yaĉhachiyan nir.

26 Chaymi chay kuytakuqkunapa mantaqnin wakin kuytakuqkunawan rir maskar tari-
ranllapa. Piru chaynu tarirmapis, manami qischaranllapachu. Chaqa manchakuyaranl-
lapari “Runakuna rumillawan sitamachuwanllapa” nir.
27 Chaymantaqa aparanllapa kusa mas karguyjunkuna tantakasha karanllapa chayman.
Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa kaynu niran:
28 —Nuqakunaqami allita willashurayllapa, amana Jesuspa shutinta rimarqa
yaĉhachikunaykillapapaqnachu. Chaynu katinqa ¿imatataq qamkunaqa rurashaykillapa?
Chaqa chaynu yaĉhachikutkillapami, tukuyla Jerusalén pwibluta shikwakasha. Chaynullami
anallan uchachamanayankillapa chay runa wanushanpaqmapis nir.
29 Chaymi Pedro chay wakin apustulkunawanqa niranllapa:
—Nuqakunaqami runakunata naypaqta kasunayllapamantaqa, Dyustaraq kasunillapa.
30 Chaqa unay rukunchikkunapa Dyusninmi, Jesusta qamkuna kruspi klabar wanu-
chitkillapamapis qashan kawsachimuran.
31 Chaynu kawsachimurmi syilupiqa allilaw qichqanpi tachisha. Chaymi nisha puytiq
Mantakuq, Washakuq ima katin tukuy Israel runakuna Dyusmanna tikrakatin, uchanlla-
pamanta pirdunananpaq.
32 Chaymi nuqakuna, chaynulla Santu Ispiritu ima tistigu kanillapa tukuy chaykuna-
paqqa. Chaqa Dyusmi payta kasuqkunataqa Santu Ispiritunta qusha nir.
33 Chaynu apustulkuna niqta uyaparqa, karguyjunkunaqa kusalata piñakur, apustulku-
nataqa wanuchiyta yarpuranllapa.
34 Piru chay kusa mas karguyjunkunamantami kaq uk fariseo runa Gamaliel shutiq.
Paymi Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq katin, kusalata rispitaqllapa
wakin runakunaqa. Chaymi sharir, kaĉhakuran apustulkunata uk ratituta waqtaman
lluqshichinanllapapaq.
35 Chaymantami wakin karguyjunkunataqa niran:
—Israel runakuna, allita intrakankillapa. Kuytakankillapa chay runakunamantaqa
imata ruranayarllapamapis.
36 Yarpuyllapa qamkuna. Uk tyimpupi Teudas shutiq runa kusa puytiq kayta munatin,
kwatru-syintus runakuna yupay paypi kriyir ikinpi puriranllapa. Piru chaymantaqa chay
runata wanuchitinllapaqa chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakar tukukaranl-
lapa.
37 Chaymanta qashan uk tyimpupi, sinsuta ruratinllapaqa, Galileamanta uk runa Ju-
dasna rikariran. Chaymi paypi kriyir puriqkunapis karanllapa. Piru chaytapis wanuchi-
ranllapa. Chaynullami, chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakaranllapa.
38 “Chayraykumi nishunillapa, chay runakunataqa ama imatapis rurarchu, dijanaykil-
lapapaq. Chaqa chay runakuna yanqa runakunapa rimayninkunalata rimayarqa, chin-
qanqallapa.
39 Nataq Dyuspa rimayninwan katin-shuypaqa manami imanu tukurpis binsiyta
puytinkillapachu. ¡Kuytakankillapami! ¡Imanupiqakish Dyuspa kuntranmana, shachinakuq
qallaritkillapa!” nir.
40 Chaynu Gamaliel nitinmi, chay karguyjunkunaqa “Allinmi chayqa” niranllapa.
Chaymantaqa apustulkunata qayamur kusata llibachir ima, willaranllapa, amana Je-
suspa shutinpi rimar yaĉhachikur purinanllapapaqnachu. Chaynu allita willar imaqa,
kaĉharanllapana.
41 Piru chaynu ruratinllapamapis, apustulkunaqa chay karguyjunkunapa naypanman-
taqa kusala aligrina lluqshiranllapa. Chaqa Dyusmi paykunataqa akraran Jesucristurayku
chaynu qischakananllapapaq.
42 Chaymi ashwan waran waran Dyusta aduranllapa wasikunapi, tananllapa wasiku-
napi ima mana manchakurlamapischu Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqllapa, Je-
susmi Dyus Akrashan Cristun nir ima.

6

Sirbikuqkunatami akraranllapa

1 Chay tyimpuqa Dyuspi kriyiqkuna mastana achkayaq qallarisha katinllapanaqa, chay
griego rimaypi rimaqkunaqa rimapakuqllapa chay hebreo rimaypi rimaqkunapaqqa,
kaynu nir: “Chay griego byuda warmikunaqashi, chay hebreo byuda warmikuna yupayqa
mana aypaqchu kasha chay ministiyashan qukuyashanllapamantaqa” nir.
2 Chaymi chay dusi akrakasha apustulkunaqa, tukuy kriyiqkunata tantar niranllapa:
—Manami allinchu nuqakuna Dyuspa rimananta yaĉhachikuyashayllapata dijar, mikuy
tantashanchikllapata qukunayllapapaqqa.

3 Chayrayku kriyiq masiykuna, qamkunallamanta akrayllapa syiti runakuna, kusa allin
yarpuyniyjun, kusa intrakaq, Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunata ima. Paykunatana
willatiyllapa, kay ruraykunataqa rurananllapapaq.
4 Nuqakunaqami Dyusman mañakur ima, paypa rimayninta yaĉhachikushaqllapa may-
diyapis nir.
5 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuynin "Allinmi chay nishaykillapaqa" nir,
akraranllapa Estebanta. Paymi Amitunchikpi kusata kriyiq, chaynulla Dyusninchikpa
Santu Ispiritunwan karan. Akraranllapapismi: Felipita, Procuruta, Nicanorta, Timo-
nta, Parmenasta, Nicolasta ima. Pay Nicolasmi Antioquía pwiblumanta karan. Piru
yaĉhakushami karan Israel runakunapa kustumrinkunata.
6 Chaymantaqa aparanllapa paykunataqa chay apustulkunapa naypanman.
Ĉhachitinllapaqa apustulkunaqa, chay syiti akrakashan runakunata, allitana Dyusta
sirbinanpaq nir, paykunapa ananman makinkunata ĉhurar, Dyusman mañakuranllapa.
7 Chaynulla, Dyus rimashantaqami tukuy parlakutinllapa, kriyiqkunamapis achkana
karanllapa Jerusalenpiqa. Chaynullami, Jesucristupiqa chay Israelmanta kurakunamapis
kusala achkana kriyiranllapa.

Estebantami prisuranllapa

8 Dyus yanapatinmi, Estebanqa ashwan kusala pudirniyjun kar, milagrukunata, mana
ruraypaq shumaq imakunata ima ruraran tukuypa naypanpi.
9 Chaymantami tantakananllapa wasi Libertos shutiqmanta wakin runakuna, chaynulla
Cirene, Alejandría pwiblumanta kaqkuna, chaynulla chay Cilicia, Asia lugarmanta
kaqkuna ima tantanakur, Estebanwan willanakuq qallariranllapa.
10 Piru chay runakunaqa mana upallachiytaqa puytiranllapachu. Chaqa Estebanqa,
Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kusa shumaqta rimayaran.
11 Chaymi Estebanta kuntraq runakunaqa mana imanupis binsiyta puytirqa, wakin
runakunata pagraran rimananllapapaq Estebanpa kuntran kaynu nir: "Estebantami,
Moisespa, chaynulla Dyusninchikpa kuntranta rimaqta uyapasha kanillapa" nir.
12 Chaynu llullakutinllapami, runakunaqa kriyir tukuy ruku mantakuqkunawan,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunawan tantanakur kusata piñakuranllapa.
Chaynu piñakurllapami Estebantaqa aypar aparanllapa kusa mas karguyjunkunapa nay-
panman.
13 Chaynulla tistigukunatapis, Estebanpa kuntran rimar llullakunanllapapaq maskaran-
llapa. Chaymi kaynu niranllapa:
—Kay runaqami kusa saqra mana rimaypaqkunata waran riman Dyuspa wasinpaq,
chaynulla kusa allin mantakushanpaqmapis.
14 Chaynullami uyapasha kanillapapis kaynu niqta: 'Nazaretmanta Jesusshi, Dyuspa
wasinta ratachiyanqa. Chaynullashi Moisés kustumrinta qumashanchikllapatapis uk-
manpaqna tikrayanqa' nir.
15 Chaynu nitinllapami, tukuy kusa mas karguyjunkuna, Estebanta chaparqa, rikaranl-
lapa kusa angelnula qaqllitayjunta.

7

Estebanmi allita rimaran

1 Chay kurakunapa mantaqninmi Estebantaqa kaynu nir tapuran:
—Qampaq chaynu rimayashanllapaqa, ¿chiqapchu, manaqachu mana? nir.
2 Chaymi Estebanqa niran:
"Ukniykuna, taytituykuna allita uyapamayllapa: Kusa puytiq Taytanchik Dyusmi, unay
rukunchik Abraham Mesopotamia pwiblullapi kar, manaraq Harán pwibluman taq riy-
atin, payman rikariran.
3 Abrahamtaqa niran: 'Pachaykita, aylluykikunata dijar, riy chay pachata nuqa
rikachishuyani chayman' nir.
4 Chaynu nitinmi, Abrahamqa chay tayashan Caldea pwiblumantaqa lluqshir rir, Harán
pwibluman ĉhar, chaypina taran. Chaymanta taytan wanutinqa, Abrahamtaqa Tayta Dyus
apamuran, kay tayashanchikllapa Israel pachamanqa.
5 Piru kaypiqami Abrahamtaqa mana irinsyantaqa quranchu, uk ĉhakisitunta sarukuchi-
nanlapaqmapis. Piru mana kaypi qurmapis, arniranmi pay wanutinqa wamrankunana
kay pachapiqa tananllapapaq. Chaynumiri arniran manaraq wamranmapis kayatin-
raqchu.
6 "Chaynullami Dyusqa niranpis: 'Aylluykikunaqami kay tayashanllapamantaqa
lluqshir rir uklaw pachakunapi kwatru-syintus (400) añuta tanqallapa furastirukuna
yupay, kusata sirbikur, qischakar ima.

7 Piru chay nasyun aylluykikunata sirbikuchir qischaqkunataqami nuqa kastigashaq.
Chaymantami paykunaqa lluqshir shamur, kay lugarpina sirbimanqallapa' nir.
8 "Chaynu nirmi Dyusqa Abrahamwan uk tratuta ruraran, tukuy Israelmanta kaqku-
naqa siñal kustumrita ruranan llapapaq * nir. Chaymi Abrahamqa wamran Isaac na-
sishanmanta uchu diyayjunna katinqa siñal kustumrita ruraran. Chaynullami Isaacpis
wamran Jacobo nasitinqa ruraran. Chaymi Jacobupis wamrankunawan chay Israel
runakunapa dusi pwiblunkunapa rukunkunawanqa ruraran.
9 "Chay dusi rukunchikllapamantami uknin shutiq José. Paytami ukninkuna ĉhiqnir
Egiptuman rantikuran.
10 Piru Tayta Dyusmi, Josiwan kar, qischakatinmapis kusata llakipar kusa yaĉhaqpaq
imana tikraran Egiptupa mantaqnin Faraonpa naypanpiqa. Chaymi ashwan Faraonqa,
Josita numraran pay mantakuna wasinpi, chaynulla chay pwiblupa mantakuqninna
kananpaq.
11 "Piru chaymantami chay Egipto pachapi chaynulla Canaán pachapiqa kusala mallaq
tyimpu katin, kusalata qischakaranllapa. Chaqa manari imapis karanchu rukunchikllapakuna mikunanllapapaqqa.
12 Chaymantami, Jacobuqa Egiptupishi trigu kan nir yaĉharqa, kaĉharan wamrankunata,
chay rukunchikkuna karan chaykunata. Chaymi paykunaqa riranllapa puntataqa.
13 Qashan ishkay kutipaqna ritinllapaqa, Josiqa ukninkunata niran, payqashi ukninllapa nir. Chaynu José ukninkunata nitinmi, Faraonqa yaĉharan mayqan ayllumantami
Josiqa nirmapis.
14 "Chaymi Josiqa kaĉhakuran taytan Jacobuta, tukuy aylluntinta apananllapapaq. Tukuy
ayllunkunaqami sitintay sinku (75) kasha kanqallapa.
15 Chaynu rirmi Jacobuqa Egiptupi tayar, chaypina wanuranmapis. Chaynullami unay
rukunchikllapakunamapis chaypi wanuran.
16 Chaymantaqa Jacobupa kwirpunta aparanllapa Abrahampa unay tashan pwiblu
Siquempi pantyunninman pampaq. Chaqa chaytaqami Abraham rantisha karan, uk runa
Hamor shutiqpa wamrankunamanta.
17 "Taytanchik Dyusmi, Abrahamta tukuy ima pasayanqa nir arnishan tyimpu
shipchamuyatinnaqa, Israel runakunaqa kusala achkana karan Egiptupiqa.
18 Chay tyimpumi Egiptupiqa mantakuran uk gubyirnuna. Payqami Jositaqa mana
riqsishachu karan.
19 Chaymi chay gubyirnuqa ingañar ima kusalata qischaranllapa unay rukunchikkunataqa. Chaynullami mantakuranpis ullqu wamritukuna chayraq nasitinqa, dijatinllapa
wanur amana achkayananllapapaq.
20 "Piru chay tyimpupimi Moisés nasiran. Paymi kusala shumaq wamritu karan
Dyuspaqqa. Chaymi Dyus yanapatin taytankunaqa wasinpi pakaqnula kimsa misista
purichiranllapa.
21 Chaymanta wasinpi manana pakayta puytir waqtalapi dijasha katin, † Faraonpa
warmi wamran tarir apar, kusa shumaqta kriyakuran wamranta yupay.
22 Chaynumi Moisesqa winaran Egipto runakunapa yaĉhayninkunata kusata yaĉhakur.
Chaymi Moisesqa kusa puytiq karan rimananpaq, chaynulla imata ruranan paqmapis.
23 "Kwarinta añuyjunna karqa, Moisesqa watukuran Israel masin runakunata, paypa
chiqap ayllunkuna katin.
24 Chaymi Egiptumanta runa, paypa ayllu masinta maqaqta rikarqa, washananrayku
chay Egiptumanta chaytaqa wanuchiran.
25 Chaqa payqari yarpuran, Israel aylluykunaĉhi allita kwintata qukar ninqallapa:
'Dyusmi, Moisesrayku Egipto runakunamanta washamashunllapa' nir. Piru paykunaqa
mana kwintata qukaranllapachu.
26 Chaymanta, allaqnin ishkay Israel runakunata maqanakuqta tariran. Chaymi payqa
washanachiyta yarpur niran: 'Qamkunaqami chay ayllulla kankillapa, ¿imapaqtaq uknikillapa uknikillapaqa maqanakur ima qischanakunkillapa?' nir.
27 "Piru ukninta masta qischaq chayqa, Moisesta kumsar niran: '¿Pitaq qamtaqa uk
mantakuq jwista yupayqa ĉhuramushusha nuqakunamanqa?
28 ¿Manaqachu qamqa, quya imanuĉhi uk Egiptumanta runata wanuchirayki, chaynulla
nuqatapis wanuchimanayanki?' nir.
29 Chaynu nitinmi, Moisesqa alsakar riran Madián shutiq pachaman. Chaypimi furastiru
yupay tayatin, ishkay wamrankuna nasiran.

---

* **7:8** Kay tratupaq mas intrakanarqa rikashun Génesis 17.1-14. † **7:21** Taytankuna mana wanunanta munarmi, kanastitalaman itar yakupa ĉhaypinkaqlapi pakar ĉhuraran ama wanunanpaq. Mas allintaqami intrachimanchik Exodupi 2.2-10.

30 “Kwarinta añuna pasasha katin Moisés chunllaq lugar Sinaí sirkapi kayatinmi, sarsapi
nina ratakuq rurimanta uk ángel ‡ payman rikariran.
31 Chaymi Moisés chayta rikarqa kusalata dispantakaran. Chaymanta mas qimikar
rikashaq niyarqa, uyaparan Amitunchik kaynu niqta:
32 ‘Nuqami unay rukuykikuna Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’ nir. Piru
Moisesqa kusalata manchakur chukchukyashanrayku, mana chapanaranlamapischu.
33 Chaymi Amitunchikqa kaynu niran: ‘Llanqikita urquy. Chaqa kay lugar kayashayk-
iqami, kusa santu lugar.
34 Nuqami allita rikasha kani pwibluymanta runakuna imanu Egiptupi qischakat-
inmapis. Paykunatami uyapasha kani kusata llakir qayĉhakutinmapis. Chayraykumi
ishkimusha kani paykunata washanaypaq. Chaymi shamuyna. Chaqa Egiptumanmi
kaĉhashuyani’ nir.
35 “Unaymi paykuna, Moisesta disprisyar ‘¿Pitaq kaĉhashusha mantakuq jwis yupay
kanaykipaq?’ niranllapa. Piru Dyusmi kaĉharan mantakuq kar washakunanpaq, imanu-
taq angelnin chay sarsa rurinpi rikar intrachishannulla.
36 Chaymi Moisesqa, milagrukunata, chaynulla mana ruraypaq shumaq imakunata
rurar ima Egiptumantaqa lluqshichir unay rukunchikkunataqa apar pasachiran chay
chupika mar yakupa rurinta. Chaynumi milagrukunata rurar ima, chay chunllaq lugarku-
napi kwarinta añuta puriran.
37 Chaqa Moisesllami Israel runakunatapis niran: ‘Dyus Amitunchikmi qamkunamanta
ukta akranqa nuqa yupay rimaqnin kananpaq. Chayna qamkunaqa kasunaykillapapaq’
nir.
38 “Israel runakuna chunllaq lugarpi tantakasha katinmi, Moisesta, angelqa Sinaí sirkapi
shumaq imakunata willaran. Payna rukunchikkunata imanu kawsananllapapaq nir
intrachitin, nuqanchikkunatapis intrachimashallapa kasurna kawsanallapapaq.
39 “Piru rukunchikkunaqami mana uyakunar disprisyashanllaparayku ashwan Egiptu-
man tikrakanaranllapa.
40 Chaymi Aaronta niranllapa: ‘Moisés Egiptumanta urqumaranllapa chayqa, mana
rikarinnachu. Chayraykumi dyuskunata ruratki, yanapar Egiptuman apamananllapata
munanillapa’ nir.
41 Chaynu nitinllapami, Aaronqa ruraran uk dyus bisirrunuta. Chaynami animalkunata
wanuchir, rupachir imana fyistata rurar aduraranllapa chay paykunalla rurashan dyus-
taqa.
42 Chayraykumi Dyusqa paykunamanta ashur, dijaran syilupi tukuy ima kaqkunata
aduranannllapapaq. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin, rimaqninkunaqa kaynu nir iskribisha
kayaq:
‘Israel runakuna, ¿qamkunachu chay kwarinta añukunata chunllaq lugarpi karqa,
animalkunata wanuchir, ufrinditata ĉhurar ima aduramaraykillapa?
43 Ashwanmi qamkunaqa chay yanqa dyus Molocta andasninpi purichiraykillapa.
Chaynullami Refán qullarpa ritratunta ima rurar dyus nir aduraraykillapa.
Chaykunata adurashaykillaparaykumi,
nuqaqa pwibluykimanta urqur, Babilonia pwiblumanmatapis mas wakaqman
itakushaykillapa’ nir.
44 “Unay rukunchikkunami chay chunllaq lugarkunapiqa ruraran Dyusta aduranan-
llapa tuldu wasita, imanutaq Dyus, Moisesta rikachir willaran chaynulla. Chaytaqami
purichiqllapapis Dyuswan tratuta rurashanpaq yarpunanllapapaq.
45 Chay tuldu wasitaqami ayka añukunata purichiyarqa, Josuewan apar rir uk
pwiblumanta kaqkunata binsir taran, Tayta Dyus arnishan pachapi. Chay tuldu wasiqami
chaypiqa karan Davidpa tyimpunkaman.
46 “Davidtaqami Tayta Dyusqa shumaqta rikar, kusata yanaparan. Chaymi Davidqa
mañakuran Dyusta aduranannllapa wasita ruratin, chaypina Jacobupa Dyusnin tananpaq.
47 Chaynu mañakusha katinmapismi, wamran Salomón ruraran Dyusta aduranannllapa
wasitaqa.
48 Piru allita yaĉhashanchikllapanu syilumanta Taytanchikllapa Dyusqami, mana
runakuna rurashan wasikunapichu tan. Chaypaqmi Dyuspa rimaqninqa kaynu nisha
kayaq:
49 ‘Unaq syilumi, tar mantakunay.
Nataq pacha-shuypaqa ĉhakiy shanan.
¿Imanu wasitataq rurayanqallapa nuqapaqqa?

‡ **7:30** Ángel nirqami intrachimanchik Dyus angelpaq tikrakar rikariran Moisesman nir. Masta intrakanarqa rikashun Éxodo 3.1-5.

¿Mayqantaq tanay wasiqa kanqaqa?
50 Nuqami tukuy imata rurasha kani' nir".
51 Chaynu Dyuspa rimaqnin nishanta willarmi, Estebanqa niranpis:
"Qamkunaqami unaymanta kusala mana intrakaq, anku shunqukuna kankillapa. Chaynullami chay mana kriyiqkuna yupay mana kasukuq, mana shumaqta yarpuqkuna ima kankillapa. Chaynu karmi maydiyapis Dyuspa Santu Ispiritunpa kuntranla kankillapa. Chaynuqami unay rukuykillapa yupaylla kankillapa.
52 Chaymi nimayllapa, ¿Dyuspa mayqan rimaqnintataq mana qischaranchu chay unay rukuykillapaqa? Paykunami, wanuchiranllapa Dyuspa Akrashan Cristunmi shamuyanqa nir yaĉhachikuqkunata. Piru chaynumapis Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa, kuntrankunaman qukur ima wanuchiraykillapa.
53 Chaynullami Dyus mantakushanta angelkuna, Moisesta willatin, intrachishutinllapapis mana kasukuraykillapachu" nir.

Estebantami wanuchiranllapa
54 Chaynu Esteban nitinmi, payta kuntrashanllaparayku chay karguyjunkunaqa kusata piñakur kirunllapamatapis richyachiranllapa ima.
55 Piru Estebanqami, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, unaq syiluman chapakur, Dyusninchikta kusa llipyaraqta rikaran. Chaynulla rikaranpis Jesús, Dyuspa allilaw qichqanpi shaqta.
56 Chaymi Estebanqa niran:
—¡Rikayllapa! ¡Syilutami rikani kiĉhakashata! Rikanipismi Dyusmanta Shamuq Runata paypa allilaw qichqanpi shaqta nir.
57 Piru chaynu nitinqa, chay runakunaqa mana uyapanar rinrinllapata kirpar, qayĉhakur ima, tukuynin kallparanllapa Estebantaqa aypaq.
58 Chaymanta ayparqa, chay pwiblumanta lluqshichir, rumikunawan sitaranllapa. Chaymi chay llullakuq tistigukunaqa raĉhpanllapata urqur inkargaranllapa uk musu runa Saulo shutiqta.
59 Chaynu sitayatinllaparaqmi, Estebanqa mañakuran kaynu nir: "Amituy Jesucristo, ispirituyta rikapamanki".
60 Chaynu nirqa, qunqurikur kusala jwirtita rimar niran: "Taytituy, amami kay uchakushanllapataqa kwintachankichu" nir.
Chaynu nirqami, wanuranna.

8

Saulumi kriyiqkunata kusata qischaran
1-2 Chayta rikarmi, Sauluqa yarpuran: Estebanta wanuchirqami allinta tukuyanllapa nir. Nataq chay kusala allin llakipakuq runakunalami Estebantaqa pamparanllapa kusata paypaq waqar ima. Chaymanta chay diyallami Jerusalenpiqa, Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq qallariranllapa qischananllapapaq. Chaymi tukuy kriyiqkunaqa shikwakar, riranllapa Judeapa, Samariapa pwiblunkunaman. Piru apustulkuna-shuypaqa mana lluqshiranllapachu Jerusalenmantaqa.
3 Chaykamanqami Sauluqa kusalata qischaq Jesucristupi kriyiqkunataqa. Chaymi wasin wasin yaykur, ullqutaraq warmitaraq aysaĉhakur lluqshichimuqllapa karsilman apananllapapaq.

Samariapimi Jesucristupaq yaĉhachikuranllapa
4 Nataq Jerusalenmanta wakta kayta shikwakaqkunaqa, may rishankunapipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuranllapa kriyirna washakananllapapaq.
5 Paykunamanta uknin Felipimi, Samaria pwibluman rir ĉharqa, Dyuspa Akrashan Cristunpaq yaĉhachikuq qallariran.
6 Chaynu yaĉhachikutinmi tukuyla tantakashakunaqa kusalata uyakuqllapa, Felipe imata nitinpis. Chaynullami rikaqllapapis Felipe, Dyuspa pudirninwan milagrukunata ruratin ima.
7 Kusa achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkuna alliyaqllapa. Felipita uyar, dyablukunapa yarpuynin runakunata qayĉhachir, lluqshiqllapa. Chaynullami achka mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna, chaynulla kujukunamapis alliyaranllapa.
8 Chaynu katinmi, chay pwiblupiqa tukuyla kusata aligriyaqllapa.
9 Piru chaypiqami karan uk runa, Simón shutiq. Paymi unaymanta-pacha Samaria pwiblumanta runakunata wasqakur, kriyichisha karan: Payqashi kusa puytiq runa nir.
10 Chaymi tukuy wamrantin, rukuntin paytaqa kusata uyakuqllapa. Paykunami niqllapa: "Kay runa, Dyuspa pudirninwan. Chayrayku tukuy riqchaq milagrukunata rurayta puytin" nir.

11 Chaynu nir imami, paytaqa kusata kasuqllapa unaymanta-pacha wasqakur
kriyichisha kashanrayku.
12 Piru Felipe, Dyuspa shumaq rimayninta Jesucristupa shutinpi kriyirmi, Dyuspa man-
takuyninpi kawsananllapapaq nir yaĉhachikutinmi, warmipis ullqupis kriyirna tukuyla
shutikuranllapa.
13 Chaynulla chay wasqakuq Simonpismi, Felipe nishanta kriyir, shutikuran. Chayna
Felipipa pullan puriqna qallariran. Achka milagrukunata Felipe ruratin rikar, Simonqa
kusalata dispantakaran.
14 Chaymanta Jerusalenpi apustulkunaqa “Samaria pwiblupi runakunaqashi Dyuspa
rimayninpi kriyishallapana” nir yaĉharqa, Pedruwan Juanta kaĉharanllapa.
15 Paykunaqa Samaria pwibluman ĉharqa, Dyusman mañakuranllapa Santu Ispiritun-
wanna mushuq kriyiqkunaqa kananllapapaq.
16 Chaqa, manaraqmi kriyiqkunamanqa shamushachu karan, Dyuspa Santu Ispiri-
tunqa. Piru paykunaqami shutikushallapana karan Amitunchik Jesucristupa shutin-
wanqa.
17 Chaymi Pedruwan Juanqa, kriyiqkunapa ananman makinkunata ĉhuratin, Dyuspa
Santu Ispiritunwanna paykunaqa kidaranllapa.
18-19 Chaynu apustulkuna kriyiq runakunapa ananman makinkunata ĉhuratinllapa,
Dyuspa Ispiritun paykunawan kidatin rikaran, chay Simonqa. Chaymi apustulkunata
qillayta arnir, kaynu niran:
—Chay pudirta qumayllapa, nuqapis makiykunata mayqanpa ananman ĉhuratiyqa,
Dyuspa Santu Ispiritunwanna paykunaqa kananpaq nir.
20 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tayta Dyus pudirninta qumanchik chayta rantinashaykirayku, qillaynikiwan pulla
chinqankillapa.
21 Qamqa mana ima dirichuyjunchu kanki nuqakuna rurashayllapata ruranaykipaqqa.
Chaqa qampa shunquykiqami Dyuspaqqa mana allinchu.
22 Chaymi ashwan uchaykita dijar, Tayta Dyusman tikrakar mañakuy ichapis pir-
dunashunman chay mana allinta yarpushaykimantaqa.
23 Chaqa yaĉhayanimi shunquykipiqa kusata inbidyakayanki nir. Chaymi uchaykiqa
prisu yupayna purichishuyan nir.
24 Chaynu Pedro nitinmi, Simonqa niran:
—Amitunchikman mañakupamayllapari. Chaqa manami munanichu chay nimashaykilla-
panulla imapis pasamanantaqa nir.
25 Chaymanta Pedruwan Juan, Dyuspa rimayninta yaĉhachikurllapanaqa,
tikrakaranllapana Jerusalenman, Samariapa pwiblunkunapipis Dyuspa shumaq
rimayninta yaĉhachikuqnu ima.

Felipimi parlaran Etiopiamanta runawan

26 Chaymantaqami Dyuspa uk angelnin Felipiman rikarir niran:
—Sharir riy surlawman, Jerusalenman nanta rishaykinu Gaza pwiblukaman. Chay
nanqami chunllaq lugarta pasan.
27 Chaymi Felipiqa sharir, riran. Riyarmi, nanpiqa rikaran Etiopía pwiblumanta uk
runata. Payqami uk kusa karguyjun eunuco karan. Chay payllami gubyirna Candace
shutiqpa imankunata rikaq. Chay runami risha karan Jerusalenman Tayta Dyusta aduraq.
28 Chaymanta qashan pwiblunman tikrakar, uk karritapi tasha riyaran, Dyuspa ri-
maqnin Isaías iskribishan libruta liyiqnu.
29 Chaymi Dyuspa Ispiritun Felipitaqa niran:
—Rir qimikay wak karritaman nir.
30 Chaymanta Felipe chay karritaman qimikar chay runa, Isaiaspa librunta liyiqta
uyaparqa, kaynu nir tapuran:
—¿Intrakankichu kay liyiyashaykitaqa? nir.
31 Chaynu taputinqa chay runaqa niran:
—¿Imanunari intrakashaq, mana mayqanpis intrachimatinqa? nir.
Chaymi Felipitaqa rugaran kaynu nir:
—Karritayman iqamur qichqaypi tay nir.
32 Nataq chay librupi liyiyashanqami kaynu niyaran:
“Imanutaq Uyshata wanuchitin,
millwanta rututinllapamapis uyarala,
chay yupaymi paypis mana imatapis rimaranchu.
33 Pinqaypaqta ruraranllapa.
Chaynulla mana llakiparchu, allin runa katinmapis uchacharanllapa.

Piru mayqanpis mana yarpuranchu ¿imanumi payqa maydiyaqa kanqa? nirqa.
Chaqa wanuchirna kay pachamanta ashuchiranllapa” nir.
34 Chaymi chay karguyjun runaqa tapuran Felipitaqa kaynu nir:
—Willamay-ari, ¿pipaqtaq rimayan kay Dyuspa rimaqninqa? ¿Payllapaqchu, manaqachu ukpaq?
35 Chaymanta Felipiqa chay runa liyiyashanpaq willar, intrachiran Jesuspaq: “Imanumi washamanchikllapa” nir.
36 Chayna parlar riyarllapaqa, uk lugar yakuyjun kaqta pasayarqa, chay karguyjun runaqa niran:
—Kaypi kan yaku. ¿Manachu nuqapis shutikuyman? nir.
[
37 Felipiqa niran:
—Tukuy shunquykiwan kriyitkiqami, puytini shutichishuyta.
Chaymi chay runaqa niran:
—Kriyinimi, Jesucristuqa Dyuspa Wamran nir.]
38 Chaymi karritanta yarachir, ishkantin ishkir, yaykuranllapa yakuman. Chaymi chaypina Felipiqa shutichiran eunucutaqa.
39 Chaymanta yakumanta lluqshitinllapaqa, Amitunchikpa Ispiritun Felipitaqa illaqmanta apatin, chay runaqa mana rikarannachu. Piru chaynumapis ashwan kusa aligrina riran.
40 Nataq Felipiqa Azoto pwiblupi rikariran. Chaymi pwiblun pwiblun riran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu, Cesarea pwibluman ĉhanankaman.

9

Saulumi Amitunchikpina kriyiran

1-2 Chaykamanqa Saulo-shuypaqa mana shaykuq, rimapakur puriran, Amitunchikpi kriyiqkunata wanuchiyta yarpur. Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman rir mañakuran uk urdinta. Chaywanna Damasco pwibluman rir, tantakananllapa wasikunaman yaykur Jesuspi kriyiqkunataqa tarir ullquta, warmita ima prisur Jerusalén pwibluman apamunanpaq.
3-4 Chaymanta, Damasco pwibluman rir ĉhayatinllapanaqa, nanpi illaqmanta kusala llipya intiru, syilumanta achkirachikamuran Saulo kayashanmanqa. Chaynu achkirachikamutinqa, pachaman ratar, uk rimayta uyaparan kaynu niqta: “¡Saulo, Saulo! ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?” nir.
5 Chaymi Sauluqa niran: “¿Mayqantaq kanki, Taytituy?”
Chay rimaqqami niran: “Nuqami Jesús kani, mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay. [Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay”.
6 Chaymi Sauluqa manchaysalla chukchukyayar, kaynu nir tapuran: “Taytituy, ¿imatataq ruranaypaq allin kanqa?” nir
Amitunchikqa niran:] “Sharir, riy Damasco pwibluman. Wakpimi willashunqallapa imatami ruranki nirmapis”.
7 Chaynulla Sauluwan riqkunapis uyaparan chay rimaytaqa. Piru manami mayqantapis rikaranllapachu. Chaymi kusalata dispantakaranllapa.
8 Chaymanta, Sauluqa ratashanmanta sharir, manana rikakuyta puytiranchu. Chaymi pullan kaqkunaqa, makinmanta aysakurna, aparanllapa Damasco pwiblumanqa.
9 Chaypiqami kimsa diyatana karan mana chapakur; mana mikur, mana imatapis upyar imalamapischu.
10 Damasco pwiblupiqami taq Amitunchikpi kriyiq uk runa Ananías. Chaymi Amitunchikqa, rikapakuyninpi payman rikarir, kaynu niran: “¡Ananías!”
Payqa niran: “Kaypimi kani, Taytituy” nir.
11 Chaymi, Amitunchikqa niran: “Sharir, riy chay kalli Dirichu shutiqman. Chaypimi Judaspa wasinpi tapukuy uk runa Saulo shutiqpaq. Payqami Tarso pwiblumanta. Paymi Dyusman kusata mañakuyan.
12 Chaymi, rikapakuyninpi rikashusha wasiman ĉhar yaykur, makikikunata ananpi ĉhuratki qashan rikakuyan” nir.
13 Chaynu Amitunchik nitinmi, Ananiasqa niran: “Taytituy, kusa achka runakunami parlamashallapa paypaqqa, tukuy mana allinkunata Jerusalenpi qampi kriyiqkunata rurashanpaq.
14 Kananqami chay runaqa kay Damasco pwiblumanna shamusha, kurakunapa mantaqninkuna kaĉhamutin, qampi kriyiqkunata apar prisunanpaq” nir.

15 Chaynu nitinmapis, Amitunchikqa kaynu nir kaĉharan: “Riy. Chaqa paytami akrasha
kani nuqapaq rimar yaĉhachinanpaq chay Israel runakunata, chaynulla mana Israel
runakunata, gubyirnunkunata ima.
16 Nuqami paytaqa intrachishaq, nuqapaq rimar yaĉhachikurqa kusata qischakayanqa”
nir.
17 Chaynu Amitunchik nitinqa, Ananiasqa riran, chay maypiĉhi Saulo kayashanman.
Chayman ĉharqa, wasiman yaykur Saulupa ananpi makinkunata ĉhurar, niran:
—Kriyiq masiy Saulo, nanta shamuyatki Amitunchik Jesús qamman rikariran chay
paymi kaĉhamasha nawiki rikakutinna, Santu Ispiritu qamwanna kananpaq nir.
18 Chayta nitinmi chay kutilla, Saulupa nawinmantaqa pispa yupaylla wiqtikuna
rataran. Chaymi qashan rikakurna sharir shutikuran.
19 Chaymantaqa mikur kusa jwirsayjunna tikrakaran. Chayna Jesucristupi kriyiqku-
nawanqa pullana taran Damasco pwiblupiqa, ayka diyallataqa.

Saulumi Damascupi yaĉhachikuran

20 Chaymantami Sauluqa, Damasco pwiblupiqa Israel runakunapa tantakananllapa
wasikunapi yaĉhachikuran, “Jesucristuqa, Tayta Dyuspa Wamranmi” nir.
21 Chaynu yaĉhachikutinmi, tukuy chay uyakuqkunaqa dispantakashalla ninakuqllapa:
“¿Manachu kay runa Jerusalenpiqa, Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi puriq prisur ima qis-
chananpaq? ¿Manachu chaynu kar, kaymanpis shamuran Jesuspi kriyiqkunata prisur,
kurakunapa mantaqninman qukunanpaq?” nir.
Chaynu nir imami, paykunapura parlaqllapa.
22 Piru chaynu ninakutinllapamapis, Sauluqa mana mayqantapis mancharchu, kusata
animakur yaĉhachikuran: “Jesusmi, Dyus Akrashan Cristun chiqap washamaqninchikllapaqa” nir. Chaynu nir yaĉhachikutinmi, Damasco pwiblupi taq Israel runakunaqa alliplata
yarpupakuranllapa.
23 Chaymanta, ayka diyakuna pasatinnaqa, chay runakunaqa tantakar parlaranllapa
Saulutaqa wanuchinanllapapaq.
24 Piru Sauluqami yaĉharan, tukuy unaq, tukuy tutashi chay ĉhiqniqninkunaqa yarakuyan,
chay pwiblumanta lluqshina punkupi, pay yarquqta wanuchinanllapapaq nir.
25 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa Saulutaqa uk kanastaman itar, chay pwiblupa
ridurninpi rumiwan llutakasha pata kaq chaypa ananman iqachir, chaylata tuta waqta-
lawman ishkichiranllapa.

Saulumi Jerusalenpi

26 Chaymanta Saulo, Jerusalén pwibluman ĉharqa, Jesucristupi kriyiqkunaman pul-
lachakayta munaran. Piru payta kusata manchashanllaparayku mana kriyiranllapachu,
“Jesucristupi kriyiyanqa” nirqa.
27 Nataq Bernabimi Saulutaqa aparan apustulkunaman. Chaymi apustulkunataqa
parlaran, imanumi Sauluqa nanpi Amitunchikta rikatin, payqa parlaran, chaynulla iman-
umi yaĉhachikuran Amitunchik Jesuspaq Damasco pwiblupi, mana mayqantapis manchar
imachu nir.
28 Chaynami Sauluqa Jerusalenpi kidar, paykunawanna puriran.
29 Chaynullami mana manchakur imachu Amitunchikpaq yaĉhachikuq, chay griego
rimaq Israel runakunawan parlar, willanakur ima. Piru chay runakunaqami Saulutaqa
wanuchiyta yarpuranllapa.
30 Chaymanta kriyiq masinkuna chayta yaĉharmi, Saulutaqa Cesarea pwibluman apar,
paypa pwiblun Tarsumanna kaĉharanllapa.
31 Chaynami Judeapa, Galileapa, Samariapa pwiblunkunapi Jesucristupi kriyiqkunaqa
kusa shumaqtana kawsaqllapa, mana qischakarnachu. Chaymi ashwan Amitunchik mu-
nashannulana kawsaqllapapis. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, masna
achkayaranllapapis.

Pedrumi Eneasta allicharan

32 Chay tyimpukunapimi Pedruqa, Jesucristupi kriyiqkunata watukur puriq. Chaymi
Lida shutiq pwiblupi taqkunatapis riran watukuq.
33 Chayman ĉharqami, tarinakuran uk runa Eneas shutiqwan. Paymi mana kuyuyta
puytiq kwirpuyjun kar, uchu añupaqna mantanlapi karan.
34 Paytami Pedruqa niran:
—Eneas, kananqami Jesucristo alliyachishunna. Chaymi sharir, mantaykita tantay nir.
Chaynu nitinmi, Eneasqa chay kutilla allinna shariran.
35 Chaymi, chay Lida pwiblupi, Sarón pwiblupi taqkunaqa, rikaran imanumi Eneas
sharitinmapis. Chayta rikarmi, uchanllapakunata dijar, Jesucristupina kriyiranllapa.

Pedrumi Dorcasta kawsachimuran

36 Lida pwiblupa shipchanpimi kaq uk pwiblu Jope shutiq. Chaypimi karan uk warmi,
Amitunchikpi kusata kriyiq. Paymi shutiq Tabita. Nataq, griego rimaypi-shuypaqa
"Dorcas" nir. Chay warmisitaqami kusa allinkunata rurar, mana imayjunkunata yanapar
ima kawsaq.
37 Chaymantami chay diyakunapiqa qishar wanuran. Chaymi kwirpuntaqa paqachir
ima aparanllapa wasipa altun unakaqnin kwartuman chutarachiq.
38 Chaymi chay Lida pwiblupi Pedro katin, Dorcaspa kriyiq masinkunaqa ishkay runata
kaĉharanllapa, Pedruta kaynu willananllapapaq: "Dorcas wanusha katin, kananllashi rinki
Jopiman, ama tardarchu" nir.
39 Chaymi Pedruqa paykunawan riran. Chaymanta ĉhatinqa, aparanllapa Dorcas
chutarayashanman. Chaypimi achka byuda warmikuna, Dorcaspa ridurninman tanta-
kasha, kusata waqayaranllapa. Chaynu waqarllapami, Pedrutaqa uknin uknin rikachi-
ranllapa, manaraq wanuyar raĉhpanta rurashankunata ima.
40 Chayna Pedruqa, chay ruripi kaqkunataqa tukuyta waqtaman urqur, payqa qun-
qurikur Dyusman mañakuran. Chaymantaqa chay wanushata chapar, niran:
—Tabita, shariy, nir.
Chaynu nitinmi, chay warmisitaqa chay kutilla, nawinkunata chapakuchiran. Chayna
Pedruta rikarqa, das taran.
41 Chaymanta, Pedruqa makinmanta chutar sharichir, kriyiq masinkunata, byuda
warmikunata qayar, Dorcastaqa kawsaqtana paykunapa naypanman apamuran.
42 Chaymi chayta Jope pwiblupi yaĉharllapaqa, kusala achka kriyiranllapa
Amitunchikpiqa.
43 Pedrupismi, achka diyakunata Jope pwiblupiqa kidaran, uk runa Simón shutiqpa
wasinpi. Simonqami qarata blanduchar trabajaq.

10

Pedrumi Corneliuwan

1 Nataq Cesarea pwiblupimi taq uk runa Cornelio shutiq. Paymi uk kwartil Italiano
shutiqmanta suldadukunapa uk mantaqnin karan.
2 Payqami mana Israel runa karmapis tukuy chay wasinpi ayllun taqkunawan Dyusta
allipta kasur, aduraqllapa. Chaynu karmi, qillaynin kaqkunamatapis, Israel runa minis-
tiqkunata qur yanapaq. Chaynulla waran waran Taytanchik Dyusman mañakuq.
3 Chaymi uk diyaqa tardi, alas tris yupayna katin, Corneliuqa rikapakuyninpi Dyuspa
angelninta rikaran. Chaymi Dyuspa angelninqa pay kashanman yaykur, kaynu niqta
uyaparan: "¡Cornelio!" nir.
4 Chaymi, Corneliuqa angelta kusata chapar manchakur, tapuran: "¿Imatataq munanki,
Taytituy?" nir.
Angelqa niran: "Tayta Dyusmi uyashusha, payman mañakutki. Chaynulla, mana
imayjunkunata yanapatkipis, shumaqta rikashusha.
5 Kananlla Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanllapapaq uk runa Simón shutiqta. Pay-
tami ninllapapis Pedro nir.
6 Payqami tukayun Simón, qarata blanduchar trabajan chaypa wasin, mar yakupa
manyanlapi, chaypi tayan. [Chaymi shamurqa imata ruranaykipaqpis willashunqa]".
7 Chaynu ángel parlar ritinnaqa, Corneliuqa uk suldadunta, chaynulla ishkay sirbikuqn-
inta qayamuran. Chay suldadunqami Dyuspi kusata kriyiq. Chaynulla pay Corneliutapis
kusata kasuq. Chaynu katinmi Corneliuqa chay suldadunpaq kusata yarpuq.
8 Qayamur paykunata chay rikashanta manyaqla parlarqa, kaĉharan Jope pwibluman.
9 Allaqninqa yaqqana Jopiman ĉhayatinllapa, alas dusi yupaynaqa Pedruqa iqaran wasipa
ananman, Dyusman mañakunanpaq.
10 Payqari kusata mallaqnar, mikunayaran. Chaymanta mikunanta kamakachinanlla-
pakamanqa, rikapakuyninpi rikaran syilu kiĉhakaqta.
11 Chaynu syilu kiĉhakatinqa unaqmanta ishkimuyaran uk atun pullu kada manyanku-
namanta watakasha.
12 Chay pullu watakashapa rurinpiqa karan tukuy riqchaq mana mikuypaq animalkuna,
kwatru ĉhakiyjun animalkuna, largu kurukuna, pariq kurukuna ima.
13 Chay rikapakuyninpi uyaparanpis syilumanta kaynu niqta: "Pedro, sharir wanuchir,
mikuy" nir.
14 Piru Pedruqa niran: "Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq animalku-
nataqa mana mikushachu kani maydiyapis" nir.

15 Chaynu nitinqa, qashan chay rimaqqa niran: “Tayta Dyus tukuy imatapis ‘Allin’
nishantaqa, ama ‘Mana allin’ niychu qamqa” nir.
16 Chaynullamiri kimsa kuti willaran. Chaymantaqa qashan tikrakaranna syiluman
chay pulluqa. *
17 Pedruqa kusata yaĉhayta munaran chay riqchaq rikapakushanpaq, ¿imataq kanqa
chayqa? nir. Chaypaq kusata yarpupakunankaman, Cornelio kaĉhashan runakunaqa
ĉharanna Simonpa wasinmanqa, Pedrupaq tapukur.
18 Chay wasiman ĉharnaqa kusa jwirtita rimar tapukuranllapa:
—¿Kaypichu Pedro ninllapa Simón shutiq runa tan? nir.
19 Pedruqari chay riqchaq rikapakuyninpaq yarpuyatinlla, Dyuspa Santu Ispiritunqa
niran: “Chapay. Kimsa runakuna maskashuyan.
20 Sharir, ishkir paykunawan riy ama imapaqpis yarpupakurchu. Nuqami chay runaku-
nataqa kaĉhamusha kani qamman shamunanllapapaq” nir.
21 Chaymi Pedruqa wasipa ananmanta ishkimur, Cornelio kaĉhashan runakunataqa
niran:
—Nuqami kani Simón Pedruqa. ¿Imalapaqtaq shamushaykillapa? nir.
22 Paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunami shamunillapa suldadukunapa kapitannin Cornelio kaĉhamatinllapa.
Paymi allipta Dyuspi kriyin. Chaymi Israel runakunapis paytaqa kusata rispitanllapa,
munanllapa ima. Pay Corneliumi kaĉhamashallapa paypa wasinman rir willatki uyakushu-
nanpaq. Chaqa payqa nimaranllapa Dyuspa angelninshi willasha, qam rir wasinpi
willatki uyakushunanpaq nir.
23 Chaynu nitinllapaqami, Pedruqa samachiran wasin ruriman. Chaypimi pullana chay
tutaqa kidaranllapa. Chaymanta allaqninqa paykunawan pullalla riranllapa. Chaynulla
wakin chay Jope pwiblupi, Dyuspi kriyiqkunapis pullan yapar riran Pedrutaqa.
24 Jope pwiblumanta lluqshirqa, allaqninraq Cesarea pwiblumanqa ĉharanllapa.
Ĉhatinllapaqa, Corneliuqa ayllunkunawan amigunkunawan tantakasha, Pedrutaqa
yarayasha karanllapa.
25 Pedro ĉhatinqa, Corneliuqa lluqshiran tariq, naypanpi qunqurikur aduranan paq.
26 Piru mana chayta munarchu kaynu nir sharichiran:
—Shariy taytituy. Nuqapismi qam yupay runala kani nir.
27 Chaynu paywan parlaqnu riyar wasinman yaykurqa, chay wasi ruripiqa achka runa
tantakashata tariran.
28 Chaymantami Pedruqa tukuyta chaypi kaqkunataqa niran:
—Qamkunaqami yaĉhankillapa nuqakunapa kustumriyllapata. Israel runakuna katiyl-
lapa kustumriyllapaqami intrachimanllapa: Ama uklawmanta runakunawanqa tanta-
kanayllapapaqchu, ama wasinmanmapis yaykunayllapapaq imachu. Piru Tayta Dyusmi
yaĉhachimasha amashi pitapis nishaqchu: ‘Mana watukuypaqchu, mana allinchu ima’
nirqa.
29 Chayraykumi qayachimatkillapaqa, utqaylla shamusha kani, mana imapaqpis uk-
manta yarpur imachu. Chaymi yaĉhayta munanina ¿imalapaqtaq qayachimashaykillapa
kanqa? nirmapis.
30 Chaymi Corneliuqa niran:
—Kananwanqa kwatru diyana, kay uras yupay nuqaqa kay wasiypi ayunar, Dyusman
mañakuyaray. Chaykamanmi, naypaypi uk runa allipla yuraq intiru raĉhpayjun rikariran.
Chaymi nimaran:
31 ‘Cornelio, Dyusman mañakutkimi, payqa uyapashusha. Chaynulla, mana imayjunku-
nata yanapatkipis payqa shumaqta rikashusha.
32 Kaĉhay runakunata Jope pwibluman Simonta, Pedro ninllapa chayta apamunanllapa-
paq. Mar yakupa manyanpimi chay tukayun qarata blanduchar trabajaqpa wasinpi tayan’
nir.
33 “Chaynu nimatinmi, utqaylla kaĉhakuray shamunaykipaq. Qamqami mana ima mana
allinkunataqa yarpurchu, ashwan utqaylla shamushayki. Kanan-shuypaqari tukuyla,
kaypi kanchikllapa, Dyuspa naypanpi. Chaymi kusata uyakushuyta munanillapa, tukuy
imata Amitunchik willashusha nuqakunata willamanaykillapapaq chayta rimatki” nir.

Pedrumi Corneliupa wasinpi rimaran

34 Chaymantami Pedruqa paykunata niran:

---

* **10:16** Dyus, Pedruta kay rikachishanpaqmi intrachinayaran, mayqan runapis Dyuspi kriyiq kar, maylawmanta karpis, chaylla Dyuspaqqa. Mana ukman ukmanchu nir.

—Kananqami allita intrakanina, chiqaptami Dyusqa mana ukmanta ukmantachu rikamanchik maylawmanta kashamapis nir.
35 Ashwanmi maylaw nasyunmanta, ima ayllumanta karmapis payta kasusha, allinkunata rurashaqa, kusa munashan wamranpaqna riqsimanchik.
36 Nuqakuna Israel runakunatami willamashallapa, tukuypa Amun Jesusrayku, imanumi Dyuswanqa shumaqta kawsanayllapapaq nir.
37 “Qamkunaqami allita yaĉhankillapa Israel pwiblupi pasashantaqa. Naypaqtaqami Dyusninchikqa akraran Shutichikuq Juanta, Amitunchik Jesuspaq allita yaĉhachikunanpaq.
38 Chaynulla yaĉhankillapapis, Taytanchik Dyus Nazaretmanta Jesusta Santu Ispiritunta, pudirninta qushanpaqmapis. Chaynu karmi Jesusqa allinkunalata rurar, runakunata dyablu qischatinmapis washaran, Dyus pullan katin nir imami yaĉhankillapa.
39 Chaqa nuqakunami rikasha kanillapa Jesús tukuy imata Jerusalenpi, Judeapa pwiblunkunapi ima rurashanta, chaynulla kruspi klabar wanuchishanllapamatapis. Chaymi nuqakunaqa tukuy chaykunapaqqa tistigu kanillapa.
40 Piru Dyus, kimsa diyamanta kawsachimutinmi, nuqakunaman rikariran.
41 Manami tukuyla runakunamanchu rikarimuran. Ashwanmi Dyus nuqakunata tistigukuna kanayllapapaq akramashanllapakunalaman rikariran. Chaqa kawsamutinqami, paywan mikurayllapa, upyarayllapa ima.
42 “Chaymantami payqa kaĉhamaranllapa, rir tukuyta intrachinayllapapaq: ‘Dyusmi, Jesustaqa kaĉhamusha wanuqkunata, kawsaqkunata allita rikar yaĉhananpaq’ nir.
43 Chaqa Dyuspa tukuy rimaqninkunami Jesuspaq kaynu nisha kayaq: ‘Tukuy paypi kriyitinllapashi tukuy uchankunamanta payqa pirdunayanqa’ nir”.

Mana Israel runakunamanmi Santu Ispiritu shamuran

44 Pedro chaynu yaĉhachikuyatinmi, tukuy chay uyakuqkunamanqa Dyuspa Santu Ispiritun shamuran.
45-46 Chaymi Santu Ispiritu uyakuqkunaman shamutinqa, Israelmanta kriyiq runakuna Pedruwan ĉhasha karan chaykunaqa, alliplata dispantakaranllapa. Chaqa chay uyakuqkunaqa ukman rimaykunapi Dyusta alabaqta uyaparanllapa. Chaymi yarpuranllapa: ¿Imanutaq Dyusninchikqa mana Israel runakunatapis Santu Ispiritunta qun? nir.
47 Chaymi Pedruqa niran:
—Nuqanchikkunata yupaylla kay runakunatapis Dyusninchik Santu Ispiritunta qusha katinqa, ¿ama shutikuychu niytachu puytinchik? nir.
48 Chaynu nirnaqa kaĉhakuran Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikunanllapapaq. † Chaymanta shutikurnaqa, Pedruta kusata rugaranllapa ayka diyallataqa paykunawan kidananllapapaq nir.

11

Pedrumi kriyiqkunata willaran imata rurashanpaq

1 Apustulkuna, chaynulla Judea pwiblukunapi Jesuspi kriyiq runakunapis uyaparanllapana, “Chay mana Israel runa kaqkunapis, Dyusninchikpa shumaq rimayninpi kriyishallapana” nir.
2 Chaymi Jerusalén pwibluman qashan Pedro ĉhatinnaqa wakin Israelmanta kriyiqkunaqa, paywan willanakuranllapa. Chaqa paykunaqa yarpuqllapa, mayqanpis Jesuspi kriyiq karmapis, paykunapa kustumrintapis rurananllapapaq nir.
3 Chaymi Pedrutaqa tapuranllapa kaynu nir:
—¿Imapaqtaq rirayki chay kustumrinchikta mana ruranllapachu chaykunapa wasinmanqa? Chaynulla ¿imapaqtaq paykunawan pulla mikushayki ima? nir.
4 Chaynu taputinllapami, Pedruqa manyaqmanta parlaran tukuy ima pasashankunata, kaynu nir:
5 —Nuqaqa Jope pwiblupi karay. Chaypi kar Dyusman mañakuyarmi, rikapakuyniypi rikaray syilumanta uk atun pullu kada manyankunamanta watakasha nuqaman ishkimuqta.
6 Chaymi, chaypa rurinman chapakurqa rikaray mana mikuypaq kwatru ĉhakiyjun animalkunata, utiq kurukunata, largu kurukunata, pariq kurukunata ima.
7 Chaynullami uyaparaypis syilumanta kaynu nimaqta: ‘Pedro sharir wanuchir mikuy’ nir.
8 “Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis’ nir.

---

† **10:48** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuranllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

9 “Chaynu nitiyqa, chay syilumanta willamaqqa qashan nimaran: ‘Tayta Dyus tukuy
imatapis “Allin” nishantaqa, ama “Mana allin” niychu qamqa’ nir.
10 Chaynullamiri kimsa kuti willamaran. Chaymantaqa chay pulluqa qashan
tikrakaranna syiluman.
11 “Chay kutillami, chay wasi kayashaymanqa ĉharan kimsa mana Israel runakuna.
Paykunataqami, Cesarea pwiblumanta kaĉhasha karanllapa nuqata apamananllapapaq.
12 Chaymi, Dyusninchikpa Santu Ispiritun nimaran paykunawan rinaypaq, ama uk-
manta yarpurlamapischu. Pullaymi riran kay saysi ukninchikkunapis. Tukuy payku-
nawanmi yaykurayllapa chay runapa wasinmanqa.
13 Chaymi chay runaqa parlamaranllapa imanushi uk ángel wasinman yaykur kaynu
willaran nir: ‘Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanpaq uk runa Simón shutiqta, chay
Pedro ninllapa chayta.
14 Pay shamurmi willashunqa, imanumi qam, chaynulla tukuy aylluykikunamapis
washakankillapa’ nir.
15 “Chaymi, paykunata yaĉhachiyatiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunqa paykunaman shamu-
ran, imanutaq uk kuti shamuran nuqanchikkunaman chaynulla.
16 Chaymi chaymantaqa yarpuray Amitunchik nishanta. Chaqa niqmi: ‘Chiqaptami
Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichikuran. Piru Dyusqami qamkunataqa Santu Ispir-
itunwan shutichishunqallapa’ nir.
17 Chaymi paykunatapis, Amitunchik Jesucristupi kriyishanrayku, Taytanchik Dyus
nuqanchikkunata yupay, Santu Ispiritunta qutinqa, ¿pitaq nuqaqa kani Dyusninchikta
willanaypaq ‘Ama paykunataqa Santu Ispirituykitaqa quychu’ nirqa?”
18 Chaynu Pedro nitin, Jerusalenmanta kriyiqkuna uyaparqa uyarala kidar, ashwan
Dyusninchikta alabaran kaynu nir:
“Dyusninchikqami chay mana Israel runakunatapis yanapashana, uchankunata dijar
paymanna tikrakananllapapaq. ¡Chaynuqami paykunapis tukuy tyimpupaqna kawsanqal-
lapa!”

Antioquiapi punta kriyiqkuna

19 Estebanta wanuchishallapana karqa, wakin kriyiqkunapa ikinpi puriran qischanan-
paq chay kuntraqninkunaqa. Chaymi wakin kriyiqkunaqa alsakar riranllapa, Fenicia,
Chipre pwiblukunaman, chaynulla Antioquía pwiblumanpis. Chay pwiblukunapiqa
Amitunchik Jesuspaq yaĉhachiqllapa Israel runa masinkunalata. Nataq, wakinkunata-
shuypaqa mana yaĉhachiranllapachu.
20 Chaymantaqa ashwan, Chiprimanta, Cirene pwiblumanta shamuranllapa Antioquía
pwibluman. Chaypiqami paykunaqa Jesuspa shumaq rimayninta yaĉhachiran tukuy chay
wakin mana Israel runakunatapis.
21 Amitunchik paykunata yanapatinmi yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna unay mana
allin rurayninkunata dijar, Amitunchikpina kriyiranllapa.
22 Jerusalenpi kriyiqkuna “Antioquiapi mana Israel runakuna kusata kriyinllapa” nir
uyaparqa, Bernabita kaĉharanllapa, rir rikananpaq.
23 Chaymi, Bernabé ĉharqa rikaran, Dyusninchik imanu bindisir paykunata yanapashan-
matapis. Chaymi payqa alliplata aligriyaran. Chaynulla paykunataqa kusata kunsijaran,
ama imatapis yarpurchu, tukuy shunqunwan shumaqta Amitunchikta kasunanllapapaq.
24 Chaqa payqami kusala bwinu, chaynulla Amitunchikpi kusalata kriyiq karmi, Dyuspa
Santu Ispiritunwan karanpis. Chaymi yaĉhachikutinqa, achka runakuna Amitunchikpi
kriyir masna achkayaranllapa.
25 Chaymantami Bernabiqa riran Tarso shutiq pwibluman, Sauluta maskaq.
26 Chaymi tarirqa, aparan Antioquiaman. Chaypiqami paykunaqa uk añuta,
Jesucristupi kriyiqkunawan taran, achka runakunata yaĉhachir. Chay Antioquiapi
yaĉhachikushanmanta-pachami Jesucristupi kriyiqkunataqa cristianukuna nir riqsiranllapa.
27 Chay tyimpukunapimi Dyuspa wakin rimaqninkuna, Jerusalenmanta riran Antio-
quiaman.
28 Paykunapa ukninmi shutiran Agabo. Paymi kriyiq masinkunapa ĉhaypinpi shar, Santu
Ispiritu rimachitin, niran: “Tukuy intirupimi mallaq tyimpu kanqa” nir. Chay nishanqami
chiqapta karan, chay Romapa gubyirnun Claudio mantakuyashan tyimpunpi.
29-30 Chaynu mallaq tyimpu katinmi, Antioquiamanta kriyiqkunaqa, puytishanllapata
qillayta tantar kaĉharanllapa chay Judea pwiblukunapi kriyiqkunamanqa. Chay tanta-
shanllapataqa Bernabiwan Saulo aparanllapa chay Judeapi kriyiqkunapa rikaqninkunata
qutin, chay paykunana qunanllapapaq chay ministiqkunataqa.

12

Santiaguta wanuchir Pedruta karsilaranllapa

1 Chay tyimpukunapi gubyirnu Herodesqa, qallariran Jesucristupi wakin kriyiqkunataqa kusata qischaq.
2 Chaymi kaĉhakuran Juanpa uknin Santiaguta ispadawan wanuchinanllapapaq.
3 Chaynu Santiaguta wanuchishanpaqmi Israel runakunaqa kusa shumaqta yarpuranllapa. Chayraykumi Herodesqa kaĉhakuran Pedrutapis aypar karsilananllapapaq. Chaykunataqami Herodesqa ruraran Pascua fyistapi tantakunata mana libadurayjuntachu mikunchik chay diyakunapi.
4 Chaqa payqari yarpuran, Pascua fyista pasatin, Pedrutaqa tukuy runakunapa naypanman apatin, rikar yaĉhatinllapa wanuchinanpaq nir. Pedro karsilpi katinqami kuytayaranllapa dyisi-saysi (16) suldadukuna, kwatru kwatru turnanakur ima.
5 Chaynumiri Pedrutaqa karsilpiqa suldadukuna allita kuytayaranllapa ama lluqshinanpaq. Piru kriyiq masinkunaqami mana shaykuq mañakuyaranllapa Dyusman, Pedrupaqqa.

Pedrutami uk ángel karsilmanta lluqshichiran

6 Herodes, runakunapa naypanman apananpaq diya quyapachanqa, Pedruqa punuyaran ishkay suldadukunapa ĉhaypinpi, ishkay kadinakunawan alli watakasha. Nataq wakin suldadukuna-shuypaqa karsilpa punkunpi kuytakuyaranllapa.
7 Chaymantami illaqmanta Amitunchikpa uk angelnin chaypi rikaritin, kusa llipya intiru karsilqa tikrakaran. Chaymi angelqa Pedrutaqa qichqanmanta kumsar rikĉhachir kaynu niran:
—Utqar shariy, kananlla nir.
Chaynu nitinqa chay kutilla, Pedrupa makinmanta kadinakunaqa rataran pachaman.
8 Chaymi angelqa Pedrutaqa niran:
—Allita waĉhkakur, llanqikita llanqikuy nir.
Chaynumiri Pedruqa ruraran. Chaymi angelqa qashan niran:
—Qataykita qatakur, nuqapa ikiyta shamuy nir.
9 Chaynu nitinqami Pedruqa angelpa ikinta riran, ángel rurayashanqachu chiqap kanqa, manaqachu mana nirmapis, mana yaĉharchu. Ashwan paytaqa yarpuchiyaran yanqa musquyninlapi rikaq yupay.
10 Chaynu yarpuyarmapis Pedruqa angelwanqa naypaq kuytakuq suldadukunapa ĉhaypinta pasaran. Chaynulla mas riyarqa uk suldadukunatapis pasaranna. Chaymanta mas naypaqman riyarllapaqa ashwan ĉharanllapana karsilpa waqta lluqshina jyirru punkunmanpis. Chaymi chay punkuqa paylla kiĉhakaran. Chaynami, lluqshir ishkantin riyatinllapaqa, wakaqpina karqa, angelqa paylatana dijaran Pedrutaqa.
11 Chaymi Pedruqa chaypiraq kwintata qukar niran: “Kanan-shuypaqa Amituyqa chiqapta, angelninta kaĉhamusha washamananpaq Herodesmanta, chaynulla Israel runakuna tukuy imata ruramananpaq kashanmanmatapis” nir.
12 Chaynu kwintata qukarnaqa, Pedruqa riran Juanpa maman Mariapa wasinman. Kay Juantami Marcos niqllapapis. Chaypimi kusa achka kriyiq masinkuna tantakasha, Dyusman mañakuyaranllapa.
13 Chay wasiman ĉharnaqami, waqta yaykuna punkumanta takakur qayakuran. Chaymi, uk warmi wamra Rode shutiq, punkumanta qayakuqta uyaparqa kallparan rikaq.
14 Chaymanta, rimayninmanta Pedrutaqa riqsiran. Chaymi chay warmi wamraqa kusata aligriyar, punkuta mana kiĉharchu ruriman kallparan wakinkunata willaq, Pedrumi chay punkupi qayakuyan nir.
15 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Yaruyashayki kanqa nir.
Chaynu nitinllapamapis, wamraqa niran:
—Chiqaptami pay nir.
Chaynu nitinmapis, paykunaqa niranllapa:
—Manami Pedruchu kanqa. Ashwanmi angelnin kanqa nir.
16 Chaynu ninanllapakamanqa, qayakuyaran Pedruqa. Chaymi rir punkuta kiĉhar, Pedruta rikarqa alliplata dispantakaranllapa.
17 Piru, Pedruqa makinlawan willaran uyarananllapapaq. Chayna paykunataqa parlaran imanushi, Tayta Dyusqa karsilmanta urquran nirmapis. Chaynullami niranpis:
—Kay nishushayllapatami, parlankillapa Santiaguta, * chaynulla kriyiq ukninchikkunatapis nir.

---

* **12:17** Kay Santiagutami “Jacobo” niqllapapis.

Chaynu nirqa, chay kayashanmanta yarqur riran uklawtana.
18 Achkiyatinnaqa, chay suldadukuna-shuypaqa mana imanu tukushaq nirpis
yaĉharanllapachu. Chaqa paykunaqari mana yaĉharanchu maytataq Pedruqa risha nirmapis.
19 Chaymanta, Herodesqa kaĉhakuran Pedruta maskananllapapaq. Piru mana tariyta
puytitinllapanaqa, chay kuytakuqkunata uchachar, Herodesqa mantakuran wanuchinan-
llapapaq.
Chaymantami Herodesqa Judeamanta lluqshir, riran Cesareamanna taq.

Herodesmi wanuranna

20 Chaypi katinmi Tiro, Sidón pwiblukunapi taqkunaqa Herodesmanqa rinanpaq
yarpuranllapa: Herodesqa, alliplata piñakusha nuqanchikkunawanqa. Rir
shumaqchanakushunllapa paywan. Chaqa paypa pwiblunmanta mikunanchikta
rantimunchik nir. Chaynu rinanllapapaqqa, naypaqtaqa amiguta ayparanllapa,
Herodespa uk kusa yanapaqnin Blasto shutiq runawan. Payraykumi, Herodeswanqa
shumaqchanakuranllapa.
21 Chaymi, Herodesqa uk diyapi paywan pulla tantakar parlananllapapaq niran. Chay
diya ĉhamutinqa, payqa kusa shumaqta mudakur mantakunan samananpi tar, kusa shu-
maqta rimaran.
22 Chaymantami chay uyakuqkunaqa, kusa jwirtita rimar, niqllapa:
—¡Kay rimaqqami dyus, mana yanqa runalachu! nir.
23 Chayta nitinllapaqa, Herodesqa Dyusta mana alabarchu, ashwan payna dyusnu kusa
puytiq tukuran. Chaymi Amitunchikpa angelninqa kusa saqra nanayta Herodesman
kaĉhamutin, limpu kurur tukukar wanuran.
24 Piru ashwan kriyiqkuna-shuypaqa Amitunchikpaq rimatinllapa, shikwakaran chay
rimashankunaqa. Chaymi, tukuy uklaw pachakunapipis yaĉharanllapana Amitunchikpa
rimayninpaqqa.
25 Chaymanta Bernabiwan Saulo Jerusalenpi qillayta apustulkunata qushana karqa
tikrakamuranllapana Antioquiaman. Piru Marcos ninllapa chay Juanta aparmi shamu-
ranllapa.

13

Bernabiwan Saulutami akraranllapa yaĉhachikunanpaq

1 Antioquía pwiblupi kriyiqkunamantaqami karan Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla
yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami karan Bernabé, Simón, Lucio, Manaén, Saulo ima.
Chay Simontami niqllapapis, "Yana Runa" nir. Lucio-shuypaqa Cirene pwiblumanta
karan. Nataq Manaén-shuypaqa, Galileapa gubyirnun Herodespa pullan kriyakasha karan.
2 Uk diyapimi paykunaqa ayunupi kar Dyusta adurayatinllapaqa, Dyuspa Santu Ispiri-
tun kaynu niran: "Bernabiwan Sauluta, akrayllapa. Chaqa nuqami paykunataqa akrasha
kani yaĉhachikunanpaq" nir.
3 Chaymi chaypi kaqkunaqa ayunar, Dyusman mañakushana karqa, Bernabipa, Saulupa
ananman makinllapata ĉhurar, kaĉharanllapana.

Bernabiwan Saulumi Chipripi yaĉhachikuranllapa

4 Bernabiwan Sauluta, Dyuspa Santu Ispiritun apatinmi, riranllapa Seleucia pwibluman.
Chaymantaqa, yaku karrupina riranllapa uk lugar yaku ĉhaypilapi Chipre shutiq chayman.
5 Chay Chipre lugarllapi Salamina shutiq pwibluman ĉharqa, Israel runakunapa tan-
takananllapa wasikunapi, yaĉhachikuranllapa Dyuspa shumaq rimaynintaqa. Juanpis *
paykunata yanapar pullanllapa riyaran.
6 Chay Chipripa tukuy pwiblunkunapimi puriranllapa yaĉhachikurqa. Chaynu rirmi
Pafos shutiq pwiblukaman ĉharanllapa. Chay pwiblupimi tariranllapa Israelmanta uk
bruju Barjesús shutiqta. Chay brujuqami Dyusninchikpaq rimaq tukuqla.
7 Chay brujuqami, Sergio Paulo shutiq gubirnadurwan amigu karan. Chaqa chay
gubirnadurmi kusala yaĉhaq runa kaq. Chaymantaqa kaĉhakuran Bernabiwan Sauluta
qayamunanllapapaq. Chaqa paymi kusata uyakunaran Dyuspa shumaq rimaynintaqa.
8 Piru chay bruju Barjesús, griego rimaypi Elimas shutiqqami, apustulkunapa kuntran
ĉhurakaran, gubirnadurqa ama kriyinanpaq Dyuspaq yaĉhachikutinllapaqa.
9 Chaymi Saulo, griego rimaypi Pablo shutiqqa, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, chay
brujutaqa kusata chapar niran:
10 —¡Kusa llulla, mana allinkunata yarpuq runa, dyablupa wamran, tukuy allin kaqku-
napa kuntran! ¿Imapaqtaq Dyus yaĉhachikushanta dañayta munanki?

* **13:5** Kay Juantami "Marcos" niqllapapis. Rikashun Hechos 12.12; 15.37,39.

11 Chayta ruranashaykiraykumi Dyusqa kananqa kastigashuyan. Chaymi kananmanta-
pacha syigu kidarna, ayka diyallataqa rupay achkirachikuqlamatapis mana rikankinachu
nir.
Chaynu nitinlami chay brujupa nawinqa tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi manana
rikakuyta puytir, uk runata maskayaran aysakur purichinanpaq.
12 Tukuy chayta rikar, chaynulla Saulo yaĉhachikushanta uyakur kusalata dispantakarmi
gubirnadurqa Amitunchikpa shumaq rimayninpi kriyiranna.

Pabluwan Bernabimi Pisidiaman riranllapa

13 Pafos pwiblumantami Pabluqa, pullan puriqkunawan riranllapa uk yaku karrupi
Perge pwibluman. Chay pwiblumi, Panfilia shutiq lugarpi kaq. Piru Juanqami chaypi
wakinninkunata dijar, Jerusalenman tikrakamuran.
14 Nataq wakinninkuna-shuypaqa, chay Pergimanta lluqshir, riranllapa Pisidiapa yatan
Antioquía pwibluman. Chaypimi samana diyapi Israel runakunapa tantakananllapa
wasiman yaykur, samaranllapa.
15 Chaymanta, Dyus nitin Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna
iskribishanta liyitinllapa imaqa, chay wasipa mantakuqninkunaqa kaynu niran:
—Ukniy masiykuna, runakunata animachinaykillapapaq imata rimanayarllapaqa,
kananlla rimayllapa nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pablo sharir makinlawan runakunataqa upallachir, kaynu
niran:
—Pwibluymanta runa masiykuna, chaynulla uklawmanta qamkuna, Dyusta manchar
kasuqkunapis, uyakumayllapa kayta willashutiyllapa:
17 Dyusninchikllapami, unay rukunchikkunata akraran paypaqna kananllapapaq.
Chay rukunchikkunapaqqa kaynu karan: Egipto pwiblupi furastiru yupay tayarlla-
pamapis, alliplata achkayaranllapa Dyusninchik akrashan katin. Piru chaymantami chay
pwiblumantaqa lluqshichimuran paypa pudirninwan.
18 Chaynu lluqshichimurmi, chunllaq lugarkunaman apar kwarinta añuta kuytaran
imanu tukur tatinllapamapis.
19 Chaynulla, Canaán shutiq lugarpi, syiti atun pwiblupi taqkunata limpu wanuchir
tukchiran, chay wanushapa pachankunataqa rukunchikkunatana qunanpaq.
20 Tukuy kay pasashankunaqa kwatru-syintus sinkwinta (450) añumata kaq kasha kanqa.
"Chaymantami, rukunchikkunataqa quranllapa puytiq runakuna rikananllapapaq,
Dyusninchikpa rimaqnin Samuelpa tyimpunkaman.
21 Piru rukunchikkunaqami Dyusta mañaranllapa gubyirnunllapata numrananpaq.
Chaymi Dyusqa munashanllapata rurar, numraran Saúl mantakunanpaq. Saulqami,
Benjaminpa ayllunmanta, Cispa wamran karan.
"Chaymantami kwarinta añuta yupay mantakushana katinqa,
22 Dyusqa, Saulta kargunmanta urqur, Davidtana numraran, gubyirnu kananpaqqa.
Paypaqmi Dyusqa niran: Uk allipla allin runatami tarisha kani. Paymi imata ruray
nitiypis, ruran. Payqami Isaipa wamran David.
23 Chaqa Davidpa ayllunllamantami karan Jesuspis. Paytami Tayta Dyusqa kaĉhamuran
washamanallapapaq, imanutaq arnimashanchikllapa karan chay kumplikananpaqqa.
24 Chaymi manaraq Jesús shamuyatinqa, Shutichikuq Juanqa tukuy Israel runakunataqa
kaynu niq: Uchaykillapata dijar, Dyusmanna tikrakar shutikuyllapa nir.
25 Chaymanta Juanpa wanunan tyimpu shipchamuyatinnaqa, kaynu niran: 'Nuqaqa
manami Dyus arnishushanllapa runapaq yarpuyankillapa chay paychu kani. Payqami
chaymantaraq shamunqa. Chaymi paypaqqa nuqaqa mana sirbinichu uk sirbikuq yupay
llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis' nir".
26 Chaynullami Pabluqa niranpis:
"Abrahampa ayllunmanta ukniykuna, qamkuna uklaw nasyunkunamanta Dyusta ka-
suqkunatapis nishunillapa: Dyuspa shumaq rimaynin washamanallapapaq chayqami
tukuy nuqanchikkunapaq.
27 Chaqa, Jerusalenpi taqkuna, chay mantakuqkuna imaqa, Jesusta mana riqsir, mana
kwintacharanllapachu. Chaynullami Dyuspa rimaqninkuna Jesuspaq iskribishanllapata,
samana diyakunapi liyirmapis, mana intrakaranllapachu. Chaymi ashwan Jesustaqa
kuntrar qukuranllapa wanuchinanllapapaq. Chayta rurarmi Dyuspa rimaqnin iskribis-
hannulla kumpliranllapa.
28 Chaqa mana ima uchayjun katinmapis wanuchinanllapapaq, Pilatuta mañaranllapa.
29 Chaynumiri Dyus nitin iskribikashannulla rurarllapanaqa, Jesustaqa krusmanta
ishkichimur pamparanllapana.
30 Piru Dyusqami Jesustaqa kawsachimuran.

31 Chaymi Jesusqa, achka diyakunata pullanllapa karan, Galileamanta Jerusalenman
yapar pullan riranllapa chaykunawanqa. Chaymi kananqa paykunaqa tukuypaq uk
tistigu yupayna chay pasashankunapaqqa.
32-33 “Chaymi Bernabiwan nuqaqa willashunillapa Dyuspa shumaq rimaynintaqa:
Taytanchik Dyusmi kawsachimuran Jesustaqa kusa munashan Wamran kashanrayku.
Chayta rurarmi rukunchikkunata arnishantaqa kumpliran, nuqanchikkunawan,
imanuĉhi Salmospi nishannulla. Chaqa niqmi:
‘Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani’ nir.
34 Dyusqami rimashallana karan, Jesús wanushanmanta kawsamuyanqa kwirpun ama
ismunanpaq nir. Kaynutami, iskribishanpipis nin:
‘Qushaqmi kusa allinkunata Davidta arnishaytaqa’ nir.
35 Chaymi Salmosllapi ninpis:
‘Ama kusa munashayki Wamraykipa kwirpuntaqa dijankichu ismunanpaqqa’ nir.
36 “Piru Davidmi, paypa tyimpun runakunataqa Dyus munashannulla yanaparmapis,
wanurqa rukunkunawan pulla pampakaran. Chaypimi kwirpunpis ismur tukukaran.
37 Nataq, Dyus kawsachimushan Cristupa kwirpunqa mana ismuranchu.
38-39 “Chayraykumi ukniykuna allita intrakayllapa, kaynu nirmi yaĉhachikunillapa: Je-
susraykulami uchanchikmanta pirdunakanchikllapa, mana Moisés mantakushanta ka-
sushanchikllaparaykuchu. Chaymi ashwan Dyusqa, Jesuspi kriyiqkunataqa tukuylata
pirdunar, mana uchayjunpaqnachu riqsin nir.
40 “Chaymi kuytakankillapa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankuna nishannulla, ama
mana kriyiqkuna yupay pasashunanllapapaq. Chaqa chay iskribishankunapiqa nin:
41 ‘¡Qamkuna mana kriyinaqkuna,
dispantakar chinqayllapa!
Chaqa qamkunapa tyimpuykikunapimi rurashaq ukman shumaq ruraykunata.
Chaymi mayqan parlashutinllapamapis,
mana kriyinkimanllapachu’ nir”.
42 Chaynu Pabluwan Bernabé yaĉhachikur tukchirnaqa, lluqshimuranna Israel runaku-
napa tantakananllapa wasimantaqa. Chaymi chay mana Israel runakunaqa, paykunataqa
rugaranllapa qashan uk samana diyapipis chayllapaq mas intrachinanllapapaq.
43 Piru Pabluwan Bernabé, tukuymanta dispidikur, ritinllapanaqa, kusa achka Israel
runakuna, chaynulla Israel runakunapa kriyinanpi kriyiqkuna ima paykunawan riranl-
lapa. Chaymi Pabluwan Bernabiqa, chay tantakaqkunataqa kaynu nir willaran: “Ama uk-
manta yarpur imachu Dyuslapi allita kriyiyllapa, Dyus llakipar akrashushanllaparayku”
nir.
44 Chaymanta uk simanapina, samana diyapiqa yaqqa tukuyla chay pwiblumanta
runakunaqa tantakaranllapa, Dyuspa shumaq rimayninta uyakunanllapapaqqa.
45 Chaymi Israelmanta kaq karguyjunkunaqa, achka runakuna tantakaqta rikarqa,
kusata inbidyakaranllapa. Chayraykumi Pablutaqa kuntrar allipla saqrata willaranllapa.
46 Chaymi Pabluwan Bernabiqa mana imatapis mancharchu kaynu niranllapa:
—Nuqakunaqami naypaqtaqa qamkunataraq Dyuspa shumaq rimayninkunataqa
yaĉhachishunayllapapaq karayllapa. Piru qamkunaqa chayta mana munashaykillapachu.
Chaynu mana yaĉhachishunayllapata munarqami, mana tukuy tyimpu kawsayta
munankillapachu. Chaymi kananqa mana Israel runakunatana yaĉhachiq rishaqllapa,
47 imanuĉhi Amitunchikllapa nir kaĉhamaranllapa chaynulla:
‘Nuqami qamtaqa ĉhurashusha kani mana Israel kaq runakunapa uk achkirachikuqnin
yupay kanaykipaq.
Chayna qamqa nuqapa shumaq rimayniyta yaĉhachikunki tukuy pachapi washakanan-
llapapaq’ nir.
48 Chayta uyaparllapami, chay mana Israel kaq runakunaqa, kusata aligriyar, niran-
llapa: “Amitunchik nishanqami kusala allin” nir. Chaymi ashwan Dyuspi kriyir tukuy
tyimpupaqna kawsananllapapaq kaqkunaqa, tukuyla kriyiranllapa.
49 Chaynumiri Dyuspa rimaynintaqa tukuy chay lugarkunapiqa yaĉhachikuranllapa.
50 Piru chay Israelmanta kaq karguyjunkunaqa Dyuspi kriyini niq wakin warmiku-
nawan, tukuy puytiq runakunawan ima parlar animachiranllapa, Pabluwan Bernabitaqa
aypar chay lugarmantaqa lluqshichinanllapapaq.
51 Chaynu ruratinllapaqa Pabluwan Bernabiqa llanqinllapata ĉhaspichikuranllapa, kay
pwiblupi runakunaqa mana kriyiyta munanllapachu nishaq nir. Chayta rurarllapanaqa
riranllapana Iconio pwiblumanna.
52 Piru Cristupi kriyiqkuna-shuypaqa, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, allipla aligrina
karanllapa.

14

Pabluwan Bernabimi Iconio pwiblupi

1 Iconio pwiblupimi, Pabluwan Bernabiqa pulla yaykuranllapa Israel runakunapa
tantakananllapa wasiman. Chaymi, chaypi paykunaqa yaĉhachikuranllapa Jesucristupaq.
Chaynu yaĉhachikutinllapami achka runakuna kriyiranllapa, Israel runakuna, mana Israel
runakunamapis.
2 Piru Israel runakuna Jesucristupi mana kriyiqkunaqa ukman shumaqta rimar in-
gañaranllapa chay mana Israel runakunataqa, Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa kuntran
kananllapapaq.
3 Chaynu katinmapismi, Pabluwan Bernabiqa mana mayqantapis mancharchu, ashwan
Amitunchikpi kusata kunfyakar, achka diyakunata chaypiqa kidaranllapa yaĉhachikur.
Chaymi Amitunchikqa paykunataqa yanapar, pudirninta quran, milagrukunata, mana
ruraypaq shumaq imakunata ruranllapapaq. Chaymi yanaparan runakuna rikar
ninanllapapaq, chiqaptami Dyus nishanta yaĉhachikuyan nir.
4 Piru, chay pwiblupi runakunaqa ukmanta ukmanta yarpupakuranllapa. Chaymi wak-
inqa Israel runakunapa faburnin kaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa Apustulkunapa
faburnin kaqllapa.
5 Chaymantaqa, Israel runakuna, chaynulla mana Israel runakunapis karguyjunku-
nawan parlaranllapa, Pabluwan Bernabitaqa kusata qischar, rumikunawan sitar ima
wanuchinanllapapaq.
6 Piru chaykunata yaĉharmi Pabluwan Bernabiqa alsakar riranllapa prubinsya Licao-
niapa pwiblunkunaman. Paykunaqa alsakar riranllapa Listraman, Derbiman, chaynulla
chay shipchan pwiblukunamanpis.
7 Chaymi chaykunapina Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuranllapa.

Pablutami sitaranllapa Listra pwiblupi

8 Chay Listra pwiblupimi, karan uk kuju runa. Paymi mana puriyta puytiqchu. Chaqa
payqari nasishanmanta-pacha mana maydiyapis purishachu kaq.
9 Chaymi Pablo yaĉhachikuqta uyakur tayaran. Chaynu yaĉhachikuyarmi, Pabluqa chay
runataqa chapar yarpuran, payqami alliyanqa allita Dyuspi kriyishanrayku nir.
10 Chaymantami, Pabluqa jwirtita rimar niran:
—¡Sharir shay! nir.
Chaynu nitinqa chay runaqa das piryar sharir, puriq qallariranna.
11 Chaynu Pablo rurashanta rikarllapaqa, runakunaqa qallariranllapa kusalata rimaq
chay Licaoniapa rimayninpi, kaynu nir:
—¡Runa yupay dyusninchikkunami shamusha nuqanchikkunamanqa! nir.
12-13 Chay Listra pwiblupi taqkunapaqqami Jupiterqa uk dyusninllapa kaq. Iglisyan-
shuypaqa, pwiblunpa yaykunanlapi kaq. Chaynu dyusninchik nirllapami, Bernabita
shutichiranllapa Jupiter. * Nataq Pabluta-shuypaqa shutichiran Mercurio, pay rimaq chay
katin. Chayna chay Jupiterpa kuranqa apamuran turukunata, tuktitukunata ima, tukuy
chaypi runakunawan pullana, Pabluwan Bernabitaqa aduranllapapaq.
14 Piru Bernabiwan Pablo, nuqanchikta aduramanayanchik nir kwintata qukarqa, llakir
piñakur raĉhpanmatapis llikiranllapa. Chaymantaqa, chay runakuna riyashanman kallpar
rir yaykuranllapa, jwirtita kaynu nir:
15 —Piru taytituykuna, ¿imapaqtaq kaytaqa ruranayankillapa? Chaqa, nuqakunapis
qamkuna yupay runakunala kanillapa. Ashwanmi chay yanqa imakunata adu-
ranaykillapata dijanaykillapapaqna shamusha kanillapa Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachishuqllapa. Chaynuqami chiqap kawsaq Dyus, syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy
ima kaqta rurasha, chay paypina kriyinaykillapapaq.
16 Unayllaqami, Dyusqa tukuy runakunata dijamashanchik karan munashanchikllata
rurar kawsanallapapaq.
17 Chaynu dijamarninchikmapis, allinkunata rurar rikachimashanchik, ‘Pimi
kani’ nirmapis. Chaynulla kananpis, paymi nuqanchikkunaman tamyata
kaĉhamun, tarpukushanchikkunamanta shumaqta urqukunallapapaq. Chaynulla,
paylla chay mikunanchikllapamatapis qumayanchikllapa unta mikur ima aligri
kawsanallapapaqmapis.
18 Chaynu Pabluwan Bernabé nitinllapamapis paykunaqa mana intrakanaranllapachu.
Chaymi yaqqa mana imanupis willayta puytiranllapachu turunllapakunataqa wanuchir
paykunata aduranatinllapaqa.

---

* **14:12-13** Griego rimaypimi Jupiterpaq ninqallapa “Zeus”. Nataq Mercuriupaq-shuypaqa ninllapa “Hermes” nir.

19 Chaypi chaynu kayatinllapaqa, ĉharanllapa ayka Israel runakuna. Paykunaqa karanllapa Antioquiamanta, Iconiumanta ima. Paykunami chayman ĉharqa chay runakunataqa ukmanta yarpuchiranllapa. Chaymi runakunaqa Pablutaqa sitaran rumikunawan wanuchinanllapapaq. Chaynu qischarllapaqa, wanushana kanqa nir yarpurllapa pwiblu waqtalawman aysaĉhakur urqur itakuranllapa.
20 Chayna, chaypi itakur ritinllapaqa, Jesucristupi kriyiqkunaqa Pablo usurayashan ridurninman tantakaranllapa. Chaymantami payqa allinna sharir qashan tikrakaran chay pwiblullaman. Chaymanta, allaqninqa Bernabiwan chay pwiblumanta lluqshir, riran Derbe shutiq pwiblumanna.
21 Chayna chay Derbipi, Amitunchikpa shumaq rimayninkunata yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna kriyiranllapa. Chaymantaqa qashan tikrakaranllapa Listraman, Iconiuman, prubinsya Pisidiapa pwiblun Antioquiakaman ima.
22 Chaymi, chay pwiblukunapiqa Jesuspi kriyiqkunata willar animachiranllapa Amitunchikta allita kasur, paypi allita kriyir kawsananllapapaq. Chaynulla paykunataqa niranpis: “Syiluman Dyusninchikwanna kawsaq rinapaqqa, kay bidapiqa kusataraq qischakanchik” nir.
23 Chaynulla, chay purishanllapa pwiblukunapiqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata paykunallamanta numraranllapa. Chaymantami Dyusman mañakur, ayunasha imana karqa, Amitunchikpi kriyishanllaparayku, paypa makinpina dijaranllapa.

Pablumi Bernabiwan tikrakaran Siriapa pwiblun Antioquiaman

24 Chayna, prubinsya Pisidiamanta rirnaqa, ĉharanllapa Panfilialawman.
25 Chay Panfilia lugarpi Perge pwiblupi, Amitunchikpa shumaq rimayninta yaĉhachikur, chaymantaqa riranllapa Atalia pwibluman.
26 Chaymantaqa, yaku karrupi mar yakullata riranllapa Antioquía pwibluman ĉhanankaman. Chay pwiblumanmi kaĉhasha karanllapa, Dyusta kusata mañakur, pay yanapatin rimayninta yaĉhachikunanllapapaq. Chaynu yaĉhachikushana karllapaqa, qashan tikrakaranllapa Antioquiallamanna.
27 Chayman ĉharqami, Jesucristupi kriyiqkunata tantar parlaran manyaqla, Dyus tukuy imata paykunawan rurashanta. Chaynulla parlaranllapapis imanumi Dyus, chay mana Israel kaq runakunatapis yanapasha paypi kriyinanllapapaq nir ima.
28 Chaymantaqa Pabluwan Bernabiqa, chay Antioquiapina Dyuspi kriyiqkunawan kidaranllapa unaytana taq.

15

Jerusalenpimi kriyiqkunaqa tantakaranllapa

1 Chay tyimpukunapimi wakin Judeamanta runakunaqa Antioquiaman riran, Jesucristupi kriyiqkunata yaĉhachiq. Chaymi kaynu niranllapa: “Moisés mantakushannulla chay siñal kustumrita mana rurarqashi, mana washakashunllapachu” nir.
2 Chaymi, Pabluwan Bernabiqa alliplata paykunawanqa, uknin uknin willanakuranllapa: “Manami chaynuchu washakanapaqqa” nir ima. Chaynu willanakuyatinllapaqa, Pabluta, Bernabita, ayka wakin kriyiqkunatapis, Antioquiamanta kriyiqkunaqa numraranllapa Jerusalenman rinanllapapaq. Chayna chay parlayashanllapapaq, Amitunchikpa apustulninkunawan, chaynulla wakin kriyiqkunapa rikaqninkunawanpis parlananllapapaq.
3 Chaynu kaĉhatinllapami, paykunaqa riranllapa Jerusalenmanqa. Chayman riqnuqa, Feniciapa, Samariapa pwiblunkunapi kriyiqkunataqa parlaranllapa tukuy mana Israel runakunapaq: “Unay kriyinanllapataqa dijar ashwan kananqa, Dyuspina kriyinllapa” nir. Chaynu parlakutinmi, chaypi kriyiqkunaqa alliplata aligriyaranllapa.
4 Chaynu yaĉhachikur riyarqa Pabluwan Bernabé Jerusalenman ĉharanllapana. Chaypiqa samachiranllapa Jesuspi kriyiqkuna, wakin apustulkuna, chaynulla kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkuna ima. Samachitinllapaqa, Dyus tukuy imata paykunawan rurashanllapataqa parlakuranllapa.
5 Piru Jesuspi wakin kriyiq fariseo runakunaqa das sharir, kaynu niranllapa: “Kriyiq mana Israel runakunaqa, chay siñal kustumrita, chaynulla Moisés tukuy mantakushakunatapis rurananllapapaq” niqllapa.
6 Chaynu nitinllapaqa, apustulkuna, Jesuspi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkuna ima tantakaranllapa chay fariseukuna nishanpaq parlananllapapaqqa.
7 Chaynu kusata uknin uknin unaytana parlayatinllapaqami, Pedruqa sharir paykunataqa niran:

"Kriyiq masiykuna, qamkunaqami yaĉhayankillapa, pulla kashallapa Dyusninchikqa
nuqata akramaran chay mana Israel runakunata, Dyusninchikpa shumaq rimayninkunata yaĉhachitiy, paykunapis kriyirna washakananllapapaq.
8 Dyusninchikmi tukuypa yarpuyninchikllapata riqsin chay paymi, mana Israel runakunatapis allita riqsir wamranpaqna nisha. Chaymi Santu Ispirituntapis qusha, imanuĉhi
nuqanchikkunata qumaranchikllapa chaynulla.
9 Nuqanchikkunatami paykunawanqa mana ukmanta ukmantaqa rikamaranchikllapachu. Chaqa paykunatapis yarpuyninllapataqa shumaqchasha, paypi kriyishanllaparayku.
10 Chaynu katinqa kanan-shuypaqa ¿imapaqtaq Dyusta mana munaq yupaychu tukunkillapa, kay mana Israel runakunata, Moisés mantakushanta rurachirqa? Moisés mantakushankunaqami kusala llashaq karga yupay, mana puytiypaqchu. Chaykunataqa
manami chiqapta rurashanchikllapachu nuqanchikkuna, unay rukunchikkunamapis.
11 Ashwan nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Amitunchik Jesús llakipamarninchikllapa uchanchikllapamanta washamashanchikllapa dibaldila, nir. Chaynumiri mana
Israel runakunatapis washasha nuqanchikkunata yupaylla".
12 Pedro parlakutinnaqa, Pabluwan Bernabipis parlakuq qallariranllapa. Paykunaqa
parlakuranllapa Tayta Dyus yanapatin, mana Israel kaq runakunapi tukuy milagrukunata
mana ruraypaq shumaq imakunata rurashanllapata. Chaynu parlakuyatinllapami tukuy
chaypi kaqkunaqa uyarala uyakuranllapa.
13 Chaynu parlakur tukchitinnaqa, Santiaguqa * niran:
"Kriyiq masiykuna uyakumayllapa.
14 Simonqami willamayanchikllapa, imanutaq kananqa Tayta Dyus, mana Israel
runakunatapis yanapar, paypa wamrankunana kananpaq nisha nir ima.
15 Kayqa Dyuspa rimaqnin nishannu, allip chaynu kasha. Chaqa chay
iskribikashapiqami kaynu nin:
16 'Davidpa ayllunkunaqami wasi limpu ratasha yupay
unayna mana mantakunnachu.
Chaymi nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq,
amana qashanqa ratananpaqnachu. †
17 Chaynu ruratiymi mana Israelmanta kaqkunata akrashaykunapis maskamanqallapa.
18 Kaytaqami nuqa Tayta Dyus nini.
Chaqa unaymanta-pacha chaynu kananpaq nishallana karay' nir.
19 "Tayta Dyus nisha katinmi nuqapis nini: Chay mana Israel kaq runakuna unay
kriyinanllapakunata dijar, Dyuspina kriyisha katinqa, ama piñachishunllapachu 'Moisés
tukuy mantakushankunata ruray' nirqa.
20 Ashwan paykunamanqa iskribishunllapa kaykunalata ruranapaq: Chay runa
rurashan yanqa dyusman ufrindakunata ĉhurashanllapataqa ama mikunanllapapaq.
Chaynulla nishunllapapis runa kar, warmi karmapis ama ukwan ukwan pununanpaqchu.
Nishunllapapis, animalpa yawarninta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa
aychantaqa ama mikunanllapapaqchu.
21 Chaqa Moisés mantakushanllata unaymanta-pacha tukuy pwiblukunapi
yaĉhachikunllapa. Chaymi tukuy samana diyapi Israel runakunapa tantakananllapa
wasinkunapiqa liyir yaĉhachikunllapa". ‡

Kartata kaĉharanllapa mana Israel runakunaman

22 Santiago chaynu nitinqa, Jesuspa apustulninkuna, Dyuspi kriyiqkunapa
rikaqninkuna, tukuy kriyiqkunawan yarpuranllapa: Nuqanchikkunamanta akrar
kaĉhashunllapa rinanllapapaq Pabluwan Bernabiwan pulla Antioquiaman nir. Chay
akrashanllapaqa karan Judas Barsabás ninllapa chaywan Silas. Paykunaqami kusa
rispitakasha runakuna karanllapa kriyiqkunapaqqa.
23 Chaymi, paykunawan kaĉharan chay kartataqa, kaynu nir:

Mana Israelmanta kriyiq masiykuna, qamkuna Antioquiapi, Siriapi, Ciliciapi taqkunata saludashunillapa nuqakuna apustulkuna, kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunawan, chaynulla tukuy kriyiqkunawan ima.

---

* **15:13** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19. † **15:16** Rikashunllapa Amós 9.11-12. Nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq nirqami intrachimanchik Jesús shamur tukuy tyimpupaqna mantakunanpaq nir. ‡ **15:21** Kaykunatami willaranllapa Israelmanta kaqkuna Moisés mantakushanlata kasuqkunawan Jesuspi kriyiq mana Israel runakunaqa pulla kananllapapaq nir.

24 Chaqa yaĉhashami kanillapa, kay Jerusalenmanta wakin kriyiqkunashi, nuqakuna
mana kaĉhamutiyllapachu shamur, Moisés mantakushanta ukmanta yaĉhachishushallapa,
nir. Chayshi alliplata piñachir ukmanta yarpuchishushallapa ima.
25 Chayraykumi nuqakunaqa tukuyniyllapa yarpur parlasha kanillapa, nuqakuna-
manta runakunata akrar kaĉhamutiyllapa rikashunanllapapaq. Chay kaĉhamuyanillapa
chaykunaqami kusa munashayllapa Bernabiwan Pabluwan pulla shamuyanllapa.
26 Bernabiwan Pabluqami wanuchinatinllapamapis mana manchakurchu Ami-
tunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purinllapa.
27 Chay ishkay qamkunaman shamuqqami Judaswan Silas. Paykunanami manyaq-
manta parlashunqallapa kay iskribishunillapa chaypaqqa.
28 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi mana munanchu, Moisés tukuy mantakushanta
rurar mas qischakanaykillapataqa. Chaynulla nuqakunapis mana munanillapachu kay
nishuyanillapa chaymanta mas qischakanaykillapataqa.
Chaymi nishunillapa kaylata ruranaykillapapaq:
29 Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata
ĉhurashanllapata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar
manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar manaqa warmi karpis ama
ukwan ukwanqa pununkillapachu. Chiqapta kay nishushayllapata kasurqami, Dyus
munashanta kumpliyankillapa.
Chaylatanami willashunillapa.

30 Chaymanta chay kartata qutin, paykunaqa dispidikur riranllapana Antioquiamanqa.
Chayman ĉharqa Jesuspi tukuy kriyiq runakunataqa tantamur, chaypi quranllapa kar-
tataqa.
31 Chaymanta chay kartata Dyuspi kriyiqkuna liyirqa allipta aligriyaranllapa, chay
kartapi paykunapaq uk kunswilu kashanrayku.
32 Chaynulla Judaswan Silaspis Dyuspa rimaqninkuna kar, paykunata kusata kunsular
ima, animachiranllapa, Amitunchikta allita kasunanllapapaq.
33 Chaymanta uk diyapinaqa, Judaswan Silastaqa kaĉharanna chaypi, Jesuspi kriyiqku-
naqa “Kusa allin rinkillapa” nir. “Chaynulla chay kaĉhamushushallapa chaykunatapis
shumaqta saluduta qupamankillapa” nir ima. [
34 Piru Silasqami Antioquialapi kidanar, chaylapina kidaran.]
35 Chaynulla Pabluwan Bernabipis Antioquiallapi kidaranllapa. Chaypiqami wakinku-
nawan pulla yaĉhachikuranllaparaq Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa.

Pablumi Bernabimanta chiqanchakaran

36 Chaymanta uk tyimpu pasatinnaqa, Pabluqa niran Bernabitaqa:
—Rishun qashan kriyiq masinchikkunata watukuq, chay mayqan pwiblukunapiĉhi
Amitunchikpa shumaq rimayninta yaĉhachikushanchik karan chaykunaman, imanushi
paykunaqa puriyan nir.
37 Piru Bernabiqa, Juan Marcos niqllapa chayta pullanllapaqa apanaran.
38 Piru Pablutaqa mana allintachu chayqa yarpuchiran. Chaqa Juan Marcosqa Pan-
filia pwiblupi paykunalatana dijar mana pullanllapa yaĉhachikurnachu puriran. Chaymi
Pabluqa mana munaranchu pullanllapa rinantaqa.
39 Chaypaqmi Pabluwan Bernabiqa allipta uknin uknin willanakuyarqa, chiqan-
chanakuranllapa. Chaymi Bernabiqa Marcosta apar riran Chipriman.
40 Nataq Pablo-shuypaqa Silasta akraran pullan apananpaqqa. Chaymanta Pablo
rinanpaqna katinqa, tukuy chaypi kriyiqkunaqa Dyusman mañakuranllapa paykunata
yanapananllapapaq.
41 Chaymi riqnuqa pasaranllapa Cilicia, Siria pwiblukunapi kriyiqkunata kusata ani-
machir ima.

16

Timoteumi Pabluwan Silaswan riran

1 Pabluqami ĉharan Derbe shutiq pwibluman, chaynulla Listra pwiblumanpis. Lis-
trapiqa tarinakuran Jesuspi kriyiq Timoteo shutiqwan. Paypa mamanmi unaymanta-
pacha Jesuspi kriyiq. Payqami, Israel warmi kaq. Nataq taytan-shuypaqa griego runa
karan.
2 Chay Listra, Iconio pwiblukunapi kriyiqkunaqami Timoteupaqqa kusa allinta rimaql-
lapa.
3 Chaymi Pabluqa munaran Timoteuqa yapananta. Piru naypaqtaqa siñal kustum-
rita rurachiran. Chaytaqami ruraran Israel runakuna chay lugarpi taqkuna ama

piñakunanllapapaq, chay kustumrinta mana rurashanrayku. Chaqa tukuy runakuna yaĉhayaqllapa Timoteupa taytanqa griego runa nir.
4 Tukuy pwiblukunata pasashanllapapiqa, kriyiqkunata intrachir riranllapa, chay apustulkuna, Jerusalenpi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunapa kartanpi iskribishanta ima.
5 Chaymi chay pwiblupi kaqkunaqa kriyishanllapapi masta animakur, kusatana waran waranqa achkayaranllapa.

Pablumi musqupakuran

6 Pabluqami, Silaswan Timoteuwan riyta yarpuran prubinsya Asiaman yaĉhachikuq. Piru Dyuspa Santu Ispiritun "Ama wakmanqa riychu" nitinmi, manana Asiaman rirchu, pasaranllapa prubinsya Frigiata, prubinsya Galaciata, Misia pwiblupa lindirunman ĉhanankaman.
7 Chay pwiblumantaqa paykunaqa, riyta yarpuranllapa Bitiniapa lugarninkunaman. Piru Amitunchik Jesuspa Ispiritun "Ama riychu" nitinmi, mana riranllapachu chay lugarkunamanqa.
8 Chaymi paykunaqa chay prubinsya Misiataqa pasashannu riranllapa Troas pwibluman.
9 Chaypimi Pabluqa musquyninpi, Macedoniamanta uk runata rikaran. Chayshi chay runaqa shasha rugakuyaran kaynu nir: "Shamuy-ari kay chimpa Macedonia pwibluman yanapamanaykillapapaq" nir.
10 Chaynu Pablo musqupakutinqa, chay kutilla Macedoniamanqa rinayllapapaq listakarayllapa, * Dyusninchik qayamayanchikllapa, shumaq rimayninta rimanallapapaq nir yaĉhar.

Pabluwan Silasmi Filiposman riranllapa

11 Troas pwiblumantaqa yaku karrupina mar yakuta pasarayllapa Samotracia shutiq pachakaman. Nataq, allaqnin diyaqa yaku karrupi ĉharayllapa Neápolis pwiblukaman.
12 Chaymantaqa rirayllapa Filiposman. Chayqami romano runakunapa pwiblun. Chay pwibluqami kusa mas mantakuq kaq, tukuy chay Macedonia pwiblupa pwiblunkunamanmatapis. Chaymi, chay pwiblupi ayka diyakunata tarayllapa.
13 Uk diyapimi, samana diya katin, chay pwiblumanta lluqshir, rirayllapa uk riyupa yatankaqman, chaypi Israel runakuna Tayta Dyusman mañakunanpaq lugar kanqa nir yarpur. Piru chaypiqa warmikunalata tantakashata tarir, nuqakunaqa chaylapi tar, Jesucristupaq yaĉhachirayllapa paykunataqa.
14 Chay warmikunamanta ukninmi shutiran Lidia. Payqami Tiatira shutiq pwiblumanta karan. Rantikuqmi chupika murada seda raĉhpakunata. Chay Lidiaqami aduraq Taytanchik Dyuslata. Pay Dyusninchik intrachitin uyakur intrakaran Pablo yaĉhachikutinqa.
15 Chaymi chaymantaqa nuqakunaqa shutichirayllapa tukuy aylluntinta "Jesusna washamayan" nir kriyitinllapa. Shutichishana katiyllapaqa, kaynu nir rugamaranllapa:
—Qamkuna, alliptana Dyusta kasunki nir yarpuyatkillapaqa, rishunllapari wasiypi samanaykillapapaq.
Chaynu kutir kutir "Rishunllapa wasiyman" nimayatinllapaqa, rir chay wasinpina samarayllapa.
16 Chaymanta qashan, Dyusman mañakunanllapa lugarman riyatiyllapanaqa, uk surtyakuq shipash tarimaranllapa. Chaymi qillayta tarisha apamuyaran mantaqninkunaman. Chay shipashpa rurinpimi dyablupa yarpuynin katin, payqa chaynu surtyakuq ima kaq. Chaynu karmi chay mantakuqninkunataqa, surtyakurla kusa achka qillayta quq.
17 Chay shipashqa Pablupa, nuqapa ikiyllapata shamuq qallariran kaynu nir jwirtita rimar:
—Kay runakunaqami unaq syilumanta Dyuspa sirbikuqninkuna. Paykunami qamkunata yaĉhachishunllapa imanu washakankillapa nir.
18 Chaynu rimarlla puriran ayka diyatana. Chaymi Pablutaqa kusata piñachitin, kaynu nir yarpuran, wakqami Dyuspi mana kriyiq kar yanqa illaqta chaynu niyan, nir. Chaymantami chay shipashpi dyablupa yarpuynin kaqtaqa kaynu niran:
—Jesucristupa shutinwan mantashuni: ¡Lluqshiy kay shipashmantaqa! nir.
Chaynu nitinmi, das dyablupa yarpuyninqa lluqshiranna.
19 Piru chay shipashpa mantaqninkunaqa "Manana qillayta tariyta puytishunnachu" nirqa, Pabluwan Silastaqa aypar aparanllapa tukuy karguyjunkunapa naypanman.
20 Kaynu nirmi jwiskunapa naypanmanqa ĉhachiran:

---

* **16:10** Macedoniaman rinayllapapaq listakarayllapa nirqami, intrachimanchik kay libruta iskribisha Lucas chaynuqa niyan nir.

—Kay Israel runakunami pwiblunchikmanta runakunata pantachiyan.
21 Kusa ukman saqra kustumrikunata yaĉhachiyan. Chay kustumrikunataqa
nuqanchikkunaqa mana rurayta puytinchikllapalamapischu, Roma pwiblumanta
kashanchikllaparayku nir.
22 Chaypi wakin runakuna kayaq chaykunaqa Pabluwan Silastaqa musyaq qallari-
ranllapa. Chaymi jwiskunaqa kaĉhakuran raĉhpanta amalas lluqshichir barakunawan
wipyananllapapaq.
23 Chaynu wipyarllapanaqa, karsilman itar, chay punkupi kuytakuqtaqa mantaran,
allita kuytar ama safachinanllapapaq nir.
24 Chaynu nir willatinllapami, chay kuytakuqqa, chay karsilpa mas ruri kaqman itaran.
Chaymi chaypiqa uĉhkuyjun qiruman ĉhakinta itar apirtar dijaranllapa.
25 Piru ĉhaypi tuta yupaynaqa, Pabluwan Silas Dyusman mañakur himnukunata takitinl-
lapa imaqa, wakin prisu kaqkunaqa uyakuyaranllapa.
26 Chaymantami illaqmanta kusa jwirtita pacha kuyuran. Chaymi wasipa patanku-
namapis kusata kuyutin, chay kutilla punkukunamapis kiĉhakaran. Chaynulla kadinaku-
nawan wakin prisu wataraqkunapis, kaĉhakaranllapana.
27 Chaymanta chay kuytakuq rikĉhakur, punkukunata kiĉhallata rikarqa, ispadanta
lluqshichir paylla wanuchikanaran, prisukunaqa safashallapa kanqa nir yarpur.
28 Piru Pabluqa jwirtita kaynu niran:
—¡Ama imatapis rurakaychu, tukuyniyllapami kaypi kanillapa! nir.
29 Chaymi, chay kuytakuqqa Pabluta uyarqa, “Bilata apamuyllapa” nir, kallpaqlla yayku-
ran kusalata manchakur chukchukyaqnulla. Chaymi Pablupa, Silaspa ĉhakinllapaman
qimikar pukĉhiraran.
30 Chayna paykunataqa ruri karsilmanta waqtaman urqur, tapuran kaynu nir:
—Taytituykuna, ¿imatataq rurashaq washakanaypaqqa? nir.
31 Paykunaqa niran:
—Amitunchik Jesucristupi kriyiy, washakanaykipaq tukuy aylluykikunawanna nir.
32 Chaymantaqa willaranllapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimayninta, tukuy chay
wasinpi kaqkunatapis.
33 Chaymi chay tutalla chay kuytakuqqa, Pablupa, Silaspa chuqrikashankunata
paqashana karqa, tukuy ayllunkunawan tantakar shutikuranllapana.
34 Chaymantaqa Silaswan Pabluta wasinman apar, qararan. Piru payqa tukuy aylluntin
kusala aligri karanllapa, Taytanchik Dyuspi kriyishanllaparayku.
35 Allaqmanta achkiyatinnaqa, jwiskunaqa kaĉharan suldadukunata, chay kuytakuqta
willatin, Pabluwan Silasta kaĉhar lluqshichinanllapapaq.
36 Chaymi chay kuytakuqqa, Pabluta niran:
—Jwiskunami kaĉhakamusha, qamkunata lluqshichishunayllapapaqna. Chaymi, shu-
maqna rikunkillapa nir.
37 Piru Pabluqa chay suldadukunata niran:
—Nuqakunatami tukuypa naypanllapapi alliplata llibachir karsilman itamaranllapa ro-
mano runakuna katiyllapamapis. Chaqa paykunaqa mana allita tapukur yaĉharchu, chay
mana allinkunataqa ruramaranllapa. Nuqakunapismi alli yaĉhaymantaqa romanukuna
kanillapa. ¿Kananqachu kaĉhamanayanllapana mana mayqanpis yaĉhatinchu? ¡Manami
lluqshishaqllapachu kaymantaqa! Paykunalla shamur, lluqshichimanqallapa nir.
38 Chaynu nitin, chay suldadukunaqa rir Pablo nishanllata jwiskunata willatinllapaqa,
kusata manchakuranllapa, paykunaqa romano kashallapa nir.
39 Chaymi jwiskunaqa karsilman rir, Pabluwan Silastaqa kusata rugaranllapa: “Pir-
dunamayllapari” nir. Chayna, karsilmanta urqur, shumaqta willar, rugaranllapa chay
pwiblumanta lluqshir rinanllapapaq.
40 Chaymi Pabluwan Silasqa, karsilmanta lluqshirqa, Lidiapa wasinmanraq riranllapa.
Chaymanta, Jesucristupi kriyiq masinkunata watukur, animachirllapa imanaqa, chay
pwiblumantaqa riranllapana.

17

Tesalonicapimi kusa ukmanta tukuranllapa

1 Pabluwan Silasqa, Anfípolis Apolonia pwiblukunata pasar rir, ĉharanllapa Tesalónica
pwibluman. Chaypiqami, Israel runakunapa tantakananllapa wasi kaq.
2 Chaymi Pabluqa, kustumrin katin, Israel runakunapa tantakananllapa wasiman rir,
kimsa simanata kada samana diyakunapi chay runakunawanqa parlaranllapa.

3 Pabluqami, Dyuspa rimananmanta paykunataqa kaynu parlaran: “Dyus Akrashan
Cristunqashi qischakar wanunqa. Chaymanta, qashan kawsamuyanqa” nir. Chaynulla
niqpis: “Jesuspaq parlashuyanillapa chaymi, Dyuspa Akrashan Cristunqa” nir ima.
4 Chaynu Pablo nitinqami Israel wakin runakunaqa kriyiranllapa. Chaynulla Dyuspi
kriyiq achka griego runakuna, achka yaĉhaq warmikunapis Pablo nishannu Amitunchik
Jesuspiqa kriyir pullachanakuranllapa Pabluwan, Silaswanqa.
5 Piru chaynu kriyitinllapami, wakin mana kriyiq Israel runakunaqa alliplata
piñakuranllapa “Jesuspi kriyiqkunaqashi paykunapa yarpuyninmantaqa mana allintachu
tukuyan” nir. Chaymi kallikunamanta mana allin qilla runakunawan tantanakur,
yarpuranllapa Jesuspi kriyiqkunataqa qatiĉhashunllapa nir. Chaymi kusa ukmanta tukur,
laqyar ima rir, ashwan Jasón shutiq runapa wasinman ĉhar maskaranllapa Silaswan
Pablutaqa, chaypi tarirqa wakinninllapaman qukunanllapapaq.
6 Piru Pabluwan Silasta mana tarirnaqa, chay wasipa amun Jasonta, chaynulla
wakin kriyiqkunatapis aysaĉhakuypimapis aparanllapa karguyjunkunaman. Chayman
ĉhachirnaqa kaynu jwirtita rimar qukuranllapa:
—¡Pabluwan Silasmi tukuy intirupi runakunata kusa ukmanta yaĉhachisha! Chaynullami
kaymanpis shamushallapana chayllata yaĉhachikuq.
7 ¡Piru chaynu katinmapis, kay Jasón samachisha paykunataqa! ¡Chaymi tukuy payku-
naqa, mantakuqninchik César nishantaqa mana kasuyanllapachu! Ashwan paykunapa
mantaqninllapaqashi kan uk. Payqashi shutin Jesús nir.
8 Chayta uyaparllapami tukuy runakuna, karguyjun runakunamapis kusa ukmanta
tukuranllapa.
9 Chaymi chay karguyjunkunaqa, Jasonta wakin kriyiqkunatapis pagrakuchir dijatin,
riranllapa.

Pabluwan Silasmi Bereaman riranllapa

10 Chay diyalla tutanaqa, chay Tesalonicamanta Dyuspi wakin kriyiqkunaqa Pabluwan
Silastaqa kaĉharanllapa Berea pwibluman. Chaymanta paykuna chayman ĉharnaqa, riranl-
lapa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman.
11 Chay Berea pwiblupi taq Israel runakunaqa, Tesalonicapi Israel runakunamantaqa
mas das intrakar kasukuq runakuna karanllapa. Chaynu karmi Pabluwan Silas, Jesuspaq
yaĉhachikutinqa, kusata uyakuqllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunataqa waran
waran kusata liyiqllapa, chiqapchu kanqa chay yaĉhachikuyashanllapaqa nir.
12 Chaynu Pabluwan Silas yaĉhachikutinllapaqa, chaypi Israel runakunaqa kusa achka
kriyiranllapa. Chaynulla griego runakuna, kusa nisha warmikunamapis, kusata kriyiran-
llapa.
13 Piru chaymanta, Jesuspi mana kriyiq Israel runakuna Tesalonicapi taqkunaqa,
Pabluqa Berea pwiblupipis yaĉhachikuyan nir uyaparqa, chaymanpis riranllapa. Chaymi
runakunataqa kusa ukmanta willaran, amami Pabluwan Silastaqa kasunkillapachu nir.
14 Piru chaynu nitinllapamapis, Jesuspi kriyiqkunaqa utqaylla Pablutaqa chay
pwiblumantaqa kaĉharanllapa marlawman. Nataq Silaswan Timoteo-shuypaqa Bereallapi
kidaranllapa.
15 Pablupa pullan riqkunaqa, Atenas pwiblukaman riranllapa yaparqa. Chaymantami
Pabluqa paykunataqa kaĉharan kaynu nir: “Rir willapamayllapa Silaswan Timoteo utqar
shamutin, kaypi tarinakunayllapapaq” nir.

Pablumi Atenas pwiblupi

16-17 Chaynu nir Pabluqa Atenas pwiblupi Silaswan Timoteupaq yarakur tayaran.
Chaynu yarakuyarqa riran Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chayman rirmi
Israel runakunawan, wakin griego runakuna Dyuspi kriyiqkunawanpis kusata Jesuspaq
parlaranllapa. Chaynu parlakur puriyarqa chay pwiblupi runakuna rurashan kusa achka
yanqa dyuskunata rikar mana allintachu yarpuran. Chaynuta rikarmi tukuy diya plasapi
tantakaq runakunawanpis parlaqllapa Jesuspaqqa.
18 Chaynu parlakuyarmi Pabluqa tarinakuran wakin kusa yaĉhaq runakunawan. Payku-
naqami shutiran Epicureukuna Estoicukuna. Chaymantaqa paykunapis Pabluwan
willanakuq qallariranllapa. Chaymi Pablo, “Jesús nuqanchikrayku wanur, piru qashan
kawsamuran” nitin, paykunamanta wakinqa niyaqllapa:
—¿Mayqanpaqtaq rimayan, kay yanqa illaqta rimar alabakaqqa? nir.
Ukkuna-shuypaqa niqllapa:
—Kay runaqa riqchaq dyuskunapaq willamayanchik nir.
19 Chayraykumi, Pablutaqa aparanllapa uk lugar Areópago shutiqman. Chaypiqami
allipla yaĉhaq runakuna tantakaqllapa. Chaymi, chayman ĉhatinnaqa kaynu niranllapa:
—Willamayllapa taytituy imatataq yaĉhachikuyanki.

20 Chaqa qamqa mana riqsishayllapakunapaq willamankillapa. Chaymi nuqakunaqa
yaĉhayta munanillapa, ima niyanmi chay rimashaykiqa nirmapis.
21 Chaynuqa tapukuyaranllapa yanqa illaqta, chaynulla mushuq rimaykunalata uyakur
parlakur ima taq karllapa.
22 Chaynu nitinqa, chay Areópago lugarpiqa Pabluqa tukuy paykunapa ĉhaypinpi shar,
kaynu niran:
"Atenasmanta runakuna, nuqapa rikayniymantaqami qamkunaqa chay dyusnikillapa-
piqa kusata kriyinkillapa.
23 Rikashami kani achka lugarkunapi dyuskunata aduranaykillapata. Piru puriyarqami
tarisha kani uk lugarpi kaynu iskribikashata: 'KAY ALTARMI UK DYUSTA MANARAQ
RIQSIYANCHIKCHU CHAYPAQ' niqta. Nishaykillapa: Nuqami Dyusta mana riqsinilla-
pachu niyashaykillapapaq yaĉhachishuyanillapa.
24 "Chay Dyusmi, kay pachata, tukuy ima kaqkunatapis rurasha. Chaymi pay, unaq
syilupa, kay pachapa Amun. Manami runakuna wasita shachishanpichu tan.
25 Chaynulla payqa mana mayqantapis ministinchu imata rurar yanapananllapa-
matapis. Chaqa pay, ashwan tukuyta kawsachimanchik, amayninchikta qumanchik,
chaynulla tukuy imakunatapis qumanchik.
26-27 Paymi uk runalamanta tukuy intirupi runakunata ruraran, tukuy pachapi
kawsananllapapaq. Chaynulla paymi nisha runakuna maypi tar ima tyimpukaman
kawsananllapapaqmapis. Chaqa munanmi runakuna paypi chiqapta kriyir, mu-
nashanlata ruranllapata. Piru alli yaĉhaymantaqami mana kriyinashamapis, Dyusqa
nuqanchikkunapaqa pullanchikllapa.
28 Payraykumi kanchikllapa, kawsanchikllapa, purinchikllapa, imamapis. Kaynul-
latami wakin qamkunamanta unay yaĉhaq runakunapis niqllapa: 'Tukuy runakuna
Dyusmanta kanchikllapa' nir.
29 "Chaynu Dyusmanta tukuyla karqa, ama chay urumanta, platamanta, rumimanta
yanqa rurakashakunataqa dyusniy nishunllapachu. Chaqa chaykunataqami runakuna
yarpuyninllamanta rurasha.
30 Piru unaynari mana yaĉhar pantasha kar michkata uchakusha kashallapamapis Dyus-
ninchikqa chay uchakushanchikpaqqa mana kwintachakaranchu. Piru kanan-shuypaqa
chay mana allin rurayninchikkunata amana rurarchu, paylatana kasunallapapaq nisha.
31 Chaqa uk diyatami jwisyu diyapaq akrashana. Chay diyapiqami tukuyta rikar
yaĉhamashunllapa 'Allin mana allin kanchikllapa' nirmapis. Chay diyapaq rikamanallapa-
paqqa uk runata akrashanrayku wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chayna rikar
kwintata qukanallapapaq chay paymi rikamaqninchikqa nir".
32 Chaynu "Dyus chay runata wanushanmanta kawsachimuran" nir Pablo parlakutinmi,
wakinkunaqa kusata asiparanllapa. Piru ukkunaqa kaynu niranllapa:
—Qashan kaykunata parlamatkillapapis uyakushaykillapa nir.
33 Chaynu nitinllapami, Pabluqa paykunata chaypi dijar riranna.
34 Chaymantami wakinkunaqa kriyir Pabluwanqa pullachanakuranllapa. Chay kriy-
iqkunaqami ukqa karan Dionisio. Paymi Areopagupa uk mantaqnin kaq. Chaynulla uk
warmi Dámaris shutiqpis wakinkunawanpis pullachanakuranllapa.

18

Pablumi Corinto pwiblupi

1 Chaymantami Pabluqa chay Atenas pwiblumantaqa lluqshir, riran Corinto
pwiblumanna.
2 Chaypiqa tarinakuran uk Israel runa Aquila shutiqwan. Payqa Ponto lugarmanta
karan. Chay tyimpumi, payqa warmin Priscilawan pulla chayraq ĉhamusha karan Italia
nasyunmanta. Paykunaqa Italiamantaqa ĉhamusha karanllapa, chay nasyunpa man-
takuqnin Claudio, Romamanta tukuy Israel runakuna lluqshinqa nisha katin. Chaymi
Pabluqa paykunata watukuq rir,
3 chaypina kidaran, pulla trabajananllapapaq. Chaqa paykunapismi Pablo yupay
tulduta siraypi trabajaqllapa.
4 Samana diyakunapi-shuypaqami Pabluqa Israel runakunapa tantakananllapa wasi-
man riq. Chaypiqa tukuy Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis, kusata willaq
intrakananllapapaq, Jesús tukuypa Washakuqnin nir.
5 Chaymanta chay diyakunapi Silaswan Timoteo Macedoniamanta ĉhamuran. Chaymi
Pabluqa chaypiraq kusa masta yaĉhachiq qallariran Israel runakunata "Jesusmi Dyus-
ninchik Akrashan Cristunqa" nir ima.

6 Piru ashwan Israel runakunaqa, Pablupaqa kuntran tikrakar kusata qaryaparanllapa.
Chaymi Pabluqa raĉhpanta ĉhaspir kaynu niran:
—Dyusninchikpa Cristunpaq willashutiyllapa, mana kriyishaykillapapaqqa qamkunana kulpayjunqa kankillapa, mana nuqachu. Ashwanmi kananmantaqa riyani chay mana Israel runakunatana Jesuspaq yaĉhachiq.
7 Chaynu nir, Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshir, Pabluqa riran uk runa Justo shutiqpa wasinman. Payqami tantakananllapa wasipa qichqanlapi taq. Paypismi Dyusta aduraq.
8 Chaynulla chaypi uk runa Crispo shutiqpis, tukuy aylluntin kriyiq Amitunchik Jesuspi. Payqa Israel runakunapa chay tantakananllapa wasipaqa mantakuqnin kaq. Chaynulla Corintumanta kusa achka runakunapis Dyuspa shumaq rimayninta uyakurllapaqa, kriyirna rir shutikuranllapa.
9 Chaymanta uk tutaqa, Amitunchik Jesusqa Pabluta musquyninpi niran: “Ama manchakurchu, ama upallala kidar imachu ashwan nuqallapaq yaĉhachikuskiy.
10 Chaqa kay pwiblupiqa kusa achka runakuna nuqapi kriyinaqkunaqa. Nuqaqami qamwanqa pulla kani, manami mayqanpis ima mana allinkunataqa rurashuyta puytinqachu” nir.
11 Chaynu nitinmi, Pabluqa uk añu-y-midyuta chay Corintupiqa taran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur.
12 Piru uk tyimpupi, Acaya prubinsyapa gubirnadurnin Galión katinqa, Israel runakunaqa Pablupa kuntran tikrakar, aparanllapa gubirnadurman.
13 Ĉhachirqa gubirnadurtaqa, kaynu niranllapa:
—Kay runami Dyusta kasunanllapapaq yaĉhachikur puriyan. Piru chay yaĉhachikushanqami mana liyninchik nishannullachu nir.
14 Chaynu nitinllapami Pabluqa rimananlapaqna katin, Galionqa chay Israel runakunataqa niran:
—Ima kusa mana allinkunata rurasha katin, manaqa wanuchikusha ima katinqa, nuqaqa rikar yaĉhayman imanu katinpis.
15 Piru yanqa illaq qamkunapa liynikillapalapaq katinqa imapaqnari chaymanqa nuqaqa yakapakashaq. Chaytaqa qamkunalla imanupis parlayllapa nir.
16 Chaynu nirmi chay dispachunmantaqa lluqshichiran, Israel runakunataqa.
17 Chaynu lluqshichitinqa, chay piñakuq runakunaqa waqtapiqa ashwan Sóstenes shutiq runatana ayparanllapa. Payqami Israel runakunapaqa uk mantakuqnin karan. Ayparllapaqa chaylata kusata wipyaranllapa, chay gubirnadurpa naypanpi. Piru wipyatinllapamapis Galionqa, mana chaypaqqa kwintachakaranchu.

Pablumi kimsa kutipaqna Antioquiaman riran yaĉhachikuq

18 Pabluqami Corintupiqa achka diyataraq taran. Chaymantaqa Jesuspi kriyiqkunata dispidir, payqa Priscilawan, Aquilawan pulla riq qallariranllapa Siriapa uk lugarninman. Chayman riqnuqa, ashwan Cencrea pwibluman ĉharqa aqchanta rutukaran, runakuna yaĉhananpaq, Dyusta arnishanta kumpliyan nir.
19-21 Chay Siriaman riqnullami yaku karrupina rir ĉharanllapa Éfeso pwibluman. Chaypi karnaqa, Pabluqa riran Israel runakuna tantakananllapa wasiman. Chaypiqami Pabluqa, Jesuspaq parlaran Israel runakunataqa. Chaynu yaĉhachikutinqa kusata rugaranllapa mas diyakunata kidananpaq. Piru payqa, [“Imanupis Jerusalén fyistapi kanaypaq karay” nir] “Mana puytinichu” niran. Chaymi “Dyus munatinqa may diyalapis, qashan shamushaq watukushuqllapaqa” nir dispidikurmi, Priscilawan Aquilataqa Efesupi dijar paylana riran yaku karrupi.
22 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharqa wichan riran Jerusalenman tukuy kriyiqkunata saludaq. Chaypi saludakurnaqa, chaymanta riranna ura Antioquía pwibluman.
23 Chaymantami uk tyimpumantaqa, unay purishankunaman qashan lluqshiran puriq pwiblun pwiblun, Galaciapa, Frigiapa pwiblitunkunapi Jesuspi kriyiqkunata animachiqnu ima.

Apolosmi yaĉhachikuran Éfeso pwiblupi

24 Chay tyimpumi Priscilawan Aquila Efesupi taqllapa. Chaymanmi, Alejandriamanta uk Israel runa Apolos shutiq ĉharan. Paymi Dyus nitin iskribikashakunata kusa allita intrakaq kar, runakunatapis alliplata intrachiq.
25 Chaynulla kusa allitami yaĉhakusha karan Shutichikuq Juan, Amitunchik Jesuspaq yaĉhachikushanmatapis. Chaymiri Amitunchikpaq yaĉhashantaqa, kusa aligrila allita yaĉhachikuq.

26 Chayraykumi, Apolosqa mana manchakur imachu, tantakananllapa wasipi
yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuqta uyaparmi, Priscilawan Aquilaqa, Apolostaqa
wakaqla apar kusa masta intrachiranllapa Dyuspaqqa, imanumi washamanchik nir ima.
27 Chaymanta Apolos uk lugar Acaya shutiqman rinatinqa, Jesuspi kriyiqkunaqa, kusata
animachir uk kartata rurar kaĉharanllapa Acayapi kriyiqkunaman, Apolos ĉhatinqa shu-
maqta samachinanllapapaq. Chaymi Apolos ĉharqa, Dyus akrashan kriyiqkunataqa,
kusata yanaparan.
28 Chaqa tukuy Israel runakunataqa intrachiran Jesuspaq, payqa Dyuspa Akrashan
Cristun nir. Chaynulla Dyus nitin iskribikashakunata liyir chaypaq intrachikutinmi, mana
mayqanpis mana chaynuchu niytaqa puytiranllapachu.

19

Pablumi Éfeso pwiblupi

1 Corinto pwiblupi, Apolos kanankamanqa, Pabluqa Antioquía pwiblumanta lluqshir rir,
chay achka shallqakaq pwiblukunata watukurnaqa, ĉharan Éfeso pwibluman. Chaypimi
tariran ayka kriyiqkunata.
2 Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Kriyitkillapaqachu, Dyuspa Santu Ispiritunqa, qamkunaman shamuran? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Manami Santu Ispiritu kan nirlamapis uyapashachu kanillapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, qashan Pabluqa tapuran:
—¿Chaqa, Santu Ispiritunta mana riqsirqa, imanutaq shutikushaykillapaqa? nir.
Chayna, paykunapis qashan niranllapa:
—Shutichikuq Juan yaĉhachikushanta kriyirmi, shutikurayllapa nir.
4 Chaynu nitinqa, Pabluqa paykunataqa niran:
—Alliptamiri Juanqa, uchanllapata dijar Dyusman tikrakaqkunataqa shutichiq. Piru
shutichirqami niq: Kay nuqamantaqami uk runa shamuyan. Chay paypimi kriyinkillapa.
Chaynu nirqami Jesucristupaq niyaq.
5 Chaynu Pablo nitin uyaparqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi shutikuranllapana.
6 Chaymantami Pabluqa ananllapaman makinkunata ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispiritun
paykunamanqa shamuran. Chaymi ukman ukman rimaykunapina Dyusllapaq rimaranl-
lapa.
7 Tukuyninqami paykunaqa dusi runakuna kasha kanqallapa.
8 Chay Éfeso pwiblupi kayarllaraqmi, kimsa misistana Pabluqa risha karan Israel
runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaypiqami shumaqta yaĉhachikuq mana
mayqantapis mancharchu, “Dyusninchikqami mushuqmanta nuqanchikkunata manta-
mayashunllapa” nir ima.
9 Piru chaynumapis, wakinqa kusa mana intrakaq runa kar, mana kriyinaranllapachu.
Ashwanmi Jesuspi kriyiqkunata tukuy runakunapa naypanpi kusa ukmanta
juraparanllapa. Chaymi Pabluqa kriyiqkunataqa akrar, aparan uk runa Tiranno shutiqpa
yaĉhachikunan wasinman.
10 Chaypinami Pabluqa waran waran yaĉhachikuran, ishkay añuta. Chaynumi, tukuy Is-
rael runakuna, mana Israel runakunamapis prubinsya Asiapi taqkunaqa, uyakuranllapa
Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa.
11 Dyus pudirninwan Pabluta yanapatinmi, kusa shumaq mana ruraypaq milagruku-
nata ruraran.
12 Chayraykumi Pablupataqa raĉhpanlata, pañu ĉhurakushanlamatapis qishaqninkunaman
apaqllapa. Chaynu apatinllapami, qishaqkunaqa dasla alliyaq. Chaynulla dyablupa
yarpuyninmapis lluqshiq qishaqkunamantaqa.
13-14 Karanpismi Israelmanta wakin runakuna dyablupa yarpuyninkunata runakuna-
manta lluqshichiq. Kay paykunamanta karanllapa kurakunapa mantaqnin Escevapa syiti
wamrankuna. Paykunami Pablo rurayashanta rikar, Jesuspa shutinwanna uk runamanta
dyablupa yarpuyninta lluqshichinarqa niqllapa: “Chay Pablo yaĉhachikuyashan Jesuspa
shutinpi nishunillapa: ¡Kay runapa rurinmanta lluqshiy! nir”.
15 Chaynu niyatinllapami dyablupa yarpuyninqa niran: “Nuqaqami Jesustaqa riqsini.
Chaynulla yaĉhani Pablupaqpis, mayqanmi payqa nirmapis. Piru ¿qamkunaqa pitaq kankil-
lapa mantamanaykillapapaqqa?” nir.
16 Chaynu nirqami, chay kutilla chay dyablupa yarpuyninwan runaqa, kuntran tikrakar
kusa jwirsayjun kar, chay Escevapa syiti wamrankunataqa binsir kusata qischaran.
Chaynu qischatinllapami, chay wasimantaqa lirila limpu lisyakasha alsakar riranllapa.

17 Tukuy Éfeso pwiblupi taqkunaqa, Israel mana Israel runakunamapis chay syiti
runakunata pasashanta uyaparllapaqa, alliplata manchakuranllapa. Chaymi, Ami-
tunchik Jesuspa shutinta kusa allinpaq riqsirna, ashwan kusata alabaranllapa ima.
18 Chaynulla tukuy kriyiqkunaqa, unay ima mana allin rurashanllapapaqqa, tukuypa
naypanpi rimaranllapa: “Mana allintachu tukusha karayllapa” nir.
19 Chayrayku unay wasqakuqkuna, surtyakuqkunamapis, Amitunchik Jesuspi kriyirna
chay sirbiq papilninllapamatapis apamur rupachiranllapa tukuypa naypanpi. Chay
papilnin rupashakunapa ĉhaninqami, karan sinkwinta mil (50,000) qillay yupay.
20 Chaynumiri Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa uyakur, pudirninta rikar ima,
mastana kriyir achkayaranllapa.
21 Tukuy chaykuna pasatinnaqa, Pabluqa riyta yarpuran Macedoniaman, Acayaman,
chaynulla Jerusalenman ĉhanankaman. Chaymi niqpis: “Jerusalenman ĉharqa, Romaman-
pis rishaq” nir.
22 Chaymi ashwan kaĉharan Macedoniaman ishkay yanapaqninkunata, Timoteuwan
Erastuta. Nataq pay-shuypaqa kidaranraq prubinsya Asiallapi uk tyimpu masta.

Efesupimi kusa ukmanta tukuranllapa

23 Chay tyimpukunapiqami, kusala ukmanta tukuranllapa Jesuspi kriyiqkunata kun-
trashanrayku.
24 Chaytaqami uk runa Demetrio shutiq ruraran wakin runakunawan. Demetriuqami
platamanta ruraq, dyusnin Diana * niqllapa chaypa wasinpa ritratunkunata. Chaynulla
paywan trabajaqkunatapis kusa achkata pagraq.
25 Chaymi chay trabajaqninkunata, wakin chaynukaqllapi trabajaqkunawan tantar,
kaynu niran:
“Taytituykuna, qamkunaqami yaĉhankillapa chay trabajashanchikwan imanchikta
tarikur kusa shumaqta kawsanchikllapa nir.
26 Piru qamkuna rikashaykillapanu, uyapashaykillapanu, chay Pablo shutiq runaqa,
purin runakunata yaĉhachir kay rurashanchikllapa dyuskunaqashi mana chiqap dyuschu
nir ima. Chaynu purirqami yaqqa tukuy intirupina runakunataqa intrachisha, mana kay
Efesulapichu. Ashwan tukuy kay prubinsya Asiapimapis tukuykaqtana kriyichisha.
27 Kayqami allip manchakuypaq. Chaqa manana ganayta puytichuwanllapanachu.
Chaynulla chay mamanchik Dianapa iglisyanmatapis manana shumaqtanachu riqsin-
manllapa. Chaynu ruratinllapaqami, chay mamanchik Dianataqa manana pipis kriyin-
qallapanachu tukuy Asiamanta runakuna, chaynulla tukuy may pachamanta runakuna
kriyiq chaykunamapis”.
28 Chaynu nitin, uyaparmi kusata piñakur kaynu niranllapa: “¡Biba biba mamanchik
Dianaqa! ¡Chayqa paymi nuqanchik Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!” nir.
29 Chaynumiri chay pwiblupi kaqkunaqa tukuyla kusa ukman dispantakaypaqta tuku-
ranllapa. Chaymi kallpar rir ayparanllapa Macedoniamanta ishkay runakuna, Pabluta
yapar puriqkunata. Ukninqa shutiq Gayo, uknin-shuypaqa Aristarco. Chay paykunataqa
aysaĉhakur aparanllapa chay kusa atun tantakananllapa wasiman.
30 Chay wasi ruriman yaykuchitinllapaqa, Pabluqa yaykunaran runakunawan parlaq.
Piru wakin kriyiq masinkuna mana yaykunantaqa munaranllapachu.
31 Chaynulla chay prubinsyamanta karguyjunkuna Pablupa riqsinan karan chayku-
napis, niranllapa: “Willayllapa ama yaykunqachu chay kuntrankunamanqa” nir.
32 Chaykamanqami ruripiqa tantakasha runakunaqa, wakinqa ukmanta niyaqllapa.
Chaynulla wakinkunapis ukmanta niyaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana
yaĉhayaranllapachu imapaqmi tantakamushanchikllapa nirmapis. Piru chaynumapis
kusata lanyaranllapa.
33 Piru chaypi Israel runa kaqkunaqami, uknin Alejandrutaqa naypaqman kumsar
kaĉharan paykunapaq rimananpaq. Chaymi naypaqman lluqshir, Alejandruqa makin-
lawan siñata rurar runakunata uyarachir intrachiyta yarpuran.
34 Piru chaynu tukutinmi, kwintata qukaranllapa paypis Israel runa nir. Chaymi,
ashwan qayĉhakuranllapa ishkay urata yupay kaynu nir: “¡Biba biba mamanchik Dianaqa!
¡Chay paymi tukuy Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!” nir.
35 Nataq, Éfeso pwiblupa sikritaryun-shuypaqa runakunata upallachir niran:
“Taytituykuna, tukuy pachamanta runakunami yaĉhanllapa, kay pwiblumanta runaku-
naqa inkargakasha syilumanta ishkimusha mamanchik Dianata kuytananllapapaq,
chaynulla iglisyantapis rikananllapapaq.

* **19:24** Kay Dianatami “Artemisa” niqllapapis.

36 Yaĉhashaykillapanu, manami mayqanpis mana niytaqa puytinllapachu dyusninchikllapataqa. Chaymi ashwan ama imatapis rurayta yarpuyllapachu, manaraq allita yarpurqa.
37 Kay runakunata apamushaykillapaqami, mana imatapis mana allintaqa rurashachu mamanchik Dianapa iglisyantaqa. Chaynulla mamitanchiktaqa manami jurapashalamapischu.
38 Chay Demetrio trabajadurninkunawan, chaynulla mayqanwan dimandayta yarpuyatinllapaqa, chaypi wakmaqa jwiskuna chaykunapaq parlananllapapaqqa. Chaypiqa paykunana yaĉhanqallapa imanu parlashaq nirmapis.
39 Qamkuna imata mas yaĉhayta munarqa tukuy mantakuqkunawan tantanakur parlayllapa.
40 Piru kay pasashanrayku karguyjunkunaqa nimachuwanllapa mana allintachu tukushaykillapa nir. Chaynu nimashallapaqa mana imanu washakayta puytishunllapachu, imapaqmi kaynu purichinakuyanillapa nirmapis”.
41 Tukuy chaykunata willarqami, runakunataqa riyllapana nitin riranllapana.

20

Pablumi riran Macedoniaman Greciamanpis

1 Chaynu kusa ukmanta tukuyar qasillatinllapanaqami, Pabluqa Jesuspi kriyiqkunata qayamur, kusata animachir abrasar ima dispidirnaqa riran Macedonia lugarman.
2 Chaymi, chaypa lugarninkunapiqa tukuy kriyiqkunata watukur animachir shumaqta willar imanaqa, riran prubinsya Greciaman.
3 Chaypiqami kimsa misista tayar, Siria lugarman riyta yarpuran. Chaymanta, Siria lugarman rinanpaq yaqqana yaku karruman iqayarqa, Pabluqa yaĉharan, Israel runakunashi wanuchinanpaq yarpusha nir. Chaymi payqa yarpuran qashan ĉhakpala Macedonia lugarllata tikrakar riyta.
4 Chaymanta Pablo ritinqa, yapar riranllapa Berea pwiblumanta Pirro shutiq runapa wamran Sópater, chaynulla Aristarcuwan Segundo ima. Paykunaqami ishkantin Tesalónica pwiblumanta kaqllapa. Chaynulla riranllapapis Derbe pwiblumanta Gayuwan Timoteo. Wakin riqkunaqami prubinsya Asiamanta Tíquico, Trófimo ima kaqllapa.
5 Tukuy kay ukninchikkunami naypaqta rir, Troas pwiblupi yaramaranllapa.
6 Nataq, nuqakunaqa Pascua fyista pasatinna, Filipos pwiblumantaqa rirayllapa yaku karrupi. Chaymantami, sinku diyamanta ĉharayllapa Troas pwibluman. Chayna, wakpiqa syiti diyata karayllapa.

Pablumi Troas pwiblupi kriyiqkunata watukuran

7 Piru chay simanapa punta diya qallarinanpiqa, tantakarayllapa Santa Mikunata mikunayllapapaq. Nataq Pabluqa allaqnin rinanpaqna kar, mana shaykuqchu ĉhaypi tutakaman yaĉhachiyaran kriyiq masinkunataqa.
8 Tukuymi uk wasipa unaq kimsa altunpi tantakasha karayllapa. Chaynulla chaypiqami achka bilakuna achkirachikuyaran.
9 Chaypi Pablo yaĉhachikuyatinqa, uk musu wamra Eutico shutiq bintanalapi uyakur tayaq. Chaynu kusa unaytana uyakur tayatinqa chay musutaqa punuy binsiran. Chaymi wasipa unaq kimsa altunmanta ratamuran pachaman. Chaynu ratamutinqa, wanushatana tariranllapa.
10 Piru Pabluqa pachaman ishkimur, chay wanushataqa piratar abrasar chaypi kaqkunataqa niran:
—Ama manchakuyllapachu. Kawsayanmi kay musuqa nir.
11 Chayna, Pabluwan tukuy chaypi kaqkunaqa qashan chay wasipa unaq altun kayashanllapaman iqar, Santa Mikunata tantakar mikutinllapanaqa, yaĉhachikuran achkiyanankaman. Chaymantaqami riranna.
12 Nataq chay Euticutaqa kawsaqtana aparanllapa wasinmanqa. Chaymi chay llakiqkunaqa kusalata aligriyaranllapa.

Troasmanta Mileto pwibluman riranllapa

13 Riyatiyllapanaqa, nimaranllapa: “Qamkunaqa yaku karrupi naypaskiyllapa Asón pwibluman. Nataq nuqami ĉhakpala shamushaq” nir.
Chaynu Pablo nimatinllapami, rirayllapa yaku karrupi naypaqta payta wakpi yaraq.
14 Yarakuyatiyllapa ĉhatinnaqa, yaku karrupina rirayllapa Mitilene shutiq pwibluman.
15 Chaynulla chay pwiblumantapis lluqshir, allaqninraq pasarayllapa mar yakupa ĉhaypinlapi uk pachita kaq chaypa naypanlawta. Chay pachitaqami shutiq Quío. Nataq allaqninraqmi ĉharayllapa Samos pwiblumanqa. Chaymanta chay pwiblumanta rirna, allaqnin [Trogiliuman ĉhar pasar] ĉharayllapa Mileto shutiq pwiblumanqa.

16 Chaqa Pabluqari mana yaykunaranchu chay Éfeso shutiq pwiblumanqa, chay prubinsya Asiapi mana kidanar. Chaqa payqami daskaqlla ĉhanaran Jerusalén pwiblumanqa, ashwan chay Pentecostés fyista Jerusalenpi kaq chaypi kayta munar.

Pablumi Efesumanta kriyiqkunawan

17 Piru Miletupina karqa, Pabluqa kaĉhakuran Éfeso pwibluman, kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata willatin, pay kayashanman shamunanllapapaq.
18-19 Chaymi, ĉhamutinllapanaqa paykunataqa niran:
"Qamkunaqami yaĉhankillapa imanu nuqa qamkunawan karay naypaqta chay prubinsya Asiaman shamushaymanta-pacha nirmapis. Chaqa, tukuy tyimpumi qamkunawan kar, Amitunchikta sirbisha kani. Manami kusala puytiqkuna yupayqa tukuraychu. Ashwanmi qamkunapaq waqasha, qischakasha imamapis kani, Israel runakuna imanachimayta munatinllapamapis.
20 Chaynu qischakarpis, manami uyararchu ashwan yanapashunayllapapaq tukuy imatapis yaĉhachishushallapa kani tukuypa naypanpi, chaynulla wasikillapapi ima.
21 Chaynulla Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis willashana kani, chay uchakushankunata dijarna kriyinanllapapaq Taytanchik Dyuspi, chaynulla Amitunchik Jesucristupipis.
22 "Nataq, kananqami Jerusalén pwibluman riyani, Dyuspa Santu Ispiritun * apamatin. Chaypiqa ima pasamayanqa nirmapis manami yaĉhanichu.
23 Piru kaylata yaĉhani, kada pwibluman rishaypi Dyuspa Santu Ispiritun willamayan, karsilman itamar qischamayanqallapa Jerusalenpi nir.
24 Chaykunata yaĉharmapis, manami llakir manchakunichu wanunaypaqqa. Chaqa kay bidayqa mana imachu nuqapaqqa. Chaymi aligriyar, allita Amitunchik Jesús munashanta ruranani wanunaykaman. Chaqa paymi akramasha runakunata yaĉhachinaypaq: 'Dyus llakipamarninchik nuqanchikkunata washamayninchikta munan' nir.
25 "Kanan-shuypaqa qamkunata nishunillapa: Manami kananmantaqa rikamankillapanachu mayqannikillapapis, Amitunchik mantamaqninchikpaq yaĉhachishurayllapa chay qamkunaqa.
26-27 Chaymi kananqa willashunillapa: Dyusninchik tukuy munashanlata willashushallapa kani mana imalatapis pakarchu. Chaymi kananqa manana mayqannikillapapaqpis uchayjun yupaynachu yarpuni. Chayqa qamkunapinari kanqa.
28 Chayna qamkunana kuytakar, Dyuspi tukuy kriyiqkunataqa shumaqta rikar kuytayllapa. Dyuspa Santu Ispiritunqa, uk michikuqkunata yupay akrashushallapa rikanaykillapapaq paypi kriyiqkunataqa. Chaqa paypi kriyiqkunaraykumi Amitunchik Jesusqa kruspi wanur yawarninwan rantishana.
29 "Chaymi nini: Maydiya nuqa ritiynaqami rikarimunqa uk saqra yaĉhachikuqkuna. Paykunami, atun surrukuna uyshata mikuqkuna yupay kanqallapa. Chaymi kriyiqkunataqa ukmanta yaĉhachitin manana Dyuspiqa kriyinqallapanachu.
30 Chaynulla qamkunamanta wakinnikillapami Dyuspa kuntran tikrakar, ukmanta yaĉhachikutin Dyuspi wakin kriyiqkunaqa chaypina kriyinqallapa.
31 Chaymi qamkunaqa kusata kuytakar alamirala kawsankillapa. Yarpunkillapa kimsa añutami, tuta, unaq katinmapis, waqaypi ima, mana shaykuq tukuynikillapata yaĉhachishurayllapa.
32 "Kanan-shuypaqa kriyiq masiykuna, Dyusninchikman mañakusha kani payna qamkunata llakipashurllapa kusa shumaqtana kuytashunanllapapaq. Ashwan payna kananqa qamkunata yanapashurllapa kusa yaĉhaqpaqna tikrashunqallapa. Chayna chay arnishushannu washashunqallapa tukuy kriyiqkunataqa.
33 Manami nuqallapaqqa raĉhpata, uruta, qillaymatapis munashachu kani, mayqanpatapis.
34 Ashwan allitami yaĉhankillapa, makiywan trabajaray, nuqapaq chaynulla wakin pullay kaqkunapaqpis.
35 Chaqa Amitunchik Jesusmi nisha: 'Mas allinmi kanqa ministiqkunata qunallapapaq, ashwan paykuna qumanallapamantaqa' nir. Chaynu pullaykillapa karqami, nuqaqa yaĉhachishuyaqllapa kani 'Trabajar ministiq runakunata yanapankillapa' nir".
36 Chaymanta chaynu nirqa Pabluqa tukuy paykunawan qunqurikur Dyusman mañakuranllapa.
37 Chaymi tukuyninllapa waqar Pablutaqa abrasar mucharanllapa ima.

---

* **20:22** Dyuspa Santu Ispiritun apamatin riyani nirqami intrachimayninchiktapis puytin, ispirituy kusalata animachimatin riray nir.

38 Chaqa paykunaqami alliplata llakisha karanllapa, Pablo “Mananami rikamankillapachu” nisha karan chayrayku. Chaymantami Pablutaqa yapar aparanllapa yaku karru kayashankaman.

21

Pablumi qashan riran Jerusalenman

1 Chaymanta Jesuspi kriyiq masiyllapata dijarna rirayllapa yaku karrupi uk pwiblu Cos shutiqman. Chaymanta allaqninqa, rirayllapa Rodas pwibluman. Chaymantami rirayllapa Pátara pwiblumanpis.

2 Chay Patarapimi, tarirayllapa uk yaku karruta. Chayqami riyaran uk pwiblu Fenicia shutiqman. Chaymi, chayman iqar rirayllapa wakmanqa.

3 Chayna chay yakupa ananta riqnuqa, rikarayllapa yakupa ĉhaypinlapi uk pwiblu Chipre shutiqta. Chay pwiblumi, ichuqlawniyllapapi karan. Chayta pasarmi rirayllapa uk prubinsya Siria shutiqkaman. Piru chay yaku karrumanta kargakunata chay Tiro pwiblupi ishkichinanpaq katinmi, nuqakunapis chay yaku karrumanta ishkir chay pwiblumanqa yaykurayllaparaq.

4 Chayman yaykurqa, Jesuspi kriyiqkunata tarir chaypi paykunawan kidarayllapa syiti diyata. Piru paykunatami, Dyuspa Santu Ispiritun willasha katin, Pablutaqa willaranllapa ama rinanpaqchu Jerusalenmanqa.

5 Chaynu niyatinllapamapis, syiti diya pasatinnaqa Pabluwan rirayllapana. Chayna tukuy runakuna, warmikuna wamrituntin ima yapamaranllapa pwiblumanta lluqshinayllapakaman. Chaymi, mar yakupa manyanlapi qunqurikur Dyusman mañakurayllapa.

6 Chaymanta dispidikur yaku karruman iqatiyllapanaqa, paykunapis tikrakaranllapa wasinllapamanna.

7 Chaynu Tiro pwiblumanta rirmi, Tolemaida pwibluman ĉharayllapa. Chayman ĉharmi, Jesuspi kriyiq masiyllapata tarir saludarayllapa. Chayna chaypi kidarayllapa paykunawanqa uk diyataraq.

8 Chaymanta allaqnin chay pwiblumanta rirqa, ĉharayllapa Cesarea pwibluman. Chayman ĉharnaqa, rirayllapa kriyiq masiyllapa Felipipa wasinman samaq. Paymi apustulkunapa syiti akrashanmanta uknin kaq. * Paymi mana kriyiqkunata intrachiq Jesuspi kriyir washakananllapapaq.

9 Kay Felipipami, kwatru shipash wamrankuna mana runayjunchu kaq. Paykunaqami Dyuspaq rimaqninkuna karanllapa.

10 Chayna, chay paykunapa wasinpi ayka diyatana kayatiyllapaqa, Judea pwiblumanta Dyuspaq rimaqnin uk runa Agabo shutiq ĉharan.

11 Paymi, Pablo waĉhkakushan waĉhkunta lluqshichir ĉhakinta, makinta watakur niran:

—Dyuspa Santu Ispiritunmi nin, Jerusalenpiqa Israel runakunaqashi kay waĉhkupa amuntaqa, kaynu watar uklawmanta jwira kaq runakunata quyanqa nir.

12 Chayta uyarmi, nuqakuna, chaynulla Cesarea pwiblumanta kaqkunapis, Pablutaqa rugarayllapa ama Jerusalenmanqa rinanpaq.

13 Piru Pabluqa nimaranllapa:

—¿Imapaqtaq waqankillapa? Kusataraq llakichimankillapa. Nuqaqami listuna kani mana watakanaylapaqchu. Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku Jerusalenpi wanuypaq karmapis, wanushaq.

14 Chayna mana imanupis kidanatinmi, mana imatapis willarllapanachu, “Amitunchik Jesús munashanmi kanqa” nirayllapa.

15 Chaymantaqa nuqakunapis alli kamkachikur imanaqa, rirayllapana Jerusalenmanqa.

16 Pullayllapaqami Cesarea pwiblumanta ayka kriyiq masiyllapakuna riranllapa. Paykunami apamaranllapa Chiprimanta uk runa Mnasón shutiqpa wasinman. Chaymi payqa Jesuspi unaymanta-pacha kriyiq kar samachimaranllapa.

Pablumi Santiaguta watukuq riran

17 Chayna, Jerusalén pwibluman ĉhatiyllapaqa, Jesuspi kriyiqkunaqa kusa aligrila samachimaranllapa.

18 Chaymanta allaqninqa, Pabluwan nuqakunaqa rirayllapa chay punta yaĉhachiqninllapa Santiaguta watukuq. Chayman ĉhatiyllapaqa chaypi kasha karanllapa tukuy kriyiqkunata rikar yaĉhachiqninkuna ima.

19 Chaymi, Pabluqa tukuyninta saludar manyaqmanta parlaq qallariran, Tayta Dyus pudirninwan yanapatin chay jwira mana Israel runakunawan rurashanta ima.

---

* **21:8** Rikayllapa Hechos 6.1-6.

20 Chaynu parlatinmi, Dyusta kusata alabaranllapa. Chayna, Pablutaqa niranllapa:
"Allitami ninki kriyiq masiy. Qam rikashaykinumi tukuy Israel runakunamanta,
Jesucristupi kusala achkana kriyinllapa. Piru ninllapami Moisés mantakushanllatashi
rurashaqllapa nir.
21 Chaynulla nishapismi, qamshi Israel runakuna uklaw pachakunapi taqtaqa ninki:
'Moisés mantakushantaqa ama kasunkichu' nir. Chaynullashi ninkipis: 'Chay siñal kus-
tumrita, chay wakin kustumrikillapatapis ama kasunkillapachu' nir.
22 ¿Imanutaq tukushaqllapa? Chaqa runakunaqami yaĉhanqallapa qam kaypi kanki nir.
23 Kaytami ruranaykipaq allin kanqa: Kay nuqakunamantami kan kwatru runakuna.
Paykunami kumpliyanqallapa Dyusta arnishanllapataqa.
24 Paykunawan pulla rir, rurayllapa chay paqakuna kustumritaqa. † Chaymanta, chay
gastashanllapata pagray, paykunapis aqchanta rutunanllapapaq. Chaynuqami tukuy
yaĉhanqallapa qampaqqa 'Yanqalla rimapakuyashanchikllapa' nir. Ashwan nishunqallapa
'Payqa Moisés mantakushantaqa chiqapta kasun' nir.
25 "Piru chay jwira mana Israel runakuna kriyiqkunatami, mana kay nuqakuna rurani
chaytaraq ruray ima ninillapachu. Ashwan kaykunalata ruranapaq iskribir ‡ willasha
kanillapa kaynu nir: 'Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq
ufrindata ĉhurashanllapakunata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta,
animal ratar, manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar, manaqa
warmi karpis, ama ukwan ukwanqa pununkillapachu' nir".

Dyusta aduranallapa wasipi Pabluta ayparanllapa

26 Chaynu willatinllapami, allaqmantaqa Pabluqa chay kwatru runakunawan riran,
chay paqakuna kustumritaqa pulla ruranallapapaq. Chaymanta chay kustumrita rurar
tukchinanllapapaqnaqa, Pabluqa Dyusta aduranan wasiman rir yaykur, willaran ima
diyami chay ufrinditanllapata ĉhurayanqallapa nir.
27 Chayna chay willashan syiti diya kumplikayatinnaqa, Asiamanta shamuq Israel
runakunaqa, Dyusta aduranan wasipi Pablutaqa rikaranllapa. Chaymi runakunata
willatin, kusa ukmanta piñakur, Pabluta kuntrar ayparanllapa.
28 Chaynu ayparllapami, kusa jwirtita kaynu niranllapa:
"Israel pwibluymanta kaq runakuna, ¡yanapamayllapa! Kay runami, tukuy pachapi
runakunata yaĉhachir purin. Chaynuqami nuqanchikkunata, Moisés mantakushanta,
chaynulla Dyusta aduranankillapa wasimatapis kuntrar purin. Chaynu kuntramayarn-
inchikllapamapis, ashwan kananqa Dyuspa kusa allin adurana wasimanpis, apamusha
yanqa jwira mana kriyiq runakunata. Chayta rurarmi mana allintachu rurayan" nir.
29 Chaynuqami niyaqllapa, Trófimo shutiq runawan pulla pwiblupi puriqta rikashanlla-
parayku. Chay Trofimuqami Efesumanta, mana Israel runachu kaq. Chaymi yarpuqllapa,
Pabluqa chay Trofimutapis apamusha kanqa Dyusta aduranallapa wasiman nir.
30 Chaymi chay pwiblumanta tukuyla runakuna kusala ukmanta piñakur, kallpar rir
ĉharanllapa Dyusta aduranallapa wasimanqa. Chaymantami Pablutaqa aypar aysaĉhakur
urqumur, punkukunamatapis chay kutilla kirparanllapa.
31 Chaynumi Pabluta limpu wanuchinanllapapaqna katinqa, Romamanta suldadukun-
apa mantaqninta kunachiranllapa, kay pwiblumanta runakuna kusa ukmanta tukuq
qallarishallapa nir.
32 Chaymi payqa suldadunkunata, suldadukunapa mantaqninkunata ima tantar, kall-
par riranllapa chay runakuna kayashanmanqa. Chayna paykunata rikarqa, Pablutaqa
dijaranllapana chay qischayashanllapamantaqa.
33 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa qimikar, Pabluta aypar kaĉhakuran alli
watananllapapaq ishkay kadinakunawan. Chaymanta chay runakunataqa tapuran:
"¿Pitaq payqa, imatataq rurasha?" nir.
34 Chaynu taputinllapami wakinqa ukmanta niyaq. Nataq ukkunaqami ukmanta niyaql-
lapa, mana chayllatachu. Chayraykumi mana imapaq rimayanllapa nirpis intrakaranchu.
Chaymi, kaĉhakuran kwartilman apananllapapaq Pablutaqa.
35 Chaymanta chay kwartilman ĉharnaqa, alsar Pablutaqa ruriman yaykuchiq qallariran-
llapa, chay achka runakuna qillakachir ikinta riyashanllaparayku.
36 Chaqa tukuy runakunamiri ikinta riyaranllapa, kusa jwirtita kaynu nir: "¡Wanuchiyl-
lapa!"

Pablumi tukuypa naypanpi rimaran washakananpaq

37 Chaymanta, chay kwartilman itananllapapaqna katinqa, Pabluqa kaynu nir tapuran
chay mantakuqtaqa:

---

† **21:24** Masta intrakanarqa rikashunllapa Números 6.1-12. ‡ **21:25** Rikayllapa Hechos 15.29.

—¿Qamwanchu uk ratituta parlayta puytini? nir.

Chaymi, chay mantakuqqa niran:

—¿Griego rimaytachu yaĉhanki?

38 ¿Manachu qamqa kayanki kanqa Egiptumanta runa uk kuti kusata tukuq qallarir, chunllaq lugarman kwatru mil wanuchikuq runakunawan riran chay? nir.

39 Chaymi, Pabluqa niran:

—Manami. Nuqaqami Israel runa kani, Ciliciapa pwiblun Tarsumanta. Chay pwiblumi kusala riqsikasha pwiblu. Piru uk ratituta yaray, tukuy runakunawan parlanaypaq.

40 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa uk ratituta dijaran rimananpaq. Chaynu dijatinqa Pabluqa chay iqayashanllapalapi shar, makinlawan runakunata willar uyarachirqa, hebreo rimaypi kaynu nir willaran chay runakunataqa.

22

1 "Pwibluymanta taytituykuna uyakuyllapa, kaytami willashaykillapa intrakanaykillapapaq".

2 Chaynu nir hebreo rimaypi rimaqta uyaparllapa, ashwan masta uyakuranllapa. Chaymi, Pabluqa rimaran kaynu nir:

3 "Nuqaqami chiqap Israel runa kani. Ciliciapa pwiblun Tarsupimi nasisha kani. Piru kay Jerusalén pwiblupimi kriyakasha kani. Chaynulla Gamaliel shutiq runami yaĉhachimaran, unay rukunchikkunapa kustumrinllawan. Nuqaqami maydiyapis allita Dyuslata sirbiyani nir yarpuq kani, imanutaq qamkuna Dyuslata sirbiyani nir yarpunkillapa chaynulla.

4 Yarpuqpismi kani Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi wanuchinaypaq purirqa, allinta rurayashaq nir. Chaymi apar itaq kani karsilman ullqutaraq warmitaraq.

5 Chaykunapaqqami yaĉhan kurakunapa mantaqnin, chaynulla ruku mantakuqkunapis. Chaqa paykunami urdinta qumaran, chay Damascupi Israel masinchikllapata qunaypaq. Wakman chay urdinwan riray maskanaypaq Jesuspi tukuy kriyiqkunata kay Jerusalenman apamur qischachikunaypaq.

6 "Damascuman nanta riyar yaqqana chay pwibluman ĉhayatiyllapanaqa, alas dusi yupayqa, unaq syilumanta kusa llipya intiru nuqa kayashayman achkirachikamuran.

7 Chaynu achkirachimatinqa, rataray pachaman. Chaymi syilumanta uk rimayta uyaparay, kaynu niqta: 'Saulo, Saulo. ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?' nir.

8 Chaynu niqta uyaparmi nuqaqa tapuray: '¿Mayqantaq kanki taytituy?' nir. Chaymi chay rimaqqa nimaran: 'Nuqaqami Nazaretmanta Jesús kani, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay' nir.

9 "Chaymi nuqawan riyaq chaykunaqa, chay llipyaraq chaytaqa rikaranllapa. Nataq chay rimayta-shuypaqa mana intrakaranllapachu.

10 Chaymi nuqaqa qashan tapuray: '¿Imatataq rurashaq, Taytituy?' nir. Chaymi payqa nimaran: 'Sharir, riy chay riyashayki Damascuman. Chayman ĉhatkimi willashunqallapa imatami ruranki' nirmapis.

11 Piru chay achkirachikamuqpa llipyayninmi syigu dijamasha katin, chay pullay riqkunana aysakur apamaranllapa Damascumanqa.

12 "Chay Damascupiqami uk runa Ananías shutiq shamuran rikamaq. Chay paymi kusa llakipakuq runa kaq. Chaynulla allitami kumpliq Moisés mantakushankunataqa. Chaymi tukuy Israel runakuna chaypi taqkunaqa kusala allinta rimaq paypaqqa.

13 Chaynu rikamaq ĉhamurnaqa nimaq: 'Kriyiq masiy Saulo, qashan allitana chapakuy' nir. Chaynu nir willamatinqa, paytaqa chay kutilla rikarayna.

14 Chaynulla nimaranpis: 'Unay rukunchikkunapa Dyusninmi akrashusha pay munashanta riqsinaykipaq. Chayna kusala allin Amitunchikta rikar, pay willashutin uyanaykipaq.

15 Chaqa qammi tukuy kay rikashaykipaq, uyapashaykipaq uk tistigu karna, tukuy intirupi parlakunki.

16 Chayraykumi, ama yararchu ashwan chay uchaykikunamanta shumaqna kanaykipaq, Amitunchik washamaqninchik nir kriyir sharir kananlla shutikuy' nir.

17 "Chaymanta Jerusalenman tikrakaray. Chaymi chaypiqa Dyusta aduranllapa wasiman rir mañakuyarqa, rikapakuray

18 Amitunchik kaynu nimaqta: 'Kay Jerusalenpimi nuqapaq rimar parlakutkiqa, mana kriyishunqallapachu. Chayrayku kaymantaqa utqar lluqshir riy' nir.

19 "Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: 'Piru Taytituy, paykunami yaĉhan nuqaqa tukuy tantakananllapa wasikunaman ĉhar, qampi kriyiqkunata prisur qischaq kani nirmapis.

20 Chaynulla qampaq rimaq Estebanta yawarninta iĉhachir wanuchiyatinllapamapis,
nuqami chaypi kar allinmi wanuchiyllapa niq kani. Chaynullami raĉhpanmantapis kuytaq
kani chay wanuchikuqkunapataqa' nir.
21 Piru Amitunchikqa nimaran: 'Utqar riyna. Chaqa kaĉhashuyanimi jwira mana Israel
runakunaman nuqapaq yaĉhachikunaykipaq' nir".

Pablumi suldadukunapa mantaqninpa naypanpi

22 Tukuy chaykunata rimatinmi kaykamanqa Pablutaqa uyakuranllaparaq. Piru "Jwira
mana Israel runakunaman Dyus kaĉhamasha" nitin-shuypaqa, kusa jwirtita kaynu niranl-
lapa: "Wak runaqami mana allinchu kawsananpaqqa, ¡wanuchiy!" nir.
23 Chaynu kusa jwirtita rimar raĉhpanllapamatapis ĉhaspir, allpata unaqman ima itakuy-
atinllapaqa,
24 suldadukunapa mantaqninqa kaĉhakuran Pabluta kwartilman itananllapapaq.
Kaĉhakuranpismi wipyatin rimananpaq, imapaqshi chay runakunaqa paypaq chaynu
rimapakunllapa nir.
25 Piru wipyananllapapaq watashallapana katinqa, Pabluqa tapuran chay suldaduku-
napa kapitanninta kaynu nir:
—¿Qamkunataqachu mantashushallapa romano runata wipyanaykipaq, mana imanu
kasha nir allita yaĉharmapis? nir.
26 Chaynu nitin, uyaparqami chay suldadukunapa kapitanninqa rir kaynu nir willaran
chay suldadukunapa mantaqnintaqa:
—¿Imatataq rurayanki kanqa kay runawanqa? Chaqa payqami romano runa nir.
27 Chaynu nitinqa, chay suldadukunapa mantaqninqa Pabluman qimikar kaynu nir
tapuran:
—¿Chiqaptachu qamqa romano kanki? nir.
Pabluqa niran:
—Arí. Romanumi kani nir.
28 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa Pablutaqa niran:
—Nuqaqami achka qillaykunata gastaray romano kanaypaqqa nir.
Nataq Pabluqa niran:
—Nuqaqami romano kani taytayrayku.
29 Chaynu Pablo nitinmi chay wipyar rimachinanpaq karan chaykunaqa paymanta
wakaq tukuranllapa. Chaynulla chay suldadukunapa mantaqninmapis romano nir kwin-
tata qukarqa, kusata manchakuran kadinakunawan watashanpaqqa.

Pablumi kusa karguyjunkunapa naypanpi

30 Chaymanta allaqninqa, chay suldadukunapa mantaqninqa, ¿imapaqtaq Israel runaku-
naqa Pablutaqa uchachayanllapa? nir chiqapta yaĉhanaran. Chaymi kadinakunawan
watashanta kaĉhar, kaĉhakuran tantakamunanllapapaq chay kurakunapa mantaqninkuna,
chaynulla kusa mas karguyjunkunapis. Chaymanta Pabluta urqur paykunapa naypan-
man qimiran.

23

1 Chaymi Pabluqa tukuy chay tantakasha kusa mas karguyjunkunata chapar kaynu
niran:
—Ukniykuna, nuqaqami kanankaman Dyuspa naypanpiqa tasha kani allinkunata
yarpur, rurar ima.
2 Chaynu nitinmi, kurakunapa mantaqnin Ananiasqa willaran, chay yatankaqlapi kaq
runakunata, Pabluta shiminpi maqananllapapaq.
3 Chaymi Pabluqa niran:
—¡Allin tukuq runa, Dyusmi qamtapis maqashunqa! Chaqa qam, liy nishannullata
nuqawan ruranaykipaq chaypi tayarqa, ¿imapaqtaq liyta mana kasurqa maqachimanki?
nir.
4 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunaqa niranllapa:
—¿Waknuchu Dyus akrashan kurakunapa mantaqnintaqa musyanki? nir.
5 Pabluqa niran:
—Ukniykuna, manami nuqaqa yaĉharaychu kurakunapa mantaqnin kanqa nirqa. Chaqa
Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: 'Amami pwibluykipi mantakuqtaqa mana allinta
willankichu' nir.
6 Chaymantami Pabluqa chaypi tantakashakunaqa fariseo, saduceo runakuna nir kwin-
tata qukaran. Chaymi jwirtita rimar niran:
—Ukniykuna, nuqaqami fariseo runa kani, fariseukunapa ayllun. Chayraykumi,
wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, allita tapumar yaĉhamanayanllapa.

7 Chaynu Pablo nitinmi, chay fariseukuna, chaynulla saduceo runakunapis, paynin paynin willanakur, chiqanchanakuranllapa. Chaqa fariseo runakuna yupayllami Pablupis kriyiq.
8 Piru saduceo runakunaqa ninllapa, wanuqkunaqashi mana kawsamunnachu nir. Chaynulla ninpis, angelkuna, ispiritupis, mana kanchu nir. Nataq fariseo runakuna-shuypaqa kriyinllapa chay saduceukuna mana kriyishankunapiqa.
9 Chaynu piñachinakurmi, paynin paynin anyanakuranllapa. Chayna, yaĉhar yaĉhachikuqkuna fariseukuna kar, sharir kaynu niranllapa Pablupaqqa:
—Kay runaqa mana ima mana allintapis rurashachu. Imanupiqaĉhi uk ispiritu, manaqachu uk ángel willatin rimasha kanqa nir.
10 Piru chaynu mana qasillaq anyanakuyatinllapaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa yarpuran: Wak Pablutaĉhi aypar piti piti tukchinqallapa nir. Chaymi ayka suldadukunata kaĉharan Pabluta dasla apananpaq chay kwartil kayashanllaman.
11 Chaymanta chay tuta yurqaypimi Amitunchikqa Pabluman rikarir niran: “Shachinakuy Pablo. Chaqa nuqapaq kay Jerusalenpi rimashaykinumi, Romapipis rimanki” nir.

Pabluta wanuchinanpaqmi parlaranllapa

12 Chaymanta achkiyatinnaqa, wakin Israel runakunaqa parlaranllapa imanu Pabluta wanuchinanllapapaq nirmapis. Chaymi juraranllapamapis, manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqalamapischu Pabluta manaraq wanuchisha karqa nir.
13 Chaynu tratuta rurasha chaykunaqami, kwarintamantapis mas runakuna karanllapa.
14 Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman, chaynulla ruku mantakuqkunaman rir kaynu niran:
—Nuqakunaqami jurasha kanillapa ama mikunayllapapaqchu, manaraq Pabluta wanuchiyarqa.
15 Kananqami qamkuna chay wakin kusa mas karguyjunkunawan mañayllapa chay suldadukunapa mantaqninta qamkunaman allaqmanta Pabluta apamunanllapapaq, ‘Imanullapis allita tapushaqllapa’ nirla. Chaypaqqami, nuqakunaqa listuna yarakuyashaqllapa, manaraq ĉhamuyatin wanuchinayllapapaq.
16 Piru chaynu parlashanllapapaqmi, Pablupa irmananpa wamran yaĉharan. Chayta yaĉharqa, riran chay suldadukunapa kwartilninman Pabluta willaq.
17 Chaymi, Pabluqa suldadukunapa uk kapitanninta qayar niran:
—Kay wamrata apay mantaqnikiman. Paymi imalataqa willanayan nir.
18 Chaymi, chay kapitanqa mantaqninman apar niran:
—Chay prisu kaq Pablumi qayamar nimasha, kay wamrata qamman apamunaypaq. Chaqa payqashi imalataqa willashunayan nir.
19 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa, makinmanta aysakur wakaqla apar chay wamrataqa kaynuta tapuran:
—¿Imatataq willamanayanki? nir.
20 Chaynu nitinmi, chay wamraqa niran:
—Israel runakunami parlasha, qamta willashutinllapa allaqmanta apanaykipaq Pabluta chay kusa mas karguyjunkunaman, ‘Imalataqa tapushaqllapa’ niqnula.
21 Piru amami kriyinkichu. Chaqa, paykunamanta kwarintamantapis mas runakuna yarakuyanqallapa pakakusha wanuchinanpaq. Chaqa paykunami jurashallapa manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqallapapischu Pabluta wanuchinankaman nir. Kananqami, paykunaqa ‘Apashaq’ ninaykilatana yarayanllapa.
22 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa chay wamrata kaĉharan kaynu nir:
—Amami mayqantapis willankichu chay parlamashaykitaqa.

Pablutami kaĉharanllapa gubirnadur Felixman

23 Chayna chay suldadukunapa mantaqninqa, ishkay kapitanta qayamur willaran:
—Suldadukunata willay listakanqallapa kanan tuta tukuynin, a las nwibi rinanllapapaq Cesarea pwibluman. Kaynumi listakanqallapa: Dusyintus suldadukuna ĉhakpa rinanpaq, sitintaqa bistyapi rinanpaq, nataq dusyintus-shuypaqa lansawan rinanllapapaq.
24 Chaynulla Pablupaqpis listankillapa uk bistyata chaypa anan ritin, allilanta ĉhachinaykillapapaq gubirnadur Felixpa naypanmanqa.
25 Chay paykunawanqa uk kartata kaĉharan kaynu niqta:

26 Nuqa Claudio Lisiasmi,
qam kusa mantakuq gubirnadur Felixta saludashuni.

27 Nishunimi: Israel runakunami, kay runataqa aypashallapa kasha wanuchinanllapapaq. Chaymi “Nuqa romano runa” nir yaĉhar, suldaduykunawan rir washasha kanillapa.
28 Chaypaq allita yaĉhanarmi, aparay Israel runakunapa kusa mas karguyjunkunaman.
29 Chayman apatiymi, paykunapa kustumrinkunaraykula ĉhiqnisha kasha karanllapa. Chaynu katinmi, wanuchinanllapapaq, karsilman itananllapapaqmapis mana allinchu.
30 Chaymi, Pabluta qamman kaĉhamuni Israel runakunashi parlashallapa wanuchinanllapapaq nir yaĉhar. Chaynulla gubirnadur Félix, Israel runakunatapismi willasha kani qampa naypaykiman shamur parlashutin yaĉhanaykipaq, imapaqmi uchachayan nirmapis.
Kaylatami willashunaray.

31 Chay suldadukunaqami, chay mantaqnin nishannulla Pablutaqa tuta aparanllapa. Chaynu tukuy tuta rirllapami, ĉharanllapa Antípatris shutiq kwartilkaman.
32 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay ĉhakpa risha suldadukunaqa tikrakamuranllapana chay kwartilninllapaman. Nataq chay bistyapi risha chaykuna-shuypaqa, riranllaparaq chay Cesarea pwibluman ĉhanankaman.
33 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharnaqa, chay kartata apashanllapataqa gubirnadurta quranllapa. Chaynulla Pablutapis kukuranllapa.
34 Chay kartata qutinllapa liyirqa, chay gubirnadurqa Pablutaqa tapuran:
—¿Maymantataq kanki? nir.
Chaymanta Pabluqashi prubinsya Ciliciamanta nir yaĉharqa,
35 niran:
—Chay uchachashuqkuna shamutinmi yaĉhashaq nir.
Chaymantami, kaĉhakuran allita rikananllapapaq Pablutaqa, gubyirnu Herodespa mantakuna wasinpi tatin.

24

Pablumi Felixpa naypanpi rimaran

1 Chaymanta sinku diyamantaqa, chay kurakunapa mantaqnin Ananiasqa Cesareaman ĉharan wakin ruku runakunawan, chaynulla paykunapa uk abugadun Tértulo shutiqwan. Tukuy kaykunami, chay gubirnadurpa naypanpi taranllapa Pablupaq willananllapapaq.
2-3 Chaymanta, Pabluta apamutinllapanaqa, washaqninllapa Tertuluqa willaq qallariran chay gubirnadur Felixtaqa kaynu nir:
—Kusa allin tayta gubirnadur Félix, qamrayku kusa shumaqta tanchikllapa. Qampa yaĉhaynikiwan kusa shumaqkunata rurashanchikllapa kay nasyunninchikpiqa. Tukuy chaykunapaqqami maydiyapis, maypipis yaĉhar tukuy shunquyllapawan payji nir agradisishunillapa.
4 Piru ama masyadu tardachishunaypaqmi, qamta rugashunillapa uk ratulataqa rimatiyllapa uyakunaykipaq.
5 Kay runatami, lanĉha yupay mana allinta tukuqta tarisha kanillapa. Chaqa tukuy pachapimi, ukmanta yaĉhachikutin Israel runakunaqa manana pullanachu kar, piñachinakur kawsanllapa. Chaynulla payqa Nazaretmanta Jesús ninllapa chay paypi kriyiqkunapa mantaqnin.
6 Payqami, Dyusta adurananchikllapa wasipipis ukmanta tukunaran. [Chayraykumi, runakunawan ayparayllapa nuqakunapa liyniyllapawan rikar kastiganayllapapaq.
7 Chaypi aypasha katiyllapa, chay suldadukunapa mantaqnin Lisiasmi suldadunkunawan shamur binsimarllapa aparan.
8 Chaynu aparnaqa ashwan kaĉhamaranllapa qamman.] Chaymi kananqa qamlla tapukur yaĉhanki tukuy kay uchachayashayllapapaqqa.
9 Chaynu nitinmi, wakin Israel runakunapis chaynullata nir kaynu niqllapa: “Chiqaptami chaynu tukusha” nir.
10 Chaymanta chay gubirnadurqa, makinwan siñalta ruraran Pablo rimananpaq. Chaymi Pabluqa niran:
—Tayta gubirnadur. Nuqaqami rimashaq kaynuta qampa naypaykipi washakanaypaq. Chaqa yaĉhanimi qamqa kay pachapa rikaqnin kanki unaymanta-pacha nir. Chaymi yaĉhanki imami allin, mana allin nirmapis.
11 Qamllami allita tapukuyta puytinki, nuqaqami Jerusalenmanqa ĉhamusha kani chayraq Dyusninchikta aduraqqa. Chayraq dusi diyaraqmi kayman ĉhamushayqa.
12 Piru nuqataqami, mana mayqanwan anyanakuqlamatapis tarimashallapachu. Chaynulla Dyusta adurananllapa wasipipis runakunataqa mana imanishalamapischu kani. Chay wakin tantakananllapa wasikunapimapis, chaynulla kay pwiblupa lugarninkunapiqa mana imatapis rurashachu kani.

13 Kay runakunaqami, mana imanupis uchachamayta puytinllapachu, chay
rimashankunaqa mana chiqap kashanrayku.
14 “Piru nuqaqami allita willashaykillapa: Paykuna yupaymi tukuy unay rukunchikku-
napa Dyusninta sirbini, Moisés mantakushankunata rurani, Dyuspaq unay rimaqninkuna
iskribishankunapi kriyini ima. Chaynulla Amitunchik Jesuspipis kriyini. Piru Amitunchik
Jesuspi kriyiqkunaqashi, chay uchachamaqkunapaqqa mana allinchu nin.
15 Nishushayllapanulla nuqapis, Dyus nishanta kriyiq kar, paykuna yupay yarakuyani
wanuqkunaqa qashanpis kawsamun, allin kar, mana allin kasha karmapis nir yaĉhar.
16 Chayta yaĉharmi Tayta Dyuspa naypanpi, chaynulla runakunapa naypanpipis, kusa
allinlata rurayta yarpuni tukuy tyimpu mana shaykuq.
17 “Unaytana uklaw pachakunapi yaĉhachikur puriyarqa, tikrakamuray pwibluy
Jerusalenman qillaysitukunata tantar ima, chay mana imayjunkunata yanapanaypaq.
Chaynulla riraypis ufrindakunata ĉhuraq Tayta Dyuspaqpis.
18-19 Kayllatami rurayaray, chay paqakuna kustumrita rurashana kar, mana mayqan-
tapis qillakachirchu. Chaypi chaynu kayatiy, piru Asia pwiblumantami, Israel runakuna
shamur tarimaranllapa Dyusta aduranllapa wasipi. Chay paykunami kay naypaykiman
shamur willashunmanllapa, imanu nuqa mana allinta tukusha katiymapis.
20 Imatataq kay uchachamaq runakunaqa yarayanllapa. Willashunmannari chay kusa
mas karguyjunkunapa naypanpi nuqapa uchayta tarisha karqa.
21 Manaqachu nuqataqa uchachamayanllapa chay kusa mas karguyjunkunapa nay-
panpi jwirtita rimar kaynu nisha kayaq kani chaypaq: ‘Qamkunami wanushakunaqa
qashan kawsamun nir kriyiq katiy, rikar yaĉhamanayankillapa’ nishayrayku”.
22 Chay Felixqa allita, Jesuspi kriyiqkunapaq yaĉhaq kar, Pablo rimatin uyakurmi
chaylapi qasillaran, “Chay suldadukunapa mantaqnin Lisias Jerusalenmanta ĉhamutinmi
allitaqa yaĉhashaq, kay runata uchachayashaykillapapaq” nir.
23 Chaymi Felixqa, chay kapitanta niran:
—Pablutaqa apar chay kwartil kayashanman itar kuytayllapa. Piru mayqan ami-
gunkuna ayllunkuna ima ministiyashanwan rikaq ĉhatinmaqa, dijatkillapa lluqshir par-
lanqa.
24 Chaymanta ayka diyamantanaqa, qashan Felixqa ĉharan warmin Drusilawan pulla.
Chay warminqami Israel warmi kaq. Chaymantami Felixqa kaĉhakuran Pabluta qaya-
munanllapapaq. Chaymi Amitunchik Jesuspi chiqapta kriyishanpaq parlatin, payqa
uyakuran.
25 Pabluqami niran: “Allinkunata rurar, imakunamantapis tantyakar ima tashun-
llapa. Maydiya jwisyu diya ĉhamutinmi Tayta Dyus tukuyta rikamarninchikllapa
yaĉhamashunllapa”. Chaynu nitin uyaparqami, kusata manchakur niran:
—Riy kananqa. Qashan yanqalla karmi qayashayki nir.
26 Piru Felixqami yarpuyaran: Pabluqami lluqshichinaypaqqa qillayta qumayanqa nir.
Chayraykumi kutir, kutir qayayaranlla Pablutaqa, paywan parlananpaq.
27 Chaynuqami ishkay añuta karanllapa. Chaymanta Felixqa gubirnadur kashanmanta
yarqunanpaqna karqa, Israel runakunawan allinpi kidanar, Pablutaqa prisu dijaran.
Felixpa lugarninqa, uk runa Porcio Festo shutiqna kidaran.

25

Pablumi Festupa naypanpi

1 Chaymantami, Cesarea pwiblupi Festuqa gubirnadur kargunta ayparna, kimsa diya-
mantaqa Jerusalén pwibluman riran.
2 Chaypimi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa wakin karguyjunku-
nawan tantakar, Pabluta kuntrar chay uchachayaqllapa chaypaq willaranllapa.
3 Chaynullami kusalata mañaranllapapis Pablutaqa, Jerusalenman apamunanllapapaq.
Chaynuqami munaranllapa nanllapi wanuchiyta yarpur.
4 Piru Festuqami niran:
—Pabluqami Cesarea pwiblupi prisu. Ayka diyamantami nuqa riyani wakman.
5 Qamkunamanta kay karguyjunkuna nuqawan pulla Cesareaman rinayarllapaqa riyl-
lapa. Chayna wakpi chay runa ima mana allinta rurasha katinqa, naypaypi willatkillapa
yaĉhashaq nir.
6-7 Chay Festuqami, uchu diya manaqa dyis diyataraq kasha kanqa Jerusalenpiqa.
Chaymantaraqmi Cesareamanqa tikrakaran. Allaqnin Cesareaman ĉhashana katinqa, chay
Israel karguyjunkuna ĉhatinnaqa, Festuqa chay mantakunan samananpi tar kaĉhakuran
Pabluta apamunanllapapaq. Chayna Pabluta yaykuchitinllapanaqa, Israel runakuna

Jerusalenmanta ĉhasha chaykunaqa qimikar, kusa mana allin ukmankunata willar uchacharan. Piru chay rimashanllapaqa, mana chiqapchu karan.
8 Chaynu nitinllapanaqa Pablupis washakananpaqqa, kaynu niran:
—Nuqaqa manami paykunapa liyninmanta, Dyusta aduranllapa wasimanta, chaynulla Romapa mantakuqnin Cesarpaqpis ukman mana allintaqa tukushachu kani nir.
9 Chaynu nitinmi, Festuqa Israel runakunawan allinpi kidanar qashan Pablutaqa tapuran:
—¿Rinayankichu Jerusalenman, wakpi nuqaqa rikar yaĉhanaypaq?
10 Pabluqa niran:
—Nuqaqami qampa naypaykipi kani romano kashayrayku chay punta mantashuqniki Romamanta numrashusha katin. Chaymi qam rikar yaĉhamanaykipaq kanki imanu kani nirmapis. Qamqami allita yaĉhanki, nuqaqami mana ima mana allinkunataqa tukushachu kani, Israel runakunawanqa nirmapis.
11 Mana allinta tukusha katiyqa, kastigar wanuchimanqallapa. Wanunaypaqqa manami manchakunichu. Piru mana imanu tukusha katiyqa, manami mayqanpis paykunaman qukumaytaqa puytinllapachu. Chaynu paykunaman kaĉhamanatkiqa, ashwan mañashaq chay Romapa punta mantakuqnin Cesarta, payna rikar yaĉhamananpaq nir.
12 Chaymi Festuqa wakinnin karguyjun kaqkunawan parlar niran:
—Qamllami mañamanki, chay mantakuq César rikar yaĉhashunanpaq nir. Chaynami paymanna rinki nir.

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi

13 Ayka diya pasatinnaqa, gubyirnu Agripaqa irmanan Berniciwan riranllapa Cesarea pwibluman Festuta watukuq.
14 Chayman ĉhar ayka diyatana katinmi, Festuqa parlaran Agripata kaynu nir:
—Kaypimi dijasha chay gubirnadur Félix uk prisuta. Paymi shutin Pablo.
15 Jerusalenpi katiymi, kurakunapa mantaqnin, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunawan payta uchachar wanuchichinaypaq nimaran.
16 Piru nuqaqa niray: ‘Romamanta karguyjunkunaqami mana wanuchikuyta puytinchikchu, manaraq chay uchachakuq chaywan, chay uchachakaq chayta allita tapur yaĉharqa’ nir.
17 Chayraykumi paykunawan Jerusalenmanta kay Cesareaman shamurayllapa. Ĉhamurnaqa, manami tardarchu allaqnin chay mantakunay samanaypi tar, kaĉhakuray chay runata naypayman apamunanllapapaq.
18 Piru chay naypayman shamur uchachaqkuna qimikarqa, mana ukman imata rurashankunapaq uchachayanqa nir yarpuyashaynutachu willaranllapa.
19 Chay uchachaqkunaqami, uchachayanllapa uk runa, Jesús shutiq wanusha katinshi, Pabluqa chay runaqa kawsayan nir kriyishanlapaq. Chay paykunamanta ukmanta kriyiq katin, chaylapaqmi ĉhiqnir uchachayanllapa.
20 Chayna nuqaqa mana imatapis chaykunapaq rurashaq nir yaĉharna, tapuray Pablutaqa rinayanqallachu Jerusalenman chaypi tapur yaĉhanayllapapaq kaykunapaqqa nir.
21 Piru payqami mañamaran: ‘Romapa mantaqnin César rikar yaĉhamananpaq’ nir. Chaymi nuqaqa prisullaraq dijasha kani, payman kaĉhanaykaman nir.
22 Chaymi Agripaqa niran Festutaqa:
—Nuqapismi chay runataqa uyakuyta munani nir.
Chayna Festuqa niran:
—Allaqmantami uyakunki nir.
23 Chayna allaqmantaqa Agripawan Berniciqa kusata mudakusha ĉhar, chay wasipi tantakasha karanllapa chayman yaykuran. Pullanqami yaykuran suldadukunapa mantaqninkuna, chaynulla chay pwiblumanta kusa runa nishakunapis. Chaymi Festuqa kaĉhakuran apamunanllapapaq Pablutaqa.
24 Ĉhachitinllapanaqa niran:
—Gubyirnu Agripa, wakin kaypi kaqkuna, chaypimi wak runaqa. Tukuy Israel runakunami Jerusalenpi chaynulla kay Cesareapipis, nuqaman shamur payta uchachar, mana uyaraq ‘¡Wanuchiy, wanuchiy!’ nimaranllapa.
25 Piru nuqapaqqa manami imatapis mana allintaqa rurasha yupaychu wanuchinapaqqa. Chaynu katinmapismi paylla mañamasha, chay Romapa mantaqnin César ninllapa pay tapunanpaq. Chaymi nuqaqa payman kaĉhashaq nisha kani.
26-27 Piru paypaq mana imatapis allita yaĉharmi, mana imatapis iskribiyta puytinichu chay mantaqninchik Cesarmanqa. Chaqa manami allintachu yarpuchiman, uk prisuta

kaĉhanaypaq payman ima uchayjun nir mana iskribirqa. Chaymi apamuni qamkunapa naypaykillapaman qam gubyirnu Agripa taputki, uyakurna iskribinaypaq.

26

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi rimaran

1 Chaymantami Agripaqa niran Pablutaqa:
—Kananqa rimayta puytinki yaĉhanaypaq imanu purinki nirmapis.
Chaymi, Pabluqa makinta alsar kaynu niran:
2 —Gubyirnu Agripa, kusala aligrimi kani, qampa naypaykipi rimanaypaq kashayrayku. Nuqami Israel runakuna uchachamashanllapapaq rimashaq yaĉhanaykipaq.
3 Qamqami chiqapta yaĉhanki kay Israel runakunapa kustumriyllapataqa. Chaynulla yaĉhankipismi chay willanakushayllapapaq. Chayraykumi mañashuni allita uyakumanaykipaq.
4 "Tukuy Israel runakunami yaĉhanllapa, takshaymanta-pacha chay pachaypi, Jerusalenpimapis, imanumi paykunawan tasha kani nirmapis.
5 Yaĉhanllapapismi, rimayta munarqa rimanqallapa, nuqaqa fariseo runa kasha kani nir. Chaqa chay fariseo runakunaqami tukuy Israel runakuna kriyishanchikllapataqa kusa allita rurar kumplinllapa.
6 Nuqaqami kriyini unay rukunchikkunata, Dyus 'Uk washakuqta kaĉhamushaq' nir arnishanpi. Chaypi kriyishayraykumi uchachamarllapa kanan-shuypaqa kayman apamashallapa tapumananllapapaq.
7 Chaynu kay Israel dusi ayllukunamanta, Dyus chay arnishanta rikayta yarpur, unaqpis tutapis Dyusta allita kasur sirbir ima kawsanllapa. Gubyirnu Agripa, nuqapis chaynu paykuna yupay katiymi, yanqa illaqta uchachamayanllapa.
8 ¿Manachu qamkunaqa kriyinkillapa, Tayta Dyusqa wanushakunata qashan kawsachimun nirqa?
9 "Paykuna yupay nuqapis unayqa Nazaretmanta Jesuspa shutinta ĉhiqnir, kusa saqra ukmanta rurayta yarpuq kani.
10 Chay yarpushaynumi ruraray Jerusalenpiqa, chay kurakunapa mantaqninkuna urdinta qumatinllapa. Chaymi Jesuspi kriyiqkunataqa prisuq kani. Chaynulla wanuchitinllapapis nuqapis chay yarpuylla kar 'Wanuchiyllapa' niq kani.
11 Kutir kutirmi qischaq kani, 'Jesuspiqa manana kriyishaqnachu' ninankaman. Chaynullatami ruraq kani tukuy tantakananllapa wasikunapi. Paykuna kusata piñachimatinmi, uklaw pwiblukunapi katinmapis ikinta riq kani.
12 "Chaynu chay kriyiqkunapa ikinllapapi puriq karmi, riyaray Damasco pwibluman, chay kurakunapa mantaqninkuna urdinta qumasha katin.
13 Piru, gubyirnu Agripa, alas dusi yupayna nanpi karqami, rikaray unaq syilumanta kusa llipya intiru, rupaymanmatapis masta achkirachikamuqta. Chayqami tukuy nuqawan riqkunamanpis achkiramuran.
14 Chaynu achkirachimatinllapami tukuyniyllapa pachaman ratarayllapa. Chaymanta uk hebreo rimaypi, kaynu nimaqta uyaparay: 'Saulo Saulo ¿imapaqtaq ikiypi purinki qischamanaykipaq? Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay'.
15 "Chaymantaqa niray: '¿Mayqantaq kanki, Taytituy?'
"Chaynu nitiymi Amitunchikqa nimaran: 'Nuqami kani Jesús, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay.
16 Sharir shay. Chaqa nuqaqami qamman rikarisha kani nuqatana sirbimar, kay kanan rikashaykikunapaq uk tistigu yupay parlakunaykipaq. Chaynullami kaymanta naypaqman rikachishuyani, chaykunapaqpis qam parlakunki nuqapaqqa.
17 Chaynu parlakutki, Israel pwibluykimanta kaqkuna, chaynulla chay jwira mana Israel runakuna ĉhiqnishutinpis nuqami washashayki. Chaqa mana Israel runakunamannami kananqa kaĉhashuni.
18 Chaynu yaĉhachikutki paykunaqa intrakar manana tutaparaqpi yupay dyabluwannachu purinqallapa. Ashwan nuqapi kriyirna, achkiraqlapina kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaynuqami uchankunamanta pirdunar wamraypaqna riqsishaq, chay wakinkuna nuqapi kriyishakunata yupayna' nir.
19 "Chaymi gubyirnu Agripa, syilumanta willamashanta, kasurmi kriyirayna.
20 Chayraykumi ashwan naypaqtaqa Dyus rimashankunata Damasco pwiblupi rimar yaĉhachikuray. Chaymantami yaĉhachikuray Jerusalenpi, chaynulla Judea pwiblukunapi, mana Israel runakunata, Dyuspina kriyir, paymanna tikrakar kusa allinkunatana rurar kawsananllapapaq.

21 Chayta rurashayraykumi Israel runakunaqa Dyusta adurananllapa wasipi aypamar
wanuchimanaranllapa.
22 Piru Tayta Dyus yanapamatinmi, kanankaman mana manchakur imachu payllapaq
yaĉhachikur purini, tukuy runakunata – taksha kaqkunata, chaynulla atun kaqkunamat-
apis. Manami Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla Moisés rimashanmanta ukmantachu
rimasha kani. Chaqa paykunata Dyus rimachitin, imami pasayanqa nir kaynu niqllapa:
23 'Dyus Akrashan Cristunshi wanuyanqa. Piru wanushana karmapisshi, qashan
tukuymanta naypaqta kawsamuyanqa. Chaynullashi pay wanur kawsamushanwanqa,
intrachimanchik paypi kriyisha kar wanurmapis washakayashun, kay pwiblunchikpi
taqkuna, chaynulla uklaw pwiblukunapi kaqkunamapis' nir".

Pablumi gubyirnu Agripata willaran Jesuspi kriyinanpaq

24 Pablo, Jesús wanur qashan kawsamusha nir rimatinmi, Festuqa jwirtita rimar kaynu
niran:
—¡Pablo kusa yarumi kanki! ¡Kusata istudyasha karmi yaruyashayki! nir.
25 Piru Pabluqa niran:
—Manami yaruyashachu kani. Kusa allin tayta Festo, ashwan kay rimashaykunami
chiqap mana llullachu intrakaqkunapaqqa.
26 Mana kriyimatkillapapismi, kay tayta gubyirnu Agripa, pay yaĉhan Jesuspaqqa
tukuyta. Chaymi nuqaqa paypa naypanpimapis mana manchakurchu rimani. Chaqa
nuqaqa yarpuni payqami chiqapta intrakasha kaykunapaqqa nir. Chaqa kaykuna-
paqqami tukuy runakuna yaĉhan.
27 ¿Kriyinkichu gubyirnu Agripa, Dyuspa unay rimaqninkuna nishantaqa? Nuqaqami
yaĉhani, qamqa kriyinki nir.
28 Chaynu nitinqa, chay gubyirnu Agripaqa niran:
—¿Kananllachu Jesucristupi dasla kriyiq tikrakanayta munayanki? nir.
29 Chaymi Pabluqa niran:
—Tayta Dyus munatinqami kanan, manaqa maydiyapis kanman. Piru mana qamlachu,
ashwanmi tukuy kaypi uyamaqkunaqa kriyinmanllapa. Maydiyaqaĉhi nuqa yupay kan-
manllapa, mana prisukasha karllapa imamapis.
30 Chaymantaqa, chay gubyirnu sharir chaynulla gubirnadurpis, Berniciwan pulla,
wakin chaypi taqkunawanpis,
31 riranllapa wakaqla parlaq, Pablo nishankunapaq. Chaymi paykunapura ninakuyaql-
lapa: "Kay runaqa manami ima mana allintapis rurashachu wanuchinallapapaqqa.
Chaynulla manami karsilpi kananlapaqmapis allinchu".
32 Chaymi chay gubyirnu Agripaqa, Festuta niran:
—Mana pay, chay mantakuq César rikar yaĉhamanqa nimasha kashallapaqa, kay
runataqa kaĉhashana kachuwanllapa nir.

27

Pablutami Roma pwibluman kaĉharanllapa

1 Chaymanta, Italiaman kaĉhamananllapapaq parlaranllapa. Chaymi Pabluwan wakin
prisukunataqa quranllapa suldadukunapa mantaqnin uk kapitan Julio shutiqta. Payqami
Romapa mantaqnin Augustupa chay wakin suldadunkunata mantaq kaq.
2 Nuqakunaqami riq kanillapa yaku karrupa shananman, Italiaman rinayllapapaq.
Chayman ĉharqa tarirayllapa uk yaku karruta Adramitio pwiblumanta. Chayqami ri-
nanlapaqna kasha kayaq Asiapa pwiblunkunaman. Chaymi chayman iqar rirayllapa.
Pullayllapaqami riyaq Macedoniapa pwiblun Tesalonicamanta Aristarco.
3 Chaymanta allaqnin diyaqa ĉharayllapa mar yakupa manyan uk pwiblu Sidón shu-
tiqman. Chaypiqami chay Juliuqa, Pabluwan kusa shumaqta yarpur Pablutaqa dijaran
amigunkunata rir watukutin, paykunana samachir qarananllapapaq ima.
4 Chaymanta Sidón pwiblumanta lluqshitiyllapanaqa, naypayllapalawmanta kusa jwirti
wayra shamuq qallariran. Chaymi mana naypaqman rinayllapapaq dijamatinllapaqa,
chay yakupa ĉhaypinpi Chipre shutiq pachapa allilaw qichqanta pasar rirayllapa.
5 Chaynu mar yakullata riyar, pasarayllapa Ciliciapa, Panfiliapa pwiblunkunapa nay-
panta. Chaynu riyarmi ĉharayllapa Liciapa uk pwiblun Mira shutiqman.
6 Chayman ĉhatiyllapanaqa, chay suldadukunapa kapitanninqa, uk yaku karru Alejandría
pwiblumanta Italiaman riqta tarir chayman iqachimaranllapa chaypina rinayllapapaq
Italiaman ĉhanayllapakaman.
7 Chaymi ayka diyata wayrarayku allmanta rirayllapa. Chaynu rirmi uk pwiblu Gnido
shutiqpa naypanlawlaman ĉhaq kanillapa. Piru wayra naypaqman mana rinayllapapaq

dijamatinllapami, yakupa ĉhaypinpi Creta shutiq pachapa ichuqlaw qichqanta pasar rir,
Salmona pwiblupa naypanlawta pasar riraylla pa.
8 Chaynu chay pachapa naypanlawta riyar wayrarayku qischakayarmapis ĉharayllapa uk
pwiblu "Buenos Puertos" shutiqman. Chayqami Lasea shutiq pwiblupaqa yatalanpi kaq.
9 Kusa unaytanami yakullapi karayllapa. Chaymi mar yakullata rinayllapapaq kusa
manchakuypaqna kayaq. Chaqa tamya tyimpu shipchanamiri * karan. Chaymi Pabluqa
tukuyta kaynu nir willaran:
10 —Taytituykuna kay riyashanchikllapaqami kusa manchakuypaqta rikani. Kayp-
iqami imallaqa pasamashunllapa. Chaymi yaku karrumapis tukuy imantinchik limpu
chinqanqa. Piru manami yaku karrulachu chinqanqa, ashwanmi nuqanchikkunamapis
chinqachuwanllapa nir.
11 Chaynu nitinmapis, chay suldadukunapa mantaqninqa, masqa chay yaku karrupa
amunta, chaynulla chay yaku karruta purichiqta kasuran. Nataq Pabluta-shuypaqa mana
kasuranchu.
12 Chay pwiblumi yaqqa mana allinchu kaq tamya tyimputa pasanayllapapaq. Chaqa
kusatari wayra kallpaq. Chayrayku yaqqa tukuyla yarpurayllapa Cretapa pwiblun Fenice
shutiqman ĉhayta. Chaqa chaylawtaqari wayraqa mana kallpaqchu. Chaymi chaylapi
tamya tyimputaqa pasayta yarpurayllapa.

Kusa manchaypaq wayra, yaku karruta kallpachiran

13 Rinayashayllapalawman wayra kusa shumaqta qallaritin, anklata tantar chay mar
yakullata riq qallarirayllapa. Chaymi chay Creta pachapa qichqanllata riyaq kanillapa.
14 Chaymanta wakaqpina katiyllapaqa illaqmanta kusala jwirti wayra Euroclidón shutiq
shamuq qallariran chay allilaw qichqayllapamanta.
15 Chaymi chay yaku karrutaqa kusalata awikuq qallarir, chay riyashayllapamanqa
wayra mana dijamaranllapachu rinayllapapaqqa. Chayraykumi dijatiyllapana apama-
ranllapa pay riyashanman.
16 Chaynu wayra apamatinllapa riyarqa pasayarayllapana yakupa ĉhaypilanpi uk pa-
chita Clauda shutiqpa ikinlawta. Chayta riyatiyllapanaqa chay pachita ashlila wayrata
arkashanrayku, kusata qischakar ima chay ikilawpi watakasha kayaq yaku karritutaqa
iqachirayllapa.
17 Chaymanta-shuypaqa waskakunawan allita watarayllapa chay atun yaku karruqa
ama pakikananpaq. Chaynu kusa jwirti wayra katinmi, kallpachir apar chay achka aqu
tantakasha Sirte shutiqman waqrachimachuwanllapa nir yarpur, chay yaku karrupa
unaqninpi raĉhpa kaq chayta ishkichimuranllapa. Chaynu ruratiyllapaqami wayraqa
munashannuna apamaranllapa.
18 Nataq allaqninqa, chay wayraqa kusala jwirtillaraq karan. Chaymi chay yaku karru
ankishyananpaqqa, kargata apayashanllapatapis yakuman itakuqna qallariranllapa.
19 Chaymanta kimsa diyamantanaqa, ashwan makinllapawan † itakuq qallariranllapa
chay yaku karrupi yaqqa mana ministikaypaq kaqkunataqa.
20 Chaynulla rupayta, qullarkunamatapis ayka diyata mana rikayta puytirayllapachu.
Chaqa, chay wayraqa kusala puktay intiru karan. Chaymi nuqakunaqa kusalata qischakar
mana imanupis washakayashunllapachu nir yarpuyarayllapa.
21 Chaynu qischakar imami, unaytana mana mikushachu karayllapa. Chaymi Pabluqa
tukuypa ĉhaypinpi shar niran:
—Taytituykuna, allinmi kasha kanqa qamkuna kasumanaykillapapaq. Kasumar
chay Creta pachamanta mana shamusha kashallapamaqa, mana tukuy kay
pasamayashanchikkunaqa pasamayachuwanllapachu.
22 Chaynu katinmapis, kananqa ama kwashallaqa tikrakayllapachu. Kay yaku karru
chinqatinmapis, nataq tukuy nuqanchikkuna-shuypaqa mana uklamapis wanushunlla-
pachu.
23 Chaqa nuqa Dyuspa kar, payta sirbini chaymi naqa tuta nuqaman uk angelninta
kaĉhamusha.
24 Chaymi payqa nimaran: 'Pablo, ama manchakuychu. Chaqa Roma pwiblupa punta
mantakuqnin Cesarmanqami ĉhanaykipaq Dyusqa nisha. Chaynulla qamraykumi wakin
pullayki chay yaku karrupi kaqkunapis washakanqa' nir.
25 Chayraykumi nuqa nishunillapa: Animakuyllapa. Chaqa nuqaqami Dyusniypi kun-
fyakar kriyini. Chaymi nini chay nimashanqa chaynu kanqa nir.

---

* **27:9** Israel runakuna ayunu fyistanta silibranan tyimpu pasatinnaqami, tamya tyimpu qallariqna. Chaymi mar yakupi purinanllapapaqqa mana allinnachu kaq. † **27:19** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Makiyllapawan itakuq qallarirayllapa" nir.

26 Piru wayraqami apar yaku ĉhaypinlapi uk pachita chayman waqrachir itakumashunllapa.
27 Chay tuta riyashayllapawanqa ishkay simanapaqna yakullata rirayllapa. Chaymi karayllapa chay yaku Adriático shutiqpi. Chay lugarpimi wakman kayman wayraqa yaku rurillapi purichimaranllapa. Chaymi ĉhaypi tutana yupay chay yaku karruta purichiqkunaqa tantyaran pachaman shipchayanchikllapana nir.
28 Chayna miditinllapanaqa yaku rurimanqa karan binti brasa. Chaymanta ashlila naypakaq riyar qashan miditinllapaqa kinsi brasalana kayaq.
29 Chay ruripi rumikuna katin waqrakachuwanllapa nir, chay yaku karrumanta waskakunawan watar ikilawman itakuran kwatru anklakunata. Chaykamanqa paykunaqa kusalata yarpuyaqllapa achkiyanmanna nir.
30 Nataq chay yaku karruta purichiqkunaqa alsakar washakayta yarpuranllapa. Chaymi naypaqlawmanpis anklata itakuq tukuqnula chay takshala yaku karrituta yakuman ishkichiyta yarpuranllapa.
31 Piru Pabluqami, chay mantaqninta chaynulla suldadunkunatapis niran:
—Kaykuna mana kay yaku karrupi kidatinqa, nuqanchikkunaqa mana washakashunllapachu nir.
32 Chaymi chay suldadukunaqa, chay taksha yaku karruta ayka waskakunawan watasha karan chaytaqa pititin, yakuman rataran.
33 Nataq achkiyayatinnaqa, Pabluqa tukuy mikunanllapapaq kaynu niran:
—Ishkay simananami kay yaku ruripi yarakushanchikllapa imashi pasanqa nir. Chaypaq yarpur mana mikuranchikllapachu imanuĉhi mikunchikllapa chaynuqa.
34 Chaymi rugashaykillapa imalataqa mikuyllapa nir. Mikunaykillapapaqmi allin kanqa kawsanaykillapapaq. Chaqa manami mayqanninchikllapapis uk aqchanchiklamapis chinqanqachu nir.
35 Kaykunata nirmi Pabluqa tantata aypar tukuypa naypanpi Dyusta payji nir, pakir mikuq qallariran.
36 Chaymi, tukuy animakur mikuq qallariranllapa.
37 Chay yaku karrupiqami dusyintus sitintay-saysi (276) runakuna karayllapa tukuyniyllapaqa.
38 Chaymanta munashanllapata mikurnaqa, trigukunataqa mar yakuman itakuranllapa, yaku karruta ankishyachinanllapapaq.

Yaku karrumi marman chinqaran

39 Chaymanta limpu achkiyatinnaqa, chay yaku karruta purichiqkunaqa karu maypi pachata rikaran. Piru mana yaĉharanllapachu maypi kanchikllapa nirmapis. Chaymi chaypi rikaranllapa uk kusa shumaq laduyjun aqulla pachata. Chaymi chaykaman yaku karrutaqa qimiyta yarpuranllapa.
40 Chayraykumi chay anklakunataqa, pitir chaypina dijaranllapa. Chaynulla uk palalla qiru ikilawpi tikrachinanpaq sirbin chaytaqa, watashanmanta sarpicharanllapa chaywanna apananllapapaq. Chaymantaqa chay naypaqlaw purichinan raĉhpakunata unaqman alsar timplaranllapa, wayra pukatin yaku karru rinanpaq. Chaymi chay yaku karruqa chay aqulla pachaman ĉhanayaqllapa chaylawman qimikaq qallariranna.
41 Piru chay yaku karruqami, yaku ruripiqa aqulla uk pacha karan chaypi waqrakaran. Chaymi naypaqlawunqa chay aquman yaykutin, manana kuyuranlamapischu. Nataq chay ikilawun chayta-shuypaqa yaku limpu pakiq qallariran.
42 Chaymi suldadukunaqa, chay prisukunata wanuchiyta yarpuranllapa kanan nuqanchikkunamanta naypaqta lluqshirqa alsakanqa nir.
43 Piru, chay suldadukunapa mantaqnin, Pabluta washanar mana wanuchinanllapataqa munaranchu. Ashwanmi kaĉhakuran, mayqanninpis nadayta puytiqqa yakullata rir naypaqta chay pachamanqa ĉhananpaq.
44 Nataq wakin-shuypaqa tablakunapi, chay yaku karrupa pakinkunapi anan rir chay pachamanqa ĉhananllapapaq. Chaynumiri tukuyniyllapa allilan mana imapis pasamatinllapachu, ĉharayllapa pachamanqa.

28

Pablumi Malta shutiq pwiblupi

1 Chaymanta tukuyniyllapa washakashana karqa, yaĉharayllapana chay maypiĉhi karayllapa chay pachaqa Malta shutin nir.
2 Chaymi chay pachapi taqkunaqa, tukuyniyllapata kusata kuytamaranllapa. Chayna kusalata tamya ishkiyatin kusata qasatin, ninata ratachir qayamaranllapa qimikar quñukunayllapapaq.

3 Pablupismi shapshu yamtata tantakusha kar, chay ninamanqa itayaran. Chaymi,
kusata nina miratin chay shapshuta ninaman itayashanmanta uk largu kuru lluqshimur
Pabluta makinpi kanir warkurakuran.
4 Chayna, chaypi taq runakunaqa chay largu kuruta, Pablupa makinpi warkuraqta
rikarqa paykunapura ninakuranllapa: “Kay runaqami uk wanuchikuq kanqa. Chaymi
mar yakumanta michka washakasha karmapis, kastigakar wanuyanqa” nir.
5 Piru Pabluqa chay largu kurutaqa ninaman ĉhaspitin mana imapis pasaranchu.
6 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna chayta rikar yarpuyaranllapa: Saksarchu wanunqa,
manaqachu das wanunqa nir. Chaynu nirmi kusata chapayaranllapa. Unaytana cha-
payatinllapaqa mana imapis pasaq yupay katinqa, ukmantana yarpur ninakuqllapa:
“Pabluqami uk amitu” nir.
7 Chay kayashayllapamanta yatayllapakaqlapi karan ĉhakrakuna. Chayqami chay lugar-
manta uk runa punta mantakuq Publio shutiqpa kaq. Paymi samachir kuytamaranllapa
kimsa diyata.
8 Chaymi chay Publiupa taytan kusala qishaq mantalapi kayaq. Allipla rupapi chaynulla
kusata waqtallata apaq. Chaymi Pabluqa riran watukuq. Chayman ĉharnaqa, Dyusman
mañakur chay qishaqpa ananman makinkunata ĉhuratinla, alliyaran.
9 Chayta rikarllapami, ukkunapis qishaqninkunata apamuqllapa. Chaymi chaykunat-
apis Pabluqa allicharan tukuyta.
10 Chayraykumi, ashwan kusa masta kuytamaranllapa. Chaymi rinayllapapaqqa tukuy
ima ministishayllapata qumaranllapa.

Pablumi Roma pwibluman ĉharanna

11 Piru kimsa misismantaraqmi rirayllapa, Alejandriamanta uk yaku karru tamya
tyimputa chaypi pasasha kayaq chaypi. Chay yaku karruqami dyusninkuna Castorwan
Pólux niqllapa chaykunapa ritratunta naypaqlawunpi ĉhurakusha kayaq. Chayman iqarmi
rirayllapa.
12 Chaynu rirllapaqami, yakupa manyanlapi uk lugar Siracusa shutiq chayman ĉhar,
chaypina kidaq kanillapa kimsa diyata.
13 Chaymantaqa rirayllapa yakullata, Regio shutiq pwibluman ĉhanayllapakaman. Nataq
allaqninqami, wayra surlawmanta shamuyatin, uk diyapi tardilana ĉhaq kanillapa uk
pwiblu Puteoli shutiqman.
14 Chaypiqami tarirayllapa, Jesuspi ayka kriyiqkunata. Chaymi paykuna chaypi kidachi-
matinllapa kidarayllapa uk simanata. Chaymantaqa rirayllapana Roma pwibluman.
15 Chaynu rir largullaraq ĉhanayllapapaq faltayatinqa Romamanta wakin kriyiq masiyl-
lapakunaqa yaĉhayaqllapana nuqakuna riyanillapa nir. Chaymi shamur tarimaqllapa uk
pwiblu Foro Apio shutiqpi. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa tarimaranllapa chay uk lugar
“Tres Tabernas” niqllapa chaypi. Chaymi paykunata rikarqa, Pabluqa kusata aligriyar
Dyusta payji niran.
16 Chaymanta Roma pwibluman ĉhatiyllapanaqami Pablutaqa karsilmanqa mana itaranl-
lapachu. Ashwanmi kaĉhakuranllapa paylana uk wasipi tatin uk suldaduna rikar kuytanan-
paq.
17 Pabluqa Romaman ĉhashana kar kimsa diyamantaqa, kaĉhakuran Israel runaku-
napa wakin mantaqninkunata qayamunanllapapaq. Chaymi tantakashana katinllapaqa,
Pabluqa niran:
—Ukniykuna manami ima mana allintapis rurashachu kani chay Israel runaku-
nataqa. Chaynulla chay unay rukunchikkunapa kustumrinkunamatapis mana ukman-
taqa rurashachu kani. Piru chaynu katiymapis, Jerusalenpimi, Romamanta karguyjunku-
naman qukumaranllapa.
18 Paykunaqami limpu tapumarllapanaqa dijamanaranllapa. Chaqa manari ima uchay-
taqa tariranllapachu wanuchimananllapapaqqa.
19 Piru Israel runakunaqa mana dijamayta munatinllapa, nuqalla mañaray kaypi
Romapa punta mantaqnin tapumar allita yaĉhananpaq. Nataq chay uchachamaqkuna-
mataqa, nuqa-shuypaqa mana ima mana allinta rurayta yarpusha imachu kani. Chaqa
paykunaqa pwibluyllamantari.
20 Chayraykumi qamkunaman qayachimusha kani shumaqta parlanallapapaq tanta-
kar. Chaqa tukuy nuqanchikkuna Israel runakunaqami kriyinchikllapa Dyusmanta
washamaqninchikqa shamun nir. Chaynu kriyiq kar yaĉhachikur puritiymi, nuqataqa
kadinakunawan watar imamapis prisumashallapa.
21 Chaynu nitinmi paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunamanqami, Judea pwiblumantaqa mana ima kartalamatapis
ĉhachimushallapachu qampaqqa. Manami chay pwiblunchikmanta runa masinchikkuna

wakmanta ĉhamuqkunamapis willamashallapachu qampaqqa imanu mana allinta
tukushayki nirmapis.
22 Piru nuqakunami qamta uyakushunayanillapa imatataq yarpunki chay
kriyishaykipaq nir. Chaqa kay mushuq kriyishanllapapaqmi, tukuy pwiblupi ukmanta
rimanllapa.
23 Chaymi uk diyapi parlashunllapa nitin, chay diya paykunaqa achka runakunawan
ĉharanllapa chay maypiĉhi Pablo samasha karan chay wasimanqa. Chaymi Pabluqa
allaqmanta-pacha tardikaman parlaran tukuy runakunata, Dyus imanumi mantakun
nir. Chaynulla Dyuspa rimaqnin Moisés, wakin rimaqninkuna iskribishankunata liyir
Jesuspaq intrachiyta kamaran.
24 Chaymi Pablo chaynu rimatinqa, wakin runakunaqa kriyiranllapa. Nataq
wakinkuna-shuypaqa mana kriyiranllapachu.
25 Chayna paynin paynin mana intrachinakuyta puytirqa, riq qallariranllapa chay
runakunaqa. Chaymi Pabluqa niran:
—Santu Ispiritu Dyuspa rimaqnin Isaiaswan kar unay rukunchikkunata willashanqami
chiqap kasha kaynu nirqa:
26 ‘Rir willay kay runakunata:
Qamkunaqami michka kusata uyakurmapis, mana intrakankillapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunkillapachu.
27 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu nir’.
28 Imanuĉhi unay rukunchikkuna yupay, Dyus nishanta mana intrakasha karqa, qamkuna
Israel kaqkunaqa manana intrakankillapachu. Chaynu katin kananqa Dyus washashu-
nanllapapaq willashushayllapaqa chay jwira mana Israel runakunapaqna kanqa. Chaqa
paykunaqami uyakur intrakanqallapa kay nishaytaqa.
[
29 Chaymi kaykunata Pablo nitinqa, Israel runakunaqa riranllapana paykunapura
willanakur.]
30 Chaymanta Pabluqa, ishkay añuta kidaran chay pwiblullapi chay wasita alkilashanl-
lapi. Chaynulla chaypimi tukuyta samachiq payta watukuq ĉhaqkunataqa.
31 Manami mayqantapis manchar, mana mayqanpis willatin imachu, Pabluqa Dyuspa
mantakuyninpaq, chaynulla Amitunchik Jesucristupaqpis yaĉhachikuq.

Romanos
Pablumi kartanta kaĉhan Romapi kriyiqkunaman

Apustul Pablo Corinto pwiblupi kimsa misista karmi, kay kartata kaĉharan Romapi kaq kriyiq masinkunaman. Kay kartata kaĉhashanqami karan añu 57pi yupay.

Romaqami kusala atun pwiblu karan. Chay pwiblupi mantakuqqami shutiq Nerón. Payqami achka pwiblukunata mantaq. Piru, Pabluqa manaraqmi Romamanqa ĉhasharaqchu kaq. Chaymi chay pwiblupi taq kriyiq masinkunaman Pabluqa kay kartata kaĉharan, Dyuspa rimayninta shumaqta intrakananllapapaq.

Kay kartapimi Pabluqa niran: Tayta Dyuspa rimananta tukuyla intrakar washakashunllapa. Chaqa tukuylami uchayjun kanchikllapa. Piru chaynu karmapismi, Amitunchik Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir, niran (1.1–8.39).

Chaynullami Pabluqa willaranllapapis: Tayta Dyusmi Israel runakunawan tratuta ruraranllapa nir. Piru chaynu paykunawan tratuta rurasha katinllapamapis, Amitunchik Jesucristupi mana kriyinaranllapachu. Chayraykumi kastigakashana karanllapa niran. Piru maydiya, Amitunchik Jesucristupi kriyirllapaqami, paywan kanqallapa nir imami willaran paykunataqa (9.1–11.36).

Chaynullami Pabluqa willaranpis: Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqami, Tayta Dyus munashanlata rurar ima kawsanqallapa nir (12.1–15.13).

Kay kartallapimi paykunata niranpis: Kusalatami watukushuyllapata munayani nir. Chaymi Españaman riqnu, watukushaykillapa niran (15.14-33).

Chaynullami kay kartanpiqa kusalata saludaran ima paykunataqa (16.1-27).

Pablumi saludakun

1 Munashay ukniykuna, nuqa Pablutami Tayta Dyus akrar kaĉhamasha Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin, chaynulla apustulnin kar, paypa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq.
2 Chaqa Tayta Dyusqami unay tyimpullapi paypa kaq rimaqninkunata willaran chay shumaq rimayninpaq kaynu nir iskribinanpaq:
3 “Washakuq Wamranshi kay pachaman shamuyanqa washamaqninchik” nir. Chaymantaqami Dyus nishannu, Jesucristuqa nuqanchiknu aychayjunpaq tikrakar Davidpa ayllunkuna kaqmanta nasiran.
4 Chaymi wanutinmapis, Santu Ispirituqa pudirninwan kawsachimuran. Chayraykumi yaĉhanchikllapa chiqapta Tayta Dyuspa Wamran nir, michka Davidpa ayllunmanta kasha karmapis.
5 Chaynu karmi Amitunchik Jesucristo kusata llakipar akramaran apustulnin kanaypaq. Chaymi kaĉhamaran tukuy nasyunkunata rir yaĉhachinaypaq paypi kriyirna kasunanllapapaq. Chaynuqami payqa kusa riqsikashana kanqa.
6 Chaynumi qamkunatapis Tayta Dyusqa munar akrashushallapa, Amitunchik Jesucristupi kriyir paypa wamrankunana kanaykillapapaq.
7 Chaymi kay kartata kaĉhamuni qamkuna Roma pwiblupi taqkunaman. Chaqa Taytanchik Dyusmi qamkunataqa kusata munar akrashushallapa, allin kaqninkunalana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

8 Puntataqami kayta willashaykillapa: Uklaw pachakunaman rirmapismi uyapasha kani, qamkunaqashi allita, Amitunchik Jesucristupi kriyinkillapa nir. Chaymi nuqaqa payrayku, Tayta Dyusta kusata payji nini qamkunapaq.
9 Chaynulla Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikur, tukuy shunquywan Tayta Dyusta sirbini. Chaqa paymi nuqapaqqa kusa chiqapta yaĉhayan imanumi qamkunapaq mana shaykuq waran waran mañakuyani nirmapis.
10 Chaynumi imuraspis mañakunilla Tayta Dyus munatinqa, mana imapis pasatin imachu shamur watukushunayllapapaq.
11 Chaqa kusatami rikashuyllapata munani, qamkunallata yaĉhachishutiyllapa chay kriyishaykillapamantaqa mas allita kriyiqkunana kanaykillapapaq.
12 Kaynuqami nishunillapa: Qamkunaman shamutiy, Amitunchik Jesucristupi imanutaq kriyishanchikllapanulla ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakunallapapaq.
13 Ukniykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Kutir kutirmi qamkunaman shamuyta munasha kani nir. Piru kanankamanmi manaraq shamuytaqa puytishachu kani.

Chaynumapis, Amitunchik Jesucristupaq tukuy intirupi mana Israel runakunata yaĉhachitiymi, paypi kriyishallapa. Chaymi kananqa qamkunamanpis shamunayani, chaypipis yaĉhachikutiy achkana kriyinanllapapaq.
14 Chaqa tukuyta yaĉhachinaypaqmi kani, griego mana griego runakunata, chay yaĉhaq mana yaĉhaqkunamatapis.
15 Chayraykumi kusata shamuyta munani qamkuna Romapi taqkunamanpis, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.

Dyusmi Jesucristupi kriyiqkunata washan

16 Manami nuqaqa pinqakunichu Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikuytaqa. Chaqa Dyusqami pudirninwan mayqantapis, shumaq rimayninpi kriyiqkunataqa washanqa, puntataqa Israelmanta kaqkunata, chaymanta-shuypaqa mana Israelmanta kaqkunatapis.
17 Chaqa Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninpi kriyishalami, Dyusqa uchanchikmanta pirdunar, kusa allinpaqna riqsimanchikllapa nir intrachimanchikllapa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa” nir.

Tukuymi uchayjun kanchik

18 Tukuy runakunami kusala mana allinkunata rurar ima, wakinkunata pantachinllapa Dyuspaq mana intrakananllapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusqa piñakur, syilumantapacha paykunataqa kastiganqa.
19-20 Chaqa Taytanchik Dyusllami paykunata intrachiran, nuqami kusa allin, kusa puytiq Dyusnikillapa kani nir. Chaynuqami intrachikuran, kay pachata, chaynulla tukuy ima rurashankunawan. Chaymi payllata mana rikarpis, chay tukuy ima rurashanta rikarqa, tukuy yaĉhaytana puytinchikllapa Tayta Dyusqa imanu nirmapis. Piru tukuy chaykunata yaĉharmapismi, wakinkunaqa mana paypi kriyiytaqa munanllapachu. Chaymi, “Mana yaĉhashachu kani Dyuspaq” nirmapis, paykunaqa mana washakayta puytinqallapachu.
21 Chaqa chay runakuna Tayta Dyuspaq yaĉharllapapismi, imanuĉhi payta aduranananpaq kaq chaynutaqa adurayta, payjichikuymatapis mana munashallapachu. Ashwan chaykunata rurananmantaqami mana allinkunata yarpur kawsashallapa. Chaymi shunqunpi mana allin yarpuyninkunarayku, yarpuyninllapaqa tutaparaqpi yupayna kidasha.
22 Chaymi paykunaqa “Kusa yaĉhayniyjunmi kanchikllapa” nirmapis, ashwan kusa mana intrakaqkunapaq tikrakashallapa.
23 Chaqa Taytanchik Dyus kusa puytiq, chaynulla tukuy tyimpupaq ima katinmapis, aduraytaqa mana munashallapachu. Ashwanmi adurayta munashallapa kay pachapi kaq tukukaq imakunata amituyllapa nirqa. Chaymi adurashallapa runapa, pariq kurukunapa, tukuy kwatru ĉhakiyjun animalkunapa, aysaĉhakar puriq kurukunapa ritratunkunata ima.
24 Chayraykumi Tayta Dyusta mana kasushanllaparayku, chay runakunataqa dijasha munashanllapakunatana rurananllapapaq. Chaymi paykunaqa ukwan ukwan punur, kusa millanaypaq imakunata rurar imana kawsanllapa.
25 Chaynulla chay runakunaqami, chiqap Dyuspi mana kriyinar, payta adurayta mana munar, ashwan chay llulla kaqkunalapina kriyishallapa. Chaynu karmi, Taytanchik Dyustaqa mana aduranananllapanachu. Ashwanmi Tayta Dyus rurashankunatana adurayanllapa. Piru Taytanchik Dyusqami munan, chay rurashankunataqa mana adurarchu, ashwan pay payllatana alabanallapapaq. Chaynumi kanqa.
26 Chaymi chay runakuna, Tayta Dyusta adurayta mana munatinllapaqa, payqa dijashana kusa pinqaypaqkunata rurananllapapaq. Chaymi warmikunapis runanwan punuq yupayna warmipurana punur mana allinta ruranakunllapa.
27 Chaynullami ullqukunamapis warminwan punuq yupay ullqupurana punur, mana allin pinqaypaqkunata ruranakunllapa. Chaynu tukurllapami, kusata qischakanllapa munashanllapalata rurashanllaparayku.
28 Chay uchayjunkunaqami mana imatapis yaĉhayta munanllapachu Dyuspaqqa. Chaymi Tayta Dyusqa paykunamanta akrakaq yupay, paykunalatana dijasha yarpuyninkunapiqa kusa mana allinkunalatana yarpunanpaq. Chaymi kusa saqrakunatana yarpur, paykuna munashanllata ruranllapa.
29 Chaynu karmi tukuy riqchaq pinqaypaq uchakunata rurar kawsanllapa. [Chaymi ukwan ukwan pununllapa.] Runa masinkunatami mana allinkunata ruranllapa. Ĉhiqnikunllapa. Iman katinpismi, miĉhanllapa. Runa masinta inbidyanllapa. Wanuchikunllapa. Kusata piñakurmi anyanakunllapa. Llullachinakunllapa. Kusa mana allinkunalata rurayta yarpunllapa. Kusa kwintastiru ima.

30 Runa masinta yanqallamanta uchachanllapa. Tayta Dyustami ĉhiqninllapa. Kusa
nubliru tukurmi, ukkunata disprisyanllapa. Paykunalla kusata alabakanllapa. Ukkunata
mana allinpaq tikrayta yarpunllapa. Taytanllapakunata mana kasunllapachu.
31 Chaqa paykunaqami mana intrakanar kusala kuchi yupay. Imata arnikurpismi, mana
kumplinllapachu. Paykunalapaq imanpipis yarpur, mana ukkunapaqqa yarpunllapachu.
Mana ukkunata pirdunanllapachu. Chaynulla mana llakipakunllapa imalamapischu.
32 Piru paykunaqami allita yaĉhanllapa Tayta Dyusmi tukuy chay riqchaq uchayjunku-
nataqa tukuy tyimpu wanunapaq kastigamanchik nir. Piru chayta yaĉharmapismi mana
allinkunata rurar kusata uchakur kawsanllapa. Chay runa masinkuna paykuna yupay
mana allinkunata rurar uchakutinllapamaqami, ashwan kusata aligriyanllapa.

2

Dyusmi tukuyta allita rikar yaĉhamaqninchikqa

1 Piru qamkunamanta uknikillapa mana uchayjun yupay tukur, ukninta uchachar
niyanman: “Payqami kusala uchayjun” nir. Chaynu nirqami, ashwan paylla kusa
uchayjun kanqa. Chaqa ¿imatana ukninta willanqa paypis chaynu uchakurlla kawsarqa?
2 Yaĉhashanchikllapanu, uchakuqkunataqami Dyusninchik karanlata rikar “Qamqa
uchayjun kanki” nimayninchikmatapis puytin, pay allinla kar tukuyta rikar
yaĉhamaqninchik kashanrayku.
3 Piru qam, uknikita uchachar “Qamqa kusa uchayjun kanki” niqqami, mana imanupis
washakayta puytinkichu, Dyusninchikpa kastigunmantaqa.
4 Imanupiqakish qamqa mana manchakur uchakurlla kawsarqa, Dyuspaqqa
kaynuta yarpuyatki: “Dyusninchikqami kusala allin kar, mana das piñakur imaqa
kastigamanchikchu” nir. ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi uchakuqkunataqa kastigan.
Piru payqami kusa llakipakuq kashanrayku yarashuyan, uchaykikunata dijar payman
tikrakatki pirdunashunanpaq.
5 Piru qamqami, kusa kuchi kar, Dyusman mana tikrakanar bidaykitaqa mana kam-
byayta munankichu. Chaymi ashwan mas uchayjunpaqna tikrakayanki. Chaymi Tayta
Dyusqa jwisyu diyapi tukuyta allita rikar yaĉhar, kusa manchaypaqtana kastigashunqa.
6 Chaqa tukuyninchiktami rikar yaĉhamayashunllapa, allinta mana allinta rurasha kashal-
lapamapis.
7 Piru wakin runakunaqami mana shaykuq allinlata rurar, Dyusta sirbisha pullaku-
manchik nir, paywan tukuy tyimpupaq luryanpi kayta yarpunllapa. Chaymi paykunataqa
Tayta Dyusqa yanapar tukuy tyimpupaq kawsachinqa.
8 Nataq chay mana allinkunata ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa kusata piñakur kasti-
ganqa. Chaqa paykunaqami chay tukuy allin kaqmantaqa, Dyus nishantaqa mana
imalatapis kasuyta munanllapachu. Ashwanmi munashanllata rurar kawsanllapa.
9 Chaynu kashanllaparaykumi michka Israel runakuna, mana Israel runakuna
karmapis qischakanqallapa. Chaymi tukuy chay mana allinta ruraqkunapaqqa kusala
qischakaykuna, yarpupakuykuna kanqa.
10 Piru Tayta Dyusqami chay allin ruraqkunataqa allinmi kanki nir, kusata aligriyachir
shumaqta kawsachinqa, Israelmanta kaqkunata, chaynulla mana Israelmanta kaqkuna-
matapis.
11 Chaqa Tayta Dyusqa manami ukmanta, ukmantachu rikamanchikllapa.
12 Chaymi mayqanpis Moisés mantakushanta mana yaĉharpis, imami allin, imami mana
allin nir yaĉhayar uchakushanraykumi Tayta Dyusqa allita rikar kastiganqa. Nataq
Moisés mantakushanta yaĉhayar uchakuqkunata-shuypaqa chay mantakuykunallawan
Tayta Dyusqa allita rikar yaĉhar, kastiganqa.
13 Chaqa Tayta Dyusqami mana chay mantakuykunata uyakuqkunalatachu allinpaqqa
riqsin. Ashwanmi uyakusha karmapis chay mantakuykuna nishankunata kasuqku-
natami, Tayta Dyusqa allinpaqqa riqsin. Chaymi chaynu karnaqa, Dyuswan pullana
kanqallapa.
14 Piru mana Israel runakunamantaqami, wakinkunaqa Moisés mantashankunata
mana yaĉharpis, allinta rurar kawsanllapa. Chaqa paykunaqami yarpuyninllapallamanta
yaĉhanllapa imami allin, imami mana allin nirmapis.
15 Chaymi chaynu allinta rurar kawsatinllapaqa, yaĉhanchikllapa paykunapismi shun-
qunllapapi Dyus munashankunata allita intrakanllapa nir. Chaqa yarpunllapami,
allintachu rurayani manaqachu mana nir.
16 Chay nishushayllapanumi, jwisyu diyapiqa kanqa. Chaqa Amitunchik Jesucristu-
paq yaĉhachishushayllapanu, payqa yarpuyashanchikkunata rikayanqa. Chaymi ukkunata
washayanqa. Nataq ukkunataqa uchakushanllaparayku kastigayanqa.

Israel runakunami Moisés mantakushanta mana kasushallapachu

17 Israelmanta kaq runa masiy, qamqami ninki: “Nuqaqami Israel runa kar, Moisés
mantakushankunata yaĉhakushayrayku Dyusqa masta munaman” nir. Piru chaynuqami
ninki kusata alabakarla.
18 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhakushana karqami ninki, “Tayta Dyus mu-
nashantaqami allita intrakanina” nir.
Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhakushana karqa, yarpunki Tayta Dyus mu-
nashankunalata intrakarmi, kwintata qukani imataq allin nir.
19 Chaynullami ninkipis: “Chay mana yaĉhaqkunaqami mana rikakuq yupay katinllapa,
yaĉhachiyta puytini, amana tutaparaqllapi yupay purinanllapapaq” nir.
20 Ninkipismi: “Moisés mantakushankunata allita yaĉhaq karmi, Dyus munashanta
allita intrakayani. Chaymi chay wamritukuna yupay kar, mana yaĉhaqkunata yaĉhachiyta
puytini: ‘Imataq allin, imataq mana allin’ nir. Chaqa Moisés mantakushanraykumi
yaĉhayta puytinchik Dyus munashantaqa”.
21 Piru allita intrakar yaĉhachikurqa, ¿imaraykutaq chay yaĉhachikushaykitaqa mana ka-
sunkiqa? Chaqa qamqami yaĉhachikunki: “Ama suwakuyllapachu” nir. Piru ¿imaraykutaq
suwakunkiqa?
22 Yaĉhachikunkipismi: “Ukpa warminwanqa manami allinchu pununapaq” nir. Piru,
¿imaraykutaq ukpa warminwan pununkiqa? Runakuna rurashan amitunllapakunatapismi
kusata ĉhiqninki. Chaynu chaykunata ĉhiqnirqa, ¿imaraykutaq chay amitunllapapa wasinku-
naman yaykunki iman kaqkunata suwakuqqa?
23 Kananqami Moisés mantakushanta allita yaĉharqa, kusata alabakanki. Piru chay
mantakuykunata mana kasurqami, Dyusmanta burlakayanki.
24 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapi nin:
“Qamkuna Israelmanta kaqkuna mana allinkunata rurashaykillaparaykumi,
chay uklawmanta kaq runakunaqa, Dyusninchikpaq mana allinta rimanllapachu”
nir.
25 Qammi Dyuswan kanaypaq nir chay siñal kustumrita ruranki. Chaynu chay siñal
kustumrita rurar, Moisés mantakushanta mana chiqapta kasurqami, yanqallana chay
siñaltaqa * rurashayki kanqa.
26 Chay mana Israelmanta runakunaqami chay siñal kustumritaqa mana ruranllapachu.
Piru allita Dyus munashanta rurarllapaqa, ¿manachu Dyuspaqqa chay siñal kustumrita
rurasha yupayna kanqallapa?
27 Chay paykunaqami, Dyus munashanta rurasha kar, Dyuswanna kanqallapa. Chaymi
Dyuspaqqa mas allinna kanqa qammantaqa. Chaqa qamqami, chay siñal kustumrita
rurasha karmapis, Moisés mantakushantaqa chiqaptaqa mana kasunkichu.
28 Ma chaynu katinqa ¿mayqankunataq Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanqa? Manami
kwirpunchikpi siñal kustumrita rurashanchikraykuchu chiqap wamrankunaqa kanchik-
llapa.
29 Chaqa Moisés tukuy mantakushankunata kasunasha kashamapis, manami chayqa
washamayninchikta puytiranchu. Ashwan Dyuspi allita kriyishalami, Santu Ispir-
itu yarpuyninchikpi siñalamaqninchik yupay intrachimanchik Dyuspa wamrankunana
kanchikllapa nir. Chaynu Dyuspaq kashallapaqami, runakunaqa mana alabamashunlla-
pachu, ashwan Taytanchik Dyusmi kusa allinna kankillapa nimashunllapa.

3

1 Piru chaynu nishutiyqakish qamqa yarpuyatki, chaqa ¿imatataq sirbiman Israel runa
kar, chay siñal kustumrita rurashayqa? nir.
2 Amami chaynutaqa yarpuychu. Chaqa Tayta Dyus munar akrashushanllaparaykumi,
rimaynintaqa puntata unay rukuykillapakunata intrachiran, wakinkunata intrachinanl-
lapapaq.
3 Piru chaynu katinmapismi, wakin Israel masikikunaqa Dyusninchik washananllapa-
paq nir tratuta rurashantaqa mana kwintacharanllapachu. Chaynu mana kwintachatinl-
lapamapismi, Dyusninchikqa chay tratuta rurashantaqa allita kumpliyanqa.
4 ¡Chaqa tukuy runakuna ima nishanta mana kumplitinmapismi, Tayta Dyusqa imanu
yanapamanallapapaq, chaynulla imanu ruramanallapapaq nir arnimashanchikllap-
ataqa, allita tukuyta kumpliyanqa! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
¡Tayta Dyus, qam rimatkimi

* **2:25** Siñal kustumriqa chay Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta-pacha uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswanna kananpaq nir.

tukuy uyashuqkuna yaĉhanqallapa, chiqaptami rimanki!
¡Chaymi tukuy musyashuqkunata binsir, uyarachinki! nir.
5 Piru Tayta Dyus llakipakuq kashanraykumi, ukkunaqa yarpuyninllamanta kaynu
ninllapa: Uchakurlla kawsatiymapis Tayta Dyus llakipamaqta wakinkuna rikarmi, ninl-
lapa: Dyusqami kusala allin llakipakuq nir. Chaynu uchakushayrayku ukkunaqa Dyusqa
llakipakuq nir intrakatinqa, manami allinchu kanqa Dyus kastigamananpaqqa michka
uchakutiymapis nir.
6 ¡Piru manami chaynuchu! Chaqa Dyus tukuy nishanta mana kumplirqa, ¿imanunari
jwisyu diyapiqa tukuyta allita rikar yaĉhanqa?
7 Piru uk uchakusha karmapis, washakayta munar niyanmanllaraq:
“Llullakushayraykumi Dyusta masta alabar ninllapa: ‘Dyusqa mana llullachu’ nir.
Chaymi chay llullakushaypaqqa, mana allinchu kastigamananpaqqa” nir.
8 Nishaykillapa: Chaynu rimarqami, paylla llullachikayan. Chaqa ashwan chaynu
rimaqkunaqami, llullakur ukkunata ninpis: “Kusata uchakushamapismi, Dyusqa kusala
llakipakuq kar, mana kastigamanchikchu” nir. Chaynulla ninllapapis: “Pablupis
nuqakuna yupaylla yaĉhachikun” nir. Chaymi chaynu llullakur yaĉhachikuqkunataqa,
Dyusqa kusa manchaypaqta kastiganqa.

Tukuymi uchayjun kanchikllapa

9 ¡Ma yarpushunllapa! ¿Nuqanchikkuna Israelmanta kashanchikllaparaykuchu, wakinku-
namantaqa kusa mas allin kashunllapa? ¡Manami! Chaqa yaĉhachishushayllapanu Israel-
manta kaqkuna, chaynulla chay mana Israelmanta kaqkunamapismi tukuy uchayjun
kanchikllapa.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Dyuspaqqa manami uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
11 Manami uklamapis kanchu Dyuspaq yarpuqqa.
Chaynulla Dyuspaq intrakayta munaqqa manami kanchu uklamapis.
12 Chaqa tukuymi Tayta Dyusmanta chiqanchakar,
mana allinpaqna tikrakashallapa.
Chaymi mana uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
13 Chay mana allinta ruraq runakunapa kunkanqami,
imanutaq uk wanur pampakashan kiĉhalla kar kusalata asyan, chay yupay.
Chaymi das imatapis saqrata riman.
Chaynullami qallunllapapis kusala llulla katin,
shiminllapapi largu kurupa bininunta pakaq yupay.
14 Aqrunllapapismi kusa saqrata ayaq yupay katin,
runa masinllapakunamatapis kusalata musyanllapa ima.
15 Ĉhakinllapakunapismi kusa utqaylla purin
ukkunata mana allinta rurar wanuchinanllapapaq.
16 Chaynullami mayta rirllapapis
achka runakunata qischar ima llakichinllapa.
17 Chaqa manami mayqanwanpis shumaqta kawsaytaqa yaĉhanllapachu.
18 Chaymi Tayta Dyusta manchar kasuylamatapis mana yarpunllapachu” nir.
19 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa intrachimanchik Israelmanta kaqku-
napis uchayjun kanchikllapa nir. Chaqa manami mayqanpis tukuy mantakuytaqa
kumpliyta puytishachu. Chaymi jwisyu diyapiqa, Dyusta mana ima nishaq nir yaĉharchu
tukuyla Israelmanta kaq, chaynulla mana Israelmanta kaqkunamapis kastigakasha kan-
qallapa.
20 Chaymi Moisés mantakushankunata michka kumplishaq nisha katinllapamapis,
Dyusqa mana mayqantapis ninqachu: “Mananami uchayjunnachu kanki” nirqa. Chaqa
chay mantakuykunaqami intrachimanalapaq karan: “Kusa uchayjun kanchikllapa” nir.

Jesucristupi kriyishami Dyusqa pirdunamanchikllapa

21-22 Piru kananqami Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, mananashi chay unay man-
takuykunata kasurnachu washakayta puytinchik nir. Ashwanmi Jesucristupi kriyisha-
lana mana uchayjunpaqnachu riqsir, tukuy Israelmanta kaqkunata chaynulla mana
Israelmanta kaqkunamatapis washamanchikllapa. Chaqa chaypaqmi Dyuspa rimaqnin
Moisés, chaynulla wakin rimaqninkunapis Dyus nitin iskribiran. Chay iskribishanku-
naqami niyaq: “Uk washakuq shamurshi, tukuyla paypi kriyiqkunataqa washar,
Dyuswan pullachamayashunllapa” nir.
23 Chaymi nishaykillapapis: Tukuylami uchakusha karanchikllapa nir. Chaynu karmi
kusa allinla llakipakuq Dyusninchikpa naypanmantaqa karupllapi karanchikllapa.

24 Piru chaynu kashallapamapismi, Jesucristo uchanchikllapapaq pagrakuq yupay wanuran Tayta Dyuswan pullachamanallapapaq. Chaymi kananqa Taytanchik Dyusqa dibaldila mana imawan pagrashalamapischu llakipar uchanchikllapamantaqa pirdunamanchikllapa.
25 Chaqa Tayta Dyus munatinmi Jesucristo yawarninta iĉhar wanuran. Chaynu wanurmi chay uchanchikllapawanqa payna kidaran. Chaynuqami Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyusqa manana kastigamanallapapaqnachu. Chaynuqa kwintata qukanchikllapa, Tayta Dyusqa tukuyla uchata mana chaynulaqa dijanchu nir. Chaynu katinmi chay unay runakuna, manaraq Jesucristo shamuyatin uchakurmapis Tayta Dyuspi kriyitinllapalami payqa llakiparan.
26 Chaynullami kanan tyimpukunapis Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa, Wamran wanushanrayku. Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkunata pirdunatinqa, kwintata qukanchikllapa: Tayta Dyusqami maydiyapis kusa allinla kar, rikar yaĉhar manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir.
27 Chaynu Tayta Dyus rurasha katinqa, ¿imapaqtaq sirbin alabakanallapapaqqa? ¿Alabakaytachu puytinchik Moisés mantakushanta kasushanchikrayku? ¡Manami! Chaqa Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa. Chaynu katinmi mana sirbinnachu imapaqpis alabakanallapapaqqa.
28 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamanchikllapa, mana Moisés mantakushankunata kasushanchikraykuchu nir.
29 Chaqa Tayta Dyusqami mana, Israelmanta kaqkunapa Dyusninlachu. Ashwanmi Wamran Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa, Israelmanta kaqkunapa, chaynulla mana Israelmanta kaqkunapamapis Dyusnin.
30 Uk Dyusla kashanraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunataqa uchanchikmanta pirdunamanchik, chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashallapamapis.
31 Piru chaynu pirdunamashallapaqa, imanupi yarpuchuwanllapa Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana sirbinnachu nir. ¡Manami allinchu chaynu yarpunallapapaqqa! Ashwanmi Jesucristupi kriyirqa, Dyus nitin Moisés tukuy mantakushankunataqa kumplisha yupayna kanchikllapa.

4

Dyusmi Abrahamtaqa pirdunaran kriyishanraykula

1 Ma yarpushunllapa, nuqakuna Israel runakunapa unay rukuyllapa Abrahamta, Dyus allinpaq riqsishanpaq.
2 Tayta Dyusqami Abrahamtaqa kriyishanraykula allinpaqqa riqsiran. Chaqa Abrahamqa trabajaq yupay, Dyuspaq allinlata rurasha karqami paylla alabakayta puytinanta. Piru mana allinlata rurayta puytishanraykumi mana paylla alabakaytaqa puytiranchu.
3 Chaynu katinmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Abrahamqami Tayta Dyuspi allita kriyishanraykula mana uchayjunpaqnachu riqsikaran” ✡ nir.
4-5 Ma allita yarpushunllapa: ¿Uk runa mana trabajarqachu pagrakayta puytin? ¡Manami! Chaynullami nuqanchikkunapis Tayta Dyuspi mana kriyirqa, mana niyta puytishunchu “Tayta Dyus washamay” nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa mayqan kusa uchayjun katinmapis washanarqa, llakipar dibaldila washan. Chaymi ashwan, Jesucristo washamaqninchik nir kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa.
6 Chayraykumi runakuna uchakusha kar, kriyishanraykula Dyusqa, dibaldila llakipatin kusata aligriyanqa nir, chay unay gubyirnu Davidpis
7 kaynu niran:

“Kusa shumaqmi kanqa
mayqan uchakusha katinmapis
Tayta Dyus uchankunamanta pirdunatinqa.
8 Chaynulla kusa shumaqmi kanqa chay runaqa,
Tayta Dyus uchankunata mana kwintachatinqa” ✡ nir.

9 ¿Chaynuqachu kusa shumaqqa kanqa chay siñal kustumrita rurasha kaqkunala? ¡Manami! Ashwan Tayta Dyuspi kriyirmi shumaqqa kanqallapa, mana chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapis. Yaĉhashanchikllapanu, Abrahamtami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaq riqsiran, paypi kriyishanraykula.

✡ **4:3** Gn 15.6 ✡ **4:8** Sal 32.1-2

10 Chaynuqa ¿ima tyimpupitaq Tayta Dyusqa chaynuta riqsiran Abrahamtaqa? ¿Siñal
kustumrita rurashana katin, manaqachu manaraq rurayatin? Ashwanmi manaraq chay
siñal kustumrita rurayatinraq, allinpaqqa riqsiran.
11 Chaymi chay siñal kustumrita manaraq rurayatinmapis, Tayta Dyusqa Abrahamta
kusa allinpaq riqsir kaynu niran: “Siñal kustumrita ruray” nir. Chaynu nitinraqmi, Abra-
hamqa chay siñal kustumrita ruraran, ama maydiyapis qunqananpaq, Dyusmi allinpaq
riqsimasha paypi kriyishayraykula nir. Chaymi Abrahamqa intrachimanchik, Tayta
Dyuspi kriyirlami Dyuspaqqa allin kanchik nir. Chaynu Abrahampaq yarpurqa, allita
yaĉhanchikllapa Tayta Dyusmi chay siñal kustumrita mana rurasha kaqkunatapis allinpaq
riqsin paypi kriyitinqa nir.
12 Abrahamqami siñal kustumrita rurasha kaqkunamatapis intrachimanchikllapa,
Dyuswanqami allin kanchik paypi kriyirla, mana siñal kustumrita rurarlachu nir. Chaqa
imanutaq Abrahammaqa manaraq siñal kustumrita rurayatinraqchu Tayta Dyuspi kriyis-
hanraykula, allinpaq riqsiran.

Abrahammi allita kriyishanrayku Dyus arnishanta ayparan

13 Abrahamqami kusata kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa aylluntinta arniran tukuyla
kay pachaqa paykunapa makinpina kananpaq nir. * Piru manami, Moisés man-
takushankunata kasushanraykuchu chaynuqa arniran. Ashwanmi arniran, allita Dyuspi
kriyishanraykula. Chaynu kriyitinmi, Tayta Dyusqa uchankunamanta llakipar kusa
allinpaqna riqsiran.
14 Chayraykumi mayqanpis Tayta Dyuspi allita kriyirlami, tukuy arnishankunamatapis
aypayta puytinllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata kasur washakananllapapaq
katinqa, kriyirla washakanallapapaq nir arnimashanchikllapaqa yanqalla kayanman.
15 Piru Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanta kasushaq nir yarpurmi mas
uchakushana rikarinllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata piñakurna kastiganqa
paykunataqa.
16 Chaymi Tayta Dyusqa Abrahamta arnir yanaparan, paypi kriyishanrayku. Chaynul-
lami nuqanchikkunatapis arnir dibaldila yanapamanchikllapa kriyishanchikraykula.
Chaynuqami Abrahamqa tukuy kriyiqkunapaqa taytanchikllapa yupayna kar intrachi-
manchikllapa, imanumi Tayta Dyuspi kriyishala allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa Dyus-
ninchikqa manami yanapanchu Moisés mantakushanta kasuqkunalataqa. Ashwanmi
yanapan Abraham yupay Dyuspi allita tukuy kriyiqkunalata.
17 Chaqa Abrahamqami allita kriyiran: Tayta Dyus rimayninlawan mana imapis
kayashanmanta tukuy imata rurayta puytin nir. Chaynulla kriyiranpis: Wanushakuna-
matapis kawsachimun nir. Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa niran: “Qammantami
achka ayllukuna kanqa. Chaymi taytan yupay kanki” nir. Chaynu nitinmi Abrahamqa
kriyiran.
18-19 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta nisha karan: “Warmiki Sararaykumi uk
wamrayjun kanki” nir. Piru Saraqami mana wamrakuq warmichu karan. Chaynu
Abraham mana wamrayjun karpismi, Tayta Dyus nishanta kriyiran. Piru manami
dasqa wamrayjunchu karan. Ashwanmi kusa achka añuta yararan, Tayta Dyus nis-
hannu kumplikananpaqqa. Chaymi ashwan Abrahamqa warmin Sarawan yaqqana syin
añuyjun karanllapa. Chaynu kusa rukuna karllapa wanunanllapapaqna kar, Sara mana
wamrakuq katinpismi, Tayta Dyus nishanlapi mana shaykuq kriyiran. Chaymi rukuna
katinllapamapis Tayta Dyus nishannu, Saraqa wamrakusturanna. Chaynumi achka
pwiblukunapa taytanllapa yupayna karan.
20 Chaqa Abrahamqa kusa allita kriyisha karan: Tayta Dyusmi chay arnimashanta
chiqapta qumanqa nir. Chaymi tukuy nishanpi mana shaykuq kriyir, Dyusta kusata
alabaran.
21 Chaqa kusatami yarpukusha karan: Tayta Dyusmi kusa pudirniyjun kar, tukuy chay
arnimashantaqa rurayta puytin nir.
22 Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa Abrahamta kusa allinpaqna riqsiran.
23 Piru Abraham, Tayta Dyuspi kriyishanrayku allinpaq riqsisha nirqami, mana Abra-
hamlapaqchu chaynuqa niyan.
24 Ashwanmi chaynuqa nin, kanan nuqanchikkuna tukuy paypi kriyiqkunapaqpis.
Chaqa nuqanchikkunapismi, Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta
kawsachimusha chay paypi kriyinchikllapa.
25 Chaqa Jesucristumi wanuran uchanchikllaparayku. Chaymantaqami chay
wanushanmanta kawsachimuran, mana uchayjunpaqna riqsimanallapapaq.

---

* **4:13** Gn 17.4-6; 22.17-18.

5

Jesucristuraykumi mana uchayjunnachu kanchik

1 Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa.
Chaqa Amitunchik Jesucristo shumaqchamashanchikrayku, Dyuswanqa kusa shumaqna
kanchikllapa.
2 Chaynu kriyishallapami, Tayta Dyus kusa allin kar, mana imawan pagrasha imachu
dibaldila uchanchikllapamanta llakipar kusa allinpaq riqsimanchik. Chaymi pay-
lapi kunfyakar kusata aligriyanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqna kashunllapa pay
kayashanpi nir.
3 Chaynu karqami, chay qischakaykuna katinpis aligriyashunllapa. Chaqa
yaĉhashanchikllapanu, chay qischakaykunaqami yaĉhachimanchikllapa maydiyapis chay
kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir.
4 Chaymi chay kriyishanchiknulla waran waran shachinakushaqami, Dyusqa ni-
mashunllapa allinmi kankillapa nir. Chaynu nimashallapami nuqanchikkunaqa chiqapta
kunfyakanchikllapa maydiyaqa kusa shumaqna paywan kashunllapa nir.
5 Chaymi chay kunfyakayashanchikqa mana yanqallachu kasha nir yaĉhanapaqqa, Tayta
Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchik. Chaqa payqami intrachimanchik tukuyta kusata
munamanchikllapa nir.
6 Unaymantami nuqanchikkunaqa mana imanupis washakayta puytiranchikllapachu,
chay mana allinta rurashanchikrayku. Chaymi Tayta Dyusqa munashan tyimpupi,
Wamran Jesucristuta kaĉhamutin nuqanchikkunarayku wanuran, michka payta mana
kasur uchakusha kashallapamapis.
7 Yaĉhashanchikllapanu manami mayqan runapis, runa masinpaq wanuyta yarpunman-
lamapischu. ¿Piru imanupi uk runapa kusa allin, kusa munashan runa masin katinmaqa,
nuqa qampaq wanushaq niytachu puytiyanman?
8 Piru imanutaq ashwan Amitunchik Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkuna ma-
naraq kriyir uchayjun kashanchikmanta washamanallapapaq. Chaynuqami wanuran,
Tayta Dyus allita intrachimanallapapaq kusata munamanchikllapa nir.
9 Chaqa Jesucristo yawarninta iĉhar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikkuna-
manta pirdunar mana uchayjunpaqna riqsimashanchik. Chaymi chiqapta yaĉhayanchik,
jwisyu diyapiqa Tayta Dyusqa manana tukuy tyimpupaq kastigamashunllapanachu nir.
10 Chaqa nuqanchikkunaqami uchanchikllaparayku Tayta Dyuspaqa kuntran kar, mana
pullan kayta puytiyashallapamapis, ashwan Wamran Jesucristuta kaĉhamuran wanur pay-
wan pullachamanallapapaq. Chaymi chiqapta yaĉhanchikllapa, Jesucristo kawsamushan-
rayku washamashunllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nir.
11 Chayraykumi ama aligriyashunllapachu tukuy tyimpupaq washamashanchikllapa
chaylapaqqa. Ashwanmi aligriyashunllapa Amitunchik Jesucristo wanur kananmanta-
pacha Tayta Dyuswan kusa shumaqtana pullachamashanchikllapa nir.

Adanraykumi wanunchik Jesucristuraykumi kawsanchik

12 Kusa unay tyimpupimi, Taytanchik Dyus punta runata rurashan Adán shutiqqa,
pay willashanta mana kasurchu uchakur, rukuyarna wanuran. Chaymi Adán
uchakushanmanta-pacha, tukuy nuqanchikkuna uchayjunllana kar wanunchikllapa.
13-14 Chaqa Adanqami Dyus willashantaqa mana kasuranchu. Chaymi paypa ayl-
lunkunamapis uchakurlla wanuranllapa manaraq Moisés mantakushankuna katinmapis.
Chaynumi Adanmanta-pacha Moiseskaman uchakurlla kawsaranllapa. Piru paykunaqa
manami Adán yupay, Dyus willashanta mana kasurchu uchakur wanuranllapa. Chayn-
umi Adán uchakushanraykuqa uk washakuq shamuyanqa nir yaĉhanchikllapa. Piru
payqami shamuyan washamanallapapaqna mana uchakuqnachu.

Adanqami Jesucristuwanqa mana chayllachu

15 Chaqa Adán uchakushanraykumi, tukuyla mana puytiranchikllapachu chay wanuy-
manta washakaytaqa. Ashwan Tayta Dyuslami kusata munamarninchikllapa wanunalla-
pamantaqa mana imawan pagrasha imachu dibaldila washamashanchikllapa. Chaqa Je-
sucristo wanushanraykumi, Tayta Dyuslla munar uchanchikkunamanta llakipamanchik-
llapa tukuyla paywan kusa shumaqtana kawsanallapapaq.
16 Adán uchakushanmanta-pachami tukuy runakuna uchakurlla kawsaranchikllapa.
Chaymi Tayta Dyusqa kastigamanallapapaqna karan. Chaymantami ashwan Jesucristo
wanushanrayku, Tayta Dyusqa tukuy mana allinta rurar uchakushanchikmanta llakipar,
mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllapa.

17 Adán uchakushanraykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaq karan. Piru ash-
wan Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyus uchanchikmanta mana imawan pa-
grasha imachu, dibaldila pirdunamashanchikrayku tukuy tyimpupaq paywan pullana
kawsashunllapa.
18 Adán uchakushanraykumi, wanur tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq karan.
Piru ashwan Jesucristo allinta rurar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikmanta
pirdunar, mana uchayjunpaqna riqsimarninchik tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq
niran.
19 Chaynulla Adán, Tayta Dyusta mana kasushanraykumi, tukuyla uchakurlla
kawsaranchikllapa. Piru Jesucristo, Tayta Dyusta allita kasur wanushanraykumi, kusa
allinpaq riqsimanchikllapa.
20 Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanqami, mana washamanapaqchu karan.
Ashwanmi intrachimanalapaq karan tukuymi uchayjun kanchikllapa nir. Piru chaynu
intrakarmapismi, uchakurlla kawsaranchikllapa. Chaynu kashallapamapismi, Tayta
Dyusqa kusa allinla kar uchanchikmanta pirdunar kusa allinpaqna riqsimaranchikllapa.
21 Chaynumi tukuyla uchakushanchikrayku wanunallapapaqna karanchikllapa. Piru
Jesucristo wanushanraykumi, Tayta Dyusqa kusala llakipakuq kar, tukuy uchanchikkuna-
manta pirdunamaranchikllapa. Chaymi Amitunchik Jesucristupi allita kriyishaqa tukuy
tyimpupaqna paywan kawsanapaq nimaranchikllapa.

6

Jesucristupi kriyirnaqa ama uchakushunllapachu

1 Ma, ¿allinchu kanqa kaynuta yarpunapaq: Tayta Dyusmi kusa allin kar uchanchikmanta
llakipamashanchiknulla, uchakurlla kawsashapis qashan masta llakipamayashunllapa
nir?
2 ¡Manami chaynuchu! ¡Ashwan imanutaq uk runa wanushana karqa manana uchakuyta
puytinnachu, chaynumi mana uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa!
3 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa, Jesucristupi kriyir shutikurqa paywan pulla ucha-
paqqa wanusha yupayna kanchik nir?
4 Chaynullami Jesucristupi kriyir shutikuyarnaqa, paywan pulla pampakaq yupayna
karanchikllapa. Shutikurna-shuypaqami, mushuqmanta kawsamuq yupayna karanchik-
llapa. Chaqa imanutaq Jesucristuta, Tayta Dyusqa kusa pudirninwan kawsachimuran,
chaynullami nuqanchikkunatapis uchanchikpaq wanusha yupay kashallapamapis yana-
pamashanchikllapa, mushuq bidapina kawsanallapapaq.
5 Jesucristuwan pulla uchanchikpaq wanusha yupayna karqa, mana uchakur kawsana-
paqnachu kanchikllapa. Chaynu paywan pulla wanushanchikmanta kawsamusha kar-
naqami, pay yupayna kusa allinkunata rurar kawsanapaqna kanchikllapa.
6 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristo wanuran, uk kruspi klabatinl-
lapa. Chaymi pay wanushannu, nuqanchikkunapis uchanchikpaqqa wanusha yupayna
kar, chay unay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa amana rurashunllapanachu.
Chaynuqami manana uchapa sirbiqninna kar, allinkunalatana rurayta puytishunllapa.
7 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, uk runa wanushana karqami manana imatapis rurayta
puytinnachu.
8 Chaymi nuqanchikkuna, uchanchikkunapaq Amitunchik Jesucristuwan pulla
wanusha yupayna karqa, allita yaĉhar kunfyakanchikllapa, paywan pullanami
maydiyapis kawsashunllapa nir.
9 Chaqa yaĉhanchikllapapis Jesucristumi wanushanmanta kawsamuran tukuy tyimpu-
paqna kawsananpaq nir. Chaymi chay wanuyqa manana qashanqa tarinqanachu.
10 Chaqa payqami uk kutilana uchanchikkunarayku wanuran. Chaymanta wanushan-
mantaqa tukuy tyimpupaqna kawsamuran Taytan Dyuswan pullana kawsananllapapaq.
11 Chaynumiri qamkunapis uchapaqqa wanusha yupayna yarpuyllapa. Chaynuqami,
ashwan Amitunchik Jesucristuwan pullana kar, Tayta Dyuslapaqna kawsar allinkunala-
tana rurar payta sirbiyllapa.
12-13 Chayrayku chay mana allin yarpuynikillapakunata dijar, kwirpuykillapata
tantyakachir, amana ima mana allintaqa rurayllapanachu. Ashwan-ari tukuy
kwirpuykillapata, yarpuynikillapamatapis Dyuspa makinman ĉhurayllapa, pay
munashannula imatapis karanlata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa uchapaqqami
wanur kawsamusha yupayna kankillapa.
14 Chaynu katkillapaqami, chay uchakuchishuqllapaqa, mana imanupis
uchakuchishuyllapata puytinqanachu. Chaqa Tayta Dyus kusalata llakipashushanlla-
paraykumi, manana Moisés mantakushanta kasur kawsanaykillapapaqnachu kankillapa.

Dyuspa sirbiqnin kashunllapa

15 Yaĉhashanchikllapanu Moisés mantakushankunaqa mana washamayninchikta puytiqchu. Piru kananqami Amitunchikpi kriyisha, payqa uchakushamapis llakipamanchik. ¿Chaynu katinqachu, uchakurlla kawsashunllapa? ¡Manami!

16 Chaqa allitami yaĉhanchikllapa, uk runa patrunpi trabajaqqami chay pay nishannulla imatapis ruran. Chaynu qamkunapis Tayta Dyuslata patrunnikillapata yupay kasutkillapaqami, payqa uchaykillapamanta llakipashunqallapa, allinlatana rurar kawsanaykillapapaq. Nataq dyabluta kasur, uchakurlla kawsarqami tukuy tyimpupaq Dyusmanta chiqanchakar wanunkillapa.

17 Piru qamkuna, chay yaĉhachishushanllapamanta tukuy shunquykillapawan allita kriyirqami, manana chay uchakunapa sirbiqninnachu kankillapa. Chayraykumi, qamkunapaq kananqa Tayta Dyusta kusata payji nini.

18 Chaqa Tayta Dyus yanapar tukuy uchakunamanta chiqanchashushallapa katinmi, manana uchakur imachu pay munashannu allinlatana rurar kawsayankillapa.

19 Chaymi kaykunata willashunillapa allita intrakar amana uchakurllachu kawsanaykillapapaq. Chaqa mana chaynu yaĉhachishutiyllapaqami, mana allita intrakarchu uchakurlla kawsayankimanllapa. Chaqa imanutaq unaymaqa kusa mana allin imakunataqa dasla ruraq kankillapa, chaynullami ashwan kananqa Tayta Dyuslatana kasur imatapis kusa allinlatana rurar kawsayllapa.

20 Chaqa unay uchakurlla kawsarqami, chay uchakunapaqa sirbiqnin kar, mana shumaq allinta kawsaytaqa puytiraykillapachu.

21 Piru chaynu uchakutkillapaqachu, ¿imallapaqqa sirbishuranllapa? ¡Manami! Ashwan tukuy tyimpupaq wanunaykillapapaqna karaykillapa. Chaymi kananqa chay rurashaykillapata yarpur, kusata pinqakunkillapa.

22 Piru kananqa qamkunaqa manana uchapa sirbiqninnachu kar, ashwan kananqa Tayta Dyuspa sirbiqninkunana tikrakashaykillapa. Chaqa chayqami kusala shumaq kar, yanapamanchik kusa allinlana kanallapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumashunllapa.

23 Piru uchakurlla kawsarllapaqami tukuy tyimpupaq wanushunllapa. Nataq Amitunchik Jesucristupi kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa llakipamashunllapa dibaldila, paywan pulla tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

7

Jesucristupi kriyiqkunaqami manana ministinnachu unay mantakuykunataqa

1 Ukniykuna, qamkunaqami allita yaĉhankillapa Moisés mantakushankunataqa wanunakalaman kasunapaq karan nir. Chaymi mayqanpis wanushana karqa manana kasuyta ministinnachu chaytaqa.

2 Chay mantakuykunamanta ukqami kaynu nin: Uk warmi runayjun karqashi, chay runanllawan kawsanqa maydiya wanunankaman nir. Piru maydiya runan wanutinqashi, chay warmiqa paylana kashanrayku ukwan kasaraytapis puytinqa.

3 Chaqa chay warmipa runan kawsayatinlla, uk runawan karqa Dyusmantaqa uchakuyan. Piru chay warmipa runan wanushana katin, uk runawan kasararqami, Dyusmantaqa manana uchakuyannachu nir.

4 Ukniykuna, yarpushunllapa: Uk runa wanushana karqami, manana kasuyta ministinnachu Moisés mantakushantaqa. Chaynullami nuqanchikkunapis, uchanchikpaq Jesucristuwan pulla wanusha yupayna karmi, washakanapaqqa mana ministinchiknachu Moisés mantakushankunataqa. Ashwanmi Jesucristo wanur kawsamushanrayku paypana kanchikllapa, Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanallapapaq.

5 Piru manaraq Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata yaĉharmapis, mana kumpliyta puytir uchakurlla kawsaq kanchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna karanchikllapa.

6 Nataq Jesucristupi kanan kriyirqami, Moisés mantakushanpaqqa wanusha yupayna kanchikllapa. Chaymi chay mantakuykuna nishannuqa manana rurarchu, ashwan Jesucristupi kriyishanchikrayku, kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamanchik, mushuq kawsaypina kawsar Dyuslatana sirbinallapapaq.

Moisés mantakushanta yaĉharmapismi uchakurlla kawsanchik

7 Chaynu katinqa, ¿imatataq nishun? ¿Moisés mantakushankunaqami mana allin kar uchakuchimanchik nir? ¡Manami! Ashwanmi chay mantakuykunaqa intrachimanapaq karan kusa uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaqa chay mantakuykuna mana katinqami, nuqamaqa mana yaĉhanaytachu runa masiypa imankunata munapakurqami uchakuyani nirqa.

8 Piru Moisés mantakushankunamanta ukmi, kaynu nin: Amami runa masikipa imankunata munapakur uchakunkillapachu nimasha katinmapismi, ashwan chay mantakuyqa, chaykunata munapakuy nimasha kanman yupay, ukpa imankunata munar ima uchakuray. Piru chay mantakuykuna mana katinqami, munashaynulla imata rurarmapis mana yaĉhanaytachu uchakuyanimi nirqa.
9 Chaqa unay manaraq chay mantakuykunata yaĉharqami, uchakurmapis yarpuq kani, ¡kusa allinmi kani! nir. Piru chay mantakuykunata yaĉharmapismi, mana kwintachar masta uchakuyta munaray. Chaymi yarpuray uchakushayraykumi tukuy tyimpupaqna wanuyashaq nir.
10 Chaqa Tayta Dyusqami chay mantakuykunataqa qumaranchik allita kasur washakar, paywan tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq. Piru nuqaqami mana kasuyta puytiraychu chay mantakuykunataqa. Chaymi tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay.
11 Piru nuqaqami puntata yarpuray, tukuy mantakuykunatami kasuyta puytini washakanaypaq nir. Chaynu yarpurqami nuqalla ingañakayaray. Chaqa chay mantakuykunata mana allita kasuyta puytishayraykumi tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay.
12 Chaymi nishaykillapa: Dyus nitin Moisés mantakushanqami kusa allin, kusa shumaq ima, Tayta Dyusmanta kashanrayku. Chaymi mana ima mana allintapis rurachimayninchikta puytinchu.
13 ¿Piru chaynu allin kashanraykuchu tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay? ¡Manami! Ashwanmi nuqa munashaynullata rurar uchakushaypaq tukuy tyimpupaq wanunaypaqqa karay. Piru chay allin mantakuykunaqami yaĉhachimaran, kusa mana allinta rurarmi uchakuyani nir. Chaqa chaynu yaĉhachimatinmi kwintata qukaray, uchaykunaraykumi tukuy tyimpupaq wanuyashaq nir. Chaymi chaynuqa yaĉhayanchik, kusala mana allinnachu Tayta Dyuspaqqa kanchikllapa nir.
14 Allitami yaĉhanchikllapa, chay mantakuykunataqami, Tayta Dyus qumashanchikllapa allinlatana ruranallapapaq nir. Piru nuqa, Jesucristupi manaraq kriyiq karmi, mana allintachu ruraq kani. Chaymi chay munashay uchapaqa sirbiqnin yupay karna, munashayllata imatapis ruraq kani.
15 Piru nuqaqami mana intrakaqchu kani, imaraykumi uchakuni nirmapis. Chaqa allinkunata rurayta munarmapismi, mana puytiraychu. Chaynu mana uchakunarmapismi uchakuqlla kani.
16 Chaymi manana uchakuyta munar kwintata qukaq kani, Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa kusala allin nir. Piru chaynumapis imanupiqa uchakurlla kawsaq kani.
17 Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa kwintata qukaq kani, yarpuyniypi mana allin kaq yarpuyniymi chay mana allinkunataqa rurar uchakuchimayan nir.
18 Chaymi allinlata rurayta munarmapis mana puytiqchu kani. Chayraykumi yaĉhaq kani kusala uchayjunmi kani nir.
19 Chaqa allinta rurayta munayani chaytaqami, mana ruraqchu kani. Ashwanmi chay mana munayashayta ruraq kani.
20 Chaynu mana allinta rurarmapis, manami munashaymantachu ruraq kani. Ashwanmi yarpuyniymanta chay mana allin munayniykuna, chaynutaqa rurachimaq.
21 Chaymi allita kwintata qukaq kani, allinkunalata rurayta munarmapismi, ashwan mana allinkunata rurar uchakushana rikariyani nir.
22 Piru tukuy shunquypimi, kusa shumaqta yarpuchimaq Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa.
23 Chaynu kusa shumaqta yarpuchimatinmapismi, uchayjun kashayrayku, ishkay yarpuyniyjun yupay kaq kani. Chaymi chay mantakuykunata mana kasushayrayku, allinkunata rurayta mana puytitiyqa, chay uchaqa uk prisuta yupay purichimaq mana allinkunata rurachimar.
24-25 Chaqa uk yarpuyniyqami, Tayta Dyus mantakushankunata kusata kasuyta munaq. Piru uk yarpuyniy-shuypaqami uchakurlla kawsayta munaq. Chaymi kusata llakir yarpukuq kani: ¿Piraq yanapamanqa, chay mana allinkunata rurar uchakuyashaytaqa dijar, amana tukuy tyimpupaq wanunaypaqnachu? nir. ¡Amituy Jesucristumi yanapamasha! Chaymi nuqaqa Tayta Dyusta kusata payji niq kani Wamranta kaĉhamutin yanapamashanrayku.

8

Dyuspa Santu Ispiritun munashannulla kawsanchikllapa

1 Chaymi kananqa mayqanpis, Jesucristupi kriyiqkunataqa Tayta Dyus yanapar manana
tukuy tyimpupaqqa kastiganqanachu. *
2 Chaqa Jesucristo uchanchikllaparayku wanusha nir kriyishallapami, Tayta Dyuspa
Santu Ispiritunqa yanapar washamashanchikna, amana uchallapi kawsar tukuy tyimpu-
paq wanunallapapaq. Ashwanmi chaynuqa yanapamashanchik uk mushuq kawsaypina
kawsanallapapaq.
3 Chaqa unayqa kusa uchayjun kashanchikrayku, mana puytiranchikllapachu
kumpliyta Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa. Chaymi mana washakaytaqa
puytiranchikllapachu. Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuta
kaĉhamuran washamanallapapaqqa. Chaymi Jesucristuqa kay pachamanqa shamuran uk
runapaq tikrakar. Piru chaynu tukuy uchayjunkunaman shamurmapismi payqa mana
imalapimapis uchakuranchu. Chaqa chaynu karmapis uchanchikllaparayku uk kruspi
wanuran, Tayta Dyus kastigamanallapapaq karan chaymanta washamanallapapaq.
4 Chaynuqami Jesucristuqa wanuran, chay unay mantakuy kaqkunataqa allita
kumplisha yupayna kanallapapaq Tayta Dyuspaqqa. Chayna manana nuqanchik
munashanchiknullata rurarchu, ashwan Santu Ispiritun yanapamashallapa
allinkunalata rurarna kawsanallapapaq.
5 Chaqa uk runa munashanllapi kawsaqqami, pay munashanlapaq yarpur kawsan. Piru
mayqanpis Santu Ispiritu munashannulla kawsaqkunaqami, Santu Ispiritu munashan-
nula yarpur kawsan.
6 Chaqa chaynu nuqanchik munashanchiklapaq yarpurqami, tukuy tyimpupaq wa-
nunapaqna kayashunllapa. Piru Santu Ispiritu munashanlapaq yarpuqqami, paywan
pulla shumaqtana tukuy tyimpupaq kawsashunllapa.
7 Nataq mayqanpis munashanlapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyustaqa ĉhiqninllapa.
Chaymi mana mantakushanlamatapis kasuyta munanllapachu. Chaynulla manami
kumpliyta puytinllapalamapischu.
8 Chaymi mayqanpis pay munashanllata ruraqqa, Tayta Dyuspaq allinta ruraytaqa
mana puytinllapachu.
9 Piru qamkunaqami manana munashaykillapata rurarnachu kawsayankillapa. Ash-
wanmi Tayta Dyuspa Ispiritun qamkunapi katinmi, payta kasur munashanlata rurarna
kawsayankillapa. Piru Jesucristupa Ispiritun mana qamkunawan katinqami, mana Jesu-
cristuwanchu kankimanllapa.
10 Ashwan Jesucristupa Ispiritun qamkunawan kashanraykumi tukuy tyimpupaq
kawsankillapa, kwirpuykillapa uchaykillaparayku michka wanunanpaq kasha katin-
mapis. Chaqa Tayta Dyusmi mana uchayjunpaqna riqsishunllapa, Jesucristo qamkunapaq
wanur kawsamushanrayku.
11 Chaqa Jesucristutami, Tayta Dyus wanushanmanta kawsachimuran. Chay paypa
Ispiritun qamkunapi kawsashanraykumi, chay kwirpuykillapa uchaykillaparayku
wanutinmapis, maydiyaqa qashan kawsachimunqa.
12 Chayraykumi ukniykuna tukuy chaykunata yaĉharqa, Tayta Dyuspa Ispiritun mu-
nashanllatana rurar kawsar, amana munashanchikllata rurar uchakurnaqa kawsashun-
llapachu.
13 Chaqa qamkuna munashaykillapanulla kawsarqami, tukuy tyimpupaqna wanunkil-
lapa. Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami, tukuy chay mana allin munayashaykilla-
pakunataqa wanuchiq yupay dijarqa, tukuy tyimpupaqna kawsankillapa.
14 Chaynulla Dyuspa Ispiritun kaynu rurar kawsayllapa nimashanchiknulla ruraqku-
naqami, chiqap Tayta Dyuspaqa wamrankunana kanchikllapa.
15 Chaynu karmi manana, imanutaq uk sirbikuq mantaqnin payta qischashanrayku
manchakun chay yupayqa Tayta Dyusmantaqa manchakuyta puytinchiknachu. Ash-
wanmi Santu Ispiriturayku, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kar payman qimikar
"*Abba,* † Taytaymi kanki" niyta puytinchikllapa.
16 Chaqa Santu Ispiritullami shunqunchikllapapi kar intrachimanchikllapa, Tayta Dyus-
paqa wamrankunanami kanchikllapa nir.
17 Chaynu Tayta Dyuspa wamrankuna karnaqa, imanutaq Jesucristumaqa Tayta
Dyuswanna, chaynullami maydiyaqa nuqanchikkunapis kashunllapa. Chayraykumi
kananqa kriyishanchikrayku michka qischakar imamapis shachinakushunllapa, may-
diyaqa paywan pullana kusalata aligriyashunllapa nir yaĉhar.

Dyus arnimashanchiktami yarayanchikllapa

---

* **8:1** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Santu Ispiritu munashannulana rurar mana paykuna munashannulla kawsaqkunataqami" Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaq kastiganqanachu nir. † **8:15** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

18 Kanankuna kay pachapi kusata qischakanchikllapa. Piru chaynu qischakarmapismi
ama llakishunllapachu. Chaqa chay qischakaykunamantaqami, kusala mas shumaqta
aypashunllapa Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa.
19-21 Piru kay tyimpukunapiqami Tayta Dyus kay pachapi, syilupi tukuy imata
rurashankunata rikayashanchikkunaqa, nuqanchikkuna uchakushanchikllaparayku,
Tayta Dyusqa dijaran kusata qischakar wanunanllapapaq ima. Chaymi yarakuyanllapa,
Tayta Dyus uchanchikllapamanta shumaqchar pullakumanallapakaman. Chaqa chay
diyaqami, tukuy imapis shumaqchakashana kanqa. Chaymi nuqanchikkunaqa, Dyus
tukuy imata rurashankunawanqa, pullana kar kusa shumaqta kawsashunllapa.
22 Chay nishanchikllapanumi, Tayta Dyus rurashankunapis tukuylla kanankaman
kusalata qischakar yarakuyan, imanutaq uk warmisitamaqa itikunanpaq qischakan
chaynu.
23 Piru chaynuqami mana paykunalachu qischakayanllapa. Ashwan nuqanchikkunapis
Tayta Dyus rurashankunawanqa, pullana qischakayanchikllapa. Piru Tayta
Dyusqami Santu Ispiritunta qumashanchik intrachimanallapapaq, tukuy
arnimashanchikkunataqa kumplimayashunllapa nir. Chaymi kusata qischakarmapis,
yarakuyanchikllapa Tayta Dyus arnimashanchikllapakunata aypanallapapaq. Chaqa
chay diyapimi wanushanchikmanta kawsachimarninchikllapa, uk mushuq kwirputana
qumashunllapa, chiqap wamrankunana kar, paywan pullana tukuy tyimpupaq
kawsanallapapaq.
24 Chaqa Tayta Dyuspi allita kriyishallapalami, payqa washamasha unaq syilupi
tukuy tyimpupaqna kawsanapaq kanchikllapa. Piru manaraqmi tukuy chaykunataqa
rikayanchikraqchu. Chaqa chay tukuy arnimashanchikkunata aypashana karqami, mana
yarpuyachuwanllapanachu Tayta Dyuswan unaq syilupi pullana kashaq nirqa.
25 Chayraykumi kanankaman mana shaykuq yarakuyanchikllapa, unaq syiluman rir
chay manaraq rikayashanchikllapa chaykunata rikanallapakaman.
26 Piru nuqanchikkunaqami, chiqaptaqa mana yaĉhanchikllapachu, Tayta Dyusman
imanu mañakuymatapis. Chaynu katinmapismi, Santu Ispirituqa nuqanchik rimar
mañakuyashanchikmantaqa, kusala llakiywan mañakur intrachin Tayta Dyustaqa. Chaynu-
lami Santu Ispirituqa yanapamanchikpis qischakar yarpupakushamapis.
27 Piru Tayta Dyusqami tukuy imata yarpuyashanchikkunamatapis allita yaĉhanllana.
Chaymi Santu Ispiritu mañakutinqa kusa allita intrakan. Chaqa pay munashannullami,
Santu Ispirituqa mañakun Dyuspa allin kaqninkunapaqqa.

Manami imapis Jesucristumantaqa chiqanchamashunllapachu

28 Allita yaĉhashanchikllapanu, Tayta Dyusmi akramashanchikllapa pay munashannulla,
imanu kanallapapaqmapis nir yaĉharllana. Chaymi tukuy paypana kar, payta munaqku-
nataqami imapi rikarishallapamapis allinpaqna tikramanchikllapa.
29 Chaqa unaymanta-pacha manaraq nasiyashallapami, Tayta Dyusqa riqsimarninchik
akramaranchikllapa imanutaq Wamran Jesucristo allinlata rurar kawsaran chaynu
kanallapapaq. Chaynu kashallapami, Jesucristuqa tukuy nuqanchikkunapa kulaka ukn-
inchikllapana.
30 Chaynu akramarninchikllapami, Tayta Dyusqa paypa wamrankunana kanallapapaq
nimashanchikllapa. Chaymi uchanchikllapakunamanta llakipar, manana uchayjunpaq-
nachu riqsimashanchikllapa. Chaynu llakipar mana uchayjunpaqna riqsimashanchiklla-
paraykumi, maydiyaqa Jesucristo mantakuyashanpina, kusa shumaqta kawsanallapapaq
nisha.
31 Chaynu tukuy chaykunata yaĉharnaqa, ¡amana imapaqpis yarpupakushunllapachu!
Chaqa Tayta Dyus kusa pudirninwan kuytamashaqa, manami mayqanpis paymanta
chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu.
32 Chaqa Tayta Dyusqami kusata munamarninchikllapa, Wamran Jesucristumatapis
mana miĉhamarninchikllapachu, paylla kay pachaman kaĉhamuran uchanchikllaparayku
wanunanpaq. Chaynu Wamran Jesucristuta nuqanchikrayku kaĉhamusha karqa, ¿manachu
Tayta Dyusqa tukuy chay arnimashanchikkunataqa qumayashun Wamranwan pulla-
tana?
33 Chaynu Tayta Dyus akrashan wamrankunata mana uchayjunpaqna riqsimashalla-
paqa, ¿mayqantaq uchachar, qamqa uchayjun kanki nimayninchikta puytiyanqa?
34 Chaqa Jesucristumi wanuran, uchanchikkunamanta washamanallapapaq. Chay-
mantami chay wanushanmanta kawsamur, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpi tasha
nuqanchikkunapaq mañakuyan. Chaymi mana mayqanpis nimayninchikta puytinchu:
“Uchayjun kashaykiraykumi qamqa kastigakanki” nirqa.

35 Chaqa Jesucristo kusata munamashanchikmantaqami, mana mayqanpis paymanta
chiqanchamayninchikta puytinqallapachu. ¿Kaykunachu chiqanchamayninchikta
puytiyanqa? ¿Chay qischakaykuna, llakiykuna, qischamaqninchikkuna, mallaq tyimpu,
mudananchik mana kar, saqra imakuna, chaynulla wanuykuna ima? ¡Manami!
36 Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
"Tayta Dyus, qamta kasushushayllaparaykumi,
chay ĉhiqnimaqkunaqa imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa.
Chaqa uyshata imanutaq wanuchiq apanllapa,
chaynumi ruramananllapa" nir.
37 Piru tukuy chaykunamapismi, mana binsimashunllapachu. Ashwanmi Jesucristo
munar yanapamashanchikwanmi chaykunataqa binsinchikllapa.
38 Chaymi nuqaqa kusata kunfyakar nini: Chay wanuykuna, kawsaykuna, angelkuna,
dyablukuna, chaynulla kanan, maydiyapismi mana chiqanchamayninchiktaqa puytin-
qallapachu Tayta Dyus kusata munamashanchikmantaqa. Chaynulla kusa puytiq man-
takuqkuna,
39 unaq syilupi, kay pachapi kaqkuna, chaynulla tukuy imakunata Tayta Dyus
rurashankunamapismi, pay munamashanchikmantaqa mana chiqanchamayninchiktaqa
puytinqallapachu. Chaqa pay kusata munamarninchikllapami, Amitunchik Jesucristu-
taqa kaĉhamuran washamanallapapaq.

9

Pablumi llakin Israel runakuna mana kriyishanllaparayku

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyiq kashayraykumi, Tayta Dyuspa Santu Ispirituwan
kar, mana llullakur imachu chiqapta nishaykillapa:
2 Chay pwibluyllamanta Israel runa masiykuna, Jesucristupi mana kriyishanlla-
paraykumi shunquypi kusalata llakichiman.
3 Chaymi pwibluyllamanta katinllapa paykunata kusata munashayraykuqa, puytiypaq
katinmaqa Amituy Jesucristumanta ashur paykuna washakashana kananllapapaqqa lu-
garninllapa nuqa tukuy tyimpupaq kastigakayman.
4 ¿Piru imapaqtaq mana kriyinayanqallapaqa? Chaqa unaymanta-pachami Israel ayl-
lulla kanillapa. Tayta Dyusmi akramaranllapa, paypa wamrankuna kanayllapapaqqa.
Chaynulla unay rukuyllapakunawanpis tratukunata ruraran. Chaymi rukuyllapakunaqa
Tayta Dyus paykunawan kashanrayku chay kusa shumaq llipyayninmatapis rikaran-
llapa. Chaynullami mantakuykunamatapis Moisestaqa qur, intrachiranpis, imanumi
allita payta aduranqallapa nir. Chaynulla niranpis, paykunallamantashi uk washakuq
shamuyanqa nir.
5 Chaqa chay unay rukuyllapa Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa ayllunkunallami kanil-
lapa. Chay aylluyllapakunamantami Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupis nasiran.
Payqami Dyuslla kar, tukuy imatapis rikar mantan. Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq
alabakashana kanqa. ¡Chaynumi kanqa!

Manami Israelmanta kaqkunalachu Dyuspa wamrankunaqa

6 Chaymi ama yarpushunllapachu, Dyusqa arnikushantaqa mana kumplinchu nirqa.
Ashwanmi Tayta Dyusqa tukuy arnikushantaqa mana qunqarchu kumpliran. Piru chaynu
Israelmanta kaqkunata Tayta Dyus kumplimatinllamapis, manami tukuyniyllapachu
Tayta Dyuspa wamrankunaqa kanillapa.
7 Chaynulla Abrahampa ayllunllamanta karmapismi, mana tukuyniyllapachu Tayta
Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanillapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa Abrahamta nisha
kayaq: "Wamrayki Isaacmanta kaq ayllunkunalami, chiqap akrashay wamraykunaqa
kanqa" nir.
8 Chaynu nirmi, Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa, michka Abrahampa ayllunkuna
karmapismi, mana tukuychu paypa wamrankunaqa kanillapa nir. Chaqa Tayta Dyusqami
Abrahamta arnisha kayaq wamran Isaacraykushi aylluyjun kayanqa nir. Abrahamta
ayllunkunapaq arnisha kayaq chaykunalatami Tayta Dyusqa chiqap wamrankunapaqqa
riqsisha.
9 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta kaynu nir arnisha kayaq: "Uk añumanta tikrakamu-
tiyqami, warmiki Saraqa uk wamrituyjun kanqa" nir. *
10 Manami kaykunalawanchu tukukaran. Ashwanmi Tayta Dyusqa qashan ukkunatapis
akraranraq. Chay akrashan chaykunaqami unay rukuyllapa Isaacllamanta kaq, Rebecapa
milli wamrankuna.

* **9:9** Kaynuqami Abrahamqa yaĉharan Dyus arnishanqa Isaacmanta karan, mana Ismaelmantachu nir. Rikashun Génesis 18.10-14, 21.8-12.

11-13 Piru kay wamritukuna manaraq nasiyar manaraq uchayjun katinmi Tayta Dyus,
Rebecataqa niran:
“Chay puntata nasiq chaymi,
chay ikita nasiq chayta sirbinqa” nir.
Chaynulla Tayta Dyus nitin iskribikashankunapipismi kaynu nin:
“Esauta yanapanaymantaqami,
Jacobo kusa shumaqta yarpuchimatin akrar yanaparay” nir.
Chaynu nirqami Tayta Dyusqa intrachimanchik, runakunata paypaq kananpaq akranarqashi, allinta mana allinta rurashanmatapis mana kwintacharchu akrar yanapan, pay munashanlatana ruranallapapaq nir.
14 Chaynu Tayta Dyus pay munashankunalata akratinqami, ama nishunllapachu: “Tayta Dyusqami mana allin kar chaynu rurayan” nirqa.
15 Chaqa chaypaqmi Tayta Dyusqa, Moisesta kaynu niran:
“Mayqanta llakipar yanapayta munarqami,
llakipar yanapashaq” nir.
16 Chaynu katinqa ¿nuqanchik allinta rurashanchikrayku chaynulla nuqanchiklla llakipakayta munashanchikraykuchu Tayta Dyusqa llakipamanchik? ¡Manami! Ashwanmi Tayta Dyusqa paylla munamarninchik llakipamanchikllapa.
17 Chaqa Tayta Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay Egiptupi Faraonta niran:
“Qamtami kusa puytiq mantakuq kanaykipaq nishuray.
Piru chaynu kusa puytiq katkimapismi binsishuray.
Chaynuqami ruraray kwintata qukanaykipaq,
imanumi kusa pudirniyjun kani nir.
Chaymi chayta tukuy pachapi yaĉharqa, riqsimanqallapa
imanumi kusa pudirniyjun Dyus kani” nir.
18 Chaynumi yaĉhanchikllapa Tayta Dyuslla munarmi runakunata llakipan, ashwan mana munarqa dijan mana intrakaqkunana tikrakananllapapaq nir.
19 Piru imanupiqaĉhi uknikillapallaqa nimayankillapa kanqa. “Tayta Dyusmi tukuyta ruramashanchik, paypi kriyiqkunata, chaynulla mana kriyiqkunamatapis. Chaynu katinqa mana intrakaqkunapaq tikramashallapa uchakushallapaqa ¿imaraykutaq kastigamayashunllapaqa?” nir.
20 Chaynu nirqa, ¿pitaq qamqa kanki Taytanchik Dyusta chaynu ninaykipaqqa? Ma kayta yarpuyllapa, ¿uk runa, allpa mankata ruratinqachu, chay rurashanqa niyanqa, imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami! Chaynulla, Tayta Dyus, allpa mankata yupay rurashusha katinqachu ninkiman, ¿imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami!
21 Chaqa Taytanchik Dyus mankata ruraq yupay karmi, dirichuyjun imatapis pay munashanta ruranapaqqa. Chaymi chay napa allpallamanta rurayta puytin, kusa shumaqla purichir fyistakunalapi yanukunanpaq kusa shumaq mankakunata. Chaynulla ruraytapis puytin, waran waran yanukunanpaq ima. Chaynullami Tayta Dyusqa nuqanchikkunawanpis ruran. †
22 Chaymi payqa tukuypa rikaqnin kashanrayku, pudirninllawan chay uchayjunkunamatapis kastigananpaq karan. Piru payqami intrachimanchik, imanumi kusa allin kar llakipakun nir. Chaynu karmi, tukuy tyimpupaq kastigakananllapapaq karan chaykunataqa llakipar, mana kastigarchu kusalata yararan.
23 Chaynu unaymanta-pacha llakipakunanpaq nisha karmi, paykunata llakipar nuqanchikkunawanpis chaynullata ruraran kwintata qukanallapapaq Taytanchik Dyusqami kusa llakipakuq, kusa puytiq nir. Chaynuqami Tayta Dyusqa ruraran, maydiyaqa tukuyninchikllapana paywan kusala shumaq luryanpina kawsanallapapaq.
24 Chaqa Tayta Dyusqami akramashanchikllapa wakinta Israelmanta kaqkunata, wakinta-shuypaqa mana Israelmanta kaqkunata, paypa wamrankuna kanallapapaqqa.
25 Chaypaqmi Dyus nitin, Oseasqa kaynu nir iskribiran:
“Mana munashay runakunatami,
kusa munashay wamraykuna kankillapa nishaq.
26 Chay lugarllapimi qamkunata nishurayllapa:
‘Manami nuqapa wamraykunachu kankillapa’ nir.
Piru kananqami chay lugarllapi qashan nishaykillapapis:
‘Chiqap kawsaq Dyus kashayrayku nuqapa wamraykunanami kankillapa’ nir”.
27-28 Piru Israelpa ayllunkunapaq-shuypaqami, Isaiasqa kaynu niran:
“Tayta Dyusmi nishantaqa kumplir,
tukuy pachapi taqkunata allita rikar yaĉharqa dasna kastiganqa.

† **9:21** Masta intrakanarqa rikashun Jeremías 18.4-6.

Chaymi Israelpa ayllunkuna kusala achka mar manyapi aqu yupay karmapis,
Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhatinqa, wakinkunalami washakanqallapa” nir.
29 Chaynullami Isaiasqa, unayllana Israel runakunapaqqa kaynu nisha karanpis:
“Kusa puytiq Taytanchik Dyus
mana llakipamaqninchikllapa karqami,
mana wakinkunalamatapis washarchu
tukuyninchikllapata tukchimanallapata,
imanutaq chay Sodomata, chaynulla Gomorra pwibluta
limpulla chinqachiran chaynulla” nir.

Israel runakunami wakinqa mana kriyinaranllapachu

30 Chaymi mana Israelmanta runakunaqa Moisés mantakushanta kasur washakaytaqa mana yarpuranlamapischu. Ashwanmi Jesucristupi kriyitinla Dyusqa llakipar mana uchayjunpaqnachu riqsiran.
31 Nataq Israel runakuna-shuypaqa, Moisés mantakushanta kumplir washakayta kamarmapis mana puytiranllapachu.
32 Chaqa paykunaqami Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana yarpuranllapachu. Ashwanmi Moisés mantakushanta tukuyta kumplirla washakayta yarpuranllapa. Chaynu Jesucristupi mana kriyinashanllaparaykumi, paypi trumpisar rataq yupayna karanllapa.
33 Chaymi Jesucristupaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa, kaynu nin:
“Sión pwibluypimi uk rumita ĉhurashaq.
Chay rumipimi trumpisanqallapa.
Piru paypi kriyiqkunataqami kusata yanapatin,
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nir.

10

Pablumi Israel masinkuna Jesucristupi kriyinanllapata munan

1 Ukniykuna, nuqaqami tukuy shunquywan kusata munani Israel kaq masiykuna washakananta. Chaymi mañakurmapis, kusata Tayta Dyusta mañani paykunata washananpaq.
2 Chaqa allitami yaĉhani, paykunaqami kusata Tayta Dyusta sirbiytaqa munanllapa nir. Piru chaynu munarmapismi, mana intrakanllapachu Tayta Dyus munashanta ruranllapapaqqa.
3 Chaynulla manami intrakashallapachu Tayta Dyus imanu uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa nirqa. Ashwanmi paykunaqa yarpushanta karanlata rurar washakayta yarpunllapa. Chaymi Dyus nishannu Wamran Jesucristupi kriyiytaqa mana munanllapachu.
4 Piru Jesucristuqami, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumplir wanuran, uchanchikkunapaq pagrakunanpaqqa. Chaymi manana chay mantakuykunataqa ministinchikllapanachu washakanallapapaqqa. Ashwanmi Jesucristupi allita kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsir washamanchikllapa.

Dyusmi tukuyta washayta munan

5 Piru Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir iskribiranpis: “Tukuy chay mantakushaykunata kasur kawsaqkunalami kusa allinqa kanqallapa” nir.
6 Piru tukuy chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishanllaparaykumi, Tayta Dyusqa kaynu niran: “Wamray Jesucristupi kriyitinllapalami, mana uchayjunpaqnachu riqsir washashaq” nir. Chaynu Tayta Dyus nishanpaq willashutiyllapaqaĉhi niyankillapa kanqa: ¿Mayqantaq syiluman rir Dyuspa Akrashan Cristunta kay pachaman apamuyanqa, payta rikar kriyinallapapaq? nir.
7 Chaynulla kaynutaĉhi yarpuyankillapa kanqa “¿Mayqantaq chay kusa saqra uĉhkupi pampakashanman rir, Dyuspa Akrashan Cristunta kawsachimur nuqanchikkunaman apamuyanqa?” nir. ¡Piru manami chaynuchu! Ashwanmi Tayta Dyusqa, Wamran Jesucristutaqa wanushanmanta kawsachimushana.
8 Mana chaynu kawsachimusha katinqa ¿ima nishaq nirtaq iskribikashakunapiqa nin: “Washakanaykipaq kaq kusa shumaq rimayqami pullayki, shimikipi, chaynulla tukuy shunquykipi” nirqa? ¿Manachu intrakankillapa? Chaynuqami niyan Jesucristupaq yaĉhachishuyashayllapakunapi kriyirla washakanaykillapapaq. *
9 Chaymi qamkuna, shimikillapawan “Jesucristuqami Amituy” nir, chaynulla tukuy shunquykillapawan “Tayta Dyusmi Jesucristuta wanushanmanta kawsachimushana” nir kriyirllapaqami, washakankillapa.

* **10:8** Rikashun Deuteronomio 30.12-14.

10 Chaqa tukuy shunqunchikwan allita kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa manana
uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa. Chaynu kriyirmi, shiminchikwanpis "Jesu-
cristumi Amituyqa" nirlami washakanchikllapa.
11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
"Paypi kriyiqkunataqami, kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu" nirqa.
12 Chaynuqami tukuypaq nin. Chaqa Tayta Dyusqami tukuypa amun kar, tukuylata chay-
lata rikamanchik, michka Israelmanta runakuna kashallapa, chaynulla mana Israelmanta
kaq runakunamatapis. Chaymi mayqanpis payta mañakushaqa yanapamanchikllapa.
13 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu ninpis:
"Mayqanpis Amitunchikpi † kriyir
shutinpi mañakuqqami, washakanqa" nir.
14-15 Piru Tayta Dyusta manaraq riqsir, mana mañakutinqa, ¿imanunari washanqa? Chaqa
manaraq mayqantapis paykunata yaĉhachinanllapapaqqa kaĉhashachu. Chaynulla chay
yaĉhachikuqkuna manaraq ĉhayatinqa, ¿imanuna yaĉhayta puytinqallapa Jesuspaqqa? Chayna
Jesuspaq mana yaĉharllapaqa, ¿imanunari Jesuspiqa kriyiyta puytinqallapa? Chaqa
manaraq-ari yaĉhayanllapachu mayqanmi Jesusqa nirpis. Chaymi mana imanupis payman
mañakuyta puytiyanqallapachu washakananllapapaqqa. Tukuy chaypaqmi Tayta Dyus
nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: "Kusa shumaqmi kanqa, Dyuspa shumaq rimayn-
inta yaĉhachikuq ĉhamutinllapaqa. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, achka runakuna kusa
aligrila kanqallapa" nir.
16 Piru kusa shumaq washakananllapapaq karan chayta yaĉhachikutinllapapismi, Israel-
manta kaqkunaqa tukuyqa mana kriyishachu kanillapa. Chaypaqmi Isaías kaynu nir
iskribiran: "Tayta Dyus, qampaq yaĉhachikutiyqa, manami tukuychu kriyimashallapa" nir.
17 Piru Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhakutinllapami uyakunchikllapa. Chaynu uyakurmi
Jesucristupiqa kriyinchikllapa.
18 Mabir tapushaykillapa: ¿Manachu Israelmanta kaqkunaqa tukuy uyakurayllapa chay
shumaqta washakanayllapapaq yaĉhachikutinllapaqa? Tukuymi uyakurayllapa. Chaymi
Dyus nitin iskribikashakunapiqa chaypaq kaynu nin:
"Tayta Dyus unaq syilupi rurashankunami,
maylawpi kaq runakunatapis uk rimaq yupay qampaq intrachin" nir.
19 Ma, qashan tapushaykillapa: ¿Chaynu yaĉhachikutinllapamapischu, Israelmanta kaqkuna
kwintata qukanayllapapaq karan chaykunaqa, mana kwintata qukarayllapa? ¡Kwintatami
qukarayllapa! Chaypaqmi Moisespis Dyus nitin iskribishanpiqa kaynu niran:
"Israel runakunami piñakunqa, mana Israelmanta kaqkunata munar akrar
washashayrayku.
Chaqa chay mana intrakaq runakunata munatiy rikamarllapami, Israelmanta kaqku-
naqa piñakunqallapa" nir.
20 Chaynullami Dyus nitin Isaiaspis mana manchakurchu, kaynu nir iskribiran:
"Mana maskamaq runakunami tarimaranllapa.
Nuqapaq mana tapukuq runakunatami dijasha kani riqsimananllapapaq" nir.
21 Piru Israel runakunapaq-shuypaqa, Dyus nitinmi Isaiasqa kaynuta iskribiran:
"Chay runakunata mana shaykuq qayatiymapismi,
paykunaqa mana intrakaqkuna kar, mana uyamayta munaranllapachu" nir.

11

Wakin Israel runakuna Dyuspi kriyishallapa

1 Ma tapushaykillapa: ¿Tayta Dyusqachu Israel runakunawan mana imatapis yaĉhayta
munaninachu nirqa, tukuy tyimpupaqna ashusha kanqa paykunamantaqa? ¡Manami!
Chaqa imanutaq nuqamaqa unay rukuy Abrahampa ayllun, Benjaminpa ayllunllamanta
kar, Israel runalla katiymapis, Tayta Dyusqa mana nuqamantaqa ashushachu.
2 Chaqa Tayta Dyusqami, unaymanta-pacha Israelmanta kaq runakunataqa akrar paypa
wamrankunana kananpaq niran. Chaynu katinmi, Tayta Dyusqa paykunataqa akrashana
kar, mana paykunalataqa dijashachu. Nishaykillapapis: Uk kutimi Eliasqa, Israel kaqku-
namanta kriyiqqa paylana kanqa nir yarpur, kaynu niran:
3 "Tayta Dyusniy, kay pwiblu masiykunami rimaqnikikunata wanuchishallapa.
Chaynulla altarnikikunatapismi ratachishallapa ima.
Nuqalatami kawsaqtaqa dijamashallapa.
Piru kusatami wanuchimayta munanllapa" nir.
4 Chaynu Elías nitinmi, Tayta Dyusqa dibaldila llakipakuq kashanrayku, kaynu niran:

† **10:13** Amitunchik nirqami, niyanchik Jesucristupaq. Rikashunpis Joel 2.32.

"Manami qamlachu nuqapi kriyiqqa kanki.
Ashwanmi akrashana kani syiti mil (7,000) Israel runakunata, nuqalatana kasumananllapapaq.
Chaynulla chay akrashaykunaqami mana qunqurir adurashallapalamapischu,
chay Baal shutiq amituy niyashanllapamatapis" nir.
5 Chaynullami Eliaspa tyimpunpi yupay kananpis Israel runa masiykunamanta wakinqa Tayta Dyuspi kriyishanllaparaykumi payqa dibaldila llakipar akrashana paypa wamrankunana kananllapapaq.
6 Chaynu dibaldila llakipashanraykumi, kananqa washakashallapana. Piru chaynuqami akrarqa washasha Tayta Dyusqa kusala chiqap llakipakuq kashanrayku, manami paykuna imakunata kusa allinta rurashanllaparaykuchu washakashallapa. Chaqa allinta rurashanllaparayku washakashallapa katinqa, Tayta Dyus dibaldila llakipakushanqa manana imapaqpis sirbiyanmannachu.
7 Tukuy chaykunata yaĉharqa, ¿imatataq intrakanchikllapa? Chaqa pwibluymanta achka runakunami Jesuspi mana kriyirmapis washakayashaqllapa nir yarpuranllapa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranllapachu. Piru wakin Israelmanta kaqkunataqami Taytanchik Dyus akramaranllapa, Jesucristupi kriyir washakanayllapapaq. Piru paykuna munashanta ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa dijaran, kusa mas mana intrakaqkuna tikrakananllapapaq.
8 Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
"Tayta Dyusmi paykunataqa dijaran, pay nishanta ama intrakananllapapaq.
Chaynu dijatinmi, nawiyjun karmapis, syigu yupayna kidaranllapa.
Rinriyjun karmapismi, upa yupayna kidaranllapa.
Chaymi chay munashanta ruraqkunaqa
kanankaman chaynu kidashallapa" nir.
9 Chaymi Davidpis niran:
"Chay munashanta rurar tantanakur mikur kusala allinmi kanchikllapa nir yarpuyashanllapamapismi,
imanutaq uk runata pata ñitin chaynu tikrar kastigay Tayta Dyus.
10 Chaymi qamta mana kriyishur munashanta ruraqkunapaqa,
nawinmapis syigu yupayna kidanqa.
Chaynulla waqtanllapamapis limpu kurpalla tikrakanqa.
Chaynumi tukuy tyimpu qischakanqallapa" nir.

Dyusqami mana Israel runakunatapis washanqa

11 Qashan tapushaykillapa: ¿Israel runakunaqachu, Dyuspi mana kriyinarqa tukuy tyimpupaqna ashushallapa? ¡Manami! Chaqa paykuna Jesucristupi mana kriyiyta munatinllapamapis, ashwan Tayta Dyusqa yanapasha mana Israel runakunata, Jesucristupi kriyir washakananllapapaq. Chaymi chay Israel runakunaqa inbidyakar piñakunqallapa mana Israelmanta kaqkuna yanapakashanrayku. Chaynu inbidyakarmi, imanupiqa qashan animakunmanllapa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa.
12 Chaymi, Israel runakuna Jesucristupi mana kriyitinllapaqa, Tayta Dyusqa mana Israel kaqkunata kusata yanapar washasha. Piru Israel runakuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa tukuyta ashwan masta yanapar washanqa.
13 Piru wakinnikikunaqami mana Israelmantachu kankillapa. Chayraykumi nishaykillapa: Tayta Dyusqami kaĉhamasha qamkuna mana Israelmanta kaqkunapa yaĉhachishuqnikillapa kanaypaq. Chaymi kusata aligriyar, puytishaykaman kusa allita yaĉhachishuyllapata munayani.
14 Chaynu yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapami, chay pwiblumanta Israel kaq masiykunapis rikashurllapaqa, Jesucristupi kriyir washakanmanllapa.
15 Chaqa Israelmanta kaq masiykunaqami Jesucristupi mana kriyinashanrayku, Tayta Dyuswanqa mana shumaqta kawsaytaqa puytiranllapachu. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Tayta Dyusqa llakipashuranllapa paypa wamrankunapaqna riqsikanaykillapapaq. Piru kanan pwibluymanta Israel masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapaqami tukuypaq kusala shumaq kanman. Chaynuqami Israelmanta masiykunaqa wanushanmanta kawsamusha yupayna kanmanllapa.
16 Israelmanta unay rukunchikllapakuna Tayta Dyuspi kriyirqami, Dyuspaqa wamrankuna karanllapa. Chaynulla kananpis Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyirpismi, Tayta Dyuspaqa wamrankunalla. Yarpushunllapa kay ishkay kumparasyunpaq: Dyuspaq tanta nishankunamanta chay punta kaq kusa shumaq katinqa, chay wakin tantakunapis kusa shumaq kanqa. Chaynulla uk qirupa ĉhupan, Dyuspaq kusa shumaq kasha katinqami, chay rikrankunapis shumaq kanqa Dyuspaqqa.

17 Chay wakin Israelmanta kaq masiykuna tarpuy ulibu qirupa rikran yupay katin-
mapismi, mana paypi kriyishanrayku Tayta Dyusqa pitir itakuran. Chaymi ashwan
qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, mana tarpuy ulibumanta kar, munti ulibu qiruku-
napa rikran yupay katkillapamapismi, Jesucristupi kriyishaykillaparayku, Tayta Dyusqa
chay tarpukasha ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chaymi qamkuna mana Israel-
manta karmapis, chay tarpuy ulibu qirupa chiqap rikrankunapaqna tikrakashaykillapa.
18 Piru chaynu chay tarpuy ulibupa rikranpi tullmakashana karqami, ama yarpunkil-
lapachu kusala allinna kani nirqa. Chaqa qamkunaqami yanqa rikranpi tullmakashala
kankillapa. Ma yarpushunllapa, uk qiruqami shan ĉhupanrayku, mana rikranraykuchu.
Chaymi qamkuna mana Israelmanta kaqkunataqa uk qirupa ĉhupan shachishutinllapa
allinqa kankillapa. Manami qamkunaraykuchu paykunaqa shar allinqa. *
19 Chaynu nitiyqaĉhi yarpuyankillapa kanqa: “Chiqaptami chaynu. Piru Tayta Dyusmi,
Israel runakunata itakur, nuqakunata washamaranllapa” nir.
20 Piru Israel masiykunataqami mana yanqallachu itakuran. Ashwanmi Tayta Dyusqa
itakuran Jesucristupi mana kriyinashanrayku. Piru qamkunataqami Tayta Dyusqa
washashushallapa, Jesucristupi kriyishaykillaparaykula. Chayraykumi ama yarpuyllapachu Israel runakunamantaqami kusa mas allinna kanchikllapa nirqa. Ashwanmi ama kusa kani nirchu Tayta Dyuslata manchar, allin kaqlata rurar kawsayllapa.
21 Chaqa chaynu kusa allinna kani nir alabakatkillapaqami, imanutaq Israel runakuna
tarpuy ulibupa rikran katinmapis, Jesucristupi mana kriyishanrayku Tayta Dyusqa mana
llakiparchu itakuran, chaynullami qamkunatapis mana llakiparchu itakushunmanllapa.
22 Piru ¡allita yarpuyllapa! Tayta Dyusqami kusa allinla tukuywan. Piru chay uchakuqku-
nataqami allita rikar kastigan. Chaymi imanutaq Jesucristupi mana kriyinaqkunataqa
itakuran. Chaynu itakurmi, qamkunata chay uchaykillapamanta dibaldila pirdunashurl-
lapa, chay tarpuy ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chayraykumi Tayta Dyus
dibaldila washashushanllapapi yarpur pay munashanlata rurar kawsankillapa. Mana
chaynu ruratkillapaqami chay tullmashushanllapamanta itakushunqallapa.
23 Piru Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa qashan
paykunataqa tullmanqa chay pitishanllaman. Chaqa Tayta Dyusqami kusala pudirniyjun
chaynu qashan tullmar wamrankunapaqna riqsinanpaqqa.
24 Chaynu tarpuy ulibupa rikrankuna kashanllaparayku, mas das tullmar wamranku-
napaqna riqsiyanqa. Chaymi qamkuna, Jesucristupi kriyitkillapa, munti ulibupa yupay
katkillapamapis, tarpuy ulibupa rikranman tullmashuqllapa yupay washashushallapa.
Chaymi ashwan mas das washayta puytin Israelmanta kaq masiykuna, Jesucristupi kriy-
itinllapamaqa. Chaqa paykunaqami chay tarpuy ulibupa chiqap rikrankuna.

Dyusmi Israel runakunata munar washanayan

25 Ukniykuna, Tayta Dyus yarpuyashankunataqami, mana allinchu aykala
yaĉhananpaqqa. Chaymi kananqa qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, tukuy
chaykunata yaĉhanaykillapata munani. Piru amami ninkillapachu: “Tayta Dyus,
Israel runakunata mana intrakaqkuna kananpaq dijarqami, nuqanchikkunatana
masta munamanchikllapa” nirqa. Chaqa Israelmanta kaqkunaqami chaynu mana
intrakaqkunapaqqa tikrakasha, qamkuna chay mana Israelmanta kaqkuna, Jesuspi
kriyinaykillapakalaman.
26 Chayna Jesucristupi kriyinaykillapapaq karan chaykuna kriyitkillapanaqami, Tayta
Dyusqa tukuy Israel runakunatapis washanqa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashaku-
napiqa kaynu nin:
“Sión † pwiblumantami uk washakuq shamunqa,
Jacobupa ayllunkunata uchankunamanta llakipananpaq.
27 Chaynumi kumplishaq
chay paykunata uchanllapamanta maydiyaqa washayashaq nir
uk tratuta rurashaytaqa”.
28 Piru kananqami Israelmanta kaq masiykunaqa, Jesucristupi kriyir washakaytaqa
mana munanllapachu. Chaymi Tayta Dyuspaqa kuntran tikrakashallapa. Chaynu tukutin-
llapaqami ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunapaq kusala allin kasha. Chaqa
Tayta Dyusqami qamkunatana llakipashurllapa mana uchayjunpaq riqsishushallapa.
Piru chaynu katinmapis, Israel runakunataqa Tayta Dyusqa munayanraq, chay unay
rukuyllapakunata akrashanrayku.

---

* **11:18** Ukpa ĉhupan nishaq nirqami intrachimanchik, imanumi unaymanta-pacha Tayta Dyusqa Abrahamta arniran paymanta kaq ayllunkunatashi, tukuy Israelmanta kaqkunataqa washayanqa nir. † **11:26** Sión nirqami niyanchik Jerusalén pwiblupaq.

29 Chaqa chay unay rukuyllapakunata akrarmi, arniran paymanta kaq ayllunkunata
yanapananpaq. Chayraykumi Tayta Dyusqa, Israel runakunataqa mana qunqarchu
tukuyta kumplinqa.
30 Piru Israelmanta kaq masiykuna Tayta Dyusta mana kasutinllapami, payqa qamkuna
mana Israelmanta kaqkunata llakipar yanapashuyanllapa. Piru unay tyimpuqami
qamkunapis mana kasuraykillapachu Tayta Dyustaqa.
31 Chaynullami kanan, Israelmanta kaq masiykunapis Tayta Dyustaqa mana kasushal-
lapachu. Nataq Jesucristupi kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa, qamku-
nata yanapashuyanllapa chaynulla.
32 Piru tukuylami unayqa Tayta Dyusta mana kasuranchikllapachu. Chaymi uchanchik-
llaparayku Tayta Dyusqa uchapa makinpi wataq yupay dijamaranchikllapa. Chaynuqami
Tayta Dyusqa dijamaranchikllapa, maydiyaqa tukuylata chayllatana llakipar yanapa-
manallapapaq nir.

¡Dyusninchiktami alabashunllapa!

33 ¡Tukuy shunqunchikwan Taytanchik Dyusta alabashunllapa!
Payqa kusala allin,
kusala yaĉhayniyjun,
tukuy imata intrakan nir.
Chaynulla alabashunllapapis
pay yarpushantaqa mana mayqanpis intrakayta puytinchikllapachu nir,
chaynulla imanutaq
imanula kashallapamapis
payqa kusalata llakipar washamanchikllapa nir alabashunllapa.
34 Chaqa manami mayqanpis
pay yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis mana
paytaqa imatapis kaynu kaynu ruray nir
yaĉhachiyta puytinchikllapachu.
35 Chaynulla manami nuqanchikkunaqa
payta imalatapis qushanchikllapachu,
chay qushushaymanta imallataqa qumay ninallapapaqqa.
36 Chaqa Taytanchik Dyusraykumi imapis kan.
Chaymi tukuy ima kaqpis Dyusninchikllapaq.
¡Chaynu katinmi
tukuyla paylata alabashunllapa tukuy tyimpupaq!

Chaynumi kanqa.

12

Jesucristupi kriyirnaqami Dyus munashanlata rurashun

1 Ukniykuna, chaynu Tayta Dyus munar llakipamashanchikllaparayku, kusata rugashu-
nillapa tukuy shunquykillapawan paypi allita kriyinaykillapapaq. Chaynu karqami,
ufrindapaq lugarnin uk kusa allin kawsaq ufrindita yupayna qimikayllapa Tayta Dyus-
manqa. Chaynuqami, kusa chiqapta aligriyachir paylata adurayankillapa.
2 Chayraykumi kay pachapi runakuna mana allinkunata rurar kawsanllapa
chaykunataqa, amana rurarnachu kawsankillapa. Chaynu karnaqami chay unay kaq
yarpuynikillapamatapis dijarna, mushuq yarpuyniyjunna kayllapa. Chaymi chaynu
kawsarllapaqa, Tayta Dyus munashanlatami rurayani nir yaĉhankillapa. Chaqa payqami
munan allinlata rurar payta aligriyachir, kusala shumaq kawsanallapata.
3 Tayta Dyusmi kusa allin kar, nuqata akramar kaĉhamasha, paypaq
yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi tukuy qamkunata nishunillapa: Amami yarpuyllapachu
ukkunamantaqami kusa allin kani, nirqa. Ashwanmi chaynu yarpunaykillapamantaqa
Amituy Jesucristupi kriyishayraykumi imanu kanayllapapaqpis Tayta Dyus
yanapamashallapa nir yarpuyllapa.
4 Chaqa imanutaq kwirpunchikmaqa ukla karmapis kusala achka partiyjun. Piru
chaynu achka karmapismi kwirpunchikpiqa mayqanninpis mana chayllata ruraytaqa
puytinchu.
5 Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyirqa, michka achka karmapis, uk
kwirpulana kanchikllapa. Chaynuqami, tukuy imapipis yanapanakur, shumaqta
kawsanapaqna kanchikllapa.

6 Tayta Dyusqami pay munashannulla pudirninwan yanapamanchikllapa ukta ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta imana ruranallapapaq. Chaymi paypaq rimanapaq nimashallapaqa, kriyishanchiknu karanlata rimashunllapa.
7 Mayqanninchikllapata Tayta Dyus wakinkunata sirbinallapapaq nimashallapaqa, aligrila sirbishunllapa. Chaynulla ukkunata yaĉhachinapaq nimashallapaqa, yaĉhachikushunllapana.
8 Ukkunata animachinapaq Tayta Dyus nimashallapaqa, animachishunllapa. Chaynulla ukkunata ima ministishanpi yanapanapaq nimashallapaqa, tukuy imapipis yanapashunllapa. Mayqanninchikllapata wakinkunata rikanapaq nimashallapaqa, chaylapi yarpur rikashunllapa. Ukninchikkunata llakipanapaq nimashallapaqa, kusa aligrila llakipashunllapa.

Kriyiqkunaqami shumaqtana kawsashunllapa

9 Uknikillapa uknikillapa tukuy shunquykillapawan llakinakuyllapa. Chaynulla chay mana allin kaqtapis dijar, chay allin kaqlatana rurar kawsayllapa.
10 Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uk ayllula yupay uknikillapa uknikillapa kusata llakinakuyllapa. Chaynulla ama kusa kani nirchu, qammanta uknikillapataqa masta rispitar, tukuylla chaynu kayllapa.
11 Amami qillakuna karchu, Amitunchik Jesucristupaq ima ruraykuna katinpis, tukuy shunquykillapawan aligrila rurar sirbiyllapa.
12 Chaymi, Dyus syiluman rinaykipaq arnishushanpi yarpur, aligrila kawsayllapa. Chaynu karqami michka qischakarpis, ama disanimakurchu shachinakunkillapa. Chaynulla amami qunqarchu Tayta Dyusman mañakunkillapa.
13 Jesucristupi kriyiq masinchikkunapa iman faltatinpis yanapayllapa. Chaynulla mayqan wasikiman watukushuq ĉhamutinpis, shumaqta samachiyllapa.
14 Mayqan mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapamapis, Tayta Dyusman mañakuyllapa, paykunata bindisir yanapananpaq. Piru amami mañakunkillapachu kastigananpaqqa.
15 Chaynulla ukkuna aligriyatinllapaqa, pullan aligriyayllapa. Ukkuna llakir waqatinllapapis, paykunawan waqayllapa.
16 Chaymi uknikillapa uknikillapa uk yarpuyla kar, kusa shumaqta kawsayllapa. Amami kusa kani nir imachu, chay mana imayjun, chaynulla mana yaĉhaq chaykunawanmapis, chaylla yupayna kawsayllapa.
17 Mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami paykunata mana allinta rurayta yarpunkillapachu. Ashwanmi tukuypa naypanpi kusala allin kaqkunalata rurayta kamayllapa.
18 Chaymi imanullapis tukuywan shumaqta kawsayllapa.
19 Ukniykuna, mayqan ima mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunalla rikar yaĉhar imanachiytapis yarpunkillapachu. Ashwanmi dijayllapa Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhanqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynumi nin Amitunchikqa.
20 Chaynullami ninpis:
“Chay mana allinta rurashunaqkuna mallaqnatinpis, qaray.
Chaynulla yakunatinllapapis, upyachiyllapa.
Chaynu chay mana allinkunata rurashuqkunawan ruratkillapaqami,
paykunaqa pinqakutin qaqllanllapamapis kusa chupika intirupaq tikrakanqa” nir.
21 Piru amami dijankichu, chay mana allin kaqkuna binsishunanpaqqa. Ashwanmi allinkunalata rurar, mana allin kaqtaqa binsinkillapa.

13

Mantakuqninchikkunatami allita kasushunllapa

1 Kay pachapi kaq tukuy mantakuqninchikkunata allita kasushunllapa. Chaqa Tayta Dyusmi tukuy paykunataqa ĉhurasha kay pachapi mantakunanllapapaqqa. Manami uk mantakuqqa payllamantachu mantakuyan. Ashwanmi Taytanchik Dyus chaynu nisha katin mantakuyan.
2 Chaymi mayqanpis chay mantakuqkunata mana kasur, kuntran tikrakarllapaqa Tayta Dyusta mana kasuyanllapachu. Chaymi chaynu tukuqqa saqrata kastigakanqa.
3 Chaqa chay mantakuqkunataqami Tayta Dyusqa ĉhurasha, mana allin ruraqkunata kastigatin, manchakur ama mana allinkunata rurananllapapaq. Chayrayku qamkuna

allinlatana ruraqkunaqa, amana manchakuyllapachu chay mantakuqkunaqa nuqakunatapis kastigamanqallapa nirqa. Chaymi mantakuqkuna kastigashunanllapata mana munarqa allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami kusala allin runa nir alabashunqallapa.
4 Chaqa chay mantakuqkunaqami chaynu tukuyta allita rikarqa qamkunapaq byinnikillapapaq rurayan, Tayta Dyus munashannulla. Chay-ari qamkuna ima mana allinta rurasha karqa, chay mantakuqkunataqa manchayllapa. Chaqa manami yanqallachu paykunaqa Tayta Dyusta sirbiq yupay mantakuyanllapa. Chayraykumi mana allinta ruraqkunataqa, dirichuyjun kastiganapaqqa.
5 Piru chay mantakuqkunataqami, ama kastigakayta mancharlachu kasushunllapa. Ashwanmi chaynu kasunapaq allin nir yarpur kasushunllapa.
6 Chaymi chaynu allita rikamashanchikllaparayku, chay impwistuta pagrakunapaq kaqmatapis pagrakushunllapa. Chaqa paykunaqami pwiblunchikkunata allita rikar, Tayta Dyus munashanta rurayanllapa.
7 Chayraykumi imata paykunata pagranapaq kaqtaqa pagrashunllapa. Chaymi impwistukunata pagrakunapaq kaqtapis pagrakushunllapa. Chaynulla tukuy rispitanapaq kaqmatapis rispitar kasushunllapa.

Tukuywan shumaqta kawsashunllapa

8 Amami mayqanta pitilamatapis dibinkillapachu. Ashwanmi uknikillapa uknikillapa dibinakuq yupay imuraspis kusalata llakinakunkillapa. Chaynu rurarqami, Dyus nitin Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumpliyankillapana.
9 Chaqa chaypiqami nin: “Warmiyjun manaqa runayjun kaqkunaqa, ukkunawanqa ama punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu; ama suwakuyllapachu; ama uknikipaq llullakur rimayllapachu. Chaynulla ama ukkunapa imanta munapakuyllapachu” nir. Piru “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nishanlata rurarnaqami Dyus tukuy chay mantakushankunataqa kumpliyankillapana.
10 Chaqa uk runa ukninpaq chiqapta llakirqami, mana ima mana allintapis ruranchu. Chaymi ukninkunata llakipar allinta rurar imanaqa Dyus tukuy mantakushankunataqa allitana kumplinllapa.
11 Chaynu uknikillapakunapaq llakir imaqa, allita kwintata qukankillapa: Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna nir. Chaqa paypi chayraq kriyishaqami, kusa mas achka tyimpuraq karan shamunanpaqqa. Piru kananqami mana achka tyimpunachu kidan. Chayraykumi ama qillakurnachu Tayta Dyustaqa sirbiyllapa. Chaqa qillakur Dyusta mana sirbirqami, punuq yupay kayankillapa. Chaynu kashaykillapamanta kananqa rikĉhakuq yupay kwintata qukayllapa: Imanumi kawsayani nir.
12 Chaqa chay uchayjunkuna kawsayashan tyimpuqami tutaparaqlla yupay karmapis, achkillapaqna tikrakayan. Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna. Chayraykumi, tutaparaqpi yupay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa dijarna, ashwan achkila yupayna Tayta Dyus munashanlata rurar kawsashunllapa. Chaynuqami, chay tutaparaqpi mana allin ruraykunataqa binsishunllapa.
13 Chaynu achkiraqlapina kawsarqami, amana chay fyistakunapi sunsunulla tukunllapa chaykunaman rishunllapachu. Amami maĉhashunllapachu. Tantyakar ama munashanchiklata rurashunllapachu. Amami runa kar, manaqa warmi karmapis ukwan ukwan punushunllapachu. Amami anyanakushunllapachu. Chaynulla amami inbidyanakushunllapachu.
14 Chaymi manana kwirpunchik munashannullata rurarnachu kawsashunllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristo imanu kanatataq munayan, chaynulami kawsashunllapa.

14

Amami kriyiqpuraqa ukmanta rikanakushunllapachu

1 Wakin kriyiq masinchikkunaqami Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishanllapataqa manaraq allita intrakanllapachu. Piru chaynu katinllapamapismi ama kaynu ninkillapachu: “Qamqa manaraqmi allitaqa intrakankichu” nirqa. Ashwanmi shumaqta samachir pulla paykunawan kayllapa.
2 Chaqa wakin kriyiqkunaqami ninllapa: Tukuy mikuykunatashi mikuyta puytinllapa nir. Piru chay manaraq allita intrakaqkunaqami ninllapa: Chay tarpukushankunalatashi mikur, mana aychakunamataqa mikuyta puytinllapachu nir. *

* **14:2** Chay tyimpukunapimi animalta wanuchir chay dyusnin nishanllapakunaman ĉhuraqllapa. Piru aychataqami wakinta chay fyistapi mikuqllapa, wakinta-shuypaqa rantikuqllapa. Chaymi Israelmanta wakin kriyiqkunaqa mana mikunaqchu. Chaqa niqllapami, chay aychata mikurqashi uchakuyanllapa nir. Piru wakin mana Israelmanta kaq kriyiqkunaqami, mikuranllapa. Chaqa paykunaqami kwintata qukaran, chay aychata mikurqami, mana uchakuyanllapachu nir.

3 Chayraykumi qamkuna tukuy mikuykunata mikuqkunaqa, ama ukmanta rikankillapachu aychata mana mikuqkunataqa. Chaynulla qamkuna aychata mana mikuqkunapis, amami ukmantaqa rikankillapachu chay tukuy mikuyta mikuqkunataqa. Chaqa Tayta Dyusqami chayllata rikan wamrankuna nir.
4 Chaynu Taytanchik Dyus tukuyta shumaqta rikatinqa, ¿pitaq kanki Dyuspa sirbiqninta mana allinta rikanaykipaqqa? Chaqa Tayta Dyuslami rikar yaĉhayta puytin, sirbiqninkunataqa, allinta rurasha katin, chaynulla mana allinta rurasha katinmapis. Piru, chay tukuy mikuyta mikuqkunata, chaynulla chay aychata mana mikuqkunamatapismi, Tayta Dyusqa pudirninwan allinpaq tikrar, wamranpaqna riqsinqa.
5 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunapis ninllapa: Tukuy diyakunamantami uk diyala kusa mas shumaq, Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Piru ukkunaqami kriyinllapa, tukuy diyakunashi chaylla Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Chaymi ima diyapipis Dyusninchikta aduranarqa, adurashunllapa. Chayqami nuqanchikkunapina kanqa.
6 Chaqa tukuy diyamanta uk diyalapi, Tayta Dyusta aduranapaq nirmapismi ruranqa. Chaynulla tukuy diyami Tayta Dyusta aduranapaq nirmapis rurayta puytinqa. Chay tukuy mikuyta mikuqkunapismi mikunqa. Chaynulla aychata mana mikuqkunapis ama mikunqachu. Chaqa, mayqanninllapapismi Tayta Dyusta payji ninanllapapaq tukuy chaykunataqa rurayanllapa.
7 Yaĉhashanchikllapanu kawsarmapis manami nuqanchikkuna munashanchiknullachu kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurpis, manami nuqanchikkuna munashanchiknullachu wanuyanchikllapa.
8 Chaymi kawsayarqa Amitunchikta sirbinapaq kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurmapis, payllapaq wanuyanchikllapa. Chayraykumi kawsayar, manaqa wanurmapis, Amitunchikllapaq kanchikllapa.
9 Chayraykumi wanushakuna, kawsaqkunamapis paypalla kanallapapaqqa, Amitunchik Jesucristuqa wanur kawsamuran. Chaymi tukuyla payllapaq kanchikllapa.
10 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq kriyiq masikikunataqa mana allinta rikankillapa? Chaynulla ¿imaraykutaq kriyiq masikikunataqa ukmanta rikankillapa? ¿Manaqachu qamkunalla rikar yaĉhanakunaykillapapaq kankillapa? ¡Manami! Ashwanmi uk diya kayanqa tukuy nuqanchikkuna Tayta Dyuspa naypanman qimikashallapa rikar yaĉhamanallapapaqqa.
11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Nuqallapaq jurarmi nishunillapa:
‘Tukuy riqsimarllapami, naypaypi qunqurir
chiqap Dyus kanki nir alabamanqallapa’ ninmi Amitunchikqa”.
12 Chaynu Dyus nishannumi allita yaĉhanchikllapa, uk diyami Tayta Dyuspa naypanman qimikar imata rurashanchikllapatapis willashallapa, rikar yaĉhamanallapapaq kanqa nir.

Kriyiq masinchikkunata ama disanimachishunllapachu

13 Tukuy chaykunata yaĉharnaqa, amana ukninchikllapa ukninchikllapaqa ukmanta rikanakurnachu kawsashunllapa. Ashwanmi allita yarpushunllapa: Chaynu ukniykunawan ukmanta ukmanta rikanakutiyllapaqa, imanupiqa chay kriyishanmanta disanimakur uchakunman nir.
14 Nuqa Pablumi, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq kar, yaĉhani tukuy mikuykunata mikurqami mana uchakuyanchikchu nir. Piru wakin kriyiq masinchikkunaqa mana chaynutachu yarpunllapa. Ashwanmi chaynu mikurqashi, uchakuyanchik ninllapa. Chaynuta yarpuchitinqami, paykunalapaq mana allinchu kanqa.
15 Chaymi nuqanchikkuna tukuy mikuykunata mikuq karmapis, chay wakin mikuylata mikuqkunapa naypanpiqa, ama mikushunllapachu. Chaqa imanupi chaynu mikushallapa, munar mikurqami, uchakur Jesucristupi kriyishanmanta chiqanchakanmanllapa. Allita yarpuyllapa Jesucristuqami, paykunatapis washananpaq wanuran. Chaymi chaynu uchakuchir imaqa, manana chiqapta munanakur kawsaq yupaynachu kachuwanllapa.
16 Kuytawkish qamkunapaq allin nir yaĉhayar, mikushaykillaparaykula ukkunata uchakuchitkillapa, wakin rikashuqkunaqa, “Imanutaq waknuqa kawsan” nitinllapa.
17 Chaqa manami mikushanchikrayku, upyashanchikrayku imachu Tayta Dyuspa mantakuyninpiqa kawsayanchikllapa. Ashwanmi Santu Ispiritu yanapamashallapa kusa aligrila, imatapis allinlata rurar tukuywan shumaqta kawsanallapapaqna kanchikllapa.
18 Chaynu kawsarmi, Jesucristuta allita sirbir, Tayta Dyus munashanlatana rurayanchik. Chaynuqami, wakin rikamaqninchikkunaqa ninqallapa: “Paykunaqami kusa shumaqta kawsanllapa” nir.
19 Chayraykumi imanupis kusa shumaqta ukninchikllapa ukninchikllapa kawsashunllapa. Chaynuqami animachinakushunllapa allitana Jesucristupi kriyinallapapaq.

20 Yaĉhashanchikllapanu, tukuy mikuykunami allin. Nataq chay mana allin kaqqami, chay
ukninchikkuna tukuy mikuyta mana mikuqkunapa naypanpi mikur uchakuchiyanchik
chay. Chayraykumi mikuyraykulaqa ama ukninchikkuna kriyishanmanta chiqan-
chashunllapachu.
21 Chaymi ukniypa naypanpi tukuy mikuyta mikur, imata upyar, chaynulla imata
rurarpis, chay kriyiq masinchikkunata uchakuchiyanchik nir yaĉharqa, tukuy chay ru-
rayashanchikkunataqa ama rurashunllapachu.
22 Chayraykumi tukuy mikuykuna allin mikunapaq nir kriyirqa, qamla allita yarpunki-
man Tayta Dyuspa naypanpiqa. Chaymi mayqanpis allin kaqlata rurayani nir kriyirqa,
payllapaq kusa shumaq kanqa.
23 Piru uk kriyiq masinchik manaraq allita yaĉhayar, kay mikuytami mana mikuyta puy-
tinichu nir chaymanta mikurqa, uchakuyan. Chaqa kriyishanta mana rurar, chaynulla
ima mana allinta rurarpis uchakuyan.

15

Amami munashaykilata rurarchu ukkunata yanapay

1 Jesucristupi allita kriyiq kaqkunaqami, ama nuqanchikkuna munashanchiklata ru-
rarnachu kawsashunllapa. Ashwanmi chay manaraq allita kriyiqkunata shumaqta yana-
pashunllapa, mas allita Jesucristupi kriyinanllapapaq.
2 Chaynu ukninchikkunata yanapar animachishallapami waran waranqa mas allitana
kriyinqallapa.
3 Chaqa Jesucristumaqami, mana pay munashanllatachu ruraran. Ashwanmi runaku-
napaq llakir qischakarmapis, Taytan Dyus munashanlata ruraran. Chaypaqmi Dyus
nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Taytay, qamta musyashuqkunaqami nuqatapis
musyamanllapa” nir.
4 Chaynuqami Tayta Dyus nitin unay iskribishanqa iskribikaran Dyus munashanta
intrakanallapapaq. Chaymi chaynu intrakarnaqa, mana shaykuq paylapina yarpukur,
aligriyashunllapa maydiyapis paywan kanchikllapa nir yaĉharna.
5 Chaynu animachimaqninchik Taytanchik Dyus kusata yanapamanchikllapa, mana
shaykuq paypi yarpukur kawsanallapapaq. Chaymi nuqaqa mañakuni Tayta Dyus yana-
pashutinllapa, Jesucristo yupay uk yarpuyla kar, qamkunapis uknikillapa uknikillapa
yanapanakur shumaqta kawsanaykillapapaq.
6 Chaynuqami, tukuy uk yarpuylana kar, tantalana alabankillapa Amitunchik Jesu-
cristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyustaqa.

Kriyiqkunaqa shumaqta rikanakushunllapa

7 Imanutaq Jesucristo kusa shumaqta rikamashanchikllapa Dyuswanna kanallapapaq,
chaynullami tukuy kriyiqkunaqa, maylawmanta karmapis ukninchikllapa ukninchik-
llapa kusa shumaqta rikanakushunllapa. Chaymi chayta rikarqa Taytanchik Dyusta
alabanqallapa.
8 Chaqa allitami nishaykillapa: Jesucristuqami, shamuran Israel runakunata, chaynulla
mana Israel runakunatapis washananpaq. Piru nuqakuna Israelmanta kaqkunataqami,
washamananllapapaqqa unayllana rukuyllapakunata arniran, uktashi kaĉhamuyanqa
washamananllapapaq nir. Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqami mana
imalapipis llullakurchu, tukuy arnikushantaqa kumplin nir.
9 Jesucristuqami shamuranpis, mana Israelmanta kaq runakunata yanapar washatin,
paykunapis Dyusta alabar ninanllapapaq: “Tayta Dyusmi kusata llakipamashanchikll-
lapa” nir. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Nuqami mana Israel runa kaqkunawan adurashayki.
Chaynulla takir ima alabashaq kusala shumaq shutikitaqa” nir.
10 Chaynullami ninpis:
“Qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, Dyus akrashan tukuy Israel runakunawan ali-
griyayllapa” nir.
11 Qashanmi ninpis:
“Qamkuna mana Israel kaqkunapis tukuynikillapa Tayta Dyuslata alabayllapa” nir.
12 Dyuspa rimaqnin Isaiaspismi kaynu iskribiran:
“Imanutaq uk qiruta kuchusha qawamun,
chaynumi Isaipa * ayllunmanta uk mantakuq rikarinqa.
Paymi tukuy mana Israel runakunataqa shumaqta rikar mantanqa.
Chaymi paylapi kusata yarpunqallapa” nir.

* **15:12** Isaiqami unay gubyirnu Davidpa taytan karan.

13 Tayta Dyus animachimaqninchiktami kusata mañakuni, qamkunata yanapashutinllapa
maydiyaqa paywan kawsashaq nir yaĉhar kusalata aligriyanaykillapapaq.
Chaynullami mañakunipis tukuy kriyiqkunataqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa,
paypi yarpuyashaykillapata ama maydiyapis qunqarchu, kusa shumaqtana
kawsanaykillapapaq.

Dyusmi Pabluta akraran mana Israel runakunata yaĉhachinanpaq

14 Ukniykuna, allitami yaĉhani qamkunaqa Dyus nishantaqa allita intrakashaykilla-
parayku, kusa llakipakuq kar, qamkunapura kusa shumaqtana kunsijanakuyta puytinkil-
lapa nir.
15 Piru kay kartatami kaĉhamuni, chay yaĉhakushaykillapata ama qunqanaykillapapaq.
Chaymi mana imatapis pakarchu, tukuy yarpushaykunata nishunillapa. Chaqa Tayta
Dyusqami kusala allin kar akramasha,
16 mana Israel runakunata Jesucristupaq yaĉhachinaypaq. Chaymi nuqaqa paypa shumaq
rimashanta yaĉhachishuyanillapa imanu washakanaykillapapaqpis. Chaynu paypi kriy-
itkillapaqami Santu Ispirituqa qamkunata shumaqchashunqallapa. Chaymi imanutaq
kuramaqa ufrindapaq nir imalatapis qimin Dyusman, chay yupaymi nuqapis qamkunata
qimishunillapa, uk kusala allin ufrinditata yupayna Tayta Dyusqa rikashunanllapapaq.
17 Nuqa, Jesucristupi kriyiq katiymi, Tayta Dyus yanapamatin qamkuna mana Israel
runakunata yaĉhachishushayllaparayku, Dyuspa naypanpi kusala aligri kani.
18 Chaqa manami nuqa rurashayrayku alabakar imachu parlashuyanillapa. Ashwanmi
willashaykillapa, Jesucristo yanapamatinmi, allita rimar, rurar ima chay mana Israel
runakunataqa allita yaĉhachisha kani, Dyusta imanu kasunanllapapaq nir.
19 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinmi, milagrukunata, mana
ruraypaq shumaq imakunata ruratiy, chay rikamaqkunaqa kwintata qukaranllapa Tayta
Dyusmi kaĉhamasha nir. Chaymi Jerusalén pwiblumanta-pacha wak Ilírico lugarkaman
allita yaĉhachikusha kani, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa.
20 Chaqa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa imanupis yaĉhachikusha kani, tukuy
may lugarkunapi manaraq uyapashanllapakunapi. Chaynu puntata chay lugarkunapi
yaĉhachikurqami, mana ukkuna yaĉhachikushanpa ananpichu yaĉhachikusha kani.
21 Ashwanmi yaĉhachikusha kani, imanutaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin
chaynulla:

“Chay mayqanpis mana uk kutilamapis paypaq uyakusha kaqkunami uyapanqallapa.
Chaynulla manaraq uyaqkunaqami allita intrakanqallapa paypaqqa” nishannulla.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

22 Kusatami qamkunaman shamur watukushuyllapata munasha kani. Piru
kanankamanmi manaraq shamuyta puytishachu kani, kaypi achka pwiblukunaman
rir yaĉhachikunaypaq kashanrayku.
23 Piru kananqami kay pwiblukunapiqa tukchishana kani yaĉhachikunaypaq karan chay-
taqa. Chaymi kananqa kusata rikashuyllapata munar,
24 chay España pwibluman pasaqnula, watukushuqllapaqa shamuyta munani. Chaynu
chaypi qamkunawan aligriyashallapa imanaqa, yarpunipis qamkuna yanapamatkillapa
Españaman rinaypaq nir.
25 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, Jerusalén pwiblumanraq rishaq, chaypi
kaq kriyiq masinchikkuna ima ministiyashankunata apar.
26 Chaqa kay Macedoniamanta, chaynulla kay Acaya pwiblumanta kriyiq masinchikku-
nami, chay Jerusalén pwiblumanta Israel kriyiq masinchikkuna mana imayjun kaqkunata
yanapananpaq imalataqa tantashallapana.
27 Chaynu paykunalla ukninkunata yanapayta yarpurqami, kusa allinta rurashallapa.
Chaqa imanutaq Israelmanta kriyiq masinchikkunamaqa paykuna mana Israel runaku-
nata yanaparan Jesucristupi kriyinanllapapaq. Chaynulla kanan chay mana Israelmanta
kaqkuna, Israelmanta kriyiq masinkunata ima ministishanpi yanapashanqami, kusala
allin.
28 Chaymi chay tantashanllapataqa nuqalla apashaq chay mana imayjun Israel runaku-
namanqa. Chaymantaraqmi España pwibluman riqnu watukushurllapa pasashaq.
29 Chaymi allita yarpukuni, qamkunaman shamur yaĉhachikutiypismi, chaypipis Jesu-
cristuqa kusata yanapamanqa nir.
30 Ukniykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi, chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun
munamaqninchikpimi mañashunillapa, nuqawan pulla mañakutkillapa Tayta Dyus nuqata
yanapamananpaq.

31 Tayta Dyustami mañayllapa washamananpaq chay Judea pwiblupi kaq mana kriyiq
runakunamanta. Mañakuyllapapis chay tantashanllapata apatiy, Jerusalenpi kriyiq mas-
inchikkunaqa kusa aligrila aypananllapapaq.
32 Chaynulla mañakuyllapapis, Dyus munatin aligrila qamkunaman ĉhamur chaypi
samatiy, kusata animachinakunallapapaq.
33 Nuqapismi mañakuni, Taytanchik Dyusqa kusa shumaqtana qamkunata kawsachishu-
nanllapapaq. ¡Chaynumi kanqa!

16

Tukukanantami Pablo saludakun

1 Ukniykuna, kaytami nishaykillapa: Qamkunamanmi kriyiq masinchik mama Febe
shamuyan watukushuqllapa. Payqami, Cencrea pwiblupi kriyiq masinchikkunata allita
rikar yanapan.
2 Chaymi Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishunillapa: Pay qamkunaman ĉhamutinqa
imanutaq Dyuspa allin kaqninkunamaqa samachinakun, chaynu samachinkillapa.
Chaynulla tukuy ima ministishanpipismi yanapankillapa. Chaqa payqami kusa achka
kriyiqkunata, chaynulla nuqatapis yanapamasha.
3 Imaraq saludapamankillapa kriyiq masinchik Priscilata, * chaynulla runan Aquilat-
apis. Chaqa paykunaqami nuqawan pulla kar, tukuy imapi yanapamashallapa, Jesucristu-
paq allita yaĉhachikunayllapapaq.
4 Paykunaqami, chay tukuy saqra imakunamanta washamananrayku mana imatapis
mancharchu, listu karanllapa wanunanllapapaqmapis. Chaymi paykunataqa kusata payji
nini. Piru manami nuqalachu payji nini. Ashwanmi tukuy chay mana Israel kaq kriyiq
masinchikkunapis, paykunataqa kusata payji ninllapa.
5 Saludapamankillapapis Priscilapa, Aquilapa wasinpi kriyiq masinchikkuna tanta-
nakuqtapis. Chaynulla munashay masiy Epenetutapismi imaraq saludayllapa. Chaqa Asia
pwiblukunapiqami Jesucristupi kriyiqqa, pay puntataqa karan.
6 Saludapamankillapa ukniy Mariatapis. Chaqa payqami kusata yanapashushallapa.
7 Saludapamankillapapis Israelmanta kaq masiy Andronicuta, Juniastapis. Chaqa
paykunaqami nuqamantaqa mas puntata Jesucristupi kriyiq karan. Chaynullami,
nuqawan pulla karsilpipis karanllapa. Chaynu kusa allita kriyishanllaparaykumi, wakin
kriyiqkunata rikar yaĉhachikunamantaqa, paykunaqa kusa mas allita riqsikasha kaq apus-
tulkunapaqqa.
8 Saludapamankillapapis munashay ukniy Ampliastapis.
9 Saludapamankillapapis yaĉhachikuq masiy Urbanuta, chaynulla munashay masiy Es-
taquista,
10 chaynulla Apelestapis. Chaqa payqami qischakarmapis, Jesucristupi allita kriyishan-
mantaqa mana ashunchu. Saludapamayllapapismi Aristobuluta tukuy aylluntinta.
11 Chaynulla saludapamayllapapismi Israelmanta kaq masiy Herodionta, chaynulla
Narcisupa tukuy ayllunkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunatapis,
12 chaynulla ukninchik Trifenata, Trifosatapis ima. Chaqa kay warmisitakunaqami
Amitunchik Jesucristo munashannulla ukninkunata kusata yanapanllapa. Saludapa-
mayllapapismi munashay ukniy Persidatapis. Chaqa paypismi Amitunchik Jesucristo
munashannullata rurar kusata yanapakusha.
13 Saludapamankillapapis kusa allita kriyiq masinchik Rufutapis, mamantinta. Chaqa
mamitanqami mamay yupay munamar, kusata yanapamasha.
14 Saludapamankillapapis Asincrituta, Flegontita, Hermasta, Patrobasta, Hermesta.
Chaynulla saludayllapapis tukuy kriyiq masinchik paykunawan tantakaqkunatapis.
15 Saludapamankillapapis Filologuta, Juliata, Nereuta irmanantinta, chay Olimpasta,
paykunawan tantakaq kriyiq masinchikkunatapis.
16 Chaynumi uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa.
† Chaynullami tukuy iglisyamanta kriyiq masinchikkunapis saluduta kaĉhamun qamkuna-
man.
17 Ukniykuna, kusalatami rugashunillapa kuytakanaykillapapaq, chay mana allinku-
nata yaĉhachikuqkunamanta. Chay paykunaqami ukman yaĉhachikuykunata yaĉhachir, ukn-
inchikkunawan mana shumaqtanachu rikanachimayanchik. Chaqa chay runakunaqami,
chay yaĉhakushaykillapataqa kuntrar, ukman mana allinta yaĉhachikunllapa. Chayraykumi
chay paykunawanqa ama piĉhunakuyllapachu.

---

* **16:3** Wakin iskribikashakunapimi "Prisca" nin. † **16:16** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

18 Chaqa paykunaqami Amitunchik Jesucristo munashanta mana rurarchu, munashanlata rurar kawsanllapa. Paykunaqami kusala shumaqta rimaq tukurla, chay manaraq allita intrakaqkunataqa dasna ingañanllapa.
19 Ukniykuna, tukuylami yaĉhanllapa qamkunaqami Dyus nishanta allita kasuq runakuna kankillapa nir. Chaymi kusata aligriyani. Piru munanimi allin kaqkunalata rurar, ama chay mana allin kaqkunataqa ruranaykillapapaqchu.
20 Chaynu allinlata ruratkillapaqami, kusa shumaqta kawsachimaqninchik Tayta Dyusqa dasna yanapashunqallapa, dyablupa mantaqnin Satanasta binsir saruĉhanaykillapapaq.
Amitunchik Jesucristo kusata llakipar yanapashunqallapa.
21 Saludutami kaĉhamun, yaĉhachikuq masiy Timoteo, chaynulla Israelmanta kaq masiykuna Lucio, Jasón, Sosípater ima.
22 Nuqa willatiy, Tercio kay kartata iskribiqpismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi saludashunllapa.
23 Ukninchik Gayupismi saludashunllapa. Chaqa paypa wasinpimi, nuqa Pabluqa tayani. Chaynulla payqami kriyiq masinchikkunatapis wasinpi samachin. Chaynulla kay pwiblupa tisurirun Erasto, chaynulla ukninchik Cuartupismi saludashunllapa.
24 Jesucristumi tukuy qamkunata llakipar, yanapashunqallapa. ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi kay kartata tukchinanpaq Dyusta kusata alaban

25 Kananqa Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami allita Jesucristupi kriyir kawsanallapapaq yanapamanchikllapa. Payqami kusa unaymanta-pacha Israel runakunata chaynulla mana Israel runakunatapis imanu washananpaq yarpuran. Piru chaynu yarpurmapismi, achka tyimputaraq mana mayqantapis intrachiranchu tukuy runakunata washayanqa nirqa.
26 Piru kananqami intrachimashanchikna imanu washakananpaq nirmapis. Chaymi nuqakunaqa, unay rimaqninkuna iskribishannulla tukuy tyimpupaq kawsaq Dyusninchik munashannulla allita intrachishuyanillapa, mana Israel runakunata, chaynulla Israel runakunamatapis Jesucristupi imanu kriyir washakanaykillapapaq nir.
27 Chaymi Jesucristurayku, tukuy imata yaĉhaq Taytanchik Dyusta tukuy tyimpupaq alabashunllapa.

Chaynumi kanqa.

1 Corintios
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, prubinsya Acayapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman Pablo ĉhar yaĉhachikutinqa achka runakuna kusalata kriyiranllapa. Chayraykumi Pabluqa uk añu-y-midyuta chaypiqa taran kriyiqkunata masta yaĉhachir ima. Corintupi Pablo katin imakuna pasashanta mas intrakanarqa, liyishun Hechos 18.1-17.

Piru chaynu Pablo yaĉhachikutin Jesucristupi kriyiq karllapamapismi, mana Dyus munashannuchu kawsaranllapa. Chaymi paykunapura ĉhiqninakuranllapa (1.10-17; 3.1-4); kusa yaĉhaq yupay tukuyaranllapa (3.18-23); Pabluta juraparanllapa: “Mana allinta rurayan” nir (4.1-21); kusa saqra uchapi taq kriyiq masinllapawan mana imatapis rimar ima kawsaranllapa (5.1-13); mana kriyiq karguyjunkunapa naypanman dinunsyanakuqllapa (6.1-11); warmi kar, runa karpis ukwan ukwan punuyta munaqllapa ima (7.1-7). Chaynumi chay yanqa dyus nishanllapakunaman aychata ĉhurashanllapata mikuqllapa (8.1-13; 10.14–11.1). Chaynullami Pablo apustul katinmapis mana kwintacharanllapachu (9.1-27). Chaynumi warmikunapis runanta mana kasuranllapachu (11.2-16). Chaynullami uchayjun karllapamapis Santa Mikunanta mikuqllapa ima (11.17-34). Chaynullami Santu Ispiritu yanapatinmapis mana kwintacharanllapachu (12.1-31); manami imanu llakipanakuymatapis yaĉharanllapachu (13.1-13). Chaynullami mana intrakayashanllapa rimaykunapi rimar Dyuspaqmapis yaĉhachikuranllapa (14.1-40). Chaymi ashwan chay wanushakuna kawsamunanpaq kaqmatapis, mana kriyiranllapachu (15.1-58).

Chaynu kawsashanllaparaykumi, apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq. Chaynu Jesucristupa shumaq rimayninta wakinkuna mana allita intrakanatinllapamapismi, Pabluqa intrachiran mayqanpis allita kriyitinllapa Tayta Dyusqa washanqa tukuy uchanllapamanta nir (1.18–2.16). Chaynullami intrachiranpis masayjun kaqkunapaq, mana masayjun kaqkunapaq (7.8-40), chaynulla ufrindata ĉhurananllapapaq ima (16.1-4).

Pablumi saludakun

1 Taytanchik Dyus munasha katinmi, Jesucristo akramasha apustulnin kanaypaq.
Chaymi nuqa Pablo kriyiq masinchikllapa Sosteneswan pulla kar,
2 kay kartata iskribimuni qamkuna Corinto pwiblupi, Taytanchik Dyuspi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunata, chaynulla uklaw lugarkunapi Jesucristupi allita kriyiqkunawan pullatami, Taytanchik Dyusqa akrashurllapa paypa allin kaqninkunapaqna riqsishushallapa. Chaynuqami ruraran tukuyla pay munashanlatana rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa tukuyla kriyiqkunapami Amitunchik Jesucristuqa Amitunchikllapalla.
3 Chaqa nuqaqami Taytanchikllapa Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Pablumi Dyusta payji nin

4 Taytanchik Dyustami nuqaqa waran waran mana shaykuq qamkunapaq kusata payji nini. Chaqa Jesucristuraykumi, kusata llakipar yanapashushallapa.
5 Chaynullami Jesucristurayku, Tayta Dyusqa kusata yanapashushallapa kusala intrakaqkuna kar, paypaq imanu rimar ima yaĉhachikunaykillapapaqqa.
6 Kaykunaqami chaynuqa kasha Jesucristupaq yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir yaĉhanaykillapapaq.
7 Chaymi Tayta Dyusqa uknikillapata imata ruranaykillapapaq, chaynulla uknikillapata-shuypaqa uktana rurar yanapanakunaykillapapaq nishushanllapanumi rurayankillapa. Chaynu karmi, mana mayqannikillapapis yanqalla yupaychu kankillapa. Ashwanmi tukuynikillapa imata ruranaykillapapaq nishushanllapanulla rurar ima, kusata yarakunkillapa maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman.
8 Taytanchik Dyus yanapashutinllapami, maydiyapis shachinakunkillapa tukuy mana allin imakunamanta, maydiya Amitunchik Jesucristo shamunan diyakaman. Chaynuqami, mana mayqanpis uchayjun kanki nishunqallapanachu.
9 Taytanchik Dyusmi tukuy imata arnikushantapis kumplin. Chaqa payllami akramashanchikllapa, Wamran Amitunchik Jesucristuwan pullana kusa shumaqta kawsanallapapaq.

Pablumi yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

10 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi qamkunata kusalata rugar
nishunillapa: Imata rurarpis ama chiqanchanakur imachu mayqannikillapapis chayllata
yarpur, llakipanakur ima kawsayllapa.
11 Kaytaqami ukniykuna chaynu nishunillapa, ukninchik Cloepa wasinmanta kaqkuna
willamashallapa katin. Chaqa nimashallapami, qamkunaqashi mana shumaqtachu tar
anyanakur ima kawsankillapa nir.
12 Chayshi qamkunamanta wakinnikikunaqa kaynu ninakur tankillapa: “Nuqami
Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Ukkuna-shuypaqashi ninllapa: “Nuqami Apo-
los yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynulla ukkunapisshi ninllapa: “Nuqami Pe-
dro yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Qashan wakinkunapisshi ninllapa: “Nuqami Cristo
yaĉhachikushanlapi kriyini” nir.
13 ¿Imapaqta chaynuqa ninkillapa? Amami chaynuqa tukuyllapachu. Chaqa ¿Jesucristuchu
ukla karmapis wakman kayman shikwakasha? ¿Manaqachu, nuqa Pablo qamkunata
washashunayllapapaqqa wanuray? ¿Mayqannikillapallaqachu nuqapa shutiypi shutiku-
raykillapa? ¡Manami!
14 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinnikillapaqa chiqanchanakur, nuqalapi kun-
fyakankillapa? Chaqa wakinnikillapata shutichirmapismi, mana nuqapa shutiypichu
shutichikushallapa kani. Ashwanmi Crispuwan Gayulata shutichishaypaq Tayta Dyusta
kusalata payji nini.
15 Chaymi mana mayqanpis qampa shutikipimi shutikuray nir, nuqalapi kunfyakaytaqa
puytinqallapachu.
16 Piru qunqashami kasha kani. Allita yarputiyqami Estefanaspa ayllunkunatapis
shutichiray. Paykunamanta mas shutichishaytaqami mana yarpunichu.
17 Chaqa allita nishaykillapa: Jesucristuqami akrarqa mana nimaranchu rir
shutichikuy nirqa. Ashwanmi kaĉhamaran paypa shumaq rimayninta yaĉhachikutiy
kriyir washakananllapapaq. Piru manami uk kusalata yaĉhaq runa rimar
yaĉhachikun chaynuchu yaĉhachishurayllapa. Chaqa chaynu yaĉhachikutiyqami, nuqalapi
kunfyakar mana intrakanaykillapatachu, Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami
washakanchikllapa nirqa.

Jesusmi intrachimanchik Dyusmi pudirniyjun yaĉhayniyjun nir

18 Piru Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq nir yaĉhachikushallapaqami,
chay mana washakananpaq kaq runakunataqa yarpuchin yanqa yaruyasha rimay-
achuwan yupay. Piru tukuy nuqanchikkuna washakanapaq kaqkunapaqqami, Tayta
Dyuspa pudirnin kar washamanchikllapa.
19 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay kusa kani niqkunapaqqa kaynu nin:
“Chay kusa yaĉhayniyjun kaqkunatami
yaĉhayninta kitashaq.
Chaynulla chay paykunallamanta intrakanan kaqkunatami
nuqaqa mana munashaqchu” nir.
20 ¿Maypitaq chay kusala yaĉhaq runakuna, chaynulla yaĉhachikuqkuna, chaynullapis kay
pachapi kaq imakunalapaq yaĉhaqkunaqa? Chaqa tukuy chay runakunataqami, Tayta
Dyusqa tikrasha yanqa illaqllata rimaq runakunapaq.
21 Dyusmi kusa yaĉhaq kar, tukuy kay pachapi kawsaqkunaqa, kusa yaĉhaq, yarpuq
intrakaq ima karmapis, amana payta riqsinanllapapaq niran. Piru ashwanmi Jesucristu-
paq yaĉhachikushanpi tukuy shunqunwan kriyiqkunalami washakananpaq niran, michka
yaĉhaq runakuna chayta mana kwintachatinllapamapis.
22 Chaqa Israel runakunaqami milagrukunalata rikayta munanllapa. Nataq mana Israel
runakuna-shuypaqa, kusala yaĉhaqkuna kayta munanllapa.
23 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa imanu Jesucristo kruspi wanur kawsamushanpi
kriyirla washakananllapapaq. Chaynu yaĉhachikutiyllapami Israel kaq runakunaqa
piñakur nin, ¿imanutaq Dyus Akrashan Cristun karqa askwintalla wanusha kanqa?
nir. Chaynulla mana Israelmanta kaq runakunata-shuypaqami yanqa uk yaruyasha
yaĉhachikuyaymanllapa yupay yarpuchin.
24 Piru Jesucristupi kriyiqkunataqami, Israel runakunata, chaynulla mana Israel
runakunamatapis washamashanchikllapa. Chaynuqami, intrachimanchikllapa imanumi
Dyusqa kusala pudirniyjun, yaĉhayniyjun nir.
25 Chaynu katinmapismi wakinqa mana intrakananllapachu imanumi Tayta Dyus
kaĉhamuran Wamranta washamanallapapaq nirqa. Piru mana kwintachatinllapamapismi
Tayta Dyusqa kusala pudirniyjun, chaynulla yaĉhayniyjun kay pachapi kaq runakunaman-
taqa.

26 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukayllapa imanu katkillapami Dyus akrashushanllapapaq. Piru yaqqa tukuynikillapami, wakin runakunapa rikayninpiqa mana kwintachaypaqla, mana kusa yaĉhayniyjun, chaynulla mana riqsikasha katkillapamapismi Tayta Dyusqa akrashuranllapa.
27 Nishaykillapapis: Tayta Dyusqami chay kusa yaĉhaq, chaynulla kusala puytiq kani niqkunata pinqaypi dijananpaq, kay pachapi mana kwintachayashanllapata, chaynulla mana yaĉhaq, mana puytiqpaq riqsiyashanllapakunata akrasha.
28 Chaynullami Dyusqa, kay pachapiqa chay kusa yaĉhaq, kusa puytiq runakunata dijar, chay mana kwintachashanllapa runakunata akrasha, paypa wamrankuna kananpaqqa.
29 Chaynuqami, Tayta Dyuspa naypanpiqa manana mayqanpis payllapaq alabakaytaqa puytinqanachu.
30 Piru Tayta Dyusqami llakipakuq kar, kusala uchayjun kashallapamapis, Jesucristurayku llakipamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir, pullakumashanchikllapa. Chaymi Jesucristurayku intrakayta puytinchik imanumi Taytanchik Dyusqa washamanchik nirmapis.
31 Chaymi Tayta Dyus kusata yanapamashanchikrayku, paylata alabashunllapa. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Taytanchik Dyusqami kusala pudirniyjun nir
paylata alabayllapa, ama qamkunalla alabakarchu” nir. *

2

Jesucristumi kruspi wanuran uchanchikllaparayku

1 Piru kriyiq masiykuna, Taytanchik Dyus imanumi washamayninchikta munan nir yaĉhachishuqllapa shamurqa, manami imanutaq uk kusala yaĉhaq runa riman chaynu rimarchu yaĉhachishurayllapa.
2 Ashwan qamkunawan karqami Jesucristo uchanchikmanta washamanallapapaq wanuran nir yaĉhashaylata yaĉhachishunayllapapaq nisha karay.
3 Piru qamkunaman shamurqa ĉhamuray kusa litalla yupay kusata manchakur ima, imanupiqaĉhi mana allita yaĉhachikutiy mana kriyinqallapachu nir.
4 Chayrayku Jesucristumi washamanchik nir yaĉhachishurllapaqa, manami nuqallamanta kusala yaĉhayniyjun karchu yaĉhachishurayllapa. Ashwan Santu Ispiritu pudirninwan yanapamatin yaĉhachikutiymi, kwintata qukar kriyiraykillapa.
5 Chaynu kriyirqami kwintata qukaraykillapa Dyus pudirninwan yanapamashalami washakayta puytinchik, mana runakunapa yaĉhayninpi kriyirlachu nir.

Santu Ispiritumi Dyuspaq intrachimanchik

6 Piru chay allitana kriyiqkunataqami, Dyuspaqqa allitana yaĉhachinillapa, Dyuspaq kusa intrakaqkunana kananllapapaq. Chaqa chay yaĉhachikushayllapaqa, manami yanqa runakunapa yaĉhayninchu. Chaynulla manami kay pachapi mantakuqkuna maydiyaqa tukukayanqa chaykunapa yaĉhaynin imachu.
7 Ashwanmi chay washakanaykillapapaq yaĉhachikushaykunaqa, mana mayqanpis yaĉhatin, Tayta Dyus payla yarpushankuna. Chaqa payqami manaraq kay pachamatapis rurayaraqchu yarpushana karan, maydiyaqa washakar paywan pulla kayashunllapa nir.
8 Dyus tukuyta washamanallapapaq yarpushankunataqami, kay pachapi mantakuqkunaqa mana mayqanninpis intrakaranllapachu. Chaqa paykuna chay washakananllapapaq chayta intrakashallapa karqami, kusala shumaq allinla Amitunchik Jesucristutaqa mana wanuchinanllapatachu kruspi klabarqa.
9 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusqami, payta munaq wamrankunapaqqa,
kamkachishana uk kusala shumaq lugarta,
washakaqkunaqa chaypi kananllapapaq.
Piru chaytaqami mana mayqanpis rikashachu, uyapashallapalamapischu.
Chaynulla manami intrakashallapalamapischu” nir.
10 Piru unay tukuy chay mana intrakayashanchikkunataqami, Tayta Dyusqa, Santu Ispiritunwan intrachimashanchikllapana. Chaqa Santu Ispirituqami tukuy imata yaĉhan, chaynullami yaĉhanpis Dyus imata yarpuyashanta, ruranayashanta ima tukuyta.
11 ¡Ma, tapushaykillapa! ¿Uk runachu, uk runa masin ima yarpuyashanta yaĉhayta puytinman? ¡Manami! Uk runaqami yarpuyashantaqa paylla yaĉhan imatami yarpuyan nirmapis. Chaynulla Tayta Dyuspapis Ispiritunlami yaĉhan imatami payqa yarpun nirmapis.

* **1:31** Rikashun Jeremías 9.24.

12 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa, allita intrakanallapapaq imanutaq payqa kusalata llakipar tukuyta dibaldila washamanchikllapa nir. Chaynu Ispiritunta qumashanchikraykumi, nuqanchikkunaqa manana yarpuyta puytinchiknachu chay mana kriyiqkuna yarpuyan chaynuqa.
13 Tukuy kaykunatami yaĉhachikunillapa, Dyuspa Santu Ispiritun yaĉhachimashanllaparayku. Manami nuqakuna munashayllapanulla yaĉhakushayllapatachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Santu Ispiritu, Tayta Dyuspaq intrachimashanllapata, intrachikunillapa chay allita kriyir, Santu Ispirituwan kaqkunataqa.
14 Piru Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, mana Santu Ispirituwan kaqkunaqa mana kriyinanllapachu. Chaqa paykunataqami yarpuchinllapa yanqa uk yaruyasha rimayanman yupay. Ashwanmi Santu Ispiritu intrachikushantaqa, paywan kaqkunala intrakayta puytin.
15 Chaymi Santu Ispirituwan kaqkunaqa, imatapis allita rikar yaĉhayta puytin. Piru mana Santu Ispirituwan kaqqa mana imatapis rikar yaĉhamayninchikta puytinllapachu, allinpichu kanchik manaqachu mana nir.
16 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin:
"Manami mayqanpis, Dyus yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis paytaqa mana imatapis kaynu kaynu ruray nir yaĉhachiytaqa puytinchikllapachu"
Piru ashwan nuqanchikkunaqami Santu Ispirituraykuy, Amitunchik Jesucristo imanutaq yarpun, chaynu yarpur intrakayta puytinchik Taytanchik Dyuspaqqa.

3

Pablumi masta yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi allita kriyinaykillapapaq nuqa yaĉhachishurllapaqa, manami Jesucristupi kriyiqta yupaychu willashurayllapa. Ashwanmi imanutaq taksha wamritumataqa kusa shumaqlata willar ima intrachinchik, chaynumi yaĉhachishurayllapa Jesucristupaq allita intrakanaykillapapaqqa.
2 Chaynumi qamkunataqa kusa shumaqlata yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk ñuñuq wamritumataqa, lichilata upyachir mana jwirti mikuyta qaranchikchu chaynu. Chaqa qamkunaqari, jwirti mikuyta mana mikuyta puytiq yupay, manaraq allita intrakaytaqa puytiraykillapachu. ¡Chaynullami kananmapis manaraq puytinkillapachu!
3 ¡Chaqa qamkunaqa imanutaq chay mana kriyiq runakuna kawsan, chaynullaraq kawsankillapa! Chaymi qamkunapura inbidyanakur, ukmanta willanakur ima tarqa ¿manachu unay kashaykillapanulla kawsayankillapa?
4 Chaymi kaynu ninakunkillapa: "Nuqaqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini" nir. Nataq uknikillapaqa nin: "Nuqa-shuypaqa Apolos yaĉhachikushanpi kriyini" nir. Chaynu ninakur kawsarqami, imanutaq unay kawsayashaykillapanulla kawsayankillapa.
5 Ma tapushaykillapa: ¿Apoloswan, nuqa Pabluqa imataq kanillapa kusalata ukniyllapapi ukniyllapapi yarpupakunaykillapapaqqa? Chaqa nuqakunaqami Dyuspa sirbikuqninkunala kar, Jesucristupaq yaĉhachishunillapa paypi kriyinaykillapapaq. Chaymi Amitunchik imatami ruranayllapapaq nimashanllapanullami ruranillapa.
6 Chaymi Tayta Dyusqa qamkunaman puntata kaĉhamaran yaĉhachishunayllapapaq. Chaynuqami, uk simillitata tarpukuq yupayna karay. Nataq Apolosta-shuypaqa Tayta Dyusqa niran, chay yaĉhachishushayllapata mas allita yaĉhachishunanllapapaq. Chaynu mas yaĉhachikurqami Apolosqa chay tarpushay simillitata parquq yupayna karan. Piru chay simillitata winachiq chay-shuypaqami Tayta Dyus karan.
7 Chaynu katinmi, tarpuq chay, chaynulla parqukuq chaymapis yanqa rikar ima ruranayllapalapaq kanillapa. Piru tukuyta rikar winachiq chayqami Taytanchik Dyus payla.
8 Chaymi chay tarpukuq yupay yaĉhachikuq chay, chaynulla chay parqukuq yupay yaĉhachikuqmapis, chaylla kanillapa Tayta Dyuspaqqa. Piru chaynu katinmapis Tayta Dyusmi maydiyaqa imata rurashayllapanulla, allinta rurasha katiyllapaqa, allintami rurashaykillapa nimanqallapa. Piru mana allinta rurasha katiyllapaqami, mana allintachu rurashaykillapa nimanqallapa.
9 Piru nuqakunaqami Dyuspaqqa chaylla sirbikuqninla kanillapa. Chaymi qamkunapis Dyusllapaq kar, chay ĉhakra tarpukasha chay yupay, chaynulla chay wasi llutakaq qallarisha chay yupay kankillapa.
10 Nuqatami, Tayta Dyusqa uk kusa allita llutakuqta yupay akrar kaĉhamaran, Jesucristupaq puntata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi nuqaqa imanutaq wasita shachinapaqqa puntataqa simintuta itanchik, chaynumi simintuta itaq yupay Jesucristupaq yaĉhachishurayllapa. Chaymi chay simintu itashaypa ananpina ukkunaqa llutakuyan. Piru

chaynu llutakurqami, allita yarpur llutakunqa, allintachu llutakuyan manaqachu mana nir.
11 Chaqa uk llutakuq karmapismi, llutakunanpaqqa manana kambyayta puytinnachu chay simintu itakashataqa. Chaqa chay simintu itakasha chayqami, Jesucristo.
12 Chaymi kay llutakuq qallarishanpa ananpiqa, allinta yaĉhachikuqkunaqa llutakuyta puytinqa uruwan, platawan, kusala shumaq rumikunawan ima. Chaynullami chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa rurayta puytinqa qirulawan, shukchalawan, pajakunalawan ima.
13 Piru chay tukuy imanu yaĉhachikushanchikkunatami Dyus, jwisyu diyapiqa rikar yaĉhanqa ninawan. Chaymi chay ninaqa chay allinta yaĉhachikusha chaytaqa mana imanachinqapischu. Piru chay mana allinta yaĉhachikusha chayta-shuypaqa limpu rupachir chinqachinqa.
14 Chaymi chay mayqan kusa allinta yaĉhachikusha katin, ninamapis mana imanachitinqa, Tayta Dyusqa allintami rurashayki ninqa.
15 Piru mayqanpis mana allinta yaĉhachikusha katin, chay yaĉhachikushanta limpu nina rupachitin-shuypaqa, tukuy chay yaĉhachikushankunaqa limpu tukukanqa. Ashwan chay yaĉhachikuq chaylami kriyishanraykula washakanqa nina rurimanta alsakaq yupaylana.
16 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa Dyuspa wasin yupay kankillapa nirqa? Chaynulla ¿manachu yaĉhankillapa Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kawsan nirqa?
17 Dyuspa wasin kaqkunaqami, kusala shumaq, kusala allin ima. Piru chaynu, Dyuspa wasin yupay katkillapa, mayqan mana allita kriyiq shamur, kriyishaykillapamanta chiqanchashutinllapaqami, chayta rurashanllaparayku Tayta Dyusqa kusala mana allinta rurar tukchinqa. Chaqa Dyuspaqqami qamkunaqa kusala shumaq allinla wasin kankillapa.
18 Amami qamkunalla yaĉhayashaykipi kunfyakar ingañakankillapachu. Qamkunamanta mayqannikillapa chay runakuna yaĉhayashanta yaĉhakusha karqa, ama chay yaĉhayashaykipi kunfyakarchu, Tayta Dyuslapaq yarpunkimanllapa. Chaynu karqami Tayta Dyus yanapashutinllapa chiqap yaĉhaqpaqna tikrakankillapa.
19 Chaqa mayqanpis runa yaĉhayashanta yaĉhakusha kaqqami Dyuspaqqa mana kanman yupay. Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Kusata yaĉhaq kar, mas imakunatapis rurayta puytini niqkunatami,
Dyusqa mana chay yarpuyashannu rurananpaqqa dijanchu”.
20 Chaynullami ninpis:
“Amitunchikmi yaĉhan, chay kusa yaĉhaq kani niqkunapa yarpuyninqa
yanqa mana kanman yupay” nir.
21 Chayraykumi, qamkuna runapa yaĉhayninta yaĉhakurqa, ama ninkillapachu, paywan kar kusala yaĉhaq ima kani nirqa. Chaqa Tayta Dyus tukuy imapa amunwanna karqa, ¿imapaqta yanqa runakunapi yarpupakunkillapa?
22 Chaqa yaĉhashanchikllapanu nuqa Pabluta, Apolosta, chaynulla Pedrutapismi Tayta Dyus kaĉhamaranllapa qamkunata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi sirbishuqnikillapa kanillapa. Chaynullami tukuy kay pachapi kaqta, kawsayta, wanuyta, kanan diyata, maydiyatapis pay qumashanchikllapa. Chaymi Cristuwanna karqa ama mas imakunapaq yarpupakurnachu kawsashunllapa.
23 Chaqa qamkunaqami Cristupana kankillapa. Nataq Cristo-shuypaqa Tayta Dyuspana.

4

Pablumi yaĉhachikun apustulkunata kasunanllapapaq

1 Qamkunami riqsimankimanllapa Jesucristupa yaĉhachikuqninkunalapaq. Chaynulla riqsimankimanllapapis nuqakunataqami akramashallapa, Tayta Dyus unaymanta-pacha imanu washamanallapapaq payla yarpushanta yaĉhachikuq kanillapa, nir.
2 Piru nishaykillapa: Mayqantapis uk mantaqnin imata rurananpaq nir akratinqa, chay akrakasha chayqa imatapis karanlata ruran.
3 Chaymi nuqamataqa, Tayta Dyus mantamaqniy kar, akramaran paypaq yaĉhachikunaypaq. Chaymi nuqaqa karanlata rurasha katiy, qamkuna, chaynulla chay mantakuqkunamapis mana nimayta puytinqallapachu mana allinta rurashayki nirqa. Chaynulla manami nuqallamapis allintami rurayani, manaqa mana allintachu rurayani nikayta puytinichu
4 Piru yarpuyniypiqami mana uchayjunchu kani. Chaynu nirqami, mana nishunayanillapachu Dyuspaqqa kusala allin kar mana uchayjunnachu kani nirqa. Chaqa imanu katiymapismi, Amitunchik Jesucristo rikar yaĉhamaqniyqa.

5 Chayraykumi, chay tukuy imamanta rikamaqninchik manaraq ĉhamuyatinqa, amaraq nuqanchikkunalla rikar yaĉhanakushunllapachu. Ashwanmi yaraskishunllapa Amitunchik Jesucristo shamur, chay tutaparaqllapi kar pakaplla tukuy rurashanchikkunata, yarpuyashanchikkunamatapis shutiman rikarichinankaman. Chaymi chaypiraq Tayta Dyusqa imanu imanu kanallapapaq nir, pay munashanlata rurashakunataqa kusata alabamashunllapa.

6 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami byinnikillapapaq willashunillapa Apolospaq, nuqallapaq willashurllapaqa. Chaynu nuqakunallapaq willashurllapaqa intrachishunayanillapa imanutaq nuqakuna Dyus nitin iskribikashanta allitana intrakar kawsanillapa chaynu kanaykillapapaq. Chaynu karqami, allitana intrakar, manana ukpaq allinta rimar, ukpaq-shuypaqa mana allintaqa rimayankillapanachu kanqa.

7 ¡Ma nimayllapa! ¿Mayqanllaqachu yanapar wakinkunamanta kusa mas yaĉhayniyjunpaq tikrashuyanqallapa? ¿Manachu tukuy yaĉhaynikillapataqa Dyusmanta aypashaykillapa? ¡Dyusmantami aypashaykillapa! Chaynu katin-ari ama qamkunalla yaĉhaynikillapata tarisha yupay yarpunkillapanachu.

8 Chaynullami manana nuqakunata ministimarllapanachu, qamkunalla kusala yaĉhaq, kusala mantakuqkuna yupayna tukunkillapa. Piru manami chaynuchu kankillapa. Chiqapmata chaynu mantakuqkuna kankimanllapa, nuqakunapis pullaykillapa mantakunayllapapaq.

9 Chaqa nuqakuna apustulkunataqami yarpuchimanllapa, Tayta Dyusqa tukuylamanta ikikaqpi dijamashallapa, uchayllaparayku wanunayllapapaq yupay. Chaynullami kusata qischakar imaqa tukuylapaq, angelkunapaq, chaynulla runakunapaq imaqa, kusala rikakuypaq yupay katiyllapa rikakumanllapa.

10 Nuqakunaqami, Cristupaq yaĉhachikutiyllapaqa, yaruyashapaq yupay rikamanllapa. Nataq qamkuna-shuypaqa, Cristupaq yaĉhakushaykillaparaykuqa, kusala intrakaqkunapaq riqsikankillapa. Chaynulla nuqakunaqa kusala litalla kaymanllapa yupay riqsikanillapa. Nataq qamkuna-shuypaqa kusala jwirti kayankillapa kanman yupay kankillapa. Nuqakunaqami kusala disprisyadu kanillapa, qamkunata-shuypaqa kusalata rispitar munashunllapa ima.

11 Kanankamanmi nuqakunaqa mallaqpaq, yakupaq, chaynulla mudanayllapa mana katin ima kusalata qischakanillapa. Runakunamapismi qischamanllapa, chaynulla manami nuqakunallapaq wasiyjun imachu kanillapa.

12 Kusalata trabajarmi imanulapis kawsanillapa. Runakuna kusalata jurapamatinllapamapismi, paykunataqa kusala allinta rikanillapa. Chaynullami mana allinta ruramananllapapaq ikiyllapapi puritinllapapis allinlata rurar shachinakunillapa.

13 Kusala mana allinta willamatinllapamapismi nuqakunaqa allinlata paykunataqa willanillapa. Chaynulla kanankamanmi imanutaq uk runamaqa wasinta pichar, chay pichakushanta itakun, chay picha itakukashata yupaymi rikamanllapa.

14 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami iskribimuni qamkunata intrachishunayllapapaq. Manami kusa mana allinta rurayashaykillaparayku pinqashunaypaqchu willashunillapa. Chaqa kusalatari munashunillapa chiqap wamraykunata yupay.

15 Chaymi nishaykillapa: Michka dyis mil (10,000) yaĉhachikuqkuna Cristupaq yaĉhachishutinllapapis, manami kusa achka taytayjun yupayqa kayta puytinkillapachu. Chaqa nuqami taytaykillapa yupay kani, Jesucristupa shumaq rimayninta puntata willar yaĉhachishushayllaparayku.

16 Chaymi kusalata rugashunillapa, imanutaq nuqa kani chaynula kanaykillapapaq.

17 Chayraykumi Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq masiy, kusala munashay Timoteuta kaĉhamuni. Chaqa paytami Jesucristupaq willatiy puntata kriyishanrayku, wamray. Paymi intrachishunqallapa Jesucristupi imanu kriyiq kar, mayta kriyiqkunaman yaĉhachikuq rirpis, yaĉhachikuni nir.

18 Qamkunamanta wakinnikikunaqami, nuqaqa mana shamuyashaqnachu rikashuqllapa nirqa, kusalata alabakar ninkillapa: “Pablumantaqami nuqanchikkunaqa kusa mas yaĉhaq imana kanchikllapa” nir.

19 Piru Amitunchik munatinqami, mana tardarchu shamushaq rikashuqllapa. Chaymi chaypiraq rikashaq chay nuqamanta kusa mas nir yarpuqkunataqa, mabir chiqaptachush Dyus munashannu rurayan, manaqachu rimayanla kusa kani nirqa.

20 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruranarqa, tukuy shunqunchikwan allita kriyisha kar, rurayta puytinchik. Manami yanqa rimarlachu Dyus munashantaqa rurayta puytinchik.

21 ¿Imanutataq munankillapa: Rikashuqllapa shamurqa qiruwan maqaq yupay anyashuqnulla willashunayllapata, manaqachu munashurllapa kusala shumaqta willar intrachishunayllapata ima?

5

Kriyiq masinchik uchakurlla kawsatinqa ama pullaqa kashunllapachu

1 Yaĉhashami kanillapa, qamkunamanta ukqashi, maman tukuqta warmikusha nir.
Chaynuqami kusala pinqaypaq mana allinta rurar uchakusha. Chaqa chay mana kriyiqkunamapis, manami chaytaqa ruranllapalamapischu.
2 ¡Piru uknikillapa chaynu uchakusha katinmapismi, mana imapis pasasha kanman
yupay, qamkunaqa kusana kani ima nir tankillapa! Ashwanmi chay runa uchakushanpaq
yarpur kusata kwashayar ima, chay mayqanĉhi uchakusha chaytaqa qamkunamanta
itakushana kankimanllapa.
3 Chaymi nishaykillapa: Nuqa qamkunawan mana pulla karmapis, yarpuyniypiqa
qamkunawan pulla kani, michka mana nuqa nuqalla chaypi karmapis. Chayraykumi,
chay qamkunamanta uknikillapa uchakusha chaypaqqa, Amitunchik Jesucristupa
shutinpi nishana kani kastigakashana kananpaq.
4 Chaymi chay runa uchakushanpaq parlanaykillapapaq tantakatkillapaqami, nuqa
mana chaypi karmapis yarpuyniypiqa pullaykillapa kashaq. Chaynullami Amitunchik
Jesucristo pudirninwan yanapashunqallapa shumaqta parlanaykillapapaq.
5 Chaynu allita parlarllapa, chay runataqa qamkunamanta itakur, Satanaspa makinpina dijankillapa. Chaynuqami, kusata qischakar imaqa, kwintata qukanqa. Chaymi
imapaqraq chaynu uchakuray nir, chay uchakushanta dijatinqami, maydiya Amitunchik
Jesucristo shamutinqa, chay runaqa washakashana kanqa.
6 Chayraykumi nishaykillapa: Manami allinchu wakinninchikkuna uchakutin,
chay uchakushanta mana kwintachar, kusami kanillapa ima ninallapapaqqa. Chaqa
yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itashamaqa,
chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin.
7 Chaynu katinmi, chay libadura byijuyasha yupay, uchakuchishunaqllapa chaytaqa
qamkunamanta itakur, ashwan chay mana libadurawan rurakasha turtilla yupayna
kidayllapa. Chaqa chiqaptaqami Dyuspaqqa chaynu kankillapa. Chaynu karmi, imanutaq Pascua fyistapi mikunchik mana libadurayjun turtilla yupayna kayllapa. Chaqa
Jesucristumi uchanchikllaparayku wanushana, Pascua fyistapi uk uyshitata wanuchir
mikunchik chay yupay.
8 Chayraykumi, Pascua fyistapi mana libadurayjun turtillata mikuqllapa, chay yupayna
kashunllapa. Chaynu karmi imatapis allinta, chiqap kaqlata rurashunllapa, mana chay
libadura byijuyasha yupay mana allinkunata imachu.
9 Ukniykuna, nuqaqami chay uk kartaypi iskribishurllapaqa, nishurayllapa, amami
chay ukwan ukwan punur, mana allinta ruraqkunawanqa tantanakunkillapachu nir.
10 Chaynu nishurllapaqa, manami nishunarayllapachu, chay mana kriyiqkunamanta
tukuy tyimpupaq chiqanchakankillapa nirqa. Chaqa paykunaqami, ukwan ukwan pununllapa, kusalata imakunata munanllapa, suwakunllapa, chay yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa ima. Chaqa kawsayarllaqami, mana tukuy tyimpupaq chiqanchakayta puytinchikchu chay mana kriyiqkunamantaqa.
11 Ashwanmi chaynuqa willashurayllapa, chay kriyiq masinchikllapa yupay tukur,
chaymanta ukwan ukwan punur, kusalata imakunata munayan, yanqa dyus nishanllapakunata adurayan, kusala kwintastiru, maĉhalun, suwakuqkuna ima, chaykunawan
ama piĉhunakunaykillapapaqchu. Chaynu runakunawanqami, ama imata ruranaykillapapaqmapis parlankillapa, chaynulla amami pullaqa mikunkillapalamapischu.
12-13 Chaqa manami nuqaqa chay mana kriyiqkunata rikar yaĉhar, mana allinta
rurashaykiraykumi kastigakashana kanki niyta puytinichu. Ashwanmi tukuy paykunataqa Tayta Dyusla rikar yaĉhanqa imata rurashantapis. Piru qamkunaqami kriyiqkuna
kashaykillaparayku qamkunapura allita rikanakur yaĉhayta puytinkillapa. Chaymi chay
uchakuqlla chaytaqa itakuyta puytinkillapa qamkunamantaqa.

6

Kriyiqpuraqa ama dinunsyanakushunllapachu

1 Qamkunamanta, uknikillapa kriyiq masinwan piñachinakutin imaqa, ¿imapaqtaq rinkillapa chay mana kriyiq jwiskunata willaq, paykuna rikar yaĉhananpaqqa? Chay mana kriyiq
jwiskunaman rinaykillapamantaqa, ¿manachu qamkuna kriyiqpuralla, ima katinpis parlar
shumaqchayta puytinkillapa?
2 ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa Dyuspi kriyiqkunaqami maydiyaqa, tukuyta rikar
yaĉhayanqa imanu katinllapapis nirqa? Chaynu tukuyta rikar yaĉhanaykillapapaq karqa,
¿ima manachu puytinkillapa, chay qamkunapi ima pasashanta parlar shumaqchaytaqa?

3 ¿Manachu yaĉhankillapa nuqanchikkunaqami angelkunamatapis rikar yaĉhayashunllapa
imanu katinllapapis nirqa? ¡Chaynu katinmi, ashwan kay nuqanchikkunapi ima pasatin-
maqa dasla rikar shumaqchayta puytinchikllapa!
4 Chayraykumi qamkunallapi ima pasasha katinmapis, ¿imapaqna chay mana kriyiq,
mana allita rikar yaĉhaq jwiskunamanqa rinkillapa?
5 Kaytaqami kaynuqa willashunillapa pinqakur amana chaynuta ruranaykillapapaq.
¿Chaqa manachu uklamapis qamkunamanta kan, uk kriyiq masin imanu katinpis shumaq
parlar shumaqchananpaqqa?
6 Piru kriyiqpuralla piñachinakurqa, ¿imaraykutaq chay mana kriyiq jwiskunaraq rikar
yaĉhananta munankillapa?
7 ¡Nishaykillapa! qamkunamanta kriyiqpuralla imalapaq piñachinakur mana kriyiq
jwiskunaman qayachinakur imaqa, kusala pinqaypaqta kawsankillapa. Ashwan uknikil-
lapa piñachishutinllapa, manaqa ingañashutinllapamapis, kriyiq kashaykillaparayku, uyarala
kankimanllapa.
8 Piru ashwan qamkuna uyarala kanaykillapamantaqa, uknikillapata mana allinta
rurayankillapa, chaynulla ingañayankillapa ima.
9-10 ¿Manachu yaĉhankillapa chay mana allinta ruraqkunaqa, Dyus mantakuyashan-
manqa mana yaykuyta puytinqallapachu nirqa? Chaqa chay ukwan ukwan punuqkuna,
yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, warmi, manaqa runa karmapis kasarashana
kar, chaymanta ukwan punuqkuna, uk runa warmi yupay tukuqkuna, runapuralla
punuqkuna, suwakuqkuna, imakunata munapakuqkuna, maĉhaqkuna, chaynulla chay
kwintastirukuna, llullakurla imanta tarikuqkuna imaqa, Tayta Dyus mantakuyashan-
manqa mana yaykuyta puytinqachu. Chayraykumi ama ingañakankillapachu maydiyaqa
Tayta Dyuswan pulla kashaq nirqa.
11 Qamkunamanta wakinqami, unayqa chaynu kaq kankillapa. Piru kananqami,
Amitunchik Jesucristo uchaykillapapaq wanushanrayku Tayta Dyusqa llakipar, mana
uchayjunpaqnachu riqsishushallapa. Chaymi kananqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa
allinkunalata rurar, Tayta Dyuswan pullana kayta puytinkillapa.

Imatapis Dyuslapaq rurashunllapa

12 Imanupiqami wakinqa ninllapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyishayllaparayku tukuy
imatapis ruranayllapapaq kani nir. Chaynu katinqa tapushaykillapa: ¿Chay tukuy mu-
nashaykillapanulla rurashaykillapaqachu imallapiqa yanapashunllapa? ¡Manami! Chaqa
manami allinchu chay mana allin kaqkunaqa, pay munashannullata rurar uchakuchi-
manapaqqa.
13 Chaynulla ninllapapis: Mikuyqami paĉhayta untachinanpaq. Chaynulla paĉhay-
shuypaqa mikuywan untananlapaq nir. ¡Chiqaptami chaynu! Piru nishaykillapa may-
diyaqami Dyusqa ishkantinta chinqachinqa. Chaynullami ninllapapis, kwirpunchikpis
yanqalla kashanrayku, allin ukwan ukwan ima pununapaq nir. Piru manami chaynuchu,
ashwanmi kwirpunchikqa Amitunchik Jesucristulata sirbisha ima, paypis kwirpunchikpi
kawsananpaq.
14 Chaynu Amitunchik kwirpunchikpi kawsashanraykumi, imanutaq Tayta Dyus, Ami-
tunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunatapis
wanushallapamapis pudirninwan kawsachimashunllapa.
15 ¿Manachu yaĉhankillapa kwirpunchikllapaqa Cristupa kwirpun nirqa? ¿Chaynu Cristupa
kwirpun katinqachu, allin kanqa chay kwirpunchikllawan rir uk warmi waynasapawan
pununapaqqa? ¡Manami!
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Runawan warmi pullachakar-
qami, ishkantinqa uk kwirpulana yupay kidanllapa” nir. Chaymi qamkunamanta
mayqanpis uk warmi waynasapawan punurqa, chaynu mana allinta rurarmapis, ukla-
paqna tikrakayanllapa.
17 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqa, Amitunchik Jesucristupi kriyishanchikrayku, pay-
wanqa uk yarpuylapaqna tikrakanchikllapa.
18 Chaynu katinqa, chay ukwan ukwan punur kusa saqrata uchakunaykillapamanta
chiqanchakayllapa. Chaqa chaynu uchakuymi kwirpunchikpaqqa kusala mana allinchu,
wakin uchakunamantaqa. Chayrayku mayqan ukwan ukwan punur uchakuqqami, paypa
kwirpunllapaq kusala saqrata uchakuyan.
19 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa kwirpuykillapaqa, Dyus Santu Ispiritunta
qushushanllapapa wasin nirqa? ¿Chaynulla manachu kwintata qukankillapa Dyuspa Santu
Ispiritunqa qamkunapi kawsan nir? Chaqa qamkunaqa, manami kwirpuykillapapaqa
amunchu kankillapa.

20 Ashwanmi Dyuspana kankillapa, Wamran Jesucristuwan rantishushanllaparayku.
Chaynu paypana karqa, tukuy kwirpuykillapawan allinlata rurar Dyuslatana aligriy-
achiyllapa.

7

Pablumi yaĉhachikun masayjun mana masayjun kaqkunapaq

1 Qamkunami uk kartata iskribimar tapumaraykillapa. ¿Allinchu kanqa uk runa
warmikunanpaqqa? nir. Chaypaqmi kananqa willashaykillapa. Allinmi kanman uk runa
ama warmikunanpaqqa.
2 Piru ama ukwan ukwan punur uchakunanllapapaqqami warmipis, ullqupis masayjun
kananpaq allin. Chaynu karmi runaqa warminlawanna kawsanqa, chaynulla warmipis
runanlawanna kawsanqallapa.
3 Chaynu karmi, warmi chay, ullqu chaypis masayjun kashanta yarpur, ama kwirpunta
miĉhanakurchu pulla shumaqta kawsanqallapa.
4 Chaqa uk warmi masayjunna karqa, manami payqa kwirpunpa amunnachu, ashwan
kwirpunqa runanpaqna. Chaynullami runapis masayjunna karqa, manana kwirpunpa
amunnachu, ashwanmi kwirpunqa warminpaqna.
5 Chaynu katinmi, chay warmi chay, chaynulla chay ullqu chaymapis mana miĉhanakuyta
puytinqachu pununanllapapaqqa. Piru imanupiqa pulla punuyashanllapamantaqa, allita
parlar ayka diyallataqa mana pulla punur gwardakar ima Dyusman mañakunayarqa, ru-
rayta puytinqallapa. Chaymantami qashan pullachanakunqallapa. Imanupiqakish Dyus-
man mañakunaykillapapaq gwardakasha kanillapa niyar, mana kwirpuykita tantyakachiyta
puytitkillapa, Satanasqa dasla imakunapi ukwan uchakuchishunmanllapa.
6 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami mantashuqllapa yupay nishuyanilla-
pachu warmikunkillapa ima nirqa. Ashwanmi tukuy kaykunaqa qamkunapina kanqa.
7 Chaqa nuqapa yarpuyniymantaqami, kusala allin kanman nuqa yupay mana
warmiyjun kar, kusala allinta kawsanaykillapapaq. Piru Tayta Dyusmi tukuyta
yanapamashanchikllapa wakinqa warmiyjun kanapaq, nataq wakinta-shuypaqa mana
warmiyjunchu kanallapapaq.
8 Chaymi chay musukuna manaraq warmiyjun kaqkunata, chay warmi shipashkuna
manaraq runayjun kaqkunata, chaynulla chay byuda kaqkunataqa nini, ama masayjun-
nachu kar, nuqa yupay kananllapapaq.
9 Piru imanupi masayjun kanayarllapaqa, kasarayllapa. Chaqa manami allinchu
mayqanpis masayjun kanayar, mana masakur uchakunanpaq yarpurla kawsananpaqqa.
10 Piru tukuy chay warmiyjun, runayjun kaqkunatami kaynu nishaykillapa: Mayqan
warmipis masayjunna karqa, runanlawanna kawsar amana dijanqanachu. Kaytaqami
kaynu nishunillapa mana nuqapa yarpuyniymantachu. Ashwanmi willashunillapa Ami-
tunchik Jesucristo chaynu nir mantakushankunamanta.
11 Chayrayku, imanupi uk warmi runanta dijarqa, mananami ukta runakuyta puyt-
inqanachu. Piru imanupi runayjun kayta munarqa, runanllawan shumaqchanakur,
purinqallapa. Chaynullami runapis warmintaqa ama dijanqanachu.
12 Kananqa willashuyllapata munani nuqa intrakashaymanta, Amitunchik Jesucristo
kay pachapi kar mana chaynu yaĉhachikusha katinmapis. Chaymi nishaykillapa: Uk
runa warmiyjun kanman, chaymanta chay runaqa, Jesucristupi kriyiq tikrakatin, chay
warminqa mana kriyinanmanchu. Piru chay warminqa mana kriyinarmapis runanta
munar ima mana dijanatinqami, chay kriyiq runanqa mana dijarchu payllawan kanqa.
13 Chaynullami uk warmipis runayjun kanman, chaymanta chay warmiqa, Jesucristupi
kriyinman. Piru chay runan-shuypaqa mana kriyiyta munarmapis, warminta munar
mana dijanatinqa, chay warminqa ama dijarchu payllawan kawsanqa.
14 Chaynuqami chay runa mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa, warmin
kriyiq tikrakashanrayku. Chaynullami uk warmi mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa
llakipar yanapanqa runan, kriyiq kashanrayku. Chaynu shumaqta mana dijanakur ima
kawsatinllapaqami, Tayta Dyusqa wamranllapakunatapis llakipar shumaqchanqa. Piru
dijanakur ima kawsatinllapa-shuypaqa wamranllapamapis mana shumaqchakashachu
kanqa Dyusmantaqa.
15 Piru imanupi chay kriyiqkunamanta, warmi mana kriyiq kar runanta dijanayanman,
chaynullapis imanupi ullqu chay mana kriyiq kar, warminta dijanayanman. Chaynuta
ruranarqami mayqanninpis ruranqa. Chaynuqami, chay kriyiqqa warmi kar, man-
aqa ullqu chaymapis paylana kidar shumaqtana kawsanqa. Chaqa Tayta Dyusqami
qayashushallapa, shumaqlana kawsanaykillapapaq, amana maqanakur imanachu.

16 Chaqa qam kriyiq masiy, runayki dijashur rinatin, mana dijanarqa ¿imanutaq yaĉhanki
qamrayku runayki washakayanqa nirqa? Chaynulla kriyiq masiy, warmiki dijashur
rinatin mana dijanarqa, ¿imanutaq yaĉhanki qamrayku warmiki washakayanqa nirqa?
Chayraykumi rinatinqa dijayllapa rinqa.
17 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqannikillapapismi imanu kanaykillapapaq Ami-
tunchik Jesucristo akrashushallapa chaynullami kawsankillapa. Chaynulla imanutaq
Tayta Dyus chayraq paypaq akrashutinllapa karaykillapa, chaynulla kar kuntintakayl-
lapa. Kaynu nir tukuy maylawpi kaq kriyiqkunatapis willani.
18 Chaymi mayqan Israelmanta kar, chay siñal kustumrita rurashana katin, Tayta Dyus
qayasha katinqa, chaynullana kanqa. Chaynulla mayqan mana Israelmanta kar, manaraq
chay siñal kustumrita rurasha katin Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana kar amana
ruranqanachu.
19 Chaqa manami chay siñal kustumrita rurasha kar, manaqa mana chay siñal
kustumrita rurasha karlachu Tayta Dyuspaqqa allinqa kanchik. Ashwanmi imanu
kashanchiknulla Tayta Dyustaqa chiqapta kasur, munashannullaqa kawsayta puytinchik.
20 Chaymi mayqanpis, imanula katinpis Tayta Dyus qayar imanu kananpaq niran,
chaynullana kar kuntintakanmanllapa.
21 Imanupi qam uk runapa sirbikuqnin katki, Jesucristo qayashutinqa, amami yarpu-
pakunkichu sirbikuqmi kani nirqa. Ashwanmi chayllapi kidanaykipaq karqa, kidanki.
Piru imanupi chay sirbikuyashaykimanta lluqshinaykipaq yupay katinqa, ama tardarchu
lluqshinki, amana sirbikuq kanaykipaq.
22 Chaymi mayqanpis uk runata sirbiq katin, Amitunchik Jesucristo paypi kriyinanpaq
qayasha katinqa, manana runapa sirbiqnin yupaynachu kar, ashwan Cristupa sirbiqnin-
lana kanqa. Chaynullami uk runa mana mayqantapis sirbiyatin, Jesucristo qayatinqa,
chay runaqa kananqa Amitunchik Jesucristo munashanlatana ruranqa, uk sirbiq yu-
payna.
23 Chaqa Tayta Dyusmi qamkunataqa, Wamran Jesucristo wanushanwan rantishushal-
lapana. Chayraykumi manana uk runa yarpuyashankunata kasurnachu, ashwan Jesu-
cristupa sirbiqninlana kankillapa.
24 Chaynuqami kriyiq masiykuna, qamkunaqa imanutaq karaykillapa chayraq Tayta
Dyus qayashutinllapa chaynullana kar kuntintakar, Taytanchik Dyustaqa, paylatana
sirbinkillapa.

Pablumi yaĉhachikun manaraq masayjun kaqkunapaq

25 Kananqa willashaykillapa, chay shipash manaraq runayjun kaqkunapaq. Piru
kayqami mana Amitunchik Jesucristo mantakushanmantachu, ashwanmi nuqa yar-
pushayllamanta. Chaynu karmapis allin, Amitunchik Jesucristupi kriyiq katiy pay llakipar
yanapamatin rimashayrayku.
26 Chaymi allin kanqa, runa karpis ama warmikur, chaynulla warmi karpis mana
runakurchu payla kashannullana kidananllapapaq. Chaqa kusala qischakay tyim-
pupinami kanchikllapa.
27 Chaymi, qamkuna warmiyjun karnaqa, ama warmikitaqa dijaynachu. Chaynulla
chay manaraq warmiyjun kaqkunapis, ama warmikuyllapanachu.
28 Chaqa nishaykillapa: Qamkuna kasararqami mana uchakuyankillapachu Dyusman-
taqa. Chaynullami uk shipash kasararpis, mana uchakuyanchu. Piru chay qischakay
tyimpukunapi kasarashakuna mana qischakananllapata munarmi, nini: Ama kasaran-
manllapachu nirqa.
29 Kriyiq masiykuna, nuqa chaynuta willashurllapaqami, kaynu intrakanaykillapata
munani: Jesucristo shamunanpaqqami, manana achka tyimpunachu kidan nir.
Chayraykumi warmiyjun kaqkuna, chaynulla runayjun kaqkunamapis, manana
masayjun yupaynachu kar, Amitunchiklapaqna yarpur kawsanmanllapa.
30-31 Chaymi mayqan llakirpis ama chaylapaqqa yarpunmanllapachu; kusa aligrila
kaqkunapis ama chaylapaqqa yarpunmanchu; chaynulla kay pachapi kaqkunata
rantir, kusala imayjun ima tikrakasha kaqkuna imamapis amami tukuy chaykunalapaq
yarpurchu; ashwan Amitunchiklapaq yarpur kawsanmanllapa. Chaqa chay kusalata
llakishanllapakuna, aligriyashanllapakuna, chaynulla tukuy iman tarishankunaqami,
maydiyaqa limpu tukukanqa.
32 Piru chaynu nishutiyllapaqakish ¿chaqa imanutaq maydiyaqa kayashaqllapaqa nir,
yarpupakuyatkillapa? Amami chaykunapaq yarpupakurchu, ashwan Amitunchiklapi
yarpukur kawsayllapa. Chaqa imanutaq uk manaraq warmiyjun runamaqa, Amitunchik-
lapaqna yarpur, ashwan imanupis mas shumaqta ima paywan kayta munan, chaynu
kayllapa.

33 Piru nataq runa warmiyjun karqami, kay pachapi kaq imakunapaq, warminta
aligriyachinanpaq ima yarpur, Amitunchiklapaqqa manana yarpunnachu.
34 Chaynullami runayjun warmiwan, mana runayjun warmikunaqa mana chayllatanachu yarpunllapa. Chaqa imanutaq chay byuda mana runayjun kaqkuna, chaynulla
chay shipash manaraq runayjun kaqkunamaqa, Amitunchiklapaq yarpukunllapa. Paykunaqami Dyuswan kusala mas shumaq kayta munanllapa kwirpunpi, chaynulla yarpuyninpimapis. Nataq runayjun warmikuna-shuypaqa kay pachapi imakunapaq, chaynulla
runanta aligriyachinanpaq ima yarpunllapa.
35 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami nishunayanillapachu warmiqa amana
runakunqanachu, chaynulla runa karmapis amana warmikunkillapachu nirqa. Ashwanmi willashuyanillapa byinnikillapapaq, allita intrakar kusala shumaqta Amitunchiklapi yarpukurna kawsanaykillapapaq.
36 Chayraykumi mayqan runapa, uk warmi wamran kasarananpaq allinna katinqa,
allita yarpunman taytanqa: Allinchu kasarananpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta
allita yarpur: Allinmi kasarananpaq nirqa, kasarananpaq dijanqa. Chaqa chaynu
wamranta kasarachirqami, mana uchakuyanchu.
37 Piru uk runa payllamanta allita yarpur, warmi wamranpaq ninman: Manami allinchu
kasarananpaqqa nir. Chaynu rurarqami kusala allinta rurayan chay runaqa.
38 Chaynu nirqami nishunayanillapa: Mayqanpis warmi wamranta qukunar, qukurqa
allita rurayan. Piru mayqan, wamranta mana qukurqami, kusala mas allinta rurayan nir.
*
39 Nishaykillapa: Uk warmi kasarasha karqami, chay runanllawan kawsanqa maydiya
runan wanunankaman. Nataq maydiya runan wanutin-shuypaqa, chay warmiqa paylana
kashanrayku, Amitunchikpi kriyiq, mayqan runawanpis kasarayta puytinqa.
40 Piru Dyuspa Santu Ispiritun yanapamatin, chiqapta rimayani nir yaĉharmi kaynu nini:
Kusala shumaqmi kanman, chay warmiqa amana runakunanpaqchu nir.

8

Amami uchakuchishunchu ukninchiktaqa

1 Kananqami willashaykillapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta
ĉhurashanllapapaq. Wakinqami ninllapa: Chay mikuykunataqami, mikunapaq kusala
allin ima nir. Chaynu yaĉharqami, imanupiqa kusana kani ima ninkillapa. Ashwanmi
chaynu yarpunaykillapamantaqa, chay ukninchikkunata llakipar masta kriyinanpaq
yanapanchik chay, kusala shumaqqa.
2 Piru imanupi ukqa kusalata alabakananrayku ninman: Kusala yaĉhayniyjunmi kani nir.
Chaynu payllamanta alabakarqami, Dyus munashankunataqa manaraq riqsiyanchu.
3 Piru mayqanpis chiqapta Dyusta munatinqami, Dyusqa paytapis wamranpaqna riqsinqa.
4 Piru chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata ĉhurashanllapata
mikushamapismi, mana imanachimayninchikllapata puytinchu. Chaqa allita
yaĉhashanchikllapanu, chay dyus nishanllapakunaqa, manami chiqap Dyuschu nir. Piru
chiqap Dyusqami ukla, paymi Taytanchik Dyus.
5 Chaqa wakinkunaqami ninllapa, unaq syilupi, chaynulla kay pachapishi kan achka
dyuskuna, chaynulla kusala achka paykunata mantar rikaqkunapis nir.
6 Piru nuqanchikkunapaqmi kan uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa.
Payraykumi imapis kan. Chaynu katinmi nuqanchikkunapis payrayku kawsanchikllapa.
Chaynulla uklami Amitunchik Jesucristupis. Payraykumi tukuy imapis rurakaran.
Chaynulla payraykumi nuqanchikkunapis kawsanchikllapa.
7 Piru tukuyqami manaraq kaytaqa allita yaĉhanllaparaqchu. Chaymi wakin kriyiq masinchikkuna manaraq allita intrakaqkuna katin, kriyishanqa litalla yupay. Chaynu kashanraykumi, chay yanqa dyus nishanllapakunaman chay mikuykunata ĉhurashanllapata
mikurqa uchakusha yupay yarpunllapa.

---

* **7:38** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Piru uk runa uk shipashwan parlashana kanman kasarananpaq. Piru chay runaqa paywan kayta kusalata munatin, chay shipash allinna warmin kananpaq katinqa, kasaranqa. Chaqa chayta rurarqami mana uchakuyanchu. 37 Chaynulla uk runa warmikunanpaq kayar, chaymanta paylla allita yarpur, mana warmikushaqchu, Dyusta mas allinta sirbinaypaq ninman. Chaynu rurarqami chay warmin kananpaq karan chay shipashtaqa paylana kananpaq dijar, kusala allintana rurayanqa. 38 Chaymi nini, uk runa uk shipashwan kasarananpaq parlashanwan kasararqa allinta rurayan. Chaynulla uk runa chay parlashan shipashwan mana kasararqami, ashwan kusala allinta rurayan.

8 Piru manami Taytanchik Dyusqa mikushanchikraykuchu, shumaqpaqqa rikamashun.
Chaymi chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata mikur, chaynulla mana
mikurmapismi, paypaqqa chaylla kanchikllapa.
9 Nishushayllapanu: Qamkuna allita kriyiqkunami yaĉhankillapa tukuy mikuyta miku-
napaq allin nir. Piru chaynu yaĉharmapismi kuytakankillapa chay wakin litalla yupay
mana allita kriyiq ukninchikkunamanta. Chaqa paykunaqami kriyinllapa chay yanqa
dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapataqashi mana mikunapaq allinchu nir.
10 Chaqa qam tukuy mikuy allin nir yaĉhar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman
mikuyta ĉhurashanllapata sunsunulla paykunapa naypanpi mikuyatki rikashurllapaqa,
paykunapis munar mikurqa uchakunmanllapa.
11 Chaynuqami qam uchakuchiyanki chay kriyiq masikitaqa chay kriyishanmanta
chiqanchakananpaq. ¡Amami uchakuchinkichu! Chaqa Jesucristuqami paytapis
washananpaq wanuran.
12 Chaymi chay manaraq allita kriyiq masiki, chaykunataqa mana ruranaypaq allinchu
niyarmapis qamta rikashushanrayku uchakuyan. Chaymi qamrayku uchakushanrayku,
Jesucristupa naypanpiqa qamqa kusala uchayjunna kayanki kanqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Chay manaraq allita kriyiq masiy, mana mikuyashan mikuyta
naypanpi mikur uchakuchiyayman. Chaynu mikur uchakuchiyani nir yaĉharqami, mana-
nari allinchu kanqa qashan naypanpi aychata mikur uchakuchinaypaqqa.

9

Pablumi yaĉhachikun Jesucristupa chiqap apustulnin kani nir

1 ¡Ma tapushaykillapa! ¿Nuqa, Jesucristupa apustulnin karqa, manachu tukuy allin
kaqtaqa rurayta puytiyashaq? Chaqa nuqaqami Amitunchik Jesucristuta pay payllata
rikasha kar, paypaq chiqap apustulnin, chaynulla sirbiqnin ima kani. Chaymi paypa
apustulnin kar, yaĉhachishutiyllapa qamkuna kriyishaykillapa Amitunchik Jesucristupiqa.
2 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa mana riqsimananllapachu nuqa apustul kani nirqa. Piru
qamkunami riqsimankillapa nuqaqa chiqap apustul kani nir, Amitunchik Jesucristupaq
yaĉhachishushayllaparayku.
3-4 Piru chaynu chiqap apustul karmapis, manami maydiyapis mañashushallapachu kani
ima ministishaypi yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi mana kubrarchu dibaldila
yaĉhachishusha kanillapa, ama yarpunaykillapapaq Pabluqami yaĉhachimanchikllapa
gananananlapaq nirqa. Piru chay nuqapaq mana allinta rimaqkunataqa kaynu nini:
Jesucristupa chiqap apustulnin karmi, yaĉhachishushayllaparaykuqa dirichuyjun kanillapa
qaramanaykillapapaq, yakituta upyachimanaykillapapaq nir nishuymanllapa nuqapis.
5 Chaynullami nuqa munarqa puytiyman, uk kriyiq warmisitata warmikur pullay
apar rir yaĉhachikunaypaq. Imanutaq Pedro, wakin apustulkuna, chaynulla Jesucristupa
ukninkuna ruran chaynulla.
6 ¿Manaqachu nuqa Bernabiwan ishkantiyllapaqa, tukuy ministishayllapataqa nuqaku-
nalla trabajar tarinayllapapaq kanillapa?
7 ¿Mayqan suldadutaq sirbikuyarqa, ima ministishantaqa paypa qillayninllata gastar
rantinman? ¿Mayqan runataq achka ubata tarpurqa, chay tarpushanmantaqa uk murin-
lamatapis mana mikuyanqa? Chaynulla ¿mayqantaq animalkunata purichiyar mana chay
lichinta upyanman?
8 Kuytawkish chaynu nishutiyllapaqa, yarpuyashayta willashuyashaqllapa nir
yarputkillapa. Chaqa chaypaqqami Dyus nitin, Moisespis mantakuyninpi iskribiran.
9 Moisés mantakur iskribishanqami kaynu niyaq: “Trillakunaykillapapaq karqami,
ama chay animalpa shimintaqa shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Tukuy
kaykunataqami, Dyusqa mana animalkunalapaq yarpurchu niran.
10 Ashwanmi chaynuqa niran nuqanchikkunapaqpis kusalata llakir ima intrachimanal-
lapapaq. Chaqa Moisés mantakur iskribishankunaqami niyaq: Mayqanpis uk pachata
yapur, chaynulla chay trillakuqpismi mana yanqallachu chaytaqa ruran. Ashwanmi chay
yapukushanmanta, chaynulla chay trillakushanmantapismi imalataqa tarikur kawsanan-
paq ruranllapa.
11 Chaynu katinmi, nuqakunamaqa qamkunata Jesucristupaq yaĉhachishurllapaqa, uk
simillata tarpukuq yupayna kashayllaparayku, tukuy ministishayllapataqa qamkuna-
manta aypanayllapapaq kanillapa.
12 Nishaykillapa: Uk yaĉhachikuqkuna qamkunamanta chay ministishanllapata ay-
patinqami, nuqakunamaqa ashwan kusa mas dirichuyjun kanillapa qamkunamanta
ima ministishayllapata aypanayllapapaqqa. Piru manami imata ministishayllapalapaq
yarpurchu, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikurayllapa. Imanupi chaylapaq

yarpur yaĉhachikutiyllapaqa, wakinkuna rikar nimananllapata: Wakkunaqami gananan-
lapaq yaĉhachikunllapa nir.
13 Qamkunaqami yaĉhankillapa Jerusalén pwiblupi Dyusta aduranan llapa wasipi
mayqanpis trabajaqqami, chayman apashanllapakunawan kawsayta puytin nir. Chaymi
altarman ufrindapaq nir animalkunata apar wanuchitinllapamapis, mayqanĉhi altarpi
kar bindisiqmi, chay animalpa aychanmatapis mikuyta puytin.
14 Chaynullami Amitunchikqa nishapis: “Mayqanpis nuqapi kriyir washakananll-
lapapaq yaĉhachikuqqami, chay yaĉhachikushanpaq ima ministishanpipis yanapatinllapa
kawsanqa” nir.
15 Piru nuqa chay yaĉhachishushayllaparayku, qamkunamanta ima ministishayta aypanay-
paq kasha karmapis, manami imalatapis mañashushallapachu kani. Chaynullami kanan kay
kartata iskribishurllapamapis, manami qamkuna imalataqa qumanaykillapapaq nirchu
iskribishuyanillapa. ¡Ashwanmi qamkunamanta ima ministiyashayta aypanaypaq chay-
mantaqa, mas allinqa yaĉhachikuyarlla wanunaypaq karmapis wanuyman!
16 Piru chaynu, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur mana imatapis kubrakur
ima yaĉhachikurqa, manami kusala mas allin kani wakinkunamantaqa niyta puytinichu.
Chaqa chaynu yaĉhachikunaypaqmi, Jesucristuqa akramasha. ¡Piru imanupi nuqa mana
chaynu yaĉhachikutiy-shuypaqa, imaraq pasamanman!
17 Chayraykumi, nuqalla yarpur munashayllamanta yaĉhachikuq qallarisha karqa,
yaĉhachikushaypaqqa tukuy ima ministishaytapis qumanaykillapapaq kankillapa nishuyay-
manllapa. Piru ashwanmi Tayta Dyus chaynu yaĉhachikunaypaq nir akramashallana
karan. Chaymi chaynu yaĉhachikurqa pay nimashanta rurar mana imalapaqpis yarpuyta
puytinichu.
18 Chaynu apustul kashayraykumi Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur ima
ministishayta qumanaykillapamantaqami, mana kwintacharchu yanqala yaĉhachikur
imaqa ashwan kusalata aligriyani.
19 Piru nuqa, michka mana mayqanpa sirbiqnin karmapismi, ashwan kananqa tukuyta
sirbiq yupayna tikrakasha kani. Chaynuqami tukusha kani, imanupis achka runakunata
yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.
20 Chaynullami nuqa Israel runakuna, Moisés mantakushankunata kasur kawsanllapa
chaykunawan karqa, nuqapis paykuna yupay kar, chay mantakuykunata kasuq yupayna
tikrakani. Piru chiqaptaqami mana chay mantakuykunawanchu kani. Nuqaqami chay
mantakuykunata kasuq yupayqa karay, chay achka runakuna chay mantakuykunata
kasur kawsaqkunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.
21 Nishaykillapapis: Mana Israelmanta kaqkuna, Moisés mantakushankunata mana
kasuqkunawan kar, paykunapa kustumrinllapawan katinllapamapismi, nuqaqa paykuna
yupaylla karay. Chaynuqami ruraray paykunatapis yaĉhachitiy, Jesucristupina kriyinan-
llapapaq. Piru chiqaptaqami nuqaqa, Jesucristo nimashanta kasur, Dyus munashanku-
nalata rurar kawsani.
22 Chaynullapismi, nuqa chay kriyiq masinchikkuna litallaraq yupay kar, manaraq
allita Amitunchikpaq intrakaqkunawan karmapis nuqaqa, paykuna yupay tikrakani.
Nuqaqami chaynuqa ruraray, paykunatapis yaĉhachitiy, allita kriyiqkunana kananll-
papaq. Chaynumi tukuy imanu katinllapapis, paykuna yupay tukuray, imanullapis
Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyirna washakananllapapaq.
23 Tukuy kaykunataqami rurani, imanullapis Jesucristupa shumaq rimayninta
yaĉhachitiy, paykunapis kriyir washakatinllapa, Dyuspaqqa paykunawan pullana
kanayllapapaq.
24 Qamkunami allita yaĉhankillapa, achka kallpaqkunamantami ganakur imalata ay-
pananpaqqa tukuynin kallpanllapa. Piru tukuy kallpaqkunamantaqami ukla ganakun.
Chaynumi qamkunapis Jesucristupi kriyishaykillaparayku, chay kallpaqkuna yupay nay-
paqman riyllapa, Tayta Dyus arnishushanllapata aypanaykillapapaq.
25 ¿Manachu yaĉhankillapa, mayqanpis pukllananpaq kamakarqa, tukuy arkaqkunataqa
dijar pukllaq qallarin? nir. Chaymi pukllarqa ganakur, imalataqa aypan ganakushan-
rayku. Chay ganakur aypashanqami, lawril rapramanta uk kuruna kusala shumaq
rurakasha, dasla ñutukuq. Piru nuqanchikkuna aypanallapapaq chayqami, mana
tukukaqchu.
26 Chaymi nuqaqa, mana ñutukuq imata aypanaypaq nir yaĉharqa, mana yanqalla kallpaq
yupay, chaynulla yanqalla maqanakuq yupaychu, Dyusta kasur yaĉhachikuni.
27 Ashwanmi kusalata qischakarmapis shachinakur, Dyus munashanlata rurani.
Chaymi kwirpuy qischakar munashanllata rurachimanatinmapis, mana kwintachar
tantyachini. Chaqa manami munanichu ukkunata yaĉhachiyar, chaymanta nuqa mana
allinta rurashayrayku, Tayta Dyusqa manami allintachu rurashayki nimanantaqa.

10

Yanqa dyus nishanllapakunata ama adurashunllapachu

1 Kriyiq masiykuna, manami nuqaqa munanichu, chay unay rukunchikllapakuna
imanu, puktaypa rurinpi kashanllapata qunqanaykillapataqa. Chaynulla amami
qunqankillapachu imanumi rukunchikllapakuna chay chupika mar yakupa ĉhaypinta
pasaran, chaki pachata yupay nir.
2 Chaynu puktaypa rurinta, chaynulla chay chupika mar yakupa rurinta pasashan-
qami, intrachimanchikllapa paykunaqa shutikusha yupayna karanllapa nir. Chaynuqami
paykunaqa Moiseswan karanllapa.
3 Chaynullami chay unay rukunchikllapakunaqa, Tayta Dyus syilumanta mikuyta
kaĉhamushantaqa tukuyla mikuranllapa.
4 Chaynulla Tayta Dyus yakuta kaĉhamushantami, upyaranllapapis. Chaqa Dyus, chay
qaqamanta yakuta lluqshichimutinmi upyaqllapa. Chay qaqaqami Jesucristo kar, mayta
ritinllapapis pullanllapa karan.
5 Piru chaynu rukunchikllapakunata Tayta Dyus kusalata yanapatinmapismi, yaqqa
tukuynin mana allinta rurar, Dyustaqa mana allintachu yarpuchiran. Chaymi Tayta Dyus
nitin chay runakuna wanutinllapa, kwirpunkunamapis chay chunllaq lugarpi chutarar
kidaran.
6 Tukuy kaykunaqami pasaran nuqanchikkunata intrachimanallapapaq. Chaynu in-
trakarna, chay tukuy mana allinkunataqa amana munar rurananllapapaq, imanutaq chay
unay rukunchikllapakunamaqa mana allinkunata munapakur rurananllapa chaynuqa.
7 Chayraykumi, ama qamkunaqa adurankillapachu chay yanqa dyuskuna nishanlla-
pakunata, imanutaq unay rukunchikllapakuna aduraran chay yanqa dyus nishanllapaku-
nata chaynuqa. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“Runakunami taranllapa mikunanpaq, upyananpaq ima.
Chaymanta mikushana, upyashana ima karqa,
chay yanqa dyus nishanllapakunata adurashanllaparayku, kusata aligriyar shariran-
llapa
kusa mana allinkunata rurananllapapaq” nir.
8 Chaynulla amami ukwan ukwan punushunllapachu, imanutaq unay rukunchikllapaku-
namanta wakin ruraran chaynuqa. Chaqa chaynuta rurashanllaparaykumi, uk diyalapi
binti-tris mil (23,000) wanuranllapamapis.
9 Amami Amitunchiktaqa nuqanchikkuna munashanchikllata rurachinar pukllashun-
llapachu, imanutaq chay paykuna rurananllapa chaynuqa. Chaqa chaynuta, Dyusta
rurachinashanllaparaykumi, largu kuru kanitin wanuranllapamapis.
10 Chaynulla imanula karpis kuntintakayllapa. Qamkunaqakish Dyus yanapashushanlla-
pawan mana kuntintakar, Dyuspaq mana allinta rimatkillapa. Chaqa unay rukunchikl-
lapakunamaqami, Dyus imanu yanapatinmapis, mana kuntintakar paypaq mana allinta
rimashanrayku, wanuchikuq angelninta kaĉhamutin paykunataqa wanuchir tukchiran.
11 Intrakashunllapa: Tukuy chay mana allinkuna unay rukunchikkunata pasashan-
qami, iskribikasha karan allita kwintata qukanallapapaq. Chaynuqa, allinlatana rurar
kawsanallapapaq Jesucristo shamuyanna nir yaĉhar.
12 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Jesucristupi kriyiqkuna kuytakankillapa,
imanupiqakish allita kriyini niyarmapis uchakushamana rikaritkillapa.
13 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, tukuyla kawsayashanchikpi imanullapis chay mana
allinta rurachikuqqa uchakuchimanayanchikllapa nir. Piru Tayta Dyusmi nimaranchik-
llapa, payqashi tukuy imamanta kuytamayashunllapa nir. Chaymi chay nishanpi allita
kunfyakashallapaqa, pay yanapamashun, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinaku-
nallapapaq.
14 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, chay yanqa dyus nishanllapakunataqa
ama imapaqpis adurayllapachu.
15 Chaymi kananqa willashaykillapa kusala intrakaq runakunata yupay. Chaymi kay
willashuyashayllapata allita intrakar, kwintata qukankillapa allinmi nir.
16 Nishaykillapa: Dyuspaq Santa Mikunata mikunanchikpaqqami, tantakar Dyusta
payji nir chay ubapa yakituntaqa upyanchik. Chaymi chay ubapa yakitunta upyarqa
yarpunchik: Amitunchik Jesucristumi washamanapaqqa yawarninta iĉhar wanuran nir.
Chaymi Amitunchikwanqa uklana kanchikllapa. Chaynullami chay turtillitata mikurpis
Jesucristuwanqa uk kwirpula yupay kar, pullana kanchikllapa.
17 Chaynumi chay uk turtillalata tukuyninchikllapa mikusha karmi, michka achka
karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.

18 Allita yarpuyllapa Israel pwibluymanta chiqap Dyuspi kriyiqkunapaq. Paykunaqami
Taytanchik Dyuspaq ufrindita nir uk animalta wanuchir mikurllapaqa, chay tantakar
mikushanllaparayku ukla yupayna kidanllapa, Taytanchik Dyuspa naypanpiqa.
19 Piru kaynu nishurllaqa manami nishuyanillapachu, chay uklawkunapi chay yanqa
dyuskunata adurayanllapa chayqa chiqap dyus nirqa. Chaqa chay adurayashanlla-
paqami, mana chiqap dyuschu kar, chay aychata paykunaman ĉhuratinllapamapis, mana
imanachinchu mana mikuyta puytinapaqqa.
20 Piru nishaykillapa: Chay mana kriyiq runakuna animalkunata chay yanqa dyusku-
naman ĉhurarqami, dyablupaq ĉhurayan, mana Dyuspaqchu. Chaymi nuqaqa mana mu-
nanichu qamkunaqa chay dyablupaq ĉhurashanllapata mikur ima, paykunawanpis pulla
kar, ukla yupayna kanaykillapataqa.
21 Chaqa manami puytinkillapachu, Amitunchikta payji nir Santa Mikunata
mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyayarqa, chaymanta qashan chay dyablupaq
ĉhurashanllapakunata mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqmapis.
22 ¿Manachu yaĉhankillapa, Amitunchikqa mana paylata kasushaqa kusalata piñakun? nir.
¿Chaymi mana paylata kasur piñachisha, imanachimaqninchik qallaritinqachu paywanqa
shachinakuyta puytiyashunllapa? ¡Manami!

Imatapis Dyusninchikta aligriyachinapaq rurashunllapa

23 Piru wakinqami ninchikllapa: Amituypi kriyishayraykumi nuqata imapis allinta
yarpuchimashantaqa rurayta puytini nir. Chiqaptami chaynu. Piru chay wakin imakuna
allinta yarpuchimasha rurashanchikqami, mana yanapanchu ukninchikkunataqa mas
allita Amitunchikpi kriyinanpaqqa.
24 Chaymi nishaykillapa: Ukninchikkunata llakipar shumaqta yanapashunllapa allita
Amitunchikpi kriyinanpaq. Chaynu katinqa, amami nuqanchiklapi yarpur tukuy mu-
nashanchiklata rurar imachu kawsashunllapa.
25 Qamkuna mikunaykillapapaq aychata rantiq rirqa, rantir mikuyllapa. Amami
yarpunkillapachu, tapur mikushaq imanupiqa yanqa dyus nishanllapakunapaq katin-
maqa mikur uchakuyman nirqa.
26 Chaqa,
“Tukuy kay pachapi imapis kaqkunaqami,
Amitunchikpaqqa paylapaq kar shumaq”.
27 Imanupi uk mana kriyiq kar, wasiyman rishun mikuq nishutinllapaqa, qamkuna
rinarqa riyllapa. Chaymi imalatapis qarashutinllapaqa tantar mikunkillapa. Piru
amami chay yanqa dyuskunapaqmakish kay mikuyqa kasha katin nir tapukurlamapischu
mikunkillapa.
28 Piru mikunaykillapapaq katin, ukqa nishunmanllapa: Chay aychataqami chay yanqa
dyusninllapapaq nir kamkachishallapa nir. Chaynu nishutinllapaqami, ama mikunkil-
lapachu, chay uk willashushanllaparayku. Chaqa chaynu willashutinllapa mikutkil-
lapaqami, chay willashuqllapa runaqa yarpunman payqami chaynu mikushanrayku
uchakuyan nir.
29 Piru chay uk willashushanrayku ama mikunkichu nirqami, mana nishuyanichu,
qam yarpur uchakuyanki nirqa. Ashwanmi chaynuqa nishuni, chay willashuq
chay uchakuyan nir yarpuyashanpaq. Piru qamkuna allita kriyiqkunaqami kaynu
tapumanayankillapa kanqa: ¿Imapaqtaq nuqa tukuy allin nir kriyishaypaq, chay manaraq
allita kriyiq kar, mana ruranayashanpaqqa willamanqa? nir.
30 Chaynullami niyankillapapis kanqa: Nuqami mikunaypaqmapis Dyusta payji nir
mikuni. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinqa mana allinta rimayanqa nuqapaqqa? nir.
31 Chayraykumi nishaykillapa: Michka mikur, upyar, imata rurarpis, tukuyta rurayllapa
Dyusta payji nir. Chayna Dyusqa aligriyananpaq.
32 Kuytawkish qamkuna uknikillapata mana kwintachar tukuy imata mikutkillapa,
chaynulla imata ruratkillapaqa, Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta
kaqkunapis Dyuspi kriyinayashanmanta disanimakutinllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq
masinchikkunamapis disanimakur Dyuspi manana kriyinatinllapanachu.
33 Chaymi imanutaq nuqamaqa imatapis allinlata rurar, imanupis tukuylata aligriy-
achiyta kamani. Chaqa manami nuqalapaq imapipis yarpurchu rurani, ashwan chay
wakinkunata yanapani paykunapis kriyir washakananllapapaq.

11

1 Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami nuqa yupay kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa
Cristo kawsashannu maydiyapis kawsayta munani chaynu.

Imanu kashunllapa Dyusta aduraypiqa

2 Kriyiq masiykuna, qamkunami kusalata aligriyachimankillapa nuqata mana qunqa-
mar, chaynulla chay yaĉhachishushayllapata mana qunqar ima chayllapi yarpur, rurar ima
kawsashaykillaparayku. Chaymi qamkuna kusa allinta rurashaykillaparayku kusalata
payji nishunillapa.
3 Piru munanipismi kayta allita yaĉhanaykillapata. Uk warmi runayjun karnaqa, chay
runan imata ruranapaq nitinpis ruran, chaynullami mayqanpis kriyiq karqa, Jesucristo
nishannullata rurar kawsan. Chaynullami Jesucristupis Taytan Dyus munashanlata
imatapis ruran.
4 Chaymi nishaykillapa: Uk runa umanta pampakur, Dyusman mañakuyani, manaqa
Dyuspaq yaĉhachikuyani niyanman. Chaynu umanta limpu pampakur mañakur, chaynulla
yaĉhachikurqami, kasuyashan Jesucristupaqqa mana allintanachu rurayan.
5 Nataq warmikuna, Dyusman mañakunanpaq, manaqa Dyus nishankunata
yaĉhachikunanpaq kar, mana umanta pampakur yaĉhachikurqami, chay mantaqnin kaq
runanpaq mana allintachu rurayan. Chaqa chaynu mana umanta pampar, Dyuspaq
rurarqami, chay warmikunaqa limpu lirilla aqchanta rutusha kanman yupayllapana.
6 Chaqa uk warmi umanta mana pampar, Dyuspaq ruranatinqa, mas allinmi kanman
chay warmiqa limpu lirilla aqchanta rutunanpaq. Piru lirilla rutukasha, warmi masinku-
napaq pinqaypaq katinqa, ama ruturchu aqchayjunlla kar, Dyuspaq allinta ruranqa.
7 Piru uk runa-shuypaqami mana allinchu imalawanpis umanta pampananpaqqa.
Chaqa Dyus, runata rurarqami kusa paynu rikĉhaqta ruraran. Chaymi chay runaqa
intrachimanchik Dyusqa imanumi kusa mantakuq nir. Piru uk warmi-shuypaqami
intrachimanchik, imanumi runaqa mantakuyta puytin nir.
8 Chaqa Tayta Dyusqa manami warmimantachu ruraran runataqa. Ashwanmi warmita
ruraran runapa tullunllamanta.
9 Chaynullami Dyusqa, warmitaqa runa payla kashanrayku ruraran. Chay runaqa
warmiwanna kawsananpaq. Manami warmi payla kashanraykuchu Dyusqa ruraran
runataqa.
10 Chayraykumi, chay warmiqa umanta pampananpaq allin, angelkuna chaynu umanta
pampashata rikarqa, yaĉhananpaq chay warmiqa allita runanta kasuyan nir.
11 Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa Tayta Dyuspa naypanpiqa warmi kar, chaynulla
runa karmapis chaylla kanchikllapa. Chaqa mayqan warmipis, Jesucristupi allita kriy-
iqqami, runanta yanapan allita kriyinanpaq. Chaynulla mayqan runapis, Jesucristupi
allita kriyiqqami, warminta yanapan mas allita kriyinanpaq.
12 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, puntataqami Tayta Dyusqa uk warmita runamanta ru-
raran. Piru chaynu kasha katinmapismi, kananqa ashwan tukuyla warmimanta nas-
inchikllapa. Nataq chaynu karmapis, tukuylami Tayta Dyuspa rurashankuna kanchik-
llapa.
13 Kay nishushayllapamantami qamkunalla kwintata qukankillapa: Manami allinchu
uk warmi umanta mana pampar, Dyusman mañakunanpaqqa nir.
14 Chaqa nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa uk runa, warmi yupay aqchanta
winachiqqami, mana allin kar kusala pinqaypaq nir.
15 Nataq uk warmi-shuypaqa aqchanta atunta winachirqami, kusala shumaq. Chaqa
Dyus-ari warmitaqa atun aqchanta qusha, umanta pampananpaq.
16 Piru kaynu nishutiyllapaqami, wakinqa nimayankillapa kanqa, manami chaynuchu
nir. Chaymi nishaykillapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami, tukuyla kay nishushayllapalata
ruranillapa nir.

Pablumi yaĉhachikun Santa Mikunapaq

17 Kanan kayta nishurllapaqa, manami kusala allintami rurayankillapa nishuyllapata
puytinichu. Chaqa willamashallapami qamkunaqashi Dyusta aduranaykillapapaq tanta-
karqa, allinta ruranaykillapamantaqa, ashwan kusa mana allinkunata rurayankillapa nir.
18 Puntataqami nimaranllapa: Qamkuna, Dyusta aduranaykillapapaq tantakarlla-
paqashi, qamkunapura anyanakur chiqanchanakunkillapa nir. Chaymi chay nimashanl-
lapataqa, wakinllataqa kriyini, chiqapta chaynu tukuyankillapa kanqa nir.
19 ¡Piru chay chiqanchanakuyqami, imanupiqa wakin kriyiqkunapiqa pasayan, wakin
rikashuqkuna kwintata qukananllapapaq mayqankunami, Dyuspi chiqap kriyiqkunaqa!
nir.
20 Chaymi qamkuna, Dyusta payji nir Santa Mikunata mikunaykillapapaq tanta-
karmapis, manana Amitunchik Jesucristupaqnachu rurayankillapa. Ashwanmi chaynu
chiqanchanakusha kar, mana allinkunata rurayankillapa.

21 Chaqa Santa Mikunata mikunaykillapapaq karqashi, uknikillapa naypaqta mikunkillapa. Nataq wakinkunaqashi mallaqlla kidanllapa, chaynulla wakinnikikunaqashi maĉhankillapa ima.
22 Chaynu sunsunulla mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa, ¿manachu wasikillapa kan, chaypi mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa? ¿Imapaqtaq Dyuspa wamrankuna mana imayjun kaqkunata disprisyar ima pinqaypi dijankillapa? Chayraykumi nishunillapa: ¡Manami allintachu rurayankillapa! nir.

Kaynumi Santa Mikunata mikushunllapa
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23 Chaqa nuqa, Amitunchik Jesucristo intrachimashanmantami, kaynu nir yaĉhachishurayllapa: Amitunchik Jesucristuta kuntrankunaman qukuyan, chay tutami payqa tantata ayparan.
24 Chaymi Dyusta payji nirnaqa, ĉhaypinmanta pakir apustulninkunata kaynu niran:
“Kaymi nuqapa kwirpuy.
Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay.
Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.
25 Mikutinllapanaqami, uk kupata aypar kaynu niran:
“Kay ubapa yakitunwanmi uk mushuq tratuta rurani yawarniyta iĉhar.
Chaymi maydiyapis kay kupamanta upyarqa nuqata yarpumar upyankillapa” nir.
26 Chaymi Santa Mikuna tantitata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyar imaqa, Jesucristo shamunan diyakaman chaynulla rurarqami intrachinakuyankillapa: Kaynumi Amitunchik Jesucristuqa washamanallapapaq wanuran nir.

Allita yarpur Santa Mikunata mikushunllapa

27 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uchakuyarlla, Amitunchik Jesucristupa kwirpun yupay Santa Mikunata mikur, chaynulla paypa yawarnin yupay ubapa yakitunta upyarqami, uchanllaparayku Amitunchik Jesucristo wanushantaqa mana kwintachayanllapanachu.
28 Chayraykumi mayqanpis Santa Mikuna tantitata mikunanpaq, chaynulla ubapa yakitunta upyananpaqqa, allita yarpunman, imapaqmi kayta rurayani nir.
29 Chaqa mayqanpis, Amitunchikpa kwirpunta mana kwintachar, Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyarqami, pay kastigakananpaq mikuyanqa, upyayanqamapis.
30 Chayrayku qamkuna sunsunulla tukuy chaykunata rurashaykillaparaykumi, wakinqa qishaqla, wakin-shuypaqa mana jwirsayjun imachu kankillapa. Chaynulla qamkunamanta wakinkunaqami chaynu mana allinta rurashanllaparayku wanushallapana ima.
31 Piru Santa Mikunata mikunapaqqami allita yarpushunllapa allintachu kawsayani manaqachu mana nir. Chaynu allita yarpur, allinpimi kani mikunaypaqqa nir mikushallapami, Amitunchikqa mana kastigamashunllapanachu.
32 Piru imanupi mana allita yarpur munashanchiknulla Santa Mikunata mikushallapa Amitunchik kastigarqami, kastigamanchikllapa intrakar pay munashanlatana ruranallapapaq. Chaynuqami Amitunchikqa manana kastigamashunnachu chay mana kriyiqkunawan pullataqa.
33 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Santa Mikunata mikunaykillapapaq tantakarqa, uknikillapa uknikillapa yaranakuyllapa. Pullala tukuynikillapa mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaq ima.
34 Piru mayqanpis mallaqnarqa wasikillapi mikuyllapa. Chayna Dyusqa ama kastigashunanpaq, chay tantakashana kar, mallaqnar naypaqta das mikushaykillaparaykuqa. Piru mas imakunapaq parlanayani chaykunapaqqami, shamutiyna parlashunllapa.

12

Santu Ispiritu yanapamashanchiknulla Dyusta sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, nuqami allita intrakanaykillapata munayani, imanumi Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapamanchik uktaqa ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta rurar, payllata sirbir kawsanallapapaq nir.
2 Qamkunaqami allita yaĉhankillapa, Dyuspi manaraq kriyiqkuna karllaparaqqami, mana rimaq yanqa dyus nishanllapakunata aduraq kankillapa nir. Chaynuqami, syiguyasha yupay mana intrakaq karaykillapa.
3 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqanpis, Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin rimaqqami, mana niyta puytinchu, ¡Jesusqa kusala mana allinchu! nirqa. Chaynulla mayqanpis Dyuspa Ispiritunwan mana karqami, mana niyta puytinqachu, ¡Jesusqami kusala shumaq Amitunchik! nirqa.

4 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi tukuy kriyiqkunata ukta ukmanta, ukta-shuypaqa
ukkunata ruranapaq, yanapamanchikllapa. Chaynu ukta ukta ruranapaq Santu Ispirit-
ulla yanapamashallapami, Dyusllata sirbir kawsanchikllapa.
5 Chaymi ukta ukmanta, nataq ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq
yanapamashanchikllapa katinmi chaynullata rurar, Amitunchik Jesucristullata
sirbiyanchikllapa.
6 Chaynullami Dyusqa yanapamanchik ukman ukman allin imakunata rurayta puytina-
paq. Piru chay tukuy imakunataqami, Taytanchik Dyusqa pay paylla tukuyninchikllapata
yanapar rurachimayanchikllapa.
7 Piru chaynu Santu Ispiritu tukuyninchikllapata yanapamarninchikllapaqami, intra-
chimanchikllapa imanumi chay wakin kriyiq masinchikkunata yanapanallapapaq nir.
8 Chaymi Santu Ispiritullawan Dyusqa ukkunataqa yanapasha, imami allin, imami
mana allin nir intrachikunanllapapaq. Chaynulla ukkunatapis Santu Ispiritullawan
yanapasha kusala yaĉhaywan yaĉhachikunanllapapaq paypaqqa.
9 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapatin Dyuspi kusalata kriyinllapa, payqami imatapis
rurayta puytin nir. Chaynulla ukkuna-shuypaqa, Santu Ispiritu yanapatin qishaqkunata
alliyachinllapa ima.
10 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapashanrayku milagrukunata ruranllapa, ukkunaqa
Dyuspaq rimaqninkuna kar, paypaq yaĉhachikunllapa. Ukkunataqami, Santu Ispiritu
yanapatin, riqsinllapa chay mana allin ispirituwan kaqkunata, chaynulla allin Ispiri-
tuwan kaqkunamatapis. Ukkunataqami, Santu Ispiritulla yanapatin illaqmanta ukman
mana rimayashankunapi rimar yaĉhachikunllapa. Ashwan ukkunataqami, Santu Ispiritu
yanapan chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikushanllapata intrachikunanpaq.
11 Piru tukuy kaykunataqami, Santu Ispiritulla yanapar rurachimayanchik, pay imanu-
tataq ruranata munayan chaynulla.

Kriyishanchikraykumi uk kwirpulana kanchikllapa

12 Nishaykillapa: Kay kwirpunchikllapa ukla karmapismi, kusala achka partiyjun.
Chaynullami nuqanchikkunapis kusala achka karllapamapis, Jesucristupi kriyishanchik-
llaparaykuqa, paywanqa uklana kanchikllapa.
13 Chaynullami, tukuy Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta kaqkuna,
sirbikuqkuna, mana sirbikuqkunamapismi, Jesucristupi kriyirllapanaqa uk kwirpu-
lapaqna tikrakashanchikllapa. Chaqa Dyusmi Santu Ispiritunta qumarninchikllapa
yarpuyninchikllapapi shutichimarninchikllapa, tukuyta uklapaqna tikramashanchik-
llapa. Chaynuqami tukuyla, Santu Ispiritullawanna kawsanallapapaq. *
14 Yaĉhashanchikllapanu, uk kwirpunchikqa manami uk partiyjunlachu, ashwanmi kusala
achka partiyjun.
15 Chaymi nishaykillapa: Imanupiqa ĉhakinchik kaynu ninman: Nuqaqami mana maki
kashayrayku mana kwirpumantachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi kwirpullamanta.
16 Imanupiqa rinrinchikpis niyanman: Nuqaqami mana nawi kashayrayku, mana
kwirpumantachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi, kwirpullamanta.
17 Chaqa tukuy kwirpunchik nawilla katinqa, mana uyakuyta puytiyachuwanllapachu.
Chaynulla kwirpunchik, rinrilla katinqa, manana mutkikuyta puytiyachuwanllapachu.
18 Piru Taytanchik Dyusqami, pay munashannulla rurar ĉhurasha tukuy partinkunata
kwirpunchikllapapiqa.
19 Chaqa tukuy rinrilla, manaqa nawilla katinqa, mana kwirpuyjunchu kachuwanllapa.
20 Chiqaptaqami, kwirpunchikqa kusala achka partiyjun katinmapis Dyus nisha ukla
kananpaq.
21 Chaqa nawinchikqami, mana kaynu niyta puytinchu makinchiktaqa: Manami minis-
tishunichu nirqa. Chaynullami umanchikpis, mana kaynu niyta puytinchu ĉhakinchiktaqa:
Manami ministishunichu nirqa.
22 ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi kay kwirpunchikpa partinkuna mana kwintachay-
paqla chaykunaqa, ashwan kusa mas ministikaypaq.
23 Imanupiqami chay kwirpunchikpa uk partinpaq, “Kayqami mana imata ruranay-
paqpis yanapamayanchu” niyarmapis, ashwan kusala shumaqta kuytar, mana shuti-
lapimapis purichinchikchu.
24 Ashwanmi chay kwirpunchikpa partinkuna shutillapi kaqkunata kusa shumaqta
kuytachuwan. Piru Tayta Dyusqami, kwirpunchikta rurarqa niran, chay yaqqa mana
kwintachaypaqla chayta kusata kuytanapaq.
25 Chaymi chaynu rurashaqa kwirpunchikpi kaq partinkunaqa ama chiqanchakan-
qachu. Ashwanmi kada partikuna wakin parti kaqkunawan yanapanakunanllapapaq.

* **12:13** Rikashun San Juan 7.37-39.

26 Chaqa kwirpunchikpi kaq uk partin nanatinqami, wakin partikunapis nanachikun.
Chaynulla kwirpunchikpa uk partinpaq kusala shumaq nitinllapaqa, tukuy kwirpunchik
kusalata aligriyan.
27 Chaynullami nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa, paypa
kwirpunna kanchikllapa. Chaynu karmi tukuy kriyiqkunaqa Jesucristupa kwirpunpa
partinkunana kanchikllapa.
28 Chaymi chay kriyiqkunamanta wakinkunataqa Dyusqa kaynu kananllapapaq niran:
Puntataqa apustulkuna kananllapapaq,
paypaq rimaqninkuna,
yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
milagrukunata ruraqkuna,
qishaqkunata alliyachiqkuna,
yanapakuqkuna,
kriyiqkunapa rikaqninkuna,
illaqmanta ukman rimaykunata rimar paypaq yaĉhachikuqkuna ima kanqa niran.
29 Chaqa allita yarpuyllapa. Manami tukuychu apustulkunaqa. Manami tukuychu Dyuspa
rimaqninkunaqa. Chaynulla manami tukuychu yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa. Chaynulla
manami tukuychu milagrukunata ruraqkunapis.
30 Manami tukuyqa pudirniyjunchu qishaqkunata alliyachinanpaqqa. Chaynulla manami
tukuychu ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikuqkunapis. Manami tukuyqa, chay ukman
rimaykunapi rimar yaĉhachikutinllapapis intrachikunllapachu.
31 Piru nishaykillapa: Dyusman mañakuyllapa, uknikikunata kusa masta yanapaqkunana
kanaykillapapaq.
Nataq kananqami chay yaĉhachishushayllapamantaqa kusala shumaq kaqpaq willashu-
nayanillapa, uknikillapawan llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

13

Llakipakushanchikmi kusala mas allinqa

1 Nishaykillapa: Nuqa illaqmanta uklawmanta runakunapa rimayninta, chaynulla an-
gelkunapa rimayninta kusalata rimayayman. Piru chaynu kusata rimar yaĉhachikurmapis,
mana chiqapta ukniykunata llakiparqami, yanqa uk kampana waqar qillakachikuq yu-
payla kayashaq.
2 Chaynulla Dyuspa rimaqnin kar paypaq yaĉhachikuq kayman, intrakaymanpis imanu
payla yarpuyashanta. Chaynulla tukuy imata intrakaq, chaynulla kusalata kriyiyman-
pis uk qaqamatapis willatiyla ashunanpaq nir. Piru michka chaykunata ruranaypaq
karmapis, mana ukniykunata llakiparqami, Dyuspaqqa yanqalla yupay kar mana sir-
biyanichu.
3 Chaynulla mana imayjun kaqkunata mana chiqapta llakipar, yanqa alabamanan-
llapalapaq nir imaykunata qukuyman, chaynulla wakqa ukninkunata llakipan nir al-
abamananllapalapaq nirla rupachir wanuchimananllapapaq dijakayman. Piru tukuy
kaykunata rurar mana chiqap ukniykunata llakiparqami, mana imapaqpis sirbiyanichu.
4 Ukninchikkunata llakiparqami, ima katinpis mana das piñakunchikchu. Ashwanmi
shumaq imakunata rurar, mana inbidyanakunchikchu. Manami kusa kani ima nir
alabakanchikchu.
5 Chaynulla ukninchikta llakiparqa, manami sunsunulla imatapis rimanchikchu, mana
imatapis nuqanchiklapaq ruranchikchu, chaynulla mana piñakunchikchu, imanupi ukn-
inchikwan piñachinakurpis dasla shumaqchanakunchik ima.
6 Chaynulla ukninchikta llakiparqami, pay mana allinta tukusha katinmapis, manami
aligriyanchikchu. Ashwanmi imatapis allin kaqkunalata rurasha katinllapa aligriyaymat-
apis puytinchik.
7 Chaymi ukninchik mana allinta ruramanashamapis, payta llakipashanchikrayku
shachinakunchik. Chaynulla ukninchikkuna imata nitinpis mana diskunfyakarchu kriy-
inchik. Imata ukninchik ruratinpis, rurayashanqami allinla kanqa nir yarpunchik.
Chaynulla ima katinpis, ukninchikta llakipashanchikrayku mana disanimakurchu shachi-
nakunchik ima.
8 Chaymi nishaykillapa: Chay llakinakuyqami, mana maydiyapis tukukanqachu. Piru
uk diyapimi Dyuspa rimaqnin kar yaĉhachikuqkunamapis, mana yaĉhachikunqallapanachu.
Chaynulla chay ukman rimaypi rimar yaĉhachikuqkunamapis mananami
yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla chay kusala yaĉhaq kaqmapismi manana
ministikanqanachu.

9 Chay kanan yaĉhachikuyashanllapaqami, kusala amsaqlla yupayraq. Chaynu katinmi,
Jesucristupaqmapis, manaraq allitaqa intrakanchikllaparaqchu.
10 Piru Jesucristo shamutinqami, kusa allitana yaĉhashunllapa Dyuspaqqa imanu
nirpis. Chaymi chay tyimpuqa manana ministishunllapachu mayqantapis Dyuspaq
yaĉhachimanallapapaqqa.
11 Chaqa nuqa wamra karllaraqqami, rimar yarpurmapis, uk taksha wamritu yar-
pushannu yarpur rimaq ima kani. Piru byijullana karqami, tukuy chay wamra kar yarpur
rimayashaytaqa, dijashana kani.
12 Chaynumi, kananpis taksha wamra yupay, Dyusninchikpaqqa manaraq allitaqa
yaĉhanchikllaparaqchu. ¿Manachu uk ispiju dañakasha kar suqulla katinmaqa, qaqllanchikta
chaparmapis mana allita rikanchik? Chaynumi kananpis, Jesucristutaqa manaraq alli-
taqa riqsinchikllapachu. Piru maydiya shamutinqami, pay paywanna kar, tukuyninchik-
llapa rikar allitana riqsishunllapa, imanutaq pay riqsimayanchikllapa chaynulla.
13 Chaymi Dyus yanapamashanchik mana tukukanchu chayqami, ukqa Amitunchikpi
kriyinapaq, ukqa maydiyaqa paywan kashunllapa nir yarpunapaq, chaynulla uk-
shuypaqa ukninchikta llakipanapaq ima. Piru kay kimsakunamantaqami, kusala mas
allinqa ukninchikta llakipanchik chay.

14

Intrakayashanllapa rimaypi rimar yaĉhachikushunllapa

1 Willashushayllapanu, allita uknikillapata llakipayta kamayllapa. Chaynu uknikilla-
pawan llakipanakur imaqami, Dyusta kusalata mañayllapa Santu Ispiritu yanapashutin-
llapa uknikillapaqa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar Dyuslata sirbir
kawsanaykillapapaq. Ashwanmi mañayllapa yanapashutinllapa paypaq rimaqninku-
nalana kar, paypaq chay rimaynikillapallapi rimar yaĉhachikur ima kawsanaykillapapaq.
2 Mayqanpis illaqmanta ukman rimaykunapi rimaqqami, Dyuslawan parlaq yupay.
Chaqa chaynu ukman rimaypi rimatinllapami, mana mayqanpis intrakayanllapachu.
Chaynuqami, Santu Ispiritu rimachitin mana mayqanpis intrakatinchu rimayan.
3 Piru Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi
yaĉhachikurqami, wakinkunataqa yanapayan, Dyuspi masta kriyinanllapapaq. Chaymi
animachir kunsulayanllapa ima.
4 Piru mayqanpis ukman rimaykuna mana intrakashanllapapi rimaqqami, paylla allita
Dyuspi kriyinanpaq rurayan. Nataq Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqku-
napa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, chay kriyiqkunata yanapayan, mas allita Dyuspi
kriyinanllapapaq.
5 Kusa allinmi kanman tukuynikillapa chay ukman rimaykunapi rimarqa, wasikilla-
palapi Dyuslawan parlanaykillapapaq. Piru nuqaqami munani chay ukman rimayku-
napi rimayashaykillapamantaqa, ashwan chay intrakayashaykillapa rimayninllapallapi
Dyus nishankunata allita yaĉhachikunaykillapapaq. Chaqa chaynu yaĉhachikuyqami kusala
shumaq kar, kriyiqkunataqa yanapayanqa masta Amitunchikpi kriyinanllapapaq. Piru
tantakashallapa kar chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikurqami, kusa allin kanman
chay rimashaykillapata ima niraymi nir intrachikunaykillapapaq.
6 Allita yarpuyllapa kriyiq masiykuna. Nuqa qamkunaman shamuyman. Chaymanta
yaĉhachishuqllapa qallariyman chay mana intrakayashaykillapa ukman rimaykunapi.
Chaynu rurar mana intrachishurllapaqami mana imalapimapis yanapashuyanillapachu.
Piru nuqa qamkunaman shamur, Dyus munashannu, chay chiqap kaqlata qamkunapa ri-
maynikillapallapi willashurllapaqami, yanapashuyashaqllapa ashwan masta kriyinaykil-
lapapaq.
7 Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpis uk kinata, manaqa uk arpata waqachir, mana
shumaqta waqachitinqami, mana intrakayashunchu, imatami waqachiyan nirmapis.
8 Chaynullami guerrapipis, chay maqanakuq rinanllapapaq trumpitata waqachiq chay,
mana kusala klaruta waqachitinqa, manami wakin suldadukunaqa listakayanmanchu
maqanakuq rinanllapapaqqa.
9 Chaynumi qamkuna uk rimaykunapi rimaqkunawanpis pasan. Chaqa rimatki mana
intrakarqa, ¿imanunari intrakanqallapa niyashaykitaqa? Chaynu mana intrakatinlla-
paqami, uk rimaqqa wayra apananpaq yupayla rimayan.
10 Chiqaptami kay pachapiqa, kan achka ukman rimaykuna. Piru chay rimaykunaqami,
chay intrakaqkunapaqqa kusala shumaq.
11 Piru mayqanpis rimatin, chay rimashanta mana intrakarqami, uklawmanta runa
yupay kashaq chay willamaqpaqqa. Chaynulla nuqapaqpis chay willamaqqa uklawmanta
runa yupay kanqa.

12 Chaynumi chay uk rimaykunapi rimatinllapaqa, qamkunawanpis pasan.
Chayraykumi qamkuna kusalata Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapa ukmanta,
uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar, Dyusta sirbiyta munankillapa. Piru ashwanmi
Dyusta kusalata mañankimanllapa yanapashutinllapa, kriyiq masikikunata yanapatkillapa
Amitunchikpi masta kriyinanllapapaq.
13 Nishaykillapa: Mayqanpis chay ukman mana yaĉhayashan rimaykunata rimaqqa,
Dyusta mañakuyllapa pay yanapashutinllapa, chay rimashaykitaqa uyakushuqkunapa
rimayninpina rimar intrachikunaykillapapaq.
14 Chaqa mayqanpis ukman rimaykunapi Dyusman mañakurqa, chiqaptami tukuy
shunqunwan mañakuyan. Piru chaynu Dyusman chiqapta mañakurmapismi, mana in-
trakayanchu ima nir mañakusha kani nirmapis.
15 Chaynu katinqa, ¿imatana rurayman? Chay-ari Santu Ispiritu yanapamasha ukman
rimaykunapi rimar mana intrakarmapis, mañakur, chaynulla kantarmapis Dyusllata al-
abayani. Piru wakinkunapa naypanpi mañakur, chaynulla kantarqami, allita intrakarna
rurashunllapa, uyakuqkunapis intrakananllapapaq.
16 Chaqa qam ukman rimaykunapi rimar Dyusta alabar, payji niyankiman. Piru uk runa
mana chay rimayashaykita intrakarqa, mana pullayki Dyusta alabar, payji niyta puytiyan-
qachu. Chaqa manari intrakayanchu imatami nir alabayanki, chaynulla payjichikuyanki
nirmapis.
17 Chiqaptaqami Dyusta payji niyashayki chayqa kusala allin ima kayanqa. Piru kriy-
iqkuna mana intrakashanllaparaykumi, mana paykunataqa yanapayanchu, Dyuspi masta
kriyinanllapapaqqa.
18 Nuqaqami, Tayta Dyusta payji nini. Chaqa chay ukman rimaykunata rimankillapa
chaymatapismi illaqmanta masta rimani qamkunamantaqa.
19 Piru chaynu ukman rimayta puytirmapismi, ashwan chay kriyiqkuna tantakashaku-
nawan karqa, paykuna intrakayashan rimaypi rimar yaĉhachikuni. Chaymi chay ukman
rimaykunapi kusa unayta willashurllapapis mana imanupis intrachishuyllapata puy-
tinichu. Piru ashwan chay qamkunapa rimaynikillapapiqami aykakaqlata willashutiyl-
lapa dasla intrakayankillapa kanqa.
20 Kriyiq masiykuna, amami chay wamritukuna mana das intrakanllapa chaykuna
yupaychu kayllapa. Ashwanmi byijulla runakunana kar, chay yaĉhachishushayllapataqa
allita intrakayllapa. Chaynuqami yaĉhaynikillapaqa allinkunalata ruranaykillapapaqlana
kanqa.
21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, kaynu nin:

“Kay pwibluta rimayniyta willananpaqmi,
uklawmanta runakunata kaĉhashaq ukman rimaykunapi willananpaq.
Piru chaynu ukman rimaykunapi willatinllapamapismi
mana kasumanqallapachu” nir.

22 Chaynu katinmi, kriyiqkunata Tayta Dyusqa yanapar ukman rimaykunapi ima ri-
machir, chay mana kriyiqkunataqa rikachin kriyinanllapapaq. Piru chaynu rikachitin-
llapamapismi, mana kriyinanllapachu. Nataq ashwan mayqanpis chay kriyiqkunata
paykunapa rimayninllapi rimar ima Dyus munashannulla yaĉhachirqami, yanapanllapa
mas allita kriyinanllapapaq.
23 Chaqa yarpuyllapa: Qamkuna tukuy kriyiqkuna tantakasha kar, tukuyla ukman ri-
maykunapi mana intrakaypaqta rimayankimanllapa. Chaymantaqa chaynu rimayatkil-
lapa, uk mana kriyiq yanqa uyakushuqllapala ĉhar, rimayashaykillapata mana intrakarqa
niyanqa: Wakkunaqa yaruyasha waknuqa rimapakuyan nir.
24 Piru tukuynikillapa chay rimaynikillapapi rimar Dyus munashannullata
yaĉhachikuyankimanllapa. Chaymanta uk mana kriyiq uyakuq yaykur, chay
yaĉhachikuyashaykillapata intrakanqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaykillaparayku allita
intrakarqa, paylla kwintata qukar niyanqa: Kusala uchayjunmi kani nir.
25 Chaynuqami chay uyakuqkunaqa kwintata qukanqa ima mana allinkunata tukuy
shunqunwan yarpushankunamatapis. Chaymi kusala uchayjunmi kani nir, Dyuspa
naypanpi qunqurir paylatana aduranqa. Chaynuqami kwintata qukanqa chiqaptami
Dyusqa qamkunawan kasha nir.

Tantanakurqami imatapis karanlata rurar adurayllapa Dyustaqa

26 Kriyiq masiykuna, chay willashushayllapapaqqami kaynu nishaykillapa: Tan-
takasha katkillapaqami, wakinkunaqa salmukunata takinqallapa. Nataq wakinku-
naqa yaĉhachikunqallapa, manaqa wakinkunaqa Dyus willashanta ukkunata willanqal-
lapa. Ukkunaqa ukman rimaykunapi rimar ima yaĉhachikunqa. Chaynulla uk rimaypi

yaĉhachikushanllapata intrachikunqallapa ima nirmi yaĉhachikuran nir ima. Piru tukuy chay
rurashaykillapaqami Amitunchikpi masta kriyinaykillapapaq kanqa, ama yanqallachu.
27 Piru ukman rimaykunapi rimanarqa, ishkay, manaqa kimsala rimanqallapa. Piru
amami ishkantinllapa, manaqa kimsallapaqa sunsunullaqa rimanqallapachu. Ashwanmi
uknin uk ratu, chaynulla uknin uk ratu ima rimanqallapa. Chaynu rimatinllapaqami,
mayqantapis Santu Ispiritu yanapatin allita intrakaq chayqa, intrachikunqa ima nirmi
yaĉhachikusha nir.
28 Piru mana mayqanpis, chay kriyiqkunamanta intrachikunanpaq katinqa, amami
chay ukman rimaykunapi rimarqa yaĉhachikunqallapachu. Ashwanmi mayqanpis chay
ukman rimaykunallapi rimanarqa, Dyusllawan parlanqallapa uyarala.
29 Nishaykillapa: Mayqantapis Dyus yanapanman imata rimananpaq. Chaynu
yanapatinqami, Dyus munashannullata rurar yaĉhachikunqa. Piru chaynu
rimar yaĉhachikunarllapaqami, ishkayla manaqa kimsala chay rimaynikillapallapi
yaĉhachishunqallapa. Nataq wakin kriyiqkunaqami uyarala uyakur kwintata qukanqallapa,
Dyus rimashantachu willamayanchik manaqachu mana nir.
30 Piru chaynu yaĉhachikuyatkillapa, Dyus imanupi uk runata chaypi tayatin imata ri-
mananpaq intrachitinqa, chay yaĉhachikuq chayqa qasillanqa. Chayna chay uk rimanan-
paq.
31 Chaynu uknikillapa uk ratu uk ratu, Dyus yanapar intrachishushanllapata
yaĉhachinakurqami, kusa shumaqta intrachinakuyankillapa. Chaymi chaynuqa ashwan
tukuy kusa allita intrakar masta Amitunchikpi kriyinaykillapapaq animachinakunkillapa.
32 Chaymi Santu Ispiritu, Dyuspaq yaĉhachikunapaq yanapamashallapaqa
yaĉhachikushunllapa. Piru shumaqta yaĉhachikunallapapaqqami, imata yaĉhachikunapaq
karmapis, tantyakar yaraypaqraq uk yaĉhachikuyatinqa.
33 Chaqa Tayta Dyusqami kusa shumaqta imatapis ruranata munan, manami imatapis
sunsunulla ruranataqa munanchu.
34 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq tukuy kriyiqkunapi warmisitakunaqa uyarala
uyakunllapa, chaynullami qamkunapis Dyusta aduranaykillapapaq tantakasha katkil-
lapaqa, warmikunaqa uyarala chay yaĉhachikuqkunata uyakunqallapa. Chaqa man-
ami allinchu warmikuna chay tantakashaykillapakunapi laqyananllapapaqqa. Chaymi
Dyus nitin mantakushankunapipis nin, warmikunaqashi chay tantakasha katinllapaqa,
uyarala kanqa runanta kasushanrayku nir.
35 Chaymi yaĉhachikutinllapa mana allita uk warmi intrakasha karqa, runanta tapunqa
wasinpi karna. Chaqa manami allinchu uk warmi chayllapi yaĉhachikuyatinllapa tapukur
laqyananllapapaqqa.
36 Allitami intrakankillapa, Dyuspaq yaĉhachikuq qallarirllapaqa, manami qamkuna-
mantachu qallariranllapa. Chaynulla manami qamkunalachu Dyuspa rimanantaqa
yaĉhakushaykillapapis.
37 Mayqanpis Santu Ispiritu yanapatin Dyuspa rimaqnin kar, manaqa imata ruranarqa,
allita kwintata qukanqa, kay iskribir willashuyashayllapaqami mana nuqamantachu,
ashwanmi Dyus mantakushankuna nir.
38 Piru mayqan kay willashuyashayllapapaq mana chaynuchu nitinqa, ama paytaqa
kasunkillapachu.
39 Chayrayku kriyiq masiykuna, kusata animakur munayllapa Dyus yanapashutinllapa
nishankunata yaĉhachikunaykillapapaq. Chaynulla ukman rimaykunapi rimatinllapapis,
dijayllapa rimar yaĉhachikunqallapa.
40 Piru tukuy imata rurarmapismi kusa shumaqta imatapis rurar, ama sunsunullaqa
rurankillapachu.

15

Pablumi yaĉhachikun Jesucristo wanur kawsamushanpaq

1 Kriyiq masiykuna, kananqami nuqaqa munani yarpunaykillapapaq imanu
washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapapaq. Chaqa Jesucristupi kriyir
washakankillapa nir yaĉhachishutiyllapami, qamkunaqa kusala allita kriyiraykillapa.
Chaynullami kanankaman allita kriyinkillapa.
2 Chay puntata yaĉhachishushayllapapi kriyiraykillapa, chaynulla kanankaman allita
kriyirllapami washakankillapa. Piru chay yaĉhachishushayllata dijar mana kriyir, ukkunapi
kriyirqami mana washakankillapachu. Chaynu katinmi chay kriyishaykiqa yanqalla
kasha kanqa.

3 Nuqa yaĉhakushaytami puntataqa yaĉhachishurayllapa. Chaymi yaĉhachishurayllapa
Jesucristumi uchanchikmanta washamanapaq wanuran nir, imanutaq Dyus nitin
iskribikashakuna nin chaynulla.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin, wanuchitinllapashi pamparanllapa.
Chaymantashi kimsa diyamanta kawsamuran nir.
5 Chaymi puntataqa Pedruman rikariran. Chaymantaraqmi rikariran chay dusi apustul-
ninkunamanqa.
6 Chaymantaqa rikariranpis kinyintusmanmatapis (500) mas kriyiq masinchikkuna-
man. Jesucristuta rikashakunaqami, wakinkunaqa wanushallapana. Piru yaqqa tukuyn-
inmi kawsayanllaparaq.
7 Chaymantaraqmi rikariran Santiaguman, chaynulla tukuy apustulkunamanpis.
8 Tukuy chay wakinkunaman rikarir-raqmi, chaymantaraq nuqamanqa rikariran.
Chaynu katinmi nuqaqa wakinkunamantaqa, uk wamra manaraq tyimpunpichu nasisha
yupay kani.
9 Chaynu kasha karmi nuqaqa wakin apustulkunamantaqa mana kwintachaypaqla
kani. Chaynulla manami apustulpaq riqsimananllapalapaqmapis allinchu. Chaqa
nuqaqami Dyuspaq mana allinta yarpur, kriyiqkunapa ikinpi puriq kani qischanaypaq.
10 Chaynu kasha katiymapismi, Tayta Dyusqa kusalata munamar akramaran paypa
rimananta yaĉhachikunaypaq. Chaymi chay llakipamashanqa manami yanqallachu kasha.
Ashwanmi nuqaqa tukuy wakinkunamantaqa kusa masta yaĉhachikur trabajasha kani.
Piru manami nuqalachu chaynuqa yaĉhachikusha kani, ashwanmi Tayta Dyus munar
yanapamasha katin chaykunataqa rurasha kani.
11 Chaymi ama yarpushunllapachu, nuqa, manaqachu chay wakin apustulkuna masta
yaĉhachikusha nirqa. Ashwanmi kusala mas allinqa chay imanu washakanaykillapapaq
yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapa chay.

Pablumi yaĉhachikun wanushakunami kawsamunqa nir

12 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Jesucristumi wanushanmantaqa kawsamuran
nir. Chaynu yaĉhachikutiyllapaqa, ¿imapaqtaq qamkunamanta wakinkunaqa, wanushaku-
naqa mana kawsamunnachu ninllapa?
13 Chaqa wanushakuna manana kawsamuyatinqa, Jesucristupis mana kawsamushachu
kanman.
14 Chaynu Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa, imanu
washakanaykillapapaq nir yaĉhachishuyashayllapapis mana imalapaqpis sirbiyanqachu.
Chaynu katinqa chay kriyishaykillapamapis yanqalla kar, mana sirbiyanqachu.
15 Kay chaynu katinqa, nuqakunaqami Dyuspaqqa mana chiqap rimaqninkunachu
kayashaqllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Dyusmi Jesucristutaqa
wanushanmanta kawsachimuran nir. Chaynu chiqapta mana wanuqkuna
kawsamuyatinqa, Cristupis dijurqa mana kawsamushachu kanqa.
16 Chaqa wanuqkuna mana kawsamuyatinqa, Jesucristupis manami kawsamushachu
kanqa.
17 Chaynu Jesucristo mana kawsamusha katinqa, Jesucristumi washamayanchikllapa
nir kriyishaykillapapis, yanqalla kar mana sirbiyanqachu. Chaymi ashwan qamkunaqa
uchayjunllaraq kawsayankillapa kanqa.
18 Chaynulla, Jesucristupi kriyir washakashaq nir wanushakunamapis, mana
washakashachu kar ashwan limpu chinqasha kanqallapa.
19 Chaynulla nuqanchikkunapis, kay kawsayashanchiklapi Jesucristupi kriyirlami
washakayanchik nir kriyisha, mana washamashaqa nuqanchikkunaqa kusala pinqaypaq
kashunllapa.
20 Piru chiqaptami Jesucristuqa kawsamusha. Chaymi payqa tukuymanta puntata
wanushanmanta kawsamushanrayku, uk mallkipa punta puquynin yupay intrachi-
manchikllapa.
21 Chaqa imanutaq uk runa uchakushanrayku tukuyla kay pachapiqa wanunallapapaq
karan. Chaynullami Jesucristo allinta rurar uchanchikpaq wanur kawsamushanrayku-
lami, michka wanusha karmapis, paypi kriyiqkunaqa maydiyaqa tukuyla kay pachapiqa
kawsamunallapapaq nisha.
22 Nishaykillapa: Imanutaq Adán uchakusharaykulami tukuyla wanunallapapaq
karan. Chaynullami Jesucristo wanur kawsamushanraykula, qashan maydiyaqa tukuyla
kawsamushunllapa.
23 Piru Dyusmi kaynu kawsamunallapapaq niran: Puntataqami Jesucristo kawsamu-
nanpaq niran. Chaymantaraqshi maydiya Jesucristo shamur, paypi kriyiqkunapa
kwirpuntaqa kawsachimuyanqa nir.

24 Chaymantami Jesucristuqa tukuy chay rikaypaq, chaynulla chay mana rikaypaq
mantakuq dyablukunata, karguyjunkunata, chaynulla chay kusala puytiq kani niqkunata
binsitinraqmi, kay pachaqa tukukanqa. Chaymanta chay tukuy imata binsisha karnami,
Jesucristuqa Taytanchik Dyustaqa qunqa tukuy imata rikar mantananpaqqa.
25 Chaqa Jesucristuqami mantakunqa tukuy chay ĉhiqniqninkunata binsir limpu
saruĉhanankalaman.
26 Chaynu tukuy imata binsishana karqami, tukukanantaqa binsir saruĉhanqa chay
wanuyta, amana maydiyapis wanunallapapaq.
27 Chaqa Dyusmi Wamran Jesucristutaqa pudirta qur nisha tukuy mana allin kaqku-
nataqa saruĉhananpaqqa. Piru tukuy imata saruĉhananpaq nirqa, manami niyanchu
Dyustapis Wamran Jesucristuqa saruĉhayanqa nirqa. Chaqa ashwan pay-ari chaynu tukuy
imata Wamranqa saruĉhananpaqqa nisha.
28 Chaymanta Jesucristo tukuy mana allin kaqkunata binsishana karqami, ashwan
paylla Dyuspa Wamran karmapis chaymanta-pacha, Dyus nishankunata ruraq ĉhurakanqa.
Chaynami Dyusqa tukuy imatapis payna rikar mantanqa.
29 Yaĉhanchikllapami wanushakunaqa maydiyaqa kawsamuyanqa nir. Chaqa mana
wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿imapaqtaq yanqallaqa wanushakunapa shutinpi
shutikunllapaqa?
30 Chaynulla Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa ¿imapaqtaq nuqaku-
naqa imuraspis paypaq yaĉhachikur ima qischakanillapaqa?
31 Kriyiq masiyllapakuna, nuqataqami chay ĉhiqnimaq runakuna imuraspis
wanuchimananllapapaq yarpunllapa. Piru chaynu katinmapismi nuqaqa kusalata
aligriyani, qamkuna imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillapanulla kankillapa
nir yaĉhashayrayku.
32 Nuqami Éfeso pwiblupiqa kusala saqra mana allinkunata ruramanatinllapamapis
kusalata shachinakusha kani. Piru chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinqa,
¿imatataq ganasha kani chaynu shachinakurqa? Ashwan nishanllapanuqa dijarma ni-
nayta: Unta mikushaq, upyashaq, chaqa allaqmantami wanuyani nir. Piru wanuqku-
naqami chiqapta kawsamuyanllapa.
33 Chay-ari amami ingañakankillapachu chay mana allinta rimaqkunamantaqa. Chaqa
chay llullakur mana allinta rimaqkunawan pulla kashallapaqami das llullachir ima
pantachimanchikllapa.
34 Chayraykumi chay llullakuqkuna ama ingañashunanllapapaqqa rikĉhakuq yupayna
allinlata rurar, ama uchakunkillapanachu. Chaqa qamkunamanta wakinqami, Dyusta
mana riqsishanrayku, paykunawan kar, kusala pinqaypaqta ingañakar ima kawsanllapa.

Wanur kawsamuqkunaqami kaynu kwirpuyjun kanqallapa

35 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa kaynu nir tapukunmanllapa: ¿Imanutaq wanushakunaqa
kawsamuyanqa? ¿Imanu kwirpuyjuntaq kawsamuyanqa? nir.
36 ¡Kabal yarutaraq tapukunkillapaqa! ¿Manachu yaĉhankillapa, imanutaq simillata tarpur-
maqa wanunanpaq yupay pampanchik? nir. Chaynu pampashami chaymanta mushuq-
manta ukmanna nasimun chay tarpukushanchikqa.
37 Chaynumi triguta manaqa uk simillata tarpurpis, manami chay mallkipa tulluntachu
tarpunchik. Ashwanmi uk simillitata tarpunchik winananpaqqa.
38 Chaymantanami Dyusqa pay munashannu mayqannintapis winachin. Chaynu
winachirmi, yurayjunpaqna tikran. Piru chaynu yurayjunpaq tikrarmapismi chay simil-
lan karan chaynullata puquchinanpaq winachin.
39 Manami kwirpunchikllapaqa tukuy imakunapa kwirpunwanqa chayllachu. Chaqa
runakunaqami ukman kwirpuyjun kanchikllapa. Animalkunapismi ukman kwirpuyjun.
Chaynulla pariq kurukunapis ukman kwirpuyjun. Piskadukunapismi ukman kwirpuyjun
ima.
40 Chaynullami syilupi kaqkunapa kwirpunwan, kay pachapi kawsaqkunapa
kwirpunchikllapapis mana chayllachu. Chaqa syilupi kaqkunapa kwirpunqami kusala
ukman shumaq, chaynulla kay pachapi kaqkunapa kwirpunchikllapapismi shumaq ima.
41 Chaynullami rupaypa llipyayninqa, mana chayllachu killapa llipyayninwanqa.
Chaynulla wakin qullarkunapa llipyayninqami, michka chaylla katinpis, mana chayllachu
llipyayninqa wakin qullarkunawanqa.
42 Chaynullami nuqanchikkunawanpis pasan. Chaymi kay kwirpunchik wanutin pam-
pashaqa, limpu ismur allpapaq tikrakan. Piru kay kwirpunchik maydiya wanushanmanta
kawsamurqami, tukuy tyimpupaqna kanqa.
43 Chaynumi chay kwirpunchik wanurqa mana sirbiq katin, askwintalla kidan. Piru
maydiya kawsamurqami, kusala shumaq allin imana kanqa. Chay wanur pampakaq

kwirpunchikqami, kusa litala ima kasha. Piru maydiya kawsamurqami, kusala jwirtina kanqa.
44 Kay kwirpunchikllapaqami, yanqa aychala kashanrayku wanur ima pampakananpaq kasha. Piru maydiya kawsamurqami, manana maydiyapis wanunqanachu. Chaqa imanutaq kay pachapi kawsananchik kasha, chaynullami tukuy tyimpupaqna Dyuswan, kawsananchikpis kanqa.
45 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi kaynu nin: “Chay punta runa Adantaqami allpamanta rurar kawsachiran”. Piru kanan Adán yupay Jesucristuqami, Dyusmanta kashanrayku ashwan tukuy tyimpupaq kawsayta qumanchikllapa.
46 Piru, puntataqami kay kwirpunchikraq kan. Chaymantaraqmi Dyusqa qumanchik uk mushuq kwirputa tukuy tyimpu kawsanapaqqa.
47 Chaymi imanutaq chay punta runamaqa allpamanta rurasha kar, kay pachapi kawsananpaq karan. Piru Jesucristuqami unaq syilumanta shamuran.
48 Tukuyla kay pachapi kaqkunaqami, chay punta runa allpamanta rurakasha kaq chay yupay. Piru mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqami, maydiyaqa syilumanta shamusha runa yupay kwirpuyjun kanqallapa.
49 Chaynu katin-ari, kanan nuqanchikkunaqa chay punta runa allpamanta rurakasha yupay kanchikllapa. Piru maydiyaqami, unaq syilumanta shamusha Jesucristo yupay kwirpuyjunna kashunllapa.
50 Kriyiq masiykuna kaytami willashunayanillapa: Tukuyla aychayjun, tulluyjunqa manami Dyus mantakuyashanmanqa yaykuyta puytinchikchu. Chaqa kwirpunchik dasla tukukaqqa, ¿imanunari chay tukuy tyimpu kawsaqpiqa kayta puytinqa?
51 Piru nuqami chay mana yaĉhayashaykillapata munani intrakanaykillapata. Chaymi nishaykillapa: Kriyiqkunaqa manami tukuyqa wanushunllapachu. Piru tukuylami kusa ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.
52 Dasla nawinchikta qipchirachir, manapis chapakuchiyasha yupaymi, chay tukukananta trumpitata waqachitinllapalami kriyiqkunaqa tukuyla ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. Chaqa trumpita waqatinqami, tukuy kriyiqkuna wanushakunamapis kawsamunqallapa, qashanqa amana wanunanpaqnachu. Nataq nuqanchikkuna kawsaqkunaqami, uk kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.
53 Chaqa chaynuqami kay kwirpunchik mana allinta ruraq karmapis, manana chaynunachu kanqa. Chaynulla kwirpunchik wanunanpaq kaqmapis, manami wanunanpaqnachu tikrakanqa.
54 Chaynu kusala uchayjun kar, manana uchayjunpaq tikrakasha, chaynulla kwirpunchikmapis wanunanpaq kasha kar, mana wanunanpaq katinnaqami, kumplikanqa Dyus nitin iskribikashanpi kaynu nishanqa:
“Dyusninchikmi binsinqa chay wanuyta, amana wanunallapapaq” nir.
55 Chaynulla ninpis:
¡Runakunaqami manana wanunqanachu!
¡Chaynulla runakunaqami wanunanpaqqa mana manchakunqanachu! nir.
56 Chaqa Moisés mantakushanta mana kasurmi uchakuranchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla wanunallapapaq karan.
57 ¡Piru Amitunchik Jesucristuraykumi Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamarninchikllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nisha! ¡Chaymi Dyusninchikta kusalata payji nishunllapa, tukuy tyimpupaq wanunallapamanta washamashanchikllaparayku!
58 Chayrayku, munashay kriyiq masiykuna, chay kriyishaykillapanullami maydiyapis shachinakunkillapa, amana disanimakurchu. Ashwanmi Amitunchikpaq kusata yaĉhachikur trabajankillapa. Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapa payllapaq yaĉhachikurqa, manami yanqallachu yaĉhachikuyankillapa nir.

16

Pablumi willan kriyiq masinkunapaq ufrindata tantananllapapaq

1 Nataq chay ima ministishanllapakunata kriyiq masinchikkunapaq tantarqa, kriyiq masiykuna imanutaq prubinsya Galaciapi kriyiqkunata willasha karay, chaynullami tantankillapa.
2 Chaymi imanutaq ganashaykillapanulla, chay dumingukunapiqa aykalamatapis siparayllapa. Chaymantaqa tantar yarachiskinkillapa, nuqa rikashuqllapa shamutiyqa, ufrindata manana tantanaykillapapaqnachu.
3 Nuqa ĉhamutiyqami, qamkuna ukninchikkunata rinanpaq akratkillapa Jerusalenman kaĉhashaq. Chaynumi kaĉhashaq kartata, chaynulla chay qamkuna tantashaykillapata ima chay kriyiq masinchikllapakunamanqa.

4 Chaymi rinaypaq allin yupay katinqa, nuqapis paykunawan rishaq.

Pablumi riyta yarpun Corinto pwibluman

5 Nuqa watukushuqllapa shamurqami puntataqa rishaq Macedonia lugarpi kriyiqkunataraq watukuq. Chaymantanami qamkuna kayashaykillapa Corinto pwiblumanqa ĉhamushaq.
6 Chaynu ĉhamurqami, imanupiqa qamkunawan kidayman tukuyla chay tamya tyimputaqa. Piru chaymantaqami qamkuna yanapamatkillapa rishaq, maymanmi rir yaĉhachikunaypaq karan chayman rinaypaqqa.
7 Manami das pasaqnulaqa rikashunayanillapachu. Ashwanmi unayta qamkunawanqa kanayani. Piru Amitunchik munatinmi chaynuqa kanqa.
8 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, kay Éfeso pwiblupi kidashaq Pentecostés fyista pasanankaman.
9 Chaqa kay pwiblupimi, Amitunchikpaq kusala achka yaĉhachikunaypaq kan. Chaymi kaypi yaĉhachikutiyqa, Jesucristupiqa achka kriyinqallapa, michka kay pwiblupi kusala achka runakuna ĉhiqnimayatinllapamapis.
10 Ukninchik Timoteo qamkunaman ĉhamutinqa, amami imapaq llakichirchu, ashwan kusata aligriyachinkillapa. Chaqa paypismi nuqa yupaylla Amitunchikllapaq kusata yaĉhachikun.
11 Chayrayku amami mayqannikillapapis paytaqa disprisyankillapachu. Ashwanmi yanapankillapa kusa shumaqla tukuy shamuyashanpi kananpaq. Chaymi pay shamur rikamananpaq. Chaqa nuqaqari wakin kriyiq masinchikkunawan kaypi yarayanillapa.
12 Nataq kriyiq masinchik Apolosta-shuypaqa, rugaray kriyiq masinchikkunawan qamkunaman shamur watukushunanllapapaq. Piru kanankunaqami, mana shamuyta puytisharaqchu. Maydiya shamunanpaq tyimpun katinmi, shamunqa watukushuqllapaqa.

Pablumi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiykuna, rikĉhakusha yupayla allita kuytakarmi, Jesucristupi kriyishaykillapanulla mana shaykuq payllapi yarpur kawsayllapa. Amami imatapis manchar imachu, ashwan tukuy shunquykiwan Amitunchik Jesucristuta sirbiyllapa.
14 Chaynulla imata rurarllapapismi, ama kwashallachu, ashwan kusalata llakipanakur ima rurankillapa.
15 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhashaykillapanumi Estéfanas ayllunkunawanmi Acaya lugarpiqa puntata Amitunchikpiqa kriyiran. Chay paykunami chaypi wakin kriyiq masinkunata kusalata yanapayanllapa.
16 Chaymi kriyiq masiykuna, nuqaqa munani chay kusata yanapakuq Estefanaswan ayllunkunata, chaynulla yaĉhachikuqkunata kasur, paykunawan pulla Jesucristullapaq yaĉhachikunaykillapapaq.
17 Nuqaqami kusala aligri kani, kriyiq masinchikkuna Estéfanas, Fortunato, Acaico watukumaq ĉhamushanllaparayku. Chaqa qamkuna mana watukumaq shamutkillapamapismi, ashwan qamkunapa lugarnikillapaqa, paykuna shamusha watukumaqqa.
18 Chaqa paykunami nuqata kusalata animachimasha Amitunchikpi masta kriyinaypaq, imanutaq qamkunata kusalata animachishunllapa kriyinaykillapapaq chaynulla. Kay runakunataqami, allita kasunaykillapapaq kusala allin.
19 Kay Asia lugarpi, kriyiq masinchikkunami qamkunaman kusalata saluduta kaĉhamunllapa. Chaynulla Aquilawan, Priscilapis kusalata saludashunllapa. Chay paykunapa wasinpi tantakaq kriyiq masinchikkunapismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata saludashunllapa.
20 Chaynulla tukuy kaymanta kaq wakin kriyiq masinchikkunapis saludashunllapa. Chaymi qamkunapis uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan saludanakunkillapa.
21 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa, kay saludukunata nuqalla iskribimuni.
22 Mayqanpis Amitunchik Jesucristuta mana munarqa, kusala mana allinchu kanqa Dyuspaqqa. Chaymi nuqaqa nini: ¡Kusala munashay Amituy Jesucristo shamukuy-ari kay nuqakunaman! nir.
23 Amitunchik Jesucristumi kusa shumaqta llakipar yanapashunqallapa.
24 Tukuy qamkunatami nishaykillapa: Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi kusata munashunillapa. Chaynu kusalata munashurllapa ima saludashunillapa.

Chaynumi kanqa.

2 Corintios
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, Acaya prubinsyapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman ĉhar Pablo yaĉhachikutinqa achka runakunaqa kusalata kriyiranllapa. Chaymi Pabluqa chaypi kidar yaĉhachikuran uk añu-y-midyuta, Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chaypaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 18.1-17.

Corinto pwiblupi yaĉhachikushana kar, uklaw pwiblukunapina Pablo yaĉhachikuyatinmi, wakin yaĉhachikuqkunapis ĉharanllapa Corinto pwiblumanqa. Chaymi chay wakin yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuq qallariranllapa: Pabluqa manami Jesucristupa apustulninchu kar, ashwan runakunata ingañar puriyan nir.

Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, chaynu nir yaĉhachikuqkunata ama kasunanllapapaqchu. Kay kartata kaĉhashanwanqami ishkay kutipaqna kaĉharan Corintupi kriyiq masinkunamanqa. Chaynumi ashwan Moisés mantakushankunamantaqa Jesucristupa shumaq rimayninqa kusala mas allin nir intrachiran (3.7-18). Chaynulla intrachiranpis maydiya mushuq kwirpuyjunna kayashunllapa (5.1-10), imanu qischakarpis pay nishanta kasur kawsashunllapa (6.3-13), uk ufrinda yupayna kashunllapa nir (8.1–9.15). Chaynullami intrachiranpis Tayta Dyusmi paytapis imanu qishaq katinmapis kusalata yanapasha nir (12.7-10).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munasha katin, Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi Corinto pwiblupi Dyuspi kriyiqkunaman, chaynulla Acaya lugarpi kriyiqkunaman, nuqa ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni.

2 Chaynullami Taytanchik Dyusman, Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Qischakashamapis Dyusmi kunsulamanchikllapa

3 Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyusmi, alabakasha kanqa. Chaqa paymi kusata llakipar, kunsular ima yanapamanchikllapa.

4 Paymi kunsular yanapamanchikllapa ima riqchaq qischakaykunamanmatapis. Chaynu katinmi, nuqanchikkunapis ukkuna qischakaqtaqa kunsular yanapaypaq, imanuĉhi pay nuqanchikkunata kunsulamanchikllapa chaynulla.

5 Chaqa Jesucristo kusata qischakasha katinmi, nuqanchikkunapis qischakashunllapa payrayku. Chaynu qischakashaqami, payqa masta kunsular yanapamashunllapa.

6 Nishaykillapapis, qischakar yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapaqa, Dyusqa kunsular washashunqallapa. Chaqa pay nuqakunata kunsulamatinllapaqa, qamkunapismi kunsulakankillapa. Chaymi shachinakunkillapa ima qischakaykunamanmatapis nuqakuna yupaylla.

7 Qamkunapaqqami, kusata kunfyakanillapa qischakarmapis shachinakunkillapa nir yaĉhar. Chaqa imanuĉhi nuqakuna yupay qischakayankillapa, chaynullami Tayta Dyusqa qamkunatapis kunsular yanapashunqallapa.

8-9 Kriyiq masiyllapakuna, Asia lugarpi qischakashayllapapaq chiqapta yaĉhanaykillapapaq willashunillapa. Kusatami qischakarayllapa mana agwantaypaqta. Chaymi yarpurayllapa chaypina wanuyashaqllapa nir. Piru chay qischakaykunaqami sirbimaranllapa ama nuqakunalapi kunfyakarchu, ashwan wanushakunata kawsachiq Dyuslapi kunfyakanayllapapaq.

10-11 Dyusmi chay qischakaykunamantaqa washamaranllapa paylapi kunfyakatiyllapa. Chaynulla qamkuna, Dyusman mañakur yanapamatkillapaqa, chay saqra wanunaykunamanmatapis washamayanqallapa. Chaymi wakinkunapis Dyusta payji ninqallapa pay yanapamashanllaparayku.

Imapaqmi Pabluqa mana riranchu Corintuman

12 Kusatami aligriyanillapa, tukuywan kusa shumaq allinlata kawsasha kanillapa nir yaĉhashayllaparayku. Piru ashwan qamkunawanmaqami kusa mas shumaqta kawsasha kanillapa. Manami munayniyllapamantachu chaynuqa kawsasha kanillapa. Ashwanmi Tayta Dyus llakipar yanapamashanllaparayku, chaynuqa kawsarayllapa.

13 Kartaykunapimi qamkuna liyir intrakanaykillapapaq iskribishurayllapa, mana ukmanta imachu. Chaymi kunfyakanillapa chay nishushayllapakunapaq, nuqakunapaq ima chiqapta intrakankillapa nir yaĉhar.
14 Piru qamkuna wakinllataqa intrakasha karllapamapis, kusalata aligriyar shumaqta yarpuyllapa nuqakunapaqqa. Chaymi nuqakunapis kusalata aligriyar shumaqta yarpushaqllapa qamkunapaqpis, maydiya Amitunchik Jesús tikrakamutinqa.
15 Allinta nuqapaq yarpuyankillapa kanqa nir kunfyakarmi, yarpusha karay puntataqa qamkunataraq watukushuyllapata, chaywanqa ishkay kutipaqna rikashunayllapapaq.
16 Puntataqa watukushuyllapata yarpuray, Macedonia pwibluman riqnu. Chaymanta tikrakamurpis qashan watukushuyllapata yarpuray. Chayna qamkunapis yanapamatkillapa rinaypaq Judea pwibluman.
17 Ma ¿watukushuqllapa mana shamurqachu, naypaqtaqa mana allita yarpusha kashaq? ¿Qamkunachu yarpunkillapa nuqaqa munashayta rurar shamunaypaq arnishurllapaqa, mana allinta yarpurchu mana shamushachu kashaq nir?
18 Dyusmi yaĉhan imatapis pay yupaylla arnikushayllapataqa kumplinillapa nir. Chaymi mana chay kutillaqa “Arí, chaynu kanqa”, “Mana, mana chaynuchu kanqa” niytaqa puytinillapachu.
19 Chaqa nuqami, Silvanuwan, Timoteuwan, Dyusninchikpa Wamran Jesucristupaq yaĉhachikunillapa. Paymi Dyus arnikushan kar, tukuy ima nishantapis kumplin.
20 Chaynami Jesucristupi kumplikan Tayta Dyus tukuy arnikushankunaqa. Chaymi Jesucristurayku, Tayta Dyusta alabarqa ninchikllapa, “Chaynumi kanqa” nir.
21 Tayta Dyusmi nuqakunata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuwan pullachar shumaqchamashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapa paypaqna kanallapapaq.
22 Chayna paypa kaqnin kanallapapaqqami siñalamaqninchik yupay, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaymi Ispiritunwanna karqa, yaĉhanchikllapa tukuy tyimpupaqna paypa kanchikllapa nir.
23 Chiqaptami nishaykillapa: Corinto pwiblupi kaqkunaman watukushuqllapa shamunaypaq karmapis, manaraqmi shamushachu kani, qamkuna llakishalla katkillapa mas llakichishuymanllapa nir yarpur. Tukuy chaykunapaqmi, Taytanchik Dyusla yaĉhan.
24 Manami nuqakunaqa qamkunata kusata willashunayanillapachu, Dyuspi kaynu kriyiyllapa nirqa. Chaqa qamkunaqari chiqaptana kriyinkillapa. Ashwanmi yanapashunayanillapa kriyishaykillapanulla aligrilana kawsanaykillapapaq.

2

1 Chayraykumi nuqaqa nisha kani, manaraq qashanqa watukushaykillapachu, ama anyashur llakichishunayllapapaq.
2 Chaqa qashan nuqa llakichishutiyllapaqa, ¿mayqanna nuqataqa aligriyachimanqallapa, mana qamkuna katkillapaqa?
3 Chaymi ashwan llakichimankimanllapa nir yarpur manaraq shamurchu, naypaqtaqa kartata iskribishurayllapa shumaqchanakunaykillapapaq. Chaqa nuqaqami munani ama llakichimarchu aligrichimanaykillapata. Chayna kunfyakaray tukuy qamkunaqa chay kartata liyir shumaqchanakur nuqawan pulla aligriyayankillapa kanqa nir.
4 Piru chay kartata iskribishurllapaqa, tukuy shunquywan kusata yarpur, llakir ima waqaray. Chaynu katinmapis, manami llakichishunayllapapaqchu iskribishurayllapa, ashwanmi alliplata munashunillapa nir yaĉhanaykillapapaq.

Pablumi chay uchakusha runataqa pirdunayllapa nin

5 Chay runa mana allinta rurar llakichimasha nishurayllapa chayqami, mana nuqalatachu llakichimasha. Ashwan tukuy qamkunatapis llakichishushallapa. Chaynu katinmapis ama chaykunataqa kwintachashunllapachu.
6 Qamkunamanta achka runakuna nanaq nanaq chay runata karanta imatapis willasha katinnaqa, amana willayllapanachu. Chayllanami kanqa.
7 Ashwan kananqa pirdunar yanapayllapana. Kuytawkish kusata llakichitkillapa imakunata yarpur, mana das qamkunawan shunqukatinchu.
8 Chaymi qamkunata rugashunillapa, qashan rikachinaykillapapaq imanumi llakipayankillapa nir.
9 Naypaqllatanami kaykunapaqqa iskribishushallapa kani, chiqaptachu nuqa willashushayllapataqa kasuyankillapa kanqa nir yaĉhanaypaq.
10 Nuqaqami yaĉhayani qamkunaqa pirdunayankillapa kanqa nir. Chayna nuqapis paypaq manana ima mana allintapis yarpurchu, ĉhamurqa pirdunashushanami karay ninaypaq. Tukuy chaykunapaqqami Amitunchik Jesucristo yaĉhan, shumaq pullana kanaykillapapaq.

11 Chaynuqami, Satanasqa mana nuqanchikkunawanqa imatapis rurayta puytin-
qanachu. Chaqa pay imanu rurachikun nirpismi yaĉhanchikllapana.

Pablumi llakiran Troas pwiblupi karmapis

12 Jesucristupa shumaq rimayninta, Troas pwibluman yaĉhachikuq ĉhatiyqa, kusalata
uyakunaranllapa. Chaymi Amitunchikpaq yaĉhachikunaypaqqa, achka karan chaypiqa.
13 Piru chaynu katinmapis, kusalata yarpupakuray kriyiq masinchikllapa Tituta chaypi
mana tarir. Chaqa paymi qamkuna Corintupi kaqkunapaqqa willamananpaq karan.
Chayraykumi nuqaqa paykunamanta dispidikurna, riray Macedonia lugarman, chaypi
Tituta tariyman nir yarpur.

Pablumi Dyusta payji nin

14 Payji nishunllapa Dyusninchikllapata. Paymi nuqakunataqa kusa allinlata
purichimanllapa, Jesucristo pullakumashallapa katin. Chaymi nuqakunata akrar
kaĉhamashallapa, paypa shumaq rimayninta tukuy pachapi yaĉhachikunayllapapaq. Chay
rimashan rurashan imakunami, yaĉhachikushaqa shikwakan tuktitukunapa mishki
asyaynin yupay.
15 Chaqa nuqakuna yaĉhachikurqami, Jesucristo Taytanchik Dyusta insinsyuwan qun-
tachin chaypa mishkila asyaynin yupay kanillapa. Chay insinsyupa asyayninqami shik-
wakan, chay washakaq runakunaman, chaynulla chay mana washakaq runakunaman
ima.
16 Chay mana washakaqkunapaqqami, kay insinsyupa asyayninqa, wanuyllapaq asyan.
Piru chay washakaqkunapaq-shuypaqa, insinsyupa asyayninqa allipla mishki mutkiy-
paqla kar, tukuy tyimpupaq kawsachin. Manami mayqanpis munayninllamanta Dyus
nishankunata yaĉhachikuyta puytinchu.
17 Chaynu katinmi, mana ukkuna yupay munayniyllapalamanta pagrakanayllapa-
raykuchu Dyusninchikpaqqa yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Dyuspa naypanpiqa
chiqapta rimanillapa mana llullakurchu, pay kaĉhamashanllaparayku, chaynulla Jesucristo
pullakumashallapa katin.

3

Pablumi intrachikun mushuq tratupaq

1 Kaykunata nirqachu, ¿yarpuchishunillapa, qashan nuqakunalla alabakayanillapa nir?
¿Manaqachu wakinkuna yupay nuqakunapis kartayllapataraq rikachishaykillapa, may-
mantami shamunillapa nir yaĉhanaykillapapaqqa? ¡Manami! Chaqa qamkuna, chaynulla
wakinkunaqami yaĉhankillapa nuqakunaqa, Dyusmanta shamunillapa nir.
2 Qamkunallami kartayllapa yupayqa kankillapa. Chaymi mayqanpis qamkunata, Dyus
munashankunata ruraqta rikashurllapaqa, yaĉhanqallapa allinkunalata qamkunapiqa
rurasha kanillapa nir.
3 Allipla shutillami qamkunaqa Jesucristupa kartan yupay kankillapa. Chaqa qamku-
naqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku pay yanapashutinllapa munashanta rurankil-
lapa. Chaymi chay rurashaykillaparayku intrakanllapa Jesucristuwanna kankillapa nir.
Qamkunaqa manami lapisiruwan iskribikasha kartachu kankillapa. Chaynulla manami
rumipi iskribikasha yupaychu kankillapa. Ashwanmi, qamkunawanna chiqap kawsaq
Dyuspa Santu Ispiritun katin, Dyus munashankunata rurankillapa. Chaynami ninqallapa,
yaĉhachishushayllaparayku unay kashaykillapamantaqa ukmanna kankillapa nir.
4 Jesucristo pullakumashanchikrayku, Dyuspi kunfyakanillapa chaykunapaqqa.
5 Manami nuqakunalla kusa yaĉhaq kashayllaparaykuchu chaykunataqa ninillapa. Ash-
wan tukuy imata rurayta puytishayllapaqami, Dyusmanta shamun.
6 Chaqa pay mana yaĉhachimashallapa katinqa, mana mayqantapis willayaymanllapachu
chay mushuq tratupaqqa. * Chay mushuq tratuqami mana iskribikashachu. Ashwan
Santu Ispiritu shunqunchikpi ratakusha katinmi yaĉhanchik, Dyuswan kar mushuq tratuta
rurashanchikna nir. Nishaykillapa: Mayqanpis Dyus mantakushankunata munayninla-
manta kumplishaq nirqa, ashwan tukuy tyimpupaq Dyusmantaqa chiqanchakanqallapa.
Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunlamiri kawsachikun tukuy tyimpupaqqa.
7 Rumipi iskribir Moisesta, Dyus qushanqa, mana mayqantapis washayta puytiranchu,
runakuna mana tukuyta kumpliyta puytishanllaparayku. Chaynu katinmapis, tukuy
chaykunata Moisés Dyusmanta aypatinqa, Dyusqa Moisespa qaqllantaqa kusala llipya
intirupaq tikraran. Chaymi Israel runakunamapis mana rikayta puytiranchu qaqllantaqa.
Piru allmanta allmantaqa, chay llipyarayashanqa chinqaran.

* **3:6** Chay rumipi unay iskribikasha mantakuykunapaq mas intrakanarqa rikashun Éxodo 24.12. Chaynulla Santu Ispiritu mushuq tratuta rurayashanpaq mas intrakanarqa rikashun Jeremías 31.31-34.

8 ¡Ashwan kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamaqninchikllapa chayqa, kusala mas
shumaq washamanallapapaqqa!
9 Chay mantakuykuna kusa llipyalla karmapis payllaqa mana washamayninchikta
puytiranchu. Piru kanan-shuypaqa Dyusninchikpi kriyishanchikrayku Santu Ispiritun-
wan yanapamarninchik washamanchik. Chaynu katin ashwan chayqa kusala mas shu-
maq kanqa Moisés mantakushanmantaqa.
10 Chaqa Moisespa qaqllan llipyaratin kusa shumaqta mantakusha katinmapis, manami
shumaqnachu, Santu Ispiritunwan Dyus kusala shumaqta yanapamashanchikmantaqa.
11 Chaynu Moisespa qaqllan llipyaratinmapis, yaĉhachikushankunaqa mana tukuy tyim-
pupaqchu kawsachikuran. Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunmi kanan yanapamashanchik
chaymi, llipyaraq yupay kusala mas shumaq kar, kawsachikun tukuy tyimpupaq.
12 Kaykunapaq yaĉharmi nuqakuna-shuypaqa, mana imatapis mancharchu
yaĉhachikunillapa, chay yaĉhachikushayllapaqa tukuy tyimpupaq mana chinqanchu nir.
13 Manami Moisés yupaychu yaĉhachikunillapa. Moisesqami qaqllanta pañuwan pam-
paqnula yaĉhachikuq, Israel runakuna ama kwintachakananpaq qaqllan llipyarayashanqa
limpuna allmanta allmantaqa chinqayan nir.
14 Piru Moisés yaĉhachikutinqa chiqapta runakunaqa mana intrakaranllapachu.
Kanankaman chay unay tratuta liyirqa, mana intrakanllapachu Jesús, Dyuspa Cristun
nirqa, yarpuyninqa pañuwan pampakasha yupay katin. Chaynulla chay pampakashan
yupay chayqa manaraq ashuchikashachu. Ashwanmi chay pampakashan yupay chayqa,
ashuchikayanqa Jesús, Dyuspa Cristun nir chiqapta kriyitinllapana.
15 Kanankaman Moisespa librunkunata liyirmapis, wakin Israel runakunaqa mana
intrakanllapachu, yarpuyninllapa uk pañuwan pampakasha yupay katin.
16 Piru uk runa, Amitunchik Jesuspina kriyitinqa, chay pañu pampaq yupay chayqa
ashuchikaq yupayna kidan.
17 Chaymi Amitunchik Jesuspi kriyishaqa, payqa Santu Ispiritunta qumanchik. Chaqa
Amitunchikqami paylla Santu Ispiritupis. Chaymi chay maypiĉhi Amitunchikpa Ispiritun
katinqa, chaypiqa washakayta puytinchik.
18 Chayrayku tukuy nuqanchikkunaqa, chay pañu qaqllanchikta pampaq yupay kaq
chay manana katinqa, ispiju yupay kasha, runakunaqa rikamarninchikllapa yaĉhan kusa
puytiqmi Amitunchikqa nir. Chaymi maydiyapis Amitunchik Jesusqa mas allinpaqna
tikramayashunllapa, pay yupay kusala shumaqna kanapaq Ispiritunrayku.

4

Pablumi karanlata yaĉhachikun

1 Chayraykumi mana disanimakunillapachu. Chaqa Tayta Dyusmi kusata llakipamarl-
lapa inkargamashallapa paypaq yaĉhachikunayllapapaq.
2 Tukuy ima pinqaypaqkunataqa, manana rurayta munashanachu kanillapa. Chaymi
mana kusa yaĉhaq tukur ima ingañakuytaqa munanillapachu. Chayraykumi Dyus-
ninchikpa rimaynintaqa mana llullakurchu, karanta rimanillapa. Chaynu, Dyuspa
naypanpi rimashayllaparaykumi, intrakaqkunaqa ninllapa, nuqakunaqashi Dyuspaqqa
mana llullakurchu rimanillapa nir.
3 Piru wakinkunapaq-shuypaqa pakaplla yupay kanqa chay yaĉhachikushayllapaqa.
Chaymi mana intrakanashanllaparayku, tukuy tyimpupaq Dyusmantaqa ashuchikanqal-
lapa.
4 Chaqa mana intrakanashanllaparaykumi, kay pachapi saqrata rurachikuq dyabluqa,
yarpuyninpi syiguyasha yupay kananllapapaq nisha. Chayna Jesucristo pay paylla
kawsaq Dyuswan katin, shumaq rimayninkuna llipyaraq yupay katinmapis, ama kriyi-
nanllapapaq.
5 Manami nuqakunallapaqchu yaĉhachikunillapa. Jesucristupaqmi yaĉhachikunillapa, pay
Amitunchikllapa nir. Nuqakunaqami qamkunata yanqa sirbishuqnikillapala kanillapa,
Jesusta munashayllaparayku.
6 Dyusmi tukuy imakunata ruraran. Piru tutaparaq intiru katinmi, “Kanqa
achkirachikuq” niran. Chayna achkilla tikrakaran. Chaynullami Jesucristupi kriyisha
yarpuyninchikllapatapis achkiraqlla yupay kananpaq tikrasha. Chayna Jesucristurayku
yaĉhanallapapaq, Dyusninchikqa kusala allin, shumaq nir.

Chiqapta kriyirmi kawsanchik

7 Michka allpa manka yupay karmapis, nuqakunaqa Dyuspa kusala shumaq rimayn-
intaqa pullayllapa purichinillapa yaĉhachikunayllapapaqqa. Chayna runakuna rikarqa
yaĉhananllapapaq chay yaĉhachikushayllapaqa mana nuqakunallamantachu, ashwan Dyuspa
pudirninwanmi yaĉhachikunillapa nir.

8 Chaynu, kusalata qischakar allpa manka yupay daskaqla pakikanapaq karmapis,
manami tukuy tyimpuqa qischakashaqllapachu. Chaymi yarpur llakirmapis, mana kwin-
tachakanillapachu.
9 Ikiyllapakunapi qischamananllapapaq purinllapa. Piru manami nuqakunalataqa
Dyusqa dijamanllapachu. Chaynulla alsar ima itakumarllapamapis, manami allpa
mankata yupayqa llampuchamanqallapachu.
10 Mayta rirmapismi Jesuspaq yaĉhachikur purinillapa. Chaynu purirmi yaĉhanillapa
wanuchimanayanllapa nir, imanuĉhi Jesusta wanuchiranllapa chaynulla. Piru chaynu
Jesuspaq yaĉhachikushayllaparayku wanuchimanatinllapapismi, kaypi kanillapa. Chaymi
Jesús yanapamashanllaparayku, yaĉhanqallapa payqa kawsan nir.
11 Chaqa nuqakuna kawsayarlla Jesuspaq yaĉhachikutiyllapa wanuchimanatinllapa-
pismi, kaypi kanillapa. Chaynu katiyllapami, ukkunaqa yaĉhanqallapa Jesús washamanl-
lapa nir.
12 Chaynu yaĉhachikushayllaparaykumi mana intrakanaqkunaqa, wanuchimananllapa
ima. Piru qamkuna-shuypaqa ashwan washakashaykillapana, qischakar
yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillaparayku.
13 Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin: “Nuqa kriyiq karmi, kunfyakar rimaray”
nir. Chaynullami nuqakunapis qischakarqa, kunfyakar rimanillapa kriyishayllapapaqqa,
mana manchakur imachu.
14 Chaqa yaĉhanillapa Dyus, Amitunchik Jesusta wanushanmanta kawsachimuqqami
nuqakunata, chaynulla qamkunatapis kawsachimarninchikllapa, pullata apamashunl-
lapa paywanna kanallapapaq nir.
15 Nuqakunami qamkunarayku qischakasha ima kanillapa, Dyusta riqsir
washakanaykillapapaq. Chayraykumi runakunaqa kusa achkana kriyir, Dyusta alabar
ninqallapa: Dyusmi kusalata yanapamarninchik washamanchik nir.
16 Chaynu yaĉhachikur kusata kwirpuyllapapi qischakarllapamapis, manami disani-
makunillapachu. Ashwanmi yarpuyniyllapapiqa, Dyuspaqqa mas allinna kanillapa.
17 Kay bidapi qischakayanillapa chaykunaqami dasla pasan. Piru ashwan Dyus paywan
kanayllapapaq nishanqami, kusala mas shumaq chay qischakaykunamantaqa. Chaymi
tukuy tyimpupaqna chaykunaqa.
18 Chayraykumi kay bidapi qischakashayllapakunapaqqa mana yarpupakunillapachu.
Chaqa chay qischakaykunaqami uk ratulapaq. Ashwanmi Taytanchik Dyus paywan
kanayllapapaq nishanlapi kunfyakanillapa. Chaqa Taytanchik Dyus arnimashanllapaku-
naqa tukuy tyimpupaq.

5

Imanumi syilupiqa kayashunllapa

1 Nuqanchikkunapa kanan kwirpunchikkunaqami, runakuna rurashan chukllakuna
yupay uk ratulapaq kay bidapiqa kanqa. Piru yaĉhanchikllapami, kay bidapi
kawsayashanchikmantaqa uk bidapiqa tukuy tyimpupaqna mushuq kwirpuyjun
kawsashunllapa nir. Chaymi tukuy tyimpupaq, Dyus rurashan mana tukukaq wasi
yupayna kashunllapa.
2 Chayraykumi kanan kawsarqa, rishamana kayman unaq syilumanqa nir yarpunchik-
llapa.
3 Chaqa chay wasiqami, mudananchikllapa yupay pampamanchikllapa, ama lirila
yupay kanallapapaq.
4 Imanutaq mana yanqa mudakusha kashamaqa, chay yakakushanchik mana ima-
paqpis sirbitinchu, lirila yupay kanchikllapa. Chaynullami kay bidapi kawsayashanchik-
llapa kwirpunchikqa, mana tukuy tyimpupaq katin maydiyaqa wanunchik. Chaymi
munanchikllapa unaq syiluman rir, shumaqta mudakusha yupayna tukuy tyimpupaq
kawsanapaq.
5 Chaypaq unaq syilupi imanu mushuq kwirpuyjunna kawsayashunllapa nir chiqapta
yaĉhanallapapaqqami Tayta Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaqa paymi
chaynu kanapaq nimashanchikllapa.
6 Santu Ispiritu nuqanchikkunawan katinmi, yaĉhanchikllapa unaq syilupi Jesuswan
pulla tukuy tyimpu kawsayashunllapa nir. Piru kay pachapiraq kawsarqami, Amitunchik-
mantaqa wakaqllapi yupay kanchikllapa, manaraq paypa pullan kashanchikllaparayku.
7 Paypi kriyiq karmi chaypaqqa yaĉhanchikllapa, mana nawinchikwan rikashanchikllapa-
rayku imachu.
8 Chaymi kusata kunfyakar yarpunchikllapa kay pachapi kawsayashanchikllapaman-
taqa rir, Amitunchikwanna kanallapapaq.

9 Chayraykumi Dyus munashanlata rurar kawsayta munanchikllapa kay pachapimapis,
payta aligriyachinallapapaq. Chayna unaq syilupi paywan pulla karmapis chayllata rurar
tanallapapaq.
10 Yaĉhashanchikllapanu tukuymi, Jesucristupa naypanman riyashunllapa, payna
mantakunanpi tar rikar yaĉhamanallapapaq imanu kashapis. Chaymi tukuyta rikar
yaĉhamarninchikllapaqa, payna imatapis ruramashunllapa, kay pachapi kawsayarlla,
allinta mana allinta rurasha kashamapis.

Jesucristumi Dyuswan shumaqchamanchikllapaqa

11 Chaynu Jesús runakunata rikar yaĉhayanqa nir yaĉharmi, pay munashankunata rurar
alliplata chaykunapaq runakunata intrachiyta yarpunillapa. Dyusqami allita riqsimanl-
lapa pay munashankunata ruranillapa nir, chaynulla qamkunapis icharaq allita chayku-
napaqqa intrakar riqsimankimanllapa.
12 Manami qashan alabakanarchu chaynuqa willashuyanillapa. Ashwanmi chayku-
nataqa willashuyanillapa intrakanaykillapapaq, chay wakin yaĉhachikur paykunalla al-
abakar purinllapa chaykunapaq. Chaymi intrakarnaqa, nuqakunapaq rimankillapa,
yaĉhachishushayllapaqa chiqap nir.
13 Imanupi yaru yupay yaĉhachikunki nimatkillapamapis, Dyusmi yaĉhan chay
yaĉhachishuyashayllapapaqqa. Nataq qamkunamanta nuqakunapaq, mana yaruyashachu
allintami yaĉhachikuyan niqkunaqa, allinta yarpuyankillapa.
14 Imata rurarpismi mana nuqakunapa munayniyllamantachu ruranillapa. Jesu-
cristo kusalata munamanchik nir yaĉharmi, pay munashanlata ruranapaq kanchik.
Chaymi nuqanchikrayku, Jesucristuqa wanusha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapana Dyuspaqqa
uchanchikkunapaq pagrakusha yupayna kanchik nir.
15 Jesucristuqami tukuypaq wanuran, amana munashanchiknullata rurarnachu
kawsanallapapaq. Ashwanmi wanurmapis kawsamuran, pay munashantana rurar
kawsanallapapaq.
16 Chayraykumi kananqa nuqakunaqa manana mayqan runapipis yarpunillapachu,
imanutaq kay pachapi mana kriyiqkuna yarpunllapa chaynuqa. Chaqa nuqakunapismi
paykuna yupay, Jesucristupaqqa mana allintachu yarpuq kanillapa. Piru kananqami
manana chaynutachu yarpunillapa.
17 Ashwan mayqanpis Jesucristuwan kaqqa, uk mushuq runana. Unay ima kaqku-
naqami pasashana; kanan kaqqami mushuqna.
18 Tukuy kaykunatami pay rurasha. Chaymi paylla Dyusninchikqa shumaqtana rika-
manchikllapa, Jesucristurayku. Chaynulla nuqanchikkunatana inkargamashanchikllapa
wakinkunatapis willashallapa, paywanqa shumaqna kananllapapaq.
19 Chaqa, Tayta Dyusmi runakunata pullakunanpaq niran, Jesucristurayku uchanllapa-
matapis manana kwintacharchu. Chay kaykunapaq yaĉhachikunayllapapaqmi nuqakunat-
apis nimaranllapa.
20 Chaynu Jesucristo nuqakunata kaĉhamashallapa katinmi, Dyus yupaylla
yaĉhachikunillapa paywan shumaq kananllapapaq. Chaymi Jesucristurayku
willashunillapa: Taytanchik Dyusta ama ĉhiqnirchu, ashwan paywan shumaqta
kawsashunllapa nir.
21 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi mana ima uchayjunmapischu karan. Piru
Dyusqami, payta kaĉhamuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku wanunanpaq.
Chaymi, Jesucristurayku nuqanchikkunaqa shumaqchakasha mana uchayjunnachu
kanchikllapa Dyuspaqqa.

6

1 Kananqami, Dyus nishankunata yaĉhachikuq kar, rugashunillapa Dyus
yanapashushanllapapaq yaĉhachishutinllapaqa, allita intrakar kasunaykillapapaq.
2 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Kusa allin tyimpupi mañakutki uyapashuray.
Chaymi washakanaykillapapaq tyimpupi yanapashuray” nir.
Chaynulla qamkunapaqqa kananllami kusa allin tyimpuqa. ¡Chaymi kananqa Dyus
washashur yanapashunqallapa!

Pablumi Jesucristupaq yaĉhachikur qischakashanpaq intrachikun

3 Nuqakunaqami mana, mana allinkunataqa ruranillapachu. Chaqa manami munanil-
lapachu chay mana allin rurayniyllaparayku, Dyus mana washashunanllapataqa.
4 Ashwanmi michka qischakar, imata ministirmapis, shachinakur imatapis Dyus mu-
nashanlata ruranillapa. Chayrayku runakuna yaĉhananllapapaq, nuqakunaqa chiqapta
Dyusta sirbinillapa nir.

5 Chaynulla wipyakar, prisukar, qaryapamatinllapa, kusata trabajar, michka mana
punur, mallaqnarmapis, alliplata shachinakusha kanillapa, Dyus munashanlata rurar.
6 Chaynumi Dyus munashanlataqa ruranillapa: Kusa allinlata kawsaq kar, Dyuspa
rimayninta yaĉhaq kar, tantyakar mana imatapis das ruraq kar, Dyuspa Santu Ispiritun
nuqakunapi katin chiqapta mayqantapis munaq kar,
7 chiqapta yaĉhachikuq kar, Tayta Dyuspa pudirnin nuqakunapi katin ima. Chaynumi
allin ruraykunalata rurar kawsanillapa. Chaymi musyamaqkuna, mana musyamaqku-
napis nuqakunapaq ninqallapa, Dyus munashanlata rurar yaĉhachikunllapa nir.
8 Imanupiqa kasumanllapa. Imanupi-shuypaqa mana. Imanullapiqa kusa shumaqta
rimanllapa nuqakunapaqqa. Imanupi-shuypaqa musyamarllapa mana allintachu riman-
llapa. Llullakuqkunata yupaymi ruramanllapa, michka mana llullakur, chiqapta rimasha
katiyllapamapis.
9 Dyuspaq mana yaĉhachikuqninta yupaymi ruramanllapa, kusata riqsimaqllapa
karmapis. Yaqqa wanusha yupaymi kanillapa, piru kawsayanillaparaq. Kusatami
qischamanllapa, piru manami wanuchimanllapachu.
10 Llakisha yupay kanillapa, piru aligrilami kanillapa. Pubri yupay kanillapa, piru
ukkunatami Dyuspaqqa imayjun kaqpaq yupayna tikranillapa. Chaynumi pubri yupay
kanillapa, piru Dyuspaqqa kusa imayjun kanillapa. Imanu katinpismi, Tayta Dyus
munashanlata ruranillapa.
11 Corinto pwiblupi kriyiq masiykuna, kusa allitami willashushallapa kar, tukuy shun-
quywan munashunillapa.
12 Tukuytami imatapis manyaq willashusha karllapa kusalata munashunillaparaq. Ash-
wan qamkunami nuqakunataqa mana chiqapta munamaq yupaychu kankillapa.
13 Chayraykumi qamkunataqa rugashunillapa, imanutaq uk runa wamranta willan
chaynu, qamkunaqa chiqapta munamanaykillapapaq, imanutaq qamkunata tukuy shun-
quywan munashunillapa chaynulla.

Dyuspa wasin yupaymi kanchikllapa

14 Kriyiq masiykuna, chay mana kriyiqkunawanqa amami kasaranaykillapapaq
imalamapis tratuta rurankillapachu. Chaynuqami manana paykunawan yuntakaq yu-
paynaqa kayankillapachu kanqa. * Chaqa manari allinchu, allinta ruraqkunawan, chay
mana allinta ruraqkunaqa piĉhunakur chayllata yarpunanllapapaqqa. Chaynulla manami
achkirachikuqwan tutaparaqpis piĉhunakuyta puytinllapachu.
15 Chaynumi Jesucristuwan, dyablupis mana chayllata yarpuyta puytinchu. Dyuspi
kriyiqpis, mana chayllata yarpuyta puytinchu, uk mana kriyiqwanqa.
16 Manami allinchu kawsaq Dyuspa lugarnin, uk runa rurashanta amituy nir adu-
ranapaqqa. Chaqa kawsaq Dyusqami maypi kashapis, nuqanchik kriyishanchikrayku
pullanchik. Chayraykumi paypa wasin yupay kanchikllapa. Paymi tukuy kaykunapaqpis
iskribishankunapiqa kaynu niran:
"Nuqaqa paykunapi kawsar
purishaq paykunawan pulla.
Nuqami paykunapa Dyusnin kashaq.
Paykuna-shuypaqa wamraykuna kar,
nuqalata kasumar munashayta ruranqa.
17 Chay mana allinta tukuqkunamanta lluqshir wakaq tukuyllapa,
ama mana allin ruraynnllapata ruranaykillapapaq.
Chaymi shumaqta rikashurllapa,
18 Taytaykillapa kashaq qamkunapaqqa.
Nataq qamkunaqa ullqu wamray, warmi wamray kankillapa.
Chaynu nirmi arnishunillapa tukuy imata puytiq Dyusnikillapaqa" nir.

7

1 Chaynu kaykunata arnikashanchikllaparaykumi, kriyiq masiykuna, kwirpunchikpi,
yarpuyninchikpi ama mana allinkunataqa rurayta yarpurlamapischu kawsashunllapa.
Ashwan Taytanchik Dyusta kasur, manchar pay munashankunalata rurar kawsashunl-
lapa.

Corinto runakuna qashan Dyusman tikrakaranllapa

2 Nuqami munani, nuqakunapi kunfyakar kusata munamanaykillapata. Chaqa
manami mayqanwanpis mana allintaqa rurashachu kanillapa. Manami mayqantapis

* **6:14** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 22.10.

uchakuchishachu kanillapa. Chaynulla mana mayqantapis llullachisha imachu kanillapa imapaqpis.

3 Qamkunamanta wakinnikillapallataqaĉhi mana allinta tukusha katkillapa, chay mana allinta tukushaykillaparayku washaykillapata rimaq yupay willashunillapa. Piru manami washaykillapatachu rimayani, chaqa nishurayllapana kusalata munashunillapa nir. Chaynullami kawsayar, manaqa wanunaypaqna karmapis, kusalata munashaykillapa.

4 Alliplatami yaĉhani chaynu katinmapis, qamkunaqa kasumar munamankillapa nir. Chaymi qamkunata willashurllapaqa alliplata aligriyani qamkunarayku. Chayna imanu qischakarmapis, allipta animakuni, aligriyani ima.

5 Macedonia pwibluman ĉhashaymanta-pacha, manami samashachu kanillapa. Ashwanmi maypipis kusalata qischakasha kanillapa. Maypipismi qaryapamaqllapa. Chaymi nuqakuna-shuypaqa kusalata llakir yarpupakurayllapa mana imatapis qamkunapaq yaĉharchu.

6 Piru llakishakunata aligriyachiq Dyusmi nuqakunataqa aligriyachimashallapa, Tito ĉhamushanrayku.

7 Chaqa ĉhamurqa allip shumaqta parlamashallapa, kusala shumaqta samachishaykillapa nir. Tituqami nimashallapapis, alliplatashi qamkuna nuqakunata rikamanayankillapa, chaynulla qamkunaqashi alliplata llakiyankillapa nuqapaq yarpur nir. Chaynu willamatinmi ashwan masta aligriyaray.

8 Chay kartata kaĉhamushayta liyirĉhi intrakar llakishaykillapa. Piru kananqami nuqaqa kusala aligrina kani. Chaqa chay kartapi iskribishushayllapaqami uk ratulapaq llakichishushallapa.

9 Piru kananqa ashwan qamkuna llakir kriyir, nuqata mana allinta ruramashaykillapapaq, Dyusta llakipamay nishaykillaparayku, alliplata aligriyani. Chaqa qamkunaqami intrakaraykillapa Dyuspaqqa allipla mana allintachu kawsayaraykillapa nir. Chaymi chay mana allinta rurashaykillapapaq llakir, manana mas tukurchu, Dyusmanna tikrakashaykillapa. Intrakashaykillapanu mana llakichishunarllapachu kartataqa iskribishurayllapa.

10 Chaqa mana allinkunata rurashanchikkunapaq llakirmapis, Tayta Dyusman tikrakar washakanchik. Chaymi manana llakinchikchu. Piru yanqa kay pachapi kaqlapaq llakir, Dyuspaq mana allin kaqkunata rurarqami, tukuy tyimpupaq wanunchik.

11 Qamkunaqami kusata llakirmapis, Dyus munashannulla agwantaraykillapa. ¡Kananqa rikayllapa imanutaq kankillapa! Chay iskribishushayllapaqa manyaqta yarpuchishuranllapa nuqapi kriyinaykillapapaqqa. Chaynulla piñachishuranllapa, manchachishuranllapa ima. Chaymantaqa ashwan kusata rikamanayaraykillapa. Chayna chay uchakusha chaykunataqa kastigaq yupay mana imatapis pakarchu karanta willashaykillapa.

12 Chaynumiri, qamkunaman chay kartataqa mana uchachakuqpaq yarpurchu, chaynulla mana chay uchachakashapaq yarpur imachu iskribimuray. Ashwanmi chay kartataqa iskribimuray, Dyus yaĉhananpaq qamkunaqa nuqakunapaq llakinkillapa nir.

13 Kaykunami nuqakuna kunsulakanayllapapaq kasha.

Piru kay kunswilumanmatapis, masta aligriyasha kanillapa Tituta kusa aligrita rikar. Chaqa tukuy qamkunami mushuqmanta animachishaykillapa.

14 Nuqami Titutaqa willarayllana qamkunapaqqa, chiqapta paykunaqa kasushunqallapa nir. Chay nishayqami chaynu kasha. Chaymi aligriyani. Chaqa imanutaq qamkunata imatapis karanllata willashurayllapa, chaynullami Tituta willashayllapapis chiqap kasha.

15 Chaymi ashwan payqa kusa masta munashunllapa, qamkuna kusata rispitar shumaqta samachir kasuraykillapa, munaraykillapa nir yarpur.

16 ¡Nuqami tukuy kaykunapaq kusata aligriyani, qamkunapi kusata kunfyakar!

8

Mana imayjunkunata yanapashunllapa

1 Kananqa kriyiq masiykuna, parlashunayanillapa imanumi Tayta Dyusqa, Macedonia pwiblupi kriyiqkunata kusata munar yanapasha nir.

2 Paykunami alliplata Dyuspaq allinta rurananrayku qischakasha karmapis, ashwan kusa aligrina. Yaqqa mana imayjun karmapis, ministiqkunata imalawanpis kusata yanapasha, mana imankunapaq llakirlamapischu.

3 Nuqami chaykunataqa rikasha kani. Paykunaqami mana kwashayarlamapischu iman kaqmantaqa puytishanllapawan yanapakusha. Ashwan chay puytishanllapamanmatapis masta ĉhurashallapa.

4 Paykunapa munayninllamantami kusata yanapakuyta yarpur nuqakunata qumashallapa, ministiqkunata apar makyanayllapapaq.

5 Paykunaqami nuqakuna yarpuyashayllapamantaqa masta ruraranllapapis. Naypaqta
Amitunchikpi kriyir payta kasur, chaymanta nuqakunata uyamarllapa yanapakurqa,
Dyus munashanta rurashallapa.
6 Chaymi nuqakunaqa, Tituta rugasha kanillapa tantananpaq chay ministiqkunata
yanapanaykillapapaq qamkuna qukuyankillapa chaytaqa, pay naypaqta tantaq qallaritin
qamkuna mana tukuyta kumplishaykillaparayku.
7 Chaqa qamkunaqa tukuy imapaqpis naypaqllapi kankillapa. Chaymiri kusata kriyir-
llapa, imanu rimaytapis yaĉharllapa, kusala yaĉhayniyjun ima kankillapa. Chaynulla
yanapakuyta munankillapa, nuqakunamanta yaĉhakushaykillapata intrakankillapa ima.
Chaynu kashaykillaparayku kananqa kusalata yanapakunkimanllapa dijurqari.
8 Manami kaykunata rurayllapa nir mantashuyanillapachu. Kaykunataqami willashu-
nillapa yaĉhanaykillapapaq imanumi Macedoniapi wakinkunaqa yanapakunllapa nirla.
Chayraykumi qamkunapis, paykuna yupay yanapakunkimanllapa.
9 Chaqa yaĉhankillapana, Amitunchik Jesucristumi alliplata munamarninchik kusala
imayjun karmapis mana imayjun yupay tikrakaran qamkunata imayjunpaq yupay
tikrashunanllapapaq.
10 Qamkunapa byinnikillapapaqmi nuqaqa kaykunataqa nishunillapa. Wakinkuna-
manta naypaq añullamanta, ministiqkunapaq puntata tantaq qallarishaykillapataqa, ru-
rar tukchiyllapa. Chaqa qamkunaqa mana yanqa rimaraykillapalachu. Ashwan chay
rimashaykillapanumi yanapakuq qallarishaykillapa.
11 Kananqami qamkunaqa tukchiyllapa ruraq qallarishaykillapataqa, imanutaq
puntamanta-pacha puytishaykillapawan shumaqta yanapakuq qallariraykillapa
chaynulla.
12 Chaqa, Taytanchik Dyusqami mayqantapis, michka kusa pitilawanmapis ukku-
nata munar puytishanchikwan yanapakushaqa, ashwan kusa shumaqta rikamanchik.
Dyusqami mana mañamanchikchu imanchik mana kaqtaqa.
13 Manami kaykunataqa willashuyanillapachu yanapakushaykillaparayku imaykillapa
faltashunqa nir yarpurchu. Ashwanmi willashuyanillapa yanapanakur tukuy mikunalla-
papaq.
14 Chayraykumi kananqa paykunata yanapayllapa, maydiyaqa qamkunatana yana-
pashunanllapapaq. Kananmi paykuna ministiyashanqa, qamkunapa kan. Chaynulla
imanupi maydiyaqa qamkunapa mana katinqa, paykunapana kanqa. Chaynu yana-
panakushallapaqa mana mayqanninchikpa imanchikpis faltamashunllapachu.
15 Kaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Chay kusa achkata tantakusha yanapakutinmapis,
ministiyashanqa kidaran.
Chaymi chay pitilata tantakusha chaytaqa,
ministiyashanqa mana faltaranchu nir”.

Tito wakinninkunawan

16 Tayta Dyusta payji nini. Chaqa pay-ari, Titutaqa nisha chiqapta munar yarpushunanl-
lapapaq, imanuĉhi nuqa qillaysituta tantar ministiqkunata yanapayta yarpuni chaynulla.
17 Chaqa nuqa payta shamunanpaq rugatiymi “Arí” nimasha. Chaymi kananqa qamku-
napaq llakiq kar, paylla shamuyan qamkunata watukushuqllapa.
18 Tituwan pullami kaĉhamuni uk kriyiq masinchikta. Paypaqmi, kusa shumaqta riman-
llapa tukuy kriyiqkuna, Jesucristupa shumaq rimayninta imanu yaĉhachikur purishan-
rayku.
19 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunaqa, payta akrashallapa nuqakunawan
purinanpaq. Chayna qillayta tantar ukkunata yanapanayllapapaq. Chayta rurarqami,
Taytanchik Dyusta aligriyachinillapa. Chaynami yaĉhanqallapa imanumi kusata ukkunata
munar, yanapakunillapa nir.
20 Yanapakunayllapapaq achka qillayta tantarqami karanta yanapakunillapa.
Chayrayku runakunaqa mana rimayta puytinqachu, paykunaqa qillayta aypakunllapa
nir imaqa.
21 Chayraykumi Dyusqa yaĉhan, mana ima mana allinkunata rurarchu, shumaq allinku-
nalata ruranillapa nir. Chayna runakunapis yaĉhanqallapa, imatapis karanta ruranillapa
nir.
22 Paykunawanqami kaĉhamunipis uk kriyiq masinchikta. Paymi rikachimashallapa
imakunatapis shumaqta rurar, kusalata yanapakur ima. Nataq kananqa ashwan masta
yanapakun qamkunapi kusalata kunfyakar.
23 Titupaq-shuypaqami nishaykillapa: Kriyiq masinchikllapa kar, nuqakunawan pulla
yanapakuq kar, kusalata qamkunata yanapashunayanllapa. Nataq Tituwan shamuyan

chay kriyiq masinchikkunata-shuypaqa, wakin kriyiq masinchikkuna akrashallapa, Jesucristuta kasur, Dyus munashanlata ruraq katinllapa.
24 Chayrayku qamkunaqa, shumaqta samachir rikachinkillapa imanumi paykunata munankillapa nir. Chayna qillayta tantaqta rikashurllapaqa, tukuy wakin kriyiqkunaqa rikar yaĉhananllapapaq, imanumi ukkunata chiqapta munankillapa nir. Chaynulla yaĉhanqallapapis, qamkunapaq kusa yanapakuq nishayqa chiqap kasha nir.

9

Pablumi kriyiqkunata willan qillayta tantananpaq

1 Wakin ministiqkunata yanapanaykillapapaqqa, manami qashan qashanqa willashunayllapataqa ministinkillapanachu.
2 Chaqa yaĉhaninami, qamkunaqa kusata ukkunata yanapayta munankillapa nir. Chaymi Macedoniamanta kaqkunataqa willasha kani, qamkuna Acayamanta kaqkunaqa naypaq añumanta-pacha yanapakunayankillapa nir. Chaymi yaqqa tukuykaq Macedoniamanta kaqkunapis, qamkuna yupaylla animakushallapa yanapakunanllapapaq.
3 Piru chaynu katinmapis, qamkunamanmi kay kriyiq masinchikkunata kaĉhamuni, chay kusala shumaqta qamkunapaq rimashayqa ama llullachu kanqa nir yarpur. Chaynami paykuna shamurqa, nuqa shamunaykaman masta animachishutinllapa, munashaynullata ruranaykillapapaq.
4 Kuytawkish Macedoniamanta wakin nuqawan pulla shamurqa, chay kusa shumaqta qamkunapaq rimashaynuta, mana taritinllapaqa, nuqanchikkunapaqqa kusa pinqaypaq kanman. Chaqa nuqakunaqa ashwan qamkunata alabachishunillapa, mana nuqakunata pinqaypi dijamanaykillapapaqchu.
5 Chayrayku yarpusha kanillapa chay kriyiq masinchikkuna shamur watukushunanllapapaq. Chayna paykuna yanapashunqallapa, qillayta arnikusha karaykillapa chayta tantaytaqa. Chaymi tukuy yaĉhanqallapa qamkunaqa chay qillaykunata tukuy shunquykillapawan shumaqta yarpur, mana miĉharchu qukuyankillapa nir.
6 Kayta yarpuyllapa: Tantyarkaqta tarpukuqqami, tantyarkaqta kusichakun. Nataq achkata tarpukuqqami, achkata kusichakun.
7 Chaymi mayqanpis tukuy shunqunwan yarpushannulla puytishanta qukunmanllapa ukkunata yanapananllapapaqqa. Chaynu yanapakurqa, ama kwashalla, ama rugay tukur imachu qukunmanllapa. Chaqa Dyus kusa aligrila imata qukur yanapakuqtaqa, kusata munan.
8 Dyusqami tukuy imata puytiq kar, allin kaqkunataqa kusa achkata qushunqallapa. Chayna mana imayllapapis faltashutinllapachu, allinlata rurar ministiqkunataqa yanapanaykillapapaq.
9 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Ministiqkunatami kusata yanapasha, shumaqta yarpur.
Tukuy tyimpumi payqa runakunata yanapanqa shumaqta rikar” nir.
10 Tayta Dyusmi, tukuy tarpukuq runakunataqa simillata qun. Chaynulla mikunanllapata kusichananpaqpis qun. Tayta Dyus runakunata simillata quqmi, qamkunatapis kusata yanapashunqallapa mana imayjun runakunata yanapanaykillapapaq. Chay runakunata yanapatkillapaqami, masna Dyuspiqa kriyinqallapa.
11 Chaynuqami, qamkunaqa tukuy ima munashaykillapatapis tarikunkillapa. Chaymanta aligrilla qukunaykillapapaq. Nataq chay tantashaykillapa qillayta ministiqkunaman nuqakunawan kaĉhatkillapaqa, nuqanchikkunarayku chay runakunaqa, Dyusta payji ninqallapa.
12 Chaqa kriyiq masinchikkunata chaynu yanaparqa, manami faltaqninlatachu apanchik. Ashwanmi yanaparqa, kusata yarpuchinchikllapa Taytanchik Dyustapis alabananllapapaq.
13 Chaymi paykunaqa alabanqallapa Dyusta. Chaqa chaynu yanapatkillapaqa paykunaqa intrakanqallapa, chiqapta qamkunaqa Jesucristupa shumaq rimayninta kasunkillapa nir. Chaynullami paykunaqa Dyusta payji ninqallapa qamkuna yanapashaykillapapaq, paykunapaq, ukkunapaqpis.
14 Paykunaqami, Dyusman kusata mañakunqallapapis qamkunata munashurllapa, qamkunarayku Dyus paykunatapis yanapashanllaparayku.
15 ¡Payji niypaq Taytanchik Dyusta, Jesucristuta kaĉhamur kusala shumaqta yanapamashanchikpaq! ¡Chaypaqqami mana imanupis kutichiyta puytinchikchu!

10

Pablumi apustul kashanrayku riman

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa kusa allin kashanrayku mana piñakun
imachu, chaynullami nuqapis qamkunata rugashunillapa ama nuqapaq ukmanta
yarpunaykillapapaqchu. Chaqa qamkunamanta wakinkunaqami ninllapa: Nuqa
qamkunawan karqashi kusalata manchashurllapa kusa shumaqlata yaĉhachikuni. Nataq
wakaqpi karqashi kusala marraju tukur anyaqnulla iskribishunillapa nir.
2 Chaynu yarpumaq runakunaqa rimanllapa, Jesucristupi mana kriyiq runa yupayshi
munayniyllamanta imatapis rurani nir. Manaraq qamkunaman shamuyar, paykunata
willani ama washayta rimananllapapaq. Manami munanichu chay kriyiq masinchikku-
nata anyar willaytaqa. Nuqa rir-raqmi chay washayta rimaqkunataqa, imapaqpis karanta
willar qamkunamantaqa chiqanchashaq.
3 Chiqaptari chaymantaqa kawsaq runa kanchik. Piru manami kay pachapi mana kriyiq
runakuna ĉhiqninakunllapa chaykuna yupaychu kanillapa.
4 Chay armanchikkunata washakanapaq purichinchik chayqami, mana kay pachapi
runakuna armanwan lisyakur wanuchikunllapa chaywanqa chayllachu. Nuqanchikku-
napa armanchikllapaqami, Dyuspa pudirnin. Chay pudirwanmi chay mana allin kaqku-
natapis nuqanchikmanta chiqanchayta puytinchik.
5 Chaywanmi chay yanqa illaqta rimar llullakuqkunatapis tukchichuwan. Chaynulla
chay paylla, Dyusta mana riqsinata munar alabakaqkunamatapis, tukchichuwan. Tukuy
runakunapa yarpuynintami, Jesucristuta qunchik paypina kriyinanllapapaq.
6 Chaynumi qamkuna chiqapta kasukutkillapanaqa, kastigaypaq chay kusata kriyiyar,
chaymanta mana kasukuqkunataqa.
7 Qamkunaqa kwintata qukayllapa imami qamkunapiqa pasayan nir. Chaqa qamku-
namanta wakinmi, ukmanta yarpunllapa nuqapaqqa. Chaymi nini, mayqanpis chiqapta
Jesucristupaq yaĉhachikuq karqa, nuqapaq kriyinmanllapa paypaq yaĉhachikuni nir.
8 Dyusmi nuqata paypaq yaĉhachikunaypaq nimasha. Chaymi, payqa alabakananpaq
yaĉhachikun nimatinllapamapis, mana pinqakunichu. Chaqa Dyusninchikmi nimasha
paypaq allita yaĉhachikunaypaq. Chayna runakunaqa, Dyusmanta ama akrakarchu,
ashwan paywanna kananllapapaq. Chaqa payqa mana qamkunataqa mana allinta
yaĉhachishunayllapapaqchu nimasha.
9 Amami yarpunkillapachu chay kartaypi nanaq nanaq iskribirqa manchachishu-
nayanillapa nirqa.
10 Chaqa wakinkunami ninllapa: Jesucristupi kriyiq tukurshi, kartaykunapiqa nanaq
nanaq yaĉhachikuni nir. Chaynulla ninllapapis, yataykillapapi karqashi, manchakur mana
mayqantapis nanaq nanaqqa yaĉhachinichu nir.
11 Piru mayqan kaykunapaq rimaqqa, kayta yaĉhanman: Nuqa shamurqami chay kar-
taypi willashushayllapataqa, karanta rimashaq mana manchakurchu.
12 Chaymi chay mana allinta rurar alabakaqkunawan chaylla kaytaqa mana mu-
nanichu. Chaqa paykunaqa yarukuna kar, alabakar imaqa, munayninllamanta imatapis
yaĉhachikur, kusala mana allintachu tukunllapa.
13 Nataq nuqakunata-shuypaqa, Dyusmi akramashallapa imatapis kashanta
yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi mana imatapis mancharchu yaĉhachishunillapa. Chaqa
Dyusmi nimashallapapis qamkuna Corintupi kaqkunaman shamunayllapapaqqa.
14 Chayraykumi nuqakuna imata ruranayllapamantaqa, mana imatapis ukmanku-
nataqa ruranillapachu. Chayta ruranaypaqqa, manallana shamunaytachu puntata
shamusha karay chaynuqa. Nuqakunami puntataqa shamurayllapa Jesucristupa shumaq
rimayninta yaĉhachishuqllapaqa.
15 Chaymi, nuqakunaqa mana alabakanillapachu ukkuna rurashanpaqqa, nuqakuna
rurayashayllapamanta ukmankunata rurarqa. Ashwanmi nuqakunaqa qamkunawan
imatapis masta rurayta munanillapa. Chaynu masta yaĉhachishutiyllapaqa, mastana kriy-
inaykillapapaq Jesucristupiqa.
16 Chaynulla munanillapa, qamkuna kayashaykillapamanta uklawkunata rir
yaĉhachikuyta. Piru manami ukkuna yaĉhachikuyashankunamanqa yakapakanayanillapachu,
ama alabamananllapapaq chay ukkuna yaĉhachikushanpaqqa.
17 Mayqanpis kusa runa nisha kayta munarqa, Tayta Dyus kusa runa nishapaq tikratin
chaynuqa kanqa.
18 Chaqa mayqan kusa allin runaqa, manami payllaqa alabakananchu. Ashwanmi Tayta
Dyus alabatin, kusa allinpaq riqsikashaqa kanqa.

11

Pablumi mana chiqap apustulkunapaq riman

1 Yaru yupay nuqa willashutiyllapamapis, icharaq uyakumankimanllapa. Imanu
katiypis uyakumayllapari.
2 Dyusqami mana munanchu qamkuna chay llullakuqkunata kasunaykillapapaqqa.
Chaynumi nuqapis mana munanichu chay llullakuqkunata kasunaykillapataqa. Chaqa
nuqami, Dyuswan uk tratuta rurashana kani qamkunapaq, imanuĉhi uk runamaqa warmi
wamranta mayqanwan kasarachinanpaq tratuta rurashana katinqa, manana ukwan
kayta puytinnachu, chaynu Jesucristulawanna kanaykillapapaq.
3 Piru manchakunimi, imanutaq dyablumaqa kusala bibu kar largu kurupaq tikrakar,
Evamataqa llullachir ingañaran, chaynulla qamkunatapis imanupiqa ingañashunmanllapa
nir. Chaynu katinqa, Jesucristupi kusata kriyinaykillapamantaqa, ashwanmi manana
munarnachu purinkimanllapa.
4 Qamkunami, chiqapta Jesuspaq yaĉhachishushayllapamanta, ukkuna ukmanta Jesus-
paq yaĉhachishutinllapapis, kriyiyta puytiyankillapa kanqa. Chaynulla ukman ispiritu
kaqwanpis kayta puytinkillapa chay shumaq Ispirituwan kashaykillapamatapis dijarna.
Chaynullami ukman yaĉhachishushanllapakunapi kriyiyta puytinkillapa kanqa nuqakuna
willashushayllapataqa qunqarna.
5 Chaynu katinmapis Dyuspa apustulnin tukuqkunamantaqa nuqaqa masta yaĉhani.
6 Rimanaypaqĉhi imanupiqa mana shumaqtachu rimayta puytini. Piru yaĉhaytaqami
yaĉhani. Nuqakunami rikachishusha kanillapa imakunatapis rurar ima, yaĉhanaykillapapaq
chiqapta yaĉhani nir.
7 Imanutaq yarpunkillapa. ¿Manachu allinta tukusha kashaq yaĉhachishurllapa, nuqalla
trabajar ministishaykunata tarikur, mana imalatapis mañakushurllapaqa? Nuqami
yaĉhachishushallapa kani, Jesucristupi chiqapta kriyir kawsanaykillapapaq nir. Icharaq
kwintata qukankimanllapa mana kubrar imachu yanqala yaĉhachishushayllapaqa kusa allin
qamkunapaqqa nir.
8 Nuqaĉhi wakin kriyiq masinchikkunapa qillayninta kitasha yupay kani,
yaĉhachishutiyllapa qillayta qumatinllapa ayparqa.
9 Qamkunawan kar imay faltamatin ministirmapis, manami qamkunataqa imatapis
mañakushurayllapachu. Ashwanmi Macedoniamanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamur
yanapamaran ministishaykunapiqa. Manami qamkunata mañakushuyllapataqa munaray-
chu. Chaynullami maydiyapis kashaq.
10 Chiqaptami nishaykillapa: Jesucristupaq tukuy yaĉhachishushayllapaqami, chiqap nir.
Chaymi kusa aligrila Acaya lugarpi, mana imatapis mañakurchu yaĉhachikutiyqa, mana
imanimaytapis puytinqallapachu.
11 Qamkunaĉhi chaynu rimatiyqa nuqapaqqa ninkillapa: Mana munamarninchikchu
chaynuqa tukuyan nir. ¡Piru Dyusmi yaĉhan chiqapta munashuyanillapa nirqa!
12 Nuqaqami maydiyapis mana qamkunamanta imakunatapis aypashaqchu. Chayna,
Dyuspaq yaĉhachikunillapa nir alabakar puriqkunataqa riqsinanllapapaq, llullakurla
purinllapa nir.
13 Chay paykunaqami, Jesucristupa apustulninkuna yupay tikrakar ingañakur purinl-
lapa.
14 Yaĉhashanchikllapanu, paykunaqami chaynuna purinllapa. Chaqa Satanasmaqa,
Dyuspa kusa shumaq angelnin yupay tikrakar purin-ari.
15 Chaynu katin-ari, chay paypa kaqninkunamaqa llallinllana kusa allin runakuna
yupay tukur purinllapa. Piru paykunaqa chay rurashanllaparayku, ¡imanu tukukaq
kanqallapa!

Pablumi apustul kar qischakaran

16 Qashan willashaykillapa, ama mayqanpis nuqapaqqa yarpunqachu yaruyasha nirqa.
Imanuĉhi apustulkuna yupay tukur alabakar yaĉhachishutinllapa uyakunkillapa, chaynulla
nuqatapis uyakumayllapa yaĉhachishurllapa nuqa alabakar willashutiyllapamapis.
17 Nuqalla alabakarqami yaru kayman. Chaqa Amitunchikqa manami nuqalla al-
abakanaypaqchu nimasha.
18 Chaynu katinmapis, imanuĉhi wakin runakuna alabakar purinllapa, chaynulla
nuqapis alabakashaq.
19 Qamkunami kusata yaĉhankillapa. Piru, kusa shumaqta uyakunkillapa chay yaruyasha
yupay chaykuna yaĉhachishutinllapaqa.
20 Paykunami sirbikuchishunllapa, imaykillapata aypanllapa, ingañashunllapa,
chaynulla imata yupay musyashunllapamapis.
21 Nataq nuqa, qamkunawan mana chaynu kashayrayku, “Wakqa kusalata manchakun”
nimatinllapamapis, kusala aligri kani chay nishayrayku, mana paykuna yupay llullakusha
ima karchu.

Piru ukkuna alabakanatinqa, nuqapis alabakaq qallarishaq, yaruyasha nimatkillapamapis.
22 ¿Paykunachu hebreo runakuna? Nuqapismi hebreo runa kani. ¿Paykunachu Israel runakuna? Nuqapismi Israel runa kani. ¿Paykunachu Abrahampa ayllunmanta? Nuqapismi Abrampa ayllunmanta kani.
23 ¿Paykunachu Jesucristupa sirbikuqninkuna? Nuqaqami ashwan paykunamantaqa Jesucristupaqa mas sirbikuqnin kani. Kaynu nitiyĉhi nimankillapa, “Wakqa yaruyasha” nir. Chaynumapis, nuqaqami paykunamantaqa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Nuqatami prisumashallapa paykunamantaqa masta. Paykunamantaqami masta maqamashallapa. Chaynulla yaqqami wanuchimashallapamapis.
24 Sinku kutimi Israel runakunamanta karguyjunkunaqa, trintay-nwibi (39) kuti wipyarlla kastigamashallapa.
25 Kimsa kutimi qirullawan maqamashallapa. Uk kutiqami rumillawan sitamashallapa. Kimsa kutimi nuqa riyatiyqa yaku karrupis mar yakuman chinqaran. Chaymi ĉhuqanaymanta washakar, uk unaqta uk tutata yurqaray mar yakupa ĉhaypinpi, tarimananllapakaman.
26 Kusatami purisha kani. Chaymi riyukunamapis yaqqa apamaran, suwakuqkunamapis yaqqa suwamaran. Chaynulla pwiblu masiykuna, uklawmanta runakunamapis yaqqa imanachimaranllapa. Pwiblupimapismi yaqqa imapis pasamaran. Chunllaq lugarkunapi, mar yakukunapi, chaynulla chay mana chiqapta kriyiqkunapa rurinpi katiypis, yaqqa ima mana allinkunapis pasamaran.
27 Kusatami trabajasha kani. Chaynulla riqchaq imakunata pasasha kani mana yaĉhaypaqkunata. Kusa achka kutimi mana punushachu kani, mana mikushachu kani, chaynulla yakunarmapis alliplata qischakasha kani. Mana raĉhpay katinmapis, qasaykunapi kusalata qischakasha kani.
28 Kay willashushayllapanu qischakasha karmapis, ashwanmi masta nuqaqa yarpukuni wakin kriyiq masinchikkunapaq.
29 Mayqan uchapi ishkitinqa, nuqaqa llakir mañakuni uchanmanta washakananpaq. Mayqan uk kriyiq masinchikta uchakuchitinqa, nuqaqa kusalata piñakuni, chay uchakuchikuqpaqqa.
30 Nuqami chay qischakashaykunapaq alabakani, mana chay llullakur rimaqkuna nubliru tukurla alabakanllapa chaykuna yupaychu.
31 Tayta Dyus, chaynulla Amitunchik Jesuspis, paykuna chiqap allinla kar tukuy tyimpu alabakan chay paykunami yaĉhan imatapis chiqapta rimani nir.
32 Damasco pwiblupi nuqa katiymi, gubyirnu Aretaspa ikillan kaq chayqa, kaĉhakuran gwardyakuna kuytakunanllapapaq chay pwiblumanta lluqshina punkukunapi. Chayna yarqushaq nitiyqa aypar prisumananllapapaq.
33 Piru, ukkunami nuqata kanastapa rurinlapi, pwiblupa atun patan llutakashanpa bintanalata waqtalawman yarquchimatin, paykunamantaqa washakaray.

12

Pablumi rikapakushanpaq parlakuran

1 Manami imatapis gananchikchu nuqanchiklla alabakarqa. Chaynu katinmapis alabakaq yupaymapis willashaykillapa, chay rikashaykunapaq Dyus intrachimashanta.
2 Katursi añunami apakaray Dyus tayashan syiluman. * Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla.
3 Piru yaĉhanimi, Tayta Dyuspa pullan karay nir. Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla.
4 Chaypiqami mana uyapashanchik rimaykunata uyaparay. Chay uyapashaykunataqami mana mayqantapis parlanaypaqchu nimasha Tayta Dyusqa.
5 Nuqami kusalata aligriyani Tayta Dyus kawsashan syiluta rikachimashanrayku. Chay rikashaykunarayku alabakaypaq yupay kani. Piru ashwan mana kusa runa nishapaq riqsimashanllaparayku, qischakashayrayku imami kusata alabakani, tukuy runakuna yaĉhananllapapaq, Tayta Dyus kusata yanapaman nir.
6 Imanupi nuqalla alabakanar chay rikashaykunapaq rimarmapis, chiqaptaqa mana yaru yupaychu kashaq. Chaqa chiqaptari rimayani. Chaynu katinmapis mana rimanichu, runakuna ama yarpunanllapapaq nuqa kusata alabakanar chaynu rimani nir.
7 Chaymi nuqata, Tayta Dyus syilupi rikachimashankunata rimatiy, ama wakqa kusa runa nisha nimananllapapaqmi, Jesucristuqa mana uchakusha katiymapis dijamasha

* **12:2** Tayta Dyus tayashan syilu nirqami intrachimanchik kimsa anap kaq syiluman nir.

qischakanaypaq. Chay qischakaymi Satanasmanta kar uk kasha kwirpuyllaman yaykuq yupay.

8 Chayraykumi, kimsa kutina Amitunchikta mañasha kani chay qischakaykunata nuqamanta ashuchinanpaq.

9 Piru Amitunchik Jesucristumi chay qischakaykunata mana ashuchirchu, ashwan kaynu nimaran: “Nuqami tukuy ministishaykikunapi yanapashayki. Chaqa nuqapa pudirniytaqami riqsinllapa, chay mana kwintachaypaqla runakunapi” nir. Chayraykumi nuqaqa aligrila alabakani chay mana kwintachakaypaqla kashayrayku, chayna Jesucristuqa imapipis yanapamananpaq.

10 Tukuy kaykunaraykumi aligriyani, Jesucristuta sirbishayrayku qischakashaykunapaq, mana kwintachakaypaqla kashayrayku, imakunata ministishayrayku, ĉhiqnimashanllaparayku, llakishayrayku ima. Tukuy kaykunatami pasaray, Jesucristurayku. Chaqa mana kwintachakaypaqla karmapis, ashwan yaĉhanimi Tayta Dyus masta yanapaman nir.

11 Qamkuna chiqapta intrakanaykillapata munarĉhi, nuqallapaq rimashayrayku, nimashaykillapanu yaru yupay karay. Chaynu katinmapis, chay ukkuna apustulkuna yupay tukur yaĉhachishutinllapa alabanaykillapamantaqa, nuqata yanqa imanula katiymapis alabamanaykillapapaqqa kasha.

12 Chaqa nuqapaqqami yaĉhanqallapa Jesucristupa chiqap apustulnin kani nirqa, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, kusa dispantakaypaqkunata, mana shaykuq ruratiy rikashaykillaparayku.

13 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Imatataq kananqa yarpunkillapa? Qamkunawan karmi mana imatapis mañakushurayllapachu, ukkuna imanutaq mañakushuranllapa chaynuqa. ¿Qamkunata mana mañashushayllaparaykuchu rimapakunkillapa? Chaynu qamkunapaq mana allin yupay katinqa, ¡pirdunamayllapari!

Pablumi Corintupi kriyiqkunata qashan watukunanpaq yarpuran

14 Nuqaqami listuna kani qashan kimsa kutipaqna shamur watukushunayllapapaqqa. Chaynulla kanan shamurpis mana qillaytaqa mañakushaykillapachu. Manami nuqaqa imaykillapa kaqtaqa munanichu. Ashwanmi qamkunata munashunillapa. Yaĉhashanchikllapanu, uk runami qillayta tantakun wamrankunapaqqa. Manami taytanpaqqa wamrankunachu tantanllapa qillaytaqa.

15 Chaymi nuqamaqa Taytaykillapa yupay kar, kusa aligrila yanapashaykillapa tukuy imay kaqniykunawanpis. Chaynulla nuqa kusata munashutiyllapa, qamkuna mana yaqqa munamatkillapamapis, imanupis yanapashaykillapa byinnikillapapaq.

16 Nuqaqami mana imatapis mañakushurayllapachu. Chaynu katinmatapis wakinkunaqa ninllapa, nuqaqashi kusala bibu imanulapis qillaykunata mañashurllapa aypakusha kani nir.

17 Piru willamayllapa: ¿Nuqa kaĉhamushay runakunachu mayqanninllaqa llullachishurllapa imaykillapata nuqaman aparan?

18 Titutami nuqaqa kaĉhamuray watukushunanllapapaq. Chaynulla paywanqa uk kriyiq masinchikllapata kaĉhamuray. Nimayllapa: ¿Tituchu ingañashuranllapa? ¡Manami mana! Nuqaqami Tituwanqa chay yarpuylla kar, imatapis chayllata ruranillapa.

19 Manaqaĉhi qamkunaqa yarpunkillapa, chay rimashaykunarayku diskulpamanaykillapata munar chaynuqa rimayani, nir. Manami chaynuqa kanqachu. Chaqa, nuqami Dyuspa naypanpi rimani Jesucristupi kriyiq kar. Tukuy kaykunami munashay kriyiq masiykuna, qamkuna masta Dyusninchikta kasur, paypi kriyinaykillapapaq.

20 Chaqa nuqaqami yarpukuni, rikashuqllapa shamurqa mana munashaynulla taqtachu tarishuymanllapa nir. Chaynulla yarpunipis, qamkunaqa mana piñakushallataqa rikamanayankillapachu kanqa nir. Chaqa qamkuna mana allinta tukushaykillaparaykumi, shamurqa imatapis karanta willashuymanllapa. Yarpunipismi, imanupiqa willanakur, inbidyanakur, piñachinakur, munashaykillapata rurar ukmanta tukuyankimanllapa, washaykillapata rimanakuyankimanllapa nir ima. Chaynulla imanupiqa, ukmanta willanakur piñachinakuyankimanllapa, qamkunalla alabakayankimanllapa, mana allinta tayankimanllapa nir ima.

21 Manchakunipismi, qashan watukushuqllapa shamutiy Dyusninchikpa naypanpi qamkunarayku nuqa pinqakuyman nir. Chaynuqa kusalata waqayman wakinnikikunarayku. Chaqa paykunaqami unaymanta-pacha uchakushallapa. Manami chay mana allin rurayashanllapataqa dijashallapachu. Chaynumiri ukwan ukwan pununllapa, imatapis munashanllapalata rurar ima tanllapa mana tantyakarchu.

13

1 Kaywanqami kimsa kutipaqna nuqaqa watukushuyanillapa. Tukuy imapaqpis ishkay
manaqa kimsa tistigu “Arí” nitin chiqapqa kanqa, manaqa mana. Chaymi chiqap kat-
inqa chay mana allinta tukusha chayqa kastigakayanqa. Chayraykumi kanan qashan
watukushuqllapa shamurqa, kimsa kutipaqna willashaykillapa amana mana allinkunata
ruranaykillapapaq.
2 Naypaqta ishkay kutipaqna watukushuqllapa shamurmi, chay uchakur puriqku-
nataqa willarayna amana chaykunata rurarnachu purinanllapapaq. Chaymi kanan
kimsa kutipaqna watukuq shamurqa, nuqalla kimsa tistigu rikaq yupay karanta willar
chiqanchashaqllapa.
3 Chaqa qamkunaqari mana kriyimayankillapachu. Munayashaykillapataqami
rikachishaykillapa, chaypiraq kriyimanaykillapapaq, nuqaqa Jesucristo willamashanta
willashunillapa nir. Jesucristuqami mana yanqa runala yupaychu tratashunllapa.
Ashwanmi Jesucristuqa imapaqpis nanaq nanaq willashunllapa.
4 Chiqaptami mana kwintachakaypaqla yupay karmapis, kruspi klabatinllapa wanuran.
Piru ashwan kananqa kawsayan Dyuspa kusa pudirninwan. Chaynulla nuqakunapis pay
yupay mana kwintachaypaqla kanillapa. Piru paywan pulla kar Dyuspa pudirninwan
kawsarmi, willashunillapa qamkunapis Dyuswanqa pullana kanaykillapapaq.
5 Qamkunalla riparakayllapa imanu kashaykillapapaqpis. Chayna yaĉhanaykillapapaq
chiqaptachu Jesucristupi kriyinkillapa nir. ¿Manachu kwintata qukankillapa Jesucristuqa
qamkunapa pullaykillapa nir? Imanupi riparakar Dyus munashannullata mana rurashal-
lapa karqari, yaĉhankillapana mana Jesucristuwanchu kankillapa nir.
6 Nuqaqami kunfyakani chiqapta kriyinkillapa nir. Chaymi ninkillapa, Jesucristupa
apustulnin kar yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir.
7 Chaymi Tayta Dyusman mañakuni, qamkuna ama ima mana allinkunata ruranaykil-
lapapaqnachu. Nuqaqami mana qamkuna nuqapaq chiqapta rimayasha ninaykillapa-
paqchu mañakuni. Nuqaqami mañakuni rurashayllapakunaqa mana sirbinchu nitinlla-
pamapis, ashwan qamkunaqa allinkunalatana ruranaykillapapaq.
8 Chaqa manami chiqap kaqkunamanta ima mana allinta rurayta puytinchikchu. Ash-
wanmi chiqap kaqkunalata ruranapaq allin.
9 Chayrayku aligriyani wakinkuna mana kwintachamatinllapamapis. Chaqa qamku-
nami Dyusta mas allita kasur paylapi kriyinkillapa. Chaymi maydiyapis mañakuyashaq,
qamkunaqa allinlana kanaykillapapaq.
10 Kay kartatami puntataqa iskribimuni qamkunaman manaraq watukushuqllapa
shamuyar. Chayna shamurqa, ama nanaq nanaq willashunayllapapaqchu imanu
kashaykillapapaqpis. Ashwanmi Tayta Dyusqa nimasha qamkunata intrachishutiyllapa
paypi masta kriyinaykillapapaq. Manami munanchu qamkuna disanimakur paymanta
chiqanchakanaykillapataqa.

Pablumi tukukananta saludakuran

11 Kriyiq masiykuna, kay kartayta iskribir tukchinaypaqqami nishaykillapa: Kusa
shumaqta kawsar, waran waran mas shumaqta kawsaytana yarpuyllapa. Chaynulla
animachinakur ima tukuynikillapa uk yarpuylana shumaqta kawsayllapa. Chayna Dyus
munamaqninchik, shumaqchamaqninchikqa qamkunawan kanqa.
12 Uknikillapa uknikillapa kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa. *
13 Tukuy kriyiq masinchikkunami saludashunllapa.
14 Amitunchik Jesucristumi llakipar yanapashunqallapa. Tayta Dyuspismi munashun-
qallapa. Chaynulla Santu Ispiritu-shuypaqa pullaykillapa kanqa shumaqta tanaykillapa-
paq.

Chaynumi kanqa.

* **13:12** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

Gálatas
Pablumi kartanta kaĉhan Galaciapi kriyiqkunaman

Prubinsya Galaciapi kaq pwiblukunapimi apustul Pabluqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikutin, kusalata kriyiranllapa. Chaymantami uklawmanna riran Pabluqa yaĉhachikuqqa. Chaykamanqami Israel pwiblumanta mana allinta yaĉhachikuqkuna Galaciaman ĉhamur, kriyiqkunataqa Pablupaq kaynu nir willaran: "Pabluqa manami apustulchu, Jesucristupaq yaĉhachikunanpaqqa" nir. Chaynullami niranpis: "Pabluqami mana Jerusalenmanta apustulkuna yupaychu yaĉhachikun" nir. Chaymi chaynu chay runakuna mana allinta rimayashanllapapaq, Pabluqa kay kartata kaĉharan allita intrakananllapapaq (1.11–2.21).

Chaynullapismi chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuyaranllapa: "Jesucristupi kriyirmapis, washakanaykillapapaqqa Moisés mantakushanta kumpliyta ministinkillapa". Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi Pabluqa kay kartata kaĉharan intrakananllapapaq, chay mantakuykunaqami Jesucristo shamunankalaman kasunallapapaq karan nir. Chaynullami intrachiranpis Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata mana kumplirmapis washakayta puytinchik nir (3.1–5.12).

Chaymi Galaciamanta kaqkuna Moisés mantakushanta mana kumpliyta puytir, uchakurlla kawsanantaqa Pabluqa mana munaranchu. Chayraykumi kay kartata kaĉhar intrachiran, Santu Ispiritu munashannullana kawsananllapapaq nir (5.13–6.10).

Pablumi saludakun

1-2 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi tukuy kaypi kaq kriyiq masinchikkunawan kay kartata iskribishunillapa qamkuna chay prubinsya Galaciapa pwiblunkunapi taqkunaman. Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran. Chaymi ashwan Jesucristuqa paylla Taytan Dyuswan akrar kaĉhamaran apustulnin kar, shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaqqa. Manami runakuna imachu nuqataqa akrar kaĉhamashallapa.

3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

4 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyus munashannulla rurarmi, Jesucristuqa paylla wanuran uchanchikllaparayku. Chaynullami wanuranpis yanapamashallapa kanankuna kusala saqra mana allinkuna kan, chaykunataqa amana rurarnachu kawsanallapapaq ima.

5 ¡Chaynami ashwan, Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa

6 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi kusalata llakipamashanchikllaparayku wanuran, Tayta Dyuswan shumaqchamanallapapaq. Piru chaynu katinmapis, kananqa qamkunaqa chaymatapis mana kwintacharchu, ashwan chay ukman mana allinta yaĉhachikuqkunamanna tikrakashaykillapa, chaypi kriyir washakashunllapa nir yarpur. Chayraykumi kananqa kusalata llakichimashaykillapa. Chaymi mana imanu tukushaq nirmapis yaĉhanichu.

7 Piru chiqaptaqami ukniykuna, Jesucristumantaqa mana masqa mayqanpis kanchu washamanallapapaqqa. Ashwanmi chay ukmanta yaĉhachishuqllapaqa Jesucristupi kriyishaykillapamanta pantachishunanllapapaq chaynuqa yaĉhachishushallapa.

8 Chaymi nishaykillapa: Jesucristupaq kusala shumaq yaĉhachishushayllapamanta, mayqan shamur ukmanta yaĉhachishuqllapaqami, Dyusmanta kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq. Chaynu nirqami mana wakinlapaqchu chaynuqa niyani. Chaymi nuqalla kar, manaqa syilumanta angelkuna shamur chaynu ukmanta yaĉhachikurllapaqami, mana washakarchu Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakashana kashaqllapa.

9 Chaymi qashan chayllata nishaykillapapis: Mayqanpis chay washakanaykillapapaq kusala shumaq kaqta intrakashana katkillapa ukmanta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapaqami, Dyusmantaqa kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq nir.

10 Piru nuqaqa manami munanichu runa masiykuna wakqami kusala allinta yaĉhachikuyan nir alabamanantaqa. Ashwanmi ima rurayashaypipis, Tayta Dyus allintami rurayanki nimananta munani. Chaqa runa masiykunala ima rurayashaypipis alabamananlapaq rurayarqa, manami Jesucristupa sirbiqninchu kayman.

Pablumi Jesucristo akrashanpaq intrachikun

11 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa: Imanu kriyir washakanaykillapapaq nir
yaĉhachishushayllapaqa, manami runakuna yarpushan imachu. Ashwanmi Dyusmanta kar
kusala chiqap.
12 Chaqa chay yaĉhachishuyashayllapataqa manami yanqa runakunamantachu yaĉhakusha
kani. Ashwanmi Jesucristo paylla allita intrachimasha tukuy chaykunapaqqa.
13 Piru qamkunami nuqapaqqa uyapashaykillapa kasha kanqa, imanumi unayqa Israel
runa masiykuna Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi qischanaypaq puriq kani nir. Chaymi
chay kriyiqkunataqa limpu tukchiyta yarpuq kani.
14 Chaqa unayqami nuqaqa, Israel rukuyllapakuna yaĉhachikushankunata wakinniykuna-
mantaqa masta kasur ima kusata yaĉhakusha karay.
15 Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, unaylla manaraq nasiyatiy akramashal-
lana karan, paypaq yaĉhachikunaypaqqa.
16 Chaymi chay munashan tyimpupi Wamran Jesucristuta riqsichimaran, rir shumaq
rimayninta mana Israel runakunata yaĉhachinaypaq. Chaynu yaĉhachikuq kaĉhamatinqa
manami mayqantapis tapuq rirayraqchu Jesucristupaqqa. Ashwanmi Taytanchik Dyuslla
allita intrachimaran Jesucristupaqqa.
17 Chaynulla manami Jerusalén pwiblumanmapis riraychu, chay punta apustul kaqkuna
Jesucristupaq intrachimananpaqqa. Ashwanmi mana tardarchu riray Arabia lugarman.
Chaymantami qashan tikrakamuray Damasco pwiblullaman.
18 Chaymantami kimsa añumantaraq * Jerusalén pwibluman riray Pedruta riqsiq. Chaymi
chaypi tarir, paywan kinsi diyalata kidaray.
19 Piru chaypi karqami, wakin apustulkunataqa mana rikaraychu. Ashwan Amitunchik
Jesucristupa uknin Santiagulawan † tarinakurayllapa.
20 Chaymi nishaykillapa: Kay iskribir willashuyanillapa chayqami chiqap. Chaqa tukuy
kay nishuyanillapa chaypaqqami, Tayta Dyus yaĉhan kusala chiqap nirqa.
21 Chaymantanami Siria, chaynulla Cilicia pwiblumanna riray.
22 Piru Judea pwiblupi, Jesucristupi kriyiq masinchikkunaqa manaraq riqsimaranlla-
pachu chay tyimpuqa.
23 Piru mana riqsimarllapapismi, ukkuna parlatin uyapashana karanllapa kaynu
niqta nuqapaqqa: "Jesucristupi kriyiqkunatami tukchiyta munar, unay uk runa
kusalata qischamaqninchikllapa chayqami, kananqa Jesucristupa shumaq rimaynintana
yaĉhachikuyan" nir.
24 Chaynu nuqapaq yaĉharllapami, Tayta Dyustaqa kusalata alabaranllapa.

2

Apustulkunami Pablutaqa apustulpaqna riqsiranllapa

1 Chaymantami katursi añu pasatinraq qashan riray Jerusalén pwiblumanqa, kriyiqku-
napa rikaqninkunata watukuq. Chaypiqami Bernabiwan riray, Tituta apar.
2 Chaynuqami riray, Tayta Dyus chaynu rinaypaq nimasha katin. Chaymi Jerusalén
pwiblupi karnaqa chaypi kriyiqkunapa rikaqninkunalawan tantanakurayllapa. Payku-
nataqami kaynu intrachiray: "Nuqaqami mana Israel runakunata yaĉhachiyani Jesu-
cristupi kriyir washakananllapapaq" nir. Chaqa manami munaraychu nuqapaq ukmanta
yarputinllapa chay yaĉhachikuyashayqa yanqalla yupay kanantaqa.
3 Piru chaypiqami kriyiq masiykunawanqa kusala shumaqta yarpuchinakurayllapa.
Chaynu karmi pullay risha kaq kriyiq masinchik Titutapis michka Grecia pwiblumanta
kar, mana Israel runa katinmapis manami niranllapachu: "Qamqa chay siñal kustumrita
ruray" nirllapamapis.
4 Nataq chaynu tantakasha katiyllapaqami, chaymanqa mananula ĉhasha karanllapapis
Jesucristupi kriyiq tukuqkuna. Paykunaqami Moisés mantakushankunallawanraq kar,
kay mantakuykunata kasurmi washakanchikllapa nir uk sirbikuqta yupay amalas ru-
rachimanaranllapa, michka nuqakunaqa Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa nir
yaĉhatiyllapamapis.
5 Piru chaynu yaĉhachikutinllapapismi, nuqakunaqa mana paykunataqa kasurayllapachu.
Chaqa nuqakunaqami munarayllapa, chiqap Jesucristupaq yaĉhakushaykillapapi allita
kriyirla pay munashanlata rurar kawsanaykillapapaq.
6 Nataq chay kriyiqkunapa rikaqnin kriyiq masinchikkunaqa, manami chay
yaĉhachikuyashaykimantaqa kaynu ukmanta yaĉhachikuy nirlamapis willamaranllapachu.
Piru nuqaqa chay kriyiq masinchikkuna imanu yaĉhachikunaypaq nimasha katinmapis,

* **1:18** Kay kimsa añumantaraq nirqami niyanchik kriyishanmanta kimsa añu pasashana katin nir. † **1:19** Chay Santiagullami shutiqpis "Jacobo".

manami chaylawanqa Tayta Dyuspaqqa allinna kani niytaqa puytinaytachu. Chaqa Tayta Dyusqa manami runa masinchik allintami rurayanki nimashanchikraykuchu, allinpaqqa rikamanchikllapa.

7 Chaymi chay kriyiqkunata rikaqkunaqa kaynu kaynu yaĉhachikuy nimananmantaqami, ashwan allita kwintata qukaranllapa: Waktaqami Tayta Dyus akrasha apustulnin kananpaq. Chayna rir, Jesucristupaq yaĉhachinanpaq mana Israel runakunata, imanutaq Pedrumataqa Tayta Dyusqa akrasha kay Israel runakunata yaĉhachinanpaq nir.

8 Chaqa allita yarpuyllapa: Pedrutami Dyusninchikqa pay paylla akrar kaĉharan rir Israel runakunata yaĉhachinanpaq. Piru nuqata-shuypaqami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamasha rir mana Israel runakunatana yaĉhachinaypaq.

9 Chaynu Tayta Dyus paypaq yaĉhachikunaypaq akramasha nir chay kriyiqkunapi kusala rispitakasha kaq kriyiq masinchikkuna Santiago, Pedro, Juan ima yaĉharanllapa. Chaymi ashwan paykunaqa nuqata chaynulla Bernabita ima makinllapata qur ima paykuna yupay apustulkunallapaqna riqsimaranllapa. Chaynami paykunaqa nimaranllapa:

"Qamkunaqa riyllapa tukuyla mana Israelmanta kaq runakunata yaĉhachiq. Nataq nuqakuna-shuypaqa yaĉhachishaqllapa kay Israelmanta kaq masinchikkunata" nir.

10 Chaynu nir imami ashwan kusalata yarpuchimaranllapa chay mana imayjun kaqkunata yanapanayllapapaq. Chaymi ashwan kusa aligrila ima, nuqaqa chay mana imayjun kaqkunataqa imanullapis yanapayanina.

Pablumi Antioquiapi Pedruta anyaran

11-12 Ukninchikllapa Pedruqami Antioquía pwiblupi kar, mana Israel runakunawan pulla mikur imaqa kusala allinta rurayaran. Chaymantami Jerusalén pwiblumanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamuranllapa Santiago kaĉhamushanrayku. Chay paykunaqami kusalata yarpuqllapa chay siñal kustumripaq. Chaymi Pedruqa, mana siñal kustumriyjun runakunawan mikuyan nimanmanllapa nir manchakur, manana mana Israel runakunawan mikur kusala mana allinta tukuyatinmi, pay payllata anyaray.

13 Chaymi chaynu Pedro, mana Israelmanta kaq runakunawan pulla mana mikunatinqa, wakin Israel kriyiq masinchikkuna, chaynulla ukninchikllapa Bernabimapis chaynulla mana allinta tukuran Pedruwan pulla.

14 Chaymi chaynu tukurqa manana chiqap Jesucristupaq yaĉhakushannunachu rurayatinllapa rikarqa, Pedrutaqa tukuypa naypanpi anyaray kaynu nir:

"Qamqami Israel runa karmapis, mana Israel runakunawan pulla kawsarqa kusala allinta rurarayki. Piru kananqa, ¿imapaqnataq paykunamanta chiqanchakarqa, imanutaq nuqanchikkuna Israel runakuna rurar kawsanchikllapa chaynuta amalas rurachinayankiqa?" nir.

Jesucristupi kriyirlami maymanta karmapis washakanchikllapa

15 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Pedruwan nuqaqami Israel runakuna kanillapa chay pwiblupi nasishayllaparayku. Chaynu karmi Israel pwiblu masiykunapaqqa mana uchayjunchu kanillapa, mana Israel runakuna yupayqa.

16 Piru nuqakuna, Israel pwiblumanta karmapismi, allitana intrakasha kanillapa: Maylawmanta karmapis, Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyus uchakushanchikkunamantaqa pirdunar mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir. Manami Moisés mantakushankunata kasushallapachu, Tayta Dyusqa pirdunamanchikllapa. Chayraykumi nuqakunapis Jesucristulapi kriyisha kanillapa, Tayta Dyus uchayllapakunamanta pirdunamananllapapaq. Chaqa manami mayqanpis washakanqachu Moisés mantakushankunata kasushanraykuqa.

17 Nataq nuqakuna, Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir kriyishayllaparaykumi, wakinkunaqa nuqakunapaq kaynu ninllapa: "Paykunaqami Moisespa mantakuyninkunata manana kasunllapanachu. Chaymi kusa uchayjunna" nir. Ma, tapushaykillapa: ¿Chaynu Jesucristupi kriyishayllaparaykuchu, pay uchakuchimayanqallapa? ¡Manami!

18 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqapismi unayqa, Moisés mantakushankunata kasur washakanchikllapa nir yaĉhachikuq kani. Piru kananqa allita intrakasha kani, manami chaynuchu kasha nir. Ashwan Jesucristupi kriyirlami washakayta puytinchikllapa. Chaymi chaynu yaĉhachikuyar, qashan Moisés mantakushankunata kasur washakanchik nir yaĉhachikurqami, ashwan kusala uchayjunna kayman Dyuspa naypanpiqa.

19 Chaqa nuqamaqami Moisés mantakushanta kasunaymantaqa wanusha yupayna kani. Ashwanmi Tayta Dyus munashanlata ruranaypaqna kani.

20 Chaymi ashwan Jesucristulapina kriyirqa paywan kruspi pulla wanur kawsamusha yupayna kani. Chaynami kanan kay kawsayashaypiqa manana nuqalanachu kawsani.

Ashwanmi Jesucristo nuqapi kawsar, payna yanapaman, allinkunalata rurar kawsanaypaq. Chayraykumi kananqa Dyuspa Wamranpi kriyirlana kawsakuni. Chaqa payqami kusata llakipamashanrayku uchaymanta washamananpaqmapis paylla wanuran.
21 Chaymi Tayta Dyusqa kusata llakipamar Wamranmatapis kaĉhamur washamashanrayku paypaqqa mana ukmanta yarpuyta puytinichu. Piru wakinkunaqami ninllapa, Moisés mantakushankunata kasurshi washakanchik nir. Chaqa chiqapta chaynu katinqa, Jesucristuqa yanqalla washamanapaq nirqa wanusha kanman.

3

Kriyishanchikraykumi Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchikllapa

1 ¡Ay, Galaciamanta kaq yarukuna! ¿Pitaq yaruchashushallapa, Jesucristupi manana allita kriyinaykillapapaqqa? ¿Manachu qamkunawan kar, kusa intrakaypaqta yaĉhachishurayllapa: "Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq" nir?
2 Piru qamkunaqami kananqa Moisés mantakushankunapina yarpuyankillapa washakanaykillapapaqqa. ¡Ma, nimayllapa! ¿Moisés mantakushankunata kasushaykillaparaykuchu, Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunaman shamuran? ¡Manami! Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunqa shamuran qamkunamanqa, Jesucristupaq uyakur, paypi kriyishaykillaparayku.
3 ¿Ima, kabal yaruchu imataq kankillapaqa? ¿Chaynu Dyuspa Santu Ispiritun yanapashutinllapamapis, mana kwintachanarchu ashwan yarpuyankillapa, nuqanchikkunala Moisés mantakushanta kasur allinta kawsarlami washakayta puytinchikllapa? nir.
4 Piru allita yarpuyllapa: Jesucristupi kriyishaykillaparaykumi kusata qischakaraykillapa. Chaynu qischakarmapis, ¿manachu imatapis yaĉhakushaykillapa? ¡Icharaq imalataqa yaĉhakushaykillapa kanman, amana yanqalla qischakashaykillapaqa kananpaq!
5 Chaqa Jesucristupaq uyakur, paypi kriyitkillapami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qushurllapa, qamkunapi achka milagrukunata ima rurasha. Piru manami Moisés mantakushankunata allita kasushaykillaparaykuchu chaykunataqa rurasha. Ashwanmi ruraran, Jesucristupi kriyishaykillaparayku.

Abrahammi intrachimanchik kriyirla washakanchik nir

6 Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq Abrahammaqa Dyuspi kriyishanraykula, Dyusqa uchankunamanta llakipar, kusala allinpaq riqsiran nir.
7 Chayraykumi qamkunaqa allita yaĉhankimanllapa: Dyuspi allita kriyiqkunalami Abrahampa ayllunkuna yupayqa kanqa nir.
8 Chaqa unaymanta-pachami Dyusninchikqa nishallana karan: "Mana Israel kaq runakunapis nuqapi kriyitinqami, paykunatapis mana uchayjunpaqna riqsishaq" nir. Chaymi Tayta Dyuspi kriyirla washakanchik nir intrachimanallapapaq Abrahamta niran: "Abraham, qamraykumi pachapi tukuyla kawsaqkunataqa yanapar shumaqchashaq" nir.
9 Chaynumi Dyusninchikqa paypi tukuy kriyiqkunataqa yanapar shumaqchanqa, imanutaq Abrahammataqa kriyishanrayku yanaparan chaynu.
10 Piru Moisés mantakushankunapi kunfyakaqkunaqami, kusala mana allinchu kanqallapa. Chaymi chay mantakuykunata mana kumpliyta puytishanrayku, kusala uchayjun kanqallapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: "Mayqanpis Moisés tukuy mantakushankunata kumpliyta munar, mana puytirqami Tayta Dyuspa naypanpiqa tukuy tyimpupaq kastigakasha kanqa" nir.
11 Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa, manami Moisés mantakushankunata kasurchu washakayta puytinchikllapa nir. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: "Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa" nir.
12 Piru Moisés mantakushankunapiqa, manami kriyishanchikraykuchu washakanapaq niyan. Ashwanmi nin: "Moisés mantakushankunata tukuyta kumplirlami washakayta puytinchik" nir.
13 Allita yarpuyllapa: Manami mayqanpis, Moisés mantakushankunataqa kumpliyta puytinchikchu. Chaymi ashwan tukuy tyimpupaq wanur chinqanallapapaq yupayna karanchikllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata mana kumpliyta puytishanchikllaparaykumi, Jesucristuqa lugarninchikllapa kastigakar qirupi waychirar wanuran, amana tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq. Piru Dyus nitin, Moisés iskribishankunapimi nin: "Mayqanpis qirupi waychirar wanuqqami, kusala mana allinchu kanqa" nir. Nataq Jesucristuqami chaynu waychirar wanuran washamanallapapaq, mana yanqallachu.
14 Chaynumi Jesucristuqa wanuranpis, mana Israel runakunatapis washananpaq Abrahamta, Dyus unaylla arnishannu. Chaymi Jesucristupi kriyishaqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchik imanutaq arnimashanchikllapanulla.

Abrahamtami Dyus arnishallana karan

15 Kriyiq masiykuna, uk kumparasyunwanmi kaynu nishaykillapa: “Mayqan runa uk
tratuta rurar firmatinqa, manami mayqanpis chay tratuta rurashantaqa mas ukmanta,
chaynulla chinqachiymatapis puytinllapachu” nir.
16 Chaymi allita kwintata qukashunllapa, chaynu Dyusninchik uk tratuta rurar chay
unay rukunchikllapa Abrahamtami, kaynu arniran: “Qampa uk aylluykiwanmi tukuyla
runakunata yanapashaq” nir. Chaynu nirqa manami niranchu: “Aylluykikunawanmi
yanapakushaq” nirqa. Ashwanmi uklapaq rimaran, “Uk aylluykiwanmi yanapakushaq”
nir. Chaynu uklapaq rimarqami, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristupaq rimayaran.
17 Chaynuqami nishunillapa, qamkuna allita intrakanaykillapapaq. Chaqa Tayta
Dyusqami, Abrahamwan punta tratuta rurar, kusa allita arniran kumplinanpaq. Chay-
mantaraqmi, kwatru-syintus trinta (430) añukuna pasatinraq Moisesqa, Dyusmanta ay-
paran chay mantakuykunataqa. Piru chay mantakuykunaqa manami chinqachiyta puyt-
inchu, Tayta Dyus chay punta tratuta Abrahamwan rurashantaqa.
18 Chaqa Tayta Dyusqa manami chay mantakuykunata kasushanchikraykuchu
washamanchikllapa. Ashwanmi Abrahamta chay arnishanta kumplir, mana imawan
pagrasha imachu dibaldila washamanchik, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykula.

Jesucristo shamunankalamanmi Moisés mantakushankunaqa karan

19 Dyusninchik chaynu Abrahamta mana imawan pagratin ima dibaldila washamanan-
paq arnirqa, ¿imaraykutaq Moisestaqa quran chay mantakuykunataqa? Chay man-
takuykunataqami quran, tukuyla kwintata qukanallapapaq: Uchayjunmi kanchikl-
lapa nir. Chaymi chay mantakuykunataqa qumaranchikllapa, Abrahampa ayllunta
Dyus arnikushan Jesucristo shamur wanunankalaman. Chaymi Taytanchik Dyusqa,
angelninkunata willaran, chay mantakuykunata Moisesta qunanllapapaq. Chaym-
taqami Moisesqa, angelkunamanta chay mantakuykunata aypashanrayku, Dyusman
mañakunanpaq karan runakunapa uchanllaparayku.
20 Piru Taytanchik Dyusmaqami payla kashanrayku, Abrahamta yanapar arninanpaqqa
mana ministiranchu angelninkuna rir Abrahamta willananpaqqa. Ashwanmi pay paylla
niran: “Nuqapi kriyitkimi, washashayki” nirqa.
21 Piru imanupiqaĉhi qamkunaqa kaynu yarpuyankillapa: Dyusninchik, Abrahamta
dibaldila washananpaq arnirqa, ¿imayraykutaq mantakuykunata Moisestaqa quran? nir.
¿Chay mantakuykunata Moisesta qurchu, dibaldila washamanallapapaq arnikushan-
taqa chinqachiyta puytinman? ¡Manami! Chaqa chay mantakuykuna uchanchikmanta
washamanallapapaq katinqa, chay mantakuykunallawanna kanallapata.
22 Piru Dyus nitin iskribikashakunapimi nimanchik: “Tukuylashi uchakuylata mu-
nanchikllapa” nir. Chaynu uchakuylata munashanchikllaparaykushi, uk prisu yupay
karanchikllapa chay uchakuchikuqpaqqa. Nataq Jesucristupi kriyishallapaqami, Taytan
Dyus uchakushanchikkunamanta washamanchikllapa, imanutaq arnimaranchikllapa
chaynulla.
23 Chaqa Jesucristupi manaraq kriyishallapaqami, Moisespa mantakuyninkunaqa uk
prisuta yupay mantamaqninchikllapa. Piru Jesucristo shamushanmantaqami Tayta Dyus
intrachimanchikllapa, paylapi kriyir washakanallapapaq, nir.
24 Chaymi Jesucristo shamushankalaman chay mantakuykunaqa uk mantamaqninchik
yupayqa karan kwintata qukanallapapaq, manami chay mantakuykunata kumpliyta
puytinchikchu nir. Chayraykumi chay mantakuyqa intrachimaranchikllapa Jesucristupi
kriyishalashi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu
riqsimashunllapa nir.
25 Chaynami Jesucristupi kanan kriyishallapaqa, chay mantakuykunaqa manana man-
tamayninchikllapataqa puytinnachu.
26 Chaqa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyninchikllapa, Tayta Dyuspa
chiqap wamrankunana kanchikllapa.
27 Chaynulla Jesucristupi kriyishami washamanchik nir shutikushanchikllaparayku
kananqa Jesucristuwanqa pullala kar, pay yupaylana kawsanchikllapa.
28 Chaynu Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyla kriyiqkunaqa uk ayllulana
kanchikllapa. Chaymi michka Israel runa kar, mana Israel runa kar, sirbikuq, mana
sirbikuq, chaynulla runa, warmi karmapis Jesucristupi kriyishanchikllaparayku tukuyn-
inchik uklana kanchikllapa.
29 Chayraykumi nishaykillapa: Tukuyla Jesucristupa kaqninkunana karqami, Abra-
hampa ayllunkuna yupayna kanchikllapa. Chaymi Abrahamta Dyusninchik arnishantaqa
nuqanchikkunapis tukuyla aypashunllapana.

4

Kriyishanchikllaparaykumi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa

1-2 Allita intrakayllapa kay kumparasyunta parlashutiyllapa. Uk wamra taytanmanta maydiya irinsyanta aypananpaq karmapismi, taksharaq karqa manaraq puytinchu irinsyanta aypaytaqa. Chaymi ashwan uk sirbikuq yupayraq, chay wasinpi rikaqninkunata kasur ima kawsan, maydiya taytan irinsyanta qunanpaq yarpushan tyimpu ĉhamunankaman.

3 Chaynullami nuqanchikkunapis unayqa Jesucristupi manaraq kriyirqa, chay wamritu yupay karanchikllapa. Chaymi runakunapa kustumrinkunata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupayla kawsaq kanchikllapa.

4 Piru chaymantaqami Dyusninchik munashan tyimpu ĉhamutinqa, Wamran Jesucristuta kaĉhamuran. Chaymi payqa uk Israel warmisitamanta nasir, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kasur kawsaran.

5 Chaynuqami shamuran Moisés mantakushankuna watasha yupay purichimayashanchikmanta washamashallapa, Tayta Dyusqa wamrankunapaqna riqsimanallapapaq.

6 Chaymi chiqapta Dyuspa wamrankuna kanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Wamran Jesucristupa Santu Ispiritunta kaĉhamuran, shunqunchikllapaman. Chaymi Santu Ispirituqa yanapamanchik Dyusninchikta ninapaq *"Abba* * Taytaymi kanki" nir.

7 Chayraykumi kananqa manana runakunapa kustumrinkunata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupay kasunapaqnachu kanchikllapa. Ashwanmi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa. Chaynu kashanchikllaparaykumi, Dyus tukuyta arnimashanchikllapata aypanallapapaqna kanchikllapa.

Pablumi Galaciapi kriyiqkunapaq llakir yarpupakun

8 Alliptami nishaykillapa: Qamkunaqami unayqa, Tayta Dyuspi manaraq kriyirllapaqa, runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunata adurar, uk sirbikuq yupayna kawsaq kankillapa.

9 Piru kananqami chiqaptana Dyusninchikta riqsinkillapa. Chaynulla paypismi qamkunata wamrankunapaqna riqsishushallapa. Piru chaynu Tayta Dyus riqsishutinllapaqa, ¿imapaqnataq runakuna yarpuyashan mana sirbiq imakunata kasunaykillapapaq tikrakanayankillapaqa? Chaynuqami ashwan uk sirbikuq yupayna kayankillapa.

10 Chaqa kananqami qamkunaqa Israel runakuna llullachishutinllapa, paykuna yupay "Fyistakunata kumplir, Tayta Dyusta aligriyachiyta puytinchik" nir, gwardayankillapa wakin diyakunata, misiskunata, añukunata, ima.

11 Chaynu rurayashaykillaparaykumi kusata llakini, chay kusata qischakar ima yaĉhachikusha kani Jesucristupaq chayqaĉhi yanqallamana katin nir yarpur.

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa, nuqa yupay Jesucristulapi kriyir washakanaykillapapaq. Chaqa nuqamaqa michka Israel runa karmapismi, qamkuna yupay tukusha kani, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa kriyir washakanayllapapaq. Chaynu yaĉhachishutiyllapa imamapismi, qamkunaqa mana ima mana allintapis ruramashaykillapachu.

13-14 Ashwanmi qishaq katiypis, shumaqta samachimaraykillapa, Dyusmanta uk angelta yupay, chaynulla Jesucristuta yupaylla ima, mana mayqanpis disprisyamar imamapischu. Allitami yaĉhankillapa: Chay puntata watukushuqllapa rirqami, kusala qishaq karmapis, yaĉhachishurayllapa Jesucristupa shumaq rimayninta, paypi kriyir washakanaykillapapaq, nir.

15 Chaymi chaynu qishaq katiymapis kusata munamar, aligriyachir, tukuy imapi yanapamaq kankillapa. Chaynu karmi ashwan nawikillapata urqur qumay nishutiyllapamapis, qumayashaykillapa kanqa. Piru kananqa, ¿imataq pasasha? ¿Imapaqnataq nuqawan mana aligriyankillapa?

16 ¿Manaqachu qamkuna mana allinta tukuyashaykillaparayku, chiqap kaqpaq willashurllapaqa kuntraykillapa tikrakasha kani? ¡Manami!

17 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Chay llullakur mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, paykunalawan kanaykillapata kusata munan. Piru chaynuqami, mana allinchu. Chaqa nuqakunamanta chiqanchakar, paykunalatana kasunaykillapata munan.

18 Allita yarpushaqami, kusala allin ukninchikkunapaq llakir ima kawsanallapapaqqa. Piru allin kaqkunalata yaĉhachinapaq. Chaymi chaynu llakir, imata yaĉhachinar

* **4:6** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

imamapis tukuy tyimpu chaynullata ruranmanllapa, nuqakuna mana qamkunawan katiyllapalachu. Chaynuqami mana allinchu.

19 Kusala munashay kriyiq masiykuna, qashanmi kusalata qischakaq qallarini, Jesucristupaq yaĉhachishunayllapapaq. Chaqa qamkunaqami Jesucristo mana munashannuchu kawsayankillapa. Chaymi qamkunapaq kusalata yarpurqa, imanutaq uk warmisitamataqa wamrakustunanpaq nanaynin aypatin qischakan, chaynu yupay nuqapis qischakani qamkunarayku. Chaqa chaynuĉhi qischakayashaq Jesucristupi allita kriyinaykillapakaman.

20 Chaqa kusala allinĉhi kanman kanan kananlla chaypi qamkunawan pulla kanaypaq. Chaynu pullaykillapa karqaĉhi, ukmanta ima willar Jesucristupaqqa allita intrachishuymanllapa. Piru manami yaĉhanichu, ¿imanu kartaq chaynuqa tukuyankillapa kanqa? nirqa.

Agarwan Sarapaq kumparasyunta ruraran

21 Kriyiq masiykuna, qamkuna Moisés mantakushankunata qashan kasunaq qallarinaqkuna allita intrakayllapa, chayta rurayashaykillapaqami mana allinchu nir. ¿Manachu qamkunaqa, Dyus nitin Moisés iskribishan niyashantaqa uyapashaykillapa?

22 Chaqa Moisés iskribishanpiqami nin: Abrahampami karan ishkay wamrankuna. Uk wamranqami sirbikuqnin Agar, shipashninmanta karan. Nataq ukqami karan chiqap warmin Saramanta. Kay Saraqami Abrahampa punta warmin kar, mana sirbikuqnin imalamapischu karan.

23 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay sirbikuq warmi Agarpa wamranqami nasiran, imanutaq wakinkunapis nasishanchikllapa chaynulla. Nataq Sarapa wamranqami nasiran, imanutaq Tayta Dyus unaylla arnisha karan, rukulana kayatkillapa uk wamrituykillapa kanqa nir. Chaymi chay kumplikananpaqqa Sarapa wamranqa nasiran.

24 Piru Dyusqami kay ishkay warmikunawan intrachimanchikllapa ishkay tratukunapaq. Uk tratutaqami Tayta Dyus, Israel runakunawan chay Sinaí sirkapi rurar, Moisesta mantakuykunata qushan. Chay tratuta rurashanllapatami ninchikllapa: “Dyuspa mantakuyninkuna” nir. Piru tukuy chay mantakuykunataqa, manami mayqanpis washakananpaqqa kumpliyta puytishachu. Chaymi Sinaí sirkapi rurashan tratuqa intrachimanchikllapa chay sirbikuq Agarpaq. Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa Moisés mantakushankunawan mana washakayta puytirqami, nuqanchikkunapis uk sirbikuq yupaylla kanchikllapa, imanutaq Agarmaqa karan chaynu.

25 Chaymi Agarpaq intrakarqa yaĉhanchikllapa chay nasyun Arabiapi kaq Sinaí sirkapaq. Chaynulla Sinaí sirkapaq intrakarqami yaĉhanchikllapa kay pachapi Jerusalén pwiblupaq. Chaqa Jerusalén pwiblupi kawsaqkunaqami Moisés mantakushankunata kumpliyta munarmapis, mana puytishallapachu. Chaymi chaynu mana tukuyla kumpliyta puytishanllaparayku maydiyapis uk sirbikuq yupaylla kawsanllapa.

26 Piru nuqanchikkuna Jesucristupi kriyirllapaqami, manana chay mantakuykunapa sirbikuqninnachu kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilupi uk mushuq Jerusalén pwiblu kan chayman rir, Tayta Dyuswan pulla kawsanallapapaqna kanchikllapa.

27 Chaymi Dyus nitin iskribikashankunapiqa, chay mushuq Jerusalén pwiblupaq nin:

“Qam mana wamrakuq kar,
chay wamrakunaykipaq nanayta mana riqsiq warmisita,
kusalata aligriyay.
Chaqa chay warmisita mana wamrakunanpaq kaqqami,
kusala achka wamrayjun kanqa,
chay wamrakuq warmisitamantaqa” nir.

28 Kriyiq masiykuna allita intrakayllapa, imanutaq Abrahammataqa Tayta Dyuspi kriyitinla, pay arniran kusa achka aylluyjun kananpaq. Chaymi chay wamran Isaac nasiranna. Chaynumi Tayta Dyusqa tukuy paypi kriyiqkunata arnisha washamanallapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa paypi kriyirqa, qashan mushuqmanta nasisha yupayna kanchikllapa.

29 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, Saraqa wamran Isaacta wamrakuran. Chaymantaqami Agarpa wamran Ismaelqa Sarapa wamran Isaacta qischaran. Chaynullami kanankunapis Moisés mantakushankunata kasuyta munaqkunaqa Jesucristupi kriyiqkunataqa ĉhiqnir qischamanchikllapa.

30 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi Agarpaqqa kaynu niran: “Itakuy chay sirbikuqnikita wamrantinta. Chaqa chay imayki kaqqami chay wamrayki Isaaclapaq. Chaymi chay sirbikuqnikipa wamranqa mana partinakuytaqa puytinchu chay wamrayki Isaacwanqa” nir.

31 Kriyiq masiykuna, chaynu Tayta Dyus nishanraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristulapi
kriyirmi, Sarapa wamran yupay kanchikllapa nir. Chaynuqami manana chay sirbikuq
Agarpa wamran yupaynachu kanchikllapa.

5

Jesucristupi kriyirqami mana ukpa sirbiqninnachu kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi payqa washar, manana
uk sirbikuq yupayna kawsanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi chaynu katinqa,
chay kriyishanchikllapanullana kar, Moisés mantakushankunapiqa amana yarpurnachu
kawsashunllapa.
2 Chayraykumi allita intrakayllapa. Qashanmi nuqa Pablo nishaykillapa: Amana chay
siñal kustumrita ruraylapanachu nir. Chaqa qamkuna chay siñal kustumrita rurayatkillapaqami, mana imapaqpis sirbishushallapachu, Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa
kriyishaykillapaqa.
3 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis chay siñal kustumrita ruraqkunaqami,
washakananpaqqa Moisés mantakushankunataqa tukuylata kumpliyta ministiyan nir.
Piru chayta mana kumpliyta puytishanraykumi mana washakanqallapachu.
4 Chaymi qamkuna, Moisés mantakushankunata kumplirlami washakanchik
nir yarpuqkuna, Tayta Dyus llakipar washashunanllapapaq Wamran Jesucristuta
kaĉhamushanmanta chiqanchakashaykillapa.
5 Piru Jesucristupi tukuy kriyir washakashana kaqkunaqami, Dyuspa Santu Ispiritun
yanapamashallapa, allita yaĉhanchikllapa: Jesucristupi kriyishanchikllaparayku, maydiyaqa Tayta Dyusqa kusa allinlapaqna rikamashunllapa nir.
6 Chaqa tukuy shunqunchikwan Jesucristupi kriyiq kashallapaqa, siñal kustumrita
michka rurasha kar, chaynulla mana rurasha karmapis, Dyuspaqqa chaylla kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristupi kriyishanchikrayku, ukninchikkunata llakipar ima
kawsayanchik, chay kusala allinqa.
7 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami kusalata Jesucristupiqa kriyiq kankillapa. Piru
kanan-shuypaqa, ¿pitaq mana allinta yaĉhachishurllapa, chiqap kaqta mana kasunaykillapapaq nishushallapa?
8 Chaqa chay mana allinta yaĉhachishuqllapaqami, mana chay akrashushallapa karan
Dyusmantachu.
9 Piru qamkunaqami ashlilamatapis chay mana allinta yaĉhachikuqkunata kasurqa, manana allintachu tukushaykillapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa pitila libadurata itasha, chay tantapaq chaytaqa limpula saksachin. Chaynullami
chay mana allinta yaĉhachishuqkunaqa qamkunatapis limpuna pantachishushallapa.
10 Piru nuqaqami kusalata kunfyakani, Tayta Dyus yanapashutinllapaqami, qashan
chiqaptana Jesucristullapi kriyiyankillapa kanqa, nir. Nataq chay mana allinta
yaĉhachishurllapa pantachishuqllapataqami, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta
kastiganqa, mayqan katinpis.
11 Kriyiq masiykuna, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami nuqapaqqa nishunllapa:
“Pablupismi yaĉhachikun, siñal kustumrita rurashunllapa washakanallapapaqqa” nir. Piru
chayqami mana chiqapchu. Chaynu yaĉhachikutiyqami, Israel pwibluymanta kaqkunaqa, qischamananpaqqa mana yarpuyanmanllapachu. Nataq nuqaqami yaĉhachikuni:
“Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami, washakayta puytinchikllapa” nir. Chaynu
yaĉhachikutiymi kusa mana allinta yarpunllapa, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa.
12 Piru chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapakunapaqqami kaynu
nishunillapa: Qamkunata siñal kustumrita amalas rurachishunanllapamantaqami, ashwan mas allin kanman paykunapura kaparanakunanllapapaq nir.
13 Kriyiq masiykuna, Tayta Dyusqami uchanchikkunamanta washamashanchikllapana,
ama chay mantakuykunata kasur, uk sirbikuq yupay kawsanallapapaqnachu. Chaymi
chaynu washakashana karqa, amami kwirpuykillapa munashannunachu kawsayllapa.
Ashwanmi uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kusa shumaqta kawsayllapa.
14 Chaqa Dyus nitin, Moisés mantakushanqami nin: “Llakiy runa masikikunapaq,
imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla
rurarqa tukuy mantakuykunata kumplishaykillapana.
15 Chaymi nishaykillapa: Mana llakipanakur, qamkunapura anyanakur, mana allinta
rikanakur imaqakish limpumana qamkunapura chinqachanakutkillapa nir.

Ama munashanchiknulla rurarnachu Santu Ispiritu munashalatana rurashunllapa

16 Chayraykumi nishaykillapa: Dyuspa Santu Ispiritun yanapashushanllapanulla
kawsayllapa. Amamiri kwirpuykillapa munashannulla rurarnachu kawsayllapa nir.

17 Chaqa kwirpunchik munashankunata rurarqa, manami Santu Ispiritu munashannunachu rurayanchikllapa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan karqami, kwirpunchik munashantaqa manana rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa manami chay kutilla kwirpuykillapa munashanta, chaynulla Santu Ispiritu munashantaqa rurayta puytinkillapachu. Chaymi ashwan Santu Ispirituwanna karqa, amana kwirpuykillapa munashantaqa rurayllapanachu.

18 Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun munashanta rurarqami, Tayta Dyuslatana kasur kawsankillapa. Chaymi Moisés mantakushankunataqa imanupis kumplir washakayashunllapa nirqa amana yarpunkillapanachu.

19 Chaymi nishaykillapa: Chay kwirpunllapa munashanta rurar kawsaqkunataqami dasla riqsiyta puytinchikllapa nir. Chaqa chay runakunaqami kaynu kawsanllapa: Runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis ukwan ukwan pununllapa, chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis dasna mayqanwanpis punusha rikarinllapa, manaqa mana tantyakar munashanllapalata rurar kusala saqra millanaypaqtana uchakunllapa.

20 Chaynulla runa rurashan yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa. Wasqapanakunllapa. Ĉhiqninakur anyanakunllapa. Dasna ukwan silanakunllapa. Chaynulla das piñakuyta yaĉhanllapa. Chaynu piñakur imami chiqanchanakunllapa. Tukuyta binsiyta munanllapa. Paykunalapaqmi tukuy imata munanllapa. Yarpunllapami, nuqaqami tukuymanta mas yaĉhayniyjun kani, nir.

21 Runa masinkunata kusata inbidyanllapa. Wanuchinakunllapa. Kusata maĉhanllapa. Fyistakunapimapis mana tiqllaq mikunllapa, upyanllapa ima. Chaymi ashwan mas ukman imakunata rurar uchakunllapa. Chaymi imanutaq willashushallapana karay chaynulla kananpis nishaykillapa: Chaynu uchakur kawsaqkunaqami, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

22 Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunaqami kaynu kawsanchikllapa: Ukninchikkunata llakipanchik, imatapis aligrila ruranchik, chaynulla ima katinpis das shumaqchanchik, ukkuna mana das imata ruratinpis yaranchik, tukuywan allinla kanchik, ukninchikpis allinpi kananpaq yanapanchik, imata nishanchiktapis karanlata ruranchik ima.

23 Chaynulla wakinninchikkunata mana ukmanta rikanchikchu, kwirpunchiktapis nuqanchiklla tantyakachinchik ima. Chaynu allinlata rurar kawsashallapaqami, mana mayqanpis nimayninchikta puytinqallapachu: “Kay mantakuykunata mana kasushaykillapachu” nirqa.

24 Chaymi tukuyla kriyiqkunaqa, kwirpun munashan mana allin kaqtaqa, Jesucristupa krusninpi limpu wanuchisha yupayna kawsanllapa.

25 Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritunwanna karqa, pay munashannulana rurar kawsashunllapa.

26 Chayraykumi ama kusa kani nir, chaynulla ukninchikkunawan piñachinakur, inbidyanakur imachu kawsashunllapa.

6

Uknikillapa uknikillapa yanapanakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, uknikillapa uchakusha nir yaĉharqa, Jesucristo munashannulla qamkuna kawsaqkunaqa, amana mas uchakunanpaq yanapayllapa. Piru qamkunaqa amami kusa kani nir imachu, kusa shumaqlata willar ima yanapankillapa. Imanupiqakish qamkunapis uknikillapa uchakushanrayku burlakaq yupay willayarmaqa, maydiyaqa uchakushamana rikaritkillapa.

2 Chayraykumi uknikillapa uchakusha kar, llashaq shipunta aprikusha yupay chaytaqa yanapayllapa. Chaymi chaynu uknikillapa uknikillapa yanapanakurqa, Jesucristo nishannullana rurayankillapa.

3 Piru mayqanpis mana ukninta yanapayta munar, kusa kani ima niqkunaqami, paylla ingañakayan. Chaqa Dyuspa naypanpiqami mana mayqanpis kusa kaytaqa puytinchu.

4 Chayraykumi nuqanchiklla allita yarpur kawsashunllapa: Allintachu rurayani, manaqachu mana nir. Chaymi mayqanpis allinlata rurarqa, payllapaq allintaqa ruranqa. Piru amami yarpunqachu, chay kriyiq masiykunamantaqami kusa mas allin kani nirqa.

5 Chaqa manami ukkuna allin kanki nimashanchikraykuchu allinqa kanchikllapa. Ashwanmi imata rurasha kashapis, Tayta Dyusman tukuyla qimikashallapa payna rikar yaĉhamashunllapa.

6 Nishaykillapapis: Chay mayqanĉhi Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqnikillapataqami, ima ministishanpipis yanapankillapa ama qunqarchu.

7 Piru amami qamkunallaqa ingañakankillapachu. Chaqa Dyusmantaqami mana mayqan-
pis burlakayta puytinchu. Allita yaĉhashanchikllapanu, ima simillata tarpukurmapismi,
chayllata kusichakunchik.
8 Chaynumi mayqanpis kwirpun munashanlata rurar kawsaqkunaqa, chaynu mana
allinta rurar kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpupaq wanunanpaqna
kayanqa. Nataq mayqanpis Santu Ispiritu munashanlata rurar kawsaqkunaqami, chaynu
allinta kawsashanrayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpu kawsaytana aypanqallapa.
9 Chaymi mana shaykuq allinkunalata rurar kawsashunllapa. Chaqa chaynu kawsarlla-
paqami, maydiyaqa kusala allinta kusichakaq yupay kashunllapa.
10 Chayraykumi tukuylawan kusa allinlata rurar kawsayta kamashunllapa. Chaymi ash-
wan kriyiq masinchikkunamataqa, kusa mas allinlata rurar kawsar animachishunllapa.

Kusata willarmi Pablo kartanta iskribir tukchinanta saludakun

11 ¡Kriyiq masiykuna, rikayllapa! ¡Nuqaqami kayta makiyllawan qamkunaman
iskribimuni kusa atun litrakunawan!
12 Chaymi allita intrakayllapa: Runakuna siñal kustumrita ruranan llapapaq
nir yaĉhachikuqkunaqami, chay runa masinkunawan allinpi kananlapaq chaynuqa
yaĉhachikunllapa. Piru paykunapis, Jesucristupi kriyirmi washakanchik nir
yaĉhachikutinllapaqami, nuqakunata yupaylla mana allinta ruranan llapapaq ikinllapapi
purinmanllapa, Israelmanta kaq runa masiyllapakunaqa.
13 Nataq chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapismi, Moisés tukuy mantakushantaqa
mana kumpliyta puytinllapachu. Piru paykunaqami qamkunataqa imanullapis chay
siñal kustumrita rurachishunllapa. Chayna paykunaqa ninanllapapaq: Paykunaraykushi
qamkunaqa siñalniyjun kwirpuykillapapi kankillapa nir.
14 Nataq nuqa-shuypaqa, Amitunchik Jesucristumi kruspi wanuran nishurllapaqa,
manami ukkunapaq alabakaytaqa puytinichu. Chaqa Amitunchik Jesucristupi kriy-
ishayraykumi, kay pachapi ima mana allinta ruranaymantaqa wanusha yupayna kani.
Chaynulla chay mana allinta rurachimaq chaymatapis wanuchisha yupayna kani, amana
mana allinta rurar kawsanaypaq.
15 Piru chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashamapismi,
chayqa mana imapaqpis sirbinchu. Ashwanmi Jesucristupi kriyir, manana ima mana
allintapis rurar, uk mushuq nasisha yupayna kawsayanchik chay kusala allinqa.
16 Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni qamkuna paypa akrashan kaqkunata,
chaynulla munashannu kawsaqkunataqa, kusalata llakipashurllapa ima shumaqta
kawsachishunanllapapaq.
17 Piru kananmanta-pachaqami mana munaninachu, chay wakin mana allinta
yaĉhachikuqkuna qillakachimanantaqa. Chaqa Jesucristupi kriyishayraykumi qischamar
lisyamashanllapa imami kwirpuypiqa uk siñal yupay intrachikun, nuqaqa Amituy
Jesucristupa chiqap sirbiqnin kani nirqa.
18 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman mañakuni,
kusalata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Efesios
Pablumi kartanta kaĉhan Efesupi kriyiqkunaman

Éfeso pwibluqami, Asia prubinsyapa kapitalnin karan. Chaymi chay mar yakupa manyanpi atun pwiblu katin, yaku karrupi maymantapis chayman shamuqllapa rantinanllapapaq, chaynulla imanllapatapis apamuqllapa rantikunanllapapaq ima. Chay Éfeso pwibluman apustul Pablo ĉharqa, yaĉhachikuran Jesucristupa shumaq rimayninta. Chaynu yaĉhachikutin kriyitinllapami, Pabluqa chay Efesupi ishkay añuta kidar yaĉhachiran kriyiqkunataqa. Chaypaq mas intrakanarqa liyishunllapa Hechos 19.1-41.

Kay kartanpimi apustul Pabluqa chay Éfeso pwiblupi taq kriyiq masinkunataqa intrachiran, Tayta Dyusqa imanumi kusalata munamanchik, chaynulla washamanchik nir (1.1–3.21). Chaynullami niranpis Tayta Dyus munashannulla kawsananllapapaq nir (4.1–6.24).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Éfeso pwiblupi Dyus akratin Jesucristulapi chiqap kriyiq kaqkunaman, kay kartata iskribimuni.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Jesucristuraykumi shumaqchakanchikllapa

3 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir pulla kashanchikllaparaykumi, Tayta Dyusqa unaq syilumanta-pacha kusata yanapamashanchikllapa masta paypi kriyirlla ima kawsanallapapaq. Chaymi ashwan, Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa kusalata alabashunllapa.

4 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami manaraq kay pachamapis kayatinraqchu, akramaranchikllapana maydiyapis Jesucristuwanna pulla kanallapapaq. Chaymi ashwan chaynu tukuy uchanchikkunamanta, chaynulla mana allin kaqkunamanta llakipar akramashanchikllaparayku, paypa naypanmanqa qimikayta puytinchikllapana.

5 Chaqa Jesucristuraykumi payqa llakipar akramaranchikllapa paypa chiqap wamrankunana kanallapapaq, imanutaq payqa unaymanta-pacha chaynu kanata munasha kayaq chaynulla.

6 Chaymi chaynu munamarninchikllapa munashan Wamranta kaĉhamur kusalata yanapamashanchikllaparaykumi, Tayta Dyustaqa maydiyapis alabanallapapaqna karan.

7 Chaqa kusalata munamashanchikraykumi, Wamran Jesucristumatapis kaĉhamuran yawarninta iĉhar wanutin, Taytanchikllapa Dyusqa pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq.

8 Chaymi ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munar ima yanapamashanchikllapa, kusala yaĉhaq, kusala intrakaq ima kanallapapaq.

9 Chaynullami Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha kusalata munarninchikllapa payla yarpusha kayaq, Wamran Jesucristuwan tukuyla imata ruranapaq chaymatapis intrachimashanchikllapana.

10 Piru chay ima tyimpuĉhi Jesucristuna unaq syilupi kaqkunata, chaynulla kay pachapi kaqkunatapis, mantakunanpaq tyimpu ĉhamutinqa, pay mantakunanpaqna Tayta Dyusqa qunqa.

11 Allita yaĉhashanchikllapanumi Tayta Dyusqa imatapis ruran pay munashannullaqa. Chaymi Wamran Jesucristuwan pullacharqa, paypaqna kanallapapaq nimashanchikllapallana karan.

12 Chaynuqami Tayta Dyusqa rurasha, nuqakuna Israelmanta kaqkuna Jesucristupi puntata kriyiqkunaqa, Dyuslata kasur kawsatiyllapa, wakin rikamaqllapakunamapis paylatana alabananllapapaq.

13 Chaynullami qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, Dyus chiqap nishankunata uyaparqa, intrakaraykillapa imanumi washakayankillapa kanqa nir. Chaymi Jesucristupi kriyir paywan pullachakarnaqa, Taytanchikllapa Dyuspana karaykillapa. Chaynu pullachakatkillapaqami, Tayta Dyusqa siñalashuqllapa yupay Santu Ispiritunta qushuranllapa. Chayna yaĉhanaykillapapaq Santu Ispirituta arnishushanllapataqa kumplishushallapa nir.

14 Pay Santu Ispirituqami, Dyus imanu munashan tyimpu ĉhamutin arnimashanchikllapataqa aypanallapapaq nir chiqapta intrachimanchikllapa. Chaymi chay arnimashanchikllapata limpu kumplir Tayta Dyus paypa kaqninkunata washamashallapaqa, tukuyla kusata alabayashunllapa.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunaqa kusala intrakaq kananllapapaq

15 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunapaq yaĉhasha kani imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa kusalata llakipanakur kawsankillapa nir.

16 Chaymi Amitunchikman qamkunapaqqa mana shaykuq kusalata payji nir mañakuni.

17 Chaynullami Amitunchik Jesucristupa Taytan, kusala allin Dyusninchikllapataqa kusalata mañanipis Santu Ispiritunwan yanapashunanllapapaq. Chaynami Santu Ispirituraykuu Tayta Dyuspaq allita intrakar, chiqaptana payta riqsinaykillapapaq.

18 Tayta Dyustaqami mañanipis intrachishunanllapapaq, payqami akrashushallapa chiqap paypa kaqninkunana kanaykillapapaq nir. Chaynullami intrachishunqallapapis kusala shumaqmi Dyusninchik arnir tukuyla paypa kaqninkunata qumayashanchikllapaqa nir.

19 Chaymi mañanipis qamkuna Jesucristupi kriyiqkunaqa allita intrakanaykillapapaq Taytanchikllapa Dyusqami kusala ukman shumaq pudirniyjun kar tukuyla kriyiqkunata yanapamanchikllapa nir.

20 Chaqa imanutaq chay pudirninqa Jesucristutaqa wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chaymantami unaq syiluman apar, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpina tachisha.

21 Chaynumi Tayta Dyusqa Jesucristutaqa wakin pudirniyjun kaqkunamanta, rikaypaq mana rikaypaq mantakuqkunamanta, paylla maydiyapis mantakuqkunamanta, chaynulla tukuyla kay pachapi kaqkunamanta, kanan maydiyapis paylla mantakunanpaq numrasha Tayta Dyusqa.

22 Tayta Dyusqami tukuyla imakunatapis, Jesucristupa ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuraran, payna rikar mantananpaq. Chaynullami Jesustaqa tukuyla kriyiqkunapaqqa uman yupay kar mantananpaq niran Tayta Dyusqa.

23 Chaynumi Amitunchikllapaqa, tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa katin, nuqanchikkuna-shuypaqa paypa kwirpun yupayna kanchikllapa. Chaynu karmi payqa mantamanchikllapa. Chaqa payqami tukuy lugarpi kashanrayku imanu kashallapa imamapis yanapar kawsayninchikta qumanchikllapa.

2

Dyusmi dibaldila llakipar washamanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, unayqami qamkunaqa wanusha yupay kawsaq kankillapa, chay mana allinta rurar uchakushaykillaparayku.

2 Chaqa qamkunaqami kay pachapi kusalata uchakurlla kawsaq chaykunata kasur kawsaq kankillapa. Chaynuqami chay dyablu munashanlatana ruraq kankillapa. Chaqa chay dyabluqami unaq wayrapi chaynulla kay pachapi chay mana allinta ruraqkunata mantan. Chaymi ashwan, Dyusta mana kasuqkunataqa kusalata animachin, mana allinlata rurananllapapaq.

3 Piru nuqanchikkunapismi unayqa chaynu kawsaq kanchikllapa. Chaymi imatapis yarpushanchikllapanulla mana allinkunalata rurar kawsaq kanchikllapa. Chayraykumi wakin mana kriyiqkunata yupaylla, Tayta Dyusqa kusala manchaypaqta kastigamanallapapaqna karan.

4 Nataq Taytanchik Dyusqami, kusala ukmanta llakipakuq kar, imanu kashallapamapis llakipamashanchikllapa.

5 Chaqa uchanchikllaparaykumi tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna karanchikllapa. Piru Taytanchik Dyusqami kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuwan kawsachimaranchikllapa wanunallapamantaqa. Chaymi qamkunatapis Dyusninchikqa llakipashurllapa mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapana.

6 Chayraykumi Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuwan pullata kawsachimarninchikllapaqa, kananlla unaq syilupi yupayna Amitunchikwan kawsanapaq nimashanchikllapa.

7 Tukuy kaykunataqami Tayta Dyusqa rurasha tukuy tyimpupaq allita intrachimanallapapaq, ¡payqami kusata munar, Wamran Jesucristuwan tukuy imapi kusalata llakipamarninchik yanapamashanchikllapa! nir.

8 Chaqa qamkunapismi Tayta Dyus munashushanllaparayku, Jesucristupi kriyirla washakashaykillapa. Manami qamkuna imata allinta rurashaykillaparaykuchu

washakashaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyus chaynu llakipashurllapa, mana imawan pagratkillapa imapischu dibaldila washashushallapa.
9 Chayraykumi mayqanpis mana alabakayta puytinchu, allinta rurarlami washakasha kani nirqa.
10 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay ruramashanchikllapa Tayta Dyusmi akrar pullachamaranchikllapa Wamran Jesucristuwan. Chaynuqami imatapis allinkunalatana rurar kawsanallapapaq unaymanta-pacha, nishallana karan.

Jesucristuraykumi uk ayllulana kanchikllapa

11 Éfeso pwiblumanta kriyiq masiykuna, allita yarpuyllapa: Israel pwiblumanta runakuna kwirpunllapapi siñalniyjun kaqkunaqami, nishuqllapa: "Qamkunaqashi mana kwirpuykillapapi siñalniyjun kashaykillaparayku, Dyuswan kaytaqa mana puytinkillapachu" nir.
12 Allita yarpuyllapa: Unayqami qamkunaqa, Jesucristupi mana kriyiq imachu kankillapa. Chaynulla manami Dyus akrashan Israel pwiblumantachu karaykillapa. Chaynu karmi Tayta Dyus arnikushanmatapis mana aypanaykillapapaqnachu karaykillapa. Chaymi kay pachapiqa mana Dyusninchikwan imalamapischu kawsaq kankillapa. Ashwanmi tukuy tyimpupaq chinqanaykillapapaqlana kawsaq kankillapa.
13 Piru kanan-shuypaqami Jesucristuqa washamanallapapaq yawarninta iĉhar wanusha nir kriyishaykillaparayku, paywan pullana kawsayankillapa, michka unay paymanta karupllapi kasha karmapis.
14 Chaqa Jesucristumi shumaqchamaqninchikllapaqa. Chaynu karmi payqa mana Israel pwiblumanta kaqkunata, chaynulla Israel pwiblullamanta kaqkunawanmapis, uk ayllulapaq yupayna tikramashanchikllapa. Chaynu uklapaqqami Tayta Dyusqa tikramashanchikllapa, chay uk kusa atun pata yupay arkamaqninchikllapata ratachir. Chaqa chay pata arkamashallapami, mana pulla kayta puytir, ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa. Piru chaytaqami Jesucristuqa kwirpullawan ratachiq yupayqa karan.
15 Chaymi Jesucristuqa, Moisés mantakushankunamatapis mana kasunapaqnachu nir, ashwan ishkay pwiblu chiqanchanakusha kaqmatapis uklapaqna tikraran, paylatana sirbir ima kawsananllapapaq. Chaynu rurar imami tukuylata shumaqchamaranchikllapa.
16 Chaqa payllami uk kruspi wanushanrayku, chay ishkay pwiblu chiqanchanakusha maqanakuq yupay kaqkunamatapis uklapaqna tikrar, Dyuswan shumaqchamaranchikllapa.
17 Kriyiq masiykuna, Jesucristuqami, shamuran shumaq rimayninta intrachimanallapapaq. Chayna paylata kasur shumaqtana kawsanallapapaq, chay qamkuna Dyusmanta karupllapi kaqkuna, chaynulla paywan pulla kasha kaqkunamapis.
18 Chaymi Jesucristurayku nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa Santu Ispiritullawan kar, Taytanchikllapa Dyusmanqa qimikayta puytinchikllapa.
19 Chayraykumi qamkunaqa manana furastiru yupaynachu kar, ashwan uk ayllulana kawsankillapa. Chaymi kananqa qamkunapis, imanutaq Dyus akrashankuna kaq, chaynuna kankillapa. Chaynuqami tukuynikillapa Tayta Dyuspa wamrankunana kankillapa.
20 Chaynu karmi qamkunaqa imanutaq uk wasimataqa simintuta rajar alli shachinllapa, chay yupay kankillapa. Chaymi simintu rajakasha chaykunaqa, apustulkuna, Dyuspaq rimaqninkuna ima. Piru chay simintuta rajar rumita ĉhurashallapa chay-shuypaqami, Jesucristo.
21 Chaymi nuqanchikkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqa, chay simintu rumi ĉhurakasha chaypa ananman ĉhurakar llutakaq yupay kanchikllapa. Chaymi imanutaq uk wasimataqa shachinllapa chaynu nuqanchikkunapis winashunllapa, Tayta Dyuslapaq kar, paypa kusa allinla wasin yupayna kanallapapaq.
22 Chaynumi qamkunapis Jesucristuwan pulla karllapaqa, nuqakunawan tantakarqa uklana kankillapa. Chaymi ashwan tukuyninchikllapapi Santu Ispiritulana kawsayan. Chayraykumi Tayta Dyus kawsanan wasi yupayna kanchikllapa.

3

Pablumi Dyus akrashanpaq intrachikun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi qamkuna mana Israelmanta kaqkuna washakanaykillapapaq Jesucristupaq yaĉhachikushayllaparayku prisu kani.
2 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapana, nuqatami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran, qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa washakanaykillapapaq nir.

3 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munamar, imanu Wamran Jesucristuwan
washamanallapapaq nir payla yarpuyashanmatapis intrachimaran. Chaynu intrakarmi
puntata iskribishurllapaqa ashlilata intrachishurayllapa.
4 Piru kanan qashan iskribishuyanillapa chayta allita liyirqami allitana intrakankillapa,
nuqaqami Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yar-
pushantaqa allitana intrakani nir.
5 Chaqa Tayta Dyus payla yarpuyashantaqami, unay tyimpukunaqa mayqanlatapis
mana intrachiranchu. Piru kananqami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunwan chay akrashan
apustulninkunata, chaynulla paypaq rimaqninkunata ima allita intrachimashallapana.
6 Chay payla yarpushanqami kaynu karan: Jesucristupi kriyir washakananllapapaq nir
yaĉhachikutiyllapa kriyiqkunaqami, michka mana Israelmanta karmapis, Israel pwiblul-
lamanta yupayna kananllapapaq. Chaynu karmi tukuyninchikllapaqa, uk kwirpulana
kanchikllapa. Chaynullami tukuyninchikllapana Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa
aypashunllapa.
7 Piru Tayta Dyusqami kusalata llakipar, akrar kaĉhamar pudirninwan yanapamaran
Jesucristupaq rir yaĉhachikunaypaq.
8 Chaymi nishaykillapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyiq kaqkunapaqqa yaqqa mana
kwintachaypaqla yupay kani. Piru michka chaynu katiymapis, Tayta Dyusqami kusalata
llakipamashanrayku yanapamar kaĉhamasha mana Israel runakunata intrachinaypaq,
Jesucristupaq kusala mana yaqqa intrakaypaq yupay kusala shumaq rimashanta.
9 Chaynu yaĉhachikunaypaq kaĉhamarmi nimasha intrachikunaypaq, tukuy imata rurasha
Taytanchik Dyusqa unaymanta-pacha imanumi washamanallapapaq payla yarpushanta
nir.
10 Chaynuqami karan, unaq syilupi tukuy angelkuna, chaynulla wakin mana rikaypaq
kusala pudirniyjun mantakuqkunamapis, tukuyla kriyiqkunata uklana yupay kawsaqta
rikarqa kwintata qukananllapapaq, imanumi Tayta Dyusqa kusala yaĉhaq chaynulla
pudirniyjun ima nir.
11 Piru tukuy imata kriyiqkunawan rurarmapis Tayta Dyusqa imanutaq unaymanta-
pacha chaynu rurananpaq karanllana Amitunchik Jesucristuwan chaynulla ruraran.
12 Chaymi kananqa Jesucristupi kriyir, paywan pulla karnaqami, Taytanchik Dyus-
manqa mana imapaq manchakur imapischu qimikayta puytinchikllapana.
13 Chayraykumi nishaykillapa: Jesucristupaq nuqa yaĉhachishurllapa qischakatiyqa,
amami disanimakunkillapachu. Chaqa chaynu qischakar ima yaĉhachishutiyllapami, Jesu-
cristupi kriyir washakashaykillapana.

Jesucristumi kusala ukmanta llakipamanchik

14 Chayraykumi kananqa qunqurikur Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni qamku-
napaq.
15 Chaqa payqami unaq syilupi chaynulla kay pachapi kawsaqkunapaqa Taytanchikll-
apari, tukuylata ruramashanchikllaparayku.
16 Chaymi Tayta Dyustaqa mañani Santu Ispiritunwan kusala shumaq kaqkunalapi yana-
pashutinllapa, yarpuynikillapapi pudirniyjun, chaynulla kusala jwirsayjun ima kanaykil-
lapapaq.
17 Chaynuqami kriyishaykillaparayku, Jesucristuqa shunquykillapapina maydiyapis
kawsanqa. Chaymi ashwan Jesucristulapaqna kusalata yarpur, uknikillapa uknikillapa-
pis kusalata llakipanakunkillapa. Chaymi chaynu kawsarqa, imanutaq uk qirumaqa allita
ĉhupakurqa ima katinpis kusalata shachinakun, chaynullami kusalata llakipanakur ima
kawsarqa maydiyapis chaynu llakipanakunaykillapapaq yarpurlana kawsayankillapa
kanqa.
18 Chaynullami mañakunipis Jesucristuqa tukuy kriyiqkunata intrachishunanllapapaq,
imanumi payqa kusala ukmanta munamanchikllapa nir.
19 Chaynullami mañakunipis ukman imakunata intrakanaykillapamantaqa, ashwan Je-
sucristuqa kusala ukmanta llakipamanchikllapa nir allitana intrakar kawsanaykillapa-
paq. Chaynu kawsarqami, Dyus munashanlatana maydiyapis rurar kawsayankillapa
kanqa.
20 Taytanchik Dyusqami kusalata yanapamanchikllapa, masta chay
mañashanchikllapamantaqa, chaynulla yarpushanchikllapamanmatapis. Chaqa payqami
kusala pudirniyjun kar, tukuy imata rurayta puytin.
21 Chayraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa tukuy tyimpu paylatana alabashunl-
lapa. ¡Chaynumi kanqa!

4

Santu Ispirituwan kaqkunaqami uklana yupay kawsashunllapa

1 Chaymi Amitunchik Jesucristo munashanta rurashayrayku prisu karmapis, kusalata
rugashunillapa, imanutaq Dyus akratinllapamaqa kawsanllapa, chaynu qamkunapis
kawsanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusmi akrashushallapari.
2 Chaynu karqa, amami kusa kani nir alabakar imachu, shumaqlata ukninchik-
llapawanqa kawsankillapa. Chaynulla ima katinpis amami piñakur imachu ashwan
llakipanakur imana shumaqta parlankillapa.
3 Chaymi chaynu Santu Ispiritu yanapashutinllapaqa, kawsayarllaqa ukla yupayna
maydiyapis llakipanakur ima shumaqta kawsayta kamayllapa.
4 Chaqa allita intrakayllapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami uk kwirpulana kanchikllapa.
Chaynulla Santu Ispiritupismi ukla. Chaymi Tayta Dyus yanapamashanchikllapa uklayla
washamaqninchik Jesucristupi kriyirqa, washakashana kanchikllapa nir kusalata kun-
fyakanallapapaq.
5 Chaynulla Amitunchikllapaqami ukla. Chaynu katinmi kriyinallapapaq, shutikunalla-
papaqmapis uklari.
6 Chaqa kanmi uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchikllapa. Chaymi paylla tukuyta rikan.
Chaynu karmi pay munashantaqa, mayqanwanpis ruranarqa ruran. Chaqa payqami
maypipis pullanchikllapa.
7 Piru tukuy nuqanchikkunaqa manami tukuyla chayllata ruranapaqchu kanchikllapa.
Ashwanmi Jesucristuqa pay munashannulla ukninchikllapa ukmanta, ukninchikllapa
ukmanta rurar, paylata sirbinallapapaq nimashanchikllapa.
8 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
"Jesucristumi tukuy kuntraqninkunata binsir,
riran unaq syiluman.
Chaymi unaq syilumanta-pacha
kaĉhamuran Santu Ispiritunta
tukuyla kriyiqkunata yanapatin uknin ukmanta uknin ukmanta rurar
paylata sirbinanllapapaq" nir.
9 Piru ¿ima nishaq nirtaq, "Iqaran unaq syiluman" niyan? Chaynu nirqami intrachi-
manayanchikllapa puntataqa kay pachaman shamusha karan nir.
10 Chaymi kay pachaman ishkimusha karan Jesucristullami, kusala unaq may
syilumanqa iqaran. Chaynuqami ruraran tukuy imata, chaynulla nuqanchikkunatapis
payna rikamanallapapaq.
11 Payllami tukuy kriyiqkunataqa yanapar ukmanta ukmanta rurar payllata sirbinan-
paq akraran. Chaymi ukkunataqa apustulkuna kananpaq nisha. Nataq ukkunata-
shuypaqa, paypaq rimaqninkuna kananpaq. Ukkunataqami nisha mana kriyiqkunata in-
trachitin, kriyir washakananllapapaq. Ukkunataqami kriyiqkunata rikananpaq akraran.
Chaynulla akraranpis kriyiqkunata yaĉhachinanpaq ima.
12 Chaynuqami Jesucristuqa akraran chaynu ukmanta ukmanta, Dyuspa kaqninkunata
yaĉhachinanllapapaq. Chayna Dyuspa kaqninkunaqa waran waran chay kriyishanpiqa
masna jwirtiyar, paykunana wakinkunata yaĉhachinanpaq ima.
13 Chaymi chaynu Jesucristupi mas kriyinallapapaq animachimashallapaqa, maydiyaqa
tukuy chay yarpuylana kar, allitana Amitunchiktaqa riqsinallapapaq. Chaynuqami
Dyuspa Wamran Jesucristupi, allita kriyiqkunana kar, kusa allinlatana kawsashunllapa
imanutaq Amitunchikmaqa allinla chaynu.
14 Chaynu allitana intrakarqa, mananami imanutaq uk wamramaqa ukmanta uk-
mantana yarpupakun, chaynunachu kashunllapa. Chaynullami manana imata yupay
wayra wakman kayman purichin chaykuna yupaychu kashunllapapis. Chaqa chaynu
wakman kayman puriqkunaqami, kusa allinlata yupay tukur yaĉhachikuqkunamanta dasna
ingañakanqallapa.
15 Piru nuqanchikkuna kriyiqkunaqami, kusalata llakipanakur ima tukuy imatapis
chiqap kaqlata yaĉhachinakunchikllapa. Chaymi chaynuqa waran waranna, Amitunchik
munashanta rurar, pay yupayna kawsashunllapa. Chaqa payqami tukuy kriyiqkunapaqa
umanchikllapa yupay-ari.
16 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparayku uk yarpuylana ima kar, tukuyninchik-
llapa yanapanakushunllapa, Dyus munashannu kawsanallapapaqqa. Chaqa allita
yarpuyllapa: Imanutaq kwirpunchikllapapa partinkunamaqa tukuy imapi yanapanakun-
llapa. Chaynu yanapanakur ima shumaqta kawsarqami, mas allita waran waranna
Jesucristupiqa kriyishunllapa.

Jesucristupi kriyirqami mushuqmanta nasisha yupayna kawsashunllapa

17 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata rugashaykillapa:
Amanami Dyusninchikta mana riqsir, kusala ukman mana allinkunata rurar kawsan-
llapa, chaynunachu kawsankillapa. Chaqa paykunaqami munashanlata yarpur rurar,
kusala mana allintachu kawsanllapa.
18 Chaynu karmi paykunaqa mana imalatapis intrakayta puytinllapachu chay allin
kaqmantaqa. Chaymi maydiyapis mana yaĉhanllapachu shumaqta kawsaytaqa; ashwanmi
kusala saqrata kawsanllapa. Chaqa chaynuqami kawsanllapa shunqunllapata kusalata
ankuchasha kar, Amitunchik nishankunata mana intrakanashanrayku.
19 Chaynu kawsaq runakunaqami, limpu kuchiyasha kar mana intrakanllapanachu.
Chaymi maydiyalapis kwirpun munashanlata rurar kawsanllapa. Chaynu karmi mana
tantyakarchu, chay mana allin kaqkunataqa mayqannintapis masta ruranapaq yarpurla
kawsanllapa.
20 Piru qamkuna-shuypaqami mana chaynu kawsanaykillapapaqnachu Jesucristupaq
uyakurqa yaĉhakushaykillapa.
21 Chaymi chiqapta paypaq uyakur yaĉhakushana karqa, yaĉhayankillapana payqa iman-
umi kawsanallapata munan nir.
22 Chayraykumi unay imanu kawsaq kankillapa chayta-shuypaqa qunqar dijayllapana.
Chaqa chay mana allinkunaraykumi, kusala saqra mana allinta rurarlla, maydiyapis
mana shumaqta kawsayta puytiqchu kankillapa.
23 Chaymi kananqa yarpuynikillapapiqa allin kaqlatana rurayta yarpur, mushuqmanta
nasisha yupayna kawsayllapa.
24 Chaynuqami imanutaq Tayta Dyus, payta yupay mushuqmantana rurashushanl-
laparayku allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa
ukmanta kawsayllapa, chay chiqap kaqlapi yarpur, kusa shumaqlata rurar imana.
25 Chayraykumi, amana masqa llullakur imaqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis
karanlata willankillapa uknikillapataqa. Chaqa michka achka karmapismi, tukuy-ari uk
kwirpulana kanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa.
26 Chaymi imanupi uknikillapawan piñakurmaqa, dasla shumaqchanakunkillapa, ama
uchakunaykillapapaq. Amami uknikillapawan piñachinakushallaqa, tukuy unaq, manaqa
tukuy tutaqa pasankillapachu.
27 Chaqa mana das shumaqchanakurqami, ashwan chay dyablu munashanta ruranan-
paqna dijayankillapa.
28 Chaymi mayqanpis suwakuyasha ima karqa, amanami qashanqa suwakunkilla-
panachu. Ashwanmi makikillapawan trabajar imaykillapalataqa tarikurna, ashwan
wakin ministiqkunata yanapayllapa.
29 Chaynulla amami mana allinkunataqa rimankillapanachu. Ashwanmi imatapis
shumaqlata rimankillapa. Chaynuqami wakinnikikunata yanapayankillapana. Chayna
chay uyapashuqkunaqa shumaqtana yarpur mas allitana Jesucristupi kriyinanllapapaq.
30 Tayta Dyuspa Santu Ispiritun siñalashushallapa yupayna qamkunapi kawsayan chay-
taqami, ama llakichinkillapanachu. Chaqa payraykumi allita yaĉhayankillapana, may-
diyaqa washakanapaq diya ĉhamutinqa washakashana kashaq nirqa.
31 Chayraykumi shunquykillapapi piñakuykunata, chay sunsunulla piñakuykunata, chay
anyanakuykunata, chay jurapakuykunata, chaynulla chay tukuy mana allin rurayku-
nataqa itakuq yupay ashuchiyllapana qamkunamantaqa.
32 Chaymi ashwan mayqanwanpis llakipanakur shumaqta kawsayllapa. Chaynulla
uknikillapa imata rurashutinllapapis llakipar pirdunayllapa. Chaqa imanutaq
Taytanchikllapa Dyusmaqa, Wamran Jesucristurayku llakipar pirdunamaranchikllapa
chaynulla.

5

Dyus yupaylana kawsashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkuna Dyusninchikpa akrashan wamrankuna kaqkunaqami,
imanutaq paymaqa kusala shumaqta kawsan, chaynu kawsankimanllapa.
2 Chaymi imata rurarpis uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima rurayllapa. Chaqa
imanutaq Jesucristumaqa kusalata llakipamarninchikllapa uchanchikllaparayku paylla
wanuranmapis. Chaynu wanurmi, imanutaq uk ufrinditata rupachishamaqa kusala
shumaq mishkita asyakun, * chaynumi Tayta Dyuspa naypanmanqa qimikaran.
3 Chaymi qamkuna, Dyus akrashan kusala shumaq kaqninkunana karqa, amami ukwan
ukwan pununaykillapapaq, chaynulla ukman pinqaypaq imakunata ruranaykillapapaq

* **5:2** Dyuspaq ufrindita kusala mishkita asyakun nir mas intrakanarqa, rikashunllapa: Génesis 8.20-21; Éxodo 29.18,25,41; Levítico 1.9,13,17.

rimankillapalamapischu. Chaynulla amami imaykillapata qamkunalapaq tantakunaykillapapaqmapis rimankillapachu.
4 Amami kusala saqrata, chaynulla sunsunullaqa rimankillapachu. Chaynulla amami kusa pinqaypaqkunata rimar imaqa grasyakunkillapalamapischu. Ashwanmi chay mana allinkunata rimanaykillapamantaqa, Taytanchik Dyuslata payji nir ima alabayllapa.
5 Chaqa qamkunaqami allita intrakankillapana, mayqanpis masayjun kar ukwan ukwan punuqkuna, chaynulla mana masayjun kaqkuna pakaplla punuqkuna, chay kusala pinqaypaq imakunata ruraqkuna, chaynulla mayqanpis payllapaq imankunata kusalata tantakuyta munaqkunaqami, Jesucristupa Taytan Dyus mantakuyashanmanqa, mana yaykuyta puytinqallapachu nir. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunata aduraq yupayna.
6 Chaynulla amami mayqanpis uchakuchishunanllapapaq llullachir yaĉhachishunqallapachu. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, Tayta Dyusta mana kasurnachu, ashwan paykuna munashannullana kawsanllapa. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy chaykunawanqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaĉhamun paykunamanqa.
7 Chayraykumi chay munashanlata rurar kawsaqkunawanqa ama piĉhunakunkillapalamapischu.

Dyus yupay achkiraqlapina kawsashunllapa

8 Qamkunaqami, Jesucristuta unay mana riqsirqa, tutaparaqpi yupay kar mana allinkunata rurar kawsaq kankillapa. Piru kanan-shuypaqami Amitunchikpi kriyishaykillaparayku, paywan pullachakashana kankillapa. Chaymi ashwan uk achkirachikuq yupaylana, allinkunalata rurar kawsayllapa.
9 Chaqa chay achkirachikuq yupay Jesucristuwan kaqkunaqami, imatapis allinkunalata, chiqap kaqkunalata rurar, ukninkunamatapis llakipar ima kawsanllapa.
10 Chaymi allita intrakayllapa Amitunchik Jesucristuqa imanumi kawsanata munan nir. Chaynu intrakarqami, pay munashannula maydiyapis kawsankillapa.
11 Chaynulla chay tutaparaqpi kaqkuna mana allinkunata yanqalla ruranllapa chaykuna yupayqa amami rurankillapachu. Ashwanmi allinlata rurar kawsar, intrachinkillapa chaynu pakaplla mana allinta rurayashanllapaqami, mana allinchu nir.
12 Chaqa chay mana allinkunata pakaplla rurayashanllapapaq rimanapaqqami kusala pinqaypaq.
13 Piru Taytanchik Dyusmi, chaynu mana allinkunata rurayatinllapamapis, shutiman rikarichin chay rurayashanllapataqa.
14 Chaqa chay achkirachikuq chayqami ima mana allinta rurayashamapis, tukuylata shutillamanna rikarichin. Chayraykumi iskribikashakunapiqa nin:
“Rikĉhakuy qam punuqqa.
Chay wanushakunapa rurinmanta sharimuy,
Jesucristumi achkirachishunqana” nir.
15 Chayraykumi, allita kwintata qukayllapa, ¿imanutaq Dyuspa naypanpiqa kawsayani? nir. Chaymi chaynu kwintata qukarqa, amanami sunsunulla yarpupakurnachu, ashwan tukuy allin kaqkunalapaq kusata intrakarna kawsankillapa.
16 Chaymi kay tyimpukunapiqa imuraspis allinlata rurar kawsayllapa. Chaqa kay tyimpu kawsayashanchikllapapiqami, mayqanpis mana allinkunalata rurarna kawsayanllapa.
17 Chaymi qamkuna kriyiqkunaqa amami sunsunullaqa imatapis rurankillapachu. Ashwan allita intrakar, Tayta Dyus munashannulla rurankillapa.
18 Chaynulla amami maĉhankillapa imapischu. Chaqa chaynu maĉhar imaqami, mana tantyakar imachu, munashanlata ruranllapa. Ashwanmi tukuy kawsaynikillapataqa, Santu Ispiritupa makinlapina dijayllapa pay munashannullana rurachir kawsachishunanllapapaq.
19 Chaymi ashwan uknikillapa uknikillapa salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa takinkunata ima takir kusalata animachinakunkillapa. Chaynuqami tukuy shunquykillapawan Amitunchikta alabar imana kusala shumaqta kawsankillapa.
20 Chaymi imuraspis Amitunchik Jesucristupa shutinlapi, tukuy imapi yanapamashanchikpaq tukuy tyimpu Taytanchik Dyustaqa payji nir ima alabashunllapa.

Masayjunkunaqa kasunakur imana kawsashunllapa

21 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa rispitanakur, kasunakur ima shumaqta kawsankillapa.

22 Qamkuna kriyiq warmikuna, runaykillapata allita kasunkillapa, imanutaq Amitunchik Jesucristuta kasunkillapa chaynulla.
23 Chaqa runaqami, warminpaqa uman yupay. Imanutaq Jesucristumaqa paypi kriyiqkunapaqqa uman yupay chaynu. Chaynulla Jesucristuqami washamaqninchikllapa. Chaqa tukuy kriyiqkunaqa paypa kwirpun-ari kanchikllapa.
24 Chaymi imanutaq, tukuy kriyiqkunamaqa Jesucristuta kusalata rispitar ima kawsanllapa, chaynumi qamkuna kriyiq warmikunapis runaykillapataqa tukuy imapipis kusa rispitullawan kasunkillapa.
25 Chaynulla qamkuna kriyiq runakunapis, warmikillapata kusata llakipayllapa, imanutaq Jesucristumaqa, chay tukuyla kriyiqkunapaq llakishanrayku, wanuranmapis chaynulla.
26 Chaynuqami ruraran, tukuy paypa kaqninkunaqa chay shutikushanllaparayku, chaynulla chay paypa rimayninwan kusala shumaq chuyala yupayna kananllapapaq.
27 Chaynu karllapanaqami paypa kaqninkunana kar, shumaqchakashana kanqallapa. Chaymi manana ima lisyakar alliyasha yupay, granuyjun imalamapischu kanqallapa. Ashwanmi tukuyla kusa shumaqchakashana kanqallapa.
28 Chaymi imanutaq uk runamaqa paypa kwirpunpaq kusata llakin, chaynumi llakinman warminpaqpis. Chaqa mayqanpis warminpaq llakiqqami, paypa kwirpunpaqpis kusalata llakiyan.
29 Chaqa manami mayqanpis paypa kwirpuntaqa ĉhiqninchu. Ashwanmi imanullapis qaran, kuytan ima, imanutaq Jesucristumaqa paypa kaqninkunataqa kusata kuytan chaynulla.
30 Chaqa tukuy kriyiqkunaqa michka achka karllapamapis paypa kwirpun-ari kanchikllapa.
31 Chayraykumi, runaqa taytanta mamanta dijar warminlawanna kawsanqallapa. Chaynami ishkantinqa uk kwirpulana yupay kawsanqallapa.
32 Chaqa imanutaq uk runa warminwan pullachanakurmaqa ishkantinqa ukla yupayna, chaynumi mayqanpis Jesucristupi kriyirqa uklana paywanqa. Piru Tayta Dyus chaynu yarpushan unay mana intrakaypaq kasha karmapis, kusala shumaq kasha, allita intrakashaqa.
33 Chayraykumi qamkunamanta runa kaqkunamaqa, ama qunqarchu warmikillapapaq llakiyllapa, imanutaq kwirpuykillapapaq llakinkillapa chaynulla. Chaynulla warmi kaqkunapis runaykillapata rispitar, kasur ima kawsayllapa.

6

Wamrakuna taytaykillapata kasunkillapa

1 Kanan-shuypaqa wamra kaqkunata nishaykillapa: Taytaykillapata, mamaykillapata kusa rispituwan kasuyllapa, Amitunchik Jesucristupana kashaykillaparayku nir. Chaqa chaynu taytanchikta, mamanchikta kasushanchikllapaqami kusala allin, shumaq ima.
2 Chaqa Tayta Dyus mantakushanmanta ukqa kaynu nin: “Taytaykita, mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa” nir. Chaymi chay mantakuy nishanta rurarqashi,
3 kay pachapiqa kusala unayta, chaynulla kusala shumaqtanashi kawsashunllapa nir arnimaranchikllapa.
4 Nataq qamkuna tayta kaqkuna-shuypaqa, amami wamraykillapata imapaq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Ashwanmi shumaqlata willar ima, allita Amitunchik Jesucristulapina kriyir kawsananllapapaq intrachinkillapa.

Sirbikuqkuna patrunnikillapawan rispitanakunkillapa

5 Chaynulla qamkuna sirbikuq kaqkuna, kay pachapi kaq mantaqnikillapata allita kasunkillapa. Chaymi ima trabajuta rurarpis kusa rispituwan, manchakuqnula, karanlata, shunquykillapapi aligriyar ima rurankillapa, Jesucristuta sirbiq yupaylla.
6 Qamkunaqakish mantaqnikillapa pullaykillapa katinmala paykunawan allinpi kanaykillapapaq nirma imatapis rurayatkillapa. Ashwanmi Jesucristupa sirbiqnin kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan, Dyus munashannula rurankillapa.
7 Chaymi ima trabajuta rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi imata rurarpis Amitunchikllapaqna rurankillapa, mana runakunapaq yupaychu.
8 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, mayqanpis sirbikuq kar, mana sirbikuq karmapis, allinlata rurasha kashallapaqa, Amitunchik Jesucristuqami pagramaqninchikllapa yupayna, kusa allinlata yanapamashunllapa.
9 Nataq qamkuna mantakuq kaqkunapis, imanutaq sirbiqnikikuna kasushurllapa karanlata ima ruranllapa, chaynullami chay sirbikuqnikikunawan imatapis karanlata

ruraylla pa. Amami imapaq jurapar, ima mana allinta ruranaykipaqmapis yarpunkillapachu. Chaqa allita yarpuyllapa qamkuna mantakuqkunaqa: Chay sirbiqniki chay, chaynulla qampismi unaq syilupi Amitunchikllata sirbiyankillapa. Chaqa payqami, mana mayqantapis ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuyla paypaqqa chaylla kanchikllapa.

Amitunchikpi kriyir kamakashanchikwanmi washakashunllapa

10 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristuqa mana tukukaq pudirniyjun. Chaymi qamkunaqa chay pudirninpi imuraspis aypakusha yupaylana shachinakuyllapa.

11 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa guerraman rir maqanakunanpaq kusalata kamakan, chaynumi qamkunapis Dyusninchik imanu imanu washakanaykillapaq chay tukuy saqra mana allinkunamanta nir willashushanllapanulla kamakayllapa. Chaynu katkillapa, yarpuynikillapapi chay dyablu ukmanta ukmanta yarpuchishutinllapaqa, mana kwintacharnachu imata saruĉhaq yupayna itakunaykillapapaq.

12 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqanchikkuna kriyishanchikllaparaykuqa, manami nuqanchik yupay aychayjun, tulluyjun runakunawanchu maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilumanta chay mana allinta rurachikuqkunawan maqanakuq yupayqa kanchikllapa. Chaqa chay tutaparaqllamanta kar, mana allinta rurachikuqkunaqami, kusata mantakun, imatapis paykunapa yarpuyninllamanta rurachikunllapa ima.

13 Chaynami imanutaq suldadumaqa guerraman rinanpaq kusalata kamakar rin, chaynu qamkunapis Dyusninchik imanu washakanaykillapapaq nir willashushanllapawan alli kamakashalana kayllapa. Chaymi chay kusala mana allin saqra diyakuna ĉhamutinmapis, kriyishaykillapanulla shachinakunaykillapapaq.

14 Chayraykumi imanutaq suldadumaqa allita waĉhkakur kamakan maqanakuq rinanpaqqa, chaynumi qamkunapis chay chiqap kaqlawan allita waĉhkakusha yupayna kamakayllapa. Chaynullami imanutaq chay suldadumaqa qasqunta washananpaqpis jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi qamkunapis imatapis allin kaqlata ruranaykillapapaq yakakuq yupay kamakashana kayllapa.

15 Chaynulla imanutaq uk suldadumaqa imuraslapis sapatunta alli yakakushala purin, chaynu yupaymi qamkunapis imuraslapis kusa kamakashalana kayllapa. Chaynu karqa imanumi Jesucristuqa shumaqchamanayanchikllapa nir yaĉhachikunaykillapapaqqa imuraslapis listuna kayankillapa kanqa.

16 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa jyirrumanta rurakasha iskudunwan washakan, chaynumi qamkunatapis chay kriyirlla kawsashaykillapaqa washashunqallapa, tukuyla chay mana allinkuna nina ratakuq flicha yupay chaykunamantaqa.

17 Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi qamkunapis Amitunchikmi washamayanchikllapa nir kunfyakashaykillapataqa ama qunqarchu yarpuynikillapalapi purichinkillapa. Chaynullapismi Santu Ispiritu Dyuspa rimayninta uk ispada yupay kar washashunanllapapaq qushushanllapataqa waran waran ama qunqarchu allitana intrakankillapa.

18 Chayraykumi qamkunaqa allinpi mana allinpi karmapis amami dijankillapachu Amitunchikman mañakuytaqa. Chaymi imuraspis mañakurqa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakunkillapa. Chaynu karqami, maydiyapis alamirala kar, mana disanimakur imachu, ashwan Dyus tukuylata akrashan kaqkunapaqpis mañakunkillapa.

19 Chaynullami nuqapaqpis Taytanchik Dyusman mañakunkillapa, pay yanapamatin allinkunalata rimanaypaq. Chaynulla pay yanapamatin, rir ama manchakur imachu yaĉhachikunaypaq imanu Taytanchikllapa Dyusqa payla yarpusha washamanallapapaq nir.

20 Chaqa Dyusmi nuqataqa kaĉhamasha uk kunachikuqta yupay, rir parlakunaypaq chay shumaq rimayninpaqqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaypaq kananqa prisu kani. Chayraykumi qashan nishunillapa: Mañakunkillapa nuqapaq mana manchakur imachu, chay shumaq rimayninpaq parlakunaypaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

21 Chay kriyiq masinchikllapa Tíquico shamurmi, allita parlashunqallapa nuqapaq imatami rurayani nirmapis. Chaqa pay ukninchikllapami, Amitunchik munashannulla kusalata yanapaman Amitunchikpaq yaĉhachikunayllapapaqqa.

22 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni, imatami rurayanillapa nir ima animachishunanllapapaq.

23 Kriyiq masiykuna, mañakunillapa Taytanchik Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis, tukuy kriyiqkunataqa yanapar ima shumaqta kawsachishunanllapapaq. Chaynuqami ashwan mas allitana kriyinkillapamapis.

24 Chaynulla Amitunchik Jesucristuta tukuyla munar mana shaykuq kriyiqkunatami,
Amitunchikqa kusalata llakipar ima yanapashurllapa shumaqta kawsachishunqallapa.
Chaynumi kanqa.

Filipenses
Pablumi kartanta kaĉhan Filipospi kriyiqkunaman

Grecia nasyunpi, chaynulla prubinsya Macedoniapimi, Filipos pwibluqa karan. Kay pwiblumanmi apustul Pabluqa ĉharan Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunanpaq (Hechos 16.11-40). Chaynu yaĉhachikurnaqami Pabluqa riran uklaw pwiblukunamanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuq. Chaymantami chaypi yaĉhachikurnaqa riran prubinsya Macedoniaman, chaypipis qashan yaĉhachikunanpaq. Chaynu yaĉhachikur rishannumi rir, ĉharan Jerusalén pwibluman. Chaymi chaypiqa karguyjunkuna aypar prisuranllapa. Chaymantami kaĉharanllapa Cesareaman, chaymanta Romaman chaypi prisu dijananllapapaq.

Pablo karsilpi katin, Filiposmanta kaq kriyiq masinkuna yarpurmi, Epafrodituta kaĉharanllapa Pabluta watukunanpaq. Chaymi Epafrodito rirqa, Pablo ministishanta tantasha karanllapa chayta apar, riran. Chayraykumi chay Epafrodito apashanta ayparmi, Pabluqa Filiospi kriyiq masinkunata kusalata payji nir ima, kay kartapi iskribiran (1.5; 4.10-19). Chaynullami kay kartapiqa willaranpis Epafrodito qishaq karpis, imanumi alliyashana nir (2.25-30).

Kay kartata liyirmi intrakayta puytinchik imanu qischakarpis shachinakunallapapaq nir (3.1; 4.4; 4.7; 4.12). Chaynullami intrakayta puytinchikpis imanumi Taytanchik Dyuslapi kunfyakar kawsanallapapaq nir.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi ukninchik Timoteuwan, Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin kanillapa. Chaymi ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus akrashushallapana katin, Amitunchik Jesucristupi kriyir paywan pullachanakushaykillapa. Chaymi chaypi kaqkunataqa, chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata, chaynulla chay kriyiqkunata sirbiqkunatapis * tukuynikillapata saludashunillapa.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunapaq

3 Kriyiq masiykuna, imanumi qamkunaqa kriyinkillapa nir yaĉharmi, imuraspis kusalata payji nini Taytanchik Dyustaqa.

4 Chaynu mañakuq qallaritiyqami, shunquymapis kusa allinta yarpuchimatin, kusa aligrila ima Taytanchik Dyusmanqa mañakuni tukuy qamkunapaqqa.

5 Chaqa qamkunawan pullamiri, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nirqa yaĉhachikushanchikllapa, puntamanta-pacha kanankaman.

6 Chaymi nuqaqa Taytanchik Dyuspi kusalata kunfyakani imanutaq puntamanta-pacha imata ruranaykillapapaq yanapashuranllapa, chaynullami waran waran yanapashuyanqallapa, Jesucristo maydiya shamunan diya ĉhamunankaman nir.

7 Nuqapaqqami, kusala allin chaynu waran waran animachishurllapa yanapashunayllapapaqqa. Chaqa qamkunamaqami, nuqa prisu katiy, chaynulla mana prisu katiymapis kusalata yanapamaraykillapa, Jesucristupaq yaĉhachikuypiqa. Chaymi ashwan kusala allin tukuy shunquywan qamkunata yanapashunayllapapaqqa.

8 Chaqa Taytanchik Dyusmi yaĉhan, imanumi nuqaqa Jesucristurayku qamkunapaq llakir ima kusalata rikashuyllapata munani nir.

9 Chaymi ashwan mañakuni Taytanchik Dyus yanapashutinllapa, waran waranna uknikillapa uknikillapa llakipanakunaykillapapaq. Chaynuqami Jesucristupa tukuy yaĉhayninpaqqa kusa yaĉhaq, mas intrakaqkuna imana kankillapa.

10 Chaymi maydiya, chaynulla imuraspis, allinlata ruranaykillapalapaqna yarpunkillapa. Chaynuqami kusala shumaq allinlatana kawsankillapamapis. Chayna maydiya Jesucristo shamurmapis, allinlatana rikar pullakushunqallapa.

11 Chaqa chay tyimpuqami qamkunaqa rikachikunkillapa, tukuyla allin kaqkunata rurashaykillapakunata. Piru chaynu allinlata ruranaykillapapaqmi, Jesucristo yanapashushallapa. Chaynami Taytanchik Dyusmaqa ashwan kusa alabakashana kanqa.

Pablumi wanunanpaq kar kawsananpaq karmapis Amitunchiklapaq yarpun

---

* **1:1** Kriyiqkunata sirbiqkuna nirqami intrachimayanchik dyakunukunapaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa Hechos 6.1-4, 1 Timoteo 3.8-10.

12 Kriyiq masiykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Chay runakuna mana allinkunata rurar, prisumashanllapa imaqami mana yanqallachu kasha. Ashwanmi chaynu pasaqta rikar imami Jesucristupiqa kusala achka kriyishallapa, nuqa yaĉhachikushayrayku.
13 Chaqa tukuyla runakuna, chaynulla Roma pwiblupa mantaqnin Cesarta kuytaq gwardyakunamapis, karsilpi kuytamayashanrayku yaĉhayan nuqaqami Jesucristupi kriyir yaĉhachikushayraykula prisuqa kani nir.
14 Piru chaynu prisu katiymapismi, wakin kriyiq masinchikkunaqa, masta animakur mana imapaq manchakur imalamapischu ashwan mas yaĉhachikuq qallarishallapa, imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyirlami washakayanqallapa nir.
15 Chaqa chiqaptaqami Jesucristupaq yaĉhachikuqkunaqa achka kanllapa. Piru wakinkunaqami nuqa yaĉhachikuyashaypaq kusata ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta mas kayta munar imala yaĉhachikunllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqami mana imapaq yarpur imachu Jesucristulapaq chiqapta yaĉhachikunllapa.
16-17 Chaymi paykunaqa Jesucristupaq kusalata llakir ima, paypaq yaĉhachikunllapa imanu kriyir washakananllapapaq nir. Chaqa paykunaqami yaĉhanllapa, nuqataqami Dyus kaĉhamasha, Jesucristulapaq maydiyapis yaĉhachikunaypaq nir. Piru nuqa yaĉhachikuyashaypaq ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta mas kayta munarla Jesucristupaq yaĉhachikuqkunaqami, imapipis paykunalapaq yarpunllapa. Chaymi kanan nuqa prisu katiymaqa, imanu tukusha nir ima uchachamanayanllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqa yupay Jesucristulapi yarpur yaĉhachikuyar, manaqa paykuna kusa kani ninanlapaq yaĉhachikuyarmapismi, nuqataqa mana imalapaqpis llakichimanllapachu. Chaqa chaynumapismi Jesucristullapaq yaĉhachikuyanllapa. Chaymi ashwan kusa aligri kanaymantaqa, mastaraq aligriyanimapis.
19 Chaqa yaĉhashanami kani, Jesucristupa Santu Ispiritun yanapamashan, chaynulla qamkuna Taytanchikllapa Dyusman mañakushaykillapaqami, mana yanqallachu kar, ashwan byinniypaq kasha nir.
20 Chaymi nuqaqa Tayta Dyuspi kusalata kunfyakani mana pinqaypi kar imachu imatapis karanta rurashaq, rimashaq mana manchakurmapischu nir. Chaynami Jesucristo imanu yanapamashantaqa, kanan kawsanaypaqlla katiy, chaynulla wanunaypaqna katiymapis, tukuyla rikanqallapa.
21 Chaymi kanan kawsanaypaqlla katinqa tukuy imatapis Jesucristo munashanlata rurarlla kawsanani. Nataq wanunaypaqna kar-shuypaqa kusala shumaqta kawsaqna riyani.
22 Piru allita yarputiyqami, kawsanaypaqraq allinqa kanman. Chaqa kawsayarllaqami, Jesucristullapaq yaĉhachikutiy mas kriyir achkayayanqallapa. Chaynu katinmi, mana yaĉhanichu wanunaypaqchu allin, manaqachu kawsanaypaqraq nir.
23 Nataq manami yaĉhanichu mayqanninmi kusa allin kanqa nirqa. Chaqa imanupiqami yarpuchiman allin kanman wanur rir Jesucristuwan pullana kanaypaq. Chaynuqami nuqapaqqa kusala mas allin kanman.
24 Piru kriyiq masiykuna, imanupiqami yarpuchiman qamkunarayku kawsanaypaq; chaynuqami mas allitana Jesucristupaqqa intrachishunayllapapaq.
25 Chaqa allita yarpurmi yaĉhashana kani, manaraq wanuyashaqchu nir. Chaymi nuqaqa mana dijashurllapachu qamkunawanraq kashaq. Chaynuqami waran waran yanapar masta animachishaykillapa. Chayna ashwan qamkunaqa Jesucristupi masna kriyir, kusa aligrilana ima kawsanaykillapapaq.
26 Chaynuqami watukushuqllapa shamutiyqa, kusa aligrila kar Jesucristuta kusalata alabankillapamapis.

Jesucristupi kunfyakarlami kawsashunllapa

27 Piru allita intrakarmi kaynu kawsankillapa: Imata rurarpismi karanlata rurankillapa Jesucristo munashannula. Chaymi imanupi rikashuqllapa shamur, chaynulla mana shamurpismi uyapanaypaq, qamkunaqashi kusalata shachinakunkillapa, chaynulla tukuynikillapashi uk yarpuyla kar, Jesucristupi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsankillapa nir.
28 Chaynulla imata rurarpismi chay ĉhiqnishuqnikillapamantaqa ama manchakur imachu rurankillapa. Chaqa chaynuqami rurayankillapa maydiyaqa chay ĉhiqnishuqnikillapaqa limpu chinqanqa nir yaĉhar. Piru qamkuna-shuypaqami Tayta Dyus yanapashutinllapa, washakashana kanaykillapapaq chaynuqa rurayankillapa.
29 Chaqa yaĉhashanchikllapanu qamkunaqa Jesucristupiqa, manami paypi kriyinaykillapapaqlachu kankillapa. Ashwanmi paypi kriyishaykillaparayku qischakanaykillapapaq imana kankillapa.

30 Piru chaynu qischakarmapis manami qamkunalachu qischakayankillapa. Ashwanmi
nuqapis chaynulla qischakayani. Chaqa allita yaĉhashaykillapanu unaymanta-pacha iman-
umi qischakaq kani nir, chaynullami kananpis qischakayani.

2

Jesucristo yupaylami kashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyir paywan pulla kawsashaykil-
laparayku, pudirninta qushushallapa wakinkunata animachinaykillapapaq. Chaynul-
lami llakipashurllapa ima yanapashushallapa wakinkunata kunsulanaykillapapaq ima.
Chaynuqami paypa Santu Ispiritunlawanna tukuynikillapa karqa, tukuy shunquykilla-
pawan llakipanakur imana kawsayankillapa kanqa.
2 Chaynu karqami, kusa aligrila uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsar
tukuynikillapa kusala shumaqta kawsayllapa. Chaynulla, tukuynikillapa chayllata
yarpur kawsarqami nuqatapis kusalata aligriyachimayankillapa kanqa.
3 Chaymi nishaykillapa: Imata rurarpis amami uknikikunamanta mas kani ni-
naykipaqchu rurankillapa. Chaynulla, amami kusana kani ukniykunamantaqa ninkilla-
pachu. Ashwanmi ama imapaqpis alabakar imachu, kriyiq masikikunataqa kusa runa
nishapaq riqsiyllapa qamkunamantaqa.
4 Chaynulla mayqannikillapa imata rurarpis amami qamkunalapaq yarpurchu ru-
rankillapa. Ashwanmi uknikikunapaqpis allita yarpur ima rurankillapa.
5 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa payllapaq kusalata yarpunanman-
taqa wakinkunapaq yarpuq, chaynu qamkunapis uknikikunapaq masta yarpuyllapa nir.
6 Chaqa allita yarpuyllapa:
Jesucristumaqami unaq syilumanta shamusha Dyuslla karmapis,
manami Dyuswan chaylla kayashanlapaqqa yarpuranchu.
7 Ashwanmi chaynu kusa kani ima ninanmantaqa,
mana kwintachaypaqlana tikrakaran.
Chaymi ashwan payqa uk runapaq tikrakarna,
tukuylata sirbinanpaq nasiranmapis.
8 Chaqa paylla mana kwintachaypaqla tikrakar,
Dyus munashannulla wanuranmapis.
Chaymi uk sirbikuq kanman yupay kusala pinqaypaqta qischakar ima kruspimapis
wanuran.
9 Chayraykumi Tayta Dyusqa, payqa kusala shumaq ima kananpaq,
chaynulla paypa shutinqami tukuy shutikunamanmatapis kusala shumaq ima kanan-
paq nisha.
10 Chaynami Jesucristupa naypanpiqa tukuyla qunqurinanllapapaq nisha.
Chaymi tukuy kay pachapi kaqkuna, unaq syilupi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi
kaqkunamapis,
tukuyla paypa naypanpiqa qunqurir aduranllapapaq nisha.
11 Chaynulla nishapismi:
Tukuylashi allita kwintata qukar, Jesucristuqami Amitunchikllapa ninanllapapaq nir.
Chaynuqami ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusa alabakashana kanqa.

Kriyiqkunaqami achkirachiqnin yupay wakinkunapaqqa

12 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunawan katiymaqa
kusalata kasumaraykillapa, chaynullami kananpis kasumayllapa michka mana pullaykil-
lapa kar, largupi katiymapis. Chaymi ashwan tukuy shunquykillapawan waran waran
Amitunchiklata sirbir, manchar washakanaykillapapaq yarpurla kawsayllapa.
13 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami animachishur yanapashunqallapa allinlatana ru-
ranaykillapapaq, pay munashannulana.
14 Chaymi imata rurarpis allinlata yarpur, ama uknikillapapaq mana allinta rimar,
chaynulla anyanakur imachu imatapis rurankillapa.
15 Chaynu shumaqta kawsatkillapaqami, mana mayqanpis wakkunaqami mana
allinkunata ruranllapa nishuyllapamatapis puytinqallapachu. Chaymi ashwan
qamkunaqa, Dyuspa wamrankuna kashaykillaparayku, kusa shumaqlata chaynulla
mana ima uchayjunmapischu kawsankillapa, chay mana intrakar, kusala uchayjun
runakunapa rurinpiqa. Chaynullami paykunapa rurinpiqa imanutaq uk qullarsitumaqa
tutaparaqpi achkirachikun, chay yupay kankillapa.
16 Chaqa qamkunaqami Jesucristo munashannula rurar, chaynulla paypaq parlakurla
ima kawsankillapa. Chaymi maydiyapis chaynulla katkillapa, Jesucristo shamutinmapis,

nuqaqa ashwan qamkunarayku, kusalata aligriyayashaq. Chaqa qamkunaraykumi, yaĉhayashaqna, manami yanqallachu Jesucristupaq yaĉhachikurqa purisha kani nirqa.
17 Qamkuna nuqarayku Dyuspi kusalata kunfyakar payta sirbirqami, Tayta Dyuspaqqa uk kusa shumaq ufrindita yupayna kankillapa. Chaymi imanupi nuqata wanuchimatinllapaqa, nuqapis uk kusala shumaq ufrindita yupayna Tayta Dyusmanqa qimikayashaq. Chaynu pasatinqami kusala shumaqna kayman Tayta Dyuspaqqa. Chaymi ashwan pullana kusalata aligriyachuwanllapa.
18 Chayraykumi imanutaq nuqa aligriyani, chaynulla qamkunapis kusalata aligriyayllapa.

Pablumi Timoteuwan Epafrodituta kaĉhayta yarpun

19 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo munatinmi mana tardarchu ukninchikllapa Timoteuta kaĉhamushaq qamkunata watukushunanllapapaq. Chayna shamur watukushurllapa, qashan kayman tikrakamur imanumi qamkuna kawsayankillapa nir willamatin nuqaqa kusalata aligriyanaypaq.
20 Chaqa chiqaptaqami, nuqapaqqa mana mayqanpis kanllapachu, chay ukninchikllapa Timoteo yupay qamkunapaq kusalata yarpuqqa. Chaqa payqami imanutaq nuqa qamkunapaq kusalata yarpukuni, chaynulla yarpukun.
21 Ashwanmi wakinkunaqa paykunalla iman ministiyashanta tarikunanlapaq yarpunllapa. Chaymi ashwan mana chiqaptaqa Jesucristupaqlanachu yarpunllapa.
22 Piru qamkunaqami chiqaptana yaĉhankillapa, imanumi ukninchikllapa Timoteuqa kusa allinlata kawsan nirmapis. Chaynulla yaĉhankillapapis, imanumi payqa maydiyapis pullay kar, uk wamray yupay yanapamasha Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq nir.
23 Chaymi nuqaqa payta, qamkunata watukushunanllapapaqqa kaĉhamuyta yarpusha kani. Piru puntataqami allita yaĉhanayani kay karsilpi kayashaypaq, mabir maydiyakamanshi kaypi kayashaq nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, mana tardarchu kaĉhamutiy shamur watukushunqallapa.
24 Piru michka nuqa kay karsilpi karmapismi, Amitunchikpi kusalata kunfyakani, manami mas tardarchu nuqapis kay diyakuna watukushuyashaqllapa nir.
25 Chaynullami allita yarputiyqa, allinta yarpuchimasha ukninchikllapa Epafroditutapis kaĉhamutiy watukushunanllapapaq. Chaqa paypismi, nuqa yupaylla qischakarmapis shachinakur yaĉhachikusha Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chay paytami qamkuna kaĉhamuraykillapa ima ministishaypipis yanapamananpaq.
26 Chaqa payqami tukuyla qamkunata kusalata rikashunayanllapa. Chaynulla kusalatami yarpupakuyan, qamkuna pay qishaq kashanpaq yaĉhashaykillaparayku.
27 Chiqaptami payqa qishaq karan. Chaqa yaqqa wanunanpi yupay katinmapismi, Taytanchik Dyus llakipar alliyachishana. Piru manami paylatachu llakipasha. Ashwanmi nuqatapis llakipamasha, amana kay llakiyashaymantaqa masqa llakinaypaqnachu.
28 Chayraykumi ukninchikllapataqa daskaqla kaĉhamuni watukushunanllapapaqqa. Chayna qamkuna payta qashan rikar aligri ima katkillapaqa, nuqapis ama kusala kwashalla ima kanaypaqnachu.
29 Chaymi chay ukninchikllapa qamkunaman ĉhamutinqa, paypaq kusa allinlata yarpur aligrila ima shumaqta samachinkillapa, Amitunchikpi kriyiq kashaykillaparayku. Chaynullami mayqantapis pay yupay kriyiqtaqa shumaqta samachinkillapa ima.
30 Chaqa payqari Jesucristuta sirbinanrayku, nuqata yanapamaq shamusha karmi yaqqala wanushamapis. Nataq qamkunamaqami mana pullay kashaykillaparaykuĉhiri mana puytiraykillapachu, pay yupay yanapamaytaqa.

3

Imakunamantaqami Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, chay nishushayllapamantaqami, qashan nishaykillapa: Amitunchik Jesucristulapi kunfyakar aligrilana kawsayllapa nir. Chaqa nuqapaqqa chay iskribir willashushayllapataqa qashan qashanmapis willashunayllapapaqqa kusala allin. Chaynuqami qamkunaqa mas allita Jesucristupi kriyir, mana ingañakar imanachu kawsankillapa.
2 Piru nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa chay kusala millanaypaq mana allin runakuna paykunalla munashanta ruraqkunamanta. Chaqa chay runakunaqami Jesucristupi kriyiq tukur, washakananllapapaqqashi chay siñal kustumrita kwirpunchikllapapi rurashunllapa nir yaĉhachikunllapa.
3 Piru ashwan nuqanchikkunaqami Tayta Dyuspa Santu Ispiritunwan kashanchikllaparayku siñal kustumrita chiqapta rurasha yupayna kar, Dyuspa kaqninkunana

kanchikllapa. Chaymi ashwan Jesucristupana kashanchikllaparayku kusa aligrilana Taytanchik Dyusta sirbir alabanallapapaqna kanchikllapa. Chaynami manana yarpunchiklapanachu chay kwirpunllapapi siñalta ruranllapa chaypiqa.

4 Chaqa chay siñal kustumrita rurar chiqapta washakanapaq katinqa, nuqamaqa may tyimpu washakashana kar, wakinkunamantaqa kusana kani ima niyayman. Chaqa unayqami nuqapis mana intrakarqa, Israel runa masiykunamantaqa, masta yarpuq kani chay siñal kustumripiqa.

5 Chaqa nuqa Israel ayllumanta katiymi, chay siñal kustumrita ruramaranllapa, nasishaymanta uchu diyayjunla katiy. Chaynullami Benjaminpa ayllunmanta kani. Nuqaqami kanankuna hebreo runakuna kani niqkunamantaqa, kusala chiqap hebreo runa kani. Chaynullapismi imanutaq chay fariseo runakunamaqa, Moisés mantakushanta tukuyninta kumplinillapa nir yarpuqllapa, chaynu kaq kani nuqapis.

6 Chaymi chay mantakuykuna nishanllapakunata allita kasuyta yarpur, kusala saqrata tukur Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi puriq kani aypar qischanaypaq. Chaymi chay mantakuykunata kusalata kumpliyta yarputiymi mana mayqanpis nimayta puytiqllapachu, wakqami chay mantakuykunata mana kumplishanrayku uchayjun nirqa.

7 Chaynu tukuy chay mantakuykunata kasuyta yarputiyqami, kusalata sirbimaq yupay yarpuchimaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristupi kriyishayraykuqa, manana imalapaqpis sirbimannachu tukuy chaykunaqa.

8 Chayraykumi kanan kriyishayqa kusala mas allin, chay unay kusala mana sirbiq imakunata rurayashaymantaqa. Chaqa ashwan Amitunchik Jesucristuwanna kanaypaqqa, tukuy chay mana imapaqpis sirbimaq chaytaqa limpu dijashana kani.

9 Ashwanmi kananqa maydiyapis Jesucristuwan pullala kawsakuni. Chaymi Moisés mantakushankunata mana kasurchu washakaytaqa yarpuni. Ashwanmi Jesucristupi kriyishayrayku, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanqa.

10 Chayraykumi ashwan Jesucristutaqa kusa masta riqsinani. Chaynulla payta riqsinashayraykumi imanutaq paymaqa allinlata rurar qischakaran, wanuran ima nir masta intrakanayani. Piru chaynu wanutinmapis Tayta Dyusqa pudirninwan kawsachimuran. Chaymi chayta yaĉharqa pay yupay qischakanaypaq wanunaypaqmapis listuna kani Taytay Dyusmi yanapamayan nir yaĉhar.

11 Chaymi ashwan kusalata kunfyakani, maydiya wanurmapismi chay kriyir wanushakunawan pulla kawsamushaq nir.

Jesucristuwan kanallapapaqqami ima katinpis shachinakushunllapa

12 Chaynu willashutiyllapaqakish yarpuyatkillapa, Dyus tukuy imata arnishantaqa aypashana kar, mana imalapimapis wakqa uchakuyanqanachu nir. Piru manami tukuy imata Dyusninchik arnimashantaqa aypayaniraqchu. Chaymi ashwan waran waran Jesucristo munashannu nuqaqa mas rurar kawsanani. Chaqa chaynu kawsanaypaqmi payqa nuqataqa puntata akramaran.

13 Chaymi nuqaqa mana nishuyllapata puytinichu, Dyus arnimashantaqa tukuyta aypashana kani nirqa. Chaynu Dyusninchik arnimashanmanta mana imalatapis aypasharaq karmi, chay tukuy mana allin kaqta ikipina dijashaytaqa mana yarpurnachu, ashwan imanupis shachinakur naypaqmanna riyta yarpukuni Jesucristuwan.

14 Chaqa Taytanchikllapa Dyusmi arnimashanchikllapa Jesucristupi kriyishallapashi, payqa washar unaq syiluman apamayashunllapa nir. Chaymi ashwan nuqaqa waran waran Jesucristupi kunfyakani, pay yanapamatinmi, tukuy chaykunataqa aypashaq nir.

15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis allitana Jesucristupi kriyiqqami imanutaq nuqa intrakayashaynu intrakanmanllapa. Piru mayqanpis ukmanta intrakayatinqami, Taytanchik Dyus pay munashannulla allitana intrachinqa.

16 Piru qamkunaqakish chaynu nishutiyllapaqa mana intrakashanchikllapachu nirqa askwintallamana kawsatkillapa. Ashwanmi imanu kawsanallapatataq Jesucristo munayan chaynu kawsashunllapa.

17 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristo kawsashannu nuqa kawsani chaynullami qamkunapis kawsayllapa. Chaqa imanutaq wakinkunamaqa nuqa kawsashaynu kawsanllapa chaynulla.

18 Piru wakinkunaqami, Jesucristo washamanallapapaq kruspi wanushantaqa mana kwintacharchu kusala llakiypaqta kawsanllapa. Chaymi chaynu kawsashanllaparayku kusata llakichimatin waqani ima. Nataq qamkunata-shuypaqami amana paykuna yupay kawsanaykillapapaq kutir kutir kusalata willashurayllapa.

19 Chaymi paykunaqa chaynu mana allinta rurashanrayku maydiyaqa kusala llakiypaqta tukukaq kanqallapa. Chaqa paykunaqami Dyusninchikta mana kasushanrayku,

kwirpunllapa munashanlata rurar, kusala pinqaypaqta kawsanllapa. Chaynulla tukuy
paykunaqami kay pachapi kaq tukukaq imakunalapaq yarpunllapa.
20 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami unaq syilumanta kaqpa akrashankunana kanchik-
llapa. Chaymi ashwan yarakuyanchikllapa syilumanta washamaqninchikllapa Ami-
tunchik Jesucristo shamunanpaq.
21 Chaymi shamurqa, kay kwirpunchikllapa pinqaypaqlla kaqtaqa paypa kusala shu-
maq kwirpun, chaynu shumaqpaqna tikranqa. Chaynuqami ukman kwirpuyjunpaqqa
tikramashunllapa chay tukuy imata rurayta puytiq pudirninwan.

4

Kriyishaykillaparaykumi maydiyapis aligriyankillapa

1 Chayraykumi kriyiq masiykuna, qamkunapaq alliplata llakiq karmi kusalata
rikashuyllapata munani. Chaqa munashay kriyiq masiykuna imanutaq tukuy
imanchik katinmaqa kusalata aligriyanchik, chaynumi qamkunapis kusalata
aligriyachimankillapa. Chaynami kusalata munani maydiyapis Amitunchikpi
kriyishaykillapanulla shachinakur kawsanaykillapata.
2 Chaymi kananqa warmi uknisituykuna Evodia chaynulla Síntique, kusalata ru-
gashaykillapa amana uknikillapa uknikillapa anyanakur imanachu, ashwan kusala shu-
maqtana Amitunchik munashushanllapanulla kawsayllapa.
3 Nataq qam tukuy yaĉhachikuypi yanapamaqniy Siziguta-shuypaqami kusalata ru-
gashayki yanapanaykipaq chay kriyiq warmisitakunata. Chaqa paykunaqami, tukuy
wakin yanapaqniykunawan, chaynulla chay ukninchikllapa Clementiwan ima pullay kar
Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa, kusalata yanapamaran. Chaymi paykunapa shutintaqa
Tayta Dyusqa aykapina librunpi iskribisha, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
4 Chaymi qamkunaqa maydiyapis kusalata aligriyayllapa Amitunchiklapi yarpukur.
Chaynulla qashan nishaykillapa: ¡Aligriyayllapa! nir.
5 Chaqa qamkunaqami Amitunchik Jesucristo shamunan diyaqami shipchana nir
yaĉhankillapa. Chaymi ashwan kusala shumaqta kawsatkillapa, tukuyla rikashurllapaqa
kusa shumaq llakipakuq runakunapaqna riqsishunqallapa.
6 Chaynullami ima pasashutinllapapis amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Ash-
wanmi ima katinpis Taytanchik Dyusman waran waran mañakunkillapa. Chaynu
mañakutkillapa yanapashushanllaparaykumi, ashwan payji ima nir alabankillapa.
7 Chaynu kawsatkillapaqami Tayta Dyusqa, Jesucristupi kriyishaykillaparayku kusala
shumaqta yarpuchir alliplata aligriyachishunllapa, amana maydiyapis llakinaykillapa-
paq. Chaqa chay aligriyachimanchikllapa chayqami kusala ukman shumaq-ari.

Imata yarpurpis allin kaqlapaq yarpushunllapa

8 Chaymi kananqa kriyiq masiykuna tukchinaypaqnaqa kaynulata maydiyapis
yarpunaykillapata munani: Tukuy chiqap kaqkunalapi, chay kusa rispitaypaq
kaqkunalapi, allinla kaqkunalapi, chaynulla tukuy karanla kaqkunapi, shumaq
kaqkunalapi, chay imapis kusa alabaypaq kaqkunalapi ima.
9 Chaynulla imatapis chay yaĉhachishushayllapakunataqa rurankillapa. Chaymi
willashutiyllapa imanu uyakushaykillapanulla, chaynulla imata ruraqta rika-
mashaykillapanulla rurar kawsankillapa. Chaynuqami shumaqta kawsachimaqninchik
Dyusninchikllapaqa maydiyapis mana dijashurllapachu, pullaykillapa kanqa.

Pablumi Filipospi kriyiqkuna yanapashanpaq payji nin

10 Kriyiq masiykuna, nuqaqami Amitunchikta kusalata payji nini qashan yanapamaq
qallarishaykillaparayku. Chaqa kusalatami kunfyakayaray, mana qunqamayankilla-
paraqchu kanqa nir. Ashwanmi kusalata yanapamanarmapis, mana mayqanpis apamu-
nanpaq katin, mana kaĉhamuyta puytiraykillapachu.
11 Piru chaynu nishurllapaqa manami nishuyanillapachu, kusalata imaykuna falta-
matinmi kawsayaray nirqa. Chaqa nuqaqami yaĉhashana kani imay kaqkunalawan
kawsarmapis.
12 Chaymi kusala imayjun kar, chaynulla mana imay katinmapis nuqaqa mana
kwashayayta yaĉhanichu. Chaqa unta mikur, chaynulla mana mikurmapismi kusa aligrila
kawsayta yaĉhakusha kani. Chayraykumi imanu katinpis mana imalapaqpis llakinichu.
13 Chaymi tukuy ima pasamatinpis, Jesucristo pudirninwan yanapamashanrayku,
shachinakuyta puytini.
14 Piru qamkuna, imaykillapa kaqkunalawan yanapamarllapaqami, kusala allinta
rurashaykillapa.

15 Chaqa Macedonia pwiblumanta lluqshir, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nir uklaw pwiblukunapi yaĉhachikuq qallaritiyqami, qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunala, ima ministishaypipis yanapamaraykillapa.
16 Chaqa Tesalónica pwiblupi katiymapis, ashwan ayka kutimi qamkunaqa ima ministiyashaytaqa kaĉhamuraykillapa.
17 Piru chaynu yanapamatkillapaqa, manami nuqaqa yarpunichu maydiyapis chaynulla yanapamayankillapa kanqa nirqa. Ashwanmi munani chay yanapamashaykillaparayku kusa mas imayjun yupayna kanaykillapapaq Amitunchikpa naypanpiqa.
18 Chaqa chay ukninchikllapa Epafrodituwan kaĉhamushaykillapatami tukuyta aypashana kani. Chaymi chaynu kaĉhamur kusalata yanapamatkillapami, mana imapis faltamashanachu. Chaqa tukuy chay kaĉhamushaykillapaqami, imanutaq uk insinsyumaqa kusala mishkita asyakun, chaynu kusala shumaq Dyusninchikpaqqa.
19 Chaymi kusala imayjun Taytanchik Dyusqa, Jesucristurayku imata ministishaykillapapipis kusalata yanapashunqallapa.
20 Chayraykumi, ¡Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpu alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludakun

21 Jesucristupi tukuyla kriyishanrayku Dyusninchikpana kaqninkunatami saludapamankillapa. Chaynullami kay pullaypi kaq kriyiq masinchikkunapis, qamkunapaq saluduta kaĉhamunllapa.
22 Chaynumi ashwan Dyuspa tukuyla wakin kaqninkunapis qamkunata saludashunllapa. Piru ashwanmi Romapa gubyirnun Cesarpa wasinpi sirbikuqkunapis mas saluduta qamkunapaqqa kaĉhamunllapa.
23 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik Jesucristuman mañakuni, pay llakipashurllapa kusalata yanapar ima kawsachishunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Colosenses
Pablumi kartanta kaĉhan Colosaspi kriyiqkunaman

Colosas pwibluqami, prubinsya Asiapi kaq. Colosasmanqami Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa ĉhachiran Epafras, mana Pabluchu (1.7-8). Chaynu yaĉhachikutinmi achka kriyiranllapa Amitunchik Jesucristupiqa.

Apustul Pablo karsilpi kar qischakayarmi yarpuran, Colosas pwibluman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhashanta (2.8). Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kaynu niyaranllapa: Moisés mantakushannulla fyistakunata ruraypaq, chaynulla chay samana diyatapis mas kasuypaq nir (2.16-17). Chaynullami niyaranllapapis: Wakin mikuykunalata mikuypaq (2.21), chaynulla angelkunata aduraypaq, luryaman ĉhanallapapaq nir (2.18).

Chaynumi apustul Pabluqa kay kartanpiqa intrachikuran imanumi Amitunchik Jesucristuqa kusalata munamanchik (1.15-20), chaynulla imanu kruspi wanur washamashanchikta ima (1.21-22; 2.14-15). Chaynullami intrachikuranpis Jesucristo munashannulla kawsanallapapaq nir (3.1–4.18).

Pablumi saludakun

1-2 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Colosas pwiblupi, Dyus akrashan chiqap kriyiq kaqkunaman, kriyiq masiy Timoteuwan pulla kar iskribimuni. Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusta payji nin kriyiqkunapaq

3-4 Willamasha katinllapami, yaĉhanillapa qamkunaqashi Jesucristupi allita kriyirllapa, kriyiq masinchikkunata llakipar yanapankillapa nir. Chayraykumi Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa, waran waran qamkunapaq mañakur, kusata payji ninillapa.

5 Chaqa Jesucristupi kriyir yanapanakur imaqa, maydiyaqa Taytanchik Dyuswan luryanpi pullana kayankillapa kanqa nir yaĉhar, chaytaqa rurayankillapa. Chaynulla Amitunchikpa chiqap nishankunata yaĉhachishushallapa katinmi, yaĉhankillapa imanu washakanaykillapapaqqa.

6 Qamkunatami Taytanchik Dyus llakipamashanchikllapa nir Epafras yaĉhachishutinllapa kusata kriyir, masta achkayaraykillapa. Chaynullami ukkunapis yaĉhachikutinllapa, mastana achkayashallapa Dyuspi kriyiqkunaqa.

7 Nishushayllapanu, chay kusa munashanchikllapa Epafrasmi, Jesucristuta sirbiq kar tukuy chaykunata yaĉhachishushallapa katin, qamkunaqa allita yaĉhankillapa. Chaqa payqami Jesucristupi kriyishanrayku, nuqakuna yupaylla kar, mana chaypi katiyllapamapis yaĉhachishuranllapa.

8 Chaymi willamashapis qamkunapaq, Dyuspa Ispiritunwanna kar, shumaqta munanakunkillapa nir ima.

9 Chayraykumi, nuqakunaqa yaĉhashayllapamanta-pacha mana qunqarchu, kanankaman Taytanchik Dyusmanqa qamkunapaq mañakunillapa. Mañakunillapami, tukuy pay munashankunata allita intrachishutinllapa, tukuy imatapis allita intrakaqna kanaykillapapaq.

10 Chaynu karqami, qamkunaqa Dyuspa kaqninkunana kar imatapis karanlatana rurankillapa. Chaynullami rurankillapapis imanutaq payta kusa allinta yarpuchishannullata. Tukuy chaynu pay munashannulla kawsarqami, Dyuspaqqa mastana intrakar, manana wakaqllapinachu kankillapa kanqa.

11 Mañakunillapapismi Taytanchik Dyusqa kusala shumaq pudirninwan yanapashutinllapa, ima pasashutinllapapis shachinakur, amana ima mana allinkunapiqa yarpurchu, paylapina allita yarpunaykillapapaq.

12 Chayna ashwan kusa aligrila, Tayta Dyustaqa payji ninkillapa. Chaqa payqami, shumaqchashushallapa tukuy wakin kriyiqkunawanmapis pullalla, chay kusala shumaq achkila mantakuyninpi kanaykillapapaq.

13 Dyusmi washamashanchikllapa chay tutaparaqpi mana allinta rurachikuq dyablupa makinmanta. Chaynu washamarninchikqami Wamran Jesucristo kusala shumaqta mantakuyashanpina ĉhuramashanchik.

14 Chaqa Jesucristumi uchakushanchikllaparayku pagrakuq yupay, kruspi [yawarninta iĉhar] wanuran uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

Jesucristumi tukuypa amun karmapis Dyuswan shumaqchamanapaq wanuran

15 Jesucristumi paylla Dyus kar, rikachimanchik Tayta Dyus imanu nirpis, Dyusta
michka mana rikasha kashamapis. Chaqa payqami tukuy imata rurashankunamantaqa
naypaqllata karanllana.
16 Chaymi payrayku, tukuy imapis rurakaran, unaq syilupi, kay pachapi rikaypaq mana
rikaypaqkunamapis, chaynulla mana rikaypaq mantakuqkunamapis. Chaymi tukuyla
chay rurakashakunaqa payllapaq kanqa.
17 Jesucristumi, tukuy chay rurakashakunamantaqa naypaqllata karanllana. Chaymi,
tukuy chaykunapa amun katin, payrayku imapis kayanllapa.
18 Chaynulla, payllami tukuy kriyiqkunapa yaĉhachikuqnin, mantakuqnin ima, imanutaq
uk runamataqa, uman kawsachin chaynulla. Chayraykumi, wanurpis tukuy wanushaku-
namanta qashan kawsamuran, tukuy imapimapis naypaqllapi kananpaq.
19 Chaqa, Dyusqa Jesucristuwanqa chaylla imapipis kananpaq niran, tukuy yaĉhayninpi,
yarpuyninpi, pudirninpi imamapis.
20 Chaymi runakuna mana allinkunata rurashanllaparayku kruspi yawarninta iĉhar wa-
nuran, tukuy kay pachapi, unaq syilupi, allin mana allin kaqkunamapis, Tayta Dyuswan
shumaqchakashana kananpaq.
21 Unayqami qamkunaqa mana allinkunata yarpur rurar ima, Dyuspa kuntran kar
paymantaqa karupllapi yupay karaykillapa.
22 Nataq kanan-shuypaqa, Akrashan Jesucristo uchanchikllapapaq wanushanrayku,
Dyusqa qamkunawan shunqukashana. Chaytaqami Dyusninchik ruraran, tukuy
nuqanchikkunaqa mana uchayjun kar kusa allinlana, kusa shumaqchakashana kasha,
payqa pullakumanapaq.
23 Piru chaynu paywan pulla kanaykillapapaqqami, imanu washakanaykillapapaq
yaĉhachishushanllapata ama dijarchu, chayllapi allita kriyiyllapa. Chaqa chay
yaĉhachishushanllapallatami tukuy pacha maylawpipis yaĉhachikushallapa. Chaynulla nuqa
Pablupis chayllatami yaĉhachikuni.

Tayta Dyus Pabluta akraran

24 Kriyiq masiykuna, kananqami qamkunaqa Jesucristupa kwirpunna kankillapa.
Chaqa qamkunaraykumi kusalata Jesucristuqa qischakaran. Chaymi nuqapis kriyir
washakananllapapaq yaĉhachikur qischakarmapis kusalata aligriyani.
25 Chaqa chaynu kriyiqkunata sirbinaypaqmi Tayta Dyusqa akramasha. Chaynullami
nimaran, paypa shumaq rimayninta tantar yaĉhachikutiy kriyir washakananllapapaq nir.
26 Piru kay imanu washakananllapapaq nir, Tayta Dyus kusa unaymanta-pacha payla
yarpushantaqami, mana mayqantapis intrachiranchu. Nataq kanan-shuypaqami paypa
tukuy allin kaqninkunataqa intrachimashanchikllapana.
27 Chaymi chay kusala shumaqta payla yarpushanta intrachimarninchikllapaqa, tukuy
mana Israelmanta kaqkunatapis washayanqa nir intrachimaranchikllapa. Chayraykumi
Wamran Jesucristuta kaĉhamuran, paypi tukuy kriyisha nuqanchikkunawanna katin,
Dyusninchik mantakuyashan luryanpina kawsanallapapaq.
28 Nuqakunami Jesucristupaq kusalata willar ima tukuyta yaĉhachinillapa imanu
washakananllapapaq nir. Chaynulla kusata intrakar ima yaĉhachikunillapa Jesucristupa
naypanmanqa kusa allinlana qimikananllapapaq.
29 Chayraykumi Jesucristo kusa yaĉhayninwan, pudirninwan yanapamatin, mana
shaykurchu yaĉhachikur trabajani.

2

1 Nuqami yaĉhanaykillapata munani, imanumi qamkunapaq mana shaykurchu waran
waran mañakuni nir. Chaynulla Laodicea pwiblupi kriyiqkunapaq, chaynulla wakin
kriyiqkuna mana riqsimashakunapaqpis mañakuni.
2 Imanullapismi yanapashunayllapapaq yarpuni. Qamkuna animuta aypar shumaqta
kuytanakur kawsayllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Dyuspa nishankunataqa. Munanipismi
qamkuna yaĉhanaykillapata, Tayta Dyus unaymanta-pacha Wamran Jesucristuwan imata
ruranapaq payla yarpushanta.
3 Chaqa Jesucristupi kriyirqami, intrakanchik Tayta Dyuspa yaĉhayninpaq, munayninpaq
imamapis.
4 Kaykunatami, qamkunata willashunillapa, ama mayqanpis kusa ukman shumaq
yupay imakunapaq willashurllapa imaqa llullachishunanllapapaqchu.
5 Chaqa qamkunapa mana pullaykillapa karmapismi, yarpuyniypiqa qamkunawan
kani. Chaymi aligriyani qamkunaqashi kusa shumaqta kawsankillapa Jesucristupi allita
kriyirllapa nir yaĉhasha kar.

Mushuq kawsaytami tarinchik Jesucristupi kriyir

6 Chayrayku qamkuna, imanuĉhi Amitunchik Jesucristo washamaqninchik nir allita
kriyiraykillapa, chaynulla pay munashanta rurar ima kawsankillapa.
7 Chaynulla, paylapi allita kriyir ĉhupakusha yupay, paylapi kunfyakar shumaqta
kawsayllapa, imanutaq paypaq willashuranllapa chaynulla, Tayta Dyusta kusata payji nir
ima.
8 Amami dijakarchu kuytakankillapa, mayqanpis ama llullachishunanllapapaq.
Kuytawkish chay mana sirbiq yanqa imakunata yaĉhachikuqkuna ingañashutinllapa
paykunamatana kasutkillapa. Chaqa paykunaqami yanqa kriyinanlata, kay
pachapi mana allinta rurachikuqkunalapaq yaĉhachikur, Jesucristupaqqa mana
yaĉhachikunllapachu.
9 Chaqa Tayta Dyuspa tukuy yaĉhaynin, yarpuynin, pudirninmapis, yaĉhayanchik Jesu-
cristupi nir, michka kay pachaman shamur runapaq tikrakasha katinmapis.
10 Chaynu katinmi, qamkunaqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku imapipis pullaykil-
lapa kanqa. Chaqa Jesucristuqami tukuymanta mas pudirniyjun, chay rikaypaq, mana
rikaypaq mantakuqkunamanmatapis.
11 Chaynulla, Jesucristupi kriyir paywan pullana katkillapa, payqa tukuy uchaykil-
lapamanta washashuranllapa. Chaynu washashurllapami, mana chay siñal kustum-
riraykuchu, * ashwan yarpuynikita shumaqchar imami akrashushallapa Dyuswanqa
pullana kanaykillapapaq.
12 Qamkuna shutikurllapaqami, Jesuswan pulla pampakaq yupay karaykillapa amana
uchakunaykillapaq. Chaymanta qashan paywan pulla mushuqmanta kawsamuq yu-
pay karaykillapa, allinlatana ruranaykillapapaq. Chaqa kriyiraykillapari Jesucristuta
kawsachimusha kusa puytiq Dyusninchikllapapi.
13 Qamkunami unayqa wanusha yupaylla karaykillapa yarpuynikillapapiqa,
chay uchakushaykillaparayku. Chaynulla, chay siñal kustumrita mana
rurashaykillaparaykumi, Dyuswan mana pulla kayta puytiraykillapachu. Piru
kananqami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamarninchik, mushuqmantana
kawsachimashanchik, Jesucristuwan pullana kanallapapaq.
14 Dyusmi unay mantakushankunata mana kasushallapaqa, kastigamanallapapaq
karan. Piru chaynu mana kastigamanarninchikmi, limpu ashuchiran yarpuyninmanmat-
apis chay mana allinta rurar uchakushanchiktaqa, Jesucristo kruspi wanushanrayku.
15 Chaqa Jesucristuraykumi, chay mana rikaypaq mana allinta rurachikuq mantakuqku-
nata binsiran, Tayta Dyusqa. Chaynu chay mana rikaypaq kaqkunata binsirmi, tukuypa
naypanpi pinqaypaqta dijaran, prisuta yupay.
16 Chayrayku mayqanpis kaykunalata mikur, upyar, fyistata añu añu, mis mis rurar,
simanapaq uk diyalapi Dyus munashanta rurar ima Dyuspaqqa allin kanchik nir ima
willashutinllapapis, ama tukuy chaykunataqa kasunkillapachu.
17 Kaykunaqami, Wamran Jesucristo shamunankaman yanqa intrachimanalapaq
karan. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa yaĉhanchik, Jesucristo shamushanmanta-
pacha, paypi kriyir allin kanchik nir.
18 Chaynulla amami dijakankillapachu, Dyusta kusa allita kasuq tukuqkunamantaqa.
Chaqa paykunami angelkunata adurani nir, shumaqkunata musqupaq yupay rikani nir,
kusala shumaq Dyuswanqa nir yanqa alabakanla pay yarpushannulla.
19 Chaynu nirmapis, paykunaqa mana pullachu Jesucristuwanqa. Chaqa Jesucristumi
tukuy paypi kriyiqkunapaqa umanllapa yupay. Chaqa umanchik katinmi kwirpunchikpi
kaq partinkunaqa trabajayta puytin. Chayrayku Jesucristo umanchik katin, tukuywan
shumaqta kuytanakur ima kawsayta puytinchik Tayta Dyus munashannulla.
20 Qashanmi nishunillapa: Qamkunaqami, Jesucristo uchaykunamanta washamanan-
paq wanusha nir kriyirllapanaqa, qamkunapis chay uchaykillapataqa wanuchisha yu-
payna kankillapa. Chaymi, Dyusta mana kasuq runakuna washakanallapapaq nir man-
takuyashankunataqa, amana kwintachaypaqnachu. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamku-
naqa chaykunataqa kwintachanayankillapa?
21 Chaqa paykunaqa ninllapa: Kaykunalata willashun, kaykunalata mikushun, kayku-
nalata makinchikwan aypashun ima nir.
22 Tukuy kaykunami, chay imakuna tukukaqlapaq, yanqa runakunapa mantakuyninla,
yaĉhachikuyninla, ima.
23 Piru chiqaptami chaykunaqa kusa allinta ruraq yupay tukur, kwirpunta tukuy imapi
tantyakachiq yupay tukur imaqa, kusa shumaqpaq yupay yarpuchimanchik. Chaynu

* **2:11** Siñal kustumriqa Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswan pullana kananpaq nir.

katinmapis, tukuy chaykunaqa mana sirbinchu yarpuyninllapapi Dyuswan kusa shumaq kananllapapaqqa.

3

Unay kawsananchik kanan kawsananchik

1 Nishunillapapismi: Jesucristo kawsamushanrayku qamkunapis mushuqmanta kawsamuq yupayna, Dyus munashankunata rurayta yarpuyllapa. Chaqa syilupimi Jesucristuqa Dyuspa allilaw qichqanpi tayan.

2 Chaynullami Dyus munashanlapi yarpur, kay pachapi mana allin kaqkunataqa, ama rurayta yarpushunllapalamapischu.

3 Chaqa qamkunaqami kriyishaykillaparaykuqa uchaykillapapaq wanur, kawsamusha yupayna kankillapa. Chaymi ashwan Tayta Dyusqa mushuq kawsaytana qushurllapa, Jesucristuwanna kawsanaykillapapaq nisha. Piru wakinkunaqami, tukuy chaykunapaqqa mana intrakanllapachu.

4 Chaqa Jesucristumi kawsaynikillapaqa. Chaymi maydiya pay kusa llipyalla pudirninwan rikarimutinqa, qamkunapis paywan pullana kusa shumaq allinna rikarinkillapa.

5 Chayraykumi kay pachapi kaq mana allin ruraykunataqa wanuchisha yupayna dijayllapa. Chaymi runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis amami ukwan ukwan pununkillapa. Chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis amami mayqanwanpis pununkillapachu. Amami kusala pinqaypaq imakunata rurankillapachu. Chaynulla amami kwirpuykillapa munashan mana allin kaqtaqa rurankillapanachu. Amami imaykillapatapis tantakuyta munankillapachu. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami, Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqkunalata aduraq yupayna.

6 Chaynu tukuy mana allinkunata ruraqkunamanqami, Tayta Dyusqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana kaĉhamunqa.

7 Piru qamkunapismi unayqa chaynu kusa mana allin imakunata rurar kawsaq kankillapa.

8 Nataq kanan-shuypaqami tukuy chaykunataqa dijashaykillapana. Chaymi amana sunsunulla piñakuyllapachu. Amami tukuy mana allinkunataqa rurankillapachu. Chaynulla amami jurapakunkillapachu. Amami sunsunullaqa rimankillapa imachu.

9 Chaynulla amami ukninchikllapa ukninchikllapapis llullachinakunkillapachu. Chaqa unay imanu kar rurayashaykillapakunataqami dijashaykillapana.

10 Chaynu karmi, imanutaq Tayta Dyus payta yupay mushuqmantana rurashushanllaparayku, allinlatana rurar kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa shumaqtana kawsar, waran waranqa allitana riqsinkillapa paytaqa.

11 Chaynuqami Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa paypalla kanchikllapa, michka Israel, mana Israel runakuna kar, chay siñal kustumrita rurasha kar, mana rurasha karmapis. Chaynulla uklawmanta kar, yaĉhaq, mana yaĉhaq, sirbikuq, mana sirbikuq karmapis, chaylla paypaqqa kanchikllapa. Chaqa payqami tukuypa mantaqnin kar, maypipis pullanchikllapa.

12 Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata munashurllapa, akrashushallapa, Dyuspa kusa allinla kaqninkunawan pullana kanaykillapapaq. Chaynami kusata llakipanakur, yanapanakur, ama kusa kani nir alabakarchu, ima katinpis uknikillapata shumaqta rikar, uknikillapa imata mana das ruratinpis yarar ima kawsayllapa.

13 Chaynulla ima mana allinta uknikillapa rurasha katinpis uknikillapa uknikillapa pirdunanakuyllapa, imanutaq Amitunchik Jesucristo pirdunashuranllapa chaynulla.

14 Piru tukuy kaykunamantaqami uknikillapawan kusalata llakipanakur kawsayllapa. Chaqa chaynuqami uk yarpuylana kar, kusa shumaqta kawsankillapa.

15 Tayta Dyusqami, uk kwirpula kanallapapaq Jesucristurayku akramashanchikllapa. Chayrayku, tukuy shunqunchikwan aligriyar Tayta Dyusta payji nir ima, ukninchikkunawan kusa shumaq allintana kawsaypaqllapa.

16 Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhakushaykillapatami allita yarpur, shunquykillapapi purichinkillapa. Chaynami allita intrakashaykillapamanta, uknikillapa uknikillapa yaĉhachinakur animachinakunkillapa. Chaynulla tukuy shunquykillapawan Tayta Dyusta payji nir, salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa kusa shumaq takikunata takir aligriyachiyllapa.

17 Chaymi tukuy imata rurar, imata rimarpis, Amitunchik Jesucristupa shutinpi payji niyllapa Taytanchik Dyustaqa.

Pablumi yaĉhachikun imanumi kriyiqkuna kanqa nir

18 Qamkuna kriyiq warmikuna, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi, allita runaykillapata kasuyllapa.

19 Chaynulla kriyiq runakuna, warmikillapatami kusalata llakipar, ama sunsunulla willar imaqa llakichinkillapachu.
20 Wamrakuna, taytaykillapata kusa rispituwan tukuy imapi kasuyllapa. Chaqa chaynuqami, Amitunchikta aligriyachiyankillapana.
21 Chaynulla qamkuna, tayta kaqkunapis amami wamraykillapata imapaq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Chayna ama imapipis disanimakunanllapapaqchu.
22 Qamkuna sirbikuq kaqkunapis, kay pachapi kaq mantaqnikillapata tukuy imapi allita kasunkillapa. Amami paykuna pullaykillapa katin, paywan allinpi kanaypaq nir yarpurlachu imatapis rurankillapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristuta manchar sirbiq kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan yarpur rurankillapa.
23 Chaymi imata rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis ama runakunapaq ruraq yupaychu, Amitunchiklapaq yarpur rurankillapa.
24 Chaynuqami yaĉhankillapana imanumi Amitunchikqa pagrashuqllapa yupay, arnishushanllapataqa qushunqallapa nir. Chaqa chiqap Amitunchik Jesucristutami sirbiyankillapa.
25 Piru chay mana allinta ruraqkunataqami, Dyus kastiganqa. Chaqa payqami tukuyta allita rikar yaĉhamanchikllapa.

4

1 Qamkuna mantakuqkuna, imatapis karanlata rurar sirbiqnikikunata llakipayllapa. Chaqa allita yarpuyllapa, unaq syilumanta Amitunchikmi qamkunatapis mantashuyanllapa nir.
2 Maydiyapis ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa. Chaynulla imapaqpis alamirala kayllapa Dyusta payji nir ima.
3 Mañakunkillapapismi nuqakunapaq. Chaqa nuqami Tayta Dyus unay payla yarpushan, shumaq rimayninta yaĉhachikushayrayku prisu kani. Chayraykumi mañakunkillapa, Tayta Dyus yanapamatinllapa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq.
4 Chaynullami mañakuyllapapis, imanutaq yaĉhachikunaypaq kani chaynulla, kusa intrakaypaqta yaĉhachikunaypaq.
5 Nishaykillapapismi: Kay tyimpu kashanllaqami imuraspis allita tantyakar mana kriyiqkunawanmapis allinlata rurar kawsayllapa.
6 Chaymi paykunawan parlarllapamapis shumaqta parlayllapa. Chaynami chay parlashaykillapaqa, uk mikuy kaĉhiwan kamakachikasha yupay, kusa shumaq kananpaq. Chaynulla imata tapushutinllapamapis karanlata willankillapa.

Pablumi tukukananta saludakun

7 Nuqapaq kusala munashay kriyiq masinchikllapa Tiquicumi, tukuy imata willashunqallapa. Chaqa paymi, nuqa yupaylla Amitunchikta sirbiq kar, kusata yanapamasha.
8 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni imanumi kaypi kanillapa nir willar, masta animachishunanllapapaq.
9 Tiquicuwan pullaqami kaĉhamunipis, kusala munashanchikllapa chiqap kriyiq masinchikllapa Onesimuta. Chaqa payqami qamkunamanta uknikillapa. Chaymi paykunana willashunqallapa imata rurayashayllapapaqmapis.
10 Nuqawan pulla karsilpi kaq Aristarcumi, saludashunllapa. Chaynulla Bernabipa primun * Marcospis saludashunllapa. Qamkunami Marcospaq yaĉhankillapana, watukushutinllapaqa allita samachinaykillapapaq nirmapis.
11 Chaynullami saludashunllapapis ukninchikllapa Jesuspis. Chaqa payllatami Justo ninllapapis. Kaykunalami Israelmanta kriyiqkuna nuqata, Dyus mantakuyashanpaq yaĉhachikur ima yanapamar, kusalata kunsulamaranmapis.
12 Saludashunllapapismi Jesucristupa sirbiqnin Epafras. Paymi qamkunamanta uknikillapa. Chaymi qamkunapaq Dyusman mana shaykuq mañakuyan, mas allita kriyir, kusalata shachinakur, Dyus munashannulana rurar kawsanaykillapapaq.
13 Nuqami uk tistigu yupay allita yaĉhani imanumi qamkunapaq Epafras yarpun Laodicea pwiblupi, Hierápolis pwiblupi katkillapamapis nir.
14 Saludashunllapapismi rimidyakuq kusala munashanchikllapa ukninchik Lucas, chaynulla Demaspis.
15 Laodicea pwiblupi ukninchikkunatami saludapamankillapa. Chaynullami Ninfata, chay wasinpi tantakaq kriyiqkunatapis saludapamankillapa.
16 Chaymanta, kay kartata tukuypa naypanpi liyitkillapanaqa, Laodiceapi kriyiqkunapa naypanllapapipis liyinqallapa. Chaynulla Laodiceapi kriyiqkunapaq kartata kaĉhasha karay chaytapismi, liyinkillapa.

---

* **4:10** Wakin iskribikashakunapimi “Bernabipa subrinun” nin.

17 Nataq, kriyiq masinchik Arquiputa-shuypaqa willayllapa, Amitunchik imata ruranan-
paq nishantaqa, karanlata yaĉhachikunanpaq.
18 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa ima, nuqalla iskribimuni. Amami qunqarchu
Dyusman mañakunkillapa. Chaqa prisullaraqmi kani. Chaymi Taytanchikllapa Dyusman
mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Tesalonicenses
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqa Macedonia prubinsyapimi karan. Macedonia prubinsyaqami Grecia nasyunpi karan. Tesalónica pwibluman apustul Pablo ĉhar yaĉhachikutinmi, wakin runakuna kusa aligrila Amitunchik Jesucristupi kriyiran. Piru ashwan wakinkunami, Pablo yaĉhachikushanpaq kusa ukmanta yarpur, kuntranna tikrakaran. Chaymi wanuchiyta munatin, Pabluqa riran Berea pwibluman. Ritinnaqa, Jesucristupi kriyiqkunatana qischaranllapa. Masta intrakanarqa, liyishun Hechos 17.1-15.

Atenas pwiblupi karmi, Pablo kusalata llakiran Tesalonicapi kriyiqkunapaq. Chaymi imanu nir yaĉhayta munar, kaĉharan Timoteuta, paykunata watukunanpaq (2.17–3.5). Pablumi riran Corinto pwibluman. Chaypi katinmi, Pablo kayashanman Timoteo tikrakaran willaq: "Michka qischakarpis, Tesalonicapi kaq kriyiqkunaqa kriyishannulla shachinakuyan" nir (3.6-13). Chaynu willatinmi, kusa aligrila Pablo kay kartata iskribiran paykunaman (1.1–2.16). Kay kartanpimi, kriyiqkunataqa yarpuchiran, Tayta Dyus munashannu kawsananpaq (4.1-12), chaynulla Jesucristo tikrakamuyan nir (4.13–5.11).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, ukninchikkuna Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata
iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Tay-
tanchik Dyus chaynulla Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa. Chaymi Taytanchik
Dyusman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shu-
maqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Tesalonicamanta kriyiqkunami ukkunata animachin

2 Kriyiq masiykuna, imuraspismi qamkunapaq yarpur Taytanchik Dyusman kusalata
payji nir ima, mañakunillapa yanapashunanllapapaq.
3 Chaynullami imuraspis Taytanchik Dyuspa naypanpi mana qunqanillapachu, iman-
umi qamkunaqa Jesucristupi allita kriyir, payta kusalata munar yaĉhachikunkillapa
nir. Yaĉhanillapapismi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarmapis,
kusalata shachinakunkillapa, maydiyaqa paywanna kawsashaq nir yarpur.
4 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu qamkunataqami Taytanchik Dyus kusalata
munar akrashushallapa paypa kaqninkunana kanaykillapapaqqa.
5 Chaqa qamkunata Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, manami
nuqakuna munashaynullachu yaĉhachishurayllapa. Ashwanmi Dyuspa Santu
Ispiritun pudirninwan yanapamatinllapa, allita intrakar yaĉhachishurayllapa. Chaymi
allita yaĉhankillapa, imanumi qamkunapa byinnikillapapaq kusalata munar ima
yaĉhachishurayllapa nir.
6 Qamkunaqami imanutaq Amitunchik Jesucristo kawsashannulla nuqakunapis
kawsaqta rikamashaykillaparayku, Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa kusata aligriyar
ima uyakuraykillapa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa kusalata qischakar imamapis.
7 Chaynu kriyirllapami Macedonia, Acaya lugarpi tukuy kriyiqkunataqa kusalata ani-
machishaykillapa, Jesucristupi masna kriyinanllapapaq.
8 Piru kananqa manami Macedonia, Acaya lugarlapichu Amitunchikpa shumaq rimayn-
intaqa yaĉhanllapa. Ashwanmi qamkunamanta qallarirqa tukuy intiruta shikwakasha.
Chaymi maylawta ritiyllapapis willamanllapa imanumi Dyuspi kusalata kriyinkillapa
nir. Chayraykumi qamkunapaqqa paykunaqa manana ministinllapanachu imanumi
kriyinkillapa nir willanayllapapaqqa.
9 Ashwanmi paykunalla rimanllapa qamkunata watukushutiyllapa imanumi shumaqta
samachimaraykillapa, imanumi chay yanqa dyus nishanllapakunata adurayashaykillap-
ata dijasha, kusata aligriyar chiqap kawsaq Dyustana sirbiyankillapa nir ima.
10 Ninllapapismi, qamkunaqashi Dyus, Wamran Jesucristuta kawsachimushanta
yarayankillapa syilumanta tikrakamuyan nir ima. Chiqaptami chayqa.
Chaqa Jesucristumi chay kusala saqra manchaypaq shamuq kastigumantaqa
washamashunllapa.

2

Pablumi Tesalonicapi yaĉhachikushanta yarpuchikun

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

1 Kriyiq masiykuna, qamkunallami yaĉhankillapa watukushushayllapaqa mana yanqallachu karan nirmapis.
2 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi Filipos pwiblupiqa unayqa kusalata musyar ima qischamaranllapa nirmapis. Chaymanta qamkunaman shamutiypis, wakinnikillapaqa kusalata ĉhiqnir qischamaranllapa. Piru chaynumapismi Tayta Dyus kusalata yanapamaranllapa qamkunata paypa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapapaq.
3 Chaqa manami pantar imachu karanta yaĉhachishurayllapa. Chaynulla manami ima mana allinta yarpur, ingañashuyllapata yarpur imachu yaĉhachishurayllapa.
4 Ashwanmi Dyus nuqakunataqa shumaqta rikar akrar kaĉhamaranllapa, shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaqqa. Chaymi imatapis karanlata rimar ima, manami runakuna alabamananllapata munar imachu yaĉhachikunillapa. Ashwanmi tukuy ima yarpuyashanchikmatapis allita yaĉhaq Dyusninchik alabakasha kananpaq yaĉhachikunillapa.
5 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, manami kusala shumaq imakunata willar alabashurayllapa imachu, imanullapis qillayta qumanaykillapapaq nirqa. Ashwanmi imatapis karanta yaĉhachishushayllapapaqqa, Dyus uk tistigu yupay allita yaĉhayan.
6 Chaynulla manami munashachu kanillapa mayqanpis kusa runapaq riqsir alabamananllapataqa qamkuna kar, manaqa ukkuna karmapis. Piru Jesucristupa apustulnin kashayllaparayku, munarqa nishunayllapata kusa runapaq riqsir ima ministishayllapapipis yanapamanaykillapapaq nir.
7 Chayta rurachishunayllapamantaqami ashwan kusalata llakipar ima yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk warmimaqa wamritunta kusalata munar kuytan ima chaynu.
8 Chaynu kusalata munashushayllaparayku, manami Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapalapaqchu karayllapa, ashwanmi qamkunarayku wanunayllapapaqmapis listu karayllapa. ¡Chiqaptami, qamkunataqa kusalata munashunillapa!
9 Kriyiq masiyllapakuna, qamkunami allita yaĉhankillapa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, imanumi tuta, unaqmapis kusalata shachinakur trabajar ima ministishayllapatapis tarir kawsarayllapa nir. Chaynuqami rurarayllapa ama qamkunata ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.
10 Qamkuna, chaynulla Dyusninchikpismi uk tistigu yupay allita yaĉhan, imanu qamkuna kriyiqkunawan karqa, Dyus munashannula imatapis karanlata ruraray nir. Chaymi ima mana allinta rurashayki nimaymatapis mana puytinkillapachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi kusalata kunsular, animachir ima intrachishurayllapa, imanuĉhi uk runa wamrankunata intrachin chaynu.
12 Chaymi willashurayllapa imuraspis kusa shumaqta kawsanaykillapapaq, imanutaq Dyuspa kaqninkuna kawsan chaynu. Chaqa Dyusmi kusalata llakipar akrashushallapa, kusa llipyalla mantakuyninpina kawsanaykillapapaq.
13 Qamkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapaqa, manami ukmanta yarpur, kayqa runakunapa rimaynin kanqa niraykillapachu. Ashwanmi Dyuspa rimaynin nir, kusa shumaqta yarpur kriyiraykillapa. Chaqa chiqapta Dyuspa shumaq rimaynin kar, yanapashutinllapa kananqa kusa shumaqtana kawsankillapa. Chayraykumi nuqakunaqa imuraspis mana shaykuq, Taytanchik Dyusman payji nir ima mañakunillapa.
14 Kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunata pwibluykillamanta kaqkuna kusalata qischashuranllapa, chaynulla Judea pwiblukunapi, Jesucristupi kriyir, Dyuspa kaqninkunatapis pasaran. Chaqa paykunatapismi chay pwiblunmanta kaqkunalla kusalata qischaranllapa.
15 Paykunallami Amitunchik Jesucristutapis wanuchiranllapa, imanuĉhi unay rukunkunapis Dyuspa rimaqninkunata wanuchiranllapa chaynulla. Chaymi paykunalla nuqakunatapis mana munar kusalata qischar qatiĉhamaranllapa. Chaynu karmi, Dyuswan kayta mana munar, tukuylata ĉhiqninllapa ima.
16 Chaqa mana Israel kaqkuna washakananllapaq parlanayllapapaqpis, mana dijamanllapachu. Chaynumi waran waran ashwan kusalatana uchakushallapa. Piru paykunataqami Dyusqa kusala saqra manchaypaqta kastigar tukchinanpaqna nisha.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunata qashan watukuyta yarpun

17 Kriyiq masiykuna, uk tyimputa mana pullaykillapa kasha karmapismi, shunquyllapapiqa mana qunqashurayllapachu. Chaymi shamur watukushuyllapata kusalata munarayllapa.
18 Ashwanmi nuqa Pablumaqa kutir kutir shamur kusalata watukushuyllapata yarpuray. Piru Satanasmi imanullapis arkamaranllapa.

19 Chaqa Amitunchik Jesucristo tikrakamutinqami, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar aligriyashaqllapa paypa naypanpiqa nir kunfyakanillapa. Chayraykumi imanupis kusalata watukushuyllapata munanillapa.
20 Chiqaptamiri, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar, aligriyashaqllapamapis.

3

1 Chaynu kusalata watukushuyllapata munar, mana imanupis shamuyta puytirqa, yarpurayllapa Atenas pwiblupi kidayta.
2 Chaymantami kaĉhamuray kriyiq masinchik Timoteuta. Chaqa paypismi nuqa yupaylla, Taytanchik Dyusta sirbir, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikun. Chaymi kaĉhamuray qamkunata watukushurllapa animachishutinllapa, mas allitana kriyinaykillapapaq.
3 Chaynuqami chay qischakayashaykillapapi imamapis shachinakur amana disanimakunaykillapapaqnachu. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa kriyishanchikllaparaykuqami kusalata qischakayashunllapa nir.
4 Nishaykillapapismi: Qamkunawan karllaraqqami, allita willashurayllapa kriyishanchikllaparaykumi kusalata qischakayashunllapa nir. Chayqami yaĉhashaykillapanu, chiqap chaynu kasha.
5 Chayraykumi chaypaq kusalata yarpupakur mana mas agwantayta puytir, Timoteuta kaĉhamuray kriyishaykillapapi imanushi kankillapa nir, tapukunanpaq. Chaqa nuqami manchakuray, imanupiqa dyablu qamkunata ima mana allinta rurachir, kriyishaykillapamantaqa chiqanchashushallapa katinmaqa, chay yaĉhachikushayllapaqa yanqalla kanman nir yarpur.
6 Piru kananqami, Timoteo tikrakamusha Tesalónica pwibluykillapamanta. Chaymi kusa shumaqta willamashallapa, imanumi qamkunaqa kriyishaykillapanulla, kusalata llakipanakur ima kawsankillapa nir. Chaynullami willamashallapapis, qamkunaqashi nuqakunata kusalata munar yarpumankillapa nir. Chaynullashi kusata rikamanayankillapa, imanutaq nuqakuna, qamkunata rikashunayanillapa chaynulla nir ima.
7 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kusalata qischakayar imamapis alliplata aligriyar kunsulakasha kanillapa, imanumi qamkunaqa kusalata kriyishaykillapanulla kawsankillapa nir yaĉhashayllaparayku.
8 Chaynu Amitunchik Jesucristupi kusata kriyirlla kawsankillapa nir yaĉharmi, nuqakunapis kusalata animakunillapa mana shaykuq masta kriyinayllapapaq.
9 Kay alliplata aligriyachimashaykillapapaqqa, ¿ima nirtaq Dyusninchiktaqa mas payji niymanllapa? Chaqa alliplatari aligriyachimashaykillapa.
10 Chaymi unaqpis, tutapis Tayta Dyusman kusalata mañakunillapa, pay yanapamatinllapa shamur qamkunallata rikashunayllapapaq. Chaynu shamurmi masta intrachishutiyllapa kusa mastana kriyinaykillapapaq.
11 Nuqakunami munanillapa Taytanchik Dyus, chaynulla Amitunchik Jesucristo yanapamatinllapa shamur watukushunayllapapaqqa.
12 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakunillapa, yanapashutinllapa uknikillapa uknikillapa tukuywan kusa masta llakipanakur kawsanaykillapapaq, imanutaq qamkunata llakipashunillapa chaynu.
13 Chaynullami mañakunillapapis, Amitunchik yanapashutinllapa allita Taytanchik Dyuslapi kunfyakar, kusa allinla yarpuyniyjun, mana ima mana allinta rurar imachu kawsanaykillapapaq. Chaynu kayatkillapa Amitunchik Jesucristo, Dyus akrashan allin kaqninkunawan tikrakamurqa, imalapaqpis mana uchachashunanllapapaq.

4

Kusala shumaqta kawsanatami Dyusqa munan

1 Kananqami kriyiq masiykuna, kusalata rugar Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishaykillapa: Imanu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishurayllapa chaynullami waran waran kusa shumaqta kawsayllapa, imanutaq kanan kusa shumaqta tukuywan kawsayankillapa chaynulla. Chaynuqami Taytanchik Dyusqa kusalata aligriyanqa.
2 Qamkunami yaĉhayankillapana, Amitunchik Jesucristo munashannulla imanu kawsanaykillapapaq nir willashushayllapataqa.
3 Chaqa Taytanchik Dyusqami munan kusala shumaqta pay munashannula kawsanaykillapata, chaynulla masayjunna karqa, ama ukwan ukwan pununaykillapata, manaqa manaraq masayjun kaqkunapis, ama pakaplla pununaykillapata,

4 runapis kwirpunta tantyachir, warminlawan kusalata rispitanakur ima, allinlata
kawsananllapata.
5 Chayraykumi kwirpuykillapata tantyachir, amana chay mana kriyiqkuna yupayqa
kawsayllapachu.
6 Amami mayqanpis runa masinpa warminwan punur imaqa ingañanqachu. Chaqa
imanutaq kutir kutir willashushayllapanumi Amitunchikqa chaynu tukur mana allinta
ruraqkunataqa kusala manchaypaqtana kastiganqa.
7 Chaqa Taytanchik Dyusqami akramashanchikllapa ama uchakurnachu, pay mu-
nashannu allinkunalata rurar kawsanallapapaq.
8 Chayraykumi mayqanpis kay yaĉhachishushayllapata mana kasurqa, manami mayqan
runatachu disprisyayan. Ashwanmi Taytanchik Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchikl-
lapa, payta disprisyayan.
9 Piru imanu uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsanaykillapapaq nir
iskribishunayllapata-shuypaqa mana ministinkillapachu. Chaqa chaytaqami
Taytanchikllapa Dyus intrachishushallapana uknikillapa uknikillapa llakipanakur
kawsanaykillapapaqqa.
10 Chaqa chaynu llakipanakurmi kawsankillapa, Macedonia lugarpi taq tukuy
kriyiq masinchikllapakunawanqa. Piru rugashaykillapami kriyiq masiykuna, masta
llakipanakur kawsanaykillapapaq.
11 Amami ima mana allinta ruranakurchu shumaqta kawsayllapa. Ashwanmi chay
ima ruranaykillapakunapi yarpur, makikillapawan rurayllapa, imanu ruranaykillapapaq
nishushayllapanulla.
12 Chaynu kawsatkillapaqami, mana kriyiqkunamapis kusalata rispitashunqallapa.
Chaynulla manami imaykillapapis faltashunqallapachu.

Amitunchikmi shamunqana

13 Kriyiq masiykuna, kananqa intrakanaykillapata munani, imanumi chay wanuqku-
nawanqa maydiyaqa pasayanqa nir. Chaqa manami munanillapachu kusa llakishala
kidanaykillapata, chay mana washakayashunllapachu nin, chaykuna yupayqa.
14 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa wanur, kawsamuran nir kriyinchik,
chaynullami Taytanchik Dyusqa kawsachimunqa paypi kriyiyar wanushakunataqa, Jesu-
cristuwanna kananllapapaq.
15 Chayraykumi Amitunchik Jesucristo intrachimashanta nishaykillapa: Maydiya
Amitunchik nuqanchikkuna kawsayashalla tikrakamutinqa, manami nuqanchikku-
nataraqchu naypaqtaqa pullakumashunllapa. Ashwanmi chay wanusha kaqkunataraq
kawsachimur pullakunqa.
16 Chaqa, kusa mantakuq Dyuspa angelnin rimaqtami uyapashunllapa. Chaynullami
trumpita syilumanta-pacha waqaqta uyapashunllapa. Chaymantami Amitunchik Jesu-
cristuqa kusala pudirninwan ishkimunqa. Chaynami paypi kriyiyar wanushakunaraq
puntataqa kawsamunqallapa.
17 Chaymantaraqmi nuqanchikkuna kawsaq chaykunaqa illaqmanta apakashunllapa,
chay kawsamusha chaykunawan pulla. Chaynumi unaq puktaypa rurilanta rir, Ami-
tunchik Jesucristuwan tarinakunallapapaq. Chaypinami Amitunchikwanqa tukuy tyim-
pupaqna kawsashunllapa.
18 Chayraykumi kay nishushayllapata intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa
kusalata animachinakur kawsayllapa.

5

1 Piru ima diyami, ima tyimpumi tukuy chaykuna pasayanqa, nir iskribishunayllap-
ataqami mana ministinkillapachu.
2 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, Amitunchik Jesucristuqami imanutaq uk
suwakuqmaqa mana yaĉhayasha tuta shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa.
3 Chaymi chay tyimpupi runakunaqa kaynu niyanqallapa: “Mana imapis pasamashal-
lapami, kusala shumaq kanchikllapa” nir. Chaynu niyatinllapami illaqmanta paykuna-
manqa kusa llakiypaq kastigu shamunqa, imanutaq uk warmita itikunanpaq nanaynin
illaqmanta aypatin kusalata qischakan chaynu. Chaynami mana mayqanpis washakayta
puytinqallapachu chay kastigumantaqa.
4 Piru qamkunaqami kriyiq masiykuna, kriyishaykillaparayku mana tutaparaqpinachu
kankillapa. Chaymi Jesucristo uk suwakuq yupay illaqmanta shamutinmapis mana
manchakunkillapachu.
5 Chaqa tukuy qamkunaqami imuraspis achkiraqllapina kankillapa. Chaynulla
imuraspis achkillapi kashanchikllaparaykumi, mana tutaparaqmantachu kanchikllapa.

6 Chayraykumi alli kamakashala kar, ama qunqar punushunllapachu wakinkuna yupayqa. Ashwanmi imuraspis rikĉhakushala yupay tantyakar, imatapis allin kaqlata rurar kawsashunllapa.
7 Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, maĉhaqkuna imaqami tutaparaqpi punuq yupay mana kwintata qukar, uchakurlla kawsanllapa.
8 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami kriyishanchikllaparayku achkiraqmanta kanchikllapa. Chaymi tukuy imapipis tantyakar allinlata rurashunllapa. Chaynulla imanutaq suldadumaqa qasqunta washananpaqqa jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi nuqanchikkunapis kriyishanchikllapata, llakipanakushanchikta ima yakakuq yupay kamakashunllapa. Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristumi washamayanchikllapa nir ama qunqarchu yarpuyninchikllapalapi purichishunllapa.
9 Chaqa Taytanchik Dyusqami ama kastigakanallapapaqnachu nimashanchikllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristurayku washakanallapapaqna nimashanchikllapa.
10 Chaymi Jesucristo wanuran nuqanchikkunarayku, michka wanusha kar, manaqa kawsayarmapis maydiyaqa paywanna tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq.
11 Chayraykumi kriyishaykillapanulla intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa masta animachinakuyllapa, imanutaq kanan rurayankillapana chaynulla.

Pablumi kriyiq masinkunata animachin

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa chay yaĉhachishuqnikillapata allita rispitar kasunaykillapapaq. Chaqa paykunaqami trabajaq yupay kusalata kunsijar ima intrachishunllapa.
13 Chaymi paykunataqa kusa shumaqlata rikar ima llakipankillapa, tukuy trabajayashanpiqa. Chaynulla uknikillapa uknikillapami kusa shumaqta kawsankillapa.
14 Chaynullami ukniykuna nishaykillapapis: Chay mana trabajanaqkunataqa imatapis karanta willatkillapa trabajananllapapaq. Chaynulla chay disanimakusha chaykunata, chay ukta ukta yarpuqkunata ima tukuyta yanapar animachiyllapa masna kriyinanllapapaq.
15 Mayqan mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamkunapis mana allintaqa rurankillapachu. Ashwanmi tukuy tyimpu llakipanakur ima allinkunalata rurar kawsayllapa qamkunalla kar, chaynulla mayqankunawan karmapis.
16 Imuraspismi kusa aligrila kankillapa.
17 Chaynulla Taytanchik Dyusman imuraslapis mañakuyllapa.
18 Chaymi ima katinpis Taytanchik Dyusta "Payji" niyllapa. Chaqa paymi chaynu kanaykillapata munan, Jesucristupi kriyiq kashaykillaparayku.
19 Chaynulla Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kaqtaqami, ama imalapaqpis llakichinkillapachu.
20 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimaqnin kani nir yaĉhachishutinllapaqa, amami disprisyankillapachu.
21 Ashwanmi allita uyakur yaĉhankillapa, allintachu yaĉhachikuyan manaqachu mana nirmapis. Chaymi chaynu uyakurqa, chay allinta yaĉhachikushantaqa yaĉhakunkillapa.
22 Chaynumi ashwan tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukuyllapa.
23 Chaynami shumaqchakuq Taytanchik Dyusman mañakuni, kusa allin kaqninkunapaq tikrashunanllapapaq. Chaynulla mañakunipis yanapashutinllapa yarpuynikillapapi, bidaykillapapi, kwirpuykillapapi ama ima mana allinta rurar uchakunaykillapapaqchu Amitunchik Jesucristo shamunankaman.
24 Chaqa Taytanchik Dyus akrashushallapa chayqami, imatapis karanlata ruran. Chaymi tukuy kay mañashaytaqa tantar kumplinqa.

Pablumi tukukananta saludakun

25 Kriyiq masiykuna, nuqakunapaqpismi Taytanchik Dyusman mañakunkillapa.
26 Chaynullami tukuy kriyiq masinchikkunata kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa. *
27 Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishunillapa: Kay kartataqa tukuy kriyiq masinchikkunawan pullami liyinkillapa nir.
28 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

---

* **5:26** Kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Tesalonicenses
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqami, Macedonia prubinsyapi karan. Nataq prubinsya Macedonia-shuypaqami Greciapi karan. Tesalónica pwibluman punta kaq kartanta manaraq apustul Pablo kaĉhayarqami yarpuran, chay Tesalonicamanta kaqkuna kriyiqkuna ĉhiqniyashanta.

Chaymantami yarpuranpis chay mana allinta yaĉhachikuqkuna yaĉhachikuyashanpaq. Chaqa paykunaqami Jesucristo shamunan tyimpuqami ĉhamuyanlana, paylata yarar ama trabajashunchu nir yaĉhachikur puriyaranllapa. Chaynu nir yaĉhachikutinllapami wakin kriyiqkunaqa manana imatapis rurayta munaqllapa imanapischu. Chaymi ashwan uknin uknin runakunapa washanta parlakur imana puriyaranllapa.

Chaynu puriyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartanta kaĉharan Tesalónica pwiblupi kaq kriyiq masinkunamanqa. Chaymi kay kartanpiqa intrachiran manaraq Amitunchik Jesucristo shamuyatin naypaqtaqami dyablumanta kaq uchakuchikuq shamuyanqa nir (2.1-12), chaynulla chay chaynu yaĉhachikuqqa imanumi tukukayanqa nir (3.6-12).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata iskribimuni qamkuna
Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus, chaynulla
Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa.
2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni
llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishu-
nanllapapaq ima nir.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunapaq mañakun

3 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami waran waran kusa mastana Jesucristupiqa
kriyiyankillapa. Chaymi ashwan kusalata uknikillapa uknikillapa llakipanakur
imana kawsayankillapamapis. Chayraykumi nuqakunaqa mana qunqarchu imuraspis
Taytanchik Dyusta payji nishaqllapa.
4 Chaqa nuqakunaqami mayta rirpis kusalata aligriyar, tukuy kriyiq masinchikku-
nata parlanillapa imanumi mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapa,
kusalata qischashutinllapa imamapis, kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa nir.
5-6 Chaynami payta kasushaykillaparayku michka qischakatkillapa imamapis, may-
diyaqa mantakuyashanpina pullakushunqallapa. Chaynuqami intrachimanchik iman-
umi payqa nishantaqa karanlata ruran nir. Piru chay qischashuqllapakunata Dyus-
ninchik kusala manchaypaqta kastigananpaqqami kusala allin.
7 Chaqa maydiya Amitunchik Jesucristo syilumanta kusala pudirniyjun angelninku-
nawan shamutinqa, Taytanchik Dyusqa qamkuna kanan tyimpu qischakaqkunataqa,
kusalata aligriyachir pullakushunqallapa, nuqakunata yupayllana.
8 Chaymi chaynu shamurqa, Dyusta mana kwintachaqkunata, chaynulla Amitunchik
Jesucristupa shumaq rimayninpi mana kriyiqkunataqa kusala manchaypaq nina
ratakuqwan kastiganqa.
9 Chaynuqami paykunataqa tukuy tyimpupaqna kastigar chinqachinqa. Chaymi Ami-
tunchik Jesucristuqa naypanmanta kusala karumaymanna itakunqa. Chayraykumi
kusala shumaq mantakunanmanqa manana yaykuyta puytinqallapanachu.
10 Chaynu Jesucristo shamutinmi tukuy kriyir, paypa kaqninkunaqa, kusala allinmi
kanki nir ima alabanqallapa. Chaynullami qamkunapis paypa kaqninkunana kankillapa
shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillaparayku.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusman qamkunapaq imuraspis mañakunillapa. Chaynul-
lami mañakunillapapis pay akrashushanllaparayku, maydiyapis kusala shumaqta rikashu-
nanllapapaq. Chayna qamkunaqa, pudirninwan yanapashutinllapa pay munashannul-
lata allinkunalatana ruranaykillapapaq.
12 Chaynuqami Amitunchik Jesucristupa shutinqa qamkunarayku kusa shumaqta al-
abakashana kanqa. Chaynami Amitunchik Jesucristo, chaynulla Taytanchik Dyuspis
qamkunata kusa shumaqpaqna riqsishunqallapa llakipashushanllaparayku.

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

2

Pablumi yaĉhachikun kusa uchayjun runapaq

1 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo maydiya shamutinqami paywanna kashunllapa. Piru nishaykillapa:
2-3 Mayqankuna Amitunchik Jesucristo shamunanpaq diya ĉhamushana nishunatinllapaqa, amami kriyir ingañakankillapachu. Chaynulla Santu Ispiritu rikapakuyniypi rikachimasha nir, manaqa Dyus willamasha nir willashutinllapapis, amami kriyinkillapachu. Imanupiqa nishuyanqallapa: " 'Jesucristuqa kaypina' nir kartapi Pablo iskribimashallapa, chaymi chay nishanqa kumplikayanna" nishutinllapapis ama kriyinkillapachu. Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami ĉhamuyanqa kaykuna pasatinraq: Puntataqami achka runakuna, Dyuspi mana kriyir ashwan ĉhiqninqallapa. Chaymantami shamuyanqa chay dyablumanta kaq runa, kusata uchakuchikuq kashanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakaqqa.
4 Kay runaqami, Tayta Dyuspaqa kuntran. Chaymi runakuna riqchaq imakunata dyusniy nir kriyir adurashanllapakunapapis kuntran. Chaymi paylatana aduranallapata munanqa. Chaynullami ashwanpis Dyusta aduranallapa wasipimapis chaypi pay kanqa chiqap Dyusnu tukur.
5 ¿Manachu yarpunkillapa qamkunapa pullaykillapa kar chaykunapaq willashushayllapataqa?
6 Chaymi kananqa qamkunaqa yaĉhankillapana imami payta arkayan ama das rikarimunanpaq nirmapis.
7 Piru chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyatinmapis, dyablu munashan mana allinkunatami runakunaqa rurayanllapana. Chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyta puytinraqchu, arkaq chay arkayatin.
8 Arkaq chay ashutinnaqami, chay uchakuchikuq runaqa rikarimunqana. Piru chaynu katinmapis Amitunchik Jesucristo llipyalla pudirninwan shamurqa, rimayninlawan limpu binsir, tukuy tyimpu qischakananpaqna itakunqa.
9 Piru manaraq Jesucristo chaynu ruratinmi, naypaqtaqa chay uchakuchikuqtaqa Satanás yanapatin, kusala pudirniyjun shamunqa. Chaymi runakuna mana rurayta puytishankunata, riqchaq milagrukunata rurar ingañakunqa.
10 Chaynullami kusala riqchaq mana allinkunata rurar ingañanqa, chiqap kaqlapi mana kriyishanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakananpaq kaqkunataqa. Chaqa paykunaqari Dyus imanu washananpaq nishanta mana intrakayta munashallapachu.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusqa paykunataqa dijasha ingañakar chay llulla kaqkunalapina kriyinanllapapaq.
12 Chaymi paykunaqa tukuy tyimpupaqna kastigakanqallapa. Chaqa Dyus nishankunapi mana kriyinar, chaynulla allinkunata mana ruranarmi, ukman mana allinkunata rurar kawsashallapa.

Washakananpaq kaqkunaqami akrakashallapana

13 Piru qamkunata-shuypaqa Taytanchik Dyus munar akrashushallapa katin, maydiyapis payta payji ninillapa. Chaqa Tayta Dyusmi Santu Ispiritunrayku unaymanta-pacha akrar shumaqchashushallapana washakanaykillapapaq, chiqapta Dyus nishankunapi kriyishaykillaparayku.
14 Chaynu washakanaykillapapaqmi nuqakuna Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachishurayllapa. Chayna Amitunchik Jesucristuwan kusa shumaq luryanpina tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.
15 Chayraykumi kriyiq masiykuna, pullaykillapa kar, chaynulla kartaypi iskribir willashushayllapataqa, ama qunqarchu kriyirlla kawsayllapa.
16 Amitunchik Jesucristumi paylla, chaynulla Taytanchik Dyuspis llakipar tukuy tyimpupaq kunsulamanchikllapa, maydiyaqa kusa shumaqtana kawsanallapapaq.
17 Chaymi tukuy shunquykillapapi animachir yanapashutinllapa, allinlatana rurankillapa, rimankillapamapis.

3

Nuqakunapaq mañakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, kananqami rugashaykillapa nuqakunapaq mañakunaykillapapaq, imanutaq qamkunata yaĉhachishutiyllapa kusala shumaqta intrakaraykillapa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninqa yaĉhachikutiyllapa tukuy intirunta shikwakananpaq.
2 Chaynullami mañakuyllapapis chay mana allinta ruraq saqra runakunamanta washakanayllapapaq. Chaqa manamiri tukuychu kriyinllapa Jesucristupiqa.

3 Piru qamkunata-shuypaqami nishanlata ruraq, Amitunchik Jesucristo yanapashunqallapa kriyishaykillapanulla kawsanaykillapapaq. Chaynullami tukuy mana allinkunamantapis washashunqallapa.
4 Chaymi Amitunchik Jesucristupi kusalata kunfyakanillapa, chay yaĉhachishushayllapanulla kawsayankillapa, chaynulla maydiyapis kawsayankillapa kanqa nir.
5 Amitunchik Jesucristumi yanapashunqallapa, ukkunata llakipanaykillapapaq, imanutaq Tayta Dyus llakipashuranllapa chaynulla. Chaynullami yanapashunqallapapis imanutaq Jesucristo qischakar shachinakushannulla qamkunapis shachinakunaykillapapaq.

Kaynumi trabajashunllapa

6 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishaykillapa: Mayqan kriyiq masikillapa mana imatapis ruranar, chaynulla nuqakuna yaĉhachishushayllapata mana kasutinqa, paykunamantaqa chiqanchakayllapa.
7 Chaymi qamkunapis nuqakuna yupaylla rurar kawsankimanllapa. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa imanumi nuqakunaqa mana qilla karchu, ashwan kusalata trabajarayllapa nir.
8 Chaynulla, manami mayqanpa mikunantapis yanqallaqa mikushachu kanillapa. Ashwanmi, unaq katin, tuta katinmapis kusalata trabajarayllapa, ama mayqannikillapatapis ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.
9 Piru chiqaptaqami nuqakunaqa dirichuyjun karayllapa, mañashutiyllapa yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi kusalata trabajar rikachishurayllapa, qamkunapis nuqakuna yupaylla kawsanaykillapapaq.
10 Chaymi qamkunawan karqa kaynu nishurayllapa: “Mayqan mana trabajanaqqa, ama mikunqapischu” nir.
11 Piru yaĉhashami kanillapa qamkunamanta wakinnikillapaqashi mana trabajarchu, ashwan maymanpis yakapakarla ima kawsanllapa nir.
12 Chaymi chay mana trabajanaqkunataqa Amitunchik Jesucristupa shutinpi willar animachinillapa, amana ukkunata qillakachirnachu, trabajar imalantaqa tarikur kusa shumaqta kawsananllapapaq nir.
13 Piru qamkuna-shuypaqa kriyiq masiykuna, mana shaykuq allinkunalata rurar kawsayllapa.
14 Nataq mayqanpis kay kartapi nishushayllapata mana kasutinqa, qamkunamanta chiqanchar, amana paykunawanqa tantakayllapanachu. Chaynami paykunaqa mana allinta rurashanpaq yarpur, pinqakur llakinanllapapaq.
15 Piru amami ĉhiqninkillapachu. Ashwanmi kriyiq masikillapa kashanrayku allita willar intrachiyllapa.

Pablumi tukukananta saludakun

16 Kusala shumaqta kawsachikuq Amitunchikmi ima katinpis waran waran kusa shumaqta kawsachishunqallapa. Chaymi Amitunchikqa imuraspis qamkunallawanna kanqa.
17 Nuqa Pablo, ukta willatiy iskribisha katinmapis, qamkuna allita intrakanaykillapapaqqa kay karta tukukanantaqa nuqalla iskribimuni. Chaynumi allinla kankillapa nir yarpur, tukuy kartaykunata iskribir, firmar ima kaĉhamuni.
18 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Timoteo
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Timoteuqa musu kashanmanta-pachami apustul Pabluwan puriran Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Chaymantami Pabluqa Éfeso pwiblupi Timoteuta dijaran, kriyiq masinkunata yaĉhachinanpaq. Chaynu imanu paykunata yaĉhachinanpaq nir yaĉhananpaq, Pabluqa kay kartata payman kaĉharan. Chaymi kananpis kay kartata liyir intrakanchikllapa imanumi Tayta Dyus munashannulla kawsanallapapaq nirmapis. Timoteupaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.1-3; 17.14-15; 18.5; 19.22; 20.4; Filipenses 2.19-22; 2 Timoteo 1.5; 3.15; Hebreos 13.23.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay Timoteo, nuqa Pablo Amitunchik Jesucristupa apustulninmi kay kartata iskribishuni. Chaqa chaynu apustul kanaypaqqami washamaqninchik Tayta Dyus Wamran Jesucristuwan akramaran. Chaqa Wamranpimi kusalata kunfyakanchikllapa washamaqninchikllapa nir. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikutiy kriyishaykirayku, qamqa chiqap wamray kanki. Chayraykumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi riman mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

3 Kriyiq masiy Timoteo, unaymi nuqa Macedonia lugarman rinaypaqna karqa, Éfeso pwiblupi kidanaykipaq rugashutiy kidarayki. Chaynulla kananpis qashan rugashuni chayllapi kidar, chay wakin runakuna mana allinta yaĉhachikuqkunata nanaq nanaq willatki, amana chaynu yaĉhachikunanllapapaq.

4 Chaynullami willankipis amana yanqalla mana sirbiq kwintukunata yaĉhachikur, chaynulla chay unay rukunchikllapakunaqa ima ayllumantami karan nir yaĉhachikur kawsananllapapaqqa. Chaqa chaynu yaĉhachikuyashanllapaqa imanumi Taytanchik Dyusqa munamanchik nir intrakar, allita kriyinapaqqa mana yanapamanchikllapachu. Ashwanmi chayqa sirbin ukninchikwan ukninchikwan willanachimanallapalapaq.

5 Chaynuqami nishuni yaĉhachikunaykipaq allita Dyusninchikpi kriyir, mana ima mana allinta rurar imachu kusa allinla yarpuyniyjun ima kar ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakurna kawsanallapapaq.

6 Piru wakinkunaqami chaynu ukninllapa ukninllapa llakipanakur ima kawsananmantaqa limpu pantar chiqanchakashallapa. Chaymi ashwan yanqalla mana sirbiq imakunalapaqna paynin paynin willanakur ima kawsanllapa.

7 Chaqa paykunaqami Moisés mantakushankunapaq kusata intrakaq, kusata yaĉhar yaĉhachikuq yupay tukunllapa. Chaynullami kusala chiqapta rimaq yupay tukunllapa, michka paykunalla chay rimayashanpaq imatami niyani nir mana intrakaq karmapis.

8 Allita yaĉhashanchikllapanu Dyus nitin, Moisés mantakushankunaqami pay nishannulla allita kumplishaqa kusala allin.

9 Chaymi allita yarpushunllapa: Mantakuykunaqa manami allinkunalata rurar kawsaqkunata kastigananpaqchu. Ashwanmi tukuyla chay mana allinta ruraqkunata kastigananpaq. Chaymi mayqanpis llallin mana allinta ruraqta, mana kasukuqkunata, uchakuqkunata, Dyusta mana kasuqkunata ima kastigananpaq. Chaynullami kastiganpis taytanta, mamanta wanuchiqkunata, chaynulla tukuyla wanuchikuqkunata ima.

10-11 Chaynullapis chay mantakuykunaqa kastigan chay masayjunkuna ukwan ukwan punuqkunata, mana masayjun kaqkunapis pakaplla punuqkunata, ullqupura punuqkunata, mayqanpis warmita, runata suwakur rantikuqkunata, llullakuqkunata, allinlatana rimananpaq jurar qashan llullakuqkunata ima. Chaymi ashwan allita intrakashaqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus, Jesucristupaq yaĉhachikunaypaq nimashanmanta, ukman mana allinta yaĉhachikuqkunata imami chay mantakuykunaqa kastiganqa.

Pablumi Jesucristuta payji nin yanapashanpaq

12 Chaymi kananqa Amitunchik Jesucristuta kusalata payji nini. Chaqa payqami, nuqaqashi allita kriyini nir yaĉhar kusalata jwirsayta qur ima yanapamasha imuraspis paylapaqna yaĉhachikunaypaq.

13 Piru allita yarpushunllapa, imanutaq Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa imanutaq nuqamaqa unayqa Jesucristupa kuntran kusala mana allinta rimar, paypi kriyiqkunata mana allinta ruranaypaq ikinpi purir kusalata jurapaq ima kani. Chaqa chay

tyimpuqami Jesucristupi mana kriyiq kashayrayku mana yaĉharaychu imatami rurayani nirmapis.

14 Piru chaynu pantar ima kusala mana allinta rurasha katiymapismi, Amitunchik Jesucristo kusala ukmanta llakipamaran. Chaynami chaynu llakipamarqa kusalata yanapamaran allita paylapina kriyir, paypaq, chaynulla ukniykunapaq llakir ima maydiyapis kawsanaypaq.

15 Chaymi allita intrakar kriyiyllapa. Chaqa kay nishuyanillapa chayqami chiqap, manami llulla imachu. Chaymi nishaykillapa: Jesucristumi kay pachaman shamuran uchanchikllaparayku tukuy tyimpu wanunallapapaqna kayashanchikmanta tukuyta washamanallapapaq. Piru wakinkunamantaqami, nuqa kusala uchayjunqa karay Dyusninchikpa naypanpiqa.

16 Nataq Taytanchik Dyusqami kusala ukman llakipakuq kar, mana qunqamar imachu llakipar washamasha. Chaynu llakipamashanwanqami allita intrachimanchikllapa imanutaq kusala uchayjun kashallapamapis llakipamanchikllapa nir. Chaymi ashwan tukuyla allita intrakar Jesucristulapina kriyir, pay munashannulana kawsashunllapa, paywan tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

17 Chayraykumi, Taytanchik Dyustaqa tukuy tyimpulana alabashunllapa: “Payqami kusala allin, kusala puytiq” nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun, mana wanunlamapischu, chaynulla manami mayqanlapis paytaqa rikashalamapischu. Chaqa paylami Dyusninchikllapaqa. ¡Chaynumi kanqa!

18 Kusala munashay wamray Timoteo, tukuy imata ruranaykipaq kanan willashuyani chaytaqami allita kriyishaykinulla, kusa allinlata yarpur ima karanlata ruranki. Chaqa Dyusninchikmi unaylla paypa kaqninkunata intrachitin qampaq kaynu niq: “Qamqashi Dyusninchiklata sirbiyanki kanqa” nir. Chaymi kananqa Amitunchik nishannu rurar shachinakurqami, kusala allin suldadunna kayanki kanqa.

19-20 Chaynu Dyusninchikpa kusa allinla suldadun kashaykiraykumi mana mayqanpis qampaqqa mana allinta rimanqallapamapischu. Chaqa wakinkunamaqami Dyusninchik nishanta mana kwintacharnachu, ashwan chiqanchakashallapa paymantaqa. Chaynullami chay ukninchikkuna Himeneuwan, Alejandrupis tukushallapa. Chaymi paykunataqa kriyiqkunamanta chiqanchar, Satanaspa makinpina dijasha kani, kusalata qischakar ima kwintata qukar, amana Dyusninchikpa kuntranta rimananllapapaqnachu.

2

Dyusninchikmanqami kaynu mañakuypaq

1 Piru kanan-shuypaqami kusalata rugashaykillapa tukuy shunqunchikwan ima ministishanchikpaq, ukninchikkunapaq ima payji nir Tayta Dyusman tukuypaq mañakunallapapaq.

2 Chaynullami mañakuypaqpis gubyirnukunapaq, tukuyla chay karguyjun kaqkunapaqpis, shumaqta mantakunanllapapaq. Chaynuqami nuqanchikkunapis kusala shumaqta Dyusninchikta kasur pay munashannulana ima kawsanallapapaq, ama imapaq yarpupakur imachu.

3 Chaynu tukuypaq Tayta Dyusman mañakushanchikqami kusala shumaq kar, aligriyachin washamaqninchik Tayta Dyustaqa.

4 Payqami kusalata munayan tukuyla washakar, chiqap kaqpaq allita intrakananllapata.

5 Chaqa, uklami kan Dyusninchikllapaqa. Chaynulla uklami kan Dyusninchikwan pullachamaqninchikllapa runapis. Paymi Amitunchik Jesucristo.

6 Payllami tukuylata washamanallapapaqqa wanuranmapis. Chaynu wanutinmi Tayta Dyusqa allita intrachimaranchikllapa imanumi payqa kusalata munar tukuylata washamanayanchikllapa nir.

7 Chaymi nuqamataqa Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran Jesucristupa apustulnin kar, rir mana Israel runakunata yaĉhachitiy kriyir chay chiqap kaqta riqsinanllapapaq. Chaymi tukuy kay willashushayllapaqa chiqap, manami llulla imachu.

8 Chaymi kusalata munani amana mayqanpis imapaq paynin paynin willanakur, piñachinakur imanachu, ashwan maylawpipis kusala shumaq makinllapata unaqman alsar, Taytanchik Dyusman mañakunanllapata.

9 Chaynullami munani warmikunapis allita tantyakar mudakunanllapata. Chaqa manami munanichu warmikunaqa kusalata lusinanpaq sunsunu mudakunanta, kusala ukmanta ñaqsakunanta, chaynulla kusala ĉhaniyjun urumanta, platamanta rurakashakunata, chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata yakakunanllapamatapis.

10 Ashwan chaynu kusalata mudakur ima lusinanmantaqa, Tayta Dyuspi kriyishanrayku kusala shumaqta ima kawsar wakinkunata rikachinman. Chaynuqami wakinkunapa naypanpiqa kusa llipyala mudakusha yupayna kayanqa.
11 Chaynullami Dyusninchikpaq mayqanpis yaĉhachikutinqa, warmikunaqa ama parlar imachu, uyarala ima uyakunmanllapa.
12 Chaqa nuqapaqqami mana allinchu warmikuna runakunata yaĉhachinanpaq, chaynulla mantananpaqmapis. Chaymi ashwan ima katinpis uyarala kar uyakunmanllapa.
13 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu Dyusqami puntataqa Adanta ruraran. Chaymantaraqmi Evataqa ruraran.
14 Chaynulla chay dyabluqa manami Adantachu ingañaran. Ashwanmi warmita ingañatin, uchakuranmapis.
15 Chayraykumi mayqan warmipis, Jesucristupi maydiyapis kriyirlla kawsar, ukkunata llakipar, allinlata rurar, tukuy imapi tantyakar kawsarmi washakanqallapa, kusalata qischakar wamrakunanpaq Tayta Dyus nisha katinmapis.

3

Kriyiqkunapi karguyjunkunaqami Dyuspi allita kriyiqkuna kanqa

1 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kayta munaqqami, kusala allinta rurayta yarpuyan.
2 Chaymi chay kriyiqkunapa rikaqninkunaqa tukuywan kusala allin runa kanqa. Chaynu katinmi mana mayqanpis paypaqqa ima mana allintapis rimayanqallapachu. Chayraykumi payqa uk warmipa runanla, tukuy imata munananmantapis tantyakaq, imata rurananpaqpis uk kuti, manaqa ishkay kuti yarpuq kanqa. Chaynullami kanqapis ama sunsunulla puriq runa, mayqantapis wasinpi samachiq, listu yaĉhachikunanpaq ima.
3 Amami maĉhaq, chaynulla maqanakunanpaq willanakuq imalamapischu kanqa. Ashwanmi kusala llakipakuq, ima katinpis mana das piñakuq ima kanqa. Piru amami qillayta gananananlapaqchu yarpunqa.
4 Chaynullami tukuyla wasinpi kaq aylluntapis allita rikayta yaĉhanqa. Chaymi wamrankunamatapis yaĉhachinqa kusala kasukuq, rispitakuq ima kananpaq.
5 Chaqa uk runa wasinpi kaq ayllunkunata mana shumaqta rikayta yaĉhaqqa, ¿imanunari Dyuspi kriyiqkunamataqa yaĉhachinqa shumaqta kawsananpaqqa?
6 Chayraykumi kriyiqkunapa rikaqninqa, amami Dyuspi chayraq kriyiq runachu kanqa. Chaqa, imanupiqa Dyuspi chayraq kriyiqta numratinllapamaqa ashwan kusana kani ima nir kusala mana allinpimana rikarinman, imanutaq unaymaqa dyabluqa, Dyusninchikpa naypanpi kusana kayta munar uchakuran chaynu.
7 Chaqa kriyiqkunapa rikaqnin runaqami, mana kriyiqkunapaqpis kusala rispitakasha kanqa. Chaynu karqami tukuypa naypanpimapis mana pinqaypaqtaqa tukunqanachu. Chaynulla manami imalapipis dyablu munashannuqa rurayanqalamanapischu.

Imanumi kanqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqa

8 Chaynullami chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunapis kaynu kanqa: Kusala rispitakasha runa, ima nishantapis ruraq, mana maĉhaq imachu. Chaynulla amami kusalata qillayta imanullapis ganayta yarpuqchu kanqallapa.
9 Ashwanmi, kusa allinla yarpuyniyjun kashanrayku, Jesucristupi kriyirlla ima Taytanchik Dyus munashanlata ruraqkuna imana kanqa.
10 Piru chaynu kriyiqkunata yanapar sirbinanpaq kaqkunataqami, puntataqa allita rikankillapa, allinchu sirbikunanpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta chaynu rikatkillapa kusala allin katinqa chayraqmi akrankillapa sirbikuq kananpaqqa.
11 Chaynullami kriyiqkunata yanapar sirbiq warmi kaqkunapis, kusala rispitakasha, mana ukpa washanta rimaq, tukuy imata munananmantapis tantyakaq, imatapis karanta ruraq ima kanqa.
12 Piru chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqami uk warmipa runanla kanqa. Chaynulla wamrankunata, wasinpi tukuyla kaqkunatapis allita rikayta yaĉhaq ima.
13 Chaqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkuna kusa allinlata rurarqami kusala rispitakasha imana kanqa. Chaynu karmi mana imapaq yarpur imamapischu kusala masta animakur ima parlakunqa Jesucristupi kriyishanpaqqa.

Kananqami chiqap kaqpaq allita intrakanchikna

14 Kriyiq masiy, kay diyakunami watukushuyta yarpusha kani. Piru kay kartatami iskribishuni,

15 imanupi tardar mana das ĉhamutiyqa, intrakanaykipaq imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa
shumaqta kawsanchikllapa nir. Chaqa tukuyla kriyiqkunaqami chiqap kawsaq Dyus-
ninchikpa kaqninkuna kar, uk simintu allita shasha yupay paypaq chay chiqap kaqlata
maydiyapis intrachikunapaqna kanchikllapa.
16 Chaqa chiqaptaqami unayqa Tayta Dyus washamanallapapaq arnimashanchikllap-
ataqa mana intrakaranchikllapachu. Piru kananqami kriyishanchikllaparayku rikasha
yupayna allita intrakanchikllapa.
Chaqa Jesucristumi kay pachaman shamur uk runa kwirpuyjunpaq tikrakaran.
Wanuchitinllapapis Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin qashan kawsamur intrachiku-
ran,
payqa kusala puytiq nir.
Tukuyla angelkunami imakunata ruratinpis rikaran.
Kriyiqkuna tukuy intirupi parlakutin,
kusa achka runakuna paypi kriyiranllapa.
Chaynulla wanushanmanta kawsamurmi
riran syiluman Taytanwanna kananpaq.

4

Mana allinta yaĉhachikuqkunami rikarimunqallapa

1 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi allipla intrakaypaqta nimanchikllapa: Jwisyu
diya ĉhamunanpaq shipchana katinqashi, wakinkunaqa manana kwintachanqanachu
Jesucristupi kriyishantaqa. Chayshi ashwan chay dyablumanta kaq mana allin
yaĉhakuykunatana yaĉhakuyta munanqallapa.
2 Chaynulla chay kusalata yaĉhaq tukur llullakur yaĉhachikuq runakunatami kasun-
qallapa. Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami imuraslapis chaynullata
yaĉhachikun mana pinqakur imamapischu. Chaqa chay runakunapa yarpuyninqami
kusala mana allinta ruranapaq ĉhupakusha yupay-ari.
3 Chaynullami chay runakunaqa yaĉhachikunllapapis ama mayqanpis masayjun kananll-
lapapaq. Chaynulla Tayta Dyus rurashan wakin mikuykunata ama mikunanllapapaq ima.
Piru, nuqanchikkuna allita kriyir chay chiqap kaqta riqsiqkunaqa, Tayta Dyusta payji nir
imaqa tukuyta mikuyta puytinchikllapa.
4 Chaqa Taytanchik Dyus tukuy imata rurashanqami, kusala allin. Chaynu katinmi
tukuy imata rurashantaqa, manami niyta puytinchikchu kayqami mana allinchu nirqa.
Ashwanmi tukuy mikuypaq kaqtaqa, Taytanchik Dyusta payji nir ima mikuypaq.
5 Chaqa Tayta Dyus mikunapaq allin nishannulla, mañakur ima mikushamaqa, kusa
shumaqchakashana kanqa.

Jesucristupaq yaĉhachikuqqami kaynu kanqa

6 Kriyiq masiy Timoteo, nuqa yaĉhachishushaynu kriyiq masinchikkunata allita
yaĉhachirqami kusa allinla Jesucristupa sirbiqninna kayanki kanqa. Chaymi ashwan
qamqa Jesucristupaq mas yaĉhakur, maydiyapis kriyishaykinulla kawsarqa, imanutaq
allita mikurmaqa imatapis rurayta puytinchik chaynuna yaĉhachikuyanki kanqa.
7 Piru amami kasunkichu chay mana allin kwintukunata yaĉhachikuyashanllapataqa. Ash-
wanmi imanutaq uk pukllaqmaqa chay pukllayashanlapaq kusalata yarpur shachinakun,
chaynumi qampis Jesucristulapaq yarpur shachinakunki.
8 Chaqa allita yarpushaqami chay pukllayanchik ima chayqami kwirpunchikpiqa
ashlilata yanapamanchik. Piru Jesucristupi kriyirlla pay munashannu kawsashanchikmi
kusala mas allinqa. Chaqa paymi arnimanchik kay tyimpukuna, chaynulla maydiyapis
kusala shumaqtana paywan kawsanallapapaq nir.
9 Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa kay nishushayqami kusala chiqap. Chaymi ashwan
tukuyla kriyinallapapaq kusala allin.
10 Chayraykumi nuqakunamaqa imanutaq mayqanpis trabajarmaqa kusalata qis-
chakan, chaynumi nuqakunapis Taytanchik Dyus munashannula rurar kusalata shachi-
nakunillapa. Chaqa payqami chiqap kawsaq Dyus kar, tukuyla paypi kriyiqkunataqa
washamashunllapa.
11 Tukuy kay nishushaytami kusa shumaqlata yaĉhachikunki, allita intrakananllapapaq.
12 Amami dijakankichu, qam musullaraq kashaykirayku mana kwintachar
disprisyashunanllapataqa. Ashwanmi chay kriyiq masinchikkunataqa tukuy imakunapi
allita intrachinki, imanumi uk kriyiqqa kawsanchik nir. Chaynami ashwan chay
rimashaykiwan, shumaqta kawsashaykiwan, ukkunata llakipashaykiwan, [shumaqta
yarpushaykiwan], imanu kriyirlla kawsashaykiwan, chaynulla tukuy allinlata
kawsashaykiwan ima intrachinki paykunapis qam yupayllana kananllapapaq.

13 Chaynulla, nuqa manaraq watukushuqllapa ĉhamuyatiyqami, tukuypa naypanpi Dyusninchik nishankunata liyir, kriyiq masinchikkunata yaĉhachir ima animachiskinki.
14 Chaymi ashwan kriyiqkunapa rikaqninkuna makinta umaykiman ĉhurar mañakushanpi yarpurmi karanlata ruranki. Chaqa paykuna chaynu mañakuyatinmi ukninllapata Tayta Dyus intrachitin qampaq kaynu niran: "Qamqashi Amitunchikpaq karanlata yaĉhachikuyanki kanqa" nir.
15 Chayraykumi, tukuyla kay nishushaytaqa karanlata ruray ama qunqar imachu. Chaynu ruratkiqami, waran waranqa kusala masta Dyusninchikpi intrakaqtana rikashunqallapa.
16 Chaynulla qampaq allita yarpur amami pantar imachu kusa karanlata yaĉhachikunki. Chaynu mana disanimakur ima allita intrakar yaĉhachikurqami, mana qam washakanaykilapaqchu chaynuqa rurayanki. Ashwanmi tukuyla chay uyakushuqkunapis washakanqallapa.

5

Imanumi intrachishun kriyiq masinchikkunataqa

1-2 Kriyiq masinchikkuna, runa manaqa warmi ruku kaqkuna ima mana allinta tukusha katinpis amami sunsunu anyaqnullaqa willankichu. Ashwanmi taytaykita, mamaykita yupaylla kusa shumaqlata willar intrachinki. Chaynullami chay kriyiq masinchikkuna musu kaqta, shipash kaqkunatapis taytaykimanta, mamaykimanta uknikita yupaylla kusalata rispitar ima shumaqlata willar intrachinki.

Byuda warmikunatami yanapashunllapa

3 Chaynulla chay byuda warmisitakunata mana pininpis yanapananpaq katinqa, yanapay.
4 Piru chay byuda warmisitapa wamrankuna, manaqa willkankuna ima karshuypaqami paykunana rikar kuytanqa Dyus munashannulla. Chaqa, imanutaq chay wamrakuna taksha katinmaqa taytanllapa yanapar winachiran. Chaymi ashwan kananqa paykunana mamitanllapataqa yanapanqa. Chaynu rurarqami ayllunta yanapananpaq kaqta kumplir, kusala shumaq allinta rurayan Dyusninchikpa naypanpiqa.
5 Chaqa uk byuda warmisita payla kashanrayku, mana pininpis yanapananpaq katinqami, Taytanchik Dyuslapi kunfyakakur unaq kar, tuta karmapis payman kusalata mañakun mana shaykukuq.
6 Piru uk byuda warmi kwirpun munashanlata rurar kawsaqqami, Dyusninchikpi mana kunfyakar kawsashanrayku yanqa wanusha yupayllana kawsanmapis.
7 Chaymi nishayki: Tukuyla kriyiq masinchikkunatami kay nishushaykunata allita intrachitki rurar kawsanqallapa. Amana ukkuna ukman mana allinta rimananllapapaq.
8 Chaqa mayqan kriyiqpis ayllunpaq, chaynulla chay wasinllamanta kaq ayllunpaq mana yarpuqqami, Jesucristupi kriyiyashanmatapis mana kwintachayannachu. Chaymi ashwan chay mana kriyiqkunamanmatapis kusala mana allintana tukuyan.
9 Chaynulla nishaykipis: Kriyiqkunaqami yanapayanqa chay byuda warmisitakuna sisintamanta mas añuyjun kaq, apuntakashalata. Chaynulla runanlawan kawsasha kaqta ima.
10 Chaynullami chay yanapakananpaq byuda warmikunataqa kusala allinta rurashanrayku riqsiyta puytinchik. Chaymi ashwan paykunaqa kaynu kanqallapa: Kusala allinta wamrankunata kriyakusha, mayqan wasinman ĉhatinpis kusala allinta samachikusha, kriyiqkunata ima ministishanpi yanapasha, chaynulla tukuy qischakaqkunata yanapasha ima. Chaymi chaynu tukuy allin kaqlata rurasha kaq warmisitakunaqa kusala allin yanapakananpaqqa.
11 Piru nishaykipis: Chay warmikuna shipashlla kayar byudana kidatinqa, amami apuntankichu chay yanapakananpaq kaq warmisitakunawanqa nir. Chaqa kwirpun munashannulla rurar qashan runakunarqami, manana Jesucristulapinachu yarpunman.
12 Chaynu runawan kayta munar runakurqami, Jesucristuta qamlata sirbishayki nir arnishanta mana kumpliyannachu. Chaynu rurarqami kusa uchayjunna kayanqa Dyusninchikpa naypanpiqa.
13 Chaymi ashwan chay warmikunaqa kusala qilla ima tikrakar, wasin wasin ima puriq qallarinllapa. Piru manami qillalapaqchu tikrakan, ashwanmi kusala kwintastira imana tikrakanllapa. Chaymi kusala mana allin kaqkunaman yakapakar, mana rimaypaq kaq imakunata rimar ima purinllapa.
14 Chayraykumi nuqataqa kusala allinta yarpuchiman chay shipashlla kaq, byuda warmikunaqa qashan runakunanpaq. Chaynuqami wamrayjun ima kar, wamrankunata

wasinllapi kusala shumaqta kriyakutin imaqa, chay kuntramaqninchikkunaqa manana ima mana allintapis nuqanchikkunapaq rimananllapapaqchu.
15 Chaqa kanan rikashanchikllapanumi wakin shipashlla kayar byuda kidaqkunaqa, Jesucristumanta chiqanchakasha chay Satanás munashantana rurayanllapa.
16 Chaymi nishaykipis: Uk kriyiq masinchikpa ayllun byuda kidatinqa, chay kriyiqqa paylla yanapanqa ima ministishanpipis. Chaynuqami, kriyiqkunaqa yanapanapaq nir imaqa manana yarpuyanqachu, chay byuda warmisita yanapaqniyjun kashanrayku. Chaymi ashwan, kriyiqkunaqa yanapayanqa chay mana pininpis yanapananpaq kaq chaykunalatana.

Kriyiqkunaqami rikar yaĉhachiqninta kasunqallapa

17 Nishaykipis: Chay mayqanĉhi kriyiqkunata rikar allita Jesucristupaq intrachir yaĉhachikuqkunataqami, kusalata rispitar ima masta yanapanapaq kusala allin.
18 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Trillakunaykillapapaq karqami, chay animalpa shimintaqa ama shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Chaynullami ninpis: “Uk trabajaqqami pagrakayta puytin” nir.
19 Nishaykipis: Uk kriyiqkunata rikar yaĉhachiqpaq ima mana allinta tukusha nir mayqan willashutinllapaqa, mañayllapa ishkay, manaqa kimsa tistiguta. Chaynu ruratkillapa mana chaynu katinqa ama kasuyllapachu chay rimapakuqtaqa.
20 Piru mayqan chaynu kriyiqkunata rikar yaĉhachiq mana allinta rurar uchakuyatinllashuypaqa, qayachimur anyaqnulla willayllapa tukuy kriyiqkunapa naypanpi. Chaynuqami wakinkunaqa manchakur amana chaynulla uchakunanpaqnachu.
21 Piru kanan-shuypaqami Tayta Dyuspa, Jesucristupa, chaynulla Dyus tukuy akrashan kaq angelkunapa naypalanpi nishayki: Karanta tukuy kriyiqkunata yaĉhachinaykipaq. Kuytawkish qamqa wakinkunata mana allinta rikar, riqsinaykilamatana allinta rikatki nir.
22 Chaynullami nishaykipis: Uk runata Dyusninchikpaq yaĉhachikunaykipaq nir manaraq allita riqsiyarqa amami makikita ananman ĉhurarqa mañakunkichu. Chaynuqami nishuni imanupi uchayjun katinmaqa ama qampis uchayjunpaq riqsikanaykipaq. Chaymi ashwan tukuy mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakarna allinlata rurar kawsanki.
23 Nishaykipismi: Shunquyki maydiyalapis nanaq kashanraykumi ama yakuta paylataqa upyankichu. Ashwanmi binupa yakitunta pitilamataqa upyay, amana nanachikunaykipaq nir.
24 Allita yaĉhashanchikllapanu, wakinkuna uchakushanllapataqami das rikayta puytinchikllapa. Piru wakinpa uchanta-shuypaqami mana das rikayta puytinchikllapachu, maydiya Dyusninchik rikarichinankaman.
25 Chaynullami, chay allin ruraykunatapis wakintaqa kananlla rikanchik. Nataq wakinkunata-shuypaqa mana rikanchikraqchu. Piru, chay mana rikaypaq chaykunaqa, manami tukuy tyimpupaq pakapllaqa kidanqachu.

6

Imanumi uk sirbikuqqa patrunninwan kanman

1 Mayqan kriyiq masinchikkuna sirbikuq kaqkunaqa, patrunninllapataqa allita rispitar kasunqallapa. Chaynuqami mayqanpis Dyusninchikpaq, chaynulla Amitunchikpaq yaĉhachikushanchikpaqpis mana ima mana allintapis rimayanqallapachu.
2 Piru imanupi uk sirbikuqpa patrunnin, Jesucristupi kriyiq katinmaqa kusa masta rispitar imapipis kasunman kriyiq kashanrayku. Chaymi tukuy imata rurayashanmanmatapis kusala mas shumaqta ruranman. Chaqa tukuy imata rurarpismi rurayan Dyusninchikpi kunfyakar, ukninpaq llakir ima.
Chayraykumi kriyiq masinchikkunata chaynu yaĉhachir animachiy paykunapis chaynullata rurananllapapaq.

¿Maypimi chiqap imanchikkunataqa tariyta puytinchik?

3 Piru mayqanpis ukmanta yaĉhachikur Amitunchik Jesucristo yaĉhachikushanpaq chaynulla nuqanchikkunapis paypi kriyir yaĉhachikuyashanchikllapapaq manami chaynuchu niqkunaqami,
4 kusala mana yaĉhaq yanqa alabakaq runakunala. Chaynu karmi yanqa imakunalapaq kusalata willanakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi ashwan chaynu willanakurqa, piñachinakur, musyanakur, anyanakur, inbidyanakur, mana imalapimapis kunfyanakurlamapischu kawsanllapa.
5 Chaynullami maydiyapis paykunapura kusalata jurapanakur ima kawsanllapa. Chaynu tukuq runakunaqami chay allin kaqmantaqa mana intrakaq runakunachu. Ashwanmi imuraspis chay kusa mana allin kaqlata rurananpaq yarpunllapa. Chaymi

ashwan Jesucristupaq yaĉhachikurmapis qillayta ganananlapaq yaĉhachikunanllapamapis. [Chayraykumi paykunamantaqa chiqanchakanki].

6 Piru imanchik kaqkunalapaq yarpunamantaqami ashwan Jesucristuta kasur pay munashannula rurar kuntintakashallapaqami, Taytanchik Dyusqa kusalata yanapar aligriyachimanchikllapa.

7 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, manami kusa imayjunchu nasiranchikllapa. Chaynulla maydiya wanurpis manami imatapis apashunllapachu.

8 Chaymi ashwan imanchiklapis mikunapaq, chaynulla mudakunapaq katinqa kusala kuntintu kashunllapa.

9 Piru chay kusala imayjun kayta munaqkunaqami yanqa imapi liyakasha kanman yupay waran waran kusala mas imayjun kayta munanllapa. Chaynu karmi imanullapis kusala mana allinta tukur, saqra imakunata rurar imami imankunata tarikunanllapa. Piru chaynu tukuyarmi limpu limpu imanarna tukukanllapa.

10 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu kusala qillayniyjun ima kanarqami kusala riqchaq mana allinkunapina rikarir tukukanchikllapa. Chaqa kananllami rikayanchikllapana wakinkunaqa kusala imayjun ima kayta munar, Jesucristupi kriyishanmantaqa chiqanchakar kusala manchaypaq qischakaykunapina rikarishallapa.

Pablumi willan Timoteuta kriyishannulla kawsananpaq

11 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo Dyusninchikpa chiqap sirbiqnin kanki. Chayraykumi tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq tukur, imuraslapis allinlata rurar, Dyusninchiklata kasur, paylapi kriyir ima wakinnikikunamatapis llakipay ima. Chaymi ima katinpis ama das piñakur imachu shachinakunki.

12 Chaynulla chay kriyishaykinulla kusalata shachinakurmi tukuy tyimpupaq kawsanaykipaqna yarpunki. Chaqa chaynu tukuy tyimpu kawsachishunanpaqmi Tayta Dyusqa arnishusha. Chaynulla kusala achka runakunapa naypanpimi qamqa nirayki, Tayta Dyuslapi kusalata maydiyapis kunfyakayanki kanqa nir.

13 Chaymi kananqa, Dyus tukuyta kawsachiqpa, chaynulla Jesucristo, Poncio Pilatupa naypanpi payqashi Dyusninchikpa Wamran nir rimashapa naypanpi ima nishayki:

14 Tukuy kay willashushaykunata intrakar, ama ukmanta yarpur imachu, karanlata ruray. Chayna, mana mayqanpis qampaqqa ima mana allintapis rimananllapapaqchu. Chaymi chay nishushaytaqa maydiya kusala shumaq Amitunchik Jesucristo tikrakamunankaman ruranki.

15 Chaqa Jesucristuqami shamuyanqa, kusala shumaq Taytanchik Dyus ima tyimpu shamunanpaq nishan tyimpuraq. Chaqa Taytanchik Dyusmi payla tukuy imakunata mantaq chayqa. Chaynulla paymi tukuy mantakuqkunamanta kusala pudirniyjun ima chayqa.

16 Chaqa payqami tukuy tyimpupaq kawsar mana wanunlamapischu. Chaynulla payqami kusala llipya intirupi kawsan. Chaymi mana mayqanlapis qimikayta puytinchu. Chaynu katinmi mana mayqanlapis rikashachu. Chaynulla manami rikaymatapis puytinllapachu. ¡Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq kusa alabakashana kanqa kusala pudirniyjun ima kashanrayku! ¡Chaynumi kanqa!

17 Chaynullami nishayki: Chay kusala imayjun ima kaqkunata willay ama kusana kani ima nir chay imankunalapi kunfyakananllapapaqnachu. Chaqa tukuy kay pachapi kaq imanchikkunaqami daskaqla tukukan. Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyuslapi allita kunfyakashunllapa. Chaqa paymi tukuy ima ministishanchikkunapiqa kusalata yanapar aligriyachimashunllapa.

18 Chaynami paykunataqa willaypis: Kusala allin kaq imakunata rurarna kusala imayjun yupayna tikrakananllapapaq. Chaynullami yarpuchinkipis tukuy iman kaqkunawanpis ukkunata yanapananllapapaq nir.

19 Chaynu rurarllapaqami Dyusninchikmanta tukuy tyimpupaq chiqap kaq imanllapatana tarikunqallapa. Chaymi ashwan chiqaptana Dyusninchikwan maydiyapis kawsanqallapa.

Pablumi tukukananta Timoteuta willan

20 Ukniy Timoteo, Taytanchik Dyus imakunata ruranaykipaq nishushantaqami kusa allita ruranki. Chaymi chay mana kriyiqkuna mana sirbiq yanqa imakunata yaĉhachikun chaykunataqa ama kasunkichu. Chaqa paykunaqami Jesucristuta kuntrar kusala mana allinta ima rimanllapa. Piru chaynu nirmapismi Jesucristupaq kusalata intrakaq yupay tukur yaĉhachikunllapa.

21 Chaymi ashwan wakin runakunaqa paykunatana kasur, Dyusninchikpiqa manana kriyinllapanachu.

Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

2 Timoteo
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Apustul Pablo Roma pwiblupi prisu karmi, kay kartata Timoteuman iskribiran. Timoteuqa Éfeso pwiblupimi kaq kriyiq masinkunata Jesucristupaq yaĉhachiran. Pablutaqa, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purishanraykumi, karguyjunkunaqa wanuchinanpaqna karanllapa. Manaraq wanuyarmi, kay kartata Timoteuman kaĉharan, tukuy imapi Tayta Dyus munashannulla kawsananpaq.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay wamray Timoteo, Taytanchik Dyusmi arnimanchikllapa tukuy tyimpupaq kawsayta. Chaymi kananqa pay munashannulla akramasha Jesucristupa apustulnin kar, rir chay washamanallapapaq nimashanchikllapata yaĉhachikunaypaq. Chaymi kay kartata iskribishuni. Chaqa Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Jesucristupaqqa amami pinqakurchu yaĉhachikushunllapa

3 Allita yarpuy, imanumi unay rukuykunamapis Taytanchik Dyuslata sirbiqllapa nir. Chaynullami nuqapis paylata sirbini. Chaymi ashwan paypa naypanpiqa mana ima mana allintapis rurasha yupaychu yarpuni. Chaynu karmi payman mañakurqa mana qunqashurchu tuta, unaq karmapis payji nir ima qampaqqa mana shaykuq mañakuni Dyusninchikmanqa.

4 Chaqa kusalatami yarpuni imanumi qamlata dijashutiyqa llakir waqaq kanki nir. Chaymi ashwan kananqa imanupis rikashuyta munani, qamwan kusalata aligriyanaypaq.

5 Chaqa imanutaq unaymaqa agwilayki Loida, chaynulla mamayki Eunicemaqa kusala chiqapta Amitunchiklapi kriyiqllapa, chaynullami qampis chiqapta kriyinki nir yaĉhani.

6 Chaymi kusalata rugashuni imanutaq nuqa makiyta anaykiman ĉhurar, Taytanchik Dyusman mañakutiy, payqa imata ruranaykipaq nishuran chaylapina yarpur, ama imamanta manchakur imachu mastana ruranaykipaq.

7 Chaqa Taytanchik Dyusqami yanapamashanchikllapa mana imamanta manchakur imachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa pudirninwan yanapamashanchikllapa kaynu kawsanallapapaq: Llakipanakur, imatapis tantyakar rurar, tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq ima.

8 Chaymi nishaykipis: Amami pinqakunki imachu kusa allinla Amitunchik Jesucristupaq rimanaykipaqqa. Chaynulla amami pinqakunki imapischu Jesucristurayku nuqa prisu katiymapis. Ashwanmi Amitunchikpaq yaĉhachikushaykirayku qischashutinllapamapis, Taytanchik Dyus pudirninwan yanapashuyashanwan shachinakunki, tukuy chay qischakaykunapiqa.

9 Chaqa allita yarpuy, manami nuqanchik allinta rurashanchikraykuchu Dyusqa washamashanchik. Ashwanmi pay munamarninchik mana uchayjunpaqnachu riqsir washamashanchikllapa, pay munashannulana kawsanallapapaq. Piru chaynu washamanallapapaqqa manami chayraqchu payqa yarpusha. Ashwanmi Jesucristurayku washamanallapapaqqa yarpushallana karan, kay pachamapis manaraq kayatin imachu.

10 Chaymi Amitunchik Jesucristo kanan tukuy nuqanchikkunapaq rurashanwan allitana intrachimanchikllapa imanumi payqa chiqapta munamanchikllapa nir. Chaqa payqami chaynu wanur imaqa chay tukuy tyimpupaq wanunapaq karan chaytaqa limpuna binsiran. Chaymi ashwan kananqa paypi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.

11 Chaqa Tayta Dyusmi nuqataqa tukuy kaykunata [mana Israel runakunata] parlanaypaq nimasha. Chaynullami paypa apustulnin, yaĉhar yaĉhachikuqnin, paypa rimaqnin ima kanaypaq nimasha.

12 Chayraykumi chaynu yaĉhachikur imaqa kusalata qischakayanimapis. Piru chaynu qischakarmapis manami chayraykuqa pinqakunichu. Chaqa nuqaqami allita yaĉhani mayqanpimi kriyir kunfyakani nirmapis. Chaynulla kunfyakanimi pay imanupis pudirninwan imamantapis washamar shumaqlata purichimayanqa maydiya chay jwisyu diya ĉhamunankaman nir.

13 Chaynullami nishaykipis: Imanutaq nuqa yaĉhachishuray, chaynullami qampis Jesucristupi kriyiq kashaykinu allita yaĉhachikunki. Chaynami ashwan maydiyapis Jesucristupaq llakir imana kawsanki.

14 Chaynullapismi Santu Ispiritu nuqanchikpi kawsar yanapamashanchiknulla, allita kwintata qukar karanlata yaĉhachikunki, imanutaq yaĉhachikunaykipaq nishushaynulla.

15 Chaqa allita yaĉhashaykinumi, tukuyla Asia pwiblumanta kriyiq masinchikkunaqa
nuqalatana dijamar, manana kwintachamaranllapanachu. Chaynullami ukninchik
Figeluwan, Hermogenesmapis dijamaranllapa.
16 Piru Amitunchik Jesucristumi Onesiforupa ayllunta llakipanqa. Chaqa paymi ayka
kuti nuqataqa kusalata animachir aligriyachimaran. Chaynulla nuqa prisu katiymapis,
manami payqa nuqamantaqa pinqakuranchu.
17 Ashwanmi Roma pwibluman ĉhashannu, mana shaykuq maskamaran. Chaymantami
tarimaran.
18 Chaynullami qamqa allita yaĉhankipis imanumi kusata payqa Éfeso pwiblupi yana-
pamaranchikllapa nirmapis. Chaymi ashwan chay jwisyu diya ĉhamutinqa Amitunchik
Jesucristuqa kusalata llakipar washanqa.

2

Jesucristupa allinla suldadunna kayllapa

1 Nataq qam wamray Timoteo, Jesucristumi kusala allin kar tukuy imapi yanapashuyan.
Chaymi ashwan qamqa kusalata shachinakur imatapis payllapaq ruray.
2 Chaqa qam pullay kashaykiraykumi yaĉhanki, imanumi achka runakunata Jesucristu-
paq yaĉhachiray nirmapis. Chaymi paykunaqa nuqapaqqa tistigukuna yupayna, chiqap-
tami yaĉhachikuray nir. Chay-ari qampis, chay yaĉhachishushaytaqa kaynu kaq runakunata
yaĉhachiy: Karanlata ruraqkunata, yaĉhachikuyta puytiqkunata ima. Chaynami paykunapis
ukkunatana yaĉhachinanllapapaq.
3 Chaynullami nishaykipis: Jesucristupi kriyishaykirayku qischashutinllapaqa shachi-
nakuy uk kusala allin suldadu yupay, ama kwashayar imachu.
4 Chaqa yaĉhashanchiknu, uk suldadu sirbikuqqami, chay mantaqnin nishanlata ruran,
manami yanqa wakin mana sirbikuq runakuna munashantachu ruran.
5 Chaynullami pasan uk pukllaqwanpis. Chaqa uk pukllaqqami imanu imanu puk-
llananpaq kaqkunata allita kasur pukllayta ministin. Nataq mana kasur sunsunulla
pukllarqami, mana imatapis ganayta puytinchu.
6 Chaynullami uk tarpukuqpis puntataqa kusalata trabajaytaraq ministin. Chayman-
taraqmi kusa aligrila kusichakuytaqa puytin.
7 Chaymi kay kumparasyunkunapaq imanutaq kanqa nir yarpupakur intrakanatkiqa,
Amitunchik Jesucristumi allita intrachishunqa tukuy kaykunapaqqa.
8 Allita yarpuyllapa: Imanutaq nuqa yaĉhachikushaynu Jesucristo wanur kawsamusha
chayqami, unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta karan.
9 Chaymi chaynu nir ima Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku, kusalata qischamatinlla-
pamapis shachinakuni. Chaynulla uk wanuchikuqta yupay kadinakunawan ima watar
qischamanllapa. Piru chaynumapismi, Taytanchik Dyuspa rimayninta-shuypaqa mana
imanu wataymatapis puytinllapachu.
10 Chayraykumi nuqaqa kusalata qischakarmapis shachinakuni, Taytanchik Dyus
akrashankunata animachinaypaq. Chaynuqami Jesucristupi masta kriyir, washakarna rir
paywan tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq chay kusa shumaq mantakuyninlapina.
11 Chaymi allita intrakayllapa kay chiqap kaqpaq nishanllapakunata. Chaqa ninmi:
Jesucristurayku wanurqashi,
payllapaq kawsamuyashunllapa.
12 Chaynulla qischakar shachinakurqashi,
maydiyaqa Amitunchikwanna mantakuyashunllapa.
Piru nuqanchikkuna, payta mana riqsinichu nishaqa,
paypis mana riqsishunichu nimashun.
13 Chaynulla nuqanchikkuna payta sirbiyar, imanupi disanimakushamapis,
payqa mana dijamayninchikta puytinchu.
Chaqa pay kusalata munamanchikllapa nir arnimashanchikllapana karqa,
manami qashan niyta puytinchu mananami munashunillapachu niytaqa.

Dyuspa allinla trabajadurninkunana kashunllapa

14 Kriyiq masiy Timoteo, wakin kriyiq masinchikkunapaq yarpur, Tayta Dyuspa shutin-
lapi kutir kutir willay amana paykunapura willanakur imanachu kawsananllapapaq.
Chaqa chaynu willanakur ima kawsayqami mana allinchu. Ashwanmi chaynu saqrata
willanakur imaqa chay uyakumaqninchikkunata animachinamantaqa limpu pantach-
inchikllapa.
15 Chaymi ashwan imanullapis Dyusninchik munashannula chiqap nishanlata
yaĉhachikuy. Chaynuqami Dyusninchikpa naypanmanqa qimikanki kusa allinla

trabajadur yupayna, mana imapaq pinqakur imanachu. Chaymi ashwan Dyusninchikqa nishunqa: “Kusa allintami rurashayki” nir.

16 Chaynulla amami kay pachapi yanqalla mana allinkunata rimanllapa chaykunataqa rimankichu. Chaqa chaynuta rimaqkunaqami waran waranqa, kusa mana allin kaqkunata ruraqna ĉhurakanllapa.

17 Chaymi chay rimar yaĉhachikushankunaqa wakta kayta shikwakan imanutaq uk qiri qishaymaqa wakta, kayta inkunar ismur rin chay yupay. Chaymi ashwan chay Himeneuwan, Filetutapis chaynulla pasasha.

18 Chaqa paykunaqami Dyusninchik nishanmanta kusala ukman mana allinta yaĉhachikur ninllapa: “Michka wakinkuna kawsamusha katinmapis, kananqa manana kawsamunqallapanachu” nir. Chaynu nir yaĉhachikurmi wakinninchikkunataqa, kriyishanmantaqa limpu pantachishallapa.

19 Piru chaynu katinmapis nuqanchikkunaqa kriyishanchikllapanulla shachinakushunllapa. Chaqa payqami chay kriyishanchikllapapiqa uk simintu allita ĉhurakasha yupay. Chaymi chay simintullapi iskribikashaqa nin: “Amitunchikqami tukuyla paypa kaqninkunataqa allita riqsin” Chaynullami ninpis: “Tukuy paylapi kriyir aduraqkunaqashi, chay mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakashunllapa” nir.

20 Yaĉhashanchikllapanu, chay kusa imayjun runakunapa wasinpiqa matinkunamapis manami urulamanta, platalamantachu kan. Ashwanmi qirumanta, napa allpamanta rurakasha ima kan. Piru tukuy kaykunaqa manami chay kutillaqa sirbiyta puytinchu. Ashwanmi chay kusa ĉhaniyjun chaykunaqa, wasinllapaman kusa runa nishakuna ĉhatin sirbir qarananlapaq sirbin. Nataq chay mana yaqqa ĉhaniyjun kaqkuna-shuypaqami mana.

21 Chaymi nishayki: Mayqanpis chay kriyishannulla maydiyapis shachinakur, manana mana allinkunata ruraqkunaqami, uk kusala shumaq kupa urumanta rurakasha yupayna kanqa nir. Chaynu karqami, Amitunchikpaqqa kusala sirbiqnin karna, tukuy imatapis allinkunalata ruraqkunana kanqallapa.

22 Kriyiq masiy Timoteo, yaĉhashanchiknumi musu karllaraqqa das imakunata yarpur rurar das uchakushana rikarinchik. Chaymi qamtapis musu kashaykirayku chaynu pasashuyanman nir yarpur nishuni, amana chaynu tukunaykipaq nir. Ashwanmi kriyishaykirayku, imatapis karanlata rurar, llakipanakur ima shumaqlata kawsayllapa tukuy shunqunwan Amitunchikpi allita kriyir paylata aduraqkunawan pulla.

23 Chayraykumi chay illaqmanta imalapaq willanakuqkunamanqa, ama imalapaqpis yakapakankilamapischu. Chaqa allita yaĉhashaykinu, mayqanpis chaynu willanakuyarqami, piñachinakur maqanakunllapana.

24 Chaqa Amitunchik Jesucristupa sirbiqninkunaqami, mana imapaq willanakur ima kawsananpaqnachu. Ashwanmi mayqanwan willanakunamantaqa kaynu kanqallapa: Tukuywan kusala allin, listuna wakinkunata yaĉhachinanpaq, chaynulla amami das piñakuq imachu kanqallapapis.

25 Piru chaynu yaĉhachikurqami chay mana intrakaqkunataqa yaĉhachishun llakipar ima, ama kusa kani ima nirchu. Chaynuqami rurashun Dyus munatinqa tukuy uchankunata dijar chay chiqap kaqlata kasur kawsanman nir yarpur.

26 Chaynuqami paykunapis kwintata qukanqallapa: Dyablupa makinpi kar munashanta rurayasha kanillapa nir. Chaynami imanullapis alsakar chay dyablu prisu purichir imuraspis pay munashanta rurachiyashanmantaqa washakanqallapa.

3

Jwisyu diya shipchamutinqami kusala ukmanta tukunqallapa

1 Chaynulla kriyiq masiy, kaytapismi allita intrakanaykita munani. Chaqa jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katinqami, kay pachapiqa mana yaĉhakuypaqnachu kanqa nir.

2 Chaymi chay tyimpuqa runakunaqa pay munashanlata rurar, ashwan kusala qillayniyjun ima kaylata munanqallapa. Chaynulla kusa kani ima nir alabakar, Taytanchik Dyuspaqmapis kusala mana allinta rimaq kanqallapa. Chaymi ashwan taytanllapata imamapis mana kasunqallapanachu. Chaynulla chay kriyishanllapamatapis mana kwintachar imachu, ashwan kusalata imatapis musyarlla kawsanqallapa.

3 Chaynulla chay runakunaqami, mayqantapis mana llakipar imachu tukuylawan kusalata piñakur ima mana shunqukaylamatapis yaĉhanqallapachu. Chaymi ashwan mana kashanmanta ukkunata uchachar, mana tantyakar, kusala saqra mana allinkunata tukunqallapa. Chaynu karmi tukuy allin kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa.

4 Chaymi paykunaqa ukninkunapaq imalatapis dasna ukkunata parlanqallapa.
Chaynulla kusala marraju imami chay runakunaqa kanqa. Chaynu karmi, kusa kani
nir munashanlata rurar, Dyusninchiktaqa mana kwintachanqallapanachu.
5 Paykunaqami Amitunchikpi chiqapta kriyiq yupay tukunqallapa. Piru chaynu kusala
mana allinta rurar kawsayashanwanmi intrachimashunllapa mana chiqap kriyiqku-
nachu nir.
Chaymi nishaykillapa: Amami chaynu runakunawanqa imalapaqpis
piĉhunakunkillapalamapischu nir.
6 Chaqa chay runakunaqami chay kusala uchayjun warmikuna ukta ukta yarpuqkunapa
wasinman yaykur ingañanqallapa. Chaqa chay warmikunaqami mana uklapi kriyiq kar,
imata nitinllapapis uyakur munashanlata rurar kawsanqallapa.
7 Chaymi chay warmikunaqa imata nitinllapapis kusalata yaĉhakuyta kamanqallapa.
Piru chaynu karmapismi chay chiqap allinla kaqpaqqa mana intrakayta puytinqalla-
pachu.
8 Chaqa imanutaq unaymaqa chay ishkay brujukuna Janeswan Jambresmaqa, Moisesta
kusalata ĉhiqniranllapa, chaynumi chay runakunapis, chiqap allinla kaqtaqa kusalata
ĉhiqninqallapa. Chaqa chay runakunaqami mana allin yarpuyniyjunnachu kanqallapa.
Chaynu karmi Tayta Dyuspi kriyinanpaq chaymatapis manana kwintacharnachu kawsan-
qallapa.
9 Piru chaynu rurarllapamapismi, mana masqa imatapis rurayta puytinqallapanachu.
Chaqa tukuylami kwintata qukanqallapa, wakkunaqa yaru runakuna, imanutaq chay
ishkay runakuna Moisespa kuntran tikrakaran chaykuna yupaylla nir.

Pablumi Timoteuta willan imanu kananpaq nir

10 Piru ukniy Timoteo, qamqami allita yaĉhanki nuqa imanu yaĉhachikuni, imanu kawsani
nirmapis. Chaynullami yaĉhankipis imanu allin kaqlata ruranaypaq yarpuni, imanu
allita Amitunchikpi kriyini nir. Chaqa qamqami allita rikashayki ima katinpis mana das
piñakushayta, wakinkunata llakipashayta, chaynulla ima katinpis kusalata shachinakuni
ima nir.
11 Chaynullami yaĉhanki imanumi maylawpi purishaypipis kusalata qischakaray nir.
Chaynullami ashwan yaĉhankipis Antioquía, Iconio, Listra pwiblukunapi ima imanachi-
mananllapapaq ikiypi puriranllapa nir. Chaypiqa yaĉhashaykinu kusalata qischakaray.
Piru Amitunchikmi tukuy chaykunamantaqa washamaran.
12 Chaqa chiqaptami Jesucristupi tukuyla kriyir, pay munashannu kawsaqkunaqa,
kusalata qischakanapaq ima kanchikllapa.
13 Piru chay mana allinta ruraqkuna, chay llullakuqkunaqami, waran waranqa limpu
imananqallapa. Chaqa ukkunata llullachishannu, paykunatapis ukkuna llullachir limpu
imanachinqallapa.
14 Piru qam-shuypaqami kriyiq masiy Timoteo, chay kriyishaykinulla maydiyapis
shachinakuy. Chaqa qamqami chay chiqap kaqpi kriyishaykipiqa kusalata kunfyakanki.
Chaynulla yaĉhankipis mayqanmi chay chiqap kaqpaqqa yaĉhachishuran nirmapis.
15 Chaqa allita yarpuy, qamqami takshaykimanta-pacha Dyus nitin iskribikashaku-
nataqa yaĉhakushayki nir. Chaymi chay yaĉhakushaykiqa, allita yanapashur shumaqlata
purichishur ima, intrachishuyan Jesucristupi kriyishaykiraykulami washakayanki kanqa
nir.
16 Chaqa Dyus nitin tukuy iskribikashankunataqami Dyusqa paylla nitin iskribiranllapa.
Chaynu karmi kusala shumaqta yaĉhachimanchik, mana shumaq kawsasha byinninchik-
paq willamanchik, mana allinta rurayasha kaynu ruray nimanchik. Chaynulla imatapis
karanlata ruranapaq ima yaĉhachimanchik.
17 Chaymi mayqanpis Dyusninchikpa kaqninkunaqa pay nitin iskribikashakunata allita
intrakashanrayku imuraspis allinta ruranlapaqna kayanqallapa.

4

Dyusninchiklapaqmi parlakunki

1 Allitami intrakay, Jesucristumi maydiyaqa mantakuq shamur tukuyla kawsaqkunata,
chaynulla wanusha kaqkunamatapis allita rikar yaĉhanqa. Chaymi kananqa Taytanchik
Dyuspa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa naypanpi kusalata rugar nishayki:
2 Rir, Dyusninchikpa rimayninta imuraslapis yaĉhachikunaykipaq. Chaymi ima katin,
mana ima katinmapis imanullapis yaĉhachikuyta kamay intrakananllapapaq. Chaynuqami
runakuna mana allinpi katinmapis nanaq nanaq willay, intrachiy, animachiy ima, kusa
shumaqlata willar.

3 Chaqa ĉhamunqami uk tyimpu, chay tyimpupiqami mana mayqanpis uyakuyta munanqachu Dyusninchikpa shumaq rimayninkunataqa. Ashwanmi chay tyimpupiqa runakunaqa ukman ukman imakunata yaĉhakuyta munanqallapa. Chaymi maskanqallapa achka ukman yaĉhachikuq runakunata. Chayna yanqa mana sirbiq uyakunayashanllapakunata yaĉhachitin, paykuna munashannullana uyakur kawsanllapa.
4 Chaymi ashwan chay runakunaqa chiqap kaqta mana kwintacharnachu, chay yanqa kwintukunalatana uyakur kasurna kawsanqallapa.
5 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo, kriyishaykirayku qischakay ima katinpis allin kaqlapi yarpur shachinakunki. Chaymi ashwan Amitunchikpaq yaĉhachikutki kriyir washakananllapapaq nir willashushanlata yaĉhachikunki. Chaynulla tukuy imata ruranaykipaq Amitunchik nishushantaqami karanlata ruranki.
6 Chaymi nishayki: Nuqapaqqami mana maychu wanur rir Amitunchikwanna kanaypaqqa. Chaymi ashwan wanurqa, Dyusninchikpaqqa uk ufrindita yupayna paypa naypanmanqa qimikayashaq.
7 Chaqa nuqaqami uk maqanakuq yupay kusalata shachinakusha kani allinlata yaĉhachikurqa. Chaymi ashwan tukuyla imata ruranaypaq kaqtaqa kananqa tukchishana kani, Amitunchik munashannula rurar ima.
8 Chaymi kananqa ashwan yarakuyani, imatapis karanlata rikar yaĉhaq jwis Amitunchik kurunayta qumananpaq diya ĉhamunanlatana. Piru manami nuqalatachu qumayanqa chay kurunataqa, ashwanmi wakinpis allita kriyir kusalata llakir ima pay shamunanpaq yaraqkunatapis quyanqa.

Pablumi Timoteuta rugan watukunanpaq

9 Kananqami kriyiq masiy Timoteo, yaqqa nuqalana kashayrayku kusalata rugashuni ama tardakurchu imanupis shamur watukumanaykipaq.
10 Chaqa kriyiq masinchik Crescentimi risha Galacia lugarman. Chaynulla kriyiq masinchik Tito-shuypaqa risha Dalmacia lugarman. Chaymi paykunaqa mana pullaynachu. Piru Demas-shuypaqami kriyishanmantaqa kay pachamanta kaq imankunalapaq masta llakiq kar, mana pullay kayta munar dijamar risha Tesalónica pwibluman.
11 Nataq ukninchikllapa Lucaslami kaypi nuqawan kidasha. Chaymi rugashayki chay ukninchik Marcosta imanupis maskar apapamanaykipaq. Chaqa payqami yaĉhachikutiyqa kusalata yanapamayanqa pullay karqa.
12 Chaqa Tiquicupismi mana pullaynachu Éfeso pwibluman kaĉhashayrayku.
13 Chaymi qam shamurqa, Troas pwiblupi ukninchik Carpupa wasinpi rakta atun raĉhpayta dijasha kani, chayta apamunki. Chaynullami apamunkipis papilmanta pillukaq libruykunata. Piru mastaqami ministini chay qaramanta libruykunata yaĉhachikunaypaqqa. Chaymi chaytapis apapamanki.
14 Chaymi nishayki: Chay runa Alejandro shutiq, chay jyirrukunata rupachir imakunata ruraqmi, nuqawan kusala mana allinta tukusha. Chaymi nini: Amitunchikmi paytaqa allita rikar yaĉhanqa imata rurashannulla nir.
15 Chayraykumi qampis chay runitumantaqa kusalata kuytakanki. Chaqa payqami nuqanchikkuna Amitunchikpaq yaĉhachikuyanchikllapa chaypaqqa kuntran tikrakasha kar, kusala mana allinkunata rimar ima purin.
16 Chaymi nishayki: Nuqa puntata Roma pwiblupi kar, karguyjunkuna qayachimatin ritiyqami, mana mayqan ukninchikkunapis pullayqa riranchu yanapamaqqa. Chaymi ashwan nuqala riray. Chaypaqqami Tayta Dyusta mañani ama chay ukninchikkunata mana allinta ruranapaq nir.
17 Piru chaynu ukninchikkuna nuqalata dijamatinllapamapismi, Amitunchikqa nuqawan kar, kusalata jwirsayta qur yanapamaran. Chaynami ashwan nuqaqa imanu kriyirmi washakayanqallapa nir ima kusalata yaĉhachikuray. Chaynu yaĉhachikutiymi chaypi kaq mana kriyiq runakunaqa tukuyla uyakumaranllapa. Chaymi chaynu karguyjunkunapa naypanpi karqami, uk liyunpa shiminpi yupayna karay. Piru Amitunchik Jesucristumi washamaran.
18 Chaynullami maydiyapis tukuy mana allin kaqkunamanta washamanqa. Chaymi ashwan kusala shumaq mantakuyashanmanna apar pullakumanqa. Chayraykumi ¡paylata tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludan

19 Chaymi saludapamanki ukninchik Priscata, Aquilata, chaynulla ukninchik Onesiforutapis tukuy aylluntinta.
20 Erastuqami, Corinto pwiblupi kidasha. Nataq Trofimuta-shuypaqami, qishaqta Mileto pwiblupi dijaray.

21 Chaymi nishayki: Imanullapismi manapis chay qasay tyimpu kashanllami shamuyta
kamanki. Saludutami kaĉhamun qampaq chay ukninchikkuna Eubulo, Pudente, Lino,
Claudia, chaynulla tukuyla kaypi wakin kriyiq masinchikkunapis.
22 Chaynulla Amitunchik Jesucristumi qamwan imuraslapis kanqa. Chaymi mañakuni
Taytanchik Dyus tukuyla qamkunata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq nir.
Chaynumi kanqa.

Tito
Pablumi kartanta kaĉhan Tituman

Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikurmi Tituqa apustul Pabluwan naypaqmanta-pacha puriran. Titumi Creta pachapi kaqkunata Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachiran. Chay Creta pachaqa, mar ĉhaypilapi karan. Chaynu chaypi Tito kayatinmi, Pablo ĉharqa kaĉharan uklaw pwiblukunaman rir, kriyiqkunapa rikaqninta numrananpaq. Chaymi chay yaĉhachikuqkunata allita rikar Tito numrananpaq, kay kartataqa Pabluqa kaĉharan (1.5-9).

Chaymantami Creta pachaman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhamutinmi, Pabluqa Jesucristupi kriyiqkunata allita willar intrachiran ama kasunanllapapaq (1.10-16). Chaynullami willaranpis imanu kriyiqkunaqa kawsananpaq nir (2.1-10), chaynulla Tayta Dyus imanumi kusalata munar washamayanchikllapa nir yaĉhachinanpaq (2.11-14; 3.3-7).

Titupaq mas intrakanarqa liyishunllapa 2 Corintios 2.13; 7.6; 7.13-14; 8.16-17; 8.23; 12.17-18; Gálatas 2.1; 2.3; 2 Timoteo 4.10.

Pablumi saludakun

1 Kriyiq masiy Tito, nuqa Pablumi Taytanchik Dyuspa sirbiqnin, chaynulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaynu katiymi Tayta Dyusqa kaĉhamaran rir tukuy paypa akrashan kaqkunata yaĉhachitiy allita paylapina kriyir, chay chiqap kaqpaq intrakar, pay munashannulana kawsananllapapaq.

2 Chaynu allita chay chiqap kaqpi intrakar chaynulla Amitunchikpi allita kriyirqami allitana intrakanqallapa, tukuy tyimpupaqnashi kawsayanqallapa nir. Chaqa mana imalapimapis llullakuq Taytanchik Dyusmi, paylla arnimaranchikllapa kusala unaymanta-pacha tukuy tyimpupaq washamanallapapaq nir.

3 Chaymi kanan paypa munashan tyimpu ĉhamushana katin, nuqa Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa allitana intrakashallapa. Chaqa chaynu yaĉhachikur intrachikunaypaqmi washamaqninchik Tayta Dyusqa nuqata akramaran.

4 Chayraykumi kriyiq masiy Tito nishayki: Qamqami nuqapaqa chiqap wamray kanki, Jesucristupaq yaĉhachishutiy kriyishaykirayku. Chaymi kananqa nuqa yupaylla qampis kriyinki. Chaynu kashaykiraykumi kananqa Taytanchik Dyusman, chaynulla washamaqninchik Jesucristuman kusalata mañakuni, kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin, kusa shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi Tituta willan kriyiqkunata rikananpaq

5 Kriyiq masiy Tito, nuqami dijashuray Creta pwiblupi. Chaypiqami kidarayki Amitunchikpi manaraq allita kriyiqkunata allitana kriyinanpaq animachinaykipaq. Chaynullami chaypiqa kidaraykipis chay maylawpiĉhi kriyiqkuna kan chaypiqa rikar yaĉhachikuqkunata numranaykipaq imanutaq nuqa nishushaynulla.

6 Chaqa chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunaqami, tukuywan kusa allinkunalata ruraqkuna, chaynulla uk warmipa runanla ima kanqa. Chaynullami wamrankunamapis Jesucristupi kriyiq, chaynulla taytanta kusata rispitaq ima kanqallapa. Chaynuqami manana mayqanpis imapaq uchachar, chaynulla kusala mana allinta tukun nir rimayanqallapalamanapischu chay wamrankunapaqqa.

7 Chaqa chay mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kaqqami, Tayta Dyuspa kaqninkunata rikananpaq akrakayan. Chaymi Dyusta sirbinanpaq akrakaq chayqa, tukuywan kusa allinlata kawsaq runa kanqa. Chayraykumi chay runaqa mana imapaqpis alabakaq, ama imalapaqpis das piñakuq imachu kanqa. Chaynulla amami maĉhanqa, maqanakunanpaq willanakunqalamapischu. Chaymi imata rurarpis amami paypaq imanta tantakunanlapaq yarpurchu ruranqa.

8 Ashwanmi chay runakunaqa mayqan wasinman ĉhatinmapis listuna kanqa samachinanpaq. Chaynulla chay runakunaqa kusa allinlata yarpuq, karanlata ruraq, chaynulla Dyus munashannulla imatapis ruranqa. Chaynullami imatapis allita tantyakar ruraqkuna ima kanqallapa.

9 Chaymi ashwan chiqap kaq Amitunchikpa rimayninta yaĉhakushanlapi yarpur kawsanqallapa. Chaynuqami kriyiq masinchikkunata chay chiqap kaqwan animachir ima, Amitunchikta ĉhiqniqkunamatapis imanupis intrachiyanqa amana ĉhiqninanllapapaq paytaqa.

10 Chaqa kusala achka runakunami rikarimushallapa chay chiqap kaqpaq mana allinta rimaqkunaqa. Piru allita yarpuyllapa: Chay chiqap kaqpaqqami masqa mana allinta rimanllapa Israel runakunapa siñal kustumrinkunalapi yarpur kawsaqkuna. Chaymi ashwan yanqa mana intrakaypaq imakunalapaq rimar wakinkunataqa ingañanllapa.

11 Chayraykumi tukuy chaykunataqa chay chiqap kaqkunalata yaĉhachikur uyarachiypaqllapa. Chaqa chay runakunaqami paykunalapaq imantapis tantakuyta yarpur mana yaĉhachikuypaq kaqta yaĉhachikur, uk wasikunamanta kaqta tantar ima limpu ingañashallapa.

12 Chaypaqmi chay Creta pwiblumanta uk kusala yaĉhaq runa unaylla chay wakinninkunapaq kaynu nisha kayaq:

"Kay Creta pwiblumanta runakunaqami,
maydiyapis kusalata llullakuq, utiq bistya yupay kusala malu,
mana tiqllaq mikuq, chaynulla kusala qilla ima kanqallapa" nir.

13 Chaynu nirqami, chiqapta rimaran. Chayraykumi anyaqnulla willayllapa paykunapis Amitunchikpi allitana kriyir kawsananllapapaq.

14 Chaynuqami, paykunaqa chay yanqa illaqmanta yarpushan kwintukunata Israel runakuna yaĉhachitinllapapis mana kasuyanqallapanachu. Chaynuqapismi chay chiqap kaqmanta chiqanchakasha kaqkuna imata rurananpaq nitinpis manana ingañakanqallapanachu.

15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kusa shumaq allinkunalata Amitunchikwan kawsaqkunapaqqami, tukuy imapis kusa allinla. Piru chay kusala mana allinkunata rurar kawsaq, chaynulla Amitunchikpi mana kriyiqkunapaqqami mana imapis allinkunaqa kanchu. Chaymi ashwan yarpuyninmapis kusala mana allin katin, kusala mana allinkunalata rurar kawsanllapa.

16 Chaynu kawsarmapismi paykunaqa Dyusta kasuni ninllapa. Piru kusa millanaypaqta rurar uchakushanwan, kusala mana intrakaq ima kashanwanmi intrachimanchikllapa Dyustaqa mana chiqapta kasunllapachu nir. Chaynu karmi paykunaqa mana yaĉhanllapachu allinta ruraytaqa.

2

Allin kaqlatami yaĉhachikushunllapa

1 Kriyiq masiy Tito, tukuy imata yaĉhachikurqami, imanutaq Jesucristo kusala shumaq allinlata yaĉhachikunaykipaq nishannulla yaĉhachikunki.

2 Chaymi chay kriyiq runa ruku kaqkunata willay paykunaqa imatapis chiqap kaqlata ruraq, kusala rispitakasha, imapipis allin kaqlapi yarpuq kananllapapaq. Chaynullami willankipis kusa llakipakuq kar imata rurar qischakar imamapis kusalata shachinakuyta yaĉhaqkuna, chaynulla chay chiqap kaqpi allita kriyiqkuna ima kananllapapaq.

3 Chaynullami chay ruku kaq warmikunapis, Dyusta kasur kusa allinlata imatapis ruraqkunami kanqallapa. Chaynu karnami, manana ukninkunapa washanta rimar uchachakuq, chaynulla maĉhaq imalamapischu kanqallapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar, ukninkunatapis chaynu shumaqta kawsananllapapaq intrachiq ima kanqallapa.

4 Chaymi ashwan chay shipash kaq warmikunamataqa, yaĉhachiyanqallapa runanpaq, chaynulla wamrankunapaqmapis kusata llakiq ima kananllapapaq.

5 Chaynullami intrachiyanqallapapis tantyakar, imatapis allinlata rurar, ama uchakunanllapapaq ima. Chaynulla intrachiyanqapis wasinpi kaqkunata allita rikaq, kusala llakipakuq, runanta kasuq ima kananllapapaq. Chaynu intrachitinllapa, kusa allinlata rurar kawsatinllapaqami, chay kriyishanchikpaqqa mayqanpis manana kusa mana allinkunataqa rimayanqallapachu.

6 Chaynullami nishaykipis: Chay musu kaqkunatapis kusalata animachiy, tantyakar imatapis allinlatana rurar kawsananllapapaq.

7 Chaymi ashwan paykunataqa qam imanutaq allinlata rurar kawsayanki, chaynulla rikachiy paykunapis qam yupaylla allinlatana rurananllapapaq. Piru chaynu yaĉhachirqami, imapipis chay chiqap kaqlapi yarpur ima karanlata rimar intrachinki paykunataqa.

8 Chaynu kusa shumaqlata ima rimar yaĉhachitkiqa, manami mayqanpis ukmantaqa yarpunqachu. Ashwanmi chay wakin kuntranchik kaqkunamaqa, kusalata pinqakunqallapa. Chaymi ashwan manana ima mana allinmatapis rimanqallapanachu nuqanchikkunapaqqa.

9 Chaynullami chay sirbikuqkunatapis kusa allita willar animachinki, chay mantakuqninkuna imata rurananpaq nitinpis kasur rurananpaq. Chaynullami willankipis mantaqnin imata nitinpis uyarala kar ama imatapis ninanpaqchu. Chaynuqami ashwan chay mantaqnintaqa kusalata aligriyachiyanqa.

10 Chaynullami chay sirbikuqqa ama imalapimapis ingañar ima suwanqachu mantaqnintaqa. Ashwanmi imatapis kusa karanlata ruraq ima kanqa. Chayna tukuy rikaqkunaqa

washamaqninchik Tayta Dyuspi kriyiqkunaqami imatapis karanlata ruran nir, paykunapis shunqunllapapi Dyusninchikpi kriyiyta yarpunanllapapaq.

11 Chaqa Taytanchik Dyusqami kusalata llakipamarninchikllapa tukuylata washamanallapapaq niran. Chaymi ashwan Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaqqa.

12 Piru pay llakipamashanchiknu kawsanapaqqami tukuyla mana allin kaqkunata, chaynulla tukuy imata munapakuykunataqami manana rurashaqnachu nir, itakuytana ministinchikllapa. Chaymi ashwan kanan kawsayarllaqa imatapis tantyakar rurar, chaynulla shumaqlata kawsar Amitunchikpi kriyirlla kawsaypaq.

13 Chaynu kusa shumaq allinlata kawsar yarakuyashallapami, kusa llipyala pudirniyjun washamaqninchik Amitunchik Jesucristo Dyusllami, shamur apar pullakumashunllapa, imanutaq arnimashanchikllapa karan chaynulla.

14 Chaqa Jesucristuqami nuqanchikkunapaq paylla wanur pagrakur tukuy mana allin kaqkunamanta chiqanchar Dyuswan pullachamaranchikllapa. Chaynuqami, ruraran paypa allinla kaqninkunana kar, maydiyapis allinlata rurarna kawsanallapapaq.

15 Tukuy imanu yaĉhachikunaykipaq nishushaynullami yaĉhachikunki. Chaymi kusalata animachinki mas kriyinanllapapaq. Piru mayqan mana kasushuqkunataqami, Jesucristupa shutinlapi anyaqnulla willar intrachinki. Chaqa chaynu paypa pudirninwan yaĉhachikutkimi mana mayqanpis disprisyashuyta puytinqallapachu.

3

Kriyiqkunaqami kaynu kawsanqallapa

1 Chaynullami, wakin kriyiq masinchikkunataqa yarpuchinki gubyirnunllapata, chaynulla pwiblunllapapi karguyjunkunamatapis kasunanllapapaq. Chaymi yarpuchinkipis imata rurarpis allinlata ruranlapaqna kananllapapaq.

2 Amami mayqanpaqpis ima mana allintaqa rimanqalamapischu. Amami das ukkunawan willanakunqallapa imachu. Ukkunapaqmi llakinqa. Chaynullami mayqantapis amami kusa kani ima nirchu, shumaqlata tukuyta rikanqallapa.

3 Chaqa unayqami nuqanchikkunapis kusala mana allin, mana intrakaq ima kaq kanchikllapa. Chaynu karmi munashanchikllapata rurar ima, Dyusmatapis mana kasuqchu kanchikllapa. Chaymi ashwan Dyusmanta wakaqllapi kashanchikllaparayku, tukuy ima mana allin kaqkunata sirbirna kawsaq kanchikllapa. Chaynulla ukkunata kusa mana allinta rurar, inbidyar, ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa.

4 Piru chaynu kawsayashallapamapismi, washamaqninchikllapa Tayta Dyusqa, tukuyta kusalata munamanchikllapa nir washamaranchikllapa.

5 Chaynami ashwan allita intrakayta puytinchik, pay kusalata llakipamarninchiklami washamashanchikllapa, mana nuqanchikkuna imata allinta rurashanchikraykuchu nir. Chaynuqami tukuy mana allin kaqkunamanta paqar, mushuqmanta nasishapaq imana tikramaranchikllapa Santu Ispiritunta qumarninchikllapaqa.

6 Chaqa Taytanchik Dyusqami washamaqninchik Jesucristurayku, Santu Ispiritunta qur kusalata yanapamaranchikllapa.

7 Chaynu dibaldila yanapamarninchikllapami mana uchayjun wamranpaqna riqsimaranchikllapa. Chaymi ashwan kananqa kusalata kunfyakar yarakuyanchikllapana, Jesucristo arnimashanchikllapata aypar tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

8 Chaymi nishaykipis: Tukuy kay nishushayllapakunaqami kusala chiqap, mana yanqa llulla imachu. Chayraykumi kananqa kusalata qamta rugashuni, mana shaykuq chay wakin kriyiq masinchikkunata chayllapaq yaĉhachinaykipaq. Chaynami chay uyakuqkunaqa Tayta Dyuspi kriyirna maydiyapis kusa shumaqlatana rurar kawsananllapapaq. Chaqa tukuy kay nishushaykunaqami, tukuylapaq kusala shumaq, allin ima kar yanapamanchikllapa.

9 Piru amami yanqalla ima mana sirbiq yaĉhachikuykunapaqqa willanakunkillapachu. Chaynulla amami wakinkuna yupay unay rukuyllapakunaqa ima ayllumantami karan nir, chaynulla Moisés mantakushankunalapaq yarpur imaqa willanakunkillapachu. Chaqa chaykunalapaq yarpur willanakuqkunaqa piñachikurla kawsanllapa. Chaymi tukuy chaykunaqa nuqanchikkunataqa mana imapipis yanapamanchikllapachu.

10 Chaymi mayqanpis chay kriyiqkunallamanta chaynu ukmanta ukmanta yarpur yaĉhachikur chiqanchashunatinllapaqa qayachimur uk kuti, manaqa ishkay kuti willankillapa amana chaynu tukunanpaq. Piru chaynu willatkillapa mana kasushutinllapaqa, chay pullaykillapamantaqa chiqanchankillapana.

11 Chaqa allita yaĉhashaykillapanu, chaynu ruraq runakunaqami uchakusha kar kusa
kuchi tikrakashanrayku chaynuqa chiqanchanakuymatapis munayan. Chaymi ashwan
paykunalla tukuy tyimpupaq kastigakashana kanqallapa.

Pablumi Tito imata ruranapaq willaran

12 Chaymi kananqa kriyiq masiy Tito rugashayki: Chay ukninchikkuna Artemasta, man-
aqa Tiquicuta qamman kaĉhamutiyqa, imanullapis qamqa rinki chay Nicópolis pwibluman.
Chayna chaypi nuqata rikamanaykipaq. Chaqa nuqaqami chay qasay tyimputaqa chaypi
pasayta yarpusha kani.
13 Chaymi kusalata rugashaykipis, kriyiq masinchik abugadu Zenasta, chaynulla chay
ukninchik Apolosta tukuy ima ministishanpipis yanapanaykipaq. Chaynuqami paykunaqa tukuy mayta riyashanllapapipis mana imanpis faltatinchu rir ĉhananllapapaq chay
may riyashanmanqa.
14 Chaynullami chay wakin kriyiq masinchikkunapis allin kaqkunalatana rurayta
yaĉhakur, ukninllapakuna imata ministitinllapapis yanapar imana kawsayta
yaĉhakunanllapapaq. Chaynuqami kusa ministikasha runakunana kanqallapa.

Pablumi tukukananta saludakun

15 Kaypi pullay kaq kriyiq masinchikkunami qamkunapaq saluduta kaĉhamun.
Chayraykumi chaypi kaq kriyiq masinchikkuna nuqakunapaq kusalata llakiqkunata
saludapamanki. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni kusalata llakipar
yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Filemón
Pablumi kartanta kaĉhan Filemonman

Apustul Pablumi kay kartata iskribiran kriyiq masin Filemonpaq. Filemonqa Colosas pwiblupi taran. Chay tyimpumi kusa imayjun runakuna rantiyaq sirbikuqkunata, tukuy tyimpu sirbinanpaq. Chaynullami Filemonpis Onesimuta rantisha karan, sirbiqnin kananpaq. Chaymantami patrunnin Filemonmanta alsakasha karan. Chaymantaqami karsilpi apustul Pabluwan tarinakuran. Chaypimi apustul Pabluqa, Jesucristupaq intrachitin, Onesimuqa kriyiran. Chaymi shumaqta willar ima, Pablo Onesimuta kaynu niran: "Alsakasha katkimapis, patrunniki Filemón shumaqta qashan rikashunanpaq, kay kartata apar rir ĉhay payman" nir. Chaynu nitinmi Onesimuqa tikrakaran Filemonman.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Jesucristupi kriyishayrayku kananqa prisu kani. Chaymi kusala munashay kriyiq masiy Filemón, kay kartata iskribishuni. Ukninchik Timoteupismi saludashun. Chaqa qampismi nuqakuna yupaylla Jesucristullapaq yaĉhachikunki.
2 Chaynullami kaymanta-pacha saluduta kaĉhamuni chay tukuyla kriyiq masinchikkuna wasikipi tantakaq kaqkunapaqpis. Chaynulla saludanipismi ukninchik warmisita Apiata, chaynulla Arquiputa ima. Chaqa chay ukninchik Arquipumi nuqanchik yupaylla kusalata qischakar ima Jesucristupaqqa yaĉhachikuran.
3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi payji nir ima Filemonpaq mañakun

4 Kriyiq masiy Filemón, imuraspis qampaq yarpurqami kusalata payji nir ima Taytanchik Dyusman mañakuni.
5 Chaqa yaĉhashami kani, qamqashi Amitunchik Jesucristupi kusalata kriyishaykirayku tukuyla kriyiqkunataqa kusalata llakipanki ima nir.
6 Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni imanutaq qam allita kriyishaykinulla wakinkunata yaĉhachitki allitana kriyinanllapapaq. Chaynuqami kusala mastana intrakayanki kanqa imanutaq Jesucristuqa kusalata yanapamanchikllapa nir.
7 Piru kananqami kusalata animachir aligriyachimashayki. Chaqa yaĉhashami kani kriyiq masinchikkunata kusalata llakipar ima aligriyachishayki nir.

Pablumi Filemonta rugan Onesimuta shumaqta rikananpaq

8 Piru chaynu kusala allinta rurayatkimapismi, Jesucristupa sirbiqnin kashayraykuqa, mantashuyta puytiyman imatami ruranaykipaq nirmapis.
9 Piru Jesucristupi kriyiq kar llakinakushanchikraykumi, imata ruranaykipaqpis kusala allinta yarpuchiman rugashunaypaq. Chaqa nuqa Pablumi rukuna kani. Chaynu karmapis, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku kananqa prisu karmapis Onesimupaq rugashuni.
10 Chaqa chay sirbiqniki Onesimutami kaypi prisu kar Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyiran. Chaymi payqa kananqa nuqapaqa wamray yupayna.
11 Chaqa chay sirbishuqniki Onesimuqami ima mana allinta rurashanrayku unayllaqa kusala mana allinta yarpuchishuran. Piru kananqami Jesucristupi kriyishanrayku kusala allintana yarpuchimashun qamta chaynulla nuqamatapis.
12 Chaqa paypaqqami nuqapa kwirpuyllapaq yupay kusalata llakini. Piru chaynu katinmapismi qashan qamman kaĉhamuni. Chaymi pay ĉhamutinqa nuqata samachimaq yupaylla samachipamanki.
13 Yaĉhashaykinu, Jesucristuraykumi kaypi prisu kani. Chaymi kusala allinĉhi kananta payqa kaypi kidar lugarniki ima ministiyashaypipis yanapamananpaq.
14 Piru manaraq qamwan parlasha karmi, mana munaraychu pay kaypi kidanantaqa. Chaqa qammaqami mana nuqa munashayraykuchu kusalata yanapamanki. Ashwanmi qam munashaykinulla yanapamankimapis.
15 Chaymi allita yarpuy. Chay ukninchik Onesimuqaĉhi qammantaqa uk tyimpuqa alsakar riran, ashwan kanan-shuypaqa tukuy tyimpupaqna qamwan kar yanapashunanpaq ima.
16 Piru kananqami manana unay yupay yanqa sirbikuqniki yupaynachu kayanqa. Ashwanmi kusala munashayki ukniki imana kar yanapashuyanqa. Chaymi nishayki:

Paypaqqami nuqamaqa kusalata llakikuni. Chaymi ashwan qammaqa unay yanqa sirbishuqniki kasha katinmapis kananqa Amitunchik Jesucristupi kriyishanraykuna nuqamantaqa kusala masta llakipankiman.
17 Chayraykumi nishaykipis: Nuqata kusala kriyiq masikipaq riqsimayarqa, paytapis nuqata yupaylla kusala shumaqta rikapamanki nir.
18 Chaynulla nishaykipis: Chay ukninchik ima mana allinta rurashanrayku imallapi dibishuyatinqa nuqata kubramay.
19 Chaynu nir imami nuqalla iskribir kay kartaypi willashuni, paypaqqa nuqa pagrashayki nir. Piru allita yarpushaqami nuqarayku Jesucristupi kriyir washakashaykiraykuqa, chay ukninchik Onesimupaq pagrashunaymantaqa ashwan qam masta dibimayanki.
20 Chaynumi kriyiq masiy, ashwanmi chay kriyiq masinchik Onesimuta shumaqta rikar ima kusalata aligriyachimay, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykirayku.
21 Chaynu nir imami iskribishuni kriyiq masiy Filemón. Chaqa nuqaqami kusalata kunfyakani, chay rugashushaymanmatapis masta rurayanki kanqa nir.
22 Chaymi ashwan rugashunipis uk kwartuta rikapamanaykipaq maydiya shamur samanaypaq. Chaqa nuqaqami yarakuyani, qamkuna, Taytanchik Dyusta mañatkillapaqa, kay prisu kashaymanta pay yanapar lluqshichimatin, shamur watukushunayllapapaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

23 Kriyiq masiykuna, saludutami kaĉhamun kriyiq masinchik Epafras. Chaqa paypismi nuqawan pulla kaypi prisu, Jesucristupaq yaĉhachikushanrayku.
24 Chaynullapismi saluduta kaĉhamun pullay kar Jesucristupaq yaĉhachikuq masiykuna, Marcos, Aristarco, Demas, chaynulla ukninchik Lucaspis.
25 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, kusalata llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Hebreos
Jesucristupi kriyiq Hebreo runakunaman karta

Manami yaĉhanchikchu mayqanmi kay librutaqa iskribiran nirmapis. Chaqa kay librupiqa manari rimanchu. Piru chaynu katinmapis wakinkunaqa Bernabimi iskribisha kanqa nir yarpunllapa (Hechos 4.36; 13.1-5). Nataq wakinkunaqa yarpunllapa Apolos iskribisha kanqa nir. (Hechos 18.24-25; 1 Corintios 1.12; 3.4-8; 3.22-23). Wakinkunaqami yarpunllapa uk runa iskribisha kanqa nir. Piru mayqan karmapismi kay librutaqa iskribiran uk Israel runa, Jesucristupi kriyiq Israel masinkunapaq (Hebreo rimaq masinkunapaq).

Kay librupimi intrachimanchik imanumi Jesucristuqa kusala mas pudirniyjun angelninkunamanta, (1.4–2.18), Moisesmanta (3.1–4.13), chaynulla kurakunamantapis (4.14–5.10; 7.1-28). Chaynullami intrachimanchikpis payqa kusala mas mantakuq nir. Chaynumi kay libruqa intrachimanchik imanumi Tayta Dyusqa mushuq tratuta ruraran runakunata washananpaq nir (8.1-13). Chaynullami intrachimanchikpis uchanchikpaq animalkunata apar altarpi rupachinamantaqa, ashwan Jesucristupi kriyisha uchanchikkunamanta pirdunamanchik nir. (9.1–10.18).

Intrachimanchikpismi Jesucristupi kriyirllana imuraspis kawsanallapapaq (5.11–6.20; 10.19-39). Chaynumi kay librupiqa intrachimanchikllapa imanu qischakarmapis kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir. (11.1–12.29). Chaynullami kusa mas shumaq imakunata intrachimanchikpis (13.1-25).

Dyusmi kananqa Wamran Jesucristuwan intrachimashanchik

1 Unay tyimpukunaqami, Tayta Dyusqa rukunchikkunata kusa achka shumaq imakunawan kutir kutir intrachiran. Chaynuqami paypa rimaqninkuna intrachikuranllapa.
2 Ashwan kanan tyimpukunaqami, Dyusninchikqa imatapis intrachimanchikllapa
Wamran Jesucristuwanna. Chaqa Dyus nitinmi payqa tukuy ima rikayashanchikkunat-
apis ruraran. Chaynullami tukuy imatapis payna rikananpaq Dyusqa qusha.
3 Chaymi paylla Dyus kar, intrachimanchikllapa Taytan Dyus kusa allin kar shumaqta
llipyarayashanpaqmapis, Dyusta michka mana rikasha kashallapamapis. Chaynulla
kusa puytiq rimayninwanmi tukuy imatapis rikar kuytan. Chaymi uchanchikkuna-
mantapis pirdunar shumaqchamaranchikllapa. Chaymantami syilupi Dyusninchik tar
mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina tasha.

Dyuspa Wamran Jesucristuqami angelkunamantaqa tukuy imapi mas

4 Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa mas mantakuq, mas yaĉhaq karan
syilumanta kaq angelkunamantaqa.
5 Chaqa Dyusqami, mana mayqan angeltapis kaynu niranchu:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nirqa.
Chaynulla manami mayqan angelpaqpis kaynu niranchu:
“Nuqami paypaqa taytan kashaq.
Nataq payqa nuqapa wamray kanqa” nirqa.
6 Piru qashan uk iskribikashapiqa, uklayla Wamranta kay pachaman kaĉhamushanpaq,
kaynu nin:
“Dyuspa tukuy angelnin kaqkunaqa, payta aduranqallapa” nir.
7 Nataq angelkunapaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Angelkunaqami wayra yupayla,
nina ratakuq yupayla karmapis, sirbimaqniykuna kanqallapa” nir. *
8 Wamranpaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Dyuslla katkimi, tukuy tyimpupaq mantakunaykiqa kanqa.
Chaqa qamqa imatapis karanta rikarmi mantakunki”.
9 “Qammi allin ruraykunata munanki. Nataq chay mana allin ruraykunataqami ĉhiqninki.
Chayraykumi nuqa Dyusniki kar akrashur,
kusa masta aligriyachishusha kani tukuy wakinnikikunamantaqa” nir.
10 Kaynumi ninpis Jesucristupaqqa:
“Qammi Amituy, pachata ima kaqnintinta rurarayki.
Qamllami makikiwan syilutapis rurarayki.

---

* **1:7** Angelkuna wayra yupayla nirqami niyanchik dasla maytapis puriq kashanpaq. Chaynulla nina ratakuq yupayla nirqami niyanchik, ninamaqa takshala karmapis dasla rupachikuyta puytin chaynu kashanpaq.

11 Chay rurashaykikunami maydiyaqa tukukanqa. Piru qamqami tukuy tyimpu, mana chinqankichu.
Tukuy chaykunaqami raĉhpa makwayar llikikan chaynu tukukanqa.
12 Qammi dublanki, imanutaq raĉhpata dublanllapa chaynu.
Chaynulla kambyankipismi imanutaq raĉhpawan mudakunllapa chaynu.
Piru qamqami, qamlla kanki.
Manami bidaykiqa maydiyapis tukukanqachu" nir.
13 Dyusmi mana mayqannin angeltapis kaynuqa niranchu:
"Tay allilaw qichqaypi,
nuqa chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramutiy binsinaykikaman" nirqa.
14 Chaqa tukuyla angelkunaqami wayra yupayla karmapis, Dyusta sirbinllapa. Chaymi sirbiqninllapa katin, Dyusqa kaĉhamun washakanaqkunataqa mayqantapis yanapananpaq.

2

Washamaqninchiktami allita kasuypaq

1 Chayraykumi tukuy willamashanchikllapata allita uyakur kasuypaqllapa, Dyusninchikpa nanninmanta amana wakaq tukunallapapaq.
2 Unay tyimpumi Dyusqa angelninkunata willaran yaĉhachikutinllapa, pay mantakushannullata kasur, karanlata ruranllapapaq. Chaymi chay yaĉhachikushanllapakunata mana kasur uchakuqkunataqa, chay mantakuy * nishannulla kastigaqllapapis.
3 Nataq kanan tyimpukuna chaynu katinqa, ¿imanunari washakashunllapa, chay kusala shumaq washamaqninchik Jesucristuta mana kasurmaqa? Chaqa Amitunchik Jesucristuri puntata wakinkunata intrachiran kay washakayanchik chaypaqqa. Chaymantaraqmi chay uyakuqkuna nuqanchikkunata willar intrachimaranchikllapa.
4 Chaynulla chay uyakuqkunataqa, Dyus munashannulla Santu Ispiritu yanapatin kusa dispantakaypaqkunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata ima ruraran. Chayna chay rurashanllapakunapaq, Tayta Dyusmi rurachisha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapa Jesucristupis chiqapta washamanchikllapa nir.

Jesucristumi pachaman shamur runakuna yupay tikrakaran

5 Dyusqami maydiya shamuq mushuq pachapaq parlayanchik chaykunataqa, manami angelkunatachu qusha rikananllapapaqqa.
6 Ashwanmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
"¿Imataq runaqa paypaq yarpunaykipaqqa?
¿Imataq kawsaq runaqa llakipanaykipaqqa?
7 Ashwan rurarmaqami, angelkunamanta uk ratulapaq ikikaqnin yupay kananpaq rurarayki.
Piru chaynu katinmapis, kusala shumaq imana kananpaq tikrarayki.
8 Chaymi tukuy imatapis, payna ĉhakinpi ĉhurakuq yupay rikananpaq qurayki" nir.
Chaynu katinqa tukuy imata ĉhakinpi ĉhuraq yupay tukuy imata rikananpaq nirqami, Dyusqa mana tukuy imakunatapis chaynulaqa dijaranchu. Piru chaynu katinmapismi, runataqa manaraq rikayanchikchu tukuy imata rikaqtaqa.
9 Chaqa yaĉhashanchiknumi, uk tyimpuqa Jesusqa runakuna yupay tikrakatin, Dyusqa uk ratulapaq angelkunapa ikillan kaqninta yupay rikaran. Chaqa Dyus munamarninchikmi paytaqa dijatin, chay uraqa kusata qischakar tukuypaq wanuran. Chaynu karmi kusata alabakar, kusa shumaqtana kurunakusha.
10 Tukuy imakunami kan Dyuspaqqa. Chaqa payraykumi tukuy imapis kan. Chaymi payqa, tukuy wamrankuna chay kusa shumaq mantakunan Luryanpi kananta munaran. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, tukuy runakunapa uchanllapapaq wanunanpaq. Chaymi Jesucristuqa, Dyus munashannullata rurar kusata qischakar kumpliran, tukuy washakasha kananllapapaq.
11 Chaqa tukuylari uk taytalamanta kanchikllapa, washakuq chay, chaynulla paypa kaqkunapis. Chaynu kashallapami Dyuspa Wamran Jesusqa, mana pinqakunchu kriyiq masiykuna kankillapa nimayninchikllapataqa.
12 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqa Jesucristo kaynu nin:
"Qampaqmi parlashaq kriyiq masiykunata.
Chaynulla tantakashakunapa ĉhaypinllapapipis alabar takichishayki" nir.
13 Chaynullami ninpis:

---

* **2:2** Chay mantakuy nirqami, rimayanchik unay Moisés mantakushankunalapaq. Rikashun Hechos 7.53, Gálatas 3.19.

“Paypimi nuqaqa kunfyakashaq” nir.
Qashan uk pachapiqa kaynu nin:
“Kaypimi nuqaqa kani,
Dyus wamraykunata qumashankunawan” nir.
14 Yaĉhashanchiknu uk ayllumanta kaqkunapa wamrankunaqa uk aychalamanta, uk yawarllamanta. Chaynumi Jesucristupis nuqanchikkuna yupay aychayjun, yawarniyjun karan. Chaynu karmi pay wanurqa, binsiran chay wanuchikunanpaq pudirniyjun kaq dyablutaqa.
15 Chaynumi washaran tukuyta, nasishanmanta-pacha wanunanllapapaq manchakur kawsaqkunataqa.
16 Chaqa chiqaptami Jesucristuqa mana angelkunata washaqchu shamuran. Ashwanmi Abrahampa ayllunmanta kaqkunata washaq shamuran.
17 Chaynu karmi Jesucristuqa tukuy imapi nuqanchikkunanu karan. Piru Tayta Dyusta kusa allita kasuq karmi, nuqanchikkunata munamarninchik Dyuspa naypanman qimikaran kurakunapa mantaqnin yupay. Chayna kruspi wanushanrayku Tayta Dyusqa uchanchikkunata pirdunamaranchikllapa.
18 Chaynulla, imanutaq Jesucristuta kusala saqra imakunapi dyablu rikarichinatinmapis payqa shachinakuran. Chaymi mayqanpis kanan, pay munashanta rurar qischakar imakunapi rikariqkunamatapis, yanapayta puytin.

3

Jesucristumi Moisesmantapis mas mantakuqqa

1 Kusa allinla kriyiq masiykuna, Tayta Dyusmi qamkunata akrashushallapa paypa wamrankuna kanaykillapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa rimanchikllapa Tayta Dyus, Jesucristuta kaĉhamuran pay kurakunapa mantaqnin kananpaq nir. Chayrayku ashwan Jesucristulapina yarpukushunllapa.
2 Chaqa Tayta Dyus munashankunalata kay pachapi ruranapaq Jesucristuta kaĉhamutinqa, payqa karanlata ruraran. Chaynullami Moisespis imatapis karanlata kusa shumaqta ruraran Israelmanta kriyiqkunawanqa.
3 Piru Jesucristutaqami masta Moisesmantaqa kasunapaq allin. Chaqa imanutaq uk wasi ruraqmataqa wasi rurashanmanta masta rispitanchik, chaynumi Jesucristutapis masta kasuypaq Moisesmantaqa.
4 Tukuy wasikunatami mayqan ruratin rurakan. Piru Tayta Dyusmi tukuy imatapis rurasha.
5 Chaynullami Moisespis Dyusta sirbiq kar, Israelmanta kriyiqkunawanqa tukuy imatapis karanlata ruraran. Chaymi uk tistigu yupay intrachimanchik maydiyaqami Jesucristo shamuyanqa nir.
6 Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa allinla karan Dyuspi kriyiqkunawanqa. Chayna nuqanchikkuna paypi kriyishanchikrayku, paypa wasin yupay kanchikllapa. Chaymi paymanta mana chiqanchakarchu aligrila kunfyakashunllapa Amitunchik shamur pullakur apamanallapakaman.

Imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa samanqallapa

7 Chayraykumi Dyuspa Santu Ispiritunqa kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
8 kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq wakinkuna Dyuspa kuntran tikrakar,
ukman mana allinkunata chunllaq lugarpi ruraranllapa chaykuna yupayqa.
9 Chaypimi michka kwarinta añuta paykunawan kar kusa allin imakunata rurasha katiymapis,
unay rukuykillapakunaqa munashankunata ruraranllapa. ✡
10 Chayraykumi chay tyimpu runakunawanqa piñakuray.
Chaymanta kaynu niray: ‘Shunqunllapapiqami chinqasha yupayna purinllapa.
Chaynulla chay nishaykunata yaĉhachitiymapis, mana kasumaranllapachu’.
11 Chaymi, piñakurqa kaynu nir juraray:
‘Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa’ nir”.
12 Kriyiq masiykuna, kuytakarllapami, ama shunquykillapata ankuchankillapachu. Chayna chiqap kawsaq Dyusmantaqa ama chiqanchakanaykillapapaqchu.
13 Ashwanmi uknikillapa uknikillapa waran waran animachinakunkillapa. Chay iskribikashakunapi kanan niyan chaykunata allita intrakarllapaqami, qamkunaqa mana

✡ **3:9** Sal 95.7-11; Nm 14.1-12, 20-23

dasqa ingañakankillapachu. Imanupiqaĉhi ingañakar shunquykillapata ankuchar, Dyuspaqqa mana allinta rurayankillapa kanqa.
14 Chaqa Jesucristo pullakumanapaqqami, imanutaq chayraq kriyiq qallarir allita paypi
kriyiranchik chaynulla, maydiya tukukanan tyimpu ĉhamunankamanpis allita kriyiypaq.
15 Chaqa chaynupaqmi iskribikashakunapi kaynu nin:
"Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq chay mana allinkunata rurananllapa chaykuna yupayqa" nir.
16 Yaĉhashanchikllapanumi, Moisés Egiptumanta runakunata lluqshichimuran. Chaymi
chay lluqshichimushanllapa chaykunaqa, Amitunchik nishankunata uyakusha karmapis
mana kasuranllapachu.
17 Chaynulla chay chunllaq lugarkunapimi, kwarinta añuta mana kasukur imami uchakur
tayarmapis wanuranllapa. Chaynu uchakushanllapapaqmi Dyusninchikqa piñakuran.
18 Chaymi payqa jurar niranpis, mana kasukushanllaparaykushi paykunaqa, samachinan-
paq arnishan pachamanqa mana yaykuyanqallapachu nir.
19 Chiqaptaqami paykunaqa, Amitunchikwan mana pulla shumaq kaytaqa puytiranlla-
pachu. Chaqa manari kasukushachu karanllapa.

4

1 Dyusmi nuqanchikkunatapis pay kayashanman yaykur pullan samanapaq arni-
manchikllaparaq. Chayrayku kusata kuytakaypaqllapa. Kuytawkish imanupi qamkuna-
manta ukllaqa mana pullanqa katkillapachu.
2 Chaqa nuqanchikkunamatapismi willamashanchikllapa imanumi washakayashun-
llapa nir, imanutaq paykunata willaranllapa chaynulla. Piru paykunataqa michka
uyakusha katinllapamapis, manami sirbiranllapachu. Chaqa manari kriyiranllapachu
chay washakananllapapaq willashanllapapiqa.
3 Piru nuqanchikkunaqami, kriyishanchikllaparayku Dyus samachimanallapapaq arni-
mashanchikllapa karan, chaymanqa yaykunchikllapa. Nataq Dyusqami chay unay mana
kasukuqkunapaqqa kaynu niran:
"Piñakurqa kaynu nir juraray:
Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa" nir.
Piru Dyusqami samashana karan, tukuy imakunata rurar tukchishana kar.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, uk pachapiqa chay syiti diya kaqpaqqa kaynu
nin:
"Dyusmi tukuy imata rurashana karqa, chay syiti diya kaqpiqa samaran" nir.
5 Qashanmi chay iskribikashakunapiqa uk pachapi kaynu nin:
"Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay pachamanqa" nir.
6 Piru faltanllaparaqmi wakinkunaqa chay samananllapapaq pachaman yaykunan-
paqqa. Chaqa chay mana kasukushanllaparaykumi, mana yaykuranllapachu chay
washakananllapapaq puntata uyakusha chaykunaqa.
7 Chayraykumi Dyusqa qashan akrasha uk diyata. Chayqami "Kanan diya". Chay-
taqami willamashanchikllapa unay may tyimpumantaraq. Piru Davidqami unay
iskribikashakuna nishannulla kaynu niran:
"Kanan diya qamkuna, Dyus nishanta uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu" nir.
8 Nishaykillapa: Josué, Israel runakunata chay samana pachaman yaykuchir samachis-
hana katinqa, Dyusqami manana rimanantachu uk samana diyapaqqa.
9 Chaynu katinqa, kanraq-ari uk samanapaq diyaqa, Dyuspa wamran kaqkunapaqqa.
10 Chaqa mayqanpis Dyus samachinanpaq chay arnishan pachaman yaykuqqa, unay
rurayashankunata dijaq yupayna saman, imanutaq Dyus tukuy imata rurarqa samaran
chaynulla.
11 Chayraykumi shachinakur chay shumaq samana pachaman yaykunapaq yarpushunl-
lapa. Chayna ama mayqanpis chay mana kasukuq yupayqa kanallapapaq.
12 Chaqa Dyuspa rimayninqami chiqapta kawsaq kar riman. Chaymi imanutaq uk
ispadamaqa kada ladunman filuyjun kar das kuchukun, chaynumi Dyuspa rimayninpis das allita intrachikun. Chayna runakunapa yarpuyninman, shunqunman, tullunman, ñutqunkunaman imapis dasla ratakun. Chaynu karmi runakuna yarpuyashanta, ruranayashanmatapis tantar yaĉhan.
13 Tukuy ima rurakashakunaqami, Dyuspaqqa shutillapi kanqa. Chaymi tukuy imapis
paymantaqa mana pakapllaqa kanqachu. Chaqa tukuymi naypanpi kashallapa, rikar
yaĉhamanchikllapa.

Jesucristumi qischakashanrayku Dyusman mañakur imapipis yanapamanchik

14 Jesucristumi Dyuspa Wamranqa. Paymi kurakunapa mantaqnin karna, Dyusman imapipis mañakur yanapamanallapapaq syilumanqa risha. Chayrayku pay tukuy nimashanchikkunapi allita kriyishanchikkunamantaqa, ama chiqanchakashunllapachu.

15 Chaqa Dyuspaq kusa shumaqta yaĉhachimarninchik payman mañakuq kuraqami, imanula kashamapis llakipamayninchikta puytin. Chaynulla nuqanchikkunata yupay uchakuchinaranllapa ima. Piru payqami mana imalapipis uchakuranchu.

16 Chaymi pay kurakunapa mantakuqnin kar nuqanchikkunapaq mañakutinqa, kusalata kunfyakar llakipakuq Tayta Dyusman qimikar mañakushunllapa. Chayna nuqanchikkunata munar llakipamarninchik, tukuy ministishanchikkunapipis yanapamanallapapaq.

5

1 Tukuy kurakunapa mantaqninkunataqami, runakunamanta akranllapa. Chayna Dyusman pay qimikar runakunapaq mañakunanpaq, chaynulla ufrindanta ĉhurananpaq, runakuna uchanpaq nir animalkunata apashanta wanuchinanpaq ima.

2 Chaqa kurakunataqami, uchayjun runakunamanta akranllapa. Chaymi mayqantapis mana yaĉhaq kaqkunata, mana allinta rurashanrayku chinqasha yupay kaqmatapis, llakipayta puytin.

3 Chaynami paypis chaynu kar, Dyuswan shumaqna kananpaqqa, paypa uchanpaq, chaynulla ukkunapa uchanpaqmapis, animalkunata wanuchiyanqa.

4 Manami mayqanpis chaykunata ruranpaqqa payllaqa akrakanchu. Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akran, imanutaq kura Aaronmataqa chaynu kananpaq akraran chaynulla.

5 Chaynullami, Jesucristupis mana payllachu kurakunapa mantaqnin kananpaqqa akrakaran. Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akraran. Chaqa paymi kaynu niran:

"Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani" nir.

6 Qashanmi iskribikashakunapi uk pachapipis, kaynu niran:

"Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla" nir.

7 Piru Jesucristo kay pachapi karllaraqqami, kusa jwirtita rimar, llakir waqar ima Dyusman mañakuran, wanunanpaq chaymanta washayta puytin nir. Chaymi payqa Dyus nishanlata ruraq katin, Dyusqa uyar yanaparan.

8 Jesucristo, Tayta Dyuspa Wamran kar, mana qischakaq karmapis kay pachaman shamur qischakaran. Chaynu qischakar imami intrakaran imanumi uk runa, Dyusta kasushanrayku qischakan nir.

9 Chaynu qischakarmapis Dyus munashankunata tantar rurashana karqami, wanuran nuqanchikkunata washamanallapapaq. Chayna payrayku Dyus nishanta kasuqkunapis, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

10 Chaymi imanutaq unay Melquisedecmaqa Dyuspa kusa shumaq kuran kaq, chaynulla kananpaqmi Dyusqa Jesucristutapis akraran.

Kriyishaykillapamantakish chiqanchakatkillapa

11 Chay willashuyashayllapa chaypaqqami, kusa achkaraq kan parlanapaqqa. Piru qamkuna mana das intrakaq katkillapami mana imanupis willashuyllapata puytinichu.

12 Qamkuna kriyishaykillapaqami unayna. Chaymi qamkunana ashwan yaĉhachikuqkunaqa kankimanllapa. Piru Amitunchikpa shumaq rimaynintaqami, qashan manyaq willashunanllapata ministinkillapa. Chaqa qamkunaqami mana yaqqa das intrakaqkunapaq tikrakashaykillapa. Nishaykillapa: Byiju runakunami tukuyla mikuykunata puytin mikuyta, chaynulla imakunatapis riqsiyta puytin ima. Piru uk taksha wamrituqami, lichilata upyan, chaynulla manaraq imalatapis riqsinchu. Chaynumi ashwan qamkunaqa, chay byiju runakuna yupay kanaykillapamantaqa, chay lichita upyaq wamritukuna yupay kankillapa.

13 Chay nishushayllapanu, mayqanpis lichilata upyaqkunaqami, uk ñuñuq wamritu yupay. Chaynumi qamkunapis chay wamritukuna mana imatapis yaĉhanllapachu chaykuna yupay karllapa, mana yaĉhankillapachu imami allin, mana allin ruranaykillapapaq nirmapis.

14 Nataq tukuy mikuykunaqami, byiju kaq runakunapaq. Chaqa paykunaqari ukkunata rikar willan imanu tukusha nirmapis. Chaynulla yaĉhanllapa imami allin, mana allin nirmapis.

6

1 Chayraykumi ashwan byiju runakunana yupay kanallapapaq yarpushunllapa.
Yaĉhashanchikllapana chay punta kashanchiknu tukuy tyimpupaq wanunapaq chaykunataqa manana ruranapaqchu nir. Chaynulla Jesucristupaqmi yaĉhakushanchikllapana
imanu imanu paywan kashunllapa nirmapis. Piru chaynu katinmapismi, ama
chaykunalatachu rurashunllapa. Ashwanmi Dyus masta intrachimanayanchik
chaykunatapis, intrakarna kawsashunllapa.
2 Unayqami yaĉhakushanchikllapapis imanumi shutikushun, imanumi kriyiq
masinchikkunapa ananman makinchikta ĉhurashun, imanumi kawsamuyashunllapa,
imanumi maydiyaqa Amitunchik tukuyta rikar yaĉhamayashunllapa nir ima. Piru amami
chaykunalapaqqa yarpushunllapachu.
3 Ashwanmi unay yaĉhakushanchikkunamantapis, Dyus masta yaĉhachimayanchikllapa
chaykunatapis pay nitin yaĉhakuypaq.

4 Nishaykillapa: Wakinqami tutaparaqllapi yupay karanllapa. Chaymi Dyusqa intrachiran yarpuyninllapapiqa kusa shumaq achkillapi yupay kananllapapaq. Chaynulla
Dyusmi shumaqta yanapar Santu Ispirituntapis quran.
5 Dyus nishankunata rurarmi, shumaqta taranllapapis. Chaynulla Dyuspa pudirninwanmi, maydiyaqa shumaqtana uk pachapiqa kawsananllapapaq karanllapa.
6 Chaynu kananllapapaqqami kusala shumaq kasha. Piru chaynu kananpaq kayarllapamapis, ashwan Jesucristumanta chiqanchakaranllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa,
Dyuspi manana kriyinar, paymanqa manana qashan tikrakaytaqa puytiranllapanachu.
Chayrayku, amami nuqanchikkunaqa chaynuqa kashunllapachu. Chaqa paykuna chaynu
mana allinkunata rurar imaqa, Dyuspa Wamranmantaqa burlakar qashan kruspi klabaq
yupayna karanllapa.
7 Tukuymi imanutaq pachamaqa, tamya ishkimutin shuqur chakichin, chay yupay.
Chayna trabajaqkunapaq kusa shumaqta puqutinqami, Dyusqa shumaqta rikar bindisin.
8 Piru imanupi chay pachapi ayaq qirukuna puqutin, manaqa kasha ima winatinqa, chay
pachaqa mana sirbiyanqachu. Chaymi Dyusqa mana allinpaqchu rikayanqa. Chaynulla
chaykunataqami rupachikayanqa.

9 Piru chaynu rimarmapis kriyiq masiykuna, nuqakunaqa kunfyakanillapa qamkunaqa
mana chaynuchu kankillapa kanqa nir. Chaymi manana chaynu karqa, tukuy tyimpupaqna washakankillapa.
10 Chaqa Dyusqami kusa allinla kar, paypi kriyir ukkunata munar imanu yanapashaykillapata, imanu kanankaman rurayashaykillapatapis, manami qunqanqachu. Chaymi
chaykunata rurarqa, kusa allin kaqkunalata rurankillapa.
11 Piru qamkunaqami uknikillapa uknikillapa chayllata imatapis ruranaykillapata
munani. Chayna chayta rurarllapanaqa yaĉhayankillapana kanqa, maydiyaqa imata aypayankillapa kanqa chay, chaynulla imanu washakayankillapa kanqa chayqa, chiqapta
kumplikayanqa nir.
12 Manami munanillapachu qilla kanaykillapataqa. Ashwanmi munanillapa, qamkunapis chay wakin kriyiqkuna kanankaman Dyuspi kriyir, payrayku shachinakurmapis
arnishankunata shumaqta aypar kawsanllapa, chaynu kanaykillapata.

13 Unaymi Dyus, Abrahamwan uk tratuta rurarqa, payllapaq juraran. Chaqa manari ima
ukpis paymanta kusa mas puytiqqa karanchu. Chaymi mana ukpaqqa juraranchu.
14 Kaynu nirmi juraran: “Nuqami kusata bindisishayki. Chaynulla nuqami qammanta
kaq aylluykita kusata achkachashaq” nir.
15 Chaynu Tayta Dyus, Abrahamta arnitinqami, payqa mana ukmanta yarpupakur
imachu yarakuran. Chaymantaraqmi Tayta Dyus arnishantaqa, Abrahamqa rikaran.
16 Nishaykillapa: Runakuna imatapis rurananpaqqami juranllapa uk paymanta kusa
mas puytiqpa shutinpi. Piru chaynu jurarqami, manana qashan qashanqa juranmannapischu.
17 Chaynu katinqa, Dyusqami allita intrachimanayaranchikllapa, mayqankunami chay
tratuta rurashantaqa aypayanqa nir. Chaqa payqami arnimarninchik tratu rurashanmantaqa, mana pitilamatapis kambyarchu qumashun. Chayraykumi payqa payllapaq jurar
arnikuran, karanlata imatapis qumanallapapaq.
18 Chaynumi Dyus chay arnimashanchikmanta, chaynulla jurashanmantaqa, mana
imapis kambyakayta puytinchu. Chaqa Dyusqami mana llullakuyta puytinchu. Chaymi
paymantaqa imatapis karanta aypayta puytinchik, tukuy paywan kar washakaqkunaqa.
Chaynulla paypimi kunfyakanchik washamaqninchikllapa nir.

19 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa kusalata kunfyakanchikllapa imanutaq anklamaqa * barkuta mana dijanchu maylawta rinanpaqmapis chaynumi pay yanapamashallapa mana chiqanchakashunllapachu nir. Chaynuqami Dyusta aduranllapa wasipi, Santu kwartuman yaykunapa punkunpi rakta raĉhpa warkuraq chaytaqa, pasayta puytinchikna paywan tarinakunapaqqa.
20 Chaynullami Jesucristuqa Santu kwartuman yaykuran nuqanchikkunapaq Dyusman mañakunanpaq. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakuq kuranchikllapana kar, Melquisedec yupayllana karan.

7

Melquisedecqami mas mantakuq kura karan

1 Kay Melquisedecqami, unayqa Salem pachapa mantakuqnin kaq. Chaynulla payqami unaq syilupi Dyusninchikpa kuran kaq. Paymi, Abraham chay mantakuq kuntraqninkunawan maqanakur binsisha tikrakamuyatin, rir tarir bindisiran Abrahamtaqa.
2 Chaymanta Abrahamqa dyis partin kaqmanta ukta quran, chay kuntraqninkunata ganar imankunata aypashanmantaqa. Nishaykillapapis: Chay shuti Melquisedecqami, rimayninchikpiqa munan niyta “Kusa allita mantakuq” nir. Nataq Salem-shuypaqa rimayninchikpiqa munan niyta “Shumaqchakuq” nir. Chaymi paypa pwiblun Salem kashanrayku, payqa “Shumaq mantakuq” kaqpis.
3 Piru manami yaĉhanchikchu Melquisedecpaqa mayqanmi karan taytan, mayqanmi maman karan nirmapis. Chaynulla mana yaĉhanchikchu ima ayllumantami karan, imanumi nasiran, imanumi wanuran nirmapis. Chaynumapismi payqa, Dyuspa Wamran yupay tukuy tyimpupaq kurana.
4 Kananqa rikayllapa imanumi Melquisedecqa karan nirmapis. Paytami unay rukunchik Abrahammapis dyis parti kaqmanta ukta quran, maqanakuypi wakin mantakuqkunata ganar imankunata kitashanmanmatapis.
5 Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir mantakusha karan. Chaymi chay mantakuyqa niq: Runakunaqashi tukuy iman kaqkunamantaqa, dyis partimanta ukta qukuyanqallapa nir. Chaynulla niqpis: Levipa ayllunmanta kura kaqkunala aypanqallapa nir. Chaynutaqami, tukuy runakunamanta Abrahampa ayllunmanta katinllapamapis aypaqllapa.
6 Piru Melquisedec mana Levipa ayllunmanta kasha katinmapis, Abrahamqami iman kaqmantaqa dyis partimanta ukta quran, Dyus michka payta imakunata arnisha katinmapis. Chaymantami Melquisedecpis, Abrahamta bindisiran.
7 Yaĉhashanchikllapanu, chay bindisiq chayqami, mas bindisikaq chaymantaqa.
8 Kay pachapiqami Levipa ayllunmanta kura kaqkunala, chay dyis parti kaqmanta ukta aypanllapa. Piru maydiyaqami wanuyanqallapa. Nataq Dyus nitin iskribikashakunapiqami, Melquisedecpaqqa riman, payqa kawsayanraq nir.
9-10 Yaĉhashanchikllapanu, Abrahammi Melquisedecman qimikatin bindisiran. Chaymi bindisishanrayku chay dyis parti iman kaqmanta ukta quran Melquisedectaqa. Chaynu qukutinqami chay paymanta ayllunkuna kananpaq kaq Levikunapis qukusha yupay kayaq, michka manaraq nasisha kayarmapis.

Jesucristumi Melquisedec yupaylla kuraqa

11 Levipa ayllunmanta kaq kurakunaqami, Israel runakunata Dyus nitin, Moisés mantakushankunata yaĉhachiranllapa. Chaynu yaĉhachitinllapamapis, manami uchanllapakunamanta washakayta puytiranllapachu runakunala kashanllaparayku. Chayraykumi Jesucristo tukuyta llakipar washamanallapapaq, kura Melquisedec yupaylla rikarimuran. Manami Aaronpa ayllunmanta kura yupaychu karan. Chaqa Levipa ayllunmanta kaq kurakuna washamanapaq kasha katinqami, Jesucristuqa mana mushuq kura kananpaq shamunantachu washamanallapapaqqa.
12 Jesucristumi shamurqa mushuq kuranchikllapa karna, Dyus nitin Moisés mantakushankunata yaĉhachimaranchikllapa. Chaymi chay mantakuykunamantaqa, Jesucristo yaĉhachimashanchiktana kusa mas allita kasuypaqllapa.
13 Chaynulla Amitunchikpa chay iskribishankunapi nishannulla, Jesucristuqami mana Levipa ayllunmantachu karan. Ashwanmi payqa uk ayllumanta rikariran, kurakuna michka mana chay ayllumanta kasha katinmapis.

---

* **6:19** Anklaqami kusala llashaq jyirru manaqa kusala llashaq rumi. Chaymi sirbin yaku ruriman asintar allila aypakutin, barkuta ama wayra wakman kayman sunsunulla purichinanpaq. Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishallapaqa, payqa uk ankla yupay purichimanchik munashanlatana rurar kawsanallapapaq.

14 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, Amitunchik Jesucristuqami Judá shutiqpa ayllunmanta
karan. Piru tukuy chaypaqqami, Moisesqa mana imalatapis chay ayllupaqqa rimaranchu,
chay paymantami uk mushuq kura ima rikariyanqa nirmapis.
15 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristo chay mushuq kura rikarimusha chayqami,
Melquisedec yupaylla nir.
16 Chaynulla chay mushuq rikariq chayqami, mana mantakuykuna nishannulla Levipa
ayllunmantachu karan. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq manana wanunanpaq kar,
ashwan kurana kananpaq numrakasha.
17 Chayraykumi paypaq Dyusqa kaynu nin:

"Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla" nir.

18 Chaynu katinqami, chay unay mantakuykunaqa litala yupay kar, mana mayqantapis
uchankunamanta kusa allinpaq tikrayta puytiranchu.
19 Chaqa Moisespa mantakuyninqami mana imamantapis shumaqchamaqninchikchu.
Ashwan chay mantakuypa lugarninqami kan uk washakanapaqqa. Chaymi payrayku
Dyusman qimikayta puytinchik.
20 Kaypaqqami, Dyusqa jurar arnimaranchikllapa. Nataq wakin kurakunaqami mana
jurar imachu numrakaranllapa.
21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

"Amitunchik jurarqami,
pay nishantaqa mana kambyayta puytinchu.

Chaqa ninmi: 'Qammi tukuy tyimpupaq kuraqa kanki, [imanutaq Melquisedec kaq
chaynulla]' nir".

22 Chaynu kananpaqmi Tayta Dyus juraran. Chaynami nuqanchikkunawan mushuq
tratuta rurasha kar, Moisés mantakushanmanmatapis Jesucristo kura kashanrayku
puytin kusa shumaqta yanapamayninchikta.
23 Nataq wakin kurakunaqami kusa achka karllapamapis wanutinqa, paykunapa lugar-
ninqa ukkunana kaqllapa.
24 Piru Jesucristo mana wanuq katinmi, pay kura kashanmantaqa, manana qashan
ukman kuraqa kanqanachu.
25 Chayraykumi tukuy tyimpupaq Jesucristuna washayta puytin, mayqankuna Dyus-
man qimikaqkunataqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kawsan. Chayna Dyusman pay
mañakunanpaq qimikaqkunapaqqa.
26 Chayraykumi ministiyashanchikkunapiqa Jesucristo yanapamanchik. Chaqa
Jesucristu-ari kurakunapa chiqap mantaqninqa. Manami ima mana allintapis
ruraranchu. Chaynu karmi uchayjun runakunawan kawsarmapis, payqa mana
uchakuranchu. Chaymanta unaq syilupi Taytan kayashanmanpis ĉhar, kusa mas
riqsikashapaq tikrakaran.
27 Manami chay wakin kurakunapa mantaqninkuna yupaychu. Chaqa wakinkunaqami
waran waran uchakushanllapapaq animalta ufrinda nir wanuchinllapa. Puntataqami
paykunapa uchankunapaqraq chaytaqa ruran. Nataq chaymantaraqmi wakin runakuna
uchakushanllapapaqqa chayta ruranllapa. Piru Jesucristuqami, chay animalkunata
ufrindapaq wanuchinllapa chaynu, paylla uk kutila wanuran uchanchikllapamanta
washamanallapapaqqa.
28 Nataq Moisespa mantakuyninkunaqami, Dyusman mañakunanpaq kurakunapa man-
taqnintaqa numraranllapa uchayjun runakunamanta. Chay mantakuykunamanta ik-
itaraq, Dyusqa jurar Wamrantaqa numraran paypa rimaqnin kurakunapa mantaqnin
kananpaqqa. Chaqa payqari tukuy tyimpupaq kusa allinla kar mana uchayjun
imalamapischu.

8

Jesucristumi mushuq tratuta ruraq chayqa

1 Chiqaptaqami chay parlayashanchikllapa chaypaqqa, yaĉhanchik chiqapta kan uk kusa
allita Dyuspaq willamaqninchik kura nir. Payqami, Dyus syilupi mantakuyashan allilaw
qichqanpi tasha.
2 Chaymi chay maypiĉhi Dyus kashanpi, payqa kusa allin rimaqnin kurakunapa man-
taqnin kar sirbikun. Chaqa chay chiqap tanan lugartaqari paylla Amitunchikqa rurasha,
mana runakunachu.
3 Dyuspaq tukuy kurakunapa mantaqnintaqami, numranllapa ufrindakunata ĉhurar an-
imalkunata wanuchinanllapalapaq. Chayraykumi Jesucristo kurakunapa mantaqninna

karmapis, ufrindapaq imalataqa wanuchiq yupay, Tayta Dyusta qunanpaq karan wanurqa.
4 Pay kay pachapi karqami, mana Levipa ayllunmanta kaq kurachu kanman. Chaqa kay pachapiqari imanutaq Moisespa mantakuynin niran chaynulla, kurakunaqa kan ufrindakunata ĉhurananllapalapaq.
5 Nataq Jesucristuqami, unaq syilupi Dyusta aduranllapa wasipi tasha sirbikuyan. Chaynu katinqami, kay pachapi kurakuna sirbikur aduranllapa wasiqa, intrachimanalapaq imanumi unaq syilupipis Dyusta aduranllapa wasipiqa sirbikun, nir. Chaqa Dyusqami, Moisestaqa willaran payta aduranllapa tuldu wasitaqa ruranpaq kaynu nir: "Allitami intrakanki: Imanutaq chay sirkamanta willar rikachishuray, chaynullatami chay tuldu wasitaqa ruranki" nir.
6 Nataq Dyuspaq kusa allin kuranchik Jesucristuqami, chay kurakuna ruranpmantaqa kusa mas shumaqta imatapis ruran. Chaqa kusala shumaq tratuta rurarmi, Dyuswan runakunataqa pullachasha. Chaynulla kusala shumaq imakunatari arnikushamapis.
7 Piru Israel runakunawan tratuta rurashanllapakuna, kusa allin tratu kasha katinqa, manami allinchu kananta qashan uk tratuta ruranllapapaqqa.
8 Piru chay runakuna mana allinkunata ruraqta rikarqa, Tayta Dyusqa kaynu niran:
"Uk diyami kanqa, Israel runakunawan, Judá runakunawanpis
uk mushuq tratuta ruranaypaq.
9 Kay mushuq tratuta rurayani chayqami, mana chayllachu kanqa,
chay unay rukunkunawan tratuta rurashaywanqa.
Piru nuqa michka makinmanta aysakuq yupay
chay Egipto pachamanta lluqshichimusha katiymapis,
chay tratu rurashaykunata mana kasutinmi
paykunalata dijaray.
10 Piru Israel runakunawan kay mushuq tratuta rurayani
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nini:
Nuqami mantakuyniykunata yarpuyninpi ĉhurashaq,
chaynulla iskribishaq shunqunkunapi,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
Chayna nuqami Dyusnin kashaq.
Chaynulla paykunaqami wamraykunana kanqa.
11 Chaymi manana mayqanpis ayllunllapakunata,
runa masinllapakunamatapis ninqallapanachu: 'Amitunchikta riqsiyllapa' nirqa.
Chaqa tukuymiri riqsimanqallapa
mana kwintachaypaqla kaqkuna, chaynulla chay kusa runa nishakunamapis.
12 Nuqami chay mana allinta rurar uchakushanmantaqa pirdunashaq.
Chaynami, manana masqa yarpushaqnachu uchanllapakunapaqqa".
Chaynumi niran Dyusqa.
13 Nishaykillapa: Dyus chay mushuq tratupaq rimarqa, chay punta tratu chaytaqa ikipina dijasha. Chaynulla chay ikipi kasha chaytaqa, manana ruraypaqnachu. Chaqa chayqami manana maychu chinqananpaqqa.

9

Jesucristumi mas shumaqta pullachamanchik Dyuswanqa

1 Kananqa nishaykillapa: Chay punta tratuta ruratinllapaqami, kaq mantakuykuna Dyusta imanu sirbinanllapapaqmapis. Tukuy chaykunataqami ruraqllapa kay pachapi, Dyusta aduranllapa wasipi.
2 Dyusta aduranllapa tuldu wasipiqami kaynu karan: Chay punta yaykuna Santu kwartupiqami kayaq bilakunata shachinanllapapaq biliru, chaynulla uk misa. Chaypa ananpimi Dyuspa kaq turtillankuna karan.
3 Chay kwartullapimi uk kusala rakta raĉhpa warkuraq. Chaypa ikinpiqa karan Kusala Santu Lugar ninllapa chay.
4 Chaypimi insinsyuta quntachikunanllapapaq urumanta rurakasha altar karan. Chaynulla chaypiqa karan chay tratuta rurashanllapa, ĉhurakunanllapa kajun kufri shutiq. Chayqami tukuy ladunta uruwan rurakasha karan. Chay tratuta rurashanllapa kufripiqami Aaronpa bastunnin qawasha karan chay karan. Chaynullami urumanta rurakasha uk jarrapi *"maná"* shutiq mikuy karan. Chaypiqapismi Israel runakunawan tratuta rurashan ishkay tablalla rumikuna karan. Chaqa chay tablalla rumikunapimi, imakunata ruranllapapaq tratuta rurar, chay dyis mantakuykunata Dyus iskribishan karan.

5 Chay tratuta rurashanllapa kufripa ananpiqami, ishkay ángel kirubin shutiq alayjun
kaq chaypa ritratun karan. Chay angelkunaqami intrachimanchik Dyus chaypi nir.
Chaynulla chaykunaqami alanwanqa pampayaran, chay uchanllapamanta pirdunaqllapa
kufripa kirpananta. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa mana manyaqqa rimaypaq-
nachu.
6 Chaynu tukuy imakuna kamakashana katinqa, kurakunaqa waran waran yaykuqllapa
Dyusta aduranallapa wasimanqa. Piru chaynu yaykurllapapismi chay punta kwartula-
man Dyuspaq ima ruranallapakunata ruranallapapaqqa yaykuqllapa.
7 Chay kwartupa ikinlawnpi Kusala Santu Lugar kaq, chaymanqa kurakunapa man-
taqninla yaykuq, añupaqqa uk kutila. Piru yaykunanpaqqami, animalpa yawarninta
apaq uchaymanta pirdunamay ninanpaq. Chaynulla chayllapimi wakin runakuna mana
kwintata qukar uchakushanpaqpis chayllata ruraq.
8 Tukuy chaykunawanqami Santu Ispirituqa intrachimanchik, chay punta tratullawan
karllaraqqashi, Kusala Santu Lugar Dyus tayashanmanqa mana tukuyqa yaykuyta puyt-
inqallaparaqchu nir.
9 Tukuy kaykunaqami intrachimanchikllapa, ufrindata ĉhurar animalkunata wanuchir,
Dyusta adurashallapamapis chayqa mana yarpuyninchikllapapimapis mas allinpaqqa
tikramayashunllapachu nir.
10 Chaqa tukuy chaykunaqa mikuyla, upyananpaq ima chaykunala. Chaynulla limpyu
kashaq ninapaq kustumrila ima. Tukuy chaykunaqami, Dyus tukuy imata kambyananka-
man mantakuykunalari karan.
11 Piru Jesucristuqami shamushana. Kananqami payna Dyuspa kusa allin kurakunapa
mantaqnin kuraqa, kay tyimpupi tukuy imamanta shumaqchamaqninchikqa. Chay
kurapa mantaqnin unaq syilupi Dyus kayashan Santu lugarman yaykushanqami, kusa
mas shumaq mas allin ima. Chaynulla chaytaqami mana runakunachu rurasha.
12 Jesucristumi mana chibupa, bisirrupa yawarninta iĉharchu, yaykuran Dyus kayashan
Kusala Santu Lugarmanqa. Ashwan payllami kruspi wanur yawarninta iĉharan.
Chaynulla uk kutilami tukuy tyimpupaq Kusala Santu Lugarmanqa yaykuran. Chayna
nuqanchikkunata tukuy tyimpupaq washamanallapapaq.
13 Chiqaptaqami chay turukunapa, chibukunapa yawarnin, chaynulla chay bisirruku-
nata altarpi rupachishanpa uĉhpanta runakunapa ananman iĉhanllapa chayqa, sirbin
runakunata shumaqchananpaq waqtanlawlata.
14 Piru kay chaynu katinqa, ¡kusa mas pudirniyjun kanqa Jesucristupa yawarninqa!
Chaqa payqa michka mana uchayjun karmapis, Santu Ispiritu yanapatinmi Tayta Dyuspa
naypanpi wanuran. Chaynu wanurmi, chay tukuy tyimpupaq ucha kaqkunapaqqa
pagrakuran. Chaynulla, chay yawarninnami shumaqchamanchik chay mana allinkunata
yarpur rurar wanunamantaqa. Chaynu karnaqa, tukuy tyimpupaqna kawsaq Dyusta
sirbinapaq.
15 Chayraykumi Jesucristuqa wanuranmapis, nuqanchikkunata Dyuswan
pullachamanallapapaq. Chayna mushuq tratuta ruraran, chay punta tratuta rurashanpi
uchakusha kashamapis, uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq. Chaynami Dyus
tukuyta akrashankunaqa, pay tukuy tyimpupaq imata arnishantaqa aypananllapapaq.
16 Chayna chay tratuta rurashan kumplikananpaq, tukuy chaykunapaq yaĉhanapaqqami,
puntataqa wanuyanqa tratuta rurasha chay.
17 Chaqa uk tratu rurakashaqami mana sirbinchu, tratuta rurasha chay kawsayatin-
raqqa. Piru chayqami sirbin tratuta rurasha chay wanushana katin.
18 Chayraykumi chay punta tratuta rurashanpaqpis, animalpa yawarninkunata
iĉhaqllapa.
19 Moisesmi tukuy mantakuykunata willar quran, tukuyla runakunata. Chaymanta
chupika millwata, isupu shutiq yurata aypar, bisirrupa, chibupa yawarninwan yakuta
piĉhur, chay iskribikashakunapa ananman iĉhaq. Chaynulla iĉhaqpis tukuyla runakuna-
man.
20 Chaynu iĉhaqnumi kaynu niran: “Kaymi chay yawar, Dyus tratuta qamkunawan
rurashanqa” nir.
21 Moisesmi chay yawarkunawan salaran Dyusta aduranallapa tuldu wasitapis.
Chaynulla Dyusta payji ninanllapapaq ima kaqkunatapis yawarwan salaran.
22 Mantakuykuna nishannuqami, uk yawarninta iĉhar wanuq uchanllapakunamanta
shumaqchakananpaqqa. Chayna yaqqa tukuy imatapis yawarwan shumaqchaqllapa.
Chaymi yawar mana iĉhakatinqa, mana mayqantapis Dyusqa uchankunamanmatapis
pirdunar washaqchu.

Jesucristumi uk kutila wanuran uchanchikkunata ashuchinanpaq

23 Chiqaptaqami tukuy chay animalkunata wanuchir imaqa, Dyusta aduranan llapa
wasipi kaqkunata shumaqchananllapapaq rurarmapis, unaq syilupi kaqkunamantaqa,
yaqqa chaynuta yupayla rurayanllapa. Piru unaq syilupi kaqkunaqa, animalkunata
wanuchinamantaqa kusa mas shumaqta munayan.
24 Chaqa Jesucristuqami mana yaykuranchu chay runakuna rurashan Santu kwartu-
manqa. Chaynulla Santu kwartu rurashanllapaqa, unaq syilupi Santu kwartu yupaylla
karan. Chaynu katinmi Jesucristuqa ashwan syiluman yaykusha. Chayna kananqa
Dyuspa naypanpi nuqanchikkunarayku mañakunanpaq.
25 Manami ayka kuti imachu wanur yaykuran nuqanchikkunata washamanapaqqa,
imanutaq kurakunapa mantaqnin chay Kusala Santu Lugarman añu añu uk kutila yaykuq
chaynuqa. Piru chaynu yaykurmapis ukpa yawarnintari iĉhaq.
26 Chaynu kananpaq kasha katinqa, Jesucristuqa ayka kuti dijur wanunanta, tukuy ima
rurakashanmanta-pachaqa. Piru kananqami chay tukukanan tyimpu shipchamutinqa, Je-
sucristuqa rikarimusha uk kutila paylla wanur tukuy tyimpupaqna uchanchikkunamanta
pirdunamanallapapaq.
27 Mayqanpismi uk kutila wanun. Chaymantaraqmi imanu kashanpaqpis rikar
yaĉhananllapapaq tyimpuqa kanqa.
28 Chaynumi Jesucristupis uk kutila wanusha achka runakuna uchankunamanta
washakananllapapaq. Chaymantaraqmi qashan ishkay kutipaq shamuyanqa, man-
ana qashan wanur tukuyta uchanllapakunamanta washananpaqnachu. Ashwanmi
shamunqa payta kasur yaraq chaykunata pullakunanpaqna.

10

1 Chaqa Moisespa mantakuyninkunaqami, intrachimanalapaq karan chay mushuq
tratu kananpaq karan chaypaq. Manami chiqap chay kusa shumaq imachu karan.
Chaymi Moisés mantakushanqa, mana mayqantapis chiqapta shumaqchayta puyti-
ranchu, michka kada añu Dyusman qimikatinllapamapis.
2 Piru chay mantakuykuna chiqapta uchanllapamanta shumaqchakuq kasha katinqa,
manami mayqanpis uchanpaq yarpur, ufrindapaq ĉhurar animalkunata wanuchinanllap-
atanachu.
3 Piru ashwan kaykunataqa kada añu rurananllapa, kusa uchayjun kani nir yarpunanl-
lapalapaq.
4 Chaqa turukunapa, chibukunapa yawarninqa, manami uchakunamanta
shumaqchakuyta puytiranchu.
5 Chayraykumi Jesucristuqa, kay pachaman shamur Dyustaqa kaynu niran:
“Manami imata wanuchinayta, ima ufrindamatapis munankichu.
Ashwanmi uk kwirputa qumashayki.
6 Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa.
7 Chaymi niray:
‘Kaypimi kani, imanutaq iskribikashakunapi nin nuqapaq chaynulla.
Qam munashaykita ruranaypaq Dyusniy’ ”.
8 Puntataqami nin: “Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis munankichu uchanl-
lapamanta pirdunanaykipaqqa” nir. Piru chaykunata rurayarqami, chay mantakuykuna
nishannullaraq rurayankillapa.
9 Chaymantaqami ninpis: “Kaypimi kani munashaykita ruranaypaq” nir. Chaynu
nirqami niyan, chay unay rurayashanllapa chaykunataqa ashuchinanpaq. Chaynu
ashuchirnaqami, uk mushuqta chaypa lugarninqa ĉhurananpaq.
10 Dyusmi uchanchikmanta shumaqchamashanchik, Jesucristo, Dyus munashannullata
rurasha katin. Chaqa Dyus munashannuri Jesucristuqa uk kutila paylla wanuran tukuy
tyimpupaq.
11 Tukuymi Israelmanta kaq kurakunaqa, waran waran, chaynulla ayka kuti ima chayl-
lata ruran, chay unay rurayashanllapanulla animalkunata wanuchir ima, Dyus uchanll-
apakunamanta washananllapapaq nir. Piru tukuy chaykunaqami mana uchakunamanta
pirdunakuyta puytinchu.
12 Piru Jesucristuqami paylla uk kutila wanuran, tukuy tyimpupaq uchanchikllapa-
manta pirdunamanallapapaq. Chaymantami Dyuspa allilaw qichqanpi taran.
13 Chaypimi payqa yarakuyan, Dyusninchik ĉhiqniqninkunata ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuratin
binsinankaman.
14 Chaqa uk kutila wanurmi, tukuy tyimpupaq shumaqcharan chay mayqanĉhi Dyuspaq
shumaqchakananpaq karan chaykunataqa.
15 Chaykunapaqmi Santu Ispirituqa kaynu nirqa nimanchik:

16 “Chay tratuta paykunawan rurayashaq
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nin Amituykillapaqa:
Mantakuyniykunatami shunqunpi ĉhurashaq.
Chaynulla yarpuyninpi iskribishaq,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
17 Chaynami,
manana yarpushaqchu uchankunapaq,
chay mana allinta rurashankunapaqpis” nir.
18 Chaynumi Jesucristo uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq uk kutila wanushana katinqa, mananami allinchu qashan uchanchikkunamanta pirdunamanapaq ufrindata ĉhuranallapapaqqa.

Kriyishanchiknulla shachinakur ama chiqanchakashunllapachu

19 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kananqa nuqanchikkunaqa kusa allin Dyus tayashan Kusala Santu Lugarmanqa yaykuyta puytinchikllapa, mana imamantapis manchakurchu. Chaqa Jesucristumi nuqanchikkunarayku yawarninmatapis iĉhasha.
20 Chayna chay mushuq nan bidanchikta qumanchik chaytaqami, Amitunchik kiĉhasha chay warkuraq rakta raĉhpata llikir. Chaynu nirqami Amitunchikpa kwirpunllapaq niyanchik.
21 Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchik kar, Dyuspi tukuy kriyiqkunapaqa mas mantaqnin kurana payqa.
22 Chayraykumi tukuy shunqunchikwan allita yarpukur Dyusmanqa qimikashunllapa, allita paylapi kriyir ima. Chayna shunqunchikpimapis allinkunata yarpur, amana ima mana allinkunata yarpur imachu, kwirpunchikta kusa chuyala yakituwan paqasha yupayna kar qimikashunllapa.
23 Maydiyapismi Dyuslapi allita kunfyakar, kriyishanchikmantaqa ama chiqanchakashunchu. Chaqa Dyusmi maydiyapis pullanchik kar arnimashanchiktaqa kumplimashun.
24 Imanupismi ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakur yanapanakuyta kamashunllapa. Chaynulla ama ima mana allintapis rurarchu llakipanakur ima kawsashunllapa.
25 Amami Amitunchikman tantakar mañakunllapa chaykunamanqa faltashunllapachu, imanutaq wakinkuna chaynu ruranllapa chaykuna yupayqa. Ashwanmi ukninchikllapa ukninchikllapa animachinakushunllapa. Chaqa Amitunchik shamunanpaq diyaqami ĉhamuyanna.
26 Jesucristo uchanchikkunamanta washamanapaq wanusha nir yaĉhayar, munashanchiklatana rurar uchakushaqa, ¿mayqanna uchanchikkunamantaqa shumaqchamashun? Chaqa Jesucristuqa manana qashanqa wanuyanqachu washamanapaqqa.
27 Ashwanmi chayta rurashaqa, maydiya imanu kanchik nir yaĉhamarninchikqa Dyusqa allipla manchaypaqtana kastigar, kusala ratakuq ninamanna itakumashunllapa. Chaqa chaynumi Dyusqa payta ĉhiqniqkunataqa tukchinqa.
28 Mayqanpis Moisespa mantakuyninmanta chiqanchakasha katin, ishkay manaqa kimsa tistigukuna paypa kuntran rimatinqa, chay runataqa mana llakiparnachu wanuchiqllapa.
29 Chaynu katinqa, ¿manachu qamkunaqa kriyinkillapa, chay mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasuqkunataqa mana kastigayanqachu Dyusqa nir? ¿Chaynulla manachu yarpunkillapa Dyuspa Wamranpa yawarnin iĉhakashata mana kasuqkunata, Dyuspa llakipakuq Ispiritunta musyar mana munaqkunataqa masta kastigayanqa nir? Chaqa chay yawarwanmi mushuq tratuta rurasha. Chaynulla chay yawarwanmi Dyusqa paypaqna kanapaq tikramashanchik ima.
30 Chaqa Amitunchikqami kaynu niran:
“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynullami niranpis:
“Amitunchikmi paypa kaqninkunatapis
allita rikar yaĉhanqa” nir.
31 ¡Kusa manchaypaq-ari kanqa kawsaq Dyuspa naypanpi ima mana allinkunata rurashanchikpaq rikar yaĉhamashaqa!
32 Piru qamkuna yarpuyllapa, imanumi unay puntata Amitunchikpi chayraq kriyirqa qischakar ima shachinakuq ima kankillapa.

33 Qamkunamanta wakintami musyashuqllapa. Wakinkunataqami tukuypa naypanpi
kusata qischashuqllapa. Nataq wakin-shuypaqa chaynu qischakaqkunapa pullanmi
qischakaraykillapa.
34 Qamkunami chay karsilkunapi kaqkunapaq llakiraykillapa. Chaynulla imaykillapata
kitashutinllapamapis, aligriyaraykillapa. Chaynuqami karaykillapa syilupi ima kaqku-
nata aypayankillapa nir yaĉhar. Chaqa tukuy chaykunaqami mana tukukanayjunchu.
35 Chayrayku chay kunfyakayashaykillapataqa amami chinqachinkillapachu. Chaqa
maydiyaqami ima rurashaykillapapaqqa, imatapis karanta aypankillapa.
36 Qamkunami ama imapaq yarpupakur imachu shachinakur, Dyus munashankunalata
rurankillapa. Chayna pay arnishushanllapataqa aypanaykillapapaq.
37 Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Kusa shipcha shipchanami chay shamunanpaq kaq shamunanpaqqa.
Manami tardanqanachu.
38 Mayqanpis allita kriyishanraykulami,
kusa allinpaq riqsikar kawsanqa.
Piru chay unay kashannulla tikrakatinqa,
manami paywanqa aligrichu kashaq” nir.
39 Nuqanchikkunaqami, mana chay wakinkuna yupay unay kashanman tikrakar,
paykunalla kastigakaran chaykuna yupaychu kanchikllapa. Piru nuqanchikkuna kriyirla
paypi kunfyakaqkunaqa, washakashunllapa.

11

Kriyishanchik

1 Dyus arnimashanchikta michka mana rikasha karmapis, allita kriyishanchikrayku,
chiqapta aypayashun nir kunfyakanchik.
2 Chaynulla kriyir kunfyakashanpaq yaĉharmi, Dyusqa unay rukunchikkunataqa kusa
shumaqta rikaran.
3 Kriyishanchikllapanu yaĉhanchikllapa, Dyusmi imatapis rurayta puytiq kar, rimaynin-
lawan syiluta, pachata, chaynulla tukuy ima kaqkunatapis ruraran nir. Chaymi kanan
rikayashanchikkunaqa, rurakaran mana rikayta puytiyashanchikkunamanta.
4 Kriyishanraykumi Abelqa, Dyusta payji ninanpaqqa, kusa shumaq uyshitanta
wanuchir payjichikuran, kusa mas shumaqta uknin Caín payjichikushanmantaqa.
Chaymi Dyusqa kusa allin runapaq riqsir, chay ufrindakunapaqqa shumaqta yarpuran.
Chaymi Abelqa wanusha katinmapis, yaĉhanchik imanumi kusata kriyiran nir.
5 Kriyishanraykumi Enoctaqa kawsaqllata Dyusqa aparan. Chaymi mana wanusha
katinmapis, manana tariranllapachu. Chaqa Dyusmi apasha karan. Chaynulla Enocpaqqa
kaynu niqllapa: Dyus manaraq apayatinqashi, Enocqa Dyustaqa kusa shumaqta yarpuchi-
ran nir.
6 Piru manami allinchu Dyuspi mana kriyir, mana shumaqta yarpuchinapaqqa.
Chaqa Dyuswan pullachakasha kanapaqqa, kriyiypaq Dyusqa kan nir. Chaynulla payta
maskaqkunataqa, kusa shumaq imakunatami quyanqa nir kriyiypaq.
7 Kriyishanraykumi Noeta, Dyusqa willaran imami pasayanqa nirmapis. Chaymi payqa
kriyir kasur, uk wampuq wasita ruraran ayllunwan pulla washakananpaq. Chaynulla
Noeqa kriyiq karmi, tukuy runakunata dijatin wanuranllapa. Nataq pay-shuypaqa Dyuspi
kriyishanrayku, shumaqpaq riqsikar washakaran.
8 Kriyishanraykumi Abrahamta, Dyus qayatinqa, payqa kasur lluqshir riran mayqan
pachataĉhi Dyus irinsyanpaq arnisha karan chayman. Payqami tayashanmantaqa riran,
mana mayman riyani nir yaĉharmapischu.
9 Paymi kriyishanrayku furastiru yupay kawsaran Dyus arnishan pachapiqa. Piru
chaypiqami tuldumanta rurakasha wasipi taran. Chaqa Dyus arnishankunapiri allita
kriyiran. Chaynullami wamran Isaacwan, willkan Jacobpis taranllapa.
10 Chaynumi Abrahamqa taran. Chaqa payqami kriyir Dyuspaqqa yarpukuran pay
kayashanman apayanqa nir. Chaqa Dyus kayashan kusa shumaq lugartaqami, mana
mayqan runa llutakuqpischu rurasha. Ashwan chaytaqami pay paylla Dyusqa rurasha.
11 Kriyishanraykumi Abraham michka rukulana kar, warmin Sara mana wamrakuq
katinmapis, Dyus nitin payqa wamrayjunna tikrakaran. Chaqa payqami kriyiran Dyus
arnishantaqa kumpliyanqa nir.
12 Chaymi Abrahamqa michka wanunanpaqna kayarmapis, unaq syilupi qullarkuna
yupay kusala achka aylluyjunpaq tikrakaran. Chaynulla ayllunqami imanutaq mar
manyapi aqu kaqmataqa mana yupayta puytinchikchu, chaynu karan.

13 Tukuy kay runakunami wanuranllapa, Dyus arnishankunataqa mana ayparlamapis-
chu. Piru Dyuspi kriyishanllaparaykumi arnimashanllapakunaqa maydiyapis kump-
likayanqa nir, kusa aligrita yarpuranllapa. Chaymi paykunalla kwintata qukaranllapa,
nuqanchikkunaqa kay pachapiqa furastirukuna yupay kanchikllapa nir.
14 Piru chaynuta rimarqami, intrachimanchikllapa paykunaqa uk pachata maskayaran-
llaparaq tukuy tyimpupaq kawsar tananllapapaq nir.
15 Nataq chay pachanllapamanta yarqushan chaypaq yarpuyarllapaqa, chay pachanlla-
pallaman qashan tikrakananllapata.
16 Piru paykunaqami uk kusala shumaq pachata maskayaranllapa, unaq syilupi tanan-
llapapaq chayta. Chayraykumi Dyusqa mana pinqakunchu paykunapa Dyusnin kani niy-
taqa. Chaqa Dyusqamiri tanan pachapiqa, kusala shumaq wasikunata ima kamkachisha
paykunapaqqa.
17-18 Chaymantami Tayta Dyusqa, Abrahamqachu allita payta kasuyanqa nir yaĉhanar,
willaran wamran Isaacta ufrindapaq nir wanuchinanpaq. Chaynulla Dyus, Isaacrayku
kusa achka aylluyjun kanki nisha katinmapis, Abrahamqami mana kwashayaranchu
uklayla wamranta wanuchinanpaqmapis.
19 Chaqa Abrahamqami kriyiq, wanushakunamatapis Dyusqa qashan kawsachimun
nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna katinqa, kriyishanrayku Dyusqa mana chayta
ruranantа munaranchu. Chaynuqami intrachimanchik, Isaacqa wanushana yupay
karmapis kawsamushana nir.
20 Kriyishanraykumi Isaacqa, Jacobwan Esauta bindisiran maydiyaqa imanu kananlla-
papaq nirmapis.
21 Kriyishanraykumi Jacobqa wanunanpaqna karqa, Josipa wamrankunata ukninta
ukninta bindisiran. Chaynulla bastunsitunwan pachalaman sintikurmi Dyusta aduraran.
22 Kriyishanraykumi José manaraq wanuyarqa, Israelmanta runakunaqashi maydiyaqa
Egipto pachamanta yarqur, Dyus arnishan pachaman riyanqallapa nir yaĉharanllana.
Chaymi wakin ayllunkunataqa willaran, rirllapaqa paypa tullunkunamatapis apananlla-
papaq.
23 Kriyishanraykumi Moisespa taytankunaqa, Moisés nasitinqa kimsa misista pakarla
kawsachiran. Chaqa kusala shumaq nasquy wamrituri karan. Chaynulla chay pachapi
mantakuq tukuy ullqu wamritukunata wanuchinanllapapaq mantakutinmapis, manami
manchakuranllapachu.
24 Chaynulla kriyishanraykumi Moisés byiju runana karqa, mantakuq Faraonpa warmi
wamranpa wamran nikaytaqa mana munaranchu.
25 Ashwanmi payqa, Dyus akrashan runakunawan pulla qischakayta munaran.
Chaynulla uk ratulapaq aligriyar ama uchayjun ima kananpaqqami, mana imatapis
munayninllamantaqa ruraranchu.
26 Piru payqami ashwan yaĉharan, maydiyaqa Dyusqa chay runakunamanta uk
washakuqta kaĉhamuyanqa nir. Chaymi chay Egiptupa iman kaqkunamatapis dijarna,
ashwan qischakaymatapis munaran. Chaqa payqari allita yarpuran maydiyaqa Dyus
arnishanqa chiqapta kumplikayanqa nir.
27 Kriyishanraykumi Moisesqa imatapis karanlata rurar Egipto pachamanta yarquran,
chay mantakuq piñakuyashanmanmatapis mana manchakurchu. Chaqa Dyusta mana
rikarmapis, paypi kriyiran yanapayan nir.
28 Kriyishanraykumi Moisesqa, Pascua fyistata ruraran. Chaymanta kaĉhakuran punkun-
llapata yawarwan salananllapapaq. Chayna Tayta Dyuspa angelnin shamurqa, Israel
runakunapa kulaka ullqu wamranllapataqa ama wanuchinanpaqchu.
29 Kriyishanraykumi Israel runakunaqa, chay chupika marpa ĉhaypinta pasaran chaki
pachata yupay. Chaymanta Egiptumanta kaqkunapis chayllata pasashaq nir, ĉhuqar
wanuranllapa.
30 Kriyishanraykumi Jericó pwiblupa ridurninpi adubiwan llutakasha pata kaq chayku-
naqa limpu rataranllapa. Chayqami Israelmanta kaqkuna ridurninllapapi syiti diyata
marchar ima purishallapa katinna rataran.
31 Chaynulla kriyishanraykumi, chay ukwan ukwan punuq warmi Rahab shutiqqa,
mana pullanllapachu wanuran Jericó pwiblunllamanta mana kasukuqkunawanqa.
Chaqa payqari Israel runakuna uklaw pachapi riparakur puriq chaykunataqa, shumaqta
samachisha karan.
32 ¿Imatana masqa nishaq? Tyimpumi faltamayanqa rimanaypaq Gedeonpaq, Baracpaq,
Sansonpaq, Jeftipaq, Davidpaq, Samuelpaq, Dyuspa wakin rimaqninkunapaq imamapis.
33 Tukuy paykunapismi kriyishanllaparayku, ĉhiqniqninllapapa tayashan pwiblunkuna-
man yaykuranllapa. Ukkunata rikaranllapa jwiskuna yupay, Dyus arnishanmatapis
ayparanllapa, liyunkuna mikunanllapamantapismi washakaranllapa ima.

34 Kusala nina ratakuqpimapis mana ruparanllapachu. Wakinqa ispadakunallawan
wanunanpaq karmapis washakaranllapa. Wakinqami mana jwirsayjun karmapis kusa
jwirsayjun tikrakaranllapa. Kusala jwirsayjun karmi, guerrapimapis uklawmanta kun-
traqnin suldadukunamatapis binsiranllapa.
35 Wakin warmikunapa ayllunllapa wanusha katinmapis, Dyus kawsachimutin kawsaq-
tana pullakuranllapa. Wakinkunatami qischatinllapa llakir mana washakayta munar
ima, wanuranllapa maydiyaqa kusa shumaqtana kawsamurqa tayanqallapa nir.
36 Ukkunami burlatinllapa, wipyatinllapa, kadinakunawan watatinllapa, prisutinllapa
ima qischakaranllapa.
37 Wakinkunami rumillawan sitatinllapa wanuran. Wakinkunatami sirruchuwan
ĉhaypinmanta pititinllapa ima wanuranllapa. Ukkunaqami ispadallawan wanuranl-
lapa. Ukkunaqami uklawmanta uklawman puriranllapa, uyshitapa, chibupa qaranta
yakakushala, mana imayjunkuna yupay. Chaynumi llakir ima qischakaranllapa.
38 Chaynu chay mana kriyiqkuna ruratinllapa, michka kay pachapi mana tananllapa-
paq karmapis, chunllaq lugarkunapi, qaqakunapi, maĉhaykunapi, pacha uĉhkukunapi ima
taranllapa.
39 Chaynu katinllapami, paykunataqa Dyusqa nuqapi allita kriyishaykillapa niran. Piru
chaynu nisha katinmapis kay pachapi karllaraqqa, manami mayqanninllapapis tukuy-
taqa Dyus arnishan chaytaqa ayparanllapachu.
40 Piru Dyus imanu kriyinllapa nir yaĉharmapismi, nuqanchikkunapaqpis kusala shumaq
kanqa niran. Chaynu nisha katinmi maydiyaqa tukuylana paypi kriyiqkunaqa tukuy chay
arnimashanchikllapataqa aypayashunllapa.

12

Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Tukuy unay runakunami Dyuspi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakuranllapa,
maydiyaqa Dyus arnimashanchiktaqa kumplimayashunllapa nir. Chayqami nuqanchikta
sirbimanchikllapa, chay paykuna yupay kar chay arkamaqninchikta, chaynulla chay
liyamaqninchikllapa chaykunataqa dijarna, ashwan Dyuslapi kunfyakar shachinakunal-
lapapaq. Chaynu karnaqa, ashwan naypaqman kallpaq yupay, Dyus munashankunalata
rurayta yarpushunllapa.
2 Nishaykillapapis, Jesucristulata chapar paypi allita kunfyakashunllapa. Chaqa shu-
maqchamanallapapaqqa kusata qischakarmapis shachinakuran. Chaynumi pay yupay
qischakarmapis shachinakushunllapa. Chaqa payqami chaynu kruspi wanunanpaq
karmapis mana pinqakuranchu. Ashwanmi yaĉharan chaynu qischakayarmapis, may-
diyaqa kusata aligriyanqa nir. Chaynulla Dyus mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina
taran.
3 Chayrayku, imanutaq Jesucristo kashanpaq yarpuyllapa. Paytami kusalata qischaran-
llapa chay uchakuqkuna. Chayrayku amami shaykur disanimakunkillapachu.
4 Chaqa qamkunaqa chaynu qischakarmapis manaraqmi wanushaykillapachu, michka
chay uchakunawan maqanakuq yupay karmapis.
5 Ashwan amami qunqankillapachu wamranna katkillapa Dyus willashutinllapaqa.
Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Wamrituy, Amitunchik kastigashutinllapaqa kuytawkish mana kasutki.
Chaynulla anyashutinpis, amami disanimakunkichu.
6 Chaqa Amitunchikqami mayqantapis munayashantaqa kastigan.
Chaynullami wamranna kashaqa, llibachimanchik ima” nir.
7 Qamkunata mana allinkuna pasashutinllapamapis shachinakuyllapa. Chaqa
chayta rurashurllapaqami, Tayta Dyusqa wamrankuna katkillapa munashur chaynuqa
rurashuyanllapa. Willamayllapa: ¿Manachu mayqanpis wamranta munar llibachin
allinkunata ruray nir?
8 Piru Dyus qamkunata mana wakin wamrankunata yupay kastigashutinllapaqami,
qamkuna mana chiqap wamrankuna kar, jwira wamrankuna yupayna kankillapa kanqa.
9 Chaynulla wamra kashallapamaqa, kay pachapi taytanchikkunaqa allinkunata ruray
nir llibachimasha rispitaq kanchikllapa. Chaynu katinqa, ashwan ¿imapaqna mana ka-
sushun Taytanchik Dyustaqa? Chaqa paymiri kawsanapaq bidanchikta qumanchik.
10 Piru taytanchikkunaqami kay pachapiqa uk ratulapaq kashamapis, pay yarpushan-
nulla llibachimaqninchik allinkunata ruranapaq. Ashwan Dyusninchikqami llibachi-
manchik nuqanchikpa byinninchikpaq, maydiyaqa imanutaq paymaqa kusala shumaq
chaynu kanapaq.

11 Chiqaptaqami ima kastigupis mana allinchu chay ratullaqa. Ashwanmi kusalata
nanar llakichimanchik. Piru chaypaq allita intrakarqami, maydiyaqa kusa shumaqta,
allinlata rurarna kawsashunllapa.

Kuytawkish Dyus nishanta mana kwintachashallapa

12 Chayraykumi animakur shaykusha makikillapata, qashan jwirsayjunpaq tikrayllapa.
Chaynulla chay qunqurikillapa litalla kaqtapis jwirtichayllapa.
13 Chaynulla kusa shumaqta kawsar, dirichula nanta puriq yupayna kayllapa.
Chaynuqami chay mana allita kriyitin, ĉhakinllapa kuju yupay kaqkunaqa, allita kriyirna
alliyaq yupay shumaqta kawsananllapapaq.
14 Ukkunawanmi shumaqta kawsayta kamayllapa. Chaynulla Dyus munashannulla
kawsayllapa. Chaqa Dyus munashanta mana rurar kawsaqqami, Amitunchiktaqa mana
rikayta puytinqachu.
15 Chayrayku uknikillapa uknikillapa kuytanakuyllapa. Chaqa mana chaynu kar-
qami, imanupiqa mayqannikillapallaqa Amitunchik llakipashushanllapamanta chiqan-
chakankimanllapa. Chaynulla, kuytawkish qamkunamanta uk qirupa ayaq ĉhupan winaq
yupay mayqanpis katin. Chaqa chaynu karqami, imanutaq chay ĉhupamaqa ayaq kar mana
shumaqchu, chay yupay ukkunata mana allinkunata rurachitin.
16 Amami qamkunamanta mayqannikillapapis ukwan ukwan pununqallapachu, man-
aqa dasna mayqanwanpis punusha rikarinqachu. Chaynulla Amitunchik munashan
kusa shumaq ima kaqkunatapis ama disprisyanqachu, imanutaq Esaumaqa * tukuran
chaynuqa. Paymi uk mati mikuylapaq kulaka wamra kashanrayku irinsyan kaqmatapis
qukuran.
17 Qamkunami yaĉhankillapa, "Chaymanta taytay shumaqchamay" nitinqa, taytanqa
"Manana imanupis shumaqchashuyta puytinichu" niran. Chayna kusalata waqatinmapis,
chay pasashanpaqqa manana imatapis rurayta puytiranllapanachu.
18 Qamkunami unay punta tratupi Israel runakuna yupayqa, Dyusman mana
qimikashaykillapachu. Paykunaqami qimikaran sirkaman. Chaypimi karan nina
ratakuq, tutaparaq, puktay, kusa jwirti wayra ima.
19 Manami uyaraykillapapischu trumpitakunata, Dyuspa rimayninkunatapis. Piru chay
uyaqkunaqami, rugakuranllapa amana masqa willananllapapaqchu.
20 Chaqa manari agwantayta puytiranllapachu kay mantakuykunawanqa. Chaqa kayn-
umi niq: "Mayqan chay sirkapi ĉhakinta sarukuchiqtaqa, rumillawan, manaqa lansawan,
wanuchikanqa michka uk animal katinmapis" nir.
21 Kusa mana yaĉhakuypaqmi karan chay rikashankunamapis. Chaqa pay Moisesllari
kaynu niq: "Manchakurmi chukchukyayani" nir.
22 Ashwan qamkunaqami, mushuq tratuwanna kar, chay qaqa Sión shutiqmanmapis
qimikashaykillapa. Chaqa chaypimi kawsaq Dyuspa pwiblunmapis. Chay pwibluqami
syilupi Jerusalén. Chaypiqami chiqapla achka angelkuna Dyusta alabananllapapaq tan-
takasha.
23 Chaynulla ĉharaykillapapis Dyuspa munashan wamrankuna syilupi tantakashan-
man. Chaypimi Dyuspa wamran kaqkunapa shutinqa iskribikasha. Qamkunami
qimikashaykillapa Dyusman, chay tukuypa jwisninman, chaynulla tukuy chay kusa allin
runakuna shumaqchakashakuna kayan chayman.
24 Jesucristumanpismi ĉhashaykillapa, chay mushuq tratuta rurashanrayku. Chay
yawarninwanmi uchanchikmanta paqamashanchikllapa. Chay yawarninmi, Abelpa
yawarninmanmatapis kusa mas shumaq karan.
25 Chayraykumi kuytakankillapa. Imanupiqakish chay willamaqninchikta mana kasuq
yupay tukutkillapa. Chaqa Dyus, mana kasukuqkunata qayar kay pachapi willatinlla-
pami mana kasurqa, mana mayman alsakaytapis puytiranllapachu. Chaynu katinqa
nuqanchikkunamaqa syilumanta-pacha willamashallapa mana kasurqa, maymannari
alsakashunllapa.
26 Chay tyimpuqami, Dyusqa rimatinla pachamapis kusata kuyuran. Piru kananqami
nin: "Qashanmi nuqaqa kuyuchishaq mana pachalatachu. Ashwanmi syilumatapis
kuyuchishaq" nir.
27 Chaynu "Qashan" nirqami, intrachimanchik chay tukuy kuyuq chaykunataqa, limpu
chinqachiyanqa nir. Piru chay mana kuyuq chayqami, mana chinqanqachu.
28 Dyus chay mantakuyashan pachaman apamayanchik chayqami, mana kuyunqachu.
Chaymi chaypaq payji niypaq Dyusta. Paytami adurashunllapa kusala rispituwan, imanu-
taq payta shumaqta yarpuchishannulla.
29 Chaqa Dyusninchikqami, imanutaq ninamaqa tukuyta limpu rupachin chay yupay.

---

* **12:16** Rikashun Génesis 25.29-34.

13

Imanumi Dyusta shumaqta yarpuchishunllapa

1 Qamkunaqami kriyiq masiykuna, maydiyapis waran waran uknikillapa uknikillapa
llakipanakur kawsankillapa.
2 Chaynulla amami qunqarchu, mayqantapis wasikillapaman ĉhatinqa, shumaqta
samachinkillapa ima. Chaqa chaynumiri wakinkunamaqa mana yaĉhar, angelkunata
ashwan samachiranllapa.
3 Yarpunkillapami prisukunata, qamkunapis paykunawan prisu kankimanllapa yupay.
Yarpunkillapapismi chay qischakaqkunapaq, qamkunapis paykunawan qischakayanki-
manllapa yupay.
4 Tukuy runa kar, warmi kar, masayjunna karqa, kusalata rispitanakur masanllapa-
palawan kawsanqallapa. Chaqa Dyusmi, chay runa kar, manaqa warmi masayjunna
karmapis ukwan ukwan punuqkunata, chaynulla mayqan manaraq masayjun karpis
pakaplla punuqkunatapis rikar kastiganqa.
5 Amami qillaylataqa munankillapachu. Imayki kaqwanqami kuntintakayllapana.
Chaqa Dyusqami kaynu niran:
"Manami qamlata dijar qunqashaykichu" nir.
6 Chaymi Tayta Dyus imakunawanpis yanapamanchik nir kunfyakar, kaynu niyta puyt-
inchik:
"Amituy yanapamatinmi, mana mayqantapis manchanichu.
¿Imatana runa masiyqa ruramanqa?" nir.
7 Yarpuyllapa chay runakuna yanapar Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqkunapi.
Chaynulla yarpuyllapa paykunaqa imanumi kawsayarllapaqa karan nirpis. Chayna
imanutaq paykuna kriyiqllapa, chaynulla qamkunapis kayllapa.
8 Jesucristumi paylla, quya, kanan, chaynulla tukuy tyimpupaq.
9 Amami qamkunaqa dijakankillapachu riqchaq yaĉhachikuykunata, chaynulla imaku-
nalata mikur washakashunllapa nir yaĉhachishunanllapapaqqa. Ashwan allinqami tukuy
shunqunchikwan Dyusninchik munamashanchiklapi kriyinallapapaq, chay mikuylapaq
yaĉhachikushanllapakunamantaqa. Chaqa manami yaqqa sirbishachu chay mikuylapaq
yaĉhachikushanllapakunaqa.
10 Jesucristo kruspi wanushanrayku, Tayta Dyus llakipar pirdunamanchikllapa. Je-
sucristo wanusha katin nuqanchikkuna manana animalkunata wanuchirnachu, Tayta
Dyusta sirbinchikllapa. Chayrayku chay naypaq kurakuna manana puytinllapanachu
animalkunata wanuchir Tayta Dyusta shumaqta yarpuchiyta.
11 Chaqa chay kurakunapa mantaqninqami animalpa yawarninta apan kusala Santu
kwartumanqa, uk ufrinda yupayna katin uchanllapakunamanta washakananllapapaq.
Piru chay animalkunapa kwirpuntaqami, chay pwiblumantaqa waqtapi rupachinllapa.
12 Chaynullami Jesustapis qischar ima, pwiblumanta waqtapi wanuchiranllapa. Chayna
yawarninwan runakunata shumaq allinpaqna tikrananpaq.
13 Chayrayku, imanutaq paymataqa mana kwintachar uklawman itakuranllapa,
chaynulla nuqanchikkunatapis mana kwintachamashallapaqa, paywanna kayta yar-
pushunllapa.
14 Chaqa kay pachapiqami, nuqanchikkunapaqqa mana tukuy tyimpupaq uk pwibluqa
kanchu. Chaymi chay tukuy tyimpupaq shumaq pwiblu kaqman ĉhanapaq yarpushunl-
lapa.
15 Chaynami Jesusrayku maydiyapis Dyusta alabashunllapa. Kay alabayashanchikqami,
imalataqa ufrinda nir wanuchiyanchik chay yupay kanqa. ¡Alabaypaqllapari shiminchikll-
apawan!
16 Amami qunqankillapachu allinkunalata ruraytaqa, chaynulla imayki kaqlawan
ukkunata yanapaytaqa. Chaqa tukuy kaykunami, ufrinditakuna Dyusta kusa shumaqta
yarpuchir aligriyachiqqa kanqa.
17 Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqllapa runakunatami kasunkillapa. Chaqa
paykunaqami rikar kuytashuyanllapa, maydiyaqa imata rurashaypaqpis Dyus rikar
yaĉhamayanqallapa nir. Chayraykumi paykunata aligriyachinaykillapapaqqa, imatapis
allin kaqkunalata rurayllapa. Piru pinqaypaq imakunata ruratkillapaqami, kwashallana
kawsanqallapa.
18 Nuqakunapaq Dyusman mañakunkillapa. Chaqa nuqakunaqami qamkunapaq kusa
allinlata yarpur kawsanillapa. Chaymi imapipis allinkaqla kayta yarpunillapa.
19 Chaynulla mañakunkillapapismi, mana tardarchu shamur watukushunayllapapaq.

Tukukanantami saludakun

20-21 Shumaqta kawsachikuq Dyusninchikmi, qamkunatapis shumaqchashunqallapa imapipis. Chayna pay munashanta ruranaykillapapaq. Chaqa Amitunchik Jesucristo wanutinmi, yawarninwanna mushuq tratuta ruraran, tukuy tyimpuna pullachamanallapapaq. Chaymanta qashan kawsachimuran. Chayraykumi kananqa nuqanchikkuna uyshitankuna yupay kashana, kusa shumaqta michiq yupayna kuytamanchik. Chaynami Jesucristutaqa, tukuy tyimpupaqna alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

22 Kriyiq masiykuna, imanupiqaĉhi qamkunata anyaq yupay kaykunata willashunillapa. Piru animachishunayllapapaqmi kayta iskribimuni qamkunamanqa.

23 Qamkuna yaĉhanaykillapapaqmi nishunillapapis, kriyiq masinchik Timoteo prisu kashanmanta yarqushana nir. Chayna daskaqlla ĉhamutinqami, nuqa watukushuqllapa shamurqa, pullay apamushaq.

24 Dyuspa tukuy allin kaqninkunata, chaynulla paypa rimayninta yaĉhachishuqllapakunatami, willankillapa saluduta kaĉhamunillapa nir. Chaynulla chay Italiamanta kaq kriyiq masinchikllapakunapismi, qamkunapaq saluduta kaĉhamunllapa.

25 Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Santiago
Santiagupa kartan

Kay kartataqami Santiago iskribiran, Jesucristupi kriyiq masinkunaman. Paymi Jerusalén pwiblupi kriyiqkunapa rikaqnin karan. Manami Jesucristupa dusi apustulninkunamantachu karan. Ashwanmi, Jesucristupa uknin karan (San Marcos 6.3; Gálatas 1.19). Piru Jesucristo kawsayatinraqqami, mana kriyiranchu Dyuspa Akrashan Cristun nirqa (San Juan 7.5). Wanur kawsayatinraqmi payqa kriyiran. Chaymantaraqmi Santiago apustul Pedruwan, apustul Juanwan Israel masinkunataqa Jesucristupa shumaq rimayninta qa yaĉhachiranllapa (Gálatas 2.9).

Chaynuqami Santiaguqa intrachikuran michka qischakarpis Dyusllapi yarpur kusa aligrila kawsanallapapaq (1.2-18); chaynulla michka kusa imayjun, mana imayjun kaqkunamapis ama ukmanta rikanakurchu kawsanallapapaq (2.1-13). Ashwanmi chiqapta Dyuspi kriyir, ukninchikkunata yanapar Dyus munashannu kawsashunllapa (2.14-26). Chaynulla intrachikuran llulla imatapis ama parlanapaq (3.1-12), chaynulla Tayta Dyuspi allita kriyir mañakunallapapaq ima (5.13-18).

Santiagumi saludakun

1 Nuqa Santiagumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta sirbini. Chaymi tukuy qamkuna Israel pwiblupa dusi ayllunkuna karmapis, wakpi kaypi uklaw pwiblukunapi taqkunata saludashunillapa.

Dyuslaman mañakushun yaĉhayniyjun kanapaq

2 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir munashanta rurashaykillaparayku qischashutinllapaqa, aligriyayllapa.
3 Yaĉhanchikllapami payrayku qischakarqa, mana yanqallachu qischakanchik nir. Ashwanmi masta paylapi yarpur shachinakunchik.
4 Chayrayku qischashutinllapamapis mana shaykuq, Taytanchik Dyuspi kriyirlla shachinakuyllapa. Chaynuqami kusa allinlata yarpuq, ruraq wamrankunana kayankillapa kanqa.
5 Mayqannikillapapis, Dyus munashanta rurar mana yaĉharqa, mañakuy payman. Paymi, mana pinqashurchu, mana anyashurlamapischu, ashwan aligriyar, kusata intrachishunqallapa tukuy imata.
6 Chaymi payman mañakurqa, tukuy shunquykiwan allita kriyiy: Uyapamanqami nir. Ama yarpuychu: Manaĉhi uyapamanqachu nirqa. Chay mana uyapamanqachu nir yarpuqqami, imanutaq marpa yakunmaqa wayra shamutin wakman kayman kusalata maqchikan, chay yupay.
7-8 Chaynulla, Dyus mana uyapamanqachu nir yarpuqqami yarpunllapa: Kananmantaqa Dyustana sirbishaq nir. Chaymantaqa allaqkamanqa, Dyusta qunqar, qashan yarpun chay imankunalapina. Chaynu shiminlawan rimar kriyiq karqa, amana yarpunqachu: Dyusmi yanapamanqa nirqa. Chaqa manari imapipis yanapanqachu Dyusqa.

Imanumi imayjunkuna, mana imayjunkunamapis kanqa

9 Dyusninchikmi mana imayjun kriyiq masinchikkunataqa, kusa runa nishapaq riqsin. Chayrayku aligriyanqallapa.
10 Uk kusa imayjun kriyiq-shuypaqa, tukuy imankunata tukchir chinqachirpis, ama llakinqachu. Ashwan aligriyanqa. Chaqa chay mana kriyiq imayjunkunaqa, qiritukunapa tuktun yupay, das chinqayanqa.
11 Rupay kusata rupayatinqa, ¿manachu qiritukuna ñutkutin, tuktunkunaqa shumaq kashanmantaqa ñutkur das chakin? Chaynumi chay tuktukuna yupay, chay mana kriyiq kusa imayjunkunaqa, chay imankunata tantakushankunawanqa, pulla chinqanqa.

Imakunapi rikarirmapis shachinakushunllapa

12 Kusa shumaq runami kanqa, riqchaq imakunapi rikarir shachinakuqqa. Chaymi wanutinmapis, Dyusqa kurunata qurna tukuy tyimpupaq kawsachinqa. Chaqa payta tukuy munaqkunataqami chayllata arnisha.
13 Uk runa imapi rikarir uchakunarqa, Dyusta ama uchachanqachu: Paymi kay imata rurachimanayan nirqa. Dyusninchikqami mana ima riqchaq uchakunataqa ruranchu. Chaynulla payqa mana mayqantapis ima mana allinkunataqa rurachinchu uchakunanpaqqa.
14 Nataq uk runataqami paypa yarpuynin mana allin kashanrayku, animachin mana allinkunata rurar uchakunanpaqqa.

15 Chaymi chay mana allin yarpuyninkuna shunqunpi ratakur, uchakuchin. Chaynami
mana tantyakarchu uchakurllana, wanun.
16 Munashay kriyiq masiykuna, amami imamantapis ingañakankillapachu.
17 Chaqa Dyusninchikmi unaq syilumanta-pacha tukuy chiqap allin kaqkunata
qumanchik. Paymi rurasha tukuy riqchaq syilumanta achkirachimaqninchikkunata.
Chaynulla kusa allin kashannullami maydiyapis kar, mana kambyakanqachu llantu
pasaq yupayqa.
18 Paymi imakunatapis kusa allinlata riman. Chaymi chay rimashankunapi kriy-
ishanaqa, washar mushuq kawsaytana qumanchikllapa. Chayraykumi payqa tukuy
rurashankunamanta akramanchik, punta wamrankunana kanallapapaq.

Dyus rimashanta kasushun

19 Munashay kriyiq masiykuna, allita uyakuyllapa ukkuna rimatinqa. Ama dasqa
rimayllapachu. Naypaqtaqa yarayllaparaq, chaymanta rimanaykillapapaqqa. Ama das
piñakur yakapakayllapachu.
20 Chaqa piñakuq runaqami, Dyus munashantaqa mana ruranchu.
21 Piru qamkunaqa, Dyus munashanlata rurarna tukuy mana allinkunata, chaynulla
kusala saqra millanaypaq uchakunata imaqa dijayllapana. Ashwanmi Dyuspa rimayninta
shumaqta intrakar kasuyllapa. Chaqa paypa rimayninmi kusa pudirniyjun kar, shun-
quykillapapiqa ratakushana washakanaykillapapaq.
22 Chayraykumi Dyuspa rimayninta, ama uyakurlachu allita intrakar rurayllapa. Piru
“Nuqami allin runa kar, rimayninta uyani” nir mana kasurqami, ingañakayankillapa.
23 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimayninta uyakur mana kasurqa, uk runa ispijupi
qaqllanta rikaq yupayla.
24 Chaqa chay ispijupi kaqqa chaypi karqa, qaqllanta rikayan “Kaynu kani” nirmapis.
Chaymanta ashurqa, dasna qunqar, mana yaĉhannachu imanumi qaqllan karan nir.
Chaynullami chay mana kasukuqkunapis, Dyuspa rimayninta uk ratulapaq uyan. Chay-
mantaqa manana uyakushantaqa kasunllapanachu.
25 Ashwan washakananpaq, Dyus mantakushankunata kasur, chaylata rikar mana
qunqar, chay rimashanlata ruratinqa, Dyusqa kusa shumaqpaq riqsir tukuy imapi yana-
panqa.
26 Uk runa, “Nuqa allin Dyusniypi kriyiq kani” nir yarpuqqa, ama mana allinkunata
rimananpaqnachu tantyachinqa qallunta. Mana qallunta tantyachiqqami: “Allin Dyus-
niypi kriyini” nirqa, paylla ingañakayan. Chaynu tukurqami mana chiqaptaqa Dyuspi
kriyinchu.
27 Ashwan kaynuraqmi Taytanchik Dyuspa kusa allin shumaq yaĉhachikuyninqa:
Watukur yanapanapaq chay qischakaq wakchitakunata, byudakunata, ima. Ama
rurashunpischu runakunapa mana allin rurayninkunataqa, ama riqchaq uchayjunna
kanallapapaq.

2

Imayjun mana imayjuntapis chayllata rikaypaq

1 Qamkuna kriyiq masiykuna, kusa pudirniyjun Amitunchik Jesucristupi kriyiqkuna
karqa, tukuyta munayllapa, ama wakinlatachu.
2 Yarpushunllapa kayta: Kriyiq masiykuna, tantakasha katkillapa, ĉhamunman ishkay
runakuna. Uknin uru surtijayjun, mudanankunapis kusa ĉhaniyjun. Uknin-shuypaqa
mana imayjun, lliki ishkiyaq mudananmapis.
3 Chaymanta chay kusa imayjun chayta ninkimanllapa: Kay shumaq samanapi samay
nir.
Chaymanta chay mana imayjunta-shuypaqa ninkimanllapa: Chayllapi qamqa shay,
manaqa chay pachapi tay nir.
4 Chaynu tukurqami, jwis yupay tukuyankillapa, mana allin yarpuynikillapawanqa.
Chaqa ukninta shumaqta rikayankillapa, ukninta-shuypaqa mana.
5 Munashay kriyiq masiykuna, ¿allinchu kanqa chay mana imayjunkunata pinqar chaynu
ruranapaq? Uyakuyllapa nuqa kay nishayta: Dyusmi kay pachapi runakuna mana
imayjunkunataqa, ashwan akrasha paypina kriyinanllapapaq. Chaymi chay kriyishanku-
nana paykunapaqqa imankuna yupayqa kanqa. Chayna chay mana imayjunkunana
Dyuspa pullan tanqa, shumaq mantakuyashanpina. Chayllatami arnisha Tayta Dyusqa
tukuy payta munaqkunataqa.
6 Nataq qamkuna-shuypaqami chay mana imayjunkunata pinqar, kusala imayjunku-
nalata shumaqta rikankillapa. ¿Piru manachu kwintata qukankillapa chay kusa

imayjunkunaqa kusata qischar ingañashurllapa kusa imayjun tikrakasha, chaynulla aysaĉhakur ima awturidadkunaman apashunllapa nirqa?
7 Chaynullami paykunaqa Amitunchik Jesucristutapis ĉhiqnir, mana allinkunata rimanllapa.
8 Dyus nitin mantakushankunapimi nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa, Dyuspaqqa kusa allinta rurayankillapa.
9 Piru mana imayjunkunata pinqar, kusa imayjunkunalata munarqa, Dyus mantakushanta mana kasushaykillaparayku, paypa naypanpiqa uchayjunna kankillapa.
10-11 Chaqa Dyus mantakushanqami ninpis: “Runa kar, warmi karpis, ama ukwan ukwan punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu” nir. Chaymi uk runa, Dyusta kasunanrayku mana ukwan punuyarpis, piru wanuchikurqa uchayjunna. Chaqa Dyus mantakushantaqa manari chiqaptaqa kasuyanchu. Chaymi Dyusninchik mantakushankunata kasuyar, ashlilata mana kasushaqa, payqa tukuy mantakushanpaqna kastigamanchik, mana kasushaykichu nir.
12 Allita yaĉhashaykillapanu, Dyusmi rikamanchik, allintachush Wamran Jesucristupi kriyinchikllapa manaqachu mana nir. Chayrayku imata rurarpis, imata rimarpis Washakuq Jesucristupaq yarpur kawsaypaq. Chayna pay yanapamasha ama ima mana allinkunata ruranapaq.
13 Allita yaĉhayllapa, Dyusninchikmi chay mana llakipakuqkunataqa, mana llakipanqachu. Piru chay llakipakuqkunata-shuypaqa, llakipanqa.

Jesucristupi kriyirqa, rurashun pay nishanta

14 Kriyiq masiykuna ¿allinchu kanqa uk runa shiminlawan “Nuqaqa Jesucristupi kriyini” ninanpaq? Jesucristupi allipta kriyirqa, pay nishanta ruranman. Yanqalla kriyini nir, mana kasurqa, mana washakayta puytinchu.
15 Ma yarpushun, uk kriyiq masinchik bidanta pasananpaq mana mudanayjun, mana mikunayjunchu kanman.
16 Chaymantaqa mayqannikillapa chay kriyiq masinchikta mana imata qur, mana imawanpis yanapar, ninkimanllapa: Dyus yanapashunqa. Rir, mishkita mikur, imawanpis quñukuy nir.
Chaynu nirqa, ¿Jesucristupi imanu kriyiqtaq kankillapa?
17 Mana yanaparqa, yanqa shimikilawan kriyinkillapa. Manami alliptaqa tukuy shunquykiwanqa kriyinkichu. Chaqa chaynu karqa, Jesucristo nishantaqa manari rurayankillapachu.
18 Mayqanllaqa niyanqa:
—Qamqami Jesucristulapi kriyinki, piru mana yanapakunkichu. Nuqa-shuypaqa runa masiyta imapipis yanapani, allinta tukur.
¿Imanutaq rikachimayta puytinki Jesucristupi kriyini nir, pay mana nishanta rurarqa? Piru nuqaqami, Jesucristo nishanta rurar, puytini rikachishuyta, alliplata paypi kriyini nir.
19 Qamqami Dyusqa ukla nir kriyini ninki. Mana kasushaykirayku dyablukuna yupay rurayanki. Chaqa dyablupismi kriyin, Dyus kan nir. Chaymi chaynu kriyir manchakur chukchukyarllapamapis, mana kasunchu.
20 ¡Ay, runa yaru! ¿Imanutaq puytiyman intrachishuyta? Kriyirla, mana allin kaqkunata rurarqa, mana washakankichu. Chaqa yanqallari kriyinki.
21 Kwintata qukayllapa. Unay rukunchik Abrahamtami, Dyusqa niran: “Munamayarqa wamraykita nuqarayku wanuchiy” nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna katin, Dyusqa “Kayqami allita kriyiman” nir, mana wanuchichiranchu. Ashwanmi paytaqa uchankunamanta pirdunar, mana uchayjun runapaqna riqsiran.
22 Abrahammi kriyir, kasuran Dyusta. Chaymi Dyusninchik yanaparan, mas allita paypi kriyinanpaq.
23 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunaqa kumplikaran: “Abrahammi allita Dyuspi kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa riqsiran mana uchayjun runapaqnachu”. Chaymi paypaqqa niqllapa: “Dyuspa amigunna” nir.
24 Chaynu allita kasushami, Dyusninchikqa wamrankunapaqna riqsimanchik. Piru yanqa rimarla kriyishaqa, mana.
25 Yarpuyllapa chay warmi Rahab shutiqpipis. Payqami kusa waynasapa karan. Chaymantaqa Dyuspi kriyir, paylatana kasuran. Chay warmisitami Israel runakunapa riparakuqninkunata, wasinpi pakar uklaw nantana kaĉharan, kuntraqninkuna ama tarinanpaq. Chayraykumi, Dyusninchikqa chay warmitaqa, tukuy uchankunamanta pirdunar, manana uchayjunpaqnachu riqsiran.

26 Chaymi yaĉhanchik, kusa allinmi Dyusta kasunapaq nirmapis. Chaqa ¿manachu kwirpunchikpa amaynin tukukatinqa wanunchikna? Chaynullami rimarla kriyini nir mana allinkunata rurayarqa wanusha yupayna kanchikllapa.

3

Qallunchikta tantyakachishun

1 Kriyiq masiykuna, kay yaĉhachikuqkunatami Dyusqa masta rikar yaĉhamanchik allintachush paypaq yaĉhachikunchik nir. Chaymi kay nuqanchikkunamanta yaĉhachikuq kayta munarqa, Dyus nishanta karanta rurashunllapa.

2 Yaĉhashanchiknu tukuy-ari pantar uchakunchik. Chay mana pantar allinlata rimaqqami kusa allin runa, kusa intrakaq ima. Chaynu karmi tukuy kwirpunta imapipis tantyakachiyta puytin.

3 Yaĉhashanchikllapanu, ¿manachu bistyapa aqrunman frinuta ĉhuranchik kasumanapaq? Chay taksha frinitulawan puytinchik chay atun animalta purichiyta may munashanchiktapis.

4 Kwintata qukashun chay atun barkukunapaqpis. Kusa atun katinmapis, wayrakuna kumsar uklawta apayatinpis, runakunaqa uk palitalawan tikrar, puytinllapa apayta may munashantapis.

5-6 Chaynullami qallunchikpis. Kwirpunchikmanta mas uchkulala karmapis, kusata alabakan, “Tukuy imatami puytini rurayta” nir. ¡Ayayay! ¡Qallunchikqami ninapa chispitannu! ¿Manachu ninapa chispitan mirar rupachin kusa achka muntikunata? Chaynullami qallunchikpis, kwirpunchikpi kar, tukuy ima riqchaq mana allinkunata rimachimanchik. Infyirnumanta dyablupa yarpuyninkunami qallunchikta mana allinkunata rimachir, bidanchikta dañan, kusa uchayjunna kanapaq.

7 Runaqami mansuchayta puytin tukuy riqchaq utiq animalkunata, pariq kurukunata, yakupi taq kurukunata, largu kurukunamatapis. Tukuy chaykunatami mansuchayta puytin.

8 Piru mayqanpis manami qalluntaqa tantyachiyta puytinllapachu. Qallunchikqami uk bininu wanuchikuq yupay. Chaymi dasla mana allinkunata rimachir uchakuchimanchikllapa.

9 ¡Ay imatataq yaĉhanchikllapa! Chay qallunchiklawan Taytanchik Dyusta shumaqta alabanchik. Chaymantaqa dasna runa masinchikkunata musyanchik. Runakunataqami Dyusninchikqa paynu rikĉhaqta rurasha. Chaynu katinqa, ¿pitaq kanchik musyanapaq Dyus rurashantaqa?

10 Kriyiq masiykuna, manami allinchu ashlilata chay shiminchiklawan Dyusta alabar, chaymanta musyakunapaqqa.

11 Ma, yarpuyllapa. ¿Yaku nasimuqmantachu lluqshiyta puytinman mishki yakuwan, ayaq yaku?

12 Uyamay kriyiq masiykuna, ¿uba yuraqachu puqunman iguskunata? ¿Manaqachu igus yurapis puqunman asaytunakunata? ¡Manami! Chaynullami kaĉhi yaku nasimuqmantapis, mana mishki yaku lluqshiyta puytinchu.

Kaynumi kawsanllapa Dyusmanta yaĉhakuqkunaqa

13 Qamkunamanta uk yaĉhachikuq kusata yaĉhar intrakaq karqa, rikachikunqari chay imanu kashantaqa. Chayna wakinkunapis rikar chayllata rurananpaq. Qamkunamanta uk kusa yaĉhaq karqari, ama kusa kani nir alabakarchu shumaqta kawsanqa.

14 Piru mayqannikillapa kusa yaĉhaq kani nirmapis, inbidyusu kar tukuy imayjun kayta munarqa, ama “Kusa runa kani” ninqallapachu. Chaqa chaynu tukurqami chiqap kaqmanta mana allintachu tukuyanllapa.

15 Chaymi chay yaĉhayninllapaqa, mana Dyusmantachu kanqa. Ashwanmi runakunapa yaĉhaynin, chaynulla dyablupa yaĉhaynin imana kayanqa.

16 Chaqa chay inbidyusukuna, tukuy imata munaqkunaqa, imanupis mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. Ashwan mana allinkunata tukurmi kawsanllapa.

17 Piru Dyuspa yaĉhayninwan kaqkunaqami manana chaynuchu kawsanllapa. Paykunaqami kusa shumaqta kawsanllapa, manana uchakurchu. Manana piñakunllapapischu. Manami wakinkunalatachu uyakunllapa. Ashwan kusa llakipakuqkuna karmi, allinkunalata ruranllapa. Mana imatapis pakarchu, allita rimanllapa. Yaĉhachikushannullami kawsanllapa.

18 Chay shumaq tananllapapaq yaĉhachikuqkunaqami, imallataqa tarpuq yupay, shumaqna kawsanllapa. Chaymi maydiyaqa manana ĉhiqninakur imachu rurayanqa pullana Dyus munashantaqa.

4

Ama kay pachapa imankunata munapakuyllapachu

1 ¿Imapaqtaq qamkunapura anyanakur, maqanakur ima kawsankillapa? Chay mana
allinkunata munashaykillaparaykumi, mana shumaqtaqa kawsankillapachu.
2 Qamkuna imata munar, mana kunsigiyta puytir, wanuchikunkillapa kunsiginaykil-
lapakaman. Chaynu imata munarqa, kusata inbidyanakur, maqanakunkillapa. Chaqa
Dyusta mana mañarmiri, mana kunsigiyta puytinkillapachu munashaykillapataqa.
3 Mañakunkillapapismi gustuykillapalata ruranaykillapapaq. Chaymiri Dyusqa
mañakushaykillapataqa mana qushunllapachu.
4 ¡Ay, qamkuna Dyuspi mana allita kriyir, ukpi ukpina yarpuqkuna! ¿Manachu
yaĉhankillapa kay pachamanta kaq tukuy imakunata munaqkunaqa Dyuspa kuntranna
kanchikllapa nir? Chaymi mayqanpis kay pachamanta kaq tukuy imakunata munaqku-
naqa, Dyuspaqa kuntranna tikrakayan.
5 Chaqa allita yarpuyllapa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Dyuspa Ispiritunmi
qamkunapi kawsan. Payqa, munashurllapa kusa silusu. Chaymi mana munanchu
paymanta chiqanchakanallapapaqqa” nir.
6 Piru Dyusmi kusa allin kar kusata yanapamanchikllapa. Chaqa chay iskribikashaku-
napimi nin:
“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa kusalata yanapan” nir.
7 Chay-ari Dyuslata tukuy shunquykillapawan kasur, dyablutaqa ama kwintacharchu
shachinakuyllapa. Chaynuqami qamkunamantaqa ashunqana.
8 Chayna Dyusman tukuy shunquykillapawan qimikayllapa. Chayta ruratkillapa, Dyus-
pis qamkunaman shamuyanqa. Uyankillapa uchayjunkuna: Uchayjun makikillapata
paqar, amana uchakuyllapachu. Uyankillapa, qamkuna tukuy shunquykiwan Dyusta
mana munaqkuna: Amana ima uchatapis rurayllapachu. Ashwan Dyusninchiklatana
munayllapa, shunquykillapapis chuya yaku yupay shumaq kananpaq.
9 Mana allinta tukushaykillaparayku llakir, waqayllapa. Kananqa asikuyta dijarna,
waqayllapa. Aligriyayta dijarna, llakiyllapa.
10 Chaynulla ama kusa kani nirchu tukuy shunquykillapawan Amitunchiklata kasuyl-
lapa. Chaynuqami kusa puytiqpaqna tikrar, aligriyachishunqallapa.

Amami rikar yaĉhanakushunllapachu

11 Kriyiq masiykuna, amami washaykillapata rimapanakunkillapachu. Chaqa kriyiq
masikipa washanta rimar, jwisnu tukur rikar yaĉharqa “Dyus mantakushanmanta mas
puytiq kani” niq yupayna kankillapa. Chaynu kusa mas puytiq kani nirqa, Dyus man-
takushanta kuntrar manana kasuyankillapachu.
12 Dyuslami mantakushanta qumashanchik. Paylami jwisninchikpis. Chaymi payla
puytin runakunata rikar yaĉhar washayta, manaqa chinqachiymatapis. Piru qamqa, ¿pitaq
kanki rikar yaĉhanaykipaq runa masikitaqa?

Manami yaĉhanchikchu allaq imami pasamashun nirpis

13 Uyamayllapa qamkuna, tukuy imata munaqkuna. Ninkillapami: “Kananmi, man-
aqa allaqmi rishun chay may pwibluman. Chaymi uk añuta nigusyuta rurar, qillayta
ganashun” nir.
14 Piru manami yaĉhankillapachu imami allaqqa pasashuyanqallapa nirmapis.
¿Rantikashachuri bidaykillapaqa? ¿Manachu puktaymaqa uk pachapi rikarir, qashan
das chinqan? Chaynullami bidaykillapawanpis pasan.
15 Ashwan chay yarpuyashaykillapata ruranarqa, niyllapa: “Amitunchik munatinmi,
kawsar imatapis rurashun, manaqa mana” nir.
16 Piru qamkunaqa, mana chayta yarpurchu, kusana kani niyankillapa. Manami chayqa
allinchu.
17 Uk runa, Dyus nishanta yaĉhar, kaymi allin ruranaypaq nir mana rurarqa,
uchayjunna.

5

Uyakuyllapa kusa imayjunkuna

1 ¡Uyakuyllapa kayta kusa imayjunkuna! Diyakunami ĉhamunqa kusata qischakanaykilla-
papaq. Chaypaq waqar, qayĉhakuyllapa.
2 Tukuy chay ĉhaniyjun imaykillapaqami ismunqa, kusa shumaq mudanaykillapapis
kurur tukukanqa.

3 Chaynulla uruykillapa, qillaynikillapapismi muqusyanqa. Chaynu muqusyarmi
uk tistigu yupay kuntraykillapa tikrakanqa: “Mana imayjunkunata mana yanapachi-
mashaykichu” nir. Achka qillayta munashaykillaparayku, chay mana allin yarpuynikil-
laparayku ninapi rupaq yupay chinqar tukukankillapa. Jwisyu diya ĉhamuyatinqami, mana
imayjunkunata miĉhar, imaykillapata tantakunkillapa.
4 Mallki tantaq runakunata mana pagrashaykichu. Chaymi pagunkunaqa rimaq yupay,
Dyusman mañakusha. Qamkunapa kuntraykillapa shasha, ingañashaykillaparayku. Kusa
puytiq Dyusninchikmi uyasha chay trabajaqkunata, pagunkunapaq mañakuqta.
5 Kay pachapimi qamkunaqa kusa shumaq bidata pasar, kwirpuyki munashanlata
rurar, animalkuna yupay gurduyashaykillapa. Listunami kankillapa jwisyu diyapi
wanuchikashana kanaykillapapaq.
6 Chaqa qamkunaqari kusa allin runakunata, mana allinta tukusha kanman yupay,
wanuchiraykillapa. Piru chaynu ruratkillapamapis paykunaqa mana imalatapis rimaran-
llapachu.

Kriyir ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa

7 Kriyiq masiykuna, allita kriyiyllapa Amitunchikpi. Payrayku qischakarpis, ama
disanimakuyllapachu. Chaynulla ama yarpuyllapapischu: ¿Ima tyimpuraq shamunqa?
Kusatami tardan nirqa. Yarpuyllapa uk tarpukuqpi. Payqami tarpukurqa, yarakun, tamya
ishkir simillanta winachitin, allin kusichayjun kananpaq.
8 Chaymi, imanutaq tarpukuq yarakun, chay yupay qamkunapis allita kriyir, ama
disanimakurchu yarakuyllapa Amitunchik shamunankaman. Chaqa pay shamunanqami
shipchana.
9 Uyankillapa kriyiq masiykuna. Rikamanapaq jwisninchikqami shipchamunna. Paymi
punkitunchikpina. Chaymi willashunillapa, ama mayqannikillapapatapis kuntranta
rimanaykillapapaq. Chayna jwisninchikpa rikayninpiqa amana kastigakashanachu
kanaykillapapaq.
10 Kriyiq masiykuna, Dyuspa rimaqninkunami kusata qischakashallapa. Chaynu
qischakarpis, masta kriyiranllapa Dyuspi. Mana disanimakurchu, kusa allita
yaĉhachikuranllapa paypaq. Paykunami rikachimanchik, chaynu qischakarpis, ama
chiqanchakanapaq Dyusninchikmanta.
11 Uk kriyiq masinchik qischakar, allita Dyusninchikpi kriyirqa, kusa shumaqmi kanqa
nuqanchikkunapaqqa. Qamkunaqami uyapashaykillapa, Jobmi kusata qischakarmapis
shachinakur allita sirbiran Dyusninchikta nir. Chaymantaqa Dyusninchik llakipar, kusata
yanaparan. Kwintata qukayllapa: Dyusninchikqa kusa allita yaĉhan llakipakuyta. Chaymi
uchayjun kashamapis, kastigamananchikmantaqa ashwan pirdunamanchik.
12 Piru kriyiq masiykuna, tukuy nishushaymanta masta willashunillapa ama juranaykil-
lapapaq. Amami syilupaq, kay pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaymi imapaqpis
“Chiqap” nitkillapaqa, chiqap kanqa. “Mana” nitkillapapis, mana kanqa. Rimashaykillap-
ataqa rurayllapa, Dyusninchik ama kastigashunanllapapaq.
13 Mayqannikillapa qischakar llakiyarqa, Dyusman mañakuyllapa. Mayqannikillapa
aligri karqa takir ima Dyusta alabayllapa.
14 Mayqannikillapa qishaq karqa, willayllapa kriyiqkunata rikar yaĉhachikuqninkunata,
paykuna shamur, Dyusman mañakunanllapapaq. Chayna Amitunchikpa shutinpi mañakur
kwirpunta asaytiwan salanqallapa.
15 Tukuy shunqunwan kriyir, mañakutinllapaqami, Amitunchik chay qishaqtaqa alliyach-
inqa. Mana allinta tukur uchakusha katinmapis, uchankunamanta pirdunanqa.
16 Chayrayku mana allinta tukurmapis, ama pakayllapachu. Ashwan kriyiq mas-
inchikkunata niyllapa: “Kay ima mana allintami tukusha kani” nir. Chayna uknikill-
lapapaq uknikillapapaq Dyusman mañakuyllapa, uchaykillapata pirdunar, alliyachishu-
nanllapapaq. Uk kusa allin runa tukuy shunqunwan mañakutinqa, Dyusqa uyar, tukuy
mañakushanta ruran.
17 Yarpushun Dyuspa rimaqnin Eliaspi. Payqami nuqanchik yupay runala karan. Piru
tukuy shunqunwan Dyusman mañakutin, kimsa añu-y-midyuta tamya mana ishkiranchu.
18 Chaymanta qashan tamya ishkinanpaq mañakutinqa, allipta ishkimuranna. Chaymi
tarpukashakuna allipta winatin, shumaq kusichakuna karan pachapiqa.
19 Kriyiq masiykuna, qamkunamanta uk kriyiq masikillapa uchakur, Dyusmanta
ashusha katin, mayqannikillapa Dyusman qashan tikramurqa, kusa allinta rurasha
kanqa.
20 Chaynuqami chay uchayjunpa bidanta washayan wanunanmanta. Chaynullami
Amitunchikpis pirdunanqa kusa achka uchankunamanmatapis.

Chaynumi kanqa.

1 Pedro
Pedrupa punta kaq kartan

Kay kartataqami apustul Pedro iskribiran. Payqami Amitunchik Jesucristuwan purir, yaĉhachikutin uyakuran, chaynulla milagrukunata ruratinpis rikaran ima. Chaymi Amitunchik Jesucristuqa Pedruta akraran apustulnin kar, tukuy uyapashanta, rikashanta ima parlakur intrachikunanpaq. Chayraykumi Pedrupaq mas intrakanarqa liyishun San Mateo 14.22-33; San Marcos 8.27-33; 9.2-8; 14.66-72; San Lucas 5.1-11; San Juan 1.40-44; 21.15-19; Hechos 2.1–5.42; 8.14-25; 10.1–11.18; 12.1-19; 1 Corintios 9.5; Gálatas 2.6-16.

Pedruqami kay kartataqa iskribiran Roma pwiblupi kayar, maylapipis kriyiq masinkunapaq. Chaymi payqa iskribir intrachiran Jesucristupi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakunanllapapaq nir.

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqami Pedro kani. Nuqatami Amitunchik Jesucristo paypa apustulnin kar yaĉhachikunaypaq akramasha katin, kay kartata iskribimuni qamkuna, Dyus akrashan uk ratulapaq kay pachapi kawsaqkunapaq. Chaqa uk furastiru yupay tankillapa Ponto pachapi, Galaciapi, Capadociapi, Asiapi, Bitinia pachakunapi ima.

2 Chaqa qamkunapaqmi Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha yaĉhaqllana kar akrashushallapa paylapaqna kanaykillapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa uchaykillapamanta llakipashurllapa, Santu Ispiritunrayku kusa allinpaq tikrashuranllapa Jesucristulatana kasur kawsanaykillapapaq. Chayna pay yawarninta iĉhashanrayku shumaqchakashana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni tukuy imapi yanapar, kusa shumaqta kawsachishunanllapapaq nir.

Jesucristupi kriyir aligriyar kawsashunllapa

3-4 ¡Alabashun Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyusta! Chaqa kusa allin payqa. Chaymi llakipamarninchikllapa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, paylapina kriyir manana unay kawsayashanchiknullanachu kawsanallapapaq. Chaynu paylata kasurqami "Maydiyaqa Dyuswan syilupi kawsayashun" nir kunfyakanchik. Chaymi chaypiqa mana ismuq, mana chakiq, chaynulla mana tukukaq irinsyanchikta qumashunllapa.

5 Chaqa Taytanchik Dyusmi kusa pudirniyjun kashanrayku paypi kriyisha kuytamanchik. Chaymi tukuy nishankuna kumplikatinnaqa, Jesucristo shamur washamashunllapa.

6 Chayraykumi qamkunaqa kusata aligriyankillapa, michka kay tyimpukunapi ratulapaq riqchaq imakunapi qischakarmapis.

7 Piru chay qischakaykunaqami sirbimanchik intrakanapaq Tayta Dyusqa allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa imanutaq urumataqa ninapi chulluchir tukuy chay mana allin kaqkunamanta akranllapa. Chaynumi qamkunapis qischakar imaqa allinlata ruraqkunana tikrakankillapa. Piru yaĉhashanchikllapanu uruqami tukukan, ashwan qamkuna chay kriyishaykillapaqami mana maydiyapis tukukanayjunchu. Chaynu allita kriyitkillapaqami, Jesucristo shamur kusata aligriyar, alabar, "Chiqaptami munamashaykillapa" nishunqallapa.

8-9 Qamkunaqami Jesucristuta mana pay payllata rikasha karmapis kusata munankillapa, chaynulla kusata paypaq yarpukunkillapa ima. Chaymi chaynu kriyir washakayanchikllapa nir yaĉharqa, kusala shumaq ukmanta mana shaykuq aligriyankillapa, ¡Amitunchikllapaqamiri kusala chiqap llakipakuq kar, llakipar washamashanchikllapa! nir.

10 Unay tyimpupimi Dyusqa rimaqninkunata kaynu rimachiran: "Maydiyaqashi runakunata llakipar washayanqa" nir. Chaynu Dyus rimachishanpaqmi, chay rimaqninkunaqa chaylapi yarpuqllapa: Imanutaq chay washakayqa kanqa nir.

11 Nataq Jesucristupa Ispiritun Dyuspa rimaqninkunata yaĉhachiran kaynu: "Dyuspa Akrashan Cristunmi kusata qischakar wanunqa. Wanushanmanta qashan kawsamur, tukuy kuntraqninkunata binsirnaqami rinqa syiluman allita tukuy imata rikaq" nir. Chaymi Dyuspa rimaqninkunaqa kusata yaĉhayta munaranllapa Ispiritu nishanta: "¿Piraq chay qischakaq runaqa? ¿Ima tyimpuraq kanqa?" nir.

12 Chaynu nir kusalata yarpupakutinllapami, Tayta Dyusqa paykunataqa intrachiran chay washakayqashi mana paykunapa tyimpunpichu kar, ashwan kanan tyimpukunaraq kananpaq nir. Chaypaqmi kanankunaqa Jesucristupaq tukuyla yaĉhachikuqkunataqa, Tayta Dyusqa syilumanta Santu Ispiritunta kaĉhamur yanapatin, yaĉhachikutinllapa kriyirna

washakanllapa. Chaynu katinmi chay washakaypaqqa angelkunamapis mana intrakashanllaparayku, kusalata intrakayta munanllapa: ¿Imanu kartaq Tayta Dyusqa, kusala uchayjun runakunataqa washayanqa? nir.

Dyusqami munan allinlata rurar kawsanallapapaq

13 Chayraykumi kusa allita yarpur, tantyakar ima kusa allinlata kawsayllapa. Chaynuqami kusa allita kamakasha yupay kayankillapa kanqa "Dyusninchikmi kusa allin kar, Jesucristo qashan shamutin, tukuy imapi yanapamashunllapa" nir.
14 Chaymi Dyuspa chiqap wamrankunana karqa, amami imanutaq unay manaraq Dyusta riqsiyarmaqa kawsaq kankillapa, chaynuqa kawsankillapanachu.
15 Ashwanmi chaykunataqa dijar, tukuy imapi kusa allinlatana kawsayllapa, imanutaq akrashushallapa Dyusninchikmaqa allinla chaynu.
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: "Kusa allinlata kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa kusa allinla kani chaynu" nir.
17 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyusqami mayqantapis mana ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi tukuylata imatapis rurashanchiknulla karanlata rikar yaĉhamanchikllapa nir. Chaymi qamkuna Dyusninchikta "Taytay Dyus" niqkunaqami, kay pachapi uk ratulapaq kawsayashaykillapapiqa, payta mancharla kawsankillapa.
18 Chaqa qamkunaqami, unay rukuykillapakuna yupaylla manana washakanaykillapapaq katkillapamapis, Tayta Dyusqa washashushallapa. Piru chay washashunanllapapaqqami, Tayta Dyus pagrakusha. Chaynu pagrakurmapis, manami chay tukukanayjun urukuna, platakunawanchu pagrakusha.
19 Ashwanmi Tayta Dyuswan pullachamanallapapaqqa, Jesucristo kusala shumaq yawarninwan rantimaranchikllapa. Chaqa payqami nuqanchikkunapaq wanuran uk kusala allin uyshita yupay.
20 Chaypaqmi Tayta Dyusqa manaraq kay pachata rurayarlla, nishallana karan: "Wamraymi wanunqa runakunata washananpaq" nir. Chayraykumi, kanankunaqa Jesucristuqa shamusha llakipar ima washamanallapapaq.
21 Chaqa Jesucristuraykumi, qamkunaqa yaĉhankillapa imanumi Tayta Dyusqa payta wanushanmanta kawsachimur pullakuran nir. Chaymi qamkunapis tukuy chaykunata yaĉharqa, allita Tayta Dyuslapi kriyir yarakuyankillapa maydiya pullakushunanllapakaman.
22 Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami chiqap Dyus nishanta intrakashaykillaparayku, allitana kwintata qukashaykillapa, shumaqta kawsar uknikillapata llakipanaykillapapaqmapis. Chaymi kananqa uknikillapa uknikillapa kusa allinla tukuy shunquykillapawan, tukuy jwirsaykillapawan ima llakipanakunkillapa.
23 Chaqa chay kriyishaykillaparaykumi, mushuqmanta nasisha yupay kankillapa. Piru manami taytaykillapa, mamaykillapa kay pachapi uk ratulapaq chay paykunamantachu nasishaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa rimanan tukuy tyimpupaq chaypi kriyishaykillaparayku, mushuqmanta nasishaykillapa yupayqa.
24 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
"Tukuy runakunami qiwa yupay uk ratulapaq.
Chaynu katinmi yaĉhayashan, puytiyashanmapis,
qiwapa tuktun yupay mana tukuy tyimpupaqchu.
Chaqa qiwa chakitin, tuktunmapis daskaqla ratan.
25 Piru Amitunchikpa rimayninqami tukuy tyimpupaq" nir.
Chaymi chay kusala shumaq rimayninllata qamkunatapis yaĉhachishushallapa washakanaykillapapaqqa.

2

1 Chayraykumi tukuy mana allin kaqkunataqa amana rurayllapanachu. Ama ingañanakunkillapachu. Ama shimikillapalawan Dyusta kasuq yupay tukunkillapachu. Ama inbidyanakuyllapachu. Chaynulla dijayllapa tukuy washanchikta rimapanakuymatapis.
2-3 Chaymi chaynu karnaqa, imanutaq uk wamritumaqa chiqap lichi kaqlata kusalata munan, chaynu qamkunapis Dyus nishanta kusala masta intrakayta munar kawsayllapa. Chaymi chaynuqa washakashaykillaparayku Amitunchikman masta qimikankillapa, "Kusala allin" nir yaĉharna.

Jesucristumi mana tukukaq shumaq rumi yupay

4 Nishaykillapa: Amitunchik Jesucristutami chay mana paypi kriyiqkunaqa, uk mana sirbiq rumita yupay itakuranllapa. Piru Tayta Dyuspaqqami, Jesucristuqa uk kusala shumaq, kusala sirbiq rumi karan. Chayraykumi ashwan waran waranqa masta, Jesucristuman qimikayllapa.

5 Chaynuqami Tayta Dyusqa qamkunatapis uk kusala shumaq rumipaq yupay
tikrashunqallapa. Chaymi qamkuna chaynu kusa shumaq rumi katkillapaqa,
chay rumillawan Tayta Dyusqa uk wasita ruranqa. Chaynullapismi uk kusa
shumaq kurapaqna akrashunqallapa paytana sirbinaykillapapaq. Chaynuqami,
Dyus munashanlatana ima rurar, uk kusala shumaq ufrindita yupayna paymanqa
qimikankillapa aligriyachinaykillapapaqqa.
6 Chaymi Jesucristullapaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin:
"Sión pwiblupimi ĉhurashaq
uk kusa shumaq, uk kusa sirbiq rumita.
Chaymi chay paypi kriyiqkunataqa kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu" nir.
7 Chaymi qamkuna chay kusala shumaq rumipi kriyiqkunapaqqa, chay rumiqa kusala
sirbiq. Piru chay mana kriyiqkunapaqqami, Dyus nitin iskribikashannu kaynu nin:
"Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha" nir.
8 Chaynullami ninpis:
"Chay rumipimi trumpisanqallapa" nir.
Chaqa paykunaqami, Dyuspa rimayninpi mana kriyinashanllaparayku trumpisanqal-
lapa. Chaynu unaymanta-pacha mana kriyinashanllaparaykumi trumpisananllapapaqna
karanllapa.
9 Piru qamkuna kriyiqkunaqami Dyuspa kaqninkuna kusala allin kanaykillapapaq
akrakashaykillapa. Chaynu karmi Dyuspaqqa kusala chiqap kurankunana kankillapa,
Dyus munashanlatana ruranaykillapapaq. Chaynulla paypa kaqninkunalana kanaykilla-
papaq. Chaymi kananqa tukuy chay tutaparaqmanta lluqshishana kar, kusala shumaq
achkillapina kankillapa Dyus kusala allin rurashankunatana parlakunaykillapapaq.
10 Chaqa qamkunaqami, unayqa Dyuspa mana kaqninkunachu kaq kankillapa. Piru
ashwan kananqami paypa kaqninkunana kankillapa. Chaynulla unayqa Dyusqa mana
llakipashuqllapalamapischu. Piru kananqa kusalata llakipashuyanllapa.

Dyusta sirbinaykipaq kawsayllapa

11 Munashay ukniykuna, qamkunaqami kay pachapiqa furastiru yupay, mana tukuy
tyimpupaqchu kankillapa. Chaymi rugashunillapa, ama qamkunalla munashaykillapata
rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa mana allin yarpuykunami, imanupis mana allinta
rurachir, Dyusmanta chiqanchamananchikllapa.
12 Chay-ari allinkunata rurar kawsayllapa, chay mana kriyiqkunawanqa. Chaynuqami
michka qamkunapaq kusa mana allinta rimayarmapis, kwintata qukar ninqallapa: "Al-
liptami wak runakunaqa Dyus munashanta ruranllapa" nir. Chaymi ashwan Dyuspi
kriyirna, jwisyu diya ĉhamutinqa Dyusta alabanqallapa.
13 Amitunchikpi kriyishaykillaparaykumi, kay pachapi kaq gubyirnuykillapata kasuyl-
lapa. Chaqa payqami kay pachapiqa mantakuq-ari.
14 Chaynulla kasuyllapapis chay gubyirnuykillapamanta kaq wakin mantakuqkunat-
apis. Chaqa paykunaqami, kay pachapi mana allin ruraqkunata rikar kastigananpaq
numrakasha. Piru chay allinta ruraqkunata-shuypaqa yanapananpaq.
15 Chaqa Taytanchik Dyusmi munan, kriyiqkunaqa tukuywan kusa shumaqta
kawsanaykillapata. Chaynami, chay sunsunulla kawsaqkuna, chaynulla Dyusninchikpaq
mana allinta rimaqkunamapis, manana imatapis mana allintaqa rimananpaqnachu.
16 Ukniykuna, puytinkillapami tukuy ima munashaykillapata rurayta, piru allin kaqlata.
Kuytawkish "Tukuy imatami rurayta puytini" nir rurayarqa, uchakushamana rikaritkil-
lapa. Ashwanmi tukuy imata rurarpis Dyus munashannulla rurankillapa paypi allita
kriyishaykillaparayku.
17 Chaymi tukuylata rispitar kawsayllapa. Kriyiq masikikunata llakipayllapa. Dyusta
manchar shumaqlata sirbiyllapa. Chaynulla gubyirnuykillapatapis kusala rispituwan
kasuyllapa ima.

Qischakarpis shachinakushunllapa Jesucristo yupaylla

18 Dyuspi kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu tukuy patrunkunaqami mana chayl-
lachu. Wakin patrunkunaqami kusala bwinu, mana das piñakunchu ima. Piru wakinku-
naqami, kusala malo, dasla piñakun ima. Chaynu katinllapamapis tukuy paykunatami
kasunkillapa. Qamkunaqakish yarputkillapa chay allin kaqkunalata kasunallapapaq allin
nir.
19-20 Chaymi nishunillapa: Kriyishaykillaparaykula qischashutinllapa shachinakutkilla-
paqami, Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq kanqa nir. Piru mana allinta ruratkillapa
chaypaq qischashutinllapaqami, mana shumaqchu kanqa Dyuspaqqa.

21 Chaqa Tayta Dyusqami, chaynu qischakar imamapis payta sirbinallapapaq akramashanchikllapa. Yarpuyllapa Jesucristupi, payqami uchaykillapamanta washashunanllapapaq chaynu qischakarmapis shachinakuran. Chaynu qischakashanqami intrachimanchik, nuqanchikkuna qischakarmapis, pay yupay shachinakunallapapaq nir.
22 Yaĉhashanchikllapanu Jesucristuqami,
mana imalapimapis uchakuranchu.
Chaynulla manami llullakurlamapischu rimaran.
23 Chaynullami chay kuntrankuna mana allinta willatinllapapis, payqa manami ima mana allintapis willaranchu. Chaymi qischatinllapamapis, payqa manami niranchu, maydiyaqa qamkunatapis chaynu qischashaykillapa nirqa. Ashwan tukuy chay mana allinta ruraqkunata, Tayta Dyus tukuyta rikar yaĉhaqpa makinman ĉhuraran payna rikar yaĉhananpaq nir.
24 Jesucristumi kusalata qischakaran uchanchikllapamanta washamanallapapaq. Paylami chuqri chuqri kruspi qischakar wanuran uchanchikkunamanta allichar shumaqchamanallapapaq. Chaynuqami ruraran uchanchikkunapaqqa wanusha yupayna kar, amana uchakurchu shumaqtana kawsanallapapaq.
25 Chaqa unayqami Dyusta mana kasuraykillapachu. Chaymi uyshita chinqasha yupay puriraykillapa. Piru kananqami Jesucristumanna tikrakashaykillapa. Chaymi payqa uk michikuq yupay kuytashuyanllapa, tukuy saqra imakunamanta washashuyanllapa ima.

3

Masayjunkunaqa kaynu kawsanqallapa

1-2 Kriyiq masiykunamanta, warmi kaqkunata nishaykillapa: Qusaykillapata allita kasur shumaqta kawsayllapa. Chaynu shumaqta kawsatkillapa, chay qusayki mana kriyiq karmapis kwintata qukar ninqa: “Kriyishanraykumi waknuqa kawsan” nir. Chaymi paypis Jesucristupi kriyinqa, kusa shumaq rispituwan kawsashaykillapata rikarla, mana imata willar ima yaĉhachishaykillaparaykuchu.
3 Kriyiq masiykuna, manami anaykillapalapi kusala ukmanta ñaqsakur, kusala ĉhaniyjun urumanta rurakasha imata yakakur chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata yakakur imachu, kusa shumaqqa kankillapa.
4 Chaynu anaykillapalapi mudakunaykillapamantaqami, tukuy imapi allinla kaqpaq yarpushaykillapa, chaynulla qusaykillapata kasushaykillapa kusala allinqa. Chaynu karmi, Tayta Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq allin kayankillapa kanqa.
5 Chaynumi karan unay tyimpupi warmikunapis. Paykunaqami Dyuslapi kusalata kunfyakar, qusanllapamatapis kusalata kasur ima kawsaqllapa.
6 Yarpushunllapa rukunchikllapa Sarapaq. Paymaqami runan Abrahamta kusalata kasur, uk mantakuqpaqna riqsiran. Chaynumi qamkunapis rurayllapa qusaykillapawanqa. Chaqa chaynu Tayta Dyusta allita kasur, chaynulla qusaykillapata kasur imaqami, imanutaq chay warmisita Saramaqa mana imamantapis manchakur imachu kawsaq, chaynu kayankillapa kanqa. Chaynuqami Sarapaqa wamran yupayna kayankillapa.
7 Qamkunapis ullqu kaqkuna, shumaqta kawsayllapa warmikillapawan. Yarpuyllapa: Warmikipismi kusata sirbin nir. Chaqa warmikillapaqari mana qamkuna yupay jwirsayjun karmapis, Dyuspa wamran kar, paywan maydiya kayanqa, qamkuna yupaylla. Chaymi warmikita rispitar shumaqta kawsayllapa. Chaynuqami Dyusqa uyapanqa payman mañakutkillapamapis.

Allin runakunami qischakan

8 Nishaykillapapis: Shumaqta tukuynikillapa kawsayllapa, uk yarpuylana kar llakipanakur ima taytaykillapamanta mamaykillapamanta uknikillapawan yupay. Amami kusa kani nir imachu, llakipakur ima mana imayjun yupay kawsayllapa.
9 Chaynulla mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami qamkunaqa mana allintaqa rurankillapachu. Mayqan jurapashutinllapapis, amami qamkunaqa jurapankillapachu. Chaymi imanu rurashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa bindisir yanapananpaq. Chaqa Dyusqami shumaq bindisikasha kanaykillapapaq akrashushallapa.
10-12 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashankunapiqa nin:
“Mayqanpis shumaqta kawsayta munaqqa,
ama ima mana allinta rimanqachu.
Chaynulla amami llullakunqalamapischu.
Chaqa Amitunchikqami allin kaqkunata kuytan.
Chaynulla mañakutinpis uyapan.
Nataq chay mana allinta ruraqkunamantaqami
payqa chiqanchakan.

Chayraykumi qamkunaqa, ama ima riqchaq mana allintaqa rurarchu,
ashwan allinlata rurar shumaqchanakur ima kawsayllapa”.
13 Allita yarpuyllapa: Maydiyapis allinlata rurar kawsatkillapaqa, mana mayqanpis
qischashunanllapapaqqa allin yupaychu.
14 Piru allinlata rurar kawsashaykirayku qischashutinllapamapis, Dyuspaqqa kusala
shumaqna kankillapa. Chaymi chayta yaĉharqa, ima pasashutinllapapis amami man-
chakunkillapa imalapischu, chay mana allinta rurashuqkunamantaqa.
15 Ashwanmi tukuy shunquykillapawan Amitunchiklapi yarpukunkillapa. Chaymi
ninkillapa: “Kusala puytiq Amituy Jesucristulatami manchar sirbishaq” nir. Chaynu
karnaqa qischakarmapis kusalata aligriyatkillapa, mayqanpis kaynu tapushunmanllapa:
¿Imaraykutaq aligriyankillapa qischakarmapis? nir. Chaynu tapushutinllapaqami, ama
manchakurchu aligrila das willankillapa. Piru amami kusa kani nir imachu, shumaqlata
willankillapa kriyishaykillaparayku.
16 Chaynulla amami mana allinta yarpur imachu kankillapa tapushuqllapakunawanqa.
Chaynu shumaq paykunawan kar, Jesucristupi kriyishaykillapapaq shumaqta willatkil-
lapa imaqami paykunaqa pinqakunqallapa shumaqta rimashaykillaparayku.
17 Chaymi mana allinta rurashanchikrayku qischakanamantaqa, ashwan allinta
rurashanchikrayku qischakanapaqqa allin, Dyusninchik chaynu qischakanapaq nisha
katinqa.
18 Nishaykillapa, imanutaq Jesucristumaqa, paylla qischakaran uk kutila tukuy ty-
impupaq, uchanchikllapamanta washamanallapapaq. Payqami kusala allin karmapis
Dyuswan pullachamanallapapaq tukuy mana allin kaqkunapaq qischakaran. Chaynul-
lami paypa kwirpunqa wanuran, piru Ispiritunqami mana wanuranchu.
19-20 Yaĉhashanchikllapanumi Noepa tyimpunpi runakunaqa Dyusta mana kasurchu wa-
nuran. Chaynu wanurllapami prisukasha yupayna kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesu-
cristuta wanuchir pampatinllapaqa Ispiritunqa rir, chay wanusha prisu yupay kaqku-
nata willaran. Chaqa chay tyimpuqami Tayta Dyus yarpuran, imanupiqaĉhi Noé chay
wampuq wasita rurar tukchinankamanqa kasumanmanllapa nir. Piru mana kasushan-
llaparaykumi, wanuranllapa. Nataq Noemi ayllunkunawanqa uchu karanllapa. Chaymi
Dyuspi kriyishanllaparayku aykala karmapis washakaranllapa yakumantaqa.
21 Chaynullami kanan nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikraykuqa
shutikunchikllapa ima. Piru kriyishanchikraykulami washakanchikllapa. Chaqa yakupi
shutikur imaqa manami kwirpunchik tiqti kashanraykuchu yakumanqa yaykunchik.
Ashwanmi chaynuqa rurayanchik yarpunapaq uchanchikta wanuchiq yupayna kar,
Dyuspa naypanpiqa kusa allinla shunquyjun imana kanallapapaq. Chaymi chaynu
shutikurqa intrakayanchik Jesucristo wanur, qashan kawsamushanrayku, washakayta
puytinchikllapa nir.
22 Kananqami payqa syiluman risha, Dyuspa allilaw qichqanpi tayan, tukuylata rikar
ima mantamarninchikllapa. Chaymi Dyuspa angelninkuna, chaynulla tukuyla rikaypaq
mana rikaypaq mantakuqkunamapis Jesucristuta manchar kawsanllapa.

4

Imanu kanapaqtaq Dyus yanapamashanchik chaynula kar sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa uchanchikmanta washamanallapa-
paqqa kusalata qischakaran, chaypaq yarpurlami paypi kriyishaykillaparaykuqa qis-
chakarmapis shachinakunkillapa. Chaqa mayqanpis qischakar ima shachinakuqqami,
chay mana allinta rurachikuqtaqa limpu binsinqa.
2 Chaynuqami manana pay munashanta rurarnachu, ashwan Dyus munashanlatana
rurar kawsanqa tukuy kawsayashanpiqa.
3 Piru kusala achka tyimputami qamkunaqa Jesucristupi mana kriyirqa, chay wakin
mana kriyiqkuna yupay uchakur kawsashaykillapa. Chaqa qamkunaqami kwirpuykil-
lapa munashanlata rurar, ukwan ukwan punuyta munar, kusalata upyapakur maĉhar,
kusala mana allin fyistakunaman rir, kusalata mikupakur, chaynulla chay yanqa dyus
nishanllapakunata adurar, ima kawsaq kankillapa.
4 Unay chaynu kasha karmapis kananqa manana chaynullata rurar kawsatkillapami,
chay mana kriyiq runakunaqa kusalata qamkunapaq yarpupakunllapa. Chaymi mana
paykunawan kashaykillaparayku kusala mana allinkunata rimar ima jurapashunllapa.
5 Piru chaynu rimarmapismi, maydiyaqa Tayta Dyuspa naypanman qimikanqa, pay
rikar yaĉhananpaq. Chaqa Tayta Dyusmi rikar yaĉhan wanushakunata, kawsaqkunamat-
apis.

6 Chaymi imanutaq unay runakuna allita Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachikuqkunamaqa, unay rukunchikkunata yaĉhachiranllapa. Chaymi paykunaqa
kriyiranllapa. Chaynu kriyishanllaparaykumi, kusalata qischakar ima wanuranllapa.
Piru chaynu kwirpunllapa wanusha katinmapis, paykunaqa Dyuswan pullana.
7 Nishaykillapa ukniykuna: Jwisyu diyami shipchamunna, kay pachapi tukuyla ima
kaqkunapis tukukananpaq. Chayraykumi qamkuna kriyiq masiykuna allita yarpur,
tantyakar ima, waran waran Tayta Dyusman mañakurla kawsayllapa.
8 Piru kusala mas allinmi kanman qamkunapura kusalata llakipanakunaykillapa-
paq. Chaynu uknikita llakiparqami, mayqan kusa mana allinta rurashutinllapapis pir-
dunayankillapa kanqa.
9 Chaynulla uknikillapa uknikillapa wasikillapapi samachinakuyllapa, uknikipaq ama
ukmanta yarpur, kwashayar imachu.
10 Chaymi imanutaq Taytanchikllapa Dyus uknikillapata ukmanta chaynulla uknikil-
lapatapis ukmanta ima ruranaykillapapaq yanapashushallapa. Chaynu katinqa chay
yanapashushanllapanula uknikikunata yanapayllapa.
11 Mayqannikillapa yaĉhachikurpis shumaqta yaĉhachikuyllapa. Chaymi chay rimar
yaĉhachikushaykillapapiqa Dyus rimasha yupay kananpaq. Chaynulla mayqanta yana-
parpis, yanapayllapa Dyus imanutaq munashannulla. Chaymi Jesucristupi kriyishaykilla-
paraykuqa tukuy imatapis allinlata rurankillapa, Taytanchik Dyusta alabananllapapaqqa.
Chaqa tukuy imapis Taytanchik Dyusllapaqmi. Chaynulla pudirninmapis tukuy tyimpu-
paq. ¡Chaynumi kanqa!

Kriyishanchikrayku qischakarpis shachinakushunllapa

12 Kriyiq masiykuna, qamkuna Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarpis amami
ninkillapachu: “¿Imapaqtaq kaynu qischakani?” nirqa. Chaqa chaynu qischakar imamapis
shachinakutkillapami Tayta Dyusqa yaĉhanayanna chiqaptami qamkunaqa paypi kriyinkil-
lapa nir.
13 Ashwanmi chaynu qischakarmapis aligriyayllapa, imanutaq Jesucristumaqa qis-
chakarmapis shachinakuq nir. Chaqa kanan chaynu qischakar shachinakurllaqami,
maydiyaqa llipyalla pudirninwan shamutinqa paywanna kusalata aligriyankillapa.
14 Nishaykillapapis: Kusala shumaqmi kanqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku ju-
rapashutinllapa shachinakuqkunaqa. Chaqa Tayta Dyuspa llipyalla Santu Ispiri-
tunmi imuraspis kusalata yanapashuyanllapa shachinakunaykillapapaqqa. [Piru chay
ĉhiqnishuqkunaqami Dyuspa Santu Ispiritunpaq mana allinta rimanllapa. Nataq qamkuna-
shuypaqami shumaqta kawsashaykillaparayku, kusalata alabanqallapa.]
15 Qischakarmapismi Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakankillapa. Amami
qischakankillapachu wanuchikushaykillapapaq, suwakushaykillapapaq, mana allinta
rurashaykillapapaq, ukpa imankunaman yakapakashaykillaparayku imachu.
16 Piru Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarqami, ama pinqakunkillapachu.
Ashwanmi Taytanchik Dyusta alabankillapa chay qischakashaykillaparaykuqa.
17 Chaqa kananqami Dyusqa qallariyanna wamrankuna kaqkunata rikar yaĉhaq, al-
litachush nuqapi kriyin manaqachu mana nir. Chaynu wamrankunallata rikayatinqa,
paypa shumaq rimayninta mana kasuqkunata rikar yaĉhatinqa, imananqallaparaq paykunaqa.
18 Chaynu allin runakuna washakananpaq trabajusu katinqa,
¿imananqallaparaq-ari Dyusta mana kasur uchakuqkunaqa?
Imanupis mana washakayta puytinqallapachu.
19 Chay-ari, Dyus munashanta rurar qischakaqkunaqa, ashwan Dyus munashanllata
rurar kawsanmanllapa. Chaynulla bidanllapata Dyuspa makinpi dijanmanllapa. Chaqa
ruramashanchikllapa Tayta Dyusqami imuraspis pullanchikllapa kananpaq kar, mana
dijamanchikllapachu.

5

Kriyiqkunata rikaqkunaqami kaynu kanqa

1 Nuqa Pedrumi Jesucristupa sirbiqnin kar, kriyiq masiykunata rikar yaĉhachiq chay
kani. Chaqa nuqaqami rikasha kani, Jesucristo imanu uchanchikllaparayku qis-
chakar kruspi wanutinmapis. Chaynu karmi, kananqa qamkuna kriyiqkunata rikar
yaĉhachikuqkunataqa rugar ima yanapashunanillapa. Chaqa qamkunapismi nuqa yupay
sirbikuyankillapa. Chaymi Jesucristo maydiya llipyalla pudirninwan shamutinqa, man-
takuyashanpina kayashunllapa.

2 Chaynu tantalana washakasha kananllapapaqqa, qamkuna chay kriyiqkunata rikar
yaĉhachir michikuq yupay kaqkunaqa, allita kuytankillapa Dyus akrashan uyshita yu-
pay kaq wamrankunata. Chaymi imatapis ama amalaschu rurar, ashwan Dyus mu-
nashannu aligrila rurankillapa. Amami chay rurashaykirayku pagrakanaykillapapaq
yarpur imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis rurankillapa kusa aligrila, ama
kwashallachu.
3 Piru chaynu uknikillapata rikarqa, kuytawkish qamkunaqa paykunapa mantaqnin
yupaymana tukutkillapa. Ashwanmi kusala shumaqta Dyus munashannula kawsar
paykunataqa rikachinkillapa.
4 Chaynu allin kaqlata rurar ima kawsayatkillapa, maydiya chay michikuqkunapaq
mantaqnin chiqap michikuq Jesucristo shamutinqa, kusala shumaq llipyalla mana
tukukaq kurunatana aypanaykillapapaq.
5 Chaynullami qamkuna musu kaqkuna, rikar yaĉhachishuqnikillapata kusala rispituwan
kasuyllapa. Chaynullapis uknikillapa uknikillapa ama kusa kani nirchu, kasunakur
kawsayllapa. Chaqa
“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa
chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa
kusalata yanapan”.
6 Chayraykumi imata rurarpis, ama kusa kani nirchu tukuy imata puytiq Dyusninchik
munashanlata rurankillapa. Chaynu ruratkillapami maydiya Tayta Dyus shamurqa
tukuypa naypanpi nishunqallapa: “Kusala allinta rurashaykillapa” nir.
7 Chayraykumi ima pasashutinllapapis ama chaykunalapaq yarpur llakirchu, chay
pasashushanllapataqa Dyuspa makinpina dijayllapa, ¡Taytay Dyusmi llakipamanqa! nir.
8 Piru allita tantyakar, rikĉhakushala yupay kar kuytakankillapa. Chaqa chay
ĉhiqnimaqninchik dyabluqami, imanutaq liyunmaqa mallaqnarqa qayĉhakur purin imatapis
mikunar, chaynumi nuqanchikkunatapis Tayta Dyusmanta chiqanchamanayanchikllapa.
9 Chaynu katinmapis manami qamkunalachu chaynuqa qischakayankillapa, ashwanmi
maylawpipis kriyiqkunaqa qamkuna yupaylla qischakayanllapa. Chaymi chayta yaĉhar
imaqa, chay mana allin rurachikuqta mana kwintacharnachu, ashwan masta animakur
ima chay kriyishaykillapanulla shachinakunkillapa.
10 Chaqa nishaykillapapis: Kay pachapi kriyishaykillaparayku uk ratulapaq qischakay-
atkillapamapismi, Taytanchik Dyusqa kusalata llakipashurllapa yanapar kusala allinpaq,
allita kriyiqpaq, kusala jwirtipaq, chaynulla chiqapta washakasha kanaykillapapaq ima
tikrashunqallapa. Chaynuqami tukuy tyimpupaq Tayta Dyus mantakuyashan luryanpina
kayankillapa kanqa Jesucristuwan pullana.
11 ¡Chaymi chayta yaĉharqa paylata alabashunllapa! ¡Chaqa payqami tukuy tyimpupaq
mantakun! ¡Chaynumi kanqa!

Pedrumi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, chiqapta kriyiq masinchik Silvanuwanmi * kay kartata iskribimuni
kusalata animakur masta kriyir kawsanaykillapapaq. Chaqa Taytanchik Dyus kusata
munamashanchikrayku kusata yanapamanchik. Chayraykumi chay munashushanlla-
parayku, shachinakur ima kawsankillapa.
13 Babiloniapi taq kriyiq masinchikkuna, chaynulla Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyishan-
rayku wamray Marcospismi kaĉhamun saluduta qamkunapaq. Chaqa kay Babiloniapi
kriyiqkunatapis qamkunata yupay, Tayta Dyusqa akrasha paypa kaqninkunana kananl-
lapapaq.
14 Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta salu-
danakunkillapa. † Chaynulla Jesucristupi kriyishaykillaparayku, kusala shumaqta
kawsanaykillapapaqmi Taytanchik Dyusqa yanapashunqallapa.

Chaynumi kanqa.

* **5:12** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir. † **5:14** Kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Pedro
Pedrupa ishkay kaq kartan

Apustul Pedrumi kay kartataqa ruku wanunanpaqna kar iskribiran. Chaqa Tayta Dyusmi paytaqa intrachisha karan wanuyankinami kanqa nir. Chayta yaĉharmi maylawpi taq kriyiqkunaman kay kartata iskribiran (1.3-21). Chaynulla chay mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarimusha katinmi, iskribir ima allita intrachiran ama ingañakananllapapaq (2.1-22). Chaynullami intrachiranpis Jesucristo kay pachaman shamunan diya shipchamuyatinqa, imanu kanqa nir (3.1-18).

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Simón Pedrumi Jesucristupa apustulnin kani. Chaynulla payllata sirbiq karmi, kay kartata iskribir saludashunillapa. Chaqa qamkunapismi nuqakuna yupay kusalata washamaqninchik Dyus Jesucristullapi kriyishaykillapana: Payqami kusala allin kar yanapamashanchikllapa nir.
2 Chaymi mañakunipis, Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta allita riqsitkillapa, pay kusalata yanapashutinllapa ima shumaqta kawsanaykillapapaq.

Dyuspi kriyiqkunaqami kaynu kanqallapa

3 Chaqa kusala pudirniyjun Taytanchik Dyusqami, kusala allin kar nuqanchikkunataqa qayamashanchikllapa payta allita riqsir kasurna kawsanallapapaq. Payqami tukuy imapi yanapamashanchikllapa, imuraspis paylatana sirbir ima kawsanallapapaq.
4 Chaymi Taytanchik Dyusqa kusala pudirniyjun, kusala allin ima kar unaymanta-pacha arnimashanchikllapallana karan yanapamanallapapaqqa. Chaqa chay arnimashanchikllapaqami kusala shumaq, chaynulla sirbiq ima. Chaymi chaynu Dyusninchikwan karqa, manana kay pachapi kusala mana allinkuna kan chaykunata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa yanapamashanchikllapa pay yupay allinlatana rurar kawsanallapapaq.
5 Chayraykumi Jesucristupi mas allita kriyir, allinlata rurar kawsashunllapa. Chaynu kawsarqami, Dyusninchikmanta allita intrakarna, kusa intrakaqkunana kashunllapa.
6 Chaynu Dyusninchik yanapamasha intrakaqkuna karqami, chay mana allin rurayku-namantaqa tantyakashunllapa. Chaynulla ima pasamashallapamapis shachinakur ima tukuy shunqunchikllapawan maydiyapis paylata kasur kawsashunllapa.
7 Chaynu karqami kriyiq masinchikkunawan llakipanakur ima yanapanakushunllapa. Chaynullami ashwan masta llakipanakushunllapa ima kriyiq masinchikkunawanqa.
8 Chaymi tukuy kay nishushayllapakunata allita kasurqa, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiqkunana kankillapa. Chaynuqami manana qamkuna munashaykillapa yanqalla chaynunachu kawsayankillapa.
9 Piru Dyus nishanta willatiy mana kasuqkunaqami, mana allita rikakuq syiguyasha yupayna kawsanllapa. Chaynulla Jesucristo uchanmanta washananpaq wanushanmatapis manana yarpurllapanachu kawsanllapa.
10 Chay-ari kriyiq masiykuna nishaykillapa: Qamkunatami Dyusninchikqa wamranna kanaykillapapaq akrashushallapa. Chaymi chaynu karqa tukuy kay nishushayllapata allita kasur kawsayllapa. Chaynu karqami, Jesucristupi kriyishaykillapamantaqa mana maydiyapis chiqanchakankillapachu.
11 Chaymi maydiyapis payllawan katkillapaqa, washamaqninchik Amitunchik Jesucristuqa kusa aligrila shamunqa paypa mantakuyninmanna apashuqllapa. Chaypiqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa paywan pullana.
12 Kriyiq masiykuna, tukuy kay yaĉhachishushayllapataqami, allita intrakashaykillapana. Piru chaynu allita intrakasha katkillapamapismi waran waran willayashaykillapa, ama qunqar Jesucristuta kasurla kawsanaykillapapaq.
13-14 Piru nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi intrachimasha, nuqaqashi wanuyashaqna nir. Chayraykumi kanankuna kawsayarllaqa, Jesucristupi imanu kriyirlla shachinakunaykillapapaq nir waran waran willashuyashaqllapa.
15 Chayraykumi kawsayarllaqa tukuy puytishayta yaĉhachishuyllapata kamashaq. Chaynuqami maydiya wanutiypis chay willar yaĉhachishushayllapapaq yarpur ima, chayllapi kawsanaykillapapaq.

Pedrumi riman kusala pudirniyjun Jesucristuta rikashanpaq

16 Amitunchik Jesucristo kusala pudirniyjunqami, maydiyaqa qashan shamuyanqa nir ima yaĉhachikushayllapaqa, manami yanqa llulla kwintu imachu karan. Ashwanmi chay

yaĉhachishushayllapaqa kusala chiqap. Chaqa nuqakunallami rikasha ima kanillapa imanu Amitunchik Jesucristuqa kusala pudirniyjun nirmapis.

17-18 Chaynullami rikasha kanillapapis Tayta Dyusqa imanu Wamran Jesucristutaqa kusala allinpaq riqsiran ima nirmapis. Chaqa nuqakunaqami chay kusala shumaq sirkapi paywan karayllapa. Chaymi uyaparayllapapis syilumanta-pacha Dyusqa kaynu niqta:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani" nir.

19 Chaynulla nishaykillapapis: Dyusninchikpa unay rimaqninkuna Jesucristupaq iskribishanqami kusala chiqap kasha nir. Chaqa nuqakunapis chay rikashayllapawan, uyapashayllapawan imaqa allita yaĉhanillapa Dyuspa rimaqninkunaqa chiqapta Jesucristupaqqa yaĉhachikuq kasha nir. Chayraykumi qamkunapis Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishanta kasur imaqa, pay munashannullana rurayankillapa. Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunaqami imanutaq uk bilamaqa tutaparaqpi achkirachikun, chaynu intrachimanchikllapa. Chaymi Dyus nishantaqa intrakayta puytinchikllapa maydiya Jesucristo shamunankaman. Dyus nishanqami, imanutaq achkiyaypimaqa atun qullarsitu achkirachimanchik chay yupay yarpuyninchikpiqa intrachimanchikllapa.

20-21 Chaymi allita kwintata qukayllapa: Dyuspa unay rimaqninkunaqa, manami paykuna munashantachu yaĉhachikuranllapa nir. Chaqa manami mayqanpis pay munashanllamantaqa Dyus nishantaqa intrachikuyta puytinchu. Chaymi chay rimaqninkunamaqa Dyus munashannulla yaĉhachikuran, iskribiran ima Santu Ispiritu chaynu ruray nir yanapatin.

2

Llullachikur yaĉhachikuqkunami rikarimunqa

1 Chaymi nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa nir. Chaqa qamkunallamantami mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarinqallapa. Imanutaq Israel runakunamaqa Dyus akrashan pwiblu katinllapamapis, paykunallamanta Dyuspa rimaqnin yupay tukuqkuna rikariran chaynu. Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, kriyiq tukur mananula chay pay yaĉhayashanta yaĉhachikur, kriyiqkunataqa pantachin. Paykunaqami Amitunchik Jesucristo uchanmanta washananpaq wanusha chaymatapis manana kwintachanllapanachu. Chaymi chaynuqa paykunaqa dasna kastigakasha rikarinqallapa tukuy tyimpupaqna.

2 Piru achka wakinkunaqami chay yaĉhachikushanllapata kasunqallapa. Chaymi chaynu kasushanllaparayku kusa mana allinkunata ima rurar kawsatinllapa, wakin rikaqkunaqa washamaqninchik Jesucristupaqmapis mana allinta ima rimanqallapa.

3 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, imatapis kusalata munapakushanllaparayku chay paykuna yaĉhayashanllapawan kusalata ingañashurllapa imaykillapatapis tantakunqallapa. Piru chaynu rurashanllaparaykumi, mana imanupis washakayta puytinqallapachu. Chaqa chaynu rurashanllaparaykumi unaymanta-pacha chaynu kastigakananllapapaqna karanllapa.

4 Chaqa yarpuyllapa: Chay unay angelkuna uchakutinllapaqami, Tayta Dyusqa mana pirdunarchu ashwan chay kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri infyirnuman itakuran. Chaymi chaypina paykuna, kusalata qischakar ima yarakuyanllapa chay jwisyu diyapi Tayta Dyusqa rikar yaĉhananpaq.

5 Chaynullami unay Noepa tyimpunpi runakuna uchakur Tayta Dyusta mana kasutinllapaqa, payqa mana pirdunarchu kusala manchaypaq atun tamyawan tukchiran. Nataq Noelami washakaran syiti ayllunkunalawan. Chaqa payqami Tayta Dyuspaq parlakur ima kusala allinta kawsaran. Piru chay runakunaqami mana kasur, kusa mana allinkunata rurar ima kawsaqllapa.

6 Chaynumi Dyusta mana kasushanllaparayku, Sodoma pwibluta, chaynulla Gomorra pwibluta chinqachinanpaq niran Tayta Dyusqa. Chaymi chay pwiblukunamanqa Dyusqa syilumanta-pacha kaĉhamuran ninata. Chaynuqami tukuyla chay pwiblupi kaqkunaqa limpu rupar uĉhpa intirupaq tikrakar tukukaranllapa. Piru chay pwiblukunawan Tayta Dyus chaynu rurashanqami intrachimanallapapaq karan kanan tyimpupi kawsaqkunaqa Dyuslatana kasur amana uchakurnachu kawsanallapapaq.

7-8 Piru chaynu chay runakunata tukchirmapismi, Lotta washaran. Chaqa payqami kusala allin runa karan Dyuspa naypanpiqa. Chay Lot shutiq runaqami kusalata llakir ima kawsaq chay wakinkuna kusala mana allinkunata ruraqta rikar, chaynulla mana allinta rurashallapa nir uyaparqa. Chaymi wakinninkunapaq tukuy shunqunwan llakir mana imanupis aligrila kawsaytaqa puytiqchu.

9 Chaynuqami Dyusqa intrachimanchik imanumi payqa tukuy imata yaĉhan nir. Chaqa
payqami tukuy paypi kriyiqkunataqa, mana allin kaqkunamanta washan. Piru chay
mana allinta ruraqkunata-shuypaqa, kananmanta-pacha kastigashana. Chaymi chay
kastigakasha chaykunaqa yarakuyanllapa, chay jwisyu diyapi rikar yaĉhananpaq.
10 Chaqa Dyusqami kastigan tukuy uchayjunkunataqa. Piru chay mana allinta
yaĉhachikuq runakunaqami, paykuna munashannulla millanaypaq imakunata rurar
kawsanllapa. Chaymi Dyusmatapis mana kasuyta munanllapachu. Chaqa paykunaqami
yanqa runakunala karmapis kusa marraju kashanrayku, chay rikaypaq chaynulla mana
rikaypaq kusa mantakuqkunapaqmapis * kusala mana allinkunata rimanllapa.
11 Piru angelkuna-shuypaqa Amitunchikmanta kar, mas pudirniyjun runakunamanta
karmapis, manami chay kusa mantakuqkunapaqqa mana allinkunataqa rimanllapachu.
12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa, imanutaq animalkunamaqa mana
intrakanllapachu chaynu kawsanllapa. Chaqa animalkunamaqami nasir winanllapa,
piru mana imalamatapis intrakarchu. Chaymantami imanutaq animalmataqa aypar
wanuchinllapa, chaynumi chay runakunapis wanunllapa mana intrakashanllapapaq
rimar uchanllaparayku.
13 Chaynuqami ukkunata llullachir yaĉhachir qischakananpaq dijashanrayku, paykunapis qischakar ima wanunqallapa. Chaqa paykunaqami mana pinqakurchu unaqmapis
kwirpunllapa munashanlata rurar kawsanllapa. Chaymi qamkuna kriyiqkuna tantakar
fyistakunkillapa chaypimapis, chay mana allinta ruraqkunaqa pullaykillapa kar, kusala
pinqaypaqta tukutin, wakin rikashuqkunaqa qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa.
14 Dyusta mana kasuqkunaqami kusala mana allin runakuna kar, uchakurlla kawsayta
munanllapa. Chaymi warmita rikarmaqa kusalata munan. Chaynulla chay manaraq
allita kriyir, litalla yupay kaqkunatami kusalata disanimachin. Paykunalapaqmi imatapis
tantakuyta munanllapa ima.
15 Chaqa paykunaqami chay kusala shumaq nanmanta chiqanchakashanmanta, chinqasha yupay purinllapa. Chaymi imanutaq unaymaqa chay Beorpa wamran Balaamqami
† kusala mana allinkunata rurar ima qillayniyjun kanaran, chaynu paykunapis kawsanllapa. Chaqa Dyuspa rimaqnin Balaamqami, chaynuqa tukuran Dyusmanta chiqanchakashanrayku.
16 Chaymi chaynu Dyusninchikmanta chiqanchakashanrayku mana allinta rurayatinqa,
Dyus nitin burrunmapis rimaran. Chaymi ashwan chay burrituqa amun kusala mana
allinta ruranayashanpaq willaran, amana munashanllata ruranapaq.
17 Chaymi nishaykillapa: Chay llullakur yaĉhachikuqkunaqami, imanutaq uk quĉhamaqa
mana yaku katin yanqalla tan, chaynu. Chaynullapis imanutaq puktaymataqa jwirti
wayra tikrar apan chaynu. Chaymi chaynu mana allinta rurashanllaparayku, Dyusqa
paykunataqa kaĉhanqa chay kusala tutaparaqlla uĉhku ruriman, chaypina tukuy tyimpu
qischakananllapapaq.
18 Chaqa paykunaqami kusalata alabakar kriyiq yupay tukur, chay manaraq allita
kriyiqkunataqa ingañanllapa paykuna yupay kwirpun munashanlatana ruranllapapaq.
Chaymi chay kriyiqkunaqa imanulapis uchanllapamanta washakananpaq kayatinllapamapis, chay mana allinta rurachikuqkunaqa qashan chayllaman tikrayanllapa.
19 Chaymi chay runakunaqa wakinkunataqa ninllapa: “Washakashana karqami
imatapis munashaykillapata rurar kawsayta puytinkillapa” nir. Chaynu nir ima ingañakunllapa, michka paykunaqa chay mana allinta rurachikuq dyablupa sirbiqnin yupay
karllapamapis. Chaqa chay mana allinta rurachikuq dyabluqami, chay runakunataqa
limpu saruĉhasha yupayna purichiyan.
20 Kay paykunaqami washamaqninchik Amitunchik Jesucristuta riqsirqa, kay pachapi
kusala mana allin kaqkunamantaqa akrakashana karanllapa. Piru chaynu akrakashallapana kasha karmapis, chay mana allin kaqkunallata rurayarqami, unay kayashanmantaqa kusala mana allinnachu kanqallapa.
21 Chaynu Jesucristuta riqsiyar qashan chay unay kayashanllapaman tikrakananpaqqa,
mas allinmi kasha kanman Jesucristuta mana riqsirchu, unay kashannulla kananpaq.
22 Piru Jesucristuta riqsiyar qashan ikiman tikrakaqkunawanqami kumplikasha chay
kaynu nishanllapakunaqa: “Allqumi gumitarqa qashan chay gumitashanllata mikun”.
Chaynulla “Kuchipis allita paqakusha kar, qashan lluchkaman yaykur tiqtiyan” nir.

---

* **2:10** Mantakuq nirqami intrachimanchikllapa kay pachapi awturidadninchikkunapaq. Piru kusa mana rikaypaq mantakuq nirqami intrachimanchikllapa Dyuspa angelninkunapaq, chaynulla Dyusmanta chiqanchakasha mana allin angelkunapaq ima. Mas intrakanarqa, rikashunllapa Judas 8,10. † **2:15** Balaampaq mas intrakanarqa rikashunllapa Números 22.4-20; 31.16.

3

Amitunchik Jesucristo shamunanqami shipchana

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay ishkay kaq kartaypimi nishaykillapa, allita
chay punta willashushayllapapi yarpur ama qunqarchu kawsanaykillapapaq. Chaqa chay
punta kartaypipismi Amitunchik Jesucristullapi yarpur kawsanaykillapapaq nishuray-
llapa.
2 Chaynullami yarpuyllapapis Dyuspa unay kusala allin rimaqninkuna nishanku-
nata, chaynulla washamaqninchik Amitunchikpa apustulninkuna pay nishankunata,
yaĉhachishushanllapapi ima.

3 Chaymi kaynu nishaykillapa: Allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa chay jwisyu
diya shipchamuyatinnaqami, achka runakuna shamunqa paykuna munashanllapata
yaĉhachikuq. Chaymi tukuy kriyiqkunamanta burlakar ima nishunqallapa kaynu nir:
4 Qamkunaqami Jesucristo shamunqana nirqa yanqalla qischakayankillapa. Chaqa
manachu kwintata qukankillapa: Unaymanta rukunchikllapakunamapis Jesucristumi
shamuyanna nir kriyir, mana shamutinchu wanushallapana ima. Piru mana imapis
pasashachu, tukuy imapismi unay rurakashannulla nir.
5 Chaynu nir imami chay paykuna munashanllata ruraq runakunaqa, mana kwin-
tachanllapachu Dyusmi rimayninlawan syiluta rurashanta, chaynulla Dyus nitinmi
yakumapis ashutin chaki pachana kidaran nirqa.
6 Chaynulla manami kwintachanllapalamapischu imanutaq unay chay mana allin ru-
raqkunataqa Tayta Dyusqa kusala atun tamyawan tukchiran nirmapis.
7 Chaqa intrakayllapa: Imanutaq Tayta Dyusqa unay nisha karan, chaynullami kananpis
chay tukuy mana allin ruraqkunata, chaynulla syiluta, kay pachamapisshi limpu chay
ninallawan rupachir tukchiyanqa jwisyu diyapiqa nir.

8 Chaynullapis kriyiq masiykuna, amami qunqankillapachu Amitunchikpaqqami uk
diyaqa mil añu yupay, chaynulla mil añu-shuypaqa uk diya yupay nir.
9 Chaynu nirqami intrachimanchikllapa payqami maydiya shamunanpaq
arnimashanchikllapanulla kumpliyanqa nir. Nataq wakinkunaqami ninllapa:
Llullakusha karmi mana rikarimunnachu nir. Piru manami chaynuchu. Ashwanmi payqa
manaraq shamurchu yarakuyan, wakinkunapis kriyir washakar amana kastigakasha
kananllapapaq nir.
10 Piru Amitunchikqami, imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha [tuta] shamur
suwakun, chaynumi rikarimunqa. Chaymi chaypiqa syilumapis tukuy chaypi kaqnintin
limpu tukukanqa. Chaynulla kay pachata tukuy iman kaqnintinta Dyusqa limpu rupachir
tukchinqa.

11 Chaymi tukuy imanu tukukayanqa nir yaĉharqa, qamkunamaqa Dyus munashannula
kusa allinkunalata rurar ima kawsankimanllapa.
12 Chaynu Jesucristo shamuyanqa nir yarpur Dyusninchik munashanlatana rurashun-
llapa. Chaqa chaynu allinlatana rurayashallapaqa imanupiqa daslamana shamunman
Amitunchikqa. Chaqa chay tyimpuqami syilumapis tukuy imantin ninawan limpu chullur
tukukanqa.
13 Piru nuqanchikkunaqami Tayta Dyus arnimashanchikllapa chay mushuq syiluta,
chaynulla mushuq pachata yarayanchikllapa. Chaqa chaypiqami tukuy allin kaqku-
nalana kanqallapa.

14 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Amitunchik shamunankaman tukuy imatapis
allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami Jesucristo shamurqa kusala allinta, shumaq
kawsaqta, mana ima uchayjunlamatapischu tarishunanllapapaq.
15 Chaqa yarpuyllapa, Amitunchik mana das shamurqami, intrachimayanchikllapa
payqa tukuylata washayta munayan nir. Kay nuqa nishushayllapanumi kusa
munashanchik ukninchikllapa Pablupis iskribishushallapa, imanu Jesucristo
yaĉhachikushannu.
16 Chaqa ukninchik Pabluqami Dyus nitin chay kartankunapi iskribirqa kay
willashuyashayllapanu iskribiran. Piru chay iskribishanllapaqami wakinkunaqa
mana das intrakaypaqchu. Chaymi chay mana allita kriyir paykuna munashanta
yaĉhachikuqkunamaqa mana intrakanllapachu. Chayraykumi ashwan ukmantana
yaĉhachikunllapa, imanutaq Dyus nitin unay iskribikashakunata mana allita intrakar
ukmantana yaĉhachikunllapa chaynu. Chaymi chaynu mana allinta yaĉhachikushanrayku
kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

17 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata yaĉharllapanaqa allita
kuytakankillapa. Chaynuqami chay tukuy mana allinta yaĉhachikuqkunaqa amana in-
gañashunanllapapaq. Chaynulla amana allita kriyishaykillapamanta chiqanchakanaykilla-
papaq.
18 Ashwanmi llakir ima mas allita washamaqninchik Amitunchik Jesucristuman
qimikayta kamayllapa. Chaynuqa kusata yanapashunqallapa masta riqsinaykillapapaq
paytaqa. Chaymi pay munashanllata ima rurankillapa. Chaynuqami kaynu nir ala-
bankillapa Jesucristutaqa: “Kusala allinmi tukuy tyimpupaq mantakuq Amitunchikqa”
nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun.

Chaynumi kanqa.

1 Juan
Juanpa punta kaq kartan

Apustul Juanmi kay kartata iskribiran. Paytami Jesucristo akraran apustulnin kananpaq. Manami kay kartalatachu Juan iskribiran, ashwanmi ishkay kaq chaynulla kimsa kaq kartakunatapis iskribiran. Iskribiranpis San Juanta chaynulla Apocalipsistapis.

Kay kartapi Juanqa kriyiqkunata intrachin, mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqqa. Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa yaĉhachikuranllapa kaynu nir: "Jesucristuqa manami Dyuschu kar, ashwan runala" nir. Mana allinta yaĉhachikuqkuna chaynu yaĉhachitinmi, apustul Juan kay kartapi intrachiran: "Jesucristuqami runa karpis, Dyuslla" nir. Chaynullami kriyiqkunata intrachiran Dyus munashannu kawsar, kriyiq masinkunawan llakinakunanllapapaq.

Jesucristumi kawsachimaqninchikqa

1 Kriyiq masiykuna, kay kartatami iskribimuni allita intrachishunayllapapaq chay uk kusala shumaq RIMAQPAQ. Chay kusala allin RIMAQQAMI Jesucristo karan. Chaqa chay shumaq RIMAQQAMI kay pachamapis manaraq kayatinchu payqa karanllana. Chaymantami nuqakunaman rikarimuran. Chaymi pay payllata rimaqta uyapasha, chaynulla makiyllapawan kamasha, rikasha ima kanillapa. Chaymi ashwan kananmapis pay yanapamanchikllapa tukuy tyimpupaqna Dyusninchikwan tantalana kawsanallapapaq.

2 Chaymi willashuyanillapa, Jesucristuqami Dyusmanta shamuran nuqakunaman. Chaymi paytaqa rikarayllapa. Chaynu rikasha ima karmi, tukuy pay imata rurashanta ima qamkunataqa willar intrachishuyanillapa. Allita intrakayllapa, Jesucristuqami Tayta Dyuswan unaq syilupi karan. Chaymantami kay pachaman shamuran. Chaymi nuqakunaqa rikasha ima kar, uk tistigu yupay paypaq parlakunillapa, mayqanpis paypi kriyirqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

3 Chaymi kananqa willashunillapa nuqakuna uyapashayllapata, chaynulla rikashayllapata ima. Chaynuqami chay willashushayllapapi kriyitkillapa tantalana kawsanallapapaq. Chaqa imanutaq nuqakunamaqa Jesucristupi kriyishayllaparaykuqa, Taytanchik Dyuswan, chaynulla Wamran Jesucristuwanqa uklana yupay kawsanillapa, chaynu qamkunapis kanaykillapapaq.

4 Chaymi chaynu nir ima iskribishunillapa, chay willashushayllapapi kriyitkillapaqa tukuyninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.

Dyusninchikmi achkirachikuqqa

5 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa Jesucristo kaynu intrachimashanllapatami qamkunatapis willashuyanillapa. Chaqa payqami nimaqllapa: "Taytanchik Dyusqami mana ima mana allintapis rurashachu" nir. Chaymi paypiqa mana imapis tutaparaqllapi yupayqa kanchu. Ashwanmi payqa uk achkirachikuq yupay kashanrayku, imuraspis achkirachikun.

6 Chaynu pay katinmi, paywan karqa, amana mana allinkunata rurar uchakushunllapanachu. Chaqa uchakurlla kawsar nuqami kriyini nirqami, nuqanchiklla llullachikar chiqap kaqtaqa mana rurayanchikchu.

7 Piru mayqanpis kriyishanrayku imatapis allinlata ima rurarqami, kusa achkila yupayna kawsayanchikllapa, imanutaq Taytanchik Dyusmaqa achkila kawsan chaynulla. Chaynuqami, michka achka karllapamapis uklana yupay kawsayanchikllapa. Chaymi ashwan Tayta Dyuspa Wamran, Jesucristo yawarninta iĉhashanqa, tukuy uchanchikkunamanta paqamashanchikllapana, Dyusninchikqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq.

8 Chaymi nishaykillapapis: Uchakurlla kawsar niyachuwan: Manami ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu nirqami Dyuspa naypanpi mana chiqapta rimashanchikrayku, nuqanchiklla llullachikayanchik.

9 Piru nuqanchiklla allita kwintata qukar nichuwan: Kusala uchayjunmi kani nir. Chaynu rurashaqami, kusala allin Taytanchik Dyusqa pirdunamashunllapa. Chaqa payqami tukuy imata allita rikar yaĉhaq kar, tukuy mana allin rurayashanchikkunamanta washamashunllapa.

10 Piru Tayta Dyusqami nimanchikllapa tukuylashi uchayjun kanchikllapa nir. Chaynu uchayjun kayar, niyachuwan: Manami ima uchayjunlamapischu kani nir. Chaynu nirqami Dyustapis llullapaq yupayna rikayanchik. Chaqa manari rimayninmatapis kwintachashanchikchu.

2

Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchikqa

1 Munashay wamrituykuna, tukuy kaytaqami iskribimuni qamkunapis allita intrakar
amana uchakurnachu kawsanaykillapapaq. Piru mayqannikillapa imalapi uchakusha
katkillapaqami, kusa allinla Jesucristo qashan Tayta Dyuswan shumaqchar pullachashun-
qallapa.
2 Chaqa Jesucristullami uchanchikllapamanta washamanallapapaq yawarninta iĉhar
wanuran. Piru payqami wanuran, mayqanpis paypi kriyitinqa tukuylata washayta
yarpur. Chaymi mana nuqanchikkunalata washamanallapapaqlachu wanuran, ash-
wanmi tukuypaq.
3 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, mantakushankunata allita kasurqa,
chiqaptana yaĉhanchikllapa paywan shumaqchakashana kanchikllapa nir.
4 Piru mayqanpis niyanman: Nuqaqami Dyusta riqsishana kani nir. Piru chaynu nir,
Dyus mantakushankunata mana kasurqami, mana chiqapta Dyuswan pullachu. Chaqa
llullakurlari rimayan Dyuswan kani nirqa.
5 Nataq mayqanpis Dyuspa rimayninta chiqapta kasuqkunaqami, waran waranqa tukuy
shunqunwan Dyuslapi yarpurna kawsanllapa. Chaynuqami, yaĉhayanchikna Amitunchik-
lawanna kawsanchikllapa nir.
6 Chayraykumi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyini niqkunaqami, imanutaq Jesu-
cristumaqa kay pachapi karmapis kusa allinlata kawsaran, chaynu kawsanmanllapa nir.

Chiqaptami llakipanakushunllapa

7 Kriyiq masiykuna, imanu llakipanakur kawsanaykillapapaq nir kanan iskribir
willashuyanillapa chayqa manami uk mushuq mantakuy imachu. Chaqa allita yarpuyl-
lapa: Chayraq Jesucristupi kriyiq qallaritkillapaqami, imanu imanu rurar kawsanaykil-
lapapaq nir willashuranllapa Tayta Dyusqa. Chaymi chay nishushanllapallata kananpis
willashuyanillapa.
8 Piru kananqami, kayta willar iskribishuyanillapa chayqa mushuq yupay katin, mas
das intrakankillapa. Chaqa imanutaq Jesucristumaqa llakipamashanchikllaparayku wa-
nuran nuqanchikkunapaq. Chaynu intrakarqa imanutaq Jesucristumaqa kawsaq chaynu
kar, uknikillapamatapis llakipayankillapana kanqa. Chaynuqami qamkunaqa waran
waranqa chay tutaparaqmanta lluqshirna, ashwan achkillapina kawsayankillapa kanqa.
9 Chaymi allita intrakankillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, achkillapina kani niyanman.
Piru chaynu niyar mana ukninta llakipar ĉhiqnirqami, tutaparaqllapiraq kawsayan.
10 Piru mayqanpis ukninkunata llakipaqkunaqami achkillapina kawsayan. Chaymi
chaynu allita rurar Dyuswan kawsatinqami, mana imanupis dyabluqa mana allinkunata
rurachiytaqa puytinqanachu.
11 Nataq ukninkunata mana llakipar ĉhiqniqkunaqa, tutaparaqllapi kawsar, mana
yaĉhanllapachu maymanmi riyani nirmapis. Chaynuqami kawsanllapa chay mana allinta
rurachikuq dyablu limpu syiguyashata yupay dijashanrayku.

12-14 Munashay wamrituykuna, Taytanchik Dyusqami Wamran Jesucristurayku
uchaykillapamanta washashushanllaparayku, paytana riqsishaykillapa.

Chaymi kananqa unayna kriyishaykillaparayku uk tayta yupay kaqkunata iskribishu-
nillapa. Chaqa qamkunaqami kay pachamapis manaraq kayatinchu Jesucristuqa karan-
llana, chay paytami riqsishaykillapana.

Chaynulla qamkuna unaykaqna kriyishaykillaparayku musu kaqkunatapis
iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami, Jesucristo nishankunata allita kasurlla
kawsashaykillaparayku kusalata shachinakuq kar, chay mana allinta rurachikuq
dyablumatapis binsishaykillapana.

Amami kay pachapi imakunalapaqqa yarpushunllapachu

15 Chaymi nishaykillapa: Amami kay pachapi kaq mana allin kaqkunapaq, chaynulla
imakuna kaqkunalapaqqa yarpushunllapachu. Chaqa mayqanpis kay pachapi kaq chay
mana allin kaqkunalapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpuqkunaqami, Tayta
Dyuswan kayta mana puytinchu. Ashwanmi chay mana allin kaqkunapaq, chaynulla chay
iman kaqkunalapaq yarpurla kawsanllapa.
16 Chaqa allita yarpushunllapa: Kay pachapi kaq ima mana allin kaqkunaqami kayku-
nalata ruranallapata munan. Tukuy ima mana allin kaqkunalata munar ruranallapata,
chaynulla imatapis rikar kusata munanallapata, ashwan yaĉhar manaqa kusala imayjun
karmaqa kusalata alabakanallapata ima munan. Piru tukuy kaykunaqami mana Dyus-
mantachu, ashwanmi chay mana allinta rurachikuqkunamanta chaykunaqa.

17 Piru chaynu mana allinta rurachikuyar imapismi, kay pachamanta kaqkunaqa
limpuna tukukayan tukuy mana allin imantin. Ashwanmi Taytanchik Dyus munashannu
ruraqkunaqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Juanmi yaĉhachikun Jesucristupa kuntran tikrakaqkunapaq

18 Wamrituykuna, kay pacha tukukanan tyimpuqami ĉhamushana. Chaqa qamku-
naqami, uyapashaykillapa kanqa, chay diyakunaqa, Jesucristupa kuntran rikarimuyanqa
nir. Chaymi ashwan kananqa paypa kuntrankunaqa kusala achka rikarimushallapana.
Chaynu katinmi, yaĉhanchikllapana kay pacha tukunanpaqqami, manana maychu nir.
19 Chaymi Jesucristuta kuntraqkunaqa, kay nuqanchikkunallamanta lluqshishallapa.
Piru chiqaptaqami mana nuqanchikkunamantachu kasha. Chaqa nuqanchikkunamanta
karqa mana ashunantachu. Ashwanmi yanqa kriyiq tukurla puriq kashallapa. Piru
tukuy chay pasashankunaqami, kasha allita yaĉhanallapapaq paykunaqa mana chiqaptaqa
Jesucristupiqa kriyishallapachu nir.
20 Piru qamkuna allita kriyiqkunawanqami, manana chaynuqa pasanqanachu. Chaqa
qamkunataqa Taytanchik Dyusqa Santu Ispiritunta qushushanllaparayku chiqapta in-
trakankillapana mayqanmi Jesucristuqa nirmapis.
21 Chaqa qamkunaqa mayqanmi Jesucristuqa nir allita intrakashaykillaparayku
iskribishunillapa. Chaynullami kusalata intrakankillapa mayqanpis Jesucristupa chiqap
kaqninkuna karqa, paypaqqa manana llullakuyta puytinnachu nir.
22 Piru chay llullakuqqami, Jesucristupaqqa kaynu ninllapa: Manashi payqa Dyuspa
Akrashan Cristunchu nir. Chay paykunami Jesucristupa kuntranqa. Chaqa paykunaqami
Jesucristupa kuntran kar, Taytan Dyusta chaynulla Wamrantapis mana kwintachar dis-
prisyanllapa.
23 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristupi mana
kriyiqkunaqami, Taytan Dyuspipis mana kriyiyta puytinchu. Piru Jesucristuqami Dyuspa
Wamran nir, kriyiqkunaqami Taytanchik Dyuspipis kriyir paywanna kanqa.
24 Chayraykumi qamkuna kriyiqkunaqa, chay imanu washakanaykillapapaq nir
puntamanta-pacha yaĉhachishushanllapataqa allita yarpur, ama qunqarchu shunquykil-
lapapi purichinkillapa. Chaymi chaynu uyakushaykillapapi tukuy shunquykillapawan
allita kriyiqqami, Jesucristuwan pulla kar, Taytan Dyuswanpis pullalla kayankillapa
kanqa.
25 Chaqa Jesucristuqami maydiyapis kriyishanchiknulla shachinakusha, chay tukuy
tyimpupaq kawsayta arnimashanchikllapataqa qumashunllapa.
26 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata willar imaqami, iskribishuyanillapa allita kwin-
tata qukar, chay ingañashunayanllapa chaykunamanta ama ingañakanaykillapapaq.
27 Piru nishaykillapa: Qamkunaqami Jesucristo, Santu Ispiritunta qushushan-
llapawanna kankillapa. Chayraykumi mana ministinkillapanachu mayqanpis
yaĉhachishunanllapapaqqa. Chaqa Amitunchikmanta Santu Ispiritunllami tukuy mana
yaĉhashaykillapamatapis intrachishuyanllapa. Chaymi chay intrachishuyashanllapaqa
kusala chiqap kar, mana ima llulla imalamapischu. Chayraykumi imanutaq Santu Ispiritu
intrachishushanllapanulla Jesucristupi allita kriyirla maydiyapis shachinakunkillapa.
28 Chayraykumi kananqa munashay wamrituykuna, allita yarpur ima Jesucristupi
kriyir maydiyapis shachinakuyllapa. Chaynu katkillapa maydiya Jesucristo kusala
mantakuyninwan rikamaqninchikllapa shamutinqa, kusa aligrila paypa naypanmanqa
qimikashunllapa, mana imapaq pinqakur imalamapischu. Chaymi ashwan paywan pulla
rinallapapaq listuna kashunllapa.
29 Chaqa allita yaĉhankillapa, Jesucristuqami imatapis karanlata ruran nir. Chaymi chayta
allita yaĉharqa, pay yupay imatapis karanlata ruraqkunana kankillapa. Chaynu karqami,
manana ukmanta yarpurnachu chiqap Dyuspa wamrankunana kayankillapa kanqa.

3

Dyuspa wamrankunanami kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukar yarpuyllapa: Taytanchik Dyusqa llakipakuq
kar, uchayjun kashallapamapis kusalata llakipar wamrankuna kanallapapaq riqsi-
mashanchikllapa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa chiqap wamrankunana kanchik-
llapa. Piru chay mana kriyiq runakunaqami, nuqanchikkunataqa Dyuspa mana wamran-
paq yupaychu rikamanchikllapa paykuna Dyusta mana riqsishanllaparayku.
2 Chaymi kusala munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Nuqanchikkunaqami
kananqa Dyuspa wamrankunana kanchikllapa. Piru manaraqmi yaĉhanchikllapachu chay
tyimpuqa imanu kusa shumaq kashunllapa nirqa. Nataq Jesucristuqami nimanchikllapa,

maydiya pay pullakumanallapapaq shamutinqashi pay payllata rikar, pay yupay kusala shumaqna kashunllapa nir.

3 Chayraykumi maydiyaqa Jesucristuwanna kayashaq nir kunfyakashanchikrayku, kananlla tukuy uchanchikkunata dijar, allinkunalata rurarna kawsashunllapa, imanutaq Jesucristumaqa allinlata kawsaq chaynu.

4 Kriyiq masiykuna, allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa imalapipis uchakurqami, Dyus mantakushantaqa mana kasurnachu uchakushana rikarinchik Dyuspa naypanpiqa.

5 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapa Jesucristuqami mana ima uchayjunlamapischu karan nir. Chaynullami yaĉhayankillapapis payqami shamuran wanur chay runakunapa uchankunata limpu chinqachiq nir ima.

6 Chaynu Jesucristo mana uchayjun ima kasha katinmi, payllawan maydiyapis kawsaqkunaqami, manana uchakurllaqa kawsannachu. Nataq chay uchakurlla kawsaqkunaqami, Jesucristutaqa mana rikasha, chaynulla mana riqsishallapalamapischu.

7 Munashay wamrituykuna, amami mayqanpis ingañashunqallapachu. Chaqa mayqanpis allinlata ruraqkunaqami, paypis allinla imanutaq Jesucristumaqa allinla chaynu.

8 Piru chay mana allinta rurarlla uchakuqkunaqa dyablupa kaqninkuna. Chaqa yaĉhashaykillapanulla dyabluqami unaymanta-pacha uchakuran. Chaynu uchakur tukuy mana allin rurashankunata limpu chinqachinanpaqmi, Dyuspa Wamran Jesucristuqa shamuran.

9 Chaymi mayqanpis Dyuspa wamran kaqkunaqa, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashanqa chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu, Dyus akratin mushuqmanta nasisha yupay, wamranna kashanrayku. Chaynu karmi, ima mana allinta rurarmapis Dyusninchikpa naypanpi shumaqchakarna allinlata rurar kawsayta puytin, Dyus paywan kar yanapashanrayku.

10 Piru imanu katinmapismi runakunataqa dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyuspa chiqap wamran, chaynulla mayqankunami dyablupa wamran nirmapis. Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, chaynulla mana ukninkunata llakipaqkunaqa, manami Dyuspa wamranlamapischu.

Jesucristumi nimashanchik llakipanakur kawsanallapapaq

11 Kriyiq masiykuna, qamkuna puntamanta-pacha kriyiq qallaritkillapaqa, kaynu kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishuranllapa: Uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kawsankillapa nir.

12 Chayraykumi ama nuqanchikkunapis imanutaq Cainmaqa chay kusala mana allinta rurachikuqpa kaqnin kar, ukninta wanuchiran chaynuchu kashunllapa. ¡Ma yarpuyllapa! ¿Imapaqtaq Cainqa uknintaqa wanuchisha kasha kanqa? Chaqa Cainqami uknintaqa wanuchiran, paypa ruraynin mana allin kashanraykula. Nataq uknin rurayashanqami kusala allin kayaq.

13 Kriyiq masiykuna, amami llakir yarpupakunkillapachu, chay mana kriyiq runakuna ĉhiqnishutinllapapis.

14 Ashwanmi imanu katinpis ukninchikllapataqa llakipashunllapa. Chaqa nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparayku, ukninchikta llakipanapaq kanchikllapa nir. Piru chay mayqanpis ukninta mana llakipaqqami uk wanusha yupay kanqa. Chaymi nuqanchikkunamaqa uchanchikllaparayku tukuy tyimpupaq wanunallapapaq kasha karmapis, kananqa ashwan tukuy tyimpu kawsanallapapaqna nimashanchikllapa Jesucristuqa.

15 Chaymi nishaykillapa: Chay mayqanpis ukninta mana llakipar ĉhiqniqkunaqami uk wanuchikuq yupay. Chaqa allitana yaĉhankillapa tukuy wanuchikuqkunaqami mana imanupis tukuy tyimpupaq Dyuswan kawsayta puytinchu nir.

16 Piru nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa imanumi llakipanakuyqa nir. Chaqa Jesucristumi llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku. Chaymi imanutaq Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkunapaq, chaynumi nuqanchikkunapis ukninchikkunata yanapayarlla wanunapaq karmapis wanuypaq.

17 Yarpushunllapa: Uk runa kusala imayjun kanman. Piru chay runaqa rikayanman ukninkuna imakunata ministiqta. Chaynu rikarmapis mana imalapimapis yanapayanmanchu. Chaynu ukninta mana llakiparqa ¿imanutaq tukuy shunqunwan Dyuspaqqa llakiyanqa? Manami chiqaptaqa Dyuspaqpis llakiyanqachu.

18 Chayraykumi munashay wamrituykuna, ukninchikta llakiparqa ama shiminchiklawanchu llakipani nishun. Ashwanmi imatapis paypaq allinta rurar yanapar imana rikachikushun chiqapta paypaq llakinchik nirqa.

19 Chaynu ukninchikkunata chiqapta llakipar imanaqami allitana yaĉhashunllapa
chiqapta Dyus munashanta rurayanchikllapa nir. Chaynullami yaĉhashunllapapis chiqap-
tana Dyuspa wamran kanchikllapa nir.
20 Piru chaynu Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamashanchikllapana katinmapis
shunqunchikpi yarpunchikllapa, ¿Tayta Dyusqachu chiqapta llakipamasha kanqa? nir.
Chaynu nir nuqanchiklla chay uchanchikllapapaq yarpushallapamapismi, tukuy imata
yaĉhaq Tayta Dyusqa yaĉhamayanchikllapana nuqanchikkunaqa mana uchayjunnachu kar,
chiqap paypa wamrankunana kanchikllapa nir.
21 Chaymi munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Shunqunchikpi, yarpuyn-
inchikpi Tayta Dyusqami tukuy uchaykunamantaqa chiqapta llakipamasha nir, mana
uchanchikkunapaq yarpurnachu ashwan Tayta Dyuspa naypanmanqa kusa aligrilana
ima qimikashunllapa.
22 Chaymi Taytanchik Dyusqa imata ministir mañashallapamapis yanapamashunllapa,
pay mantakushankunata kasur, munashanlatana rurashanchikllaparayku.
23 Chaqa mantakushanqami kaynu nimayanchikllapa: “Wamran Jesucristupinashi kriy-
ishunllapa, chaynulla ukninchikllapa ukninchikllapashi llakipanakushunllapa, imanutaq
pay nimashanchikllapanulla” nir.
24 Chaymi Dyus nishankunata kasuqkunaqa paywan kawsanllapa, chaynulla Tay-
tanchik Dyuspis paykunawan kawsan. ¿Imanumi yaĉhanchikllapa Dyusqa nuqanchikkunapi
kawsayan? nirqa. Chaytaqami yaĉhanchikllapa, Santu Ispirituta qumashanchikllapa
shunqunchikllapapi kawsashanrayku.

4

Yaĉhachikushanllapata allita rikashunllapa chiqapchu manaqachu mana nir

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay pachapiqami kusala achka llullakuqkuna
rikarimushallapa. Chay paykunami purinllapa Dyus nishantami yaĉhachikunillapa nir.
Chaymi nishaykillapapis: Amami das ingañakankillapachu. Ashwanmi allita rikar ima
yaĉhankillapa, chiqaptachu Dyuspa Ispiritunwan, manaqachu mana nir. Chaqa kay
pachapi yaĉhachikuqkunaqami, wakinkunaqa mana Dyusmantachu.
2 Chaymi chaynu allita rikar yaĉhar kwintata qukashunllapa mayqankunami Dyus-
mantaqa nirmapis. Piru qamkunaqami das kwintata qukayta puytinkillapa. Chaymi
mayqanpis, Jesucristuqami Dyusmanta kay pachaman shamur, nuqanchikkuna yu-
pay kwirpuyjunpaq tikrakaran nir yaĉhachikuqkunaqami, Dyusmanta chiqap Ispirituwan
kaqkunaqa.
3 Nataq mayqanpis, Jesucristuqami mana Dyusmantachu niqkunaqami, mana Dyuspa
Ispiritunwanchu. Tukuy chaynu niqkunaqami Jesucristupa kuntran kar, dyablumanta.
Chaqa qamkunaqami unaymanta-pacha chaynu Jesucristupa kuntran shamuyanqa nirqa
uyapashana karaykillapa. Chaymi ashwan kananqa kay pachamanqa rikarimushalla-
pana.
4 Piru munashay wamrituykuna, chaynu mana allinkunata yaĉhachikuq rikarimusha
katinmapis, amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Chaqa qamkunaqami Dyuspi kriy-
ishaykillaparayku, Santu Ispiritu qamkunapi kawsayan, chayqami kusala pudirniyjun
ima chay llullakuq dyablumantaqa. Chaynu katinmi ashwan chay dyablumanta kar,
llullakur mana allinta yaĉhachikuqkunataqa limpu binsishaykillapana.
5 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, Jesucristupa kuntran. Chaymi chaynu
Amitunchikpa kuntran kar, mana allinta yarpushanlamanta yaĉhachikutinmi Dyus-
ninchikta mana kasunaqkunaqa, kusalata uyakur kasunllapa.
6 Piru nuqanchikkuna-shuypaqa Dyusmanta kanchikllapa. Chaynu kashallapami Dyus-
manta kaqkunaqa Dyuspaq yaĉhachikushallapaqa uyakur kasumanchikllapa. Piru Dyus-
manta mana kaqkunaqa, mana kasukunllapachu. Chaymi chaynu yaĉhachikur ima dasla
riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyusmanta kaq chiqap Ispirituwan, chaynulla mayqanmi
chay llullachikuq ispirituwan nirmapis.

Dyusninchik llakipamashanchiknu llakipanakushunllapa

7 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikl-
lapa llakipanakuchuwanllapa. Chaqa Dyusninchikmaqa llakipamanchikllapa. Chaymi
mayqanpis llakipakuqqa Dyuspa Wamranta, chaynulla Dyustapis chiqapta riqsin.
8 Piru mayqanpis mana llakipakuqqami Dyusta mana riqsishachu. Chaqa Taytanchik
Dyusmaqami kusala llakipakuq-ari.
9 Chaymi Taytanchik Dyusqa llakipamanchik nirqa intrachimanchik uklayla Wamran
Jesucristuta washamanallapapaq kay pachaman kaĉhamushanwan. Chayraykumi Jesu-
cristupi kriyirnaqa tukuy tyimpupaq kawsayta aypanallapapaqna kanchikllapa.

10 Piru Taytanchik Dyusqa manami nuqanchikkuna paypaq llakishanchikllaparaykuchu llakipamashanchikllapa. Ashwanmi pay llakipamashanchikrayku, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin wanur, uchanchikkunawanna kidaran. Chaynuqami Dyusninchikpaqqa manana uchayjunpaqnachu riqsikasha kanallapapaq.

11 Kusala munashay kriyiq masiykuna, imanutaq Dyusmaqa kusalata llakipamashanchik, chaynullami nuqanchikkunapis ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushunllapa.

12 Chaqa nishaykillapa: Manami mayqanlapis Taytanchik Dyustaqa rikashalamapischu. Piru nuqanchikkuna ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushanchikllaparaykumi, Taytanchik Dyus nuqanchikkunapi katin, ashwan masta llakipanakur imana shumaqta kawsayanchikllapa.

13 Chaymi nuqanchikkunaqa Tayta Dyuswan kawsayanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qumashanchikllapa.

14 Piru nuqakunaqami, Jesucristutaqa rikasha kanillapa. Chaymi kananqa nishaykillapa: Tayta Dyusqami Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, uchanchikllapamanta tukuylata washamanallapapaq nir.

15 Chayraykumi mayqanpis, Jesucristuqami Dyuspa Wamran niqkunaqa Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paykunawan kawsayan.

16 Chaynami nuqanchikkunaqa yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa payqami kusala llakipakuq-ari. Chaymi yaĉhanchikpis chay mayqanpis llakipakuqqami Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis paywan kawsayan nir.

17 Chaynumi Jesucristuwan kawsarqa mas allita yaĉhakunchik imanumi llakipanakuyqa nir. Chaymi chaynu llakipanakurqa chay jwisyu diya ĉhamutinmapis manami manchakur pinqakushunllapalamapischu. Chaqa nuqanchikkunaqami pay llakipamashanchiknu, llakipanakur imaqa imanutaq Jesucristumaqa, chaynuna kashunllapa.

18 Chaymi nishaykillapa: Nuqanchikkuna Dyusninchik munashanta rurar kawsarqami, mana imalapaqpis manchakur kawsayta puytinchikchu. Chaqa allita llakipakur kawsaqqami, tukuyla chay manchakuykunataqa mana kwintachannachu. Piru mayqanpis manchakurlla kawsaqqami manaraq allita riqsishachu, imataq llakipakuyqa nirqa. Chaymi mana allita rurashanrayku Dyusqa kastigamanqa nir manchakurlla kawsayan.

19 Taytanchik Dyus puntata llakipamashanchikllaparaykumi, nuqanchikkunapis paypaq llakinchikllapa.

20 Piru imanupiqa mayqan kaynu niyanman: Nuqami Tayta Dyuspaq llakini nir. Chaynu niyar mana ukninta chiqapta llakiparqami, chay rimaqqa kusala llulla. Chaqa rikayashan ukninta mana llakiparqa, imanunari mana rikayashan Tayta Dyuspaqmaqa llakinqa.

21 Chaqa Jesucristumi kaynu nir mantakuran: “Mayqanpis Taytay Dyuspaq chiqapta llakiqqami, ukninpaqpis llakinqa” nir.

5

Allitami Dyuspa Wamran Jesucristupiqa kriyiypaq

1 Kriyiq masiykuna, mayqanpis Jesucristuta payqami Dyuspa Wamran kar washamanchik nir kriyiqkunaqa, chiqap Dyuspa wamrankuna. Chaqa yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspaq llakiqkunaqami Dyuspa wamrankunapaqpis llakin.

2 Chaymi Taytanchik Dyuspaq llakirqa, allitana pay mantakushankunataqa rurayanchikllapa. Chaynuqami yaĉhayanchikllapa Dyuspa kaq tukuy wamrankunatapis llakipayanchikllapana nir.

3 Chaynulla Tayta Dyuspaq llakirqami, chay mantakushankunata kumpliyanchik. Chaqa chay mantakushankunaqa manami uk kusala llashaq yupaychu.

4 Chaqa Dyuspa tukuy wamran kaqkunaqami binsiyta puytinchik kay pachapi mana allin kaqkunataqa. Chaynulla chay kriyishanchikraykumi washakashanchik chay tukuy mana allin kaqkunamantaqa.

5 Chaymi mayqanpis Jesucristuqa Dyuspa chiqap Wamran nir kriyiqkunaqa, tukuy kay pachapi mana allin kaqkunataqa binsiyta puytin.

Imanumi Jesucristupaq intrakayta puytinchikllapa

6 Allita intrakashunllapa: Amitunchik Jesucristo Tayta Dyusmanta shamusha nirqami, kaykunarayku yaĉhayta puytinchik: Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar yakupi shutikushanrayku, chaynulla wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Chaymi paypaqqa

yaĉhayta puytinchik mana yakupi shutikushanraykulachu, ashwan chay wanur yawarninta iĉhashanraykupis yaĉhayta puytinchik. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunpis chaypaqqa, chiqapmi chayqa nir intrachimashanchikllapa. Chaymi Santu Ispiritu intrachimashanchikllaparayku, kunfyakanchikllapa. Chaqa payqa chiqaptari riman, mana llullakurchu.

7 Chaymi qashan nishaykillapa: Kay kimsakunaraykulami, allita intrakayta puytinchik Jesucristupaqqa:

8 Santu Ispiritu intrachimashanchikrayku, yakupi shutikushanrayku, chaynulla kruspi wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Piru kay kimsakunaqami chayllata intrachimanchikllapa Jesucristupaqqa. *

9 Chaqa allita yarpushunllapa: Imanupimaqa uk runa imalata willamashallapamaqa kriyinchikllapa. Chaynu runa masinchik willamashallapa kriyirqa, ashwan Tayta Dyuslla Wamran Jesucristupaq willamashallapamaqa kusala chiqap kashanrayku kriyinapaqqa kusala allin. Chaqa Dyusllari chaynu intrachimanchikllapa Wamranpaqqa.

10 Chaymi mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuy shunqunwan kriyir, payqami Dyuspa chiqap Wamran ninllapa. Piru mana kriyiqkunaqami, Tayta Dyustaqa llullata yupay riqsinllapa. Chaqa manari kriyinllapachu Tayta Dyus Wamran Jesucristupaq nishanpiqa.

11 Chaqa Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristupaq willamashanchikllapapi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.

12 Chaymi mayqanpis Tayta Dyus, Wamran Jesucristupaq nishanpi kriyiqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. Piru chay mana kriyiqkunaqami mana tukuy tyimpu kawsaytaqa puytinllapachu.

Juanmi tukukananta kunsijakun

13 Kriyiq masiykuna, qamkuna Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupi kriyiqkunatami iskribishunillapa kay kartata, yaĉhanaykillapapaq kriyishaykillaparayku tukuy tyimpu kawsanaykillapapaqna kankillapa nir.

14 Chaynulla nishaykillapapis: Nuqanchikkunaqami kusalata kunfyakanchikllapa, Taytanchikllapa Dyuspiqa. Chaqa allitami yaĉhanchikllapa nuqanchikkunaqa pay munashannuta mañakushaqa uyamanchikllapa nir.

15 Chaymi imanutaq yaĉhanchik Tayta Dyusman mañakushaqa uyamanchik nir, chaynullami yaĉhayta puytinchikpis payqami mañashanchikpipis yanapamayanchikllapa nir.

16-17 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu imalata mana allinta rurarqami Dyuspa naypanpiqa uchakuyanchikna. Piru chaynu uchakusha karmapis, Tayta Dyusman mañakushaqami llakipamanchikllapa. Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa ima mana allinta rurar uchakuqta rikarqami, Taytanchik Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq chay uknikillapataqa. Chaynuqami chay uknikillapaqa washakashana kanqa. Piru mayqanpis Dyusninchikpa kuntran tikrakasha kar, tukuy tyimpupaqna wanunanpaq kayarmapis, kusala mana allinkunata ukkunata yaĉhachiyatinqa, amami paykunapaqqa mañakunkillapalamapischu.

18 Piru allita yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspi kriyishanrayku, pay chiqap wamranpaqna riqsitinqami, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashan chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu. Chaqa Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristuqami mana imuraspis dijar kuytamashallapaqa, mana imanupis imanachimayninchikta puytinchu chay dyabluqa.

19 Chaqa nuqanchikkunaqami, yaĉhanchikllapa kriyishanchikllaparayku Dyusninchikpana kanchikllapa nir. Piru chay wakin mana kriyiqkunaqami chay dyablupa kar, kusala mana allinta rurarlla kawsanllapa.

20 Nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa Dyuspa Wamran Jesucristuqami shamuran Taytan Dyusta allita riqsichimanallapapaq nir. Chaymi nuqanchikkuna kriyiqkunaqa allitana kriyir Jesucristullawanna kawsanchikllapa. Chaqa chiqap kaq Jesucristuqami qumanallapapaq nisha tukuy tyimpupaq kawsaytana.

21 Chayraykumi munashay wamrituykuna, allita kuytakar ima, amami chay runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunataqa adurankillapalamapischu.

Chaynumi kanqa.

---

* **5:8** Uk iskribikashakunapiqa kaynu rikarin: Chaymi Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir, intrakanapaqqa unaq syilupi kanmi kimsa, Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristo, chaynulla Santu Ispiritu. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa. 8 Chaynullami kay pachapipis kan kimsa, Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir intrachimanallapapaqqa: Santu Ispiritu, Jesucristo yakupi shutikushan, chaynulla wanur yawarninta iĉhashan ima. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa.

2 Juan
Juanpa ishkay kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, * nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar, qamkunata Dyus akrar
paypana kanaykillapapaq nishushallapa katinmi iskribishunillapa. Chaqa Jesucristupi al-
lita kriyishaykillaparayku mana qunqashurllapa, kusalata qamkunapaq yarpukuni. Piru
manami nuqalachu chaynuqa yarpushuni, ashwanmi tukuyla chiqap kaq Amitunchikpi
kriyiqkunaqa qamkunapaqqa kusalata yarpunllapa.
2 Chaymi nishaykillapa: Qamkunapaqqami kusalata yarpuni chiqap kaq, Jesucristuta
kay shunquyllapapi purichiq kar. Chaqa chay chiqap kaqqami, mana uk ratulapaqchu
nuqanchikkunawanqa, ashwanmi tukuy tyimpupaqna.
3 Chaymi kananqa mañakuni qamkunapaq Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan
pulla kusalata yanapar, llakipar ima kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq.
Chaynuqami chay chiqap kaqlapina kar, llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

Chiqapta llakipanakurmi kawsashunllapa

4 Piru kananqami nuqaqa kusalata aligriyani. Chaqa qamkunamanta kriyiq masikiku-
natami tarisha kani, qamkuna yupaylla Dyus munashannulla, chiqap kaqta rurar
kawsaqllapata.
5 Chaymi munashay kriyiq masiykuna, kananqa rugashunillapa ukninchikllapa ukn-
inchikllapa kusalata llakipanakur ima kawsanallapapaq. Piru kaynu nishurllapaqa, man-
ami uk mushuq mantakuyta imachu iskribishuyanillapa. Ashwanmi kay willashuyashayl-
lapataqa unaymanta-pacha Jesucristuqa nimashanchikllapallana karan.
6 Chaqa Taytanchik Dyus mantakushankunaqami intrachimanchikllapa llakipanakur
ima kawsanallapapaq nir. Chaymi chay mantakuykunata puntamanta-pacha in-
trakashaykillapanulla uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kawsanaykillapapaqna
kankillapa.

Juanmi yaĉhachikun mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

7 Kriyiq masiykuna, allitami intrakayllapa, kananmi achka mana allinta yaĉhachikuqkuna
rikarimushallapa. Chaymi paykunaqa kaynu yaĉhachikunllapa: "Jesucristuqami
Dyusmantaqa mana nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunchu shamusha" nir llullachikur
yaĉhachikunllapa. Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis chaynu nir yaĉhachikutinqa
yaĉhankillapana wakqa mana chiqap yaĉhachikuq kar Jesucristupaqa kuntran nir.
8 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa imanupiqakish chay mana allin
yaĉhachikuqkunata kasur, Jesucristumanta imata karanlata aypanaykillapapaq karan
chayta mana aypatkillapachu. Ashwanmi ima rurayashaykillapapiqa Jesucristupi yarpur
ruraylapa.
9 Chaqa mayqanpis Jesucristo yaĉhachikushanmanta ukmanta yaĉhachikuqqami mana
Dyusmantachu yaĉhachikuyan, chaynulla Dyuswan kaytapis mana puytiyanchu. Piru
mayqanpis Jesucristupaq yaĉhachikuqqami, Taytanchik Dyuswan pulla kar, Wamran Jesu-
cristuwanpis pulla kawsayta puytin.
10 Chaymi nishaykillapa: Mayqan wasikillapaman ĉhar Jesucristupa kuntran kar, mana
Dyus nishannu yaĉhachishuqllapa qallaritinqa amami samachinkillapalamapischu wasikil-
lapapiqa.
11 Chaqa mayqanpis chay mana allinta yaĉhachikuqta wasinpi samachiqqami, ashwan
chay mana allin yaĉhachikuyashanpi yanapaq yupayna.

Juanmi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, kanmi masraq willar ima animachishunayllapapaq. Piru manami
munanichu kay kartayllapi iskribir ima willashunayllapapaqqa. Ashwanmi Dyus mu-
natinqa mana tardarchu rikashuqllapa shamuyta yarpuni. Chaymi chaypi tantanakur
ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.
13 Chaynullami kaymantapis chay qamkunata yupay, Tayta Dyus akrashan kriyiqku-
napis, qamkunapaq saluduta kaĉhamun.

Chaynumi kanqa.

---

* **1:1** Kriyiq masiykuna nirqami intrachimayninchiktapis puytin, uk warmisitata wamrantinta iskribiran nir.

3 Juan
Juanpa kimsa kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar, kusala munashay kriyiq masiy Gayo, kay
kartata iskribishuni. Chaqa qampaqmi kusalata llakini ima.
2 Kriyiq masiy Gayo, yaĉhanimi qamqa kusa allinta puriyanki Dyusninchikwan nir.
Chaymi Taytanchik Dyusman kusata mañakuni, pay yanapashutin ama imapis pasashutin,
allinla ima kanaykipaq.
3 Chaymi wakin kriyiq masikikuna watukumaq ĉhamur parlamasha qampaq, kaynu
nir: Qamqashi chiqap kaqlapi kar, kusa allinlata rurar kawsanki nir. Chaymi chaynu
nimarllapaqa, kusalata aligriyachimashallapa.
4 Chaqa tukuy nuqallapi ima katin aligriyanaymantaqami, ashwan masta aligriyachi-
man, qamkuna wamray yupay kaqkunaqashi chiqap Jesucristo munashannulla rurar
kawsankillapa nir yaĉhashayrayku.
5 Kriyiq masiy, qam chay uknikikunata ima ministishanpi yanaparqami kusala allinta
rurayanki. Chaynulla yanapayankipismi, chay uklawmanta kaq kriyiq masikikunatapis.
Chaqa chaynu rurarqami ashwan kusala mas allinta rurayanki.
6 Chaynu yanapakushaykiraykumi, runakunaqa qamqashi kusalata llakipanki payku-
nataqa nir, tukuy kriyiqkunapa naypanpi rimasha. Chaymi kusalata kananqa rugashuni
chay ukninchikkuna Dyus munashanta yaĉhachikuq riqkunata ima ministishanpi yana-
panaykipaq. Chaynuqami paykunaqa, Amitunchikpa kusala shumaq rimayninta rir
yaĉhachikunanllapapaq.
7 Chaqa paykunaqami Jesucristupaq yaĉhachikunanpaq kusalata yarpushallapa. Piru
chaynu yaĉhachikuq rinanpaqqa manami ministishachu chay mana kriyiq runakuna
yanapanantaqa.
8 Chayraykumi nuqanchikkuna yanapayta puytinchikllapa paykunaqa rir
yaĉhachikunanpaq, chiqap kaq Jesucristupaqqa.

Diótrefes mana allinta tukushan

9 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunaman iskribimuray uk kartata. Piru chay qamku-
napimi kan uk runa Diótrefes shutiq. Paymi chay ima nir iskribishushayllapapaq mana
allintachu yarpun. Ashwanmi pay munashannulla rurachishurllapa ima, kusala man-
takuq ima kanayan.
10 Chayraykumi nuqa rikashuqllapa shamurqa, chay runataqa qayachimur allita par-
lashaq. Chaqa nuqami yaĉhasha kani, chay runaqashi kusala mana allin kwintunku-
nawan, chaynulla llullakur ima rimar purin, nuqakunapaq nir. Chaynullami yaĉhashapis
kani, chay runaqashi kriyiq masinchikkuna yaĉhachikur ĉhatinmapis mana samachinchu.
Chaymi ashwan wakin kriyiqkuna samachikushaq nitinllapamaqa mana samachiku-
nanllapata munar chay kriyiqkunapa tantakananllapa wasimanmatapis itakur manana
tantakananllapamatapis munanllapanachu ima nir.

Demetrio kusala allin kashan

11 Kusala munashay kriyiq masiy, amami chay mana allinta rurayashanllapakunata
ima rurarchu, allin kaqlata rurar kawsankillapa. Chaqa chay allinta ruraqkunaqami
Dyuswan kawsanllapa. Piru chay mana allinta ruraqkunaqami, Dyustaqa mana rikar
riqsishallapalamapischu.
12 Piru chay ukninchik Demetrio-shuypaqami Dyustaqa riqsir kriyishanrayku, kusa
allinlata rurar kawsan. Chaymi chaynu chay chiqap kaqpi kriyir allinlata rurashanrayku,
wakin rikaqkunapis kusa allinlata rimanllapa paypaqqa. Chaynullami nuqakunapis,
payqami kusa shumaqta kawsan nir rimanillapa. Chaqa qamqami yaĉhanki imata ri-
marpis chiqap kaqlata rimanillapa nir.

Juanmi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiy Gayo, kusala achkaraqmi kan willashunaypaqqa. Piru manami mu-
nanichu kay kartayllapi iskribir willashunaypaqqa.
14 Chayraykumi mana tardarchu daskaqla shamunayani rikashuq, chaypinami qam
qamllawanna parlanapaq.
15 Jesucristumi yanapar kusala shumaqta kawsachishunqa. Kaymanta kaq kriyiq
masinchikkunami qampaq saluduta kaĉhamun. Piru kriyiq masiy rugashayki, saludapa-
manaykipaq chaypi kaq tukuyla kriyiq masinchikkunatapis.

Chaynumi kanqa.

Judas
Judaspa kartan

Jesucristupa uknin, chaynulla Santiagupa uknin Judasmi kay kartata iskribiran. Payqa manami Jesucristuta kuntrankunaman qukuq Judas Iscariotichu karan.

Chay tyimpumi mana allinta yaĉhachikuqkuna puriran kaynu yaĉhachikur: "Uchakurlla tashallapa, Tayta Dyus pirdunamayashunraq" nir. Chaynu mana allinta yaĉhachikur puriyatinmi, Judas kusata llakiran, Jesucristupi kriyiqkunaqa paykunamatana kriyinqallapa nir. Chaymi kay kartata kaĉharan chay mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqchu nir.

Judasmi saludakun

1 Nuqa Judas Santiagupa ukninmi, Jesucristupa sirbiqnin kani. Chaymi, kay kartata iskribimuni qamkunata Taytanchik Dyus llakipar akrashushallapa kaqkunaman. Chaqa maydiyapis Jesucristullami yanapashuyanllapa, paylapi kriyirlana kawsanaykillapapaq.

2 Chaymi Jesucristuta kusalata mañakuni llakipar yanapashurllapa, kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq.

Judasmi mana allinta yaĉhachikuqkunapaq intrachikun

3 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqami kusalata yarpusha kani iskribir masta intrachishunayllapapaq imanumi nuqata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuqa washamashanchikllapana nir. Piru kananqami kusalata rugar willashaykillapa, chay kriyishanchikllapanulla maydiyapis shachinakunallapapaq ama chiqanchakarnachu nir. Chaqa yaĉhashanchikllapanu Taytanchik Dyusmi nimaranchikllapa Jesucristupi tukuyla kriyiqkunalashi washakashana kashunllapa nir.

4 Tukuy kaykunataqami nishuyanillapa, chay llullakur yaĉhachikuqkuna kusala achka rikarimushanllaparayku. Piru chay runakunapaqqami, Dyus nitin iskribiqkunaqa unay may tyimpumanta-pacha nishallana kayaq, paykunaqashi kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa nir. Chaymi chay kusala mana allinta rurar kawsaq runakunaqa Dyusninchikpi kriyiq tukur, "Kriyishanchikraykumi, imatapis munashanchiknulla rurayta puytinchik" nir llullakur yaĉhachikunllapa. Piru chaynu niqkunaqami, tukuy imapa amun kaq Amitunchik Jesucristutaqa, mana riqsishallapalamapischu.

Mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kastigakanqa

5 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhayatkillapamapis, kaytami yarpunaykillapata munani: Amitunchikmi Israel runakunata Egipto pwiblumanta washar tukuylata lluqshichimuran. Piru Israel runakunaqami, mana tukuyninqa kriyiqkunachu karan. Chaymi chaynu lluqshichimushana karqa, chay mana kriyiqkunataqa limpu wanuchir tukchiran.

6 Chaynullami wakin angelkunamapis Dyuswan kayashanmanta chiqanchakar, imata rurananpaq nishanta mana kasurchu, kuntranna tikrakaranllapa. Chaymi ashwan paykuna munashannulla rurashanrayku, Dyusqa kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri mayman itakuran kadinakunawan watar. Chaymi chaypina yarakuskinanllapapaq chay kusala manchaypaq jwisyu diya ĉhamunankaman.

7 Chaqa imanutaq unaymaqa munashanllapalata rurar uchakuranllapa, chaynu yupaymi Sodomapi, Gomorrapi, chaynulla kay pwiblupa shipchanpi kaq pwiblitukunapimapis mana allinta ruraqkunapaqna tikrakaranllapa. Chaymi chay pwiblupiqa runakunaqa warmiwan yupay ullqupuralla punuqllapa. Chaynulla kusala ukman saqra imakunata ima ruraqllapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa chay runakunawanqa piñakur, kusala manchaypaq ninawan kastigaran. Piru chay kastigashan imaqami kay tyimpupi kawsaqkunapaqqa sirbimanchikllapa, intrakarna amana chay tukuy tyimpupaq ninawan kastigakasha kanallapapaq.

8 Piru chaynu katinmapis chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa mana intrakanar, paykuna munashanllata rurar kawsanllapa. Chaymi ashwan mana imatapis kasuyta munanllapachu. Chayraykumi, paykunaqa yanqa runakunalla karmapis mana mayqantapis kwintacharchu, Dyus akrashan kaq mantakuqkunapaq, chaynulla chay kusala pudirniyjun kaq angelkunapaq, chay mana allin kaq angelkunapaqmapis, kusala mana allinkunata ima rimarlla kawsanllapa.

9 Chaqa allita yarpunmanllapa, Tayta Dyuspa angelninkunamaqa manami mayqanpaqpis kusala mana allinkunata rimanllapachu. Imanutaq kusala pudirniyjun Tayta Dyuspa punta angelnin Miguelmaqami, Moisespa kwirpunta kitanakunanpaq dyabluwan

maqanakuyarmapis chay dyablutaqa manami niranchu: “Kusala saqra dyablu, kanan-
shuypaqami kastigakashana kanki” nirqa. Ashwanmi kaynu niran: “Amitunchikmi rikar
yaĉhar imata rurashaykinulla kastigashunqa” nir.
10 Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, mayqanpaqpis sunsunulla riman-
llapa, mana kwintacharchu. Chaymi paykunaqa kawsanllapa kwirpun munashanllata
rurar, imanutaq animalkunamaqa kawsan chaynu. Chaymi kusa mana allinta rurar
uchakushanllaparayku Dyuspa naypanpiqa kusala manchaypaqta kastigakashana kan-
qallapa.
11 ¡Imananqallaparaq chay mana allinta ruraq runakunaqa! Chaqa paykunaqami, imanu-
taq Cainmaqa kusala mana allinta rurar kawsaran, chaynullami kawsanllapa. Chaynulla
imanutaq Balaammaqa qillayta munashanrayku Dyusmanta chiqanchakaran chaynu
kawsanllapa. Chaymi imanutaq chay runa Coré shutiqmaqa Tayta Dyusta mana kasur-
anchu, chaynullami kay runakunapis Dyusninchikta mana kasur ima puriyar wanunl-
lapa.
12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa chay kriyiqpura fyistakunkillapa
chaypimapis, chaypi pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukunllapa. Chaqa payku-
naqami chaypiqa kusata aligriyar mikunllapa, upyanllapa tiqllananllapakaman. Piru
manami qamkunataqa kwintachashunllapachu. Chaymi chay mana allinta yaĉhachikuq
runakunaqa, wakinkunata rikar yaĉhachiq karmapis, ashwan paylapaq yarpunllapa.
Chaynu karmi paykunaqa kaynu yupay kawsanllapa: Imanutaq chaki puktaymataqa
wayra apan chaynu. Chaymi ashwan chay runakunaqa, imanutaq qirumataqa mana
puqutinqa, kuchunllapa. Chaymanta qashan manana imapaqpis sirbitinqami, ashwan
ĉhupanmantana pilanllapa, chaynu yupaymi chay runakunaqa kawsanllapa mana imala-
paqpis sirbirchu.
13 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa imanutaq mar yakumaqa wakman kayman
maqchikar pusqukun nir? Chaynumi chay runakunapis wakman kayman
chay mana allinkunata yaĉhachikurqa shikwakunllapa, chay kusala pinqaypaq
yaĉhachikuyashanllapataqa. Chaynullami paykunaqa uk qullar, mana mayman rishaq
nirmapis yaĉhaq yupaychu. Chaymi paykunaqa yarakuyanllapa Dyus rikar yaĉhar kusala
manchaypaq yanalla ruri mayman itakunanpaq tukuy tyimpupaqna.
14 Yaĉhashanchikllapanu Adanmi punta runa kaq. Chaymantami paypaqa willkankuna
karan. Chay willkankunapismi willkayjun karan. Chaymi kay willkankunapis wamraku-
ranllapa. Chay wamrankunamantami nasiran Enocqa. Kay Enocmi Dyuspa rimaqnin kaq.
Chaymi Dyus rimachitin, chay mana allinta yaĉhachikuqkunapaqqa kaynu nir rimaran:
“Rikaraymi Amitunchik kusala manchaypaq achka angelkunawan shamuqta.
15 Paymi shamuyaran tukuyla runakunata rikar yaĉhaq. Chaymi chay kusala mana
allinta rurasha chaykunata, chaynulla Amitunchikllapaq kusala mana allinta rimashan-
rayku tukuy tyimpupaq kastigananpaqna shamuyaran” nir.
16 Chaqa chay runakunaqa imatapis mana allinta yupay rikar, chaynulla kusa saqrata
musyakunllapa ima. Chaymi ashwan chay runakunaqa imatapis kwirpun munashanllata
ruranllapa. Chaynulla imata rimarmapis kusalata alabakar ima rimar wakinkunata
ingañanllapa.

Judasmi kriyiqkunata kaynu nin

17 Piru qamkunaqami Amitunchik Jesucristupa apustulninkuna yaĉhachikushantaqa al-
lita intrakashaykillapa kanqa. Chaymi chay intrakashaykillapataqa ama qunqankilla-
panachu.
18 Chaqa kaynu nirmi intrachishuranllapa: “Maydiya Jesucristo shamunan diya
shipchana katinqami, rikarimunqallapa achka burlakaqkuna. Paykunaqami kwirpun
munashannulla ima rurar kawsanqallapa” nir.
19 Chaynu runakunami kriyiqkunataqa paykunapurata chiqanchan. Chaynulla
paykuna munashanllapanulla kawsanllapa. Chaqa paykunaqa mana Dyuspa Santu
Ispiritunwanmapischu.
20 Piru qamkuna-shuypaqami kriyiq masiykuna, chay kusala shumaq imapi kriy-
ishaykillapanulla shachinakuyllapa, chaynulla imapaq Tayta Dyusman mañakunarmapis
Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakuyllapa.
21 Chaynulla Tayta Dyus llakipashushanllapanulla ama disanimakurchu yarayllapa
maydiya Amitunchik Jesucristo shamunankaman. Chaqa payqami kusata llakipa-
mashanchikllaparayku apamashunllapa tukuy tyimpupaq paywanna kawsanallapapaq.
22 Chayraykumi chay manaraq allita kriyiqkunamatapis llakipar masta animachiyllapa
tukuy shunqunwan Amitunchikpi kriyinanllapapaq.

23 Chaynulla chay wakin uchanrayku rupananpaq yupay kaqkunatapis, yanapankillapa
amana uchanrayku rupananllapapaq. Chaynullami wakinkunatapis llakipankillapa.
Piru allitami kuytakankillapa. Imanupiqakish qamkunata uchakuchishushallapamana
rikaritinllapa. Chaqa chay yanapayankillapa runakunapa yarpuyninqami, kusa millanay-
paqllaraq.

Dyusninchikta alabashunllapa

24-25 Kriyiq masiykuna, kananqa kusala pudirniyjun washamaqninchik Taytanchik
Dyusta alabashunllapa. Chaqa payqami kusala pudirniyjun kashanrayku qamkunata
kuytashuyanllapa ama imalapimapis uchakurchu kusa allinla, chaynulla kusa aligri ima
kusala shumaq mantakuyashanman ĉhanaykillapapaq. Chaqa payllami, quya, kanan, allaq,
chaynulla maydiyapis mantakun, kusala puytiq ima kashanrayku. Chaymi Amitunchik
Jesucristo maydiyapis yanapamashunllapa.

Chaynumi kanqa.

Apocalipsis
Jesucristo Juanta rikachishankuna

Jesucristupa apustulnin Juanmi kay Apocalipsis libruta iskribiran. Chaynu iskribinanpaq katinmi Tayta Dyus uk angelta kaĉhamutin, Juanta rikachiran kay pachapi, syilupi ima pasayanqa nir. Chay rikachishankunatami Juanqa iskribiran nuqanchikkuna imanu qischakarpis wanunakaman Jesucristupi kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq.

Kay libruta liyirmi intrakayanchik Jesucristo qashan shamuyanqa nir. Chaynullami intrakayanchik tukuy runakuna wanushanmanta kawsamutin Jesucristo rikar yaĉhayanqa nir. Chaynullami paypi kriyiqkunapis tukuy tyimpu paywan pulla kawsayashunllapa nir intrakanchikpis.

Manaraq kay Apocalipsis libruta iskribirmi Juanqa "San Juan" libruta iskribiran. Chay "San Juan" libruta liyirmi intrakayanchik kay pachapi Jesucristo karqa imanu kawsaran nir. Chaynullami Juanqa kimsa kartakunata iskribiran. Tukuy chay iskribishan librukunataqami tarinchik Mushuq Testamentupi.

Juanmi iskribiran Jesucristo rikachishankunata

1 Taytanchikllapa Dyusqami jwisyu diya ĉhamunanpaqna katinqa imakunami pasayanqa nirqa Jesucristutaraq intrachiran. Chayna Jesucristuqa sirbiqninkunata intrachinanpaq. Piru Amitunchikqami, uk angelninta kaĉhamutin sirbiqnin Juantaqa allita intrachiran.

2 Chaymi Tayta Dyus, Jesucristuta intrachishantaqa Juanqa intrakashanrayku tukuy rikashanta, uyapashantaqa karanta rimayan.

3 Chaymi mayqanpis Dyusmanta kaq kay rimayta liyir manaqa uyakur tukuy shunqunwan kasuqkunaqa kusa shumaqmi kanqallapa. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima pasananpaq nishanqami shipchamunna kumplikananpaqqa.

Juanmi syiti pwiblupi kriyiqkuna tantakayashanllapaman iskribin

4 Nuqa Juanmi, prubinsya Asiapi syiti pwiblupi kriyiqkuna kankillapa chayman iskribimuni. Chaymi kusalata Taytanchik Dyusman mañakuni pay yanapar kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa. Chaynullami mañakunipis Tayta Dyus tar mantakunan naypanpi syiti Ispiritukuna * kaqpis kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq.

5 Jesucristumanpismi mañakuni kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi allita Taytan Dyuspaqqa intrachimanchikllapa. Paymi puntata kawsamuran. Chaynulla paymi mantan tukuy kay pachapi mantakuqkunamatapis. Chaqa Jesucristuqami munamashanchikllaparayku yawarninta iĉhar uchanchikkunamantaqa washamashanchikllapa.

6 Chaynu tukuyta washarmi uklapaq yupayna tikrar, kusa mantakuq imana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapapis uk kura yupay kar, Jesucristupa Taytan Dyuslatana sirbinallapapaq. ¡Chaymi ashwan Jesucristuqa tukuy tyimpupaq mantakun nir ima alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

7 ¡Jesucristumi puktay rurilata shamunqa!
Tukuymi rikanqallapa,
wanutin tukshir uĉhkuran chaykunamatapis.
Tukuy pachamanta runakunapis rikanqa.
Kusatami llakir paypaq waqanqallapa.
¡Arí chaynumi kanqa!

8 "Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega kani. Chaynullami chay punta chay, tukukanan chay kani". Chaynumi nin Amitunchik kusa puytiq Tayta Dyusqa. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa.

Juanmi kusala puytiq Jesucristuta rikaran

9 Nuqa Juanmi, Jesucristupi kriyishayrayku kriyiq masikillapa kani. Chaynu karmi qamkuna yupay kusalata qischakar imamapis shachinakuni. Chaqa nuqapismi Tayta Dyus mantakuyashanwanna kani. Chaymi Tayta Dyuspa rimaqnin kar, Jesucristupaq

---

* **1:4** Tayta Dyuspa naypanpi syiti Ispiritukuna nirqami intrachimanchikpis Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.2-10; Isaías 11.2.

yaĉhachikushayrayku, aypar apamaranllapa chay mar yaku ĉhaypipi uk pacha Patmos shutiq karan chayman.

10 Piru Amitunchikta alabanapaq diyapi Tayta Dyusman mañakutiyqami, Santu Ispiritu kusala shumaq imakunata rikapakuchimaran, uyapakuchimaran ima. Chaymi ikiymanta uyaparay uk kusa jwirti rimayta. Chay rimaymi trumpita kusa jwirtita waqaq yupay karan.

11 Chaymi nimayaran: “[Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega kani. Chaynullami chay Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani.] Uk librupi iskribiy kay rikashaykita. Chaymanta kaĉhanki prubinsya Asiapi syiti pwiblukunapi kriyiqkuna kan chayman. Chay kriyiqkuna kan chay pwiblukunaqami kaykuna: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea ima”.

12 Ikimanmi tikrakaray rikanaypaq mayqanshi willamayaran nir. Piru ashwan rikaray urumanta rurakasha syiti bilirukunata.

13 Chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpimi rikaray uk runa yupay rikĉhaqta. Mudananqami ĉhakinkaman ĉhayaran. Urumanta rurakasha waĉhkutami qasqunkaman waĉhkakusha karan.

14 Aqchanqami imanutaq yuraq utku chaynulla puktaymapis kusala yuraq chaynu karan. Nawinkuna-shuypaqa, nina miraq yupay karan.

15 Ĉhakinkunaqami urnupi brunsi rupachir kamkachikasha yupay kusalata llipyarayaran. Rimanan-shuypaqa, kusala jwirti karan imanutaq riyumaqa kusala achka karqa lanyan chaynu.

16 Nataq allilaw makinpi-shuypaqa, syiti qullarkunata charikusha karan. Shiminmanta-shuypaqa yarqamuyaran uk ispada kadalawunman kusa filuyjun. Qaqllanqami imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaramun chaynu karan.

17 Chaynuta rikarqami nuqaqa wanusha yupay ĉhakinman rataray. Piru payqa allilaw makinta nuqapa anayman ĉhurar nimaran:

“Ama manchakuychu. Nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani.

18 Nuqami kawsani. Wanushami karay. Piru kananqami tukuy tyimpupaqna kawsani. [Chaynumi kanqa]. Nuqami llabita purichini chay wanuypata, chaynulla chay wanushakuna maymanĉhi riyan † chayman riqkunapaq ima.

19 “Rikashaykitami iskribinki, kanan imakuna pasayan chayta, chaynulla maydiyapis pasayanqa chaymatapis.

20 Piru kananqami intrachishayki chay syiti qullarkunata allilaw makiypi charikushaypaq, chaynulla chay urumanta syiti bilirukunapaqpis: Chay syiti qullarkunaqami intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelkunapaq. Nataq chay syiti bilirukuna-shuypaqa intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunalapaq.

2

Éfeso pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 “Chay Éfeso pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay syiti qullarkunata allilaw makinpi charikusha chay, chaynulla chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpi puriq chayqami kaynu nin:

2 Nuqami, qamkuna Efesupi kriyiqkunapaqqa yaĉhani tukuy imata rurayashaykillapapaqpis. Riqsishunillapapismi kusata qischakar imamapis shachinakur yaĉhachikuyashaykillapapaq. Chaynullami yaĉhanipis, chay mana allinta ruraqkunawanqa mana pulla kayta puytinkillapachu nir. Chaynullami yaĉhanipis chay apustul kani niqkunatapis allita rikar yaĉhatkillapaqa mana chiqap apustulkunachu kasha nir. Chaymi ashwan qamkunaqa yaĉhashaykillapana kusala llullakunami kasha paykunaqa nir.

3 Maydiyapismi nuqalapi kunfyakashaykillapa. Chaymi nuqarayku kusata qischakashaykillapa, mana shaykurlamapischu.

4 Piru kananqami nishaykillapapis mana allinta tukuyashaykillapapaqna: Chaqa kananqami qamkunaqa imanutaq puntallamataqa nuqapaq kusalata llakiq kankillapa manana chaynunachu kankillapa nir.

5 Chaymi allita yarpur, imapi uchakusha kani nir, Dyusman qashan tikrakar imanutaq punta kashaykillapanullana rurayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami nuqa shamur kastigashur chay biliru kaqkunamatapis ashuchishaq qamkunamantaqa.

---

† **1:18** Kay wanushakuna maymanĉhi riyan nirqami intrachimanchik Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqami riyanqa paywan nir. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqa riyanqa uk lugarman chaypina qischakar ima yarakuskinanllapapaq maydiya Amitunchik infyirnuman rinanpaq ninankaman, nir.

6 Piru chay Nicolaíta runakuna * mana allinta yaĉhachikuyashanta nuqa yupaylla
ĉhiqniyashaykillapami kusa allinta yarpuchiman.
7 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata
willashantaqa! Chaymi shachinakur binsikuq chaytaqa, tukuy tyimpupaq bidanchikta
qumanchik chay qirupa puquyninta qarashaq. Chaqa chay qiruqami Dyuspa shumaq
luryanpi kan.

Esmirna pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

8 "Chay Esmirna pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Punta Kaq chay, chaynulla Tukukanan Kaq chay, wanur qashan kawsamusha
chayqami kaynu nin:
9 Nuqami, qamkuna chay Esmirnapi kriyiqkunataqa riqsishunillapa imanumi qis-
chakankillapa nir. Riqsishunillapapis mana imayjunchu kankillapa nir. Piru alli
yaĉhaymantaqami nuqapaqqa kusa imayjun kankillapa. Yaĉhanipis imanumi qamku-
napaq mana allinkunata rimanllapa nir. Chaqa paykunaqami nin: Israel runakuna
kashanchikllaparayku Dyuspa kaqninkunana kanchikllapa nir. Piru chiqaptaqami
dyablupa kaqninkuna paykunaqa.
10 Amami manchakunkillapachu imanu qischakarmapis. Chaqa dyabluqami qamku-
namanta wakinllataqa, karsilman ima itanqallapa. Chaynu rurarmi rikashunqallapa
allitachush nuqapi kriyinkillapa nir. Chaynumi dyis diyallataqa kusalata qischakankil-
lapa. Piru nuqapi kriyishaykillapanullami, maydiya wanunaykillapakaman shachi-
nakunkillapa. Chaynu katkillapaqami nuqaqa kurunata rigalashurllapa tukuy tyimpu
kawsaytana qushaykillapa.
11 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata
willashantaqa! Chaqa kaynumi niran: 'Chay shachinakur tukuy mana allinkunata
binsiqkunataqami, yanapatiy manana ishkay kutipaq wanurqa qischakanqanachu' nir.

Pérgamo pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

12 "Chay Pérgamo pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay ispada kadaladunman kusa filuyjunta purichiqmi, qamkunapaq kaynu nin:
13 Nuqami allita yaĉhani qamkuna chay Pergamupi kriyiqkunaqa chay maypiĉhi
dyablu tar mantakun chaypi tayankillapa nir. Piru chaynu karmapismi, nuqapi
kriyishaykillapamantaqa mana chiqanchakashaykillapachu. Chaymi nuqapaq chiqap
rimaqniy Antipasta chay dyablu tayashan pachapi wanuchitinllapa rikasha karmapis,
mana chiqanchakashaykillapachu nuqamantaqa.
14 Chaynu karmapismi aykala mana allin imakunata rurashaykillaparayku kusala
mana allinta yarpuchimankillapa. Chaqa qamkunamanta wakinnikillapaqashi, chay
unay Balaam † mana allin nishankunata kasur kawsankillapa. Chaqa Balaamqami
chay mantakuq Balacta animachiran Israel runakunata willatin, yanqa dyuskunaman
ufrinda nir animalta ĉhurashanllapapa aychanta mikur, chaynulla warmi kar, runa
karmapis ukwan ukwan punur ima uchakunanllapapaq.
15 Chaynullami qamkunamanta wakinkunaqa chay Nicolaíta runakuna
yaĉhachikushanta [ĉhiqniyashayta] yaĉhakusha, mana chiqanchakanayanllapachu.
16 Chayraykumi allita yarpur tukuy mana allinkunata rurashaykillapataqa dijar
qashan Dyusmanna tikrakayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami mana tardarchu
nuqa qamkunaman shamur, chay ispada shimiymanta lluqshimuqllawan maqanakur
limpu imanachir tukchishaykillapa.
17 Chaymi nini: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqku-
nata willashantaqa! Chaymi chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqku-
nataqa, qarashaq chay *'maná'* shutiq mikuy mana rikayashanllapata. Chaynullami
qushaqpis uk yuraq rumisituta. Chay rumipimi uk mushuq shuti iskribikasha. Chay-
taqami mana mayqanpis riqsinchu. Ashwanmi chay mayqanĉhi aypayanqa chayla
riqsinqa.

Tiatira pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

18 "Chay Tiatira pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

---

* **2:6** Nicolaíta runakuna nirqami intrachimanchik Nicolás shutiq runa yaĉhachikushanta kasuqkunapaq. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa Jesucristupi kriyiq karnaqashi imatapis munashanchiknulla rurar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrinda nir ĉhurashanllapamatapis mikuyta puytinchik, chaynulla runa kar warmi karmapis ukwan ukwan punuyta puytinchik nir. † **2:14** Balaampaq mas intrakanarqa rikashun Números 25.1-3; 31.8-16.

Dyuspa Wamran nawinmapis kusala nina miraq yupay chay, chaynulla urnupi rupachir kamakachikasha brunsi kusalata llipyaraq ĉhakiyjunqami kaynu nin:

19 Nuqami, qamkuna chay Tiatirapi kriyiqkunapaqqa allita yaĉhani tukuyla rurashaykillapakunataqa. Chaynullami yaĉhanipis imanumi nuqata munamar, kusata nuqapi kriyinkillapamapis nir. Chaymi ashwan chay punta rurayashaykillapamantaqa kananqa mana shaykuq kusala shumaqta imatapis rurarna sirbimankillapa nir yaĉhanipis.

20 Piru yaĉhasha kani chay mana allinta tukushaykillapakunata. Chayshi qamkunaqa, chay warmi Jezabel shutiq ima mana allinta ruratinpis mana imatapis willankillapachu. Chay warmiqami, Dyuspa rimaqnin yupay tukunla. Chaymi ashwan mana allinta yaĉhachikur, nuqapi kriyiqkunata llullachinllapa, warmi kar manaqa runa karmapis ukwan ukwan pununanpaq, chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrindapaq animalta ĉhurashanllapata mikunanllapapaq ima nir.

21 Chaymi nuqaqa chay warmitaqa ayka diyallataqa dijasha kani, allita kwintata qukar Dyuspina kriyinanpaq. Piru payqami mana kasumar, chay ukwan ukwan punuyashanmatapis mana dijashalamapischu.

22 Chayraykumi chay warmitaqa kastigashaq, nanaywan kar mantanllapina usurananpaq. Chaynulla chay mayqan runakunapis chay warmiwan punuqkunapis, mana uchanta dijatinqa paykunatapis kusala mana allinta rurar qischashaq.

23 Chaynulla chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa. ‡ Chaynu tukuy mana allinta ruraqkunata tukchitiymi chay tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa kwintata qukar ninqallapa: ‘Amitunchikqami tukuylata yaĉhamanchikllapa imanu shunqunchikpi yarpuyashanchikllapamatapis’ nir. Chaymi tukuy imata yaĉhashuqllapa karmi, allita rikashurllapa imanu kanaykillapapaqpis nishaykillapa.

24 Piru chay Tiatira pwiblullamanta wakinkunaqami chay warmi mana allinta yaĉhachishutinllapaqa mana kasushaykillapachu. Chaynulla dyablupaq mana yaĉhashaykillapata yaĉhachishutinllapapis mana kasur, mana riqsishaykillapalamapischu. Chayraykumi mana mas imakunata ruray nishuyllapamatapis puytinichu.

25 Ashwanmi nishaykillapa: Chay imanutaq nuqapi kriyishaykillapanullami shachinakuskinkillapa, maydiya nuqa shamunaykaman nir.

26 Chaymi mayqanpis chay tukuy mana allin kaqkunata binsir nuqa munashaylata shachinakur ruraqkunataqa, tukuy pachakunapi mantakunanllapapaqna ĉhurashaq.

27-28 Chaqa imanutaq Taytay Dyusmaqa, nuqa mantakunaypaq ĉhuramasha, chaynullami mantakunqallapa jyirru baranta charikurlla. Chaymi mayqantapis mana allinta tukuqtaqa manka allpata yupay limpu llampuchanqallapamapis. Chaynullami yanapashaqpis paykunaqa imanutaq achkiyaypimaqa uk atun qullarsitu achkirachikun chaynu kananllapapaq.

29 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa!

3

Sardis pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 “Chay Sardis pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa syiti Ispiritunkunata * purichiq kaq, chaynulla chay syiti qullarta purichiq kaqqami kaynu nin:

Nuqami, qamkuna chay Sardispi kriyiqkuna imata rurashaykillapatapis yaĉhani. Chaynullami yaĉhanipis imanumi runakuna kusalata alabashunllapa Jesucristupi kusalata kriyinkillapa nir. Piru nuqapaqqami wanusha yupayna kankillapa.

2 Chayraykumi rikĉhakuq yupay kusalata shachinakur chay rurayashaykillapataqa kusa allinlatana rurayllapa. Chaqa nuqapa rikayniypi, chaynulla Taytay Dyuspa naypanpiqami imatapis mana karanta rurayashaykillaparayku wanusha yupayna kankillapamapis.

3 Chaymi nishaykillapa: Imataĉhi yaĉhachishushanllapapi yarpur Taytanchik Dyusmanna qashan tikrakayllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapapi mana yarpur punuq yupaylla katkillapaqami manapis yarpuyatkillapa uk suwakuq yupay qamkunamanqa rikarimushaq.

---

‡ **2:23** Chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa nirqa intrachimayninchikta puytin, wamrankunamapis wanunqa mana allinta rurashanrayku nir. * **3:1** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir.

4 Piru chay Sardis pwiblullapimi wakinllaqa manaraq raĉhpanta liqwachaq yupayqa
mana allinkunata rurashallaparaqchu. Chay paykunami nuqawan maydiyapis purin-
qallapa yuraq intiruta mudakurna. Chaqa paykunaqami chaynu kananpaq kusala allin.
5 Chaymi mayqanpis shachinakur tukuy mana allin kaqkunata binsiqkunaqa yu-
raq intiruta mudakurna kawsanqallapa. Chaynulla chay maypiĉhi tukuy tyimpupaq
kawsananllapapaq librupi shutin iskribikashataqa, manami burrashaqnachu. Ashwanmi
Taytay Dyuspa naypanpi chaynulla angelninkunapa naypanpimapis kusala allinpaqna
riqsishaq paykunataqa.
6 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy
kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Filadelfia pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

7 "Chay Filadelfia pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Mana uchayjun kar, tukuyta chiqap kaqlata rimaq, chaynulla unay gubyirnu Davidpa
ayllunmanta kar Dyuspa mantakuyninpa llabinta purichir, mayqanmi yaykunqa
chaynulla mana yaykunqachu niqqami, kaynu nin:
8 Qamkuna Filadelfiapi kriyiqkuna tukuy allinlata rurashaykillapatami yaĉhani.
Chaymi naypaykillapaman chapakur rikayllapa. Chay naypaykillapapimi uk punkuta
kiĉhallata rikankillapa. Chaytaqami chaynu kiĉhalla kananpaqqa, nuqa chaynu
nisha kani. Chaymi chay kiĉhalla kaqtaqa mana mayqanpis kirpayta puytinqachu.
Piru qamkuna-shuypaqami, mana jwirsayjun karmapis nuqamantaqa mana pin-
qakurlamapischu, nishushayllapalatana kasur kawsashaykillapa.
9 Chaymi chay dyablu nishankunata kasur, pay munashanta ruraqkunataqa, nuqa
nitiy kusalata rispitar naypaykillapapi qunqurinqallapa. Chaynuqami paykunaqa
yaĉhanqallapa qamkunapaqqa imanumi kusalata llakipashushallapa kani nir. Chaqa chay
runakunaqami kusalata llullakur ninllapa: Israel runakuna karmi Dyuspa kaqninkuna
kanillapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.
10 Nataq qamkuna-shuypaqami nuqapi kriyishaykillapanulla kusalata
shachinakushaykillapa, michka qischakarmapis. Chayraykumi kay pachapi
kusala qischakaykuna kanqa chaymanmatapis washashaykillapa. Chaqa chay
qischakaykunaqami chaynuqa kanqa rikar yaĉhanaypaq mayqankunashi allita nuqapi
kriyinllapa nir.
11 Chaymi nishaykillapa: Shamunaypaq diyaqami shipchana. Chayraykumi imata
rurarpis karanlata nuqa munashaynula ruraskinkillapa. Chaynuqami chay kurunataqa
karantana aypankillapa, mana mayqanpis kitashutinllapanachu.
12 Chaqa mayqanpis chay mana allin kaqta binsiqtaqami, Taytay Dyuspa pullan
tukuy tyimpupaq kananpaqna nishaq. Chaymi paykunataqa Dyusta aduranannllapa
wasi ruripina kulumnata yupay ĉhurashaq. Chaynuqami paykunaqa manana may-
diyapis lluqshimunqallapanachu. Chaymi chaypina Dyusniypa shutinta, unaq syilumanta
shamuq mushuq pwiblu Jerusalenpa shutinta, chaynulla nuqapa mushuq shutiyta ima
iskribishaq.
13 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy
kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Laodicea pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

14 "Chay Laodicea pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Tayta Dyus tukuy imata nishanta kumpliq, karanlata rimaq, allita Dyuspaq intra-
chikuq, Dyus nitin tukuy rikayashanllapata rurasha chayqa kaynu nin:
15 Nuqami, qamkuna chay Laodiceapi kriyiqkunapaq yaĉhani tukuyla imata
rurashaykillapatapis. Chaynullami yaĉhanipis qamkunaqami mana qasaq, mana
quñuq imapischu kankillapa nir. ¡Icharaq quñuq karpis quñuqllamana kankimanllapa!
¡Chaynulla qasaq karpis, qasaqllamana kankimanllapapis!
16 Piru qamkunaqa manami munankillapachu tukuy shunquykillapawan nuqata
kasumaytaqa. Chaynu karmi tibyu yaku yupay kashaykillaparayku, mana pullakushuyla-
pata munanichu. Chaymi mana qasaq chaynulla mana quñuq kashaykillaparayku ashwan
kusalata millanar gumitashaykillapa.
17 Chaqa qamkunaqami ninkillapa kusa imayjunshi kankillapa nir. Ninkillapapismi
tukuy imapis munashaykillapanulla kan nir. Chaynulla manashi imaykillapapis fal-
tashunllapachu. Piru manachu kwintata qukankillapa qamkunaqa millanaypaq, pinqay-
paq, mana imayjun, syigu, liri ima kankillapa nirqa.

18 Chaymi nishaykillapa: Yanqa imakunapaq yarpunaykillapamantaqa, nuqapi kriyir
michka qischakar imamapis shachinakur, rantiq yupay aypayllapa chiqap kaq uru, ninapi
rupar kamakashata. Chaynullami aypayllapapis kusala shumaq yuraq raĉhpata. Chayna
chaywan mudakur manana lirilla yupay pinqaypaqta purinaykillapapaq. Aypankillapa-
pismi uk rimidyuta, chaywan rimidyakar allita rikakur imana purinaykillapapaq.
19 Chaymi nuqaqa mayqantapis chay munashay wamraykunataqa nanaq nanaq imat-
apis karanta willar kastigani. Chayraykumi ashwan tukuy chay uchakushaykikunata
dijarna, Dyus munashanta ruranaykillapapaqna tikrakayllapa.
20 Chaqa allita intrakayllapa: Nuqami punkuykillapamanta qayakuq yupay
willashuyanillapa. Chaymi mayqanpis uyamaqqa punkunta kiĉhaq yupay samachimanqa
paypa shunqunpina samanaypaq. Chaynu samachimatinqami paywanqa pulla mikuq
yupayna tukuy tyimpupaq paywan kashaq.
21 Chaymi tukuy mana allin kaqkunata shachinakur binsiqkunaqa nuqawan pulla
mantakuyniypina mantakunqallapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa tukuy mana allin
kaqkunata binsishayrayku Taytay Dyuswan pullana mantakunanpi mantakuni
chaynulla.
22 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy
kriyiqkunata willashantaqa! nir".

4

Syilupimi Dyusta aduranllapa

1 Chaymantaqami nuqaqa unaq syiluman chapakurqa, rikaray uk punku kiĉhallata.
Chaymi chay punta rimaypi uk trumpita waqaqta yupay uyapashayta qashan uyaparay
kaynu nimaqta: "Iqamuy kayman. Chaymantami rikachishayki tukuy ima pasananpaq
chaykunamatapis" nir.
2 Chaynu nir willamatinmi Santu Ispirituqa chay kutilla kusa shumaq imakunata
rikapakuchimaran. Chaymi chay kutilla, syilupi rikaraypis uk mantakunanllapa lugarta.
Chaypimi uk tasha mantakuyaq.
3 Piru chay mantakuna samanapi taqqami, kusala shumaq llipyala rumi jaspi, chaynulla
chay rumi kurnalina yupay qaqllayjun karan. Nataq chay tayashan ridurninpi-
shuypaqami, inap shayaran chay ismiralda rumisitu yupay kusa llipyala.
4 Chaynullami chay ridurninpiqa, rikaraypis binti-kwatru (24) samanakunata. Chayku-
napiqami chay binti-kwatru rukukuna taqta rikaray. Paykunaqami kusala yuraq intiru
raĉhpayjun, chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha samayaranllapa.
5 Chay mantakunan tayashanmantaqami rilampayaran, kusalata kunya lanyayaran
ima. Nataq naypanpi-shuypaqami, syiti bilakuna kusalata ratakuyaran. Chay bilaku-
naqami, Dyuspa syiti Ispiritunkuna * karan.
6 Chay mantakunan tayashanpa naypanpiqa mar yakuchu imaĉhi karan, kristal yupay
kusala chuyita.
Nataq chay samanapa yatalan ridurninpiqami, kwatru kawsaqkuna karanllapa. Payku-
naqami tukuy intirunta nawiyjun karanllapa, nawpanlawta ikilawta ima.
7 Piru chay kawsaqkunamanta ukqami uk liyun yupay karan. Nataq chay ikillan chay-
shuypaqa uk turu yupay karan. Uk-shuypaqa runa yupay qaqllayjun karan. Nataq chay
kwatru kaq chay-shuypaqa atun kuchak pariq yupay karan.
8 Chaymi chay kwatru kawsaqkunaqa, tukuynin saysi alayjunlla karanllapa. Piru chay
alankunaqami tukuy intirunta nawiyjunlla karanllapa, analawta rurilawta ima. Piru
tukuyninmi unaqpis tutapis mana shaykuq kaynu niyaranllapa:

"Kusala allin, kusala allin,
kusala allinmi
mana uchayjun Amitunchikllapa
Tayta Dyus tukuy imata puytiqqa.
Chaqa paymi unaymanta karanllana.
Chaynulla kananpis kanlla.
Chaymi maydiyapis shamunqa" nir.

9-10 Chaymi imuraspis chay kwatru kawsaqkuna chay mantakuna samanapi taq tukuy
tyimpu kawsaqta kusala puytiq, chaynulla kusala shumaqmi kanki nir alabachitinqa,
chay binti-kwatru (24) rukukunaqa naypanpi qunqurir aduraranllapa. Chayna chay ku-
runankunata umakushanmatapis urqur chay mantakunan samanapa naypanman ĉhurar
kaynu niyaranllapa:

* **4:5** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Dyuspa Ispiritun syiti pudirniyjun nir.

11 “Qammi Amituy, nuqakunapa Dyusniy.
Qammi tukuy tyimpupaq mantakunki.
Qammi kusala puytiq kar,
tukuy imatapis munashaykinulla rurashayki.
Chaymi qam munatki
chay rurashaykikunaqa kananpis kanlla.
Chayraykumi qamqa kusala shumaq kanki
alabakanaykipaqqa” nir.

5

Juanmi syilupi rikaran uk libru pillukashata

1 Nuqa Juanmi chay rikapakuchimashanpi rikaray, chay shumaq mantakuna samanapi taqqami, allilaw makinpi uk libru pillukashata charikusha taqta. Chay libruqami rurinpi, ananpi ima iskribikasha karan. Piru chay pillukashaqami chaymanta chaymanta allila kirpakasha karan syiti partipi napawan.
2 Chaynullami rikaraypis uk kusala puytiq ángel kusa jwirtita kaynu tapukuqta: “¿Mayqantaq puytiyanqa kay napakunawan pigakashata kiĉhaytaqa?” nir.
3 Piru manami mayqanpis syilupi, pachapi, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis chayta kiĉhar rikananlapaqmapis kaqllapachu.
4 Chaynu chay pillukasha libruta kiĉhar, rikananlapaqmapis mana mayqanpis kashanraykumi nuqaqa kusalata waqayaray.
5 Piru chay kriyiqkunata rikaq rukukunamanta ukqami nimaran: “Ama waqaynachu. Chaqa chay Judapa ayllun liyun yupay, chaynulla gubyirnu Davidmanta kaqqami, * tukuy mana allin kaqtaqa binsishana. Paymi chay pillukar syiti partipi napakasha librutaqa kaĉhachir kiĉhayta puytinqa” nir.
6 Chaymantaqami chay mantakuna samanapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa ĉhaypinpiqa, rikaray uk Uyshita shaqta. Piru chay Uyshitaqami wanur kawsamusha yupay yarpuchimaran. Syiti kachuyjun, chaynulla syiti nawiyjunmi karan. Chaykunaqami intrachimanchik, Dyuspa syiti Ispiritunkuna tukuyla pachaman kaĉhamushankuna karan nir.
7 Chay Uyshitaqami rir, chay libru pillukashata aypamuran chay mantakuna samanapi taqpa allilaw makinmantaqa.
8 Chaynu aypatinqami, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla chay binti-kwatru (24) rukukunaqa tukuynin chay Uyshitapa naypanpi qunquriranllapa. Paykunaqami tukuynin arpakunata, urumanta rurakasha kupa insinsyuyjunkunata ima charikusha karanllapa. Kay insinsyukunaqami intrachimanchik Dyuspa allinla kaqninkuna mañakushan nir.
9 Chaymi paykunaqa mushuq takikunata kaynu nir takiyaranllapa:
“Qamlami chay pillukasha libruta aypar,
napakashanmatapis kiĉhayta puytinki.
Chaqa qam wanur yawarnikita iĉharmi,
Tayta Dyuspaqna rantimashaykillapa
tukuy ayllukunamanta,
ukman rimaykunapi rimaqkunamanta,
tukuy pwiblukunamanta ima.
Chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunatapis.
10 Chaymi chay akrashaykikunataqa uk mantakuq kananpaq,
chaynulla kurakunapaq yupaymi tikrashayki Taytanchik Dyusllata sirbinanllapapaq.
Chaymi chay akrashaykikunaqa
tukuyla pachakunapi mantakuq imana kanqallapa”.
11 Chaymanta chapakur-shuypaqami, achka angelkuna rimaqta uyaparay. Chay angelkunaqami chay mantakuna samananpa, chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa ridurninpi karanllapa. Piru paykunaqami kusala manchaypaq achka karanllapa.
12 Paykunaqami kusa jwirtita rimar kaynu niyaranllapa:
“¡Chay Uyshitatami wanuchiranllapa!
¡Chaymi payqa kusala pudirniyjun,
tukuy imata aypananpaq,
kusa yaĉhayniyjun,
kusa jwirsayjun,

* **5:5** Kaypaq mas intrakanarqa rikashun Isaías 11.1,10; Romanos 15.12.

mantakuq ima kananpaq kusala shumaq!
¡Chaynulla kusala alabakasha
imami kanqapis!” nir.
13 Qashanpismi uyaparay, Dyus tukuy rurashankuna syilupi kaqkuna, pachapi kaqkuna,
chaynulla pacha ruripi kaqkuna, mar yakupi kaqkuna kaynu niqta:
“¡Chay mantakuna samanapi taqta,
chaynulla chay Uyshitatami, kusata alabaypaq, imata rurashanpaq payji niypaq!
¡Chaynullami payqa kusa mantakuq, kusa shumaq, kusa puytiq ima kanqa tukuy tyimpu-
paq!” nir.
14 Chaynu nitinllapami, chay kwatru kawsaqkunaqa niyaranllapa: “¡Chaynumi kanqa!”
nir. Chaymi chay binti-kwatru (24) rukukunaqa † naypanllapapi qunqurir [chay tukuy
tyimpu kawsaqta] adurayaranllapa.

6

Librupa syiti partinpa napakashankunatami kiĉharan

1 Chaymanta qashan chapakurqa rikaray imanumi chay Uyshitaqa chay librupa syiti
napankunamanta, punta kaq napakasha kaqta kiĉhaq qallariqta. Chaymantami uya-
paray chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, kunya yupay kusala jwirtita kaynu niqta:
“¡Shamuy!” * nir.
2 Chaymi chapakurqa rikaray uk yuraq kaballuta. Chay kaballupa anan taqqami,
makinpi arkuwan flichata charikusha karan. Chaymantami quranllapa uk kurunata.
Chaymi kusala puytiqpaqna tikrakar, riran maypipis tukuy imatapis binsinanpaq.
3 Chaymanta chay Uyshita ishkay kaq napakashata kiĉhatinqa, chay ishkay kaq kawsaqqa
kaynu niqta uyaparay: “¡Shamuy!” nir.
4 Chaymi rikayatiy qashan yarqamuran uk kaballu. Chay kaballuqami chupika intiru
karan. Nataq anan taqta-shuypaqa kusa puytiqpaq tikraranllapa. Chayna tukuyla
runakuna shumaqta tayatinllapamapis, pay ĉhiqninachitinllapa paynin paynin wanuchi-
nakunanllapapaq. Chaypaqmi kusala atun ispadata quranllapamapis.
5 Chaymanta chay Uyshita kimsa kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kawsaqku-
namanta kimsa kaq chayqa, kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir. Chaymi chapakurqa rikaray uk
yana kaballuta. Nataq chay anan taq chayqami makinpi charikusha karan uk balansata.
6 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunapa ĉhaypinmantaqa uyaray uk rimay kaynu
niqta: “Mayqanpis uk diyata trabajashanwanqami uk kilu triguta manaqa kimsa kilu
sibadalata rantiyta puytinqa. Piru chay asaytiwan, binuta rantinatin-shuypaqa ama
willatkichu michkatapis rantinqa” nir.
7 Chaymanta chay Uyshita kwatru kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kwatru
kaq kawsaqqa kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir.
8 Chaymi chapakurqa rikaray aya rupay yupay uk qarwalla kaballuta. Nataq chay
anan taqqami shutiq, “Wanuy”. Chaypa ikintaqami shamuyaq uk. Payqami ayakunapa
tanan chay karan. Chaymi chaytaqa pudirta quran, tukuy pachamanta kwarta partin
kaqta wanuchinanpaq guerrakunawan, mallaqwan, qishaywan, chaynulla kay pachapi
kaq kusala manchaypaq animalkunawan ima.
9 Chaymanta chay Uyshita sinku kaq napakashata kiĉhatinqami, altarpa ĉhakinpi rikaray
Dyuspa shumaq rimayninta parlakur shumaqta kawsashanrayku wanushakunapa al-
mankunata.
10 Chaymi paykunaqa, kusala jwirtita kaynu niyaranllapa: “Kusala puytiq, kusa allin,
imatapis karanta ruraq Taytayllapa Dyus, ¿maydiyataq rikar yaĉhayanki kanqa tukuyla
chay runakuna imata rurashankunataqa? ¿Maydiyataq paykunatapis wanuchiyanki kanqa
wanuchimashanllaparaykuqa?” nir
11 Chaynu nitinllapami yuraq raĉhpakunata quranllapa. Chaynullami willaranllapa-
pis, samaskiyllaparaq uk tyimpullataqa, Jesucristupaq qamkuna yupaylla uknikikuna
yaĉhachikuqkunata wanuchinanllapakaman nir.
12 Chaymanta chay Uyshita saysi kaq napakashata kiĉhatinqa, chapakur rikaray kusala
saqrata pacha kuyuqta. Chaymi rupaymapis yana intirupaq tikrakaran, imanutaq
wanutinllapa lutu raĉhpata yakakunllapa chaynu. Nataq killa-shuypaqa, chupika intiru-
paq tikrakaran, yawar yupaylla.

---

† **5:14** Binti-kwatru rukukuna nirqami intrachimanchik tukuyla chay Israel pwiblumanta kriyiqkunata rikaqkunapaq. Paykunaqami karan Amitunchik Jesucristupa 12 apustulninkuna, chaynulla Israel runakunapa 12 ayllunkuna ima nir.

* **6:1** Wakin iskribikashakunapiqami “Shamur rikay” nin.

13 Chaynulla qullarkuna-shuypaqa syilumanta ratamuran pachaman, imanutaq kusala
jwirti wayra shamutinmaqa llullu iguskunamapis ratamun chaynu.
14 Chaymi syilumapis chinqaran uk papil pillukaq yupay. Chaynullami mar yaku ĉhaypipi
pacha kaqkuna, chaynulla tukuyla sirkakuna imamapis, chay kashanmantaqa uklawman
ashuranllapa.
15 Tukuy pachapi mantakuqkunaqami, sirkakunapa qichqankunapi, maĉhaykunapi ima
pakakuranllapa. Paykunaqami tantakar kusa puytiqkunawan, suldadukunapa man-
taqninkunawan, kusa nisha runakunawan, kusa imayjun kaqkunawan, sirbikuqku-
nawan, mana sirbikuqkunawan ima pakakuranllapa.
16 Chaymi chay sirkakunata, qaqakunata imaqa niyaqllapa: "¡Anayllapaman ratamur
pakamayllapa chay mantakuna samanapi taqpa naypanmanta, chaynulla chay Uyshita
piñakushanmanta ima!
17 Chaqa paykuna kastigakunanpaq diyaqami ĉhamushana. ¿Mayqannari shachinakuyta
puytinqa paypa kastigunmantaqa?" nir.

7

Israelmanta kriyiqkunatami uk ángel siyaran

1 Tukuy chaykunata rikashana karqami, rikapakuyniypiqa qashan rikaray, kwatru
angelkuna, nortilawpi, surlawpi, estilawpi, oestilawpi shaqta. Paykunaqami wayrata
arkayaranllapa pachaman, mar yakuman, chaynulla qirukunamanpis ama pukakamu-
nanpaq.
2 Chaynullami rikaraypis uk ángel rupay iqamunanlawmanta shamuqta. Chay an-
gelqami chiqap kawsaq Dyuspa siyunta charikusha karan. Nataq chay kwatru angelkuna-
shuypaqami pudirta ayparanllapa pachata, mar yakuta ima mana allinkunata ruranan-
llapapaq. Chaymi chay ángel siyuta charikusha shamuqqa, kusala jwirtita qayakur chay
wakin angelkunataqa kaynu niran:
3 "Amaraqmi pachata, mar yakuta, qirukunatapis mana allinkunataqa
rurankillaparaqchu. Chaqa manaraqmi Dyusninchikpa sirbiqninkunapa urkunpi siyuta
ĉhurayanillaparaqchu" nir.
4 Chaymanta-shuypaqami uyaparay: Tukuyla Israel ayllukunamanta siyakasha kaqku-
naqa 144,000 karanllapa nir. Kaynumi karanllapa:
5 Judapa ayllunmanta
12,000,
Rubenpa ayllunmanta
12,000,
Gadpa ayllunmanta
12,000,
6 Aserpa ayllunmanta
12,000,
Neftalipa ayllunmanta
12,000,
Manasespa ayllunmanta
12,000,
7 Simeonpa ayllunmanta
12,000,
Levipa ayllunmanta
12,000,
Isacarpa ayllunmanta
12,000,
8 Zabulonpa ayllunmanta
12,000,
Josipa ayllunmanta
12,000,
Benjaminpa ayllunmantapis
12,000 ima.

Kusala achka yuraq intiru raĉhpayjunkuna

9 Chaymanta chapakurqami rikaray, mana yupaymatapis puytiypaq kusala manchay-
paq achka runakunata. Paykunaqami uklaw nasyunkunamanta, ukman ayllukunamanta,
ukman rimaypi rimaqkunamanta, tukuy pwiblukunamanta ima karanllapa. Payku-
naqami shayaranllapa chay mantakuna samanapa naypanpi, chay Uyshitapa naypanpi

ima. Tukuyninmi yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla chay ramus shutiq qirupa rapranta
charikushalla karanllapa.
10 Chaymi kusala jwirtita kaynu niyaranllapa:
"¡Taytanchikllapa Dyus
mantakunan samananpi taq,
chaynulla chay Uyshitami
washamashanchikllapana!" nir.
11 Piru chay angelkunaqami tukuynin chay mantakuna samanapa ridurninpi, chay
rukukunapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa ridurninpi shayaranllapa. Chayman-
taqami tukuyninllapa chay mantakuna samanapa naypanpi qunquriranllapa, umanllapa-
matapis pachaman ĉhachinanllapakaman. Chaynumi Dyustaqa aduraranllapa,
12 kaynu nir:
"¡Chaynumi kanqa!
Dyusninchikqami tukuy tyimpu
alabakasha kanqa.
Chaqa payqami kusa shumaq,
mantakuq,
kusa yaĉhaq, payji nikasha,
kusa riqsikasha,
chaynulla kusala puytiq, jwirsayjun ima.
¡Chaynumi kanqa!"
13 Chaymantami chay rukukunamanta ukqa tapumaran: "¿Mayqankunataq kay yuraq
intiru raĉhpayjunkunaqa? ¿Maymantataq shamushallapa kanqa?" nir.
14 "Qammi yaĉhayanki Taytituy" niray. Payqami nimaran:
"Kaykunaqami kay pachapi michka kusala manchaypaq qischakaykuna katinmapis
kriyishannulla shachinakur pasaran chaykuna. Paykunaqami raĉhpanllapataqa, Uyshitapa
yawarninwan paqar yuraqchashallapa.
15 Chayraykumi,
Tayta Dyus tar mantakunan naypanpiqa shayanllapa.
Chaqa paykunaqami unaqpis, tutapis
Dyusta aduranllapa wasipi paytaqa sirbinllapa.
Nataq chay mantakuna samanapi taqqa,
maydiyapis pullanllapa kar
tukuy imamantapis washan paykunataqa.
16 Chaymi paykunaqa manana qischakanqallapanachu
mallaqpaq, yakupaqmapis.
Chaynulla manami rupaylamapis ĉhasyanqallapanachu.
Kalurmapismi manana qillakachinqanachu.
17 Chaqa Uyshita, chay mantakuna samanapa ĉhaypinpi kaqqami,
uyshitakunata yupay michinqa.
Chaymi mayta ritinllapapis paykunapa pullan kar,
apar chay chuyala yakitu tukuy tyimpu kawsachikuqta upyachinqa.
Chaynuqami Dyus yanapatin,
manana maydiyapis waqanqallapalamapischu".

8

Syiti napakashata chaynulla urumanta rurakasha insinsyiru

1 Chaymanta chay Uyshita chay syiti kaq napakashata kiĉhatinqa, midya urata yupay
syilupiqa tukuy uyarala kidaranllapa.
2 Chaymantaqami, rikaray syiti angelkuna Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi chay
angelkunataqa syiti trumpitakunata quranllapa.
3 Chaymantami qashan uk ángel, urumanta rurakasha insinsyu quntachikunanta
charikusha shamur, altarpa naypanpi sharan. Chaymi achka insinsyuta quranllapa, chay
urumanta rurakasha altarpa naypanpi quntachikunanpaq. Chay altarqami, Dyus tar
mantakunan naypanpi karan. Chaymi Dyuspa tukuyla allin kaqninkuna mañakutin ima,
pullan quntachikuranllapa chay insinsyutaqa.
4 Chaynu ruratinllapaqami, insinsyupa quntayninqa, chay angelpa makinmantaqa Dyus
kayashankaman iqaran, Dyuspa tukuy allin kaqninkuna mañakuyashanwan pulla.
5 Chaymantami chay angelqa insinsyiruta aypar, chay altarpi nina kusalata miraqta
ĉhaqaran. Chaymantami pachamanna itakamuran. Chaymi kusalata kunyaran, lanyaran,
rilamparan, chaynulla pachamapis ukman saqrata kuyuran ima.

Angelkunami syiti trumpitakunata waqachiran

6 Chaymantaqami chay syiti angelkuna, syiti trumpitakunata purichiqkunaqa, waqachinanpaq kamakaranllapana.

7 Chaymi chay punta kaq angelqa, trumpitanta waqachiranna. Chaynu waqachitinqami, pachamanqa ratamuran kusa jwirti granisu, ninawan yawar piĉhukasha ima. Chaymi kay pachapa kimsa kaq partinmanta ukta, chaynulla chay muntikunapa kimsa kaq partinmantapis ukta, tukuyla chiqyaqlla qiwakunamatapis limpu rupachir tukchiran.

8 Chaymanta chay ishkay kaq ángel trumpitanta waqachitin-shuypaqa mar yakuman ratamuran, uk atun sirkapi nina ratakuq yupay. Chaymi chay marpa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu yawar intirupaq tikrakaran.

9 Chaynumi mar yakupi tukuy kawsaqkunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu wanuran. Chaynulla tukuy barkukunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu pakikar ima tukukaran.

10 Chaymantami chay kimsa kaq angelpis trumpitanta waqachiranna. Chaymi kusala atun qullar, nina ratakuq yupay syilumanta ratamuran, tukuy riyukunapa, chaynulla yaku nasimunankunaman kimsa kaq partinmanta ukman.

11 Chay ratamuq qullarqami shutiq "Ayaq". Chaymi chaynu yakuman ratamushanrayku tukuy yaku kaqkunapa kimsa kaq partinmanta ukqa, ayaq intirupaq tikrakaran. Chaymi, kusa achka runakuna wanuranllapa.

12 Chaymanta chay kwatru kaq angelpismi trumpitanta waqachiranna. Chaymi rupaypa kimsa kaq partinmanta ukqa limpu dañakaran. Chaynulla killapa kimsa kaq partinmanta uk, qullarkunapa kimsa kaq partinmanta ukpis limpu dañakaran. Chaymi chay kimsa kaq partinmanta ukqa limpu tutaparaq intiru kidaran. Chaynu karmi unaqpis tutapis kimsa kaq partinmanta ukqa mana achkirachikuranllapachu.

13 Chaymanta chapakurqa, uyaparay atun kuchak * syilupa ĉhaypinta parir rir kusa jwirtita kaynu niqta: "¡Ay, ay, ay, pachapi kawsaqkuna, imananqallaparaq chay kimsa faltaq angelkuna trumpitanta waqachitinllapaqa!" nir.

9

1 Chaymanta chay sinku kaq ángel trumpitanta waqachitin, chapakurqami rikaray uk qullar syilumanta pachaman ratamushata. Chaymi chay qullartaqa manchaypaq uĉhku ruripa llabinta quranllapa.

2 Chaymantami chay qullarqa kiĉharan chay manchaypaq uĉhkupa punkunta. Chaymi chay uĉhkumantaqa quntay lluqshimuran uk urnumanta yupay. Chaynu lluqshimurmi, rupayta chaynulla tukuy intiruta limpu llantu intirupaq tikraran.

3 Chaynulla chay quntaymantaqami, atun tintikuna yarqur tukuy pachata shikwakaran. Piru chay tintikunaqami, imanutaq alakranmaqa kanimanchik chaynu kanikunanpaq niran.

4 Chaymi chaykunataqa kay pachapi tukuy qiwakunata, chiqyaraqkunata, qirukunata imaqa ama imanachinanlapaqmapischu niranllapa. Ashwanmi Dyuspa siyunwan urkunpi mana siyakasha chaykunata imanachinanpaqmapis niranllapa.

5 Piru chaynu runakunata kanirmapis, manami wanuchinanpaqchu niran. Ashwanmi chaynu kanishanrayku sinku misista nanaywan kusalata qischakananpaq niran. Chaqa chay tintikuna kanimashaqashi kusalata nananpaq karan, imanutaq alakran kanimashamaqa kusalata nanan chaynu.

6 Chaymi chay diyakunapiqa runakunaqa qischakashanrayku kusalata wanuyta munanqallapa. Piru manami wanunqallapachu. Chaqa wanuymapismi paykunamantaqa ashur, mana dasqa ĉhamunqachu.

7 Chay atun tintikunaqami, imanutaq kaballukunamaqa guerrapi maqanakunanpaq kamakanllapa chay yupay karan. Chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha yupay karanllapa. Nataq qaqllankunaqami uk runapa qaqllannu karan.

8 Aqchan-shuypaqami warmipa aqchan yupay karan. Kirunkuna-shuypaqa liyunpa kirun yupay.

9 Kwirpuntaqami, jyirrumanta rurakashawan arkakusha yupay karan. Nataq paritinqami alankunaqa waqayaq, imanutaq bistyakunamaqa karritakunata aysaĉhakur guerraman ritin kusalata ĉhalaqyanllapa chay yupay.

10 Ĉhupan-shuypaqami, kusala kashayjun karan, alakranpa ĉhupan yupay. Chaymi chay ĉhupanwan, mayqantapis mana allinta ruratinqa, sinku misista qischakananpaqqa karan.

* **8:13** Kuchakpaqqa wakin iskribikashakunapiqa ángel ninllapa.

11 Chay atun tintikunata mantaqqami kusala manchaypaq uĉhku ruripi mantakuq ángel
karan. Chay angeltami hebreo rimaypiqa ninllapapis, *Abadón.* Nataq griego rimaypi-
shuypaqa ninllapa, *Apolión* * nir.
12 Ayayay, chay saqra qischakay kananpaq karan chayqami, pasanna. Piru faltanraqmi
ishkay mas qischakaykunaqa.
13 Chaymantami chay saysi kaq angelqa trumpitanta waqachiranna. Chaymi uyaray
uk rimayta, chay urumanta rurakasha altarpa qichqankunapi kwatru kachukuna karan
chaypa ĉhaypinmanta. Chay altarqami, Dyuspa naypanpi karan.
14 Chaymi chay rimayqa chay saysi kaq ángel trumpitanta charikushataqa kaynu niran:
"Riyu Eufratespa qichqanpi kwatru angelkuna watarayan chaykunata kaĉhay" nir.
15 Chaymi chay kwatru angelkunataqa kaĉharanna. Chaynumi paykunaqa tukuy in-
tiruta rir kimsa kaq runakunamanta uk kaq partitaqa wanuchikunanpaq. Ĉhaqa Tayta
Dyusqami chay angelkuna kaĉhakar wanuchikunanpaqqa unaylla urata, diyata, misista,
añumatapis akrashana karan.
16 Chaymantami uyaparay chay kaballupi suldadukuna puriqkunaqa michkami karan
nirmapis. Chaqa dusyintus miyunmi (200'000,000) karanllapa.
17 Chaynumi imanutaq rikaray chay kaballukunata chaynullami rikaraypis chay ka-
ballupa anan taqkunatapis. Chay kaballupa anan kaqkunaqami, qasquntaqa arkakusha
karanllapa klaru chupika, yana asul chaynulla qarwa imawanĉhi. Chay kaballupa
umankuna-shuypaqa, liyunkunapa uman yupay karan. Nataq aqrunmanta-shuypaqa
lluqshiyaran ninawan, asufripa quntaynin.
18 Chaymi tukuy kimsa kaq kawsaqkunamanta uk partinqa wanuranllapa chay kimsa
manchaypa kastigukunawan. Chaqa chay kaballukunapa aqrunmanta lluqshimuq nina,
quntay, asufri imari wanuchiq chay runakunataqa.
19 Piru manami chaykunalachu wanuchikuq. Ashwanmi chay kaballukunapa ĉhupan
largu kuru yupay kaq imami kanir wanuchiq runakunataqa.
20 Piru wakin runakuna, kay qischakaykunawan mana wanusha kaqkunaqa, manami
dijashallapachu chay mana allin rurayninllapataqa. Chaqa paykunaqami dyablukunata
aduranllapa. Chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakuna, urumanta, platamanta, brun-
simanta, rumimanta, qirumanta rurakasha kar, mana puriq kaqta, mana uyakuqta, mana
rikakuqta ima aduranllapa.
21 Chaymi paykunaqa mana imalapimapis kambyakarchu suwakurlla, wanuchikurlla,
wasqakurlla, chaynulla warmi, runamapis masayjun mana masayjun karmapis ukwan
ukwan punurlla ima kawsanllapa.

10

Uk angelmi libru pillukashawan

1 Chaymantami rikaraypis uk ángel kusala pudirniyjunta. Chay angelqami unaq
syilumanta ishkimuyaran puktaypa rurinlata. Chay angelpa umanpiqami uk inap karan.
Nataq qaqllan-shuypaqa llipyarayaran rupay yupay. Ĉhankankuna-shuypaqa, nina ratakuq
yupay karan.
2 Charikushami karan pillukaq taksha libritu kiĉhallata. Chaymantaqa allilaw ĉhakintaqa
shachiran mar yakuman. Nataq ichuqlawta-shuypaqa shachiran pachaman.
3 Chaymantami kusala jwirtita qayĉhakuran, uk liyun yupay. Chaynu qayĉhakushana
katinmi, kunyapis syiti kuti kusala jwirtita lanyaran. Chaynu lanyatinmi uyaparay
rimaykunata chay kunyakunamantaqa.
4 Chaymanta chay syiti kunyakuna pasatinqa, chay uyapashaytaqa iskribiq ĉhurakaray.
Piru chay ratullami uyaparay unaq syilumanta uk rimay kaynu nimaqta: "Chay kunya
nishantaqa, amami iskribinkichu. Ashwanmi qamla yaĉhanki" nir.
5 Chaymantami chay ángel uk ĉhakinta mar yakuman chaynulla uk ĉhakinta pachapi
shachisha chayqa, allilaw makinta unaq syiluman alsaran.
6 Chaymi, tukuy tyimpu kawsaq Dyuspa shutinta rimar juraran. Chaqa chay tukuy
tyimpupaq kawsaq chay-ari syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqkunatapis
ruraran. Chaymi kaynu niran: "Dyus imata rurananpaq chayqami manana maychu
shamunanpaqqa.
7 Chaqa chay tyimpu ĉhamutin chay syiti kaq ángel trumpitanta waqachitinqami, kump-
likashana kanqa Dyus imataĉhi payla rurananpaq yarpusha karan chayqa. Piru chay-
paqqami Tayta Dyusqa unayllana intrachisha karan chay paypa kaq sirbiqninkunata,
rimaqninkunata imaqa".

---

* **9:11** Abadonwan, Apolionqami intrachimanchik wanuchir tukchikuq nir.

8 Piru chay unaq syilumanta rimayta uyapasha karay, chayqami qashan kaynu nimaran:
“Chay ángel uk ĉhakinta mar yakupi chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chay, pillukaq
taksha libritu kiĉhakasha chayta charikushanta, rir aypay” nir.
9 Chaymi rir mañaray chay angeltaqa chay pillukaq taksha librituta qumananpaq. Piru
payqa nimaran: “¡Kaypi! Aypar mikuy. Chaqa kayqami shimikipiqa kusala mishki ñukñu
kanqa. Piru shunquykipi-shuypaqa kusalata ayanqa” nir.
10 Chaynu nimatinmi, chay librituta aypar mikuray. Chaymi, shimiypiqa myil yupay
kusala mishki karan. Piru shunquypi-shuypaqa kusalata ayaq qallariran.
11 Chaymantaqa nimaran: “Qashanmi parlakunki Tayta Dyusqa imanu rurayanqa chay
achka pwiblukunata, chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunata, uk rimayta rimaqku-
nata, chay mantakuqkunata imaqa” nir.

11

Ishkay runakunami Dyuspaq parlakunllapa

1 Chaymantaqami uk largu bara kañata yupay midikunaypaq qumaran. Chaymi kaynu
nimaranllapa: “Rir, Dyusta aduranannllapa wasita, altarnintinta, midiy. Chaymantami,
yupankipis michkashi chaypi aduraqkunaqa nir.
2 Piru amami, Dyusta aduranannllapa wasipa pampa kaqtaqa midinkichu. Chaqa tukuy
chaykunataqami qusha kani mana Israel runakunatana. Chaymi kwarintay-dus (42)
misista saruĉhar purinqallapa, chay kusala shumaq Jerusalén pwiblutaqa.
3 Chay tyimpullapimi nuqapis kaĉhashaq ishkay runakuna saqalla raĉhpata yakakushata,
paykuna nuqapaq rir yaĉhachikunanpaq mil dusyintus sisinta (1,260) diyakunata”.
4 Piru Dyuspa chay ishkay rimaqninkunaqami intrachimanchikllapa Tayta Dyus tukuyla
kay pachapa amunpa naypanpi ishkay ulibu qirukuna * chaynulla chay ishkay bilirukuna
shayaran chaypaq.
5 Chaymi mayqanpis kay ishkay runakunata ĉhiqnir mana allinta ruranatinqa paykunapa
shiminmanta kusala achka nina lluqshimuqmi rupachir tukchinqa. Chaynullami
mayqanpis paykunata mana allinta ruranaqkunaqa wanunqa.
6 Chaqa chay ishkay runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqami, kusala pudirniyjun
kashanrayku, chay yaĉhachikuyashanllapa tyimpuqa ama tamyamapis ishkinanpaq
syilumatapis kirpanqallapa. Chaynullami pudirniyjunpis, yakuta yawarpaq
tikrananpaq, kay pachapi kaqkunata michkatapis paykuna munashannulla riqchaq
qischakaykunawan qischananpaq ima.
7 Piru Dyuspaq yaĉhachikur tukchishana katinllapaqa, uk kusala saqra munstru † chay
kusala manchaypaq uĉhku rurimanta yarqamur, chay ishkay runakunapa ikinpi purir
binsir munashannulla wanuchinqallapa.
8 Chaymi chay wanushakunapa kwirpunqa, Jerusalén pwiblupa kallikunapi chutarar
kidanqa. Chaqa chay pwiblullapimi Amitunchiktapis wanuchiranllapa. Chaymi chay
pwiblutaqa Sodoma, chaynulla Egipto pwibluta yupayna riqsinqallapa.
9 Chaynu wanutinllapami kimsa diya-y-midyuta, tukuyla pwiblumanta runakuna, uk-
man ayllukuna, ukman rimaypi rimaqkuna, uklaw nasyunmanta runakuna ima rikan-
qallapa chay wanushakunapa kwirpuntaqa. Chaymi mana munanqallapalamapischu
mayqanpis chay wanushakunapa kwirpunta pampananllapataqa.
10 Chaqa ashwan kay pachapi kawsaqkunamaqa kusalata aligriyanqallapa chay ishkay
runakuna wanushanllaparaykuqa. Chaymi ashwan ukninpis ukninpis imakunata
rigalanakunqallapa kay qischamaqninchikkunaqami wanushallapana nir.
11 Piru kimsa diya-y-midyumantaqami, Tayta Dyusqa chay wanushakunataqa qashan
kawsachimuran. Chaymi tukuyla rikaqkunaqa kusalata manchakuranllapa.
12 Chaymantaqami chay ishkay runakuna, Dyuspaq yaĉhachikuqkunaqa, unaq syilumanta
uk kusala jwirti rimayta uyaparanllapa, kaynu niqta: “¡Iqamuyllapa kayman!” nir.
Chaynu nitinmi, puktaypa rurinlata iqaranllapa syilumanqa. Chaymi chay tukuyla
ĉhiqniqninkunaqa rikaranllapa.
13 Chaymi chay kutilla kusalata pacha kuyuran rajakanankaman. Chaynu pacha
kuyutinmi, Jerusalén pwiblupa dyis partin kaqmanta ukqa limpu rataran. Chayraykumi
syiti mil (7,000) runakuna wanuranllapa. Nataq wakinkuna kawsaqlla kidaqkunaqa,
kusata manchakurllapa ima unaq syilupi Taytanchikllapa Dyusta kusalata alabaranllapa.
14 Ayayay, chay ishkay kaq kusala saqra qischakaykunaqa pasanna. Piru chay kimsa kaq
saqra qischakay shamunanpaqqami, manana maychu.

---

* **11:4** Mas intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.11-14. † **11:7** Munstru nirqami intrachimanchik uk runa dyablupa yarpuyninwan kar, Amitunchik Jesucristupa kuntran kaqpaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa: Apocalipsis 13.1-8; 2 Tesalonicenses 2.1-12, Daniel 7.26-27.

Syiti kaq angelmi trumpitanta waqachiran

15 Chaymantami chay syiti kaq angelpis trumpitantaqa waqachiranna. Chaymi uyaparanllapa unaq syilupi kusala jwirti rimay kaynu niqta:
“Kananmantaqami kay pachapiqa Amitunchik Dyusqa, Akrashan Cristunlawanna
tukuy tyimpupaqna mantakunqa” nir.
16 Chaymi Tayta Dyuspa naypanpi chay binti-kwatru (24) rukukuna chay mantakuna
samananpi taqkunaqa qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta aduraranllapa,
17 kaynu nir:
“Amituyllapa Tayta Dyus,
qammi tukuy imata rurayta puytinki.
Chaymi payji nishunillapa.
Chaqa qammi unaymanta kashaykillana.
Chaynullami kananpis kankilla.
[Chaymi maydiyapis shamuyanki kanqa].
Chaynu karmi pudirnikiwan
tukuy intirupi mantakuq qallarishaykina.
18 Piru wakin nasyunkunamanta runakuna
qampi mana kriyiqkunaqami kusalata piñakuranllapa.
Chaymi qampis piñakushaykirayku
tukuylata rikar yaĉhar kastiganaykipaq diyaqa ĉhamushana.
Chaynu karmi wanushakunamatapis
rikar yaĉhayankina.
Nataq qampaq rimaqkunata,
kusa allin kaq akrashaykikunata,
chaynulla qamta manchar sirbishuqkuna atun kaqkunata,
taksha kaqkunamatapismi
kusala allintami rurashayki ninki.
Piru tukuy mana allinkunata ruraqkunata-shuypaqami
tukuy tyimpupaqna kastiganki” nir.
19 Chaymantaqami unaq syilupi, Dyusta adurananllapa wasiqa kiĉhakaran. Chaymi chay ruripiqa rikaray, chay unay rukunchikllapawan tratuta rurashanllapa kufri shutiq kajunta. Chaymantami kusalata rilamparan, kunyaran, lanyaran ima. Chaynullami kusalata pacha kuyuran, granisu ishkiran ima.

12

Uk warmimi dragonwan pulla

1 Chaymantaqami unaq syilupiqa, kusala ukman siñal rikariran. Chaymi rikaray uk warmita. Chay warmiqami, rupaypa ĉhaypinpi, rupayta mudakusha yupay karan. Nataq killa-shuypaqami ĉhakinpi karan. Chaynulla uk kurunata umakushami karan. Chay kurunapiqami dusi qullarkuna karan umanpiqa.
2 Chay warmiqami ruriyjun karan. Chaymi wamrakunanpaq nanayninwan qischakar kusalata qayĉhakuyaran.
3 Chaymantami syilupiqa qashan uk siñal rikariran: Chayqami uk kusala atun dragon, kusa chupika intiru rikariran. Chay dragonqami syiti umayjun, dyis kachuyjun karan. Chaynulla kada umanpiqami kurunata umakushalla karan.
4 Chay dragonqami, ĉhupanwanqa unaq syilupi qullarkunataqa kimsa kaq partinmanta uktaqa pachaman itakamuran. Chaymantami chay dragonqa chay warmi wamrakustunanpaq karan chaypa naypanpi sharan. Chayna chay wamritu nasikutinqa chay kutilla mikunanpaq.
5 Chaymantami chay warmiqa ullqituta wamrakusturan. Chaymi chay wamrituna tukuyla pachapi mantakuyanqa, jyirru baranta charikur. Piru chay warmitaqami, wamritunta kitaran. Chaymantami chay wamritutaqa, aparan unaq syilupi Dyus chay mantakunan samanapi tayashanpa naypanman.
6 Nataq warmi-shuypaqa alsakaran uk chunllaqlla lugarman. Chay lugarpimi Tayta Dyusqa kamkachishana karan uk lugarsituta chaypi kidananpaq. Chayna chay lugarpiqa mil dusyintus sisinta (1,260) diyata qarananllapapaq.
7 Chaymantaqami unaq syilupiqa kusalata maqanakuranllapa: Dyusninchikpa angelnin Miguelmi wakin angelninkunawan maqanakuranllapa chay dragonwanqa. Chaynulla chay dragonpismi angelninkunawan karan.
8 Piru dragonqa manami binsikuyta puytiranchu. Chaynulla unaq syilupiqami manana lugar karanchu paykunapaqqa.

9 Chaymi unaq syilumantaqa chay kusala atun dragontaqa pachaman itakamuranllapa.
Chay dragonqami, unay largu kuru kaq chay karan. Chay payllami Satanás dyablupis.
Chay paymi tukuyla pachapi kawsaqkunataqa ingañar purin. Chaymi chay dyablutaqa
tantar angelninkunawan pullata kay pachaman itakamuranllapa.
10 Chaymantami unaq syilumanta kusala jwirti rimay kaynu niqta uyaparay:
"Ĉhamushanami washakanallapapaq uraqa.
Chaymi Dyusninchikna tukuy pudirninwan mantakunqa,
Akrashan kusala puytiq Cristunwan pullana.
Chaqa chay ukninchikkunata uchachar puriq
chaytaqami itakamushana Dyusninchikqa.
Chaqa chayqami, unaqpis tutapis
Dyusninchikpa naypanpiqa kriyiqkunata uchachaq.
11 Piru chay ukninchikllapakunaqami
chay Uyshitapa yawarsitun iĉhakashanpi kriyishanllaparayku,
chaynulla Dyusninchikpa rimayninta mana dijar parlakushanllaparayku ima
binsishallapa.
Chaqa paykunaqami, wanuchinatinllapamapis,
mana manchakuranllapachu.
Chaymi ashwan wanuypaq katinmapis
wanunanllapapaqqa listuna karanllapa.
12 Chayraykumi kananqa,
¡syilukuna kusata aligriyayllapa!
¡Chaynulla unaq syilupi kawsaqkuna,
kusata aligriyayllapa!
¡Piru imananqallaparaq
chay pachapi, mar yakupi kawsaqkunaqa!
Chaqa dyabluqami
mananashi payqa achka tyimputanachu kawsayanqa nir yaĉharqa,
kay pachaman itakamutinllapa shamusha
kusalata piñakur qamkunata qischashunanllapapaq".
13 Chay dragonta kay pachaman itakamutinllapaqami, chay warmi, ullqituta wamrakustusha karan chaypa ikinta riran mana allinta ruranapaq.
14 Piru chay warmisitataqami kuchakpa ishkay kusala atun alankunata quranllapa, maypiĉhi Dyus, lugarta paypaq kamkachisha karan, chayman parir rinanpaq. Chayna chay largu kuru yupay dragonmantaqa alsakananpaq. Chaqa chay lugarpiri kimsa añuy-midyuta qarananllapapaq karan.
15 Chaymi ashwan chay largu kuru yupay dragonqa aqrunmanta kusala achka yakuta itakuran, chayna riyupaq tikrakar chay warmitaqa aysaĉhananpaq.
16 Piru pachami chay warmitaqa yanaparan. Chaqa pachaqami kiĉhakar, chay dragon aqrunmanta riyuta itakushantaqa limpu upyaq yupay chakichiran.
17 Chaynu pasatinmi, ashwan chay dragonqa kusalata chay warmiwanqa piñakuran. Chaymi chay warmita mana imanupis ima mana allinta rurayta puytiranchu. Chaymi ashwan chay warmipa wakin ayllun kaqkuna, Dyus mantakushankunata kasur, Jesucristulapi kunfyakar, paypaq yaĉhachikuqkunatana qischaq qallariran.
18 Chaymantaqami chay dragonqa, rir mar yakupa manyanpi shar kidaran. *

13

Ishkay munstrukuna

1 Chaymantaqami rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta. Piru chayqami syiti umayjun, dyis kachuyjun karan. Chaynulla kada kachunpi uk kurunata ĉhurakushalla karan. Nataq chay kada umankunapiqa, kusala mana allinkuna iskribikasha rimayaq Dyuspa kuntranta.
2 Chay manchaypaq munstrutaqa, nuqa rikaray chayqami, uk mishi puma yupay karan. Chaqa ĉhakinkunamaqa usupa ĉhakin yupay karan. Nataq aqrun-shuypaqa liyunpa aqrun yupay karan. Piru chay manchaypaq dragonmi, chay manchaypaq munstrutaqa pudirninta quran, kay pachapiqa kusala mantakuq kananpaq.

* **12:18** Wakin iskribikashakunami kay 12.18 paqqa 13.1pi nin: "Chaymantaqami nuqaqa rir mar yakupa manyanpi shar, rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta" nir.

3 Chay manchaypaq munstrupa uk umanqami wanunanpaq yupay lisyakasha karan.
Piru chay lisyakashanqami alliyaran. Chaymi chayta rikar, tukuyla kay pachapi kawsaq
runakunaqa chay munstrumanta kusalata dispantakar, paylatana kasur kawsaranllapa.
4 Chaymi chay kusala manchaypaq dragontana aduraq qallariranllapa. Chaqa chay
dragon-ari pudirta qusha karan chay manchaypaq munstruta. Chaymi chay manchaypaq
munstrutaqa kaynu nir aduraranllapa: "¿Mayqanna kay manchaypaq munstru yupayqa
kanqa? ¿Mayqanna paywanqa shachinakuymatapis puytinqa?" nir.
5 Chaynullami chay manchaypaq munstrutaqa, Dyus dijaran "Kusa kani" nir ima kusala
saqra mana allinkunata paypaq rimananpaq. Chaynullami dijaranpis payna mantaku-
nanpaq kwarintay-dus (42) misista.
6 Chaymi chay manchaypaq munstruqa, Dyuspaq chaynulla chay payta aduranllapa
wasipaqmapis kusala mana allinkunata rimaran. Chaynumi ashwan chay unaq syilupi
kaqkunapaqpis, kusala saqrata rimaran.
7 Chaynullami dijaranpis chay munstrutaqa, Dyuspa kusa allinla akrashan kaqkunawan
maqanakunanpaq wanuchinankaman ima. * Pudirtapismi quran ukman ayllukunata,
tukuyla pwiblukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, uklaw nasyunkunata ima man-
tananpaq.
8 Chaymi kay pachapi kawsaqkunaqa yaqqa tukuyla chay manchaypaq munstrutaqa
aduranqallapa. Ashwan wakinkunalami chay munstrutaqa mana aduranqallapachu.
Chaymi chay paykunapataqa, Dyusqa unaymanta-pacha chay Uyshitapa tukuy tyim-
pupaq kawsaq librunpi shutinllapataqa iskribishana karan, paywan tukuy tyimpupaq
kawsananllapapaq.
9 Chayraykumi mayqanpis rinriyjun kaqkunaqa, kay niyashayta allita intrakankillapa:
10 "Chaqa mayqanpis prisu kananpaqna
kasha karqa prisukanqa.
Chaynulla mayqanpis ispadallawan wanunanpaq kasha katinqa,
ispadallawan wanuchinqallapa".
Chayraykumi, Dyuspi mayqanpis kriyiqkunaqa kusala qischakaykuna ima katinmapis,
kusalata shachinakur Amitunchikpi masta kriyirla kawsanmanllapa.
11 Chaymantaqami qashan rikaray uk manchaypaq munstruta. Chay munstruqami
pacha rurimanta iqamuyaq. Chay-shuypaqami imanutaq uyshamaqa ishkay kachuyjun,
chaynu karan. Piru chay kusalata llullachikuq dragon yupayllami rimayaq.
12 Chaymi kay munstrutaqa, chay punta kaq munstru wanunanpaq yupay lisyakasha
kayar alliyasha karan chayqa, kusala puytiqpaq tikraran. Chayraykumi kay munstruqa
tukuyla kay pachapi kaqkunata imanullapis animachiran chay punta kaq munstruta
aduranllapapaq.
13 Chaynullami kay munstruqa kusala dispantaypaq milagrukunata rurayaq. Chaqa
tukuyla rikatinmi syilumanmatapis ninakunata pachaman ratachimuyaq ima.
14 Chaynulla kay munstruqami chay punta munstrupa naypanpi kusala mana ruraypaq
imakunata rurar tukuylata ingañaran. Chaymi ashwan mantakuran chay punta munstru
wanunanpaqna yupay ispadawan lisyakasha karmapis kawsayaqlla chaypa imagenninta
kusa paynu rikĉhaqta ruranllapapaq.
15 Chaynullami kay munstruqa kusala pudirniyjunpaq tikrakaran chay punta mun-
strupa imagenninta rurashanllapata rimachinanpaq. Chaynullami mantakuranpis chay
imagenta mayqan mana aduraqkunataqa limpu wanuchikanqa nir.
16 Niranpismi: Taksha kaqkunata, atun kaqkunata, kusa imayjun, mana imayjun kaqta,
sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata imamapis allilaw makinpi kar manaqa urkunpi
karmapis, uk markata ĉhurananllapapaq.
17 Chaynullami niranpis: Chay munstrupa shutinwan, manaqa numirunwan mana
markakasha karqa, mana rantiyta, chaynulla rantikuymatapis puytinqallapachu nir.
18 Piru tukuy kaykunapaqqami allita intrakayta munan. Chaqa mayqanpis kusa in-
trakaq chayqami, tantyayta puytinqa chay munstrupa numiruntaqa. Chaqa chay nu-
miruqami uk runapaq intrachimanchik. Chayqami saysyintus sisintay-saysi (666).

14

144,000 takishakuna

1 Chaymantaqami rikaray chay Uyshitata Sión sirkapa ananpi shaqta. Paywan pul-
laqami, 144,000 runakuna karanllapa. Chay runakunaqami urkunllapapi, chay Uyshitapa
chaynulla Taytanpa shutinta iskribishalla karanllapa.

* **13:7** Mas intrakanarqa rikashunllapa Daniel 7.21.

2 Chaymanta-shuypaqa uyaparay unaq syilumanta imaĉhi lanyar waqaqta. Chaqa
yaku kusala llashaq shamuq yupay chaynulla kunyaq yupaymi lanyayaran. Chaynullami
kusala achka arpata waqachiq yupaymi lanyayaranmapis.
3 Chaqa Dyus mantakuna samananpa naypanpi, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla
chay 24 rukukunapa naypanpimi, mushuq takita takiyaranllapa. Piru manami chay
takitaqa mayqanpis yaĉhakuyta puytiyaranllapachu. Nataq chay 144,000 kay pachamanta
washakar risha karanllapa chaykunalami yaĉhakuyaranllapa.
4 Chaqa tukuy kaykunaqami mana ukwan ukwan punushachu karanllapa. Ashwanmi
kusa allinlata kawsar chay Uyshita mayta ritinpis pullanllapa riran. Chaynumi paykunaqa
tukuyla runakunamanta puntata washakaranllapa. Chaynu karmi paykunaqa imanu-
taq tarpukushanchikmanmataqa punta puquyninta Tayta Dyusman ĉhuranchik, chaynu
qimikaranllapa Dyuspa chaynulla chay Uyshitapa naypanmanqa.
5 Chaqa tukuy imatapis karanlata rimar imami mana uchakuranllapalamapischu.

Kimsa angelkuna rimashankuna

6 Chaymantami rikaraypis uk angelta syilupa ĉhaypinta pariqta. Chayqami apayaq
uk shumaq rimay tukuy tyimpupaq washakanapaq kaqta, tukuyla pachapi kawsaqku-
nata, uklaw nasyunmanta kaqkunata, ukman ayllukunata, ukman rimaypi rimaqkunata,
chaynulla tukuyla pwiblukunata ima willananpaq.
7 Chaymi kusala jwirtita rimar kaynu niyaq: “Taytanchik Dyustami manchar, paylata
alabayllapa. Chaqa pay tukuyta rikar, yaĉhananpaq uraqami ĉhamushana. Chayraykumi
syiluta, pachata, mar yakuta, yaku nasimunankunata rurasha chay paylata aduraylapa”
nir.
8 Chaymantami chay punta kaq angelpa ikinllata uk ángel riyaran kaynu nir: “¡Kananqami
chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana! Chaqa chay
pwiblumanta kaqkunaqami, uk warmi ukwan ukwan punuq yupay kusala saqra mana
allinkunata rurar kawsaranllapa. Chaynu kawsatinllapami tukuy uklaw pwiblumanta
kaqkunapis paykunallawan maĉhar punuq yupayna kawsaranllapa” nir.
9 Chaymantami qashan uk ángel ikinta riyaran kusala jwirtita kaynu nir: “Mayqan chay
kusala manchaypaq munstruta, chaynulla imagenninta adurar makinpi manaqa urkunpi
shutinwan markakaqqa,
10 Dyus piñakushanmanta kusala manchaypaq qischakaypaq ubapa yakun binuta upyan-
qallapa. Chaqa Dyusqami chaytaqa, uk kupapi kamkachishana. Chaymi chayta upyaqqa,
Dyuspa kusa allinla angelninkunapa, chaynulla chay Uyshitapa naypanpi, qischakanqal-
lapa ninawan asufriwan ima.
11 Chaymi chay quntaylla ruripiqa tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Chaynulla,
chay manchaypaq munstruta aduraqkunaqa, manami unaq chaynulla tutamapis saman-
qallapachu chay qischakayashanllapamantaqa. Chaqa imapaqtaq-ari chay manchaypaq
munstruta, imagenninta adurar shutinwanmapis markakaranllapa”.
12 ¡Chayraykumi Dyuspa tukuy allinla kaqninkuna, pay mantakushanlata kasur Jesuslapi
kriyiqkunaqa, ima qischakaykuna katinmapis maydiyapis shachinakur kawsanmanl-
lapa!
13 Chaymantaqa unaq syilumanta uk rimayta uyaparay. Chay rimaymi kaynu nima-
yaran: “Kayta iskribiy: Kaymanta-pacha, Amitunchiklapi kriyir wanuqkunaqami, kusala
shumaqna kanqallapa” nir.
“Chaynumi kanqa” nin Santu Ispirituqa. “Chaqa trabajayashankunamanta samanqal-
lapa. Chaqa chay rurashankunami, paykunapaqa pullanllapa kanqa” nir.

Pachapimi kusichakuna karan

14 Chaymanta qashan chapakurqami rikaray kusala yuraq intiru puktayta. Piru chay
puktaypa ananpiqami imaĉhi uk runa yupay tayaran. Chay taqqami, urumanta rurakasha
kurunata umakusha, chaynulla uk usis kusala filuyjunta charikusha tayaran.
15 Chaymantaqa, Dyusta aduranannllapa wasimanta qashan uk ángel yarqamuran. Chay
angelqami kusala jwirtita kaynu niran chay puktaypa ananpi taq chaytaqa: “¡Usisnikita
urqumur sigakuq qallariyna! ¡Chaqa chay kusichakuna uraqami ĉhamushana! ¡Chaynulla
pachapi kusichakunapaq chayqami qarwashana!” nir.
16 Chaymi chay puktaypa ananpi tayaran chayqa, usisninta urqumur sigakuq
ĉhurakaranna. Chaynu sigakur imami chay pachapi kusichakuna qarwashataqa tantaran.
17 Chaymantami qashan uk ángel syilupi Dyusta aduranannllapa wasimanta yarqamuran.
Paypismi charikusha karan, kusala filuyjun usista.
18 Chaymanta-shuypaqa altarmantana yarqamuran qashan uk ángel. Chay angelqami
chay altarpi nina kaq chayta rikaq karan. Chaymi chay kusala filuyjun usisninta
charikusha kaq angeltaqa kaynu nir kusala jwirtita qayaran: “¡Usisnikiwan sigakuq

ĉhurakar, pachapi uba ĉhakrakunapi kan chayta kuchumuy! ¡Chaqa chay ubapa puquyninqami qarwashana!” nir.

19-20 Chaynu nitinmi chay angelqa pachapiqa ubata usisninwan kuchur chay pwiblu waqtanlawpi uk atun batya karan chayman apar itaranna saruĉhar yakunta lluqshichinanllapapaq. Tukuy kayqami intrachimanchik, imanumi Tayta Dyusqa chay mana allinta ruraqkunawanqa kusalata piñakur chay ubakunata batyaman itaq yupay kastiganqa nir. Chaymi yawarninllapamapis imanutaq riyumaqa kusala llashaq rin, chaynumi 300 kilumitruta shikwakatin, kaballukuna yaykutinmapis busalninkaman aypanqa.

15

Syiti angelkunami pachaman shamuran kastigakuq

1 Qashanmi syilupiqa uk kusala atun dispantakaypaq siñalta rikaray. Chaypiqami karan syiti angelkuna, chay syiti kusala saqra qischakaykunalawanna. Chaqa chay syiti qischakaykunawanqami, Dyus piñakushanqa tukukayaranna.

2 Chaynullami rikaraypis, mar yaku kusa llipyala yuraq, ninawan piĉhukashata yupay. Chay yaku kusala yuraq llipyala kaqwan pullaqami, Dyus akrar arpakunata qusha kayaq chaykuna tukuynin shayaranllapa. Chaqa Dyus akrashan kaqkunaqami, chay munstruta, imagenninta chaynulla shutinpa numirunmatapis binsisha karanllapa.

3 Chaqa paykunaqami takiyaranllapa, Dyuspa sirbiqnin Moisés takishanta. Chaynullami takiyaranllapapis chay Uyshitapa takinkunata ima. Chaqa kaynumi niyaqllapa:
“Kusalata imatapis puytiq Amituyllapa Tayta Dyus,
chay tukuy imata rurashaykikunaqami, kusala shumaq,
chaynulla manami imanupis tantyaypaq imalamapischu.
Chaynulla shumaq, chiqap, allinla imami nannikimapis
Tayta Dyus tukuy nasyunkunapa * mantaqnin.
4 ¿Amituy, mayqantaq qamtaqa mana manchashuyanqaqa?
Chaynulla ¿mayqantaq mana alabashuyanqaqa?
Chaqa qamlami kusa allinqa kanki.
Chaymi ashwan tukuy pwiblumanta kawsaqkuna shamur adurashunqallapa.
Chaqa, qammi intrachikushayki
imatapis karanlata ruranki” nir.

5 Chaymanta, qashan chapakurqa unaq syilupi tratuta rurashan Dyusta aduranannllapa wasi kiĉhakaqta rikaray.

6 Chay rurimantaqami, chay syiti angelkuna chay syiti kusala saqra qischakaykunata apamuq chaykuna lluqshimuyaran. Chay angelkunapa mudananqami kusala shumaq yuraq intiru llipyalla karan. Chaynulla qasqunkaqpimi, urumanta rurakasha waĉhkuta waĉhkakusha karanllapa.

7 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, chay syiti angelkunataqa tukuyninta urumanta rurakasha kupata quran. Chay kupapiqami, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyus piñakur nishan kusala saqra qischakaykuna karan.

8 Chaymi Tayta Dyuspa kusala manchaypaq llipyalla pudirninwan quntay intirupaq tikrakaran, Dyusta aduranannllapa wasiqa. Chaynu katinmi, chay syiti kusala saqra qischakaykuna manaraq pasayatinqa, mana mayqanpis yaykuyta puytiqllapachu chaymanqa.

16

Angelkuna Dyusmanta kastiguta iĉhashankuna

1 Chaymantaqami uk kusala jwirti rimay Dyusta aduranannllapa wasimantaqa, chay syiti angelkunata kaynu niqta uyaparay: “Rir chay syiti kupaykillapapi Dyuspa kastigun kaqkunataqa iĉhayllapa pachaman” nir.

2 Chaynu nitinllapami chay punta kaq angelqa, rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan pachaman. Chaymi tukuy runakuna chay munstrupa siñalninta purichir chaynulla imagenninta aduraqkunapiqa kusala saqra nanay qiri rikariran.

3 Chaymanta chay ishkay kaq ángel, rir chay kupanpi kaqtaqa iĉharan mar yakuman. Chaymi chay mar yakuqa yawarpaq tikrakaran, imanutaq uk runata wanuchitinllapa yawarnin shamun chaynu. Chayraykumi chay mar yakupi kawsaqkunaqa tukuyla wanuranllapa.

4 Chaymanta chay kimsa kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan riyukunaman, yaku nasimunanman ima. Chaymi chaykunapis yawarllapaq tikrakaran.

---

* **15:3** Wakin iskribikashakunaqami ĉhuran Dyuspa kaqninkuna nir.

5 Chaymanta chay ángel yakuta rikaq chayqa, Tayta Dyusta kaynu niqta uyaparay:
“Qammi imatapis karanlata rikaq kar,
runakunataqa kastigashayki.
Chaqa qammi kusa allinla Amituy kanki.
Chaynulla unaymanta, kananpis qamlla kanki.
6 Chay runakunata kanan yawarta ima upyachir wanuchishaykiqami
kusala allin kasha.
Chaqa paykunami
qampa allinla kaq akrashaykikunata, rimaqnikikunata ima
yawarninta iĉhachir wanuchiranllapa” nir.
7 Chaymantami uyaparaypis Dyusta aduranllapa altarmanta kaynu niqta:
“Amituy Dyus,
tukuy imata puytiq,
Qammi kananqa tukuyta rikar yaĉhashayki
imanu rurashanllapanulla” nir.
8 Chaymanta chay kwatru kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan rupayman. Chaymi rupayqa kusala jwirtita rupayar tukuyla runakunata rupachinanpaqna niran.
9 Chaymi tukuyla kusa saqrata ruparanllapa. Piru chaynumapis, manamiri Dyusta kasur alabanaranllapalamapischu. Ashwanmi Dyus chay saqra kastigukunamanta washakuqpaqqa, kusala mana allinkunata rimaranllapa.
10 Chaymanta chay sinku kaq angelqa, chay kupanpi chaytaqa chay munstru mantakuyashanman iĉharan. Chaymi chay munstru mantakuyashanqa kusala tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi runakunaqa, kusala nanaywan qallunmatapis kaniyaqllapa ima.
11 Piru chaynumapismi, chay mana allin rurayashankunataqa mana dijaranllapachu. Ashwanmi chay qirinllaparayku kusalata nanachikurllapaqa, syilupi Dyuspaqqa kusala mana allinkunata ima rimaranllapa.
12 Chaymanta chay saysi kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan chay atun riyu Eufrates shutiqman. Chaymi chay riyuqa limpu chakiran. Chaynu chakitinmi, chayllata orientilawmanta kaq mantakuqkunaqa pasaranllapa.
13 Chaymantami rikaray, chay dragonpa, munstrupa, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqpa aqrunmantaqa, sapu yupay kimsa mana allin ispiritukuna lluqshimuqta.
14 Chaykunaqami, dyablumanta karanllapa. Chaynu karmi mana rikashanchik imakunata, chaynulla milagrukunata ima ruraqllapa. Chaymi ashwan wakta kayta shikwakaranllapa tukuyla kay pachapi mantakuqkunata tantananpaqna. Chaynuqami ruraran, tukuy imatapis puytiq Tayta Dyus ima diyami tukuyta rikar yaĉhayanqa chay diyaqa, paykunaqa Dyuswan maqanakur shachinakuyta kamananllapapaq.
15 Chaymantami Amitunchikpis kaynu nimaqta uyaparay: “Allita intrakayllapa. Chaqa nuqaqami manapis yaĉhayatkillapachu imanutaq uk suwakuqmaqa illaqmanta rikarimur suwakun, chaynu rikarimushaq. Chaymi mayqanpis rikĉhakusha yupaylla kar kasumar, raĉhpanta kuytakuq chaykunaqami, kusa shumaqna kanqa. Chaqa chaynuqami manana lirila puriq yupay pinqakuq yupaynachu kanqallapa” nir.
16 Piru chay kimsa dyablumanta kaq ispiritukunaqa, tukuyla mantakuqkunata tantaran chay uk lugar hebreo rimaypiqa *Armagedón* ninllapa chay lugarpi.
17 Chaymantami chay syiti kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan unaq wayrallapi. Chaymi syilupi adurana wasipi chay mantakuna samanamantaqa uk kusala jwirti rimayta uyaray. Chay rimaymi kaynu niyaran: “¡Tukuymi rurakashana!” nir.
18 Chaynu nitinmi chay kutilla kusata rilamparan, kunyaran, lanyaran, pachamapis rajakanankaman kuyuran unay kuyushankunamantaqa masta. Chaqa chaynuqami, mana kuyushachu karan, runakuna kay pachapi kawsaq qallarishanmanta-pachaqa.
19 Chaymi chay kusala atun pwiblu Babiloniaqa, kimsa partipaq wakman kayman tikrakaran. Chaynulla tukuy pachapi pwiblukunaqa limpu rataranllapa. Chaymanta Dyusqa yarpuran chay kusala atun pwiblu Babiloniapaq. Chayna chay pwiblupi kaqkunataqa, Dyus piñakushanrayku, kastigananpaq kusala qischakaypaq ubapa yakun binuta upyachinanpaq niran.
20 Chaynumi tukuyla mar yakupa ĉhaypinlapi pwiblitu kaqkuna, sirkakunamapis, limpu chinqar tukukaran.
21 Chaymi ashwan unaq syilumantaqa ratamuran manchaypaq saqra granisu runakunamanqa. Chay granisuqami ukla, kwarinta kiluta yupay llashaqmapis. Piru chaynu katinmapis, chay granisurayku runakunaqa, kusala mana allinkunata rimaran Dyuspaqqa. Chaqa mana agwantaypaq kusala saqra kastiguri karan.

17

Uk warmimi munstrupa anan tasha karan

1 Chaymanta chay syiti angelkuna chay kupakunata purichiqmantami uk angelqa,
kaynu nimaran: “Shamuy rikachishayki imanutaq uk warmi ukwan ukwan punuq yupay
achka yakupa anan taq pwibluqa imanumi kastigakayanqa nir.
2 Chaqa chay pwiblupi taqkunaqami Dyuspi kriyishanmanta ashur, saqra mana allinkunata tukur kawsatinllapa wakin pwiblumanta kaqkunapis paykuna yupayllana kawsanllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa imanutaq uk warmi ukwan ukwan punuqmaqa *
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan, chaynumi
kawsanllapa” nir.
3 Chaymantami Ispiritu rikapakuchimayatinmi, uk ángel chunllaq lugarman apamar
rikachimaran. Chaypimi rikaray uk warmi, munstru syiti umayjun, chaynulla dyis
kachuyjunpa anan taqta. Chay munstruqami chupika intiru karan. Nataq waqtankunapi-
shuypaqami intirunpi iskribikasha karan, Dyuspaq mana allin rimaykuna.
4 Piru chay munstrupa anan tasha warmiqami, kusa shumaq muradawan chupika
piĉhukasha mudanata yakakusha karan. Chaynulla manyankunataqa lusichisha karan
urukunawan, kusa shumaq rumikunawan, pirlakunawan ima. Nataq makinpi-shuypaqa
charikusha karan urumanta rurakasha kupata. Chay kupapiqami untalla karan chay
millanaypaq ruraypaqkuna, ukwan ukwan punushankunapaq intrachimaqninchik ima.
5 Piru urkunpi-shuypaqami iskribikasha karan uk kusala mana yaĉhaypaqlla shuti. Chay
iskribikashaqami kaynu niyaq:

“Chay Babilonia pwibluqami
tukuy warmikuna ukwan ukwan punuqkunapaqa maman.
Chaynulla Dyuspa kuntran kar
kay pachapi kusala saqra millanaypaq ruraqkunapa maman” nir.

6 Chaymantami kwintata qukaray chay warmiqa maĉhasha karan nir. Chaqa payqami
maĉhasha karan Dyuspa allinla kaqninkunapa yawarninwan. Chaqa Jesucristupaq
yaĉhachikuqkunatari wanuchisha karan. Chaymi nuqaqa tukuy chaykunata rikar, kusalata
dispantakaray.
7 Piru chay angelqa nimaran: “¿Imapaqtaq dispantakanki? Nuqami intrachishayki chay
warmi manchaypaq munstrupa anan tasha chayqa imapaqmi chaynuqa, imapaqmi syiti
umayjun, dyis kachuyjun nirmapis”.
8 Chaymi nimaran: “Chay munstru manchaypaq uĉhku rurimanta lluqshimuqta
rikashaykiqami, unaymanta kaq. Piru kananqami manana kannachu. Ashwanmi
lluqshimuyanqa limpu imanar tukukananpaqna. Chaqa chay munstruqa unayqa
karanllana. Piru kananqa mana kannachu. Ashwanmi qashanpis shamuyanqa. Chaynu
shamutin rikarmi tukuy mana kriyiqkunaqa kusalata dispantakanqallapa. Chaqa
paykunapa shutinqari unaymanta-pacha, Dyuspa librunpi mana iskribikashachu karan.
9 “Chaymi intrakaqkunaqa intrakayta puytin: Chay syiti umankunaqami intrachi-
manchik, syiti sirkakunapa anan tayan chay warmiqa nir. Chaynulla chay syiti umanqami
intrachimanchik, syiti mantakuqkuna nir.
10 Chaymi chay syiti mantakuqkunamantaqa, sinkuqa wanur tukukashallapana. Piru
paykunamanta ukqami kananlla mantakuyanna. Nataq ukqa manaraq shamuyanraqchu.
Piru chay shamurqami, mana unaylatachu mantakunqa.
11 Chay saqra manchaypaq munstru unay kaq chayqa, kananqa manana kannachu.
Chayqami intrachimanchik chay uchu mantakuq shamuyanqa chay nir. Piru chay
mantakuqpismi, chay wakin syiti chaykunapaqa uknin. Piru payqami tukuy tyimpupaqna
tukukanqa.
12 “Chaynulla chay dyis kachunkunata rikashayki chayqami, intrachimanchik dyis
mantakuqkuna kanqa nir. Piru paykunaqami manaraq mantakuq qallarishallapachu.
Chaynu manaraq mantakuyarmapismi, chay saqra munstruwanqa pulla, uk uralata kusa
mantakuq yupayna mantakunqallapa.
13 Chaqa chay dyis mantakuqkunaqami, chayllata yarpunllapa chay saqra manchaypaq
munstrutaqa pudirta ima qunanllapapaq.
14 Chaymi paykunaqa chay Uyshitawan maqanakunqallapa. Piru chay Uyshitaqami
binsinqa, Dyus akrashan paypa kaqninkunawan. Chaqa paykunaqari maydiyapis Dyus-
lapi kunfyakar kawsanllapa. Chaqa Amitunchikqami, tukuypa amunllapa, chaynulla
mantakuqkunapapis mantaqnin ima”.

---

* **17:2** Ukwan ukwan punuq warmi yupay nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspi kriyinanllapata mana munar ashwan chay yanqa dyus nishanllapakunapaq yaĉhachikunllapa, chaynulla millanaypaq imakunata ruranllapa ima.

15 Chaymantami qashan angelqa kaynu nimaranpis: “Chay warmi tayashan yakuta
rikashayki chayqami, intrachimanchik achka pwiblukuna, achka runakuna, ukman ri-
maykunata rimaqkuna, uklaw nasyunkuna ima nir.
16 Nataq chay munstru chaynulla chay mantakuq dyis kachukunata rikashayki
chayqami, intrachimanchik chay ukwan ukwan punuq warmitaqa ĉhiqniyanqa nir.
Chaynulla chay warmitaqa paylata dijanqa lirilata. Chaynulla kwirpunpa aychantapis
mikunqa, ninawan rupachinqa ima nir.
17 Chaqa Dyusmi dijaran chay mantakuq dyis kachukunaqa, Dyus munashannulla
ruranannllapapaq. Chaymi chay mantakuq dyis kachukunaqa tukuynin chayllata yarpur
tukuy pudirninllapata quran chay munstruta, payna mantaqninllapa kananpaq maydiya
Dyus imanu kanqa nishan tyimpu ĉhamunankaman.
18 Nataq chay warmita rikashayki chayqami, intrachimanchik chay pwiblu Babilonia-
paq. Chaymi ashwan mantakuqninkunamapis tukuyla mantakuqkunata munashannulla
mantar ima purichinllapa”.

18

Babilonia pwiblumi limpu rataran

1 Chaymantaqami, qashan chapakurqa rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Piru
chayqami kusala pudirniyjun karan. Chaymi chay llipyayninwan pachamapis achkiraq
intiru kidaran.
2 Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niyaran:
“¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana!
¡Chaymi kananqa chay pwibluqa dyablukunapa,
chaynulla chay mana allin ispiritukunapa wasinpaq tikrakasha!
¡Chaynulla chay millanaypaq pariq kurukunapa qushan yupaypaqmi tikrakashallapa!
3 Chaqa chay pwiblumanta kaqkuna kusala mana allinta rurar kawsashanllaparaykumi,
uklaw pwiblumanta kaqkuna,
chaynulla uklaw nasyunmanta mantakuqkunapis imanutaq uk warmi ukwan ukwan
punuqmaqa
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan,
chaynumi kawsaranllapa.
Chaymi ashwan chay pwiblupiqa tukuy lugarmanta rantikuqkunamapis,
tukuy ima munashanllapata rantikutin,
sunsunu rantitinllapa kusalata qillaynikuranllapa”.
4 Chaymantami qashan unaq syilumanta kaynu niqta uyaparay:
“Qamkuna tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa, chay pwiblumanta lluqshiyllapa.
Chayna ama paykuna yupayqa uchakunaykillapapaq.
Chaynuqami manana paykuna yupayqa kastigakanaykillapapaqnachu.
5 Chaqa chay runakuna uchakushanqami, ima unaqkaman quturaq yupay kay syiluman-
mapis ĉhamuyanna.
Chaymi ashwan nuqa Dyusnikillapaqa yaĉhayani ima mana allinkunata rurashaykil-
lapamatapis.
6 Chay pwiblumanta runakuna imanutaq wakinkunata qischaran chaynulla paykunatapis
qischanqallapa.
Ashwanmi chay qischakushanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay masta qischakanqallapa.
Chaymi chay ubapa yakunta upyachikuq yupay wakinkunata qischashanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay kusala jwirtita kamkachir qunqallapa.
7 Chaynuqami kusalata qischakanqallapa.
Chaqa paykunamaqa kusana kanchikllapa nir, mana pinqakuqllapalamapischu.
Chaymi ashwan shunqunpi kusalata alabakar niyaqllapa:
‘Kaypiqami uk warmi riyna yupay tayanchikllapa.
Chaymi byuda warmi yupayqa
maydiyapis mana qischakashunllapachu’ nir.
8 Chayraykumi chaynu niqkunapaqqa kusala saqra qischakay uk diyalapi shamutin
wanunqallapa, llakinqallapa, mallaqnanqallapa ima.
Chaynulla ninawan rupar ima qischakanqallapa.
Chaqa tukuy imata puytiq Dyus Amitunchikmi,
paykunaqa chaynu kastigakananpaq nishana.
9 “Chaynulla chay pwiblu Babilonia ukwan ukwan punuq warmi yupay limpu quntay
intiru tikrakatinqa kay pachamanta mantakuqkunaqa kusalata llakir, waqanqallapa ima.

Chaqa chay mantakuqkunaqami yaĉhachikushanllapata kasur yanqa dyus nishanllapakunata adurar ima kawsaqllapa. Chaynulla imata rantikutinllapamapis sunsunulla imatapis munashanllapata rantir kawsaranllapa.
10 Piru chay pwibluwan pulla kastigakayta manchakurmi mantakuqkunaqa wakaqllapi kidar kaynu niyaranllapa:
'¡Akakaw, qammi Babilonia kusala riqsikasha pwiblu,
kusala puytiq pwiblu karayki!
Piru imanutaq dasla qammanqa kastiguqa ĉhamun' nir.
11 "Chaynullami tukuy pachamanta chay pwiblupi rantikuqkunapis kusalata chay pwiblupaq llakir waqanqallapa. Chaqa mananari mayqanpis chay rantikuyashan imanllapakunata rantinanpaqqa kanqallapanachu.
12 Chaymi manana chay urukunata, suqu qillaykunata, shumaq rumi pirlakunata, shumaq raĉhpakunata, seda raĉhpakunata, muradawan chupika raĉhpakunata, tukuy mutkiypaq qirukunata, marfilmanta, qirumanta, brunsimanta, jyirrumanta, marmulmanta imakuna rurakashamatapis rantikunqallapanachu.
13 Chaynulla mananami rantinqallapanachu kanilakunata, kusala mutkiypaq insinsyukunata, mirrata, mutkiypaqla ulurkunata, ubapa yakun binuta, asaytita, shumaq arinakunata, trigukunata, animalkunata, uyshakunata, kaballukunata, karrukunata. Chaynulla mananami rantikunqallapanachu mayqan runatapis sirbikunanpaqqa.
14 "Chaymi chay pwiblutaqa, kaynu ninqallapa:
'¡Mananari chay kusala mishki frutakuna
qamta kusalata gustashuq chaykunamapis kannachu!
¡Chaqa tukuy tyimpupaqmi chinqasha,
tukuy shumaq imayki kaqkunamapis!'
15 Chaqa tukuy imata chay pwiblupi rantikur, kusa imayjun tikrakasha chaykunamapismi Dyusmanta shamusha kaq kastiguta rikar manchakur wakaqllapi kidanqallapa. Chaymi chay pwiblupaq kusalata llakir ima waqanqallapa.
16 Kaynumi niyanqallapapis:
'¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qammi uk warmi kusala shumaq raĉhpawan mudakusha yupay karayki. Chaynulla kusala shumaq muradawan chupika raĉhpawan mudakusha yupaymi karayki.
Chaqa chay raĉhpaykikunapismi, manyankunaqa uruwan, kusala shumaq rumi pirlakunawan lusichikasha yupay karan.
17 ¡Piru chaynu kasha katinmapismi, dasla tukuy imaykikuna kaqkunaqa tukukasha chunllala!'
"Barkukunata mar yakupi purichiqkuna, chaynulla chay mar yakupi trabajar imanta tarikuqkunapismi, chay pwiblumantaqa largu mayllapi kidashallapa,
18 chay pwiblumanta quntay iqamuqta rikar. Chaymi kaynu nir qayĉhakunqallapa:
'¿Mayqan pwiblunari kay pwiblu yupayqa kanqa?' nir.
19 Chaymi umanllapaman allpakunata iĉhanqallapa kusalata llakir waqar ima. Chaynulla kaynu nirmi qayĉhakunqallapapis:
'¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qampi ima kaqkunawanmi, chay barkuyjunkunaqa kusala imayjunpaq tikrakaranllapa.
¡Piru chaynu kasha katinmapis daslami tukuy imaykikunapis limpu chinqasha!
20 Chayraykumi unaq syilupi kaqkuna, chay pwibluraykumi aligriyayllapa.
Chaynulla qamkuna Dyuspa allinla akrashan kaqkuna, apustulkuna, Dyuspa rimaqninkunapis aligriyayllapa.
Chaqa Dyusqami chay pwibluta kastigarqa, allinta rurasha qamkunapaqqa' ".
21 Chaymantami uk kusala puytiq ángel uk rumita alsaran. Chay rumiqami kutakunapaq rumi yupay karan. Piru chay rumitaqami mar yakuman itakurqa, kaynu niran:
"Qam kusala riqsikasha pwiblu Babilonia,
kaynumi qampis itakukanki ruri mayman.
Chayna mana mayqanpis qashanqa rikashunqallapanachu.
22 Chaynulla manami qashanqa masqa uyapanqallapachu
kallikikunapi arpawan, kinakunawan, trumpitakunawan shumaq takiqkunataqa.
Chaynullami manana kanqallapanachu
imapi trabajaqkunamapis.
Manami uyapakanqapischu
kutakuqkunamatapis.
23 Chaynulla manami qampiqa
uk bilalamapis achkiranqanachu.

Chaynulla manami uyapakanqanachu
uk kidamyintu fyistata rurar laqyaqkunamatapis.
Michka chaypi rantikuqkuna tukuy pachakunamanta kusa riqsikasha katin,
qam wasqakur ima tukuyla nasyunkunata llullachisha katkimapis,
manami masqa imatapis rikanqallapanachu nir.
24 Chaqa chay pwiblupiqami, Dyuspa rimaqninkunapa yawarninkunata tarikasha.
Chaynulla Dyuspi kriyiqkunapa yawarninta tarikasha.
Chaynulla tukuy pachapi wanuchikashakunapa yawarninta imami tarikashamapis".

19

Babilonia ratashanraykumi syilupi kusalata aligriyanllapa

1 Chaymantaqami unaq syilumanta kusala achka runakuna yupay laqyaqta uyaparay.
Chay rimay laqyaqqami kaynu niyaq:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Taytanchik Dyusqami kusala shumaq kar washamashanchikllapa. Chaynulla tukuy tyimpupaq mantakun, kusala puytiq ima.
2 Chaqa paymi mayqantapis, karanta rikar yaĉhan imanu katinllapamapis.
Chaynulla paymi chay ukwan ukwan punuq warmi yupay pwiblutaqa kastigasha.
Chaqa chay pwibluqami, tukuyla runakunata kusala mana allinkunata rurar uchakuchiran.
Chaymi chay pwiblutaqa chaynu rurasha, Dyuspa sirbiqninkunata wanuchishanllaparayku ima".
3 Chaymantaqa qashan kaynu niranllapa:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaymi chay pwiblu rupashapa quntayninqa, tukuy tyimpupaq quntayanqalla" nir.
4 Nataq chay binti-kwatru (24) rukukuna, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapis, qunqurir pachakaman pukĉhirar Dyusta aduraranllapa. Chaqa Dyusqami chay mantakuna samananpi tayaran. Chaymi kaynu niyaqllapa:
"¡Chaynumi kanqa!
¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!" nir.
5 Chaymantami chay mantakuna samanamanta uk rimayta uyaparay kaynu niqta:
"¡Alabayllapa Dyusninchikta,
Payta manchar
sirbir kawsaqkuna,
taksha kaqkuna chaynulla atun kaqkunamapis!" nir.

Uyshita kasarananpaq fyistata ruranllapa

6 Chaymantaqami qashan uyaraypis kusa achka runakuna laqyaqta yupay. Chay laqyayqami achka yaku raqrata shamuq yupay karan. Chaynulla kusala jwirti kunya yupaymi karan. Chaymi niyaran:
"¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Amitunchik Dyus tukuy imata rurayta puytiqqami, mantakuyanna nir.
7 Chaymi kusalata aligriyar payta alabar takichiypaqllapa.
Chaqa pay kasarananpaq uraqami ĉhamushana.
Chaymi chay warmin kananpaq kaqqa, kusatana kamakasha.
8 Piru chay warmi kasarananpaq kaqtaqami
Tayta Dyusqa mudachisha
kusala shumaq yuraq intiru llipyalla raĉhpawan".
Chaqa chay yuraq intiru mudananqami intrachimanchikllapa, Dyus akrashan kaqkunapa allinla rurayninkunapaq.
9 Chaymantaqami uk angelqa nimaran: "Kayta iskribiy: 'Kusa shumaqmi kanqa chay Uyshita kasarananpaq fyistaman, rinanpaq kunachikashakunaqa' nir". Chaynulla niranpis: "Kay nishushayqami, Dyusninchik chiqapta nishankuna" nir.
10 Chaynu nimatinqami, naypanpi qunqurir aduraq ĉhurakaray. Piru payqami nimaran: "Jesús nishankunaqami kusata animachimanchik paylapaq yaĉhachikur paylata aduranallapapaq nir. Chayraykumi ama nuqata aduramarchu, ashwan Taytanchik Dyuslata adurayllapa. Chaqa nuqaqami, qam, chaynulla chay wakinkuna, Jesús yaĉhachikushanta kasuqkuna yupaylla Dyuspa sirbiqninla kani" nir.

Juanmi yuraq kaballupa ananpi uk runa taqta rikashanpaq riman

11 Chaymantaqami rikaray syilu kiĉhakashata. Chaymi chay syilu kiĉhakashamantaqa rikarimuran uk yuraq kaballu. Nataq chay anan taq-shuypaqa, shutiq KARANLA

chaynulla CHIQAP KAQLA. Chaqa imatapis karantari rikar yaĉhan. Chaymi ashwan guerrakunata rurayaq.

12 Nawinkunaqami, nina ratakuq yupay llipyarayaq. Nataq umanpi-shuypaqa apayaq achka kurunakunata. Chaynulla umanpiqa uk shuti iskribikasha kayaq. Piru chay iskribikasha chaytaqami, payla intrakaq.

13 Raĉhpanqami yawarwan tullpukasha kayaq. Nataq shutin-shuypaqa intrachimanchik TAYTA DYUSPA RIMANAN nir.

14 Chaynulla paypa ikintaqami, unaq syilumanta suldadukuna riyaqllapa, kusala shumaq yuraq intiru raĉhpakunata yakakusha. Piru chay suldadukunaqami tukuyninllapa yuraq kaballupa anan tashalla riyaranllapa.

15 Nataq chay mantakuqpa shiminmantaqami, yarqamuyaq kusala filuyjun ispada, chaywanna tukuyla nasyunmanta kaqkunata chuqrir binsinanpaq. Chayqami mantakuyanqa jyirru baranwan. Chaynulla chay kusalata puytiq Tayta Dyusqa piñakur chay mana allinta ruraqkunapataqa yawarninmatapis limpu qapinqa imanutaq ubapa yakunta sarur lluqshichinllapa chaynu.

16 Chaqa raĉhpanpi, chaynulla ĉhankanpiqami, kaynu iskribikasha kayaq:

"Tukuy mantakuqkunapa mantaqnin.
Chaynulla Amitunchikqami tukuypa amunllapa" nir.

17 Chaymantami rikaray uk ángel rupaypi shaqta. Chaymi chay angelqa, syilupa ĉhaypinpi tukuy pariq kurukunata kusala jwirtita kaynu niyaq: "¡Shamur tantakayllapa! Chaqa Dyusmi, mikunaykillapapaq uraqa ĉhamushana nisha.

18 Chayna qamkunaqa tukuy mantakuqkunapa kwirpunta mikunkillapa. Chaynulla mikunkillapapis suldadukunata, kusa puytiq runakunata, kaballukunata, chaynulla chay kaballukunapa anan taq chaykunata ima. Chaynullami mikunkillapa tukuyta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata, taksha kaqkunata, atun kaqkunamatapis ima" nir.

19 Chaymantami rikaraypis chay munstruta, chaynulla tukuyla mantakuqkuna suldadunkunawan pulla kaqta. Paykunaqami tantakasha karanllapa maqanakunanllapapaq chay yuraq kaballupa anan tasha chaywan, chaynulla suldadunkunawanpis.

20 Chaymantami chay manchaypaq munstrutaqa, prisuranllapa chay llullakur yaĉhachikur puriq chaywan pullata. Chaqa chay llullakur yaĉhachikuqqami kusa ukman milagrukunata rurasha karan runakuna rikar chay munstrupina kriyinanllapapaq. Chaynu chay milagrukunata rurarmi, chay llullakur yaĉhachikuqqa, ukkunata llullachitin chay munstrupa markanta ĉhurakur, ashwan chay imagenninmatapis aduraranllapa. Chaymi chay munstruta, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqtapis, kawsaqllata itakuranllapa chay quĉhapi asufriwan nina kusalata ratakuqmanna.

21 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, chay kaballupa anan tasha chaypa shiminmanta ispada yarqamuq chayllawan wanuchikaranllapa. Chaymi tukuyla pariq kurukunaqa tiqllananllapakaman mikuranllapa chay wanushakunapa kwirpunllapakunataqa.

20

Mil añukuna

1 Chaymantami rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Payqami chay manchaypaq uĉhku ruripa llabinta charikusha karan. Chaynullami charikushapis karan uk kusala largu kadinata.

2 Chaymi chay angelqa, chay dragon, kusala unay largu kuru, dyablu, Satanastaqa aypar mil añupaqna kadinawan wataran.

3 Chaymantaqami chay manchaypaq uĉhku rurimanna itakur kirparan. Chaynu kirparmi chay punkupiqa ĉhuraran uk siyuta. Chayna chay mil añu pasanankaman ama tukuy nasyunkunata llullachinanpaq. Chaymantaqa chay mil añu pasatinqami, chay dragontaqa kaĉhanqa ayka tyimpullapaqqa.

4 Rikaraypis achka mantakuna samanakunata. Chaypiqami chay kusala allita rikar yaĉhaqkuna tayaranllapa. Chaqa paykunaqami unayqa Jesuspi kriyir Tayta Dyus munashannulla rurar kawsayatin kunkanta pitir wanuchisha karanllapa. Piru paykunaqami mana adurashallapachu karan chay munstruta, chaynulla imagenninmatapis. Chaynulla manami dijakashallapachu karan chay munstrupa markanta urkunpi, manaqa makinpi ĉhurananllapamatapis. Chaymi ashwan rikayatiy paykunaqa kawsamur, Jesuswan pulla mil añuta mantakuq ĉhurakaranllapa.

5 Chaynumi Tayta Dyusqa manaraq mayqantapis kawsachimuyar, chay paypa kaqninkunata puntataqa kawsachimuran. Piru chay wakin wanushakunaqami mana kawsamuranllapachu, chay mil añu pasanankaman.

6 Chaymi nishaykillapa: Kusa shumaqmi kanqa chay puntallata kawsamuqkunaqa.
Chaqa paykunaqami Dyuspa akrashankunana kanqallapa nir. Chaymi ashwan chay
ishkay kutipaq wakinkuna wanuyanllapa chayqa, manana paykunataqa imanachiy-
tapis puytinqanachu. Chaqa paykunaqami Dyuspa, chaynulla Jesucristupa uk kura
yaĉhachikuqninna kanqa. Chaymi ashwan paykunaqa Jesucristuwan pulla mantakunqal-
lapa, mil añuta.

Dyablumi limpu binsikaran

7 Piru chaynu mil añu pasashana katinqa, chay Satanastaqa kaĉhanqallapa chay
watarayashanmantaqa.
8 Chaymi tukuyla intiruta rinqa tukuyla nasyunkunaman kusalata ingañakuq. Chaynulla
ashwan rinqa ingañaq Gogpi kaqkunata, Magogpi kaqkunata ima. Chaymi chaynuqa
kusala achka suldadukunata tantanqa, imanutaq mar yakupa manyanpimaqa aqu qutu-
ran chaynuta.
9 Chaynu kusala achka runakunata tantarmi kusala largu mayta rir ĉharanllapa Tayta
Dyuspa kusala munashan pwibluman. Chaynu ĉharmi chay pwiblutaqa limpu ridurán-
llapa mana allinkunata ruranllapapaq. Piru chaykamanqami unaq syilumanta nina
ratamur limpu rupachiran paykunataqa.
10 Chaymanta chay dyablu ingañakusha chaytaqa, itakukaran chay quĉhapi asufriwan
nina ratakuqman. Chaqa chayllamanmi chay munstruta, chaynulla chay llullakur
yaĉhachikur puriq chaypis itakukasha karanllapa. Chaqa chaypiqami unaqpis tutapis
mana agwantaypaqta qischakanqallapa, tukuy tyimpupaqna.

Dyusmi tukuyta rikar yaĉharan

11 Chaymi rikaray kusala yuraq mantakuna samanata. Chaynulla rikaraypismi chay
samanapi Dyus taqta ima. Chaymantami paypa naypanmantaqa, pacha chaynulla
syilumapis limpu chinqaran. Chaymi mana rikaypaqnachu karan maylawpipis.
12 Chaymantami rikaray chay wanushakuna atun kaqkuna chaynulla taksha
kaqkuna * Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi rikaraypis librukuna kiĉhakaqta.
Chaynullami kiĉhakaranpis, chay tukuy tyimpupaq kawsanapaq librupis. Chaymi chay
wanushakunataqa rikar yaĉharanllapa tukuy imakunata rurashanpaq, chay librukunapi
iskribikashannulla.
13 Chaymi chay mar yakumapis, pay wanuchishankunata qukuran. Chaynullami, chay
wanuy chaynulla tukuy wanushakunapa tananpis wanushakunataqa qukuran. Chaymi
tukuyta rikar yaĉharanllapa, imakunatami kawsayarqa ruraran ima nirmapis.
14 Chaymantaqami chay wanuyta, chaynulla chay tukuy wanushakunapa tanan kaq-
tapis, itakuran chay quĉhapi nina ratakuqman. Chaymi chay quĉhapi nina ratakuq
kaqqami, qashan ishkay kutipaqna wanur tukuy tyimpupaq qischakanllapa chay karan.
15 Chaynulla chaymanmi itakuranllapapis, chay tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq
librupi shutinkuna mana iskribikasha kaqkunatapis.

21

Mushuq syiluwan mushuq pacha

1 Chaymantaqami rikaray mushuq syiluwan mushuq pachata. Chaqa chay punta
syiluwan, chay punta pacha, chaynulla mar yakupismi chinqasha kar, manana karan-
nachu.
2 Chaymi rikaray chay kusa allinla pwiblu, mushuq Jerusalenta. Chay pwibluqami
unaq syilupi, Dyuspa naypanmanta ishkimuyaq. Piru chay pwibluqami kusala shumaq
kamakasha karan, imanutaq uk nubyamaqa kasarananpaq kamakan chaynu.
3 Chaymanta chay mantakuna samanamanta uk kusala jwirti rimayta uyaparay.
Chaymi chay rimayqa kaynu niyaran: “Dyusqami kananqa runakunawan pullana
kawsayan. Chaymi paykunawan katin, runakunaqa Dyuspana kanqallapa. Chaynulla
Dyusqami pay paylla pullanllapa kar Dyusninna kanqa.
4 Chaymi mayqanpis waqaqkunaqa mana waqanqallapanachu. Chaynulla manami
llakinqallapa, wanunqallapa, nanachikunqallapalamapischu. Chaqa tukuy chay qis-
chakaykunaqami kananqa tukukashana” nir.
5 Nataq chay mantakuna samanapi taqqami, kaynu niran: “Nuqaqami tukuyta qashan
mushuqpaq tikrashaq”. Chaynullami niranpis: “¡Kayta iskribiy! Chaqa tukuy kayku-
naqami karanla, chaynulla chiqap rimaykuna katin kunfyakaypaq” nir.

---

* **20:12** Atun kaqkuna chaynulla taksha kaqkuna nirqami intrachimanchik kusa riqsikasha chaynulla mana riqsikasha nir.

6 Chaymantami nimaran: “Tukuy imata ruranaypaq karan chaytaqami rurashana kani.
Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega
ninllapa chay kani. Chaynullami chay Qallariq chay, chaynulla chay Tukukanan chay
kani. Chayraykumi nuqaqa mayqan yakunaqtaqa, chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq
yaku nasimuqta upyachishaq, mana michkata pagramatinmapischu dibaldila.
7 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis shachinakur binsikuq chaytaqami, tukuy kayku-
nata irinsyanta yupay qushaq. Chaymi nuqaqa Dyusninna katiy, paykunaqa wamrayku-
nana kanqallapa.
8 Piru chay nuqamanta pinqakuqkunata, mana kriyiqkunata, kusa millanaypaq ru-
raqkunata, wanuchikuqkunata, mana intrakaqkunata, ukwan ukwan punuqkunata,
wasqakuqkunata, runakuna rurashan yanqa dyuskunata aduraqkunata, llullakuqkunata
imaqa, chay quĉhapi asufriwan nina ratakuqman itakukanqa. Chaqa chayqari ishkay
kutipaqna wanur qischakananllapapaq lugar” nir.

Mushuq Jerusalén

9 Chaymantami chay syiti angelkuna kupankunata charikusha karan chaymanta uk
shamuran. Chay payqami kupanpi charikusha karan, syiti qischakaykuna kananpaq
karan chaykunata. Chaymi nimaran: “¡Shamuy! Chaqa nuqami rikachishayki chay nubya,
Uyshitapa warmin kaqtaqa” nir.
10 Chaymantami Ispirituqa rikapakuchimayatin, chay angelqa apamaran uk kusala atun
sirkaman. Chaymantami rikachimaran chay kusala shumaq allinla pwiblu Jerusalentaqa.
Chaymi chay pwibluqa, Dyuspa naypan unaq syilumanta ishkimuyaran.
11 Piru chay pwibluqami kusala shumaqta llipyarayaran, Dyuspa llipyayninwan.
Chaymi chay llipyayninqa uk kusala ĉhaniyjun rumi jaspipa llipyaynin yupay karan. Chaqa
kusala chuyitari karan uk kristal yupay.
12 Chay pwiblupa ridurninpiqa, atun pata rurakasha karan. Piru dusi punkuyjunmi
karan. Tukuy punkukunapimi, uk ángel karan. Chaynulla chay punkukunapiqa, chay
Israel pwiblupa dusi ayllukunapa shutinkuna iskribikasha karan.
13 Chaymi kimsa punkuqa, estilawman karan. Chaynulla kimsaqa, nortilawman karan.
Kimsaqa surlawman karan. Nataq kimsaqa, oestilawman karan.
14 Chay pwiblupa ridurninpi patapa simintunpiqami, karan dusi atunlla rumikuna.
Chaymi chay rumikunapiqa, chay Uyshitapa dusi apustulninkunapa shutin karan.
15 Chay ángel nuqawan parlayaq chayqami, urumanta rurakasha barata charikusha
karan, chaywan chay pwiblupa punkunta, patankunata midinanpaq.
16 Chay pwibluqami kwadradu kar, largun, anchun chaynulla altunmapis chaylla karan.
Chaymi chay angelqa chay pwibluta baranwan miditinqa, kaynu karan: Largun, anchun
chaynulla altunmapismi midiyaq dus mil dusyintus (2,200) kilumitruta.
17 Chaymantami midiran chay pwiblupa patanta. Chaymi imanutaq kanan midikunl-
lapa chaynu miditinqa midiyaq, sisintay-sinku (65) mitruta. Chaqa imanutaq kanankuna
midikunllapa, chaynumi angelpis midiran.
18 Piru chay pwiblupa atun patanqami chay llipyala jaspi rumillawan rurakasha karan.
Nataq chay pwiblu-shuypaqami, rurakasha karan kusala mas shumaq urukunallawan.
Chaymi kusala chuyitata llipyarayaran uk kristal yupay.
19 Chay patapa simintunpiqami, kusala shumaq rumisitukuna ĉhurakasha karan. Kayku-
nami karanllapa: Puntapiqami jaspi ninllapa chay karan. Ishkay kaqpiqa karan safiru.
Chay kimsa kaqpiqa, agata karan. Kwatru kaqqami, ismiralda karan.
20 Sinku kaq chayqami, únisi karan. Saysi kaq chayqami, kurnalina karan. Syiti kaq
chayqami, krisulitu karan. Uchu kaq chayqami, birilu karan. Nwibi kaq chayqami tupasyu
karan. Dyis kaq chayqami krisuprasa karan. Unsi kaq chayqami, jasintu karan. Nataq
chay dusi kaqqami, amatista karan.
21 Chaynullami chay punkunkunaqa kusala qishpi intiru pirlawan kada punku ru-
rakasha karan. Nataq chay pwiblupa atun kallin-shuypaqami, kusala mas shumaq
urumanta rurakasha karan. Chaymi kusa qishpi intiru karan, uk kristal yupaylla.
22 Piru chay mushuq Jerusalén pwiblupiqami, Dyusta aduranannllapa ima wasilamatapis
mana rikaraychu. Chaqa chay pwiblupiqami, kusalata puytiq Amitunchik Dyus, chaynulla
chay Uyshita, Dyusta adurana wasiqa.
23 Chaynu katinmi chay pwiblupiqa achkirachikunanpaqqa, mana ministinchu rupayta
kar, killata karmapis. Chaqa Dyusmi llipyayninwan achkirachikun. Chaymi ashwan chay
lampara yupay achkirachikuqmaqa, chay Uyshitaqa paylla karan.
24 Chaynu katinmi, tukuyla nasyunmanta kaqkunamapis chay pwiblumanta
achkirachikuqwanna purinqallapa. Chaymi ashwan tukuyla pachamanta kaq

mantakuqkunamapis kusala ĉhaniyjun imanllapakunata apamurna aduranqallapa Tayta Dyustaqa.

25 Chaqa chay pwiblupa punkunkunaqami, unaq kar tuta karmapis, mana kirpakanqachu. Chaymi chaypiqa mana yaĉhanqallapachu imanumi tutapan nirllapamapis.

26 Chaymi ashwan tukuyla nasyunkunamanta kusala mas shumaq imankunata aparna, kay pwibluqami kusala shumaq nirna alabanqallapa.

27 Piru chay kusala shumaq pwiblumanqa manami tukuy ima mana allin kaqqa yaykunqachu. Chaynulla chay pwiblupiqami chay millanaypaqta ruraqkuna, chay llullakuqkunaqa mana kanqallapachu. Ashwanmi chaymanqa yaykunqallapa chay Uyshitapa librun tukuy tyimpupaq kawsanapaq chaypi shutinllapa iskribikasha kaqkunala.

22

1 Chaymantami chay angelqa rikachimaran uk riyu yakuyjun, kristal yupay kusala chuyita llipyaraqta. Chaymi chay yakituqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakitu karan. Chay riyuqami yarqamuyaran Dyusninchikpa, chaynulla chay Uyshitapa mantakunan samananmanta.

2 Chaynu yarqamurmi pwiblupa atun kallinpa ĉhaypinta riyaran. Nataq chay riyupa kada manyanpiqami, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qiru winayaran. Chayqami kada misis puquq. Chaymi añupaqqa, dusi kuti puquq. Nataq raprankuna-shuypaqami, sirbiq tukuyla pwiblumanta qishaqkuna rimidyakur alliyananllapapaq.

3 Chaynu katinmi chay lugarpiqa, manana ima mana allin kaqkunaqa kanqanachu. Chaymi ashwan Dyuspa, chaynulla chay Uyshitapa mantakuna samanan lugarqa, chay pwiblupina kanqa. Chaymi payta sirbiqkunaqa, chaypina aduranqallapa ima.

4 Chayraykumi ashwan Dyuswan qaqllapurana rikanakunqallapa. Chaynulla Dyuspa shutintanami urkunkunapi ĉhurakunqallapa.

5 Chaymi chay lugarpiqa mana yaĉhanqallapachu, imanumi tutapan nirmapis. Chaynulla chaypi taqkunaqami, mana ministinqallapanachu imanu achkirachikuqta, rupaymatapis. Chaqa Amitunchik Dyusmi paykunataqa achkirachinqa. Chaynulla paykunanami tukuy tyimpupaqna mantakunqallapa.

Jesucristo shamunan tyimpuqami shipchamunna

6 Chaymantami chay angelqa, kaynu nimaranpis: “Kay rimaykunaqami chiqap. Chaymi chay rimaykunapiqa kunfyakaymatapis puytinchik. Chaymi Amitunchikllapa Dyus rimaqninkunata willaqmi, angelninta kaĉhamusha, paypi kriyiqkunata intrachinanpaq ima pasananpaq karan chayqami shipchamunna” nir.

7 “¡Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa! ¡Shamuninami! ¡Kusa shumaqmi kanqa kay librupi Dyuspaq nishankunata kasuqkunaqa!” nir.

8 Nuqa Juanmi rikaray, uyaray kaykunata. Chaymantami chaynu rikar, uyarnaqa, chay angelpa naypanlapi qunquriray payta aduranaypaq. Chaqa pay-ari rikachimaran chaykunataqa.

9 Piru chaynu aduranaypaq qunquritiyqami, payqa kaynu nimaran: “Ama chayta ruraychu. Chaqa nuqapismi Dyusta sirbini, imanutaq qam, chaynulla Dyuspaq rimaq masikikunawan, kay librupi iskribikashakunata kasuqkunawan sirbinki chaynulla. ¡Ashwanmi Dyuslata aduray!” nir.

10 Chaynullami nimaranpis: “Amami pakaplla yupayqa ĉhurakunkichu, Dyuspaq kay librupi iskribikashakunataqa. Chaqa chay tyimpu nishan kumplikananpaq chayqami, shipchamunna.

11 Chaymi mayqanpis chay mana allin kaqkunata ruraqkunataqa dijay ruranqallapa. Chaynulla chay mayqanpis kusa pinqaypaq imakunata ruraqkunatapis, dijay ruraskinqallapa. Piru chay mayqan allin kaqkunata ruraqkunaqa, allinkunalata ruraskinqallapa. Chaynulla, Dyuspa allin kaqninkunaqa, Dyus munashannula kawsanqallapa” nir.

12 “Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa. Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar, imata rurashannulla ima imanu kananpaqpis nishaq.

13 Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla tukukanan litra Omega ninllapa chay kani. Chaynulla nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani. Chaymi nuqa Qallariq chay, chaynulla Tukukanan chay kani” nir.

14 Chaqa ninmi: “Kusa shumaqmi kanqa mayqanpis raĉhpanta paqaq yupay, tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirupa puquyninta mikuqkunaqa. Chaynulla kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis chay kusa shumaq pwibluman punkukunata yaykuq chaykunaqa nir.

15 Piru chay allqu yupay kusala millanaypaq mana allinta ruraqkuna, wasqakuqkuna,
ukwan ukwan punuqkuna, wanuchikuqkuna, chay yanqa dyus nishanllapakunata adu-
raqkuna, llullakuqkuna imaqa, chay kusa shumaq pwibluman mana yaykurchu, ashwan
waqtapina kidanqallapa”.
16 “Chaqa nuqa Jesusmi, angelniyta kaĉhamusha kani, tukuy kriyiqkunata kayta
willananpaq. Nuqami uk qiruta kuchutinllapa qawan, chay yupay Davidpa ayllunlla-
manta kani. Chaynulla nuqami achkiyaypi uk atun qullar llipyaran chay yupay kani” nir.
17 Chaymi Santu Ispiritu, chaynulla Jesucristupi kriyiqkuna paypa warmin yupay
chaykunaqami kaynu ninllapa: “¡Shamuyllapa!” Mayqanpis uyakuqqa nin: “¡Shamuy!”
Mayqanpis kusata yakunaqqa, munarqa shamur upyanqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq
yakuta, mana imalamatapis pagrakurchu dibaldila nir.
18 Chayraykumi mayqantapis kay librupi, Dyuspaq nishanta uyakuqtaqa, kaytami
nishaq: Mayqanpis kay librupi nishanmanta achkachaqtaqa, Dyusmi paytapis mas qis-
chakananpaq ninqa kay iskribikashapi nishannulla.
19 Chaynulla mayqanpis kay librupi, Dyuspaq nishankunamanta imalata ashuchiqtaqa,
Dyusmi kitanqa chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirumanta mikunanpaq karan
chayta. Chaynulla chay kusa shumaq allin pwiblupi imanu kawsananpaq nishanman-
taqami, Dyusqa ashuchinqa kay iskribikashapi nishannulla.
20 Chaymi tukuy kaykunata nimaqninchikllapaqa, kaynu nin: “Chiqaptami, manana
maychu shamunaypaqqa”.
¡Chaynumi kanqa! ¡Shamuy-ari Amituy Jesús!
21 Chaymi nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi tukuy qamkunata kusata yanapar
ima, kusala shumaqta kawsachishunqallapa nir.

Chaynumi kanqa.